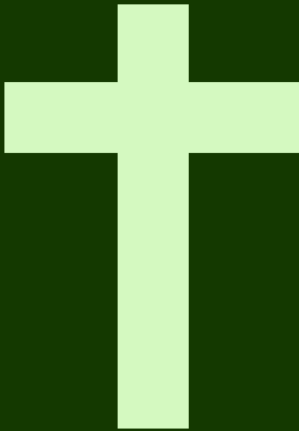

Testament Cobə de'en choe' dižə' ɕhe ancho

Jesocristán'

New Testament in Zapotec, Yatzachi (MX:zav:Zapotec,
Yatzachi)

**Testament Cobə de'en choe' dižə' che ancho
Jesocristən'
New Testament in Zapotec, Yatzachi (MX:zav:Zapotec,
Yatzachi)**

copyright © 1971 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yatzachi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Yatzachi [zav], Mexico

Copyright Information

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Yatzachi

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
d439ce34-67af-5db7-b82c-f44ad9932db2

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	62
SAN LUCAS	99
SAN JUAN	159
HECHOS	202
ROMANOS	259
1 CORINTOS	286
2 CORINTOS	314
GÁLATAS	331
EFESIOS	341
FILIPENSES	350
COLOSENSES	357
1 TESALONICENSES	363
2 TESALONICENSES	369
1 TIMOTEO	372
2 TIMOTEO	380
TITO	386
FILEMÓN	390
HEBREOS	392
SANTIAGO	413
1 PEDRO	421
2 PEDRO	429
1 JUAN	434
2 JUAN	441
3 JUAN	442
JUDAS	443
APOCALIPSIS	446

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj Sam Mtion'

Ĥaxta'o Jesocristən'

¹ Nga cho'en dižə' che de'e ɣaxta'o Jesocristən' dezd gan' gwɣete dia che'enə'. Na' nyoj la yoguə'ate de'e ɣaxta'ogü'e' ca' gwzolaozən len de'e ɣaxta'ocho Abraannə' xte n'a'a. Jeso'osən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin', na' de'e Dabin' naque' xi'in dia che de'e Abraannə'.

² Abraannə' naque' ɣa Isaac, na' Isaaquən' naque' ɣa Jacob, na' Jacobən' naque' ɣa Joda len beŋə' biše'e ca' yelə'. ³ Jodan' na' Tamar zjənaque' ɣaxna' Fares na' Sara. Na' Faresən' naque' ɣa Esrom, na' Esronnə' naque' ɣa Aram. ⁴ Arannə' naque' ɣa Aminadab, na' Aminadabən' naque' ɣa Naason, na' Naasonnə' naque' ɣa Salmon. ⁵ Salmonnə' na' Raab zjənaque' ɣaxna' Boos. Na' Boosən' na' Rot zjənaque' ɣaxna' Obed. Na' Obedən' naque' ɣa Isai. ⁶ Na' Isain' naque' ɣa Rei Dabin', na' Rei Dabin' naque' ɣa Salomon. Na' xna' Salomonnə' goque' xo'olə de'e Orias antslə ze'e yeca'a Rei Dabin' le' par gaque' xo'ole'.

⁷ Na' Salomonnə' naque' ɣa Roboam, na' Roboannə' naque' ɣa Abias, na' Abiasən' naque' ɣa Asa. ⁸ Na' Asan' naque' ɣa Josafat, na' Josafatən' naque' ɣa Joram, na' Jorannə' naque' ɣa Osias. ⁹ Na' Osiasən' naque' ɣa Jotam, na' Jotannə' naque' ɣa Acas, na' Acasən' naque' ɣa Esequias. ¹⁰ Na' Esequiasən' naque' ɣa Manases, na' Manasesən' naque' ɣa Amon, na' Amonnə' naque' ɣa Josias. ¹¹ Josiasən' naque' ɣa Jeconias na' biše'e ca'. Beŋə' ca' gwnits' ca' tyempən' catə' beŋə' Babilonia ca' besyə'əche'eɣaxje' de'e ɣaxta'o chio'o beŋə' Izrael Babilonian'.

¹² Gwde besyə'əche'eɣaxje' lega'aque' Babilonian', goljə Salatiel xi'in Jeconiasən'. Na' Salatielən' naque' ɣa Sorobabel. ¹³ Na' Sorobabelən' naque' ɣa Abiod, na' Abiodən' naque' ɣa Eliaquim. Na' Eliaquinnə' naque' ɣa Asor. ¹⁴ Asorən' naque' ɣa Sadoc, na' Sadoquən' naque' ɣa Aquim. Aquinnə' naque' ɣa Eliod. ¹⁵ Na' Eliodən' naque' ɣa Eleasar, na' Eleasarən' naque' ɣa Matan. Na' Matannə' naque' ɣa Jacob. ¹⁶ Nach Jacobən' naque' ɣa Jwse ben' naquə be'en che Marian'. Na' Marian' naque' xna' Jeso'os ben' nzi' Crist, zeje dižə' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beŋəchən'.

¹⁷ Na' tyemp che de'e Abraannə' xte tyemp che de'e Dabin' goc žda' dia che'enə'. Na' goszolaon tyemp che de'e Dabin' xte catə'an beŋə' Babilonia ca' besyə'əche'eɣaxje' de'e ɣaxta'o chio'o beŋə' Izrael Babilonian' gozac yežda' dia che'enə'. Na' leczə dezd tyemp catə'an besyə'əche'eɣaxje' lega'aque' Babilonian' xte catə'an bžin žan' goljə Cristən' gozac yežda' dia che'enə'.

Catə' goljə Jeso'osən'

¹⁸ Na' quingan' goquə catə'an goljə Jesocristən'. Banaquən gwšagna' Marian' len Jwsen', na' ze'e ca'a Jwsen' le' par gaque' xo'ole', gwsa'acbe'ine' banoa' Marian' bdao'. Goc ca' chedə' Spirit che Diozən' beŋən par niç bgüendao' bda'onə' lo'o le'enə'. ¹⁹ Na' Jwsen' ben' banaquən si'e Marian' par gaque' xo'ole', goque' to beŋə' chon de'e güen lao Diozən'. De'e na'anə' bene' xbab cuejichje' Marian' šizizə sin cui no gache'i par niç cui əgws'i'e le' zto'. ²⁰ Žlac chone' xbab gone' ca', to angl che ɣancho Diozən' blo'elaogü'e'e le' lao bišgal. Na' gože'ene': —Jwse, le' naco' xi'in dia che de'e Dabin'. Bito žebo' si'o Marian' par gaque' xo'olo'. Spirit che Diozən' beŋən par niç no'e bda'onə'. ²¹ Na' sane'

to bi'i byo, na' əgws'i'o labo' Jeso'os chedə' yebeje' beṇə' gwlaž chele ca' xni'a de'e malən' beṇə' se'ejle' che'.

²² Na' de'en goqua yogua' de'e ca' goc complir can' gwna Diozən' de'en bzoj to profet beṇə' be' xtižə' Diozən' cana', gwne':

²³ To no'ol güego' beṇə' nenaplažə'achgua cuine' güe'e to bi'i byo dao' na' sane'ebo'.

Na' si' labo' Emanuel.

Na' Emanuel zeje dižə': Zoczə Diozən' len chio'o.

²⁴ Na' cata' beban Jwsen' beyož gwneine' yelən' ca', beteyo bene' can' gož angl che Xancho Diozən' le'. Jəxi'e Marian' liže'enə' par goque' xo'ole'. ²⁵ Pero Jwsen' gwdapəcze' le' respet xte cata'ən gwthane' to bi'i byo dao', xi'ine' nech. Na' gwxi' labo' Jeso'os.

2

Magos ca' jəsə'aləne'e Jeso'osən'

¹ Ca tyemp can' gwnabia' Rei Erodən', goljə Jeso'osən' Belennə', to yež gan' mbane Jodean'. Na' goquan' besə'əžin to chopə magos Jerosalennə', beṇə' za'ac galən' chla' bgüižən'. ² Na' gosə'əṇabene' beṇə' lao' syodan' gwse'e: — ĆGan' rei che beṇə' Izrael ca', be'en bagoljənə'? Nežeto' bagolje'enə' chedə' bable'ito' beljw che'enə' cata'ən bla'an lažto'onə' galən' chla' bgüižən'. Na' za'ato' par niç güe'ela'oto'one'.

³ Cata' bene Rei Erodən' xtižə'əga'aque'enə', de'e juisy de'e goquene', na' leczə ca' yogua'əlol beṇə' lao' syoda Jerosalennə'. ⁴ Nach btob Rei Erodən' yogua'əlol bxož əblao che chio'o beṇə' Izrael na' leczə yogua' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizežən', con beṇə' nita' syodan'. Na' gwṇabene' lega'aque' gan' naquən galjə Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. ⁵ Nach gwse' beṇə' ca' Erodən': — Belen nan' galje', gan' mbane Jodea, la' can' na to part Xtižə' Diozən' de'en bzoj to profet beṇə' be' xtiže'enə' cana'. Quinga nan:

⁶ Ca naquə yež Belen gan' mbane Jodea,

naquəczən yež de'e zaquə'achgua entr yež əblao ca' de'en zjəchi' Jodean', chedə' to beṇə' Belennə' gague' beṇə' gwnabia', na' le' əggüia əgwy'e' chio'o beṇə' Izrael.

⁷ Nach Erodən' bene' mendad ja'ac magos ca' laogüe'enə' bgašə'əzə par niç gwṇabene' lega'aque' tcho'a tšao' batə'əquan' besə'əle'ine' bla' beljon'. ⁸ Nach bsele'e lega'aque' Belennə', gože' lega'aque': — Le'e žja'ac Belennə' na' le'e žjəyediljjožə bida'onə'. Na' cata' yeželebo' na' deyedixjue'ile nada' par niç leczə ša'a əžje'ela'ogua'abo'.

⁹ Beyož boso'ozenag magos ca' can' gož rein' lega'aque', nach gwsa'aque' əzja'aque'. Na' ca naquə beljon' de'en besə'əle'ine' gan' chla' bgüižən' cata' cuiṇə' sa'ac lažga'aque'enə', zdan le'e yoban' žialaon laoga'aque'enə' bžinten gwzon gan' zo bida'onə', na' gwležən'. ¹⁰ Na' besyə'əbeine' xte juisy ca de'en besə'əle'ine' beljon' de'e yoblə'. ¹¹ Nach cata' gwso'e lo'o yo'onə' na' besə'əle'ine' bida'onə' len xna'abo' Marian'. Nach bosə'əzo xibga'aque' gwso'elaogüe'ebo'. Na' bosə'əsaljo caj chega'aque' ca' na' gosə'əbeje' or, yal na' to xnižə' yag de'en chla' zix de'en ne' mirra par gwso'ebo'on. ¹² Pero na' Diozən' gwdixjue'ine' magos ca' lao bišgal de que hito yesyə'ədie' gan' zo Rei Erodən'. De'e na'anə' besyə'əque'e yetolə nez par jəya'aque' lažga'aque'enə'.

Jwsen' len Marian' na' len Jeso'osən' ja'aque' Egipton'

13 Na' cata' babesa'ac magos ca', to angl che Xancho Diozən' bloe' laogüe' Jwsen' lao bišgal, na' gože'ene': —Gwyas, gwche' bida'onə' na' xna'abo'onə' le'e žja'ac Egipton' na' sole xte catə'ačənia' le'e batə'aquə' gwaquə yesa'acle, čhedə' Erodən' banž'i'e bia' yeyilje' bida'onə' par gote'ebə'.

14 Nach nencal gwyas Jwsen', gwche'e bida'onə' len xna'abo'onə' zja'aque' Egipton'. 15 Nach gwnit'e Egipto na'azə xte catə'ačə got Erodən'. Na' de'en gwsə'one' ca' goc complir de'en bzoj to profet beṇə' be' xtižə' Diozən' cana'. Quinga bzoje' de'en gwna Xancho Diozən': "Čixjue'ida' Xi'ina'anə' yeze'e Egipton'."

Erodən' bsele'e soldad par gwsə'ote' yoguə' bi'i byo dao'

16 Na' lao bazja'aque' Egipton' Erodən' lechgualə bžejene' catə' gocbe'ine' gosə'əxoayag magos ca' le' de'en cuich besyə'adie' gan' zo'enə'. Na' segon can' gwyejni'ine' catə' gwṇabene' lega'aque' antslə do batə'aquən' bla' beljən', bsele'e soldad che' ca' par jse'ete' yoguə'ələl bi'i byo che'enə' dao' zeləo bi'i čpəz ize, bi'i ca' gwsa'aljə Belennə' na' yeziquə'əchlə yež ca' zjənyechj zjəmbi'i Belennə'.

17 Na' laogüe de'en gwsə'ote' bi'i byo dao' ca', goc complir can' bzoj de'e profet Jeremiasən', ben' be' xtižə' Diozən' cana', gwne':

18 Gaquə bgüine bgüəžən' yež de'en nzi' Rama. No'ol ca' zjənaquə xi'in dia che de'e Raquelən' lechgualə yesyə'əyašə' yesyə'əgüinläže'e che yoguə' xi'inđa'oga'aque' ca' əsa'at. Na' bito se'enene' par no yeyə'exen lega'aque'.

19 Lao ne'e nitə' Jwse ca' Egipton' got Erodən'. Nach to angl che Xancho Diozən' bloe' laogüe' Jwsen' lao bišgal. 20 Na' gože'ene': —Gwyas, beče' bida'onə' len xna'abo'onə' na' le'e žjəya'ac Izraelən'. Bagwsa'at beṇə' ca' besyə'əyilj bida'onə' par so'ote'ebə'.

21 Nach gwyas Jwsen' beče'e bida'onə' len xna'abo'onə' jəya'aque' lažga'aque' Izraelən'. 22 Pero Jwsen' catə' benene' de que Arquelaon' bedie' belane' xlatjə de'e xə' Erodən', bžebe' žjəya'aque' gan' mbane Jodean'. Na' Diozən' gwđixjue'ine' le' lao bišgalən' de que bito žjəya'aque' Jodean' sino que žjəya'aque' gan' mbane Galilean'. 23 De'e na'anə' besyə'əžine' syoda Nasaretən' na' jəsyə'ənite'e. Na' de'en jəsyə'ənite'e Nasaretən' goc complir de'en bosə'ozəj de'e profet ca' cana' gosə'əne' che Jesə'osən' de que beṇə' yesə'əsi'ene' beṇə' Nasaret.

3

Juan ben' bčhoa beṇə' nis gwđixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'

1 Na' gwde zan iz, Juan ben' bčhoa beṇə' nis gwyaje' latjə dašən' gan' mbane Jodean'. 2 Na' gwđixjue'ine' beṇə' gože' lega'aque': —Le'e yedinje xtolə'əle ca', čhedə' babžin ža catə' Diozən' ben' zo yoban' nabi'e con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə.

3 De'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' bzoje' che Juannə', gwne': To beṇə' əne' zižjo latjə dašən', əne':

"Le'e so probnid par əgwzenagle che Xančon' catə'an yide'.

Na' šə sole probnid par əgwzenagle che' catə'an yide', de'en gonle ca' gwxaquə'əleben can' čonle čxi' čhloale nez ca' catə' čhidə to beṇə' blao."

4 Na' Juannə' gwyaze' lachə' de'en gwsə'one' len yišə' xa cameyən'. Na' par dobey che' bčhine' to pedas yid. Na' gwdaogüe' bišə'əzo, na' leczə gwdaogüe' ši'in bia ser, bia nitə' yixə'. 5 Beṇə' Jerosalennə', na' beṇə' ca' ža' yoguə' yež ca' gan' mbane Jodean', na' leczə beṇə' ža' yež ca' nychj mbi'i yao

Jordannə' gwsa'aque' ja'aque' gan' zo Juannə' par bosozenague' xtiže'enə'.
 6 Na' bosə'əxoadole'e lao Diozən', na' Juannə' bchoe' lega'aque' nis lo'o yao Jordannə'.

7 Na' leczə ja'ac zan benə' Izrael benə' ca' zjanchoj zjənzi' fariseo, na' benə' ca' zjənzi' sadoseo. Ja'aque' par bchoa Juannə' lega'aque' nis, Nach Juannə' gože' lega'aque': —Le'e nacle benə' goxoayag na' naljele. ǂEchaquele de que gwaquə yexonjele castigon' de'en əselə' Diozən' par le'e? 8 Cheyalə' gonle de'en naquə güen par niç əsa'ache'i benə' yoblə de que baboša' yichjla'ažda'olen'. 9 Na' bito gonle xbab de que Diozən' bito gone' le'e castigw che xtolə'əlen' laogüe de'en nacle xi'in dia che de'e Abraannə'. Bito nacho de que lechguale chyažje Diozən' le'e. Gwaquə gone' par niç yej quinga yesyə'ayaquən xi'in dia che de'e Abraannə'. 10 Ca naquə le'e šə cui chonle can' chazlažə' Diozən', gwxaquə'əlebele ca to yag frot de'e cui bi frot chbian. Na' ca naquə yoguə'əte yag frot de'e cui bi frot chon, chəsə'əchog benə' len na' chəsə'əzeye'en. 11 Na' ca naquə le'e chediñjele xtolə'əle ca', nada' de'e li chcho'a le'e nis. Na' ze'e yidə ben' gon par niç so Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' nabi'an chio'o. Na' Spiritən' naquən ca yi' na' gwxi' gwloan yichjla'ažda'ochon' len bitə'ətezə de'e mal. Ben' yidə zaquə'ache' ca nada' na' bito zaca'a par gaca' xmoše'. 12 Be'enan' gone' len chio'o can' choncho catə' chdecho trigon' rner, na' chzeycho yix bebən'. Na' šə chonlilažə'əcho Diozən', yotobe' chio'o par niç socho txen len le', na' benə' ca' cui chso'onlilažə' le', əsele'e lega'aque' lao yi' gabilən' de'en cuiczə cheyol.

Catə' gwchoa Jeso'osən' nis

13 Na' gwza' Jeso'osən' gan' mbane Galilean' na' gwyeye' gan' zo Juannə' cho'a yao Jordannə' par niç Juannə' bchoe' le' nis. 14 Na' Juannə' benczə yichjlaogüe' caguə gone'ene' gwchoe' Jeso'osən' nis. Gože'ene': —Chyažjlada' əgwcho' nada' nisən' na' nadə'əlan' zedenabdo' gwchoa' le' nisən'.

15 Nach Jeso'osən' gože' Juannə': —Gone'e bchoa nada' nisən'. Cheyalə' goncho ca' par niç gaquə complir yoguə'əlol de'en non Diozən' mendad gaquə.

Nach gwcheb Juannə' bcho'ene' nisən'. 16 Na' catə' beyož gwchoa Jeso'osən' nisən', le'e bechojte' lo'o nisən', na' le'e byaljtwe le'e yobana' na' ble'i Jeso'osən' gan' zo Diozən'. Ble'ine' Spirit che Diozən' betjən ca to ngolbexə na' bžinən gwzən len le'. 17 Na' gwse'enene' gwna Diozən' ben' zo yoban': —Bengan' Xi'ina', ben' chacda' chei, lechguale cheba chezaquə'əlaža'a le'.

4

Gwlo'oyelə' gwxiye'enə' Jeso'osən' gone' de'e mal

1 Na' Spirit che Diozən' benən par niç gwyey Jeso'osən' latjə dašən', par niç gwlo'oyelə' gwxiye'enə' le' gone' de'e malən'.

2 Na' bitobi gwdao Jeso'osən' lao choa ža choa yel, na' catə' gwde de'e choa žanə' gwdone'. 3 Na' gwxiye'enə' bgüiguə'ən gan' zo Jeso'osən', gožə'ən le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən', gož yej quinga yesyə'ayaquən yetxtil.

4 Nach gož Jeso'osən' len: —Nyojczə Xtižə' Diozən' nan: “Caguə yelə' guao na'azən' əbane chio'o benəç sino leczə chyažjecho yoguə'əlol dižə' de'en na Diozən' par əbancho.”

5 Na' gwche' gwxiye'enə' le' yichjo' yo'odao' əblao che chio'o benə' Izrael de'en zo Jerosalennə' na' gwlequan le' gan' le'ezelaogüe naquə sibə. 6 Na' gožən

le': —Ša len' naco' Xi'in Diozən' bexitə' nga par che'elə, la' nyojczən le'e Xtižə' Diozən' nan:

Eselə' Diozən' angl che' ca' par əsa'aclene' le', na' əso'oxe'e le' par niçh bito əchego'o no yej.

7 Na' gož Jeso'osən' gwxiye'enə': —Leczə can' nyojən le'e Xtižə' Diozən', nan: “Bito con goncho Xancho Diozən' prueb ša leine' can' ne'enə.”

8 Na' gwxiye'enə' gozche'en le' to lao ya'a de'e naquə lechguale sibə, na' blo'in le' yoguə nasyon de'en zjəchi' lao yežlyon' ca' naquə dechgua yelə' chnabia' čhega'aquənnə'. 9 Nach gožən le': —Yoguə' de'e quinga chle'ido' nga gona'an le' šə gwzo xibo' laogua' nga par güe'elaogo'o nada'.

10 Nach gož Jeso'osən' len: —Gwchi'izə' ca'alə nga Satanas. Nyojczən le'e Xtižə' Diozən' nan: “Cheyalə' šejni'alažə'əcho tozə Xancho Diozən' na' tozə le' güe'ela'ocho.”

11 Na' bebi'izə' gwxiye'enə len le', nach besə'əžin balə angl ca' jse'eclene'ene'.

Jeso'osən' gwzolaogüe' chyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'

12 Na' Jeso'osən' gwze'e Jodean' par gwyeje' Galilean' catə' benene' de que bade Juannə' ližyan'. 13 Na' gwze'e Nasaretən' jsoe' syoda Capernaum de'en chi' cho'a nisdə'onə' do gan' chi' distrit de'en nzi' Sabolon na' Neftali. 14 Na' de'en jəyzeoe' syodan' goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən', ben' be'e Xtižə' Diozən' cana' gan' nan:

15 Le'e gwzenag, le'e beņə' Galilea, le'e cui nacle beņə' Izrael, na' nita'əle distrit Sabolon na' Neftali de'en mbane yešl'a'alə nisdə'onə' na' yao Jordannə'.

16 Nchoł yichjla'ažda'olen' pero Diozən' əsele'e to beņə' cue'e be'eni' xen lo'o yichjla'ažda'olen'.

Nacle ca beņə' guat len yichjla'ažda'olen' por ni che de'e malən' chonle, pero be'enə' əselə' Diozən' yocobe' yichjla'ažda'olen'.

17 Na' dezd tyemp na', Jeso'osən' gwzolao gwdixjui'e gwne': —Le'e yedinje xtolə'alen', čhedə' babžin ža năbia' Dioz ben' zo yoban' con notə'ətezə beņə' əso'e latjə.

Jeso'osən' gwleje' tap beņə' gwxcn bel par gwsa'aque' disipl che'

18 Na' goquan' lao zda Jeso'osən' cho'a Nisdəo' Galilean' ble'ine' čopə beņə' gwxcn bel, choso'ozale'e yixjw bel čhega'aque'enə' lo'o nisən'. Zjənaquə čopə biše'e. Toe' le' Simon Bed, na' yetoe' Ndres. 19 Nach gože' lega'aque': —Le'e da len nada'. Le'e nacle beņə' gwxcn bel, na' na'a əgwzejni'ida' le'e par niçh gonle ca so'ombia' beņə' nada'.

20 Na' le'e gosə'əbejyichjtega'aque' yixjw bel čhega'aque' ca' nach ja'aclene' Jeso'osən'.

21 Nach gwsa'aque' yelata' na' jəsyə'adi'e Jacob len Juan čopə biše'e, len xaga'aque' Sebedeo. Že'e to lo'o barcw chesyə'əyone' yixjw bel čhega'aque'enə'. Na' leczə gwṇabe Jeso'osən' Jacobən' len Juannə' par žja'aclene' le'. 22 Na' le'e bosyo'ocua'anlentie' xaga'aque' Sebedeon' barcon' na' ja'aclene' Jeso'osən'.

Jeso'osən' bsd blo'ine' beņə' zan

23 Na' gozac cata' Jeso'osən' gwyeje' yoguə' yež ca' zjəchi' gan' mbane Galilean', gwzolaogüe' bsd blo'ine' beņə' ca' zjəža' lo'o yo'odao' ca' gan' gwso'elao' beņə' Izrael ca' Diozən'. Na' gwdixjui'e dižə' güen dižə' cobən' de que Diozən' năbi'e con notə'ətezə beņə' əso'e latjə. Na' Jeso'osən' beyone' yoguə' beņə' ca' chse'i gwde gwde yižgüe'. 24 Na' gosə' gwłaljə yoguə' de'en ben

Jeso'osən' doxenlə nasyon Siria. Nach beṇə' Siria ca' jso'e yoguə' beṇə' ca' chsa'acšene laogüe'enə', beṇə' ca' chse'i zan clas yižgüe' na' beṇə' ca' chse'ey chesə'ala, na' len beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque', na' len beṇə' ca' chsa'az šon, na' beṇə' ca' zjanat to part cuerp chega'aque'enə'. Na' beyone' yoguə'atega'aque'. ²⁵ Na' zan beṇə' za'ac distrit che Galilea, na' beṇə' za'ac yež ca' gan' nzi' Decapolis, na' beṇə' za'ac syoda Jerosalennə', na' beṇə' za'ac yež ca' yelə' distrit che Jodea, nach beṇə' za'ac yešl'a' yao Jordannə' jasə'anaogüe' le'.

5

Dižə' de'en bsed blo'i Jeso'osən' to lao ya'a blo'ine' non' zjəzo mbalaz

¹ Na' Jeso'osən' catə' ble'ine' beṇə' zan zjanžag, gwloe' gwchi'e to lao ya'a. Na' gosə'abiguə' disipl che' ca' gan' chi'enə'. ² Nach gwzoloao bsed blo'ine' lega'aque', gwne':

³ —Le'e chacbe'ile de que chyažjele gaquəlen Diozən' le'e, zole mbalaz čhedə' bacho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e.

⁴ Na' le'e zole trist lo'o yichjla'ažda'olen' por ni che xtolə'əle ca', mbalaz sole čhedə' Diozən' yeyonxenləže'e le'e.

⁵ Na' le'e laogüe de'en chzəxjw yichjle len Diozən' na' len beṇəchən', mbalaz sole čhedə' Diozən' gone' par nič gaquə güen chele can' baben Diozən' lyebe.

⁶ Na' le'e chzelažə'əchguale gacle beṇə' güen lao Diozən', zole mbalaz čhedə' Diozən' bachaclene' le'e par nič gacle beṇə' güen laogüe'enə'.

⁷ Na' le'e cheyašə'alažə'əle beṇə' yoblə, mbalaz zole čhedə' leczə ca' Diozən' cheyašə' čeži'iləže'e le'e.

⁸ Na' le'e banacle beṇə' la'aždao' xi'iləžə', zole mbalaz čhedə' žjəyazole txen len Diozən'.

⁹ Na' le'e chogo'ole yelə' chxenləžə' che beṇə' ljuežjle ca' chesə'ədilə, mbalaz zole čhedə' la' Diozən' bagwcue'e le'e ca' xi'ine'.

¹⁰ Na' le'e choso'oči' choso'osaquə' beṇə' le'e laogüe de'e chontezle de'en naquə güen lao Diozən', zole mbalaz čhedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e.

¹¹ Na' catə' chesə'əzi'ichižə' beṇə' le'e na' chesə'asaquə'əzi'e le'e na' chso'e yoguə' claste dižə' güenləžə' contr le'e por ni che de'en chonlilažə'əle nada', bia'aczə sole mbalaz. ¹² Cheyalə' yeba yezaquə'alažə'əchguale la'aṇə'aczə za'ac de'e ca' contr le'e čhedə' Diozən' gone' par nič gaquəchgua de'e güen chele cate' yežinle gan' zo'e'enə'. Can' chso'one beṇə' ca' le'e leczə can' gwso'one de'e xaxta'ocho ca' de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'.

Naccho ca zedə' na' ca be'eni' par len beṇə' ža' yežlyo nga

¹³ Ca zedə' chaclenən par nič caguə cuiayi' no yid belə', le'egatezə ca' le'e chaclenle par nič beṇəchən' cui chso'ontequē' de'e mal. Na' šə zedə'an bitoch bi xzi' naquən, nezecho bito bi gac goncho par nič yeyaquən xzi' de'e yoblə. Na' bitoch bi zaquə'an lete goschon fuerlə na' əgwlej əgwšošj beṇə' len. Can' gaquə len le'e šə cuich gonle can' chene'e Diozən'.

¹⁴ Ca be'eni' chaclenən beṇə' par chəsə'ənezene' gan' cheyalə' žja'aque', ca'aczən' chaclenle beṇə' par chəsə'ənezene' nac chene'e Diozən' so'one'. Na' can' nota'ətezə beṇə' chac chle'ine' to syoda xen de'en chi' to lao ya'a, ca'aczən' notə'ətezə beṇə' chac chle'ine' de'e güennə' chonle. ¹⁵ Catə' chgualə'əle to yi' bito chdosə'alen žomə sino chda'alen le'e ze'e par chse'eni' len yoguə' beṇə' ža' lo'o yo'onə'. ¹⁶ Na' ca naquə le'e ža, cheyalə' sotezə sole gonle de'e güennə' par nič yesə'əle'i beṇə' len na' əso'elaogüe'e Xacho Diozən' ben' zo yoban'.

Jeso'osən' bsed blo'ine' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'

¹⁷ Bito gonle xbab de que nada' za'a zedeyena' par niçh lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' de'en boso'ozoj de'e profet ca' cana' cuich so'onən zin. Za'a par niçh gaquə complir yogua'əlol de'en bsi' Diozən' xneze gaquə ca de'en boso'ozoj beṇə' ca'. ¹⁸ De'e li chnia' le'e, xte ca te che yežlyo nga len de'e ca' chle'icho le'e yoban', ni to letr dao' ni to asento de'en nyoj le'e lein' cui ten ca'azə xte que gaquə yogua'əlol de'en chene'e Diozən' gaquə. ¹⁹ De'e na'anə' yogua' de'e ca' zjənyoj de'en chene'e Diozən' gonle, la'anə'əczə šə lebeyoza to de'e dao', leḡonən. Notə'ətezle šə əçhoele cui gonle can' none' mendadən', na' šə leczə əgwlo'ile beṇə' yoblə cui so'one' can' none' mendadən', Diozən' bito gone' le'e yelə' bala'an' catə' yežinle yoban' gan' chnabi'enə'. Na' notə'ətezle šə gonle can' none' mendadən' na' šə leczə gwlo'ile beṇə' yoblə so'one' can' none' mendadən', Diozən' gone' le'e yelə' bala'an' catə' yežinle yoban' gan' chnabi'enə'. ²⁰ Echnia' le'e, beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' bito zjənaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə' güen lao Diozən'. Na' šə yichjla'ažda'olen' bito gaquəçhən güen lao Diozən' cle ca chega'aque'enə', bito yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

Choncho de'e mal šə chža'a lježjcho

²¹ Na' leczə bsed blo'i Jeso'osən' leḡa'aque' gwne': —Banezele can' gož de'e Moizezən' de'e xaxta'ocho ca': “Cui no gotle. Na' šə no got lježj beṇəche', jostis ca' çhoglaogüe'en che' de que cheyalə' gate.” ²² Na' nada' chnia' le'e notə'ətezle šə chža'a lježj beṇəchle zaquə'əczən par gatle ca to castigw çhele žalə' ca', na' notə'ətezle šə chža' chniti'əle lježjle zaquə'əczən par so'on beṇə' golə blao ca' chəsa'anabia' nasyon Izraelən' castigw çhelen'. Na' notə'ətezle šə çholgüiž lježjle dižə' pesad, zaquə'əczən par yoselə' Diozən' le'e lao yi' gabil'.

²³ Cheyalə' socho binlo len lježj beṇəchcho. Na' la'anə'əczə catə' bazole lo'o yo'odao' par əgwnežjwle bi de'en əgwnežjwle güe'ela'ole Diozən', šə žjsa'alažə'əle de que babenle contr to beṇə' lježjlen', ²⁴ na'azə cheyalə' yocua'anle šlož de'en noxə'əlen'. Zgua'atec žjəyeye'exenle beṇə' lježjlen', nach gaquə žjəyenežjwle de'en bagwlejle par güe'ela'ole Diozən'.

²⁵ Catə' to beṇə' gonle xya che' na' əche'e le'e lao jostis, leḡonlene' regl binlo lao ngo'ole nezən' par niçh na' cui che'e le'e lao jostisən'. Šə bito gonle ca' ža, catə' əžinle lao jostisən' gone' le'e lao na' polsian' par yosə'əze'e le'e ližya. ²⁶ Echnia' le'e, bito yebeje' le'e xte catə' çhixjwle doxen de'en çhalə'əlen'.

De'e malən' choncho šə chgo'o xtocho

²⁷ Banezele can' gwna de'e Moizezən': “Bito co'o xtole na' bito cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə.” ²⁸ Na' nada' chnia' le'e de que notə'ətezle šə chgüiale to no'olə' na' chzelažə'əle solenlene', banaple dolə' çhedə' tozəczə ca malən' bachonle lo'o la'ažda'olen' len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'.

²⁹ Na' de'e na'anə' əchnia' le'e, šə de'en çhle'ile len jəlaole chonən par niçh əxople gonle de'e malən', nca'alə xneze žalə' cui žia jəlaolen'. Len nca'alə xneze cuejlen cle ca cuiayi'ile lao yi' gabilən' por ni che len. ³⁰ Na' šə de'en chonlenle na'ale ca' chonən par niçh əxople gonle de'e malən', nca'alə xneze žalə' cui žia na'ale na'anə'. Len nca'alə xneze çhogga'aclen cle ca cuiayi'ile lao yi' gabilən' por ni che leḡa'aquən.

Beṇə' csad ca' bito cheyalə' yesyə'əla'a lježjga'aque'

³¹ Leczə nezele can' gwna de'e Moizezən': "Notə'atezə beṇə' yele'e no'ol che'ena', cheyalə' chas to act ga güe'en dižə' de que besyə'ale'ena'." ³² Na' nada' əchnia' le'e de que notə'atezle yela'ale no'ol chelen', šə bito naque' to no'olə go'o xtoi, gonle par niç gaque' ca to no'olə go'o xtoi. Na' notə'atezle yošagna'ale len to no'olə beṇə' belə'a ben' chei le', leczə tozəczə ca malən' chonle len beṇə' ca' chesə'əgo'o xtoi.

Jeso'osən' bzejni'ine' che jorament ca'

³³ Na' leczə baṇezele can' gož de'e Moizezən' de'e xaxta'ocho ca': "Bito əgwzole jorament lao Xancho Diozən' catə' ənale to de'en gonle šə cui gonle complir can' nalena'. Catə'ən chzole jorament lao Xancho Diozən', cheyalə' gonle can' chonle lyeben' laogüe'ena'." ³⁴ Pero na' nada' chnia' le'e, cuat əgwzole joramentən' por bitə'atezə, nic por yoba chedə' na'anə' zo Diozən' chnabi'e. ³⁵ Na' nic əgwzole joramentən' por yežlyon' chedə' den xni'a Diozən'. Na' nic əgwzole joramentən' por syoda Jerosalenna' chedə' naquan syoda che Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe Rei blao. ³⁶ Na' nic gon yichjlen' testigw de que cho'ele dižə' li, chedə' bito gaquə gonle par niç yišə' yichjlen' yeyaquan šyiš o yeyaquan gasj. ³⁷ Cheyalə' güe'ele por dižə' li niç cui əyažjan əgwzole jorament par se'ejle'e beṇə' chele. Šə chyažjan bichlə dižə' de'e ənale par se'ejle'e chele, nachbia' gwxiye' nan' chnabia'an yichjla'ažda'olen'.

Bito co'olažə'əcho beṇə' contr checho

³⁸ Šə to beṇə' gone' zi' jelaolena' nezele de que lei de'en bzoj de'e Moizezən' nan de que guaquə gonle zi' jelaogüe'ena'. Na' šə to beṇə' əxope' to leyle leczə nezele de que lein' nan guaquə əxople to che'ena'. ³⁹ Pero na' nada' əchnia' le'e, bito əgwžonle gon beṇə' de'e mal len le'e. Šə to beṇə' cape'e šla'a xaguə'alen', le'e güe' latjə cape'e de'en yešla'a. ⁴⁰ Šə to beṇə' chene'ene' əque'e xcamislen' laogüe de'en chalə'ale lata' xmeche', güe'etele latjə əque'e len xadon' chelen'. ⁴¹ Na' šə to beṇə' blao gone' byen šejlenlene' gua'ale yoa' che'ena' to kilometro, le'e šejlene' gua'alen yeto kilometro. ⁴² Na' šə bi de'en chnabe beṇə' le'e, le'e güe'en. Na' le'e cueje šə bi de'e chnabe' cuejlene'.

Cheyalə' gaquecho che beṇə' contr checho

⁴³ Na' leczə baṇezele can' chəsə'ane': "Cheyalə' gaquele che beṇə' migw chele na' gue'ile beṇə' contr chele." ⁴⁴ Pero nada' əchnia' le'e, le'e gaque che beṇə' contr chelen', le'e nabe Diozən' gaquə de'e güen che beṇə' ca' choso'ožia choso'onitə' le'e. Na' le'e gon de'e güen len beṇə' ca' chəsə'əgue' le'e, na' le'e gon orasyon lao Diozən' par beṇə' ca' chsa'adə' le'e dižə', na' par beṇə' chəsə'əsaquə'əzi' le'e. ⁴⁵ Šə gonle ca' na'achən' əsa'acbe'i beṇə' de que nacle xi'in Xacho Diozən' ben' zo yoban'. Le'ena' chone' ca chla' bgüižən' par yoguə'əloj beṇə' la'anə'əczə šə chso'one' de'e güen o šə chso'one' de'e mal. Na' leczə chone' par niç chac yejw par yoguə'əloj beṇə' ža' yežlyon' la'anə'əczə šə zjənaque' beṇə' güen o šə zjənaque' beṇə' mal. ⁴⁶ Šə porzə chaquele che beṇə' ca' chsa'aque chele žbixa zedegua'atguan par le'ena'? Le'egatezə can' chso'on beṇə' gochixjw ca', beṇə' ca' nale zjənaque' beṇə' malchgua. ⁴⁷ Na' šə can' chguaple diox beṇə' ljuežjle ca'azə žəchonle xbabən' de que chonchle güen cle ca beṇə' yoblə? Bito chonchle güen. Can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', con beṇə' ljuežjga'aque' na'azə chesə'əguape' diox. ⁴⁸ Cheyalə' gacle beṇə' šao' ca beṇə' šao' beṇə' güennə' naquə Xacho Diozən' ben' zo yoban'.

6

Jeso'osən' blo'ine' naquan' cheyalə' goncho caridan'

¹ Le'e gon de'en naquə de'e güen pero caguə parzə niç yesə'əle'i beṇə' can' chonlən' na' so'elaogüe'e le'e, çhedə' šə chonle ca' bito güe'elao' Xacho Diozən' ben' zo yoban' le'e. ² De'e na'anə' šə bi de'en chene'ele əgwnežjwle to beṇə' par gaquäləne'e, le'e əgwnežjon pero caguə parzə niç yesə'əneze beṇə' can' chonlən' na' əso'elaogüe'e le'e. Beṇə' goxoayag ca' çəsə'ənežjue' bi de'en çəsə'ənežjue' beṇə' do lo'o yo'oda'onə' na' do lao lcue' parzə niç əso'elao' beṇə' lega'aque'. De'e li chnia' le'e, bagwyejlaoczəga'aque'enə' pero Diozən' bito güe'elaogüe'e lega'aque'. ³ Pero na' le'e ža, šə bi de'en əgwnežjwle to beṇə' par gaquäləne'e, bito co'ole be' lban ca de'en chonle. ⁴ Gonlən ca cui əsa'acbe'i beṇə' na' cui so'elaogüe'e le'e. Xacho Diozən' ben' chle'i yoguə' de'en choncho güe'elaogüe'e le'e.

Bsed blo'i Jeso'osən' nac cheyalə' goncho orasyon

⁵ Catə' gonle orasyon bito gonlən can' chso'on beṇə' goxoayag ca'. Lega'aque' çəsə'əbeine' çəsə'əzeche' chso'one' orasyon lo'o yo'oda' çega'aque' ca' gan' chso'elaogüe'e Diozən' na' do squin lquey, chso'one' orasyonṇə' par çəsə'əle'i beṇə' can' chso'one'enə'. De'e li chnia' le'e, bagwyejlaoczəga'aque'enə' na' Diozən' bito güe'elaogüe'e lega'aque'. ⁶ Na' catə' gonle orasyon le'e yeyo'o lo'o yo'o çele na' əgwseyjwle puertən', na' gonle orasyonṇə' lao Xacho Diozən' ben' cui chle'icho. Na' Xacho Diozən' ben' chle'i yoguə' de'e choncho le' güe'elaogüe'e le'e.

⁷⁻⁸ Ca naquə beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', catə' chso'one' orasyon chso'echgüe' dižə'. Chso'one' xbab laogüe de'en chso'echgüe' dižə' Diozən' əgwzenague' çega'aque'. Bito gonle can' chso'one'enə'. Ca naquə Xacho Diozən', banezczene' bi de'en çyažjele ze'e ṇablelene'en. ⁹ Quingan' gonle orasyonṇə':

Xato' beṇə' zo yoba, chṇabto' yoguə'əloḷ beṇəçhən' əso'elaogüe'e le'.

¹⁰ Chṇabto' gono' par niç beṇə' zan əso'e latjə ṇabi'o lega'aque'.

Gaguəšga can' che'endo'onə' lao yežlyo nga, can' chac yoban'.

¹¹ Beṇšga ṇa'a de'e gaoto' tža tža.

¹² Na' bezi'ixenšga çheto' çhedə' leczə chezi'ixento' çhe sa'aljuežj beṇəçhto'onə' bitə'ətezə de'en chso'onene' neto'.

¹³ Na' bito go'o latjə gaquə de'e ṇabia' neto' len xbab çheto'onə' par gonto' de'e malən',

mas bcuasə' bcue'ej neto' len gwxiye'enə'.

Le'enə' chṇabi'o na' napo' yelə' guac

na' napo' yelə' bala'aṇ par zejlicəne. Amen.

¹⁴ Na' šə chezi'ixenle xtoḷə' sa'aljuežj beṇəçhlen' bitə'ətezə de'en chso'onene' le'e, leczə gozi'ixen Xacho Diozən' ben' zo yoban' xtoḷə'əlen'. ¹⁵ Pero na' šə le'e bito chezi'ixenle çhe sa'aljuežj beṇəçhlen', leczə ca' Xacho Diozən' bito yezi'ixene' çhelen'.

Jeso'osən' bzejni'ine' naquan' cheyalə' goncho catə' socho sin cui ye'ej gaocho par güe'ela'ocho Diozən'

¹⁶ Na' catə'ən chzole sin cui che'ej chaole par niç ço'ela'ole Diozən' bito gon ço'alaolen ca' ço'ala' beṇə' çegüinçgüei can' chso'on beṇə' goxoayag ca'. Lega'aque' chso'onlžəga'aque' ca' beṇə' çegüine'e parzə niç çsa'acbe'i beṇəçhən' de que nite'e cui zjəne'ej zjənaoga'aque'. De'e li achnia' le'e bagwyejlaoczəga'aque'enə' na' Diozən' bito güe'elaogüe'e lega'aque'. ¹⁷ Pero

na' le'e catə' zole sin cui ne'ej naole par cho'ela'ole Diozən', le'e əgwpa'a yichjle na' xala'anle. ¹⁸ Legon ca' par niçh cui əsa'acbe'i benəçhən' de que zole sin cui ne'ej naole. Tozə Xacho Diozən' ben' cui chle'icho nezene' can' chonle. Na' Xacho Diozən' ben' chle'i yoguə' de'e choncho güe'elaogüe'e le'e.

Quingan' cheyalə' goncho par niçh gatə' checho de'en cui te chei gan' chnabia' Diozən'

¹⁹ Bito gwtoble de'e zan de'e zaque'e na' de'e xoche lao zole yežlyo nga, la' yesə'əbiayi'in. Bałən chsa'aljən bia dao' na' chsa'ob lega'aquən, na' yebalən chzen no xçhe'i, na' leczə chas'benə' bguan na' so'e yesə'əque'e bi de'en deilen'.

²⁰ Le'e gon par niçh gon Diozən' de'e šao' de'e güençhlə chele de'e cui te chei catə' yežinle yoban' gan' zoe'enə', çhedə' na' bito galjə bia dao' par əsa'ob len, na' nic sen xçhe'i par cuiayi'in, na' nic gaquə šo'o benə' bguan par əque'en.

²¹ Gan' de de'en chaquele chei nan' zo yichjla'ažda'olen'.

Žia jelaochon' par chle'icho

²² Žia jelaochon' par chle'icho. Con šə bito bi chaquən chle'iczecho binlo. ²³ Pero šə nçhol jelaochon' bito chle'icho. Ca'aczən' naquən len yichjla'ažda'olen' šə nacle benə' la'aždao' güen yo'o be'eni' che Diozən' yichjla'ažda'olen', pero šə nacle benə' mal nçhol yichjla'ažda'olen'. De'e li lechguəle nçhol yichjla'aždao' le'e cui chzenagle che Diozən'.

Bito gaquə gaquecho che Diozən' na' gacteicho che bien chechon' tš'i'izə

²⁴ Notono no gaquə so liž çhopə xan žin par gaque' xmosga'aque' tš'i'izə, çhedə' la' šə gone' ca' gue'ine' to xan žinnə' na' gaquene' che yetoe', o gone' žin che toe' do yichj do laž'e na' bito bi respet gape' par xane'en yeto par gone' xšine'enə'. Leczə can' le'e bito gaquə gonle xšin Diozən' do yichj do lažə'əle na' gonte xšinle par gacle benə' gwni'a.

Diozən' chgüia chye' chio'o naccho xi'ine'

²⁵ De'e na'anə' chnia' le'e, bito cuec yichjle tlaozə de'en ye'ej de'en gaole lao mbanle. Na' leczə ca' cuerp çhelen' bito cuec yichjle tlaozə de'en guacwlen'. Zakuə'əch yelə' mban çhelen' ca yelə' guaon'. Le'egatezə ca' cuerp çhelen' zakuə'əchən ca xala'anlen'. ²⁶ Legontoš xbab chele, ca naquə bia ca' zjəžia xile'e bito chsa'azəb na' bito chəsyə'əlapəb na' nic bi da'a xoa' chega'aquəb zo, pero na' chguaoczə Xacho Diozən' ben' zo yoban' lega'aquəb. Naquəchxen' zakuə' le'e ca bia ca' zjəžia xile'enə'. ²⁷ Na' ni tole bito gaquə yoston çuinle gašjə metr šə con cue'e yichjle ətonle.

²⁸ Na' žbixçhen' chbec yichjle che xala'anle? Legontoš xbab ca naquə yej sosennə' chesə'əcha'oczən, len bitobi žin chso'onən, nic chsa'aljən do.

²⁹ Na' əchnia' le'e, Salomonə' goque' lachə xoche juisy, pero bito bžinlaž'e xala'ane'enə' ca yelə' xoche che yej sosen ca'. ³⁰ Diozən' none' xoche yixə' de'en ze yoba len to termzə zen nach choso'ozeye'en, naquəchxe gon Diozən' len le'e, güe'eczə yichje' gone' yoguə'əte de'en chyažjele, le'e cui chejle'eteclə de que gone' de'en chyažjele. ³¹ Le'e ža, bitoch cuec yichjle che bi de'en chyažjele ənalizle: "žBin' ye'ej gaocho na' bin' gacwcho?" ³² Con por de'e ca'azən' zjəçhi' yichj benə' ca' cui chso'onlilažə Diozən', che de'en əse'ej əsa'ogüe' na' che xala'anga'aque'. Pero na' Xacho Diozən' ben' zo yoban', nezczene' yoguə' de'e ca' chyažjele. ³³ De'en güe'elažə'əle, güe'ele latjə par niçh Diozən' nabi'e le'e, na' güe'elažə'əle gonle de'en na Diozən' naquə güen. Na' yoguə' de'e ca' de'en chyažjelen' gonczə Diozən' len, de'en ye'ej de'en gaolen', na' xala'anle. ³⁴ Le'e

gon xbab che de'en chac tza tza. Bito cuec yichjle che bi de'en gaquə gwɔxə güižj, la' guatə'əczə de'e zan de'e cuec yichjcho chei catə' əžin žan'.

7

Bito zaquə'əcho par ənacho che beŋə' de que zjanape' dolə'

¹ Bito gonle xbab de que zaquə'əle par ənale che beŋə' de que zjanape' dolə'. Šə ənale čhega'aque' de que zjanape' dolə' leczə ca' əna Diozən' chele de que naple dolə'. ² Can' chosbague'ele beŋə' de que zjanape' dolə' le'egatezəczə can' yosbague'e Diozən' le'e de que naple dolə'. Con can' chonle len beŋə', le'egatezə can' gon Diozən' len le'e. ³ Chle'ile güe' dao' de'en žia cožə' beŋə' ljuežjle, na' cabi chele'ile güe' xen de'en žia cožə'əlen'. ⁴ Che' beŋə' ljuežjle: "Be'e latjə gona' rmech güe' daon' de'en žia cožə'ona'", na' bito chonle rmech güe' xen de'en žia cožə'əlen'. ⁵ ;Beŋə' goxoayag le'e! Zgua'atec le'e gon rmech güe' xenna' de'en žia cožə'əlen' na' techlə ənezele naquən' gonle rmech güe' daon' de'en žia cožə' beŋə' ljuežjlen'.

⁶ Pero na' bito güe'etezle xtižə' Diozən' len beŋə' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chse'enene' yoso'ozenague' chei, čhedə' la' guacte so'onene' le'e znia can' chon beco' catə'an cho'exaxjchob de'en cui cho'olazə'əb. Na' šə güe'etezle xtižə' Diozən' len beŋə' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chse'enene' yoso'ozenague' chei, con yosə'əlej yoso'ošošje' dižə' de'en güe'elenga'aclene'enə' can' chso'on coš ca' len de'en cui chse'ene'eb asa'ob.

Le'e nabe Diozən' bi de'en ənabelene' la' goncze'en

⁷ Bitə'ətezə de'en chene'echo gaquə, de de'e goncho par nič gaquən. Šə to de'e chene'echo so'on beŋə' chio'o, chnabchon. Šə to de'e chene'echo əzelecho, chyiljchon. Šə puert de'en chene'echo əsaljo beŋə', chnecho cho'a puertən' par nič chsaljue'. Na' ca'aczən' cheyalə' ye'echo Diozən' catə'an de de'en chene'echo gaquə. ⁸ Na' notə'ətezcho šə bi de'e chnabechone' gone', la' de'e goncze'enə'. Na' notə'ətezcho šə bi de'en chnabechone' əgwzejni'ine' chio'o, əgwzejni'iczene'. Na' notə'ətezcho šə chnabechone' gaquə to de'en chene'echo gaquə can' chon beŋə' chne' cho'a puertən', la' de'e gaquəczən'.

⁹ Na' le'e nacle xa bidao', šə xi'inlen' ənabebo' le'e yetxtil žəgwnežjwlebo' to yej? ¹⁰ Na' šə ənabebo' le'e to bel ya'a žəgwnežjwlebo' to bel bia nxobə le'i? Cle bito gonle ca'. ¹¹ Le'e nacle beŋə' mal pero nezele chnežjwle xi'inlen' de'e güen. Naquachxe güen gon Xacho Diozən' ben' zo yoban' len beŋə' chnab laogüe'enə' bi de'en chyažjje'.

¹² Na' can' naquən, con yoguə' de'e güen de'e chene'ele so'on beŋə'chən' len le'e ca'atezəczən' cheyalə' gon le'e len lega'aque', čhedə' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' de'en boso'ozoj de'e profet ca' beŋə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'.

Nezən' de'en yežin yoban' gwxaquə'əleben ca to nez las

¹³ Lao yelə' mban čechon' čhopə nez nan' de. To nez las, na' to nez laguə'. Cheyalə' goncho byen šo'ocho to nez šao' to nez güen la'əŋə'əczə naquən ca to nez las de'e caŋe əželən na' de'e chaquecho naquən zdebə par tachon. Na' nez malan' gwxaquə'əleben ca to nez yo nez laguə' čhedə' chpein chio'o par nič yežincho gabiłən' gan' saquə'əzi'icho zejlicane. Pero beŋə' zan bazjəyo'e nez laguə'anə'. ¹⁴ Nezən' de'en yežin yoban' gan' əbancho zejlicane len Diozən' gwxaquə'əleben ca to nez las de'e caŋe əželən na' de'e chaquecho

naquən zdebə par tachon. De'e na'anə' balga beṇə' chəsyə'əželene'en par chjəsə'ənaogüe'en.

Segon can' naquə frot de'e chbia to to yaguən' nezecho bi clas yaguən'

¹⁵ Cheyalə' gapcho cuidad par niçh cui šejle'echo xtižə' beṇə' ca' chso'onlažə'e chəsə'əne' de que xtižə' Diozən' chəsə'əyixjui'e. Xochechguan' chso'e dižə'anə' par choso'opeine' chio'o, chse'enene' goncho xbab de que zjənaque' beṇə' güen. Pero lega'aque' zjənaque' beṇə' la'aždao' mal na' chse'enene' yoso'ožiyai'e chio'o. ¹⁶ Segon can' naquə frot de'e chbia to to yaguən' nezecho bi clas yaguən'. Ca'aczən' gacbe'iczecho de que beṇə' ca' chəsə'əxoayague', segon can' chso'one' na' bin' choso'osed choso'olo'ine' beṇə'. Ca' naquə yag yešən' bito chbian obas, na' nic yag bçho'onən' chbian yixgüio. ¹⁷ Na' de'en naquə yag güen, frot güenczə chbian na' de'e cui naquə güen leczə bito chbian frot güen. ¹⁸ Yag frot güennə' bito chbian frot de'e cui naquə güen, na' leczə to yag frot de'en cui naquə güen bito chbian frot güen. ¹⁹ Na' yoguə' yag frot de'e cui chesə'əbian frot güen, yesə'əchogoe'en na' yesə'əzeye'en. ²⁰ Na' gacbe'icho non' chəsə'əxoayag, segon can' chso'one' na' bin' choso'osed choso'olo'ine' beṇə'.

Caguə yoguə' beṇə' yesyə'əžine' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e

²¹ Beṇə' zan chse'e nada: "Naco' Xana'", pero caguə yogue'e yesyə'əžine' yoban' gan' chnabia' Diozən'. Beṇə' ca' chso'on can' chazlažə' Xa' Diozən' ben' zo yoban', lega'acze'enə' yesyə'əžine' yoban' gan' zo'enə'. ²² Catə' əžin ža yoso'odie' cuent lao Diozən' beṇə' zan əse'e nada: "Xana', goclen neto' na'a, la' beṇə' zan gwdixjue'ito' xtižə'onə'. Na' leczə be'eto' la'onə' par bebejto' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'. Na' leczə be'eto' la'onə' par bento' de'e zan miłagr." ²³ Pero na' clar yapə'əga'aca'ane': "Bito nombi'a le'e. Ležjəya'ac ca'alə le'e beṇə' güen de'e mal."

Chopə beṇə' na' yo'o de'en gwso'on to toe'

²⁴ Beṇə' chzenag xtižə'anə' na' chone' can' nanṇə', gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' sin' beṇə' ben liže' na' gwleque' lanen' len yej gual. ²⁵ Na' goc yejw zil juisy na' bchojchgua yaonə' na' gwyechjən liže'enə'. Na' lei bdoḅən be' bdon'. Pero bito gosə'əzoin par yoso'ochixən len, çhedə' gwleque' lanen' de'e gual. ²⁶ Na' beṇə' chzenag xtižə'anə' pero bito chone' can' nanṇə', gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' fałs beṇə' ben liže'enə' fałs bzoe'en lao yox. ²⁷ Na' goc yejw zil juisy, gwyechj be' bdon' na' bchojchgua yao na' beyožən gan' zo liže'enə'. Nach bebiçən gwžiyai'in. Na' catə' gwže'enə' xte gwñin.

²⁸ Na' catə' beyož be' Jeso'osən' dižə' ca', beṇə' zan ca' gwse'ene xtiže'enə' besyə'əbanchgüeine' can' bsd blo'ine'. ²⁹ Na' can' bzejni'ine' lega'aque' nacbia' de que napə'che' yełə' chnabia' cle ca beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzof de'e Moisežən'.

8

Jeso'osən' beyone' to beṇə' che'i yizgüe' de'en ne' lepr

¹ Beṇə' zan zesyə'ənaogüe' Jeso'osən' catə' beyetje' ya'anə'. ² Nach to beṇə' che'i yizgüe' de'en ne' lepr bgüigue'e lao Jeso'osən' na' bzo xibe' laogüe'enə' gože'ene': —Xana' gonšgüei ben par niçh yeyacda'.

³ Nach Jeso'osən' bli ne'enə' gwdane'ene' gože'ene': —Guaquəczə, beyaque. Na' le'e beyactei be'enə'. ⁴ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Ni tozə cui no güe'eleno' dižə' ca' naquə nga babena' len le'. Gwyej lao bçoxən' niçh le'ine'

baçh beyacdo'. Na' bnežjue' bia yixə' gote' lao Diozən' can' non de'e Moizezən' mendad par niçh yesə'əneze beṇə' de que babeyacdo'onə'.

Jeso'osən' beyone' xmos capitān beṇə' Roma

⁵ Na' catə' bežin Jeso'osən' Capernaunnə' le'e bšagte to capitān beṇə' Roma le'. Na' gotə'əyoine' Jeso'osən' ⁶ gože'ene': —Xana', xmosa'an die' liža'anə', çacšenchgüeine'. Nat cuerp çe'enə' na' leçgualē chžaglaogüe'.

⁷ Nach Jeso'osən' gože' capitānnə': —Sa'alena' le' na' yeyona'ane'.

⁸ Pero na' capitānnə' gože'ene': —Xana', bito zaca'a par sa'o liža'anə'. Ngatezə ben mendad yeyaue xmosa'anə' nach yeyaquene'. ⁹ Rein' chnabi'e nada' pero leczə nitə soldad chia' ca' na' chnabi'aga'aca'ane' na' choso'ozenague' chia'. Catə' chapa'a toe': "Gwyej", na' cheje', na' catə' chapa'a yetoe': "Da nga", na' chide'. Nach catə' chapa'a xmosa'anə': "De'e nga gono", na' chone'en. Con benšga mendad na' nezdə' gaquə can' na'onə'.

¹⁰ Na' Jeso'osən' bebanene' catə' benene' xtižə' capitānnə', na' gože' beṇə' ca' nao le'enə': —De'e ličzə əchnia' le'e, notono beṇə' ne'e žjəti'a beṇə' gonlilažə'atec nada' ca benga. Ni tozə beṇə' Izrael cui chonlilažə' nada' ca le'. ¹¹ Echnia' le'e, beṇə' zan ža' doxenlə yežlyon' so'onlilaže'e nada, na' lega'aque' žjəsyə'anite'e txen len de'e xaxta'ocho Abraannə' na' de'e xaxta'ocho Isaaquən', na' de'e xaxta'ocho Jacobən' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e. ¹² Na' ca naquə nasyon Izrael chechon' le'en gwlej Diozən' par nabi'e, əchoj beṇə' zan bito so'e latjə nabi'e lega'aque'. De'e na'anə' əsele'e lega'aque' lao yi' gabilən' gan' yesə'əbežyaše'e na' sa'oyejə leyga'aque'enə'.

¹³ Gwde gwna Jeso'osən' ca' nach gože' capitānnə': —Guaquə yeyejo'. Babeyona' xmoso'onə', çhedə' chejli'o chia'.

Na' xmos capitānnə' lao or na' le'e beyacteine'.

Jeso'osən' beyone' taobin' çe Bedən'

¹⁴ Na' gwyej Jeso'osən' liž Bedən' na' ble'ine' taobin' çe Bedən' die' lao caman', na' yo'e de'e lan'. ¹⁵ Jeso'osən' bexe'e ne'enə' na' le'e bechojte' de'e lan'. Nach le'e gwyaste no'olən' bene' de'e gwsa'ogüe'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan

¹⁶ Na' catə' gwxen, besə'əžin beṇə' gan' zo Jeso'osən' zjənçhe'e beṇə' zan zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Jeso'osən' con bene' mendad na' besyə'əchoj de'e xio' ca'. Na' beyone' yoguə beṇə' ca' chsa'acšenənə'.

¹⁷ Can' bene' par niçh goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən' çe' cana', nan: "Le'enə' yequēe de'en chžaglaochə na' gone' ca yeyauecho çe yoguə' yižgüe'."

Can' gož Jeso'osən' beṇə' ca' gwse'ene žja'aclen le'

¹⁸ Gwde na' ble'i Jeso'osən' babesə'əžin beṇə' zan zjənyechje' le', nach bene' mendad len disipl çe' ca' yesə'əlague'e yešl'alə nisdə'onə'. ¹⁹ Na' bchoj to ben' çhed chlo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' nach bgüigue'e lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Maestr, gwza'alena' le' gatə'atezə šejo'.

²⁰ Na' par niçh be'enə' benyane'e xbab šə de'e ličzə che'enene' šejlene' le', na' Jeso'osən' gože'ene': —Zjəde liž becoyo'o ca' na' leczə zjəde liž bia ca' zo xile'e bia chaš yoba, pero nada' bitobi xlatja' de gan' gona' dezczanz la'anə'əczə bselə' Diozən' nada' golja' beṇəch.

²¹ Na' bchoj yeto ben' nao de'en çhed chlo'i Jeso'osən' na' gože'ene': —Xana', gwza'alena' le' pero zgua'atec be'ešga latjə yega'anlena' xa'anə' xte catə'əç əžin ža gate' na' əgwcuəša'ane'.

²² Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'. Beṇə' ca' zjənaquə len yichjla'ažda'oga'aquen' ca beṇə' guat guaquə yesə'əcuaše'e beṇə' guat ca'.

Jeso'osən' gwleczie' to be' gual lao nisdəon'

²³ Gwde be' Jeso'osən' dižə' ca', gwyo'e lo'o barcon' len disipl che' ca'.
²⁴ Na' lao zda barcon' gwtas Jeso'osən'. Na' gwzolao gwyečj to be' gual lao nisdəonə', na' gwzolao chož nisən' lo'o barcon'. ²⁵ Nach bosyo'osbane' Jeso'osən' gwse'ene': —jXantol'! jBosla chio'o! jBačh chbiayi'icho!

²⁶ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito žeble. Le'e šejle'ech chia'.

Nach gwyase' ne'e chas chatə' nisdəonə' nach bene' mendad besyə'əbe'eži nisdəonə' len be'enə', na' le'e besyə'əbe'ežiten. ²⁷ Na' disipl che' ca' besyə'əbanene' can' bene'enə', nach gwse' ljuežjga'aque': —Bitolja naquə bengə con to beṇəčzə, la' žnacxa gon to beṇəč par yebeczie' be' gualən' len nisdəonə'?

Čopə beṇə' Gadara zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aquen'

²⁸ Na' besə'əžine' yešla'alə nisdəonə', laž beṇə' Gadara ca'. Na' catə' besyə'əchoje' barcon', besə'əšag čopə beṇə' Jeso'osən', beṇə' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' lo'o yichjla'ažda'oga'aquen'. Beṇə' quinga banitə'əte' capsant na' chesə'əchoje' chaše' do tnezən' galə'əzə capsantən' chso'one' znia juisy len beṇə' chesə'əžague', na' caguə no chac ta tnezən'. ²⁹ Na' de'e xio' ca' gwso'osya'an gwse'en Jeso'osən': —Partlə le', na' partlə neto', Jeso'os Xi'iq Dioz. žEza'o par əgwčhi'i əgwsaco'o neto' catə' cuinə' əžin ža əžin or par si'ito' castigw'?

³⁰ Na' galə'əzə chaš beṇə' choso'oye' coš zan. ³¹ Nach de'e xio' ca' gwsa'atə'yoin Jeso'osən' gwse'en le': —Šə yebejo' neto' yichjla'aždao' beṇə' quinga, güe'ešgo' latjə žjəyežo'oto' lo'o la'aždao' coš ca'.

³² Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Leyechoj.

Nach besyə'əchojən yichjla'aždao' beṇə' ca' na' jəsyə'əžo'on lo'o la'aždao' coš ca'. Nach besyə'ədinses coš ca' le'e ya'a gan' chašəbən' na' jəsyə'əxopəb lo'o nisdəonə', na' gwsa'atəb gwse'ejəb nisən'.

³³ Na' beṇə' ca' chosə'əye' coš ca' besa'acdoe' na' besyə'əžine' syodan', jəsyə'ədixjue'ine' beṇə' lao' syodan' yoguə' can' bagoc na' can' babesyə'əyaque beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio'onə' yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ³⁴ Nach yoguə' beṇə' ca' ža' syodan' ja'aque' gan' zo Jeso'osən'. Na' catə' besə'əžague' Jeso'osən' gwsa'atə'yoine' le' yeze'e lažga'aque'enə'.

9

Beyon Jeso'osən' to beṇə' nat to part cuerp che'ena'

¹ Nach Jeso'osən' beyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca' na' besyə'əlague'e yešla'alə nisdəonə' par besyə'əžine' Capernaum gan' bazocze'. ² Na' besə'əžin xonj beṇə' na' zjənlene' to beṇə' nat to part cuerp che'ena', zjənxoe'ene' to lao cam dao'. Ca' naquə gocbe'i Jeso'osən' de que gwso'onlilaže'ene', nach gože' beṇə' güe'ena': —Bebei, xi'inqdaogua'a. Babeži'ixena' xtolə'onə'.

³ Na' balə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizežən' gwse'enene' de'en gož Jeso'osən' beṇə' güe'ena', na' gwso'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' gosə'əne': —Bengə čžia chnite'e Diožən' laogüe de'en chon cuine' ca Diožən'.

⁴ Jeso'osən' gocbe'ine' xbabən' chso'one'ena', nach gože' lega'aque': —žBixčhen' chonle xbab malən' ca' lo'o yichjla'ažda'olen'? ⁵ Šə con yapa'ane'

de que babezi'ixena' xtol'e'enə', bito nezele šə napa' yelə' gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero šə yapa'ane': "Gwyas na' gwda", guatə'əbia' šə napa' yelə' gwnabia' par gaquə can' nia'anə'. ⁶ Diozən' bsele'e nada' golja' benach na' de'e ngan' gona' par nič ənezele de que napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtolə' benachən'.

Nach gože' beṇə' güe'enə': —Gwyas beyoa xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to šao' to güen.

⁷ Na' beyas be'enə', beze'e zjəyede' liže'. ⁸ Na' beṇə' ca' besə'əle'i can' goquən', lechgualə besə'əžebe'. Na' gwso'elaogüe'e Diozən' ca' naquə bene' yelə' guac par nič Jeso'osən' goc bene' de'e ca' zjanac ca'.

Jeso'osən' gwleje' Mation' par goque' disipl che'

⁹ Gwde na' beza' Jeso'osən' na' ble'ine' to beṇə' gochixjw na' le' Matio, chi'e latjə gan' chchixjue'enə'. Na' Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'.

Na' Mation' le'e gwzoža'ate' gwyejlene' le'.

¹⁰ Na' goquən' chi' Jeso'osən' liž Mation' len disipl che' ca' chsa'ogüe'. Na' nita' beṇə' zan beṇə' gochixjw ca' na' nochlə beṇə' güen de'e mal ca' chsa'olene' lega'aque'. ¹¹ Na' beṇə' fariseo ca' catə' besə'əle'ine' chi' Jeso'osən' txen len beṇə' güen de'e mal ca', gwse'e disipl che' ca': —Malən' chon maestr' chelen' che'ej chaogüe' txen len beṇə' gochixjw ca' na' nochlə beṇə' güen de'e mal beṇə' cui chonlento' txen.

¹² Na' catə' Jeso'osən' benene' xtižə'əga'aque'enə', na' gože' lega'aque': —Beṇə' cui chsa'acšene bito chəsə'əyazjene' beṇə' güen rmech. Beṇə' ca' chsa'acšene lega'aque'enə' chəsə'əyazjene' beṇə' güen rmech. ¹³ Lešej na' legwsed bi zeje Xtižə' Diozən' de'en nyožən nan: "Che'enda' yeyašə' yeži'ilazə'əle beṇə', caguə tlozə gotle bia yixə' par güe'ela'ole nada'." Za'a zedəyena' par nič beṇə' ca' zjənezene' de que zjanaque' beṇə' güen de'e mal yesə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə', pero bito zedəyena' par nič beṇə' ca' chsa'aque'ne' bazjanaque' beṇə' güen yesə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'.

Chəsə'ənbene' Jeso'osən' bixchen' disipl che' ca' cui chəsə'ənite'e sin cui əse'ej əsa'ogüe'

¹⁴ Nach disipl che' Juan ben' bchoa nis gosa'əbigue'e lao Jeso'osən', na' gwse'ene': —Zan las beṇə' fariseo ca' na' neto' chzoto' sin cui che'ej chaoto' par cho'ela'oto' Diozən'. Pero disipl chio' ca' chse'ej chsa'ogüe'. ¿Bixchen' ža?

¹⁵ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Catə' chac to yelə' gošagna' beṇə' migw che be'enə' chšagna'anə' bito chəsə'əgüine'ene' sino chse'ej chsa'ogüe'. Na' ca'aczən' naquən len nada' na' len disipl chia' ca', chse'ej chsa'ogüe' lao ne'e zoa' len lega'aque'. Catə'əchən' əžin ža yesə'əche'əxaxj beṇə' contr chia' ca' nada' cana'achən' əchoj catə' cuič əse'ej əsa'o disipl chia' ca'.

¹⁶ Notono beṇə' zo beṇə' chchine' to pedas lachə' cuiṇə' xoa nis par yoda' xa gole'enə' de'en bač chyoē. Šə can' gone', catə' chib xe'enə' yebe' lachə' cobən' na' əchezəchən len. ¹⁷ Na' leczə notono zo beṇə' chgue'e bino cobən' lo'o yid golən'. Šə gone' ca', bino cobən' əchezəən yid golənə' na' laljə binon' na' cuiayi' yidən'. Cle la' cheyalə' que'e bino cobən' lo'o yid cobə, par nič ca' bito cuiayi' binon' na' yidən'.

Gože' lega'aque' ca' par nič bzejni'ine' de que bito gaquə yesə'ənaogüe' costombr golə chega'aque'enə' na' yesə'ənaotie' de'en chsed chlo'ine'.

Jeso'osən' beyone' xi'in Jairon' na' no'olən' gwdan lox xadon che'ena'

¹⁸ Na' ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə' quinga, bžin to beṇə' gwnabia' bzo xibe' lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Ze'e gotte to xi'ina' no'olə. Yo'ošga cano'obo', na' yebambo'.

¹⁹ Na' le'e gwzoža'ate Jeso'osən' na' txen len disipl che' ca' ja'aclene' beṇə' gwnabian'. ²⁰ Na' lao zja'aque' liž beṇə' gwnabian' jənao to no'olə lega'aque', beṇə' bagoc šižin iz chzoe' bgua'a. Na' bene' byen bgüigue'e cožə' Jeso'osən' gwdane' lox xadon che'enə'. ²¹ La' bene' xbab lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə', gwne': “Con cana' xadon che'enə', goyacczəda'.” ²² Na' gwyechj Jeso'osən', ble'ine' no'olən', na' gože'ene': —Bebei xi'inđaogua'a. Babeyacdo' chedə' chonlilažo'o nada'.

Na' le'e bega'ate yižgüe' de'en che'i no'olən'.

²³ Catə' bžin Jeso'osən' liž beṇə' gwnabian', na' ble'ine' beṇə' zan zjəža' na' nita' beṇə' chəsə'əcuež ca' bžejo, na' beṇə' ca' ža'anə' chəsə'əbežchgüe'. ²⁴ Na' gože' lega'aque': —Le'e yechoj ngala. Bito nacho' bi'i guat, con chtasbo'onə'.

Pero na' beṇə' ca' gwso'onle'e che'. ²⁵ Na' beyož besyə'əbeje' beṇə' ca' fuerlə, nach gwyo'o Jeso'osən', bexe'e na' bi'i no'olə guat da'onə', na' beyasbo'. ²⁶ Na' ca' naquə' de'e güennə' de'en ben Jeso'osən' gosə' gwlaļə dižə'anə' yoguə' yež ca' zjəchi' do na'.

Jeso'osən' beyone' chopə beṇə' lchol

²⁷ Na' catə' beza' Jeso'osən' len disipl che' ca', jəsə'ənao chopə beṇə' lchol lega'aque'. Na' gwsa'atə'əyoine' le' gosə'əne' zižjo gosə'əne': —Le' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabi. Beyašə'əlažə'ašgüei neto'.

²⁸ Na' catə' bežin Jeso'osən' len disipl che' ca' liže'enə' na' besyə'əyo'e, na' leczə gwso'o beṇə' lchol ca'. Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —ĹEchejle'ele de que guac gona' par niç yele'ilen'?

Nach gwse'ene': —Chejle'eto' Xanto'.

²⁹ Nach Jeso'osən' gwdane' jlaoga'aque'enə', na' gože' lega'aque': —Yele'ile, chedə' chonlilažə'əle nada'.

³⁰ Nach besyə'əle'ine'. Na' Jeso'osən' bene' mendad cui no əso'elene' dižə' ca' naquə' bene' par niç besyə'əle'ine'.

³¹ Bixa na' besa'aque' na' gatə'ətežə ja'aque' doxen Galilean' jəsyə'əye'elene' beṇə' dižə' ca' naquə' de'en haben Jeso'osən' len lega'aque'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' mod

³² Na' catə' besa'ac beṇə' ca' babesyə'əle'inə', le'e besə'əžinte beṇə' yoble zjənche' to beṇə' mod, na' yo'o yaz de'e xio'onə' yichjla'ažda'ogüe'enə'.

³³ Jeso'osən' bebeje' de'e xi'onə' na' le'e benete be'enə'. Na' bene' zan ca' besə'əle'i can' goquan' besyə'əbanchgüeine', na' gosə'əne': —Chio'o beṇə' Izrael de'e nechən' bable'icho ca' naquə' miļagr de'en chon benga.

³⁴ Pero na' beṇə' fariseo ca' gosə'əne': —Gwxiye' de'en chnabia' de'e xio' ca'anə' chaclənə' le' par niç chebeje' de'e xi'onə'.

Jeso'osən' cheyašə' cheži'ilaže'e beṇə'achən'

³⁵ Na' Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' yo'odao' che to to yež na' to to syoda gan' mbanə Galilean' na' gwduxjue'ine' beṇə' dižə' güen dižə' cobən' can' ŋabia' Diozan' notə'ətežə beṇə' so'e latjə. Na' beyone' yoguə' beṇə' ca' chsa'acšene' len bitə'ətežə yižgüe' de'en chse'ine'. ³⁶ Na' Jeso'osən' ble'ine' beṇə' zan ca' zjəsə'ənao le' na' beyašə' beži'ilaže'e lega'aque' chedə' gočbe'ine' chsa'acžejlaže'e naclən' so'one' na' gočbe'ine' caguə' no zo no gaquəlen lega'aque' len yoguə' de'en chəsə'əžaglaogüe'enə'. Gwsa'aque' ca' xilə' bian' cui

no xanga'acquab zo par əgwy'e lega'acquab. ³⁷ Nach gože' disipl che' ca': — Nitə' beṇə' zan beṇə' yoso'ozenague' che' Diozən' catə' se'enene' xtiže'enə'. Na' gwxaquə'ələbəga'aque' ca to cwseš xen de'en chetoba'. Na' chyažda' beṇə' zan əsa'aclene' nada', la' to čhəpgale nitə'. ³⁸ De'e na'anə' lenabe Xancho Diozən' əselə'əche' beṇə' zanch par əsa'aclene' chio'o yetobcho cwseš che'enə'.

10

Jeso'osən' gwleje' beṇə' šižin' ca' par əsa'aque' apostol

¹ Jeso'osən' betobe' disipl che' ca' šižin' na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par nič əsa'aque' yesyə'əbeje' de'e xio' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beṇə', na' par nič əsa'aque' yesyə'əyone' beṇə' bitə'ətezə' yizgüe' de'en chse'ine' na' bitə'ətezəchlə' de'e chsa'acquene'.

² Quinga zjəle beṇə' šižin' ca': Simon ben' leczə' le' Bed, na' Ndres beṇə' bišə' Bedən', na' xi'in Sebedeon' Jacob len Juannə', ³ na' Lip na' Bartolome, na' Tomas, na' Matio ben' goquə' beṇə' gochixjw, na' Jacob xi'in Alfeo, na' Lebeo, ben' leczə' le' Tadeo, ⁴ na' Simonnə' ben' ben txen len partid Cananistən', na' Jod Iscariot ben' bdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr' ca'.

Jeso'osən' bsele'e disipl che' ca' šižin' jəsə'ədixjui'e xtiže'enə'

⁵ Na' catə' Jeso'osən' bsele'e beṇə' šižin' quinga jəsə'ədixjui'e xtiže' Diozən', gože' lega'aque': — Chselə'a le'e žje'ele xtiže' Diozən' len yeziquə'əchlə' beṇə' Izrael' ca'. Na' bito əžja'acle laž beṇə' ca' cui zjənaquə' beṇə' Izrael, na' nic əžja'acle yež ca' zjəchi' Samaritan'. ⁶ Le'e žja'ac porzə gan' ža' beṇə' Izrael beṇə' bazjəmbiayi' chedə' bitonə' so'ombi'e Diozən'. ⁷ Le'e žja'ac na' le'e žjətixjue' de que babžin' ža' Diozən' ben' zo yoban' nabi'e con notə'ətezə' beṇə' əso'e latjə.

⁸ Le'e yeyon beṇə' chsa'acšene, na' le'e yeyon beṇə' ca' chse'i yizgüe' de'en ne' lepr, na' le'e yosban no beṇə' bagwsa'at, na' le'e yebej de'e xio' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beṇə'. Diozən' babene' le'e yelə' guac che'enə' dadzə' par gonle de'e quinga, de'e na'anə' le'e gaclen beṇə' ca' dadzə'.

⁹ Bitobi gonle probnid gua'ale, ni mech de or, de p̄lat, o de cobr lo'o bols mech chelen' lao co'ole nežən'. ¹⁰ Na' nic gua'ale bsod, o yeto xcamisle, nic gua'ale yel, na' nic goxə'əle garrot. Ca naquə' le'e chonle xšina'anə' zaquə'əle par gon beṇə' de'e ye'ej gaole gan' selə'a le'enə'.

¹¹ Na' gatə'ətezə' syoda o yež gan' əžinle, lenab šə zo to beṇə' güen beṇə' yebei əgüialə'ogüe'e le'e liže'enə'. Na' na'atezə' sole xte catə'əch yesa'acle. ¹² Na' catə' əžinle liže'enə', le'e gguape' diox, na' le'e nabləžə' so cueze' binlo len yichjla'ažda'ogüe'enə'. ¹³ Na' šə na' nitə' beṇə' chse'enene' yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo len yichjla'ažda'oga'aque'enə', na' gaquə' can' ənabləžə'əle par yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo. Pero šə bito no zo no chon ca so cueze' binlo len yichjla'ažda'ogüe'enə', bito gaquə' ca de'en bagwnabləžə'əlen'. ¹⁴ Na' gatə'ətezə' əžinle ga cui nono yebei əgüialə' le'e, na' nic əgwzenague' chele, le'e yesa'ac liž be'enə' o yežən'. Na' catə' yesa'aclen', əgws'i'ins ni'alēn' par yežib bišten' de'en gwžianə', nič əgwlo'ile beṇə' ca' de que de'e malən' chso'one' cui chesə'əzenague' xtiže' Diozən' de'en cho'elen'.

¹⁵ Diozən' bene' par byinj' yi' na' sofr lao syoda Sodomān' na' syoda Gomorran' por ni che' de'en cui bosə'ozenague' che'. Na' de'e li' əchnia' le'e, catə' əžin' ža gon Diozən' castigw zejlicane' che' yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', beṇə' ca' cui yosə'əgüialə' le'e yesə'əzəquə'əzi'iche' clezə' ca beṇə' ca' gwnitə' Sodomān' na' Gomorran'.

Gaquə de'e saquə'əzi'icho

¹⁶ Le'e gon xbab de que nada' əsela'a le'e žjətixjue'ele xtiža'anə' len beṇə' ca' gwxaquə'əlebe ca bež, na' le'e gwxaquə'əlebele ca xilə' dao' ladjoga'aque'enə', chedə' beṇə' ca' se'enene' so'ote' le'e can' chso'on bež ca' chso'otəb xilə' dao'. Pero le'e cheyalə' gacle lechguale beṇə' xenlažə' na' lechguale beṇə' bib par len lega'aque'. ¹⁷ Nita' beṇə' so'one le'e lao na' beṇə' gwnabia' ca' por ni che de'en chonlilažə'əle nada' na' yesə'əyine' le'e lo'o yo'odao' chega'aque' ca'. De'e na'anə' le'e chiljlažə' naclən' gonle par nič cui gacle lao na' beṇə' contr ca'. ¹⁸ Nach leczə por ni che de'en chonlilažə'əle nada' nita' beṇə' yesə'əche'əxaxje' le'e lao no goberṇador, na' lao no rei. Na' catə' gaquə ca' güe'ele xtiža'anə' lao beṇə' gwnabia' ca', beṇə' Izrael len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹⁹ Pero catə' yesə'əche'əxaxje' le'e lao beṇə' ca', bito cuec yichje nac yoži'ile xtižə'əga'aque'enə'. Lao or na'atezə Diozən' əgwzejni'ine' le'e bin' cheyalə' ənale. ²⁰ La' caguə le'ezən' güe'ele xtiža'anə', Spirit che Xacho Diozən' əgwzejni'in le'e bin' cheyalə' nale.

²¹⁻²² Na' yoguə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' yesə'əgue'ine' le'e chedə' chonlilažə'əle nada', na' xte no bišə'əle na' no xale so'one' le'e lao na' beṇə' par nič so'ote' le'e, na' leczə xte no xi'inle so'one' le'e lao na' beṇə' ca' so'ot le'e. Pero šə sotezə sole gonlilažə'əle nada' xte catə'əch əžin ža gatle, nachən' žjəyezole len Diozən'. ²³ Šə beṇə' nita' to yež yesyə'əlague' le'e, le'e yesa'actele na' žjəya'acle ga yoblə. Diozən' bsele'e nada' golja' beṇə'ach, na' de'e li chnia' le'e bitonə' yeyož güe'ele xtiža'a lao yoguə' beṇə' Izrael ca' catə'ən yida' de'e yoblə.

²⁴ Nezele can' naquən catə' to beṇə' chsede' len to maestr, bito əṇacho naque' beṇə' blaoch ca maestrən', na' to mos bito naque' blaoch ca xane'enə'. ²⁵ Na' ben' chsed bito cheyalə' gone' xbab so'on beṇə' güenč len le' cle ca chso'one' len maestr che'enə'. Le'egatezə ca' mosən' bito cheyalə' gone' xbab so'on beṇə' güenč len le' cle ca chso'one' len xane'enə'. Nita' beṇə' chesə'əne' chona' txen len de'en chnabia' de'e xio' ca' de'en le Beelsebo. Nadan' naca' Xanle na' naquə'xche yesə'əne' che le'e nacle displ chia'.

Cheyalə' žebcho castigw de'en gon Diozən' chio'o

²⁶ Na' la'anə'əczə yoso'oči' yoso'osaquə' beṇə' le'e laogüe de'en cui chse'ejni'ine' de que chonle can' chene'e Diozən' bito žeble lega'aque'. Guaquə can' na dicho de'en na: "Yoguə'əloł de'en ngašə' na'a gwžin ža la'alaon, na' yoguə' əloł de'e cui no gwse'ejni'i antslə leczə gwžin ža se'ejni'i beṇə' len." ²⁷ De'e zan de'en chsed chlo'ida' le'e de'en cui chsed chlo'ida' yeziquə'əchlə beṇə'. Na' le'e ža, legwsed legwlo'in yoguə'əloł beṇə', na' le'e gon par nič beṇə' zan se'ejni'ine'en. ²⁸ Bito cheyalə' žeble beṇə' ca' so'ot le'e, chedə' lega'aque' bito gaquə bi so'onene' yichjla'ažda'olen'. Cheyalə' žeble Diozən', la' len' nape' yelə' chnabia' par əgwžiaiyi'e cuerp chelen' len yichjla'ažda'olen' lo'o yi' gabilən'.

²⁹ Nezele de que byin dao' ca' bitobi zjəzaquə'ətequəb, pero bito nacho tob gat sin cui əneze Xacho Diozən'. ³⁰ Na' ca' naquə' chio'o ža, de'e tant chaque Diozən' checho xte nezene' balə yišə' yichj to tocho žia la'anə'əczə nezecho bito bi zjəzaquə' yišə' yichjchon'. ³¹ De'e na'anə' bito žeble, chedə' zaquə'əch le'e cle ca bia zan byin dao'.

Cheyalə' güe'echo dižə' len beṇə' de que nombi'acho Jesocrisən'

³² Na' notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇə'achən' de que chejle'ele chia', leczə ca' nada' gua'a dižə' len Xa'anə' ben' zo yoban' de que nacle xi'ina'. ³³ Na'

notá'atezle šə cho'e le dižə' len beṇačhən' de que bito chejle'e le chia', leczə ca' nada' gua'a dižə' len Xa'anə' ben' zo yoban' de que bito nacle xi'ina'.

Yesə'adilə benə' por ni che de'en bida Jeso'osən'

³⁴ Bitó gonle xbab de que beṇə' ža' yežlyo nga yesə'əzo yesə'əbeze' binlo len ljuēžjga'aque' laogüe de'en bida'. Bitó yesə'əzo yesə'əbeze' binlo len ljuēžjga'aque' laogüe de'en bida' sino yesə'adile'. ³⁵ Laogüe de'en babida' yedilə beṇə' byo len x'e'enə' na' no'olan' len xne'enə', na' yedilə xo'oliž beṇə' len taobin' che'enə'. ³⁶ Entr lo'o yo'ozəga'aque' yesyə'anite'e contr.

³⁷ Notá'atezle šə chaquele che xale o che xna'ale mazəchlə can' chaquele chia' nada' bito zaquə'əle par gacle disipl chia'. Le'egatezə ca' šə chaquele che xi'inle mazəchlə can' chaquele chia' leczə bito zaquə'əle par gacle disipl chia'. ³⁸ Na' notá'atezle šə laogüe de'en chaquele yoso'oči' yoso'osakuə' beṇə' le'e o so'ote' le'e to le'e yag coroz de'e nan' bito chonlilažə'əle nada', bito zaquə'əle par gacle disipl chia' šə ca'. ³⁹ Notá'atezə beṇə' chaquene' gone' par nič cui či' saque'e o par nič cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notá'atezə beṇə' chsanlaza' cuine' či' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni chia', be'enan' əbane' zejlicane.

Beṇə' ca' nitə' mbalaz cata' yesyə'əžine' yoban'

⁴⁰ Notá'atezə beṇə' yebeine' güialaogüe' le'e nacle disipl chia', nadə'əczan' yebeine' güialaogüe' šə ca'. Na' šə yebeine' güialaogüe' nada' leczə Dioz na'anə' əgüialaogüe', Dioz ben' bselə' nada'. ⁴¹ Beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən', mbalaz gaquə' čhega'aque' catə'an yesyə'əžine' yoban', na' notá'atezə beṇə' yebeine' güialaogüe' lega'aque', leczə mbalaz soe' catə'an yežine' yoban'. Na' mbalaz gaquə' che beṇə' ca' chso'on can' chazlazə' Diozən' catə'an yesyə'əžine' yoban'. Na' notá'atezə beṇə' yebeine' güialaogüe' lega'aque', leczə mbalaz soe' catə'an yežine' yoban'. ⁴² Notá'atezə beṇə' chnežjue' la'anə' tbaszə nis ye'ej be'enə' chonlilažə' nada', de'e liczə gona' ca soe' mbalaz catə'an yežine' yoban', la'anə'əczə ben' bnežjue' nisən' cuitec bi zaque'e len beṇačhən'.

11

Juannə' bsele'e čhopə disipl che' gan' zo Jeso'osən'

¹ Catə' beyož ben Jeso'osən' mendad can' so'on disipl che' ca' šižin, beze'e latjən'. Na' gwyeye' yež ca' zjəchi' do na' jəsəd jəlo'ine' xtižə' Diozən' len beṇə' ca' ža'anə'.

² Na' ca naquə' Juannə' ben' bčhoa beṇə' nis, lao die' ližyan' benene' dižə' ca naquə' yoguə' de'en chon Jeso'osən' ben' bselə' Diozən' par chaclene' nasyon Izraelən', nach Juannə' bsele'e čhopə disipl che' ca' gan' zo Jeso'osən', ³ jse'eže'ene': —¿Elen' ben' naquən əselə' Diozən' o šə soto' lez yidə beṇə' yoblən'?

⁴ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e žjəya'ac na' le'e žjəyeyež Juannə' doxen can' chenele na' can' chle'ile chona'. ⁵ Bable'ile chona' par nič bałə beṇə' lčhoj chesyə'əle'ine', na' bałə beṇə' coj chesyə'əde', na' yebałə beṇə' cuež chesyə'əyenene'. Na' leczə bable'ile bena' par nič bałə beṇə' gwse'i yižgüe' de'en ne' lepr babesyə'əyaquene'. Bable'ile bosbana' bałə beṇə' guat, na' babenele cho'a dižə' güen dižə' cobə' chia'anə' len beṇə' yašə' ca'. ⁶ Mbalaz zo beṇə' chejle'e de que Diozən' bsele'e nada'.

⁷ Nach catə' besyə'əsa'ac disipl che' Juannə', nach Jeso'osən' be'elene' beṇə' ca' zjəndobən' xtižə' Juannə', gože' lega'aque': —¿Nacxa naquə' ben'

jəle'itgüecizle latjə dašən'? ¿Ešəyechə šəyən chaque'? Bitō. ⁸ ¿Naxcan' goque' catə' jəle'ilene'? ¿Enyaze' lachə' šao'? ¿Ešə bitō? la' beṇə' ca' zjənyaz lachə' šao' nite'e yo'o güenchgua ca no liž rei. ⁹ ¿Noxan' jəle'ilen' ža? ¿Eto profet ben' cho'e xtižə' Diozən'? De'e li naque' to profet. Pero əchnia' le'e, caguə con to profetən'. ¹⁰ Čhe bengan' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan:

Nada' Dioz əselə'a to beṇə' cuialaogüe' güe'e xtiž'o'onə'
par nič nita' beṇə' probnid par əso'elaogüe'e le' catə'an yido'.

¹¹ De'e li əchnia' le'e, notono no beṇə' ne'e so beṇə' naquə'ch beṇə' blaoch ca Juan ben' chchoa beṇə' nis. Na' notə'ətezəchlə beṇə' güe'e latjə ṇabia' Diozən' le', la'anə'əczə bito naque' beṇə' blaō, gwžin ža catə' šejni'ichene' čhia' clezə ca Juannə'.

¹² Dezd catə'an gwzolaō Juannə' gwđixjui'e xtižə' Diozən' na' bcho'e beṇə' nis xte ža neža beṇə' zan choso'ozenagüe' xtižə' Diozən' na' chəsə'əyiljaž'e'e naclə so'one' par nič ṇabia' Diozən' lega'aque'. ¹³ Catə' cuiṇə' solao gwzene Juannə' xtižə' Diozən', con lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' de'en bosō'ozoj yoguə' profet ca', de'e ca'azən' bzejni'in chio'o čhe Diozən'. ¹⁴ Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan de que yeto beṇə' yedəyən can' ben Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' čhe Juan na'anə' bosō'ozoj'e' žalə' šejle'ele. ¹⁵ Le'e žia nagle de'e chene, legwzə'ag xtižə'anə'.

¹⁶ ¿Nac əgwsaquə'əlebetgüeida' le'e mbanle ṇa'a? Egwsaquə'əlebeda' le'e ca bidao' čhedə' cuičzə bi de žleb čhele. Ca naquə' bidao' ca' catə' nita'əbo' do gan' chac ya'a chse' lježjga'acbo': ¹⁷ "Bento' legr, bito gwyo'olažə'əle, na' babento' bgüine bgüež, peor." ¹⁸ Juannə' bide' laole nga. Bitō güe'ej gwđaošaogüe'e can' chse'ej chsa'o beṇə' yoblə. Nach gwnale čhe': "Yo'o yaz de'e xio'onə' yichjla'aždaogüe'enə'." ¹⁹ Na' nada', Diozən' bsele'e nada' golja' beṇə'ch. Na' chle'ile che'ej chaogua' can' che'ej chaole. Na' nale čhia' de que naca' beṇə' lia na' beṇə' güe'ezo, na' lecza nale de que naca' migw che beṇə' gočhixjw ca' na' migw čhe yeziqə'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e mał. Pero na' nachbia' de que Dioz na'anə' naque' le'ezelaogüe beṇə' sin' por ni čhe can' chso'on beṇə' ca' choso'ozenag čhe'.

Yež ca' gan' cui bosō'ozenagüe' čhe Jeso'osən'

²⁰ Nach Jeso'osən' be'e xtižə' beṇə' ca' ža' yež ca' gan' bene' de'e zan de'e zaquə' yesyə'əbanene', na' gwđile' lega'aque' čhedə' bito besyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'. Nach gwne': ²¹ —iProbchguazə le'e beṇə' Corasin! iProbchguazə le'e beṇə' Betsaida! Beṇə' ca' nita' Tiro na' Sidon le'e besyə'ədiṇjteine' xtolə'əga'aque'enə' žalə' blo'iga'acda'ane' yelə' guac čhia'anə' ca de'en bablo'ida' le'e. Žalə' goquə' ca', sa'azlje' lachə' zešə' na' zosə'əža'alja cuinga'aque' de par nič sa'acbe'i beṇə' de que babesyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə'. ²² Echnia' le'e saquə'əzi'ichle clezə ca beṇə! ca' nita' Tiro na' Sidon catə' əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane čhe yoguə' beṇə' chso'on de'e malən'. ²³ Le'e nita'əle Capernaunnə', chonle xbabən' de que Diozən' gončgüe' le'e yelə' bala'an, pero bito gone' le'e yelə' bala'an, sino gone' le'e castigw zejlicane de'en cui chejle'ele čhia'. Žalə' bena' de'e zaquə' yesyə'əbane beṇə' ca' gwnitə' Sodomān' can' babena' laole nga, besyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə' žalə' ca' na' ne'e chi' syodan' žalə' ca'. ²⁴ Echnia' le'e, saquə'əzi'ichle clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodomān' catə' əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane čhe yoguə' beṇə' chso'on de'e malən'.

Beṇə' ca' so'onlilažə' Jeso'osən' nite'e mbalaz

²⁵ Na' lao orən' Jeso'osən' bene' orasyon lao Diozən' gwne': —Xa', len' chnabi'o beṇə' ža' yoban' na' yežlyon'. Na' chona' yeł' choxcwlen chio' de que babzejni'ido' balə beṇə' can' che'endo' so'e latjə nabi'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Bzejni'ido'on beṇə' ca' gwsa'ache'i chəsə'ayažjene' no əgwseđ əgwlo'i lega'aque' na' bito bzejni'ido'on beṇə' ca' chso'on xbab de que zjənaque' beṇə' sin' na' beṇə' zjənyejni'i. ²⁶ Beno' ca' ža Xa', čhedə' can' gwyazlažo'o.

²⁷ Nach gože' beṇə' ca' ža'anə': —Xa'anə' babene' lao na'a chona' par ničh chombia' beṇə' le'. Le' nombi'ayane'e nada', na' nada' nombi'ayana'a le'. Na' beṇə' ca' bagwleja' par zjənombi'e Xa'anə', chona' par ničh zjənombi'ene' na' notono no notchlə zjənombia' Xa'anə' na' ni nada'. ²⁸ Legonlilažo' nada', le'e zole trist tant pesad chaquele chonle yogua' de'e ca' chəsə'əne' chene'e Diozən' gonle. Nada' gona' ca sole mbalaz. ²⁹ Legon can' nona' mendad gonle na' legwzenag de'en əgwzejni'ida' le'e. Nada' naca' beṇə' xenlažə' na' beṇə' gaxjwlažə' na' gona' ca sole mbalaz lo'o yichjla'ažda'olen'. ³⁰ Na' de'en nona' mendad gonle bito naquən pesad, na' de'en chsed chlo'ida' bito naquən zdebə.

12

Boso'olechj disipl ca' trigon' ža dezcanzən' par gwsa'ogü'e'en

¹ Na' gozaquən to ža dezcanz Jeso'osən' gwdie' len disipl che' ca' gan' nyaž trigon', na' disipl che' ca' gosə'ədone', nach gosə'əlechje' trigon' na' gwsa'ogü'e'en. ² Na' besə'əle'i balə beṇə' fariseo ca' can' gwso'on disipl ca', na' gwsə'e Jeso'osən': —Bgüiašč can' chso'on disipl chio' ca' žin de'e cui de lsens goncho ža dezcanzən'.

³ Nach gož Jeso'osən' beṇə' fariseo ca': —ĽEcabi za'alazažə'əle de'en bablable can' ben de'e Rei Dabin' catə' le' na' beṇə' lježje' ca' gosə'ədone'? ⁴ Gwyeye' lo'o yo'odao' əblaonə' nach gwdaogü'e' yetxtil de'en bazjəncua' bχoz ca' par Diozən', na' Dabin' bnežjue'en gwsa'o beṇə' lježje' ca' la'anə'əczə cui zjənaque' bχoz. Na' yetxtilan' cui de lsens par gao con to beṇə' len letg bχoz ca' chac sa'ogü'e'en. ⁵ ĽEna' cabi za'alazažə'əle ca de'en bablable le'e lei de'en bzoj de'e Moizezən' can' chso'onczə bχoz ca' mendad che yo'oda'onə' yogua' ža dezcanz na' bito chso'ombə'əne' žanə'. Na' bito ŋacho de que zjənape' dolə' por ni che de'en chso'one' mendadən' ža dezcanzən'. ⁶ Echnia' le'e, nada' zoa' nga zaquə'əcha' cle ca yo'odao' əblaonə'. ⁷ Xtižə' Diozən' de'en nyožen nan: “Che'enda' yeyaša' yeži'ilažə'əle beṇə', caguə' tlaozə' gotle bia yixə' par güe'ela'ole nada'.” Žalə' chejni'ile bi zejennə' bitolja əṇale che disipl chia' quinga de que zjənape' dolə' por ni che šə bin' bagwso'one' ža dezcanzən'. ⁸ Echnia' le'e de que Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch na' naquən lao na'a əṇia' bin' naquən güen goncho ža dezcanzən'.

Beyaque to beṇə' mbižə šla'a ne'enə'

⁹ Na' catə' Jeso'osən' beze'e latjən', na' gwyo'e to lo'o yo'odao' čhechon'. ¹⁰ Na' lo'o yo'odao' na' zo to beṇə' bambižə šla'a ne'enə', nach beṇə' fariseo ca' gwsə'e Jeso'osən': —ĽEde lsens par yeyoncho beṇə' xiṇj lao ža dezcanzən'?

Gwse'ene' ca' ničh əžel de'en yesə'əde'ine' par əsa'ogü'e' xya contr Jeso'osən'.

¹¹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Šə nita' xilə' dao' čhele na' əxopə tob lo'o yech zitjw lao ža dezcanzən', Ľəcabi le'e yebejteleb lo'o yechən' lao žanə'?

¹² Na' lechguale zaquə'əch to beṇə' cle ca to xilə' dao'. Na' əchnia' le'e de lsens gaquəlencho beṇə' lao ža dezcanzən'.

¹³ Nach Jeso'osən' gože' be'enə' mbižə' ne'inə': —Bli na'onə'.

Nach catə' bli na' be'enə' le'e beyacten can' naquə' de'en yešl'a'a. ¹⁴ Na' beṇə' fariseo ca', catə' besa'aque' yo'oda'onə' bosoxi'e naclə' so'one' par so'ote' Jeso'osən'.

To de'en bzoj de'e profet Isaiazən' che Jeso'osən'

¹⁵ Gocbe'i Jeso'osən' can' bosoxia' beṇə' fariseo ca', na' gwze'e gwyeje' ga yoblə. Beṇə' zan jəsə'ənaogüe'ene' nach Jeso'osən' beyone' beṇə' ca' chsa'acšene. ¹⁶ Na' bene' mendad cui no əso'elene' dižə' de que Dioz nan' bsele'ene' par gaquəlene' nasyon chega'aque'enə'. ¹⁷ Bene' ca' par ničh goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən' che' nan:

¹⁸ Bengan' naque' xmosa', ben' gwleja' par gone' can' chazlaža'anə'.

Chacchgüeida' che', na' cheba chezaquə'əlaža'a len le'.

Na' nada' əselə'a Spirit chia'anə' sotezə' son len le'.

Na' beṇə' zjənaquə' beṇə' Izrael len beṇə' cui zjənaquə' beṇə' Izrael chixjue'ine' lega'aque' naquən' cheyalə' so'one'.

¹⁹ Bito gaquəyože' beṇə', nic gosye'e,

na' nic əne' zižjo lao lqueyən' par əse'ene beṇə' bin' ne'.

²⁰ Gwnežjue' fuers balor che beṇə' ca' chsa'acbe'i cui bi fuers balor chega'aque' de par so'one' de'e güen,

na' yezi'ixene' che beṇə' ca' chsa'aque'ne' cui no yezi'ixen chega'aque'.

Yogua' de'e can' gone' par ničh əžin ža so'on beṇə'chən' can' chazlaže'ena'.

²¹ Na' beṇə' zjənaquə' beṇə' Izrael len beṇə' cui zjənaquə' beṇə' Izrael yešə'əbeze' gaquəlene' lega'aque'.

Gosə'əne' de que Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' len yełə' guac che Beelsebo

²² Na' zo to beṇə' Ičhol, na' nacte' beṇə' mod, na' yo'o yaz de'e xio'onə' lo'o yichjla'ažda'ogüe'ena' na' jso'ene' lao Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' bebeje' de'e xio'onə' yo'o yaz yichjla'aždao' be'enə' na' le'e bele'iteine' na' gocte beṇə'. ²³ Na' yogua' beṇə' ca' besə'əle'i can' goquə' lechguale' besyə'əbanene'. Nach gwse' ljuēžga'aque': —čEnaquəlizə' be'enga ben' chbezcho yidə' lao dia che de'e Rei Dabin'?

²⁴ Na' catə' gwse'ene beṇə' fariseo ca' dižə' quinga gwse'e balə' beṇə' ca': —Bitobi yełə' guac napə' benga. Con chebeje' de'e xio' ca' len yełə' guac che Beelsebo de'en chnabia' de'e xio' ca'.

²⁵ Gocbe'i Jeso'osən' can' gwso'on beṇə' fariseo ca' xbabən', nach gože' lega'aque': —Šə' beṇə' ža' to nasyon əsa'aque' čhoplə' na' yešə'ədile' entr' lega'aque', əgwžiyai' nasyon chega'aque' na'anə' šə' ca'. Na' leczə' ca' šə' beṇə' ničə' to syoda əsa'aque' čhoplə' na' yešə'ədile' entr' lega'aque', leczə' cuiayi' syoda chega'aque' na'anə' šə' ca'. Na' šə' to family əsa'aque' čhoplə' na' yešə'ədile' entr' lega'acze' leczə' yenit family chega'aque' na'anə' šə' ca'. ²⁶ Le'egatezə' ca' šə' Satanasən' yebej cuinei lo'o yichjla'aždao' beṇə' leczə' cuiayi' yełə' chnabia' čhei na'anə' čhedə' chdiłəlen cuinei žalə' ca'. ²⁷ Le'e nale de que nada' chebeja' de'e xio' ca' yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' len yełə' guac che Beelsebon'. Žalə' naquən' can' nalena', leczə' zejen de que beṇə' ljuēžjle' ca' čəsyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yełə' guac čhei žalə' ca'. Beṇə' ljuēžjle' ca' se'e le'e de que clelən' nale chia' nada' can' chebeja'anna'. ²⁸ Na' de'en chebeja' de'e xio' ca' len yełə' guac che Spirit che Diozən', chlo'in de que babžin ža chene'e Diozən' güe'ele latjə' nabi'e le'e.

²⁹ Nezecho notono no gaquə šo' liž to beṇə' gual par žjalane' šinlaze' ca' sin cui əgwčheje' xan yo'onə' to do. Con šə əgwčheje'ene' guaquə cuane' šinlaze' ca'.

³⁰ Šə cui chonle txen len nada', chonle contr nada'. Na' šə cui chonle ca se'ejle' beṇə' chia' zeje dižə' de que chonle par niçh cui yoso'ozenague' chia'anə'.

³¹ De'e na'anə' əchnia' le'e, bitə'atezə de'e mal de'en chonle, na' bitə'atezə dižə' mal de'e cho'ele, Diozən' yezi'ixene' chele šə yedinjelen, pero notə'atezle šə gü'e'ele dižə' contr Spirit che Diozən' cuat yezi'ixen Diozən' chele. ³² Na' notə'atezle šə gü'e'ele dižə' contr nada', la'aṇə'əczə Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəçh, gozi'ixencze' chele šə yedinjele can' nale, pero šə gü'e'ele dižə' contr Spirit che Diozən', cuat yezi'ixen Diozən' chele na'a na' batə'atezə.

Segon can' naquə frot de'e chbia to yaguən' nezecho nac naquə yaguən'

³³ Nezecho de que to yag frot naquən yag güen o cui naquən yag güen segon nac naquə frot cheinə'. Ca'aczən' nacbia' šə naquən' nacle. ³⁴ Lechgualə beṇə' mal nacle. Bitoczə gaquə güe'ele dižə' güen chedə' nacle beṇə' la'aždao' mal. Yoguə'əte dižə' de'e chchoj cho'achon' la' lo'o yichjla'ažda'ochə na'anə' za'an. ³⁵ To beṇə' la'aždao' xi'ilažə' cho'e dižə' güen, chedə' la' can' nan lo'o yichjla'ažda'ogüe'e nan' cho'e dižə'. Na' to beṇə' la'aždao' mal cho'e dižə' mal la' can' nan lo'o yichjla'ažda'ogüe'ena'. ³⁶ Na' əchnia' le'e, catə'an əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' ca' chso'on de'e malən', cana' yoguə'əloł beṇə' yesə'ədie' cuent che yoguə' dižə' de'en bagwso'e de'e bitobi zjəzaquə'ən. ³⁷ Na' segon dižə' de'en cho'ele Diozən' çhoglaogüe'en chele šə nape dolə' o šə cui nape dolə'.

Beṇə' mal ca' chəsə'ənabe' gon Jeso'osən' to miłagr

³⁸ Nach bałə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən', na' beṇə' fariseo ca' gwse'e Jeso'osən': —Maest, che'eneto' gono' to miłagr par niçh ənezetə' šə de'e liczə Dioz nan' bsele'e le'.

³⁹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e mbanle na'a, naquəçhgualə beṇə' yichjla'aždao' mal, na' bito chzenagle che Diozən'. Na' chṇable gona' to miłagr par niçh ənezele šə le Dioz nan' bsele'e nada'. Pero bito gona' can' chnablənə'. De'en gon Diozən' len nada' par niçh ənezele de que le'ena' bsele'e nada', gwxaquə'əleben ca' de'en bene' len de'e profet Jonasan'. ⁴⁰ Antslə ze'e šeje' Niniben' Diozən' bene' par niçh to bel ya'a xen gwdebob le', na' šonə ža šonə yel gwyo'e lo'o le'ebən' catə' beyebəb le' mbancze'. Na' ca naquə nada', gata' na' əgaša'a, na' te šonə ža šonə yel yebana' ladjo beṇə' guat ca' par niçh ənezele de que Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəçh. ⁴¹ Na' catə' əžin ža gon Diozən' castigw che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', ža na' yesyə'əban de'e beṇə' Ninibe ca' na' lao Diozən' yesə'əcuiše' le'e mbanle na'a, chedə' besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'ena' catə' de'e Jonasan' gwduxjue'ine' lega'aque' can' na' Diozən'. Le'e gonšč xbab de que nada' zoa' nga naquəcha' beṇə' blaoch cle ca' de'e Jonasan', na' bito chzenagle chia'. ⁴² Na' lecə žan' gon Diozən' castigw che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', de'e no'olən' gwnabia' beṇə' ca' gwnitə' galən' chla' bgüižən' cuiten lichalə yebane' len yeziquə'əchlə beṇə' guat ca' na' lao Diozən' əgwcuše' le'e mbanle na'a. Ca' naquə le' ža, gwze'e Seba gan' naquə zitə'əchgua na' bide' nga par bzenague' dižə' sin' de'en be' de'e Rei Salomonṇə' len le'. Na' nada' zoa' nga naquə'əcha' beṇə' blaoch cle ca' de'e Salomonṇə', na' bito chzenagle chia'.

De'e xi'onə' yeyo'on de'e yoblə lo'o yichjla'aždao' beṇə'

⁴³ Na' šə to de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' yechojən nach lažə'an nil na'alə yeyiljən ga son mbalaz. Na' šə bitobi latjə želən, nach ənan: ⁴⁴ "De'e yobləczə žjəyežə'a yichjla'aždao' be'enə' gan' gwyo'o gwyaza' antslə." Na' yeyejən de'e yoblə gan' zo ben'. Catə' le'in de que bacheyone' xbab güen na' bazoche' binločh na' caguə' nochlə yo'o yaz yichjla'aždao'güe'enə' de'en əgwžon yeyo'on de'e yoblə, nach yeyo'on. ⁴⁵ Nach žjəyetobən yegažə de'e xio' ca' de'en zjənaquə maləch ca len na' txennə' so'on lo'o yichjla'aždao' be'enə'. Na' šə bagwso'onən ca', bachaquəch mal che be'enə' clezə can' goc che' antslə. Can' goquə len benga leczə ca'anə' gaquə che le'e mbanle na'a de'en nactecle beṇə' la'aždao' mal.

Xna' Jeso'osən' na' biše'e ca' besə'əžine' gan' zoe'

⁴⁶ Necho'ete Jeso'osən' dižə' chsed chlo'ine' beṇə' zan quinga, catə' bžin xne'enə' len biše'e ca'. Na' zita'ələ gosə'əbeze' gosə'əṇabe' so'elene' le' dižə'.

⁴⁷ Entr beṇə' ca' nita' choso'ozenague' xtižə' Jeso'osən', toe' gože' Jeso'osən': —Babla' xna'onə' len bišo'o ca' na' nite'e na'ate chse'enene' əso'elene' le' dižə'.

⁴⁸ Nach Jeso'osən' gože' ben' gwna ca': —Nita' beṇə' yoblə beṇə' zjənaquə' ca xna'anə' na' ca biša'a.

⁴⁹ Nach bli' na' Jeso'osən' blo'e disipl che' ca' na' gože' be'enə': —Beṇə' quinga bazjənaquə' ca xna'a, na' zjənaquə' ca biša'a. ⁵⁰ Can' naquan len notə'ətezə beṇə' chso'one' can' chazlažə' Xa' Diozən' ben' zo yoban', zjənaquə' ca xna'a na' ca biša'a na' ca zana'.

13

Jempl che beṇə' gozən'

¹ Na' lao ža na'atezə gwza' Jeso'osən' yo'onə' jəchi'e cho'a nisdə'onə'. ² Nach tant beṇə' zan juisy besə'ədoba gan' chi'enə' xte benən byen gwyo'e gwchi'e to lo'o barcon'. Na' yoguə' beṇə' ca' besə'ədobən' gosə'ənite'e lao yoxən'. ³ Nach Jeso'osən' bsd blo'ine' lega'aque' len zan jempl. Na' be'elene' lega'aque' to jemplan', bsaquə'ələbene' xtižə' Diozən' ca trigon'. Nach gwne': —To beṇə' gwze'e zde' güen trigw. ⁴ Na' lao chose' trigon' baḷən jəsə'əchazən cho'a nez, na' baž žia xile'e bia chaš le'e yoban' gwsə'ob len. ⁵ Na' yebaḷən' jəsə'əchazən ga naquə' lao yej, na' bitotec bi yo žia lao yejən', de'e na'anə' le'e bla'acten. ⁶ Pero na' catə' beža'achgua besə'əcuadən na' le'e gosə'əbižten, la' bitobi loi gwso'on. ⁷ Na' yebaḷən' besə'əgo'onən lao yo ga nchixə' xsa yešə' na' bla'aquan txen len xsa yešə'əna', na' besə'əlolə' yag yešə' ca' lega'aquan'. ⁸ Na' yebaḷən' besə'əgo'onən lao yo šao' na' bla'aquan'. Baḷən gosə'əbian to gueyoa güejə, na' yebaḷən' gosə'əbian gyon guejə, na' yebaḷən' gosə'əbian šichoa güejə. ⁹ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

Beṇə' ca' cui gwse'ejle'e che Jeso'osən' bsd blo'ine' lega'aque' len jemplan'

¹⁰ Nach gosə'əbiguə' disipl che Jeso'osən' laogüe'enə' na' gwse'ene': —žBixchen' chsed chlo'ido' beṇə' quinga len jempl?

¹¹ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Diozən' chone' par ničh le'e nezele de'en cui no gwneze antslə de que le' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Pero beṇə' cui chse'ejle'e xtižə'anə' bito chac se'ejni'ine' de que nabi'e beṇə' soe' latjə.

¹² Notə'ətezə beṇə' choso'ozenague' ca de'en bachzejni'i Diozən' lega'aque', Diozən' gwzejni'ichene' lega'aque' par ničh šanch de'en se'ejni'ine'. Pero na' notə'ətezə beṇə' cui choso'ozenague' che Diozən' ca de'en chsed chlo'ine' lega'aque', Diozən' yequē'e de'en chse'ejni'ine'enə' la'anə'əczə latə'əlaszə de'en bagwse'ejni'ine'. ¹³ De'e na'anə' chsed chlo'ida' beṇə' quinga len jemplan'

cheda' chesa'ale'ine' de'en chona' pero bito chsa'acbe'ine' bi zejen, na' la'anə'acəzə chse'enene' xtiža'anə', bito chse'ejni'ine'en. ¹⁴ Len beṇə' quinga bachac complir can' bzoj de'e profet Isaiazən', gan' nan:

De'e li yenele, pero cabi šejni'ile bi zeje de'en yenele.

Na' de'e li le'ile, pero cabi gacbe'ile bi zejen de'en le'ilen'.

¹⁵ Beṇə' Izrael quinga cuicəz bi rson chsa'aze', baḥ nažjocəz yichjla'ažda'oga'aque' na'anə'.

Chse'enene' pero bito chse'ejni'ine' bin' zeje de'en chse'enene'.

Na' chesa'ale'ine' pero cabi chsa'acbe'ine' bi zeje de'en chsa'ale'ine'ena' cheda' bazjanaque' beṇə' la'aždao' žod.

Žala' bito zjanaque' beṇə' la'aždao' žod, gwse'ejni'ine' bi zejen de'en chse'enene'ena', na' sa'acbe'ine' bi zeje de'en chesa'ale'ine'ena'.

Gosya'adinjljei xtolə'aga'aque'ena', na' gwso'elje' latja yocobə Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'ena' žala' chse'ejni'ine'en na' žala' chsa'acbe'ine'en.

¹⁶ Pero na' le'e ža, lechgualə mbalaz zole cheda' chle'ile de'e ca' chona' na' chache'ile bi zejen, na' chzenagle xtiža'anə' na' chejni'ilen. ¹⁷ De'e li achnia' le'e, zan de'e profet na' zan de'e beṇə' ca' yeziquə'achlə beṇə' bosə'ozenag che Diozən' cana' gwse'enene' yesə'ale'ine' de'en chle'ile, pero bitoch golə' yesə'ale'ine'en. Na' gwse'enene' ase'enene' de'en chenele pero bito golə' se'enene'en.

Jeso'osən' gwne' bi zeje jempl che beṇə' güen trigon'

¹⁸ Na' le'e legwzenag, quingan' zeje jempl che beṇə' güen trigon'. ¹⁹ Xtiža' Diozən' gwxaquə'aleben ca de'en byažən'. Nitə' beṇə' chse'enene' dižə' can' chon Diozən' chnabi'e con notə'atezə beṇə' chso'e latja, pero bito chse'ejni'ine'en, na' chžin gwxiye'ena' chonən par nič cuich choso'ozenague' che xtiža' Diozən'. De'e na'anə' gwxaquə'alebəga'aque' ca trigon' de'en jesə'achaz cho'a nezən'. ²⁰⁻²¹ Na' nitə' beṇə' chse'ene xtiža' Diozən' na' šložga chesyə'əbeine' chso'one'en čhega'aque'. Na' catə' choso'ochi' choso'osaquə' beṇə' lega'aque' par nič cui se'ejle'e xtiža' Diozən', le'e chesyə'əbejyichjtie' cuich choso'ozenague' čhei. Na' de'en chso'one'en gwxaquə'aleben ca de'en chac che trigon' de'en besə'əgo'onən lao yej. ²² Le'egatezə ca' naquən len beṇə' ca' chse'ene xtiža' Diozən', pero na' lao mbanga'aque' yežlyo nga, chesyə'alal chesyə'əžejene' chso'on xmendadga'aque' por ni che chse'enene' yesə'ani'e. Pero yoguə' de'en chso'one' chxoayaguən lega'aque', chonən par nič cui čha'oxen xtiža' Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena'. Ca de'en chso'one'ena' gwxaquə'aleben ca de'en chac che trigon' de'en besə'əgo'onən lao yo gan' nchixə xsa yešə'. ²³ Pero yebałə beṇə' chse'enene' xtiža' Diozən' na' chse'ejni'ine'en na' choso'ozenague' čhei. Na' de'en choso'ozenague' che xtiža' Diozən' gwxaquə'aleben ca trigon' de'en besə'əgo'onən lao yo šao'. Bałən gosə'əbian to gueyoə güeja, na' yebałən gosə'əbian gyon güeja, na' yebałən gosə'əbian šichoə güeja.

Jempl che trigon' na' bgüeyxtil

²⁴ Gwde na' Jeso'osən' gozo'elene' beṇə' ca' yeto jempl, goze'e lega'aque': — Yelə' gwnabia' che Dioz ben' zo yoban' gwxaquə'aleben ca de'e nga goquə. To beṇə' jeze' trigw biṇnə' yoba čhe'ena'. ²⁵ Na' do še'elə catə' cui no gwsa'acbe'i gwwej to beṇə' contr čhe' jeze' xsa bgüeyxtil gan' banazə xan' yežlyon' trigon', na' beyož goze' bgüeyxtilən' beze'e. ²⁶ Na' tsi'izə bla'aquan, na' trigon' gwzolao chbian. Na' catə' ja'ac xmos xan trigon', gwsa'acbe'ine' nchixə trigon' len bgüeyxtil. ²⁷ Nach jəya'aque' gan' zo xanga'aque'ena' par

ǰasyə'əyeže'ene': "Señor, ¿acagua trigw biñnə' gozo' yoba chio'onə'? ¿Bixchen nchixən len bgüeyxtilən?" ²⁸ Nach xanga'aque'enə' gože' lega'aque': "To beñə' contr chia'anə' ǰen ca'." Nach xmose' ca' gwse'ene': "¿Eche'endo' əlažə'əto' bgüeyxtilən?" ²⁹ Nach xanga'aque'enə' gože' lega'aque': "Bito əlažə'əlen. La nxož əlažə'ələnte trigon'." ³⁰ Ljoyennə' par ǰa'a. Guaquə yesə'əcha'on txeñ, pero na' chona' mendad catə' bagolə yetoble cwsešən', cana' zgua'atec yebele bgüeyxtilən' na' gonlen bnoj par əse'eyən. Nach te na' žjəyetoble trigon' əgwcuə'aša'olen."

Jempl che xsa moztas

³¹ Gwde na' gozo'elene' beñə' ca' yeto jempl, gože': —Yelə' gwnabia' che Dioz ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca to xsa moztas de'en gozə to beñə' yežlyo che'enə'. ³² Xsa moztasən' naquan le'ebeyožə de'e dao' rizə' lao bitə'əchlə semiy. Pero na' catə' chla'an, chcha'ochən ca bichlə yixə' cuan na' chaquən yag cha'o dao'. Na' xte bia ca' zjəzo xile'e chjse'en ližda'oga'aquəb lao xoze'e ca'.

Jempl che xna' cuazin'

³³ Nach gozoe' yeto jempl, gozne': —Yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin' de'en gwlec no'olan' len to rob yezj par niç becha'o doxenən.

Jeso'osən' bzejni'ine' beñə' porzə len jempl

³⁴ Yoguə' de'e quinga bsd blo'i Jeso'osən' beñə' ca' besə'əžag gan' zo'enə'. Bsd blo'ine' lega'aque' porzə len jempl, bitobi bichlə gwne' par bzejni'ine' lega'aque'. ³⁵ Ca' ben Jeso'osən' par niç goc complir can' bzoj de'e profetan' che', gan' nan:

Əgwsed əgwlo'iga'acda'ane' porzə len jempl,

na' əgwzejni'iga'acda'ane' de'en cui no gwneze antslə de'en bgašə' dezd catə'an gwxe yežlyon'.

Jeso'osən' bzejni'ine' bi zeje jempl che trigon' na' bgüeyxtilən'

³⁶ Na' catə' beyož bsd blo'i Jeso'osən' beñə' ca' zjəža' gan' zo'enə', bese'e lega'aque', na' beza' le' len disipl che' ca'. Na' catə' besyə'əžine' yo'o gan' nite'enə' besyə'əyo'e lo'inə'. Nach gosə'əbiguə' disipl che' ca' cuite'enə' gwse'ene': —Bzejni'išgwei neto' bi zejen jempl che xsa bgüeyxtilən'.

³⁷ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Quingan' zejen: Diozən' bsele'e nada' golja' beñəç na' gwxaquə'əlebeda' ca ben' gozə trigw biñnə'. ³⁸ Na' doxen yežlyo nga gwxaquə'əleben ca yoba gan' goze' trigw biñnə', na' beñə' ca' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'acquene' ca trigw biñnə'. Na' beñə' ca' chso'e latjə chnabia' de'e gwxiye'enə' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'acquene' ca xsa bgüeyxtilən'. ³⁹ Gwxiye'enə' gwxaquə'əleben ca beñə' contrən' gozə xsa bgüeyxtilən' gan' banyaž trigw biñnə'. Na' žan' gaquə' juisyən' gwxaquə'əleben ca tyempən' yosyo'otobe' trigon'. Na' anglən' zjənaque' ca beñə' ca' yosyo'otobə cwsešən'. ⁴⁰ Na' can' gac che bgüeyxtilən' yosyo'otobe'en šeyən', can' gaquə' che beñə' ca' chnabia' de'e gwxiye'enə' lega'aque' catə' əžin ža gaquə' juisyən'. ⁴¹ Diozən' bsele'e nada' golja' beñəç na' catə' əžin žan', nada' əsela'a angl chia' ca' par yosyo'otobe' yoguə' beñə' ca' chesə'əgo'oyele'e beñə' yoblə so'one' de'e malən', na' yosyo'otobte' yeziquə'əchlə beñə' ca' chso'on de'e malən'. Na' angl ca' yesyə'əbeje' lega'aque' niç cuich nite'e txeñ len beñə' ca' bagwso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'. ⁴² Nach yosə'əsele'e lega'aque' lao yi' gabil gan' se'eye' zejlicane. Na' lao yesə'əžaglaogu'e'enə' yesə'əbežyaše'e na' sa'oyejə leyga'aque'enə'. ⁴³ Na'

cana'ach Xancho Diozən' gone' par niçh beṇə' ca' chso'on de'e güennə' nite'e len le' na' əsa'aque' ca yelə' chey che'eni' che bgüižən' catə' yesyə'əžine' yoban' gan' chnabia' Diozən'. Le'e žia nagle de'en chene, legwzenag.

Jempl che mech xen de'en ngašə' to lao yežlyo

⁴⁴ Yelə' chnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. To beṇə' jəyedi'e mech xen de'e ngašə' to lao yežlyo. Nach bocuaše'en de'e yoblə. Na' de'e tant bebeine' de'en jəyedi'e mechən' nach jəyete'e yoguə'əloł bi de'e de che' par niçh gwxi'e yežlyon' gan' ngašə' mechən'. Ca mbalazən' gwzo be'enə' can' mbalazən' nitə' beṇə' ca' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'.

Jempl che to perla de'en lechgualə zaquə'e

⁴⁵ Na' yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' leczə gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Zo to comersyant beṇə' cha'o chsi' na' cheyote'e perlas de'en lechgualə naquən xoche. ⁴⁶ Na' bželene' to perla de'e lechgualə zaquə'ən. Na' leczə beyote'e yoguə'əlołte de'en de che' na' gwxi'e perlan'. Ca'aczən' gwxaquə'əlebe beṇə' ca' chsa'ache'i de que de'e žialao əso'e latjə ṇabia' Diozən' lega'aque'.

Jempl che yixjw bel

⁴⁷ Na' yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' leczə gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Nitə' balə beṇə' gwxen bel ca' na' bosə'ozalə'e yixjw bel chega'aque'enə' lo'o nisda'onə' na' gwxenən yoguə' clas bel ya'a ca'. ⁴⁸ Nach catə' bagwža' bia zannə' lo'o yixjon', besyə'əbeje' yixjon' yobizlə, na' gosə'əbi'e bia ca' zjənaquə güen par əsa'ogüe', na' gosə'əgüe'eb lo'o žomə ca'. Na' bia ca' cui zjənaquə güen, gosə'ocho'one'eb. ⁴⁹⁻⁵⁰ Ca'aczən' gaquə che yoguə' beṇə' catə'ən əžin ža gaquə juisyən'. Angl ca' yesə'əbeje' beṇə' mal ca' na' yosə'əzalə'e lega'aque' lo'o yi' gabilən' gan' yesə'əbežyaše'e na' sa'oyejə leyga'aque'enə' tant yesə'əžaglaogüe'.

⁵¹ Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —žEzyejni'ile yoguə' de'e ca' bablo'ida' le'e?

Nach gwse'ene': —Zyeyni'ito'on Xanto'.

⁵² Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Notə'ətezle šə chac chsd chlo'ile Xtizə' Diozən' de'en byoj canə', na' šə leczə chzenagle can' chsd chlo'ida' de que cheyalə' güe'ele latjə ṇabia' Diozən' le'e, nachən' guac əgwsed əgwlo'ile beṇə' chopten. Na' gwxaquə'əlebele ca to xan yo'o beṇə' napə yoguə' de'en chyažičhchine family che'enə'.

Jeso'osən' beyejə Nasaretən'

⁵³ Nach catə' beyož be'elen Jeso'osən' disipl che' ca' jempl ca', beze'e latjən' len disipl che' ca'. ⁵⁴ Na' beyejə Nasaretən' gan' gwcha'ogüe'. Na' jəyessed jəyelo'ine' beṇə' ca' lo'o yo'odao' chega'aque'enə'. Na' lechgualə besyə'əbanene' len xtizə'enə', na' gwse'e ljuežjga'aque': —žNacxa goquən' nezene' de'e ca' de'en naquə de'e sin'? na' žnacxa chac chone' miłagr ca' chone'?

⁵⁵ Nombi'achone', la' naque' xi'İN carpinterən'. Na' xne'enə' naque' no'olən' le' Maria. Nombi'acho beṇə' biše'e Jacobən', Jwsen', Simonṇə' na' Jodasən'.

⁵⁶ Na' leczə beṇə' zane' ca' nitə' lažcho nga. žNacxa chaquən' cho'e dižə' ca' ža, na' chacte choe' miłagr?

⁵⁷ Na' de'en gwso'one' xbab de que Jeso'osən' naque' con to beṇə' gwlaž chega'aque', de'e na'ana' bito gwse'ejle'e che'. Nach gože' lega'aque': —La'anə'əczə beṇə' zan chse'ejle'e che beṇə' ca' chso'e xtizə' Diozən' na' chso'e

lega'aque' yelə' bala'an, beṇə' gwlaž čhega'aque' ca' na' family čhega'aque' ca' bito chse'ejle'e čhega'aque'.

⁵⁸ Na' Jeso'osən' bene' con to čhopzə miłagr Nasaretən' čhedə' bito gwse'ejle'e čhe'.

14

Quingan' goquə got Juan ben' bčhoa beṇə' nis

¹ Na' ca nan' Erodən' ben' naquə gubernador čhe Galilean', benene' dižə' ca naquə yoguə'əlöl de'e güen de'en chon Jeso'osən'. ² Nach gože' xmose' ca': —Bengan' de'e Juanna' ben' bčhoa beṇə' nis. Babebane' ladjo beṇə' guat ca' na' de'e na'anə' chac chone' miłagr ca'.

³⁻⁴ Quingan' goquə gwso'ote' Juanna': Erodən' beque'e Erodiasən' ca xo'ole', len Erodiasən' naque' xo'olə Lip biše'enə'. Na' Juanna' gože' Erodən': “Malən' beno' beca' no'ol čhe beṇə' bišo'on par naque' xo'olo'.” Na' de'en gož Juanna' Erodən' ca' de'e na'anə' Erodən' bene' mendad gosə'əzene' Juanna' na' gosə'əgüe'ene' ližya na' bosə'əčheje' ni'ane'e ca' gden.

⁵ Erodən' gone'ene' gote' Juanna', pero bitobi benene' le' čhedə' bžebe' bi so'on beṇə' ca' gwse'ejle'e čhe Juanna' de que čo'e xtižə' Diozan'. ⁶ Pero na' catə' gwso'one' lni ža la Erodən', bi'i no'ol čhe Erodiasən' bya'abo' lao beṇə' ca' gwnitə' lniṇə'. Na' lechguale bebei Erodən' can' bemo'onə'. ⁷ Na' tant beyazlažə' Erodən' can' bya' no'ol güegon', bzoe' jorament de que əgwnežjue'ebo' bitə'ətezə ənabebo' le'. ⁸ Na' por consejw čhe xna'abo'onə' gožbo' Erodən': —Beṇ nada' na'atec na'a yichj Juanna' ben' chčhoa beṇə' nis žian to lao plat.

⁹ Na' gwzo Erodən' trist catə' beyož gož no'ol güegon' le' ca', pero na' ca naquə babzoe' jorament len lebo' lao beṇə' ca' zjənaquə combidən', benšaze' mendad gaquə can' gwnabe no'ol güegon' le'. ¹⁰ Ca' goquən' bene' mendad jəsə'əčhogue' yen Juanna' lo'ol ližya gan' yo'enə'. ¹¹ Na' bosə'ozie' yichj de'e Juanna' to lao plat par jso'en lao bi'i no'olən' na' bnežjwbo'on xna'abo'onə'.

¹² Nach disipl čhe de'e Juanna' jəsyə'əxi'e cuerp čhe'enə' na' jəsə'əcuəše'en. Gwde na' ja'aque' gan' zo Jeso'osən' na' jse'eže'ene' can' bagoquən'.

Jeso'osən' bguaogüe' gueyə' mil beṇə'

¹³ Na' catə' bene Jeso'osən' can' goquə čhe de'e Juanna', beze'e latjən' len disipl čhe' ca' na' besyə'əyo'e to lo'o barcw par jəya'aque' latjə dašən' de'en de yešlala' nisdə'onə'. Na' beṇə' ca' ža' yež ca' zjəchi' galə'əzə nisdə'onə' gwse'enene' rson galən' bazjəda Jeso'osən'. Na' gwsa'aque' lažga'aque'enə' ja'aque' yobižlə jəsə'əšague' Jeso'osən' yešlala' nisdə'onə'. ¹⁴ Na' catə' bžin Jeso'osən' čo'a nisdə'onə', ble'ine' beṇə' zan ca' na' beyašə' beži'ilaže'e lega'aque'. Na' beyone' yoguə' beṇə' ca' chsa'acšene. ¹⁵ Na' catə' bachal, gosə'əbiguə' disipl čhe' ca' laogüe'enə', na' gwse'ene': —Zochə to latjə ga cui no nla', na' bagwde or par gaocho xgüe. Bselə' beṇə' quinga yež ca' de'en zjəchi' galə'əzə par nič žjəsə'ədilje' de'e se'ej əsa'ogüe'.

¹⁶ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito cheyalə' žjəya'aque'. Le'e güe'ega'aque' de'e se'ej əsa'ogüe'.

¹⁷ Nach gwse'ene': —Čopga bel ya'a čechon' de na' gueyə'əga yetxtil.

¹⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e žjəxi'in ni.

¹⁹ Nach ben Jeso'osən' mendad gosə'əbe' beṇə' zan ca' lao yixye daquə'ənə'. Na' gwxi'e yetxtil ca' gueyə' na' bel ya'a ca' čopə. Na' bgüie' yobalə be'e yelə'

choxcwlen che Diozən'. Gwde na' bzoꝁje'en nach bnežjue'en disipl che' ca' par gosə'əyise' che che beṇə' ca'. ²⁰ Na' yogue'e gwsa'ogüe'en xte ca gwse'eljene'. Nach pedas ca' de'en besyə'əga'anna', bosyo'otobe'en, na' goquan šižin žomə'. ²¹ Na' beṇə' ca' gwsa'o yetxtilan' naquə ca do gueya' mil beṇə' byo cui cuent no'olə na' cui cuent bidao'.

Jeso'osən' gwze'e tlaō nisdə'onə'

²² Gwde na' Jeso'osən' bene' mendad yesyə'əyo'o disipl che' ca' lo'o barcon' par yesyə'əbialaogüe' yesyə'əlague'e yešļa'alə nisdə'onə' žlac bega'an le' bzeine' beṇə' zan ca' dižə'. ²³ Na' beyož bzei Jeso'osən' beṇə' ca' dižə', gwloe' to lao ya'a par jene' orasyon toze'. Dezd gołte gwzo tozə Jeso'osən' lao ya'anə'. ²⁴ Na' ca naquə barcon' gan' zesyə'əyo'o disipl che' ca', bazdan gwchołte nisdə'onə', nžiguə'əxaxj nisən' len cheda' chas chatə' nisdə'onə' por ni che chechj be'enə' clelə. ²⁵ Na' do šbal' beyetj Jeso'osən' ya'anə' na' gwze'e tlaō nisdə'onə' par gwyeye' galən' zja'ac disipl che' ca'. ²⁶ Na' catə' besə'əle'i disipl che' ca' le' zde' lao nisdə'onə', lechguale besə'əžebe' xte gwso'osye'e gosə'əne': —Ito beṇə' guat chle'icho chda tlaō nisən'!

²⁷ Na' le'e bolgüižte Jeso'osən' lega'aque', gože': —Leyebei. Nada'anə'. Bitō žeble.

²⁸ Nach Bedən' gože'ene': —Xanto', šə le le'enə', gwna nada' sa'a tlaō nisdə'onə' yida' gan' zo'onə'.

²⁹ Nach gož Jeso'osən' le': —Da Bed.

Na' le'e hchojte Bedən' lo'o barcon' na' gwzolao gwze'e tlaō nisdə'onə' par zde' gan' zo Jeso'osən'. ³⁰ Pero na' catə' gocbe'ine' ca fuertən' chechj be'enə', bžebe' na' gwzolao chyše'e lo'o nisən'. Nach bisye'e gože' Jeso'osən': —Xana', bosla nada', bachtetja' xan nisən'.

³¹ Na' le'e blite na' Jeso'osən' bexe'ene'. Nach gože' Bedən': —Bixchen' goczejlažo'o? Gwyejle'ech chia'.

³² Na' catə' beyo'o Jeso'osən' len Bedən' lo'o barcon', le'e gwlezte be'enə'.

³³ Na' beṇə' ca' ža' lo'o barcon' gwso'elaogüe'e Jeso'osən', gwse'ene': —De'e liczə len' naco' Xi'in Diozən'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' chsa'acšene beṇə' nita' Genesaret

³⁴ Nach gwza'ach barcon' xte bžinən cho'a nisdə'onə' to latjə de'en nzi' Genesaret. Na' besyə'əchoje' lo'o barcon'. ³⁵ Na' beṇə' ža' de' Genesaretən' besyə'əyombi'e Jeso'osən', na' bosə'əsele'e rson yogua' yež ca' de'en zjəchi' galə'əzə de que Jeso'osən' babžine' lažga'aque'enə'. Na' beṇə' ca' ža' yež ca' gosə'əche'e yogua' beṇə' chsa'acšene lao Jeso'osən'. ³⁶ Nach gosə'əṇabene' Jeso'osən' šə güene'ene' yesə'əgane' lox xadon che'enə'. Na' yogua' beṇə' ca' gosə'əgan len besyə'əyaquene'.

15

Dižə' de'en chchoj cho'achon' chonən manch la'azda'ochon'

¹ Na' balə beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwsa'aque' Jerosalennə' na' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən', na' gwse'ene': ² —¿Bixchen' disipl chio' ca' bito chesə'ənaogüe' costombr ca' de'en bosyo'ocua'anlen de'e xaxta'och ca' chio'o? ¿Bixchen' cui chosyo'one'e zan las antslə ze'e sa'ogüe' can' chonto'?

³ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Ca naquə le'e ža, ¿bixchen' chbejyichjle cui chonle can' non Diozən' mendad goncho na' con naozechle costombr chelen'? ⁴ Diozən' none' mendad can' goncho, gwne': "Le'e gwnežjo yelə'

bala'an xaxna'ale", na' "Notə'ətezle šə chzia chnitə'əle xaxna'ale cheyalə' gatlə." ⁵ Pero le'e nale de que šə beṇə' əṇe' de que babnežjue' Diozən' mech o bien de'en cheyalə' əgwnežjue' xaxne'ena' par gaqalene' lega'aque', na' bitoch bi cheyalə' əgwnežjue' xaxne'e. ⁶ Na' de'en chonle ca', bachonle lei che Diozən' ca to de'e cui bi bi zaque'e nič ca' naozechle costombr chelen'. ⁷ Le'e nacle beṇə' goxoayag. Chonle cayanə'an bzoj de'e profet Isaiəzən' chele, gan' nan: ⁸ Beṇə' Izrael ca' chesə'əne' de que nada' Diozən' chso'elaogüe'e, pero caguə do lažə'əga'aque'en chso'elaogüe'e nada'.

⁹ Bitobi zejen de'en chso'elaogüe'e nada' chedə' la' choso'osed choso'olo'ine' beṇə' costombr de'en gwsa'aljlažə' beṇə'achən'.

¹⁰ Nach Jeso'osən' bozolgüize' beṇə' zan ca' zjəṇžaguən' par nič gosə'əbigue'e laogüe'ena', na' gože' lega'aque': —Legwzenag de'e nga əṇia' le'e nič šejni'ilen'. ¹¹ Bito nacho de que de'en che'ej chaochon' chonən manch la'ažda'ochon'. Echnia' le'e, dižə' de'en chchoj cho'alen', lenṇə' chonən manch la'ažda'olen'.

¹² Nach gosə'əbiguə' disipl che Jeso'osən' laogüe'ena' gwse'ene': —¿Ebito gočbe'ido' de que beṇə' fariseo ca' lechguale besə'əze'e catə' gwse'ene'ne' xtižo'ona'?

¹³ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Gwžin ža catə' Xa' Diozən' ben' zo yoban' gwžiyai'e yoguə'əlo' beṇə' cui choso'ozenag che'. Egwžiyai'e lega'aque' can' choncho catə' chlažə'əcho yixə' ca' chla'ac lo'o yel. ¹⁴ Ljosə'əye beṇə' fariseo ca'. Zjənaquəga'aque' ca to beṇə' lchol beṇə' chene'ene' cue'e nez yeto beṇə' lchol. Chso'onczə' yichjlaoga'aque' cui choso'ozenague' che Diozən' na' choso'osedene' beṇə' de'en cui naquə de'e li. Nezecho de que beṇə' lcholən' bito gaquə cue'e nez yeto beṇə' lchol la' txennə' žjəsə'əbixə' to lo'o yech.

¹⁵ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Bzejni'išguei neto' bi zejen de'en gwnao' de que de'en che'ej chaochon' bito chonən manch la'ažda'ochon'.

¹⁶ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —¿Elecza lenle bito chejni'ile de'e quinga bagwnia' le'e? ¹⁷ ¿Ecabi nezele de que yoguə' de'en che'ej chaochon' chjche'en lo'o le'echon' na' chžin or cheden? ¹⁸ Pero əchnia' le'e, yoguə' dižə' de'en cho'echon' chəsə'əchojən yichjla'ažda'ochon', na' šə cho'echo dižə' malən', len chso'onən manch yichjla'ažda'ochon'. ¹⁹ Na' lo'o yichjla'aždao' beṇə'ach na'anə' chchoj yoguə' xbab mal quinga, ca de'en nan so'ote' beṇə', na' nan yoso'ogo'o xtoga'aque', na' nan yesə'əbejyichj no'ol chega'aque' o ben' chega'aque' par yesyə'əzolene' beṇə' yoblə na' nan yesə'əbanga'aque' bi de che beṇə', na' nan so'onlažə'əga'aque', na' nan yoso'ožia yoso'onite'e ljuežj beṇə'achga'aque'.

²⁰ Xbab mal ca' zjənac ca' chso'onən manch yichjla'ažda'ochon'. Na' bito ənacho de que de'en cui chona'acho zan las antslə ze'e gaocho chonən manch yichjla'ažda'ochon'.

To no'olə cui naque' beṇə' Izrael chonjilaže'e Jeso'osən'

²¹ Beza' Jeso'osən' latjən' len disipl che' ca' par ja'aque' galə'əzə gan' mbane Tiro na' Sidon. ²² Na' to no'olə beṇə' cui naquə beṇə' Izrael, gwze'e gan' mbane Tiro na' Sidon par jəšage' Jeso'osən'. Na' gwṇe' zizjo gože' Jeso'osən': —Xana', le' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əšguei neto'. To bi'i no'olə chia' yo'o yaz to de'e xio' lo'o yichjla'ažda'obo'ona' na' lechguale chžaglaobo'.

²³ Pero Jeso'osən' bito boži'e xtižə' no'olən'. Nach disipl che Jeso'osən' gosə'əbigue'e cuite'ena' na' gwsa'atə'əyoine' le' gwse'ene': —Bosa'ašga no'olən' la' con naogüe' chio'o na' chata'əyoine' le' zizjo par gaqaleno'one'.

24 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Diozən' bsele'e nada' gaquələna' nasyon Izrael na'azən', la' lega'aque' gwxaquə'ələbaga'aque'ne' ca xilə' dao' bia zjənaquəžeje.

25 Nach no'olən' bgüigue'e bzo xibe' lao Jeso'osən', na' gože'ene': —Xana' go'onšgüei goclen neto'.

26 Na' Jeso'osən' gože'ene': —Bito naquən güen yeca'acho yelə' guao che xi'incho na' əgwnežjwchon gao xicoda'ocho.

27 Na' gocbe'i no'olən' bsaquə'əlebe Jeso'osən' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael ca beco', nach gože'ene': —Leiczədo' Xana'. Pero xicocho ca' guaquə asa'ob pedas de'e chesə'əxopə' lao yon'.

28 Nach Jeso'osən' gože'ene': —No'olə, lechgualə chonlilažo'o nada'. Gaaquələncza' le' can' che'endo'.

Na' lao or na' beyaque xi'in' no'olən'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan beṇə' chsa'acsene

29 Gwde na' Jeso'osən' na' disipl che' ca' besa'aque' latjən' na' gwso'e nezən' de'en zda tcho'a nisdao' Galilean'. Nach gwse'epe' to lao ya'a na' jesə'əchi'e lao ya'ana'. 30 Na' besə'əžin beṇə' zan lao ya'a gan' zo Jeso'osən' len disipl che' ca'. Zjənche'e no beṇə' coj, na' no beṇə' lchoł, na' no beṇə' mod, na' no beṇə' nchog ni'ana'aga'aque', na' zjəlen beṇə' chse'i gwde gwde yižgüe' na' bosə'onite'e lega'aque' lao Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' beyone' yogue'e. 31 Na' lechgualə besyə'əbane beṇə' ca' catə' besə'əle'ine' can' ben Jeso'osən' beyone' beṇə' ca'. Besyə'əbanene' can' besyə'əne beṇə' mod ca', na' besyə'əyaque beṇə' ca' zjənchog no ni'ana'aga'aque'ena', na' besyə'əda beṇə' coj ca', na' besyə'əle'i beṇə' lchoł ca'. Nach yoguə'əloł beṇə' ca' gwso'elaogüe'e Diozən'.

Jeso'osən' bguaogüe' tap mil beṇə'

32 Gwde na' Jeso'osən' goxe' disipl che' ca' na' gože' lega'aque': —Lechgualə cheyašə'ada' beṇə' quinga. Bagoc šonə' ža nite'e nga len chio'o, na' bitobi de de'e sa'ogüe'. Na' bito che'enda' yosa'aga'aca'ane' sin cui sa'ogüe' par ničh cui yesyə'əchołene' tnezən'.

33 Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Gan' zocho nga naquən to latjə ga cui nono nla'. ĆGaxa əželecho de'e əsa'o yoguə' beṇə' zan quinga?

34 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —ĆBalə yetxtil chechon' de?

Nach gwse'ene': —Gažga yetxtil dao' zjəde na' to chopga beł ya'a dao'.

35 Nach Jeso'osən' bene' mendad yesə'əbe' beṇə' ca' lao yon'. 36 Na' gwxi'e yetxtil dao' ca' gažə na' len beł ya'a dao' ca', nach be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Gwde na' bzoxje'en bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che yoguə' beṇə' ca'. 37 Na' yogue'e gwsa'ogüe' xte ca gwse'eljene'. Nach pedas ca' de'en besyə'əga'anna' bosyə'otobə' disipl ca' len, na' goquən gažə žomə. 38 Na' beṇə' ca' gwsa'o yetxtilan' naquə tap mil beṇə' byo, bito cuent no'olə na' bito cuent bidao'. 39 Nach Jeso'osən' bose'e beṇə' ca'. Gwde na' gwyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca' na' ja'aque' distrit gan'nzi' Magdala.

16

Gosə'əṇabene' Jeso'osən' gone' to de'e yesə'əle'ine' le'e yoban'

1 Na' goquən' balə beṇə' fariseo ca' na' beṇə' sadoseo ca' gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən'. Na' gosə'əṇabe' gone' to miłagr de'en yesə'əle'ine' le'e yoban' de'en gwsa'aque'ne' cui gaquə gone'. 2 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Cata' chle'ile nlatjəcha le'e yoban' še'elə nach nale: “Goža'a gwxe chedə' nlatjəcha.” 3 Na' šə'chi' bejw catə'ən che'eni' nach nale: “Guaquə zag, la' chi'ichgua bejw.”

Benə' goxoayag le'e. Nezele šə gwaquə zag o šə gwaquə zeyə' catə'an chle'ile nac naquə le'e yoban', pero cabi chacbe'ile bi zeje de'e ca' chon Diozən' tyemp nga zocho na'a. ⁴ Le'e mbanle na'a lechguale beñə' la'aždao' mal nacle, na' bagwlejšyichje Diozən'. De'e na'anə' chnəble gona' to de'e le'ile le'e yoban' par niç ənezele šə Diozən' bsele'e e nada'. Pero bito gona' can' chnəblenə'. De'en gon Diozən' len nada' par niç ənezele de que le'ena' bsele'e nada' gwxaquə'əleben ca de'en bene' len de'e Jonasən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

Na' beyož gwna Jeso'osən' ca', beze'e len disipl çe' ca' gan' nitə' beñə' ca'.

De'en chsed chlo'i beñə' fariseo ca' na' beñə' sadoseo ca' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin'

⁵ Na' catə' besə'əžine' yešla'alə nisdəo' Galilean', disipl çe' ca' gwsa'acbe'ine' de que gwsa'anlažə'e yetxtil de'en əsa'ogüe'. ⁶ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Legəpə cuidad len xna' cuazi çe beñə' fariseo ca' na' çe beñə' sadoseo ca'.

⁷ Pero disipl çe' ca' bito gwse'ejni'ine' bi zeje de'en gože' lega'aque' ca', nach gwse' ljuežjga'aque': —Gwne' ca' chedə' gonlažə'əcho gua'əcho yetxtilən'.

⁸ Na' Jeso'osən' gocbe'ine' xbab de'en chso'one', nach gože' lega'aque': —čBixçhen' chonle xbab çe yetxtilən' de'en gonlažə'əle? čEcabi ne'e šejle'ele de que napa' yelə' guac par guaogua' le'e? ⁹ čEbito chejni'ile bi zeje miłagr ca' chona'? na' čəbagonlažə'əle can' bguəogua' gueya'a mil beñə' byo len gueyə'əzə yetxtil dao'? čEna' leczə bito za'aləžə'əle do balə žomə pedas yetxtil ca' betoble de'en besyə'əga'an? ¹⁰ Na' čçhexa tapa mil beñə' byo ca' bguəogua' len gažə yetxtil dao'? čEza'aləžə'əle balə žomə pedas yetxtil can' betoble gwde besyə'ədaogüe'ena'? ¹¹ čBixçhen' con benle xbab çe yetxtilən' catə'an gwnia' le'e gəple cuidad len xna' cuazi çe beñə' fariseo ca' na' çe beñə' sadoseo ca'?

¹² Nach disipl çe' ca' gwsa'acbe'ine' de que Jeso'osən' caguə bi'e dižə'an ca' çe xna' cuazin' de'en chəsə'əçhine' par cheçə'o yetxtilən' sino bi'e dižə'an ca' par niç cui yoso'ozenague' çe de'en choso'osed choso'olo'i beñə' fariseo ca' na' beñə' sadoseo ca'.

Bedən' gwne' çe Jeso'osən' de que Diozən' bsele'ene' par gaquəlene' nasyon Izraelən'

¹³ Jeso'osən' len disipl çe' ca' ja'aque' gan' mbane to syoda de'en nzi' Sesarea de Filipino. Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li Diozən' bsele'e nada' golja' beñəçh. Pero čbi chesə'əna beñə'? čnon' naca' nada'?

¹⁴ Nach gwse'ene': —Balə' chesə'əne' de que naco' de'e Juan ben' bçhoa beñə' nis. Na' yebalə' chesə'əne' de que naco' Liaz ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' yebalə' chesə'əne' de que naco' de'e profet Jeremias, o de que naco' yeto' beñə' be' xtižə' Diozən' cana'ate.

¹⁵ Nach gože' lega'aque': —Çhexa le'e, čbi nale non' naca' nada'?

¹⁶ Simon Bedən' gože'ene': —Len' naco' Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon çhechon', na' naco' Xi'in' Dioz ben' zo zejlicəne'.

¹⁷ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Simon xi'in' Jonas, mbalaz zo' de'en gwnao' de'e ca'. Notono beñəçh bzejni'i le' de'e ca', tozə Xa' Diozən' ben' zo yoban', le'ena' babzejni'ine'en le'. ¹⁸ Na' nada' ənia' de que len' lio' Bed na' zejen dižə' yej. Na' can' nao' chejli'o chia' gwxaquə'əleben ca to yej gual de'e gaquə gwçhinçho par lan yo'o. Na' nada' yetoba' beñə' zan beñə' se'ejle'e de que naca' Xi'in' Dioz can' chejli'o chia' par niç ca' əsa'aque' tozə yoso'ocodə' ljuežje' so'elaogüe'e nada'. Na' bitobi gaquə so'on de'e xio' ca' par niç əžin ža catə' cuich no so'elao' nada'. ¹⁹ Na' gona' lao na'o zgua'atec le' go'o xtižə'anə'

len beṇə' zan par niç əso'e latjə n̄abia' Diozən' lega'aque', Dioz ben' zo yoban'. Na' lec̄zə gaquən lao na'o yo'o beṇə' ca' yoso'ocodə' l̄juežje so'ela'ogüe'e nada' bin' naquə güen so'one' na' ye'ega'aco'one' bi de'e ca' cui naquə güen so'one'. Na' Diozən' əgwzejni'ine' le' naquən' ye'ega'aco'one' par niç ca' yediḷən len de'en na Diozən'.

²⁰ Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que le' na'anə' naque' Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' n̄asyon c̄hechon'.

Jeso'osən' gw̄dixjue'ine' disipl che' ca' de que so'ot beṇə' le'

²¹ Na' ža na' Jeso'osən' gwzolaogüe' b̄sed blo'ine' disipl che' ca' de que cheyalə' šeje' Jerosalennə' na' gaque' lao na' beṇə' golə blao c̄he n̄asyon Izrael c̄hechon', na' lao na' b̄xoz əblao checho ca', na' lao na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Na' gwne' de que yoguə' beṇə' ca' de'e zan de'e yosə'əchi' yosə'əsaque'e le' na' əso'ote' le'. Pero na' yeyon ža yebane' ladjo beṇə' guat ca'. ²² Nach Bedən' gwleje' Jeso'osən' lata' dao' ca'alə na' gože'ene': —Xana', Diozən' gaquəlene' le'. Bitoczə gac c̄hio' de'e quinga nao nga.

²³ Pero na' Jeso'osən' gwyc̄hje' bgüie' Bedən' na' gože' gwxiye'enə' de'en chnabia' yichjla'azdao' Bedən': —Gwchi'izə' ca'alə Satan.

Nach gože' Bedən': —Bito che'endo' gona' can' non Diozən' mendad gona'. Chono' xbab c̄he de'en chacdo' gaquən güen na' bito chono' xbab naquən' chene'e Diozən' gaquə.

²⁴ Gwde na' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Notə'ətezle šə che'enele gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle c̄hia' cheyalə' əchoj yichjle de'en chene'ele gon c̄uinle par niç gonle con can' chene'e Diozən' na' bitobi gaquele c̄he de'en c̄hi' saquə'əle, la'anə'əczə šə so'ot beṇə' le'e to le'e yag coroz con gonlilažə'əle nada'. ²⁵ Notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par niç cui c̄hi' saque'e o par niç cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlažə' cuine' c̄hi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni c̄hia', be'enan' əbane' zejlicane. ²⁶ Bitobi de'e güen gaquə c̄he to beṇə' la'anə'əczə n̄abi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e zejlicane, la' bitə'ətezə de'e gatə' che', bito gaquəlenən le' par niç cui cui'ayi'e zejlicane. ²⁷ Diozən' b̄sele'e nada', golja' beṇəçh, na' cata' yida' yežlyo nga de'e yoblə n̄sa'a yelə' chey che'eni' c̄he Xa' Diozən' na' c̄hi'a angl c̄hia' ca', cana'ach gona' par niç to to beṇəçhən' n̄ite'e mbalaz o yesə'əzi'e castigw segon de'e gwso'on to toga'aque'. ²⁸ Diozən' b̄sele'e nada' golja' beṇəçh. Na' de'e li chnia' le'e, balle cabinə' gatle cata'an le'ile nada' yida' de'e yoblə par yedəlo'a yelə' gwnabia' c̄hia'anə'.

17

Jeso'osən' goque' ca to de'e chey che'eni'

¹ Gwde xop ža gwna Jeso'osən' de'e ca', gwçhe'e Bedən' len Jacobən' na' Juan beṇə' bišə' Jacobən', ja'aque' to lao ya'a sibə. ² Na' lao nite'e lao ya'anə' beža' can' goquə Jeso'osən', beža'ateczə cho'alaogüe'enə' na' gwyye gwyye'eni' in ca'aczən' chac bgüizən', na' xalane'enə' beyaquən šyiš xilə' ca'aczə be'eni'. ³ Na' goquən lao nite'enə' conczə besə'əle'ine' de'e Moizezən' len profet Liazən' ben' gwzo cana', na' chso'elene' Jeso'osən' dižə'. ⁴ Nach Bedən' gože'ene': —Xanto', güenchgua zocho nga na'a. ¿Egüe'endo' gonto' šonə ranš? ton par le', na' ton par Moizezən' na' yeton par Liazən'.

⁵ Ne'e cho'ete' dižə'anə' catə'əczla to bejw de'en chactit bcuašə'an lega'aque', na' lo'o bejon' gwse'enene' gwna Diozən': —Benga Xi'ina' ben' chacchgüeida' chei. Cheba chezaquə'alaža'a len le'. Che le'enə' le'e gwzenag.

⁶ Na' catə' gwse'ene disipl ca' dižə' ca' lechgualə besə'əžebe', xte jesə'əchaze' goscho'alə lao yon'. ⁷ Nach bgüigua' Jeso'osən' bxoə ne'enə' yichjga'aque'enə', na' gože': —Leyeyas. Bito žebe.

⁸ Na' catə' besyə'əgüie'enə', notono no nochlə besə'əle'ine' sino tozə Jeso'osən'.

⁹ Na' gwde na' lao chesyə'əyette' ya'anə', gož Jeso'osən' lega'aque': —Ni tole cui güe'ele dižə' che de'en bable'ile xte catə'əch bagwso'ot benə' nada' na' yebana' ladjo beṇə' guat ca', nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ach.

¹⁰ Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' choso'osedene' neto' de que zgua'atec profet Liaz ben' gwzo cana' cheyalə' yide' lao yežlyo nga de'e yoblə antslə ze'e yidə ben' əselə' Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. ¿Bixchen' chəsə'əne' ca' ža?

¹¹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liczə chəsə'əne' de que zgua'atec yidə profet Liazən' de'e yoblə ben' gwzo cana' par yeyone' yoguə'əlo' de'e cheyalə' yeyac. ¹² Pero ṇa'a chnia' le'e de que babilə ben' bedayen can' ben profet Liazən', na' beṇə' Izrael gwlaž checho ca' bito gwsa'acbe'ine' de que le' naque' ben' naquən yidə. Na' gwsə'onene' le' con can' gwse'enene' na' gwso'ote'ene'. Na' ca'aczən' so'one' len nada', Diozən' bselə'e nada' golja' beṇə'ach.

¹³ Nach gwsa'acbe'i disipl che' ca' de que Jeso'osən' cho'e dižə' che de'e Juannə' ben' bchoə beṇə' nis.

Jeso'osən' beyone' to bi'i chaz šon

¹⁴ Na' catə' besə'əžine' gan' zjənžag beṇə' zan, to beṇə' bšague' Jeso'osən' na' bzo xibe' laogüe'enə'. Na' gože'ene': ¹⁵ —Xana' beyašə'əlažə'əšgüei xi'ina' nga. Chazbo' šon na' lechgualə chžaglaobo' len len. Na' zan las bajchazbo' lao yi' na' leczə ca' zan las bəbxopbo' lo'o nis. ¹⁶ Bažoə'abo' lao disipl chio' ca', pero bito gwsa'aque' yesyə'əyone'ebo'.

¹⁷ Nach Jeso'osən' gože' beṇə' ca' ža'anə': —Le'e chonle clelə na' naljele. ¿Bixchexaczxan' cui chejle'ele chia'? Bachac šša zoə' napə' yelə' chxenlažə' len le'e. ¿Batxan' šejle'ele chia'?

Nach gože' xa bida'onə': —Doa' bi'i chio'on ni.

¹⁸ Nach Jeso'osən' gwdile' de'e xio'onə' yo'o yaz yichjla'aždao' bida'onə' par nič bechojən yichjla'ažda'obo'onə'. Na' lao or na' beyaquebo'.

¹⁹ Na' gwde goc de'e ca', gosə'əbiguə' disipl che Jeso'osən' gan' zoe' toze', na' gwse'ene': —¿Bixchexaczxan' cui goquə yebejto' de'e xio'onə' yichjla'aždao' bida'onə'?

²⁰ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito goquə yebejlen chedə' bito gwyejle'ele de que Diozən' gaquəlene' le'e. Xsa yag moztasən' naquən de'e dao' riza'. Na' de'e li chnia' le'e la'anə'əczə šə de'en chonlilažə'əle Diozən' gwxaquə'əleben ca to xsa moztasən' laogüe de'en cuiṇə' gonlilažə'əchguəlene' guac ye'ele ya'a nga: “Gwde gwzo de'e na'ate”, na' gaquə can' chonle mendadən'. Bito bi bi de de'e cui gaquə gonle con šə chejle'ele de que Diozən' chaclene' le'e. ²¹ Na' par nič yebejle de'e xio' ca' de'en zjanaquə ca de'en bebeja' yichjla'aždao' bi'inə', cheyalə' co'o gwchejle cui ye'ej gaole na' gontezə gonle orasyon.

De'e yoblə gwduxje' Jeso'osən' de que so'ot beṇə' le'

²² Na' lao zjezda' Jeso'osən' len disipl che' ca' do gan' mbane Galilean', Jeso'osən' boszenene' lega'aque' de'en ze'e gac che', gwne': —Diozən' bsele'e nada' golja' benaçh, na' gaca' lao na' beṇə' ²³ na' so'ote' nada'. Pero na' yeyon' ža yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca'.

Nach disipl che' ca' catə' gwse'ene' xtiže'enə', leçhguale' gwnite'e trist.

Jeso'osən' gwdixjue' impuest che yo'odao'

²⁴ Na' catə' besyə'əžine' Capernaunnə', baḷə beṇə' ca' chəsə'əçhixjue' impuest de'en chəsə'əyixjw to to beṇə' byo Izrael ca' par gast che yo'odao' əblaonə' ja'aque' lao Bedən'. Na' gwse'ene': —Ca naquə maestr çhelenə', çəgwyixjue' impuest che yo'oda'onə'?

²⁵ Nach gož Bedən' lega'aque': —Gwyixjue'en.

Gwde na' Jeso'osən' len disipl che ca' gwso'e lo'o yo'onə'. Nach Jeso'osən' le'e gožte' Bedən': —çBi xbab chono', Bed? Ca naquə rei ca' nitə' yežlyo nga chesə'anabi'e na' chso'one' byen chesə'əyixjw beṇə' che impuest. çNon' chəsə'əçhixjue'en ža? çəfamily çhega'aque' o šə beṇə' yoblə?

²⁶ Nach Bedən' gože'ene': —Chəsə'əçhixjue' beṇə' yoblə.

Nach Jeso'osən' gože' Bedən': —Beṇə' zjənaquə family çhega'aque' ca' bitobi chəsə'əyixjue'. Na' ca naquə chio'o ža, naccho xi'in Rei ben' zo yoban' na' bito cheyalə' çhixjwcho impuest che yo'oda'onə'. ²⁷ Pero na' par niç notono no so'on xbab de que choncho contr yo'odao' əblaonə', çhixjwcho impuestən'. Gwyey cho'a nisdə'onə', na' gwzalo'o yixjw beḷ chio'onə', na' beḷ nech bian' seno' lo'o cho'ab na' əželdo' to mech. Na' yeyoxo'on žjətixjo' impuest chechon'. Gwdiləczən par çhixjwcho impuest che çhopcho.

18

Gwsa'acyožə disipl che' ca' noe' naquəch blaoch

¹ Na' ca orən' gosə'əbiguə' disipl che Jeso'osən' cuite'enə', na' gwse'ene': —Entr neto' çnoto' gaquəçhto' blaoc catə'an Diozən' ben' zo yoban' gone' par niç solao ṇabi'o?

² Na' Jeso'osən' goxe' to bidao' na' bzeche'ebə' laoga'aque'enə'. ³ Na' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, notə'ətezle šə bito əgwša' xbab çhelen' par əgwzəxjw yichjle lao Diozən' can' chon bidao' nga chzəxjw yichjbo' lao xaxna'abo', bito gaquə sole len nada' catə' Diozən' ben' zo yoban' gone' par niç solao ṇabi'a. ⁴ Na' notə'ətezle šə babəyacle ca bidao' nga laogüe de'en chzəxjw yichjle lao Diozən', banacle beṇə' blaoc len nada' catə' Diozən' ben' zo yoban' gone' par niç solao ṇabi'a. ⁵ Na' notə'ətezle šə chonle güen len notə'ətezə bidao' ca bi'i nga laogüe de'en chaquele chia', choncze güen len nada'.

Nxož əxopcho goncho de'e mal

⁶ Probçhguazə ben' chon par niç əxopə to beṇə' chonlilažə' nada' gone' de'e mal, la'anə'əczə ben' əxopə bitotec bi zaque'e len bənaçhan'. Nca'alə xneze žalə' əgwchej yene'enə' to yej yišə na' žjəxope' lo'o nisdə'onə' na' gate', cle ca soe' əxope' beṇə' gone' de'e malən'. ⁷ Probçhguazə le'e de'e zan de'e zjəde yežlyo nga de'e chso'on par niç gonle de'e mal. Bitə ṇaço de que bitobi de de'e so'on par niç əxopə le'e bachonlilažə'əle nada'. Pero probçhguazə beṇə' chon ca əxopə beṇə' yoblə gone' de'e malən'.

⁸ Na' de'e na'anə' əchnia' le'e, šə de'en chonle len ni'ana'alen' chonən par niç əxople gonle de'e malən' güenchlə žalə' əçhog ni'ana'ale ca' na' cho'onlen cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə xneze nacle beṇə' na' çog o beṇə' coj yežinle

lao Diozən' na' əbanlɛ zɛjlɪcane cle ca cuiayi'ilenlɛn tɛxn lao yi' gabılən'. ⁹ Na' šə de'en chle'ile len jelaole chonən par niç əxople gonlɛ de'e malən' yejni'alə žalə' cuejlennə' na' ch'o'onlɛn, cheda' nca'alə xneze nacle benə' lchol yežinlɛ yoban' gan' zo Diozən' na' əbanlɛ zɛjlɪcane, cle ca' cuiayi'ilenlɛn tɛxn lao yi' gabılən'.

Jempl che xilə' bian' goquəžeje

¹⁰ Le'e gon xbab che benə' chso'onlilažə' nada' benə' cuitɛc bi zjəzaquə' len benəçən', par niç cui gonlɛ len notə'əteze' ca benə' cui bi bi zjəzaquə'e. Chniə' le'e, angl ca' chapə chye' lega'aque' nitə'əteze' nite'e lao Xə' Diozən' yoban' gan' zo'enə'. ¹¹ Na' ca naca' nada', Diozən' bsele'e nada' golja' benəç par niç zedəlo'ida' benə' ca' bachəsə'əbiayi' de que nži'ilažə'a lega'aque'. Bsele'e nada' par gona' ca cui žjəya'aque' lao yi' gabılən' šə so'onlilažə'e nada'.

¹² Na' chniə' le'e, šə nitə' to gueyoa xilə' chele na' gaquəžeje tob, žəcabi yocua'anle bia ca' taplalj tɛgualj do lao ya'a gan' zjəžə'ab na' žjəyediljle bian' goquəžejenə' xte ca' yeželeleb? ¹³ Na' əchniə' le'e, catə' yeželeleb, yebeichele de'en beželobən' clezə can' chebeile len bia ca' taplalj tɛgualj cui gwsa'acžeje.

¹⁴ Ca'acəə naquən len benə' ca' chso'onlilažə' nada' benə' cuitɛc bi zjəzaquə' len benəçən'. Xəcho Dioz ben' zo yoban' bito chene'ene' cuiayi' ni toga'aque'.

Cheyalə' yezi'ixencho che benə' bišə'əcho benə' chso'onlilažə' Diozən'

¹⁵ Šə to benə' bišə'əle benə' bachonlilažə' Diozən' chone' de'e malən' contr to le'e, tozle šejle žje'elenlene' dižə' can' naquə de'en chone'enə' par niç yedinjene'en, na' šə çhaze' rson che dižə' de'en žje'elenlene' yezo'e binlo len Diozən' de'e yoblə. ¹⁶ Pero na' šə bito çhaze' rson ca dižə' de'en žje'elenlene', güenç əche'ele yeto o yeçhopə benə' bišə'əle par niç əsa'aque' testigw de que dižə' šao' bagotə'əyoile ben' yoša' xbab che'ena'. ¹⁷ Na' šə bitocəə gwzenague' chele, le'e güe' dižə' ca naquə de'en chone' lao yoguə'əle ncodə' ljuežjle cho'ela'ole Diozən'. Na' šə ni que gwzenagcze' chele, cuich gonlene' cuent entr le'e ncodə' ljuežjle cho'ela'ole Diozən'. Pero legon cuent de que naque' tɛxn benə' ca' cui chso'onlilažə' Diozən', na' naque' tɛxn len yeziquə'əchlə benə' ca' chso'on de'e malən' can' chonlɛ xbab che benə' goçixjw ca'.

¹⁸ De'e li chniə' le'e, bitə'əteze' de'e əgwxia' le'e ncodə' ljuežjle cho'ela'ole Diozən' par ənale naquən güen so'on benə' ca' əsa'ac tɛxn len le'e, leczə can' əna Diozən' ben' zo yoban'. Na' bitə'əteze' de'e əgwxiale ənale cui naquən güen so'one', leczə can' əna Diozən' ben' zo yoban'.

¹⁹ Na' leczə ca' chniə' le'e, šə çhople gwixiale bin' ənable lao orasyonnə', le'e nitə'əle yežlyo nga, Xəcho Diozən' ben' zo yoban' goncze' de'en ənablenə'. ²⁰ Na' gan' nžag çhopə šonlɛ cho'ela'ole nada', zocza' tɛxn len le'e.

²¹ Nach Bedən' hgüigue'e gože' Jeso'osən': —Xəna', šə benə' ljuežja' chone' de'e mal len nada' tapteli, žbał las cheyalə' yezi'ixena' che'? žəzelao do gaž las?

²² Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito nia' de que cheyalə' yezi'ixenlɛ che' zelao do gaž las. Pero de'en chniə' le'e, bito gonlɛ cuent do bał las yezi'ixenlɛ che benə' ljuežjlen', con le'e yezi'ixentəzə che' yoguə' laste.

Jempl che mosən' ben' cui bezi'ixen che de'en çhalə' ljuežje'

²³ Na'a ža, yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Zo to rei ben' chsa'alə' xmose' ca' xmeche'ena'. Na' gone'ene' gone' cuent len lega'aque'. ²⁴ Na' catə' gwzolaogüe' bezi'e cuent che to toga'aque', zgua'atec bžin to xmose' ben' çhalə' zan millon pes. ²⁵ Na' mosən' bito bi xmeche' gotə' par yonežjue'en rein'. De'e na'anə' bene' mendad ta'oga'aque' len xo'olen', na' len xi'ingə'aque' ca' na' len doxen de'e zjədeine' par niç gaquə

yosyo'onežjue' de'en chsa'ale'e che rein'. ²⁶ Nach mosən' bzo xibe' lao rein' gotə'əyoine' le', gože'ene': "Xana', gwdapəšga yelə' chxenlažə' len nada', na' yeyona' de'en čala'a čhio'onə'." ²⁷ Nach rein' beyaše'ene' le' na' bezi'ixene' che doxen de'en čale'enə' na' bsane' le'. ²⁸ Pero na' catə' bechoje' liž rein', le'e bežagte' yeto mos beṇə' čalə' che' to čop pes. Nach le'e bñizte' yene'enə' gože'ene': "Yeyoṇ' de'en čalo'o čhia'an na'atec na'a." ²⁹ Nach mos ljuēžjen' bzo xibe' laogüe'enə', gože'ene': "Gwdapəšga yelə' chxenlažə' čhia' na' yeyona' doxen de'en čala'a čhio'onə'." ³⁰ Pero na' mos nechən' bito bzenague' che mos ljuēžje'enə', le'e gwyejte' jene' mendad gosə'əyixjue'ene' ližya xte ca gatə' de'en yonežjue' che'enə'. ³¹ Na' mos ca' yelə' catə' besə'əle'ine' can' ben mos nechən', lechguale gwnite'e trist. Na' ja'aque' lao rein' jse'eže'ene' yoguə'əlo' can' goquə'. ³² Nach rein' goxe' mos nechən' laogüe'ene' de'e yoblə, na' gože'ene': "Le' naco' to mos malchgua. Nada' bezi'ixena' che doxen de'en čalo'o čhia'anə' la' gotə'əyoido' nada' yezi'ixena' čhio'. ³³ ¿Bixchen' cui beyašə'əlažə'o mos ljuēžjo' ben' čalə'e čhio'onə' can' beyašə'əlažə'a le'?" ³⁴ Na' de'e tant bža'a rein' bene'ene' lao na' beṇə' ca' par gosə'əyixjue'ene' ližya gan' əžaglaogüe' xte catə'əch bade de'en čale'e che rein'.

³⁵ Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Can' gon Xa' Diozən' ben' zo yoban' gone' castigw che notə'ətezle cui chezi'ixenle che ljuēžje do yichj do lažə'əle bitə'ətezə de'en chso'onene' le'e.

19

Bito yelə'acho be'en checho o no'ol checho par solencho beṇə' yoblə

¹ Na' Jeso'osən' cata' beyož gwne' de'e ca', beze'e Galilean' na' gwlague'e yao Jordannə' par beyeje' gan' mbane Jodean'. ² Na' beṇə' zan jəsə'ənaogüe'ene', na' beyone' beṇə' ca' chsa'acšene.

³ Na' beṇə' fariseo ca' ja'aque' gan' zo'enə' čhedə' gwse'enene' yesə'əbeje'ene' dižə' de'e yesə'əchine' contr le', nach gwse'ene': —¿Ede lsens par to beṇə' nšagna' yele'e xo'ole' šə bitə'ətezə de'en chone' cui cho'olažə' be'en che'enə'?

⁴ Nach gože' lega'aque': —Bablabczle can' nyoj Xtižə' Diozən' nan de que catə'an gwxe yežlyon' Diozən' bene' beṇə' nech ca' beṇə' byo na' no'ola. ⁵ Na' gwna Diozən': "Beṇə' byonə' le'e xaxne'e par əgwšagne'e si'e to no'olə na' beṇə' ca' yoso'ošagna'anə' əsa'aque' tozə'." ⁶ Bitoch əsa'aque' čopə beṇə', sino que əsa'aque' tozə beṇə'. De'e na'anə' notono zaquə' yole'e lega'aque' la' Dioz nan' banone' lega'aque' tozə cuerp.

⁷ Nach gwse'ene': —Šə ca' ža, ¿bixčhexan' ben de'e Moizežən' mendad catə' to beṇə' yele'e no'olə che'enə', cheyalə' čhas to act ga güe'en dižə' de que besy'əle'enə'?

⁸ Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e Moizežən' be'e latjə yelə'a no'ol chelen' čhedə' nacle beṇə' yichjla'əždao' žod. Pero catə' Diozən' bene' beṇə' nech ca', bito nacho gwyazlaže'e yesy'əla'aga'aque'. ⁹ Echnia' le'e, notə'ətezə beṇə' chelə'a no'ol che'enə' par yeque'e no'olə yoblə, len nezene' de que no'ol che'enə' bito naque' to no'olə go'o xtoi, tozəczə ca malən' chon be'enə' len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'. Na' notə'ətezə beṇə' yošagna'alene' to no'olə beṇə' belə'a ben' čhei le', leczə tozəczə ca malən' gone' len de'en chon be'enə' chgo'o xtoe'.

¹⁰ Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Šə can' naquən che beṇə' byon' na' no'olən' naplən cuent cui no no gwšagna'.

11 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Caguə yoguə' beṇə' chse'ejni'ine' de'e ngan' sino beṇə' ca' babzejni'i Diozən' lega'aque' bi zejen. 12 Nitə' beṇə' cui nan yosa'ašagne'e cheda' gwsa'alje' zjənaque' beṇə' güiž, na' lecza nitə' beṇə' cui yosa'ašagne'e laogüe de'en bazjənon beṇə' lega'aque' güiž. Na' lecza ca' nitə' beṇə' cui chesa'ašagne'e par nič əso'elažə'əche' so'one' ca əsa'anch beṇə' ca' əso'e latjə ṇabia' Dioz ben' zo yoban' lega'aque'. Le'e gwzenag che de'en bagwni'anə' šə' baben Diozən' par nič chejni'ilen.

Jeso'osən' bene' orasyon par bidao' ca'

13 Na' ja'ac beṇə' əjso'e bidao' lao Jeso'osən' par nič əxoə ne'enə' yichjga'acbo'onə' na' gone' orasyon par lega'acbo'. Pero disipl che' ca' gosa'adile' beṇə' ca' zjənche' bidao'. 14 Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Le'e güe' latjə la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui əgwzönle. Na' əchnia' le'e beṇə' ca' chəsə'əzəxjw yichjga'aque' lao Diozən' ca' bidao' ca' chəsə'əzəxjw yichjga'acbo' lao xaxna'aga'acbo', lega'acze'enə' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'.

15 Na' cata' beyož gwxoə na' Jeso'osən' yichjga'acbo'onə', bene' orasyon par lega'acbo', nach gwyje' ga yobla.

Beṇə' güego' ben' goquə beṇə' gwni'a be'elene' Jeso'osən' dižə'

16 Na' goquən' to beṇə' güego' bžine' gan' zo Jeso'osən', na' gože'ene': —Maestr, le' naco' beṇə' güen, gwna nada' bi de'e güenṇə' cheyalə' gona' par gatə' yelə' mban zejlicane chia'.

17 Jeso'osən' boži'e xtiže'enə', gože'ene': —¿Bixchen' nao' de que beṇə' güen nada'? Dioz nan' naque' le'ezelaogüe beṇə' güen. Pero na' šə' che'endo' gatə' yelə' mban zejlicane chio'onə', cheyalə' gono' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'.

18 Nach be'enə' gože' Jeso'osən': —¿Noxan' de'e ca' nan ža?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Cui gotle beṇə', cui co'o xtole na' cui cuejyichj be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yobla, cui cuanle, bito gacle testigw fałs contr sa'aljuežjle. 19 Le'e əgwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale, na' legaque che sa'aljuežjle can' chaquele che cuinle.

20 Nach beṇə' güegon' gože' Jeso'osən': —Yoguə'əloj de'e quinga chzenaga' chei dezd xcuidə'ətia'. ¿Bixa de'en chaquəch fałt gona' ža?

21 Jeso'osən' gože'ene': —Šə' de'e licza che'endo' gaco' cayaṇə'an chene'e Diozən', jəyeyetə' bi de'e de chio', na' mech de'en le'ido' che de'e ca' bnežjon beṇə' yašə' nach da len nada'. Na' cata' yežino' yoban' gan' zo Diozən', so' mbalaz.

22 Pero na' beṇə' güegon' beyož benene' can' gož Jeso'osən' le', beza'achoe' trist chedə' la' to beṇə' gwni'achguan'.

23 Gwde na' gož Jeso'osən' disipl che' ca': —De'e li chnia' le'e, zdebəchgua naquən par to beṇə' gwni'a güe'e latjə ṇabia' Diozən' le'. 24 Na' lecza chnia' le'e, zdebəchlə naquən che to beṇə' gwni'anə' güe'e latjə ṇabia' Diozən' le' cle ca to camey teb to lo'o nag yešə'.

25 Na' besyə'əbanchgüei disipl che' ca' can' gwne'enə', nach gosə'əne': —Notono gaquə yechoj xni'a de'e malən' šə' ca'.

26 Jeso'osən' bgüie' lega'aque' nach gože': —Ni to beṇəch cui gaquə yebej cuine' xni'a de'e malən', pero Diozən' chaque'. Le' chac chone' bitə'əteza.

27 Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Neto' bagwlejyichjto' family cheto' ca' na' len yoguə'əloj de'en deito' par chzenagto' chio'. ¿Bi de'e güen gaquə cheto' laogüe de'en bagwlejyichjto' family cheto' ca' na' len de'en deito'?

²⁸ Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li chnia' le'e Diozən' bsele'e nada' golja' beñaç na' cata' yocobe' yežlyon', nada' cui'a gan' chey che'eni' na' nabi'a, na' yogua' le'e chonlilažə'əle nada' cue'ele cuita'ana' na' nabi'ale txen len nada'. Na' le'e šižinle nabi'ale family ca' šižin, beña' ca' zjənaquə xi'in dia che de'e Izraelən'. ²⁹ Na' notə'ətezle šə de'en chzenagle chia' bagwlejyichjle ližle, o bišə'əle, o zanle, o xaxna'ale, o xo'olle, o xi'inle, o yežlyo chele, Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche clezə ca de'e ca' na' beña' ca' gwlejyichjle. Na' leczə gon Diozən' par nich əbanle zejlicane. ³⁰ Na' beña' zan beña' zjənaquə blao na'a gwžin ža cata' cuich əsa'aque' beña' blao. Na' beña' zan beña' cui zjənaquə blao na'a, gwžin ža cata' əsa'aque' beña' blao.

20

Jempl che beña' güen žin ca'

¹ Nach bossed boslo'i Jeso'osən' lega'aque', gwne': —Yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. To beña' napə to güert gan' ža'achgua yag obas. Na' gwze'e liže'en to zil tempran gwyje' gan' chac ya'anə', jtijle' mos par so'one' žin lo'o güert che'enə' žana'. ² Na' cata' beyož gosə'əxenlažə' mos ca' de que to denario chixjue' to toga'aque' con ca chac mosən' tža žin, nach bsele'e lega'aque' lo'o güert gan' so'one' žinnə'. ³ Nach do cheda ga gozeje' gan' chac ya'anə', na' ble'ine' nitə'əch beña' cui bi bi žin de so'one'. ⁴ Na' gože' lega'aque': “Ležja'ac lo'o güert chia'anə' ležžen žin na' chixjwca' le'e.” Nach ja'ac beña' ca'. ⁵ Na' gozeje' de'e yoblə gan' chac ya'anə' do gobiž, nach yeto do cheda šonə, na' bezle'ine' nitə' beña' cui bi bi žin de so'one'. Nach bozsele'e lega'aque' par so'one' žin lo'o güert che'enə'. ⁶ Na' ca do cheda gueya' še'elə gozeje' de'e yoblə. Na' bezle'iczene' beña' zeznite'e cui bi bi žin de so'one', nach goze'e lega'aque': “¿Bixchen' cui ja'acle güen žin?” ⁷ Nach gwse'ene': “Notono no gwna neto' güen žin.” Nach goze'e lega'aque': “Le'e žja'ac le'e gon žin lo'o güert chia'anə'. Na' chixjwca' le'e.” Nach ja'ac beña' ca'. ⁸ Na' cata' bžin or yosa'a xan güertən' xmose' ca', nach gože' mos əblao che'enə': “Beyax beña' güen žin ca' par chixjwga'aco'one', solaoteco' chixjo' beña' ca' bla'ac bzebe, na' yeyožlo' len beña' ca' bla'ac nechte.” Nach ben mos əblaon' can' ben xane'enə' mendad. ⁹ Gwdixjue' zgua'atec beña' ca' gosə'əzolaogüe' gwso'one' žin cheda gueya' še'elə tgüejə denario to toga'aque'. ¹⁰ Na' cata' gwdixjue' beña' ca' gosə'əzolaoc hso'on žinnə' temprante, gwsa'aque' beña' ca' de que chixjoche' lega'aque' de'e scha'och laogüe de'en gosə'əzolaogüe' chso'one' žinnə' temprante. Pero tozəczə can' gwdixjue' yogua'əlołtega'aque'. ¹¹ Na' cata' beyož gosə'əzi' laxjw beña' ca' gosə'əzolaoc žinnə' temprante, gwsa'ade'e xan žinnə' dižə'. ¹² Na' de'e tant chesə'əloque' toe' gože' xan žinnə': “Bedo žana' bžaglaochguato' lao de'e zeyə'an bento' žin chio'onə'. Na' tozəczə can' gwdixjo' neto' len beña' ca' bla'ac bzebe, len yetor güejgan' gwso'one' žinnə'.” ¹³ Pero na' xan žinnə' gože' be'enə': “Migw chia', bitobi de'e mal chona' contr le'e. ¿Ecaquə tratən' bencho de que to denario chixjua' to tole? ¹⁴ Laxjon' bagwxio, guaquə yeyejo'. Bagwdixjua' beña' ca' con can' go'onda' la'añə'əczə bla'aque' bzebe. ¹⁵ ¿Bixchen' chacxi'ido' nada' ni che de'en naca' beña' güen? Lao na'an naquən gona' con can' che'enda' len de'en deida'.” ¹⁶ Nach Jeso'osən' gože' beña' ca' gosə'əzenag jemplən': —Can' naquən, nits' beña' bito zjənaque' beña' blao na'a pero gwžin ža cata' əsa'aque' beña' blao. Na' nits' beña' zjənaque' beña' blao na'a, pero leczə gwžin ža cata' lega'aque' bitoch əsa'aque' beña' blao. Diozən'

chaxe' yogua'əloj beŋə' par se'ejle'e che', pero balgue'en choso'ozenague' che', na' lega'acze' chque'e ca xi'ine'.

De'e yoblə gosyixjue'e Jeso'osən' de que so'ot beŋə' le'

¹⁷ Jeso'osən' na' zan disipl che' ca' zja'aque' par Jerosalennə'. Na' lao zjəngü'e nezən' Jeso'osən' gwleje' partlə disipl che' ca' šižinə' na' gože' lega'aque': ¹⁸ —Diozan' bsele'e nada' golja' beŋəch, na' na'a šejcho Jerosalennə' gan' gaca' lao na' bəxoz əblao ca' na' lao na' beŋə' ca' choso'osed choso'olo'i lein', na' yesə'əchoglaogü'e'en chia' de que so'ote' nada'. ¹⁹ Na' leczə so'one' nada' lao na' beŋə' ca' cui zjənaquə beŋə' Izrael gwlaž checho par so'one' nada' borl, na' yesə'əyine' nada' yid sot, nach tenə' yosə'əde'e nada' le'e yag corozən', pero na' yeyon' ža yebana' ladjo beŋə' guat ca'.

Xna' Jacobən' na' Juannə' gwnabe' yesə'əbe' xi'ine' ca' cuit Jeso'osən' gan' nabi'enə'

²⁰ Na' ja'ac xi'in Sebedeon' Jacobən' len Juannə' na' len xna'aga'aque'enə' lao Jeso'osən'. Na' xna'aga'aque'enə' bzo xibe' lao Jeso'osən' gože'ene': —Chnabda' le' to goclen.

²¹ Nach Jeso'osən' gože'ene': —žBi goclennə' che'endo' gona'?

Nach xna'aga'aque'enə' gože'ene': —Che'enda' gono' par nič xi'inə' quinga yesə'əbi'e šla'a güeja' cuito'on catə' əžin ža nabi'o nasyon chechonə'.

²² Jeso'osən' gože' Jacobən' len Juannə': —Bito chache'ile bi de'en chnabele nada'. žEguaquə saquə'əzi'ile can' saquə'əzi'anə'? žEgwzoile gaquə chele can' gaquə chia'anə'?

Nach bosyo'oži'e xtiže'enə' gwse'ene': —Gwzoiito'.

²³ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liczə čhi'i saquə'əle can' čhi'i saca'anə', na' de'e liczə gaquə chele can' gaquə chia'anə', pero bito naquən par əŋia' nada' non' cue' cuitan' catə'an əžin ža nabi'a. Tozə Xa' Diozan' bagwleje' beŋə' ca' yesə'əbe' cuita'anə'.

²⁴ Nach disipl ca' yeši catə' gwse'enene' can' gosə'əna disipl ca' čhopə besə'əže'e lega'aque'. ²⁵ Nach Jeso'osən' goxe' yogue' par nič gosə'əbigue'e laogü'e'enə', na' gože' lega'aque': —Nezecho nitə' beŋə' gwnabia' na' beŋə' blao che to to nasyon, na' la fuers chesə'ənabi'e beŋə' nitə' xni'aga'aque'. ²⁶ Pero caguə can' cheyalə' gonle. Šə no le'e chene'ele gacle beŋə' blao, cheyalə' əgwzəxjw yichjle gaquəlenle ljuəžjle. ²⁷ Na' šə no le'e chene'ele gacle xen entr ljuəžjle, cheyalə' gon cuinle ca xmos beŋə' ca' yela'. ²⁸ Diozan' bsele'e nada' golja' beŋəch, na' caguə bida' par nič beŋəchən' sa'aclene' nada', sino que bida' par gaquəlena' beŋəchən', na' par əgwnežjo cuina' čixjua' xtolə' yogua'əloj beŋəchən' catə'an so'ote' nada'.

Jeso'osən' bene' par nič čhopə beŋə' lčhol besə'əle'ine'

²⁹ Na' beŋə' zan jəsə'ənaogü'e' Jeso'osən' len disipl che' ca' catə'an besa'aque' syoda Jericon'. ³⁰ Na' čhopə beŋə' lčhol zjəchi' cho'a nezən' galən' zjəyeda Jeso'osən'. Catə' gosə'əneze' de que Jeso'osən' chedie' laoga'aque'enə' nach gosə'əne' zizjo, gwse'e Jeso'osən': —Xanto', len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšgüei neto'.

³¹ Nach beŋə' ca' chesyə'əde laoga'aque'enə' gosə'ədile' lega'aque' par nič nite'e žiza. Pero nachle gosə'əne' zizjochlə gosə'əne': —Xanto', len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšgüei neto'.

³² Jeso'osən' gwleze' gan' nite'enə', nach goxe' lega'aque' par gosə'əbigue'e laogü'e'enə'. Nach gože' lega'aque': —žBin' chene'ele gona' len le'e?

³³ Nach gwse'ene': —Xanto' benšga par niçh yele'ito'.

³⁴ Jeso'osən' beyašə'əlaže'e lega'aque' na' gwdane' jlaoga'aque'enə', nach le'e besy'əle'iteine', na' jəsə'ənaogüe' Jeso'osən'.

21

Gwso'elaogüe'e Jeso'osən' catə' beyo'e Jerosalennə'

¹ Na' lao zja'ac Jeso'osən' len disipl çe' ca' Jerosalennə' besə'əžine' Betfage, gan' zo ya'a de'en nzi' Olibos galə'əzə Jerosalennə'. Na' Jeso'osən' gwleje' çopə' disipl çe' ca', ² na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac yež dao' de'en chi' de'e na' na' žjəti'ile to borrr bia no'olə da'ab yag na' nçe'ete to xi'inda'ob. Na' gwsežle xna'abən' na' əche'eleb nga len xi'inda'obən'. ³ Na' šə bi ye'e beŋə' le'e, na' ye'elene': “Xanto' nan' chyažjəne' lega'aque'.” Na' le'e desy'əsantecze'eb len le'e.

⁴ Goc ca' par niçh goc complir can' bzoj de'e profet Zequerian' ben' be' xtižə' Diozən' cana' gwne':

⁵ Gož beŋə' ca' nitə' Jerosalennə':

“Le'e ggüiašc baza' Rei çhelen'.

Žie' cožə' borrr da'onə' ca to beŋə' cui naquə beŋə' blao.”

⁶ Na' ja'ac disipl ca' yež dao' de'en gož Jeso'osən' lega'aque' ca', na' gwso'one' can' ben Jeso'osən' mendad. ⁷ Na' besy'əəche'e borrrən' len xi'inəbən' lao Jeso'osən', na' besə'əxoə no xaga'aque' cožə'aga'aquəbən', nach gwžia Jeso'osən' bia da'onə' par gwyeje' Jerosalennə'. ⁸ Na' lao nez gan' zde'ena' beŋə' zan gwso'ela'ogüe'e Jeso'osən' bosə'ošiljue' no xaga'aque'enə' par niçh blej borrrən' len na' lecžə gosə'əçhogue' no xozə' yag de'e nita' tcho'a nezan' na' bosə'nite'en lao nezan'. ⁹ Na' beŋə' zan gosə'əbialao lao Jeso'osən' na' lecžə beŋə' zan jəsə'ənao le'. Nach yogue'e gosə'əgüe'e be' lban çe' gosə'əne': —İlechguale beŋə' güen be'enga, naque' xi'in dia çe de'e Rei Dabin'! Sošga Rei chechon' mbalaz ben' baza' nga bselə' Xancho Diozən' le'. Ledoye'ela'oche' txen len beŋə' ca' nitə' gan' zo Diozən'.

¹⁰ Na' cata' bžin Jeso'osən' Jerosalennə' yoguə' beŋə' ca' ža' syodan' besy'əəbanene', na' gosə'əne': —İNoxa bengə bla' nga?

¹¹ Na' beŋə' ca' nžag Jeso'osən' catə'ən bežine' lao' syoda Jerosalennə' bosyo'oži'e xtižə'aga'aque'enə' gwse'e: —Bengə Jeso'os beŋə' za' Nasaret gan' mbane Galilean' na' cho'e xtižə' Diozən'.

Jeso'osən' bebeje' beŋə' ca' chso'on ya'a yo'odao' əblao çe beŋə' Izrael ca'

¹² Na' gwyej Jeso'osən' yo'odao' əblao çe chio'o beŋə' Izrael na' bebeje' yoguə' beŋə' ca' chso'on ya'a chy'onə'. Nach gwlo'on'iane'e mes çe beŋə' ca' choso'oša' mech, na' lecžə ca' bene' len yag siy çe beŋə' ca' chso'ota' ngolbexə. ¹³ Gwde beyož bene' ca' gože' lega'aque': —Nyojczan can' gwna Diozən' gwne': “Che'enda' yesə'əna beŋə' de que ližə'an naquən to latjə gan' so'on beŋə' orasyon”, pero na' le'e babenlen ca to latjə gan' ža' beŋə' bguan.

¹⁴ Na' beŋə' İçhoļ ca' na' len beŋə' coj ca' gosə'əbigue'e lao Jeso'osən' žlac gwzoe' lo'o yo'odao'onə'. Nach beyone' lega'aque'. ¹⁵ Pero na' bçoz əblao ca' na' beŋə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' lechguale besə'əže'e cata' besə'əle'ine' milagr ca' de'en ben Jeso'osən'. Na' lecžə besə'əže'e cata' gwse'enene' can' gwso'elao' bi'i xcuida' ca' Jeso'osən' yo'odao' əblaonə', de'en gosə'ənabo': “İlechguale beŋə' güen be'enga, naque' xi'in dia çe de'e Rei Dabin'!” ¹⁶ Nach gwse'e Jeso'osən': —İEzendo' bin' gosə'əna bi'i xcuida' ca'?

Jeso'osən' boži'en gože' lega'aque': —Zenda'. ĶEcabi za'alažə'əle can' noyō Xtižə' Diozən' de'en gož de'e Rei Dabin' Diozən', nan:

Le' babeno' par niĉ bi'i xcuidə' na' bi'i cho'a nižə' ca' chso'ela'obo' le' can' chazlaž'o'o?

¹⁷ Nach bechoje' gan' nitə' beņə' ca', na' beze'e syodan'. Na' že' na' jəyega'ane' Betania len disipl ĉe' ca'.

Ben Jeso'osən' par niĉ bgüiž yag yixgüion'

¹⁸ Na' zil beteyo besa'aque' Betanian' jəsy'a'aque' Jerosalenņə' de'e yoblə. Na' lao zesya'əngü'e nezən' gwdon Jeso'osən'. ¹⁹ Na' ble'ine' to yag yixgüio zon cho'a nezən' na' gwyeye' jəgüie' šə žian yixgüion'. Pero bitobi bželene', con zlega xlague' žia. Nach gože'en: —Caneque cuich bi bi yixgüion' cuio'.

Na' lao or na' le'e bgüižten. ²⁰ Catə' besə'əle'i disipl ĉe' ca' can' goquən', besyə'əbanene', nach gwse'ene': —ĶBixĉen' le'e bgüižte yaguən'?

²¹ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əĉnia' le'e, šə do yichj do lažə'əle chonjilažə'əle Diozən' na' bito chac ĉop lažə'əle, guaquə gonle can' babena' par niĉ bgüiž yaguən'. Na' lecžə ca' guaquə gonle par niĉ ya'a nga žjəyazon lo'o nisda'ona'. ²² Na' šə chonjilažə'əcho Diozən' do yichj do lažə'əcho, bitə'ətežə de'en ənabeĉhone' lao orasyonņə', gonĉze'en chio'o.

Yelə' gwnabia' ĉe Jeso'osən'

²³ Nach, Jeso'osən' gozeje' yo'odao' əblaona' de'e yoblə par jəsed jəlo'ine' beņə' ca'. Na' balə beņə' fariseo ca' na' yebalə beņə' choso'osed choso'olo'i lein' gosə'əbigue'e cuit Jeso'osən'. Nach gwse'e Jeso'osən': —ĶNac goquən' gwxi'o yelə' gwnabia'anə' na' non' ben le' yelə' gwnabia'anə' par gono' de'e ca' chono'?

²⁴ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Lecžə de to de'e nabda' le'e. Šə gwnale nada' de'en nabda' le'e nach ənia' le'e non' beņ nada' yelə' gwnabia' par gona' de'e ca' chona'. ²⁵ Lenašc nada': Ķnon' bselə' de'e Juannə' bide' bĉhoe' beņə' nis? ĶEDioz nan' bsele'ene' o šə beņə' yoblən'?

Nach bosoxi'e gosə'əne': —Šə ye'echone' de que Dioz nan' bsele'e de'e Juannə' par bĉhoe' beņə' nis, na' ye'e chio'o: “ĶBixĉexan' bito gwyejle'ele ĉe'?” ²⁶ Na' šə ye'echone' de que to gwlažzen' bide', cuili bicžən' so'one beņə' quingan' chio'o, ĉhedə' chse'ejle'e de que Diozən' bsele'e de'e Juannə' par be'e xtiže'ena'.

²⁷ Nach gwse'e Jeso'osən': —Bito nežeto' non' bselə' de'e Juannə'.

Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Lecžə ca' nada' bito ənia' non' beņ nada' yelə' gwnabia'anə' par gona' de'e ca' chona'.

Jempl ĉe ĉopə xi'in beņə'

²⁸ Le'e gon xbab bi zeje jempl nga: Gwzo to beņə' gwnitə' ĉopə xi'ine'. Na' gože' tobo: “Xi'ina' neža ĉe'enda' šejo' güen žin gan' ža' yag obas ĉhia' ca'.”

²⁹ Nach xi'ine'ena' gožbo' le': “Bito ša'a.” Pero gwdelə' beyombo' xbab, nach gwyejbo'. ³⁰ Nach gozeje' gan' zo xi'ine'en yeto, na' ježe'əbo' can' gože' bi'i bišə'əbo'ona'. Na' le'e gožte bi'in le': “Guaquəczə, na' ša'a.” Pero bito gwyejbo'.

³¹ Le'e našc nada': Ķnobo' bi'i ca' ĉopə bosozə'ənenagbo' ĉe xaga'acbo'ona'?

Nach gwse'ene': —Bi'i nech na'.

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Leicželen'. Na' de'e li ĉnia' le'e beņə' goĉhixjw ca' na' no'olə' zargat ca' yobəch yoso'ozenague' ĉe Diozən' cle ca le'e na' yobəch əso'e latjə nabia' Diozən' lega'aque'. ³² Ca naquə Juannə' ben' bĉhoa beņə' nis bide' laolen' na' gwduxjue'ine' le'e naquən' ĉeyalə' gonle par niĉ yebei Diozən' le'e. Pero bito gwyejle'ele ĉe'. Letga beņə' goĉhixjw

ca' na' no'olə zargat ca' gwse'ejle'e che'. Na' catə' gocbe'ile de que beṇə' ca' bagwse'ejle'e che', bito bedinjele xtolə'əle ca' par šejle'ele che de'e Juannə'.

Jempl che mos mal ca'

³³ Le'e gwzenag yeto jempl nga. Gwzo to beṇə' na' lao to pedas yežlyo chen' goze' zlezə yag obas na' gwlo'e le'ej doxenən. Na' na'atezə bene' to tanc gan' bososi'e obasən' par bechoj xisein'. Na' leczə bene' to campnary gan' yesə'əcua'a beṇə' əsa'ape' güertən'. Nach bene' güertən' lao na' beṇə' par bosogüia bosoye'en, na' gwde na' gwze'e jəzoe' ga yoblə. ³⁴ Catə' bžin tyemp par yosyo'otobe' cwsešən', bsele'e to čhopə xmosə' gan' ža' beṇə' ca' chsa'apə yag obas che'enə' par žjəsyə'əxi'e to tlaw cwsešən' de'en cheyalə' yezi'e. ³⁵ Pero na' beṇə' ca' chsa'apə yag obas che'enə' bito bosə'əgüialaogüe' mos che' ca'. Gosə'əyine' toe', na' yetoe' bososiž'e'ene' yej, nach yetoe' gwso'ote'. ³⁶ Nach bosselə' xan yag obasən' mos zanch clezə ca beṇə' ca' bsele'e nech, pero leczə can' gwso'onene' beṇə' nech ca' leczə can' gwso'onene' lega'aque'.

³⁷ Nach xan yag obasən' bsele'e cuinczə xi'ine'enə', goquene' əsa'ape'ene' respet na' yosyo'onežjue'ene' cwsešən'. ³⁸ Pero na' beṇə' ca' chsa'apə güertən' catə' besə'əle'ine' xi'ine'enə', nach gosə'əne' entr lega'acze': "Be'engan' xi'in xan yag obasən', na' le'enə' yega'anlen biennə'. Leda gotchone' par nič yega'anlencho yežlyo che x'e'enə'." ³⁹ Nach bosonize'ene', besyə'əbeje'ene' fuerlə güertən' na' gwso'ote'ene'.

⁴⁰ Beyož be' Jeso'osən' jempl nga, gože' beṇə' ca' ža'anə': —žNac chactgüeile gon xan güertən' len beṇə' ca' bocua'anlene' güert che'enə' catə' yežin cuine'?

⁴¹ Nach gwse'ene': —Gote' lega'aque' yelə' beṇə' mal chega'aque'enə', na' yegüe'e güertən' lao na' beṇə' yoblə. Yegüe'en lao na' beṇə' so'on complir yosyo'onežjue'ene' to tlaw cwseš che'enə' catə' əžin ža par yesyə'ətobe'en.

⁴² Jeso'osən' gože' lega'aque': —Ca'aczən'. Na' žəcabiṇə' šejni'ile bi zejen de'en nyoj Xtizə' Diozən' gan' nan:

Yej de'en cui gwso'olažə' mues güen yo'o ca', lenə' banaquən yej squin.

Xancho Diozən' babzoe' yejən' gan' cheyalə' son na' de'e zaquə' yebanecho can' bene'enə'.

⁴³ De'e na'anə' chnia' le'e de que Diozən' cuejyichje' cuich nabi'e nasyon chelenə' na' cueje' beṇə' yoblə beṇə' yoso'ozenag che' par nabi'e lega'aque'.

⁴⁴ Na' ca' naquə' yejən' ža, yoguə' no cui šejle' chia' gwxaquə'əlebene' ca' beṇə' əxopə lao yejən' na' cue'ežožje'. Na' yoguə' no cuiṇə' šejle' chia' catə' babžin žan' gaquə' juisyən', gwxaquə'əlebene' ca' beṇə' əxopə yej laogüe'enə' na' əgwšosjən le'.

⁴⁵ Na' bħox əblao ca' na' beṇə' fariseo ca', catə' gwse'enene' jempl ca' de'en be' Jeso'osən', gwsa'acbe'ine' de que be'e jempl ca' por ni che' de'en cui chse'ejle'e che'. ⁴⁶ Nach gwse'enene' yesə'əzene'ene' pero bitobi gwso'onene' le'. Besə'əžbe' šə bi so'one beṇə' ca' nžague'enə' lega'aque', chedə' yogue'e gwse'ejle'e de que Diozən' bsele'e Jeso'osən' par cho'e xtiže'enə'.

22

Jempl che to yelə' gošagna'

¹ Na' de'e yoblə bsd blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' len jemplən', gozne': ² —Yelə' gwnabia' che Diozən' gwxaquə'əleben ca' de'e nga goquən'. Zo to rei, beṇə' ben gast catə' bšagna' xi'ine'enə'. ³ Na' bene' combid beṇə' zan əžja'aque' liže'enə'

par əsa'ogüe'. Na' catə' bžin or par solao lñin', rein' bsele'e xmoše' ca' par jəsə'əxi'e beṇə' ca' babene' combidən'. Pero notono no gwse'ene əžja'ac lao yelə' gošagna' che xi'ine'ena'. ⁴ Nach gože' yexonj xmoše' ca': "Le'e žjež beṇə' ca' zjanaquə combidən' de que babsi'ini'a de'en gaochona'. Babeta' xco'ona' ca' na' xme'edaogua'a ca' bia ca' chsa'anə', na' yoguə' de'e ca' yelə' babsi'ini'a par gaochi. Na' ye'ega'aclene' sa'aque' gaochi de'en babsi'ini'anə'." Nach ja'ac mos ca' jse'eže' lega'aque' ca'. ⁵ Pero beṇə' ca' bito gwso'one' cas. Toe' gwyeje' jəgüie' yežlyo che'enə', na' yetoe' gwyeje' jene' negosy. ⁶ Na' yebale' bosə'əñize' mos ca' bselə' rein' na' gosə'əzi'ichiže'e lega'aque' na' gwso'ote' bale'. ⁷ Na' lechgualə bža'a rein', na' bsele'e soldad che' ca' jse'ete' lega'aque' na' bosə'əzeye' syoda chega'aque'ena'. ⁸ Nach rein' gože' xmoše' ca': "Babsi'ini'a de'en gaochi lao lñin', pero ca' naquə beṇə' ca' bena' combidən' nacbia' bito zjəzaque'e par la'aque' liža' nga əsa'ogüe'. ⁹ Le'e žja'ac yež ca' yelə' na' le'e žjəta yoguə' lquey ca' na' gonle combid yoguə' beṇə' chaš par da'aque' sa'ogüe'." ¹⁰ Na' mos ca' ja'aque' yoguə' nez ca' na' jəsə'ətobe' con yoguə' beṇə' besə'əžague', no beṇə' naquə beṇə' güen na' no beṇə' naquə beṇə' mal, par nič beža' liž rein' xte cuich bi latjə gotə'.

¹¹ Pero na' catə' gwyo'o rein' jəgüie' beṇə' ca' bazjanžaguan', na' entr lega'aque' ble'ine' to beṇə' cui nyaze' lachə' de'en chnežjo rein' de'en chsa'aze' lao lñina'. ¹² Nach gož rein' le': "Migw chia' žnac goquən' gwyo'o nga? la' bito nyazo' lachə' de'en cheyalə' čhazo'." Na' be'ena' bito bželene' bi ye'e rein'. ¹³ Nach rein' bene' mendad yoso'očež xmoše' ca' ni'ana' be'ena' na' yesyə'əbeje'ene' fuerlə, gan' lechgualə naquə žchol, gan' cuežyaše'e na' gan' gaoyejə leye' zejlīcane. ¹⁴ Can' naquən, Diozən' chaxe' yoguə' beṇə' par əse'ejle'e che', pero balgüe'en choso'ozenague' che', na' chque'e lega'aque' ca' xi'ine'.

Gosə'əñabene' Jeso'osən' šə naquən güen yesə'əyixjue' impuest che gobiern

¹⁵ Nach beṇə' fariseo ca' besə'əžague' par bosə'əxi'e naclə so'one' par nič yesə'əcujeje' Jeso'osən' dižə' de'en yesə'əčhine' par əsa'ogüe' xya che'. ¹⁶ Na' beṇə' fariseo ca' bosə'osele'e balə beṇə' zjanaquə cuent len lega'aque' lao Jeso'osən' na leczə bosə'osele'e balə beṇə' chso'on txen len Erodən' par jse'eže'ene': —Maestr, nezeto' de que cho'o dižə' li. Nezeto' de'en chsed chlo'ido' beṇə' can' chene'e Diozən' goncho naquən dižə' li. Na' nezeto' bito chžebo' bin' yesə'əna beṇə', la' bito chono' cuent che beṇə' šə naque' blao o šə bito naque'. ¹⁷ De'e na'anə' zedenabeto' le' par ənao' neto' naquən' cheyalə' gonto'. žEnaquən güen čhixjwto' impuest che gobiern roman', o šə bito cheyalə' čhixjwto'on?

¹⁸ Jeso'osən' gocbe'ine' caguə do lažə'əga'aque'ena' gwse'ene' ca', nach gože' lega'aque': —jNacle beṇə' goxoayag! žBixčhen' chene'ele cuejle nada' dižə' de'en gwčhinle contr nada'? ¹⁹ Le'e gwlo'i nada' xmechlen' de'en chyixjwle che impuestən'.

Nach bosə'olo'ine' le' to denario. ²⁰ Jeso'osən' gože' lega'aque': —žNo diboj čheinə' da' laogüennə', na' no lein' nyoj laogüennə'?

²¹ Nach gwse'ene': —Che Rei Sesar.

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e əgwnežjo Sesarən' de'en naquə che' ža, na' le'e əgwnežjo Diozən' de'en cheyalə' əgwnežjwlene'.

²² Nach beṇə' ca' catə' gwse'ene' xtižə' Jeso'osən' besyə'əbanene'. Na' besa'aque' gan' zoe'ena'.

Catə' yesyə'əban beṇə' guat ca'

²³ Na' le'e ža na'atezæczæ besæ'æžžin balæ beņæ' sadoseo beņæ' ca' cui chse'ejle' de que yesyæ'æban beņæ' guat ca', na' de'e na'ana' jse'eže'ene': ²⁴ —Maestr, de'e Moizezan' bzoje' de que ša to beņæ' byo beņæ' nšagna' gate' na' yega'an' no'olæ che'enæ' sin cui no xi'ine' gwzo, beņæ' bišæ' be'enæ' bagotæn' cheyalæ' yeque'e no'olænæ' par nič nita' xi'in dia che de'e beņæ' biše'enæ'. ²⁵ Bačh bemb'i'ato' gaža bišæ'æga'aque'. Na' beņæ' nechæn' bšagne'e, na' gote', na' notono xi'ine' gwzo. Na' biše'e ægwchopæn' beque'e no'olæn'. ²⁶ Na' læczæ got beņæ' ægwchopæn' na' notono xi'ine' gwzo. Nach le'egatezæ ca' goquæ len beņæ' biše'e ægwyone, nach beņæ' bišæ'æga'aque' ca' yela', xte besyæ'ayatega'aque' besyæ'æque'e no'olæn' na' besyæ'ayatega'aque' gwsa'at, na' notoczæ no xi'inga'aque' gwnita'. ²⁷ Na' gwde gwsa'at beņæ' ca' læczæ got no'olæn'. ²⁸ Na' cats' yesyæ'æban beņæ' guat ca', žnoe' entr beņæ' gaža ca' gaquæ be'en che no'olæn'? la' yogue'en bosyo'ošagna'alene' le'.

²⁹ Nach gož Jeso'osæn' lega'aque': —Bito chonle xbab šao' de'en nale ca', la' bito nezele can' na' Xtizæ' Diozæn' de'en nyojan na' nic nezele naquæn' naquæ yelæ' guac che Diozæn'. ³⁰ Catsæn' yesyæ'æban beņæ' guat ca', bito gachia' ša zoso'ošagne'e o ša cui, na' cana' caguæ no yosyo'ošagna'ach. Lebzen' æsa'aque' len angl che Diozæn' beņæ' ca' nita' yoban'. ³¹ Na' ca' naquæn' chaquele bito yesyæ'æban beņæ' guat ca', žæbito za'alazæ'æle can' nyoj Xtizæ' Diozæn', nan: ³² “Nada' naca' Dioz che de'e xaxta'ole Abraanna', na' Dioz che de'e xaxta'ole Isaaquæn', na' Dioz che de'e xaxta'ole Jacobæn'.” Na' nezecho beņæ' ca' nite'e len Diozæn' chedæ' Diozæn' bito naque' Dioz che beņæ' guat, sino naque' Dioz che beņæ' ca' zjæmban.

³³ Na' beņæ' zan ca' zjænžaguæn' besyæ'æbanene' cats' gwse'enene' dižæ'an de'en bsd blo'ine' lega'aque'.

De'en naquæ de'e blaoch de'en non Diozæn' mendad goncho

³⁴ Na' cats' gwse'ene beņæ' fariseo ca' de que Jeso'osæn' bzožie' beņæ' sadoseo ca', nach jeza'aque' lao Jeso'osæn'. ³⁵ Na' to ben' chsed chlo'i lein' læczæ gone'ene' cueje' Jeso'osæn' dižæ' de'e gwchine' contr le'. Na' gože'ene': ³⁶ —Maestr, lao lei che Diozæn' žnon' de'en none' mendad goncho naquæn' de'e blaoch?

³⁷⁻³⁸ Jeso'osæn' gože'ene': —De'en naquæ de'e žialaoch na' de'e blaoch lao de'e ca' none' mendad goncho nan: “Cheyalæ' gaquecho che Xancho Diozæn' do yichj do lažæ'æcho do fuers balor checho.” ³⁹ Na' de'e ægwchopen' lebze nan len de'e nechen': “Cheyalæ' gaquecho che sa'aljuežjcho catg chaquecho che cuincho.” ⁴⁰ Čhopæ de'e ca' non Diozæn' mendad goncho zjænožæ'an doxen de'en bzoj de'e Moizezan' na' de'en bosyo'ozoj beņæ' ca' gwso'e xtižæ' Diozæn' cana'.

Cristæn' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'

⁴¹ Na' lao ne'e zjænžag beņæ' fariseo ca' lao Jeso'osæn', ⁴² gože' lega'aque': —žBin' chontgualæ xbab che Cristæn' ben' æselæ' Diozæn' par gaquælene' nasyon chechon'? žNo xi'in dia chei gaque'?

Na' gwse'ene': —Gaque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'.

⁴³⁻⁴⁴ Nach Jeso'osæn' gože' lega'aque': —De'e Dabin' bzoje' can' blo'i Spirit che Diozæn' le'. Gwne' de que Cristæn' naque' Xane'. Quinga bzoje':

Xancho Diozæn' gože' Xana'an:

“Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen,

Na' gona' par nič nita' de'e ca' chso'on contr le' na' beņæ' contr chio' ca' xni'ona'.”

45 Na' de'en gwna de'e Rei Dabin' de que Cristən' naque' Xane', ꞥacabi zejen de que Cristən' naque' mazəchlə ca xi'ın dia che' na'anə' ža?

46 Na' notoch no goquə yosyo'oži'i xtiže'enə'. Na' dezd ža na' bitoch besyə'ayaxjene' bi yesə'ənbene' Jeso'osən'.

23

Xtolə' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'

1 Nach Jeso'osən' gwzolaə be'e dižə' len disipl che' ca' na' len beṇə' zan ca' nitə' gan' zo'enə', gwne': 2 —Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' beṇə' fariseo ca' bazjənlane' xlatjə de'e Moizezən' par choso'ozejni'ine' beṇə' lei che Diozən'. 3 Na' de'e na'anə' le'e gwzenag chega'aque' catə' choso'ozenene' le'e can' na lein', na' le'e gon can' nannə', pero bito gonle can' chso'on lega'aque', chedə' lega'aque' bito chso'one' de'en chəsə'əne' cheyalə' gonle.

4 Lega'aque' chesə'əzanche' can' na lein', na' chso'one'en ca to yoa' de'e cuiczə no do'i na' chse'enene' soa' beṇə' yoblə len, na' bito chse'ene' lega'aque' əso'en. 5 Ca naquə beṇə' ca' yoguə' de'en chso'one'enə', chso'one'en parzə nič yesə'əle'i beṇə' can' chso'one'enə', na' so'elaogüe'e lega'aque'. Nchej na'aga'aque'enə' na' nchej lao xgaga'aque'enə' caj dao' gan' ža' part güejə Xtižə' Diozən' na' chso'one' caj dao' ca' de'e cha'odao'. Na' lecžə chso'one' lox xadon chega'aque'enə' de'e tonə. 6 Chesyə'əbeine' chesə'əbi'e gan' chəsə'əbe' beṇə' blaə ca' catə' chja'aque' gan' chac no lni, na' catə' chja'aque' yo'odao' chega'aque'. 7 Chesyə'əbeine' catə' beṇə' ca' chəsə'əguape' lega'aque' diox na' catə' chesə'ənope'e na'aga'aque'en do lao lquey, na' chse'enene' yoso'osi' beṇə' lega'aque' maestr.

8 Pero əchnia' le'e, bito gonle byen ye'e beṇə' le'e "maestr" laogüe de'en chsed chlo'ile xtižə'anə', chedə' nada'əzan' gwlej Diozən' par naca' maestr chele, nadan' bsele'e par gaquələna' beṇə'chən'. Na' yoguə' le'e chonlilažə'əle nada' chaque bišə'əljuežjle tole yetole. 9 Na' lecžə bito nale che notə'ətezə beṇə' de que naque' "Padrecito". Tozə Dioz ben' zo yoba naque' Xacho. 10 Na' bito gonle byen ye'e beṇə' le'e "Xana", chedə' lecžə tozə nada' Cristən' gwlej Diozən' par naca' Xanle. 11 Šə no le'e nacle beṇə' blaəch, cheyalə' əgwzəxjw yichjle gaquələnle ljuežjle. 12 Notə'ətezle cho'elao' cuinle Diozən' gone' par nič gacbe'ile de que bitobi zaquə'əle. Na' notə'ətezle chonle xbab de que bitotec bi zaquə'əle, Diozən' gone' le'e yełə' bala'an.

13 Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein', na' probchguazə le'e beṇə' fariseo. Chxoayagle beṇə' par nič cui so'e latjə nabia' Diozən' lega'aque' na' lecžə le'e bito cho'ele latjə nabia' Diozən' le'e.

14 Na' probchguazə le'e chsed chlo'ile lein', na' probchguazə le'e beṇə' fariseo. Chxoayagle no no'olə gozebə par nič no'ol ca' chso'one' le'e ližga'aque' na' len bichlə de'en de chega'aque'. Nach catə' chonle orasyon cho'echgualə dižə' par nič əxoayagle beṇə' əsa'aque' nacle beṇə' güen. Goscha'och Diozən' castigw chelen' clezə ca che beṇə' ca' cuitec zjənezene' can' na lein'.

15 Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein' na' probchguazə le'e beṇə' fariseo. Nacle beṇə' goxoayag. Chja'actezə chja'acle chjətiljle beṇə' zitə' beṇə' yesə'ənao de'en chsed chlo'ile. Na' catə' chželga'aque'ne' chzejni'iga'aque'ne' par nič əsa'aque' lechguale beṇə' maləch clezə ca le'e.

16 jProbchguazə le'e! Nacle ca beṇə' lchoł beṇə' chsa'aque'ne' guaquə yesə'əgüe'e nez beṇə' yoblə. Nale de que notə'ətezə beṇə' chzoe' joramentən'

por yo'odao' əblaonə', bitobi zeje jorament che'enə'. Pero šə chzoe' joramentən' por oro de'en de lo'o yo'oda'onə', nachən' zejen de que cheyalə' gone' can' chone' iyebe. ¹⁷ Le'e nacle ca beṇə' lchəl na' bitobi chejni'ile. Oron' bitotec bi zaquə'an. Yo'oda'onə' gan' yo'o oron' lənnə' zaquə'əchən, la' de'en yo'o oron' lo'inə' de' na'anə' oron' naqən che Diozən'. ¹⁸ Na' lēcza nale de que šə to beṇə' chzoe' joramentən' por mes de yejən' gan' choso'ozeye' bia yixə'an par chso'elaogü'e Diozən', bitobi zeje jorament che'enə'. Pero na' šə chzoe' joramentən' por de'en xoa lao mes de yejən', cheyalə' gone' can' chone' iyebe. ¹⁹ Le'e nacle ca beṇə' lchəl na' bitobi chejni'ile. De'en choso'ozeye' par chso'elaogü'e Diozən' bitotec bi zaquə'an. Mes gan' chxoa de'en chosə'ənežjue' Diozən' lənnə' zaquə'əchən, la' de'en choso'oxo' de'e ca' laogüen, de'e na'anə' chsa'aquən che Dioz. ²⁰ Šə beṇə' chzoe' joramentən' por mes de yejən' lenczə por de'en xoa laogüennə' chzoe'en. ²¹ Na' šə beṇə' chzoe' joramentən' por yo'oda'onə', lenczə por Dioz nan' chzoe' joramentən' cheda' yo'oda'onə' naquə che Diozən' na' nan' zoe'. ²² Na' šə beṇə' chzoe' joramentən' por yoban', por Dioz nan' chzoe'en, chedə' la' nan' chi' Diozən' chnabi'e.

²³ Probchguazə le'e chsed chlo'ile ləin', na' probchguazə le'e beṇə' fariseo. ¡Nacle beṇə' goxoayag! La'anə'əczə chnežjwle Diozən' to part lao ši part che yixgüej chele, che niz chele, na' che comin chele, bitobi zejen, chedə' bito chzenagle che de'e ca' zjanaquə de'e žialaoch de'en na ləin'. Bito chonle de'en naquə güen lao Diozən'. Bito cheyašə'əlažə'əle sa'aljuežj beṇə'chle. Bito chonle complir can' nale. De'e quinga zjənaquə de'e žialaoch gonle; pero bito cheyalə' cuejyichjle cui əgwnežjwle de'e ca' chnežjoczlene'. ²⁴ Nacle ca beṇə' lchəl beṇə' chsa'aquene' guaquə yesə'əgü'e' nez beṇə' yoblə. Gwxaquə'əlebele ca to beṇə' chebej bizə beb dao' nchixə yelə' guao che'enə', pero bito chache'ine' šə nchixə'əchlən to de'e xen de'e zaquə' yebeje'.

²⁵ Probchguazə le'e chsed chlo'ile ləin' na' probchguazə le'e beṇə' fariseo. ¡Nacle beṇə' goxoayag! Gwxaquə'əlebele ca tas plat de'en chchin beṇə' na' cui cha'a chyibe' lo'inə' binlo. Chonle par nič chsa'aque beṇə' de que nacle beṇə' güen pero lechgualə chzelažə'əle bi de'e de che beṇə' na' chebeichgüeile chca'alen. ²⁶ Le'e beṇə' fariseo, nchol yichjla'ažda'olen'. Le'e yedinje xtolə'əle ca' par nič de'e liczə gacle beṇə' güen can' chene'ele so'on beṇə' xbab nacle.

²⁷ Probchguazə le'e chsed chlo'ile ləin' de'en bzoj de'e Moizezən', na' probchguazə le'e beṇə' fariseo. ¡Nacle beṇə' goxoayag! Gwxaquə'əlebele ca to ba de'en zjənone' xochechgua laogüenə' pero lo'ilei ža' žit beṇə' guat na' chi'ichgua de'e zban. ²⁸ Chene'ele so'on beṇə' xbab chele de que nacle beṇə' güen, pero len yichjla'ažda'olen' nacle beṇə' goxoayag na' beṇə' malchgua.

²⁹ ¡Probchguazə le'e chsed chlo'ile ləin'! na' ¡probchguazə le'e beṇə' fariseo! Nacle beṇə' goxoayag. Chonle monoment lao ba che de'e profet beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana', na' chonle xochechgua lao ba che yeziquə'əchlə beṇə' gwso'on de'e güen. ³⁰ Na' nale: "Žalə' chio'o bazocho ca tyemp che de'e xaxta'ocho ca', bito bencho txen len lega'aque' ca de'en gwso'one' gwso'ote' profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'." ³¹ Pero na' yoguə'əlolte de'en chonle chlo'in de que tozəczə can' nacle len de'e xaxta'ole ca' beṇə' ca' gwso'ot de'e profet ca'. ³² Šə de'e tant chebeile chonle de'e malən', le'e gwza'alao legon biquə'əchlə de'e mal de'en bito golə' so'on de'e xaxta'ole ca'.

³³ Le'e nacle beṇə' goxoayag na' naljele. ¿Echaqule de que guaquə yexonjele castigon' de'en gon Diozən' le'e ca de'en əsel'e le'e lao yi' gabilən'? ³⁴ Na' de'en gona' nada' əselə'a beṇə' so'e xtižə'anə' na' no beṇə' sin' laolənə', na' nochlə beṇə' yoso'osedene' le'e xtižə'anə'. Na' balə' gotle əgwda'aga'aclene' to le'e

yag coroz, na' yebale' chinle do lo'o yo'odao' chele ca', na' yebale' yolagzeja' yolagzidaga'aclene' gatə'ateza' yež' zja'aque'. ³⁵ Na' de'en gonle ca' gapple dolə' che yelə' got che yogua' beṇə' ca' gwso'on de'e güen, beṇə' ca' gwso'ot de'e xaxta'ole ca', gwzolaozan len de'e Abelən' xi'in beṇə' nech ca' ben' naquə beṇə' güen lao Diozən' na' beyozan len de'e Zequeria xi'in de'e Berequias. Zequeria na'anə' ben' gwso'ote' entr yo'odao' əblaonə' na' entr mes de yej gan' choso'ozeye' bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən'. ³⁶ Na' de'e li le'e mbanle na'a si'ile castigw che yelə' got che yogua' beṇə' ca' gwso'ot de'e xaxta'ole ca'.

Beğüine'e Jeso'osən' por ni che xtolə' beṇə' Jerosalen ca'

³⁷ ¡Prob le'e beṇə' Jerosalen! Chotle beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən' na' beṇə' ca' chselə' Diozən' par chso'elene' le'e xtižə' enə' chšizə'əga'aclene' yej. Zan las bago'onda' yotoba' le'e can' chon to jeid cheyež xi'inəb, pero bito be'ele latjə. ³⁸ Na' na'a cuejyichj Diozən' le'e. Bitoch gone' yo' chhele. ³⁹ Na' əchnia' le'e, bitoch le'ile nada' xte catə'əch əžin ža əṇale: "Cho'ela'oto' ben' za' nga, babselə' Xancho Diozən' le'."

24

Jeso'osən' gwne' de que gwžin ža yosyo'ochinjje' yo'odao' əblaonə'

¹ Na' catə' beza' Jeso'osən' yo'odao' əblaonə' par šeje' ga yoblə gosə'əbigua' disipl che' ca' gan' zo'enə' na' lao chəsə'əgüi'e yo'odao' əblaonə' gwso'e dižə' catec xoche naquən na' lecza' ca' yo'o ca' zjənyečhjan. ² Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bable'ile catec xochen' naquə yogua' de'e quinga. Na' de'e li chnia' le'e ca' naquə de'en chle'ile na'a, gwžin ža yosyo'ochinj beṇə' doxenən, na' notoch no le'ile'lega'aquən.

De'en gaquə catə'ən bazon baozə šo'o fin che yežlyon'

³ Na' ja'aque' ya'a Olibosən' na' Jeso'osən' gwchi'e lao ya'anə' toze'. Na' gosə'əbigua' disipl che' ca' laogüe'enə' na' gwse'ene': —Xanto', ždo batə'aquən' gaquə de'e nga nao' nga? Na' žnac gaquən' gache'ito' de que bazon baozə yido' de'e yoblə par šo'o fin che yežlyon'?

⁴ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gon xbab par ničh notono əxoayag le'e. ⁵ Gwžin ža catə' zan beṇə' goxoayag ša' lao yežlyo nga beṇə' se'ene'ene' yoso'olane' xlatja' nga. Na' yesə'əne': "Nada'an Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlena' le'e." Na' beṇə' zan yesə'əxoayague'. ⁶ Na' yene'ele dižə' de que chac gwdiłə, o de que guaquə gwdiłə, pero na' bito žeble, čhedə' zgua'atec cheyalə' gaquə ca'. Na' bito le'e žinte žan' par šo'o fin che yežlyon'. ⁷ Na' yesyə'ədilə yež contr yež, na' nasyon contr nasyon. Na' lecza' zan yež de'e zjəchi' doxenlə yežlyon' gaquə bgua bgüin na' cue'e yizgüe', na' lecza' xo'ochgua. ⁸ Na' te gaquə ca' ne'e yesə'əžaglaoch beṇə' ža' yežlyon'.

⁹ Nach beṇə' ca' ža' doxen yežlyo nga yesə'əgue'ine' le'e čhedə' chonlilažə'əle nada'. Na' so'one' le'e lao na' beṇə' contr ca', na' yesə'əsaquə'əzi'e le'e, nach so'ote' le'e. ¹⁰ Cana' ža, beṇə' zan beṇə' bachso'onlilažə' nada' yesə'əbejyichje' cuich so'onlilaže'e nada'. Na' lega'acteze' yesə'əgue'ine' ljuežjga'aque' beṇə' ne'e chso'onlilažə' nada' na' so'one' lega'aque' lao na' beṇə' contr ca'. ¹¹ Na' beṇə' zan so'onlaže'e yesə'əne' de que xtižə' Diozən' chəsə'əyixjui'e na' yesə'əxoayague' beṇə' zan. ¹² Na' laogüe de'en šanch beṇə' ca' so'one' de'e malən', beṇə' zan jisuy beṇə' bachso'onlilažə' nada' cuich əsa'aque'ne' che yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' nada'. ¹³ Pero na' notə'atezle šə co'o gwčhejilažə'əle len de'en čhi' saquə'əle par gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle čhia' xte catə'əch əžin ža gatle, gožjəyezole len Diozən'. ¹⁴ Na' žja'ac beṇə'

doxen lao yežlyon' yesə'əyixjuie dižə' güen dižə' cobən' de que nabia' Diozən' con nota'ətezə beṇə' əso'e latjə. Na' catə' bazjəneze beṇə' ža' yoguə' nasyonṇə' len, cana'achən' əžin ža šo'o fin che yežlyon'.

15-16 Bablable can' bzoj de'e profet Daniel ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' de'en bzoje' nan de que beṇə' mal so'one' de'en naquə' de'e zban juisy de'e chgue'i Diozən' lo'o yo'oda' əblao che chio'o beṇə' Izrael na' yo'oda'ona' bitoch gonən žin. Na' catə' le'ile gaquə' de'e quinga, canan' le'e nitə'əle Jodean' cheyalə' əgwxonjle na' žja'acle do ya'ada'ote. Le'e chlable de'en nga le'e šejni'in. 17 Na' šə zo to beṇə' chone' dezcanz lao sotea che' liže'enə', bito galə' yotobe' šinlaze' ca' ža' liže'enə', con cuejyichje'en. 18 Na' leczə ca' beṇə' zda do yoba bito galə' yebi'e par žjəyexi'e xadon che'enə' liže'. 19 Na' ca tyempən' lechgualə' zdebə' gaquən len no'olə ca' zjənoa' bdao' na' no'ol ca' chesə'əguəžə' bidao'. 20 Le'e gon orasyon par nič cui cheyalə' əgwxonjle tyemp catə' chi' de'e zag o lao ža dezcanz. 21 Catə' gaquə' de'e ca' lechgualə' chi' saquə' beṇə' Izrael gwlaž checho ca'. Na' dezd catə'an gwxe yežlyon' xte ža neža bito ənacho bagwidi' bagwxaquə' beṇə' can' chi' saquə' beṇə' Izrael gwlaž checho ca', na' bito əžinlaze'e gaquə' ca' len beṇə'chən' de'e yoblə. 22 Žalə' nžia Diozən' bia' yesə'əžaglaogüe' sša ni yeto beṇə' cuich zjəmban catə'an yeyož yesə'əžaglaogüe' enə' žalə' ca'. Pero por ni che de'en chaque Diozən' che beṇə' ca' chso'onlilažə' le', beṇə' ca' bagwleje' par əsa'aque' xi'ine', de'e na'anə' cui güe'e latjə yesə'əžaglaogüe' sša.

23 De'e na'anə' šə no əye'e le'e: "Bgüiašc nga zo Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquə'lene' chio'o", o šə əye'e le'e: "Na'alə zoe'", bito šejle'ele che'. 24 Zan beṇə' goxoayag ša' lao yežlyo nga əse'e le'e de que zjənaque' Cristən' o de que chso'e xtižə' Diozən'. Na' so'one' miagr na' so'one' de'e naquə' yelə' goban par nič yesə'əxoayague' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' žalə' gaquə' yesə'əxoayague' lega'aque'. 25 Banezele can' gaquə' la' bagwdixjue'ida' le'e che de'e ca' ze'e gaquə. 26 De'e na'anə' šə əse'e le'e: "Zo Cristən' latjə dašən'", bito gwzenagle čhega'aque' par əžja'acle. Na' šə əse'e le'e de que zo Cristən' lo'o yo'ona', bito šejle'ele čhega'aque'. 27 Can' chac catə' čep yesən' chse'eni'in doxenlə le'e yoban' to de repentza, leczə can' gaquə' catə'an əžin ža yida' de'e yoblə. Diozən' bsele'e nada' golja' beṇə'ch, na' yida' to de repentza na' yoguə'əloj beṇə' yesə'əle'ine' nada'. 28 Ngale'en chonen che ben' ne': "Gan' de bia' guat nan' chesə'əžag šod ca'."

Can' gaquə' catə' yida' Jesocristən' de'e yoblə

29 Na' cate yeyož chi' saquə' beṇə'chən' lao ža ca', bgüižən' bitoch əgwse'eni'in, na' leczə ca' bio'ona'. Na' beljw ca' zjəžia le'e yoban' yesə'əxopən čedə' Diozən' əgws'i'ne' yoguə' de'e ca'. 30 Na' cana'ach beṇə' ža' yežlyon' yesə'əle'ine' nada' yida' de'e yoblə to lo'o bejw, nadan' naca' ben' bsele' Diozən' golja' beṇə'ch. Yida' nsa'a yelə' guac xen čhia'anə' na' yelə' chey che'eni' čhia'anə'. Na' beṇə' ža' yoguə' nasyon che yežlyon' yesə'əbežyaše'e, beṇə' cui gwso'onlilažə' nada'. 31 Na' catə'an yida' to trompetən' cuežən žižjo, na' əsele'a angl čhia' ca' doxenlə yežlyona' par yesy'ətobe' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' xi'ine' gatə'ətezə zjənasə'ase'.

32 Nezele can' chac do nga len yag yixgüion', catə' bač chzola' chebia xlague'e, chacbe'ile de que bač zon yela' yejon'. 33 Na' leczə can' catə'an le'ile gaquə' de'e mal ca' bagwnia' gaquə', cana'ach ənezele de que bazon əžin ža šo'o fin che yežlyon'. 34 De'e li əchnia' le'e, bitonə' gat le'e nitə'əle lao tyemp nga na'a

catə' solao gaquə yoguə'əloj de'e ca'. ³⁵ Ca naquə de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' yežlyon', yesə'əde chei, pero ca naquə xtiža'anə' caguə de'e te cui gaquə can' nannə'.

³⁶ Pero ca naquə bi ža bi orən' šo'o fin che yežlyon', notono no neze, ni que zjəneze angl ca' nita' yoban', na' ni que nezdə' nada' naca' Xi'iq̄ Diozən'. Tozə Xa' Dioz nan' neze.

³⁷ Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəç, na' can' goquə ca tyemp che de'e Noenə', leczə can' gaquə catə'an nada' yida' de'e yoblə. ³⁸ Beṇə' ca' gwnitə' ca tyemp che de'e Noen' gwžə'azeche' gwse'ej gwsa'ogüe' na' gwso'elaozechga'aque' bosə'ošagne'e na' bosə'əšague' na' no xi'inga'aque'. Ne'e chso'onte' ca' catə'an bžin ža gwyo'o Noen' lo'o barcon' len family che' ca'.

³⁹ Bitə gwsa'acbe'ine' bin' gaquə xte catə'əchan' goc yejw sio' juisyən' na' bia' nisən' yoguə'əlojga'aque'. Ca'atezəczən' bitə sa'acbe'i beṇə' bin' gaquə xte catə'əchan' yida' de'e yoblə. ⁴⁰ Quingan' gaquə catə'an yida' de'e yoblə, çhopə beṇə' nite'e do yoba, toe' yezi' yeca' Diozən', na' yetoe' yocua'əne'. ⁴¹ Na' çhopə no'olə nite'e chso'ote', toe' yezi' yeca' Diozən', na' yetoe' yocua'əne'.

⁴² De'e na'anə' le'e so probnid par catə'an yida' de'e yoblə, çhedə' bitə nezele bi ža bi orən' yida' de'e yoblə, nada' naca' Xanle. ⁴³ Le'e gon xbab che de'e nga, žalə' neze xan yo'onə' do bi or lao yelən' əžin beṇə' bguannə' liže'enə', la' gwnaze' par niçh bitə güe'e latjə šo'o be'enə' liže'enə' par cuane' šinlaze'enə'.

⁴⁴ De'e na'anə' ža, le'e so probnid par catə'an yida' de'e yoblə çhedə' catə'an cui chonle xbab yida' ca nan' yida' de'e yoblə, nada' naca' ben' bsele' Diozən' golja' beṇəç.

Mos ben' chon güen na' mos ben' cui chon güen

⁴⁵ Notə'ətezle šə zotezə zole probnid dote tyemp, gwxaquə'əlebele ca to mos beṇə' naque' beṇə' sin' na' beṇə' chon complir can' cheyalə' gone'. Na' gwxaquə'əlebele ca to mos ben' gwlo'o xane'enə' lao ne'e liže'enə' catə'an gwze'enə' par niçh chnežjue' de'e chsa'o yoguə' mos che' ca' yelə' catə' chžin or chsa'ogüe'. ⁴⁶ Šə to beṇə' mosən' chontezə chone' can' non xanen' mendad, mbalaz socze' catə' yežin xane'enə'. ⁴⁷ De'e li chnia' le'e, xane'en cue'e lao na' xmose'enə' yoguə'əloj de'en deine'. ⁴⁸ Pero šə mosən' naque' beṇə' mal na' gone' xbab əne': "Bagwžei xanan'". ⁴⁹ Nach šə solaocle' çhine' mos ca' yelə' na' ye'ej gaoxatteze' len no beṇə' güe'e zo, ⁵⁰ nach xane'enə' yežine' to ža senyale' le' to or cui nacbe'ine'. ⁵¹ Na' por ni che de'en cui chon mosən' can' cheyalə' gone', xane'enə' çhinchgüe' le' yid sotən' xte ca gate'. Gaquə che' can' chac che notə'ətezə beṇə' goxoayag, çhjəya'aque' gabilən' gan' chesə'əbežyašə' beṇə' na' chsa'oyejə leyga'aque'enə'.

25

Jempl che ši no'ol güego' ja'aque' to yelə' gošagna'

¹ Nach Jeso'osən' goze'e disipl che' ca': —Yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Goc to yelə' gošagna' na' bazjəxi' beṇə' gošagna'anə' xo'ole'enə'. Na' nita' ši no'ol güego' zjənaque' migw che beṇə' ca' chesə'əšagna'anə'. Na' zjənxobe' lintern çhega'aque'en ja'aque' jəsə'əleze' catə' yesyə'əchoj beṇə' ca' liž no'olan' par niçh əžja'aque' liž beṇə' byon' t xen. ² Na' gueyə' no'ol ca' gwnite'e probnid, na' no'ol ca' yegueyə' bitə gosə'anite'e probnid. ³ Catə' gwsa'aque' ližga'aque'enə', zjənxobe' lintern çhega'aque'enə' pero bitə gwso'oxe'e lmet gan' yožə petroly de'en yoso'ochine' catə' yebiž de'en yožə lo'o lintern çhega'aque'enə'. ⁴ Na' no'ol

ca' gueya' catə' gwsa'aque' ližga'aque'ena', gosə'əxobe' lintern čhega'aque'ena' na' gosə'əbecyichje' gwsə'o'xe'e lmet gan' yožə petroly de'en yosə'əchine' catə' yebiž de'en yožə' lo'o lintern čhega'aque'ena'.⁵ Na' gosə'əzei benə' gošagna' ca', na' yogua' benə' ca' gosə'əbezo' lega'aque' gosə'ətase' lao chesə'əbeze'ena'.⁶ Na' do chel, to beŋə' gwne' zižjo, gože' lega'aque': "Bachesyə'əchoj beŋə' gošagna' ca'. Le'e šo'o žjəšagga'acchone'." ⁷ Na' catə' gože' lega'aque' ca', yogua' no'ol ca' gosə'əzeche' na' gosə'əque'e bao' de'en zo lao meš čhelintern čhega'aque'ena'.⁸ Na' no'ol ca' cui gosə'ənitə' probnid gwse'e no'ol ca' yegueya': "¿Ebito gon latə' petroly chelen' neto'? la' bachebiž cheto'onə'." ⁹ Nach no'ol ca' gwse'e lega'aque': "Bito gaquə gonlatə'əto' chele la' de'en de cheto' bito gaquen par yogua'əcho. Le'e žja'ac le'e žjəxi' chelen' gan' chso'ote'enna'." ¹⁰ Nach no'ol ca' cui gosə'ənitə' probnid ja'aque' jəsə'əxi'e petrolyən'. Na' lao zja'aque' gwxi' petrolyən' besya'əžin beŋə' ca' chosə'ošagna' liž beŋə' byon'. Na' no'ol ca' gosə'ənitə' probnid gwso'e lo'o yo'onə' gan' chso'one' gastən' txen len beŋə' ca' chosə'əšagna'anə'. Nach mos ca' bosə'o'seyjue' puertən'.¹¹ Na' catə' besə'əžin no'ol ca' jəsə'əxi' petrolyən' na' gosə'əne' cho'a puertən', gwse'e ben' zo cho'a puertən': "Señor, bsaljwšga puertən' par nič šo'oto'." ¹² Pero na' ben' zo cho'a puertən' gože' lega'aque': "De'e li chnia' le'e, bito saljua' par šo'ole la' bito nombi'a le'e."

¹³ Nach goze' Jeso'osən' disipl čhe' ca': —Ca'aczən' cheyałə' sole probnid batə'əquan' yida', čhedə' bito ŋezele bi ža bi orən' yida' yežlyo nga de'e yoblə, nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beŋə'ch.

Jempl čhe ben' bocua'anlene' xmoše' ca' mečan'

¹⁴ Na' yelə' gwnabia' čhe Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'en nga. To beŋə' gwyeye' nasyon zita'. Na' ze'e se'e goxe' mos čhe' ca' na' gwlo'e lao na'aga'aque' xmeche'ena' par gwso'onene'en ŋegosy.

¹⁵ Toe' bocua'anlene' gueya' mil pes. Na' yetoe' bocua'anlene' čhopa mil. Na' yetoe' bocua'anlene' tmil. Bnežjue'en lega'aque' segon can' chac so'on to toga'aque'. Beyož bene' ca' gwze'e. ¹⁶ Ben' bocua'anlene' gueya' mil le'e gwzolaote chone' ŋegosy len mečan' na' bene' gan yegueya' mil pes. ¹⁷ Le'egatezə ca' ben ben' bocua'anlene' čhopa mil. Le'e gwzolaote chone' ŋegosyən' len mečan' na' bene' gan yechopa mil. ¹⁸ Na' ben' bnežjue' tmil gwyeye', jəcuša'e xmech xane'ena' to lo'o yech de'e əgwčhe'ene' lo'o yon'.

¹⁹ Goc šša gwza' xan mos quinga catə' bežine' nach bene' mendad ja'ac xmoše' ca' laogüe'ena' par bosyo'odie' cuent. ²⁰ Na' mosən' ben' bocua'anlene' gueya' mil pes bžine' laogüe'ena' na' gože'ene': "Xana', ni de de'e gueya' mil de'en beŋə' nada'. Na' babena' gan yegueya' mil." ²¹ Na' xane'ena' gože'ene': "Babeno' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyałə' gono'. Beno' can' cheyałə' gono' len de'e daon' bocua'anlena' le', na' na'a gona' lao na'o de'e xenchlə. Gwyo'o na' gona' par nič so' mbalaz len nada'."

²² Nach catə' bžin ben' bocua'anlene' čhopa milən' gože'ene': "Xana', ni de de'e čhopa mil pes de'en bocua'anleno' nada', na' babenən' gan yechopa mil."

²³ Nach gož xane'en le': "Babeno' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyałə' gono'. Beno' can' cheyałə' gono' len de'e daon' bocua'anlena' le', na' na'a gona' lao na'o de'e xenchlə. Gwyo'o na' gona' par nič so' mbalaz len nada'." ²⁴ Nach catə' bezžin ben' bocua'anlene' tmil, nach gože' xane'ena': "Nga de xmecho' de'en bocua'anleno' nada'. Nežda' de que le' naco' to beŋə' znia. Chelapo' de'en gwsa'az beŋə' yoblə, na' chotobo' cwseš gan' gwso'on beŋə' yoblə žin. ²⁵ De'e na'anə' gwya'a jəche'ena' to yech na' bcuaša'a xmecho'onə', čhedə' bžeba' šə əgnwitla'an. Na' na'a bezi'šgan'."

26 Nach *xane'en* gože' le': "iNaco' mos mal, na' naco' xagüed! Chacdo' de que chelapa' gan' gwsa'az beṇə' yoblə, na' chotoba' cwseš gan' gwsə'on beṇə' yoblə žin. 27 Na' šə chacdo' chona' ca', žbixčhen' cui gwlejo' xmecha'an beṇə' yoblə žlac cui gwzoa'? na' na'a babela'a yezi'an len yičhjei žala' ca'." 28 Nach gože' xmoše' ca' yelə': "Yeca'ale mechən' de'en bocua'anlena' be'enə' na' əgwnežjwlen ben' banoxə' ši mil pes. 29 Can' naquən, ben' chon güen len de'en chnežjo xane'en le', xane'en gwnežjochcze' che', ničh gata' de'e scha'och che'. Pero na' be'enə' cui chgon žin de'en chnežjo xane'en le', yeca'a xane'en de'e da'on bnežjue' le'. 30 Na' ca' naquə mos mal nga le'e yebeje' fuerlə gan' lechgualə naquə žčhol na' cuežyaše'e na' gaoyeja' leye'enə'."

Can' gaquə catə' Jeso'osən' gone' yelə' jostis che yogua' nasyon

31 Diozan' bsele'e nada' golja' benačh, na' catə' yida' de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' čhia'anə', na' čhi'a angl čhia' ca' na' cui'a gan' chey che'eni' na' nabi'a. 32 Yoguə' beṇə' ban na' yoguə' beṇə' guat che yoguə' nasyon gona' mendad da'aque' laogua'anə'. Na' catə' banitə' yogue'e na' la'aga'aca'ane' can' chon to beṇə' goye xilə' catə' chbeje' partlə xilə' ca' na' partlə šib ca'. 33 Na' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' güen lao Diozən' de'en baboso'ozenague' čhia' əgwnitə'əga'aca'ane' cuitan' liča. Pero beṇə' mal ca' əgwnitə'əga'aca'ane' cuitan' yeglə. 34 Na' nada' naca' Rei yapa'a beṇə' ca' nitə' šla'a ličan': "Baben Xa' Diozən' par ničh le'e zole mba. Le'e da nga par ničh gona' ca' nabi'ale txen len nada' can' banžia Diozən' bia' dezd gwxe yežlyon'. 35 Gona' ca' nabi'ale čheda' catə' gwdona' le'e beṇle de'en gwdaogua'. Na' catə' bgüilda' nis, le'e beṇle de'e güe'ēja'. Na' catə' goca' ca' beṇə' zita' le'e bebeile bgüialaole nada' ližlen'. 36 Na' catə' cui gotə' de'e čhaza', le'e beṇle de'e gwyaza'. Na' catə' gocšenda' le'e bedətiple laža'a. Na' catə' gota'a ližya, le'e bedəlanə'əle nada'." 37 Na' yoguə' beṇə' güen ca' əse'e nada': "Xanto' žbatən' ble'ito' le' gwdono' na' beṇto' de'e gwdaogo'? Na' žbatən' bgüildo' na' beṇto' de'e güe'ejo'? 38 Na' žbatən' goco' ca' beṇə' zita' na' bebeito' bgüialaoto' le'? Na' žbatən' ble'ito' le' cui gotə' de'e čhazo' na' beṇto' de'e gwyazo'? 39 Na' žbatən' gocšendo' o goto'o ližya na' bedəlanə'əto' le'?" 40 Na' nada' naca' Rein' yapə'əga'aca'ane': "De'e li čhnia' le'e, laogüe de'en beyašə'əlažə'əle beṇə' ca' zjənaquə ca' biša'a na' ca' zana' por ni che de'en chso'onližaže'e nada', la'anə'əczə cuitec bi zjəzaque'e par len beṇačən', lencza' nada'an beyašə'əlažə'əle."

41 Nach beṇə' ca' nitə' yeglə, beṇə' mal ca', yapə'əga'aca'ane': "Le'e cui'izə' ca'alə. Banchoglaon čhele cuiayi'ile yelə' güen de'e mal čhelen'. Le'e žja'ac lo'o yi' gabil' de'en cui chyol, yi' de'en bxen Diozən' gan' yesə'əzi' de'e gwxiye'enə' len angl bzelaog čhe' ca' castigw zejlicane. 42 Le'e žja'ac gabilan' čheda' catə' gwdona' bito beṇle de'en gaogua'. Catə' bgüilda' bito beṇle de'e ye'ēja'. 43 Catə' goca' ca' beṇə' zita' bito bebeile ggüialaole nada' ližle. Catə' cui gotə' de'e čhaza' bito beṇle de'e čhaza'. Catə' gocšenda' na' catə' gota'a ližya, bito bedəlanə'əle nada'." 44 Nach lega'aque' yosyo'oži'e xtiža'a yesə'əne': "Xanto', žbatən' gwdono'?, žbatən' bgüildo'? na' žbatən' goco' beṇə' zita'?, žbatən' cui gotə' de'e čhazo'?, žbatən' gocšendo'? na' žbatən' goto'o ližya na' bito beyaše'eto' le'?" 45 Na' catə' yeyož əsi'e nada' ca', yapə'əga'aca'ane': "Laogüe de'en cui beyašə'əlažə'əle beṇə' ca' zjənaquə ca' biša'a na' ca' zana' por ni che de'en chso'onližaže'e nada', la'anə'əczə cuitec bi zjəzaque'e par len beṇačən', lencza' nada'an cui beyašə'əlažə'əle." 46 Nach beṇə' mal ca' yesə'əzi'e castigw che xtolə'əga'aque'enə' zejlicane. Pero beṇə' güen ca' yesə'əzoe' len nada' zejlicane.

26

Boso'oxi'e can' so'one' yesə'əzene' Jeso'osən'

¹ Catə' beyož be' Jeso'osən' dižə'an ca', gože' disipl che' ca': ²—Banezele de que yechopə žazən' galə' lni pascw chechon', na' ca na' gaca' lao na' benə' contr chia' ca' nič so'ote' nada' yosə'əde'e nada' to le'e yag coroz, nadan' naca' ben' bselə' Diožən' golja' benəch.

³ Nach bχoz əblao ca' na' benə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizežən' na' benə' golə' blao che chio'o benə' Izrael besə'ədobe' chyo'o che benə' gwnabia' che bχoz ca', ben' le Caifas. ⁴ Na' boso'oxi'e naclən' so'one' par yesə'əzene' Jeso'osən' bgašə'əzə na' so'ote'ene'. ⁵ Na' gosə'əne': —Bito gotchone' ža lni'nə', par nič cui yesə'ədopə benə' ca' banitə' lao syodan' na' yesə'ədiləlene' chio'o.

To no'olə bcuase' set zix yichj Jeso'osən'

⁶ Nach Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' Betania, liž to benə' le' Simon. Na' Simon nan' güe'ine' yižgüe' de'en ne' lepr antslə. ⁷ Na' catə' besə'əžine' liž Simonnə' gwche' Jeso'osən' cho'a mes che'enə'. Na' ca' chi'e catə'əczlə bžin to no'olə noxə'e to imet de yej fin de'e yožə to set de'e lechguale zaque'e de'e chlā' zix. Na' no'olən' bcuase' setən' yichj Jeso'osən'. ⁸ Na' disipl ca' catə' besə'əle'ine' can' ben no'olən' besə'əže'e na' gwse'e ljuežjga'aque': —čBixčhen' con benditjeine' setən'? ⁹ Güenčhlə žalə' bete'en na' mech xennə' de'en le'ine' chei əgwnežjue'en benə' yašə'.

¹⁰ Na' catə' bene Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə', nach gože' lega'aque': —čBixčhen' chnele che no'olən'? Güenčgua babene' len nada'. ¹¹ Ca naquə' benə' yašə' ca' syempr nitə'əcze' len le'e, pero ca naca' nada' yešložgan' soa' len le'e. ¹² De'en bcuasə' no'olən' setən' yichja'anə' bene' de'e non gone'ene' nada' žan' so'ote' nada' na' əgaša'a, can' choncho len cuerp che benə' guatən'. ¹³ De'e li chnia' le'e, catə' čhixjue'ile dižə' güen dižə' cobə' chia'anə' gasə' laljən doxenlə yežlyo nga, na' leczə' guasə' gwłaljə' dižə'an can' ben no'olən' nga len nada', na' benə' zannə' so'one' xbab ca güennə' bene'.

Jod Iscariotən' bene' Jeso'osən' lao na' benə' contr ca'

¹⁴ Gwde de'e quinga, Jod Iscariotən' ben' goquə' t xen len disipl ca' šižin gwyeje' lao bχoz əblao ca' ¹⁵ par ježe' lega'aque': —čJa'aque'ətə' gonle nada' na' gona' Jeso'osən' lao na'ale?

Nach boso'oxia' benə' ca' boso'onežjue'ene' šichoa mech plət. ¹⁶ Nach Jodən' lao orzə gwzolao gwche'enaogüe' batə'əquan' so latjə gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə'.

Lao gwsa'ogüe' xše' Jeso'osən' blo'ine' lega'aque' naquan' žjasyə'əzalaže'e ca de'en əgwnežjo cuine' so'ot benə' le'

¹⁷ Na' ža nech ža lni'n' catə'an chsa'ogüe' yetxtil sin cui bi xne'i nchixə, ja'ac disipl ca' gan' zo Jeso'osən' na' gwse'ene': —čGa che'endo' žje'eni'ato' de'en gacho xše' lni pascon'?

¹⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac lao syodan' liž to benə' yežagle na' ye'elene': “Maestrən' ne' de que bazon əžin ža so'ote'ene' na' ližo' nga chene'ene' gaolento'one' xše' lni pascon'.”

¹⁹ Nach gwso'on disipl ca' can' ben Jeso'osən' mendad, jesə'əsi'ini'e de'en gwsa'olene' le' xše' lni pascon'.

²⁰ Na' catə' beyoʒ gwɔ̃xɛn, Jeso'osən' len disipl ɕhe' ca' šiʒiɲ gosə'əbi'e cho'a mesən' gwsa'ogü'e'. ²¹ Na' lao chsa'ogü'e'enə' goʒ Jeso'osən' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, to le'e gonlɛ nada' lao na' beɲə' contr ca'.

²² Nach de'e juisy de'e gwsa'aque'ne' catə' beyoʒ gwne' ca', nach to toe' gwse'e le': —Xana', ʒənada'an gona' le' lao na' beɲə' contr ca'?

²³ Nach goʒe' lega'aque': —To ben' babne' ne'enə' txen len nada' lo'o platən', le'enə' gone' nada' lao na' beɲə' ca'. ²⁴ Banaquəczən so'ot beɲə' nada' can' nyoj Xtizə' Diozən' nan gaquə ɕhia', pero probɕhguazə be'enə' gon nada' lao na' beɲə' contr ca'. Nca'alə xɲeʒe ʒalə' cuiclə golje'enə'.

²⁵ Nach Jodən', ben' bene' Jeso'osən' lao na' beɲə' contr ca', goʒe'ene': —Maestr, ʒənanadan' gona' le' lao na' beɲə' contr ca'?

Jeso'osən' goʒe'ene': —Nəzczədo' šə le'enə'.

²⁶ Na' lao chsa'ogü'e'enə' gwxi' Jeso'osən' yetxtilan', be'e yelə' choɕwlen ɕhe Diozən'. Gwde na' bʒoxje'en nach be'en disipl ɕhe' ca', goʒe' lega'aque': —Le'e gaon. Lənnə' cuerp ɕhia'anə'.

²⁷ Nach leczə beɲe'e basən' gan' yoʒə nis oban', na' lao noxe'en be'e yelə' choɕwlen ɕhe Diozən' nach bozneʒjue'en lega'aque' goze'e: —Yoguə'əle le'e ye'ej de'en yoʒə lo'o bas nga. ²⁸ Lənnə' xɕhena'anə'. Na' xɕhena' na'anə' laljə par niɕ yezi'ixen Diozən' xtolə' beɲə' zaɲ, na' de'en laljənnə' solao gaquə de'e cobə de'en ben Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' beɲəɕhən'. ²⁹ Echnia' le'e na'a zelao che'ejə' nis oban'. Pero de yeto de'e yebeichecho mazəchlə can' chebeicho nis oban', lənnə' de'en socho mbalaz zejlicane catə'an socho txen gan' ɲabi'a len Xa' Diozən'.

Jeso'osən' gwne' de que Bedən' cui ɕhebe' šə nombi'ene'

³⁰ Na' beyoʒ gwse'ej gwsa'ogü'e' gwso'olɛ' to imno nach besə'əchoje' ja'aque' ya'a de'en nzi' Olibos. ³¹ Na' lao ʒjəngü'e'e nezən' Jeso'osən' goʒe' disipl ɕhe' ca': —Neʒe' yoguə'əle cuejyichjle nada' por ni ɕhe de'en gaquə ɕhia'. Gaquə can' nyoj Xtizə' Diozən' nan: “Gota' beɲə' goye xilə'anə' na' xilə' ɕhe' ca' sa'asə'əlasəb.” ³² Pero na' catə' yosban Diozən' nada' ladjo beɲə' guat ca', yobəɕhda' nada' yeya'a Galilean' cle ca le'e.

³³ Nach Bedən' goʒe' Jeso'osən': —Nada' cuat cuejyichja' le' la'anə'əczə šə yoguə' beɲə' yeziquə'əchlə yesə'əbejyichjle' le'.

³⁴ Jeso'osən' goʒe'ene': —Bed, əchnia' le' bito cueʒ lecon' neʒe' antslə ze'e gaquə šon las cui ɕhɕhebo' de que nombi'o nada'.

³⁵ Nach Bedən' goʒe'ene': —La'anə'əczə šə chonclən byen guatlencza' le', bito əɲia' de que bito nombi'a le'.

Na' leczə ca' əgwse' yoguə' disipl ɕhe' ca' le'.

Jeso'osən' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

³⁶ Na' catə' Jeso'osən' len disipl ɕhe' ca' besə'əʒine' latjən' gan' nzi' Getsemani, na' goʒe' lega'aque': —Ngazə lecue' ʒlac ša'a de'e na' ʒjena' orasyon.

³⁷ Na' gwɕhe'e Bedən', len ɕhopə xi'ɲ Sebedeon' Jacobən' len Juannə'. Na' Jeso'osən' gwzolao gwzochgü'e' trist, na' de'e juisy de'e goquene' lo'o yichjla'aʒda'ogü'e'enə'. ³⁸ Nach goʒe' lega'aque': —Tristɕhua zo yichjla'aʒda'ogua'anə' xte bachonən yelə' got. Lecueʒə nga na' sole əɲa'azle len nada'.

³⁹ Nach gwdie' gwyeje' yelatə' delant na' jete'e gosɕho'alə lao yon' nach bene' orasyonə' gwne': —Xa', ʒəguəquə te ca'azə de'en ɕhi' saca'anə'?, pero bito che'enda' gaquə de'e ɲia' nada', sino gaquə con can' əɲao' le'.

⁴⁰ Catə'əczlə bežine' gan' nitə' disipl ca' šonə jāyedi'e lega'aque' chəsə'ətase'. Na' gože' Bedən': —ǰEni to or bito bchejele ǎna'azle len nada'? ⁴¹ ǰe'e na', na' le'e gon orasyon nič cui co'o gwxiye'en le'e nez mal. Nežda' chene'ele ǎna'azle len nada', pero cui chozi'e.

⁴² Na' gosze'e gan' nite'enə' de'e yoblə, jezene' orasyonnə', gwne': —ǰa', šə cui gaquə te ca'azə de'en čhi' saca'anə', con can' che'endə' le' gaquə.

⁴³ Na' bezžine' gan' nite'enə' de'e yoblə jeyezdi'icze' bachəsə'ətase' tant bachac šə tasga'aque'. ⁴⁴ Na' gwze'e de'e yoblə gan' nite'enə' jene' orasyonnə' de'e əgwyon lase, na' gwnacze' can' bagwne'. ⁴⁵ Nach bezžine' gan' nitə' disipl ca' šonə nach gože' lega'aque': —ǰEne'e chtasle? ǰEne'e chonǰe dezcanz? Diozən' bsele'e nada' golja' benəch na' na'a bač bžin or čhia' par gaca' lao na' beņə' mal ca' par so'ote' nada'. ⁴⁶ ǰe'e secha. ǰe'e šo'o. Baza' ben' gon nada' lažə' na' beņə' contr ca'.

Jodən' bdie' Jeso'osən' lao na' soldad ca'

⁴⁷ Nečo'ete Jeso'osən' dižə' ca' catə' bžin Jodən' ben' naquə cuent lao disipl ca' šižin. Na' žague' zan beņə' bosə'oselə' bχoz əblao ca' na' beņə' golə blao che chio'o beņə' Izrael. Na' zjanale'e spad na' zjanlene' no yag. ⁴⁸ Na' Jodən' babzejni'ine' lega'aque' can' gone' par əgwdie' Jeso'osən' lao na' aga'aque'enə', gože' lega'aque': —Ben' gaogua' bxidən', le'enə' senǰe.

⁴⁹ Na' cata' bžine' gan' zo Jeso'osən' le'e bgüigua'əte' cuite'enə' na' gože'ene': —Padiox Maestr.

Na' gwdaogüe'ene' bxidən' pero caguə do laže'en bene' ca'. ⁵⁰ Jeso'osən' gože'ene': —Migw čhia', ǰbixchen' za'o nga?

Beyož gwne' ca' le'e gosə'əbiguə'əte beņə' ca' gwso'oxe'ene'.

⁵¹ Na' to ben' naquə txen len Jeso'osən' gwlej spad čen' gw dine'en mos che beņə' gwnabia' che bχoz ca', gwčhogtechgüe' šla'a nague'enə'. ⁵² Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bego'o spad čhio'onə' lo'o liže, la' yoguə' beņə' chso'ot beņə' len spad, ǰeczə len čhsa'atene'. ⁵³ ǰEbito neždo' de que gaquə naba' lao ǰa'anə' par le'e selə'əte' mazlə gyon šižina mil angl beņə' əsa'aclen nada'? ⁵⁴ Šə le'e tiləlenle beņə' quinga par yoslale nada', ǰnacxa gaquən gaquə complir can' nyoj Xtizə' Diozən' nan can' cheyałə' gaquən'?

⁵⁵ Na' lao bazjənoxe' Jeso'osən', gože' lega'aque': —ǰEca to beņə' bguannə' čhsaquə'əlebele nada' za'acle len spad len yag zedexenle nada'? Yoguə' ža gwchi'a len le'e na' bsd blo'ida' beņə' lo'o yo'odao' əblaon' na' cui gwzenle nada'. ⁵⁶ Pero laogüe de'en chac yoguə' de'e quinga chac complir Xtizə' Diozən' de'en bosə'ozəj de'e profet ca' beņə' ca' gwso'əxtizə'ena' cana'.

Na' lao or na' bosyo'oxonj yoguə' disipl che' ca' gosə'əbejyichje'ene'.

Gosə'əche' Jeso'osən' lao beņə' golə beņə' blao che Izraelən'

⁵⁷ Na' beņə' ca' gosə'əzen Jeso'osən' gosə'əche'ene' lao Caifasən' ben' naquəch bχoz əblao che chio'o beņə' Izrael gan' bazjəndobə beņə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan' na' len yeziquə'əchlə beņə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon čhechon'. ⁵⁸ Nach Bedən' jənaogüe' Jeso'osən' zitə' zitə'ələ xte bžinte' liž bχoz əblaonə', na' gwyo'e chyo'onə' na' ǰəchi'e len beņə' ca' zjənaquə ǰa'ag che yo'odao' əblaonə', čheda' gone'ene' le'ine' naquən' zelao gaquə len Jeso'osən'.

⁵⁹ Nach yoguə' bχoz əblao ca' na' yeziquə'əchlə beņə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izrael čhechon' chəsyə'əyilje' beņə' so'e dižə' contr Jeso'osən' parzə nič so'ote'ene' la'anə'əczə šə dižə' güenlažə'ənə'. ⁶⁰ Pero goc šša bito besyə'əzelene' čopə beņə' əso'e dižə' de'en yedile la'anə'əczə beņə'

zan gosə'ənitə' testigw fals contr le'. Gwde na' besə'əchoj yęchopə testigw fals ca' na' bedile can' gosə'əne'. ⁶¹ Na' gosə'əne': —Benga gwne': “Nada' gwaquə yochinjə' yo'odao' əblao gan' cho'ela'ocho Diozən', na' lao šonə žazə yeyona'an.”

⁶² Nach gwzoža' ben' naquəch bχoz əblao gože' Jeso'osən': —ĵEbito bi de bi nao' ca' naquə de'e nga chosə'əcuiš beņə' quinga le'?

⁶³ Jeso'osən' bitobi gwne'. Nach gož bχoz əblaonə' le': —Echnia' le' gwna neto' na' bzo Dioz ben' zo zejlicane gaque' testigw šə le len' Crist Xi'in Diozən' ben' gwleje' par gaquəlene' nasyon chechon'.

⁶⁴ Jeso'osən' gože'ene': —Le ben' nao' na' nada'. Diozən' bsele'e nada' golja' beņach. Na' əchnia' le'e, gwžin ža le'ile nada' chi'a cuit Diozən' ben' napə le'eželaogüe yelə' guac xen, na' nabi'a txen len le', na' le'ile nada' yetja' yoban' to lo'o bejw.

⁶⁵ Cate bene bχoz əblaonə' xtižə' Jeso'osən' gwšo' gwčhezə' xe'enə' la' par le' de'e mal juisjən' gwna Jeso'osən', nach gwne': —Babenecho nā'a babžia bnite'e Diozən'. ĵNochxa testigon' chyažjecho? ⁶⁶ Na' ĵnaquan' ənəle che'?

Nach beņə' ca' bosyo'oži'en gwse'ene': —Babžia bnite'e Diozən' na' cheyalə' gate'.

⁶⁷ Nach bosyo'oža' xene'e cho'alaio Jeso'osən', na' gosə'əbaže'ene', na' baļe' gosə'əgape'e xague'enə'. ⁶⁸ Nach gwse'ene': —Šə len' naco' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon', gwneya'ašč gwna neto', ĵnon' chgapə' le'?

Bedən' bito gwčhebe' šə nombi'e Jeso'osən'

⁶⁹ Na' lao chac de'e quinga, chi' Bedən' chy'ona' catə' bžin to no'ol criad che Caifasan' gože'ene': —Leczə leno' le' naco' txen len Jeso'os beņə' Galilean'.

⁷⁰ Na' lao yoguə' beņə' ca' ža'anə', Bedən' bito gwčhebe' šə naque' txen len Jeso'osən' na' gože' no'olən': —Bito nezdə' bi dižə'ən cho'o.

⁷¹ Gwde beyož gože' no'olən' ca' gwyeje' cha'ašilan', na' bezle'i yeto no'ol criadən' le', na' gože'e beņə' ca' ža'anə': —Benga naque' txen len Jeso'os beņə' Nasaretən'.

⁷² De'e yoblə bito gwčhebe' šə le naque' txen len Jeso'osən' nach bzoe' joramentən' lao Diozən' gože' no'olən': —Bito nombi'a be'enə' nao' ca'.

⁷³ Na' chaczə šlož, gosə'əbiguə' beņə' ca' ža'anə' gosə'əze'e Bedən': —De'e liczə, chono' txen len beņə' ca' chedə' ca nga chnio' ngazə nacbia'.

⁷⁴ Nach Bedən' gože' lega'aque': —Diozən' gone' nada' castigw šə chonļaža'an nia' bito nombi'a be'enə'. Chzoa' jorament lao Diozən', bito nombi'ane'.

Na' le'e gwčežte to lecw. ⁷⁵ Nach jəza'alažə' Bedən' can' gož Jeso'osən' le': “Šon las gaquə cui chčhebo' šə nombi'o nada' catə' cuež lecon'.” Nach beza' Bedən' lechguale gwčežyaše'e tant de'e goquene'.

27

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao Pilatən'

¹ Na' catə' gwye'eni' beteyon', yoguə' bχoz əblao ca' na' yeziquə'əchlə beņə' golə blaio ca' chəsə'ənabia' nasyon chechon' besə'ədope' jont na' gosə'əchoglaogüe'en de que so'ote' Jeso'osən'. ² Nach bosyo'ocheje'ene' na' le'e gosə'əche'ete'ene' jse'ene'ene' lao na' Gobernador Ponsio Pilatən'.

Jodən' beyot cuine'

³ Na' Jodən' ben' bdiē' Jeso'osən' lao na' beṇə' ca', catə' gocbe'ine' de que bagoso'ochoglaogüē'en so'ote' Jeso'osən', beyejene' de'en bdiē' le' lao na' bḫoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca'. Nach gwyeje' laoga'aque'enə' par bonežjue' lega'aque' šichoa mech plātən'. ⁴ Nach gože' lega'aque': —Malən' bena' bdiā' lao na'alēn' to beṇə' cui napə dolə'.

Na' gwse'ene': —Bitobi dolə' napə neto' de'en beno' ca', la' de'e nezzədo'on beno'.

⁵ Nach Jodən' bozale'e mech ca' lo'o yo'odao' əblaonə', nach beze'e, na' jəyelo'o don' yene' par beyot cuine'.

⁶ Beyož beza' Jodən', bḫoz əblao ca' besyə'ətobe' mechən'. Na' gwse'e ljuežjga'aque': —Bito de lsens co'ochon lo'o caj gan' yo'o mech che yo'oda'onə', chedə' la' naquən mech de'en gwdixjwcho par niçh gotcho be'enə'.

⁷ Na' boso'oxi'e yesə'əzi'e to yežlyo de'en de che to beṇə' güen yesə' len mechən'. Na' gosə'əzi'en par to capsant gan' yesə'əcuəše'e beṇə' zita'. ⁸ Na' yezlyonə' nzi'in "Capsant Chen" xte ža neža chedə' gosə'əzi'en len mech de'en gosə'əyixjue' par gwso'ote' Jeso'osən'. ⁹ Can' goquə' par niçh goc complir can' bzož de'e profet Jeremiasən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', gan' nan: "Besyə'əzi'e šichoa mech plātən', de'en gwsa'aque bałə beṇə' Izrael zaquə' ben' besə'əgue'ine'enə'. ¹⁰ Na' len mechən' gosə'əzi'e yežlyo che to beṇə' güen yesə', can' gwna Xancho Diozən' nada' gaquə'."

Bosə'əcuiše' Jeso'osən' lao Pilatən'

¹¹ Na' bžin Jeso'osən' gwzeche' lao gubernadorən', nach gubernadorən' gože'ene': —čElen' naco' Rei che beṇə' Izrael ca'?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Le ben' nao' na' nada'.

¹² Na' bito bi gwna Jeso'osən' ca de'en boso'ocuiš bḫoz əblao ca' le' na' beṇə' golə blao ca'. ¹³ Nach Pilatən' gože'ene': —čEbito chendo' catec de'e zan xya nga chsa'ogüē' contr le'?

¹⁴ Pero Jeso'osən' ni to xtiže'enə' bito boži'e, xte bebanchgüēicze gubernadorən'.

Gosə'əchoglaogüē'en so'ote' Jeso'osən'

¹⁵ Na' de to costombr de que ža lni pascw əgwsan gubernadorən' to pres, con beṇə' yesə'əṇab beṇə' lao' syoda ca'. ¹⁶ Na' ližya na' de to pres beṇə' zechgua chei naque' beṇə' mal na' le' Barrabas. ¹⁷ Nach Pilatən' gože' beṇə' ca' zjəndobən': —čNoe' beṇə' quinga chene'ele gwsana'? čBarrabas na' o šə Jeso'osən' nga ben' chesə'əne' naquə Crist chele'?

¹⁸ Gone'ene' əgwsane' Jeso'osən' la' nezene' ni che de'e zjəžiaque'i bḫoz əblao ca' Jeso'osən', de'e na'anə' boso'odie' le' lao ne'enə'.

¹⁹ Ca' chi' Pilatən' gan' chone' yełə' jostisən', bžin to rson de'e bsələ' no'ol che'enə' gože'ene': "Bitobi non ben' par bi castigon' əgwnežjo'one', zdacə ben' liča. De'e zan de'e bžaglaochgua' bišyele len yel de'e gwneida' por ni che de'en chac che be'enə'."

²⁰ Na' bḫoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' gosə'əgo'oyele'e beṇə' ca' ža'anə' par yesə'əṇabe' əgwsane' Barrabasən' na' yesə'əṇabe' gone' mendad so'ote' Jeso'osən'. ²¹ Nach gubernadorən' gože' lega'aque' de'e yoblə: —čNoe' beṇə' quinga chopə chene'ele gwsana'?

Nach gwse'ene': —Barrabas na'.

²² Pilatən' gože' lega'aque': —čBixa gona' len Jeso'os, ben' chesə'əne' naquə Crist chele'?

Na' yogue'e gwse'ene': —Bde'e le'e yag corozən'.

23 Nach gož gubernadorən' lega'aque': —ǝBixa de'e mal babene'enə'?

Na' lega'aque' gwso'osye'e zižjoch gosə'əne': —Bde'e le'e yag corozən'.

24 Gocbe'i Pilatən' cuiczə bi de gone'. Bachyalə'əch chso'one' scandl juisy. Nach bsele'e to beṇə' jəxi'e nis par bone'e lao beṇə' ca' ža'anə' na' gože' lega'aque': —Zdaczə bengā licha. Bitobi xbagā'a naquən ca de'en gate', čhedə' de'en nezze le'enə' gate'.

25 Nach yoguə' beṇə' ca' gosə'əne': —Xbaguə' neto' na' xbaguə' xi'into' naquən che yelə' got che bengā.

26 Nach bsan Pilatən' Barrabasən'. Gwde na' bene' mendad gosə'əyin soldad ca' Jeso'osən', nach bene' le' lao na'aga'aque' par yosə'əde'ene' le'e yag corozən'.

27 Nach soldad che gubernadorən' gosə'əche'e Jeso'osən' lo'o yo'o che gubernadorən', nach bosyo'otobe' yoguə' soldad ljuēžjga'aque' ca'. 28 Na' gosə'əyine' xala'an Jeso'osən' na' bosə'əguacue'ene' to lachə' color əxna ca de'en chsa'az rei ca'. 29 Na' gwso'one' to coron de yešə' bosə'əožine'en yichje'enə', na' ne'e lican' bosə'əgoxə'ene' to ya. Na' bosə'əozo xibe' laogüe'enə' par gwso'one'ene' borl, nach gwse'ene': —ǝBiba Rei che beṇə' Izrael!

30 Nach bosə'əžə' xene'e le', na' besyə'əque'e yanə' de'en noxe'enə' na' gosə'əyine'en yichje'enə'. 31 Na' beyož gwso'one' le' borlən', besyə'əyine' lachə' color əxnanə' de'en bosə'əguacue'ene'enə', na' besyə'əguacue'ene' xacze'. Nach gosə'əche'ene' par jəsə'əde'ene' le'e yag corozən'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

32 Na' catə' besə'əchoje' syodan' besyə'əžague' to beṇə' Sirene le Simon na' la fuers bosə'əgüe'ene' coroz che Jeso'osən'.

33 Na' besə'əžine' to latjə gan' nzi' Golgota, zejen dižə' latjə che yichj beṇə' guat. 34 Na' bosə'ənežjue' Jeso'osən' bino corrient de'e nchixə to rmech zla' par ye'eje', pero le' con bnixə'en bito güe'eje'en.

35 Na' catə' beyož bosə'ode'ene' le'e yag corozən', soldad ca' gwso'one' xe'enə' rif par gotə'əbia' noe' yechelən. Na' de'en gwso'one' ca' goc can' bzoj de'e profetən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', gwne': "Yosyo'olə'e xalana'anə' entr lega'aque', so'one'en rif." 36 Nach gosə'əbi'e gwsa'ape'ene'. 37 Na' yichj yag corozən' gan' de'enə' bosə'əozoje' de'en bcuiš le', na' nan: "Bengan' Jeso'osən' Rei che beṇə' Izrael ca'."

38 Na' leczə cana' bosə'ode'e čhopə beṇə' bguan le'e yečhopə yag coroz. Toe' gwda' cuit Jeso'osən' licha na' yetoe' cuiten' yeglə. 39 Na' beṇə' ca' chse'ej chəsə'əde' gan' da' Jeso'osən' chəsə'əlolə yichje'enə' gwso'onene' borl, 40 gwse'ene': —Len' gwnao' yochinjə' yo'odao' əblaona' na' šonə' žazə yeyono'w, bosla cuino'. Šə len' naco' Xi'in Diozən', beyetj le'e yag corozən'.

41 Na' len bħoz əblao ca' na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len beṇə' fariseo ca', na' len beṇə' golə blao ca', yogue'e gwso'one'ene' borl, na' gosə'əne': 42 —Yeziquə'əchlə beṇə' bosle' na' cabi chac yosla cuine'. Šə len' naque' Rei che chio'o beṇə' Izrael, yoletj cuine' le'e yag corozən' na'a na' šejle'echo che'. 43 Le' chonlilaže'e Diozən', la' gwne': "Xi'in Dioz nada'." Na' le'icho yosla Diozən' le' na'a šə chaquene' che'.

44 Na' beṇə' bguan ca' zjəda' le'e yag corozən' cuite'enə' čhopə la'a, leczə gwso'one'ene' borl.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

45 Na' do gobiž goc žčhoj doxen yežlyon' bžinte cheda šonə. 46 Na' do cheda šonə Jeso'osən' gwne' zižjo gwne': —Eli, Eli, člama sabactani? —zejen dižə: Dioz čhia', čbixčhen' bagwlejšyichjo' nada'?

47 Na' cata' gwse'ene' xtiže'ena', bałə beņə' nitə' gałə'əzə gosə'ane': —Chaxe' profet Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

48 Nach bchoj to beņə' gwsa'adoe' jəxi'e to sponj na' bosgaže'en bino corrient de'en cui bi nčhixə, na' bzo'en to lao ya dao' na' bosšine'en cho'a Jeso'osən' par nič güe'je'en. 49 Na' yebałe' gwse'e be'ena': —Gwleza. Yešč šə yidə Liazən' par yosle'ene'.

50 Nach bisya'a Jeso'osən' zižjo na' be'e latjə bchoj grasy čhe'ena' gote'.

51 Na' lao orən' cata'an got Jeso'osən', ca naqua lachan' de'en ze lo'o yo'odao' əblaonə' gwchezə gwcholan gwza'azə yichjei bechojte che'ela. Na' lechguale gwxo' xte gwso'oxj yej ca'. 52 Na' leczə xte besyə'ayaljo bloj ba ca'. Na' zan de'e beņə' ca' gwso'onlilažə' Diozən' besyə'əbane' ladjo beņə' guat ca'. 53 Nach cata'an beban Jeso'osən' ladjo beņə' guat ca', besyə'əchoje' lo'o ba čhega'aque' ca', na' jəya'aque' Jerosalennə' gan' naqua syoda čhe Diozən'. Na' jəsyə'alo'e laoga'aque' lao zan beņə' lao' syodan'.

54 Na' leczə lao orən' cata'an got Jeso'osən', capitannə' len soldad čhe' ca' nite'e chsa'ape' Jeso'osən'. Na' besə'əžebchgüe' cata' besə'əle'ine' can' gwxo' na' bichlə de'e ca' goqua, na' gosə'ane': —De'e ličzə benga naque' Xi'in Dioz.

55 Na' leczə nitə' zan no'olə latjən' beņə' gosə'əzecha zitə'ələ na' besə'əle'ine' can' goquan'. No'ol quinga gosə'ənaogüe' Jeso'osən' cata' beze'e Galilean' par chsa'aclene' le' len bi de'e chyažjene'. 56 Na' len no'ol quinga gwzo Maria beņə' Magdala, na' leczə len Maria ben' naquə xna' Jacob na' Jwse, na' leczə ca' xna' Jacob na' Juan xi'in Sebedeon'.

Bosə'əcuasə'e Jeso'osən'

57 Na' zo to beņə' gwni'a beņə' Arimatea le' Jwse, leczə goque' disipl che Jeso'osən'. Na' cata' bachzolao chəxjw že'ena' 58 Jwsen' gwyeje' lao Pilatən' jəyənəbe' cuerp čhe Jeso'osən'. Nach Pilatən' bene' mendad bosyo'onežjue'ene' cuerp čhe Jeso'osən'. 59 Nach Jwsen' bego'o lao ne'e cuerp čhe'ena' na' blaže'ene' to lachə' de'e nyach. 60 Ca naquə Jwsen' bazo to bloj ba čhe' de'e cobə de'e gwche'ene' le'e yej, na' lo'o ba čhe' na' gwlo'e cuerp čhe Jeso'osən' na' bləle' to yej xen de'e bseyjue'ene' cho'a ban'. Nach beze'e. 61 Na' Maria beņə' Magdalan', na' yeto Maria yoblə, jəsə'əchi'e cho'a banə'.

Boso'ozoe' beņə' chsa'ape' ba čhe Jeso'osən'

62 Na' beteyo, gwde žan' cata'an choso'osi'ini'e de'en chse'ej chsa'ogüe' ža lni pascon', besə'ədobə bxož əblao ca' na' beņə' fariseo ca' par ja'aque' gan' zo Pilatən'. 63 Na' gwse'ene': —Señor, bajəyeza'alažə'əto' can' gwna de'e beņə' goxoayaguən' can' nembane' gwne': “Yeyon ža yebana' ladjo beņə' guat ca'.” 64 Bselə'əšga beņə' žjəsə'ədape' cho'a banə' lao šonə ža, nič cui žja'ac disipl čhe' ca' še'elə žjəsyə'əleje' cuerp čhe'ena' na' əse'e beņə' de que babebane' ladjo beņə' guat ca'anə'. La' šə əsa'aque beņə' de que bebane' ladjo beņə' guat ca', gončən mal cle can' beņən antslə cata'an bxoayague' beņə' par gwsa'aquene' de que Diozən' bsele'ene'.

65 Nach Pilatən' gože' beņə' ca': —Goņa' le'e soldad ca'. Le'e čhe'ega'aque' par əsa'ape'en ga zelao yəsə'əzaque'ene'.

66 Nach ja'aque' len soldad ca' na' bosə'očhiše'e sey le'e yejən', na' bosə'onite'e soldad ca' gwsa'ape' ban'.

28

Jeso'osən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'

¹ Na' catə' gwde ža dezcanz čhechon', baḷ dmigw Maria beṇə' Magdalan', na' Maria ben' yeto, ja'aque' jəsə'əgüie' cho'a banə'. ² Na' goquən' lechgualə gwxo' čhedə' angl čhe Xančhon' betje' yoban', na' bžine' gwcue'e yej de'en nseyjw cho'a ban', na' gwchi'e lao yejən'. ³ Na' anglən' lechgualə chactit cho'alaogüe'enə' caczə ga chep yes na' xala'ane'enə' naquən šyiš xilə' juisy caczə be'eyə'. ⁴ Na' catə' besə'əle'i beṇə' gop ca' le', lechgualə besə'əžebe' xte gosə'axize' na' gosə'əbixə' gwsa'ate' šlat. ⁵ Pero na' anglən' gože' no'ol ca': —Bito žeble. Nada' nezdə' de que Jeso'osən' ben' bosə'ode'e le'e yag coroz nan' cheyilje. ⁶ Notoch no nḷa' nga. Babebane' ladjo beṇə' guat ca', can' gwnacze'. Na' le'e da le'e ggüia latjə ga nga bosə'əxoe' cuerp čhe'enə'. ⁷ Ležjəya'acdo le'e žjəyedixjue'i disipl čhe' ca' de que babebane' ladjo beṇə' guat ca'. Na' ye'ega'aclene' de que gwyobe Jeso'osən' yežine' Galilean' cle ca le'e na' Galilea na' le'ilene'. Can' ben' Diozən' mendad detixjue'ida' le'e.

⁸ Nach no'ol ca' besə'aque' cho'a banə' do chesə'əžebe' pero lechgualə chesyə'əbeine', žjəya'acdoe' žjəsyə'ədixjue'ine' disipl ca' dižə' cobən' de'en gož anglən' lega'aque'. ⁹ Na' lao žjəya'aque' žjəsyə'ədixjue'ine' apostol ca' can' goquən', besyə'əžague' Jeso'osən' tnez. Nach gože' lega'aque': —Dioxei.

Na' no'ol ca' gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən', bosə'ozo xibga'aque' laogüe'enə', na' gosə'əyele'e ni'enə' tant besyə'əbeine', na' gwso'elaogüe'ene'. ¹⁰ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito žeble. Le'e žjəyedixjue'i beṇə' ljuəžjcho ca' de que cheyalə' əžja'aque' Galilean' ničh na' yesə'əle'ine' nada'.

Beṇə' gop ca' jəsyə'ədixjue'ine' bχoz ca' can' bagoc

¹¹ Na' catə' beza'ac no'ol ca' cho'a ban', baḷə soldad ca' beṇə' ca' gwsa'apə' ba čhe Jeso'osən' ja'aque' syodan' jəsyə'ədixjue'ine' bχoz əblao ca' can' bagoquən'. ¹² Nach besyə'ədobə bχoz əblao ca' len beṇə' golə blao čhe nasyon čhechon' bosə'əxi'e naclə so'one' ca naquə de'en əgwse' soldad ca' lega'aque'. Na' beyož bosə'oxi'enə', bosə'onežjue' soldad ca' de'e scha'o mech. ¹³ Gwse'e lega'aque': —Šə no əṇabe le'e bin' goquən', na' ye'ega'aclene' de que še'elə' lao chtasle, disipl čhe' ca' besyə'əbeje' cuerp čhe'enə' lo'o ban' na' besyə'əyo'en ga yoblə. ¹⁴ Na' šə gubernadorən' yenene' dižə' quinga, neto' žjəyeyə'exento'one' par ničh cui əže'e le'e na' par ničh cui gone' le'e castigw.

¹⁵ Na' soldad ca' gosə'əzi'e mechən' de'en bosə'ənežjue' lega'aque', nach gwso'one' con can' gwse' bχoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' lega'aque'. Na' yoguə' can' gosə'əna soldad ca' gosə' gwłaljən doxen gan' nitə' beṇə' Izrael gwłaz čhechon'. Na' xte ža neža beṇə' gwłaz čhechon' chse'ejle'e xtižə' soldad ca'.

Jeso'osən' bene' mendad əso'e xtiže'enə' yoguə' nasyon

¹⁶ Nach disipl čhe Jeso'osən' beṇə' ca' šnej ja'aque' Galilean' par jəsyə'əšague' Jeso'osən' to lao ya'a gan' bene' mendad yesyə'əžague'. ¹⁷ Na' catə' besə'əle'ine' Jeso'osən', gwso'elaogüe'ene'. Pero bia'aczə to čhope' gwsa'acžejlaže'e šə le'enə'. ¹⁸ Nach bgüiguə' Jeso'osən' gan' nite'enə' na' gože' lega'aque': —Baben Diozən' par ničh chnabi'a doxen yoban' na' yežlyon'. ¹⁹ De'e na'ana', le'e žja'ac le'e žjəsəd le'e žjəlo'i beṇə' ca' ža' yoguə'əloḷ nasyon par ničh əsa'aque' disipl čhia'. Na' le'e gwčhoaga'aque' nis par ničh yesə'əlo'e de que chso'onḷilaže'e Xacho Diozən', na' nada' Xi'ine', na' Spirit čhe'enə'. ²⁰ Na'

əgwseɖ əgwlo'iga'aqelene' par niç so'one' yoguə'əloɭ de'en babena' mendad gonle. Nada' zocza' len le'e yoguə' ža xte ca te çe yežlyon'.

De'e na'azən' chzoja'.

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Marcosən'

Juan ben' bčhoa beṇə' nis be'e xtižə' Diozən' latjə dašən'

¹ De'en nga chzoja' naquan dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' ben' naquə Xi'in Diozən'. Na' na'a solaogua' gua'a xtiže'enə'.

² De'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' bzoje' can' gož Diozən' Xi'ine'enə', gože'ene':

Eseła'a to beṇə' güe'e xtižo'onə'

par nič nitə' beṇə' probnid par yoso'ozenague' čhio' catə'an əžino' yežlyon'.

³ Le' əne' zižjo latjə dašən', ne':

"Le'e so probnid par əgwzenagle che Xančon' catə'an yide'.

Na' šə sole probnid par əgwzenagle che' catə'an yide',

de'en gonle' ca' gwxaquə'əleben can' chonle' chxi' chloale nez ca' catə' chidə to beṇə' blaö."

⁴ Na' goquən' catə' Juannə' ben' bčhoa beṇə' nis gwyeje' latjə dašən', na' gwzolaogüe' gwduxjue'ine' beṇə' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' yesə'ənbene' Diozən' əgwnitlaogüe'en, na' yesə'əchoe' nis. ⁵ Na' beṇə' ca' za'ac yogua' yež gan' mbane Jodean' na' beṇə' Jerosalen ca' gwsa'aque' ja'aque' yao Jordannə' gan' zo Juannə' par bosə'ozenague' xtiže'enə'. Na' bosə'oxoadole'e lao Diozən', na' Juannə' bčhoe' lega'aque' nis lo'o yao Jordannə'.

⁶ Juannə' gwyaze' lachə' de'en gwsə'one' len yišə' xa camey. Na' par dobye' čhe' bčhine' to sint de yid. Na' gwdaogüe' bišə'əzo, na' lecza' gwdaogüe' ši'in bia ser bia nitə' yixə'. ⁷ Na' gwduxjue'ine' beṇə' gwne': —Yidə yeto beṇə' zaquə'əche ca nada', na' nada' bito zaca'a par gaca' xmose'. ⁸ Nada' babčhoa' le'e nis, pero na' be'enə' yidə gone' ca so Spirit čhe Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' nabi'an čhio'o.

Can' goquə catə'an gwčhoa Jeso'osən' nis

⁹ Na' ca tyemp catə'an bčhoa Juannə' beṇə' nis, Jeso'osən' gwze'e Nasaret gan' mbane Galilean', na' gwyeje' gan' zo Juannə' cho'a yao Jordannə' na' Juannə' bčho'ene' nisən'. ¹⁰ Na' catə' beyož gwčhoa' Jeso'osən' nisən' bechoje' lo'o nisən'. Na' le'e ble'iteine' byaljo le'e yoban' na' ble'ine' Spirit čhe Diozən' betjən ca to ngolbexə' na' bžinən gwzon len le'. ¹¹ Na' benene' gwna Diozən' ben' zo yoban': —Le' naco' Xi'ina', na' chacchgüeida' čhio'. Lečgualə cheba chezaquə'əlaža'a le'.

Gwlo'oyelə' gwxiye'enə' Jeso'osən' gone' de'e mal

¹² Na' Spiritən' le'e benten par nič gwyej Jeso'osən' latjə dašən'. ¹³ Na' Jeso'osən' gwzoe' latjə dašən' čhoa ža gan' chsa'aš bia znia ca'. Na' lao čhoa žan' Satanəsən' de'en čnabia' de'e xio' ca' gwlo'oyelə'ən le' gone' de'e malən'. Na' gwde cui gwzoin co'oyelə'ən le' angl ca' besə'əžine' gwsa'aclene' le'.

Jeso'osən' gwzolaogüe' bsd blo'ine' beṇə' Galilea ca'

¹⁴ Na' gwde gosə'ogüe'e Juannə' ližyan', Jeso'osən' gwyeje' gan' mbane Galilean' gwduxjue'ine' dižə' güen dižə' cobə can' nabi'a' Diozən' con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə. ¹⁵ Na' gwne': —Babžin ža bžin or gaquə can' babžia Diozən' bia' gaquə. Na' babžin ža nabi'a' Diozən' con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Le'e yedinje xtolə'əle ca' na' lešeje'le' dižə' güen dižə' cobə čhe'enə'.

Jeso'osən' gwleje' tap beṇə' gwɣen beḷ par əsa'aque' disipl che'

¹⁶ Na' Jeso'osən' gwyeje' cho'a nisdao' Galilean', na' lao zde' cho'inə' ble'ine' chopə beṇə' gwɣen beḷ, choso'ozale'e yixjw beḷ chega'aque'enə' lo'o nisdə'onə'. Zjənaquə chopə biše'e. Toe' le' Simon na' ben' yeto le' Ndrəs. ¹⁷ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e da len nada'. Le'e nacle beṇə' gwɣen beḷ. Pero na'a gwzejni'ida' le'e par niçh gonḷe ca so'ombia' beṇə' nada'.

¹⁸ Na' le'e gosə'əbejyichjtega'aque' yixjw beḷ chega'aque'enə' nach ja'aclene' Jeso'osən'.

¹⁹ Nach gwsa'aque' yelata' na' jəsyə'adi'e Jacobən' len Juanṇə' na' len xaga'aque' Sebedeon'. Že'e to lo'o barcw chesyə'əyone' yixjw beḷ chega'aque'enə'. ²⁰ Nach le'e gwṇabtei Jeso'osən' Jacobən' na' Juanṇə' par žja'aclene' lega'aque'. Na' bosyo'ocua'ane' xaga'aque' len xmosga'aque'en lo'o barcon' na' ja'aclene' Jeso'osən' na' beṇə' ca' banžague'.

Jeso'osən' bebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' to beṇə'

²¹ Nach Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' syoda de'en nzi' Capernaum, na' ža dezcanzən' ja'aque' yo'odao' che neto' beṇə' Izrael na' Jeso'osən' bsd blo'ine' beṇə' ca' ža'anə'. ²² Na' beṇə' ca' besyə'əbanene' ca naquə de'en bsd əblo'ine' lega'aque' la' can' bzejni'ine' lega'aque' nacbja' de que napache' yelə' chnabia' cle ca beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moisezan'. ²³ Na' lo'o yo'odao' na' zo to beṇə' yo'o yaz de'e xio' yichjla'aždaogü'e'enə'. Na' bgosya'an be'enə' gwnan: ²⁴—Partlə le', partlə neto' Jeso'os beṇə' Nasaret. žEzedežiaiyo' neto'onə'? Nezczeto' no le'. Le' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' Diozən' bsele'e le'.

²⁵ Jeso'osən' gwdile' de'e xi'onə' na' gože'en: —Sšago'. Bechoj yichjla'aždao' benga.

²⁶ Na' de'e xi'onə' benən par gwyaz be'enə' šon, na' bgosya'aten le' zižjo nach bechojən yichjla'aždaogü'e'enə'. ²⁷ Na' yoguə beṇə' ca' ža'anə' lechguale besyə'əbanene', nach gwse' ljuēžga'aque': —Nža' can' chzejni'ine' beṇə', na' nacbja' nape' yelə' chnabia' de'en chone' mendad yesyə'əchoj de'e xio' ca' lo'o yichjla'aždao' beṇə' na' chesyə'əchojən.

²⁸ Na' xtižə' Jeso'osən' le'e gosə' gwlaḷjten doxen Galilean'.

Jeso'osən' beyone' taobin' che Simon Bedən'

²⁹ Nach catə' beza' Jeso'osən' yo'oda'onə' len tapte disipl che' ca' jəya'aque' liž beṇə' ca' chopə, liž Simonṇə' na' Ndrəsən'. ³⁰ Na' taobin' che Simonṇə' die' lao camən' yo'e de'e la, nach gwse'e Jeso'osən' de que chacšenene'enə'. ³¹ Jeso'osən' bgüigue'e bexe'e na' no'olən' na' bcose'ene'. Na' le'e bechojte de'e lan', nach le'e gwwoža'ate no'olən' bene' de'e gwsa'ogü'e'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan

³² Baben bgüižən' catə' jso'e yoguə' beṇə' ca' chsa'acšenene' na' beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque'enə' gan' zo Jeso'osən'. ³³ Na' yoguə' beṇə' ža' yežən' jəsə'ədobe' cho'a puert liž Simonṇə'. ³⁴ Na' Jeso'osən' beyone' zan beṇə' chse'i gwde gwde yižgü'e', na' bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' zan. Na' bito be'e latjə bi yesə'əna de'e xio' ca' cheda' zjənezen de que naque' Xi'in Diozən'.

Jeso'osən' gwde' doxenḷə Galilea bsd blo'ine'

³⁵ Ža beteyo, nencal catə' gwyas Jeso'osən' beze'e na' gwyeje' fuerlə syodan' to latjə ga cui no nḷa', jene' orasyon. ³⁶ Na' Simonṇə' len beṇə' ljuēžje' ca' ja'aque'

ǰasyə'ədilje' Jeso'osən'. 37 Na' catə' besyə'əželene' le' gwse'ene': —Yoguə' beṇə' ža' syodan' chesyə'əyilje' le'.

38 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Šejcho yež ca' zjəchi' galə'əzə, par nič leczə čixjui'a xtižə' Diozən' len beṇə' ca' ža'anə', la' par na'anə' bselə' Diozən' nada'.

39 Ca' goquan' Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' to to yež gan' mbane Galilean', na' lo'o yo'oda' che neto' beṇə' Izrael de'en nitə' to to yež əbsed əblo'ine' beṇə', na' bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' che'i yižgüe' de'en nzi' lepr

40 Na' goquan' bgüiguə' to beṇə' lao Jeso'osən', beṇə' che'i yižgüe' de'en nzi' lepr, na' be'enə' bzo xibe' lao Jeso'osən' gože'ene': —Gonšgwei ben par nič yeyacda'.

41 Jeso'osən' beyaše'ene' le', na' bli ne'enə' gwdane'ene' na' gože'ene': —Guaccza, beyaque.

42 Na' le'e beyactei be'enə'. 43-44 Nach Jeso'osən' bene' mendad len be'enə' gože'ene': —Bzenagšga. Ni tozə cui no güe'eleno' dižə' ca' naquə nga babena' len le'. Gwyej lao bxožən' nič le'ine' bach beyacdo', na' bnežjue' bia yixə' gote' lao Diozən' par nič yexi' yeyacho' can' na lei de'en bzoj de'e Moizežən' na' par nič yesə'əneze beṇə' de que babeyacdo'onə'.

45 Pero na' be'enə' beze'e gan' zo Jeso'osən' na' be'e dižə' len yoguə' beṇə' bežague' ca' naquan' beyon Jeso'osən' le'. Nach gosə' gwəlajə dižə'anə' xte benan ca cuich goquə šo' Jeso'osən' yež ca' na' cuich goquə te' con ca nla'azə. Gwde' fuerlə yež ca' gan' cui no beṇə' chaš. Pero bia'aczə zan beṇə' za'ac yoguə' yež ca' yelə' ja'aque gan' zoe'enə'.

2

Jeso'osən' beyone' to beṇə' nat to part cuerp che'enə'

1 Na' goc to čopə ža gwza' Jeso'osən' Capernaunə' catə' beyeje' de'e yoblə, na' gwse'ene beṇə' de que babežin Jeso'osən' liže'enə'. 2-3 Na' lguəgwzə besə'əžag beṇə' zan liže'enə' xte bitoch bi latjə gotə' lo'o yo'o che'enə' nic cho'a puertən' par šo'och beṇə'. Na' lao chsed chlo'i Jeso'osən' lega'aque' xtižə' Diozən', besə'əžin tap beṇə' zjənle'ne' to beṇə' nat to part cuerp che'enə', zjənxo'e'ene' to lao cam dao'. 4 Na' catə' gwsa'ache'ine' cui gaquə yesə'əžinlene' beṇə' güe'enə' gan' zo Jeso'osən' tant beṇə' zan ža'anə', gwse'epə' yichjo'olə. Na' boso'osaljue' yichjo'onə' zaquə' gan' zo Jeso'osən' nach boso'oletje' be'enə' len xcame'enə'. 5 Na' gocbe'i Jeso'osən' de que gwso'onlilažə' beṇə' ca' zjənlen beṇə' güe'enə', nach gože' beṇə' güe'enə': —Xi'indaogua'a, babezi'ixena' xtolə'onə'.

6 Pero balə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizežən' zjəchi'e lo'o yo'onə'. Na' catə' gwse'enene' dižə' ca' be' Jeso'osən', gwso'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə': 7 —čBixchen' choe' benga dižə' quinga? Chžia chnite'e Diozən' ca de'en ne' de que chezi'ixene' xtolə' beṇə'chən'. Noto'no gaquə yezi'ixen xtolə' beṇə'chən' šə caguə tožə Diozən'.

8 Jeso'osən' le'e gocbe'iteine' bi xbabən' gwso'one'enə', nach gože' lega'aque': —čBixchen' chonle xbabən' ca lo'o yichjla'ažda'olena'? 9 Šə con yapa'ane' de que babezi'ixena' xtolə'enə', bito nezele šə napa' yelə' gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero šə yapa'ane': “Gwyas beyoa' xcamo'onə' na' beyejližə'onə' to šao' to güen”, guatə'əbia' šə napa' yelə' gwnabia'anə' par gaquə can' nia'anə'.

¹⁰ Na' na'a gona' par niçh aņezele de que napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtolə' beņachən', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beņach.

Nach gože' beņə' güe'enə': ¹¹ —Nada' əchnia' le', gwyas beyoa' xcamo'ona' na' beyej ližo'ona' to šao' to güen.

¹² Nach le'e gwyasseste be'enə', na' beyoa' xcame'enə' beze'e zjəyede' liže', chosə'əgüiate' beņə' ca' nite'enə'. Na' yoguə' beņə' ca' ža'anə' besyə'əbanene' na' gwsə'elaogüe' e Diozən' gosə'əne': —Bitonə' le'icho gaquə' ca de'e nga bagoc.

Jeso'osən' gwleje' Lebin' par gwlene' disipl che' ca'

¹³ Gwde na' Jeso'osən' gwyeye' cho'a nisda'ona' de'e yoblə' na' beņə' zan besə'əžag gan' zoe'enə' nach bsed blo'ine' lega'aque'. ¹⁴ Na' catə' beyož bzejni'i Jeso'osən' lega'aque' beze'e na' lao zjəyede'enə' ble'ine' to beņə' goçhixjw, beņə' le' Lebi xi'in to beņə' le' Alfeo, chi'e latjə' gan' chesə'əçhixjue'enə'. Na' Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'.

Nach Lebin' gwzože'e jənaogüe'ene'.

¹⁵ Na' goquən' chi' Jeso'osən' liž Lebin' len disipl che' ca' chsa'ogüe'. Na' nitə' beņə' zan beņə' goçhixjw ca' na' nochlə beņə' güen de'e mal ca' chsa'olene' lega'aque'. Nitə' beņə' zan chedə' zane' choso'ozenague' che' na' chso'onlilaže'ene'. ¹⁶ Na' beņə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len beņə' fariseo ca' catə' besə'əle'ine' chi' Jeso'osən' chaolene' beņə' goçhixjw ca' na' yebalə' beņə' güen de'e mal ca', gwse'e disipl che' ca': —Malən' chon maestr chelen' che'ej chaogüe' txen len beņə' goçhixjw na' nochlə beņə' güen de'e mal beņə' cui chonlento' txen.

¹⁷ Na' catə' bene Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə', gože' lega'aque': —Beņə' cui chsa'acšene bito chesə'əyažjene' beņə' güen rmech. Beņə' ca' chsa'acšene lega'aque'enə' chesə'əyažjene' beņə' güen rmech. Nada' za'a zedəyena' par niçh beņə' ca' zjəņeze de que zjənaaque' beņə' güen de'e mal yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə', pero bito zedəyena' par niçh beņə' ca' chsa'aque'ne' bazjənaaque' beņə' güen yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'.

Gosə'ənbene' Jeso'osən' bixçhen' bito gwleje' tgüejə' catə' cui əse'ej əsa'o disipl che' ca'

¹⁸ Na' goquən' to ža catə' disipl che Juannə' na' disipl che beņə' fariseo ca' nite'e sin cui chse'ej chsa'ogüe'. Na' ja'ac balə' beņə' lao Jeso'osən' na' gwse'ene': —Disipl che Juannə' na' leccə' disipl che beņə' fariseo ca' chnite'e zan las sin cui chse'ej chsa'ogüe' par chso'elə'oche' Diozən'. Pero disipl çhio' ca' chse'ej chsa'ogüe'. žBixçhen' ža?

¹⁹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Catə' chac to yelə' gošagna' beņə' migw che be'enə' chžagna'anə' chse'ej chsa'ogüe'. Na' ca'aczən' naquən len nada' na' len disipl çhia' ca', chse'ej chsa'ogüe' lao ne'e zoa' len lega'aque'. ²⁰ Catə'əchən' əžin ža yesə'əçhe'exəxj beņə' contr çhia' ca' nada', cana'əchən' əchoj catə' cuiçh əse'ej əsa'o disipl çhia' ca'.

²¹ Notono beņə' zo beņə' chçhine' to pedas lachə' cuiņə' xəo nis par yoda' xa gole'enə' de'en baçh chyoe. Šə can' gone', catə' çhib xə'enə', yebe' lachə' cobən' na' əçhezəchən len. ²² Na' leccə' ca' notono zo beņə' chgue'e bino cobən' lo'o yid golən'. Šə gone' ca', bino cobən' əçhezən yid golən' na' laljə' binon' na' cuiayi' yidən'. Cle la' cheyalə' que'e bino cobən' lo'o yid cobə.

Jeso'osən' gwne' ca' par bzejni'ine' lega'aque' de que bito gaquə' yesə'ənaogüe' costombr gol çhega'aque'enə' na' yesə'ənaotie' de'en chsed chlo'ine'.

Bosə'oleçhj disipl ca' trigon' ža dezcanzən' par gwsa'ogüe'en

²³ Na' gozaquən' to ža dezcanz Jeso'osən' gwdie' len disipl che' ca' gan' nyaž trigon', nach disipl che' ca' gosə'əlechje' trigon' lao gosə'ədi'enə'. ²⁴ Nach besə'əle'i bałə beṇə' fariseo ca' can' gwso'on disipl ca' na' gwse'e Jeso'osən': — Bgüiašc can' chso'on disipl chio' ca' žin de'e cui de lsens goncho ža dezcanzən'.

²⁵⁻²⁶ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': — ĩEcabi za'alažə'əle de'en bablable can' ben de'e Rei Dabin' ca' tyemp catə'an goc Abiatarən' bħoz əblaoch? Nan de que to ža cui gota' de'e əsa'o de'e Dabin' len beṇə' lĵuežje' ca' na' gosə'ədone'. Nach gwyeje' lo'o yo'odao' əblao che chio'o beṇə' Izrael. Na' gwxi'e yetxtil de'en bazjəncua' bħoz ca' par Diozən', na' gwsa'ogüe'en len beṇə' lĵuežje' ca' la'aṇə'əczə cui zjənaque' bħoz, len yetxtilən' bito de lsens par gao notə'əteza beṇə' len, letga bħoz ca' chac əsa'ogüe'en.

²⁷ Na' lecəə gwna Jeso'osən': — Diozən' bene' beṇəchən' na' techlə gwleje' to ža lao xman par niçh beṇəchən' gaquə so'one' dezcanz. Bito gwlej Diozən' ža dezcanzən' parzə niçh so'omba'əne'en. ²⁸ Naquən lao na'a əṇia' bin' naquən güen goncho ža dezcanzən', nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

3

Beyaque to beṇə' mbižə šla'a ne'enə'

¹ Na' gozej Jeso'osən' to lo'o yo'odao' che neto' beṇə' Izrael yeto ža dezcanz. Na' lo'o yo'oda'onə' zo to beṇə' bambižə šla'a ne'enə'. ² Na' beṇə' fariseo ca' ža' yo'oda'onə' chosə'əgüiateze' Jeso'osən' chesə'əbeze' šə goyone' be'enə' ža dezcanzən' par niçh əsa'ogüe' xya contr le'. ³ Jeso'osən' gože' ben' mbižə ne'inə': — Gwzoža' na' da ngala.

Nach bgüiguə' ben' gwzeche' laogüe'enə'.

⁴ Jeso'osən' gože' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə': — ĩEna lein' goncho de'e güen ža dezcanzən', o šə nan goncho de'e mal? ĩEnan goncho par niçh cui sa'at beṇə', o šə nan goncho par niçh sa'ate'?

Pero beṇə' ca' ža'anə' bitobi gosə'əne'. ⁵ Nach Jeso'osən' bgüie' lega'aque' znia tant gwzoe' trist chedə' cui chse'enene' se'ejni'ine' bin' chene'e Diozən' so'one'. Nach Jeso'osən' gože' be'enə': — Bli' na'onə'.

Nach bli' na' be'enə' na' beyaquen. ⁶ Nach beṇə' fariseo ca' catə' besa'aque' yo'oda'onə' bosə'əxi'e len beṇə' ca' chso'on txe'n len Erodən' naclə so'one' par so'ote' Jeso'osən'.

Beṇə' zan besə'əžag cho'a Nisdəo' Galilean'

⁷⁻⁸ Jeso'osən' len disipl che' ca' gwsa'aque' yo'oda'onə' na' ja'aque' cho'a nisdə'onə'. Na' beṇə' zan jəsə'ənaogüe'ene' chedə' gwse'enene' dižə' che Jeso'osən' can' chone' de'e zan de'e zaque'e. Na' beṇə' ca' za'aque' do gan' mbane Galilean', na' do gan' mbane Jodean', na' do Jerosalenṇə', na' do Idomea, na' do yešla'a yao Jordannə', na' do gan' mbane Tiro na' Sidon. Za'aque' chedə' gwse'enene' yesə'əle'ine' Jeso'osən'. ⁹⁻¹⁰ Babeyon Jeso'osən' zan beṇə' chsa'acšene na' yoguə' beṇə' ca' ne'e chsa'acšene besyə'əyiljlaže'e naclə so'one' par niçh yesə'əlapə na'aga'aquen' le'. Tant beṇə' zan gosə'əbiadi'ene' xte bosə'əochi'izoje'ene'. De'e na'anə' Jeso'osən' bene' mendad so'on disipl che' ca' probnid to barcw par le'. ¹¹ Na' beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio'on lo'o yichjla'ažda'oga'aquen' catə' besə'əle'ine' Jeso'osən' besə'əzo xibga'aque' laogüe'enə' na' de'e xio' ca' gwso'osya'an gosə'anə': — Le' naco' Xi'in' Dioz.

¹² Pero Jeso'osən' bene' mendad len lega'aquən cui so'en dižə' non' naque'.

Jeso'osən' gwleje' šizĵn beṇə' bsi'e apostol

13 Na' gwde na' Jeso'osən' gwloe' to lao ya'a na' goxe' yoguə' disipl che' ca' par nich cueje' beṇə' ca' əsə'ac apostol che'ena', nach yogue'e gosə'əbigue'e gan' zoe'ena'. 14 Na' gwleje' šižin beṇə' par yesə'ədalene' le' na' par nich əsele'e lega'aque' žjəsə'ədixjue'ine' beṇə' can' na' Diozən'. 15 Na' bnežjue' lega'aque' yelə' gwnabia'anə' par nich besyə'əyone' beṇə' ca' chse'i yizgüe' na' par nich goc besyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'. 16 Gwleje' Simon ben' bsi'e Bed, 17 na' Jacobən' len Juan biše'ena' xi'in Sebedeon'. Jeso'osən' bsi'e Jacobən' na' Juannə' Boanerges, chedə' zjənaque' beṇə' loc. 18 Na' gwleje' Ndresən', na' Lipən', na' Bartolomen', na' Mtion', na' Tomasən', na' Jacob xi'in Alfeon', na' Tadeon', na' Simon ben' chon txen len beṇə' ca' zjənzi' cananistas. 19 Nach gwleje' Jod Iscariotən' ben' bdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'.

Gosə'əne' de que Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebon'

Gwde gwleje' disipl che' ca' beyeje' liže'ena' len lega'aque'. 20 Nach de'e yoblə besə'ədopa beṇə' zan gan' nite'ena' xte nic goquə latjə əsa'ogüe'. 21 Catə' gwse'ene family che Jeso'osən' de que cui de latjə chega'aque' ni par əsa'ogüe', ja'aque' gan' zo Jeso'osən' par yesyə'əche'əxaxje'ene' chedə' gosə'əna beṇə' de que chactonte'ena'.

22 Na' leczə balə beṇə' Jerosalennə' beṇə' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' bla'aque', na' gosə'əne': —Beelsebo de'en chnabia' de'e xio' ca' yo'o yazan yichjla'aždao' benga, na' chebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac cheina'.

23 Nach Jeso'osən' goxe' beṇə' ca' par yesə'əbigue'e gan' zoe'ena' na' be'e jemplən' len lega'aque', gože': —Satanasən' de'en chnabia' de'e xio' ca' bito gaquə yebej cuinei lo'o yichjla'aždao' beṇə'. 24 Šə beṇə' ža' to nasyon əsa'aque' choplə na' yesyə'ədile' entr lega'aque', əgwžiai'i nasyon chega'aque' na'anə' šə ca'. 25 Na' šə to family beṇə' əsa'aque' choplə na' yesyə'ədile' entr lega'acze', leczə yenit family chega'aque' na'anə' šə ca'. 26 Na' leczə ca' šə Satanəsən' len de'e xio' chei ca' əsa'aquən choplə na' yesyə'ədilən, cuiayi' yelə' chnabia' chega'acquənnə' šə ca'.

27 Nezecho notono no gaquə šo' liž to beṇə' gual par žjəlane' šinlaze' ca' sin cui əgwcheje'ene' to do. Pero šə əgwcheje'ene' guaquə cuane' šinlaze' ca'.

28 De'e li chnia' le'e, bitə'ətezə de'e mal de'en chso'on beṇə'chən' na' bitə'ətezə dižə' mal de'e chso'e contr Diozən', Diozən' yezi'ixene' chega'aque' šə yesyə'əadinjene'en. 29 Pero notə'ətezə beṇə' soe' dižə' contr Spirit che Diozən' cuat yezi'ixen Diozən' chega'aque'. Zejlīcanə yesə'əzi'e castigw chei.

30 Can' gwna Jeso'osən' chedə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' gosə'əne' de que cho'o chaz de'e xio'onə' lo'o yichjla'ažda'ogüe'ena'.

Xna' Jeso'osən' na' biše'e ca' besə'əžine' gan' zoe'ena'

31 Gwde de'e ca' xna' Jeso'osən' len biše'e ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən'. Na' chyo'olə gosə'əbeze' gosə'əṇabe' so'elene' le' dižə'. 32 Na' beṇə' zan ca' zjəchi' tcuit tcue'ej Jeso'osən' gwse'ene': —Xna'on len beṇə' bišo'o ca' zjəzeche' chyo'olə na' chse'enene' əso'elene' le' dižə'.

33 Pero Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nita' beṇə' yoblə beṇə' bazjənaquə ca xna'a na' ca biša'a.

34 Nach Jeso'osən' blo'e beṇə' ca' zjəchi' tcuit tcue'eje'ena', gwne': —Beṇə' quingan' bazjənaque' ca xna'a na' bazjənaque' ca biša'a. 35 Can' naquən len notə'ətezə beṇə' chso'one' can' chazlažə' Diozən', zjənaque' ca xna'a na' ca biša'a na' ca zana'.

4

Jempl che benə' gozən'

¹ Na' de'e yoblə gwzo Jeso'osən' cho'a nisdə'onə' na' goszolaogüe' chsed chlo'ine'. Na' tant benə' zan besə'ədobə gan' zo'enə' xte benən byen gwyo'o Jeso'osən' gwchi'e to lo'o barcw de'en chi' galə'əza cho'a nisdə'onə'. Na' yoguə' benə' ca' besə'ədobən' gosə'ənite'e lao yoxən'. ² Nach Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque' len zan jempl. Na' be'elene' lega'aque' to jempl bsaquə'əlebene' xtižə' Diozən' ca trigw.

³ Nach gwne': —Le'e gwzenag de'e nga. To benə' gwze'e zde' güen trigw. ⁴ Na' lao chose' trigon' balən jəsə'əchazən cho'a nez na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' gwsa'ob len. ⁵ Na' yebalən jəsə'əchazən ga naquə' lao yej ga cuitec žia yo. De'e na'anə' le'e bla'acten. ⁶ Pero na' catə' beža'achgua besə'əcuadən na' le'e gosə'əbižten chedə' bitobi loi gwso'on. ⁷ Na' yebalən besə'əgo'onən' lao yo ga nchixə xsa yešə' na' bla'aquan' txe'n len xsa yešə'ənə'. Na' besə'əlolə' yag yešə' ca' lega'aquan, na' bitobi gosə'əbian. ⁸ Na' yebalən besə'əgo'onən' lao yo šao' na' bla'aquan, na' gosə'əcha'on na' balən gosə'əbian šichoə güejə, na' yebalən gosə'əbian gyon güejə, na' yebalən gosə'əbian to gueyoa güejə.

⁹ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e žia nagle de'e chene legwzenag.

Jeso'osən' bzejni'ine' bixchen' cho'elene' benə' jempl

¹⁰ Na' catə' cuich nitə' benə' zan len Jeso'osən', disipl che' ca' šižin na' len yeziquə'əchlə benə' ca' zjəsə'ənao le', gosə'ənabene' le' bi zejen jemplən'. ¹¹ Nach gože' lega'aque': —Diozən' chone' par nič le'e ənezele de'en cui no gwneze antlə de que le' nabi'e con notə'ətežə benə' soe' latjə. Pero benə' yeziquə'əchlə cho'elenga'aca'ane' jempl chedə' bito chse'ejle'e chia'. ¹² Chona' ca' par nič yesə'əle'ine' de'en chona' na' bito sa'acbe'ine' bi zejen, na' par nič əse'enene' xtižə'anə' na' cui se'ejni'ine'en, chedə' bazjənaque' benə' la'aždao' žod. Žalə' bito zjənaque' benə' la'aždao' žod, gwse'ejni'ine' bi zejen de'en chse'enene'ənə', na' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'ənə' na' Diozən' yezi'ixene' chega'aque'.

Jeso'osən' bzejni'ine' bi zeje jempl che benə' güen trigon'

¹³ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —čEbitonə' šejni'ile jempl nga? Šə bito chejni'ilen' čnacxa šejni'ile jempl ca' yela'? ¹⁴ Quingan' zejen jempl che benə' güen trigon'. Xtižə' Diozən' gwxaquə'əleben ca de'en gožə be'ənə'. ¹⁵ Na' nitə' benə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' le'e chžinte Satanə'n de'en chnabia' de'e xio' ca' chebejan xtižə' Diozən' lo'o yičhjlə'aždaoga'aque'ənə'. Na' chac chega'aque' can' goquə' len trigon' de'en jəsə'əchaz cho'a nezən'. ¹⁶ Na' leczə nitə' benə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' le'e chesyə'əbeiteine'en pero chac chega'aque' can' goquə' len trigon' de'en jəsə'əchaz lao yo de'en žia lao yejən'. ¹⁷ Zjənaque' ca to de'e cui bi loi chon, šložga chse'ejle'e che xtižə' Diozən'. Na' catə' chesə'əgue'i benə' lega'aque' na' choso'ochi' choso'osaque'e lega'aque' laogüe de'en chse'ejle'e xtižə' Diozən', nach le'e chesə'əbejyichjte'en. ¹⁸ Na' nitə' benə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' chac chega'aque' can' goquə' len trigon' de'en jəsə'əchaz lao yo de'en nchixə xsa yešə'ənə'. ¹⁹ Chesyə'alə' chesyə'əžejene' len bi de'en chso'one' na' chse'enene' yesə'əni'e, na' chesə'əzelaže'e gatə' bi de'en gatə' chega'aque' chedə' bazjənxoayague' chsa'aquene' de que naquən de'e žialao. Na' de'e ca' chso'one'ənə' choso'ololə'ən xtižə' Diozən' de'en bayo'o yičhjlə'aždaoga'aque'ənə', na' de'e na'anə' cui chso'one' can' chazlažə' Diozən'. ²⁰ Na' leczə nitə' benə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' do yičh' do lažə'əga'aque',

na' chso'one' yogua'əlol can' chazlažə' Diozən'. Chac čhega'aque' can' goquə len trigon' de'en jəsə'əchaz lao yo güennə'. Bałən gosə'əbian šichoa güejə, na' yebałən gosə'əbian gyon güejə, na' yebałən gosə'əbian to gueyoa güejə.

Jempl che de'en choncho len to yi'

²¹ Nach Jeso'osən' be'elene' disipl che' ca' yeto jempl, bsaquə'əlebene' de'en chsed chlo'ine'ena' ca to yi', gwne': —Notono no ggualə' to yi' na' gwdose'en to žomə na' nic no gwcuasa'ən xan xcamei. Syempr chde'e yi'inə' le'e ze'e par nič əgwse'eni'in lo'o cuartən'. ²² Guaquə can' na dicho de'en na: “Yogua'əlol de'en ngašə' na'a, gwžin ža la'alaon, na' yogua'əlol de'en cui no gwse'ejni'i antslə, leczə gwžin ža se'ejni'i be'nə' len.” ²³ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

²⁴ Na' leczə gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e gon xbab che de'en nga chnia' le'e. Con can' chzenagle xtiža'anə' leczə can' gona' par nič šejni'ilen, na' ca'aczə čha'oxen de'en šejni'ile. ²⁵ Šə chzenagle xtiža'anə' əgwzejni'ichda' le'e. Pero na' šə bito chzenagle čhei, de'e daon' banezele ganlažə'əlen.

Jempl che xoa' bin

²⁶ Yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga: To be'nə' chjeze' xoa' bi'nə' lao yežlyo čhe'ena'. ²⁷ Chde na' cheyeje' chjəyetase' na' catə' chžin or chase' na' chase'. Na' ca'azə chac chesə'əde ža ca' na' yel ca'. Na' chla'ac yel dao' ca' na' chesə'əcha'on. Pero bito neze be'ena' nac chaquən' chesə'əcha'o yel dao' ca'. ²⁸ Yežlyo na'anə' chonən par nič chla'ac yel dao' ca' na' chesə'əcha'on na' chəsə'əbian za'a nach chaquən yez. ²⁹ Na' catə' babgüiž yezən', be'ena' gozə len chelape'en čhedə' banaquə tyemp par chetobe' cwsešən'.

Yelə' gwnabia' che Diozən' gwxaquə'əleben ca xsa moztasən'

³⁰ Nach gwna Jeso'osən': —Na'a əgwlo'ida' le'e par nič ənezele naquən' gwxaquə'əlebe yelə' gwnabia' che Diozən'. ³¹ Gwxaquə'əleben ca to xsa moztas de'en chaz to be'nə' lao yežlyo čhe'ena'. Xsa moztasən' naquən le'ebeyožə de'e dao' rizə' lao bitə'ətezəchlə semiy. ³² Pero na' catə' chla'an chcha'on na' chaquən to yag cha'odao' na' chesə'əcha'o xoze'e ca' xte bia ca' zjəzo xile'e chso'on ližga'aquəb lo'o xoze'e ca'.

Jeso'osən' bzejni'ine' be'nə' porzə len jempl

³³ Jeso'osən' bsd blo'ine' be'nə' zan ca' besə'əžag gan' zo'ena' porzə len jempl ca de'e quinga babzoja', bzejni'ine' be'nə' xte ga zelao gwse'ejni'ine'en. ³⁴ Bitobi bichlə gwne' par bzejni'ine' lega'aque' sino porzə len jempl bzejni'ine' lega'aque'. Pero na' disipl che' ca' bzejni'ine' lega'aque' clar bi zejen to to jempl ca'.

Jeso'osən' bcueze' be' gualən' lao nisdə'onə'

³⁵ Na' le'e ža na'atezə do chxentg catə' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Elaquə'əcho yešla'alə nisdə'onə'.

³⁶ Nach disipl che' ca' bosyo'ocua'ane' be'nə' ca' nitə'əna' na' bosyo'ose'e barcon' gan' bayo'o Jeso'osən'. Nach yebałə barcon' gan' ža' be'nə' ca' jəsə'ənaon lega'aque'. ³⁷ Na' lao zda barcon' gwzolao gwyechj to be' gual lao nisdə'onə'. Na' barcon' gwyəjan nil na'alə por ni che be'ena', na' chas chatə' nisən' xte gwzolao gwyož barcon' nisən'. ³⁸ Pero na' Jeso'osən' bachtase' xni'ate barcon' lao to lmad, tant čhja'aque'ene'. Nach bosyo'osbane'ene' gwse'ene': —|Maestr! žEbitobi chacdo' de'en bach chbiayi'ichon'?

³⁹ Nach Jeso'osən' gwyase' lao ne'e chas chatə' nisdə'onə', nach gwdiłe' be'ena', na' bene' mendad len nisdə'onə' gože'en: —Bebe'eži.

Nach le'e besya'abe'ežite be'enə' len nisdə'onə'. ⁴⁰ Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Bito žeble. Le'e šejle'ech chia'.

⁴¹ Na' lega'aque' besya'əbanchgüeine' na' gwse' ljuējzga'aque': —Bitolja naquə bengə con to beṇəḥzə, la' ḥnacxa gon to beṇəḥ par yebeczie' be' gualən' len nisdə'onə'?

5

To beṇə' Gadaran' yo'o yaze' de'e xio'

¹ Jeso'osən' na' disipl che' ca' besə'əžine' yešla'alə nisdə'onə' gan' naquə laž beṇə' Gadara ca'. ² Na' catə' bechoj Jeso'osən' lo'o barcon', beza' to beṇə' Gadaran' capsantən' jəšague' le'. Na' be'enə' yo'o yaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə'. ³ Bengə con gwzoe' do capsant. Na' notoch no goquə gwčhej le' ni len do gual nic len gden. ⁴ Zan las boso'očheje' ni'a ne' ca' gden, pero syempr de'e xio' ca' gwso'onən ca bzoxxbtine' gdennə', na' notono goquə ṇabia' le'. ⁵ Do ža do yel gwde' do lao ya'a ca' na' do capsantən' bisye'e na' bene cuine' zi' len yej. ⁶ Na' catə' ble'ine' zda Jeso'osən' zitə'alə na' gwsa'adoe' jəšague'ene' na' bzo xibe'en lao Jeso'osən' be'elaogüe'ene'. ⁷ Nach de'e xio' ca' yo'o yaz yichjla'aždaogüe'enə' gosə'əṇen zizjo gosə'ənan: —Partlə le', partlə neto' Jeso'os Xi'in Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao. Diozən' naque' testigw čheto' chatə'əyoito' le' cui əgwčhi' əgwsaco'o neto'.

⁸ Gosə'ənan ca' čheda' Jeso'osən' bene' mendad gože' lega'aquən: —De'e xio' le'e yechoj yichjla'aždao' bengə.

⁹ Nach gož Jeso'osən' lega'aquən: —ḥBi lele?

Na' gosə'ənan: —Legionṇə' leto' čheda' naquə zanto'.

¹⁰ Na' be'enə' gotə'əyoine' Jeso'osən' par cui əsele'e de'e xio' ca' fuerlə laž be'enə'. ¹¹ Na' to ya'a de'e zo gaḷə'əzə chaš beṇə' choso'oye' coš zan. ¹² Na' de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoine' le' gwse'en: —Be'ešga latjə žjəyežo'oto' yichjla'aždao' coš ca'.

¹³ Nach Jeso'osən' be'e latjə. Na' besya'əchoj de'e xio' ca' yichjla'aždao' be'enə' na' jəsyə'əžo'on yichjla'aždao' coš ca'. Nach besya'ədiṇsesəb le'e ya'anə' na' jesyə'əxopəb lo'o nisdə'onə' na' gwsa'atəb gwse'ejəb nisən'. Na' ca do čhopa mil coš can' zjənaquə.

¹⁴ Na' beṇə' ca' chosə'əye' coš ca' besə'əle'ine' de'en bagoquən' na' de'en besə'əžebchgüe' besa'acdoe' nach jəsyə'ədiṇxje'ine' beṇə' lao' syodan' na' beṇə' nitə' do yoba. Na' beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' beṇə' goye coš ca' ja'aque' jəsə'əgüie' de'en bagoquən'. ¹⁵ Na' catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' besə'əle'ine' be'enə' gwyo'o gwyaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə', bachie nyaz xalane'e, na' babezošao' yichjla'aždaogüe'enə', na' besə'əžebe' de'en goquən'. ¹⁶ Na' beṇə' ca' besə'əle'i de'en goquən', gwse'e beṇə' ca' yela' can' beyaque ben' gwyo'o de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə' na' can' goquə len coš ca'. ¹⁷ Nach beṇə' ca' ža' gan' mbane Gadaran' jse'etə'əyoine' Jeso'osən' yeze'e lažga'aque'enə'.

¹⁸ Na' catə' besə'əžine' beyo'e lo'o barcon' par yeze'e len disipl che' ca', ben' bechoj de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə' gotə'əyoine' Jeso'osən' šejlene' le'. ¹⁹ Pero Jeso'osən' bito be'e latjə, gože'ene': —Beyej ližo' gan' ža' family chio' ca' na' jəyedixje'iga'aque'ne' catec de'e mban' baben Xancho Diozən' len le', na' can' bacheyaša' cheži'ilaže'e le'.

²⁰ Nach beza' be'enə' gwzolaogüe' jəyede' yoguə' syoda ca' gan' mbane Decapolisən' jəyzenene' catec de'e mban' baben Jeso'osən' len le'. Na' yogue'e besyə'əbanene'.

Jeso'osən' beyone' xi'in Jairon' na'yeto no'olə beṇə' gwdan lao xadoṇ che'ena'

²¹ Na' catə' beslaguə' Jeso'osən' len disipl che' ca' yešla'alə nisdə'onə' besyə'əchoje' lo'o barcon'. Na' besə'əžin beṇə' zan gan' nite'e cho'a nisdə'onə', na' besyə'əga'ane' na'azə. ²² Nach bžin to beṇə' le Jairo, naque' to beṇə' gwnabia' che yo'odao' che neto' beṇə' Izrael. Na' catə' ble'ine' Jeso'osən' bzo xibe' laogüe'ena'. ²³ Na' gotə'əyoichgüeine' le', gože'ene': —Xi'ina' no'olən' bachatbo'. Yo'ošga cano'obo' par ničh yeyaquebo' na' par ničh əbambo'.

²⁴ Nach Jeso'osən' t xen len disipl che' ca' ja'aclene' beṇə' gwnabian'. Na' beṇə' zan jəsə'ənaogüe' lega'aque' xte bosə'očhi'izəjene'. ²⁵ Na' entr beṇə' ca' len to no'olə beṇə' bagoc šižin iz chzoe' bgua'a. ²⁶ Na' babžaglaogüe' gwyeje' lao zan beṇə' güen rmech ca' na' babenditjei zgade xmechen' len lega'aque' na' notono goquə yeyon le'. Con byalə'əch yižgüe' che'ena'. ²⁷ Na' no'olən' babenene' xtižə' Jeso'osən', na' bgüigüe'e cožə' Jeso'osən' gan' zde' ladjo beṇə' ca' jəsə'ənao le' nach gwdane' xadoṇ che'ena'. ²⁸ Bene' xbab lo'o yičhja'aždaogüe'ena', gwne': —Šə con cana' xadoṇ che'ena', goyacczəda'.

²⁹ Na' le'e gwlezte bgua'a de'en chzo'ena' na' gocbe'ine' de que babeyaquene'. ³⁰ Nach Jeso'osən' leczə gocbe'ine' de que babeyone' to beṇə' len yelə' guac che'ena', na' gwyečhje' bgüie' benə' ca' zjəsə'ənao le', nach gože' lega'aque': —žNon' bagwdan xadoṇ chia'anə'?

³¹ Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Chle'ido' nitə' beṇə' zan nga, na' choso'očhi'izəje' le'. Na' nao': “žNon' gwdan nada'?”

³² Pero na' Jeso'osən' bgüie' yogue'e par ničh le'ine' non' gwdan le'. ³³ Na' no'olən' de'en gocbe'ine' babeyaquene' na' do chaž chžebze' bgüigüe'e bzo xiben' lao Jeso'osən' par gože'ene' dołol can' bagoc che'. ³⁴ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Xi'inđaogua'a, babeyacdo' chedə' chonlilažo'o nada'. Beyej to šao' to güen na' Diozan' gone' par ničh cuich gue'ido' yižgüen' nac ca'.

³⁵ Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'ən ca' catə' besə'əžin beṇə' gwsa'ac liž Jairon' ben' naquə xa bi'i no'olən' jse'eže'ene': —Bagot bi'i no'ol dao' čhio'onə'. Bitoch gondo' maestran' zed.

³⁶ Pero Jeso'osən' bito bene' cas che de'ena' jež be'ena', con gože' Jairon': —Bito žebo'. Con benlilažə' nada'.

³⁷ Na' bito be' Jeso'osən' latjə əžja'acquəch beṇə' ca' len le', sino Bedən' len Jacobən' na' Juan beṇə' bišə' Jacob na'azən' ja'ac len le'. ³⁸ Na' catə' besə'əžine' liž beṇə' gwnabian', Jeso'osən' ble'ine' de que beṇə' ca' ža' cha'ašilən' bachso'one' scandl na' bachesə'əbežchgüe'. ³⁹ Nach catə' gwyo'e cha'ašilən', gože' lega'aque': —žBixchen' bachonle scandl na' chbežle? Bito nacho' bi'i guat, con chtasbo'onə'.

⁴⁰ Na' gosə'əzi'ichižə' beṇə' ca' ža'anə' le'. Nach Jeso'osən' bebeje' yoguə' beṇə' ca' ža'anə', na' gwche'e xaxna' bi'i guatən' na' beṇə' ca' zja'ac len le' na' gwso'e lo'o cuartən' gan' debo'onə'. ⁴¹ Nach bexe'e na' bi'i no'olə guat da'onə' na' bolgüiže'ebo' gože'ebo': —Talita comi—, zeje dižə': “No'ol dao', əchnia' le', beyas.”

⁴² Nach le'e beyaste bi'i no'ol daon' na' bedabo'. Nacho' bi'i šižin ize. Nach xaxna'abo'on len beṇə' ca' yelə' ža' lo'o cuartən' besyə'əbanchgüeine'. ⁴³ Jeso'osən' bene' mendad cui əso'e dižə' can' goquən', na' leczə bene' mendad len xaxna'abo'on əso'ebo' de'e gaobo'.

6

Bežin Jeso'osən' Nasaretən'

¹ Na' Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' Capernaunnə' na' jəya'aque' Nasaret gan' gwcha'o Jeso'osən'. ² Na' ža dezcanzən' gwyeye' yo'odao' che neto' beṇə' Izrael na' gwzola'o bsed əblo'ine' beṇə'. Na' beṇə' zan beṇə' ca' gwse'enene' xtiže'ena', besyə'əbanene' na' gwse'e ljuežjga'aque': —¿Nacxa goquən' neze benga yoguə' de'en chsed chlo'ine'en ža? ¿No bzejni'i le' de'en naquə' de'e si'inna'?, na' žnac chaquən' chone' miłagr? ³ Nombi'acho benga. Le'ena' carpinter xi'in Marian', na' beṇə' bišə' Jacob, na' Jwse, na' Jodas, na' Simon. Nach zane' ca' nitə' lažcho nga.

Na' de'en gwso'one' xbab de que Jeso'osən' naque' con to beṇə' gwlaž chega'aque', de'e na'anə' bito gwse'ejle'e che'. ⁴ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —La'aṇə'əczə beṇə' zan chso'e yelə' bala'an che beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən', pero beṇə' gwlaž chega'aque' ca' na' family chega'aque' ca' na' beṇə' ca' nitə' ližga'aque' bito chso'e lega'aque' yelə' bala'an.

⁵ Na' laogüe de'en cui gwse'ejle'e che Jeso'osən', bito bene' zan miłagr Nasaretən' con de'e bene' bxoə ne'ena' to čhopə beṇə' na' besyə'əyaquene'.

⁶ Na' bebane Jeso'osən' de'en cui gwse'ejle'e che'. Na' gwdechlə gwyeye' len disipl che' ca' na' bzejni'ine' beṇə' ca' ža' yež ca' de'en zjəchi' galə'əzə.

Jeso'osən' bsele'e disipl che' ca' šižin jəsə'adixjui'e xtiže'ena'

⁷ Jeso'osən' botobe' disipl che' ca' šižin na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par nič əsa'aque' yesyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'. Na' bsele'e čhopə güežaga'aque' jəsə'adixjui'e xtiže'ena'. ⁸ Na' bene' mendad len lega'aque' bitobi əso'oxe'e tnezən', sino tozə garrot. Gože' lega'aque' de que bito cheyałə' əso'e bsod, ni yet, ni mech. ⁹ Be'e latjə yoso'oleje' šcue' yel, na' əsa'aze' tozə camis. ¹⁰ Na' ze'e sa'aque' catə' gože' lega'aque': —Catə' əžinle liž beṇə' yesyə'əbei yoso'ogüialao le'e, na'atezə sole na' na'atezə yesa'acle par žja'acle ga yoblə. ¹¹ Na' gatə'ətezə əžinle ga cui nono yebei əgüialao le'e, na' nic yoso'ozenague' chele, le'e yesa'ac latjən'. Na' catə' yesa'aclen', əgws'i'ins ni'alən' par yežib bišten' de'en gwžianə', nič əgwlo'ile beṇə' ca' de que de'e malən' chso'one' cui choso'ozenague' xtižə' Diozən' de'en cho'elen'. Diozən' bene' par nič byinj yi' na' sofr la'o syoda Sodomān' na' syoda Gomorran' por ni che de'en cui boso'ozenag beṇə' ca' che'. Na' de'e li' əchnia' le'e catə' əžin ža gon Diozən' castigw zejlicəne che yoguə' beṇə' ca' chso'on de'e malən', beṇə' ca' cui yoso'ogüialao le'e yesə'əzaquə'əzi'iche' clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodomān' na' Gomorran'.

¹² Nach gwsa'ac disipl ca' na' jəsə'adixjui'e de que beṇə'chən' cheyałə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'ena'. ¹³ Na' leczə besyə'əbeje' zan de'e xio' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' na' boso'ošone' set lao cuerp che zan beṇə' ca' chsa'acšene na' gwso'one' par nič besyə'əyaquene'.

Can' goquə got Juan ben' bchoa beṇə' nis

¹⁴ Na' Erodən' ben' chnabə' beṇə' Galilea ca' benene' dižə' ca naquə' yoguə'əlol de'e güen de'en ben Jeso'osən', la' beṇə' zan gosə'əneze' de'e ca' ben Jeso'osən'. Nach gwna Erodən': —Bengan' de'e Juannə' ben' bchoa beṇə' nis. Babebane' ladjo beṇə' guat ca', na' de'e na'anə' chac chone' miłagr quinga.

¹⁵ Nach yebałə beṇə' gosə'əne': —Naque' profet Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

Nach yebałə' gosə'əne': —Naque' to profet ben' choe' xtižə' Diozən' can' gwso'on de'e profet beṇə' ca' gwnitə' cana'.

16 Pero catà bene Erodàn' xtižà' beṇà' ca' na' gwne': —Bengan' de'e Juannà' ben' bena' mendad gosà'əchogue' yene', na' ṇa'a babebane' ladjo beṇà' guat ca'.

17-18 Quinga goquà got Juannà'. Erodàn' beque'e Erodiasən' ca xo'ole', len Erodiasən' naque' xo'olà Lip biše'enà'. Na' Juannà' gože' Erodàn': "Malàn' beno' beca'o no'ol che beṇà' bišo'onà' par naque' xo'olo'." Na' de'en gož Juannà' Erodàn' ca', de'e na'anà' Erodàn' bene' mendad gosà'əzene' Juannà' na' gosà'əgü'e'ene' ližyan', na' boso'ocheje' ni'a ne'e ca' gden.

19 Erodiasən' gwlo'olaže'e Juannà' por ni che de'en gože' Erodàn' ca', na' gone'ene' gote'ene', pero bito goquà. 20 Erodàn' gocbe'ine' de que Juannà' dzacze' licha na' de que naque' to beṇà' güen. De'e na'anà' bžeb Erodàn' gone' mendad so'ote' Juannà' na' de'e na'anà' bito be' Erodàn' latjə bi gone no'olàn' Juannà'. Na' la'anà'əczə bitotec gwyejni'i Erodàn' bi de'en gwna Juannà', bebeine' bzenague' xtiže'enà'. 21 Pero na' gotà' to latjə par got Erodiasən' Juannà'. Catà'ən gwy'e'i Erodàn' iz, bene' to lni par beṇà' gwnabia' che' ca', na' par beṇà' gwnabia' che soldad ca', na' par beṇà' blao ca' nità' Galilean' gan' chnabi'enà'. 22 Bi'i no'ol che Erodiasən' gwyo'obo' lo'o cuart gan' chsa'o beṇà' ca' na' bya'abo'. Na' lechguale bebei Erodàn' na' len beṇà' ca' chsa'olen le' txen can' bya'abo'. Nach Rei Erodàn' gože'ebo': —Gwṇab bità'ətezə de'en che'endo' na' goṇa'an.

23 Na' bene' lyebe len lebo' bzoe' jorament de que əgwnežjue'ebo' bità'ətezə de'e əṇabebo' le' la'anà'əczə šə gašjə ṇasyon gan' chnabi'enà'. 24 Nach bechojbo' na' gožbo' xna'abo'onà': —žBin' əṇabda'ane' goṇe'?

Nach xna'abo'onà' gože'ebo': —Gwṇabene' goṇe' le' yichj Juannà' ben' bchoa beṇà' nis.

25 Nach le'e beyo'oseste bi'i no'olàn' gan' chaolen rein' beṇà' ca' yelà, na' gožbo' rein': —Beṇ nada' ṇa'atec ṇa'a yichj Juannà' ben' bchoa beṇà' nis bžian to lao plat.

26 Nach rein' gwzochgü'e' trist catà' beyož gož bi'i no'olàn' le' ca', pero na' baçhlə bzoe' jorament len lebo' lao beṇà' ca' zjənaquə combidàn'. De'e na'anà' benšaze' can' gwṇabe bi'i no'olàn' le'. 27 Nach le'e bente rein' mendad šej to soldad žjəchogue' zelao yen Juannà' na' əgwzi'e' yichje'enà' to lao plat. 28 Nach gwyej soldadàn' ližya gan' de Juannà' jəchogue' yene'enà' na' bži'en to lao plat. Nach beyože'en jəyenežjue'en bi'i no'olàn', na' bi'i no'olàn' bnežjwbo'on xna'abo'on.

29 Catà' gwse'ene disipl che de'e Juannà' de'en goquàn', jəsyə'əxi'e cuerp che'enà' na' jəsə'əcuəše'en.

Jeso'osən' bguaogü'e' gueyà' mil beṇà' byo

30 Na' catà' besyà'əžin disipl che Jeso'osən' gan' zoe'enà' gwso'elene'ene' dižà' can' jse'ene'enà', na' can' jəsə'ədixjui'e can' na' Diozàn'. 31 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e da, šejcho to latjə ga cui no ṇla' žjencho šlož dezcanz.

Gwne' ca' çhedà' beṇà' zan chsa'aš gan' nite'enà', na' cui goquà latjə par gao Jeso'osən' len disipl che' ca'. 32 Nach Jeso'osən' len disipl che' ca' gwso'e to lo'o barcw na' gosà'əlague'e nisdà'onà' par besə'əžine' to latjə ga cui no ṇla'. 33 Pero beṇà' zan besə'əle'ine' lega'aque' catà'ən gwsa'aque', na' besyà'əyombi'e Jeso'osən'. Nach gwsa'acdo beṇà' ca' ža' yoguà' yež ca' zjəchi' galə'əzə əzja'aque' zaquə' galən' əžin Jeso'osən' len disipl che' ca' na' byobəch besə'əžine' cle ca' Jeso'osən' len disipl che' ca'. 34 Na' catà' besə'əžine' cho'a nisdà'onà' Jeso'osən' ble'ine' beṇà' zan ca' na' beyašə'əlaže'e' lega'aque', çhedà' gocbe'ine' de que zjənaque' ca' xilə' ca' bian' cui no xane de. Na' Jeso'osən' bzejni'ine' lega'aque'

de'e zan. ³⁵ Na' catə' bachexjw ž'e'enə' gosə'əbiguə' disipl che' ca' laogü'e'enə' na' gwse'ene': —Bachal na'a na' zocho to latjə ga cui no nla'. ³⁶ Bitobi de che beñə' quinga par əse'ej əsa'ogü'e'. Bzeišgueiga'aque'ne' dižə' ničh žjəya'aque' yež ca' de'en zjachi' galə'əzə' par ničh žjəsə'əxi'e de'e se'ej əsa'ogü'e'.

³⁷ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gwnežjo de'e sa'ogü'e'.

Na' gwse'ene': —¿Eche'endo' šejcho žjəxi'icho tml pes yetxtilən' par əgwnežjwchon əsa'o beñə' quinga?

³⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Balə yetxtil chechon' de? Le'e güiašc.

Na' catə' gosə'ənezene', gwse'ene': —Gueyə' yetxtil na' čopə beļ ya'a.

³⁹ Nach ben Jeso'osən' mendad gosə'əbe' beñə' zan ca' lao yixye daquə'əna', xonj güeje'. ⁴⁰ Na' besə'ədobə to gueyoa güeje' na' šiyon güeje' gosə'əbi'e lao daquə'əna'. ⁴¹ Na' Jeso'osən' gwxi'e yetxtil ca' gueyə' na' beļ ya'a ca' čopə, na' bgüie' yobalə be'e yeļə' choxcwlen che Diozən' na' bzoxje' yetxtilən'. Na' bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che che beñə' ca'. Leczə ca' bene' len beļ ya'a ca' čopə, na' gwso'e che yoguə' beñə' ca'. ⁴² Yogue'e gwsa'ogü'e'en xte ca' gwse'eljene'. ⁴³ Na' pedas yetxtil ca' na' beļ ya'anə' besyə'əga'an bosyo'otobe'en, na' gwsa'aquan šizjən žomə. ⁴⁴ Na' beñə' ca' gwsa'o yetxtilən' na' beļ ya'anə' zjənaquə' gueyə' mil beñə' byo cui cuent no'olə na' cui cuent bidəo'.

Jeso'osən' gwze'e lao nisdə'onə'

⁴⁵ Gwde na' Jeso'osən' bene' mendad yesyə'əyo'o disipl che' ca' lo'o barcon' par yesyə'əbialaogü'e' yesyə'əlague'e yešla'alə nisdə'onə' par yesyə'əžine' Bet-saidan', žlac ne'e bega'an le' bzeine' beñə' zan ca' dižə'. ⁴⁶ Na' catə' beyož bzei Jeso'osən' beñə' ca' dižə', gwlo'e' to lao ya'a par jene' orasyon. ⁴⁷ Na' catə' goļ, barcon' gan' zesyə'əyo'o disipl che' ca' bazdan gwcholte nisdə'onə', na' yetozə Jeso'osən' bega'ane' lao ya'anə'. ⁴⁸ Na' ble'ine' de que naquan zdebə par yesə'əžiguə'əche' barcon' chedə' chečj be'ena' clelə. Na' do šbal' beyetj Jeso'osən' ya'anə' na' gwze'e tlo'o nisdə'onə' na' gwyeje' galən' zja'ac disipl che' ca'. Na' bene' ze te yešla'alə galən' zja'aque'. ⁴⁹ Pero na' catə' besə'əle'ine' le' zde' lao nisdə'onə' gwsa'aque'ne' de que naque' to beñə' guat, na' gwso'osy'e. ⁵⁰ Yogue'e besə'əle'ine' le' na' besə'əžebchgü'e'. Pero na' le'e bolgüizte' lega'aque' na' gože': —Leyebēi, nada'anə'. Bito žeble.

⁵¹ Nach beyo'e lo'o barcw čhega'aque'ena' na' le'e gwlezte be'ena'. Na' lechgualə besyə'əbanene', ⁵² la' bito gwsa'ache'ine' non' naquə' Jeso'osən' la'anə'əczə' bguaogü'e' beñə' zan ca' len gueyə'əzə' yetxtilən' chedə' nežjənčhol yichjla'aždaoga'aque'ena'.

Jeso'osən' beyone' beñə' chsa'acšene beñə' nitə' Genesaretən'

⁵³ Na' catə' beyož besyə'əlague'e nisdə'onə', besə'əžine' gan' mbane Genesaretən'. Na' besə'əchoje' barcon' na' bosə'očheje'en cho'a nisdə'onə'. ⁵⁴ Na' ze'e besyə'əchoje' barcon' catə'əczlə besyə'əyombia' beñə' ca' ža' Genesaretən' Jeso'osən'. ⁵⁵ Na' gwsa'ašdöe' yoguə' yež ca' zjəchi' doxen gan' mbane Genesaretən', na' gosə'əche'e yoguə' beñə' ca' chsa'acšene zjəxoateze' lao xcamga'aque'ena' par jso'ene' gan' gwse'enene' rson to Jeso'osən'. ⁵⁶ Na' gatə'əteza' gwyej Jeso'osən' šə' lao' syoda, o šə' lao' yež ca', con bosə'onite'e beñə' ca' chsa'acšene do cho'a nezən' na' gwsa'atə'əyoine' Jeso'osən' šə' güe'e latjə yesə'əgane' lačga lox xadon che'ena'. Na' yoguə' beñə' ca' gosə'əgan' len besyə'əyaquene'.

7

De'e mal de'en chchoj yichjla'azda'ochon' chonən manch la'azda'ochon'

¹ Bałə beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwsa'aque' Jerosalennə' na' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən'. ² Na' catə' besə'əle'ine' de que bałə disipl che Jeso'osən' bito bosyo'one'e zan las ze'e sa'ogüe', na' gwsa'ogüe' xya contr disipl ca' lao Jeso'osən'. ³ Ca naquə costombr che yoguə' neto' beṇə' Izrael na' mazəchlə che beṇə' fariseo ca' beṇə' ca' leczə zjənaquə beṇə' gwlaž cheto', bito chsa'ogüe' šə cuiṇə' yosyo'one'e zan las, la' can' naquə costombr de'en gosə'ənao de'e xaxta'oto' ca'. ⁴ Catə' chja'aque' gan' chac ya'anə' na' catə' chesyə'əžine' ližga'aque' bito chsa'ogüe' xte catə'əch bagwsa'a gosə'əyib cuinga'aque'. Na' dech de'e zan costombr de'e chəsə'ənaogüe' ca de'en chso'one' xi'ilažə' tas plat chega'aque' ca' na' yesə' de ya, na' no mes chega'aque' segon can' na costombr golən'. ⁵ De'e na'anə' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwse'e Jeso'osən': —¿Bixchen' disipl chio' ca' bito chesə'ənaogüe' costombr ca' de'en bosyo'ocua'anlen de'e xaxta'ochə ca' chio'o'? ¿Bixchen' cui chosyo'one'e zan las antslə ze'e sa'ogüe' can' chonto'?

⁶ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Naquən de'e li can' bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' che le'e beṇə' goxoayag. Bzoje'en nan: Beṇə' Izrael ca' chəsə'əne' de que nada' Diozən' chso'əlaogüe'e pero lo'o yichjla'azdaoga'aque'enə' chesə'əgue'ine' nada'.

⁷ Bitobi zejen de'en chəsə'əne' chso'əlaogüe'e nada', chedə' la' choso'osed choso'olo'ine' beṇə' costombr de'en gwsa'aljlažə' benəchən'.

⁸ Le'e chbejyichjle de'en non Diozən' mendad gonle na' con naozechle costombr golə de'en əbxe benəchən', ca de'en chi'ichgua yichjle cheyible no yesə' na' no tas plat chele zan las ze'e gwčhinlen na' chi'ichgua yichjle gonle de'e zan de'e zjənac ca'.

⁹ Na' gože'e Jeso'osən' lega'aque': —¿Echaquele güenchguan' chonle chbejyichjle de'en non Diozən' mendad gonle parzə ničh naole costombr chelen'? ¹⁰ Le'e nale de que chzenagle che de'en bzoj de'e Moizezən'. De'e Moizezən' bzoje' can' gož Diozən' le', nan: “Le'e gwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale.” Na' leczə bzoje': “Notə'ətezle šə chžia chnitə'əle xaxna'ale cheyalə' gatle.” ¹¹ Pero na' le'e nale de que notə'ətezə beṇə' guac ye'e xaxne'enə': “Bitoch gaquələna' le'e chedə' yoguə' mech o bien de'en naquə gonə' par gaquələna' le'e naquən Corban” (zeje dižə' naquən che Diozən'). ¹² Na' šə ca' ye'e xaxna' be'enə', le'e natele de que bitoch cheyalə' gaquələne' xaxne'enə'. ¹³ Na' de'en naozechle costombr golə chele de'en nale naquə de'e žialəoch, bachonle lei che Diozən' ca to de'e cui bi bi zaque'e. Na' de'e zan de'e zjənaquə ca de'e quinga chonle.

¹⁴ Nach Jeso'osən' bolgüiže' beṇə' ca' zjənžaguən' par gosə'əbigue'e laogüe'enə', na' gože' lega'aque': —Yoguə'əle le'e gwzenag de'en nga əṇia' le'e ničh šejni'ilen. ¹⁵ Bito nacho de que de'en che'ej chaochon' chonən manch la'azdaochon'. De'e mal de'en chchoj yichjla'azda'olen' lennə' chonən manch la'azda'olen'. ¹⁶ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

¹⁷ Catə' beza' Jeso'osən' gan' nitə' beṇə' ca' na' beyo'e liže'enə' disipl che' ca' gosə'ənabene' le' bi zejen jemplan'. ¹⁸ Nach gože' lega'aque': —¿Eležə lenle bito chejni'ile de que de'en che'ej chaochon' bito gaquə gonən manch la'azda'ochon'? ¹⁹ De'en che'ej chaochon' bito cho'on yichjla'azda'ochon' sino que chjche'en lo'o le'echon' na' chžin or cheden.

(Can' gwne' blo'e de que yogua' yelá' guaon' zjənaquən güen par gao-chon.) ²⁰ Na' gwne': —De'en chchoj yichjla'ažda'olen' lennə' chonən manch la'ažda'olen'. ²¹ Na' lo'o yichjla'aždao' beñač na'anə' chchoj yogua' xbab mal quinga, ca de'en nan yesə'əgo'o xtoga'aque' na' yesə'əbejyichje' no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par yesə'əzolene' beñə' yoblə, na' ca de'en nan so'ote' beñə'. ²² Na' leczə lo'o yichjla'aždao' beñač na'anə' chchoj xbab mal de'en nan yesə'əbanga'aque' bi de'e de che beñə', na' yesə'əzelaže'e bi de'e de che beñə', na' so'one' de'e mal, na' yesə'əxoayague' beñə', na' so'onlene' cuerp chega'aque'enə' de'en naquə de'e yelə' zto', na' sa'acxi'i ljuežjga'aque', na' yoso'ožia yoso'onite'e ljuežjga'aque', na' sa'alaže'e na' nan so'one' de'en cui zaque'e. ²³ Yoguə de'e mal ca' de'en zjənac ca' chchojən yichjla'aždao' beñə', na' chac manch la'ažda'oga'aque'enə'.

To no'olə cui naque' beñə' Izrael chonjilaže'e Jeso'osən'

²⁴ Beza' Jeso'osən' latjən' len disipl che' ca' par ja'aque' galə'əzə gan' mbane Tiro na' Sidon. Na' gwso'e to lo'o yo'o na' bito gone'e Jeso'osən' no əneze gan' nite'enə', pero bia'aczə bito goquə yesə'əcuašə' cuinga'aque'. ²⁵⁻²⁶ Na' zo to no'olə Sirofenisia beñə' chšil dižə' griego na' zo to bi'i no'ol che' yo'o yaz de'e xio'on yichjla'ažda'obo'onə'. Na' lgüegwzə bene no'olən' rson gan' zo Jeso'osən', na' gwyeje' bzo xibe' lao Jeso'osən'. Na' gotə'əyoine' Jeso'osən' yebeje' de'e xio' ca' yo'o yaz yichjla'aždao' xi'ine' no'olən'. ²⁷ Pero na' Jeso'osən' gože'ene': —Cheyalə' güe'echo latjə zgua'atec əsa'o bi'i checho ca' na' techlə əgguaə xico'ochon', chedə' bito naquən güen yeca'acho yelə' guao che xi'inchon' na' əgwnežjwchon gao xico'ochon'.

²⁸ Na' gocbe'i no'olən' bsaquə'əlebe Jeso'osən' beñə' ca' cui zjənaquə beñə' Izrael ca beco', nach gože'ene': —Leiczədon' Xana'. Pero xico'ocho ca' bian' nitə' xan mesən' guaquə əsa'ob pedas yelə' guaon' de'en choso'osan xi'incho ca' lao yon'.

²⁹ Nach Jeso'osən' gože'ene': —No'olə, güenchguan' bagwnə'. Guaquə yeyejo' ližə'. Babečoj de'e xio' de'en gwyo'o gwyz yichjla'aždao' xi'inə'onə'.

³⁰ Na' catə' bežin no'olən' liže'enə', xi'ine'enə' debo' lao xcambo'onə' na' babečoj de'e xio'onə' gwyz yo'o gwyz yichjla'ažda'obo'onə'.

Jeso'osən' beyone' to beñə' ncuež nague' na' leczə bito goquə əne' binlə

³¹ Gwde na' Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' latjən' gan' mbane Tiro na' besyə'ədie' gan' mbane Sidonnə' na' yež ca' zjəchi' gan' mbane Decapolis par besyə'əžine' nisdəo' Galilean'. ³² Na' galə'əzə nisdə'onə' besyə'əžague' beñə' ca' zjančhe'e to beñə' cuež na' leczə bito goquə əne' binlə, na' gwsə'atə'əyoine' Jeso'osən' əxoə ne'enə' be'enə' par nič yeyaquene'. ³³ Jeso'osən' gwche'ene' partlə gan' cui no beñə' nitə' na' bzeb xbene'enə' lo'o nag be'enə' čhopə la'a, na' btop xene'enə' xbene'enə' nach gwdane' ložə' be'enə'. ³⁴ Nach Jeso'osən' bgüie' yobalə, na' gwcua'alaže'e gwne': —jEfata! —zeje dižə' “jByaljo!”.

³⁵ Nach byaljo nag be'enə', na' leczə lože'enə' beyaquen, na' goc gwne' binlə.

³⁶ Na' Jeso'osən' bene' mendad len beñə' ca' cui so'e dižə' che de'en babene', pero mazəchlə gwso'one' gwso'e dižə' chei. ³⁷ Na' lechguale besyə'əbane beñə' ca' na' gwse'e ljuežjga'aque': —Chac chone' yoguə'əloj na' yoguə' de'en chone' chone'en binlə. Chone' par nič chesyə'əyene beñə' cuež ca' na' par nič chesyə'əne beñə' mod ca'.

1 Na' goquən' besə'əžag beṇə' zan gan' zo Jeso'osən', na' bito bi de chega'aque' par əsa'ogüe'. Nach Jeso'osən' goxe' disipl che' ca' na' gože' lega'aque'. 2—Lechguale cheyaša'ada' beṇə' quinga. Bagoc šonə ža nite'e nga len chio'o, na' bitobi de de'e əsa'ogüe'. 3 Šə yosa'aga'aca'ane' sin cui bi əgwnežjua' əsa'ogüe', gosyə'əcholene' tnezən', la' baļe' za'aque' zitə'.

4 Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Gan' zocho nga naquən to latjə ga cui nono nļa'. ¿Gaxa əželecho de'e əsa'o yogua' beṇə' zan quingan'?

5 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Baļə yetxtil chechon' de?

Nach gwse'ene': —Gažən.

6 Nach Jeso'osən' bene' mendad yesə'əbe' beṇə' ca' lao yon'. Na' bexe'e yetxtil dao' ca' gažə na' be'e yeļə' choxcwlen che Diozən'. Nach bzoxje'en bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che yogua' beṇə' ca'. 7 Na' leczə de to čopə beļ ya'a dao', na' Jeso'osən' be'e yeļə' choxcwlen che Diozən' por lega'aquəb, nach bene' mendad len disipl che' ca' əso'e che che beṇə' ca'. 8 Na' yogue'e gwsa'ogüe' xte ca gwse'eljene'. Nach pedas ca' de'en besyə'əga'anṇə' bosyo'otobə disipl ca' len, na' gwsa'aquən gažə žomə. 9 Na' beṇə' ca' gwsa'o yetxtilən' len beļ ya'anə' zjanaquə do tapa mile'. Gwde na' bosa' Jeso'osən' lega'aque'. 10 Nach le' gwyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca' na' ja'aque' distrit gan' nzi' Dalmanota.

Beṇə' fariseo ca' gosəṇabene' Jeso'osən' gone' to de'e yesə'əle'ine' le'e yoban'

11 Na' besə'əžin baļə beṇə' fariseo gan' zo Jeso'osən' na' gwzoloa gwsa'acyože'ene'. Na' gosə'əṇabene' le' gone' to miļagr de'e yesə'əle'ine' le'e yoban' gwsa'aquene' šə cui gaquə gone'enna'. 12 Jeso'osən' gwcuə'alaze'e na' gože' lega'aque': —Le'e mbanle na'a chṇable gona' to de'e le'ile le'e yoban' par nič ənezele šə Diozən' bsele'e nada'. Pero de'e li chnia', le'e, bitobi bi gona' de'e le'ile le'e yoban'.

13 Na' beyož gwna Jeso'osən' ca' beze'e len disipl che' ca' gan' nitə' beṇə' ca', na' besyə'əyo'e lo'o barcon' na' besyə'əlague'e yešļa'alə nisda'onə'.

De'en chsed chlo'i beṇə' fariseo ca' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin'

14 Na' disipl che' ca' gwsa'acbe'ine' de que gwsa'anlaže'e əso'oxe'e yetxtil de'en əsa'ogüe'. Toga yetxtilən' de chega'aque' lo'o barcon'. 15 Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' gože': —Legapə cuidad len xna' cuazi che beṇə' fariseo ca' na' che beṇə' ca' chso'on txen len Erodən'.

16 Pero disipl che' ca' bito gwse'ejni'ine' bi zejen de'en gože' lega'aque' ca', nach gwse' ljuēžjga'aque': —Gwne' ca' chedə' gonlažə'əcho gua'acho yetxtilən'.

17 Jeso'osən' goche'ine' can' gwse'e ljuēžjga'aque', nach gože' lega'aque': —¿Bixchen' chonle xbab che yetxtilən' de'en gonlažə'əlen'? ¿Ecabiṇə' šejni'ile bi zeje de'en gwnia' le'e? ¿əna' bito chonle xbab chei? ¿Ebia'aczə ne'e nchol yichjla'ažda'olen'? 18 ¿Ebito chle'ile de'en chona'? na' ¿əbito chenele de'en chzejni'ida' le'e? ¿Ebito za'alaze'əle miļagr de'en babena'? 19 Catə'an bguaogua' gueya'a mil beṇə' byo len gueya'əzə yetxtil dao' ¿baļə žomə pedas yetxtilən' botoble de'en besyə'əga'an'?

Nach gwse'ene': —Šižin žomən'.

20 Na' gozna Jeso'osən': —Catə' bguaogua' tapa mil beṇə' byo len gažə yetxtil ¿baļə žomə pedas yetxtil ca' botoble de'en besyə'əga'an'?

Nach gwse'ene': —Gažə žomən'.

21 Nach gože' lega'aque': —¿Ebia'aczə bitonə' šejni'ile bi zejen de'en gwnia' le'e?

Jeso'osən' beyone' jəlaə to beṇə' l̥chəlyež de'en nzi' Betsaida

²² Gwde de'e ca' besə'əžine' Betsaidan'. Na' beṇə' Betsaida ca' jso'e to beṇə' l̥chəlyəo Jeso'osən', na' gwsə'atə'əyoine' le' cane'ene' par nich yele'ine'. ²³ Na' Jeso'osən' beṇə'e na' be'enə' na' gwčhe'ene' fuerlə yežən' na' gwdeb xene'enə' jləo be'enə' nach gwdane'ene'. Nach gwnabene' le' šə bachac le'ine' latə'. ²⁴ Beṇə' l̥chəlyəo' bgüie' na' gože' Jeso'osən': —Chle'ida' beṇə' can' chle'icho yag ca', pero chesə'əde'.

²⁵ Nach Jeso'osən' gwdane' jləo be'enə' de'e yoblə, nach be'enə' bgüiayane'e, na' beyaque jelaogüe'enə' na' bele'ine' binlo. ²⁶ Nach Jeso'osən' gože'ene': — Bito šəjo' laə' yežən', na' nic no yo'o can' babena' len le'.

Na' bose'ene' beyej liže'enə'.

Bedən' gwne' che Jeso'osən' de que Diozən' bsele'ene' par gaquəlene' beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' nasyon che'ena'

²⁷ Na' Jeso'osən' len disipl che' ca' gwsə'aque' ja'aque' yež ca' de'en zjəchi' gan' mbane Sesarea de Filipo. Na' laə zja'aque' tnežən' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —čBi chesə'əna beṇə', non' naca' nada'?

²⁸ Nach gwse'ene': —Bałe' chesə'əne' de que naco' de'e Juan ben' bčhoa beṇə' nis. Na' yebałe' chesə'əne' de que naco' profet Liaz ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' yebałe' chesə'əne' de que naco' yeto profet beṇə' leczə be' xtižə' Diozən' cana'.

²⁹ Nach gože' lega'aque': —čChexa le'e? čbi nale non' naca' nada'?

Nach Bedən' gože'ene': —Le' naco' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' neto' bagwleje' par naquəto' nasyon che'ena'.

³⁰ Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que len' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beṇə' ca' zjənaquə nasyon che'ena'.

Jeso'osən' gwdixjue'ine' disipl che' ca' de que gate'

³¹ Nach gwzəloə Jeso'osən' bseł blo'ine' disipl che' ca'. Na' bzenene' lega'aque' de que de'e zan cheyalə' čhi' saquə' le' naque' ben' bsełə' Diozən' golje' beṇəč. Na' gwne' de que beṇə' golə beṇə' blaə che nasyon Izrael čheton' na' beṇə' gwnabia' che bəxoz čheto' ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizežən' bito se'ejle'e che'. Nach gože' disipl che' ca' de que beṇə' blaə ca' so'ote'ene', pero na' yeyon ža yebane' ladjo beṇə' guat ca'. ³² Yoguə' de'e ca' gož Jeso'osən' disipl che' ca' clar. Nach Bedən' gwleje' Jeso'osən' latə' dao' ca'alə par gwdile'ene'. ³³ Pero na' Jeso'osən' gwyečhje' na' bgüie' disipl che' ca' na' gwdile' Bedən', gože' gwxiye'enə' de'en chnabia' yichjla'əždao' Bedən': —Gwčhi' ižə' ca'alə Satanás.

Nach gože' Bedən': —Chono' xbab che de'en chacdo' gaquən güen na' bito chono' xbab naquən' chene'e Diozən' gaquə.

³⁴ Nach Jeso'osən' gože'e disipl che' ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjənžəguən' gože': —Notə'ətezle šə chene'ele gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle čhia', cheyalə' əchojyichjle de'en chene'ele gon cuinle par nich gonle con can' chene'e Diozən', na' bitobi gaquəle che de'en čhi' saquə'əle la'əṇə'əczə šə so'ot beṇə' le'e to le'e yag coroz, con gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle čhia'. ³⁵ Na' notə'ətežə beṇə' chaquene' gone' par nich cui čhi' saque'e o par nich cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətežə beṇə' chsanlāžə' cuine' čhi' saque'e o so'ot beṇə' le' čhedə' chonlilažə'e nada' na' čhedə' chejle'e dižə' güen dižə' cobə čhia'anə', be'enan' əbane' zejlicane. ³⁶ Bitobi de'e güen gaquə che to beṇə' la'əṇə'əczə nabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e zejlicane. ³⁷ La'

bita'atezə de'e gatə' che' bito gaquälənən le' par niç cui cuiayi'e zejlicane.
 38 Notə'atezle šə cheto'ile chia' na' che xtižə'anə' lao beṇə' güen de'e mal ca' beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən', leczə ca' nada' yeto'ida' chele, nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəçh. Yeto'ida' chele cata'an yida' de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' che Xa' Diozən' na' nchi'a angl chia' ca'.

9

1 Nach goze'e Jeso'osən' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e de que balle cabiṇə' gatle cata'an le'ile can' gon Diozən' əgwlo'e yelə' guac xen che'enə' par nabi'e beṇəçhən'.

Jeso'osən' goque' ca to de'e chey che'eni'

2 Gwde xop ža gwna Jeso'osən' de'e ca', gwche'e Bedən' len Jacobən' len Juannə', con lega'acce' ja'aque' to lao ya'a sibə. Na' lao nite'e lao ya'anə' besə'äle'ine' beža' can' goquə Jeso'osən'. 3 Na' xalane'enə' goctitən na' beyaquən šyiš xilə' juisy. Beyaquən šyiš xilə' juisyəç cle ca' che notə'atezəchlə beṇə' chac çhib lachə' yežlyo nga. 4 Na' besə'äle'ine' Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' na' leczə besə'äle'ine' de'e Moizezən' chso'elene' Jeso'osən' dižə'. 5 Nach gož Bedən' Jeso'osən': —Xantə', güençgua zochə nga na'a. çEgüe'endo' gonto' šonə ranš?, ton par le', na' ton par Moizezən' na' yeton par Liazən'.

6 Gože'ene' ca' çhedə' bito bene' xbab che de'en gože' tant besə'əžebe'. 7 Nach betj to bejw bcuašə'an lega'aque', na' lo'o bejon' gwse'enene' gwna Diozən': —Benga Xi'ina' ben' chacchğüeida' çhei. Çhe le'enə' le'e gwzenag.

8 Na' choso'ogüiate' ca' catə'əczla con cuich no no besə'äle'ine' sino yetozə Jeso'osən'.

9 Na' gwde na' lao chesyə'əyetje' ya'anə', Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' cui no no əso'elene' dižə' che de'en babesə'äle'ine'enə' xte catə'əçh so'ot beṇə' ca' Jeso'osən' ben' bselə' Diozən' golje' beṇəçh na' yebane' ladjo beṇə' guat ca'. 10 De'e na'anə' bito bi dižə' gwso'elene' yeziquə'əchlə beṇə'. Pero bito gwse'ejni'ine' bi zejen xtižə' Jeso'osən' de'en gwne' yebane' ladjo beṇə' guat ca' na' gosə'əṇabe' ljeužjga'aque' bi zejenə'. 11 Nach gwse'e Jeso'osən': —Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lein' choso'osedene' neto' de que zgua'atec profet Liazən' ben' gwzo cana' cheyalə' yide' lao yežlyo nga de'e yoblə antslə ze'e yidə ben' əselə' Diozən' par gaquəlene' nasyon çhechon'. çBixçhen' chesə'əne' ca' ža?

12 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liczə can' chesə'əne' de que profet Liazən' ben' gwzo cana' leteque' yide' de'e yoblə par yeyone' yoguə'əloł de'en cheyalə' yeyac. Na' leczə ca' nyoj Xtižə' Diozən' nan de que ben' əselə' Diozən' galje' beṇəçh na' de'e zan de'e çhi' saque'e. Benəçhən' so'onene' le' ca'aczə to beṇə' cui bi bi zaque'e. 13 Pero na' əchnia' le'e de que babidə ben' bedəyen can' ben Liazən' na' beṇə' Izrael gwlaž çhecho ca' gwso'onene' le' con ca gwse'enene' can' nyoj Xtižə' Diozən' gaquə.

Beyon Jeso'osən' to bi'i yo'o yaz de'e xio'

14 Na' cata' besyə'əžine' gan' besyə'əga'aṇ disipl ca' yelə', besə'äle'ine' beṇə' zan, žənyechje' disipl ca'. Na' leczə nitə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i le' de'en bzoj de'e Moizezən' chsa'acyože' disipl che Jeso'osən'. 15 Nach cata' besə'äle'i yoguə' beṇə' ca' nžaguən' Jeso'osən' besyə'əbanchgüeine'. Nach gwsa'acdoe' jəsə'əšague'ene' na' gwso'olğüiže'ene'. 16 Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —çBi dižə'an cho'elenle beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'?

17 Nach entr beṇə' ca' zjənžaguən' toe' gože'ene': —Xana, nči'a xi'ina' nga. Yo'o yaz de'e xio'on yichjla'ažda'obo'onə' na' chonən par ničh nacbo' mod.

18 Na' gata'ateza zobō' catə' chṇizan lebo' chchixən lebo' lao yon', na' chla' bžin' cho'abo'onə', na' chaoyeja leybo'on na' chatbo' šlat. Bagotə'yoida' disipl chio' ca' par ničh yesyə'əbeje' de'e xi'onə' yo'o yaz yichjla'ažda'obo'onə', pero bito gwsa'aque' yesyə'əbeje'en.

19 Nach gož Jeso'osən' beṇə' ca' ža'anə': —Le'e nitə'ale nga, žbixchexan' cui chejle'ele chia'? Bachac šša zoa' napa'yelə' chxenlaža' len le'e. žBatxan' šejle'ele chia'?

Nach gože' xa bida'onə': —Doa' xi'ino' nga.

20 Na' catə' zjso'ebo' lao Jeso'osən', ble'i de'e xio'onə' Jeso'osən' na' bṇizan bida'onə', na' benən par ničh lechgualē gwyazbo' šonṇə', na' bchix btolən lebo' lao yon', xte bla' bžin' cho'abo'onə'. 21 Nach Jeso'osən' gože' xabo'onə': —žŠna bagoc chacbo' ca'?

Nach xabo'onə' gože' Jeso'osən': —Dezd bida'otebo'. 22 Zan las ben de'e xi'onə' par jechazbo' do lao yi' na' bṇopən lebo' do lo'o nis par gatbo'. Šə bi de'e guac gono' par gaquəleno' neto', beyašə'alažə'əšguei neto'.

23 Jeso'osən' gože'ene': —Šə chejli'o chia', goyona'abo', la' chac chona' bitə'ətezə, con šə chejli'o chia'.

24 Nach xabo'onə' le'e gožte' Jeso'osən': —Chejli'a chio'. Goclenšga nada' par ničh šejle'echa' chio'.

25 Na' catə' Jeso'osən' ble'ine' bachesə'əžag beṇə' zan, nach gwdile' de'e xio'onə', gože'en: —De'e xio', chono' par ničh bi'i nga nacbo' mod na' ncuežbo'. Chona' mendad yechojo' yichjla'aždao' bi'i nga na' cuatač yeyo'o yeyazo' de'e yoblə.

26 Nach de'e xio'on bgosya'an lebo' na' benən par ničh lechgualē fuert gwyazbo' šonṇə' de'e yoblə nach bechojən lebo' na' bocua'anən lebo' ca'acza to bi'i guat. Na' beṇə' zan gosə'əne' de que gotbo'onə'. 27 Pero na' Jeso'osən' bexe'e na'abo'onə' par bežoža'abo'.

28 Nach Jeso'osən' gwyo'e to lo'o yo'o na' disipl che' ca' gosə'əbigue'e gan' zo toze', na' gwse'ene': —žBixchexacxan' cui goquə yebejto' de'e xi'onə' ža?

29 Nach gože' lega'aque': —Par ničh gaquə yebejle de'e xio' ca' de'en zjənaquə ca de'en bebeja' yichjla'aždao' bi'i nga, cheyalə' co'o gwchejle cui ye'ej gaole ničh gontezə gonle orasyon.

De'e yoblə gwḍixjue' Jeso'osən' de que gate'

30 Na' catə' besa'aque' latjən' besyə'ədie' gan' mbane Galilean', pero Jeso'osən' bito gone'ene' yesə'əneze beṇə' gan' zoe'. 31 Con disipl che' ca'aza əbsed əblo'ine'. Na' gože' lega'aque' de que le' naque' ben' bselə' Diozən' golje' beṇəč. Na' gaque' lao na' beṇə' na' so'ote'ene', nach yeyon ža yebane' ladjo beṇə' guat ca'. 32 Pero na' disipl ca' bito gwse'əjni'ine' dižə' de'en be' Jeso'osən' na' besə'əžebe' par yesə'ənbəne' le' bi zejen de'e gože' lega'aque'enə'.

Gwsa'acyožə disipl che' ca' noe' naquə blaoch

33 Jeso'osən' len disipl che' ca' besyə'əžine' liž Jeso'osən' de'en zo Caper-naunṇə', na' lao bazjənite'e liže'enə' gože' lega'aque': —žBi porən' chacyožle tnezən'?

34 Nach disipl che' ca' bito bosyo'oži'e xtize'enə', chedə' gwsa'acquene' zto' de'en gwsa'acyože' entr lega'aque' noe' naquə blaoch. 35 Gocbe'i Jeso'osən' xbab chega'aque'enə' na' gwchi'e na' goxe' disipl che' ca' par gosə'əbigue'e

laogüe'enə', na' gože' lega'aque': —Notə'ətezle šə chene'ele gacle beṇə' blaoch, cheyalə' gonle xbab che cuinle de que bitobi zaquə'əle, na' cheyalə' gaquəlen ljuēžjle ca to mos.

³⁶ Nach goxe' to bidao' na' bzeche'ebo' laoga'aque'enə' nach gwlene'ebo', gože' lega'aque': ³⁷ —Šə chonle güen len bidao' nga o notə'ətezəchlə bidao' laogüe de'en chaquəle chia', choncze güen len nada'anə'. Na' catə' chonle güen len nada', leczə choncze güen len Diozən' ben' bselə' nada'.

Ben' cui chon contr chio'o txenczən' chone' len chio'o

³⁸ Nach Juannə' gože'ene': —Maestr, babežagto' to beṇə' cho'e la'onə' par chebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' na' bžonto' gone' ca' chedə' bito chone' txen len chio'o.

³⁹ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito gwžonle gone' ca', chedə' notə'ətezə beṇə' cho'e la'anə' par gone' to miłagr, bito gaquə bi əne' contr nada'. ⁴⁰ Šə to beṇə' cui chone' contr chio'o, txenczən' chone' len chio'o. ⁴¹ Na' notə'ətezə beṇə' gaquəlen le'e laogüe de'en naole nada' la'anə' tbaszə nis gone' ye'ejle, be'enə' gon ca' de'e liczə gona' ca soe' mbalaz catə' yežine' yoban'.

Bito cheyalə' goncho ca əxopə beṇə' yoblə gone' de'e mal

⁴² Probhguazə ben' gon par nič əxopə to beṇə' chonlilažə' nada' gone' de'e mal, la'anə'əczə ben' əxopən' cuitec bi zaqu'e'e par len beṇə'achən'. Nca'alə xneze žalə' yoso'ocheje' yen ben' chon ca' to yej yišə' na' žjəsə'əzale'ene' lo'o nisda'onə' par gate' cle ca soe' gone' ca əxopəch beṇə' so'one' de'e malən'. ⁴³ Šə de'en chonle len na'alənə' chonən par nič əxople gonle de'e malən', güenchlə žalə' əchog na'alən' cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə xneze nacle beṇə' na' chog yežinle lao Diozən' na' əbanle zejlicane cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən' de'en cui chyoł. ⁴⁴ Zejlicane yesə'əžaglaochgua beṇə' ca' yesyə'əžin lao yi' gabilən' chedə' cuat yol yi'inə'. ⁴⁵ Na' šə de'en chonle len ni'alənə' chonən par nič əxople gonle de'e malən', güenchlə žalə' əchog ni'alən' cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə xneze yežinle lao Diozən' nacle beṇə' coj na' əbanle zejlicane cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən' de'en cui chyoł. ⁴⁶ Zejlicanen' yesə'əžaglaochgua beṇə' ca' yesyə'əžin lao yi' gabilən' chedə' cuat yol yi'inə'. ⁴⁷ Na' šə de'en chle'ile len jelaolen' chonən par nič əxople gonle de'e malən' yejni'alə žalə' cuejlen, chedə' nca'alə xneze nacle beṇə' lchoł yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e na' əbanle zejlicane, cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən'. ⁴⁸ Zejlicanen' yesə'əžaglaochgua beṇə' ca' yesyə'əžin lao yi' gabilən' chedə' cuat yol yi'inə'.

⁴⁹ Bxoz ca' chso'ose' zedə' lao xpelə' bia ca' choso'ozeye' chso'elaogüe'e Diozən' par nič belə'an chaquən xi'ilažə'. Na' de'en chsi' Diozən' xneze chyi' chzaquə'əcho, chone' ca' par nič chaquəch yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əchone' xi'ilažə'. ⁵⁰ Nezecho de que zedə' naquən güen na' chonən par nič cui chbiayi' yid belə'an, pero šə zedə'an bitoch bi zxi' naquən, bitoch bi zaquə'an na' bito gaquə goncho ca yeyaquən zxi' de'e yoblə. Na' par nič gacle ca zedə' de'en naquə zxi' cheyalə' gacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə', na' so cuezle binlə len ljuēžjle.

10

Bito yela'acho be'en checho o no'ol checho par solencho beṇə' yoblə

¹ Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' Capernaunnə' na' ja'aque' yež ca' zjəchi' gan' mbane Jodean' na' yež ca' zjəchi' yešla'alə yao Jordannə'. Na'

besa'əʒag beṇə' zan gan' zoe'enə', na' de'e yoblə bzejni'ine' lega'aque' con can' chzejni'iczene' lega'aque'. ² Nach baḷə beṇə' fariseo ca' gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən' par niçh yesə'əbejene' dižə' de'e yesə'əchine' contr le', na' gosə'əṇabene' le' šə de lsens par beṇə' nšagna' yele'e xo'ole'. ³ Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Naquən' nyoj lei de'en bzoj de'e Moizezən'? ¿Bin' bene' mendad gonle'?

⁴ Nach beṇə' fariseo ca' gwse'e Jeso'osən': —De'e Moizezən' be'e latjə əgwcos ben' nšagna'anə' to act ga güe'en dižə' de que besyə'əle'enə', nach cuejyichje' no'ol che'enə'.

⁵ Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e Moizezən' be'e latjə yela'a no'ol chele cheda' nacle beṇə' yichjla'aždao' žod. ⁶ Bablabczle can' nyoj Xtizə' Diozən' nan de que catə'ən gwxe yežlyon' Diozən' bene' beṇə'chən' beṇə' byo na' no'olə. ⁷ Na' lecza nan: “Beṇə' byonə' le'e xaxne'e par agwšagne'e si'e to no'olə. ⁸ Nach beṇə' ca' yoso'ošagna'anə' əsa'aque' tozə.” De'e na'anə' bitoch əsa'aque' çhopə beṇə', sino que əsa'aque' tozə beṇə'. ⁹ De'e na'anə' notono cheyaḷə yola'a lega'aque' la' Dioz nan' banone' lega'aque' tozə beṇə'.

¹⁰ Na' catə' Jeso'osən' len disipl che' ca' besyə'əžine' yo'o gan' gosə'ənitə' disipl che' ca' gosə'əṇabene' le' bi zejen de'en gože' beṇə' fariseo ca'. ¹¹ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Notə'ətezə beṇə' chela'a no'ol che'enə' par yeque'e no'olə yoblə tozəczə ca malən' chone' len de'en chon beṇə' chgo'o xtoi. ¹² Na' notə'ətezə no'olə yele'e be'en che'enə' par yeque'e beṇə' yoblə, lecza tozəczə ca malən' chon no'olən' len de'en chon beṇə' chgo'o xtoi.

Jeso'osən' bene' orasyon par bidao' ca'

¹³ Na' ja'ac beṇə' əjsə'e bidao' lao Jeso'osən' par niçh əxoa ne'enə' yichjga'acbo' na' gone' orasyon çhega'acbo'. Pero disipl che' ca' gosə'ədile' beṇə' ca' zjsoa' bidao' ca'. ¹⁴ Catə' ble'i Jeso'osən' can' chso'on disipl che' ca', bže'e nach gože' lega'aque': —Le'e güe' latjə la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui əgwžonle. Na' əchnia' le'e, beṇə' ca' choso'ozexjw yichjga'aque' lao Diozən' ca' bidao' ca' choso'ozexjw yichjga'acbo' lao xaxna'aga'acbo' lega'acce'ena' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'. ¹⁵ Bidao' ca' bito chso'on cuinga'acbo' xen, na' de'e li chnia' le'e, notə'ətezle šə cui yeyacle ca bidao' par güe'ele latjə ṇabia' Diozən' le'e, bito gaquə yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

¹⁶ Nach Jeso'osən' gwlene' bidao' ca' na' gwxoə ne'enə' yichjga'acbo'onə', na' bene' orasyon par lega'acbo'.

Beṇə' güego' ben' goquə beṇə' gwni'a be'elene' Jeso'osən' dižə'

¹⁷ Na' ze'e yesa'aque' latjən' to beṇə' güego' gwsa'adoe' bžine' gan' zo Jeso'osən' na' bzo xibe'en lao Jeso'osən'. Na' gože'ene': —Maestr, le' naco' beṇə' güen, gwna nada' bi de'en cheyaḷə' gona' par gatə' yelə' mban zejlicane' chia'.

¹⁸ Na' par niçh gonch be'enə' xbab che de'en gwne', Jeso'osən' gože'ene': —¿Bixchen' nao' de que beṇə' güen nada'? Dioz nan' naque' le'eze-laogüe beṇə' güen. ¹⁹ Neždo' bin' na lein': “Cui co'o xtole, na' cui cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə; cui gotle beṇə'; cui cuanle; bito gacle testigw fals contr sa'aljuežjle; bito xoayagle sa'aljuežj beṇə'chle; legwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale.”

²⁰ Nach beṇə' güegon' gože' Jeso'osən': —Maestr, yoguə'əloḷ de'e ca' chzenaga' chei dezd xcuidə'ətia'.

²¹ Jeso'osən' bgüie' be'enə' na' goquene' che' na' gože'ene': —Tozə de'en ne'e chac falt gonə'. Jəyeyetə' yoguə'əloḷ de'en de' chio', na' mech de'en le'ido' che

de'e ca' bnežjon beṇə' yašə'. Nach da denao nada' la'anə'əczə šə gonclən byen gato' to le'e yag coroz. Na' catə' yežino' yoban' gan' zo Diozən', so' mbalaz.

²² Pero na' beṇə' güegon' beyož gož Jeso'osən' le' ca', lechgualə trist gwzoe' chedə' la' to beṇə' gwni'achguan' naque', na' beza'achə' trist.

²³ Nach Jeso'osən' bgüie' beṇə' güegon', na' gože' disipl che' ca': — Zdebəchgua naquən par to beṇə' gwni'a güe'e latjə nabia' Diozən' le'.

²⁴ Na' besyə'əbanchgüei disipl che' ca' can' gože' lega'aque' che beṇə' gwni'anə', nach de'e yoblə goze'e Jeso'osən' lega'aque': —Xi'indaogua'a, de'e li šə to beṇə' zoe' lez gaquəlen yelə' gwni'a che'enə' le' zdebəchgua naquən par žjəyezoe' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e. ²⁵ Zdebəchlə naquən che to beṇə' gwni'anə' güe'e latjə nabia' Diozən' le' cle ca to camey teb to lo'o nag yešə'.

²⁶ Nach disipl che' ca' catə' gwse'enene' xtiže'enə' besyə'əbanchgüeine' na' gwse' ljuežjga'aque': —Notono gaquə yechoj xni'a de'e malən' šə ca'.

²⁷ Jeso'osən' bosgüie' lega'aque' na' goze'e: —Benəchən' bito gaquə so'one' ca yesyə'əchoje' xni'a de'e malən', pero Diozən' guaquə yebeje' beṇə' xni'a de'e malən'. Diozən' chac chone' bitə'ətezə.

²⁸ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Xanto', neto' bagwlejyichjto' family cheto' ca' na' len yoguə'əloj de'en deito' par chonlilažə'əto' le' na' chzenagto' chio'.

²⁹ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li əchnia', šə nole bagwlejyichjle' ližle, beṇə' bišə'əle, beṇə' zanle, xaxna'ale, xo'olle, xi'inle, o yežlyo chele chedə' chzenagle chia' na' chedə' chejle'ele che dižə' güen dižə' cobə chia'anə',

³⁰ Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche lao yežlyo nga clezə ca beṇə' ca' na' de'e ca' gwlejyichjlen'. Na' leczə gon Diozən' par nich əbanle zejlicane. Gone' le'e de'e ca' la'anə'əczə lao yežlyo nga de de'e zan de'e chi' saquə'əle. ³¹ Beṇə' zan zjənaquə beṇə' blao n'a'ə pero gwžin ža catə' cuich əsa'aque' beṇə' blao. Na' beṇə' zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' blao n'a'a, pero gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' blao.

De'e yoblə gosyixjue' Jeso'osən' de que gate'

³² Nach Jeso'osən' na' zan disipl che' ca' ja'aque' Jerosalennə'. Na' lao žjəngüe'e nezən' Jeso'osən' gwžialaogüe' laoga'aque'enə', na' besyə'əbanchgüei disipl che' ca' de'en šeje' Jerosalennə' gan' nitə' beṇə' ca' chse'ene so'ot le'. Na' do chesə'əžebze' jəsə'ənaogüe'ene'. Nach partlə gwlej Jeso'osən' disipl che' ca' šižin na' gwzolaogüe' be'elene' lega'aque' dižə' che de'e ca' gaquə che'.

³³ Na' gože' lega'aque': —Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' n'a'a šejcho Jerosalennə' gan' gaca' lao na' beṇə' gwnabia' che bəxoz ca' na' lao na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'. Yesə'əchoglaogüe'en chia' de que cheyalə' gata, na' leczə so'one' nada' lao na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ³⁴ Na' so'one' nada' borl na' soe' nada' golp na' yoso'oža' xene'e cho'alaogua'anə'. Nach so'ote' nada', pero yeyon' ža yebana' ladjo beṇə' guat ca'.

Jacobən' na' Juannə' gosə'ənabe' yesə'əbi'e cuiť Jeso'osən' gan' nabi'enə'

³⁵ Nach xi'in Sebedeon' Jacobən' len Juannə' gosə'əbigue'e lao Jeso'osən'. Na' gwse'ene': —Xanto', zedə'nabeto' le' to goclen.

³⁶ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Bi goclenṇə' chene'ele gona'?

³⁷ Nach gwse'ene': —Chene'eto' gono' par nich cue'eto' cuito'onə' šla'a güeje' catə'an əžin ža nabi'o nasyon chechonə'.

³⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito chache'ile bi de'en chnabele nada'. ¿Eguaquə saquə'əzi'ile can' saquə'əzi'anə'? ¿Egwzoile gaquə chele can' gaquə chia'anə'?

³⁹ Nach bosyo'oži'e xtiže'enə' gwse'ene': —Gwzoito'.

Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liczə čhi' saquə'əle can' čhi' saca'anə', na' de'e liczə gaquə čhele can' gaquə čhia'anə'. ⁴⁰ Pero bito naquən par əñia' nada' non' cue' cuitan' catə'an əžin ža ŋabi'anə'. Xa' Diozən' bagwleje' beñə' yesə'əbe' cuita'anə'.

⁴¹ Nach disipl ca' yeši, catə' gwse'enene' de'en gwse' Jacobən' na' Juannə' le', besə'əže'e lega'aque'. ⁴² Pero Jeso'osən' goxe' yogue'e par nič gosə'əbigue'e laogüe'enə', na' gože' lega'aque': —Nezele nitə' beñə' gwnabia' na' beñə' blao čhe to to ŋasyon, na' la fuers chesə'anabi'e beñə' ca' nitə' xni'aga'aque'enə'.

⁴³ Pero caguə can' cheyalə' gonle. Šə no le'e chene'ele gacle beñə' blao, cheyalə' əgwzəxjw yichjle na' gaquəlenle ljuežjle. ⁴⁴ Na' šə no le'e chene'ele gaquachle blaoch ca beñə' ljuežjle ca', caguə can' cheyalə' gonle sino que cheyalə' gon cuinle ca xmos beñə' ca' yela'. ⁴⁵ Diozən' bsele'e nada' golja' beñəch, na' caguə bida' par nič beñəchən' əsa'aclene' nada', sino que bida' par gaquəlena' beñəchən', na' par əgwnežjo cuina' čhixjua' xtolə' yoguə'əloj beñəchən' catə'an so'ote' nada'.

Jeso'osən' beyone' to beñə' lçhol le Bartimeo

⁴⁶ Jeso'osən' len disipl čhe' ca' na' len beñə' zan ca' jəsə'ənao Jeso'osən' besə'əžine' syoda Jericon'. Na' catə' besə'aque' syodan' to beñə' lçhol le Bartimeo, xi'in to beñə' le Timeo, čhi'e čho'a nezən' čñabe' carida. ⁴⁷ Na' catə' bene Bartimeon' de que Jeso'osən' be'enə' naquə beñə' Nasaretən' bazon əžine' gan' čhi'enə', nach gwzolaog gwne' zižjo gwne': —Jeso'os, len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšgwei nada'.

⁴⁸ Beñə' zan gosə'ədile' beñə' lçholən' par nič zoe' žizə, pero nachlə gwne' zižjochlə gwne': —Jeso'os, len' naco' xi'in dia čhe de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšgwei nada'.

⁴⁹ Nach Jeso'osən' gwleze' na' gože' beñə' ca' zjəsə'ənao le': —Le'e gax be'enə'. Nach gwsa'axe' beñə' lçholən' par bigue'e lao Jeso'osən', na' gwse'ene': —Bebei, gwzecha čhedə' chaxe' le'.

⁵⁰ Nach beñə' lçholən' bzalə' xadon čhe'enə' na' bxite'e bgüigue'e lao Jeso'osən'. ⁵¹ Jeso'osən' gože'ene': —čBin' che'endo' gona' len le'?

Nach beñə' lçholən' gože' Jeso'osən': —Xana', benšga par nič yele'ida'.

⁵² Jeso'osən' gože'ene': —Guaquə yeyejo'. De'en chonlilažə'o nada' bač goc can' che'endo'onə'.

Na' le'e bele'itei be'enə' na' gwnaogüe' Jeso'osən' lao zja'aque' Jerosalennə'.

11

Gwso'əlaogüe'e Jeso'osən' catə' beyo'e Jerosalennə'

¹ Jeso'osən' len disipl čhe' ca' na' len beñə' ca' zjəsə'ənao lega'aque' besə'əžine' galə'əzə Jerosalennə'. Na' galə'əzə Jerosalennə' zjəchi' čhopə yež, ton Betfage na' yeton Betania. Zjəchi'in frent to ya'a de'en nzi' Ya'a Olibos. Nach Jeso'osən' gwleje' čhopə disipl čhe' ca'. ² Na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac yež dao' de'en čhi' delant, na' catə' šo'ole lao' yežən', le'ile to borr dao' bia cui nonə' cuia da'ab yag. Na' əsežleb na' əche'eleb ŋgalə. ³ Na' šə no ŋabe le'e bixchen' chsežleb, na' ye'elene' de que nada' Xanle chyažjda'ab, na' de que lgüegwzə žjəyesana'ab.

⁴ Nach beñə' ca' bsele' Jeso'osən' gwsa'aque' zja'aque' na' lao zja'aque'enə' besə'əle'ine'eb da'ab yag cuit puert čhe to yo'o de'en zo čho'a nezən'. Nach bosə'oseže'eb. ⁵ Na' nitə' balə beñə' na' gwse'e disipl ca': —čBin' chonle? čBixchen' chsežle borr da'onə'?

⁶ Nach disipl ca' gwse'e beṇə' ca' can' gož Jeso'osən' lega'aque' yesə'əne', nach gwso'e latjə bososeže'eb. ⁷ Nach gosə'əche'eb lao Jeso'osən', na' bosoxoa xadon chega'aquen' cožə'əbən', nach gwžia Jeso'osən' leb. ⁸ Na' lao nez gan' zde'enə' beṇə' zan gwso'elaogüe'ene' na' bosoošiljue' xaga'aque'enə' gan' zde' žie' borran' na' yebale' gosə'əchogue' xozə' yag de'en ze tcho'a nezən', na' bosə'ənite'en lao nezən'.

⁹ Na' beṇə' zan gosə'əbialao lao Jeso'osən' na' leczə beṇə' zan jəsə'ənao le'. Nach yogue'e gosə'əgüe'e be' lban che' gosə'əne': —Sošgo' mbalaz le' za'o nga, babselə' Xancho Diozən' le'. Goclenšga neto'. ¹⁰ Catec mba gaquə checho de'en baza' ben' nabia' chio'o can' gwnabia' de'e Rei Dabin' cana'. Lenczə le'e nitə'əle gan' zo Diozən' ledoye'ela'che'.

¹¹ Ca' goquə bežin Jeso'osən' Jerosalennə', na' leczə catə'an gwyo'e yo'odao' əblaonə'. Na' beyož bgüie' yoguə' de'en chac lo'o yo'odao' əblaonə' besa'aque' len disipl che' ca' šižin na' ja'aque' Betanian', chedə' bagol.

Ben Jeso'osən' par nič bgüiž yag yixgüion'

¹² Ža beteyo catə' besa'aque' Betanian' par jəsyə'aque' Jerosalennə' de'e yoblə, gwdon Jeso'osən'. ¹³ Na' zitə'ələ ble'ine' to yag yixgüio žia xlague'e. Na' gwyeye' jəgüie' šə žian yixgüion', pero bitobi bželene', con zlega xlague'e žia, chedə' ca orən' bito naquə tyemp chei. ¹⁴ Nach Jeso'osən' gože' yag yixgüion': —Caneque cuich bi frot cuio'.

Na' gwse'encze disipl che' ca' can' gwne'ena'.

Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on ya'a chy'o yo'odao' əblao che beṇə' Izrael ca'

¹⁵ Gwde na' besə'əžine' Jerosalennə' na' catə' gwyo'o Jeso'osən' chy'o'o yo'odao' əblaonə' gwzolaogüe' bebeje' yoguə'əlo' beṇə' ca' chso'on ya'a chy'onə'. Nach gwlo'oniane'e mes che beṇə' ca' choso'oša' mech, na' leczə ca' bene' len yag siy che beṇə' ca' əgwso'otə' ngolbexə. ¹⁶ Na' Jeso'osən' bito be'e latjə par yesə'əde notə'ətezə beṇə' chy'o yo'odao' əblaonə' šə žjanoe' yoa'. ¹⁷ Nach bzejni'ine' lega'aque', gože': —Nyojczə Xtizə' Diozən' gan' nan: “Che'enda' yesə'əna beṇə' de que ližə'an naquən to latjə gan' so'on beṇə' orasyon beṇə' ža' yoguə' nasyon ca'.” Pero na' le'e babenlen ca to latjə gan' ža' beṇə' bguan.

¹⁸ Na' beṇə' gwnabia' che bžoz ca' na' leczə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bžoj de'e Moizezon' gwse'enene' can' be' Jeso'osən' dižə'əna' na' besyə'əyiljlaže'e naclə so'onə' par əso'ote'ene'. Besə'əžebe' cuich yoso'ozenag beṇə' chega'aque' chedə' yoguə'əte beṇə' bosoozenague' xtiže'ena' na' besyə'əbanene' ca güennə' bzejni'ine' lega'aque'. ¹⁹ Na' catə' bazon gal Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' syodan' na' jəsyə'əga'ane' Betanian'.

Bgüiž yag yixgüion'

²⁰ Žil beteyo besa'aque' Betanian' par jəya'aque' Jerosalennə' besyə'ədie' gan' zo yag yixgüion' de'en əgwñablažə' Jeso'osən' əbiž. Na' besə'əle'i disipl che' ca' babgüiž do loi. ²¹ Nach Bedən' jsa'alaže'e can' goquən' na' gože' Jeso'osən': —Xana', bgüiašč yag yixgüion' de'en əgwñablažə'o əbiž neje babgüižən.

²² Jeso'osən' gože'ene': —Le'e gonlilažə' Diozən' na' gaquə can' əṇabelene'. ²³ De'e li əchnia' le'e, šə do yichj do lažə'əle chonlilažə'əle Diozən' guaquə ye'ele ya'a nga: “Boša' xižna'onə' na' jəyeyzo' lo'o nisdə'onə'”, na' gaquə can' chonle mendadən' de'en chejle'ele sin cui chac chop lažə'əle. ²⁴ De'e na'anə' chnia' le'e de que bitə'ətezə de'en chnabele Diozən' catə'an chonle orasyonnə', šə chejle'ele

de que gone' can' chñabelene'ena' na' guaquæczæn'. ²⁵ Na' catə' solao gonle orasyonnə', šə yosa'alažə'əle bi de'en baben to beñə' contr le'e, leyeyzi'ixen che', par nich leczə Xacho Diozæn' ben' zo yoban' yezi'ixene' xtolə'əlen'. ²⁶ Pero šə le'e bito chezi'ixenle che sa'aljuežj beñachlen' leczə ca' Xacho Diozæn' ben' zo yoban' bito yezi'ixene' xtolə'əlena'.

Yelə' gwnabia' che Jeso'osən'

²⁷ Na' besyə'əžine' Jerosalennə' de'e yoblə. Na' catə' balažə' Jeso'osən' chy'o yo'odao' əblaonə', ben' naquəch bχoz əblaoch na' beñə' ca' choso'osed choso'olo'i lein', na' len beñə' golə blao che neto' beñə' Izrael gosə'əbigue'e lao Jeso'osən'. ²⁸ Na' gwse'ene': —čNac goquən' gwxi'o yelə' gwnabi'anə', na' non' beñ le' yelə' gwnabia'anə' par gono' de'e ca' chono'?

²⁹ Jeso'osən' boži'e xtižə'əga'aque'ena' gože': —Lezczə de to de'e nabda' le'e. Šə gwnale nada' de'en nabda' le'e nach əñia' le'e non' beñ nada' yelə' gwnabia' par gona' de'e ca' chona'. ³⁰ Leñəšč nada': čnon' bselə' de'e Juannə' bide' bchoe' beñə' nis? čDioz nan' bsele'ene' o šə beñə' yoblən'?

³¹ Nach boso'oxi'e entr lega'aque' gosə'əne': —Šə ye'echone' de que Dioz nan' bsele'e de'e Juannə' par bchoe' beñə' nis, na' ye'e chio'o: “čBixchexan' bito gwyejle'ele che'?” ³² Na' nic gac ye'echone' de que beñə' yoblən' əbselə' de'e Juannə'.

Gosə'əne' ca' chedə' besə'əžebe' bi so'on beñə' ca' zjənžaguən', la' yogue'e gwse'ejle'e de que de'e ličzə Diozæn' bsele'e de'e Juannə' par be'e xtiže'ena'.

³³ De'e na'ana' gwse'e Jeso'osən': —Bito nezetə' non' bselə' de'e Juannə'.

Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Lezczə ca' nada' bito əñia' non' beñ nada' yelə' gwnabia'anə' par gona' de'e ca' chona'.

12

Jempl che mos mal ca'

¹ Nach Jeso'osən' gwzoloa be'e jempl nga bzejni'ine' lega'aque' de que notə'atezə beñə' šə chso'onczə yichjlaoga'aque' cui choso'ozenague' che' yesə'əbi'ayi'e. Na' gwne': —To beñə' goze' zan yag obasən' yežlyo che'ena'. Na' gwlo'e le'ej doxenən. Na' na'atezə bene' to tanc gan' boso'osi'e obasən' par bchoj xisein'. Na' leczə bene' to campnary gan' yesə'əcuə'a beñə' əsa'ape' güertən'. Nach bene' güertən' lao na' beñə' par bosə'əgüia boso'oye'en, na' gwde na' gwze'e gwyeje' zita'. ² Catə' bžin tyemp par yosyo'otobe' cwsešən', bsele'e to mos che' par žjəyexi'e to tlaw cwsešən' de'en cheyalə' yezi'e. ³ Pero na' beñə' ca' chsa'apə yag obas che'ena' boso'onize' mosən', na' gosə'əyine'ene' nach bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'. ⁴ Nach xan yag obasən' bsele'e yeto mosən', na' beñə' ca' boso'ošiče'ene' yej, na' gws'one' güe' yichje'ena' na' boso'ožia boso'onite'ene'. ⁵ Nach bosselə' xan yag obasən' yeto mosən', na' beñə' ca' chsa'apə yag obasən' gws'ote' le'. Na' gwdechlə xan yag obasən' bosselə'e mos zanch na' beñə' ca' chsa'apə yag obasən' gosə'əyine' bale' na' yebale' gws'ote'.

⁶ Na' zo xi'in' tlišə' xan yag obasən', na' chacchgüeine' che'. Nach le'ezelaogüe bsele'e le'. Lo'o yichjla'əždaogüe'ena' goquene': “Gwsa'apəlje' xi'inan' respet yosyo'onežjue'əbo' cwsešən'.” ⁷ Pero na' beñə' ca' chsa'apə güertən' catə' besə'əle'ine' xi'in'ena' nach gwse' ljeužjga'aque': “Bengan' xi'in' xan yag obasən', na' le'ena' yega'an len biennə'. Leda gotchone' par nich yega'anlencho bien che x'e'ena'.” ⁸ Nach boso'onize'ene', gws'ote'ene', na' besyə'əbeje' cuerp che'ena' fuerlə güertən'.

⁹ Beyoż be' Jeso'osən' jempl nga, gože' beṇə' ca' ža'anə': —¿Nac chactgüele gon xan güertən' len beṇə' ca'? Žjəyēnitlaogüe' lega'aque', na' yegüe'e yaguən' lao na' beṇə' yoblə.

¹⁰ ¿Ecabiṇə' šejni'ile bi zejen de'en nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan:

Yej de'en cui gwsə'olažə' mues güen yo'o ca', lenṇə' banaquən yej squin.

¹¹ Xancho Diozən' babzoe' yejən' gan' cheyalə' son na' de'e zaquə' yebanecho can' bene'enə'.

¹² Nach beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' len beṇə' golə blao ca' gwse'enene' yesə'əzene' Jeso'osən' chedə' gwse'ejni'ine' de que Jeso'osən' be'e jempl nga contr lega'aque' por ni che de'en cui chse'ejle'e che'. Pero bito bi gwso'one' chedə' besə'əžebe' bi so'on beṇə' ca' ža'anə'. De'e na'anə' con besə'aque' gan' zo Jeso'osən'.

Gosə'əṇabene' Jeso'osən' šə yesə'əyixjue' impuest che gobiernən'

¹³ Na' gwde de'e ca' bosə'osele'e balə beṇə' fariseo ca' len yebalə beṇə' ca' chso'on t xen len Erodən' lao Jeso'osən' par yesə'əbe'enaogüe' əchoj dižə' cho'enə' de'en yesə'əchine' par əsə'ogüe' xyə contr le' lao beṇə' gwnabía' che gobiernən'. ¹⁴ Nach catə' besə'əžin beṇə' can' lao Jeso'osən' na' gwse'ene': —Maestr, nəzeto' de que cho'o dižə' li na' bito chžebo' bin' yesə'əna beṇə' yoblə, chedə' bito chono' cuent che beṇə' šə naque' blao o šə bito naque'. Nəzeto' can' chsed chlo'ido' beṇə' de'en chene'e Diozən' goncho naquən dižə' li. De'e na'anə' zedeṇabeto' le' par əṇəo' neto' naquən cheyalə' gonto'. ¿Eṇaquən güen chixjwto' impuest che gobiern roman' o šə bito cheyalə' chixjwto'on?

¹⁵ Jeso'osən' le'e gober'iteine' caguə do lažə'əga'aque'enə'. Con chse'enene' ye'e lega'aque' to de'e yesə'əchine' contr le'. Nach gože' lega'aque': —¿Bixčhen' chene'ele cuejle nada' dižə' de'e əgwčhinle contr nada'? Le'e gwlo'i nada' to xmechlen'.

¹⁶ Nach bosə'olo'ine' le' ton na' catə' ble'i Jeso'osən' len gože' lega'aque': —¿No diboj cheinə' da' laogüennə', na' no lein' nyoj laogüennə'?

Nach gwse'ene': —Čhe Rei Sesar na'anə'.

¹⁷ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e əgwnežjo Sesarən' de'en naquə che' ža, na' le'e gwnežjo Diozən' de'en cheyalə' əgwnežjwlene'.

Nach beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' Jeso'osən' besyə'əbanene' can' gože' lega'aque'.

Gosə'əṇabe' naquən' yesyə'əban beṇə' guat ca'

¹⁸ Na' leczə besə'əžin balə beṇə' sadoseo ca' lao Jeso'osən'. Na' beṇə' sadoseo ca' choso'osed choso'olo'ine' de que bito yesyə'əban beṇə' guat ca'. Nach gosə'əṇabene' Jeso'osən' gwse'ene': ¹⁹ —Maestr, de'e Moizezən' bzoje' de que šə to beṇə' byo beṇə' nšagna' gate' na' yega'an' no'ol che'enə' sin cui no xi'ine' gwzo, beṇə' bišə' be'enə' bagotan' cheyalə' yeque'e no'olanə' par nič ṇitə' xi'in dia che de'e beṇə' biše'enə'. ²⁰ Na' goquən' gwnitə' gažə bišə'əga'aque', na' beṇə' nechən' bšagne'e na' catə' gote' notono xi'ine' gwzo. ²¹ Na' beṇə' biše'e əgwchopen' beque'e no'olan', na' leczə got beṇə' əgwchopen' na' notono xi'ine' gwzo. Nach le'egatezə ca' goquə len beṇə' biše'e əgwyonen'. ²² Nach leczə ca' goquə len bišə'əga'aque' ca' yelə' xte besyə'əyatega'aque' besyə'əque'e no'olan' na' besyə'əyatega'aque' gwsa'at na' notoczə no xi'inga'aque' gwnitə'. Na' gwde gwsa'at beṇə' ca' leczə got no'olan'. ²³ Na' catə' yesyə'əban beṇə' guat ca', žnoe' entr beṇə' ca' gažə gaquə be'en che no'olan'? La' yogue'en bosyö'ošagna'alene' le'.

24 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito chonle xbab šao', la' bito nezele naquən' nyoj Xtižə' Diozən', na' nic nezele naquən' naquə yelə' guac che Diozən'. 25 Catə'an yesyə'əban beṇə' guat ca' bito gacbia' šə zoso'ošagne'e o šə cui. Na' cana' caguə no yosyo'ošagna'ach. Lebze əsa'aque' len angl che Diozən' beṇə' ca' nitə' yoban'. 26 Na' ca naquən' chaquele bito yesyə'əban beṇə' guat ca', çabito za'alazə'əle can' nyoj Xtižə' Diozən' de'en bzoj de'e Moizezən' can' gož Diozən' le'. Moizezən' ble'ine' to yi' beļ de'e chdoljan to lo'o xis yešə'. Na' gož Diozən' de'e Moizezən': “Nada' naca' Dioz che de'e xaxta'ole Abraannə', na' Dioz che de'e xaxta'ole Isaaquən', na' Dioz che de'e xaxta'ole Jacobən'.” 27 Na' nezecho beṇə' ca' nite'e len Diozən' chedə' Diozən' bito naque' Dioz che beṇə' guat, sino naque' Dioz che beṇə' ca' zjəmban. De'e na'anə' lechguale clelan' chejni'ile na' chsed chlo'le Xtižə' Diozən' clela.

De'en naquə de'e blaoch de'en non Diozən' mendad goncho

28 Nach bžin to beṇə' chsed chlo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' lao Jeso'osən', chedə' benene' rson can' gwsa'acyožə beṇə' ca' Jeso'osən' na' gwnezene' de que binlo boži' Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə'. Nach gože' Jeso'osən': —Maestr, lao lei che Diozən' žnon' de'en none' mendad goncho naquən de'e blaoch?

29 Jeso'osən' gože'ene': —De'en naquə de'e žialaoch lao de'e ca' none' mendad goncho nan: “Le'e gwzenag le'e beṇə' Izrael. Tozə Xancho Diozən' zaque'e par güe'ela'ochə. 30 De'e na'anə' cheyalə' gaguecho che Xancho Diozən' do yichj do lažə'əcho, do fuers balor checho”, lennə' naquən de'e žialaoch. 31 Na' de'e əgwchopen' lebze nan len de'e nechən': “Cheyalə' gaguecho che sa'aljuežjcho catg chaquecho che cuincho.” Bito bi de de'en non Diozən' mendad goncho de'en naquəch de'e žialaoch ca de'e ca' çopə.

32 Nach be'enə' chsed chlo'i lein' gože' Jeso'osən': —De'e güen can' nao' maestr. Naquən de'e li can' nao'onə' de que tozə Diozən' zo be'enə' zaquə' par güe'ela'ochə. 33 Na' cheyalə' gaguecho che Diozən' do yichj do lažə'əcho do fuers balor checho. Na' leczə cheyalə' gaguecho che sa'aljuežj beṇə'chcho catg chaquecho che cuincho. Na' de'e li zaquə'əchən goncho can' na de'e ca' non Diozən' mendad goncho cle ca gotcho bia yixə' na' gwzeychob par güe'ela'ochone'. Zaquə'əchən cle ca' bitə'ətezəchlə de'e chnežjwcho Diozən' cho'ela'ochone'.

34 Jeso'osən' gocbe'ine' boži'i be'enə' xtiže'en len dižə' sin', nach gož Jeso'osən' le': —Bazon go'o latjə ṇabia' Diozən' le'.

Na' dezd ža na' bitoch no besyə'əyaxje bi de'e yesə'əṇabene' Jeso'osən'.

Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'

35 Na' lao ne'e chsed chlo'i Jeso'osən' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə', gože' lega'aque': —ŽBixchen' chesə'əna beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' de que Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'? 36 Cuin de'e Dabin' bzoje' can' blo'i Spirit che Diozən' le' gan' nan:

Xancho Diozən' gože' Xana'an:

“Gwche'edo' cuita' nga ṇabi'acho txen,

na' gona' par nich nitə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr chio' ca' xni'onə'.”

37 Na' de'en gwna de'e Dabin' de que Cristən' naque' Xane', çəcabi zejen de que Cristən' naque' mazəchlə ca xi'in dia che' na'azan' ža?

Nach beṇə' zan ca' besyə'əbeine' bosə'ozenague' che'.

Xtolə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'

38 Na' Jeso'osən' lao bzejni'ine' beṇə' ca' gože' lega'aque': —Le'e gon xbab nich cui gonle can' chso'on beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj

de'e Moizezən'. Lega'aque' chesyə'əbeine' chəsə'əlaže'e zjənyaze' lachə' tonə na' chesyə'əbeine' catə' beṇə' chəsə'əguape' lega'aque' diox na' chəsə'ənope'e na'aga'aque'ene' do lao lquey. ³⁹ Lega'aque' chse'enene' yesə'əbi'e gan' chəsə'əbe' beṇə' blao catə' chja'aque' yo'odao' na' cata' chac lni. ⁴⁰ Na' choso'əxoayague' no'olə gozeb ca' par niçh no'ol ca' chəsə'ənežjue' lega'aque' ližga'aque'en len bichlə de'en de chega'aque'. Na' catə' chso'one' orasy-onṇə' chso'echgü'e dižə' par niçh chəsə'əxoayague' beṇə'. Mazəchlə castigw chega'aque' əgwnežjo Diozən' clezə ca che beṇə' yeziqə'əchlə chedə' chso'one' de'e mal ca' zjənac ca' len zjənezene' can' na lein'.

To no'olə gozebə be'e Diozən' xmeche'ena'

⁴¹ Na' goquən' to žlas catə' chi' Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblaonə' gan' nitə' caj ca' gan' chgo'o xmech neto' beṇə' Izrael par yo'odao' əblaonə'. Na' ble'ine' beṇə' ca' catə' gosə'əgü'e xmechga'aque'ena' lo'ina', na' leczə ble'ine' beṇə' gwni'a ca' de'e sçha'o mechən' gosə'əgü'e. ⁴² Na' lao chgüie' beṇə' ca', bžin to no'olə gozebə no'olə yašə' na' gwlo'e çhopə sentab dao' che'ena' lo'o cajən'. ⁴³ Nach Jeso'osən' goxe' disipl che' ca' na' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, no'olə gozebən' naque' beṇə' yašə', pero bagwlo'e de'e zaquə'əch lao Diozən' ca yoguə' beṇə' ca' yelə'. ⁴⁴ Lega'aque' gosə'əgo'o xmechga'aque' de'e checho'onən' lao yelə' gwni'a chega'aque'ena', pero no'olə nga lao yelə' yašə' yelə' zi' che'ena' bagwlo'e yoguə' ca ga de'e dao' de che'.

13

Jeso'osən' gwne' de que gwžin ža yosyo'ochinjje' yo'odao' əblaonə'

¹ Na' catə' beza' Jeso'osən' yo'odao' əblaonə', to disipl che'ena' gože'ene': —Xənto', bgüiašc catg xoche zjənone' yo'odao' əblao nga, na' catg xoche yej quinga zjənonene'en.

² Nach gož Jeso'osən' be'ena': —Chgüiale catec xoche naquə yoguə' de'e ca'. Pero ca naquə de'en chle'ile nga na'a, gwžin ža yosyo'ochinj beṇə' doxenən na' notoch no le'i lega'aquən.

De'en gaquə catə'ən bazon baozə šo'o fin che yežlyon'

³ Na' ja'aque' ya'a Olibosən' de'en zo yešla'alə bdiṇjən' ze frent yo'odao' əblaonə'. Na' catə' besə'əžine' lao ya'anə' gwche' Jeso'osən'. Nach Bedən', Jacobən', Juannə' len Ndrešən' gosə'əbigue'e lao Jeso'osən' na' bgašə'əzə gwse'ene': ⁴ —Chene'eto' ənezeto' do batə'əquən' gaquə de'e nga nao' nga. Na' čnac gaquə gacbe'ito' catə' bazon baozə gaquə can' na'onə'?

⁵ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gapə' cuidado par niçh notono əxoayag le'e. ⁶ Gwžin ža catə' zan beṇə' goxoayag ša' lao yežlyo nga yesə'əne' de que zjənaque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaqualene' le'e. Na' beṇə' zan yesə'əxoayague'.

⁷ Pero na' le'e bito žeble catə' yenele dižə' de que chac gwdiłə, o de que gwaquə gwdiłə, chedə' can' cheyalə' gaquə. Na' la'anə'əczə šə' bachac ca' bitonə' əžin ža par šo'o fin che yežlyon'. ⁸ Ze'e əžin žan' yesyə'ədiłə yež contr yež, na' nasyon contr nasyon. Na' leczə zan yež de'e zjəchi' doxenlə yežlyon' xo'ochgua, na' gaquə bgüin na' gaquə bichlə de'en yesə'əzaquə'əzi'e. Na' te gaquə de'e quinga ne'e za'aquə'əczə de'en yesə'əzaglao beṇə' ža' yežlyon'.

⁹ Na' ca naquə le'e ža, cheyalə' ənezele de que beṇə' contr chelen' so'one' le'e lao na' beṇə' gwnabia' ca', na' yesə'əyine' le'e lo'o yo'odao' chega'aque' ca'. Yesə'əche'əxəxje' le'e do lao gobernador ca' na' do lao rei par əsa'ogü'e' xya contr le'e de'en chonjilažə'əle nada'. Can' gaquə güe'ele xtižə'anə' lao beṇə'

gwnabia' ca'. ¹⁰ Na' leczə ze'e əžin žan' šo'o fin che yežlyon', žja'ac beŋə' doxen lao yežlyon' yesə'əyixju'i'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chia' len beŋə' ca' ža' yogua' nasyon. ¹¹ Na' catə' no yesə'əche'əxəxj le'e lao beŋə' gwnabia' ca' bito cue' yichjle nac yoži'ile xtižə'əga'aque'enə'. Lao or na' Spirit che Diozən' əgwzejni'in le'e bin' ye'ega'aclene'. De'e na'anə' le'e ye'ega'aclene' con can' əgwzejni'i' Spiritən' le'e, chedə' caguə' le'enə' güe'ele xtižə'anə' sino que Spirit na'anə' güe'en len. ¹²⁻¹³ Yogua' beŋə' cui zjənombia' Diozən' yesə'əgue'ine' le'e chedə' chonlilažə'əle nada'. Na' xte no bišə'əle na' no xale so'one' le'e lao na' beŋə' par ničh so'ote' le'e na' leczə xte no xi'ine' so'one' le'e lao na' beŋə' ca' so'ot le'e. Pero šə sotezə solo gonlilažə'əle nada' xte catə'əchən' əžin ža gatle, nachən' žjəyezole len Diozən'.

¹⁴ Bablabczle can' bzoj de'e profet Danielən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' de'en bzoje' nan de que beŋə' mal ca' so'one' de'en naquə de'e zban juisy de'en chgue'i' Diozən' lo'o yo'oda'o' əblao che chio'o beŋə' Izrael na' yo'oda'onə' bitoch gonən žin. Na' catə' le'ile gaquə de'e quinga, cana' le'e nitə'əle Jodean' cheyalə' əgwxonjle na' žja'acle do ya'ada'ote. (Le'e chlable de'e nga le'e šejni'in.) ¹⁵ Na' šə zo to beŋə' chone' dezcanz lao sotea che ližə'enə' catə' gaquə de'e ca' bagwnia' gaquə, bito galə' yotobe' šinlaze' ca' ža' ližə'enə', con cuejyichje'en. ¹⁶ Leczə ca' beŋə' zda do yoba bito galə' yebi'e par žjəyexi'e xadon che'enə' ližə'enə'. ¹⁷ Na' ca tyempən', lechguale zdebə gaquən len no'ol ca' zjənoa' bdao', na' no'ol ca' chesə'əguažə' bidao'. ¹⁸ Le'e gon orasyon par ničh cui cheyalə' əgwxonjle tyemp catə' chi' de'e zag. ¹⁹ Catə' gaquə de'e ca' lechguale čhi' saquə' beŋə' Izrael ca' ža'anə'. Na' dezd catə'an gwxe yežlyon' xte ža neža bito ənacho bagwdi' bagwxaquə' beŋə' can' čhi' saquə' beŋə' Izrael ca', na' bito əžinlažə'e gaquə ca' len beŋəchən' de'e yoblə. ²⁰ Žalə' nžia Diozən' bia' yesə'əzaglaogüe' šša ni yeto beŋə' cuich zjəmban catə'an yeyož yesə'əzaglaogüe'enə' žalə' ca'. Pero por ni che de'en chaque Diozən' che beŋə' ca' chso'onlilažə' le', beŋə' ca' bagwleje' par zjənaque' xi'ine', de'e na'anə' cui güe'e latjə yesə'əzaglaogüe' šša.

²¹ Na' ža, šə no əye'e le'e: "Bgüiašc nga zo Cristən' ben' əbselə' Diozən' par gaquəlene' chio'o", o šə ye'e le'e: "Na'alə zoe'", bito šejle'ele che'. ²² Zan beŋə' goxoayag ša' lao yežlyo nga əse'e le'e de que zjənaque' Cristən' o de que chso'e xtižə' Diozən'. Na' so'one' miłagr na' so'one' de'e naquə yelə' goban, par ničh yesə'əxoayague' beŋə' ca' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' pero bito gaquə yesə'əxoayague' lega'aque'. ²³ Baŋezele can' gaquə, la' bagwdixjue'ida' le'e che de'e ca' ze'e gaquə. De'e na'anə' le'e so probnid par ničh cui xoayagle.

Can' gaquə catə' yida' Jesocristən' de'e yoblə

²⁴ Pero na' lao ža ca' cate yeyož čhi' saquə' beŋəchən', bgüižən' bitoch əgwse'eni'in na' leczə ca' bio'onə'. ²⁵ Na' beljw ca' zjəžia le'e yoban' yesə'əxopən, chedə' Diozən' əgwsi'inse' yogua' de'e ca'. ²⁶ Na' cana'ach beŋə' ca' ža' yežlyon' yesə'əle'ine' nada' yida' de'e yoblə to lo'o bejw, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beŋəch. Yida' nsa'a yelə' guac xen chia'anə' na' yelə' chey che'eni' chia'anə'. ²⁷ Na' əselə'a angl chia' ca' doxenlə yežlyon' par yosyo'otobe' beŋə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' xi'ine' gatə'ətezə zjənasə'elase'.

²⁸ Nezele can' chac do nga len yag yixgüion'. Catə' bachezolao chebia xlague'e, chache'ile de que bačh zon yelə' yejon'. ²⁹ Na' leczə can' catə'an le'ile gaquə de'e mal ca' bagwnia' gaquə, cana'ach ənezele de que bazon əžin ža šo'o fin che yežlyon'. ³⁰ De'e li əchnia' le'e, bitonə' gat le'e nitə'əle tyemp nga na'a catə' solao gaquə yogua'əloj de'e ca'. ³¹ Ca naquə de'e ca' chle'icho le'e yoban'

na' yežlyon' yesə'əde čhei, pero ca naquə xtiža'anə' caguə de'e te cui gaquə can' nannə'.

³² Pero na' ca naquə bi ža bi orən' šo'o fin che yežlyon' notono no neze, ni que zjəneze angl ca' nitə' yoban', na' ni que nezda' nada' naca' Xi'in Diozən'. Toza Xa' Dioz nan' neze.

³³ De'e na'anə' le'e so probnid, le'e gac ca beṇə' nchoj bišgal čhei na' le'e gon orasyonnə' čhedə' bito nezele batən' yida' de'e yoblə. ³⁴ Na' de'en cuezle batən' yida' de'e yoblə gwxaquə'əleben can' chac che to beṇə' chej zita'. Antslə ze'e se'e liže'enə', che'e xmoše' ca' bi de'en so'on to toe' na' leczə ca' che'e ben' chapə puertən' gape'en do tyempte par nič ca' chapəcze'en catə'an yežine'.

³⁵ Ca'aczən' naquən len le'e, le'e so probnid čhedə' bito nezele batən' yida' de'e yoblə, nadan' gwxaquə'əlebeda' ca xan yo'onə'. Bito nezele šə yida' do bagol o šə do chel o do šbal xen o šə do che'eni'. ³⁶ Le'e so ca beṇə' nchoj bišgal čhei, nič sole probnid na' cui senyala' le'e catə'an yida' de'e yoblə. ³⁷ Na' de'e ca' bagwnia' le'e taple leczə əchnia'an par yoguə' beṇə' chso'onlilažə' nada'. Lešo probnid par catə'an yida' de'e yoblə.

14

Boso'oxi'e can' so'one' yesə'əzene' Jeso'osən'

¹ Na' goquən' ne'e chac falt yechopə ža par galə' lni pascw che neto' beṇə' Izrael Jerosalennə' catə'an chaoto' yetxtil de'en cui bi xne'i nchiχə. Na' beṇə' ca' chəsə'anabia' bχoz ca' na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan' besyə'əylje' naclə so'one' par yesə'əzene' Jeso'osən' bgašə'əza na' so'ote'ene'. ² Na' gosə'əne': —Bito gotchone' lao lniṇə' par nič cui yesə'ədopə beṇə' ca' banitə' lao' syodan' na' yesə'ədiləlene' chio'o.

To no'olə bcuase' set zix yichj Jeso'osən'

³ Na' goquən' zo Jeso'osən' Betanian' liž to beṇə' le Simon be'enə' güe'i yižgüe' de'en nzi' lepr. Na' lao chi' Jeso'osən' cho'a mesən' chaogüe', bžin to no'olə noxe'e to lmet de yej fin de'e yožə to cləs set de'e nzi' nardo. Na' setən' lechgualə zix chlə'an na' lechgualə le'eyə' zakuə'an. Na' no'olən' gwle'e lmetən' gan' yožə setən' na' bcuase'en yichj Jeso'osən'. ⁴ Nach balə beṇə' ca' nita' len Jeso'osən' liž Simonṇə' besə'əže'e na' gwse' ljuežjga'aque': —¿Bixčhen' con benditjeine' setən' noxe'enə'? ⁵ Güenchlə žalə' bete'en la' mazlə tmlil gueyə' gueyoa le'ine' čhei žalə' ca', na' mech de'en le'ine' čhei əgwnežjue'en beṇə' yašə' par gaquəlene' lega'aque'.

Na' gosə'ədile' no'olən'.

⁶ Nach Jeso'osən' gože': —Ljoye'enə'. ¿Bixčhen' chdillene'? Güenchan' babene' len nada'. ⁷ Ca naquə beṇə' yašə' ca' syempr nitə'əcze' len le'e, na' guaquə gaquəlenga'aclene' bata'ətezə chene'ele. Pero ca naca' nada' yešložgan' soa' len le'e. ⁸ De'en bcuasə' no'olən' setən' yichja'anə' na' bežonən' lao cuerp chia'anə' bene' de'en non gone' len nada' žan' yoso'ocuaše'e nada', can' chonle chyeble set zixən' cuerp che beṇə' guatan'. ⁹ De'e li əchnia' le'e gatə'ətezə chixjue'ile dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chia'anə' leczə chixjue'ile can' ben no'olə nga len nada'. Na' šanch beṇə' əso'e dižə' ca' güennə' bene'.

Jod Iscariotən' bene' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'

¹⁰ Gwde de'e ca' Jod Iscariotən' ben' goquə txen len disipl ca' šižin, gwyeje' lao beṇə' ca' chəsə'anabia' bχoz che neto' beṇə' Izrael par gože' lega'aque' de que əgwdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə'. ¹¹ Na' beṇə' ca' catə' gwse'enene'

xtižə' Jodən' lechgualə besyə'əbeine'. Na' gwso'one' lyebe yosə'ənežjue'ene' mech. Nach Jodən' gwzoloao gwche'enaogüe' batə'əquan' so latjə gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə'.

Lao gwsa'ogüe' xše' Jeso'osən' blo'ine' lega'aque' can' so'one' par žjesyə'əzalaže'e bi zejen ca de'en gate'

¹² Na' ža nech che lni pascon' catə'an chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne' i nchixə na' lecza chso'ote' xila' dao' par chjəsyə'əzalaže'e can' bebej Diozən' de'e xaxta'oga'aque'enə' Egipton'. Na' ža na'anə' gwse' disipl che Jeso'osən' le': — ĆGan' che'endo' žje'eni'ato' de'en gaocho xše' lni pascon'?

¹³ Nach gwleje' chopə disipl che' ca' na' bsele'e lega'aque' lao' syodan' gože': — Le'e žja'ac lao' syodan' na' na' yežagle to beņə' byo beņə' noa' che'e nisən' ya'ayene'. Na' le'e žjənaotelene'. ¹⁴ Na' šo'ole len be'enə' na' ye'ele xan yo'onə': “Maestrən' ne' gonšgo' to cuart gan' güe'eni'ato' de'en gaolento'one' xše' lni pascon', neto' disipl che'.” ¹⁵ Nach əgwlo'ine' le'e to cuart xen de'e zo žcuia la'alə, na' lo'o cuartən' zo to mes, na' nita' ga cue'ele na' bichlə de'e chyažjele. Lo'o cuart na'anə' əgws'i'ini'ale de'en gaocho lao lni pascon'.

¹⁶ Nach gwsa'ac disipl che' ca' na' cata' besə'əžine' syodan' yoguə'əloj can' gože' lega'aque'enə' goquə. Nach bosə'osi'ini'e de'en gwsa'ogüe' xše' lni pascon'.

¹⁷ Na' cata' beyož gwχen, Jeso'osən' len disipl che' ca' šižin besə'əžine' yo'onə' gan' babosə'osi'ini'e de'en əsa'ogüe'enə'. ¹⁸ Na' lao zjəchi'e cho'a mesən' chsa'ogüe', Jeso'osən' gože' lega'aque': — De'e li əchnia' le'e, entr to le'e chaolenle nada' t xen gonle nada' lao na' beņə' contr ca'.

¹⁹ Nach de'e juisy de'e gwsa'aque'ne' cata' beyož gwne' ca', nach tgüejə tgüejə' gwse'e le': — Xana' Ćənada'an gona' le' lao na' beņə' contr ca'?

²⁰ Jeso'osən' gože' lega'aque': — Entr le'e šižinle tole chne' na'alən' lo'o platən' t xen len nadan', gonle nada' lao na' beņə' ca'. ²¹ Banaquəczən so'ot beņə' nada' can' nyoj Xtižə' Diozən' nan gaquə' chia' nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beņəč. Pero probchguazə be'enə' gon nada' lao na' beņə' contr ca'. Nca'alə xneze žalə' cuiclə golje'enə'.

²² Na' lao chsa'ogüe'enə' gwxi' Jeso'osən' yetxtilən', na' be'e yelə' choxwlen che Diozən'. Gwde na' bzoxxje'en, nach be'en disipl che' ca', gože' lega'aque': — Le'e gaon. Lennə' cuerp' chia'anə'.

²³ Nach lecza bexe'e basən' gan' yožə nis obasən', na' lao noxe'en be'e yelə' choxwlen che Diozən' nach bosnežjue'en lega'aque' na' yogue'e gwse'eje'en. ²⁴ Nach gože' lega'aque': — Lennə' xchena'anə'. Na' xchena' na'anə' laljə por ni che xtolə' beņəčən'. Na' de'en laljənnə' solao gaquə de'e cobə de'en ben Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' beņəčən'. ²⁵ De'e li chnia' le'e na'a zelaο che'eja' nis oban'. Pero de' yeto de'e yebeichecho mazəchlə can' chebeicho che'ejcho nis oban', lennə' de'en socho mbalaz zejlicane catə'an socho t xen gan' nabi'a len Diozən'.

Jeso'osən' gwne' de que Bedən' cui chebe' šə nombi'ene'

²⁶ Na' beyož gwse'ej gwsa'ogüe' gwso'ole' to immo, nach besə'əchoje' ja'aque' ya'a de'en nzi' Olibos. ²⁷ Na' lao zjəngüe'e nezən' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': — Neže' yoguə'əle cuejyichje nada' por ni che de'en gaquə' chia'. Gaquə can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: “Gota' beņə' goye xilə'anə' na' xilə' che' ca' əsa'asələsəb.” ²⁸ Pero na' cata' yeyas yebana' ladjo beņə' guat ca', yobəchda' yeya'a Galilean' cle ca le'e.

²⁹ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Nada' cuat cuejəyichja' le' la'anə'əczə šə yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə yesə'əbejyichjle' le'.

³⁰ Jeso'osən' gože'ene': —De'e li əchnia' le' neže' antslə ze'e cuež' lecon' chop las, gaquə' šon las cui chčebo' de que nombi'o nada'.

³¹ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —La'anə'əczə šə chonclən byen guatlencza' le' bito əṇia' de que bito nombi'a le'.

Na' leczə ca' əgwse' yoguə' disipl che' ca' le'.

Jeso'osən' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

³² Na' catə' Jeso'osən' len disipl che' ca' besə'əžine' latjən' gan' nzi' Getsemani, gože' lega'aque': —Ngazə' lecue' žlac ša'a de'e na' žjena' orasyon.

³³ Na' gwche'e Bedən' len Jacobən' na' Juannə', gwsa'aque' gan' nitə' disipl ca' yelə'. Na' Jeso'osən' gwzolao gwzochgüe' trist, na' de'e juisy de'e goquene' lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'. ³⁴ Na' gože' lega'aque': —Tristchgua zo yichjla'aždaogua'anə' xte bachonən yelə' got. Lecuežə nga na' sole əṇa'azle len nada'.

³⁵ Nach gwdie' gwyeje' yelatə' delant na' jete'e goscho'alə lao yon'. Nach bene' orasyonṇə' gwnabene' Diožən' šə guac te ca'azə de'en čhi' saque'e. ³⁶ Na' gože' Xē'enə': —Xa' Diož, le' chac chono' yoguə'əlo. Benšga ca te ca'azə de'en čhi' saca'anə', pero bito che'enda' gaquə' de'e əṇia' nada', sino gaquə' con can' ana'o' le'.

³⁷ Nach beyeje' gan' nitə' disipl ca' šonə, na' jəyedi'e lega'aque' chəsə'ətase'. Na' gože' Bedən': —Simon žəchtaso'? žEni to or bito bchejdo' əna'azo' len nada'? ³⁸ Le'e na', na' le'e gon orasyon nič cui co'o gwxyie'en le'e nez mal. Nežda' chene'ele əṇa'azle len nada', pero cui chzoile.

³⁹ Na' gozse'e gan' nite'enə' de'e yoblə, jəzene' orasyonṇə', na' gwnacze' can' bagwne'. ⁴⁰ Na' catə' bezžine' gan' nite'enə' de'e yoblə, jəyezdi'icze' disipl ca' šonə chesə'ətase', tant cuich chesə'əzoinə' bišgalən'. Na' xte bito zjəneze' bi əse'e le'. ⁴¹ Na' gwze'e de'e yoblə gan' nite'enə' jene' orasyonṇə' de'e gwyon lase, na' catə' bezžine' gan' nitə' disipl ca' šonə, na' gože' lega'aque': —žEni'e chtasle? žEne'e chonle dezcanz? Bačh goc na'a. Diožən' bsele'e nada' golja' beṇačh na' ṇa'a bačh bžin or gaca' lao na' beṇə' mal ca' par so'ote' nada'. ⁴² Le'e secha, le'e šo'o. Baza' ben' gon nada' lažə' na' beṇə' contr ca'.

Gosə'azene' Jeso'osən'

⁴³ Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'an ca' catə' bžin Jodən' ben' naque' cuent len disipl ca' šižin. Na' žague' zan beṇə' boso'oselə' beṇə' ca' chesə'əṇabia' bχoz che neto' beṇə' Izrael na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisežən', na' beṇə' golə' blao che ṇasyon čheto'onə'. Beṇə' ca' zjənžag Jodən' zjənal'e e spad na' zjənlene' no yag. ⁴⁴ Jodən' babžejni'ine' lega'aque' can' gone' par əgwdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə', gože' lega'aque': —Be'enə' gaogua' bxidən', le'enə' senle' na' gwčhejlene' par əche'elene'.

⁴⁵ Nach catə' bžine' gan' zo Jeso'osən' le'e bgüiguə'əte' cuite'enə' na' gože'ene': —Maestr.

Na' gwdaogüe'ene' bxidən', pero caguə' do laže'enə' bene' ca'. ⁴⁶ Nach beṇə' ca' əzja'ac len Jodən' gwso'oxe' e Jeso'osən' na' gosə'əche'əxəje' le'.

⁴⁷ Na' to beṇə' zecha galə'əzə gwlečj spad che'enə' gwđine'en šla'a nag xmos bχozən' ben' naquəch əblao, gwchogtechgü'e'en. ⁴⁸ Nach Jeso'osən' gože' beṇə' ca': —Za'acle len spad na' len yag zedəxenle nada' ca to beṇə' bguan.

⁴⁹ Yoguə' ža gwchi'a len le'e bsd blo'ida' beṇə' lo'o yo'odao' əblaonə' na' bito

gw Xenle nada'. Pero chac de'e quinga par nich chac complir can' na' Xtižā' Diozān' de'en nyojān' gaquā chīa'.

⁵⁰ Na' lao or na' bosyo'oxonj yoguā' disipl che' ca' gosā'abejyichje'ene'.

Benā' güegon' ben' bexonj

⁵¹ Na' to benā' güegon' jānaogüe' Jeso'osān', na' nyaze' to lachā' de'e naquā ca to sabana. ⁵² Na' ca gwso'oxe'ene' gwso'oxe'e slezā xe'enā' na' le'e bchojte' lo'inā' na' bexonje' ga'alyide'.

Gosā'ache'e Jeso'osān' lao benā' golā benā' blao ca' chāsā'anabia' nasyon Izraelān'

⁵³ Na' benā' ca' gosā'āzen Jeso'osān' gosā'ache'ene' lao Caifasān' ben' naquāch bχoz āblao che neto' benā' Izrael. Nach besā'adobā yoguā' benā' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezān' na' len yeziqūā'āchlā benā' golā blao ca' chāsā'anabia' nasyon cheto'onā'. ⁵⁴ Nach Bedān' jānaogüe' Jeso'osān' zitā' zitā' xte bžinte' liž bχoz āblaonā' na' gwyo'e chyo'onā'. Na' benā' ca' zjānaquā xā'ag yo'oda'onā' zjāchi'e cho'a yi'inā' par chāsā'āže'ine'. Nach Bedān' jāchi'e len lega'aque' cho'a yi'inā'.

⁵⁵ Na' yoguā' bχoz āblao ca' na' yeziqūā'āchlā benā' golā blao ca' chesā'anabia' nasyon Izrael cheto'onā' gosā'āyilje' benā' āso'e dižā' contr Jeso'osān' par nich yesā'āchoglaogüe'en che' de que gate', pero notono besā'āželene'. ⁵⁶ Benā' zan gwso'e dižā' güenlāžā' contr Jeso'osān' pero xtižā'āga'aque'enā' bito besyā'ādilān. ⁵⁷ Nach balā benā' gosā'āzeche' na' gwso'e dižā' güenlāžā' contr le' gosā'āne': ⁵⁸ —Beneto' cata' gwne': "Yochinja' yo'odao' āblao nga gwso'on benā', na' lao šonā žazā gona' yeto yo'odao' āblao de'en cui gon benā'chān'."

⁵⁹ Pero bia'aczā bito bedile de'en gosā'āne'enā'.

⁶⁰ Nach gwzožā' ben' naquāch bχoz āblao gwzeche' gwchołga'aque'enā' gože' Jeso'osān': —¿Ebito bi nao' ca naquā de'e nga chosā'ācuīš benā' quinga le'?

⁶¹ Na' Jeso'osān' bitobi gwne'. Nach gož ben' naquāch bχoz āblao le': —¿Ele len' Cristān' ben' gwlej Diozān' par gaquāleno' nasyon chechon'? ¿Elen' Xi'in' Dioz ben' cho'ela'ocho'?

⁶² Jeso'osān' gože'ene': —Le ben' nao' na' nada'. Diozān' bsele'e nada' golja' benā'ch na' āchnia' le'e gwžin ža le'ile nada' chi'a cuit Xā' Diozān' ben' napā le'ezelaogüe yelā' guac xen na' nabi'a t xen len le'. Na' le'ile nada' yetja' yoban' to lo'o bejw.

⁶³ Catā' bene ben' naquāch bχoz āblao xtižā' Jeso'osān' gwšo' gwčhezā' xe'enā' goquene' de'e mal juīsy can' gwna Jeso'osān', na' gwne': —¿Nochxa testigon' chyažjecho' ⁶⁴ Babenecho chžia chnīte'e Diozān' de'en ne' naque' Xi'in' Dioz len naque' con to benā'chzā. ¿Bi nale? ¿Nac gonchone'?

Nach yoguā' benā' ca' ža'anā' gosā'āchoglaogüe'en che' de que cheyalā' gate'.

⁶⁵ Nach balē' bosō'ožā' xene'enā' cho'alao Jeso'osān', na' bosō'ocuaše'e cho'alaogüe'enā' len to lachā' na' gosā'ābaže'ene', gwse'ene': —Gwņeya'ašč žnon' chbažā' le'?

Nach xā'ag yo'odao' ca' leczā gosā'āgape'e xague'enā'.

Bedān' bito gwčhebe' šā nombi'e Jeso'osān'

⁶⁶ Na' lao chac de'e quinga Bedān' chi'e chyo'o che ben' naquāch bχoz āblaoch na' na' chi'e cata' bžin to no'ol criad che ben' naquāch bχoz āblaon'. ⁶⁷ Na' catā' ble'ine' chi' Bedān' cho'a yi'inā' par cheže'ine', no'olan' bgüiayāne'ene' na' gože'ene': —Leczā leno' le' naco' t xen Jeso'os benā' Nasaretān'.

⁶⁸ Pero Bedən' bito gwchebe' šə naque' txen len Jeso'osən'. Gože' no'olən': —Bito nombi'ane' na' nic nezdə' bi dižə'an cho'o.

Na' gwyeje' jəzeche' cho'a puert saguannə'. Nach le'e gwchežte to lecw.
⁶⁹ Nach bezle'i no'olən' le' de'e yoblə na' gože' beṇə' ca' ža'anə': —Benga naque' txen len beṇə' ca'.

⁷⁰ Na' de'e yoblə bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən'. Na' chaczə šlož beṇə' ca' ža'anə' gosə'əze'e Bedən': —De'e liczə le' naco' txen len beṇə' ca' čhedə' ca nga chṇio' ngaza nachbia' de que naco' beṇə' Galilea.

⁷¹ Nach Bedən' bzoe' Diozən' testigw gwne': —Diozən' gone' nada' castigw šə chonlaža'an əṇia' bito nombi'a ben' nale ca'. Chzoa' jorament lao Diozən', bito nombi'ane'.

⁷² Na' le'e gwchežte lecon' de'e yoblə. Nach jsa'alažə' Bedən' can' gož Jeso'osən' le' de que ze'e gaquə chop las cuež lecon' catə' gaquə šon las cui chchebe' de que nombie'ene'. Na' catə' bene' xbab che de'enə' gwchežyaše'e tant de'e goquene'.

15

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao Pilatən'

¹ Na' catə' gwye'eni'inə' bḥoz əblao ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca', na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein', na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' chesə'ənabia' ṇasyon Izraelən' besyə'ədobe' par nič boso'oxi'e naclən' so'one' len Jeso'osən' na' boso'ocheje'ene' na' gosə'əche'ene' jse'ene'ene' lao na' Pilatən'.

² Pilatən' gože' Jeso'osən': —čElen' naco' rei che beṇə' Izrael ca'?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Le be'en nao' nan' naca'.

³ Na' de'e zan de'e gosə'əna beṇə' gwnabia' che bḥoz ca' par boso'ocuiše' Jeso'osən'. ⁴ Nach Pilatən' goze'e Jeso'osən': —čEbito choži'o xtižə'əga'aque'enə'? čEcabi chendo' catec de'e zan xya nga chsa'ogüe' contr le'?

⁵ Pero Jeso'osən' ni to xtižə'əga'aque'enə' bito boži'e, xte bebanchgüeicze Pilatən'.

Gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'

⁶ Na' de to costombr čhega'aque' de que ža lṇi pascon' əgwsan Pilatən' to pres, con beṇə' yesə'ənab beṇə' Izrael ca'. ⁷ Na' ližya na' de to pres beṇə' le' Barrabas txen len beṇə' ca' boso'oxe gwdiḷə' lao syodan' na' zjənaque' beṇə' güet beṇə'. ⁸ Na' beṇə' zan ca' bazjənžag gosə'əbigue'e lao Pilatən' na' gosə'ənabene' le' əgwsane' to pres can' naquə costombr čhega'aque'enə'. ⁹ Nach Pilatən' gože' lega'aque': —čEchene'ele əgwsana' ben' naquə rei che le'e beṇə' Izrael?

¹⁰ Gwne' ca' čhedə' nezene' beṇə' ca' chesə'ənabia' bḥoz ca' zjəžiaque'ine' Jeso'osən', de'e na'anə' boso'odie' le' lao ne'enə'. ¹¹ Na' beṇə' ca' chesə'ənabia' bḥoz ca' gosə'əgo'oyele'e beṇə' zan ca' ža'anə' par yesə'ənabe' əgwsane' Barrabasən' lgua'a Jeso'osən'. ¹² Nach Pilatən' gože' lega'aque': —čBixa gona' len Jeso'osən' ben' nale naque' rei che le'e beṇə' Izrael?

¹³ Nach gwso'osye'e gwse'e Pilatən': —Bde'e le'e yag corozən'.

¹⁴ Pilatən' gože' lega'aque': —čBixa de'e mal babene'enə'?

Pero beṇə' ca' gwso'osye'e yełatə' zižjoch gosə'əne': —Bde'e le'e yag corozən'.

¹⁵ Na' Pilatən' gone'ene' soe' güen len beṇə' zan ca'. De'e na'anə' bsane' Barrabasən'. Na' beyož gosə'əyin soldad ca' Jeso'osən', Pilatən' bene'ene' lao na'aga'aque' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'.

16 Nach gosə'əche' soldad ca' Jeso'osən' chyo'o che yo'o gan' chi' Pilatən' na' bosyo'otobe' yoguə' soldad ca' yela'. 17 Nach gosə'əyine' xa Jeso'osən' na' bosyo'oguae'ene' to lachə' morad na' gwsə'one' to coron de yešə' na' bosyo'ožine'en yichje'enə'. 18 Na' gwsə'one' borl gosə'əne': —Biba rei che beṇə' Izrael.

19 Nach soldad ca' gosə'əyine' yichje'enə' to ya, na' bosyo'oža' xene'en le' na' bosyo'ozo xibga'aque'enə' laogüe'enə' chso'one' ca cho'elao' le'. 20 Na' catə' beyož gwsə'one'ene' borlən' besyo'əyine' lachə' moradən' bosyo'oguae'ene' na' bosyo'oguae'ene' xacze'. Nach gosə'əche'ene' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

21 To beṇə' Sirene le' Simon xa Ljandr na' Rofo ze'e zeze'e yoba catə' bežague' beṇə' ca' zjanche'e Jeso'osən' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'. Na' la fuers bosyo'ode'e yag coroz che Jeso'osən' cožə' Simonṇə'.

22 Na' gosə'əche'e Jeso'osən' to latjə de'en nzi' Golgota, zejen dižə' latjə che yichj beṇə' guat. 23 Na' bosyo'onežjue'ene' bino corrient de'en nchixən len to rmech zla' de'en nzi' mirra. Pero Jeso'osən' bito güe'ėje'en. 24 Nach bosyo'ode'ene' le'e yag corozən'. Na' soldad ca' gwsə'one' xala'ane'enə' rif entr lega'aque' par gosə'əneze' bi partan' yechelə' to toga'aque'.

25 Na' do cheda ga lsil bosyo'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'. 26 Na' yichj yag coroz che'enə' bosyo'ozoje' de'en bcuiš le', nan: “Bengan' Rei che beṇə' Izrael ca'.” 27 Na' leczə cana' bosyo'ode'e chopə beṇə' bguan le'e yechopə yag coroz, to'e gwda cuit Jeso'osən' licha na' yetoe' cuite'en yeglə. 28 Na' de'en goc ca' goc complr can' nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: “So'onene' le' caczən' chso'onene' beṇə' güen de'e mal.”

29-30 Na' beṇə' ca' chse'ej chəsə'əde' gan' da' Jeso'osən' chəsə'əlojə' yichjga'aque'enə' gwsə'one' borl gwse'ene': —Len' gwnao' guaquə yochinjo' yo'odao' əblaonə' na' šonə žazə yeyono'on, bosla cuino' na' beyetj le'e yag corozən'.

31 Na' leczə ca' beṇə' gwnabia' che bħoz ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwsə'one'ene' borl gosə'əne': —Yeziquə'əchlə beṇə' bosle' na' cabi chac yosla cuine'. 32 Šə len' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon', na' nacte' rei che chio'o beṇə' Izrael, yoletj cuine' le'e yag corozən' na'a par nič le'icho na' šejle'echo che'.

Na' beṇə' ca' zjəda' le'e yag corozən' cuite'enə' chopə la'a, leczə gwsə'one' borl.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

33 Na' do gobiž goc žchol doxen yežlyon' bžinte cheda šonə. 34 Na' do cheda šonə catə' gwne Jeso'osən' zižjo gwne': —Eli, çlama sabactani? —zeje dižə': “Dioz chia', çbixchen' bagwlejyichjo' nada'?”

35 Na' beṇə' nita' galə'əzə gwse'ene' can' gwne'enə' nach gosə'əne': —Le'e gwzenagšc, chaxe' Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

36 Nach bchoj to beṇə' gwsə'adoe' jəxi'e to spong na' bosgaže'en bino corrient de'en cui bi nchixə, na' bzo'en to lao ya dao' na' bosšine'en cho'a Jeso'osən' par nič güe'ėje'en na' be'enə' gwne': —Cuezcho yešc šə yidə Liazən' na' yoletje'ene'.

37 Jeso'osən' bisye'e zižjo nach gote'. 38 Na' ca naquə lachə'an de'en ze lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael le'e gwchezə'əte gwcholən' gwza'azə yichjei bechojte che'elə. 39 Na' lao orən' got Jeso'osən', capitān che soldad ca'

ben' zecha lao Jeso'osən' benene' can' bisya'a Jeso'osən' na' ble'ine' can' gote' na' gwne': —De'e liczə bengə naque' Xi'in' Dioz.

⁴⁰ Na' lecza nita' zan no'ola latjən' benə' gosa'azecha zitə'alə par besə'ale'ine' can' goquən'. Na' entr' lega'aque' zjəlen' no'ol quinga: Maria benə' Magdala, na' Maria xna' Jwsen' na' Jacob bi'in' naquəch bi'i' xcuidə', na' lecza len Salme. ⁴¹ No'ol ca' gosə'əzolao chso'on'ilažə' Jeso'osən' catə'an gwzoe' Galilean' na' gwsa'aclene' le' len bi de'en byažjene', lega'aque' na' yezan no'ola ca' besyə'ənaogüe' Jeso'osən' catə'an beze'e Galilean' par bežine' Jerosalennə'.

Boso'ocuaše'e Jeso'osən'

⁴² Na' ne'e da' Jeso'osən' le'e yag corozən' catə' gwzoloa chexjw že'enə', na' ža na'anə' catə'an choso'osi'ini'e che lni pascon', na' bachžin or so'omba'ane' ža dezcanzan'. ⁴³ Na' gwzo to benə' le' Jwse na' naque' benə' Arimatea, na' nacte' to benə' blao entr' benə' ca' chesə'anabia' nasyon Izrael cheto'onə'. Na' Jwsen' gwzoe' lez əžin ža selə' Diozən' benə' nabia' nasyon cheto'onə'. Na' laogüe de'en bachexjw že'enə' benchəchlaže'e gwyeje' lao Pilatən' jə'nabe' cuerp che Jeso'osən'. ⁴⁴ Pilatən' bebanene' de'en byob got Jeso'osən', nach goxe' capitannə' gwnabene' le' šə'le bagote'enə'. ⁴⁵ Catə' capitannə' gože'ene' de que bagote', nach Pilatən' be'e latjə žjəyiletj Jwsen' cuerp che Jeso'osən' par yeyo'ene'. ⁴⁶ Na' Jwsen' gwxi'e to lachə' fin nach gwyeje' gan' da' Jeso'osən' na' beletje'ene' le'e yag corozən' nach bolaže'ene' lachə'anə', na' gwlo'ene' to lo'o bloj ba de'e bagwche'ene' to le'e yej. Na' beyož bene' de'e ca' blole' to yej xen de'e bseyjuene' cho'a banə'. ⁴⁷ Na' Maria benə' Magdalan' na' Maria xna' Jwsen' yeto, besə'ale'ine' gan' boso'ocuaše'e cuerp che Jeso'osən'.

16

Jeso'osən' bebane' ladjo benə' guat ca'

¹ Na' catə' gwde ža dezcanzan' Maria benə' Magdalan', na' Maria xna' Jacobən' na' len Salmen' jəsə'əxi'e set zix de'e yoso'oguazje' cuerp che Jeso'osən'. ² Na' zil dmiwg tempran gwsa'aque' zja'aque' cho'a ban' na' besə'əžine' cho'a ban' do chla'tag bgüžən'. ³ Na' lao zja'aque'enə' gwse'e ljuežjga'aque': —¿No gaquə yeca'a yejən' de'en da' cho'a ban' par nič šo'ocho?

⁴ Na' ca' ne'e zja'aque' zitə'alə gan' zo bloj ban' besə'ale'ine' de que yej xennə' de'en da' cho'a ban' bač bega'an. ⁵ Catə' besə'əžine'enə' gwso'e lo'o blojən' na' besə'ale'ine' to benə' xcuidə' chi'e lo'inə' šla'a lichalə na' nyaze' to lachə' šyiš tonə, na' no'ol ca' besə'əžebe' catə' besə'ale'ine'ene'. ⁶ Na' gože' lega'aque': —Bito žeble. Nada' nezda' de que cheyljlje Jeso'osən' ben' naquə benə' Nasaret ben' boso'ode'e le'e yag corozən'. Babebane' ladjo benə' guat ca'. Notoch no nla' nga. Legüia latjə ga nga bosə'əxoe' cuerp che'enə'. ⁷ Le'e žjəya'ac le'e žjəyedičjue'i Bedən' len disipl' ca' yela' de que gwyobe Jeso'osən' yezine' Galilean' ca' le'e na' Galilea na' gwle'iczelene', can' gwnacze' le'e.

⁸ Nach besyə'əchoje' lo'o ban' besa'acdoe' xte gosə'əxize' tant besə'əžebe'. Na' notono gwse'e bin' goquə chedə' besə'əžebe'.

Jeso'osən' blo'e laogüe' Maria benə' Magdalan'

⁹ Na' zil dmiwg tempran catə'an beban Jeso'osən' ladjo benə' guat ca' zgua'atec blo'e laogüe' Maria benə' Magdalan' ben' bebeje' gažə de'e xio' zjəyo'o zjəyaz yičhja'aždaogüe'enə'. ¹⁰ Le' jəyedičjue'ine' yeziquə'əchlə benə' ca' de que beban Jeso'osən' ladjo benə' guat ca'. Catə' bžin Marian' chəsə'əbežyaša' benə' ca' na' chəsyə'əgüine'ene' chedə' gwso'ot benə' mal ca'

Jeso'osən'. ¹¹ Na' catə' gwse'enene' de que babeban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca' na' de que Marian' bable'ine' le', bito gwse'ejle'e.

Blo'e lao Jeso'osən' čopə disipl čhe' ca'

¹² Na' blo'e lao Jeso'osən' čopə disipl čhe' ca' lao zja'aque' yoba, pero nža'alə can' besə'əle'ine' le'. ¹³ Na' jəya'aque' jəsyə'ədixjue'ine' beṇə' ljuežjga'aque' ca' pero beṇə' ca' leczə bito gwse'ejle'e čhe lega'aque'.

Jeso'osən' bene' mendad əso'e xtiže'enə' yogua' nasyon

¹⁴ Na' gwdechlə blo'e lao Jeso'osən' disipl čhe' ca' šnej lao chsa'ogüe'. Na' gwdiłe' lega'aque' de'en zjənaque' beṇə' la'aždao' žod na' de'en cui gwse'ejle'e de que bebane' ladjo beṇə' guat ca' la'anə'əczə beṇə' ca' besə'əle'i le' gwse'e lega'aque' ca'. ¹⁵ Nach gože' lega'aque': —Le'e žja'ac le'e žjəsed le'e žjəlo'i beṇə' ca' ža' yogua'əlol nasyon dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in čhia'. ¹⁶ Na' beṇə' ca' so'onlilažə' nada' na' yesə'əchoe' nis bito žjəya'aque' lao yi' gabilən'. Na' beṇə' ca' cui so'onlilažə' nada' yesə'əbiayi'e lao yi' gabilən'. ¹⁷ Na' beṇə' ca' so'onlilažə' nada' gwnežjoga'aca'ane' yelə' guac par so'one' de'e quinga: Len yelə' guac čhia'anə' yesyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə', na' əso'e gwde gwdelə dižə' de'en cui no chac. ¹⁸ Guaquə əso'oxe'e no beł bia benen na' bitobi gaquə čhega'aque'. Na' šə əse'eje' benen bitobi gonən len lega'aque'. Guaquə yesə'əxoə' na'aga'aque'enə' yichj beṇə' ca' chsa'acšene, na' yesyə'əyaque beṇə' ca'.

Jeso'osən' beyepe' yoban'

¹⁹ Na' catə' beyož be'e Xancho Jeso'osən' dižə'an ca' len lega'aque', bezi' beca'a Diozən' le' yoban' gan' chi'e chnabi'e txen len Xancho Diozən'. ²⁰ Na' disipl čhe' ca' ja'aque' doxenlə jəsə'ədixjue'ine' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in čhe Jeso'osən', na' le' goclene' lega'aque' na' bene' par nič gwso'one' no miłagr len yelə' guac čhe'enə' par blo'e de que xtižə'əga'aque'enə' naquən de'e li.

De'e na'azən' chzoja'.

Dižá' Güen Dižá' Cobá De'en Bzoj San Locasán'

De'e nga bzoj Locasán' par Tioflán'

¹⁻⁴ Señor Tiofl, chzoja' le' dižá' quinga par ničh na' ənezdo' de'e li ca naquə de'en babendo' na' de'en bagoc. Beṇə' zan bačh boso'ozoje' che Jeso'osən' ca naquə de'en bagoc complir par neto' chonlilažá'əto'one'. Boso'ozoje'en can' bzejni'i beṇə' ca' neto', beṇə' ca' besə'əle'i can' goquə dezd goljte Jeso'osən'. Na' beṇə' ca' gwse'en besə'əle'ine' can' goquən' boso'osed boso'olo'ine' beṇə' yoblə dižá' güen dižá' cobá che Jesocristən'. Na' nada' catə' beyož gwnabyoža' can' goquən', na' gwyazlaža'a gwzoja'an tcho'a tšao' par ničh ənezdo' Señor Tiofl.

Can' goquə gwdixjue'e to angl de que galjə Juannə'

⁵ Ca tyemp can' gwnabia' Rei Erodən' gan' nzi' Jodea, na' zo to bχoz che beṇə' Izrael ca' beṇə' le Zequeria. Bene' žin len xonj bχoz beṇə' zjele Abias. Na' no'ol che Zequerian' le' Čhabet na' naque' dia che de'e bχoz Ronṇə'. ⁶ Na' Zequerian' len Čhabetən' zja'acze' liča par len Diozən', na' gwso'one' yoguə'əloł de'en non Xancho Diozən' mendad de'en zjənyoj le'e lei che'enə'. ⁷ Na' notono xi'inga'aque' nitə', čhedə' Čhabetən' naque' no'olə' güiž, na' čopte' bazjanaque' beṇə' gola.

⁸ Na' goquən' beyalo' Zequerian' len beṇə' ljuežje' ca' beṇə' ca' zjənaquə bχoz par gwso'one' de'en besyə'əyale'e so'one' par gwso'elaogüe'e Diozən'. ⁹ Na' de costombr che bχoz ca' chso'one' rif par chatə'əbia' noe' əchoj par əgwzeye' yal lo'o yo'oda' əblao čhega'aque'enə' gan' chso'elaogüe'e Xancho Diozən' Jerosalennə'. Nach gwso'one' rif na' bchoj Zequerian' par bzeye' yalən' lo'o yo'oda'onə'. ¹⁰ Na' žlac bzeye' yalən' gwnitə' yoguə'əloł beṇə' zan ca' chy'olə gwso'one' orasyonə'. ¹¹ Na' to angl che Xancho Diozən' bloe' laogüe' Zequerian', na' gwzecha anglən' cuit mesən' lichalə gan' čəsə'əzeye' yalən'. ¹² Catə' ble'i Zequerian' anglən' benit bečhoł goc lo'o yičhjlə'aždaogüe'enə' na' bžebchgüe'. ¹³ Pero anglən' gože' le': —Bito žebo' Zequeria. Diozən' babzenague' orasyon' čhio'onə', na' no'ol čhio' Čhabetən' sane' to xi'ino', na' əgwsio' le' Juan. ¹⁴ Na' so' mbalaz na' yebeido', na' leczə beṇə' zan yesyə'əbeine' šə bagolje', ¹⁵ čhedə' gaque' beṇə' blao lao Diozən'. Bito ye'eje' bino ni biquə'əchlə de'en česə'əzože beṇə', na' catə' galje' yo'o Spirit che Diozən' lo'o yičhjlə'aždaogüe'enə' par nabi'an le'. ¹⁶ Na' gone' par ničh zan beṇə' Izrael gwlaž che' ca' yesə'əša' yičhjlə'ažda'oga'aque'enə' na' so'elaogüe'e Diozən' can' cheyalə' so'elaogüe'ene', Dioz ben' naquə Xanga'aque'. ¹⁷ Na' cuialaogüe' lao Xančon' na' gone' par ničh beṇə' ca' cui nitə' binlo len xi'inga'aque' yesyə'ənite'e binlo len xi'inga'aque' de'e yoblə. Na' gone' par ničh beṇə' godenag ca' yesə'əzenague' che Diozən'. Gone' ca' par ničh yesə'ənitə' beṇə' probnid par əso'elaogüe'e Xančon' catə'an yide'. Na' len xbab de'en yo'o yičhjlə'aždaogüe'enə' na' len dižá' balə de'en güe'enə' gaque' ca profet Ljazən' ben' gwzo cana'.

¹⁸ Nach Zequerian' gože' anglən': —¿Nacxa gaquə ənezda' de'e nga? Nada' bačh naca' beṇə' gola na' no'ol čhia'anə' leczə beṇə' gola.

¹⁹ Nach anglən' gože' le': —Nada' naca' angl Gabryel. Zoa' len Diozən' na' zoa' cho'elaogua'ane'. Na' bsele'e nada' zedetixjue'ida' le' dižá' güen dižá' cobá quinga. ²⁰ Na' le' gaco' mod, cui gaquə ənio' xte que catə'əch əžin ža gaquə de'e

nga, chedə' cui chejli'o xtiža'anə'. Na' de'e liczə gwžin ža gaquə complir can' gwnia'anə'.

²¹ Na' benə' ca' ža' chyo'olə gosə'əbeze' Zequerian', nach besyə'əbanene' chedə' gwžeine' lo'o yo'odao' əblao gan' chso'elao' benə' Izrael ca' Diozən'.

²² Catə' bechoj Zequerian', bene' seņy len ne'enə' la' bitoch goquə əne'. Bač naque' benə' mod. Nach gwsa'acbe'i benə' ca' de que ble'ida'ogüe'ene' lo'o yo'oda'onə'.

²³ Na' catə' bde laze'en de'en bene' žin lo'o yo'odao' əblaonə' beyeje' liže'.

²⁴ Gwde na', no'ol che' Chabetən' bgüendao' bda'onə' lo'o le'enə' na' gueyə' bio' gwzoze'. Na' gwne': ²⁵ —Güenchgua baben Xana' Diozən' len nada', chedə' babžin ža nži'ilaže'e nda', chone' par nič bitoch so'on beňačən' xbab čhia' de que cui bi zaca'a.

Anglən' gwđixju'e galjə Jesocrisən'

²⁶ Goc xop bio' noa' Chabetən' bda'onə', Diozən' bozsele'e anglən' ben' le Gabryel, gweje' to syoda de'en nzi' Nasaret gan' mbane Galilean'.

²⁷ Bsele'ene' gan' zo to no'ol güego' le' Maria. Na' Marian' ne'e naplažə'əchgua cuine'. Na' to beňə' le Jwse bač naquən gwšagna'alene' par gaque' xo'ole'. Na' Jwsen' naque' dia che de'e Rei Dabin'. ²⁸ Na' bžin anglən' gwyo'e gan' zo Marian' na' gože'ene': —Dioxei. Xancho Diozən' nži'ilaže'e le' na' zoe' len le'. Na' gone' par nič socho' mbalaz ca yoguə'əloj no'ol ca' yelə'.

²⁹ Catə' ble'i Marian' anglən', benit bečol goc lo'o yichjla'aždaogüe'enə' por ni che dižə' de'en gože' le'. Na' bene' xbab bi zejen de'en bguape' le' dioxən' ca'. ³⁰ Nach anglən' gože'ene': —Bito žebo' Maria. Diozən' nži'ilaže'e le'. ³¹ Na' le' gua' xi'ino', to bi'i byo dao', na' sano'obo', na' əgws'i'o labo' Jeso'os. ³² Na' Jeso'osən' gaque' to beňə' blao na' beňačən' yesə'əsi'ene' Xi'in' Dioz, Dioz ben' naquə' le'ezelaogüe beňə' blao. Na' Xancho Diozən' gone' par nič nabi'e nasyon Izraelən' can' gwnabia' de'e xaxta'ogüe'e Rei Dabin'. ³³ Na' le' nabi'e nasyon Izraelən' zejlicane. Na' cuat te yelə' gwnabia' che'enə'.

³⁴ Nach gož Marian' anglən': —¿Nacxa gaquə sana' bdao'? la' bitonə' žaga' nda' beňə' byo.

³⁵ Nach gož anglən' le': —Spirit che Diozən' yidən gan' zo'onə', na' yelə' guac che Diozən' son len le', Dioz ben' naquə' le'ezelaogüe beňə' blao. De'e na'anə' bi'i la'aždao' xi'ilažə'an galjənə', yoso'osi'ebo' Xi'in' Dioz. ³⁶ Na' beňə' xna'o Chabetən' lecəzə bač bgüenda'obo' lo'o le'enə' la'ana'əczə banaque' beňə' golə. Bagoc xop bio' no'e to bi'i byo dao', len la' gosə'əne' che' de que no'olə güižən'.

³⁷ Bito bi bi de de'e ənacho cui chac gon Diozən'.

³⁸ Nach gož Marian' anglən': —Nga zoa' naca' xmoše', gaquə čhia' con bi na Xana'an.

Nach beza' anglən' gan' zo Marian'.

Marian' jəlanə'e Chabetən'

³⁹ Gwde na' le'e gwejeje Marian' to syoda de'e žia lao ya'a gan' mbane

Jodean'. ⁴⁰ Na' bžine' liž Zequerian', gwyo'e bguape' Chabetən' diox. ⁴¹ Na' goquən' catə' Chabetən' benene' cholgüiž Marian' le' nach gocbe'iteine' chxita' chžia chac bdao' che'enə' lo'o le'enə'. Na' Spirit che Diozən' gwnabi'an yichjla'aždao' Chabetən'.

⁴² Na' gwne' zižjo tant bebeine', na' gože' Marian': —Diozən' babene' par nič zocho' mbalaz ca yoguə'əloj no'ol ca' yelə'. Na' Diozən' gone' par nič gaquə mbalaz che bdao' čhio'onə' no'onə'.

⁴³ Nactecxan' le' naco' xna' Xana'an zedəlanə'o nada'. ⁴⁴ Mer catə' bene naga'anə' chguapo' nada' dioxən', bdao' čhia'anə' bebeibo' na' bxitə' bžiabo'

lo'o li'anə'. ⁴⁵ Xancho Diozən' bene' par niç anglən' gwne' le' de'en ze'e gaquə na' zo' mbalaz de'en gwyejli'o de que gaquə complir can' gwne'enə'.

⁴⁶ Nach Marian' gwne':

—Cho'elaogua'a Xana' Diozən' do yichj do laža'a.

⁴⁷ Na' lo'o yichjla'aždaogua'an chebeichgüeida' Dioz ben' chebej nada' xni'a de'e malən'.

⁴⁸ Babeyaša' beži'ilaže'e nada' naca' xmoše' la'anə'əczə cui bi zaca'a.

Na' dezd na'a žtia žtia beṇačən' yesə'əne' de que zoa' mbalaz.

⁴⁹ Diozən' chac gone' de'e cui no zaquə gon, na' babene' de'e güen juisy len nada'.

Le'enə' naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy.

⁵⁰ Na' notə'ətezə beṇə' chsa'ape'ene' respet do yichj do lažə'əga'aque', Diozən' cheyaša' cheži'ilaže'e lega'aque' na' len xi'in dia čhega'aque'.

⁵¹ Baç blo'i Diozən' beṇačən' yełə' guac čhe'enə',

na' babene' par niç beṇə' ya'alazə' ca' baboso'ozexjw yichjga'aque'enə' laogüe'enə'.

⁵² Babene' par niç beṇə' gwnabia' ca' cuich gosə'ənabi'e,

na' beṇə' ca' cui gwsa'ac beṇə' blao, Diozən' bcuie' lega'aque' par gwsa'aque' beṇə' blao.

⁵³ Na' beṇə' ca' gwsa'acbe'ine' de que chesə'əyažjene' yełə' chaclen čhe Diozən', bagoclene' lega'aque'.

Na' beṇə' ca' gwsa'aquene' bitobi chesə'əyažjene',

bose'e lega'aque' sin cui bi bnežjue' lega'aque'.

⁵⁴ Nach bagocwlene' chio'o beṇə' Izrael naccho ca xmoše'.

Bablo'ine' chio'o de que bito ganlaže'e par yeyaša' yeži'ilaže'e chio'o can' bene' lyebe.

⁵⁵ Na' de'en beyaša' beži'ilaže'e de'e Abraannə' len xi'in dia čhe',

bene' complir can' gože' le' len yebałə xaxta'ocho ca'.

Na' zocze' yeyaša' yeži'ilaže'e xi'in dia čhe de'e Abraannə' zejlicane'.

⁵⁶ Na' catə' bagoc šon bio' bega'an Marian' len Čhabetən' nach beyeje' liže'enə'.

Goljə Juannə' ben' bchoa beṇə' nis

⁵⁷ Na' catə' bžin or par san Čhabetən', gwxane' bi'i byo dao' čhe'enə'. ⁵⁸ Na' catə' gwse'ene beṇə' gwliž čhega'aque'enə' na' family čhega'aque'enə' de que Diozən' babeyaša' beži'ilaže'e Čhabetən', besyə'əbeichgüeine' len le'. ⁵⁹ Na' ža xon' beṇə' ca' jəsə'əzo'ebo' señy de'en ne' sirconsision. Na' zejen de que chse'ejle'e che lyebe de'en ben Diozən' len de'e Abraannə'. Na' gwse'enene' si' labo' Zequeria can' le xabo'onə'. ⁶⁰ Pero xna'abo'onə' gwne': —Nca, cheyałə' si' labon' Juan.

⁶¹ Nach lega'aque' gwse'e le': —Notono family čhele nitə' beṇə' zjəle ca' na' nic xaxta'ole.

⁶² Nach gwso'one' señy gosə'ənabene' xabo'onə' nac chene'ene' si' la bda'onə'. ⁶³ Nach bene' señy gwṇabe' to yag la' dao' gan' bzoje': “Si' labo' Juan.” Nach yogue'e besyə'əbanene'. ⁶⁴ Le'e gocte bene' Zequerian' na' le'e gwzolaote be'e dižə' be'elaogüe'e Diozən'. ⁶⁵ Na' besə'əžebchgua beṇə' gwliž čhega'aque'enə'. Na' xtižə'əga'aque'enə' gosə' gwłaljən doxen yež ca' zjəchi' lao ya'a ca' gan' mbane Jodean'. ⁶⁶ Na' yogua'əłəł beṇə' gwse'enene' dižə'əna' gwsə'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' čhe de'e ca', na' gosə'əne':

—¿Bixa gon bdao' na'anə'?

Gosə'əne' ca' čhedə' gosə'əneze' de que zoczə Diozən' len lebo'.

Dižá' de'en be' Zequerian'

⁶⁷ Nach gwnabia' Spirit che Diozán' yichjla'aždao' xabo' Zequerian'. Na' Zequerian' be'e xtižá' Diozán' gwne':

⁶⁸ Cho'elaogua'a Xanchon' ben' naquá Dioz che chio'o beṇá' Izrael.

Cheyaše'ene' chio'o naccho nasyon' che' na' babene' par ničh gaquá yechojcho xni'a de'e malán'.

⁶⁹ La' babene' par ničh zo to beṇá' napá yelá' guac par yebeje' chio'o xni'a de'e malán',

na' za' be'ená' lao dia che de'e Rei Dabin' ben' goquá xmos Diozán'.

⁷⁰ Chac can' gwna Diozán' len cho'a de'e profet ca' beṇá' ca' gwleje' par gwsa'aque' lažá' ne'ená' cana'ate.

⁷¹ Gwne' de que yosle' chio'o lao na' beṇá' contr checho ca' na' lao na' yoguá beṇá' chásá'ague'i chio'o.

⁷² Na' leczá gože' de'e xaxta'ocho ca' de que yeyašá' yeži'ilaže'e lega'aque' len xi'in dia chega'aque'.

Na' can' chone' na'a, chone' par ničh chac complir ca naquá de'en bene' lyebe gone' par gaquálene' chio'o.

⁷³ Ben Diozán' cuine' testigw lao de'e xaxta'ocho Abraanná' de que gaquáczá can' bene' lyeben'.

⁷⁴ Na' gwne' de que yosle' chio'o lao na' beṇá' contr ca' par ničh ca' gaquá güe'ela'ochone' sin cui žebcho.

⁷⁵ Na' gwne' gone' par ničh gaquá la'ažda'ochon' xi'ilažá' par len le'ená' na' gone' par ničh šejcho licha güe'ela'ochone' doxen yelá' mban chechon'.

⁷⁶ Nach Zequerian' gože' bida'oná':

Na' le' xi'ina', beṇáčan' yesá'áne' chio' de que naco' profet beṇá' choe' xtižá' Diozán',

Dioz ben' naquá le'ezelagüe beṇá' blao.

Yesá'áne' ca' chedá' le' cuialaogo' lao Xanchon' na' go'o xtiže'ene' par ničh nitá' beṇá' probnid par aso'elaogüe'ene' catá'an yide'.

⁷⁷ Egwsed əgwlo'ido' neto' can' chene'e Diozán' yebeje' chio'o xni'a de'e malán' na' can' chene'ene' yezi'ixene' xtolá'əcho ca', chio'o naccho beṇá' nasyon che'.

⁷⁸ Diozán' cheyašá' cheži'ilaže'e chio'o na' bachselé'e to beṇá' gaquálene' chio'o.

Na' gwxaquá'əlebe be'ená' ca be'eni' che bgüižán'.

⁷⁹ Le' gwzejni'ine' chio'o beṇáčh naquán' goncho par ničh žjəyezochon gan' zo Diozán' catá' gatcho,

na' əgwzejni'ine' chio'o beṇáčh naquán' so cuzcho binlo.

Can' gone' cue'e be'eni' lo'o yichjla'aždao' chio'o gwxaquá'əlebecho ca beṇá' chsa'aš lo'o de'e žcholán'.

⁸⁰ Na' Juanná' ca bcua' chcha'ogüe', zdate chaquáčh yichjla'aždaogüe'en can' chene'e Diozán'. Na' Juanná' jsœ' latjə dašan'. Na' nan' nezo'e catá'an bžin ža gwzolaogüe' gwdixjui'e xtižá' Diozán' len beṇá' Izrael ca'.

2*Can' goquá catá'an goljə Jeso'osán'*

¹ Na' gwde de'e ca', na' ca tyempən' catá'an gwnabia' Sesar Augusto, bene' mendad te cuent na' əsa'alə' yiš balə beṇá' ža' to to yež de'e zjəchi' doxen ganə' chnabi'e. ² Na' bguale'e yišan' lao chnabia' Sirenio gan' nzi' Siria. Na' naquán' de'e nech de'en bguale'e yiš balə beṇá' ža' to to yež. ³ Nach yoguá'əlol beṇá'

jəya'aque' lažga'aque' jəsyə'əde cuinga'aque' cuent par gwsa'alə'əga'aque' yiš.
 4 Nach Jwsen' naque' dia che de'e Rei Dabin'. Na' beze'e Nasaret gan' mbane Galilean' par beyeje' syoda che de'e Rei Dabin' de'e nzi' Belen. Na' chi' syoda Belennə' gan' mbane Jodean'. 5 Beyeje' jəyede cuine' cuent na' zenche'e no'ol che' Marian', pero bitonə' yesə'əca'a ljuežje'. Na' Marian' bano'e bda'onə'. 6 Na' goquən' lao nite'e Belennə' bžin or par sane'. 7 Na' bi'i nechən' gwxane' goljbo' bi'i byo dao', na' blaže'əbo' lachə'. Na' gwlo'əbo' to lo'i gan' chsa'o bia yixə', chedə' bito bi latjə gwyo'och mesonnə' par lega'aque'.

Angl ca' boso'ozenene' beṇə' goye xilə' ca' de que bagoljə Goslan'

8 Na' lao že' na', le'e yixə' che Belen na'atezəczə ža' beṇə' goye xilə' nechəsə'əne'e chsa'ape' xilə' čhega'aque' ca'. 9 Na' angl che Xanchon' bžine' gan' nita' beṇə' goye xilə' ca', na' yelə' chey che'eni' che Diozən' gwyechjən bse'eni'in gan' nite'ənə'. Na' besə'əžebchgüe'. 10 Na' gož anglən' lega'aque': —Bito žeble, na'a chixjo'ida' le'e to dižə' güen de'e yeba yezaquə'əlažə'əchgua yoguə'əloj beṇə'. 11 Lao' syoda che de'e Rei Dabin' bagoljə na'a ben' chac yebej beṇə' xni'a de'e malən'. Naque' Cristən' ben' bselə' Diozən' par gaquəlene' beṇəchan' na' naque' Xanchon'. 12 Par yežezele bda'onə' quinga naquə: Žjəyedi'ilebo' lažə'əbo' lachə' na' debo' lo'i gan' chsa'o bia yixə'.

13 Beyož gwna anglən' ca' le'e besə'əžinte angl zanch gan' zo angl nechən', za'aque' gan' zo Diozən'. Na' chso'elaogüe' le', chəsə'əne':

14 Lədoye'ela'och Diozən' ben' zo yoban'.

Na' lao yežlyon' gatə' yelə' so cuezə binlo entr beṇə' ca' chebei Diozən' lega'aque'.

15 Na' catə' besyə'əsa'ac angl ca' zjəya'aque' yoban', nach beṇə' goye xilə' ca' gwse' ljuežjga'aque': —Yeyejcho Belennə' žjəyegüiacho de'en bagoc, ca naquə Xanchon' bsele'e angl quinga bedəsə'ədixjue'ine' chio'o.

16 Nach besa'aces beṇə' goye xilə' ca' jəya'aque' Belennə', na' jəsyə'ədi'e Marian' len Jwsen' na' len bda'onə'. Na' bda'onə' debo' lo'i gan' chsa'o bia yixə' ca'. 17 Beyož besə'əle'ine' can' bagoquən', na' gwso'e dižə' che bda'onə' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' naquə de'en gwse' angl ca' lega'aque'. 18 Na' yoguə'əloj beṇə' ca' əgwse'ene dižə' de'en gwsoe' beṇə' goye xilə' ca' besyə'əbanene'. 19 Na' Marian' leczə gwlo'o yichje' yoguə'əloj dižə' de'en gwsoe' beṇə' goye xilə' ca' na' bene' xbab lo'o yichjla'əždaogüe'en bi zejennə'. 20 Nach besyə'əsa'ac beṇə' goye xilə' ca' chso'elaogüe' Diozən' na' chso'e le' yelə' bala'an' che yoguə'əloj de'en bagwse'ənene' na' babesə'əle'ine' ca' naquə de'en gož anglən' lega'aque'.

Family che Jeso'osən' jso'əbo' lo'o yo'odao' əblaona'

21 Catə' gwde xon' ža' na' jəsə'əzo'əbo' señy de'en ne' sirconsision na' bosə'əsi'e labo' Jeso'os, can' ben anglən' mendad catə' ze'e gua'alə Marian' lebo'.

22 Catə' gwde tyempən' babeyac Marian' xi'ilažə' len bda'onə' segon can' na lein' de'en bzoj de'e Moizezən', nach gosə'əlene'əbo' Jerosalennə' par jso'əbo' lao Diozən'. 23 Gwso'one' ca' chedə' nyojən le'e lein': “Yoguə' bi'i byo dao' bi'i nech cheyalə' gacbo' lao na' Diozən', na' yoguə' bia yixə' bia maš dao' bia nech leczə gaquəb lao na' Diozən'.” 24 Na' gwso'elaogüe' Diozən' gwso'one' can' na lei che Xancho Diozən', nyojən: “Cheyalə' gotle to csad ngolbexə o čopə plomxtil.”

25-26 Na' Jerosalennə' gwzo to beṇə' byo le Simeon. Be'enan' gwyecze' bene' de'e güen lao Diozən' na' be'elaogüe'ene', na' gwleze' batə'əquən' yidə Cristən'

ben' gwleĵ Xancho Diozən' par gaquəlene' beŋachən'. Na' Spirit che Diozən' gwzən lo'o yichjla'aždao' Simeonnə'. Na' bzene Spiritən' le' de que antslə ze'e gate' le'ine' Cristən'. ²⁷ Na' Spiritən' benən par niĉ gwyeje' yo'odao' əblaonə'. Na' zoe' yo'oda'onə' catə' besə'əžin xaxna' Jeso'osən' zjənĵene'ebə' par niĉ so'one' len lebo' can' na'lein'. ²⁸ Nach Simeonnə' gwĵene'ebə', nach be'elaogüe'e Diozən' gože'ene':

²⁹ Na'a ža Xana' Dioz, baĉ goc can' gwnə'onə'.

Be' latjə yeyeda' binlo gan' zo'onə', nada' naca' beŋə' güen žin ĉhio',

³⁰ ĉhedə' bable'ida' ben' zedəyelej neto' xni'a de'e malən'.

³¹ Naque' ben' bžio' bia' əgwseĵo' par yoguə'əĵol beŋə'.

³² Na' cue'e be'eni' lo'o yichjla'aždao' beŋə' cui zjənaquə beŋə' Izrael par niĉ se'ejni'ine' xtižo'onə'.

Na' leczə gone' par niĉ beŋə' Izrael ca' yesə'əzi'e yeĵə' bala'an.

³³ Nach xabo'on len xna'abo'on besyə'əbanene' ca naquə dižə' de'en be' Simeonnə' ĉhebo'.

³⁴ Na' Simeonnə' gwŋabene' Diozən' gone' par niĉ gaquə güen ĉhega'aque', na' gože' Marian': —Beŋə' zan beŋə' Izrael ca' yesə'əbiayi'e ĉhedə' cui so'onĵilaže'e xi'ino' nga, na' zane' yesə'əzi'e yeĵə' mban zeĵlicəne ĉhedə' so'onĵilaže'ene', na' beŋə' zan yoso'ožia yoso'onite'ene' catə' yesə'nezene' ĉhe'.

³⁵ Na' gone' par niĉ gacbia' non' əgwzenag che Diozən' na' non' cui. Na' caczə ga chaz to cwšy gaquə lo'o yichjla'aždaogo'onə' tant əžaglaogo' de'en gac ĉhe'.

³⁶ Na' leczə gwzo to no'olə gwle Añy yo'odao' əblaonə', na' no'olən' ĉo'e xtižə Diozən'. Naque' xi'in' de'e Fanuel, na' naque' dia che de'e Aser. Bšagne'e catə'an naque' no'ol güego', pero na' gaž izga bguan be'en ĉhe'enə'. Na' Añyən' banaque' to beŋə' golə. ³⁷ Bagoc taplalj tap iz got be'en ĉhe'enə'. Cuiczə chebiže'e yo'odao' əblaonə'. Leĉgualə ĉo'elaogüe'e Diozən' do ža do yel, xte gwyaz tgüejə cui gwdaogüe' par niĉ benche' orasyon lao Diozən'.

³⁸ Na' goquən' bgüiguə' Añyən' gan' nita' Jwsen' len Marian', na' be'e yeĵə' choxcwlen che Diozən' de'en baĉ bseĵe'e ben' gaquəlen nasyon Izraelən'. Na' be'e dižə' che Jeso'osən' len yoguə'əĵol beŋə' ca' ža' Jerosalennə' beŋə' ĉesə'əbeze' batə'əquən' əseĵə' Diozən' ben' gaquəlene' lega'aque'.

Jəya'aque' Nasaretən'

³⁹ Nach Jwsen' na' Marian' catə' beyož gwso'one' yoguə'əĵol de'en non lei che Diozən' mendad so'one', jəya'aque' lažga'aque' Nasaret gan' mbane Galilean'.

⁴⁰ Na' Jeso'osən' zda chcha'ogüe' na' zda chdipe'. Na' ca bcua' chcha'ogüe'ənə' zdach chejni'ichene', na' nži'ilažə' Diozən' le'.

Can' ben Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblaonə'

⁴¹ Na' xaxne'e ca' yoguə' iz ĉja'aque' ĩni pascw de'en ĉhalə' Jerosalennə'.

⁴² Šižin ize Jeso'osən' catə' gosə'əĉhe' xaxne'e ca' le' ja'aque' Jerosalennə'. Segon ca costombr che beŋə' Izrael ca' ĉja'aque' catə' ĉhalə' ĩnin'. ⁴³ Na' catə' gwde ĩninə' xaxne'e ca' besa'aque', pero Jeso'osən' bega'əne' Jerosalennə'. Na' xne'ənə' len Jwsen' bito gwsa'ache'ine', ⁴⁴ con gwso'one' xbab šə' bazjəyede' len beŋə' ca' nžagga'aque' txennə'. Na' tža nez babesa'ac xaxne'e ca' gwzoloao ĉhasyə'əyilje'ene' entr family na' migw ĉhega'aque' ca'. ⁴⁵ Pero bito besyə'əželene' le', nach besyə'əbi'e jəya'aque' Jerosalennə' de'e yoblə par žjəsyə'ədilje'ene'.

⁴⁶ Na' goquən' beyon žach besyə'əželene' Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblaonə', ĉhi'e gwĉol beŋə' ca' ĉoso'osed ĉoso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən'.

Jeso'osən' chzenague' xtižə'əga'aque'enə' na' de'e zan chṇabene' lega'aque'.
 47 Na' yoguə'əlol beṇə' ca' choso'ozenag xtižə'enə' chəsyə'əbanene' che yelə'
 chejni'i che'enə' na' can' choži'e xtižə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i
 lein'. 48 Na' cata' besə'əle'i xaxne'en le' besyə'əbanene', na' gož xne'en le':
 —Xi'indaogua'a, žbixchen' chondo' neto' ca'? Xəo' nga na' nada' bagwdato'
 beyiljto' le' na' de'e juisy de'e chaqueto'.

49 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —žBixchen' cheyljle nada'? žEcuī nezele
 de que cheyalə' gona' de'en na Xə'anə' gona'anə'?

50 Pero xaxne'e ca' bito gwse'ejni'ine' bi zeje de'en gože' lega'aque'enə'.

51 Na' beyeje' Nasaretən' len xaxne'e ca', bzenague' chega'aque'. Na' gwlo'o
 yichj xne'enə' yoguə'əlol de'en goquən'. 52 Na' ca' naquə' zda gwyejni'iche
 Jeso'osən' na' zda gwcha'ochē', na' Diozən' zda bebeichene' le' na' leczə' ca'
 beṇə'čhən' zdach besyə'əbeichene' le'.

3

Juan ben' bchoa nis gwđixjui' dižə' güen dižə' cobə che Diozən'

1 Catə' goc šino' iz chnabia' Sesar Tiberion', goc Ponsio Pilatən' gubernador
 che Jodean'. Na' goc Erodən' gubernador che Galilean', na' goc beṇə' biše'e
 Lipən' gubernador che Itorea na' che Traconite. Na' goc Lisaniās gubernador
 che Abilinia. 2 Nach Anas na' Caifas gwsə'aqueche' bxož əblao che beṇə'
 Izrael ca'. Iz na' xi'ṇ Zequerian', ben' gwle Juan, gwzoe' latjə dašən'
 na' Diozən' be'elene' le' dižə'. 3 Nach Juannə' gwyeje' yoguə'əlol yež de'e
 zjənyechj žjəmbi'i yao Jordannə', žətižue'ine' yoguə' beṇə' de que cheyalə'
 yesyə'ədinjəne' xtolə'əga'aque'enə' na' yesə'əṇabene' Diozən' əgwṇitlaogüe'en,
 na' yesə'əchoe' nis. 4 Juannə' bene' can' bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə'
 Diozən' cana'. Quinga nan:

To beṇə' əne' zižjo latjə dašən', əne': “Le'e so probnid par əgwzenagle che
 Xənchon' catə'an yide'.

Na' šə sole probnid par əgwzenagle che' catə'an yide',
 de'en gonle ca' gwxaquə'əleben can' chonle chxi' chloale nez ca' catə' chidə to
 beṇə' blao.

5 Le'e yoša' yichjla'ažda'olen'
 par nič gaquən ca to nez güen gan' baboso'ochixə' ya'a yao ca' par beyaquən
 to leli.

Na' gaquən ca to nez gan' baboso'oxi' baboso'oloe',
 na' bagosə'əchogüe' xiše'en par beyaquən liča.

6 Na' gwžin ža cata' yoguə'əlol beṇə' yesə'əle'ine' ben' selə' Diozən' par yebeje'
 beṇə' xni'a de'e malən'.”

7 Na' beṇə' zan ja'aque' gan' gwzo Juannə' par nič bchoe' lega'aque' nisən'.
 Na' Juannə' gože' lega'aque': —Le'e nacle beṇə' goxoayag na' naljele. žEchaquele
 de que gəuəquə yexonjele castigon' de'en əselə' Diozən' par le'e? 8 Cheyalə'
 gonle de'en naquə' güen par nič sa'acbe'i beṇə' yoblə de que baboša'
 yichjla'ažda'olen'. Na' bito gonle xbab de que Diozən' cui gone' le'e castigw
 che xtolə'əlen' laogüe de'en nacle xi'ṇ dia che de'e Abraannə'. Bito načo
 de que lechguəle chyažje Diozən' le'e. Gəuəquə gone' par nič yej quinga
 yesyə'əyaquən xi'ṇ dia che de'e Abraannə'. 9 Ca' naquə' le'e šə cui bi chonle can'
 chəzlažə' Diozən', gwxaquə'əlebele ca to yag frot de'e cui bi frot chbian'. Na'
 ca' naquə' yoguə'əte yag frot de'e cui bi frot chon', chəsə'əchog beṇə' len na'
 chəsə'əzeyen'en.

10 Nach beṇə' ca' chəsə'əzenag xtiže'enə' gosə'əṇabene' Juannə' gwse'ene': —¿Bi ca de'e cheyalə' gonto'?

11 Nach gože' lega'aque': —Ben' napə chəpə xadon, cheyalə' əgwnežjue' ton che beṇə' cui bi bi de che'. Na' leczə ca' ben' de de'e gaogüe', cheyalə' əgwnežjue' che beṇə' cui bi bi de de'e gaogüe'.

12 Na' catə' beṇə' gochixjw ca' leczə jəsə'əbigue'e par gwchoa Juannə' lega'aque' nis na' gwse'ene': —Maestr; ¿bi ca de'e cheyalə'əch gonto'?

13 Na' gože' lega'aque': —Bito əgwchixjwle de mazəchlə ca de'en cheyalə' əgwchixjwle.

14 Na' beṇə' ca' zjənaque' soldad leczə gosə'əṇabene' le' gwse'ene': —¿Chexa neto' za? ¿Bi ca de'e cheyalə'əch gonto'?

Nach Juannə' gože' lega'aque': —Bitoch əca'ale la fuers de'en de che beṇə', na' nic gacle testigw fals contr beṇə' yoblə par əca'ale xmechga'aque'. Le'e gon banez len laxjwlen'.

15 Na' beṇə' Izrael ca' gwnitə' lez yidə Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaqulene' nasyon chega'aque'enə', gwsa'aque'ne' lo'o yichjla'az daoga'aque' šə Juannə' naque' be'enə'. 16 Na' Juannə' gocbe'ine' xbab chega'aque'enə' na' gože' yoguə'əga'aque': —Nada' de'e li chchoacza' beṇə' nis, pero na' ze'e yidə ben' yone' par niç so Spirit che Diozən' lo'o yichjla'azda'ochon' na' nabi'an chio'o. Na' Spiritən' naquən ca yi' na' gwxi' gwloan yichjla'azda'ochon'. Ben' yidə zaquə'əche' ca nada' na' bito zaca'a par gaca' xmoše'. 17 Be'enan' gone' len chio'o can' choncho catə' chdecho trigon' rner na' chzeycho yix bebən'. Na' šə chonlilažə'əchone' yotobe' chio'o par niç socho txen len le', na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le' əsele'e lega'aque' lao yi' gabilən' de'en cuiczə cheyol.

18 Na' de'e zanch de'e gwne Juannə' gwdixjue'ine' lega'aque' dižə' güen dižə' cobən' na' gwneyoine' lega'aque' se'ejle'en. 19 Nach Juannə' be'e dižə' che gubernador Erodən' ca naquə de'e mal de'en babene'enə' beque'e Erodiasən' ca xo'ole'. La' Erodiasən' naque' xo'olə Lip beṇə' bišə' Erodən'. Na' leczə be'e Juannə' dižə' ca naquə yoguə' de'e malən' babene'. 20 Na' catə' Erodən' benene' can' choe' Juannə' xtiže'enə' na' bene' yeto' de'e mal, gwlo'e Juannə' ližya.

Can' goquə catə'ən gwchoa Jeso'osən' nis

21 Na' žlac ne'e chchoa Juannə' beṇə' nis, beṇə' zan ja'ac laogüe'enə' par bchoe' lega'aque' nisən' na' len Jeso'osən' gwchoe' nisən'. Na' lao orən' Jeso'osən' bene' orasyon na' le'e byaljwte yoban' na' ble'ine' gan' zo Diozən'.

22 Na' betj Spirit che Diozən' bžinən gwzon len le' na' ca orən' naquən ca to ngolbexə. Na' gož Diozən' Jeso'osən': —Le' naco' Xi'ina', na' chacchgüeida' chio'. Cheba chezaquə'əlažə'əchgua' le'.

Dia che Jeso'osən'

23 Na' ca do šichoa ize Jeso'osən' catə' gwzolaogüe' bene' yoguə'əlol de'en zedeyene'. Na' beṇə' ca' gwnitə' na' gwso'one' xbab de que xi'in Jwse na' Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' naque' xesoə Eli. 24 Na' Elin' naque' xi'in Matat, na' Matatən' naque' xi'in Lebi, na' Lebin' naque' xi'in Melqui, na' Melquin' naque' xi'in Jana, na' Janan' naque' xi'in Jwse. 25 Na' Jwsen' naque' xi'in Matatias, na' Matatiasən' naque' xi'in Amos, na' Amosən' naque' xi'in Naom, na' Naonnə' naque' xi'in Ešli. 26 Na' Ešlin' naque' xi'in Nagai, na' Nagain' naque' xi'in Maat, na' Maatən' naque' xi'in Matatias, na' Matatiasən' naque' xi'in Semei, na' Semein' naque' xi'in Jwse, na' Jwsen' naque' xi'in Joda. 27 Na' Jodan' naque' xi'in Joana, na' Joanan' naque' xi'in Resə, na' Resan' naque' xi'in Sorobabel, na' Sorobabelən' naque' xi'in Salatiel. 28 Na' Salatielən'

naque' xi'in Neri, na' Nerin' naque' xi'in Melqui, na' Melquin' naque' xi'in Adi, na' Adin' naque' xi'in Cosam, na' Cosannə' naque' xi'in Elmodam, na' Elmodannə' naque' xi'in Er. ²⁹ Na' Erən' naque' xi'in Josue, na' Josuen' naque' xi'in Elieser, na' Elieserən' naque' xi'in Jorim, na' Jorinnə' naque' xi'in Matat. ³⁰ Na' Matatən' naque' xi'in Lebi, na' Lebin' naque' xi'in Simeon, na' Simeonnə' naque' xi'in Joda, na' Jodan' naque' xi'in Jwse, na' Jwsen' naque' xi'in Jonan, na' Jonannə' naque' xi'in Eliaquim. ³¹ Na' Eliaquinnə' naque' xi'in Melea, na' Melean' naque' xi'in Mainan, na' Mainannə' naque' xi'in Matata, na' Matatan' naque' xi'in Natan. ³² Na' Natannə' naque' xi'in Dabi, na' Dabin' naque' xi'in Isai, na' Isain' naque' xi'in Obed, na' Obedən' naque' xi'in Boos, na' Boosan' naque' xi'in Salmon, na' Salmonnə' naque' xi'in Naason. ³³ Na' Naasonnə' naque' xi'in Aminadab, na' Aminadabən' naque' xi'in Aram, na' Aranə' naque' xi'in Esrom, na' Esronnə' naque' xi'in Fares. Na' Faresən' naque' xi'in Joda, ³⁴ na' Jodan' naque' xi'in Jacob, na' Jacobən' naque' xi'in Isaac, na' Isaacquən' naque' xi'in Abraam, na' Abraannə' naque' xi'in Tare, na' Taren' naque' xi'in Nacor. ³⁵ Na' Nacorən' naque' xi'in Serog, na' Seroguən' naque' xi'in Ragau, na' Ragaun' naque' xi'in Peleg, na' Peleguən' naque' xi'in Eber. ³⁶ Na' Eberən' naque' xi'in Sala, na' Salan' naque' xi'in Cainan, na' Cainannə' naque' xi'in Arfacsad, na' Arfacsadən' naque' xi'in Sem, na' Sennə' naque' xi'in Noe, na' Noen' naque' xi'in Lamec. ³⁷ Na' Lamequən' naque' xi'in Matosalen, na' Matosalennə' naque' xi'in Enoc, na' Enoquən' naque' xi'in Jared, na' Jaredən' naque' xi'in Maalaleel. ³⁸ Na' Maalaleelən' naque' xi'in Cainan, na' Cainannə' naque' xi'in Enos, na' Enosən' naque' xi'in Set, na' Setən' naque' xi'in Adan, na' Adannə' naque' xi'in Dioz.

4

Gwxıye'enə' gwlo'oyelə'an Jeso'osən' gone' de'e mal

¹ Na' Spirit che Diozən' gwnabia'an yichjla'aždao' Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' beze'e cho'a yao Jordannə', na' Spiritən' benən par niç gwıyeje' latjə daşən'. ² Choə ža gwzoe' latjə daşən', na' lao choə žan' gwıye'enə' gwlo'oyelə'an Jeso'osən' gone' de'e malən'. Na' lao de'e choə žan' bitobi gwdaogüe', na' catə' gwde choə žan' gwdone'. ³ Na' gož gwıye'enə' le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən', gož yej nga yeyaquən yetxtıl.

⁴ Nach gož Jeso'osən' len: —Nyojczə Xtižə' Diozən' nan: “Caguə yelə' guao na'azən' əbane chio'o beṇəç sino lecə chyažjecho yoguə'əlol dižə' de'e na Diozən' par əbancho.”

⁵ Na' gwche' gwıye'enə' le' to lao ya'a sibə, na' žalnez blo'in le' yoguə' nasyon de'e zjəchi' lao yežlyon'. ⁶ Nach gožən le': —Doxen yelə' chnabia' de'e de lao yežlyo nga naquən lao na'a. Na' əgwnežjua'an con no che'enda'. Goṇa' le' yelə' chnabia' čhia'anə' na' len yoguə' de'en naquə güen na' yoguə' de'e naquə de'e žialao čhia' ca' naquə chnabia'a nasyon ca' de'en zjəchi' yežlyo nga. ⁷ Šə le' güe'elaogo'o nada' yoguə'əlol de'e quinga əsa'acquən chio'.

⁸ Nach Jeso'osən' gože' gwıye'enə': —Gwchi'izə' ca'alə' nga, Satanas. Nyojczən le'e Xtižə' Diozən' nan: “Cheyalə' šejni'alažə'əcho Xancho Diozən', na' tozə' le' güe'ela'ocho.”

⁹ Nach gwıye'enə' gozche'en le' yichjo'o yo'odao' əblao de'en zo Jerosalennə', na' gwlequən le' gan' naquə le'ezelaogüe sibə, na' gožen le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən' bexitə' nga par che'elə, ¹⁰ la' nyojczən le'e Xtižə' Diozən': Ešelə' Diozən' angl che' ca' par əsa'aclene' le' na' əsa'ape' le'.

¹¹ Na' lecə ca' nan:

Eso'oxe'e le' par niçh bito açhego'o no yej.

¹² Nach Jeso'osən' gože'en: —Łeczə ca' nyojczən le'e Xtižə' Diozən': "Bito con goncho Xancho Diozən' prueb šə leine' can' ne'enə'."

¹³ Beyož gotə'əbia' de que cui gwzoi gwxiye'enə' co'oyelə'an Jeso'osən' gone' de'e malən', bebi'izə'an šlož len le'.

Jeso'osən' gwzolaogüe' chyixju'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'

¹⁴ Nach Jeso'osən' beyeje' Galilean', na' goclen Spirit che Diozən' le' len yelə' guac cheinə'. Na' yoguə'əloł beņə' ža' yež de'en nyechj mbi'i Galilean' gwse'enene' che Jeso'osən'. ¹⁵ Nach Jeso'osən' bsd blo'ine' lega'aque' lo'o yo'odao' chega'aque' ca' na' yoguə'əloł beņə' ca' gwso'elaogüe'e Jeso'osən'.

Bežin Jeso'osən' Nasaretən'

¹⁶ Na' bežin Jeso'osən' Nasaret gan' gwcha'ogüe', na' ca costombr che' de'e de, gwyo'e yo'oda'onə' ža dezcanzən' na' gwzeche' blabe'. ¹⁷ Na' ben' yo'o lao ne'i yo'oda'onə' bnežjue'ene' rollo gan' nyoj de'en bzoj de'e profet Isaiazən', ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' Jeso'osən' bsaše' rollon' na' beželene' partən' gan' nyojən:

¹⁸ Zo Spirit che Diozən' len nada',

na' Diozən' gwleje' nada' zedegua'a dižə' güen dižə' cobə len beņə' yašə'.

Na' babsele'e nada' zedeyena' par niçh yesyə'əyaclažə' beņə' ca' zjanitə' trist.

Na' zedətižjue'ida' beņə' ca' nitə' xni'a gwxiye'enə' de que yebeja' lega'aque' xni'einə'.

Na' zedeyena' par yesə'əle'i beņə' lchol,

na' beņə' chyi' chzaquə', zedeyena' par niçh cuich çhi' saque'e.

¹⁹ Na' zedetižjui'a de que babžin ža bžin or gaquəlen Diozən' beņəçhən'.

²⁰ Na' botobə Jeso'osən' rollon' na' benežjue'en ben' yo'o lao ne'i yo'oda'onə', na' Jeso'osən' gwchi'e. Nach yoguə' beņə' ca' nitə' yo'oda'onə' chosə'əgüiachgüe'ene'. ²¹ Na' gwzolaob e'e dižə'anə', gwne': —Ža neža bachac can' na Xtižə' Diozən' de'en babenele.

²² Na' yoguə' beņə' ca' gwse'ene dižə' de'en be'enə' besyə'əbanene' catec mba naquə xtižə' Jeso'osən', na' gwso'e dižə' güen che'enə'. Na' gwse' ljuežjga'aque': —Łecaguə bengan' xi'in jwsen'?

²³ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Šəquə güe'ele nada' can' na dicho çhelen' de'en na: "Beņə' güen rmech le', beyon cuino'." Na' güe'eljale nada': "De'en babeneto' beno' Capernaum de'e zaquə' yebane beņə', łeczə can' cheyalə' gono' lažcho nga'."

²⁴ Nach goze'e lega'aque': —De'e li chnia' le'e, beņə' gwlaž che beņə' güe' xtižə' Diozən' bito chse'ejle'e che'. ²⁵ Can' goquə ca tyemp che profet Liazən' bito bi bi yejw goquə šon iz yo'o gašja, na' goc bgün juisy chega'aque' doxen gan' zelao mbane Izraelən'. De'e li chnia' le'e, gwnitə' zan no'olə gozebə Izraelən' cana'. ²⁶ Pero bito bselə' Diozən' Liazən' par gaquəlene' ni to lega'aque'. Bselə'ene' yetolə yež de'en nzi' Sarepta ga mbane Sidon par goclene' to no'olə gozebə. ²⁷ Na' łeczə can' goquə tyemp che de'e profet Lesion' gwnitə' zan beņə' Izraelən' beņə' gwsa'acšene len yižgüe' de'en ne' lepr. Ni to lega'aque' cui beyon Lesion'. Tozə Naaman beņə' Siria beyon Lesion'.

²⁸ Na' yoguə' beņə' ca' ža' yo'oda'onə' catə' gwse'enene' dižə' quinga besə'əža'achgüe'. ²⁹ Na' le'e besyə'əzoža'ate' na' besyə'əbeje' Jeso'osən' syodan' na' gosa'əche'ene' to lao ya'a galə'əzə gan' çhi' syodan' gwse'ene'ene' yoso'oxope'ene' par che'elə, pero bito goquə bi so'onene' le'. ³⁰ Con beza' Jeso'osən' bedie' gwcholga'aque'enə'.

Jeso'osən' bebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' to beṇə'

³¹ Na' jsoe' syoda Capernaum gan' mbane Galilean'. Na' yogua' ža dezcanzən' bsed blo'ine' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə'. ³² Na' beṇə' ca' besya'əbanene' ca' naquə de'en bsed əblo'ine' lega'aque' čhedə' bsed blo'ine' lega'aque' ca'acžə to beṇə' banded gaxjw gwche'.

³³ Lo'o yo'odao' na' gwzo to beṇə' yo'o yaz de'e xio' yichjla'aždaogüe'enə'. Na' bgosya'an be'ena' gwnan: ³⁴—Ljoyeto'onə'. Partla le', partla neto' Jeso'os beṇə' Nasaret. ĆEzedežiayi'o neto'onə'? Nezczato' no le': Le' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' Diozən' bsele'e le'.

³⁵ Jeso'osən' gwdile' de'e xi'onə' na' gože'en: —Sšago'. Bechoj yichjla'aždao' benga.

Na' bchix de'e xi'onə' be'ena' gwchol beṇə' ca' zjəža'anə' nach bechojən, pero bito benen le' zi'. ³⁶ Na' lechgualə besya'əbane beṇə' ca' nach gwse' ljuəžjga'aque': —Nactequən' con gwne' ca' na' bechoj de'e xi'onə' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' be'ena'. Nachbia' nape' yelə' chnabia' na' yelə' guac de'en chone' mendad yesya'əchoj de'e xio' ca' na' chesya'əchojən.

³⁷ Na' ca' naquə de'en ben Jeso'osən' gosə' gwłaljə dižə'anə' doxen Galilean', na' len yež ca' de'en zjənyechj zjəmbi'i galə'əzə Galilean'.

Jeso'osən' beyone' taobi'in čhe Simonṇə'

³⁸ Na' catə' beze'e yo'oda'onə', na' gwyeje' liž Simonṇə'. Na' taobin' čhe Simonṇə' chacšenene' yo'ochgüe' de'e la na' gwsə'olgüiže' Jeso'osən' yeyone' no'olən'. ³⁹ Na' Jeso'osən' gwzeche' cuite' gan' de'ena' na' bcheque'e gwdile' de'e lanə' par bechojən no'olən'. Nach taobi'in čhe Simonṇə' le'e beyaste' na' goclene' beṇə' ca'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan

⁴⁰ Na' catə' bachen bgüižən', yogua' beṇə' gosə'əče'e con beṇə' chse'i gwde gwde yižgüe' jso'ene' lao Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' gwṇoa ne'en yichj to toga'aque' na' beyone' lega'aque'. ⁴¹ Na' leczə bebej Jeso'osən' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beṇə' zan ca'. Na' besya'əchojən gosə'anən zizjə: —Len' naco' Xi'ij Diozən'.

Jeso'osən' gwdile' lega'aquan na' bito be'e latjə yesə'anən čhedə' zjənezczen de que naque' Cristən' ben' gwlejš Diozən' par gaqualene' beṇə'čən'.

Jeso'osən' gwde' doxenlə Galilean' bsed blo'ine'

⁴² Na' beteyo catə' gwye'eni', beze'e na' gwyeje' to latjə gan' notono nla'. Na' beṇə' ca' besya'əyllje'ene' na' ja'aque' gan' zoe'ena'. Na' bito gwse'ene' yeza' Jeso'osən' lažga'aque'ena'. ⁴³ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Lezczə beṇə' ca' nita' syoda ca' yelə' cheyalə' zjətixjue'iga'acda'ane' dižə' güen dižə' cobən' de que Diozən' nabi'e con nota'ətezə beṇə' əsoe' latjə. Diozən' bsele'e nada' par nič žjətixjue'iga'acda'ane'.

⁴⁴ Ca' goquən' Jeso'osən' gwde' to to yežən' gan' mbane Galilean' na' lo'o yo'odao' čhega'aque' ca' bsed blo'ine' lega'aque'.

5*Jeso'osən' bene' par nič gosə'əzene' bia zan bel'ya'a*

¹ Na' goquən' lao zecha Jeso'osən' cho'a nisdəon' de'en nzi' Genesaret, gosə'əbigua' beṇə' zan par bosə'ozenague' xtizə' Diozən' de'en be'ena'. ² Na' Jeso'osən' ble'ine' nita' čhopə barcw dao' cho'a nisən'. Na' beṇə' gwxcn bel'ya'a ca' bač besə'əžaše' lo'o barcw ca' na' bachesya'əyibe' yixjw bel'

chega'aque'enə'. ³ Na' Jeso'osən' gwyo'e lo'o barcw che Simonnə' na' gwṇabene' le' gocwlen par nič bžigue'e barcw che'enə' latə' lo'o nisən'. Na' gwche' Jeso'osən' lo'o barcon' nach bsed blo'ine' beṇə' ca'. ⁴ Na' ca beyož be'e dižə'anə' nach gože' Simonnə': —Bžiguə'əch barcw chio'onə' gan' naquə nisən' zitičoch, na' le'e əgwzala' yixjw chelen' par senle belən'.

⁵ Nach Simonnə' gože' Jeso'osən': —Maestr, babento' žin bedo yel na' ni to cono no bdole'eto'. Pero laogüe de'e bagwnao' le' ca', yoszala'əchto' yixjw quinga.

⁶ Na' bosə'əzale'e yixjw chega'aque'enə', na' cata' besyə'əbejga'aque'en zjanža'achan belən' yelezə yesə'əchezə'an. ⁷ Na' beṇə' ca' gwnitə' lo'o barcw che Simonnə' gwsa'axe' beṇə' ljuežjga'aque' ca' zjəža' lo'o barcon' yeto par ədžse'elene' lega'aque'. Na' cata' besə'əžin beṇə' ca' na' bosyo'osša'ache' barcw ca' xte ca' bač gwzoloa chse'etjən xan nisən'. ⁸ Nach Simonnə' ben' leczə le Bed cata' ble'ine' can' goquən', bzo xibe' lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Bebi'izə'əšga len nada' Xana', chedə' la' naca' to beṇə' güen de'e mal.

⁹ Gwne' ca' chedə' le' txen len beṇə' ca' ža'alene' lo'o barcon' besyə'əbanchgüeine' ca' naquən' gosə'əzene' bel zan ca'. ¹⁰ Na' leczə ca' besyə'əbane xi'ṇ Sebedeon' čopə bišə'əte Jacobən' len Juannə', beṇə' ca' chso'on žin txen len Simonnə'. Nach Jeso'osən' gože' Simonnə': —Bito žebo'. Le' naco' beṇə' gwxen bel. Pero ņa'a gaco' beṇə' güe' xtiža'a, na' gono' par nič so'ombia' beṇə' nada'.

¹¹ Na' cata' besyə'əžinlene' barcw ca' yo biž, gosə'əbejyichje'en na' len yoguə' šinlazga'aque' nach jəsə'ənaogüe' Jeso'osən'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' che'i yizgüe' de'en nzi' lepr

¹² Na' goquən' cata' zo Jeso'osən' to syoda, bžin to beṇə' chacšenchgüeine' len yizgüe' de'en ne' lepr. Na' be'ena' cata' ble'ine' Jeso'osən' bzo xibe' laogüe'ena', na' belgüiže'ene' gože'ene': —Xana', gonšguei ben par nič yeyacda'.

¹³ Nach Jeso'osən' bli'ne'ena' gwdane'ene' na' gože'ene': —Guacczə beyaque. Na' le'e beyacteine' ca' naquə yizgüe' de'en che'ine'ena'. ¹⁴ Na' Jeso'osən' bene' mendad ni tozə cui no no güe'elene' dižə' ca' naquə de'en babene' len le', na' gože'ene': —Gwyey lao bxožən' nič le'ine' de que bač beyacdo'. Na' gwnežjo'one' to bia yixə' gote' lao Diožən' ca' de'en non de'e Moizežən' mendad par nič yesə'əneze beṇə' de que babeyacdo'ona'.

¹⁵ Na' tža tža gwdach dižə' ca' naquə miłagr ca' de'en chon Jeso'osən'. Na' beṇə' zan besə'ədožə besə'əžague' par bosə'əzenague' xtižə' Jeso'osən' na' par nič beyone' con beṇə' ca' chsa'acšene ca' naquə yizgüe' de'en chse'ine'. ¹⁶ Na' tši'i güeja bechoj Jeso'osən' beyeje' latjə dašən' par jəyene' orasyonnə'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' nat to part cuerp che'ena'

¹⁷ Na' goquən' to ža zo Jeso'osən' lo'o yo'o gan' zo'e'ena' chsed chlo'ine' beṇə'. Na' galə'əzə zjachi' to čopə beṇə' Izrael beṇə' ca' babesə'əchoj zjanzi' fariseo par ni čhe can' choso'osed choso'olo'ine'. Na' yebał beṇə' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizežən' zjəlene' lega'aque'. Beṇə' ca' ža' na' za'aque' yoguə'əloł yež gan' mbane Galilean' len Jodean', na' leczə bałe' za'aque' syoda Jerosalennə'. Na' bosə'əzenague' dižə' de'en be' Jeso'osən'. Na' yelə' guac che Xancho Diožən' gwzon len Jeso'osən' par beyone' beṇə' güe' ca'. ¹⁸ Na' besə'əžin xonj beṇə' zjənlene' to beṇə' nat to part cuerp che'ena', zjanxo'e'ene' to lao cam dao'. Na' gwsa'acłaze'e yesə'ədie' na' əžjso'ene' lao Jeso'osən'. ¹⁹ Na' tant beṇə' zan ža' caguə goquə yesə'əžinlene' beṇə' güe'ena' gan' zo Jeso'osən'. Na' beṇə' ca' gwse'epe' yichjo'olə par bosə'osaljue' na'

boso'oletje'ene' len xcame'ena' nich bžine' lao Jeso'osən' gwchoj beṇə' zan ca'.
 20 Ca naquə gočbe'i Jeso'osən' de que gwso'onlilaže'ene', gože' beṇə' güe'ena':
 —Babezi'ixena' xtolə'onə'.

21 Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' beṇə'
 fariseo ca' gwzolaohcho'one' xbab: “Benga chžia chnite'e Diozən' de'en chon
 cuine' ca Dioz. Notono no gaquə yezi'ixen xtolə' beṇəchən' šə caguə tozə
 Diozən'.”

22 Jeso'osən' gočbe'ine' xbabən' de'en gwso'one'ena' nach gože' lega'aque':
 —¿Bixchen' chonle xbabən' ca' lo'o yichjla'azda'olena'? 23 Šə con yapa'ane'
 de que babezi'ixena' xtolə'ena', bito nezele šə napa' yelə' gwnabia' par
 yezi'ixena'an. Pero šə yapa'ane': “Gwyas na' gwda”, guatə'əbia' šə napa'
 yelə' gwnabia'anə' par gaquə can' nia'anə'. 24 De'e nga gona' par nich ənezele
 de que napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtolə' beṇəchən',
 nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

Nach gože' beṇə' güe'ena': —Gwyas, beyoa' xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to
 šao' to güen.

25 Na' le'e gwyasseste be'ena', chosə'əgüiate' beṇə' ca' nita'əna'. Nach beyoa'
 xcame'ena' gan' xoe'ena' beze'e zjəyede' liže' cho'elaogüe'e Diozən'. 26 Na'
 yoguə'əloj beṇə' ca' ža'ana' besyə'əbanene' na' gwso'elaogüe'e Diozən'. Na' do
 chžebga'aque' gosə'əne': —Na'a bable'icho to de'e zaquə' yebanecho.

Jeso'osən' gwleje' Lebin' par gwlene' disipl che' ca'

27 Gwde na' beza' Jeso'osən' na' ble'ine' to beṇə' gočixjw beṇə' le Lebi, chi'e
 latjə gan' chčixjue'ena'. Na' Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'.

28 Nach be'ena' le'e gwwoža'ate' gwlejyichje' yoguə' šinlaze' na' gweyjlene'
 Jeso'osən'.

29 Nach Lebin' bene' to lni xen liže'ena' par Jeso'osən'. Na' ja'ac beṇə' zan
 beṇə' gočixjw ca' na' beṇə' yeziquə'əchlə na' gosə'əbe'elene' lega'aque' cho'a
 mesən' par gwsa'ogüe'. 30 Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj
 de'e Moizezən' na' len beṇə' fariseo ca' gwsa'acyože' disipl che Jeso'osən',
 gwse'e lega'aque': —Malən' chonle che'ej chaole txen len beṇə' gočixjw na'
 nochlə beṇə' güen de'e mal ca' beṇə' cui chonlento' txen.

31 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Beṇə' cui chsa'acšene bito chəsə'əyažjene'
 beṇə' güen rmech. Beṇə' ca' chsa'acšene lega'aque'ena' chəsə'əyažjene' beṇə'
 güen rmech. 32 Nada' za'a zedəyena' par nich beṇə' ca' zjəneze de que
 zjənaque' beṇə' güen de'e mal yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'ena', pero
 bito zedeyena' par nich beṇə' ca' chsa'aquene' bazjənaque' beṇə' güen
 yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'ena'.

Gosə'ənabene' Jeso'osən' bixchen' bito gwleje' tgüejə cui əse'ej əsa'ogüe'

33 Nach yebałə beṇə' gwse'ene': —Zan las neto' disipl che Juanna' na' lecəzə
 ca' disipl che beṇə' fariseo ca' chzoto' sin cui che'ej chaoto' par cho'ela'oto'
 Diozən' na' choncəto' orasyon. Pero na' disipl chio' ca' chse'ej chsa'ogüe'.
 ¿Bixchen' ža?

34 Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Catə' chac to yelə' gošagna' beṇə' migw
 che be'ena' chšagna'anə' chse'ej chsa'ogüe'. Na' ca'aczən' naquən len nada' na'
 len disipl chia' ca', chse'ej chsa'ogüe' lao ne'e zoa' len lega'aque'. 35 Catə'əchən'
 əžin ža yesə'əche'əxəxj beṇə' contr chia' ca' nada', cana'achən' əchoj catə' bito
 əse'ej əsa'o disipl chia' ca'.

Jeso'osən' gwne' ca' bsaquə'əlebe cuine' ca beṇə' gošagna', na' disipl che' ca'
 ca beṇə' migw che beṇə' gošagna'anə'.

³⁶ Na' gozo'elene' lega'aque' to jempl par nich gwsa'acbe'ine' de que bito gaquə yesə'ənaogüe' costombr gol čhega'aque' na' yesə'ənaotie' de'en chsed chlo'ine'. Gože' lega'aque': —Notono beṇə' zo beṇə' chčheze'e xa cobe'en na' yode'en xa gole'enə'. Šə gone' ca' la' gwɣinje' xa cobe' na'anə' na' xa gole'en bito gaquən lebe len pedas xa cobe'enə'. ³⁷ Na' leczə ca' notono zo beṇə' chgue'e bino cobən' lo'o yid golə. Šə gone' ca' ža, bino cobən' əchezə'an yid golən' na' laljə binon' na' cuiayi' yidən'. ³⁸ Cle la' cheyalə' que'e bino cobən' lo'o yid cobə. ³⁹ Na' ca naquə beṇə' bačh yo'olaogüe' che'eje' bino golən' bito yene'ene' ye'eje' bino cobən', čhedə'əne': "Bino golən' naquəchən güen." Leczə can' naquən len beṇə' bačh yo'o yichje' costombr gol čhe'enə', bito yene'ene' gwzenague' che de'e cobən'.

6

Ža dezcanz boso'olečhj disipl ca' trigon' par gwsa'ogüe'en

¹ Na' gozaquən to ža dezcanz Jeso'osən' gwdie' len disipl čhe' ca' gan' nyaž trigon'. Nach disipl čhe' ca' gosə'əlečhe' trigon', na' gosə'əxobe'en, na' gwsa'ogüe'en. ² Nach besə'əle'i balə beṇə' fariseo ca' can' gwso'on disipl ca' na' gwse'e lega'aque': —čBixčhen' chonle de'en bito de lsens goncho ža dezcanzən'?

³ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —čEcabi za'alaza'əle de'en bablable can' ben de'e Rei Dabin' cata' le' na' beṇə' ljuežje' ca' gosə'ədone'? ⁴ Gwyeje' lo'o yo'oda'ə'əblaonə' na' gwxi'e yetxtil de'en bazjəncua' bɣoz ca' par Diozən', na' gwdaogüe'en len beṇə' ljuežje' ca' la'anə'əczə cui zjənaque' bɣoz. Na' yetxtilən' cui de lsens par gao con to beṇə' len, letg bɣoz ca' čac əsa'ogüe'en.

⁵ Na' leczə gwna Jeso'osən': —Naquən lao na'a əṇia' bin' naquən güen goncho ža dezcanzən', nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

Beyaque to beṇə' mbižə šla'a ne'en

⁶ Na' yeto ža dezcanz gozeje' lo'o yo'oda'onə' na' bsd blo'ine' beṇə' ca' ža'anə'. Na' entr beṇə' ca' ža'anə' len to beṇə' bambižə ne'e lichan'. ⁷ Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' beṇə' fariseo ca' nite'e na' chosə'əgüiateze' Jeso'osən', čəsə'əbeze' šə goyone' be'enə' ža dezcanzən' par nich əsa'ogüe' xya contr le'. ⁸ Na' gočbe'i Jeso'osən' xbab čhega'aque'enə' na' gože' ben' mbižə ne'inə': —Da ngalə.

Nach bgüiguə' be'enə' gwzeche' laogüe'enə'. ⁹ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gonšč xbab čhelen' naquən' na' lein'. čEnan goncho de'e güen ža dezcanzən', o šə nan goncho de'e mal? čEnan goncho par nich cui sa'at beṇə' o šə nan goncho par nich sa'ate'?

¹⁰ Jeso'osən' bgüie' yogue'e nach gože' be'enə': —Bli na'onə'.

Nach bli na' be'enə', na' beyaquen. ¹¹ Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' beṇə' fariseo ca' lechguale besə'əže'e, na' gwzola' boso'oxi'e entr lega'aque' naclə so'one' len Jeso'osən'.

Jeso'osən' gwleje' šižin beṇə' bsi'e apostol

¹² Na' to ža gozej Jeso'osən' lao ya'an jene' orasyon. Na' bedo yel bene' orasyon lao Diozən'. ¹³ Na' cata' gwye'eni'inə' bolgüiže' disipl ca' par gosə'əbigue'e gan' zoe'enə' nach gwleje' šižine' na' əbsi'e lega'aque' apostol. ¹⁴ Na' beṇə' quingan' gwleje': Simon ben' bsi'e Bed, na' Ndres beṇə' bišə' Bedən', na' Jacob, na' Juan, na' Lip, na' Bartolome, ¹⁵ na' Matio, na' Tomas, na'

Jacob xi'in Alfeo, na' Simon Selote, ¹⁶ na' Jodas xi'in Jacob, nach Jod Iscariot ben' abdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'.

Jeso'osən' bzejni'ine' beṇə' dao' beṇə' zil

¹⁷ Na' beyetje' ya'anə' len lega'aque' na' gwzeche' gan' naquə' lašə' len disipl che' ca'. Na' leczə nitə' beṇə' zan beṇə' za'ac doxen Jodean', do Jerosalenna' na' do gan' mbane Tiro na' Sidon. Na' Tiron' len Sidonnə' zjəchi'in cho'a nisdə'onə'. Na' entr beṇə' ca' nitə' choso'ozenag xtižə' Jeso'osən' zjəlen balə beṇə' chse'i yizgüe', na' Jeso'osən' beyone' lega'aque'. ¹⁸ Na' beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'aždaoga'aque'enə' Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaze'. ¹⁹ Na' yoguə' beṇə' besə'əyiljlaže'e naclə so'one' par niç yesə'əlapə' na'aga'aque' le' chedə' len yelə' guac che'enə' chone' par chega'a yizgüe' de'en chse'i to toga'aque'.

Non' zo mbalaz na' non' cui zo mbalaz

²⁰ Na' Jeso'osən' gwlis laogüe'enə' bgüie' disipl che' ca' na' gože' lega'aque': —Mbalaz zo le'e beṇə' yašə' chedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e.

²¹ Mbalaz so le'e chdonle ṇa'a, chedə' gwžin ža catə' cuich tonle.

Na' mbalaz so le'e chbežle ṇa'a, chedə' Diozən' gone' par niç yebeile.

²² Nada' naca' ben' bsejə' Diozən' golja' beṇə'ach. Na' mbalaz sole šə por ni che de'en chonlilažə'əle nada' chəsə'əgue'i beṇə' le'e, na' šə chesyə'əbeje' le'e lo'o yo'odao' chega'aque'enə', na' šə choso'ožia choso'onite'e le'e, na' šə chəsə'əne' de que nacle beṇə' mal. ²³ Leyebeichgüei catə'an chac de'e quinga, na' le'e so mbalaz, chedə' Diozən' gone' par niç gaquə'chgua de'e güen chele catə' yežinle gan' zoe'enə'. Can' chso'onene' le'e ca'aczən' gwso'one de'e xaxta'oga'aque'enə' de'e profet ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'.

²⁴ Pero probchguazə le'e beṇə' gwni'a. Chac güen chele ṇa'a, pero caguə par zejlicanən' gaquə güen chele.

²⁵ Probchguazə le'e dechgua de'e chaole ṇa'a. Gwžin ža catə' cuich bi gata' chele.

Probchguazə le'e zole legr ṇa'a. Gwžin ža catə' yegüine'ele na' cuežyašə'əle.

²⁶ Probchguazə le'e chso'elao' yoguə'əloj beṇə' le'e. Ca'aczən' gwso'elao' de'e xaxta'oga'aque' profet goxoayag ca'.

Cheyalə' gaquecho che beṇə' contr checho

²⁷ Pero le'e chzenagle chia', le'e gaque che beṇə' contr chele ca', le'e gontezə le'e gon de'e güen len beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'e. ²⁸ Le'e nabtezə le'e nab par niç beṇə' ca' chso'on contr le'e nite'e mbalaz. Le'e so le'e gon orasyon par beṇə' ca' choso'ožia le'e xyəchoj. ²⁹ Šə to beṇə' tie' xaguə'əlen' šla'a, le'e güe'e de'en yešla'a. Šə to beṇə' əque'e xadon chelen' la fuers, legüe' latjə chine' len xcamislen'. ³⁰ Notə'ətezə beṇə' bi ṇabene' le'e, gwnežjwlene'en. Šə to beṇə' əque'e bitə'ətezə de'en de chele, bito yenaben. ³¹ Con yoguə' de'e güen de'e chene'ele so'on beṇə'chən' len le'e, con ca'atezəczən' cheyalə' gonle len lega'aque'.

³² Šə porzə chaquele che beṇə' ca' chsa'aque chele, žbixa yejlaotgualen'? Le'egatezə ca' chso'on beṇə' güen de'e mal ca', chsa'aque' che beṇə' ca' chsa'aque chega'aque'. ³³ Leczə šə chonle de'e güen porzə len beṇə' ca' chso'on de'e güen len le'e, žbixa yejlaotgualen'? Le'egatezə can' chso'on beṇə' güen de'e mal ca'. ³⁴ Šə porzə chbejle bi de'en chbejle len beṇə' sole lez yesyə'əyone'en le'e, žbixa yejlaotgualen'? Le'egatezə can' chso'on beṇə' güen de'e malən', chesə'əbeje' bi de'en chesə'əbeje' ljuežjga'aque' na' nite'e lez yesyə'ənežjue'en.

³⁵ Pero na' le'e ža, le'e so le'e gaque che beṇə' contr chele ca', na' le'e so le'e gon de'e güen. Na' le'e so le'e cuej bi de'en cuejle beṇə' na' bito sole lez yesyə'ayone'en. Šə gonle ca', gwlo'ele de que nacle xi'in Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao, na' Diozən' gone' le'e yelə' bala'an xen. Le'enə' naque' gaǰjwlažə' len beṇə' ca' cui chso'e yelə' choxcwlen che' na' yeziqə'əchlə beṇə' güen de'e mal ca'. ³⁶ Cheyalə' yeyašə' yeži'ilažə'əle ljeužj beṇə'chle ca Xachon' ben' zo yoban' cheyašə' cheži'ilažə'e yogua' beṇə'chən'.

Bito cheyalə' nacho che beṇə' de que zjənapə' dolə'

³⁷ Bito gonle xbab de que zaquə'əle par que choglaolen che beṇə' de que zjənapə' dolə'. Šə choglaolen che beṇə' de que zjənapə' dolə', le'egateza ca' Diozən' choglaogüe'en chele de que naple dolə'. Na' bito bi yosbague'ele beṇə' de que zjənapə' dolə' par nič Diozən' bito bi yosbague'ene' le'e de que naple dolə'. Le'e so le'e yezi'ixen che beṇə' par nič Diozən' yezi'ixen' chele. ³⁸ Le'e so le'e gwnežjo beṇə' šə bi de'en chəsə'əyazjəne'. Can' chso'on balə beṇə' lechgualə nale'e choso'ochixə' bi de'en chso'ote'e, chosə'əchiše'e lao medid chega'aque'en na' choso'osi'inse'en na' chso'one' xte ca chezoya'an, ca'aczən' cheyalə' gonle gwnežjwle bi de'en chəsə'əyazjə beṇə' par nič leczə ca' gon Diozən' len le'e.

³⁹ Nach Jeso'osən' be'elene' beṇə' ca' ža'anə' yeto jempl. Na' bsaquə'əlebene' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' ca beṇə' lchol' chedə' bito gwse'ejni'ine' de'en naquə de'e li na' de'e na'anə' bito goquə yoso'osed yoso'olo'ine'en beṇə' yoblə. Na' gwne': —ĵEguaquə to beṇə' lchol' cue'e nez yeto beṇə' lcholən'? Bito gaque'. Nezecho de que txen žjəsə'əbixə' to lo'o yech.

⁴⁰ Šə to beṇə' chsede' len to maestr, bito nacho guaquə əgwsedene' maestrən'. Na' la'aṇə'əczə šə ben' chsed ta' yichje' yogua'əlol de'en əgwlo'i maestrən' le', bito gaque' beṇə' si'inč ca maestrən', sino cachozəczə gaque'.

⁴¹ Chle'ile güe' dao' de'en žia cožə' beṇə' ljeužjle na' cabi chele'ile güe' xen de'en žia cožə'əlen'. ⁴² Che' beṇə' ljeužjle: “Be' latjə gona' rmech güe' daon' de'en žia cožə'o”, na' bito chonle rmech güe' xen de'en žia cožə'əlen'. Beṇə' goxoayag le'e, zgua'atec le'e gon rmech güe' xennə' de'en žia cožə'əlen' na' techlə ənezele bi rmechən' chyažjele par gonle rmech güe' daon' de'en žia cožə' beṇə' ljeužjlen'.

De'en choncho chlo'in bin' yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'

⁴³ Bito nacho de que to yag frot güen chbian frot de'e cui naquə güen, na' nic ənachu de que yag frot de'en cui naquə güen chbian frot güen. ⁴⁴ Segon can' naquə frot de'en chbia to to yaguən' nezecho bi clas yaguən'. Yag yešə' bito chbian yixgüion', nic yag bisga' chbian obas. ⁴⁵ To beṇə' la'aždao' xi'ilažə' chone' de'e güen, chedə' la' can' nan lo'o yichjla'ažda'ogüe' nan' chone'. Na' ben' chon de'e mal chone' ca' chedə' chzenague' che la'ažda'omale'ena'. Na' yogua'əte dižə' de'en chchoj cho'achon' la' lo'o yichjla'ažda'ocho na'anə' za'an.

Chopə beṇə', na' yo'o de'en gwso'on to toe'

⁴⁶ ĵBixchen' che'ele nada' “Xana”, na' cui chonle can' nona' mendadən'? ⁴⁷ Na'a nia' le'e can' gwxaquə'əlebe yogua' non' nao nada' na' chzenague' xtiž'a'anə' na' chone' can' nona' mendadən'. ⁴⁸ Gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' ben' yo'o. Na' gwche'ene' zitjw gwleque' lan yo'onə' de'en naquə de'e gual. Na' cata' bchojchqua yaonə', gwyechjən liže'ena' na' bito bebixən cuiayl'in, chedə' gwzo chechchguan. ⁴⁹ Na' yogua' non' cui chzenague' che xtiž'a'anə' gwxaquə'əlebene' ca yeto beṇə' ben' yo'o. Con bene'en lao yo na'azə sin cui bi

lanei gwleque'. Na' catà' bchojchgua yaonà' gwyeçhjan liže'ena', na' bebixan gwziayi'iteczan.

7

Jeso'osan' beyone' xmos to capitan

¹ Na' catà' beyož be' Jeso'osan' dižà'an len beṇà' ca', beyeje' Capernaunnà'. ² Na' zo to capitan beṇà' bito naque' beṇà' Izrael, na' zo to xmosè' chacŕenchgüeine' na' yelezà gate'. Na' capitannà' chacchgüeine' che'. ³ Na' catà' bene capitannà' dižà' che Jeso'osan', bsele'e balà beṇà' golà beṇà' blao che beṇà' Izrael ca' par jse'età'əyoine' Jeso'osan' šeje' liže'ena' par yeyone' xmosen'. ⁴ Nach catà' besà'əžine' gan' zo Jeso'osan' gwsa'atà'əyoine' le' gaquälene' capitannà', na' gwse'e Jeso'osan': —Naque' to beṇà' zaque'e par gaquäleno'one', ⁵ chedà' chaquene' che chio'o beṇà' Izrael. Na' le' bene' yo'odao' cheto' nga len xmeche'.

⁶ Nach gwyej Jeso'osan' len lega'aque'. Pero ze'e yesà'əžine' liže'ena' catà' bsele' capitannà' balà beṇà' migw che'ena' lao Jeso'osan', na' gwse'ene': —Capitannà' ne' de que bito gonzi'ilažo'o yido' liže'ena', chedà' la' nezene' de que bito zaque'e par šo'o liže'ena'. ⁷ De'e na'ana' bito beyaxjene' denabene' le' gaquäleno'one'. Con chene'ene' gonšgo' mendadan' na' yeyaque xmosè'ena'. ⁸ Capitannà' ne' de que zoe' xni'a rein', pero lecžà nità' soldad che' ca' xni'ena'. Na' catà' che'e toe': "Gwyej", na' cheje', na' catà' che'e yetoe': "Da", na' chide'. Na' catà' che'e xmosen': "De'e nga gono'", na' chone'en. Na' nezene' de que con ənao' yeyaque xmosè'ena' na' yeyaquene'.

⁹ Na' Jeso'osan' catà' benene' dižà' de'en əgwse' beṇà' migw che capitannà' le', bebanene' na' beyeçhje' gože' beṇà' ca' zjəsà'ənao le': —Echnia' le'e, bitonà' želda' beṇà' gonlilažà' nada' ca chonlilažà' capitannà' nada'. Ni to beṇà' Izrael cui chonlilažà' nada' ca bengà.

¹⁰ Nach jəya'ac beṇà' ca' bsele' capitannà', na' catà' besyà'əžine' liže'ena' babeyaque xmosè'ena'.

Jeso'osan' bosbane' xi'in to no'olà gozebà

¹¹ Na' gwyej Jeso'osan' to syoda de'en nzi' Nain, nžague' disipl che' ca' na' zan beṇà' yoblà. ¹² Bazja'aque' galà'əžà par yesà'əžine' cho'a puert che syodan', na' lei chəsà'əchoj xonj beṇà' cho'a puertan' zjənlene' to beṇà' guat. Na' ben' gotan' naque' beṇà' tlišà, na' xne'en naque' beṇà' gozebà. Na' beṇà' zan beṇà' lao' syodan' zjənžague' xna' beṇà' guatàn'. ¹³ Na' catà' ble'i Xanchon' no'olan', beyaše'ene' le', nach gože'ene': —Bito cuežo'.

¹⁴ Nach zde' na' jtane' yagant gan' xoa beṇà' guatàn', na' beṇà' ca' zjənlen le'ena' gosà'əbeze'. Nach gože' beṇà' guatàn': —Beṇà' güego', beyas.

¹⁵ Nach beṇà' guatàn' beyase' gwchi'e na' gwzolao chene'. Na' Jeso'osan' beyone' le' lao na' xne'ena'. ¹⁶ Na' yoguà beṇà' ca' besà'əžebe' nach gwsò'elaogüe' Diozàn' chəsà'əne': —Babla' to profet əblao gan' nga zocho na'a. Na' Diozàn' bagocwlene' chio'o naccho nasyon che'ena'.

¹⁷ Na' ca naquà de'en ben Jeso'osan' gosà' gwlałjə dižà' che'ena' doxen Jodean' ca' zež ca' de'en zjənyeçhj zjəmbi'i galà'əžà.

Juannə' bsele'e çhopə disipl che' gan' zo Jeso'osan'

¹⁸ Nach disipl che Juannə' jəsye'eye'elene' le' dižà' yoguà' ca naquà de'e ca' chon Jeso'osan'. ¹⁹ Nach gox Juannə' çhopə disipl che' ca' nach gože' lega'aque': —Le'e žja'ac gan' zo Jeso'osan' na' ye'elene': "ŽElen' ben' naquan əselə' Diozàn' o šà soto' lez yidà beṇà' yoblàn'?"

²⁰ Nach disipl ca' catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' gwse'ene': —Juan ben' chchoa beṇə' nis bsele'e neto' laogo' nga par əṇabeto' le' šə len' ben' naquən əselə' Diozən' o šə soto' lez yidə beṇə' yoblən'.

²¹ Lao or na'atezə žlac ne'e nitə' disipl che Juannə', Jeso'osən' beyone' beṇə' zan beṇə' ca' chsa'acšene na' beṇə' chse'i yižgü'e' gual. Leczə bebeje' de'e xio' ca' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə', na' bene' par ničh besyə'əle'i beṇə' lchol. ²² Nach Jeso'osən' boži'e xtižə' beṇə' ca' bselə' Juannə' laogü'e'ena' gože' lega'aque': —Le'e žjəya'ac na' le'e žjəyeyež Juannə' doxen de'e ca' bable'ile na' de'e ca' babenele. Bable'ile chona' par ničh balə beṇə' lchol chesyə'əle'ine', na' balə beṇə' coj chesyə'əde', na' yebalə beṇə' cuež chesyə'əyenene', na' leczə balə beṇə' gwse'i yižgü'e' de'en ne' lepr babesyə'əyaquene'. Bable'ile bosbana' balə beṇə' guat na' babenele cho'a dižə' güen dižə' cobə' chia'anə' len beṇə' yašə' ca'. ²³ Mbalaz zo beṇə' chejle'e de que Diozən' bsele'e nada'.

²⁴ Na' catə' besyə'əsa'ac disipl che Juannə' nach Jeso'osən' be'elene' beṇə' ca' zjəndobən' xtižə' Juannə', gože' lega'aque': —¿Nacxa naquə ben' jəle'itgü'eiczele latjə dašən'? ¿Ešayechə šayen chaque'? Bito. ²⁵ ¿Nacxan' goque' catə' jəle'ilene'? ¿Enyaze' lachə' šao'? ¿əšə bito? la' beṇə' ca' zjənyaz lachə' šao' nite'e yo'o güenchgua ca no liž rei, na' bito bi chesə'əyazjene' par yesə'əchoje' ližga'aque'ena'. ²⁶ ¿Noxan' jəle'ilen' ža? ¿Eto profet ben' cho'e xtižə' Diozən'? De'e li' naque' to profet. Pero əchnia' le'e caguə con to profetən'. ²⁷ Che bengan' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan:

Nada' Dioz əselə'a to beṇə' cuialaogü'e' gü'e'e xtižə'onə', par ničh nitə' beṇə' probnid par əso'elaogü'e'e le' catə'an yido'.

²⁸ Echnia' le'e, notono beṇə'ch ne'e so beṇə' naquəch beṇə' blaoch ca Juannə'. Na' notə'ətezəchlə beṇə' gü'e'e latjə nabiə' Diozən' le', la'anə'əczə bito naque' beṇə' blao gwžin ža catə' šejni'ichene' čhia' clezə ca Juannə'.

²⁹ Na' balə beṇə' gochixjw ca' na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' bchoa Juannə' nis, gwsa'acbe'ine' de que de'e li zjənaque' beṇə' mal lao Diozən' catə' gwse'enenene' dižə' de'en be' Juannə' len lega'aque'. ³⁰ Pero na' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwso'onczə yichjlaoga'aque' cui besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'ena' can' gone'e Diozən' na' bito bchoa Juannə' lega'aque' nis.

³¹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Nac əgwsaquə'əlebetgü'eida' le'e mbanle na'a? na' ¿nac nacle? ³² Egwsaquə'əlebeda' le'e ca bidao' čhedə' cuiczə bi de žleb čhele. Ca naquə bidao' ca' catə' nitə'əbo' do gan' chac ya'a chse' ljuēžga'acbo': “Bento' legr, bito gwyo'olažə'əle, na' babento' bgüine bgüēž, peor.” ³³ Juan ben' chchoa beṇə' nis bide' laole nga. Bito gü'e'ej gwdao'əsaogü'e'e can' chse'ej chsa'o beṇə' yoblə, na' nic gü'e'ej'e' bino. Nach gwnale čhe: “Yo'o yaz de'e xio'na' yichjla'aždaogü'e'ena'.” ³⁴ Na' nada' ža, Diozən' bsele'e nada' golja' beṇə'ch, na' chle'ile che'ej chaogua' can' che'ej chaole, na' nale čhia' de que naca' beṇə' lia na' beṇə' gü'e'e zo. Na' leczə nale de que naca' migw čhe beṇə' gochixjw ca' na' migw čhe yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e mal. ³⁵ Pero na' Diozən' chone' par ničh beṇə' ca' choso'ozenag čhe' chso'one' ca nacbia' de que le' naque' le'eze'laogü'e beṇə' sin'.

Jeso'osən' gwyeje' liž Simon beṇə' fariseo

³⁶ To beṇə' fariseo bene' combid Jeso'osən' šeje' liž'e'ena' par əsa'ogü'e'. Na' bžin Jeso'osən' liž be'ena' na' gwchi'e cho'a mesən'. ³⁷ Na' to no'olə beṇə' güen de'e mal beṇə' lao' syodan' gwņezene' de que Jeso'osən' əžine' liž be'ena'. Na' Jeso'osən' len beṇə' ca' yela' banite'e cho'a mesən' par əsa'ogü'e' catə' bgüiguə'

no'olən' cuit Jeso'osən' nox'e to lmet de yej de'e yožə to set de'e zaque'e de'e chla' zix. ³⁸ Na' no'olən' jəbigue'e galə'əzə xni'a Jeso'osən', na' gwcheže'. Nis əxchež che'enə' bžonən ni'a Jeso'osən' na' bgüisən. Na' bxie' ni'ena' len yišə' yichje'ena', na' bnope'en, na' gwdebe'en set zixən'. ³⁹ Na' beṇə' fariseon' ben' ben Jeso'osən' combid, catə' ble'ine' can' chon no'olən', na' goquene': —Žalə' be'enga naque' profet, guache'ine' de que no'olə nga naque' beṇə' güen de'e mal.

⁴⁰ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Simon, de to de'e che'enda' ənia' le'.

Nach Simonṇə' gože' Jeso'osən': —Gwnan Maestr.

⁴¹ Jeso'osən' gože'ene': —Gwzo to beṇə', na' gwnitə' chopə beṇə' gwsa'ale'e xmeche'. Toe' gole'e gueyə' gueyoa mech de'en ne' denario, na' ben' yeto gole'e šiyon denario. ⁴² Na' chopte beṇə' ca' ni toe' cui de chega'aque' par yesyə'əyixjue' xyan', na' ben' gwlej mechan' bñitlaogüe' de'en chsa'äl'e'e che'enə'. Gwnašc nada', ĩnoe' entr beṇə' ca' chopə gwsa'aquechene' che'?

⁴³ Nach Simonṇə' gože'ene': —Šəquə ben' əbñitlaogüe' xya chein' de'e xench.

Jeso'osən' gože'ene': —De'e li can' bagwna'onə'.

⁴⁴ Nach gwyechje' bgüie' no'olən' na' gože' Simonṇə': —Ĵehle'ido' no'olə nga? Nada' bagwyo'a ližo' nga, na' bito beṇo' nis chib ni'a, pero no'olə nga bagwdibe' ni'anə' len nis əxchež che'enə', na' bxi'en len yišə' yichje'ena'. ⁴⁵ Bito bnopo'o nada', pero na' no'olə nga dezd bla'atia' nga chnopo'e ni'anə'.

⁴⁶ Bito gwdebo' set yichja'ana', pero no'olə nga bagwdebe' set zixən' ni'anə'.

⁴⁷ Na' əchnia' le', xtole'ena' gwsa'əquən de'e zan, pero babezi'ixena' che'. De'e na'anə' chacchgüeine' chia'. Ben' bito əžinlažə' xtole'ena' ca xtole' no'olə nga, catə' yezi'ixena' che' bito gactequene' chia'.

⁴⁸ Nach gože' no'olən': —Babezi'ixena' xtole'onə'.

⁴⁹ Nach beṇə' ca' chsa'o len Jeso'osən' txen lao mesən' gwzolao chse' lježje': —ĴNoxa bengə chaclizene' de que le'enə' chezi'ixene' dolə'?

⁵⁰ Nach gož Jeso'osən': —De'en chonlilažo'o nada' babezi'ixena' chio'. Beyej to šao' to güen.

8

No'ol ca' gwsa'aclen Jeso'osən'

¹ Na' techlə gwyej Jeso'osən' to to syoda na' to to yež de'en zjənyechj zjəmbi'i Galilean', na' jtixjui'e dižə' güen dižə' cobə de que Diozan' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Na' zja'aclen beṇə' šižin' ca' le', beṇə' ca' zjənzi' apostol. ² Nach xonj no'olə leczə zja'aclene' Jeso'osən', beṇə' ca' babeyone'. Bale' babebeje' de'e xio' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždaoga'aque'ena', na' yebale' babeyone' lega'aque' catə' gwsa'acšenene'. Na' entr no'ol ca' len ben' le Maria beṇə' Magdala, bebej Jeso'osən' gažə de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždaogüe'ena'. ³ Nach leczə len ben' le Xguan, xo'olə Chosa. Na' Chosan' yo'o lao ne'e chape' liž Erodən' na' yežlyo che' ca'. Na' leczə len ben' le San gwyejlene' Jeso'osən', na' yezan beṇə' yezi'iqə'əchlə. Na' no'ol ca' boso'ochine' bitə'əteza de'en gotə' chega'aque' par bosə'ənežjue' de'en byažje Jeso'osən' len disipl che' ca'.

Jempl che beṇə' gozən'

⁴ Na' beṇə' zan besə'dope' gan' zo Jeso'osən' beṇə' za'ac to to syoda ca'. Na' be'e to jempl bzejni'ine' lega'aque' can' gwxaquə'əlebe xtižə' Diozan'. Gwne': ⁵ —To beṇə' gwze'e zde' güen trigw. Na' lao chose' trigon' bałən jəsə'əchazən cho'a nez, na' boso'olej boso'ošošj beṇə' len, na' bia žia xile'e

bia chaš le'e yoban' gwsa'ob len. ⁶ Na' bałan jəsə'əchazən ga naquə lao yej, na' catə' bla'aquannə' gosə'əbižən čhedə' caguə bi gopə' denə'. ⁷ Na' yebałan besə'əgo'onən lao yo ga nčixə xsa yešə' na' bla'aquən txen na' bosə'ololə' yag yešə' ca' lega'aquən. ⁸ Na' yebałan besə'əgo'onən lao yo šao' na' bla'aquən na' gosə'əbian to gueyoa güeja.

Na' beyoz be'e dižə' quinga gwne' zižjo gwne': —Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

Jeso'osən' gože' disipl čhe' ca' bixčhen' bzejni'ine' beņə' len jempl

⁹ Nach disipl čhe' ca' gosə'əñabene' le' bi zeje jemplən' de'en be'enə'. ¹⁰ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Diozən' chone' par nič le'e ənezele de'en cui no gwneze antslə de que nabi'e con notə'ətezə beņə' soe' latjə. Pero beņə' yeziquə'əchlə cho'elenga'aca'ane' jempl čhedə' bito chse'ejle'e čhia'. Chona' ca' par nič yešə'əle'ine' de'en chona' na' bito sa'acbe'ine' bi zejen, na' par nič əse'enene' xtižə'anə' na' cui se'ejni'ine'en.

Jeso'osən' bzejni'ine' bi zeje jempl čhe beņə' güen trigon'

¹¹ Na' ca naquə jempl nga zejen quinga: Ca de'en byažən' naquən xtižə' Diozən'. ¹² De'en jəsə'əchaz cho'a nezən' zejen ca beņə' ca' chse'ene xtižə' Diozən' pero na' le'e čžinte gwxiye'enə' chebejan xtižə' Diozən' lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə' par nič cui so'onlilaže'ene' na' cui yesyə'əchoje' xni'a de'e malən'. ¹³ Na' de'e ca' besə'əgo'on gan' naquə lao yej gwxaquə'əleben ca beņə' ca' chəsyə'əbei choso'ozenag xtižə' Diozən'. Pero zjanaque' ca to de'e cui bi loi chon, šložga chse'ejle'e čhe xtižə' Diozən'. Na' catə' chac bi de'e mal čhega'aque' le'e chəsə'əbejyichjte'en cuich choso'ozenague' čhei. ¹⁴ Na' de'e ca' besə'əgo'onən lao yo ga nčixə xsa yešə' zejen ca beņə' ca' bazjanenene' xtižə' Diozən'. Pero lao zjəmbanga'aque' chesyə'əlal chesyə'əzejene', na' chse'enene' yešə'əni'e, na' chəsə'əde' legr. Na' de'e quinga chso'one'enə' choso'ololə'an xtižə' Diozən' de'en bayo'o yichjla'aždaoga'aque'enə', na' de'e na'anə' cui chso'onlilaže'ene' can' cheyałə'. ¹⁵ Na' de'e ca' besə'əgo'onən lao yo ša'onə' zejen ca beņə' la'aždao' güen ca' catə'an chse'enene' xtižə' Diozən' chəsə'əzi'en chso'onen čhega'aque'. Na' chso'onlilaže'ene' na' chəsə'əgo'o chəsə'əčhejlaže'e len bitə'ətezə de'en chac čhega'aque' par chso'one' can' chene'e Diozən'.

Bitobi ngašə' de'e nacho cui no yene le'i

¹⁶ Na' Jeso'osən' bsaquə'əlebene' de'en bsd əblo'ine'enə' ca to yi, gwne': —Notono no gualə' to yi' na' gwdoše'en to žomə na' nic no gwcuəšə'an xan xcamei. Syempr chde'e yi'inə' le'e ze'e par nič əgwse'eni'in len yoguə' beņə' so'o lo'o cuartən'. ¹⁷ Guaquə can' na dicho de'en na: “Yoguə'əlol de'en ngašə' n'a, gwžin ža la'alaon, na' yoguə'əlol de'en cui no gwse'ejni'i antslə, leczə gwžin ža se'ejni'i beņə' len.”

¹⁸ De'e na'anə' le'e co'o yichjle de'en čnia' le'e, čhedə' la' šə chzenagle xtižə'anə' əgwzejni'ichda' le'e. Pero na' šə bito chzenagle čhei, de'e daon' baņezele ganlažə'əlen.

Xna' Jeso'osən' na' biše'e ca' besə'əžine' gan' zoe'

¹⁹ Na' xna' Jeso'osən' len beņə' biše'e ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' gwsa'acłaže'e yešə'ədie' pero tant beņə' zan ža' caguə goquə yešə'əžine' gan' zoe'enə'. ²⁰ Na' gwnitə' beņə' gwse'e Jeso'osən': —Xna'on len beņə' bišo'o ca' zjəzeche' na'ate, na' chse'enene' əso'elene' le' dižə'.

²¹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən' na' chso'one' can' nan, lenczəga'aque'enə' zjənaque' xna'a na' biša'a.

Jeso'osən' bcueze' be' bdon' lao nisdə'onə'

²² Na' gozac to ža Jeso'osən' gwyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca', na' gože' lega'aque': —Elaḡuə'əcho yešļa'alə nisdə'onə'.

Nach boso'ose'e barcon'. ²³ Lao zda barcon' gwtas Jeso'osən'. Na' gwzola' gwyechj to be' gual lao nisdə'onə' na' barcon' gwzola' gwyożan nisen' na' besə'əxožene' yesə'əbiayi'e. ²⁴ Nach bosyo'osbane' Jeso'osən' gwse'ene': —jMaestr! jMaestr! jBač chbiayi'icho!

Nach catə' gwyase' ṇe'e chas chatə' nisdə'onə' na' gwdilə'en len be'enə', na' le'e gosə'əbe'ežiten. ²⁵ Na' gože' lega'aque': —Cheyalə' šejle'echle chia'.

Nach lega'aque' besə'əžebe' na' besy'əabanene' na' gwse' ljužeje': —Bitolja naquə' bengə con to beṇəčzə, la' žnacxa gon to beṇəč par yebecžie' be' gualən' len nisdə'onə'.

To beṇə' Gadara yo'o yaze' de'e xio'

²⁶ Na' besə'əžine' laž beṇə' Gadara ca', to yež de'e chi' delant Galilean' əlaḡuə'əcho nisdə'onə'. ²⁷ Na' catə' bechoj Jeso'osən' lo'o barcon', to beṇə' lao' syodan' jašague' le', beṇə' bagwža yo'o yaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'en. Na' chde' con cui bi bi xe' chazəche', na' bitoch zoe' yo'o, con bazoe' do capsant. ²⁸⁻²⁹ Na' beṇə' gwlaž che' ca' boso'ocheje' ni'a ne'e ca' gden na' gwsa'ape'ene', pero zan las de'e xio' ca' gwso'onən ca' bzoxjbtine' gdenṇə' na' leczə gwso'onən ca' gwyeye' gan' cui no beṇə' zjənla'. Na' be'enə' catə' ble'ine' Jeso'osən' na' bzo xibe' laogüe'enə' na' de'e xio' ca' boso'ogosya'an le', zižjo gosə'anən: —Partlə le', partlə neto', Jeso'os. Naco' Xi'in Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' bla' Chatə'əyoi'to' le' cui əgwčhi' əgwsaco'o neto'.

De'e xio' ca' gosə'anən ca' chedə' Jeso'osən' bene' mendad yesy'əəchojən lo'o yichjla'aždao' be'enə'. ³⁰ Nach Jeso'osən' gožga'aquen': —jBi lele?

Na' gosə'anən: —Legion leto'.

Gosə'anən ca' chedə' zanən gwso'on yichjla'aždao' be'en'. ³¹ Na' de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoin Jeso'osən' cui gone' ca' žjəsyə'ədebən lo'o yech gabilən'. ³² Na' to ya'a de'e zo gałə'əzə chaš beṇə' choso'oye' coš zan. Nach de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoin le' par güe'e latjə žjəsyə'əžo'on yichjla'aždao' coš ca'. Na' Jeso'osən' be'e latjə. ³³ Nach besy'əəchoj de'e xio' ca' yichjla'aždao' be'enə' na' jəsyə'əžo'on yichjla'aždao' coš ca'. Na' besy'əədins coš ca' le'e ya'anə' na' jəsyə'əxopəb lo'o nisdə'onə', na' gwsa'atəb gwse'ejəb nisen'.

³⁴ Na' beṇə' ca' choso'oye coš ca' besə'əle'ine' de'en bagoquən' na' de'en besə'əžebchgüe' besa'acdoe' nach jəsyə'ədixjue'ine' beṇə' lao' syodan', na' beṇə' nitə' do yoba can' bagoquən'. ³⁵ Na' beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' beṇə' goye coš ca' ja'aque' jəsə'əgüie' de'en bagoquən'. Na' catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən', besə'əle'ine' be'enə' gwyo'o gwyaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə' bachi'e gałə'əzə cuit Jeso'osən', nyaz xalane'e, na' babezošao' yichjla'aždaogüe'enə'. Na' besə'əžebe' de'en goquən'. ³⁶ Na' beṇə' ca' besə'əle'i de'en goquən' gwse'e beṇə' ca' yela' can' beyaque ben' gwyo'o de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə'. ³⁷ Nach yoguə'əloł beṇə' ca' ža' gan' mbane Gadaran' jse'eta'əyoine' Jeso'osən' yeze'e lažga'aque'enə' chedə' besə'əžebchgüe'. Nach beyo'o Jeso'osən' lo'o barcon' par beze'e. ³⁸ Na' ben' bechoj de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə' gotə'əyoine' Jeso'osən' šejlene' le', pero Jeso'osən' bito be'e latjə, gože'ene': ³⁹ —Beyej ližo' na' jəyedixjue'e catec de'e mban' baben Diozən' len le'.

Na' beze'e, nach jəyede' doxen lao syodan' jəyезenene' catec de'e mban' baben Jeso'osən' len le'.

Jeso'osən' beyone' xi'in Jairon' na'yeto no'olə beṇə' gwdan lao xadoṇ che'enə'

⁴⁰ Na' catə' bežin Jeso'osən' Capernaunnə' beṇə' zan banitə' chəsə'əbeze'ene' na' besyə'əbeichgüeine' de'e bežine'enə'. ⁴¹ Na' bžin to beṇə' le Jairo, ben naquə' beṇə' gwnabia' che yo'odao' che beṇə' Izrael ca'. Na' bzo xibe' lao Jeso'osən' gotə'əyoine' le' šejlene' le' liže'enə' ⁴² chedə' bazon gat bi'i no'ol che'enə'. Nacho' bi'i tlišə'əzə' na' šižin izgueibo'. Na' lao zda Jeso'osən' len le', beṇə' zan gosə'əbiadi'ene' xte boso'očhi'izojene'.

⁴³ Na' len to no'olə bagoc šižin iz chzoe' bgua'a na' babenditjei zgade xmechen' len beṇə' güen rmech ca'. Na' notono goquə' gon le' rmech. ⁴⁴ Na' bgüigua' no'olən' cožə' Jeso'osən' na' gwdane' lox xadoṇ che'enə', na' le'e gwlezte bgua'a de'en chzo'enə'.

⁴⁵ Na' gož Jeso'osən' beṇə' ca' zja'aclen le': —Non' bagwdan nada'?

Na' yogue'e bito gosə'əchebe' de que gosə'əgane' le'. Nach Bedən' len beṇə' ca' zja'aclen Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr, beṇə' zan ža' nga, na' chesə'əchi'izoje' le'.

⁴⁶ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —To beṇə' bagwdane' nada'. Na' chache'ida' de que beyaquene' len yelə' guac chia'anə'.

⁴⁷ Nach no'olən' catə' goche'ine' de que cabi bgašə' de'en bene'enə', bgüigue'e lao Jeso'osən' do chaž chžebe', na' bzo xibe' laogüe'enə' be'e dižə' lao yogua' beṇə' ca' ža'anə' bixchen' gwdane'ene' na' can' goquə' le'e beyacteine'.

⁴⁸ Nach gož Jeso'osən' no'olən': —Xi'indaogua'a, babeyacdo' chedə' chonlilažo'o nada'. Beyej to šao' to güen.

⁴⁹ Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'an ca' catə' bžin to beṇə' gwza' liž Jairon' ježe'ene': —Bagot bi'i no'ol dao' chio'onə'. Bitoch gondo' maestrən' zed.

⁵⁰ Pero na' catə' bene Jeso'osən' dižə'anə' gože' Jairon': —Bito žebo'. Con beṇlilažə' nada'.

⁵¹ Na' catə' besə'əžine' liž be'enə' Jeso'osən' bito be'e latjə so'o beṇə' ca' zja'aclen le' sino Bedən' len Juannə' len Jacobən' na' len xaxna' bi'i guat na'azə.

⁵² Na' bačh chacchgua scanđl chedə' yogua' beṇə' ca' ža'anə' chəsə'əbežchgüe', pero gož Jeso'osən' lega'aque': —Bito cuežle. Bito nacho' bi'i guat, con chtasbo'onə'.

⁵³ Na' gosə'əzi'ichi'ize'ene' chedə' zjənezene' de que bagotbo'onə'. ⁵⁴ Pero Jeso'osən' bexe'e na' bi'i no'olə guat da'onə' na' bolgüiže'ebə' che'ebə': —No'ol dao' beyas.

⁵⁵ Nach bebambo' na' le'e beyastebo'. Na' ben Jeso'osən' mendadən' əso'ebə' de'e gaobo'. ⁵⁶ Na' besyə'əbanchgüei xaxna'abo'on, pero Jeso'osən' bene' mendad cui əso'e dižə' can' goquan'.

9

Jeso'osən' bsele'e disipl che' ca' šižin jəsə'ədixjui'e xtiže'enə'

¹ Jeso'osən' betobe' disipl che' ca' šižin na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par ničh əsa'aque' yesyə'əbeje' de'e xio' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə', na' leczə' par ničh əsa'aque' yesyə'əyone' beṇə' chsa'acšene. ² Na' leczə' bene' mendad žjəsə'ədixjui'e de que Diozən' nabi'e con nota'ətezə beṇə' soe' latjə. Na' bene' mendad yesyə'əyone' no beṇə' güe'. ³ Na' gože' lega'aque': —Bito bi goxə'əle tnezən'. Bito yeyilje garot goxə'əle, nic gua'ale bsod, ni yet, ni mech, na' bito gua'ale čopə xadoṇ. ⁴ Na' gatə'ətezə əžinle' na' no liže'i šo'ole,

na'atezə sole na' na'atezə əsa'acle par šejəchle. ⁵ Na' gatə'atezə yež əžinle ga cui yesə'əgüialaogüe' le'e, catə' yesa'acle yežən' əgws'i'ins ni'alen' par yežib bište de'en gwžianə'. Gonle ca' par nič əgwlo'iga'aquelene' de que de'e malən' chso'one' cui choso'ozenague' xtižə' Diozən' de'en cho'e.

⁶ Nach disipl ca' ja'aque' to to yež, jəsə'ədixjui'e dižə' güen dižə' cobən' na' besyə'əyone' no beṇə' güe'.

Bagwso'ote' Juan ben' bčhoa beṇə' nis

⁷ Na' gubernador Erodən' goquene' tolə catə' benene' yoguə'əloł de'en chon Jeso'osən' len disipl che' ca'. Goczejlaže'e čhedə' bałə beṇə' gwse'ene' de que babeban de'e Juannə' ladjo beṇə' guat ca' na' chone' de'e quinga. ⁸ Na' yebałe' gwse'ene' de que profet Liazən' babelə' yežlyo nga de'e yoblə na' chone' de'e quinga. Yebałe' gosə'əne' de que to profet beṇə' gwzo cana'ate babebane' ladjo beṇə' guat ca' na' chone' de'e quinga. ⁹ Na' Erodən' gwne': —Bena' mendad gosə'əchogue' yen de'e Juannə', pero ĩnoxa bengə babenda' dižə' chei?

Na' gwdiljlaže'e naclə gone' par le'ine' Jeso'osən'.

Bguao Jeso'osən' gueyə' mil beṇə'

¹⁰ Na' catə' besyə'əžin disipl ca' gan' zo Jeso'osən' gwse'ene' can' jse'ene'enə'. Na' gwčhe'e lega'aque' partlə na' ja'aque' to latjə gan' mbane syoda de'en nzi' Betsaida. ¹¹ Catə' gwsa'acbe'i beṇə' ca' nitə' gan' gwzo Jeso'osən' de que bagwze'e len disipl che' ca' nach jəsə'ənaogüe' lega'aque'. Jeso'osən' bebeine' bgüialaogüe' lega'aque' na' bsed blo'ine' de que Diozən' nabi'e con notə'atezə beṇə' soe' latjə. Na' beyone' beṇə' ca' chsa'acšene.

¹² Catə' gwzolao chxoə bgüižən' nach disipl ca' šižin gwse'e Jeso'osən': —Bselə' beṇə' quinga yež ca' de'en nyechj mbi'i nga par yesə'əyilje' gan' yesə'ətase' na' par nič yesə'əželene' de'e se'ež əsa'ogüe' čhedə' latjə gan' zocho nga naquən to ga cui no nla'.

¹³ Pero na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e gwnežjo de'e sa'ogüe'.

Na' gwse'ene': —Gueyə'əga yetxtil na' čopga beł ya'a de čecho. Lete šə si'ichchon par gaquən əsa'o yoguə' beṇə' quinga.

¹⁴ Gosə'əne' ca' čhedə' la' ža' ca' gueyə' mil beṇə' byo. Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Le'e gon mendad yesə'əbe' šiyon güejə beṇə' ca'.

¹⁵ Nach disipl ca' gwso'one' mendad yesə'əbe' yoguə' beṇə' ca'. ¹⁶ Na' Jeso'osən' gwxi'e gueyə' yetxtilən' na' čopə beł ya'anə', na' bgüie' yobalə be'e yelə' choxcwlen che Diozən', na' bzoxxe'en na' bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che che beṇə' ca'. ¹⁷ Na' yogue'e gwsa'ogüe'en xte ca' gwse'eljene'. Nach pedas ca' besyə'əga'anən' bosyo'otobe'en, na' gwsa'aquən šižin žomə.

Bedən' gwne' de que Jeso'osən' naque' ben' bselə' Diozən'

¹⁸ Na' gozac yeto nitə' disipl che' ca' len le' na' Jeso'osən' chone' orasyon toze'. Nach gože' lega'aque': —ĭBin' chəsə'əna beṇə' zan ca', non' naca' nada'?

¹⁹ Na' gwse'e le': —Bałe' chəsə'əne' naco' de'e Juan ben' bčhoa beṇə' nis, na' yebałe' chəsə'əne' de que naco' profet Liazən' ben' gwzo cana', na' yebałe' chəsə'əne' de que naco' yeto profet beṇə' gwzo cana'ate na' le'enə' babeban ladjo beṇə' guat ca'.

²⁰ Nach gože' lega'aque': —ĭČhexa le'e? ĭbi nale? ĭnon' naca'?

Nach gož Bedən' le': —Len' naco' Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon čechon'.

Jeso'osən' gwdixjue'ine' disipl che' ca' de que gate'

21 Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que len' naque' Cristən' ben' gwlej' Diozən' par gaquəlene' nasyon čhega'aque'enə'. 22 Na' gože' lega'aque': —Nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beňach. Na' de'e zan de'e chonən byen čhi' saca'a. Na' ca naquə beňə' golə blao čhe nasyon Izrael čhechon' na' beňə' blao čhe bχoz čhecho ca' na' beňə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan', cabi se'ejle'e čhia', na' so'ote'nada', pero na' yeyon ža yosban Diozən' nada' ladjo beňə' guat ca'.

23 Nach gože' yoguə' disipl che ca': —Notə'ətezle šə chene'ele gonlilazə'əle nada' na' gwzenagle čhia', cheyalə' əchojyichje de'en chene'ele gon cunle par nich gonle con can' chene'e Diozən', na' bito bi gaquele che de'en čhi' saquə'əle, la'anə'əczə šə so'ot beňə' le'e to le'e yag coroz, con gonlilazə'əle nada' na' gwzenagle čhia'. 24 Notə'ətezle chaquele gonle par nich cui čhi' saquə'əle o par nich cui no so'ot le'e, cuiayi'ile. Na' notə'ətezle chsanlazə' cunle čhi' saquə'əle o so'ot beňə' le'e por ni čhia' bade yelə' mban zejlicane čhele. 25 Bito bi de'e güen gaquə' che to beňə' la'anə'əczə nabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e cui gatə' yelə' mban čhe' zejlicane. 26 Notə'ətezle šə cheto'ile čhia' na' che xtižə'anə', leczə ca' nada' yeto'ida' čhele, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beňach. Yeto'ida' čhele catə'an yida' de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' čhia'anə' na' yelə' chey che'eni' che Xa' Diozən', na' yelə' chey che'eni' che angl čhe Diozən'. 27 Echnia' de que balle cabinə' gatle catə' le'ile can' gon Diozən' əgwlo'e yelə' gwnabia' čhe'enə'.

Jeso'osən' goque' ca to de'e chey che'eni'

28 Na' goc to xman gwna Jeso'osən' ca', gwyje' to lao ya'a jene' orasyon, na' gwče'e Bedən' len Juannə' na' Jacobən'. 29 Na' lao bene' orasyonə' goc cho'alaogüe'enə' ca de'e chey che'eni', na' xalane'enə' beyaquən šyiš xilə' xte gwnatitən. 30 Na' lao or na' de'e Moizezan' len profet Liazan' ben' gwzo cana' besyə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' Jeso'osən' be'elene' lega'aque' dižə'. 31 Gwso'e dižə' ca naquən' bazon gate' Jerosalennə'. Na' yelə' chey che'eni' čhe Diozən' gwyečhjan' lega'aque'. 32 Na' Bedən' len beňə' ca' yəchopə lechguale gwsa'ac šə tasga'aque'. Pero catə' bechoj bišgal čhega'aque'enə' besə'əle'ine' Jeso'osən' len yelə' chey che'eni' čhe'enə', zeche' cho'elene' de'e Moizezan' len profet Liazan' dižə'. 33 Na' žlac besyə'ənitlao de'e Moizezan' len profet Liazan', Bedən' gože' Jeso'osən': —Maestr, güenchgua zocho nga na'a. ¿Eguaquə gonto' šonə ranš, ton par le', na' yeton par Moizezan', na' yeton par Liazan'?

Gwne' ca' čhedə' bito bene' xbab čhe de'en gwne'. 34 Na' lao gwne' ca' gwyečhjan' bejon' lega'aque' na' besə'əžebe' laogüe de'en goc ca'. 35 Na' gwse'enene' gož Diozən' lega'aque': —Bengan' xi'ina', ben' chacchgüeida' čhei. Čhe le'enə' le'e gwzenag.

36 Na' catə' beyož gož Diozən' lega'aque' ca', besə'əle'ine' yetozə Jeso'osən'. Na' ca tyemp na' bitobi dižə' gwso'elene' yeziquə'əchla beňə' ca naquə de'en bagwse'en besə'əle'ine'enə'. Con gwnitə'əteze' žizə čhe de'e ca'.

Beyon Jeso'osən' to bi'yo'o yaz de'e xio'

37 Na' beteyo catə' bach besyə'əyetje' ya'anə', jəsə'əšag beňə' zan lega'aque' gan' nite'enə'. 38 Na' entr beňə' zan ca' toe' gwne' zizjo na' gože' Jeso'osən': —Maestr, chatə'əyoida' le' gaquəlenšgo' xi'ina' nga, čhedə' nachbo' xi'ina' tlišə'. 39 Čhniz de'e xi'onə' lebo', na' le'e chgosya'aten lebo', na' chonen par chazbo' šon xte chla' bžin' cho'abo', na' chonən lebo' zi', na' canə chechojan' lebo'.

40 Bagotə'əyoida' disipl chio' ca' par niç yesyə'əbeje' de'e xi'onə' cho'o chaz yichjla'ažda'obo'onə', pero bito gwsa'aque' yesyə'əbeje'en.

41 Na' Jeso'osən' gože' beṇə' ca' ža'anə': —*¿Bixchexan' cui chejle'ele chia'?* Clellan' chonle' na' naljele. Bachac sša zoa' napa' yelə' chxenlažə' len le'e. *¿Batxan' šejle'ele chia'?*

Nach gože' xa bida'onə': —Doa' xi'ino' nga.

42 Na' lao zjso'ebo' lao Jeso'osən' bniz de'e xi'onə' lebo', na' benan par niç lechgualē fuert gwyazbo' šonnə', na' bchix btołan lebo' lao yon'. Na' Jeso'osən' gwdilē' de'e xi'onə' par niç bechojən lo'o yichjla'ažda'obo'onə' na' beyaquebo'. Gwde na' beyone'ebo' lao na' xabo'onə'. 43 Na' yogue'e besyə'əbanene' besə'əle'ine' yelə' guac che Diozən'.

De'e yoblə gwdixjue'e Jeso'osən' de que gate'

Na' besyə'əbanene' che yoguə' de'en chon Jeso'osən'. Na' lao nite'e ca', Jeso'osən' gože' disipl che' ca'azə: 44 —*Legon par niç dižə' nga šo'on yichjla'ažda'olen', chedə' la' nada' gaca' lao na' beṇə', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' benach.*

45 Pero na' disipl ca' bito gwse'ejni'ine' dižə' de'en be' Jeso'osən' len lega'aque', chedə' bito gože' lega'aque' clar bi zejen, na' besə'əžebe' par yesə'ənbene' le' bi zejen de'e gože' lega'aque'.

Gwsa'acyožə disipl che' ca' noe' naquə blaoch

46 Na' gwsa'acyožə disipl che' ca' entr lega'aque' noe' naquə beṇə' blaoch. 47 Jeso'osən' goche'ine' xbab de'en gwso'one'enə' na' goxe' to bidao' na' bso'ebo' cuite'enə'. 48 Na' gože' lega'aque': —*Šə chonle' güen len bidao' nga o len notə'ətezəchlə bidao' laogüe de'en chaquele chia', chonczle güen len nada'anə'. Na' cata' chonle' güen len nada', leczə chonczle güen len Diozən' ben' bselə' nada'. Na' notə'ətezle catə' chonle' xbab che cuinle de que cuitec bi zaquə'əle, banaquəczle beṇə' blaō.*

Ben' cui chon contr chio'o txenczən' chone' len chio'o

49 Nach Juannə' gože'ene': —*Maestr, babežagto' to beṇə' cho'e la'onə' par chebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə', na' bžonto' gone' ca' chedə' bito chone' txen len chio'o.*

50 Nach Jeso'osən' gože'ene': —*Bito gwžonle gone' ca' chedə' šə to beṇə' cui chone' contr chio'o, txenczən' chone' len chio'o.*

Jeso'osən' gwdilē' Jacobən' na' Juannə'

51 Na' laogüe bazon baözə par yezi' yeca'a Diozən' le', gwchoglaže'e šeje' Jerosalennə'. 52 Na' bselē'e to čopə beṇə' gosə'əbialao laogüe'enə'. Na' ja'aque' to yež gan' mbane Samarian' par niç žjəsə'əsi'ini'e gan' so Jeso'osən' len disipl che' ca'. 53 Pero beṇə' Samaria ca' bito besə'əgüialaogüe' lega'aque', chedə' Jeso'osən' len disipl che' ca' chja'aque' Jerosalennə'. 54 Na' disipl che' ca' čopə, Juannə' len Jacobən', catə' besə'əle'ine' can' gwso'on beṇə' Samaria ca' nach gosə'ənbene' Jeso'osən' gwse'ene': —*Maestr, čəche'endo' gonto' can' ben profet Liazən' ben' gwzo cana', ənbeto' Diozən' əselē'e yi' par əgwzeyən beṇə' quinga'?*

55 Pero Jeso'osən' gwyechje' na' gwdilē' lega'aque' gože': —*Le'e bito nezele non' chnabia' yichjla'ažda'olen'.* 56 *La' nada' bito bida' par əgwziayi'a benachən', sino bida' par niç gona' ca' cui žjəya'aque' lao yi' gabilən', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' benach.*

Nach ja'aque' yež yoblə.

Can' gož Jeso'osən' beṇə' ca' gwse'ene yesə'ənaogü'e'ene'

⁵⁷ Lao zja'aque'enə' to beṇə' gože' le': —Sa'alena' le' gata'atezə šejo'.

⁵⁸ Nach gož Jeso'osən' le': —Zjade liž becoyo'o ca' na' lecəə ca' zjade liž bia ca' zo xile'e bia chaš yoba, pero bito bi xlatja' de gan' gona' dezcanz, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

⁵⁹ Na' Jeso'osən' gože' yeto beṇə': —Denao nada'.

Pero be'ena' gože' le': —Xana' be' latjə zgua'atec yega'anlena' xā'anə' xte catə' əžin ža gate' par niç əgwcuəša'ane'.

⁶⁰ Na' gož Jeso'osən' le': —Beṇə' ca' zjanaquə len yichjla'ažda'oga'aquen' ca beṇə' guat guaquə yesə'əcuəše'e beṇə' guat ca'. Pero le' jətiçjue'e de que Diozən' ṇabi'e con notə'atezə beṇə' soe' latjə.

⁶¹ Nach lecəə yetoe' gože' Jeso'osən': —Sa'alena' le' Xana', pero zgua'atec be'ešga latjə žjəyezeida' family chia' dižə'.

⁶² Jeso'osən' gože' le': —Beṇə' bagwzolao naogü'e' nada' šə bito naogü'e' do yichj do laže'e, na' šə yo'o yichje' che de'e ca' bocua'ane', bito zaque'e par gone' xšin Diozən'. Na' gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' chgüia traslə žlac chgua'ane' go'on.

10

Jeso'osən' bsele'e gyonši beṇə' žjasə'ədixjui'e xtiže'ena'

¹ Gwde de'e quinga, Xanchon' gwleje' gyonši beṇə'. Na' bene' mendad yesə'əbialaogü'e' əžja'ac chopə güeje' to to syoda na' to to yež gan' ze'e šej le'.

² Na' antslə ze'e žja'aque' gože' lega'aque': —De'en chona'anə' gwxaquə'əleben ca to cwseš xen de'en chotoba'. Na' chyažjda' beṇə' zan sa'aclene' nada', pero to chopgale nita'. De'e na'anə' lenabe Xancho Diozən' əselə'əche' beṇə' zanch par əsa'aclene' chio'o çixjue'echo xtiže'ena'. ³ Na' le'e gon xbab de que nadan' chselə'a le'e žjatiçjue'ile xtiža'an len beṇə' ca' gwxaquə'əlebe ca bež, na' le'e gwxaquə'əlebele ca xila' dao' ladjoga'aque'ena'. Can' chso'on bež ca' chso'otteb xilə' dao', lecəə can' se'ene beṇə' so'ote' le'e. ⁴ Bito gua'ale mech, ni xala'anle, ni xelle, na' bito šeile gan' əgguaple beṇə' diox beṇə' yežagle tnez.

⁵ Na' notə'atezə liže' šo'ole, zgua'atec əṇale: “Chṇablažə'əšga so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', le'e nita'əle nga.” ⁶ Šə na' zo to beṇə' chene'ene' so cueze' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogü'e'ena', na' gaquə' can' bagwṇablažə'əle par so cueze' binlo. Pero šə bito no zo no chon ca so cueze' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogü'e'en, bito gaquə' ca de'en bagwṇablažə'əlen'. ⁷ Na' le'e yo'o na'atezə yega'anle. Bito yeyilje ga yoblə sole. Le'e ye'ej le'e gao bitə'atezə de'en so'one' ye'ej gaole. Ca to beṇə' güen žin cheyalə' si'e laxjue', le'egatezə ca' le'e zaquə'əle par so'one' de'e ye'ej de'e gaole. ⁸ Na' catə' əžinle to yež ga əso'elaogü'e' le'e, ye'ej gaotezle de'en so'one' le'e. ⁹ Le'e yeyon beṇə' güe' nita' yež gan' əžinlen', na' le'e ye'ega'aque': “Babžin ža chene'e Diozən' güe'ele latjə ṇabi'e le'e.” ¹⁰ Pero na' catə' əžinle to yež ga cui yesə'əgüialaogü'e' le'e, ležja'ac lao lqueyən' na' le'e ye'ega'aque': ¹¹ “Bište che lažle nga de'en žia ni'ato' quinga yosi'insto'on par niç əgwlo'ito' le'e de que de'e malən' chonle bito chzenagle xtižə' Diozən' de'en cho'eto'onə'. Pero na' chyixjue'ito' le'e de que Diozən' chene'ene' güe'ele latjə ṇabi'e le'e.”

¹² Na' gož Jeso'osən' beṇə' gyonši ca': —Diozən' bene' par niç byiņj yi' na' sofr lao' syoda Sodoman' por ni che de'en cui bosə'ozenag beṇə' ca' che'. Na' de'e li əchnia' le'e, žan' gaquə' juisyən' beṇə' ca' cui yoso'ogüialao le'e yesə'əzaquə'əzi'iche' clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodoman'.

Benə' ca' cui choso'ozenag xtižə' Jeso'osən'

¹³ Nach gozna Jeso'osən': —ǰProbchguazə le'e beṇə' Corazin! ǰProbchguazə le'e beṇə' Betsaida! Benə' ca' nitə' Tiro na' Sidon le'e besyə'adinjine' xtolə'əga'aque'ena' žala' blo'iga'acda'ane' yelə' guac čhia'anə' ca de'en bablo'ida' le'e. Žala' goquə' ca' sa'azlje' lachə' zešə' na' zosə'əža'alja cuinga'aque' de par nič sa'acbe'i beṇə' de que babesyə'adinjine' xtolə'əga'aque'ena'.
¹⁴ Saquə'əzi'ichle clezə ca beṇə' ca' nitə' Tiro na' Sidon catə' əžin ža gaquə' juisyən'.
¹⁵ Le'e nitə'ale Capernaunnə' chonle xbabən' de que Diozən' gončgüe' le'e yelə' bala'an. Pero bito gone' le'e yelə' bala'an, sino gone' le'e castigw zejlicane de'en cui chejle'ele čhia'.

¹⁶ Nach Jeso'osən' goze'e beṇə' gyonši ca': —Beṇə' gwzenag xtižə'alen' leczə gwzenague' xtižə'ana', na' beṇə' gonczə yichjlaogüe cui gwzenague' xtižə'alen', leczə bito gwzenague' čhia' nada'. Na' beṇə' gonczə yichjlaogüe cui gwzenague' xtižə'ana', leczə bito gwzenague' xtižə' Diozən' ben' bselə' nada'.

Besyə'əžin beṇə' gyonši ca'

¹⁷ Beṇə' gyonši ca' catə' beyož jəsə'ədixjui'e xtižə' Jeso'osən' besyə'əžine' gan' zoe', na' besyə'əbeichgüeine'. Nach gwse'e Jeso'osən': —Xanto', de'e zan miłagr babento' cho'eto' la'onə' par chebejto' de'e xio' ca' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' na' choso'ozenaguən čheto'.

¹⁸ Na' gože' lega'aque': —Be'ida' can' gwnit yelə' gwnabia' che Satanasən' to žalnez.
¹⁹ Babena' le'e yelə' guac par nič əgwlej əgwšošjle no beł əznia' na' no beṅgoni', na' leczə əgwlej əgwšošjle gwxiye'ena'. Na' bito bi de de'e soi gonen le'e zi'.
²⁰ Pero bito yebeitequele de que de'e xio' ca' choso'ozenaguən čhele, sino le'e yebeichgüei de que Diozən' babzoje' lalen' le'e libran' gan' zjənyoj la yoguə'əloł xi'ine' ca'.

Bebeichgüei Jeso'osən'

²¹ Lao or na'atezə ben Spirit čhe Diozən' ca bebeichgüei Jeso'osən'. Na' bene' orasyon lao Diozən', gwne': —Xa' len' čhnabi'o beṇə' ca' ža' yoban' na' yežlyon'. Na' chona' yelə' choxcwlen čhio' de que babzejni'ido' balə beṇə' can' che'endo' so'e latjə nabi'o yichjla'ažda'oga'aque'ena'. Babzejni'ido'on beṇə' ca' gwsa'acbe'i čhəsə'əyazjene' no əgwsed əgwlo'i lega'aque' na' bito bzejni'ido'on beṇə' ca' chso'on xbab de que zjənaque' beṇə' sin' na' beṇə' zjənyejni'i. Beno' ca' ža Xa, čheda' can' gwyazlažo'o.

²² Nach gože' beṇə' ca' ža'anə': —Xa'anə' babene' lao na'a chona' par nič chombia' beṇə' le'. Le' nombi'ayane'e nada' na' nada' nombi'ayana'a le'. Na' beṇə' ca' bagwleja' par zjənombi'e Xa'anə', chona' par nič zjənombi'ene'. Na' notono no nochlə zjənombia' Xa'anə' na' ni nada'.

²³ Na' gwyechj Jeso'osən' bgüie' disipl čhe' ca' na' gože' lega'acze': —Mbalaz zole ca de'en chle'ile nada' na' chle'iteile de'e ca' chona'.
²⁴ Echnia' le'e, beṇə' zan profet na' rei gwse'enene' yesə'əle'ine' nada', pero bitoch golə' yesə'əle'ine' nada'. Na' gwse'enene' yesə'əneze'ne' de'en nezele, pero bitoch golə' yesə'əneze'ne'en.

Jempl čhe to beṇə' güen beṇə' Samaria

²⁵ Na' gwzecha to beṇə' čhsed chlo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Gone'ene' gone' Jeso'osən' prueb bin' əne' na' gože'ene': —Maestr, žbi cheyalə' gona' par nič gatə' yelə' mban zejlicane čhia'?

²⁶ Na' gož Jeso'osən' le': —žBin' nyojən le'e lein'? žNac nan?

²⁷ Na' ben' chejni'ichgüei čhe lein' boži'e xtižə' Jeso'osən' gože'ene': —Lei chechon' nan: “Cheyalə' gaquecho čhe Xancho Diozən' do yichj do lažə'əcho,

do fuers balor checho, na' gaquecho che ljuežjcho catg chaquecho che cuincho.”

²⁸ Nach gož Jeso'osən' le': —De'e liczə can' bagwnao'. Can' cheyalə' gono' par əbano' zejlicane.

²⁹ Na' be'enə' gone'ene' əgwlo'e de que zdacze' licha can' nannə' na' gože' Jeso'osən': —čNon' naquə ljuežja' ben' cheyalə' gaquəda' chei?

³⁰ Na' Jeso'osən' gože'ene': —To be'nə' beze'e Jerosalennə' par yežine' Jerico na' jəsyə'əxen be'nə' bguan le'. Na' gosə'əyine' xala'ane'enə' na' gwso'ot gosə'əyine' le' nach besa'aque' bosyo'ocua'ane'ene' caczə to be'nə' guat. ³¹ Na' goquən' to bəox gwdie' tnezən' na' catə' ble'ine' ben' de'enə', nach gwdie' yešla'alə nezən'. ³² Leczə can' ben' to be'nə' goljə lao dia che de'e Lebin'. (Be'nə' ca' yo'o lao na'aga'aque' so'one' mendad lo'o yo'odao' əblaonə'.) Zde' tnezən' na' catə' bžine' gan' ble'ine' de be'enə' na' gwdie' yešla'alə nezən'. ³³ Pero to be'nə' Samaria lao ngü'e'e nezən' nlague' xporren' bžine' gan' de be'enə' na' ca ble'ine' le' beyašə'aləže'ene'. ³⁴ Na' bgüigüe'e gan' de'enə', na' bšone' set na' bino lao güe'enə', na' bcheje'en lachə'. Nach božie'ene' cožə' xporre'enə'. Na' beche'ene' gan' zo to meson gan' bgüia bye'ene'. ³⁵ Na' beteyo gwleje' čhopə mech de'en nzi' denario bnežjue'en xan mesonnə' na' gože'ene': “Bgüia bye bengə na' šə bichlə de'en gono' gast na' čhixjua'an catə' zeza'a.” ³⁶ Beyož be' Jeso'osən' dižə' can' goc che ben' jəsyə'əxen be'nə' bguan ca', nach gože' ben' chsed chlo'i lein': —čBi chacdo'? čnoe' be'nə' ca' goquene' de que be'nə' probən' naquə ljuežje' ben' cheyalə' gaquene' chei?

³⁷ Nach ben' chsed chlo'i lein' gože' Jeso'osən': —Ben' beyašə' beži'ilažə' ben' jəsyə'əxen be'nə' bguan ca'.

Nach gož Jeso'osən' le': —Leczə can' cheyalə' gono' dezd na'a, yeyašə' yeži'ilažo'o yoguə'əloł be'nə'.

Jeso'osən' jəlane'e Martən' na' Marian'

³⁸ Na' lao zja'aque' besyə'əžine' to yež, na' to no'olə le Mart bene' le' combid na' Jeso'osən' gwyeje' liže'en. ³⁹ Na' zo to bile' le' Maria. Na' Marian' gwchi'e' cuit Jeso'osən' par bzenague' xtiže'enə'. ⁴⁰ Pero na' Martən' beləčhgüeine' bsi'ini'e de'en sa'ogüe'. Na' gwyeje' lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Xana', čacabi bi chacdo' de que bila'ana' bocua'anlene' nada' mendadən' toza'? Benšga mendad gaquəlene' nada'.

⁴¹ Xanchon' gože' le': —Mart, čhi'ichgua yichjo' che xmendado'onə' na' chaczejlažo'o laogüe de'en nyanchguan. ⁴² Maria nga bagwleje' de'en naquəch de'e güen, čhi'ichgua yichje' chzenague' čhia'. Na' bito gwžoncho gone' ca'. Ležən de'en žialao gonle.

11

Jeso'osən' blo'ine' can' so'one' orasyon

¹ Na' gwzo Jeso'osən' to latjə bene' orasyon. Catə' beyož bene' orasyonnə' to disipl che' ca' gože'ene': —Xanto', bsd blo'išgüe' neto' naquən' cheyalə' gonto' orasyonnə', can' bsd əblo'i de'e Juannə' disipl che' ca'.

² Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Catə' gonle orasyonnə' quingan' nale: Xato' be'nə' zo yoba, čnəbto' yoguə'əloł be'nə' əso'elaogüe'e le'. Čnəbto' gono' par nič be'nə' zan əso'e latjə nabi'o lega'aque'. Gaquəšga can' che'endo'onə' lao yežlyo nga can' chac yoban'.

³ Benšga na'a de'e gaoto' tža tža.

⁴ Na' beži'ixenšga čheto'

cheda' lecza neto' chezi'ixento' che sa'aljuježj beṇačto'onə' bitə'ətezə de'e chso'onene' neto'.

Na' bito go'o latjə gaquə de'e ṇabia' neto' len xbab čheto'onə' par gonto' de'e malən',

mas bcuasə' bcue'ej neto' len de'e malən'.

⁵ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Legon xbab nac gaquə šə šejle liž beṇə' migw čhele do chel na' ye'elene': "Migw čhia', beṇšga nada' šoṇə yetxtil.

⁶ Babla' to migw čhia' beṇə' za' zita', na' bito bi de čhia' par əgwnežjua'ane' gaogüe'."

⁷ Na' migw čhelen' yo'e lo'o yo'ote šə yoži'e xtižə'alen', əne': "Bito gondo' nada' zed, la' banyeyjw puertən' na' badeto' chtasto' len xi'into'. Bito čhasa' par goṇa' de'en čhyažjdo'."

⁸ Echnia' le'e, la'anə'əczə' naque' migw čhele bito yene'ene' chase' par goṇe' le'e yetxtilən', pero šə sole yepəyoe ṇabelen le' na' gwyassaze' na' goṇe' bitə'ətezə de'en čhyažjele.

⁹ Na' čhnia' le'e, bitə'ətezə de'en chene'echo gaquə, de de'e goncho par nič gaquən. Šə to de'e chene'echo so'on beṇə' čhio'o, čhṇabchon. Šə to de'e chene'echo əzelecho, čhyljchon.

Šə puert de'en chene'echo əsaljo beṇə', čhnecho čho'a puertən' par nič chsaljue'. Na' ca'aczən' čheyalə' ye'echo Diozən' catə'ən de de'en chene'echo gaquə.

¹⁰ Na' notə'ətezcho šə bi de'en čhṇabečhone' goṇe', la' de'e goṇcze'enə'. Na' notə'ətezcho šə bi de'en čhṇabečhone' əgwzejni'ine' čhio'o, gwzejni'iczene'en.

Na' notə'ətezcho šə čhṇabečhone' gaquə to de'en chene'echo gaquə can' chon beṇə' čhne' cho'a puertən', la' de'e gaquaczən'.

¹¹ Na' le'e nacle xa' bidao', šə xi'inlen' əṇabebo' le'e yetxtil čəgwnežjwlebo' to yej? Na' šə əṇabebo' le'e to bej ya'a čəgwnežjwlebo' to bej bia nxobə' le'i'?

¹² Na' šə əṇabebo' le'e to žit gaobo' čəgwnežjwlebo' to beṅgoni'? Cle bito gonle ca'.

¹³ Le'en cate bena' mal pero nezele chnežjwle xi'inlen' de'e giuen. Naquəchxe giuen gon Xacho Diozən' ben' zo yoban' goṇe' Spirit čhe'enə' son lo'o yičhjlə'aždao' notə'ətezcho əṇabečhone' len.

Gosə'əne' de que Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebo

¹⁴ Na' Jeso'osən' bebeje' de'e xio' yo'o yaz yičhjlə'aždao' to beṇə' mod. Na' catə' bechoj de'e xi'onə' yičhjlə'aždao' be'enə', goc bene', na' beṇə' ca' ža'anə' besyə'əbanchgüeine'.

¹⁵ Pero bałe' gosə'əne': —Chebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebo de'en čhnabia' de'e xio' ca'.

¹⁶ Na' yebałe' gwse'enene' so'one' le' prueb naclən' gone', gosə'əṇabene' le' gone' to de'e yesə'əle'ine' le'e yoban' de'e zaquə' yesyə'əbanene'.

¹⁷ Pero Jeso'osən' gocbe'ine' xbab de'en gwso'one', na' gože' lega'aque': —Šə beṇə' ža' to ṇasyon əsa'aque' čhoplə' na' yesyə'ədile' entr lega'aque', əgwžiai' ṇasyon čhega'aque' na'anə'.

Na' šə to family beṇə' əsa'aque' čhoplə' na' yesyə'ədile' entr lega'acze', lecza yenit family čhega'aque' na'anə'.

¹⁸ Na' lecza šə Satanasən' len de'e xio' čhei ca' əsa'aquən čhoplə' na' yesyə'ədilən, cuiayi' yelə' čhnabia' čhega'aquennə'.

Le'e nale de que chebeja' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yičhjlə'aždao' beṇə' len yelə' guac che Beelsebon'.

¹⁹ Žala' naquən can' nale de que chebeja' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yičhjlə'aždao' beṇə' len yelə' guac che Beelsebon', lecza zejen de que beṇə' ljuežjle ca' čhasyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yičhjlə'aždao' beṇə' len yelə' guac čhein' žala' ca'.

Beṇə' ljuežjle ca' se'e le'e de que clələn' nale čhia' can' chebeja'annə'.

²⁰ Na' de'en chebeja' de'e xio' ca' len yelə' guac che Diozən', chlo'in de que babžin ža catə' Diozən' ṇabi'e notə'ətezele güe'ele latjə.

²¹ Gwxiiye'enə' gwxaquə'əleben ca to beṇə' gual, na' nada' naquəcha' beṇə' gualəch. Na' nezele de que catə' to beṇə' gual čhape' ližen' len spad, yoguə'

de'en de che' naquæn segor. ²² Pero catə' əzin to beṇə' gualəch ca le' na' tiləlene'ene', na' ben' naquə gualəch len' gon gan. Na' que'e spad che be'enə' de'en zoe' lez gaquəlenən le'. Na' əca'atie' bichlə de'e de che' na' chise'en len migw che' ca'.

²³ Šə cui chonle txen len nada' chonle contr nada'. Na' šə cui chonle ca se'ejle' beṇə' chia', zeje dižə' de que chonle par niç cui yoso'ozenague' chia'.

De'e xi'onə' yeyo'on de'e yoblə lo'o yichjla'aždao' beṇə'

²⁴ Na' šə to de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' yechojən nach lažə'an nil na'alə yeyiljən ga son mbalaz. Na' šə bitobi latjə želen, nach ənan: "De'e yobləczə žjəyežo'a yichjla'aždao' ben' gan' gwyo'o gwyaza' antslə." ²⁵ Na' yeyejən de'e yoblə gan' zo ben'. Catə' le'in de que bacheyone' xbab güen nach bazoche' binloch, na' yeyo'on de'e yoblə. ²⁶ Nach žjəyetobən yegažə de'e xio' ca' de'en zjənaquə maləch ca len na' txennə' so'on lo'o yichjla'aždao' be'enə'. Na' šə bagwso'onən ca' bachaquəch mal che be'enə' clezə can' goc che' antslə.

Mbalaz nitə' beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən'

²⁷ Lao be' Jeso'osən' dižə' quinga, gwzo to no'olə gwchoḷ beṇə' ca' zjəžə' gan' bsd əblo'ine'ena'. Na' no'olən' gwne' zižjo gože'ene': —Mbalaz zo no'olən' gwxdan le' na' bguaže'e le'.

²⁸ Pero na' Jeso'osən' gože'ene': —Naquəchxe mbalaz nitə' beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən' na' chso'one' can' ne'ena'.

Chəsə'əṇabe' gon Jeso'osən' to miłagr

²⁹⁻³⁰ Na' beṇə' zan beyechj bebi'i cuit Jeso'osən' na' gwne': —Le'e mbanle na'a naquəchgualə beṇə' yichjla'aždao' mal. Chnablə gona' to miłagr par niç ənezele šə le Dioz nan' bsele'e nada'. Pero bito gona' can' chnablənə'. De'e gon Diozən' len nada' par niç ənezele de que le'enə' bsele'e nada' gwxaquə'əleben ca de'en bene' len de'e profet Jonasən' par niç gosə'əneze beṇə' Ninibe ca' de que Dioz nan' bsele'ene'. ³¹ Catə' əzin ža gon Diozən' castigw che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', de'e no'olən' gwnabia' beṇə' ca' gwnitə' galən' chla' bgüižən' cuiten lichalə yebane' len yeziquə'əchlə beṇə' guat ca' na' lao Diozən' gwcuise' le'e mbanle na'a. Ca naquə le' ža, gwze'e Seba gan' naquə zitə'əchgua na' bide' nga par bzenague' dižə' sin' de'en be' de'e Rei Salomonṇə' len le'. Na' nada' zoa' nga naquəcha' beṇə' blaoch cle ca de'e Salomonṇə', na' bito chzenagle chia'. ³² Na' catə' əzin ža gon Diozən' castigw che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', leczə ža na' yesyə'əban beṇə' Ninibe ca'. Na' yesə'cuise' le'e nitə'əle lao dia nga chedə' besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' catə' de'e Jonasən' gwdixjue'ine' lega'aque' can' gwna Diozən'. Legonšc xbab de que nada' zoa' nga naquəcha' beṇə' blaoch cle ca de'e Jonasən', na' bito chzenagle chia'.

De'en bsd blo'i Jeso'osən' gwxaquə'əleben ca to yi'

³³ Nach Jeso'osən' bsaquə'əlebene' xtiže'ena' na' len de'en chone'ena' ca to yi'. Gozne': —Notono no ggualə' to yi' na' gwdose'en žomə, na' nic əgwcuəše'en ga yoblə ga cui no le'i len. Syempr chde'en le'e ze'e par niç əgwse'eni'in len yoguə' beṇə' so'o lo'o cuartən'. ³⁴ Žia jelaochon' par niç chle'icho. Con šə bito bi chaquen, chle'iczecho binlo. Pero šə nchoḷ jelaochon', bito chle'icho. Ca'aczan' naquan len yichjla'ažda'ochon'. Šə naccho beṇə' la'aždao' güen, yo'o be'eni' che Diozən' yichjla'ažda'ochon', pero šə naccho beṇə' la'aždao' mal, nchoḷ yichjla'ažda'ochon'. ³⁵ De'e na'anə' legon par niç gacle beṇə' la'aždao' güen, na' šo'o be'enin' yichjla'ažda'olen'. Bito gacle beṇə' la'aždao' mal na' beṇə'

yichjla'aždao' žčhol. ³⁶ Šə nye'eni' yichjla'ažda'olen' na' cui bi de'e mal yo'on, gwse'eni'iczan xnezlen' can' chse'eni' to lampara gan' naquə žčhol.

Jeso'osən' gože' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' de que zjanape' dolə'

³⁷ Catə' beyož be' Jeso'osən' dižə' quinga, to beṇə' fariseo bene'ene' combid šeje' liže'en par əsa'ogüe'. Na' gwyo'o Jeso'osən' liž beṇə' fariseon' na' gwchi'e cho'a mesən'. ³⁸ Na' beṇə' fariseon' bebanene' catə' ble'ine' bito bona' Jeso'osən' antslə ze'e gaogüe' can' chosyo'ona' lega'aque' chsa'aque'ne' yebei Diozən' lega'aque' de'en chso'one' ca'. ³⁹ Xanchon' gože' le': —Le'e beṇə' fariseo gwxaquə'əlebele ca tas plat de'en chchin beṇə' na' cui cha'a chyibe' lo'ina' binlo. Chonle par nich chsa'aque beṇə' de que nacle beṇə' güen, pero chebeile chca'ale bi de'e de che beṇə' na' nacle beṇə' mal juisy. ⁴⁰ Cui bi bi xbab de'e zaque'e yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Chi' yichjle nac gonle par gacle xi'ilažə' len cuerp chele. Le'egatezə ca' cheyalə' cue' yichjle nac gonle par gacle xi'ilažə' len yichjla'ažda'olen', chedə' Diozən' ben' ben cuerp chechon' leczə le'enə' bene' yichjla'ažda'ochon'. ⁴¹ Le'e gwnežjo beṇə' bi de'en deile, beṇə' chəsə'əyazjene'en. Šə gonle ca' nacbia' de que nacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə'.

⁴² ¡Probchguazə le'e beṇə' fariseo! La'anə'əczə chnežjwle Diozən' to part lao ši part che yixgüej, che yej Sant Maria, nach che rcaod chele, bito bi zejen, chedə' bito chonle de'en naquə güen na' bito chaquele che Diozən'. De'en naquə de'e žialao gonle, gonle de'en naquə güen na' gaquele che Diozən'. Pero bito cuejyichjle əgwnežjwle de'e ca' de'en chnežjwle Diozən'.

⁴³ ¡Probchguazə le'e beṇə' fariseo! Chzelažə'əle cue'ele lo'o yo'odao' ca' txen len beṇə' golə beṇə' blao ca' na' catə' chejle do gan' chac ya'a chene'ele əso'elao' beṇə' le'e.

⁴⁴ ¡Probchguazə le'e chsed chlo'ile lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' len le'e beṇə' fariseo! Chene'ele so'on beṇə' xbab chele de que nacle beṇə' güen, pero len yichjla'ažda'olen' nacle beṇə' mal. Na' leczə beṇə' ca' zedəsə'ənao le'e əsa'aque' can' nacle sin cui sa'acbe'ine'.

⁴⁵ To beṇə' chsed chlo'i lein' boži'e xtižə' Jeso'osən' na' gože'ene': —Maestr, laogüe de'en nao' de'e quinga leczə chšašo' cheto'onə'.

⁴⁶ Na' gož Jeso'osən' le': —Lezczə ca' le'e chsed chlo'ile lein' ¡probchguazlen'! Chzanchle can' na lein', chonlen ca to yoa' de'e cuiczə no do'i na' chene'ele soa' beṇə' yoblə len, na' le'e bito chene'ele gua'alén.

⁴⁷⁻⁴⁸ ¡Probchguazə le'e chonle monoment lao ba che de'e profet ca' gwso'e xtižə' Diozən'! Chacle tozə len de'e xaxta'ocho ca' de'en gwso'ote' lega'aque', na' le'e chonle par nich nacbi'axejə de que gwso'ote' de'e profet ca' laogüe de'en chonle monoment lao ba che beṇə' ca' gwso'ote'.

⁴⁹ De'e na'anə' lao yelə' sin' che Diozən' gwne' de que əsele'e len le'e profet che' ca' na' apostol che' ca', beṇə' so'e xtiže'en. Na' gwne' de que le'e gotle balə' na' gwchi' gwsaquə'əle yebalə'. ⁵⁰ Na' de'e li bachonle can' gwne'. De'e na'anə' si'ile castigw che yelə' got che yoguə' profet ca' gwso'ote' dezd catə'an gwxe yežlyon' xte ža neža, le'e mbanle na'a. ⁵¹ Zan beṇə' gwso'ot beṇə' yoblə lega'aque'. Na' le'e si'ile castigw che yelə' got che yoguə' beṇə' ca' gwzolaozən len de'e Abelan' ben' bet de'e biše'e Cainnə' le' na' zelaon len de'e Zequerian'. Zequeria na'anə' gwso'ote' entr yo'odao' əblaonə' na' entr mes de yej gan' chso'ote' bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən'.

15 Nach gože' lega'aque': —Le'e gapə cuidad par niç bito selažə'əle bi gata' chele yežlyon', çhedə' bito əbancho laogüe šə deczə zan de'e de çhecho.

16 Na' be'elene' lega'aque' to jempl, gwne': —To beṇə' gwni'a leçhguale goc cwseš çhe'ena'. 17 Na' bene' xbab lo'o yiçhja'aždaogüe'en gwne': “¿Nacxa gona? çhedə' bitoch bi latjə de par cwseš chia'anə'.” 18 Nach gozne': “Quinga gona', yoçhiṇja' yo'o gan' nga ža' cwseš chia' quinga na' gona' yo'o xench. Na' gwža'ašaogua'a cwsešən' na' bichlə de'e de çhia'. 19 Na' laogüe bade de'e chyažjda' par zan iz, bitoch gona' žin. Ye'ej gaoteza' con bi che'enda' na' gona' legr.” 20 Pero Diozən' gože' be'ena': “Beṇə' tont le'. Neže' bžin or gato', na' çnola lao ne'i gaquə yogua' de'en de chio'onə'?” 21 Can' gac che notə'ətezə beṇə' šə con çbec yiçhje' tlaozə de'en deine' žlac mbane' na' bito chone' ca yebei Diozən' le'.

Diozən' chapə chye' xi'ine' ca'

22 Na' gož Jeso'osən' disipl çe' ca': —Echnia' le'e, bito cuec yiçhje' tlaozə de'en ye'ej de'en gaole lao mbanle. Na' leczə ca' bito cuec yiçhje' tlaozə de'en gacwlen'. 23 Zaquə'əch yelə' mban çhelen' ca' yelə' guaon'. Le'egatezə ca' cuerp çhelen' zaquə'əchən ca xala'anlen'. 24 Legontoš xbab, ca naquə beçj ca' bito chsa'azəb bito chəsyə'alapəb, nic zo da'a xoa' çhega'aquəb, nic zo gan' ncuə' no guangoš çhega'aquəb ga ža' de'e sa'ob. Pero na' Diozən' chguacze' lega'aquəb. Naquəchxen' zaquə'əle ca bia ca' žia xile'e. 25 Na' ni tole bito gaquə yoston cuinle gašj metr šə con cue'e yiçhje' atonle. 26 Nezele bito gaquə yoston cuinle na' nic naquən de'e zaquə'e. De'e na'anə' bito gontecle xbab çe biquə'əchlə de'e chyažjele.

27 Legontoš xbab ca naquə yej ca' de'en zjəze yiḡə' chesə'əcha'ocžən. Bito bi žin chso'onən, nic chsa'aljən do. Na' əchnia' le'e de'e Rei Salomonṇə' goque' lachə' xoche juisy, pero bito bžinlaže'e xalane'enə' ca yelə' xoche çe yej ca'. 28 Diozən' none' xoche yiḡə' de'en ze yoba len to termžən' zen nach choso'ozeye'en, naquəchxe gon Diozən' len le'e ggüe'eczə yiçhje' gone' yogua'əte de'en chyažjele, le'e cui chejle'etecele de que gone' de'en chyažjele. 29 Le'e ža, bito güe'elažə'əle par gata' de'e ye'ej de'e gaole. Bito gaquəžejlažə'əle çe len. 30 Beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən' porzə çhei de'e can' chso'elažə'əzeche', çe de'en əse'ej de'en əsa'ogüe' na' çe xala'anga'aque'. Pero Xacho Diozən' nezczene' biquə' de'e ca' chyažjele. 31 De'en güe'elažə'əle, güe'ele latjə par niç Diozən' nabi'e le'e. Na' yogua' de'e ca' de'en chyažjelen' gonczə Diozən' len, de'en ye'ej de'en gaole na' xala'anle.

De'e zaquə'əche gata' çhecho catə' yežincho yoban'

32 Bito žeble la'anə'əczə naquə to çhopzle. Diozən' chebeine' chnabi'e le'e na' chaclene' le'e. 33 Le'e yeyotə' de'en deile par niç gata' de'e əgwnežjwle beṇə' ca' chesə'əyažje. Šə gonle ca' caguə cuiayi' de'en deilen', çhedə' la' Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche na' de'e cui te çhei catə' yežinle yoban' gan' zo'enə'. Na' bito gac šo'o beṇə' bguan par əque'en, na' niqwe gaquə šo'o bia dao' əgwžiyai' len. 34 Gan' de de'en chaquəle çhei, nan' zo yiçhja'ažda'olen'.

Cheyalə' socho probnid par catə'an yidə Cristən' yeto

35-36 Nach Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque' naquən' gaquə catə'an yide' de'e yobla. Na' gwne': —Le'e so probnid par catə'an yida' yeto, le'e so can' nitə' beṇə' chsa'ape' liž xanga'aque' žlac zde' yelə' gošagna', zjənyaze' xala'anga'aque' na' çhalə' yi'. Nach catə' yežine' na' əne' cho'a puertən' le'e yosə'əsaljwtie' par yeyo'e. 37 Mbalaz gaquə çe mos ca' beṇə' ca' nitə' probnid

chəsə'əbeze xanga'aque'en catə'an yežine'. Šə nite'e chəsə'əbeze le' catə'an yežine', nachən' əgws'i'ini'e de'en əsa'ogüe' na' cuine' gwnežjue' lega'aque' de'en əse'ej əsa'ogüe'. ³⁸ Mbalaz gaquə chega'aque' šə chəsə'əbeze' batə'aquən' yežine' la'anə'əczə šə yežine' do chel o šə do šbał. ³⁹ Legon xbab che de'e nga. Žalə' neze xan yo'onə' do bi or əžin beņə' bguanna' liže'enə', la' gwnaze' par nič bito güe'e latjə šo' be'enə' liže'enə' par cuane' šinlaze'. ⁴⁰ Le'e ža, cheyalə' sole probnid, chedə' catə'an cui chonle' xbab yida', ca na'an yida' de'e yoblə, nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beņach.

Mos ben' chon güen na' mos ben' cui chon güen

⁴¹ Bedən' gože'ene': —Xanto' žəcho'o jempl nga par neta'əzəto'onə' o šə par yoguə' beņachən'?

⁴² Nach gož Jeso'osən' Bedən': —Naquən par notə'ətezə beņə' šə chone' can' chon mos əblao beņə' naquə beņə' sin' na' beņə' chon complir can' cheyalə' gone'. Ben' nac ca' co' xane'enə' lao ne'e liže'enə' par nič əggüia əgwy'e mos ca' yelə' na' par nič ggone' de'e əsa'o to toe' catə' chžin or əsa'ogüe'. ⁴³ Šə to beņə' mosən' chontezə chone' con can' non xanen' mendad, mbalaz soe' catə' yežin xane'enə'. ⁴⁴ De'e li əchnia' le'e xane'en cue'e lao na' xmosə'enə' yoguə'əłol de'en deine'. ⁴⁵ Pero na' šə mosən' gone' xbabən' na' əne': “Bagwžei xanan’”, na' šə solaocle' čhine' mos ca' yelə' na' ye'ej gaoxatteze' na' sožene', ⁴⁶ nach xane'enə' yežine' to ža senyale' le' to or cui nacbe'ine'. Na' por ni che de'en cui chon mosən' can' cheyalə' gone', xane'enə' chinchgüe' le' yid sotən' xte ca gate'. Can' chac len notə'ətezə mos ben' cui chon cuaselol can' cheyalə' gone'.

⁴⁷ Na' ca naquə mos beņə' naquə beņə' godenag, la'anə'əczə baņezene' can' chene'e xane'enə' gone', pero bito chone' ca'. De'e na'anə' bito zoe' probnid catə' yežin xane'enə', na' xane'enə' chinchgüe'ene' yid sotən'. ⁴⁸ Na' beņə' cui nezene' bin' non xanen' mendad na' chone' de'e leczə zaquə' čhine'ene', pero caguə' chintequene'. Notə'ətezə beņə' yo'o lao ne'e gone' de'e zan de'e zaquə'e, cheyalə' gone' yoguə'ən. Na' ben' yo'o lao ne'e gone' de'e zan de'e zaquə'e, chonchən byen gone' mazəchlə can' cheyalə' gon ben' cuitec yo'o lao ne'e de'e zan de'e gone'.

Yesə'ədilə beņə' por ni che de'en bidə Jeso'osən'

⁴⁹ Nach gwna Jeso'osən': —Ca naquə beņachən' yesə'ədilə' na' yesə'əšaše' por ni che de'en zedeyena' yežlyo nga, na' de'en so'one' ca' gwxaquə'əleben ca yi'. žalə' bagoclə de'en zedeyena'anə'! ⁵⁰ Bida' par čhi' saca'a na' gata'. Lechgualə yo'o yichja' čhei xte catə'an əžin ža gaquən. ⁵¹ žEchonle' xbabən' de que beņə' ža' yežlyon' yesə'əzo yesə'əbeze' binlo len ljuežjga'aque' laogüe de'en bida'? Echnia' le'e, bito yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo len ljuežjga'aque' laogüe de'en bida', sino que yesə'ədilə' na' yoso'ošaše'. ⁵² Dezd na'a, šə nitə' gueyə' beņə' family to yo'o, yesə'ədilə' entr lega'aque', čhope' contr šone' na' šone' contr čhope'. ⁵³ Yedilə beņə' byon' contr xi'ine', na' xi'ine'en contr le'. Na' no'olan' yedilə' contr xi'ine' no'ola, na' xi'ine' no'olan' contr le'enə'. Na' yedilə no'olan' contr xo'oliže' na' xo'oliže'en contr le'.

Bito gwsa'ache'ine' bi zeje de'e ca' chon Jeso'osən'

⁵⁴ Nach leczə gož Jeso'osən' beņə' ca' nitə'anə': —Catə' chle'ile čhi' bejw gan' chen bgüižən' na' nale: “Guaquə yejw”, na' can' chac. ⁵⁵ Na' catə' chečj to be' de'e za'ate zaquə' galən' chla' bgüižən' cuiten liča, na' nale: “Guaquə zeyə’”, na' chac zeyə'. ⁵⁶ jBeņə' goxoayag le'e! Catə' chle'ile nac chac le'e yoban' na'

lao yežlyon' nezele ša gwaquə yejw o ša gwaquə zeyə'. ¿Bixčhen' cui chacbe'ile bi zeje de'e ca' chona'?

Cheyala' goncho regl binlo len beṇə' chene'e ače'e chio'o lao jostis

⁵⁷ ¿Bixčhen' cui chonle xbab par nič anezele naquən' cheyalə' gonle? ⁵⁸ Catə' to beṇə' gonle xya che' na' ače'e le'e lao jostis, na' lao ngo'ole nezən' legonlene' regl binlo par nič na' cui che'e le'e lao jostisən'. Ša bito gonle ca' ža, catə' əžinle lao jostisən' gone' le'e lao na' polsian' par yosə'əže'e le'e ližya. ⁵⁹ Echnia' le'e, bito yebeje' le'e xte catə' chixjwle doxen de'en čalə'alen'.

13

Ša bito yedinjecho xtolə'ačhon' la' cuiayi'ichon'

¹ Na' lao or na'atezə entr beṇə' ca' ža' na' gwnitə' balə beṇə' gwso'elene' Jeso'osən' dižə' can' goquə che xonj beṇə' Galilea. Gwse'ene' de que žlac gwso'ot beṇə' Galilea ca' bia yiṅə' par chso'elaogüe'e Diozən', soldad che Pilatən' jse'ete' lega'aque' chedə' can' ben Pilatən' mendad. ² Nach boži'i Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə' gože' lega'aque': —¿Echonle xbabən' de que beṇə' ca' gwsa'at gwso'onche' de'e maləch cle ca beṇə' Galilea ca' yelə' laogüe de'en goc chega'aque' ca'? ³ Echnia' le'e caguə ca'anə'. Ša bito yedinjele xtolə'əle ca' gwžin ža cuiayi'ile can' gosə'əbiayi' beṇə' ca'. ⁴ Nezele che beṇə' ši'inšon ca', lao zjənite'e Siloen' bxpə to campnary na' gwdenən lega'aque' na' gwsa'ate'. ¿Ełeczə chonle xbabən' goc ca' laogüe de'e zjənaquəche' beṇə' maləch lao yoguə beṇə' ca' ža' Jerosalenna'? ⁵ Echnia' le'e caguə ca'anə'. Ša le'e cui yedinjele xtolə'əle ca' gwžin ža cuiayi'ile can' gosə'əbiayi' beṇə' ca'.

Jempl che yixgüion' de'en cui bi frot chbia

⁶ Na' be'elene' lega'aque' jempl nga bzejni'ine' lega'aque' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'. Na' gože' lega'aque': —To beṇə' zo to yag yixgüio che' gan' ža' yag obas che' ca'. Na' gwyeje' lao yaguən' jəgüie' ša zetgua yixgüion' gaogüe', pero bitobi bželene'. ⁷ Na' gože' ben' chap güert che'ena': “Bachac šon iz chedəgüia' yag nga ša chbian yixgüio, pero bito bi chbian. Gwčhoguən. Lašj con zon nlanən na' nique bi frot chbiazən.” ⁸ Na' gož ben' le': “Xana', ljoyenna' zezošgan yetgüzən'. Na' ače'ena' xanein' cueca'an yo beb. ⁹ Na' ša cuian frotən' yetgüz, bitec de'e güen. Pero ša cuiczə bi cuian nach ačoghchon.”

Jeso'osən' beyone' to no'olə ža dezcanz

¹⁰ Na' to ža dezcanz bsed blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' ža' to lo'o yo'odao'. ¹¹ Na' zo to no'olə beṇə' bagoc ši'inšon iz yo'o yaz de'e xio'on yichjla'ažda'ogüe'ena'. Na' ben de'e xi'onə' par nič bdobə cuerp che'ena', na' caguə goquəch seche' licha. ¹² Na' catə' ble'i Jeso'osən' le', goxe'ene', nach gože'ene': —No'olə na'a yeyacdo' che yižgüe' chio'onə'.

¹³ Na' bxoə ne'ena' lao cuerp che no'olən', na' le'e bezechate' licha na' be'elaogüe'e Diozən'. ¹⁴ Pero na' beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə' bloque' chedə' Jeso'osən' beyone' beṇə' güe'ena' ža dezcanzən', na' gože' beṇə' ca' nita' lo'o yo'oda'onə': —De xop ža par gonle žin. Le'e da lao ža ca' par nič yeyaquəle che yižgüe' chelen', pero bito la'acle ža dezcanzən' par yeyaquəle.

¹⁵ Nach Xanchon' gože'ene': —iLe'e beṇə' goxoayag! ¿Ecaquə lao ža dezcanzən' bia'aczə chsežle go'on chele o borr chele gan' zjəda'ab na' chgua'aga'acleb güe'ej nis? ¹⁶ No'olə nga naque' xi'in dia che de'e Abraanna'

na' ca naquə ben gwxiye'enə' par niç baddobə cuerp çe'enə' ši'inšon iz, naquəczən liča babeyona'ane' ža dezcanzən'.

¹⁷ Lao gwne' ca' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le' gwsa'aquene' zto', na' yoguə'əlol beṇə' zan ca' yelə' nitə' na' besyə'əbeichgüeine' len yoguə' de'en ben Jeso'osən', la' lechuale güen zjənaquə de'en bene'enə'.

Yelə' gwnabia' çe Diozən' gwxaquə'əleben ca xsa moztas

¹⁸ Nach gwna Jeso'osən': —Na' əgwlo'ida' le'e par niç ənezele nac gwxaquə'əlebe yelə' gwnabia' çe Diozən'. ¹⁹ Gwxaquə'əleben ca to xsa moztas. To beṇə' goze'en, na' catə' bla'an gwcha'on goquən yag cha'odao'. Na' bia ca' zjəzo xile'e gwsə'on ližda'oga'aquəb lao xoze'e ca'.

Yelə' gwnabia' çe Diozən' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin'

²⁰ Nach de'e yoblə gozne': —Nac əgwsaquə'əlebecho yelə' gwnabia' çe Diozən'? ²¹ Egwsaquə'əlebecho ca xna' cuazin' de'en gwlec no'olən' len to rob yezj par niç becha'o doxenən'.

Cheyələ' yeyiljažə'əcho naclə goncho par niç socho binlə len Diozən'

²² Na' gwda Jeso'osən' bsd blo'ine' beṇə' ža' syoda ca' na' yez' ca' gan' bedie' par bežine' Jerosalənə'. ²³ Na' to beṇə' gože' Jeso'osən': —Xantə', žəcon to čopzə beṇə'an cui žjəya'ac lao yi' gabilən'?

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': ²⁴ —Echnia' le'e, beṇə' zan se'ene'ene' nite'e binlə len Diozən'. Pero gwžin ža catə' cuich gaquə so'one' par nite'e binlə len le'. De'en naquə žialao gonle, čhiljažə'əle naclə gonle par niç sole binlə len Diozən', ²⁵ niç cui gone' len le'e can' ben to xan yo'o catə' bžin or par əgwseyjue' na' gwwože'e bseyjue'. Na' gwdechlə besə'əžin beṇə' bosə'osiže' le'e pəwt çe'enə' na' bito bsaljue' par so'e. Na' gwse'ene': “Bsaljwšga par šo'oto'.” Na' gože' lega'aque': “Bito nombi'a le'e, nic nezda' gan' za'acle.” ²⁶ Can' gaquə len balə. Nach solaole ye'elene': “Gü'e'ej gwdaoto' len le' na' bsd blo'ido' neto' lao lquey lažto'.” ²⁷ Pero na' de'e yoblə əye'e le'e: “Bitoczə nezda' gan' besa'acle. Le'e žjəya'ac yoguə' le'e beṇə' güen de'e mal.” Can' ye'e le'e. ²⁸ Na' le'ile Abraannə' na' Isaaquən' na' Jacobən' na' yoguə' profet beṇə' ca' gwsə'o xtižə' Diozən' nite'e yoba gan' to Diozən' čhnabi'e, na' le'e bito gac šo'olenə'. Na' cana' cuežyašə'əle na' gaoyejə leylen' catə' gache'ile bito gaquə šo'ole. ²⁹ Beṇə' za'ac doxenlə yežlyon' yesə'əžine' yoba gan' to Diozən' čhnabi'e na' yesə'əbi'e cho'a mes çe'enə' sa'ogüe'. ³⁰ Na' ža, nitə' beṇə' bito zjənaque' beṇə' blaə na'a, pero gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' blaə. Na' nitə' beṇə' zjənaque' beṇə' blaə na'a, pero leczə gwžin ža catə' lega'aque' bitoch əsa'aque' beṇə' blaə.

Begüine'e Jeso'osən' por ni çe xtolə' beṇə' Jerosalen ca'

³¹ Lao or na'atezə balə beṇə' fariseo ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' gwse'ene': —Cheyalə' yexonjo' nga gan' čhnabia' Erodən' čhedə' čene'ene' gote' le'.

³² Jeso'osən' gože' lega'aque': —Erodən' gwxaquə'əlebene' ca to becoyo'o por yelə' goxoayag çe'enə'. Ležja'ac na' ye'elene' de que yeto čopə žazə soa' par yebejəcha' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' na' par niç yeyoncha' beṇə' čhsa'acšene, na' caguə sšachən' yeyož gona' de'en cheyalə' gona'. ³³ Pero ca naquə de'en chona' nga na'a, goncha'an gwxe güižj čhedə' Jerosalen na' gan' čhsə'ote' profet ca' čhsə'o xtižə' Diozən', caguə ngan'.

³⁴ Le'e beṇə' Jerosalənə' chotle profet, na' beṇə' ca' čselə' Diozən' len le'e čšišə'əga'aclene' yej. Zan las go'onda' yetoba' le'e ca to jeid cheyežəb ši'inəb, pero bito be'ele latjə. ³⁵ Na' bagwlejəyichja' le'e. Na' əchnia' le'e bitoch

le'ile nada' xte catə'əch əžin ža ənəle: "Cho'ela'oto' beṇə' za' nga beṇə' babselə' Xancho Diozən'."

14

Jeso'osən' beyone' to beṇə' zo le'enə' yi

¹ Na' to ža dezcanz Jeso'osən' gwyeje' liž to beṇə' blao entr beṇə' fariseo ca' par gwsa'ogüe', na' beṇə' fariseo ca' nitə'əna' besyə'əyatchgüeine' le'. ² Na' laogüe'enə' zecha to beṇə' chacšene, zo le'enə' yi. ³ Na' gož Jeso'osən' beṇə' fariseo ca' na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' de'en bzoj de'e Moisezən': —Segon can' na' lein' žəde lsens yeyoncho to beṇə' güe' ža dezcanzən' o ša bito de lsens?

⁴ Pero notono boži'i xtiže'enə'. Nach Jeso'osən' beṇə'e na' be'enə' na' beyone'ene', na' gože'ene': —Baguaquə yeyejo'.

⁵ Na' gož Jeso'osən' beṇə' ca' ža' liž beṇə' fariseon': —Le'e šə zo to borř o to go'oṇ chele, na' əxopəb to lo'o pos, žəcabi yebejleb lügügwə ža' aṇə'əczə naquən ža dezcanz?

⁶ Na' notono goc yoži'i xtižə' Jeso'osən'.

Beṇə' ca' gwsa'ac combid gan' chac to yelə' gošagna'

⁷ Na' ble'i Jeso'osən' can' chso'on beṇə' ca' zjənaque' combid liž beṇə' fariseon', gosə'əbeje' siyən' gwse'enene' yesə'əbi'e gan' zjəchi' beṇə' blao ca'. Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': ⁸ —Catə' to beṇə' gone' le'e combid gan' chac to yelə' gošagna', bito cue'ele gan' cheyalə' cue' beṇə' blao ca'. La' šə cue'ele na' de repent yidə beṇə' naquach beṇə' blao. ⁹ Na' yidə xan yo'onə' ye'e le'e: "Lešoža' nič cue' benga." Nach do chaquele zto' cue'ele ga yoblə len beṇə' ca' cui bi bi zjəzaquə'. ¹⁰ Pero na' catə' nacle combid, cue'ele len beṇə' ca' cui bi bi zjəzaquə', na' catə' yidə xan yo'onə' na' ye'e le'e: "Beṇə' migw chia', da cui'o len beṇə' blao ca'", nach si'ichle yelə' bala'aṇ lao beṇə' ca' zjəchi' len le'e cho'a mesən'. ¹¹ Notə'ətezcho cho'elao' cuincho, Diozən' gone' par nič gacbe'icho de que bitobi zaquə'əcho. Na' notə'ətezcho choncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho, Diozən' gone' chio'o yelə' bala'an.

¹² Nach leczə gož Jeso'osən' ben' ben le' combid: —Catə' gono' to lṇi na' gono' beṇə' combid əsa'ogüe' len le', bito gono' combid porzə beṇə' migw chio' o beṇə' zjənaquə beṇə' gwni'a. Lega'aque' leczə gosyə'əyone' le' combid ližga'aque', na' yosyo'ogüe'e gwzon laogüe de'en benga'aco'one' combidən' bla'aque' ližo'onə'. ¹³ Catə' gono' to lṇi, gono' combid beṇə' yašə' ca' na' beṇə' nchog no ni'a na'aga'aque', beṇə' coj, na' beṇə' lchol'. ¹⁴ Šə gono' lega'aque' combid, Diozən' gone' par nič so' mbalaz, chedə beṇə' ca' bito gaquə' yesyə'əyone' le' combid. So' mbalaz catə' Diozən' yosbane' le' ladjo beṇə' guat ca' t xen len yeziquə'əchlə beṇə' ca' ja'ac licha lao gosə'əbane'.

Jempl che to beṇə' ben lṇi

¹⁵ Na' to beṇə' chi' cho'a mesən' t xen len Jeso'osən' benene' xtiže'enə' na' gože'ene': —Mbalaz socho gaocho lao lṇi de'en gaquə catə' bachnabia' ben' əselə' Diozən'.

¹⁶ Nach Jeso'osən' gwne': —To beṇə' bene' to lṇi xen na' bene' combid əžja'ac beṇə' zan liže'enə' par əsa'ogüe'. ¹⁷ Na' catə' bžin or əsa'ogüe', xan yo'onə' bselə'e xmosə'enə' par žjatobe' beṇə' ca' bene' combid əsa'ogüe'. Na' catə' jəye' to toga'aque' gože' lega'aque': "Lešo'o, la' babsi'ini'e de'en gaocho." ¹⁸ Na' to toga'aque' gwse'e be'enə' bixchen' cui zjəzoe' latjə žja'aque' gan' chone' lṇin'. Toe' gwne': "Ze'e gwxi'a to yežlyo. Cheyalə' žjəgüia'an. Na' ye'ešgo' xano'on

de que bito gac yida.” ¹⁹ Yetoe' gwne': “Ze'e gwxi'a gueya' cue' go'on na' na'a əʒjenga'aca'ab prueb. Ye'eşgo' xano'on si'ixene' chia' bito gaquə yida.” ²⁰ Na' yetoe' gože'ene': “Ze'e bşagna'a. De'e na'ana' bito gaquə yida.” ²¹ Na' mosən' beyeje' na' gože' xane'ena' can' gwse' beña' ca' le'. Nach xan yo'onə' ben' chon lɪn'in' bže'e, nach gože' xmose'ena': “Gwyej jtado' yoguə' lqueyən' na' yoguə' nez lao' syodan', na' əgwto'bo' beña' yaša' ca' na' beña' ca' nchog no ni'a na'aga'aque', na' beña' coj ca' na' beña' lchoj ca' par la'aque' əsa'ogüe'.” ²² Gwde bene' ca' nach gože' le': “Xana', bajətoba' beña' ca' gwna'onə' na' nedechczə latjə par beña' yoblə.” ²³ Nach xane'ena' gože' le': “Gwyej fuer syodan' na' gono' byen da'ac beña' ca' nitə' do tnezən' na' žjəxi'o beña' ca' zjəža' yixə', gono' byen da'aque' liža' nga əsa'ogüe' par niç šane' xte ca cuich bi latjə šo'. ²⁴ Na' ca naquə beña' ca' bena' combid nechte, bito gua'a latjə əsa'o lega'aque' de'en babsi'ini'ana'.”

De'en cheyalə goncho par niç naocho Jesocrisən'

²⁵ Na' beña' zan juisy jəsə'anaogüe' Jeso'osən'. Na' gwyechje' gože' lega'aque': ²⁶ —Notə'ətezle šə gaquəchele che xale, xna'ale, xo'olle, xi'inle, bišə'əle, zanle na' cuinle mazəchlə can' chaquele chia', bito gaquə naole nada' par gacle disipl chia'. ²⁷ Na' notə'ətezle šə laogüe de'en chaquele yoso'ochi' yoso'osaquə' beña' le'e o so'ote' le'e to le'e yag coroz de'e nan' bito chonlilažə'əle nada', leczə bito gaquə naole nada' par gacle disipl chia' šə ca'. ²⁸ Šə to le'e chene'ele gonle to campnary, zgua'atec cue'ele nach gonle xbab na' gwzaquə'əle ca do ja'aquə'ətə' chyažjele par gonlen na' šə de mech chelenə' par yeyož campnaryən'. ²⁹ Šə cui əgwchixə əgwto'lə' xbab chelen' ja'aquə'ətə' de'en chyažjele, catə' bagwlecle laneina' na' gacbe'ile de que bitoch bi mech de par yeyožən. Na' yoguə' beña' yesə'əle'i lanein' so'one' le'e borl. ³⁰ Na' yesə'əne': “Benga gwzolaə bene' to campnary pero bito goquə yesyože' de'en gwzolaogüe'.” ³¹ Na' šə to rei chone' xbab tile' len yeto rei leczə zgua'atec gongaxje' xbab šə len si mil soldad che' ca' guaquə gone' gan len rein' yeto ben' yidə len galjə mil soldad. ³² Na' šə chacbe'ine' cui gone' gan, lao nezo rein' yeto zitə'ələ, əsele'e beña' žjəsə'ədie' xtiže'en lao rein' yeto yesə'ənabe' yesyə'anite'e binlo. ³³ Can' naquən len le'e, notə'ətezle šə cui cuejyichje family chele, bia yixə' chele na' yoguə'əloj cuantəchlə bi de'e de chele, bito gaquə naole nada' par gacle disipl chia'.

Gwxaquə'əlebecho ca zedə'

³⁴ Zedə'ən naquən güenchgua, pero na' šə bitoch naquən xzi', žnacxa goncho par niç yeyaqon xzi'? ³⁵ Bitobi zaquə'ən, nic gaqualenən yežlyon', nic gaquə gwchinchon par beb, lete cho'onchon. Can' gwxaquə'əlebele šə bitoch chzenagle chia' do yichj do lažə'əle. Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

15

Jempl che xilə' bian' goquəžeje

¹ Na' beña' gočhixjw ca' na' yeziquə'əchlə beña' ca' chso'on de'e mal, yogue'e gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən' par gwse'enene' xtiže'ena'. ² Na' beña' fariseo ca' na' beña' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan' chəsə'ənelaogüe'e, chasə'əne': —Benga chgüialaogüe' beña' ca' chso'on de'e malən' na' chaolene' lega'aque'.

³ Nach Jeso'osən' be'e to jempl, gože' lega'aque': ⁴ —Šə nitə' to gueyoa xilə' chele na' gaquəžeje tob, žacabi yocua'anle bia ca' taplalj tğualj gan' ža'ab latjə

dašən' na' žjəyediłje bian' goquəžejena' xte ca yeželeb? ⁵ Na' catə' yeželobən' yebeichgüeile na' yeḡoaleb ya'a yenle yeyo'aleb. ⁶ Na' catə' yežinle ližle əgwtole beṇə' migw chele na' beṇə' gwliž chele na' ye'ele lega'aque': "Leyebel len nada', chedə' babežel xilə' chia' bian' goquəžeje." ⁷ Echnia' le'e, gobeiche Diozən' na' angl che' ca' catə' to beṇə' chon de'e mal yedinjene' xtole'ena' clezə can' chasyə'əbeine' len taplalj tğualj beṇə' zjənaquə beṇə' güen lao Diozən' beṇə' bito de xtole'əga'aque' par yesyə'ədinjene'en.

Jempl che mech de'en gwnit

⁸ Na' no no'olan' šə de ši mech p̄lat che' na' šə nit ton, žəcabi əgguale'e to yi' na' gwlo'e lo'o yo'o che'ena' na' yeyiljyože'en xte ca yeželene'en? ⁹ Na' catə' yeželene'en na' əgwtole' no'olə migw che' ca' na' beṇə' gwliž che' ca', na' ye'lega'aque': "Leyebel len nada' chedə' babeželda' mech chian' de'en gwnitən'." ¹⁰ Echnia' le'e, leczə chesyə'əba chesyə'əzaquə'əlažə' angl che Diozən' catə' to beṇə' chon de'e mal chedinjene' xtole'ena'.

Jempl che ben' benditjei xi'inen' xmeche'

¹¹ Na' leczə gože' lega'aque': —Gwzo to beṇə' na' gwnitə' čopə xi'inə' beṇə' byo. ¹² Na' bžin ža beṇə' xcuidən' gože' xən': "Xa, beṇ nada' de'en cheyalə' si'a de'en deido'." Nach xē'en bnežjue'ene' de'en cheyalə' si'ena'. ¹³ Gwde yeto čopə ža na' beṇə' xcuidən' btobe' yoguə'əloł quantzə bi de'en de che' na' gwze'e gwyeye' nasyon zita'. Na' porzə de'e cui zaque'e jene'. Na' lao zdalene' de'e malən' benditjeine' xmeche'ena'. ¹⁴ Na' catə' beya xmeche'ena', goc to bgüin juisy lao doxen nasyonə', na' bitoch bi bi gotə' par si'e de'e ye'ej gaogüe' na' bichlə de'e byažjene'. ¹⁵ De'e na'anə' gwyeye' gan' zo to beṇə' nasyonə' na' gwṇabe' žin. Na' be'ena' bsele'ene' yixə' gan' ža' bia zan xcoše' par nič jəye'eb. ¹⁶ Na' tant gwdone' xte goclaže'e gaogüe' de'en chsa'o coš ca', pero ni len cui bosonežjue'ene' gaogüe'. ¹⁷ Na' beyone' to xbab šao' na' gwne': "Nita' mos zan che xā'ana', na' dechgua de'e chsa'ogüe', na' nada' gatada' yelə' chdon. ¹⁸ Yeza'a nga na' yeya'a gan' zo xā'ana', na' yapa'ane': Xa, babena' de'e mal lao Diozən' na' laogo' le'. ¹⁹ Na' bitoch zaca'a gono' nada' cuent ca xi'inə', con šə go'o latjə gaca' xmoso'." ²⁰ Nach beze'e beyeye' gan' zo xē'ena'. Na' zita'ələ ze'e yežine' catə' ble'i xē'en le', na' gwsa'adoe' jəšague'ene', na' gwdele'ene' gwdaogüe'ene' bxid chedə' beyašə' beži'ilaže'ene'. ²¹ Nach gož xi'inə'ena' le': "Xa, babena' de'e mal lao Diozən' na' laogo' le', na' bitoch zaca'a gono' nada' cuent ca xi'inə'." ²² Na' xē'ena' gože' xmoso'en: "Jəlej tğot lacha' šao' na' guaco'obo'on. Na' jəxi' to niy na' gwdio'on xbembo'on, na' jəxi' šcue' yel na' gwdio'on ni'abo'ona'. ²³ Na' jəxi' go'on da'ona' bian' chaṇə' na' betəb par gaochob, na' goncho lni. ²⁴ La' xi'inə' nga babena'abo' cuent ca to bi'i guat, pero na'a zobo' mbambo'. Gwlejjyichjbo' chio'o, pero na'a babela'abo'." Na' gwzloa chso'one' lnin'.

²⁵ Na' xi'inə' nechən' zde' yoba catə'an bežin xi'inə'en yeto. Na' catə' zeza' ben' gwyey yoban' bazon yežine' liž xē'ena' catə' benene' choso'ocueže' na' choso'oye'e. ²⁶ Na' goxe' to mosən' na' gwṇabene' le' bixchen' chso'one' lnin'. ²⁷ Na' mosən' gože'ene': "Bi'i bišo'ona' babela'abo' na' xā'ona' babete' go'on dao' bian' chaṇə' chedə' belə'abo' to šao' to güen." ²⁸ Nach xi'inə' nechən' bže'e, na' bito gone'ene' yeyo'e liž xē'ena'. Nach bchoj xē'ena' gotə'əyoine' le' yeyo'e. ²⁹ Pero xi'inə' nechən' gože' xē'ena': "Zan iz bachac zoa' nga chonteza' žin con can' chono' mendad. Na' bitonə' gaca' beṇə' godenag. Na' ni tozə šib dao' cuinə' gono' nada' par gota'ab gona' lnin' len beṇə' migw chia' ca'. ³⁰ Na' na'a belə' xi'inə' nga bi'in benditjei yoguə'əloł de'en bnežjo'obo'

gwza'alembō' no'olā sargat, na' beto' par lebo' to go'on dao' bian' chanə'əch." ³¹ Na' xē'enə' gože'ene': "Xi'indaogua'a, le' zotezo' len nada', na' yoguə'əloł de'e deida' naquan' chio'. ³² Pero cheyalə' goncho lni nga na'a tant chebeicho babelə' bi'i bišo'onə', chedə' babena'abo' cuent ca to bi'i guat, pero na'a zobo' mbambo'. Gwlejiyichjbo' chio'o pero na'a babelə'abo'."

16

Jempl che to mos əblao ben' benditjei de'en de che xane'

¹ Na' lecza gož Jeso'osən' disipl che' ca': —Gwzo to beṇə' gwni'a na' gwzo to mos əblao che' beṇə' gwyo'o lao ne'e bia yixə' che' ca' na' biquə'əchlə de'en de che'. Na' beṇə' gwni'anə' benene' rson de que xmosen' babenditjeine' de'en de che'. ² Nach xane'en goxe' le' na' gože'ene': "Babenda' to dižə' can' chono'. Cheyalə' gonō' cuent che yoguə'əloł de'en babchino' chia' chedə' bitoch gaquə' gono' xšina'anə' na'a." ³ Nach mosən' bene' xbabən': "čBixa gona'? Xana'an bacholague' nada' cuich gaquə' gona' xšine'enə', na' nic chac gona' žin gual na' gaquəda' zto' šə naba' carida. ⁴ Nežda' bi gona' par nič nita' beṇə' yesə'əgüialaogüe' nada' catə' cuich chona' žin che xana'an." ⁵ Na' goxe' yoguə' beṇə' ca' chsa'alə' xmech xane'enə' tgüejə' tgüejə'. Na' gože' beṇə' nechən': "čJa' aquə' chalə'o che xana'anə'?" ⁶ Na' be'enə' gože'ene': "Chalə'a che tapa mil litr set." Nach gož yosən' be'enə': "Gwche'edo', na' bzoj lao cuentən' de que chalə'o che chopə mil litrə setən'." ⁷ Gwde na' gože' beṇə' əgwchopen': "čJa' aquən' chalə'o che xana'anə'?" Nach be'enə' gože'ene': "Che to mil rob trigw." Nach mosən' gože' be'enə': "Gwche'edo', na' bzoj lao cuent chio'onə' de que chalə'o che xon' gueyoa robzə trigon'." ⁸ Na' xan mos goxoayaguən' goche'ine' lechguale' bib naquə' be'enə' de'en bene' xbab naclən' gone' par nič soe' binlo len ljuēžje' ca' beṇə' ca' chsa'alə' che xane'en. Nada' chnia' le'e de que beṇə' ca' zjəchi' yichjga'aque' porzə de'en chac lao yežlyon' chso'onchgüe' xbab naclən' so'one' len de'en zjədeine'. Pero zan beṇə' ca' bazjəyo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' bito chso'one' xbab naclən' yesə'əchine' de'en zjədeine'.

⁹ Na'a əchnia' le'e, de'en deile yežlyo nga de'e te chein', pero legwchin len par nič nita' migw chele, na' catə' babeya bi de'en deile yežlyo nga, nita' beṇə' yozene'e le'e catə' yežinle yoban' gan' sole zejlicane.

¹⁰ Šə to beṇə' chone' can' cheyalə' gone' len de'e cuitec zaquə' lecza gone' can' cheyalə' len de'e zaquə'əchgüei, na' beṇə' cui chone' can' cheyalə' gone' len de'e cuitec zaquə', lecza bito gone' can' cheyalə' len de'e zaquə'əchgüei. ¹¹ Šə le'e cui chonle can' cheyalə' gonle len de'en deile yežlyo nga de'e te chei, bito gon' Diozən' le'e de'e zaquə'ache de'en cui te chei. ¹² De'en deile yežlyo nga che Diozən' anə', caguə' chelen'. Na' šə bito chonle can' cheyalə' gonle len de'en naquə' che'enə', bito gonle' le'e de'e zaquə'ache de'e cui te chei.

¹³ Notono no gaquə' so liž chopə xan žin par gaque' xmosga'aque' tš'i'izə, chedə' la' šə gone' ca', gue'ine' to xan žinṇə' na' gaquene' che yetoe', o gone' žin che toe' do yichj do lažə'e na' bito bi respet gape' che xane'en yeto par gone' xšine'enə'. Lecza ca' le'e bito gaquə' gonle xšin Diozən' do yichj do lažə'əle na' gonte xšinle par gacle beṇə' gwni'a.

¹⁴ Na' lecza gwni'tə' beṇə' fariseo ca' gwse'enene' xtižə' Jeso'osən' na' gwso'onene' borl, chedə' gwso'elažə'ache' əsa'aque' beṇə' gwni'a. ¹⁵ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e ža, chonle par nič beṇə'chən' chesə'əne' chele de que zdacze licha, pero Diozən' než nle'ine' yichjla'ažda'olen'. Zjade de'en

chsa'aque benachən' zjənaquən de'e žialao xen pero balən zjənaquən de'e chgue'í Diozən'.

Lei che Diozən' na' beñə' ca' chnabi'e

¹⁶ Na' gozna Jeso'osən': —Antslə con lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len de'en boso'ozoj profet ca' bzejni'in chio'o che Diozən'. Pero na'a de'e Juanna' babedətxijui'e dižə' güen dižə' cobən' de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beñə' soe' latjə, na' leczə ca' neto' chyixjue'eto'on. Na' beñə' zan chesə'əzo chesə'əbi'e naclə so'one' par niç nabia' Diozən' lega'aque'.

¹⁷ Ca naquə bitə'ətezə pont dao' che lei che Diozən' bito te chei pero ca naquə yežlyon' len de'e ca' zjəžia le'e yoban' yesə'əde chega'aquei.

Bito yela'acho be'en checho o no'ol checho par solencho beñə' yoblə

¹⁸ Notə'ətezə beñə' chela'a no'ol che'enə' par yequē'e no'olə yoblə, tozəczə ca malən' naquən len de'en chon beñə' chgo'o xtoe'. Na' yoguə' no beñə' yošagne'e len to no'olə beñə' bela'a ben' chei le', leczə tozəczə ca malən' naquən len de'en chon beñə' chgo'o xtoe'.

Beñə' gwni'a na' Laçhən'

¹⁹ Nach gozna Jeso'osən': —Gwzo to beñə' gwni'a, na' lechgualə xoche goquə xala'ane'ena', na' lechgualə gwdaošaogüē'e yoguə' ža. ²⁰ Na' to beñə' yašə' le' Laçh yoguə' ža bzo beñə' le' cho'a puert zaguan che beñə' gwni'anə' par gwñabe' carida. Na' Laçhən' lechgualə gwžia yežə' doxen cuerp che'enə'. ²¹ Na' tant gwdone' gone'ene' gaogüē' pedas dao' yelə' guao che beñə' gwni'anə' de'en besə'əxopə lao yon'. Na' beco' ca' ja' aquəb jəsə'əle'eb yežə'an gwžia cuerp che'enə'. ²² Na' catə' got beñə' probən', nach angl ca' besyə'əzi' besyə'əque'e le' yoban' gan' zoe' len de'e xaxta'ocho Abraannə'. Na' leczə got beñə' gwni'anə' na' bosə'əcuasə'ene'. ²³ Na' beyeje' gan' ža' beñə' ca' bagwsa'at. Na' lao chžaglaogüē' na' gwļis laogüē'enə' na' ble'ine' zitə'ələ nitə' Abraannə' lene' Laçhən' yoban'. ²⁴ Na' gwñe' zižjo gwne': “Xa Abraam, beyašə'əlažə'əšgüei nada', na' bselə' Laçhən' par yosbise' loža'an len latə' nis de'en yexopə xbene'enə' chedə' la' lechgualə chžaglaogua' lo'o yi' nga.” ²⁵ Pero na' Abraannə' gože' le': “Xi'ina' bosa'alažə' catə' lao bguano' yežlyon' porzə de'e šao' de'e güen gotə' chio', na' Laçh nga porzə de'e mal goc che'. Na' bazoe' mbalaz nga na'a, na' le' chžaglaogo'. ²⁶ Bito gaquə gone' can' che'endo' chedə' la' Diozən' baçh bzie' to bđinj xen ga cui no zaquə' te entr neto' na' le'e par niç ca' bito gaquə yidato' gan' zolen', na' nic gaquə da'ac le'e nga.” ²⁷ Nach beñə' gwni'anə' gože' Abraannə': “Beñə' gol dao', chatə'əyoida' le', bselə'əšga Laçhən' liž xa'anə'. ²⁸ Nitə' gueyə' beñə' biša'a, na' che'enda' chixjue'ine' lega'aque' naquən' so'one' par niç Diozən' bito əsele'e lega'aque' latjə nga gan' yesə'əžaglaogüē'.” ²⁹ Abraannə' gože' le': “Deczə libr de'en bzoj de'e Moizezən' na' libr de'en boso'ozoj de'e profet ca' beñə' ca' gwso'e xtižə' Diozən'. Cheyalə' yoso'ozenague' che de'e ca' zjənyojən'.” ³⁰ Na' gože' Abraannə': “Bito beñə' gol dao'. Žalə' to beñə' yebane' ladjo beñə' guat ca' güe'elene' lega'aque' dižə', la' gosyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'.” ³¹ Nach gož Abraannə' le': “Šə bito choso'ozenague' che de'en bzoj de'e Moizezən' na' de'e profet ca', la'anə'əczə šə yeban to beñə' ladjo beñə' guat ca', bito se'ejele'e che Diozən'.”

17

Bito cheyalə' goncho ca' əxopə beñə' yoblə gone' de'e mal

¹ Nach gož Jeso'osən' disipl che' ca: —Syempr de de'en gonən ca yesə'əxopə beṇə' so'one' de'e malən'. Pero probchguazə beṇə' chone' ca yesə'əxopə' so'one' de'e malən'. ² Nca'alə xneze žalə' yoso'ocheje' yene'enə' to yej yišə' na' žjəsə'əzalə'ene' lo'o nisda'onə' cle ca soe' gone' ca əxopə beṇə' gone' de'e malən' la'anə' tozə beṇə' cuitec bi zaquə' len beṇəchan'.

³ Le'e gon xbab chele, šə to beṇə' bišə'əcho beṇə' bachonlilažə' Diozən' gone' mal contr tole, ben' bene' contr cheyalə' gatə'əyoine' le' yedinjene' xtole'enə', na' šə yedinjene' xtole'enə' cheyalə' yezi'ixene' che'. ⁴ La'anə'əczə gaž las lao tza gone' de'e mal contr beṇə' biše'enə', šə gaž laste əne': “Babeyejda' che de'en bena', bezi'ixen chia'”, na' cheyalə' yezi'ixene' che'.

Gwse'enene' so'onlilažə'əche' Diozən'

⁵ Nach gwse' apostol ca' Xanchon': —Gaquələnšgo' neto' par niç gonlilažə'əchto' Diozən'.

⁶ Nach gož Xanchon' lega'aque': —Xsa yag moztasən' naquən de'e dao' rizə'. Na' la'anə'əczə de'en chonlilažə'əle Diozən' gwxaquə'əleben ca to xsa moztasən' laogüe de'en cuiṇə' gonlilažə'əchqualene', guac ye'ele yag yixgüio nga: “Boša' xišna'o nga na' žjəyeyzo' lo'o nisda'onə'”, na' guaquəczə can' ṇalena'.

De'en cheyalə' so'on mos ca'

⁷ Ca naquə costombr chelen' šə mos chelen' chgua'əne' go'oṇ o chapə chye' xilə', catə' chele'e goyebən' bito che'elene': “Beyo'o ngalə gwche'edo' gaogo' xše'.” ⁸ Cle che'elene': “Bsi'ini'a de'en ye'ej gaogua' na' gwdio' de'en gaogua'anə'. Te yedaogua'anə' nach gaogo'.” ⁹ Na' bito cho'elene' yelə' choxwlen catə' babene' de'en gožlene' gone'. ¹⁰ Na' leczə ca' le'e nacle disipl chia', catə' babenle yoguə'əlol de'en nona' mendad gonle cheyalə' ənale: “Bifo bi zaquə'əto' par goṇo' yelə' choxwlen cheto', chedə' de'en babento'onə' la' de'e cheyalə'əczə gonto'onə'.”

Jeso'osən' beyone' ši beṇə' chse'i yizgüe' de'en nzi' lepr

¹¹ Lao zda' Jeso'osən' Jerosalennə' len disipl che' ca' na' gwdie' gan' zjəndil distrit che Samaria len Galilean'. ¹² Na' besə'əžine' to cho'a yež dao' na' besə'əchoj ši beṇə' zjesə'əšague' Jeso'osən', beṇə' ca' chse'i yizgüe' de'en nzi' lepr, na' gosə'əzeche' zita'ələ. ¹³ Na' gosə'əne' zizjo gwse'ene': —Maestr Jeso'os, beyašə'əlažə'əšguei neto'.

¹⁴ Na' Jeso'osən' catə' ble'ine' lega'aque' gože' lega'aque': —Ležjəya'ac lao bxož ca' niç yesə'əgüie' le'e.

Na' goquən' lao zezyə'əngüe'e nezən' besyə'əyaquene'. ¹⁵ Nach toe' catə' goche'ine' de que baçh beyaquene' na' bebi'e na' gwne' zizjo be'elaogüe'e Diozən'. ¹⁶ Na' bzo xibe' lao Jeso'osən' na' be'ene' yelə' choxwlen. Be'enə' ben ca' naque' to beṇə' Samaria. ¹⁷ Nach gwna Jeso'osən': —Ši beṇə' can' beyona'. ¿Gaṇxa beṇə' ca' yegan'? ¹⁸ Tozə beṇə' zita' nga bebi'e par cho'elaogüe'e Diozən'.

¹⁹ Nach gož Jeso'osən' be'enə': —Bezoža' na' beyej to šao' to güen. Babey-acdo' chedə' chonlilažə'o nada'.

Yelə' chnabia' che Diozən'

²⁰ Na' goquən' beṇə' fariseo ca' gosə'əṇabene' le' batxan' yidə ben' əselə' Diozən' par nabi'e ṇasyon Izraelən'. Nach boži' Jeso'osən' xtizə'əga'aque'enə' gwne': —Ca naquən' nabi'enə' bito naquan to de'e le'icho. ²¹ Notono no cheyalə' əne': “Bgüiašc nga chnabi'e”, o “Na' chnabi'e”, chedə' bazoe' ṇa'a entr le'e chnabi'e.

²² Nach gože' disipl che' ca': —Gwžin ža catə'an n̄ale: “Žalə'əga na'a bač zocho yoban' gan' chnabia' ben' bselə' Diozən'.” Pero bito gaquə can' chnablažə'ələnə'. ²³ Nita' beṇə' əse'e le'e: “Bgüiašc nga chnabi'e”, o “Bgüiašc na' chnabi'e”, pero le'e bito n̄aole beṇə' ca' əse'e le'e ca'. ²⁴ Can' čac catə' chep yesən' chse'eni'in doxenlə le'e yoban' to de repentzə, leczə can' gaquə catə'an əžin ža yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇačh yida' to de'e repentzə na' yoguə'ələl beṇə' yesə'ələ'ine' nada'. ²⁵ Žgua'atec de de'e zan de'e cheyalə' čhi' saca'a, na' n̄ezda' de que beṇə' ca' ža' na'a bito se'ejle'e čhia'. ²⁶ Leczə can' goquə ca tyemp che Noenə', leczə can' gaquə catə'an bazon əžin ža yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇačh. ²⁷ Beṇə' gwnita' ca tyemp che Noen' gwž'a'azech'e gwse'ej gwsa'ogüe' na' gwsə'elaozechga'aque' bosə'əšagne'e na' bosə'ošague' na' no xi'inga'aque' xte catə'an bžin ža gwyo'o Noen' lo'o barcon', na' goc to yejw sio' juisy nach gosə'əbiayi' yoguə' beṇə' ca' cui gwso'o lo'o barcon'. ²⁸ Leczə can' goquə ca tyemp che Lotən'. Beṇə' Sodoma ca' gwž'a'azech'e gwse'ej gwsa'ogüe', gwso'ote'e no bia yixə' čhega'aque' na' bichlə de'e de čhega'aque', na' gosə'əzi'e bi de'en besə'əyazjene' na' gwsa'az gwsa'ane' na' gwso'on ližga'aque'. ²⁹ Pero na' žan' beza' Lotən' Sodoman', Diozən' bene' par ničh lechguale byinj yi' na' sofr yobanə' na' gosə'əbiayi' yogue'e. ³⁰ Can' gaquə catə'an yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇačh, na' yoguə'ələl beṇə' yesə'ələ'ine' nada'.

³¹ Na' žan' yida' šə na'aclə zo to beṇə' chone' dezcanz lao sotea che' liže'enə' na' šinlaze'enə' ža'an lo'o yo'onə', cui yeyetje' par yetobe' šinlaze'enə', con cueyichje'en. Na' leczə ca' ben' zo do yoba bito gaquene' yeyej liže'. ³² Le'e žjsa'alažə' can' goc che no'ol che Lotən'. ³³ Notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par ničh cui čhi' saque'e o par ničh cui no got le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlažə' cuine' čhi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni čhia', bade yelə' mban che'enə' zejlicane.

³⁴ Echnia' le'e, quinga gaquə že'enə' catə'an yida' de'e yoblə: Čhopə beṇə' zjədie' chəsə'ətase', toe' yezi' yeca'a Diozən' na' toe' yega'an. ³⁵ Na' čhopə no'olə n̄ita' txen chso'ote', toe' yezi' yeca'a Diozən', na' toe' yega'an. ³⁶ Na' čhopə beṇə' n̄ita' do yoba, toe' yezi' yeca'a Diozən' na' leczə yega'an toe'.

³⁷ Catə' gwse'enene' dižə' quinga, gwse'ene': —čGan' gaquə de'e quinga Xanto'?

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Ngale'en chonen che ben' ne': “Gan' de bia gnat nan' chesə'əžag šod ca'.”

18

Jempl che to no'olə gozebə len to juez mal

¹ Na' be'elene' lega'aque' to jempl par ničh bsd blo'ine' lega'aque' de que cheyalə' so'ontezə so'one' orasyon sin cui žjəxaquə'ələžə'əga'aque'. Na' gože' lega'aque': ² —Gwche' to syoda gan' gwzo to juez. Na' juezən' bito gwdape' Diozən' respet na' nic gwche' yičhje' šə chsa'azlažə' beṇačhən' can' chone'enə'. ³ Na' lao syodan' gwzo to no'olə gozebə na' goxjzə cheje' lao juezən' na' che'e le': “Bosla nada' lao na' beṇə' contr čhia'anə'.” ⁴ Bagoc šša bito bzenague' che', pero gwdelə bene' xbabən' na' gwne': “Bito chapa' Diozən' respet na' nic čhi' yičhja' šə chsa'azlažə' beṇačhən' can' chona'. ⁵ Pero yosla' no'olə nga lao na' beṇə' contr che' la' lechguale zed chone'ene' nada'. Šə bito gona' yelə' jostis che'enə' bitoch soida' tant zed chedeyenene' nada'.”

6 Nach gož Xanchon' lega'aque': —Le'e gon xbab che de'en gwna juežan' ben' cui zda licha. 7 Naquächxe gon Diožan' gwzenague' che beñə' ca' bagwleje' par zjənaque' xi'ine', beñə' ca' chso'olgiüž le' do ža do yel. Goslacze' lega'aque' lao na' beñə' contr chega'aque' ca' la'añə'əczə šə əsa'aquene' de que bachžeine'. 8 Echnia' le'e, to žalnezdao' Diožan' yosle' lega'aque' lao na' beñə' contr chega'aque' ca'. Pero cata' nada' yida' yežlyo nga yetlas, nadan' naca' ben' bselə' Diožan' golja' benach, cuili ne'e nita' beñə' ne'e chso'onlilaže'e nada' par yosla' lega'aque' lao na' beñə' contr chega'aque' ca'.

Jempl che to beñə' fariseo len to beñə' gochixjw

9 Na' gwnita' balə' beñə' zjənapəchgua confyanz cuinga'aque' de que zjənaque' beñə' güen lao Diožan' ca de'en chso'one'enə'. Beñə' ca' zjənone'en de que beñə' yeziqə'əchlə bito bi zjəzaque'e. Na' Jeso'osən' be'e jempl nga par beñə' ca' zjənapəchgua confyanz cuinga'aque', gwne': 10 —Čhopə beñə' ja'aque' lo'o yo'odao' əblaona' jse'ene' orasyon, to'e beñə' fariseo na' ben' yeto beñə' gochixjw. 11 Beñə' fariseon' gwzeche' na' bene' orasyonnə' cho'elao' cuine' na' gwne' quinga: “Diož, chona' yelə' choxcwlen čio' čhedə' bito chona' can' chso'on yeziqə'əchlə beñə'. Bito chca'a bi de'e de che beñə' yoblə, na' bito chona' bichlə de'e mal. Bito naca' beñə' ggo'o xtoi, nic chbejychja' no'ol čhia' par solena' beñə' yoblə, na' nic naca' beñə' mal can' naquə beñə' gochixjw nga. 12 Čhopə ža lao to xman chzoa' cui chaogua'. Na' yoguə'əloł gan de'en chona', chona'an ši cue'elə na' chnežjua' tcue'en par yo'oda'onə'.” 13 Na' beñə' gochixjon' gwzechateze' zita'ələ, na' xte nic cheyaxjene' əlis laogü'e'enə' əgğüe' yoban', na' chbažə' lcho'enə' gwne': “Diož, beyašə'əlažə'əsgue' nada' beñə' güen de'e mal.” 14 Ca'azə de'e gwna beñə' gochixjon'. Na' əchnia' le'e, Diožan' bezi'ixene' che beñə' gochixjon', na' beyeje' liže' sin cui bi xtole'e gotə'. Caguə ca' beñə' fariseon'. Na' notə'ətezcho cho'elao' cuincho, Diožan' gone' par nič gacbe'icho de que bitobi zaquə'əcho. Na' notə'ətezcho choncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho, Diožan' gone' čio'o yelə' bala'an.

Jsoa' beñə' bidao' lao Jeso'osən'

15 Na' ja'ac beñə' jso'e bidao' lao Jeso'osən' par nič əxoə ne'enə' yichjga'acbo' na' gone' orasyon chega'acbo'. Na' cata' besə'əle'i disipl ca' can' chso'one'enə', gosə'ədile' lega'aque'. 16 Pero na' Jeso'osən' goxga'aque'ebə' na' gože' disipl che' ca': —Le'e güe' latjə la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui əgwžonle. Na' əchnia' le'e, beñə' ca' chəsə'əzəxjw yichjga'aque' lao Diožan' can' chəsə'əzəxjw yichj bidao' ca' lao xaxna'aga'acbo', lega'acze'ena' chso'e latjə chnabia' Diožan' lega'aque'. 17 Bidao' ca' bito chso'on cuinga'acbo' xen, na' de'e li čnia' le'e, notə'ətezle šə cui yeyacle ca bidao' par güe'ele latjə nabia' Diožan' le'e, bito gaguə yežinle yoban' gan' zo Diožan' chnabi'e.

Beñə' güego' ben' goquə beñə' gwni'a

18 To beñə' gwnabia' gože' Jeso'osən': —Maestr, le' naco' beñə' güen, gwna nada' bi de'en cheyalə' gona' par nič gatə' yelə' mban zežlicane čhia'.

19 Na' par nič gon be'enə' xbab che de'en ne', Jeso'osən' gože'ene': —Čbixchen' nao' de que naca' beñə' güen? Diož nan' naque' le'e zelaogüe beñə' güen. 20 Le' nezdo' bin' na lein': “Cui co'o xtole, na' cui cuejyichjle be'en čele o no'ol čele par solenle beñə' yoblə; cui gotle beñə'; cui cuanle; bito gacle testigw falš contr sa'aljuežjle; gwnežjwle yelə' bala'an xaxna'ale.”

21 Nach gož be'en le': —Yoguə'əloł de'e quinga chona'an dezd xcuida'a.

22 Nach cata' bene Jeso'osən' xtiže'en na' gože'ene': —Tozə de'en ne'e chac falš gono'. Jəyeyetə' yoguə'əloł bi de'e de čio', na' mech de'en le'ido' che de'e

ca' bnežjon beṇə' yašə', nach da denao nada'. Na' catə' yežino' yoban' gan' zo Diozən', de'e zaquə'əche gatə' čhio'.

²³ Pero na' be'enə' cata' beyož benene' dižə' de'en gož Jeso'osən' le', gwzecha-choe' trist, čhedə' la' goque' to beṇə' gwni'achgua. ²⁴ Na' bgüia Jeso'osən' beṇə' gwni'anə', na' gwne': —Zdebəchgua naquən par to beṇə' gwni'a güe'e latjə par nič nabia' Diozən' le'. ²⁵ Zdebəchlə naquən par to beṇə' gwni'a güe'e latjə ṇabia' Diozən' le' cle ca par to camey teb to lo'o nag yešə'.

²⁶ Na' beṇə' ca' boso'ozenague' xtiže'enə' gwse'ene': —čNoxan' yečoj xni'a de'e malən' ža?

²⁷ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'en cui gaquə gon beṇəčhən', bito ṇacho cui gaquə gon Diozən' len.

²⁸ Nach Bedən' gože' le': —Neto' bagwlejšyčjto' family četo' ca' na' len de'en deito' par chonlilažə'əto' le' na' chzenagto' čhio'.

²⁹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li chnia', šə nole bagwlejšyčjle ližle, xo'olle, bišə'əle, xaxna'ale o xi'inle čhedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e,

³⁰ Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche lao yežlyo nga ṇa'a clezə ca de'e ca' na' beṇə' ca' bagwlejšyčjle. Na' catə' yežinle yoban' gone' par nič əbanle zejlicane.

De'e yoblə gosyixjue' Jeso'osən' de que gate'

³¹ Na' gwlej Jeso'osən' apostol ca' šižin ca'alə, na' gože' lega'aque': —Na'a šejcho Jerosalenṇə' gan' gaquə yoguə'əlo' de'en baboso'ozoj de'e profet ca' čhia', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəč. ³² Gaca' lao na' beṇə' ca' cui zjanaquə beṇə' Izrael, na' so'one' nada' borl na' yesə'əzi'čhiže'e nada', nach yoso'oža' xene'e cho'alaogua'anə'. ³³ Yesə'əyine' nada' yid sot nach so'ote' nada', pero yeyon ža yebana' ladjo beṇə' guat ca'.

³⁴ Pero disipl čhe' ca' bito gwse'ejni'ine' de'en gože' lega'aque'. Zjənčhol yičhja'ažda'oga'aque'enə', de'e na'anə' bito gwse'ejni'ine'en.

To beṇə' lčhol beṇə' Jerico bele'ine'

³⁵ Nach lao bazon əžin Jeso'osən' Jericon', to beṇə' lčhol chi'e cho'a nezən' chṇabe' carida. ³⁶ Na' benene' chesə'əde beṇə' zan, na' gwṇabe' bin' chac.

³⁷ Nach gwse'ene': —Jeso'os beṇə' Nasaretən' chdie' laogo'onə'.

³⁸ Na' gwṇe' zižjo gwne': —Jeso'os, len' naco' xi'in dia čhe de'e Rei Dabin', jbeyašə'əlažə'əšgwei nada'!

³⁹ Nach beṇə' ca' zjəžialao lao Jeso'osən' gosə'ədile' beṇə' lčholən' gwse'ene' de que cheyalə' soe' žizə, pero nachle gwne' zižjochlə gwne': —Len' naco' xi'in dia čhe de'e Rei Dabin', jbeyašə'əlažə'əšgwei nada'!

⁴⁰ Jeso'osən' gwleze' nach bene' mendad əžjsə'e beṇə' lčholən' laogüe'enə' na' catə' bgüiguə' beṇə' lčholən' lao Jeso'osən' nach gože'ene': ⁴¹ —čBi che'endo' gona' len le'?

Nach beṇə' lčholən' gože'ene': —Xana' benšga par nič yele'ida'.

⁴² Jeso'osən' gože'ene': —Bele'i. De'en chonlilažə'o nada' bač goc can' che'endo'onə'.

⁴³ Na' le'e bele'iteine' na' gwnaogüe' Jeso'osən' be'elaogüe'e Diozən', na' leczə ca' yoguə' beṇə' ca' besə'əle'ine' can' goquən' gwso'elaogüe'e Diozən'.

¹ Nach Jeso'osən' gwyo'e Jericon' na' gwdeze' yešla'a syodan'. ² Na' zo to beṇə' le' Saqueo. Naque' beṇə' gwnabia' che beṇə' gočixjw ca', na' naque' beṇə' gwni'a. ³ Gwdiljlaže'e naclə le'ine' Jeso'osən' pero bito goquə, chedə' nitə' beṇə' zan len Jeso'osən' na' Saqueon' goque' to beṇə' bčhecw dao'. ⁴ De'e na'anə' gwsa'adoe' gwdie' lao beṇə' ca' par jəšepe' to lao yag yixgüio ničh goc ble'ine' Jeso'osən', chedə' bazon te Jeso'osən' na'. ⁵ Pero na' catə' bžin Jeso'osən' xan yaguən', bgüie' lao yaguən' na' gože'ene': —Saqueo, beyetjdodo', chedə' cheyalə' yega'ana' ližo'on neže'.

⁶ Nach Saqueon' beyetjdoe' chebeine' nach beče'ene' liže'enə' na' be'elaogüe'ene'. ⁷ Pero na' beṇə' ca' zjənzag len Jeso'osən' catə' besə'ale'ine' can' goquən', yogue'e gosə'ənelaogüe'e gosə'əne': —Bazde' liž to beṇə' güen de'e mal par so'enə'. ⁸ Na' Saqueon' gwzeche' nach gože' Xanchon': —Xana', gašjə de'en deida' gwnežjua'an beṇə' yašə', na' de'en bagwcuə'a che beṇə' ca' bxoayaga' ničh gosə'əyixjue' mazəchlə ca de'en cheyalə' yesə'əyixjue', yonežjua' lega'aque' tap tantən'.

⁹ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Neža babebej Diozən' le' lao de'e malən' len family chio', na' de'e li banacle xi'in dia che de'e Abraannə' laogüe de'en bachonlilažə'əle Diozən' can' ben de'e xaxta'ocho Abraannə'. ¹⁰ Ca naca' nada', bselə' Diozən' nada' golja' beṇə' par zedəlo'ida' beṇə' ca' bachəsə'əbiayi' de que nži'ilaza'a lega'aque' na' par ničh con noe' so'onlilažə' nada' yebejəga'aca'ane' xni'a de'e malən'.

Jempl che ši beṇə' bnežjw xanga'aque'en lega'aque' chopə gueyoa pes güeja

¹¹ Na' žlac nežjənzag beṇə' chse'enene' dižə' de'en choe' Jeso'osən', be'elene' lega'aque' to jempl chedə' banite'e galə'əzə Jerosalennə' na' gwsa'aque' de que le'e solaote nabi'e nasyon Izraelən'. ¹² Nach gwne': —Lao to family blao bchoj to beṇə' gwyeye' to nasyon zitə' jene' de'en cheyalə' gone' par ničh solao nabi'e nasyon che'enə' catə' yežine'. ¹³ Na' antslə zese'e gwleje' ši mos che'enə' na' bnežjue' to toe' chopə gueyoa pes güeja. Nach gože' lega'aque': “Mech nga gonele negosy lao cui zoa.” ¹⁴ Pero beṇə' gwlaž che' ca' besə'əgue'ine' le'. Nach catə' beyož gwze'e bososele'e beṇə' lao xane'enə' ben' naquə rein' jse'eže'ene': “Bito chene'eto' nabiə' bengə neto'.” ¹⁵ Nach catə' bežin be'enə' laže'en de'e yoblə gwzolao gwnabi'e, nach bene' mendad əžja'ac xmosə' ca' ši laogüe'enə', beṇə' ca' bocua'anlene' mechən'. Gone'ene' ənezene' ja'acquə'ətə' bžino'one' gan len mechən' de'en bocua'anlene' to toga'aque'. ¹⁶ Beṇə' nechən' bžine' laogüe'enə' na' gože'ene': “Xana', xmecho' de'en bocua'anleno' nada' benən gan ši tant ca de'en bocua'ano'.” ¹⁷ Nach xane'en gože'ene': “Babeno' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyalə' gono'. Beno' can' cheyalə' gono' len de'e da'on bocua'anlena' le', na' de'e nan' gona' par ničh nabi'o ši syoda.” ¹⁸ Na' beṇə' əgwchopen' bžine' lao xane'enə' na' gože'ene': “Xana', xmecho' de'en bocua'anleno' nda' benən gan gueyə' tant ca de'en bocua'ano'.” ¹⁹ Nach gože' le': “Le' nabi'o gueyə' syoda.” ²⁰ Nach bžin yetoe' lao xane'enə' na' gože'ene': “Xana', nga de xmecho' de'en bocua'anleno' nada'. Bablažə'əchecha'an bey nga. ²¹ Bžeba' le' la' naco' to beṇə' zniə. Chono' gan de'en cui beno' žin chei, na' chzi'o cwseš che de'en chsa'az beṇə' yoblə.” ²² Nach gož xanen' le': “De'en bagwnao' ca' chlo'in de que napo' dolə'. Naco' mos mal. Chacdo' de que naca' to beṇə' zniə, de que chona' gan de'en cui bena' žin chei, na' chzi'a cwseš che de'en chsa'az beṇə' yoblə. ²³ Na' šə chacdo' chona' ca', žbixchen' cui gwlejo' xmecha'an beṇə' yoblə par ničh yezi'an len yichjei na'a babelə'a?” ²⁴ Nach gože' beṇə' ca' zjəzecha

cuite'enə': "Yeca'ale xmecha'an de'en bocua'anlena'ane' na' gwnežjwlen ben' banoḡə' čhopa mil." 25 Nach gwse'ene': "Xanto', banoḡə'əcze' ši tant ca de'en bocua'anleno'one'." 26 Nach gož beṇə' gwnabia'an lega'aque': "Echnia' le'e, ben' chon güen len de'en chnežjua'ane', gwnežjochcza' čhe'. Pero na' be'enə' cui chgon žin de'en chnežjua'ane', yeca'a de'e da'on noḡe'enə'. 27 Na' ca naḡə' beṇə' ca' čhasə'əgue'i nada', beṇə' ca' bito chse'ene ṇabi'aga'aca'ane', le'e žjə'xi'iga'aque' na' gotga'aclene' laogua' nga."

Gwso'elaogüe'e Jeso'osən' catə' beyo'e Jerosalennə'

28 Na' catə' beyož be' Jeso'osən' jempl nga, gwze'e zde' Jerosalennə'. 29 Na' catə' bgüigue'e yež Betfage na' Betania, gan' zo ya'a de'en nzi' ya'a Olibos, na' gwleje' čhopa disipl čhe' ca'. 30 Na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac yežən' chi' na', na' catə' šo'ole lao' yežən' le'ile to borrh dao' da'ab yag, bia cui nonə' cuia. Na' əsežleb na' əche'eleb ngala. 31 Šə non' ye'e le'e: "žBixchen' chsežleb?" na' ye'elene': "Xanto' nan' chyažjene'eb."

32 Nach beṇə' ca' bselə' Jeso'osən' gwsa'aque' na' besə'əle'ine'eb da'ab gan' gož Jeso'osən' lega'aque' ca'. 33 Nach lao' chosə'əseže'eb, xamb ca' gwse'le'iga'aque': —žBixchen' chsežle borrh da'onə'?

34 Nach disipl ca' gwse'e lega'aque': —Čhedə' Xanto'on chyažjene'eb.

35 Nach gosə'əche'eb lao' Jeso'osən' na' besə'əxoə xadoṇ čhega'aquen' cožə'əban', nach bosə'ožie' Jeso'osən' cožə'əban'. 36 Na' lao' zde' Jerosalennə' žie' cožə' borrhən', lao' nez gan' zde'enə' bosə'ošiljw xala'an beṇə'čhən'. 37 Na' gosə'əbigue'e galə'əzə Jerosalennə' na' besə'əžine' gan' yesyə'əyetje' ya'a Olibosən'. Nach yoguə'əloł disipl zan čhe' ca' zja'aclene' le' gwzolaə lechguale besyə'əbeine' na' gwzolaə gwso'elaogüe'e Diozən' žižjo gwso'e dižə' čhe yoguə'əloł de'en babesə'əle'ine' de'e zaquə' yebanecho. 38 Nach gosə'əne': —Sošga Rei čhechon' mbalaz ben' baza' nga bselə' Xancho Diozən' le'. Ledoye'ela'och Diozən' txen len beṇə' ca' nitə' gan' zoe'enə' čhedə' babene' par nič beṇə'čhən' gaquə' nite'e binlo len le'.

39 Na' entr beṇə' zan ca' gwnitə' balə beṇə' fariseo. Nach to čhope' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, ben' mendad nitə' disipl čhio' ca' žiza.

40 Nach boži'i; Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə' gwne': —Echnia' le'e, žalə' beṇə' quinga nite'e žizə, yej quinga so'osya'an əso'ela'on nada'.

41 Na' lao' bežine' galə'əzə Jerosalennə' bgüie' syodan' na' bene' xbab čhe beṇə' lao' syodan' na' gwchežyasa'e. 42 Na' gwne': —žžalə' bachejni'ile na'a nac gonle par sole binlo len Diozən'! Pero na'a nengašə'an len le'e. 43 Gwžin ža gwžin or catə' beṇə' contr čhele so'one' to yež de yej de'en šechj syodan' par nič notono gac yechoj syodan'. 44 Na' əso'ote' le'e na' xi'inle ca', na' yosyo'ochinje' syodan' na' yesyē'eyoslase' yej ca'. Can' gaquə' čhedə' bito chejle'ele de que Diozən' babselə' nada' laolen' par gaquə'ləna' le'e.

Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on ya'a yo'odao' əblaonə'

45 Na' Jeso'osən' bžine' yo'odao' əblaonə' na' gwzolaogüe' bebeje' yoguə'əloł beṇə' ca' chso'on ya'a chyona'. 46 Na' gože' lega'aque': —Nyojczən' le'e Xtižə' Diozən': "Liža'an naquən' to latjə gan' so'on beṇə' orasyon", pero na' le'e babenlen ca' to latjə gan' ža beṇə' bguan.

47 Na' bsed blo'ine' beṇə' ca' ža' yo'odao' əblaonə' yoguə' ža. Na' bxož əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moisežən' na' nochlə beṇə' blao čhe beṇə' Izrael ca' besyə'əyiljlaže'e naclə so'one' par

əso'ote' le'. ⁴⁸ Pero bito besə'əzelene' naclə so'one' len le', çhedə' yoguə' beṇə' yeziqə'əchlə besyə'əbeichgüeine' xtiže'enə'.

20

Yelə' gwnabia' che Jeso'osən'

¹ To ʒa lao bsd blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' lo'o yo'odao' əblaonə' na' chyixjui'e dižə' güen dižə' cobə' che Diozən', besə'əžin bʒoz əblao ca' na' nochlə beṇə' gola beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'. ² Na' gwse'ene': —Gwnaşc neto', ʒnac goquən' gwxi'o yelə' gwnabi'an na' non' beṇ le' yelə' gwnabia'anə' par gono' de'e ca' chono'?

³ Na' boži'e xtižə'əga'aquen' gwne': —Leczə de to de'e nabda' le'e, lenaşc nada', ⁴ ʒnon' bselə' de'e Juannə' bide' bçhoe' beṇə' nis? ʒDioz nan' bsele'ene' o šə beṇə' yoblən'?

⁵ Na' bosoxi'e gosə'əne': —ʒBi nacho? La' šə nacho de que Diozən' bsele'ene' de'e Juannə' par bçhoe' beṇə' nis, nach əne' chio'o: “ʒBixçhen' bito gwyejle'ele che'?” ⁶ Na' šə nacho de que bide' to gwłazze', nach yoguə' beṇə' quinga yosa'əšž'e' chio'o yej çhedə' chse'ejni'ine' de que de'e Juannə' goque' to profet beṇə' bselə' Diozən' par be'e xtiže'enə'.

⁷ Nach gwse'e Jeso'osən' de que bito zjənezene' non' bselə' de'e Juannə'.

⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Leczə ca' nada' bito ənia' non' beṇ nada' yelə' gwnabia' par gona' de'en chona'.

Jempl che mos mal ca'

⁹ Na' be'e jempl nga bzejni'ine' beṇə' ca' choso'ozenag che' de que notə'ətezə beṇə' šə choncə yichjlaogü'e cui chejle'e che' cuiayi'e. Na' gwne': —To beṇə' goze' zan yag obasən' na' bocua'əne'en lao na' beṇə' ca' yoso'ogüia yoso'oye'en, na' gwze'e gwyeye' ga yoblə na' jəyega'əne' sša. ¹⁰ Catə' bžin ʒa par yesyə'ətobe' cwsešən', bsele'e to mos che'enə' lao beṇə' ca' chsa'ape' yag obasən' par niç yosyo'onežjue'ene' to tlcw che cwsešən' de'en cheyalə' si' xane'en. Na' beṇə' ca' chsa'apə yag obasən' gosə'əyine' mosən' na' bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'. ¹¹ Nach xanga'aque'en bsele'e yeto mosən', na' leczə gosə'əyine'ene' na' gwso'one'ene' borl, na' bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'. ¹² Nach bselə' xanga'aquen' mos əgwyone, na' leczə gwso'otlate'ene' xte gwso'onene' güe' na' besyə'əbeje'ene' fuerlə.

¹³ Nach xan yag obasən' gwne': “ʒNacxa gona'? Egwselə'a xi'ina' bi'in chacçgüeida' chei, la' šəquə gwsa'apəlje'ebo' respet.” ¹⁴ Pero beṇə' ca' chsa'apə yag obasən' catə' besə'əle'ine' xi'ine'əne' gosə'əne' entr lega'acze': “Bengan' xi'in xan yag obasən' na' len' si' biennə'. Leda' gotchone' par niç si'icho bien che x'e'enə'.” ¹⁵ Nach besyə'əbeje'ene' fuerlə güertən' na' gwso'ote'ene'. Na' ʒnacxa bentgua xan yaguən' len lega'aque'enə' ʒa? ¹⁶ Jəyeni'tlaogü'e' lega'aque', na' begüe'e yaguən' lao na' beṇə' yoblə. Na' beṇə' ca' ʒa'anə' catə' gwse'ene' dižə' quinga de'en be' Jeso'osən' gosə'əne': —jCatec de'e mal juisy de'e ca' goquən'!

¹⁷ Na' Jeso'osən' bgüiachgü'e' lega'aque' na' gože' lega'aque': —ʒBixa zejen ʒa, de'en nga nyojən' le'e Xtižə' Diozən' çhia' de'en gwxaquə'əlebəda' ca yejsquin?, nan:

Yej de'en cui gwso'olazə' mues güen yo'o ca', len banaquən yej squin.

ca' yesyá'əbane'. ³⁸ Na' n̄ezecho beṇá' ca' nite'e len Diozán' chedá' Diozán' bito naque' Dioz che beṇá' guat, sino naque' Dioz che beṇá' zjəmban. Na' yoguá' beṇá' bagwso'onlilažá' Diozán' n̄e'e zjəmbane' par chso'elaogüe'ene'.

³⁹ Na' balə beṇá' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moisezán' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, binlo boži'o xtižá'əga'aque'ena'.

⁴⁰ Na' bitoch besyá'əyaxjene' jbi yesá'əṇabene' le'.

Cristán' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'

⁴¹ Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Bixchen' chəsá'əna beṇá' che Cristán' de que naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'? ⁴² Cui de'e Dabin' bzoje' le'e libr gan' žia Salmos, gwne':

Xancho Diozán' gože' Xana'ana':

“Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen.

⁴³ Na' gona' par nich n̄itá' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇá' contr chio' ca' xni'oná'.”

⁴⁴ Na' de'en gwna de'e Dabin' de que Cristán' naque' Xane', žəcabi zejen de que Cristán' naque' mazəchlə ca xi'in dia che'ena' ža?

Xtolá' beṇá' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moisezán'

⁴⁵ Na' gože' disipl che' ca' len yoguá' beṇá' yeziquá'əchlə bosó'ozenag che', gože' lega'aque': ⁴⁶ —Le'e gon xbab nich cui gonle can' chso'on beṇá' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moisezán'. Lega'aque' chesyá'əbeine' chəsá'əlaže'e zjənyaze' lachá' tonə, na' chesyá'əbeine' catá' beṇá' chəsá'əguape' lega'aque' diox na' chəsá'ənope'e na'aga'aque'ena' do lao lquey. Lega'aque' chse'enene' yesá'əbi'e gan' chəsá'əbe' beṇá' blao catá' chja'aque' yo'odao' na' catá' chac lni. ⁴⁷ Na' choso'oxoayague' no'olə gozebə ca' par nich no'ol ca' chəsá'ənežjue' lega'aque' ližga'aque' len bichlə de'en de chega'aque'. Na' catá' chso'one' orasyon, chso'echgüe' dižá' parzə nich choso'oxoayague' beṇá'. Mazəchlə castigw chega'aque' əgwnežjo Diozán' clezə ca' che beṇá' yeziquá'əchlə chedá' chso'one' de'e mal ca' zjənac ca' len zjənezene' can' na' lein'.

21

To no'olə gozebə be'e Diozán' xmeche'ena'

¹ Jeso'osən' bgüie' gan' bosó'onežjo beṇá' ca' mechán' par yo'odao' əblaoná', na' ble'ine' beṇá' gwni'a ca' gosá'əgüe'e xmechga'aque' lo'ina'. ² Na' leczə ble'ine' to no'olə gozebə no'olə yašá' gwlo'e chopə sentab dao' che'ena' lo'i gan' gosá'əgüe'e mechán' par yo'oda'ona'. ³ Nach Jeso'osən' gwne': —De'e li əchnia' le'e, no'olə gozebən' naque' beṇá' yašá', pero bagwlo'e de'e zaquá'əch lao Diozán' ca' yoguá' beṇá' ca' yelá'. ⁴ Lega'aque' gosá'əgo'oxo xmechga'aque' de'e checho'onən lao yelá' gwni'a chega'aque'ena', pero no'olə nga lao yelá' yašá' yelá' zi' che'ena' bagwlo'e yoguá' ca' ga' de'e de che'.

Gwžin ža yosyo'ochinjje' yo'odao' əblaoná'

⁵ Na' ca' naquə balə disipl ca' gwso'e dižá' catec xoche naquə yo'odao' əblaoná' ca' naquə gwso'one'en de' yej xoche de'e zaque'e na' yo'on bi de'en bosó'onežjo beṇá'. ⁶ Nach gože' lega'aque': —Ca' naquə yo'odao' əblaoná' de'en chle'ile nga, gwžin ža yosyo'ochinj beṇá' doxenən' na' notoch no'le' len.

De'en gaquə catá'ən bazon baozə šo'o fin che yežlyon'

⁷ Na' gosá'əṇabene' Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr ždo batá'əquə gaquə de'e nga nao' nga? na' žnac gaquə gacbe'ito' catá' bazon baozə gaquə can' na'ona'?

⁸ Na' gože' lega'aque': —Le'e gon xbab niçh notono əxoayag le'e par niçh šejle nez yoblə. Beṇə' zan beṇə' goxoayag la'aque' yesə'əne': “Nadan' Cristən' na' bazon gaquə' juisyan'.” Pero le'e bito əgwzenagle xtižə'əga'aque'enə'. ⁹ Na' catə' yene'ele dižə' de que chac gwdilə o de que gwaquə' gwdilə, bito žeble, çhedə' zgua'atec de'e quinga cheyalə' gaquə'. Pero na' bitonə' žin žan' par šo'o fin çhe yežlyon'.

¹⁰ Nach gože' lega'aque': —Ze'e šo'o fin çhe yežlyon' yedilə yež contr yež na' nasyon contr nasyon. ¹¹ Na' leczə' zan yež de'e zjəchi' doxenlə yežlyon' xo'ochgua, na' gaquə' bgüin, na' cue'e yižgüe'. Na' yesə'əžebchgua beṇəçhən' catə' yesə'əle'ine' de'en gaquə' le'e yoban'.

¹² Pero ze'e gaquə' yoguə' de'e quinga catə' yesə'əzene' le'e, na' yoso'oçhi' yoso'osaque'e le'e, na' so'one' le'e lao na' bxoç ca' na' yesə'əyixjwga'aque' le'e ližya. Na' yesə'əçhe'əxəxje' le'e do lao rei na' lao gubernador par sa'ogüe' xya çhele çhedə' chonlilažə'əle nada'. ¹³ Na' lao chac de'e quinga, le'e güe'ech xtižə'anə'. ¹⁴ Pero na' bito gonle xbab nac yoži'ile xtižə'əga'aque'en catə' əžinle lao beṇə' gwnabia' ca' gan' sa'ogüe' xya çhele. ¹⁵ Nada' gona' le'e xbab na' yelə' sin' par niçh gaquə' yoži'ile xtižə'əga'aque'enə' sin cui bi yesə'əne' na' bito gaquə' so'one' par se'ejle' beṇə' yoblə de que babenle de'e mal. ¹⁶ Na' tant yesə'əgue'i beṇə' le'e xte xaxna'ale ca' na' beṇə' bišə'əle na' bišə'əljuežjle na' beṇə' migw çhele ca' so'one' le'e lao na' beṇə' contr çhele ca' na' əso'ote' ballə. ¹⁷ Na' casi yoguə' beṇəçhən' yesə'əgue'ine' le'e çhedə' chonlilažə'əle nada'. ¹⁸ Na' le'e gon xbab de que chapə chye Diozən' le'e. Na' bito güe'e latjə cuiyai'ile. ¹⁹ Na' gone' yelə' mban zejlicane çhelen' šə sole co'o gwçhejlažə'əle len yoguə'əlol de'en so'onene' le'e.

²⁰ Na' catə' le'ile soldad zan zjənyeçj zjəmbi'e Jerosalennə', na' ənezele de que bazon cuiyai'in. ²¹ Na'a ža, le'e nitə'əle distrit çhe Jodean' cheyalə' yexonjle catə'an bachac ca' na' žja'acle do ya'ada'ote. Na' le'e nitə'əle lao' syodan' yesə'əcdole, na' le'e nitə'əle fuerlə syodan' bito gonle xbab yeyo'ole. ²² Cana' gwnežjo Diozən' castigw çhe beṇə' ca' ža' syodan' por ni çhe xtolə'əga'aque'enə' par niçh gaquə' can' nyojən le'e Xtižə' Diozən'. ²³ Na' ca' tyempən' lechguale zdebə gaquə' len no'ol ca' zjənoa' bdəo' na' no'ol ca' çhəso'əguažə' bidəo'. Lechguale çhi' saquə' beṇə' ca' ža' doxenlə Jodean', çhedə' Diozən' əžə'achgüe' lega'aque'. ²⁴ Soldad ca' so'ote' baləga'aque' len spad, na' yebəle' yesə'əçhe'əxəxj soldad ca' nasyon ca' de'en zjəchi' doxenlə yežlyon'. Na' beṇə' ca' cui zjənaquə' beṇə' Izrael yosyo'oçhinje' yo'o ca' de'en ža' Jerosalennə' na' yoso'olej yosə'əšošje'en. Pero na' babžia Diozən' bia' əžin ža' catə' beṇə' ca' cui zjənaquə' beṇə' Izrael bitoch yesə'ənabi'e nasyon Izraelən'.

Yida' Jesocrisən' de'e yoblə

²⁵ Ca' naquə' bgüiž, bio' na' beljw ca', gaquə' de'e yebanecho len lega'aquan. Na' beṇə' ža' yežlyon' sa'aquene' tolə na' sa'acžejlaže' e tant sšag gon nisdə'onə' de'en gwliš be'ena' len. ²⁶ Na' beṇə' ža' yežlyo nga sa'ate' šlat tant yesə'əžebe' de'en gaquə', çhedə' Diozən' əgwsinse' yoguə' de'e ca' chle'icho le'e yoban'. ²⁷ Na' cana'ach beṇə' ža' yežlyon' yesə'əle'ine' nada' yida' de'e yoblə to lo'o bejw, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəçh. Yida' len yelə' guac xen chia'anə' par niçh gwlo'a de que naca' le'ezelaogüe beṇə' blaə. ²⁸ Na' catə' soləo gaquə' de'e quinga, le'e gondiplažə' na' le'e yebēi, çhedə' bazon əžin ža' catə' yida' de'e yoblə par yoslə' le'e lao yoguə' de'e mal.

²⁹ Na' Jeso'osan' be'elene' lega'aque' to jempl na' gože' lega'aque': —Le'e ggüiašč can' chon yag yixgüion' o bitə'ətezə' yag yoblə. ³⁰ Catə' chle'ile bachebia

xlague'e nach nezele de que bach zon yela' yejon'. ³¹ Na' lecza ca' catə' le'ile gaquə de'e quinga bagwnia' ze'e gaquən', cana'ach ənezele de que bazon əgwlo'e Diozən' yelə' gwnabia' che'enə'.

³² De'e li əchnia' le'e, bitonə' gat le'e nitə'əle tyemp nga catə' solao gaquə yoguə'əlo' de'e ca'. ³³ Ca naquə de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' yežlyon' yesa'əde chei, pero ca naquə xtiž'a'anə' caguə de'e te cui gaquə can' nanə'.

³⁴ Na' le'e gon xbab par niç cui gacle benə' lia na' benə' güe'e zo na' par niç cui sole yelə' yežejele. Nchol' yichjla' aždəo' benə' ca' zjənaque' benə' lia na' benə' güe'e zo na' benə' ca' chesyə'əlal chesyə'əžeje. Bito nite'e probnid catə'an selə' Diozən' castigw çhega'aque'. ³⁵ Na' lecza yoguə' benə' yeziquə'əchlə' ža' yežlyon' benə' cuiṇə' so'onlilažə' nada' bito nite'e probnid. ³⁶ Pero le'e ža, leso probnid dote tyemp, le'e gon orasyon par niç catə' gaquə de'e quinga Diozən' gaquəlene' le'e par niç cui bi gaquəle na' par niç yedəsole len nada', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' benə'ach.

³⁷ Na' yoguə' ža gwzo Jeso'osən' bsd blo'ine' benə' ža' lo'o yo'oda' əblaonə'. Nach yoguə' že' beyeje' lao ya'a de'en nzi' ya'a Olibos. ³⁸ Na' yoguə' zil tempran besə'əžin benə' zan par bosə'ozenague' che' lao bsd blo'ine' lega'aque' lo'o yo'oda' əblaonə'.

22

Boso'oxi'e can' so'one' yesa'əzene' Jeso'osən'

¹ Na' goquən' bazon baözə lni pascon' de'en chalə' Jerosalenə' catə'an chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchiḅə. ² Na' bḅoz əblao ca' na' benə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezan' besyə'əyilje' naclə so'one' par ədola' Jeso'osən' sin cui no gacbe' i na' əso'ote'ene'. Gwso'one' ca' çhedə' besə'əžebe' šə bi so'one benə' lega'aque'.

³ Nach gwyo'o gwyaz Satanasən' yichjla' aždəo' Jod Iscariotən' ben' naquə cuent len apostol ca' šižin. ⁴ Gwyəje' lao bḅoz əblao ca' na' lao benə' ca' zjənaquə gwnabia' che' xə'ag yo'odaon' na' bosə'oxi'e naclə so'one' par gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'. ⁵ Na' leçgualə besyə'əbeine', na' gwso'one' lyebe yosə'ənežjue'ene' mech. ⁶ Na' Jodən' gw Xenlaže'e len lega'aque' na' gwzolaogwche'enaogüe' batə'əquən' so latjə gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque' catə' cui ža' benə' zan len le'.

Gwsa'ogüe' xše' na' Jeso'osən' blo'ine' lega'aque' can' so'one' par žjesyə'əzaləže'e ca de'en gate'

⁷ Na' bžin žan' catə'an chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchiḅən. Na' ža na'anə' naquən žan' cata' chso'ote' xilə' dao' par çjəsyə'əzaləže'e can' bosla Diozən' de'e xaxta'oga'aque'enə' lao na' benə' Egipto ca'. ⁸ Nach Jeso'osən' gwleje' Bedən' len Juannə' na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac na' le'e žje'esi'ini'a de'en gaocho lao lni pascon'.

⁹ Nach gwse'ene': —žGan' che'endo' žje'eni'aton'?

¹⁰ Nach gože' lega'aque': —Catə' bagwyo'ole syodan' na' yežagle to benə' byo ben' noa' che'e nis ya'a yene'. Le'e žjənaotelene' na' šo'ole len le' lo'o yo'onə'.

¹¹ Na' ye'ele xan yo'onə': “Maestrən' ne' gonšgo' to cuart gan' güe'eni'ato' de'en gaolento'one' xše' lni pascon' neto' disipl che'.” ¹² Nach əgwlo'ine' le'e to cuart xen de'en zo žcuia la'alə, na' lo'o cuartən' zo to mes na' bichlə de'e chyažjecho. Lo'o cuart na'anə' əgws'i'ini'ale de'en gaocho lao lni pascon'.

¹³ Nach gwsa'aque', na' yoguə'əlo' cayanə'anə' gože' lega'aque'enə' goquə. Nach bosə'əsi'ini'e de'en gwsa'ogüe' lni pascon'.

14 Na' catə' bžin or, gwchi'e cho'a mesən' len disipl che' ca'. 15 Nach gože' lega'aque': —Lechguale gwzelaža'a gaogua' yelə' guao che lni pascon' nga len le'e antslə ze'e chi' saca'a par gata'. 16 Chnia' le'e, zelao na'a gaogua'an. Xte catə'əch babloe' Diozən' yelə' gwnabia' che'enə', cana'ach gaogua'an de'e yobla.

17 Na' gwxi'e basən', be'e yelə' choxcwlen che Diozən' nach gwne': —Le'e si'in na' le'e ye'ej yogua'əle latə' güejə de'en yožə lo'o bas nga. 18 Chnia' le'e zelao na'a che'ėja' bino che oban' nga. Xte catə'əch babloe' Diozən' yelə' gwnabia' che'enə', cana'ach ye'ėja'an de'e yobla.

19 Nach gwxi'e yetxtilən' na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bzojje'en na' bnežjue'en lega'aque'. Na' gože' lega'aque': —De'e ngan' cuerp chia' de'en chsanlaža'a por ni che le'e. Quinga gonle par žəyezalaža'əle bi zežen par le'e ca de'en so'ote' nada'.

20 Na' leczə bexe'e basən' catə' babeyož gwsa'ogüe' xšen' na' gože' lega'aque': —De'en yožə lo'o bas nga zežen de'e cobə de'en non Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' le'e. Na' solao gone' can' none' lyeben' chedə' so'ote' nada' na' laljə xchena'anə' por ni chele.

21 Na' de'e li ben' gone' nada' lao na' beņə' ca' so'ot nada' chaolene' nada' txen nga. 22 Banaquəczən' chia' gata', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beņach, pero įprobchguazə be'ena' gon nada' lao na' beņə' ca'!

23 Nach disipl ca' gosə'əzolaogüe' gosə'ənbene' ljuēžjga'aque' noe' entr lega'aque'n' gon de'e malən' nac ca'.

Gwsa'acyože' entr lega'acze' noen' naquəch blaο

24 Na' leczə gosə'əzolaogüe' gwsa'acyože' entr lega'acze' noen' naquəch beņə' blaο. 25 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nita' rei che to to nasyon ca' na' chəsə'ənabi'e beņə' nita' xni'aga'aque'. Na' beņə' gwnabia' ca' chse'enene' əsoe' beņə' dižə' chega'aque' de que zjənaque' beņə' güenchgua. 26 Pero caguə can'. Šə no le'e nacle beņə' blaοch, bito cheyalə' yene'ele əso'elao' beņə' le'e. Na' šə no le'e nacle beņə' chgüia chye beņə' chso'elao' Diozən', cheyalə' sole par gaquəlen ljuēžjle. 27 Le'e gon xbab non' naquəch beņə' blaο, čəbe'enə' chi' cho'a mesən', o šə xmosə' ben' chon mendadən'? Clarczən' naquən de que ben' chi' cho'a mesən' naquəche' blaο. Ca naquə nada' zoa' par gaquəlena' le'e la'anə'əczə naca' xanle.

28 Le'e bito chbejyichjle nada' lao yogua'əloj de'en chy' chzaca'a. 29 Na' ca naquə Xa'anə' bano'e chia' par nič nabi'a, leczə nada' bano'a chele par nič nabi'ale. 30 Na' gona' par nič ye'ej gaole txen len nada' catə' yežinle gan' nabi'a. Na' leczə gona' par nič le'e əggüia əgwyele family ca' šižin, beņə' ca' zjənaquə xi'in dia che de'e Izraelən'.

Jeso'osən' gwne' de que Bedən' cui chebe' šə nombi'ene'

31 Nach Jeso'osən' gože' Simon Bedən': —Ben xbab chio', bagwñab Sathanasən' gaco' lao ne'in par nič gonən le' prueb šə güejyichjo' cuich gonlilažo'o nada'. Na' de'en gonən len le' gwxaquə'əleben ca de'en chon to beņə' catə' chdie' trigon' rner par chega'an de'e güen. 32 Pero na' nada' babena' orasyon par le' par nič ca' bito cuejyichjo' can' chonlilažo'o nada'. Na' catə' babediņdo' xtolo'onə', btiplažə' beņə' bišo'o quinga.

33 Nach Bedən' gože'ene': —Xana', bagwçhoglaža'a sa'alena' le' caguə ližya na'azə sino xte gatlenca' le'.

34 Na' Jeso'osən' gože'ene': —Bed, əchnia' le' bito cuež lecon' neže' antslə ze'e gaquə šon las cui chchebo' de que nombi'o nada'.

Jeso'osən' gože' disipl che' ca' de que bazon yoso'oçhi' yoso'osaquə' beṇə' lega'aque'

³⁵ Na' gože' disipl che' ca': —ǰEde de'e byažjele catə' bselə'a le'e jətixjue'ile xtižə'anə? Bselə'a le'e sin cui bi'ale mech na' nic bsod, na' nic bi'ale xelle.

Nach gwse'ene': —Bitobi byažəto'.

³⁶ Na' gože' lega'aque': —Pero ṇa'a ža šə ṇaple mech cheyalə' gua'alēn, na' leczə ca' gua'ale bsod. Na' šə bito bi spad chelenə' de, le'e gotə' xadon chelen' par si'ilen. ³⁷ Echnia' le'e gonle ca' chedə' gaquə chia' can' nyojczən le'e Xtižə' Diozən', nan: “So'onene' le' can' chso'one' len beṇə' chon de'e mal.” Na' bacheyož chac yoguə'əloł de'en nyojən chia'.

³⁸ Na' gwse'ene': —Xanto', bgüiašč nga no'ato' chopə spad.

Nach gože' lega'aque': —Guaquəczən.

Jeso'osən' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

³⁹ Nach bechoje' yo'onə' na' ca naquə costombr che' beyeje' ya'a de'en nzi' Olibos nach disipl che' ca' jəsə'ənaogüe'ene'. ⁴⁰ Na' catə' besyə'əžine' latjən' gože' lega'aque': —Le'e gon orasyonṇə' niçh cui co'o gwxiye'enə' le'e nez mal.

⁴¹ Na' gwle'e lega'aque' zitə' ca gan' zelao əžin to yej de'e gwzələ' to beṇə', na' bzo xibe' na' bene' orasyonṇə'. ⁴² Gwne': —Xa, beṇšga par niçh cui çhi' saca'a šə can' chazlažo'o, pero bito che'enda' de'e nia' nada' gaquə, sino gaquə can' əṇao le'.

⁴³ Na' to angl beṇə' za' yoban' blo'elaogüe' le' na' be'e le' fuers balor.

⁴⁴ Na' žlac lechgualə chžaglaogüe' len yichjla'aždaogüe'enə' gwzolaog chžaglaogche' chone' orasyonṇə' xte beyačlojje' na' nis yes che'enə' beyaquən ca tlabə güeje' chen de'en naquə cheļsoṇ besə'əyinjten lao yon'.

⁴⁵ Na' bezeche' na' catə' bežine' gan' nitə' disipl che' ca' jəyedi'e lega'aque' chəsə'ətase' tant nite'e trist. ⁴⁶ Na' gože' lega'aque': —ǰBixchen' chtasle? Le'e ças, le'e gon orasyon niçh cui co'o gwxiye'en le'e nez mal.

Jodən' bdie' Jeso'osən' lao na' soldad ca'

⁴⁷ Na' ca' neçho'ete Jeso'osən' dižə'ənə' catə' bžin ben' le Jod, ben' naquə cuent lao disipl ca' šižin, na' nçhe'e beṇə' zan. Na' bgüigüe'e gan' zo Jeso'osən' na' gwdaogüe'ene' bžidən', pero caguə do laže'en bene' ca'. ⁴⁸ Nach gož Jeso'osən' le': —Jod, çəlen to bçid gono' nada' lao na' beṇə' quinga, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəçh.

⁴⁹ Na' catə' besə'əle'i disipl che' Jeso'osən' can' gaquə che'enə' gwse'ene': —Xanto', çəgwyinto' beṇə' quinga spad cheto'onə'?

⁵⁰ Na' toe' gwদিনen' mos che beṇə' gwnabia' che bçoz ca', na' gwçhogtechgüe' nague' liçhan'. ⁵¹ Pero Jeso'osən' gože'ene': —Ljoye'enə'.

Nach gwdane' nag mosən' na' beyone' le'. ⁵² Jeso'osən' gože' bçoz əblao ca' na' beṇə' gwnabia' che xa'ag yo'odaonə', na' beṇə' golə beṇə' blao ca', beṇə' ca' zja'ac zjəsə'əxene'ene', gože' lega'aque': —ǰEca to beṇə' bguannə' chsaquə'əlebele nda' za'acle len spad len yag zedexenle nada'? ⁵³ Yoguə' ža gwçhi'a len le'e lo'o yo'odao' əblaonə' na' bito gwxenle nada'. Pero ṇa'a babžin or par gonele nada' con can' chene'ele, na' babžin or gaquə can' chene'e gwxiye'enə' de'en chnabia' beṇə' ca' chsa'aš lo'o de'e žçholən'.

Bedən' bito gwçhebe' šə nombi'e Jeso'osən'

⁵⁴ Nach gosə'əzene' Jeso'osən' na' gosə'əçhe'ene' liž ben' naquəch bçoz əblao che ṇasyon Izraelən'. Nach Bedən' zjənaogüe' Jeso'osən' zitə' zitə'ələ. ⁵⁵ Na' bosə'oxene' yi' chy'o' çhe bçoz əblaonə' na' gosə'əbi'e cho'a yi'inə', na' gwçhe'

Bedən' len lega'aque'. ⁵⁶ Na' to no'olə criad ble'ine' le' chi'e cho'a yi'inə', na' bgüie' le' na' gwne': —Leczə len bengə naque' txen len Jeso'osən'.

⁵⁷ Pero Bedən' bito gwçhebe' šə nombi'e Jeso'osən', na' gwne': —No'olə, bito nombi'ane'.

⁵⁸ Na' chacczə šlož yeto beṇə' ble'ine' Bedən' na' gože'ene': —Lenczon' naco' txen beṇə' ca'.

Nach Bedən' gože'ene': —Beṇə', bito lena' lega'aque'.

⁵⁹ Gwde to or yetoe' gwne': —De'e licza naquə bengə txen len Jeso'osən', chedə' naque' beṇə' Galilea.

⁶⁰ Na' Bedən' gože'ene': —Beṇə', bito nezdə' bi dižə'ən cho'o'.

Na' lao necho'ete Bedən' dižə'ən ca' le'e gwchežte to lecw. ⁶¹ Na' Xançon' gwyechje' bgüie' Bedən', na' jəsə'alažə' Bedən' dižə' de'en gož Xançon' le' catə'ən gwne': “Bito cuež lecon' neže' antslə ze'e gaquə šon las cui çhebo' de que nombi'o nada.” ⁶² Na' Bedən' bechoje' gan' ža' beṇə' ca' na' gwchežyašə'əchgüe'. Na' de'e juisy de'e goquene'.

Gosə'azi'ichizə'e Jeso'osən'

⁶³ Na' xa'ag yo'odao' ca' beṇə' ca' gwso'oxə' Jeso'osən' gwso'onene' borl na' gwso'ot gosə'əyine' le'. ⁶⁴ Na' bosə'oçheje' to lachə' lao Jeso'osən' na' gosə'əyine' le'. Na' gwse'ene': —Gwneya'ašč žnon' chyin le'?

⁶⁵ Na' gwyanch dižə' de'en gosə'əne' contr le' gosə'azi'ichizə'ene'.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao beṇə' golə beṇə' blao çhe nasyon Izraelən'

⁶⁶ Na' catə' gwyeni'ina' beṇə' golə beṇə' blao çhe nasyon Izraelən' na' bçoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' besyə'əžague' na' gwso'one' mendad par gwyej Jeso'osən' laoga'aque'enə' gan' chəsə'anabi'ena'. Nach gwse'ene': —Gwnašč neto' šə len' naco' ben' gwlejš Diozən' par gaquəleno' nasyon çhechon'.

Nach gože' lega'aque': ⁶⁷ —Žalə' nia' de que naca' Cristən' ben' gwlejš Diozən' par gaquəlena' nasyon çhechon' bito šejle'ele çhia'. ⁶⁸ Na' žalə' bi nabda' le'e nic yoži'ile xtiža'ana'. ⁶⁹ Nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəçh, na' dezd na'a cui'a cuit Diozən' par niçh nabi'a txen len le', Dioz ben' chnabia' doxenlə.

⁷⁰ Nach yogue'e gwse'ene': —žElen' naco' Xi'in Diozən'?

Na' gože' lega'aque': —Le can' nale nan' naca'.

⁷¹ Nach gosə'əne': —žNochxa testigw chyažjecho? Chio'on babenecho na'a chžia chnite'e Diozən' de'en ne' ca'.

23

Bosə'əcuiše' Jeso'osən' lao Pilatən'

¹ Na' yoguə'əlol beṇə' zan ca' gosə'əzeche' nach gosə'əche'ene' lao Pilatən'.

² Na' gwzoloə bosə'əcuiše' Jeso'osən' gosə'əne': —Bagwçhoglaoto' çhe bengə de que cheyaļə gate' ca de'en chta chne' nasyon Izraelən'. Na' leczə chžone' chixjwto' impuest de'en chnab Rei Sesarən'. Nach leczə ne' de que le' naque' Cristən' ben' gwlejš Diozən' par gaquəlene' nasyon çheto'onə' na' naque' to rei.

³ Nach Pilatən' gože'ene': —žElen' naco' rei çhe beṇə' Izrael ca'?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Le can' nao' nan' naca'.

⁴ Nach Pilatən' gože' bçoz ca' na' beṇə' zan ca' nžag laogüe'ena': —Bitobi chla'alaon šə bi dolə' napə bengə.

⁵ Pero na' gosə'əneche' gosə'əne': —Chta chne' yoguə'əlol beṇə' ža' Jodea nga len de'en chsed chlo'ine'. Gwzoloə bsd blo'ine' Galilean' pero leczə nga bachsed chlo'ine' na'a.

Pilatān' bsele'e Jeso'osān' lao Erodān'

6 Catā' bene Pilatān' can' gosā'āne', gwnābe' šā Jeso'osān' naque' beṇā' Galilea. 7 Na' catā' goche'ine' de que Jeso'osān' ze'e Galilean' gan' chnābia' gobernador Erodān', na' bsele'ene' lao Erodān', la' ca or na' zo Erodān' Jerosalennā'. 8 Catā' Erodān' ble'ine' le' bebeine' chedā' bagoc sša chene'ene' le'ine'ene'. Babenene' xtižā' Jeso'osān' na' gwzoe' lez le'ine' to de'e zaquā' yebanene'. 9 Nach de'e zan gwnābene' Jeso'osān', pero ni to dižā' che'enā' cui boži'i Jeso'osān'. 10 Bxoz āblao ca' na' beṇā' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezān' gosā'āzeche' galā'āzā na' bosā'acuiše'ene' len zan dižā'. 11 Na' Erodān' len soldad che' ca' gwzoloao gosā'āzi'čhiže'ene' na' gwsō'onene' borl. Nach catā' beyož bosā'āguacue'ene' to lacha' xoche juisy, bosā'āsele'ene' lao Pilatān'. 12 Na' dezd ža na' gwsa'ac Erodān' len Pilatān' migw, chedā' antslā besā'āgue'i ljuēžga'aque'.

Gosā'āchoglaogü'e en gat Jeso'osān'

13 Nach Pilatān' betobe' bxoz āblao ca' na' beṇā' gwnābia' ca' nach len beṇā' žā' gan' chso'one' yelā' jostisān'. 14 Na' gože' lega'aque': —Le'e bedāgua'ale benga laogua' nga, na' gwnale che' de que chta chne' beṇā' Izraelān'. Nada' bač gwnābyožāda'ane' laole nga, na' ca xyan' de'en chaole che', ni to de'e xinj cui chželda' šā bin' none'. 15 Na' leczā ca' Erodān' bitobi xtole'e bželene', na' bossele'ene' laoto' nga. Na' naquān clar bitobi ben benga de'e cheyalā' gate'. 16 Na' na'a con gona' mendad yesā'āyine'ene' na' āgwsana'ane'.

17 Gwne' ca' chedā' gotā' to costombr chega'aque' de que āgwsane' to beṇā' pres lao yoguā' lñi pascon'. 18 Na' yoguā' beṇā' ca' ža' na' gwsō'osye'e, tozā ca gosā'āne': —iEchotega benga gate', na' āgwsano' Barrabasān'!

19 Na' ca naquā Barrabasān' gosā'āyixjue'ene' ližya chedā' le' bxie' gwdilā lao syodan' na' goque' to beṇā' güet beṇā'. 20 Na' Pilatān' de'e yoblā gwnābene' lega'aque' šā āgwsane' Jeso'osān'. 21 Pero gwsō'osye'e gosā'āne': —iBde'e le'e yag corozān'! iBde'e le'e yag corozān'!

22 Na' de'e āgwyon' lase gož Pilatān' lega'aque': —iBi de'e mal bene'enā'? Ni to de'e xinj cui cheželda' šā bin' none'. Na' con gona' mendad yesā'āyine'ene' nach āgwsana'ane'.

23 Pero con gwsō'osye'e yelatā' zižjoch gosā'ānabe' par āgwde'ene' le'e yag corozān'. Na' Pilatān' gwzolaogü'e' bzenague' chega'aque'. 24 Na' gwčhoglaogü'e'en de que gaquā can' gosā'ānābene' le'. 25 Na' bsane' Barrabasān' ben' zjānyixjue' ližyan' ben' gosā'ānabe' āgwsane' la'ānā'āczā Barrabasān' goque' ben' bxe gwdilān' na' beṇā' güet beṇā'. Na' Pilatān' bene' Jeso'osān' lao na' āga'aque'enā' par so'one' len le' can' chse'enene'.

Boso'ode'e Jeso'osān' le'e yag corozān'

26 Na' lao zjānche'ene' fuerlā syodan' besyā'āžague' to beṇā' Sirene le' Simon, ze'e zeze'e fuerlā syodan'. La fuers bosā'āde'e yag coroz che Jeso'osān' cože'enā' na' gwnāogü'e' Jeso'osān'.

27 Na' beṇā' zan zjāsā'ānao le' na' zjālen zan no'olā. Na' no'ol ca' gwzoloao gwsō'osye'e gosā'ābeže' che'. 28 Pero na' Jeso'osān' gwyečhje' na' gože' lega'aque': —No'olā lao' syoda Jerosalen, bito cuežle' čhia', yejni'a lecuež' čhele na' che xi'ñle. 29 Na' de'e li gwžin ža catā' yesā'āne': “Mbalaz nitā' no'olā güiž no'olā cui no gwxa' na' cui no bi'i che' zo par āgguāže'e.” 30 Ca na' yesā'ānāblāže'e yesā'ābixā ya'a ca' par čhenān' lega'aque', yesā'ānāblāže'e āca'a

bdinj gotən lega'aque'. ³¹ Šə so'ot beṇə' nada' len cui bi xtolə'a de, jnaquəchxe so'one' len le'e nacle beṇə' güen de'e malən'!

³² Na' leczə gosə'əche'e čhopə beṇə' güen de'e malən' par boso'ode'e lega'aque' le'e yag corozən' can' gwso'one' len Jeso'osən'. ³³ Na' catə' besə'əžine' latjə ganə' nzi' "Yichj Beṇə' Guat", boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən', na' leczə boso'ode'e beṇə' mal ca' čhopə le'e yag corozən' len le'. Toe' gwda' cuit Jeso'osən' liča na' yetoe' cuite' yeglə. ³⁴ Na' Jeso'osən' gwne': —Xa, bezi'ixen che yogua' beṇə' quinga čəsə'əgue'i nada', la' caguə zjəneze' bin' čso'one'ena'.

Na' gwso'one' xala'ane'ena' rif par bosyo'ole'en. ³⁵ Na' beṇə' zan gosə'əzeche' na' besyə'əyate'ene'. Na' beṇə' gwnabia' čega'aque' ca' gwso'onene' borl, čəsə'əne': —Yeziqə'əchlə beṇə' bosle'. Šə de'e li naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon čhechon', čbixčhen' cui čso'one'ena'?

³⁶ Nach soldad ca' leczə gwso'onene' borl gosə'əbigue'e galə'əzə gan' zo yag corozən' na' boso'one'žjue'ene' binagr. ³⁷ Nach gwse'ene': —Šə len' naco' Rei che beṇə' Izraelən', bosla cuino'.

³⁸ Na' yichj yag coroz che'ena' gwzo to de'en nyojən ca de'en bcuiš le', na' nan: "Bengan' Rei che beṇə' Izrael ca'." Na' byojən dižə' griego, dižə' latin na' dižə' ebreo.

³⁹ To beṇə' mal ben' da' le'e yag corozən' cuit Jeso'osən' leczə gwzi'ičiže'ene', gože'ene': —Šə len' naco' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon čhechon', bosla cuino' na' leczə bosla neto'.

⁴⁰ Pero na' ben' yeto gwdi'le' le' gože'ene': —čEbito čžebo' Diozən'? len badacho le'e yag corozən' par gatcho. ⁴¹ Na' de'en gatcho naquən liča, čheda' na'a čzi'icho castigw che xtolə'əchon' laogüe naccho beṇə' güen de'e malən'. Pero benga bitobi dolə' nape'.

⁴² Nach gože' Jeso'osən': —Jeso'os, žjəsa'alažə'əšgo' nada' catə' əžin ža nabi'o.

⁴³ Na' gož Jeso'osən' le': —De'e li əchnia' le', neža soczo' len nada' gan' zo Diozən'.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

⁴⁴ Na' catə' bžin do gobiž goc žčhol doxen lao yežlyon' xte do čheda šonə. ⁴⁵ Bito bse'eni' bgüižən'. Na' ca naquə lachə'an de'en ze lo'o yo'odao' əblaonə' gwchezə gwcholen xte goquən čhoplə. ⁴⁶ Nach Jeso'osən' bisye'e gwne': —Xa, čhon cuina' lao na'o. Bezi' spirit čhi'anə'.

Na' beyož gwne' ca' gote'.

⁴⁷ Na' catə' ble'i capitan che soldad ca' de'e quinga, be'elaogüe'e Diozən' na' gwne': —De'e liczə benga naque' beṇə' zda liča.

⁴⁸ Na' beṇə' zan besə'əžag par besə'əle'ine' can' chac. Na' yogua'əlole' catə' babesə'əle'ine'en jəya'aque' gosə'əbažə' lcho'oga'aque'ena'. ⁴⁹ Na' yogua' beṇə' ca' gwso'ombia' Jeso'osən' na' zjəlen nō'olə' ca' jəsə'ənao' le' catə'an beze'e Galilean' gosə'əzeche' zitə'ələ besə'əle'ine' de'e ca' goquən'.

Bosə'əcuasə'e Jeso'osən'

⁵⁰ Na' zo to beṇə' lao' syoda Arimatea gan' mbane Jodean' na' le' Jwse. Naque' txen len beṇə' ca' česə'ənabia' lao beṇə' Izrael ca'. Jwsen' naque' to beṇə' güen, beṇə' zda liča. ⁵¹ Gwzoe' lez əžin ža selə' Diozən' beṇə' nabi'e nasyon Izraelən'. Bito bene' txen len beṇə' ca' catə'an gosə'əčhoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'. ⁵² Be'ena' gwyeje' lao Pilatən' na' gwṇabe' cuerp che Jeso'osən'. ⁵³ Na' beletje'ene' le'e yag corozən' na' blaže'ene' to lachə' na' gwlo'ene' to lo'o bloj ba. Na' naquən to ba cobə ga cuiczə no no ne'e šo'o. ⁵⁴ Na' goc de'e

quina žan' catə'an chso'eni'e che lni pascon', na' babžin or par so'omba'ane' ža dezcanzən'.

⁵⁵ Na' no'ol ca' za'ac len Jeso'osən' Galilean' jəsə'anaogüe' Jwsen' par besa'əle'ine' ba che Jeso'osən' na' can' gwxoə cuerp che'enə'. ⁵⁶ Nach besa'aque' na' jəsyə'əyənšəogüe'e to de'en chlā' zix' de'en none' len mirra na' aloes. Na' ža dezcanzən' gwso'one' dezcanz seğon can' na' lein'.

24

Jeso'osən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'

¹ Na' bal' dmigw no'olə ca' ja'aque' cho'a bloj ban' de'e yoblə na' gwso'oxe' de'e ca' bagwso'onšəogüe'e de'e chlā' zix'. ² Na' catə' besə'əžine'enə' besə'əle'ine' bitoch bi yejən' da' cho'a ban'. ³ Na' gwso'e lo'o blojən' na' bito besyə'əželene' cuerp che Xancho Jeso'osən'. ⁴ Lao chsa'aque'ne' tolə che de'e quinga, besa'əle'ine' čhopə beṇə' zjəzecha cuitga'aque'enə' na' zjənyaze' lachə' de'e chactitchgua. ⁵⁻⁶ Na' no'ol ca' besə'əžebe' na' besə'əchequə' yichjga'aque'enə' besə'əgüie' lao yola. Nach gwse' beṇə' ca' no'ol ca': —čBixčhen' cheyiljle Jeso'osən' nga gan' bgaše'e? Notoch no nla' nga. Babebane' ladjo beṇə' guat ca' na' mbancze'. Ležjsa'aləžə' can' gwne' catə' nezo'le Galilean'. ⁷ Gwne' de que le' naque' ben' bselə' Diozən' golje' beṇə' na' cheyalə' gaque' lao na' beṇə' mal ca' na' so'ote' le' yoso'ode'ene' le'e yag corozən', na' yeyon ža yebane' ladjo beṇə' guat ca'.

⁸ Na' no'ol ca' jəsyə'ezaləže'e de que gwne' ca'. ⁹ Na' besyə'əsa'aque' cho'a ban' na' jəsyə'ədixjue'ine' apostol ca' šnej na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' nitə' txen len lega'aque' yoguə' de'e ca'. ¹⁰ Na' beṇə' ca' jəsyə'ədixjue'ine' apostol ca' zjanaque' beṇə' quinga: Maria beṇə' Magdala, na' Xguan, na' Xguan, na' Maria xna' Jacob, na' len yebalə' no'olə. ¹¹ Na' apostol ca' bito gwse'ejle'e che no'ol ca', gwsa'aque'ne' con chesə'anaze'enə'.

¹² Pero na' Bedən' le'e gwzechadote' na' gwsa'adoe' bžine' cho'a ban' na' bcheque'e na' ble'ine' lachə' ca' zjəchi'in lao yon', na' beze'e bebanchgüeine' che de'e ca' ble'ine'.

Blo'elao Jeso'osən' čhopə disipl che' ca' lao zja'aque' Emaus

¹³ Na' leczə ža dmigw na'anə' čhopə disiplən' ja'aque' yež de'e nzi' Emaus, do šnej kilometros zitə' par Jerosalennə'. ¹⁴ Na' boso'ošile' entr lega'aque' che yoguə' de'e ca' bagoquən'. ¹⁵ Na' nechso'one' xbab na' nechso'ete' dižə' che de'e ca' catə' Jeso'osən' bgüigue'e len lega'aque' na' gwza'alene' lega'aque' txen. ¹⁶ Pero bito gwsa'acbe'ine' noxan' zdalen lega'aque'. ¹⁷ Nach gože' lega'aque': —čBi dižə'an cho'ele entr le'e lao ngo'ole nezən'? čBixčhen' za'acchguale trist?

¹⁸ Na' toe' ben' le' Cleofas boži'e xtiže'en gože'ene': —čNacxa chactguan' bagwza'o Jerosalennə' na' cuiṇə' gacbe'ido' de'e ca' ze'e goc lao syodan'? čEde'en naco' beṇə' zitə' ža?

¹⁹ Na' gože' lega'aque': —čBi goquən' nale ca'?

Nach gwse'ene': —De'en goc che Jeso'os beṇə' Nasaret. Goque' profet, na' Diozən' len beṇə'ən' besyə'əbeine' le' can' blo'e yelə' guac che'enə' na' can' be'e dižə'anə'. ²⁰ Pero na' bxož əblao čheto' ca' len beṇə' gwnabia' čheto' ca' gwso'one'ene' lao na' beṇə' ca' na' gosə'əchoglaogüe'en che' de que cheyalə' gate', na' boso'ode'ene' le'e yag corozən'. ²¹ Bachac šonə ža na'a goc de'e quinga. Na' len neto' gwzoto' lez de que Dioz nan' bsele'ene' par yebeje' nasyon čheto'onə' xni'a beṇə' zitə'. ²² Na' no'ol ca' zjanaquə' txen len neto' bale' gwso'e dižə' de'en chebaneto'. Ja'aque' cho'a ban' be'i, ²³ na' bito besyə'əželene' cuerp che'enə'. Catə' besyə'əla'aque' gosə'əne' de que besə'əle'idaogüe'ene'

angl ca' beṇə' gwse'e lega'aque' de que babebane' ladjo beṇə' guat ca'. ²⁴ Na' lec̄zə to c̄hopə beṇə' byo beṇə' ca' z̄jənaquə t̄xen len neto' ja'aque' cho'a ban' na' besə'ələ'ine' cayanə'an gosə'əna no'ol ca' naquə, pero bito besə'ələ'ine' Jeso'osən'.

²⁵ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —iProb le'e! Cui chejni'ile na' cui chejle'ele yoguə de'en bosozoj profet ca'. ²⁶ Benən byen Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beṇəc̄hən' gwxaquə'əzi'e yoguə' de'e quinga bagoc, pero na' de'e yoblə yezi'e yelə' c̄hnabia' che'enə' len yelə' bala'aṅ che'enə'.

²⁷ Na' be'e dižə' len lega'aque' gwzolaoteque' len de'en bzoj de'e Moizezən' na' len de'en bosozoj profet ca' yelə', nach bsd blo'ine' lega'aque' yoguə' de'en nyoj che'enə' le'e Xtizə' Diozən'.

²⁸ Na' besə'əžine' galə'əzə yežən' gan' zja'aque'. Na' Jeso'osən' bene' ca' šejəche' delant. ²⁹ Pero beṇə' ca' gwso'one' byen yega'aṅe' len lega'aque', gwse'ene': —Yega'aṅc̄zo' len neto' chedə' bachex̄jw že'ena' na' bagwde or par šejəcho'.

Na' gwyo'e par yega'aṅlene' lega'aque'. ³⁰ Na' lao zjachi'e cho'a mesən' t̄xen, Jeso'osən' gwxi'e yetxtilən' na' be'e yelə' choxc̄wlen che Diozən', na' bzojxe'en na' bnežjue'en lega'aque'. ³¹ Cana'ach besyə'əyache'ine' de que le'enə', na' lao ne'e nite'e ca' benitlaogüe'. ³² Nach gwse'e ljuežjga'aque': —Lechguale bebei la'ažda'ochon' cata' be'elene' chio'o dižə' tnezən' na' cuaselol bsd blo'ine' chio'o can' nyojən che' le'e Xtizə' Diozən'.

³³ Na' lao or na'atezə le'e besyə'əsa'acte' jəya'aque' Jerosalennə', na' besyə'əžine' gan' zjəndopə zjənzag apostol ca' šnej len beṇə' ca' yelə'. ³⁴ Na' beṇə' šnej ca' gwse'e beṇə' ca' ze'e besyə'əžin: —De'e lic̄zə babeban X̄anchon'. Bablo'elaogüe' Simonə'.

³⁵ Nach beṇə' ca' c̄hopə gwse'e lega'aque' de'en goquə lao zjəngüe'e nezən', na' gwse'e lega'aque' de que besyə'əyache'ine' de que le'enə' lao bzojxe' yetxtilən' par sa'ogüe'en.

Jeso'osən' blo'elaogüe' disipl che' ca'

³⁶ Na' ca' ne'e chso'ete' dižə' cata'əc̄zla gwzecha Jeso'osən' gwcholga'aque'ena' nach gože' lega'aque': —Leso binlo len x̄bab de'en yo'o lo'o yich̄jla'ažda'olen'.

³⁷ Pero na' lechguale besa'əžebe' na' besyə'əbanene' chedə' gwsa'aque'ne' de que chesə'ələ'ida'ogüe'ene' de'e beṇə' guat na'ana'. ³⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —iBix̄chen' chaquale tolə? na' i'bx̄chen' chonle x̄babən' ca' lo'o yich̄jla'ažda'olen'? ³⁹ Le'e ggüiašc̄ ni'a na'a quinga par nič̄ ənezele de que nada'anə'. Le'e can nada' par nič̄ ənezele. Žalə' naca' beṇə' guat bito naquə žit belə' chia' ca de'e nga chle'ile nga.

⁴⁰ Nach lao gwne' ca', blo'ine' lega'aque' ni'a ne'e ca'. ⁴¹ Na' ca' naquə bitonə' se'ejle'e tant chesyə'əbanene' na' tant chesyə'əbeine', Jeso'osən' gože' lega'aque': —iEde lata' de'e gaogua'?

⁴² Nach bosə'ənežjue'ene' lata' bel' ya'a gaogüe', nach bosə'ənežjue'ene' to pedas c̄hixə' bia ser de'en yožə š'i'imb. ⁴³ Gwxi'en na' gwdaogüe'en laoga'aquen'. ⁴⁴ Nach gože' lega'aque': —Bagwni'a le'e cata'ən nezolena' le'e de que cheyalə' gaquə yoguə'əlol de'e ca' zjənyoj chia' le'e lei de'en bzoj de'e Moizezən', na' le'e libr de'en bosozoj de'e profet ca', na' lec̄zə ca' le'e libr gan' žia Salmos ca'. Na' de'e ca' zjənyoj chia' bač̄ goquən' na'.

⁴⁵ Nach ben Jeso'osən' par nič̄ gwse'ejni'ine' de'e ca' zjənyojən che' le'e Xtizə' Diozən'. ⁴⁶ Na' gože' lega'aque': —Benən byen goc can' nyojən de que nada' gata' na' yebana' ladjo beṇə' guat ca' yeyon ža, nadan' naca' ben' gwlej Diozən' par gaquəlena' beṇəc̄hən'. ⁴⁷ Na' le'e cheyalə' güe'ele xtizə'ana' len

benə' ža' yoguə' nasyon, na' solaoteclə gü'e'elen Jerosalennə'. Gü'e'ele xtiž'a'anə' de que cheyalə' yesyə'ədinje benəçən' xtolə'əga'aque'enə' par niç Diozən' yezi'ixene' çhega'aque'. ⁴⁸ Na' le'e nacle testigw na' gü'e'ele dižə' çhe de'e quinga bable'ile de'en bagoc chia'. ⁴⁹ Na' leczə əsela'a Spirit che Xa' Diozən' yedəson len le'e can' bene' lyebe. Na' le'e yega'aŋ lao' syoda nga xte catə' Xa' Diozən' gone' le'e yelə' guac de'en za' yoban'.

Beyep Jeso'osən' yoban'

⁵⁰ Na' Jeso'osən' gwçhe'e lega'aque' ja'aque' gan' nzi' Betania, na' gwłis ne'e ca' gwñabene' Diozən' gone' par niç nite'e mbalaz. ⁵¹ Na' goquən' beyož gwñabe'en, Diozən' bezi' beque'ene' yobanə'. ⁵² Na' disipl ca' besyə'əga'añe' gwso'elaogü'e Jeso'osən' yešlož dao' na' jəya'aque' Jerosalennə' chesyə'əbeine' xte juisy. ⁵³ Nach gwnitə'ətezə gwnite'e lo'o yo'odao' əblaonə' chso'elaogü'e Diozən'.

De'e na'azən' chzoja' n'a'a.

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Juannə'

Ben' naquə Xtižə' Diozən' golje' goque' beṇačh

¹ Catə' gwxe yežlyonə' bazoczə ben' naquə Dižə'əna'. Zoe' len Diozən' na' ben' naquə Dižə'əna' lecə naque' Dioz. ² Dezd nechte zoe' len Diozən'. ³ Na' Diozən' bene' par ničh ben' naquə Dižə'ən bene' yoguə'əlol beṇačh, angl, bia chsa'aš, na' yeziquə'əchlə de'e zjəde. Bitobi bi de de'e gwxe de'e gwzil de'e cui ben le'. ⁴ Le' nse'e yełə mban zejlicəne. Na' beṇə' ca' zjənapə' yełə mban zejlicəne, yo'o be'eni' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ⁵ Na' ben' naquə Dižə'əna' nse'e be'eni' par yichjla'aždao' beṇačhən'. Na' la'anə'əczə chacchgua de'e malən' yežlyo nga gan' ble'enə', de'e malən' bito chgapə'ən be'eni' che'enə'.

⁶ Diozən' bsele'e to beṇə' le' Juan. ⁷ Bide' bedəye'e dižə' che ben' nsa' be'eni'inə' par ničh yoguə'əlol beṇačhən' gwaquə so'onlilaže'e ben' nsa' be'eni'inə' catə' se'enene' xtižə' Juannə'. ⁸ Caguə Juan na'anə' nse'e be'eni'inə', sino bide' bedəye'e dižə' che ben' nsa' be'eni' par beṇačhən'. ⁹ Babžin ža bla' be'eni' che Diozən' yežlyo nga par šo'on lo'o yichjla'aždao' beṇačhən', na' chse'eni'in len notə'əteze'.

¹⁰ Ben' naquə Dižə'əna' gwzoe' yežlyon'. Na' la'anə'əczə len' bene' yežlyon', beṇə' ca' ža' yežlyon' bito gwsa'acbe'ine' non' naque'. ¹¹ Golje' entr neto' naquəto' beṇə' nasyon che'enə', na' casi yoguə' neto' naquəto' beṇə' nasyon che' bito gwyejle'eto' che'. ¹² Con beṇə' chse'ejle'e che', beṇə' chso'onlilaže'ene', chone' par ničh zjənaque' xi'in Dioz. ¹³ Zjənaque' xi'ine' caguə por ni che gwsa'alje' zjənaque' beṇə' belə' chen, na' caguə por ni che de'en gwzelažə' beṇə' byon' na' no'olə, na' caguə por ni che gone'e beṇə' byon' so xi'ine'. Dioz nan' bene' xi'ine' lega'aque'.

¹⁴ Na' ben' naquə Dižə'əna' golje' goque' beṇačh na' gwzoe' len neto'. Ble'ito'one' na' gocbe'ito' de que naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e la' len' naque' Xi'in tlišə' Xacho Diozən'. Lechguale nži'ilaže'e beṇačhən' na' chzejni'ine' beṇačhən' yoguə'əlol dižə' li che Diozən'. ¹⁵ Juannə' bzejni'ine' che' gwne': —Che be'ena'anə' babi'a dižə' gwnia' de que ben' ze'e əchoj zaquə'əche' ca nada', chedə' bazoczə le'enə' antslə ze'e soa' nada'.

¹⁶ Na' Xi'in Diozən' laogüe de'en lechguale nži'ilaže'e chio'o, zotezə zoe' chaclenchgüe' yoguə' chio'o chonlilažə'əchone'. ¹⁷ De'e Moizezan' bzejni'ine' de'e xaxtao' neto' beṇə' Izrael lei che Diozən', na' Jesocristən' bedəlo'e de que nži'ilažə' Diozən' chio'o beṇačh na' chzejni'ine' chio'o yoguə'əlol dižə' li che Diozən'. ¹⁸ Ni to cui nonə' le'i Diozən'. Xi'ine' tlišə'əna' ben' chaquene' chei babzejni'iczene' beṇačhən' can' naquə yichjla'aždao' Diozən'.

Juan ben' bchoa beṇə' nis be'e dižə' che Jeso'osən'

¹⁹ Beṇə' blao che nasyon Izrael cheto'on ža' Jerosalennə' bosə'osele'e balə bxož lao ben' le Juan len yebałə beṇə' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebi beṇə' zjəyo'o lao na'aga'aque' so'one' mendad lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael. Bosə'osele'e beṇə' ca' lao Juannə' par ničh gosə'ənezen' non' naque'. ²⁰ Na' gože' lega'aque' clar: —Caguə nadan' Cristən' ben' naquan aselə' Diozən' par gaquəlene' nasyon che chio'o beṇə' Izraelən'.

²¹ Na' gwse'ene': —¿Noxa le' ža? žəšə len' Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'? Na' gože' lega'aque': —Caguə nada'anə'.

Nach gosə'əze'ene': —¿Ešə len' ben' naquən yidə par güe'elene' neto' xtižə' Diozən'?

Na' boži'en gwne': —Bitoczə.

²² Nach gwse'ene': —¿Noxacə le'? niç žjəyeyəžto' beṇə' ca' boso'oselə' neto'. ¿Bi natgo' che cuino'?

²³ Nach gože' lega'aque': —Nada' naca' ben' chne zižjo latjə dašən', əniə: “Le'eyoša' yichjla'ažda'olen' par niç əgwzenagle che Xançon' catə'an yide'enə'", can' gwna de'e profet Isaiəzən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

²⁴ Na' beṇə' ca' ja'ac lao Juannə' boso'oselə' beṇə' fariseo ca' lega'aque'. ²⁵ Na' gwse'ene': —¿Bixçhen' chçho' beṇə' nis šə cui naco' Cristən', na' šə cui naco' Liazən' na' šə ni ben' naquən yidə par güe'elene' neto' xtižə' Diozən'?

²⁶ Na' Juannə' boži'e xtižə'əga'aque'enə' gože': —Nada' chçhoa' beṇə' nis, pero na' entr le'e zo to beṇə' cui nomb'ale. ²⁷ Be'enə' ze'e əchoje' na' zaquə'əche' ca nada' na' bito zaca'a par gaca' xmoše'.

²⁸ Yoguə' de'e quinga goquən yež de'en nzi' Betabara. Na' yežən' chi'in yeš'la'alə yao Jordannə' gan' chçhoa' Juannə' beṇə' nis.

Jeso'osən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'

²⁹ Beteyo ble'i Juannə' za' Jeso'osən' gan' zoe'enə' na' gože' neto' ža'ato'onə': —Le'e güiašc nga za' ben' bselə' Diozən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' bia ca' çotcho par chnitlao xtolə'əchon'. Le'enə' yeque'e xtolə' beṇəçən' con beṇə' so'onlilažə' le'. ³⁰ Çhe bengan' bi'a dižə' catə'an gwnia' de que ben' ze'e əchoj zaquə'əche' ca nada', çhedə' bazoczə le'ena' antslə ze'e soa' nada'. ³¹ Bito gocbe'ida' nada' cate non' naque'. Pero na'a za' a chçho'a beṇə' nis par niç yežiquə'əchlə beṇə' Izrael sa'acbe'ine' non' naque'.

³² Na' Juannə' be'eche' dižə' che Jeso'osən' gwne': —Spirit çhe Diozən' de'en zo yoban' len Diozən' ble'ida' betjən ca to ngolbexə na' bžinən gwzon len Jeso'osən'. ³³ Bito gocbe'ida' nada' non' naque' žalə' que Diozən' ben' bselə' nada' par chçhoa' beṇə' nis gwne' nada': “Le'ido' yetj Spirit chia'anə' gan' zo ben' gon ca so Spirit chia'anə' lo'o yichjla'ažda'olen' na' nabi'an le'e. Na' catə' əžin Spirit chia'anə' gan' zo be'enə', son len le'.” ³⁴ Nada' bable'ida' goc can' gwne'enə' na' cho'a dižə' de que bengan' Xi'in Diozən'.

Beṇə' ca' gosə'ənaogüe' Jeso'osən' de'e neche

³⁵ Ža beteyo zecha Juannə' len çhopə neto' disipl çhe'. ³⁶ Na' ble'ine' gwde Jeso'osən', na' gože' neto': —Le'e ggüiašc na' zda ben' bselə' Diozən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' bia ca' çotcho par chnitlao xtolə'əchon'.

³⁷ Na' çopte neto' gože' ca' jenaoto' Jeso'osən'. ³⁸ Na' beyechj Jeso'osən' na' ble'ine' banaoto'one'. Na' gože' neto': —¿Bixçhen' naole nada'?

Na' gožto'one': —Maestr, žga zo'?

³⁹ Nach gože' neto': —Le'e šo'o na' le'ile.

Na' gwyejleno'one' na' ble'ito' gan' zoe'enə', na' bega'anlento'one' do yeto çhop or, çhedə' ca orən' banaquə ca do cheda tap.

⁴⁰ Nada' lena' Ndreš beṇə' bišə' Simon Bedən' beneto' dižə' de'en be' Juannə' na' gwnaoto' Jeso'osən'. ⁴¹ Na' Ndrešən' antslə ze'e gone' bichlə jəyeni'e Simon biše'enə' na' gože'ene': —Babežaglaoto' Mesiasən'—, zeje dižə' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon Izrael çeton'.

⁴² Nach Ndrešən' gwçhe'e Simon biše'enə' gan' zo Jeso'osən'. Na' lao chgüia Jeso'osən' le' gože'ene': —Len' Simon xi'in Jonas. Pero yesə'əsi' beṇə' le' Sefas—, zeje dižə' Bed.

Jeso'osən' gwleje' Lipən' na' Natanaelən' par əzja'aclene' le'

⁴³ Beteyo Jeso'osən' gwçhoglaogüe'en yeyeje' Galilean', na' bežague' Lipən' na' gože'ene': —Yo'o len nada'.

⁴⁴ Lipən' naque' beṇə Betsaida, laž Ndressən' na' laž Bedən'. ⁴⁵ Nach Lipən' bežague' Natanaelən' na' gože'ene': —Babežaglaoto' ben' bzoj Moizezən' xtiže'e le'e libr ca' gan' lecza bzoje' lein', na' che lecze'en boso'ozoj beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'. Len' Jeso'osən' beṇə' Nasaret, xi'in Jwsen'.

⁴⁶ Na' gož Natanaelən' le': —¿Bat benecho Nasaret na' əchoj beṇə' güen?

Na' gož Lipən' le': —Yo'o niç əneздо'.

⁴⁷ Na' catə' Jeso'osən' ble'ine' bachžin Natanaelən' baoza, gwne' che': —Na' za' to beṇə' Izrael gwlaž checho ben' naquə beṇə' güen, na' ni latə'əza cui naque' beṇə' goxoayag.

⁴⁸ Na' gož Natanaelən' le': —¿Nac chac nombi'o nada'?

Na' Jeso'osən' gože'ene': —Antslə ze'e əne' Lipən' le', catə'an zecha'o xan yag yixgüionə', ble'ida' le'.

⁴⁹ Nach Natanaelən' gože'ene': —Maestr, len' naco' Xi'in Dioz. Len' naco' Rei ben' chbezəto' yedəṇabia' neto' beṇə' Izrael.

⁵⁰ Na' Jeso'osən' gože'ene': —¿Epor ni che de'en gwnia' de que ble'ida' le' xan yag yixgüion' chejli'o de que Diozən' gwleje' nada' par gaquəlena' ṇasyon chechon' ža? De'e zaquə'əche ca de'e nga ze'e za'ac.

⁵¹ Nach Jeso'osən' goze'e neto': —De'e li əchnia' le'e, le'ixejele yoban' gan' to Diozən' na' angl che' ca' əse'ep se'etje' yežlyo nga gan' zoa', la' Dioz nan' bsele'e nada' golja' beṇəçh.

2

Gotə' to yelə' gošagna' yež de'en nzi' Cana

¹ Gwde šonə ža nach gotə' to yelə' gošagna' yež de'enə' nzi' Cana distrit che Galilea, na' gwyey xna' Jeso'osən'. ² Na' lecza gwsa'axe' Jeso'osən' len' neto' disipl che' niç gwyejto' gan' chac yelə' gošagna'anə'. ³ Na' cagua goque binon' par əse'ej yoguə' beṇə' ca' ža'anə'. Nach xna' Jeso'osən' gože'ene': —Bito bi bino dech chega'aque'.

⁴ Na' gož Jeso'osən' le': —Nagüe, ¿bixçhen' chi'o nada' ca? Ze'e əžin or gaquəlena' beṇə' quinga.

⁵ Na' xne'enə' gože' beṇə' ca' chso'on mendadən': —Le'e gon bitə'ətezə de'e əne'.

⁶ Na' nita' xop yey ga chož nis. Yey ca' zjanac ca' choso'ochin beṇə' Izrael gwlaž çheto' ca' par chsa'a chəsə'əyib cuinga'aque' segon can' na' lei çheto'onə'. Na' to to yey ca' chožən do xon' che'e o do ši che'e nisən'. ⁷ Na' gož Jeso'osən' beṇə' güen mendad ca': —Le'e yosša' yey ca' nisən'.

Na' gosə'əgue'en xte ca' gosə'əža'an. ⁸ Nach goze'e lega'aque': —Le'e gaša' latə'an ṇa'a, na' le'e žjənežjon' be'en chgüe'ej chguaon'.

Nach gwsa'aše'en jəsə'ənežjue'en be'en chgüe'ej chguaon'. ⁹ Na' bnix be'en nisən' banaquən bino, pero bito gwnezene' ga gwza'annə', con beṇə' ca' gwsa'ašə' len' na' zjəneze. Nach goxe' ben' chšagna'anə' ¹⁰ na' gože'ene': —Yoguə' beṇə' chdie' zgua'atec bino šao', na' catə' beṇə' ca' ža'anə' bazjəne'eje' zilən', nach cho'e lega'aque' de'e corrient. Pero na' le' bzago'o bino šao' nga xte ṇa'ach.

¹¹ De'e nga ben Jeso'osən' Cana distrit che Galilean' goquən miłagr nech de'en bene' par blo'e de que nse'e yelə' guac che Diozən'. Na' neto' disipl che' beṇlilažə'əto'one'.

¹² Gwde na' gweyeto' Capernaum len le' na' len xne'enə' na' beṇə' biše'e ca'. Na' jəsoto' na' to čopə šonə ža.

Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on ya'a chy'o'yo'odao' əblaonə'

¹³ Na' bazon galə' lni pascw che neto' beṇə' Izrael catə'an gweyeto' len Jeso'osən' Jerosalennə'. ¹⁴ Catə' bžinto' chy'o'yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael na' ža' beṇə' čəsyə'əyotə' go'on na' xilə' na' ngolbexə, na' len beṇə' ca' zjəchi' choso'oše'e mech. ¹⁵ Nach Jeso'osən' bene' to sot de do na' bebeje' yoguə'əlo' beṇə' ca' ža' chy'o' che yo'odao' əblaonə' len xilə' ca', len go'on ca'. Na' beslase' xmech beṇə' goša' mech ca', na' gwlo'on'ane'e mes čega'aque' ca'. ¹⁶ Na' gože' beṇə' ca' chso'otə' ngolbexən': —Le'e yebej yoguə'əlo' bia quinga nga. Cui gonle ya'a nga liž Xa'anə'.

¹⁷ Nach jəyeza'alaza' neto' disipl che' can' nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: “De'e tant chi' yichja' che liž'onə' xte cheyožlaža'a.”

¹⁸ Na' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' blao che nasyon Izrael četo'on ža'anə' gwse'ene': —čBi yelə' guac əgwlo'ido' neto'onə' par nič ənezeto' šə napo' yelə' gwṇabia' par bebejo' beṇə' ca'?

¹⁹ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e yočhinj yo'odao' nga na' šonə žaza yeyona'an.

²⁰ Nach beṇə' blao ca' gwse'ene': —Xopeyon iz gwso'one' yo'odao' nga, čəna' le' yeyono'on šonə žaza?

²¹ Pero Jeso'osən' gwne' ca' che cuerp che'enə', chsa'aque'əlebene'en ca' yo'oda'onə'. ²² Nach catə' bžin ža bebane' ladjo beṇə' guat ca', neto' disipl che' jəyeza'alaza'əto' can' gwne'enə'. Na' gwyejle'eto' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojan de que Jeso'osən' yebane' ladjo beṇə' guat ca', na' lecza gwyejle'eto' de'en gože' neto'.

Jeso'osən' nezene' bin' yo'o lo'o yichjla'aždao' beṇə'čan'

²³ Žlac gwzo Jeso'osən' Jerosalennə' lao lni pascon', beṇə' zan gwso'onlilaže'ene' catə' besə'əle'ine' miłagr ca' de'en bene'. ²⁴ Pero na' Jeso'osən' bito ben cuine' lao na' beṇə' ca' čeda' baneze nle'ine' yichjla'aždao' beṇə'čan'. ²⁵ Na' bito byažjene' no əgwzejni'i le' can' naquə yichjla'aždao' beṇə'čan' čeda' le' nezene' bin' yo'o lo'o yichjla'aždao' to toe'.

3

Jeso'osən' na' ben' le Nicodemo

¹ Na' zo to beṇə' fariseo ben' le' Nicodemo. Na' naque' beṇə' blao che nasyon Izrael četon'. ² Nicodemon' gwyeje' lao Jeso'osən' še'elə na' gože'ene': —Maestr, nezeto' de que Diozən' bsele'e le' par chzejni'ido' neto', čeda' la' notono no chac gon ca' naquə miłagr ca' chono' šə cui zo Diozən' len le'.

³ Na' gož Jeso'osən' le': —De'e li əchnia' le' šə non' cui galjə yeto bito gaquə soe' ca' ṇabia' Diozən' le'.

⁴ Nach gož Nicodemon' le': —čNacxa gon to beṇə' galje' šə banaque' beṇə' gola? čEguaquəch yeyo'e lo'o le'e xne'e na' galje' yeto?

⁵ Nach gož Jeso'osən' le': —De'e li əchnia' le', šə non' cui galjə len nis na' len Spirit che Diozən', bito gaquə soe' ca' ṇabia' Diozən' le'. ⁶ Beṇə' zjənaque' belə' čen chasə'əzan časə'əbeque' xi'inga'aque' lecza bi'i belə' čen. Beṇə' ca' chon Spirit che Diozən' par nič chsa'alje', Spiritən' chnežjon lega'aque' yelə' mban zejlicane. ⁷ Bito yebando' can' gwnia' le' de que chonən byen galjə yoguə'əle yeto. ⁸ Ca' naquə be'enə' de'en chečhj, gatə'ətezə čene'en chečjən,

na' chendo' cholən, na' nic nezdo' gaxa za'annə' na' nic nezdo' gaxa šejənnə'. Can' naquən che yoguə'əloj benə' chon Spirit che Diozən' par niç chsa'alje'.

⁹ Nach Nicodemon' gože'ene': —¿Nacxa chactguan' par chac can' na'onə'?

¹⁰ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Le' naco' benə' blao entr benə' ca' choso'osed choso'olo'i benə' Izrael gwlaž checho ca' xtižə' Diozən', çəna' cui chejni'ido' de'e ngan'? ¹¹ De'e li əchnia' le', de'e nezeto'onə' chyixjue'eto' na' de'e bable'ito'onə' cho'eto' dižə' chei, na' cui chzenagle. ¹² De'en chac yežlyo ngan' bagwnia' le'e na' cui chejle'ele. ¿Nacxa gaquən' šejle'ele šə nia' le'e de'en chac yoban'?

¹³ Ni to benə' cui zo yežlyo nga benə' babeyep yoban' par nezene' can' chac yoban'. Pero ca naca' nada' ža, gwzoa' yoban' len Diozən' na' bsele'e nada' yežlyo nga par golja' benəç, na' zotezə zoa' len Diozən' ben' zo yoban'. De'e na'ana' nezda' can' chac yoban'. ¹⁴ Na' can' gwlis de'e Moisezən' beļ de bronsən' to le'e yag latjə dašən', can' cheyalə' yesə'əlise' nada' to le'e yag, nadan' bsele' Diozən' golja' b'enəç. ¹⁵ Na' gaquə' chia' ca' par niç notə'ətezə benə' gonlilažə' nada' bito cuiayi'e, sino gatə' yelə' mban zejlicañ che'.

Chaque Diozən' che benəçən'

¹⁶ Lechguale chaque Diozən' che chio'o benəç na' ben Xi'ine' tlišə'əna' par niç na' notə'ətezcho chonlilažə'əchone' bito cuiayi'icho mas de yelə' mban zejlicañe checho. ¹⁷ Diozən' bsele'e Xi'inen' yežlyo nga caguə par niç əçhoglaogü'e en che chio'o benəç de que napcho dolə', sino par niç gone' ca cui yeyejcho lao yi' gabilən'.

¹⁸ Chio'o chonlilažə'əcho Xi'in' Diozən' baç nchoglaon checho de que bito bi dolə' napcho, pero benə' cui chso'onlilažə' le' nchoglaon chega'aque' de que zjənapə' dolə' chedə' bito chso'onlilažə'e Xi'in' tlišə' Diozən'. ¹⁹ Can' chac, benə' ca' cui chso'onlilažə' le' banchoglaon chega'aque' de que zjənapə' dolə', por ni che de'en babidə Xi'in' Diozən' yežlyon' nse'e be'eni' par yichjla'aždao' benəçən', na' chəsyə'əbeichene' de'e žçholən' cle ca be'eni' che'enə' chedə' chso'one' de'e malən'. ²⁰ Benə' ca' chso'on de'e malən' chəsə'aque'ine' be'eni' che'enə', na' bito chse'enene' əgwse'eni'in lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena', chedə' bito chse'enene' la'alaon de que de'e malən' chso'one'. ²¹ Caguə ca' chio'o chzenagcho che dižə' li che Diozən' par choncho can' cheyalə' goncho. Chio'o cho'echo latjə chse'eni'in lo'o yichjla'ažda'ochon' chedə' chene'echo goncho ca sa'acbe'i benə' de que Diozən' chaclene' chio'o len bi de'en chonchən'.

Juan ben' bçhoa benə' nis be'e dižə' che Jeso'osən' de'e yobla

²² Gwde na' neto' disipl gwyejto' len Jeso'osən' yež dao' ca' zjəchi' gan' mbane Jodean'. Na' žlac bega'antə'onə' Jeso'osən' bene' par niç neto' bçhoato' benə' nis. ²³ Na' Juannə' leczə chçhoe' benə' nis yež de'en nzi' Enon de'en chi' galə'əzə yež Salim, gan' dechgua nis. Na' ja'ac benə' na' gosə'əchoe' nisən'. ²⁴ Cana' bitonə' gatə' Juannə' ližyan'.

²⁵ Na' gotə' to bžəš entr disipl che Juannə' na' entr yeto çopə benə' Izrael gwlaž çeto' ca' che de'en chəsə'əchoe' benə' nis. ²⁶ Na' disipl che Juannə' ja'aque' laogü'e'ena' na' gwse'ene': —Maestr, ben' gwzo len le' yešla'alə yao Jordannə', ben' cho'o xtižə'e, le' bachçhoe' benə' nisən' na' yoguə'əzə benə' çja'ac ga'an zoe'ena'.

²⁷ Nach Juannə' gože' lega'aque': —Notono no əye'elao' šə cui gon Diozən' par niç so'elao' benə' le'. ²⁸ Le'e nezele can' bagwnia' de que bito naca' nada' Crīstən' ben' bsele' Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. Nada'

naca' ben' bselə' Diozən' par cho'a xtižə' Cristən' niç nıtə' beṇə' probnid par yoso'ozenague' che' catə'n yide'enə'. ²⁹ Catə' chəsə'əšagna' beṇə', beṇə' byo ben' chšagna' le'enə' chzi'e no'olən'. Na' beṇə' migw che ben' chšagna'anə', zeche' cuite'ena' chebeichgüeine' chenene' chšil ben' chšagna'anə'. Ca'aczən' chac len nada' ža, lechguale chebeida' de'en chso'elao' beṇə' Cristən'. ³⁰ La' le'enə' cheyalə' šejəchlə gaque' beṇə' blaio; pero ca naquə nada', šejəchlə te chia'.

Ben' za' gan' zo Diozən'

³¹ Ca naquə ben' za' gan' zo Diozən', le' naque' blaoch ca notə'ətezəchlə beṇə'. Na' ca naquə notə'ətezəchlə beṇə' ža' yežlyo nga, be'en che yežlyo nga zjənaque' na' xtižə' yežlyo ngan' chso'e. Pero na' ben' za' gan' zo Diozən', le' naque' beṇə' blaoch ca notə'ətezəchlə beṇə'. ³² Le' cho'e dižə' che de'en bable'ine' gan' zo Diozən' na' che de'en babenene' na', na' notono no chzenag xtiže'ena'. ³³ Na' šə non' choso'ozenag xtižə' ben' za' gan' zo Diozən' choso'olo'e de que zjənezene' Diozən' cho'e dižə' li. ³⁴ Na' Xi'iq Diozən' ben' bsele'ena' cho'e xtižə' Diozən' chedə' Diozən' chone' par niç zotezə zo Spirit che'ena' len le' dote tyemp. ³⁵ Diozən' chaquene' che Xi'iq'ena' na' babene' ca chejni'ine' yoguə'əlöl par niç le' əgwzejni'ine' benə'chən'. ³⁶ Na' chio'o chonlilažə'əcho Xi'iq Diozən' de yelə' mban zejlicane checho. Na' beṇə' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chso'onlilaže'ene', bito gatə' yelə' mban zejlicane chega'aque' sino yesə'əzi'e castigw zejlicane.

4

Jeso'osən' be'e dižə' len to no'olə Samaria

¹ Na' beṇə' fariseo ca' gwsa'acbe'ine' de que beṇə' zanch jəsə'ənaogüe' Jeso'osən' cle ca Juannə' na' de que beṇə' zanch chchoe' nis cle ca Juannə'. ² Pero caguə cuin Jeso'osən' bchoe' lega'aque' nis sino neto' disipl che' bcho'ato' beṇə' nis. ³ Na' ca naquən' gwneze Jeso'osən' can' bagwsa'acbe'i beṇə' fariseo ca' de que beṇə' zan žjəsə'ənao le' nach beza'ato' distrit che Jodean' na' beyejto' distrit che Galilean'.

⁴ Par bežinto' Galilean' bedeto' distrit che Samaria na'alə. ⁵ Ca' goquən' bežinto' to yež de'e nzi' Sicar distrit che Samaritan'. Naquə yežən' galə'əzə len yežlyon' de'en bnežjw de'e Jacobən' de'e xi'iq' Jwsen'.

⁶⁻⁸ Na' žia to pos na' de'e nzi' "Pos che de'e Jacobən'". Jeso'osən' bach chjxaque'ene' ngüe'e nezən' na' gwchi'e cho'a posən'. Bach naquə ca do gobiz. Na' neto' gwyejto' lao' yežən' par si'ito' de'e gaoto'. Na' bžin to no'olə Samaritan' par güe'e nis, na' Jeso'osən' gože'ene': —Doa' latə' nis ye'eja'.

⁹ Na' no'olə Samaritan' gože'ene': —¿Nactecxan' le' naco' beṇə' Izrael chnabdo' nada' nis ye'ejo'? len no'olə Samaria nada'—. (Ca naquə beṇə' Izrael gwlaž četo' ca' bito chəsə'əne' beṇə' Samaria ca').

¹⁰ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Žalə' nezdo' de'en chene'e Diozən' gone' le' na' žalə' chache'ido' non' naca' nada' chapa'a le': "Doa' latə' nis ye'eja'", le' ənabdo'on nada' na' nada' goṇa' le' nis de'e choṇ yelə' mban zejlicane.

¹¹ Na' no'olən' gože'ene': —Señor, caguə noxo'o bi gašə'ədo'onṇə' na' pos nga naquən zitjw. ¿Gaxa si'o nis de'en choṇ yelə' mban zejlicane de'en nao' ca'? ¹² ¿Echacdo' de que zaquə'əcho' le' ca de'e xaxta'əcho Jacobən' ben' bocua'an len neto' pos nga ga güe'eje' na' xi'iq' ca' na' bia yixə' che' ca'?

¹³ Na' gož Jeso'osən' le': —Notə'ətezə beṇə' ye'ej nis nga bia'aczə əbiləchene'en de'e yoblə. ¹⁴ Pero na' notə'ətezə beṇə' ye'ej nisən' de'en

əgwnežjua' nada' cuatəch əbilene'en la' gatə' yelə' mban zejlicane che'enə'. Na' nis de'en əgwnežjua'ane' gaquən lo'o yichjla'azdaogüe'en ca to nis de'e chxita' chžia chaldin na' de'e cuat yebizən.

15 Na' no'olən' gože'ene': —Señor, ben nada' nisən' nao' ca' par nich cuich abilda' na' cuich yida' dexia'an ga.

16 Jeso'osən' gože'ene': —Beyej jəyene be'en chio'onə' na' le'e da nga.

17 Nach gož no'olən' le': —Notono be'en chia' zo.

Na' gož Jeso'osən' le': —Leiczədo' can' nao' de que notono be'en chio' zo, 18 la' gueyə' be'en chio' bagwnitə' beṇə' nšagna' aleno', na' ca naquə ben' zoleno' na'a caguə nšagna' aleno'one'enə'. De'e li can' bagwnao'.

19 Na' gož no'olən' le': —Señor, bachache'ida' de que le' chyixjue'ido' bi de'en na Diozən'. 20 De'e xaxta'no neto' beṇə' Samaria gwso'elaogüe'e Diozən' ya'an zo na', na' le'e nale de que Jerosalen na'anə' cheyalə' güe'ela'ocho Diozən'.

21 Na' gož Jeso'osən' le': —No'olə, gwyejle' chia' de que gwžin ža cata' bitoch gonən byen žje'ela'ole Xacho Diozən' ya'an zo na' na' ni Jerosalennə'. 22 Le'e nacle beṇə' Samaria bito nombia'ale ben' chejni'alažə'əle. Neto' beṇə' Izrael nombi'ato' Diozən' ben' chejni'alažə'əto'. Na' entr neto' beṇə' Izrael əchoj ben' chac yebej beṇəchən' xni'a de'e malən'. 23 Gwžin ža na' na'a baza'an beṇə' ca' chse'ejni'alažə'e Xacho Diozən' can' chazlaže'enə' əso'elaogüe'ene' do yichj do lažə'əga'aque' na' segon de'en naquə de'e li, chedə' Xacho Diozən' chylje' beṇə' əso'elao' le' ca'. 24 Diozən' bito naque' beṇə' belə' chen. Na' beṇə' ca' chse'ejni'alažə'e le' cheyalə' so'elaogüe'ene' do yichj do lažə'əga'aque' na' segon de'en naquə de'e li.

25 Na' gož no'olən' le': —Nezda' de que yidə ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' chio'o, ben' nzi' Mesias o Crist. Catə'yide' na' chixjue'ine' chio'o yoguə'əloj de'e quinga.

26 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Nada'an naca' ben' nao' ca' na' cho'elena' le' dižə'.

27 Na' lei cho'elene' no'olən' dižə' catə' bežin neto' disipl che'. Na' bebaneto' de'en cho'elene' to no'olə dižə' pero ni toto' cui gwṇabeto'one' bi dižə'an cho'elene' no'olən' o bixchen' chšillene'ene'. 28 Nach no'olən' bcua'an che'e che'enə' na' beyeje' yežən' jəyeže' beṇə' gwlaž che' ca': 29 —Leda legüia to beṇə' bagwne' nada' yoguə'əte de'en babena'. žšə bengalizən' Cristan'?

30 Na' besə'əžaše' yežən' ja'aque' gan' zo Jeso'osən'. 31 Žlac zjəyeda no'olən' gotə'əyoito' Jeso'osən' che'eto'one': —Maestr, gwdao.

32 Na' Jeso'osən' gože' neto': —Bito nezele de to yelə' guao chia'.

33 Nach gwnato' entr neto': —žšə nolizə babedegua' de'e gwdaogüe'enə'?

34 Na' gož Jeso'osən' neto': —Par nada' naquən ca to yelə' guao chona' can' chene'e ben' əbsele' nada' nich gaquə yoguə' de'en chene'ene' gaquə. 35 Le'e nale: “Ne'e dech yetap bio' par yedobə cwsešən.” Na' nada' əchnia' le'e, de yeto cwseš de'e cheyalə' yedobə, beṇə' ca' yoso'ozenag che Diozən' šə güe'elenchga'acchone' xtiže'enə'. Legon xbab de que bagolə gatə'əyoiga'aquechone' yoso'ozenague' che'. 36 Ben' chon par nich beṇə' choso'ozenague' che Diozən' chaclene' beṇə' par nich chəsə'əzi'e yelə' mban zejlicane. Na' Diozən' chone' ca zoe' mbalaz por ni che de'en chaclene' lega'aque'. Can' chac, ben' chyixjui'e xtižə' Diozən' de'e neche na' ben' chon par nich beṇə' choso'ozenague' chei txennə' chəsyə'əbeine'. 37 De'e li can' na dižə'an de'en de: “Beṇə' yoblən' chaz na' beṇə' yoblən' chelap.” 38 Nada' bach chselə'a le'e ca beṇə' yesyə'əlape' gan' cui gwso'one' žin. Beṇə' yoblə

bagosə'əyixjui'e xtižə' Diozən' na' le'e gonle par niç beṇə' ca' gwse'enene' xtiže'enə' yoso'ozenague' chei.

³⁹ Na' zan beṇə' ža' lao' yež Sicarən' gan' mbane Samaritan' gwso'onlilaže'e Jeso'osən' por ni che de'en gwna no'olən': "Bagwne' nada' yoguə'əte de'e babena'." ⁴⁰ Na' catə' besə'əžin beṇə' Sicarən' gan' zoe'enə' gwsa'atə'əyoine' Jeso'osən' yega'əne' len lega'aque', na' bega'əne' čhopə ža. ⁴¹ Na' beṇə' zanch gwso'onlilaže'ene' por ni che dižə' de'en be' cuin Jeso'osən'. ⁴² Na' gwse'e no'olən': —Na'a chonlilažə'əto'one' caguə por ni che de'en gwnao' na'azən' sino por ni che de'en babeneto' cho'e dižə' cuinczəto'. Banezeto' de que de'e liczə bengan' Cristən' ben' gwlej Diozən' par yebeje' beṇə'čən' xni'a de'e malən' con beṇə' se'ejle'e che'.

Jeso'osən' beyone' xi'in to beṇə' blao

⁴³ Na' catə' goc čhopə ža zoto'onə', beza'ato' beyejto' Galilean'. ⁴⁴ Na' cuin Jeso'osən' bagwnacze' de que beṇə' gwlaž che nota'ətezə profet beṇə' cho'e xtižə' Diozən' bito chso'ene' yelə' bala'ən na' nic chse'ejle'e che'. ⁴⁵ Pero na' catə' bežinto' Galilean', beṇə' Galilea ca' besyə'əbeine' na' bosə'ozenague' che Jeso'osən' čhedə' lecžə lega'aque' ja'aque' Jerosalennə' par lni pascon' na' besə'əle'ine' yoguə' de'e güen de'en bene' bedote lao lniṇə'.

⁴⁶ Na' gozejto' len Jeso'osən' yetši'i yež Canan' distrit che Galilean' gan' bene' par niç beyac nisən' bino. Na' yež Capernaunnə' zo to beṇə' blao beṇə' chon žin che rein' na' chacšenchgüei xi'in'e'ena'. ⁴⁷ Xa bi'inə' catə' benene' rson bežinto' Galilean' zezə'ato' Jodean', bide' lao Jeso'osən' na' gotə'əyoine' le' šeje' žjəyeyene' xi'in'e'ena', čhedə' bazon gatbo'. ⁴⁸ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Šə cui le'ile miłagr na' bichlə de'e zaquə' yebanele, bito šejle'ele čhia'.

⁴⁹ Nach ben' chon žin che rein' gože' le': —Señor, yo'ošga antslə cuinə' gat bi'i čhia'anə'.

⁵⁰ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Beyej. Bito gat bi'i čhio'onə'.

Nach gwyejle' be'ena' de'en gož Jeso'osən' le' na' beze'e. ⁵¹ Na' lao bazengüe'e nezən' jəsə'əšag xmosə' ca' le' na' gwse'ene': —Bacheyaque bi'i čhio'onə'.

⁵² Nach gwṇabene' lega'aque' bi or gwzolao beša'alazažə'əbo'. Na' lega'aque' gwse'ene': —Neje cheda to gobiž bechojbo' de'e lan'.

⁵³ Nach xabo'onə' gočbe'ine' or na'anə' gož Jeso'osən' le' de que bito gat bi'i che'ena'. Nach benlilaže'e Jeso'osən', le' na' family che'ena' na' yoguə' beṇə' ža' liže'ena'.

⁵⁴ De'e nga goc čhop las ben Jeso'osən' miłagr catə' ze'e beze'e Jodean' na' bežine' Galilean'.

5

Jeso'osən' beyone' to beṇə' nat to part cuerp che'ena'

¹ Gwdenə' golə' to lni che neto' beṇə' Izrael Jerosalennə' na' gwyej Jeso'osən'.

² Jerosalen na' žia to tanc de'en nzi' Betesda dižə' ebreo. Žian galə'əzə cho'a puert che syodan' de'en nzi' "Čhe xilə' ca'". Na' nyechj mbi'i cuit cue'ej tanquən' gueyə' ca cha'ašil dao'. ³ Na' beṇə' zan beṇə' güe' zjəde' lo'o cha'ašil da'onə', no beṇə' lčhol, beṇə' coj, na' no beṇə' zjanat to part güejə' cuerp čhega'aque'ena'. Zjədie' čhasə'əbeze' bata'əquan' ta nisən'. ⁴ To angl betje' tğüejə bte' nisən', na' con beṇə' chyobe četj lo'o nisən' cata'ən cheyož čhta anglən' len, le'ena' cheyaque che bitə'ətezə yižgüe' de'e che'ine'. ⁵ Na' entr beṇə' ca' len to beṇə' byo bagoc ši'inšoṇə'choa iz chacšenene'. ⁶ Na' Jeso'osən' ble'ine'

be'enə' na' gocbe'ine' de que bagwža de' ca'. Na' gože'ene': —¿Eche'endo' yeyacdo'?

⁷ Na' beṇə' güe'enə' gože'ene': —Señor, caguə no beṇə' zo cue'e nada' lo'o tanquəṇ' catəṇ chda nisəṇ'. Na' žlacte əzya'a nada' par šo'a, beṇə' yoblə chyəbene' chetjə' lo'o nisəṇ'.

⁸ Nach gož Jeso'osən' le': —Gwyas na' botobə xta'onə' na' gwda.

⁹ Na' le'e beyactei be'enə' na' botobe' xte'enə' na' gwzolaə chde'. Goc de'enə' ža dezcanz. ¹⁰ Nach beṇə' blaə che neto' beṇə' Izrael gwse'e ben' beyaquen': —Ža dezcanz ṇa'a. Bito de lsens yeyoa' xta'onə'.

¹¹ Nach gože' lega'aque': —Ben' beyone nada' gože' nada': “Botobə xta'onə', beyoa'an na' gwda.”

¹² Na' gwse'ene': —¿Noxan' gož le': “Botobə xta'onə' na' gwda”?

¹³ Na' ben' beyaquene' bito nezene' non', čhedə' Jeso'osən' babebi' iže'e gan' ža' beṇə' zan ca'. ¹⁴ Gwdechlə bedil Jeso'osən' le' lo'o yo'odaə' əblaonə' na' gože'ene': —Bač beyacdo' ṇa'a. Bitoch bi de'e mal gono' par nič cui gac čchio' to de'e maləch.

¹⁵ Nach beza' be'enə' na' gwdixjue'ine' beṇə' blaə che ṇasyon Izrael četo'on de que Jeso'os na'anə' beyone le'. ¹⁶ Na' de'e na'anə' beṇə' blaə ca' bosə'olagzejə' bosə'olagzide' Jeso'osən' čhasə'yiljlaže'e naclən' so'one' par so'ote'ene' de'en bene' miłagr ca' ža dezcanzən'. ¹⁷ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Xa'anə' chelalene' yoguə' ža, na' leczə ca' nada'.

¹⁸ Nach beṇə' blaə che ṇasyon četo'on mazəchlə gosə'yiljlaže'e naclən' so'one' par so'ote'ene' por ni čhe de'en gwne' de que Diozən' naquə' Xə', caguə tlaozə de'en cui bembə'ane' ža dezcanz na'anə'. Na' de'en gwne' de que Diozən' naquə' Xə' zejən de que tozəczə can' zaque'e len Diozən'.

Yelə' chnabia' che Xi'in Diozən'

¹⁹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li čhnia' le'e, bito gaquə bi gona' to gwłazza', nadan' naca' Xi'in Diozən'. De'en chle'ida' chon Xa'anə', lenṇə' chona'. Yoguə'əloł de'en chon Xa'anə', leczə lenṇə' chona'. ²⁰ Xa'anə' chaquene' čhia', na' chlo'ine' nada' yoguə' de'en chon cuine'. Na' əgwlo'ine' nada' de'e zaquə'əch ca de'e quinga de'e gona' par nič yebanele. ²¹ Xa' Diozən' chbeje' beṇə' na' chone' ca chatə' yelə' mban zejlicane čhega'aque' par nič cui əsa'aque' ca beṇə' guat len yičhjlə'ažda'oga'aque'enə'. Na' ca'aczən' chona' nada' naca' Xi'ine', chbeja' beṇə' par chnežjua' yelə' mban zejlicane čhega'aque'. ²² Bito chčhoglaə Xa' Diozən' che ni to beṇə' šə nape' dolə', sino babene' nada' yelə' chnabia'anə' par əchoglaogua'an che beṇə'chən' šə non' napə dolə'ənə', nadan' naca' Xi'ine'. ²³ Xa' Diozən' chene'ene' de que yoguə'əloł beṇə' so'one' nada' yelə' bala'an can' čso'e le' yelə' bala'an. Ben' cui chon nada' naca' Xi'in Dioz yelə' bala'an, lente Xa' Dioz na'anə' cui cho'e yelə' bala'an, čhedə' len' bsele'e nada'.

²⁴ De'e li čhnia' le'e, ben' chzenag xtiža'anə' na' chonlilaže'e Diozən' ben' əbsejə' nada' de yelə' mban zejlicane čhe'. Na' cuat si'e castigon', čhedə' bitoch naque' len yičhjlə'aždaogüe'en ca beṇə' guat, sino bade yelə' mban zejlicane čhe'. ²⁵ De'e li čhnia' le'e gwžin ža catəṇ beṇə' ca' zjənaque' len yičhjlə'ažda'oga'aque'enə' ca beṇə' guat əse'enene' xtiža'a nada' Xi'in Dioz, na' beṇə' ca' yoso'ozenag čhia' yesə'əbane' zejlicane. Na' bač chzolaə chac ca' ṇa'a. ²⁶ Xa' Diozən' nse'e yelə' mban zejlicane na' chac gwnežjue'en beṇə'chən', na' ca'aczə babene' par nič nada' nsa'a yelə' mban zejlicanen' na' chac chnežjua'an che beṇə'chən', nadan' naca' Xi'ine'enə'. ²⁷ Na' leczə beṇə' nada' yelə' chnabia'anə' par nič əchoglaogua'an non' napə dolə' čhedə' bsele'e

nada' golja' benach. ²⁸ Bito yebanele de'e nga. Gwžin ža catə' yoguə'əlol benə' guat ca' ža' lo'o ban' əse'enene' ənia' lega'aque'. ²⁹ Na' benə' ca' gwso'on de'e güen žlac gosə'əbane' yesyə'əchoje' par yesə'əbanche' zejlicane. Na' benə' ca' gwso'on de'e mal žlac gosə'əbane' yesyə'əchoje' par əsa'aque' castigw.

Jeso'osən' bzejni'ine' de que nape'yelə' chnabia'

³⁰ Bito bi gaquə' gona' de'e bia'azalaža'a. Chzenaga' bin' na Xa'anə' par nič nezda' naquən' chchoglaogua'an che benachən' šə non' napə dolə'. Na' chchoglaogua'an che to toe' can' cheyalə'əczə gaquə' chedə' bito chona'an de'e bia'azalaža'a. Chona'an con can' chene'e Xa'anə' ben' əbselə' nada'anə'. ³¹ Žalə' toza' nada' cho'a dižə' non' naca', bito naquən' de'e šejle'ele chia'. ³² Pero zo Xa'anə' cho'e dižə' non' naca', na' nezda' de que dižə' de'en cho'e chia'anə' naquən' de'e li. ³³ Bač bselə'əle benə' lao Juannə' par jəsə'əñabene' le' chia'. Na' Juannə' be'e dižə' li non' naca'. ³⁴ Pero ca naca' nada' bito chyažjda' ənezda' dižə' de'e güe' ni to benachən' chia'. Parzə nič le'e šejle'ele chia' na' gona' ca cui yeyejle lao yi' gabilən', de'e na'anə' che'enda' yosa'alazə'əle de'en gwna Juannə' chia'. ³⁵ Juannə' goque' ca to lampara de'e chse'eni'ichgua, na' gone'ele bebeile šlož can' bsd əblo'ine'enə'. ³⁶ De to de'e cho'en xtižə'a de'e zaquə'əche ca dižə' chia' de'en choe' Juannə'. Nada' chona' yoguə'əlol de'en chon Xa'anə' lao na'a gona', na' de'en chona' cho'en dižə' de que le'enə' bsele'e nada'. ³⁷ Na' leczə Xa'anə' ben' bselə' nada' cuine' babe'e xtižə'a. Na' bitonə' gwzenagle xtiže'enə' nic ne'e le'ile can' naque'enə'. ³⁸ Bitonə' gone' chele xtiže'enə' chedə' bito chonlilažə'əle nada' naca' ben' əbsele'enə'. ³⁹ Chsedyanə'əle Xtižə' Diozən' de'en nyojən, chaquele naple yelə' mban zejlicane laogüe de'en chsedlen. Na' de'e ca' zjənyojən chso'en xtižə'a. ⁴⁰ Pero cui chene'ele gonlilažə'əle nada' par gapple yelə' mban zejlicane.

⁴¹ Par nada' bito bi nonən šə benachən' so'one' nada' yelə' bala'an o šə cui. ⁴² Nada' nombi'a le'e na' nezda' cabi chaquele che Diozən'. ⁴³ Xa'anə' bsele'e nada' na' bene' nada' yelə' chnabia' par chona' con can' ne'enə' na' cabi chejle'ele chia'. Na' šə benə' yoblə yide' to gwłazze', gwyejle'ele che'. ⁴⁴ Bito gaquə' šejle'ele chia' chedə' la' chi' yichjle chonle ca so'on ljuežjle ca' le'e yelə' bala'an na' cui cheyljle naclən' gonle par nič Diozən' gone' le'e yelə' bala'an. Tozə le'enə' cho'e yelə' bala'an de'en naquə' de'e zaque'e. ⁴⁵ Bito gonle xbab de que nada' gua'a le'e part lao Xa'anə'. De'e Moizezən', ben' zole lez gaquəlen le'e lao Diozən', le'enə' güe'e le'e part lao Xa'anə'. ⁴⁶ Žalə' gwyejle'ele che de'e Moizezən' na' šejle'etele len chia' nada', chedə' chia' nadan' bzoje'. ⁴⁷ Na' ca naquən' cui chejle'e de'en bzoje'enə', žnacxa gonczle šejle'ele de'en bagwnia' le'e?

6

Jeso'osən' bguaogüe' gueyə' mil benə' byo

¹ Gozde de'e ca' gwyejto' len Jeso'osən' yeš'la'alə Nisdəo' Galilean'. Na' nisdə'onə' leczə nzi'in Nisdəo' Tiberias. ² Na' benə' zan bedəsə'ənao le' chedə' besə'əle'ine' miłagr ca' de'en chone' cheyone' benə' güe' ca'. ³ Na' gwloeto' to lao ya'a len Jeso'osən' na' na' gwche'eto' len le'. ⁴ Na' bazon baözə galə' lni' che neto' benə' Izrael de'en nzi' lni' pascw. ⁵ Na' catə' bgüia Jeso'osən' na' ble'ine' de que baza'ac benə' zan gan' zoe'enə', na' gože' Lipən': —žGaxa si'icho de'e əsa'o yoguə' benə' quinga?

⁶ Jeso'osən' gwne' ca' parzə niç ye' Lipən' nac chaquene' cheyalə' gonto', la' bañezczene' naquan' gone'. ⁷ Na' gož Lipən' le': —Tmil pes cabi gaquen si'icho de'e əsa'ogüe' latə' güejən.

⁸ Na' zo to disipl che Jeso'osən', ben' le Ndrəs, bišə' Simon Bedən'. Na' Ndrəsən' gože' Jeso'osən': ⁹ —Nga zo to bi'i byo na' de gueyə' yetxtil de sebad chebo' na' yechopə' bel ya'a. Pero bi de gon de'e quinga la' beṇə' zannə'.

¹⁰ Nach Jeso'osən' gože' neto': —Le'e gon mendad yesə'əbe' beṇə' ca'.

Chi'ichgua yixye daquə' latjən', nach gosə'əbe' beṇə' ca' laogüeinə'. Naquə' ca do gueyə' mil beṇə' byo cui cuent no'olə' na' cui cuent bidao'. ¹¹ Nach gwxi' Jeso'osən' yetxtil ca'. Na' beyož be'e yelə' choxcwlen che Diozən' beṇə' che che neto' disipl par be'eto' che beṇə' ca' bazjəchi'. Na' leczə' ca'atezəczə' beṇə' len bel ya'a ca'. Be'eto' lega'aque' con cata'ətə' de'e gwse'enene'. ¹² Na' catə' beyož gwse'eljene' nach gože' neto': —Le'e yetobə' pedas ca' de'en bega'an par niç cui bi cuiayi'.

¹³ Nach botobəto' pedas ca' de'en besyə'əga'an beyož gwsa'o beṇə' ca', na' goquən šižin žomə' lao gueyə' yetxtil de sebadən'. ¹⁴ Na' beṇə' ca' catə' besə'ələ'ine' miłagr de'en ben Jeso'osən' nach gosə'əne': —De'e ličzə' bengan' profetən' ben' bagwlezcho selə' Diozən' yežlyo nga par gaquəlene' chio'o.

¹⁵ Na' catə' gocbe'i Jeso'osən' de que gwse'enene' yesə'əche'exaxjene' par so'onene' rei čhega'aque'enə', nach bebi'ize'e gozeje' ya'ada'onə' toze'.

Gwda Jeso'osən' lao nisdə'onə'

¹⁶ Na' catə' be'xjw že'enə' neto' disipl che Jeso'osən' beyetjto' cho'a nisdə'onə'.

¹⁷ Na' beyo'oto' to lo'o barcw par zjəyedato' Capernaunnə'. Bagoł, na' Jeso'osən' bitonə' yele'e gan' zjəyedato'onə'. ¹⁸ Na' chas chatə' nisdə'onə' la' to be' fuert chečj. ¹⁹ Ca do čhopə' legw babeza'ato' lao nisdə'onə' catə' ble'ito' zeza' Jeso'osən' lao nisən' galən' zda barcon'. Na' bžebto'. ²⁰ Nach gože' neto': —Nada'anə'. Bito žeble.

²¹ Nach neto' chebito' bego'oto'one' lo'o barcon'. Nach le'e bežinteto' cho'a nisdə'onə'.

Beṇə' zan časyə'əyilje' Jeso'osən'

²² Na' beteyo beṇə' ca' besyə'əga'an yešla'alə' nisdə'onə' bito besyə'əželene' Jeso'osən'. Gwsa'acbe'ine' caguə' bi barcw gotə'əch sino yetoga de'en beyo'oto', na' gosə'ənezene' bito beyo'oto' Jeso'osən' lo'o barcon' gan' beyo'oto' neto'. ²³ Nach besə'əžin to čhopə' barcw ca' de'en za'ac syoda de'en nzi' Tiberias, besə'əžinən galə'əzə' gan' əgwsa'ogüe' catə'an gwde be' Xancho Jeso'osən' yelə' choxcwlen che Diozən'. ²⁴ Na' catə' besə'ələ'i beṇə' ca' caguə' no Jeso'osən' nla'anə', na' ni neto' disipl che', nach besyə'əyo'e lo'o barcw dao' ca' na' ja'aque' Capernaunnə' česyə'əyilje'ene'.

Jeso'osən' naque' yelə' guao de'e chnežjon yelə' mban zejlicane che beṇə' čso'onlılaže'ene'

²⁵ Na' catə' besyə'əželene' Jeso'osən' yešla'alə' nisdə'onə' na' gwse'ene': —Maestr, žbatə'əquə' belə'o nğan'?

²⁶ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li čhnia' le'e, čeyilje nada' caguə' por ni che bagwyejni'ile bi zejen miłagr ca' bable'ile beṇə', sino por ni che de'en gwdaole na' beljele. ²⁷ Bito cue'e yichje gonle par niç gata' de'e ye'ej gaole de'en chde čei, sino lecue'e yichj le'e gon par niç gaquə' ye'ej gaole de'en gon le'e yelə' mban zejlicane. Diozən' bsele'e nada' golja' benach na' nada' gona' de'en ye'ej gaole par niç əbanle zejlicane. Na' Diozən' babene' par niç nezele bsele'e nada'.

28 Na' gwse'ene': —¿Bi cheyalə' gonto' par niçh yebei Diozən' neto'?

29 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e nga gonle par niçh yebei Diozən' le'e, gonlilažə'əle nada' ben' əbsele'enə'.

30 Nach gwse'ene': —¿Bi miłagr gono' par niçh gonlilažə'əto' le'? ¿Bi gono' le'ito' ža? 31 De'e xaxta'ocho ca' gwsa'ogüe' mana latjə dašən', can' nyoj Xtizə' Diozən' nan: “Yelə' guao de'e za' yoban' be'e lega'aque' gwsa'ogüe'.”

32 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, caguə de'e Moizezən' bnežjue' lega'aque' yelə' guao de'en za' yoban', sino Xa' Dioz na'anə'. Na' Xa'anə' babselə'e par le'e to yelə' guao de'e zaquə'əche na' de'e li za'an yoban'.

33 Na' yelə' guao de'en babselə' Xa' Diozən', za'an yoban' na' betjan yežlyon' na' chnežjon yelə' mban zejlicane che notə'ətezə beṇə' chao len.

34 Nach gwse'ene': —Señor, beṇšga neto' yelə' guaon' nao' ca' yedote.

35 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nada' naca' yelə' guao de'en chnežjon beṇə' yelə' mban zejlicane. Notə'ətezə beṇə' chse'ejle' chia' yesyə'əbei la'ažda'oga'aque'enə' zejlicane, na' de'en chso'onlilaže'e nada', nite'e mbalaz zejlicane. 36 Na' bagwniacza' le'e, la'anə'əczə bable'ile nada' naca' yelə' guaonə', bitoczə chonlilažə'əle nada'. 37 Yoguə' beṇə' ca' chbej Diozən' par əsa'aque' nada' txen, chžin ža catə' chso'onlilaže'e nada'. Na' notə'ətezə beṇə' ca' chso'onlilažə' nada', chebeida' chsa'aque' nada' txen. 38 Nada' za'a yoban' na' betja' yežlyon' caguə par niçh gona' de'e bia'azəlaža'anə', sino par niçh gona' can' chene'e Xa'anə' ben' əbsele' nada'. 39 Na' de'e ngan' de'en chene'e Xa'anə' ben' əbsele' nada', de que yoguə'əloł beṇə' bagwleje' par əsa'aque' nada' txen, ni toe' cui gua'a latjə cuiayi'e sino que yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca' šə bagwsa'ate' catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon'. 40 Xa'anə' chene'ene' de que yoguə'əloł beṇə' se'ejni'ine' non' naca' nada' na' so'onlilaže'e nada', par niçh əgwnežjue' lega'aque' yelə' mban zejlicane, na' nada' yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca' šə bagwsa'ate' catə'an əžin ža šo'o fin che yežlyon'.

41 Na' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' besə'əže'eše'e che Jeso'osən' de'en gwne': “Nada' naca' yelə' guao de'en za' yoban'.” 42 Na' gosə'əne': —¿Ecagua bengan' Jeso'os xi'in jwse ben' nombia'acho na' lecza' ca' xne'enə'? ¿Bixçhexa nga nalize' de que ze'e yoban' betje' yežlyon'?

43 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito že'ešə'əle chia' entr le'e. 44 Ni to cono no gonlilažə' nada' šə Xa'anə' ben' əbsele' nada' cui gone' ca se'ejle'e chia'. Na' beṇə' ca' chse'ejle'e chia' yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca' šə bagwsa'ate' catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon'. 45 Gan' nyoj de'e ca' boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' nan: “Na' yoguə'əlole' əgwse əgwlo'i Diozən'.” Nachən' yoguə'əloł non' neze can' na' Xa'anə' na' choso'ozenag che, yoguə' beṇə' can' chso'onlilaže'e nada'.

46 Bito naçho zo nochlə beṇə' bable'ine' Xa'anə' sino toza' nada', la' nadan' za'a gan' zo Xa' Diozən'. 47 De'e li chnia' le'e, beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' de yelə' mban zejlicane chega'aque'. 48 Nada' naca' yelə' guao de'en chnežjon beṇə' yelə' mban zejlicane. 49 Xaxta'ocho ca' gwsa'ogüe' manan' latjə dašən', pero bia'aczə gwsa'ate'. 50 Nadan' cho'a dižə' de que naca' yelə' guao de'en za' yoban' de'en chnežjon yelə' mban zejlicane che beṇə' ca' chsa'ogüe'en par niçh ca' cuich žjənaque' len yichjla'ažda'oga'aque'enə' ca beṇə' guat. 51 Nadan' naca' yelə' guao de'en za' yoban'. Nsa'a yelə' mban zejlicanenə' na' chac chnežjua'an beṇə'chən'. De'e na'anə' beṇə' ca' sa'o yelə' guao nga yesə'əbane' zejlicane. Na'

yelə' guao de'e əgwnežjua' əsa'ogüe' naquən cuerp chia'anə', na' əgwnežjua' na par niç notə'ətezə beṇəç guaqua yesə'əzi'e yelə' mban zejlicaneə'.

52 Nach gwche' bžəš entr beṇə' blao che ṇasyon Izrael çeton' gosə'əne': —çNacxa gone'en gon cuerp che'enə' gaocho?

53 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəç, na' šə cuiṇə' gaole cuerp chia'anə' na' šə cuiṇə' ye'ejle xçhena'anə', bito de yelə' mban chele zejlicane. 54 Beṇə' ca' chsa'o cuerp chia'anə' na' chse'eje' xçhena'anə' de yelə' mban zejlicane çhega'aque', na' šə bagwsa'ate' catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon', yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca'. 55 Na' cuerp chia'anə' naquən yelə' guao de'e le'ezeLaogüe de'e zaque'e, na' xçhena'anə' de'en chse'eje'ena' naquən le'ezeLaogüe de'e zaque'e. 56 Na' beṇə' ca' chsa'o cuerp chia'anə' na' chse'eje' xçhena'anə' nitə'ətezə nite'e len nada' na' nada' zotezə zoa' len lega'aque'. 57 Xa'anə' ben' zo zejlicane le'ena' bsele'e nada', na' zoa' çhedə' le' chone' ca' zoa', na' ca'atezəczən' ben' gao cuerp chia'anə' soe' çhedə' gona' ca' soe'. 58 Cuerp chia'anə' naquən yelə' guao de'en za' yoban'. Na' yelə' guao nga bito naquən ca' manan' de'en gwsa'o xaxta'ocho ca' na' bia'aczə gwsa'ate'. Beṇə' ca' chsa'ogüe' yelə' guao nga nia' ca' nite'e zejlicane.

59 De'e quinga əbsed əblo'i Jeso'osən' lo'o yo'odao' Capernaunnə'.

Xtižə' Jeso'osən' chnežjon yelə' mban zejlicane che beṇə' ca' choso'ozenag çhei

60 Na' beṇə' zan beṇə' ca' zjəsə'ənao Jeso'osən' catə' gwse'ene' can' gože' lega'aque' nach gosə'əne': —Zi'ichgua naquə dižə' quinga. çNoxaczə šejle'e çhe'?

61 Na' goçbe'i Jeso'osən' de que çəsə'əže'eše'e por ni che de'en gože' lega'aque', na' gozne': —çEpor ni che de'en gwnia' can' chene'ele yebiguə'əle gosxanlə? 62 çNaquəçxa gonlen' šə le'ile nada' yeyepa' gan' gwzoa' antslə? nadan' bselə' Diozən' golja' beṇəç. 63 Caguə por ni che de'en goljle beṇəç de yelə' mban zejlicane chele sino šə yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' de yelə' mban zejlicane chele. Dižə' de'en babi'a len le'e zaquə'an par yichjla'ažda'olen' na' əbanle zejlicane šə šejle'ele çhei. 64 Ne'e nita' balle cui çonlilažə'əle nada'.

Jeso'osən' gwne' ca' çhedə' dezd gwzolao zjəsə'ənao beṇə' le' nezene' noquə' beṇə' ca' cui gwso'onlilaže'ene' na' non' əgwde le' lao na' beṇə' ca' çəsə'əgue'i le'. 65 Na' gože' lega'aque': —Chac can' gwnia'anə' de que notono no chac gonlilažə' nada' šə Xa'anə' ben' əbselə' nada' cui chone' par niç gonlilaže'e nada'.

66 Nach besyə'əbi'izə' beṇə' zan beṇə' bagosə'ədalene' Jeso'osən', bitoç gosə'ənaogüe'ene'. 67 Na' Jeso'osən' gože' šižinte neto': —çElen le'e chene'ele žjəya'acle?

68 Na' gož Simon Bedən' le': —Xanto', notono nochlə de no zaquə' əgwzenagto' çhei. Nezeto' de que le' choṇo' yelə' mban zejlicane che notə'ətezə neto' çhenagto' xtižə'ona'. 69 Neto' bachejle'eto' na' banezeto' de que len' naco' Cristən' ben' bagwlej Diozən' par gaquəlene' ṇasyon çhechon'. Naco' Xi'in Diöz ben' zo zejlicane.

70 Na' Jeso'osən' gože' neto': —Nada' gwleja' le'e šižinle na' nezda' de que tole çhenagle che gwxiye'ena'.

71 Gwne' ca' che Jod Iscariotən' xi'in Simonnə' la' Jod nan' əgwdi'ene' lao na' beṇə' ca' çəsə'əgue'i le', len nacte' txen neto' šižinto'.

7

Benə' bišə' Jeso'osən' bito gwso'onlilaže'e le'

¹ Catə bagwde de'e ca' Jeso'osən' gw dacze' chsed chlo'ine' beṇə' ca' ža' distrit che Galilean'. Bito gone'ene' yeyeje' Jodean' par soe' na' chedə' beṇə' blao che ṇasyon Izrael cheton' chəsə'əyiljlaže'e naclən' so'one' par so'ote'ene'.

² Na' bazon galə'əzə lṇi che neto' beṇə' Izrael de'en nzi' "lṇi che yo'o de laḡuə".

³ Na' beṇə' bišə' Jeso'osən' gwse'ene': —Bito yega'aṇo' nga, sino gwyej Jodean' par ničh displ chio' ca' ša' na' yesə'əle'ine' de'e ca' chono'onə'. ⁴ Ni to beṇə' cui chone' bgašə'əzə to de'e chone' šə chene'ene' gombia' beṇə' le'. Šə de'e li chono' miḡagr, ben par ničh yesə'əneze yoguə'əloḷ beṇə' can' chono'onə'.

⁵ Beṇə' biše'e ca' gosə'əne' ca' chedə' ni lega'aque' cui gwso'onlilaže'e le'.

⁶ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Bitonə' žin ža par gwlo'a non' naca', pero ca naquə le'e ža, guaquə žja'acle lṇin' batə'ətezən'. ⁷ Beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' bito chəsə'əgue'ine' le'e, pero chəsə'əgue'ine' nada', chedə' chzejni'iga'acda'ane' de que chso'one' de'e malən'. ⁸ Le'e žja'ac lṇinə'. Nada' bito sa'a na'a chedə' bitonə' žin ža chia'anə' par sa'a lṇin'.

⁹ Na' beyož gože' lega'aque' ca' bega'əne' Galilean' yeto čhopə ža.

Jeso'osən' gwyeje' Jerosalennə' gan' yo'o lṇinə'

¹⁰ Nach gwde gwsa'ac beṇə' biše'e ca' əzja'aque' lṇinə' leczə gwza' le' zde' lṇinə', pero caguə zaquə'əlao sino bgašə'əzə. ¹¹ Na' beṇə' blao che ṇasyon Izrael cheto'onə' besyə'əyilje' le' lao lṇinə' na' gosə'əne': —čGanxa be'ena'anə'?

¹² Na' beṇə' ca' zjənžag lao lṇinə' zane' gwso'e dižə' che Jeso'osən' len lḷuežjga'aque'. Na' caguə tozə can' gosə'əne' che'. Baḷe' gosə'əne': —Naque' beṇə' güennə'.

Na' yebaḷe' gosə'əne': —Abi, chonleizene' beṇə'ənə'.

¹³ Pero ni toe' cui gwso'e dižə' che' zaquə'əlao chedə' besə'əžebe' beṇə' blao che ṇasyon cheto'onə'.

¹⁴ Na' do gašjə zda lṇinə' catə' gwyo'o Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael na' gwzola' chsed chlo'ine'. ¹⁵ Na' chəsya'əbane beṇə' blao ca', chəsə'əne': —čBixa chejni'i bengan' len caguə babsede' can' nsed chio'onə'?

¹⁶ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'en chlo'ida'anə' caguə de'e chaljaləža'anə', sino ben' əbselə' nada' blo'ine'en nada'. ¹⁷ Notə'əteza beṇə' chene'ene' gone' can' chene'e Diozən', le' ənezene' šə de'en chlo'ida'anə' naquən che Diozən' o šə naquən de'e bia'azələža'a. ¹⁸ Beṇə' ca' chso'e dižə' de'e bia'azələža'əga'aque' chəsya'əyilje' no so'e lega'aque' yeḷə' bala'aṇ. Caguə ca' nada' chedə' cheyilja' naclə gona' par ničh Diozən' ben' bselə' nada' si'e yeḷə' bala'aṇ. De'e na'anə' guaquə gaple confyans de que nada' cho'a dižə' li, na' bito chxoayaga' beṇə'.

¹⁹ Le'e cho'ela'ole de'e Moizezən' ben' bzoj lei che Diozən', len ni tole cui chonle can' nannə'. čBixchen' chyiljlažə'əle naclən' gonle par gotle nada'?

²⁰ Na' beṇə' ca' zjənžaguən' gwse'ene': —Chac tonto'. čNo chyiljlažə' naclə gone' par gotle' le'?

²¹ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Tozə miḡagr de'en babena' ža dezczən' na' de'e na'anə' yoguə'əle chebanele. ²² De'e Moizezən' bzoje' de que cheyaḷə' socho sefjə de'en ne' sirconsision. Pero caguə gwzola'ən le' sino len de'e xaxta'ocho ca' beṇə' ca' gwnitə' antslə ca' le'. Na' le'e chzole bi'i byo dao' ca' sefjə de'en ne' sirconsision ža dezczən'. ²³ Na' a' ža, šə chaquele chonən byen gwzole no bidao' sefjə de'en ne' sirconsision ža dezczən' par gonle complir

can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən, ¿bixçhen' chža'ale nada' de'en beyona' to beṇə' ža dezcanzən' len yoguə'əloj de'en chac che'? ²⁴ Bito con gonle xbab de que to de'e chle'ile chon beṇə' naquən de'e mal, sino le'e co'o rson niçh ənezele šə de'e li chone' de'e mal o šə chone' de'e güen.

Jeso'osən' be'e dižə' de que gwze'e gan' zo Diozən'

²⁵ Nach to çhopə beṇə' Jerosalen ca' gosə'əne': —¿Ecaguə bengan' çasyə'ayilje' par niçh so'ote'ene'? ²⁶ Le'e ggüiašc can' cho'e dižə' nga zaquə'əlo na' bitobi chse'ene'. De repentlja beṇə' gwnabia' ca' baçh chso'one' xbab de que naquacze' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon çhechon'. ²⁷ Pero na' nezecho ga beṇə' be'enga, mas catə' yidə Cristən' ni to cono əneze ga be'ena'.

²⁸ Ne'e chsed chlo'i Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael catə'ən gosə'əne' ca'. Nach gwne' zižjo gože' lega'aque': —Nada' nombi'ale na' nezele ga beṇə' nada'. Na' caguə con za'a de'e bia'azəlaža'anə'. De'e li zo ben' əbselə' nada' la'anə'əczə le'e bito nombi'ale'. ²⁹ Nada' nombia'ane' çhedə' gan' zoe' nan' gwza'a na' len' bsele'e nada'.

³⁰ Nach çasyə'ayiljlaže'e naclən' so'one' par yesə'əzene' Jeso'osən', pero notono no gwzen le' çhedə' bitonə' əžin ža par gaque' lao na'aga'aque'enə'. ³¹ Na' beṇə' zan gwso'onlilaže'e Jeso'osən' na' gosə'əne': —Catə'ən yidə Cristən' bitolja gone' miłagr zanch can' chon benga.

ǰa'ag yo'odao' ca' ja'aque' par žjəsə'əxene' Jeso'osən'

³² Na' beṇə' fariseo ca' gwse'enene' beṇə' zan chso'e dižə' che Jeso'osən'. Nach boso'oxi'e len bxož əblao che nasyon Izrael çeton' boso'osele'e ǰa'ag yo'odao' çeto' ca' par žjəsə'əxene' le'. ³³ Na' Jeso'osən' chsed chlo'ichene' gwne': —Gwzocha' yeto tyemp dao' len le'e nach yeya'a gan' zo ben' əbselə' nada'. ³⁴ Yeyilje nada' na' cabi yeželele nada', la' gan' soa' nada', le'e bito gaquə yidle.

³⁵ Nach beṇə' blaoc che nasyon Izrael çeton' gosə'əne' entr lega'aque': —¿Ga yeyej bengan' cui yeželechone'? ¿Ešə šejlene' beṇə' gwlaž çhecho ca' žjanaselas entr beṇə' griego ca' na' žjəsedene' beṇə' griego ca'? ³⁶ ¿Bi zeje dižə' de'e nga gwna benga? Gwne': "Yeyilje nada' na' cui yeželele nada'." Na' lecəə gwne': "Ga'an soa' nada', le'e bito gaquə yidle."

Jeso'osən' be'e dižə' che Spirit che Diozən'

³⁷ Na' ža le'ezelaogüe na' ža xen che lninə' gwzecha Jeso'osən' gan' chsed chlo'ine' na' gwne' zižjo: —Notə'ətezele šə de'e tant chene'ele gata' yelə' mban zejlicane chele xte banacle ca to beṇə' chbillazə'e, legonlilažə' nada' na' gonə' yelə' mban zejlicane chele. ³⁸ Le'e chonlilažə'əle nada', so de'en nabia' yichjla'ažda'olen' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən, gonən par niçh gaquəlenle yeziquə'əchlə beṇə' par yesə'əzi'e yelə' mban zejlicane. De'e na'anə' saquə'əlebele ca yao ca' de'en chso'onən par niçh yežlyon' de tcho'alaoga' aquən chosçha'on bitə'əteze.

³⁹ Jeso'osən' gwne' ca' çhedə' gwnezene' Spirit che Diozən' yedəson lo'o yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əcho le' par niçh gaquəlencho beṇə' yesə'əzi'e yelə' mban zejlicane. Na' ca naquə Spiritən' bitonə' yedəson lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca orən', çhedə' beṇə' ca' çəsə'əgue'i Jeso'osən' bitonə' so'ote'ene', na' bitonə' güe' Diozən' le' yelə' bala'an xen.

Gwsa'aque' çhoplə por ni che Jeso'osən'

40 *Benə* ca' ža'anə' gwse'enene' chsed chlo'i Jeso'osən' na' baļe' gosə'əne': —De'e ličzə bengan' profetən' ben' naquən yidə.

41 Na' yebaļe' gosə'əne': —Bengan' Cristən' ben' gwleј Diozən' par gaqualene' nasyon chechon'. Pero baļe' gosə'əne': —ǰEna' nacho de que Galilea na' əchoј Cristən'? 42 ǰEcağə na' Xtižə' Diozən' de'en nyoјən de que Cristən' galje' lao dia che de'e Rei Dabin' na' de que galje' yež Belen laž de'e rein'?

43 Na' gotə' bžəš entr beņə' ca' ža'anə' na' gwsa'aque' čhoplə por ni che Jeso'osən'. 44 Baļe' gwsa'aquene' cheyaļə' yesə'əzene'ene', pero bito gwsə'one' ca'.

Beņə' gwnabia' che beņə' Izrael ca' bito gwse'ejle'e che Jeso'osən'

45 Na' xə'ag yo'odao' che neto' beņə' Izrael besyə'əžine' lao beņə' ca' boso'oselə' lega'aque'. Na' bħox əblao che nasyon čheton' na' beņə' fariseo ca' gwse'e lega'aque': —ǰBixčhen' cui əgwche'elene'?

46 Na' xə'ag yo'odao' ca' gwse'e lega'aque': —Xte ža neža ni tozə beņə' cuiņə' ne' güen ca güennə' chne bengan'.

47 Nach beņə' fariseo ca' gwse'e lega'aque': —ǰElente le'e bagwxoayagle? 48 Ni tozə neto' naquəto' beņə' blao na' naquəto' beņə' fariseo cuiņə' šejle'eto' che'. 49 Pero beņə' zan quinga ža' nga bito zjənombi'e lei de'en bzoј de'e Moizezən', na' bazjəmbi'ayl'e.

50 Na' Nicodemon', ben' gwyeyj lao Jeso'osən' še'elə, lene' beņə' blao ca'. Na' Nicodemon' gože' lega'aque': 51 —Lei chechon' bito cho'en latjə čhoglaochon che to beņə' de que malən' bene' sin cui güe'e dižə' nac goquə na' sin cui əžəš əche'enə bixa bene'enə'.

52 Nach gwse' beņə' ca' le': —ǰEna' nacho leno' len' naco' beņə' Galilea? Bsed na' ənezdə' de que ni to profet cuiņə' əchoј Galilean'.

Besyə'adol'e'ene' to no'olə len xtoe'

53 Na' besa'aque' jəya'aque' ližga'aque'.

8

1 Nach Jeso'osən' gwyeyje' ya'a de'en ne' Ya'a Olibos. 2 Na' beteyo catə' gwyeyeni' gwyeyje' de'e yoblə yo'odao' əblao che neto' beņə' Izrael. Na' yoguə' beņə' ca' ža' na' gosə'əbigue'e laogüe'ena' na' Jeso'osən' gwchi'e na' gwzolaogüe' chsed chlo'ine' lega'aque'. 3 Nach beņə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoј de'e Moizezən' na' len beņə' fariseo ca' bedəsa'əgüe'e to no'olə beņə' besyə'adol'e'ene' len xtoe'. Na' boso'ozeche'ene' gwchəļ beņə' ca' lao Jeso'osən'. 4 Na' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, no'ol nga babedəļə'əto'one' mer delene' to xtoe'. 5 Na' lei de'en bzoј de'e Moizezən' chonən mendad gotcho no'ol ca' chso'on ca' əğwšizə'əga'acchone' yeј. ǰBixa ənao' le'? ǰbi cheyaļə' gonechone'?

6 Gwse'e Jeso'osən' ca' chedə' gwse'enene' yesə'əbeje'ene' dižə' de'e yesə'əchine' contr le'. Nach Jeso'osən' con bcheque'e na' bzoјe' lao yon' len xbene'. 7 Na' gwnitə'əcheche' chəsə'ənabene' le' nacxa əne'ena'. Nach gwche'əša'ogüe'e na' gože' lega'aque': —Guaquə con to le'e beņə' cui de xtoļe'e solaole əğwšizə'əle no'olə nga yeјən'.

8 Nach bcheque'e de'e yoblə bzoјe' lao yon'. 9 Na' beņə' blao ca' beņə' ca' chəsə'əcuiš no'olən' catə' gwse'enene' de'en gož Jeso'osən' lega'aque', gosə'əneze' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' de que yogue'e de xtoļə'əga'aque'. Nach gwzolaol besyə'əchoј tgüeyə' tgüeyje', gwzolaotec besyə'əchoј beņə' ca' zjəngoləch nach beņə' ca' yelə' xte bega'an yetozə Jeso'osən' len no'olən' ladjo

benə' ca' choso'ozenag che'. ¹⁰ Na' catə' bebe'ešao' Jeso'osən' caguə no benə' ca' ble'ichene' laogüe'enə' sino yetozə no'olən'. Na' gože'ene': —No'olə, ¿gan benə' ca' choso'ocuiš le'? ¿Eni toe' cui ben le' castigw?

¹¹ Nach no'olən' gože'ene': —Ni toe' Señor.

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Ni nada' bito gona' le' castigw. Beyej na' cuich gono' de'e malən'.

Jeso'osən' nse'e be'eni' par yichjla'aždao' benəchən'

¹² Na' Jeso'osən' gozoe' dižə'an yetš'i'i len benə' ca' ža'anə', gože' lega'aque': —Nada' nsa'a be'eni' par yichjla'aždao' benəchən'. Benə' ca' chso'onlilaže'e nada' na' choso'ozenague' chia' bitoch chso'ontezə chso'one' de'e malən'. Yo'o be'eni'in lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' chedə' zjənapə' yelə' mban zejlicane.

¹³ Nach benə' fariseo ca' gwse'ene': —Le'etezə cho'o dižə' che cuino', na' bito naquən de'e se'ejle' benə'.

¹⁴ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —La'añə'əczə cho'a dižə' che cuina', xtiža'anə' naquən de'e li. Nada' nəzda' gan' gwza'a na' gan' yeya'a, pero le'e bito nəzele gan' gwza'a na' gan' yeya'a. ¹⁵ Le'e con to chosbaguə'əle nada' de que napa' dolə' por ni che bi de'en chle'ile chona'. Nada' bito za'a par choglaogua'an che benə' de que zjənapə' dolə'. ¹⁶ Pero na' šə catə' choglaogua'an che notə'ətezə benə' de que zjənapə' dolə', zaquə'əczə can' əñia'anə' chedə' bito choglaogua'an che benə' to gwłazə' sino con can' na' Xa'anə' ben' bsele' nada'. ¹⁷ Lei chechon' de'en bzoj de'e Moizezən' nyojən nan de que dižə' de'en əso'e chopə' testigw cheyalə' šejle'echo de que naquən de'e li šə tozə can' yesə'əne'. ¹⁸ Nada' cho'a dižə' che cuina' na' Xa'anə' leczə cho'e dižə' chia', na' le'enə' bsele'e nada'. Neto' naquəto' testigw ca' chopə'.

¹⁹ Na' gwse'ene': —¿Gaxa zo xa'onə'?

Na' gwna Jeso'osən': —Ni nada' ni Xa'anə' cui nombi'ale. Žalə' nombi'ale nada' leczə nombi'ale Xa'anə'.

²⁰ Dižə' ca' be' Jeso'osən' bsed blo'ine' gan' chəsə'əgüe'e mech lo'o yo'odao' əblao che neto' benə' Izrael. Na' ni to cono gwxe'n le' chedə' cuina' žin ža par gaque' lao na' benə' ca' chəsə'əgüe'i le'.

Jeso'osən' gwne': "Gan'yeya'anə' le'e cabi gaquə da'acle"

²¹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque' yetš'i'i: —Nada' yeya'a, na' le'e yeyilje nada', pero gan' yeya'anə' le'e cabi gaquə da'acle, chedə' le'e gatle catə' cuina' yedinjele xtolə'əle ca'.

²² Na' benə' blao che nasyon Izrael cheto'on gosə'əne': —¿Eyeyot cuine'enə' ža, de'en ne' gan' yeyeje' bito gaquə šejcho?

²³ Na' gože' lega'aque': —Le'e chzenagle che gwxiye'enə', na' nada' chzenaga' che Diozən'. Le'e chonje can' chso'on yeziquə'əchlə benə' cui zjənombia' Diozən', na' nada' bito chona' ca'. ²⁴ De'e na'anə' gwnia' le'e de que gatle catə' cuina' yedinjele xtolə'əlen'. Šə cui chejle'ele de que nada' naca' doxen can' gwnia'anə', gatle sin cui yedinjele xtolə'əle ca'.

²⁵ Na' gwse'ene': —¿No naco' le'enə'?

Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Nada' naca' ben' bagwnia' le'e bedote. ²⁶ Ne'e dech de'e zan de'e əñia' chele gwzejni'ida' ca' naquə xtolə'əle ca'. Xa'anə' bsele'e nada' par cho'a dižə' len benəchən' de'en babenda' gwne'. Na' Xa'na'anə' cho'e dižə' li.

²⁷ Jeso'osən' be'e dižə' che Xe' Diozən', na' lega'aque' bito gwse'ejni'ine' šə che Dioz nan' cho'e dižə'. ²⁸ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Diozən' bsele'e nada' golja' benəch, na' te gotle nada' le'e yag corozən' cana' ənezele de que naca'

ben' gwnia'anə'. Na' lecə ənezele de que cabi bi chona' de'e bia'azəlaža'a, sino con bin' babzejni'i Xa'anə' nada', lennə' chnia'. ²⁹ Xa'anə' babsele'e nada' na' zocze' len nada'. Bito chbejyichje' nada' chedə' do tyempte chona' de'en chazlaže'enə'.

³⁰ Na' žlac choe' Jeso'osən' dižə' quinga beṇə' zan gwso'onlilaže'e le'.

Noquə'an zjənaquə xi'in Dioz na' noquə'an nitə' xni'a de'e malən'

³¹ Na' Jeso'osən' gože' balə beṇə' gwlaž cheto' ca' bachse'ejle'e che': —Šə sotezə sole gonle de'e chnia' le'e gwlo'en de que de'e liczə banacle disipl chia'.

³² Na' šə sotezə sole gonle de'en chnia' le'e, nach ənezele bi zeje dižə' li chia'anə', na' šə banezele bi zejen, bitoch gacle ca esclabos.

³³ Na' gwse'ene': —Dia che de'e Abraannə' naquəto' na' xte ža neža bitonə' gacto' ca esclabos. ¿Bixachen' nao' le' de que bitoch gaquəto' ca esclabos?

³⁴ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, yoguə' beṇə' chso'on de'e malən' nite'e xni'a de'e malən' ca esclabos. ³⁵ Beṇə' naquə esclabo caguə do tyempte gaque' cuent len familyən' gan' naque' esclabo, pero beṇə' golje' lao familyən', do tyempte gaque' cuent len familyən'. ³⁶ Na' šə nada' Xi'in Diozən' gona' ca əchojle xni'a de'e malən' par nič cuich gacle ca esclabos, de'e liczə əchojlen'. ³⁷ Nezdə' de que nacle xi'in dia che de'e Abraannə' pero bia'aczə cheyljlažə'əle naclən' gonle par nič gotle nada', na' chonle ca' chedə' bito chone chele xtiža'anə'. ³⁸ Nada' cho'a dižə' che de'en bablo'i Xa'anə' nada', na' le'e chonle can' na xalen'.

³⁹ Na' gwse' beṇə' ca' Jeso'osən': —Neto' naquəto' xi'in dia che de'e Abraannə'.

Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Žalə' nacle doalje xi'in dia che de'e Abraannə' gonle can' ben de'e Abraannə' žalə' ca'. ⁴⁰ Na' la'anə'əczə babzejni'ida' le'e dižə' li de'en babsd blo'i Diozən' nada', le'e chene'ele gotle nada'. De'e Abraannə' cabi bene' can' chonlen'. ⁴¹ Tozəczə can' chonle len xalenə'.

Nach gwse'e le': —Tozə Diozən' naque' Xato' na' bito chzenagto' che nochlə beṇə'.

⁴² Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Žalə' Diozən' naquə xale guaquēle chia', chedə' nada' gwza'a gan' zo Diozən'. Caguə za'a de'e bia'azəlaža'anə'. Len' əbsele'e nada'. ⁴³ ¿Bixchen' cui chejni'ile de'en chnia' le'e? Bito chejni'ile chedə' la' bito chene'ele gwzenagle xtiža'anə'. ⁴⁴ Gwxiye' nan' naquə xale. Nachən' chebeile chonle can' chene'ennə'. Len naquən giēt beṇə' dezd catə'an gwxe yežlyon', na' cui chdalenən dižə' li che Diozən' chedə' cui yo'o dižə' lin' lo'o yichjla'azda'ogü'ennə'. Catə' chnen de'e güenlažə' chnen con can' naquə cuinei chedə' naquən güenlažə' na' yoguə' dižə' güenlažə' za'an chei. ⁴⁵ Na' cabi chejle'ele chia' nada', chedə' nada' əchnia' le'e dižə' li. ⁴⁶ Ni tole cui gaguə əgwlo'ele de que babena' bi de'e malən'. Nada' cho'a dižə' li, ¿bixchen' cui chejle'ele chia'? ⁴⁷ Beṇə' ca' zjənaquə xi'in Dioz choso'ozenague' che xtiže'enə'. Na' ca naquə le'e cui nacle xi'ine', de'e na'anə' bito chzenagle che'.

Ze'e galjla de'e Abraannə' bazoczə Cristən'

⁴⁸ Na' beṇə' blaö che nasyon Izrael cheton' gwse'ene': —Leiczeto' can' nato' de que le' naco' beṇə' Samaria na' de que chac tonto'onə'.

⁴⁹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Bito chac tonta'. Nada' əchnežjua' yelə' bala'an che Xa'anə' na' le'e chnitle yelə' bala'an chia'anə'. ⁵⁰ Nada' caguə chyllja' no gon nada' yelə' bala'annə'. Xa'anə' choṇe' nada' yelə' bala'an, na' len' əgwlo'e non' napə dolə' na' non' cui napə dolə'. ⁵¹ De'e li chnia' le'e, notə'ətezə beṇə' choso'ozenag xtiža'anə', cuat nabia' yelə' gotən' lega'aque'.

⁵² Nach beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gwse'ene': —Na'a babeyož gwnezetu' de que chac tonto'onə'. De'e xaxta'ocho Abraannə' gote' na' leczə de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'. Na' le' nao' de que beṇə' ca' choso'ozenag chio' cuat năbia' yelə' gotən' lega'aque'. ⁵³ ¿Ezaquə'əcho' le' ca de'e xaxta'ocho Abraannə'? Len' gote' na' leczə ca' de'e profet ca'. ¿Noxan' chacdo' naco'?

⁵⁴ Na' gwna Jeso'osən': —Žalə' nada' choe' cuina' yelə' bala'an, cabi zaquə' yelə' bala'anə'. Pero Xa'anə' chone' nada' yelə' bala'an, ben' nale naqua Dioz chelen'. ⁵⁵ Le'e bito nombia'alene', pero nada' nombi'ane'. Žalə' nia' cui nombia'ane' gaca' beṇə' güenlažə' ca le'e. Nada' nombia'ane' ža, na' chzenaga' xtiže'enə'. ⁵⁶ De'e xaxta'ocho Abraannə' bebeine' gwweyle'e de que le'ine' tyemp ni zoa' yežlyo ni. Na' bable'ine'en na'a na' zoe' mbalaz.

⁵⁷ Na' gwse' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' le': —Ni šiyon iz cuinə' žino'. ¿Ena' neze'ido' de'e Abraannə'?

⁵⁸ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, ca ze'e galjla de'e Abraannə' bazocza' nada'.

⁵⁹ Nach gosə'əzi'e yej par yoso'ošiče'ene'en. Na' Jeso'osən' bocuaše'e na' beze'e yo'odao' əblaona'. Bitu gwsa'acbe'ine' catə' bedie' gwcholga'aque'ena' zjəyede'.

9

Jeso'osən' bene' par nič ble'i to beṇə' golje' nchole'

¹ Na' txen chdato' len Jeso'osən' catə' ble'ito' to beṇə' byo beṇə' golje' nchole'. ² Na' gožto'one': —Maestr, ¿no napə dolə' de'en goljə bengan' nchole'? ¿əle' o šə xaxne'enə'?

³ Na' Jeso'osən' gože' neto': —Benga golje' nchole' caguə por ni che xtole'enə', na' caguə por ni che xtole' xaxne'enə', sino par nič la'alaon can' gon Diozən' len le'. ⁴ Cheyalə' goncho xšin Diozən' ben' bselə' nada' žlac nede latjə. Gwžin catə' cuich gatə' latjə gonchon. ⁵ Žlac nezoa' yežlyo nga chgua'a be'eni' lo'o vičjla'aždao' beṇə'.

⁶ Beyož gwne' ca' gwcho'on xene'en lao yon' na' bene' benjw len xen' che'enə'. Na' gwdebe' benjon' jelao beṇə' lcholən'. ⁷ Na' gože'ene': —Gwwey jəyedib jelaogo'onə' cho'a tanc de'en nzi' Siloe—. Na' Siloe zejen dižə' Nselə'.

Na' gwweje' na' beyib jelaogüe' ca'. Na' beze'e jəyede' bachle'ine'. ⁸ Na' beṇə' gwliž che' ca' na' beṇə' ca' besə'əle'i le' yoguə' las catə' ne'e nchole' gosə'ane': —¿Ecaguə bengan' bable'icho bedote chi'e chnabe' caridan'?

⁹ Bale' gosə'ane': —Bengan'.

Na' bale' gosə'ane': —Cabi naquə le' sino ca naquə bengan' naque'.

Na' le' gwne': —Nada'anə'.

¹⁰ Na' gwse'ene': —¿Nacxa goquən' gwzolao chle'ido'?

¹¹ Na' gože' lega'aque': —To beṇə' le Jeso'os bene' benjw na' gwdebe'en jelaogua'anə' na' gože' nada': “Gwwey cho'a tanc de'en nzi' Siloen' na' jəyedibən.” Na' gwya'a na' beyiba'an, na' gwzolao chle'ida'.

¹² Nach gwse' beṇə' ca' le': —¿Ganxa be'ena'?

Na' gože' lega'aque': —Bitu nezda'.

Benə' fariseo ca' gosə'əṇabene' be'enə' nac goquən' chle'ine'

¹³ Na' gosə'əche'e ben' goquə beṇə' lcholən' gan' nita' beṇə' fariseo ca'.

¹⁴ Na' naquə ža dezcanz catə'an ben Jeso'osən' benjon' de'en gwdebe' jelao be'enə' par ble'ine'. ¹⁵ Na' beṇə' fariseo ca' leczə gosə'əṇabene' le' nac goquən'

bachle'ine'. Na' le' gože' lega'aque': —Ben' beyone nada' gwdebe' benjon' jelaogua'anə' na' beyiban' na' gwzolaol chle'ida'.

16 Nach to čhopə beṇə' fariseo ca' gosə'əne': —Nezecho bito zo Diozən' len benga chedə' bito chomba'anə' ža dezcanzan'.

Na' bale' gosə'əne': —čNac gon to beṇə' güen de'e mal gone' miłagr quinga?

Na' gwsa'aque' choplə entr lega'aque'. 17 Nach de'e yoblə gwse'e be'en goljə nčholən': —čBi nao' le' čhe ben' ben par ničh chle'ido'?

Na' le' gwne': —Naque' to profet beṇə' bselə' Diozən'.

18 Na' beṇə' blao čhe ṇasyon Izrael čheton' bito gwse'ejle'e čhe ben' šə len' golje' nčhole' na' ṇa'a bachle'ine' xte que gwsa'axe' xaxne'ena'.

19 Na' gosə'ənabene' lega'aque' gwse'ene': —čEbengan' xi'inlen' ben' nale golje' nčhole'? čNacxa goquan' chle'ine' ṇa'a?

20 Na' gwse' xaxne'e ca' lega'aque': —Nezeto' de que bengan' xi'into'onə', na' de que golje' nčhole'. 21 Mas nac chaquan' bachle'ine' bito nezeto', nic nezeto' noxa ben par ničh bachle'ine'. Le' bazejəczene'. Lenabe le', güe'ecze' dižə' naquan' goc čhe'.

22 Xaxne'e ca' gosə'əne' ca' de'en besə'əžebe' beṇə' blao čhe ṇasyon Izrael čheto'onə', chedə' lega'aque' bačh zjənonen' de que notə'ətezə beṇə' güe'e dižə' de que Jeso'osən' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' ṇasyon čheton', cabi əso'e latjə šo'oche' lo'o yo'oda'onə'. 23 De'e na'anə' gosə'əna xaxne'e ca': “Bazejəczene'. Lenabe le'.”

24 Nach de'e yoblə gwsa'axe' ben' goljə nčhol gwse'ene': —Be'elao' Diozən' na' gwzo'one' testigw de que clelən' babe'eleno' neto' dižə' bačhe. Neto' nezeto' de que Jeso'osən' naque' to beṇə' güen de'e mal.

25 Na' gwne': —Šə naque' beṇə' güen de'e mal, bito nežda'. De'en nežda', nada' goca' beṇə' lčhol na' ṇa'a chle'ida'.

26 Na' de'e yoblə gwse'ene': —čBi benene' le'ena'? čNac benen' par ničh bachle'ido'?

27 Na' gože' lega'aque': —Bagwnia' le'e na' cui chzenagle. čBixčhen' chene'ele yenele de'e yoblə? čElen le'e chene'ele gacle disipl čhe'ena'?

28 Na' gwsa'ade'ene' dižə' gwse'ene': —Le' naco' disipl čhe', pero neto' naquəto' disipl čhe de'e Moizezən'. 29 Nezeto' de que Diozən' be'elene' de'e Moizezən' dižə' cho'a, pero benga bito nezeto' gan' ze'ena'.

30 Na' ben' goljə nčholən' gože' lega'aque': —Nactequan' le'e cui nezele ga ze'ena', len babene' par ničh chle'ida'. 31 Na' nezecho de que Diozən' cabi chzenague' čhe beṇə' ca' chso'on de'e mal. Con beṇə' chso'ene' yelə' bala'an na' chso'one' can' chene'ene'ena', lega'acze' chzenag Diozən' čhei. 32 Dezd gwxe yežlyon' ni to cononə' yene de que bagwzo beṇə' chone' par ničh chle'i beṇə' goljə nčhol. 33 Žalə' cui zo Diozən' len le' caguə bi miłagr gaquə gone'.

34 Na' beṇə' blao ca' gwse'ene': —Pendejw, len' goljo' nčholo' yelə' beṇə' mal čho'onə', čəna le' əgwseddo' neto'onə'?

Na' besyə'əbeje' ene' fuer.

Beṇə' ca' zjənčhol yichjla'azda'oga'aque'ena'

35 Gocbe'i Jeso'osən' de que babesyə'əbeje' be'ena' fuer, na' jəšague'ene' gože'ene': —čEchonlilažo'o le' Xi'in Diozən'?

36 Na' gož ben' le': —čNoxa'an ža? seňor, par ničh gonlilaža'ane'.

37 Na' gož Jeso'osən' le': —Nada'anə' ben' bable'ido' antslə na' nada'anə' cho'elena' le' dižə'.

³⁸ Nach be'enə' bzo xibe' be'elaogü'e Jeso'osən', gwne': —Xana', chonlilaža'a le'.

³⁹ Na' gwnach Jeso'osən': —Nada' za'a yežlyo nga par nich la'alaon che beṇəḅən' non' zjənapə dolə' na' non' cui zjənapə dolə'. Za'a chgua'a be'eni' par beṇə' ca' chsa'acbe'ine' zjəṇchol yichjla'ažda'oga'aque'enə', na' za'a par yeca'a be'eni' che beṇə' ca' chsa'aque'ne' cui zjəṇchol yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

⁴⁰ Na' balə beṇə' fariseo ca' nitə' galə'əzə gwse'enene' de'e nga. Na' gwse'e Jeso'osən': —¿Echacdo' len neto' nchol yichjla'ažda'oto'onə'?

⁴¹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Žalə' cui chejni'ile bito bi xtolə'əle de. Pero por ni che de'en nale de que chejni'ile, de'e na'anə' deczə xtolə'əlen'.

10

Jempl che xle'ej xilə' ca'

¹ De'e li chnia' le'e, be'en cui cho'o cho'a puert xle'ej xilə' ca' na' ga yoblə chepe' par cho'e, beṇə' bguan be'enə'. ² Be'en cho'o cho'a puertən', le'ena' goye xilə'anə'. ³ Na' be'en chapə puert che xle'ej xilə' ca' chsaljue' par nich cho'o beṇə' goyebən'. Na' xilə' ca' choso'ozenaguəb xtiže'ena' chedə' zjənombia'ab le', na' chaxe'eb cho'e laga'aguəb catə' chbeje'eb. ⁴ Na' catə' bagwleje' yoguə' bia che' ca' lo'o xle'ejga'aguəbən', chbialaogü'e laoga'aguəbən' na' chjəsə'ənaob le' chedə' zjənombi'ab ši'ena'. ⁵ Na' bito žjəsə'ənaob beṇə' yoblə, sino yesə'əxonjəb le' chedə' cui zjənombi'ab ši'ena'.

⁶ Jeso'osən' be'e jempl nga par bzejni'ine' beṇə' ca' ža'anə', pero bito gwse'ejni'ine' bi zejen de'en gože' lega'aque' ca'.

Jeso'osən' chgüia chye' chio'o ca to goye xilə' beṇə' chgüia chye' bia che' ca' binlo

⁷ Nach gozne Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, nada' gwxaquə'əlebəda' ca cho'a puert che xle'ej xilə' ca'. ⁸ Yoguə' beṇə' goxoayag ca' babla'ac antslə ca nada' chəsə'əne' de que Diozən' bsele'e lega'aque' pero gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca beṇə' bguan. Na' ca xilə' ca' cui choso'ozenaguəb xtižə' beṇə' cui zjənombi'ab, ca'aczən' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' cui choso'ozenague' che beṇə' goxoayag ca'. ⁹ Nada' gwxaquə'əlebəda' ca cho'a puert che xle'ej xilə' ca'. Xilə' ca' chəsyə'əyo'ob lo'o xle'ejga'aguəb na' chəsə'əchojəb par chəsə'əyiljəb de'e chsa'ob. Na' ca xle'ej xilə' ca' chcue'ejan lega'aguəb par nich cui bi gac chęga'aguəb, ca'aczən' chcue'eja' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' par nich cui bi gac chęga'aque'.

¹⁰ Beṇə' goxoayag ca' gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca beṇə' bguan beṇə' ca' chda'ac lechguale con to de'e yesə'əbane', na' so'ote', na' yesə'ənitlaogü'e'. Nada' za'a par nich chnežjua' yelə' mban zejlicəne che beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' na' par nich nite'e mbalaz juisy. ¹¹ Nada' chgüia chya' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' can' chon to beṇə' goye xilə' beṇə' chgüia chye' xilə' che' ca' binlo. Na' de'en chgüia chyęga'aca'ane' chsanlažə' cuina' so'ot beṇə' nada'. ¹² Balə beṇə' ca' choso'oye' xilə' chesə'əzi'e laxjwga'aque', la' xilə' ca' bito zjənaquəb bia chęga'aque'. De'e na'anə' chəsə'əbejyichje'eb na' choso'oxonje' catə' chəsə'əle'ine' za' no becoyo'o, chedə' bito zjənaque' xan xilə' ca'. Chso'e latjə chniz becoyo'ona' xilə' ca' na' choslasəb lega'aguəb. ¹³ Chesə'əxonje' chedə' bito zjənz'i'ine' xilə' ca' de'en cui zjənaquəb bia chęga'aque', con zjənaque' goyeb.

¹⁴ Nada' chgüia chya' beñə' ca' chso'onlilažə' nada' ca to beñə' goye xilə' beñə' chgüia chye' xilə' che' ca' binlo. Na' nombi'a beñə' ca' chso'onlilažə' nada', na' lega'aque' zjənonmbi'e nada'. ¹⁵ Nombi'aga'aca'ane' ca Xa'anə' nombi'e nada' na' nada' nombi'a Xa'anə'. Na' de'en chgüia chyega'aca'ane' chsanlažə' cuina' so'ot beñə' nada'. ¹⁶ Na' nitə' beñə' ga yoblə beñə' cui zjənaquə beñə' Izrael beñə' so'onlilažə' nada' na' yoso'ozenague' chia'. Leczə lega'aque' cheyalə' əgwtoha' par niç yoguə'əlol no so'onlilažə' nada' əsa'aque' tozə len lježjga'aque' na' toza' nada' ggüia gwya' yoguə'əlolga'aque'.

¹⁷ Chsanlažə' cuina' so'ot beñə' nada' pero techlə yebana'. Na' chaquəche Xa'an chia' de'en chazlažə'a chona' ca'. ¹⁸ Ni to cono yeque'e yelə' mban chia'anə' sino chsanlažə' cuina' so'ot beñə' nada'. Napa' yelə' gwnabia'anə' par gwsanlažə' cuina' so'ote' nada', na' napa' yelə' gwnabia' par yeyas yebana' ladjo beñə' guat ca'. Na' Xa'anə' babene' mendad gona' ca'.

¹⁹ Na' de'e yoblə gwsa'ac beñə' blao che nasyon Izrael cheton' choplə por ni che dižə' ca' de'en gwse'enene' be'e. ²⁰ Zan beñə' ca' gosə'əne': —Chac tonte'enə', bito chache'ine' bi dižə'an cho'e. ¿Bixchen' chzenagle che'?

²¹ Na' balə' gosə'əne': —Dižə' quinga caguə' naquən ca che beñə' chac tontən'. ¿Eguaquə gon to beñə' chac tont par le'i beñə' lçhol'?

Beñə' blao che beñə' Izrael ca' cuiczə gwse'enene' se'ejle'e che Jeso'osən'

²² Na' Jerosalennə' chac lni che yo'odao' əblao che neto' beñə' Izrael de'en ne' "Dedication". Na' naquə tyemp zag. ²³ Na' Jeso'osən' chde' cha'əsil che yo'odao' əblaonə' part de'en chəsə'əne' "Cha'əsil che Salomon". ²⁴ Na' gwse'eçhj beñə' blao che nasyon Izrael cheton' Jeso'osən' na' gwse'ene': —¿Bixchen' ne'e chono' par chaczejləžə'ətecto' šə len' Cristən' ben' gwleje Diozən' par gaquəlene' nasyon cheton'? Šə le'ena' Cristən', gwna neto' clar.

²⁵ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Bagwnia' le'e na' cui chejle'ele. Milagr ca' de'en babena' len yelə' guac che Xa'anə' chəsə'əlo'en de que le'enə' bsele'e nada'. ²⁶ Na' le'e bito chejle'ele chia' chedə' cui nacle txen len beñə' ca' chso'onlilažə' nada'. ²⁷ Nombi'a beñə' ca' chso'onlilažə'e nada' na' lega'aque' choso'ozenague' chia'. ²⁸ Na' nada' chnežjoga'aca'ane' yelə' mban zejlicane, na' cuat yesə'əbiayi'e. Ni to cui no no əca'axəxj lega'aque' lao na'anə'. ²⁹ Xa'anə' bagwleje' lega'aque' par niç chgüia chyega'aca'ane'. Na' ni to cui no no gaquə əca'axəxj lega'aque' lao na' Xa'anə' chedə' nape' le'ezeləogüe' yelə' chnabia' xen. ³⁰ Nada' na' Xa'anə' tozə can' naquə yichjla'azda'oto'onə', tozə can' naquə yelə' guac cheto'onə' na' tozə can' chonto'.

³¹ Nach beñə' blao che nasyon Izrael cheton' gosə'əzi'e yej par yoso'ošize'ene'en. ³² Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e zan de'e güen bable'ile bena' len yelə' guac che Xa'anə'. ¿Non' de'e ca' babena' chonən par əgwšizə'əle nada' yejən'?

³³ Na' beñə' blao ca' gwse'e le': —Caguə por ni che bi de'e güen de'en babeno'on əgwšizə'əto' le' yejən', sino por ni che chžia chnito'o Diozən'. Con beñəchzə le' na' nao' de que naco' Dioz.

³⁴ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e chsedle Xtizə' Diozən' de'en nyoj gan' nan: "Nada' gwnia' de que le'e nacle ca Dioz." ³⁵ Na' Xtizə' Diozən' de'en nyojən caguə de'e te cheinə'. Na' lennə' nan de que Diozən' gwne' che beñə' ca' əbnezjue' xtizə'enə' de que gwsa'aque' ca Dioz. ³⁶ Ca naquə Diozən' gwne' zjənaque' ca cuine', ¿bixchen' nale de que chžia chnita'a Diozən' de'en gwnia' naca' Xi'ine'? Le'enə' gwleje' nada' par gaquəlena' beñəchən' na' bsele'e nada' yežlyo nga. ³⁷ Žalə' de'e ca' chona'anə' bito zjənaquən de'en chon Xa'anə', bito

šejle'ele chia'. ³⁸ Pero na' de'en zjənaquən de'en chone'enə', cheyalə' šejle'ele de que naca' Xi'ine' la'anə'əczə cui chejle'ele xtiža'anə'. Šə šejle'ele che de'e ca' chona'anə' na' ənezele de que Xa'anə' zoe' len nada' na' nada' zoa' len le'.

³⁹ Na' de'e yoblə bosə'əsyə' naclən' gaquə ədolē'e, pero bito besyə'əželene' naclən' so'one'.

⁴⁰ Na' gwsa'ato' len Jeso'osən' jəsoto' yešla'alə yao Jordanna' gan' gwzo de'e Juanna' antslə catə'an bchoe' beṇə' nis. ⁴¹ Na' zan beṇə' bda'aque' gan' zoto' par bosə'ozenague' xtiža' Jeso'osən' na' gosə'əne' che': —La'anə'əczə de'e Juanna' ni to miḷagr cui bene', yoguə'əlol de'en gwne' che benga naquən de'e li.

⁴² Na' beṇə' zan beṇə' nitə' na' gwsə'onḷilaže'e Jeso'osən'.

11

Can' goquə catə'an got ben' le Laçh

¹⁻² Na' goquən chacšene to beṇə' Betania beṇə' le Laçh. Betania nan' naquən laž Maria na' Marta, na' lega'aque'enə' zjənaque' beṇə' zan Laçhən'. Maria nga ben' bcuase' set zix̄ ṇi'a Xancho Jeso'osən' na' bxie' ṇi'enə' len yišə' yichje'enə'. ³ Na' beṇə' zan Laçhən' bosə'osele'e rson gan' zo Jeso'osən' gwse'ene': —Xanto', be'en chacdo' chei chacšenene'.

⁴ Na' catə' gwneze Jeso'osən' na' gwne': —Yižgü'e che'enə' bito naquən de'e gattecze', sino par əye' Diozən' yelə' bala'anən' chacšenene' na' par niç nada' si'a yelə' bala'an, nada' naca' Xi'in Diozən'.

⁵⁻⁶ Gwde gwneze Jeso'osən' de que chacšene Laçhən', nebega'əne' yechopə ža gan' zoe'enə' la'anə'əczə chaquene' che Martən', che beṇə' bile'enə' na' che Laçhən'. ⁷ Nach gože' neto': —Ləšo'o Jodean' de'e yoblə.

⁸ Nach gožto'one': —Maestr, bi ža na'azən' gwsa'aclašə' beṇə' blaə che nasyon chechon' yoso'ošiže'e le' yej. ¿Ena' de'e yoblə šejo' na'anə'?

⁹ Na' gwna Jeso'osən': —¿Ecaguə šižin orən' naquə težan'? Beṇə' chda teža bito chčhegü'e chedə' la' nye'eni'inə'. ¹⁰ Mas beṇə' chda še'elə chčhegü'e chedə' cuich nye'eni'. Ca'acəzə naquən len nada', bito bi bi gaquə chia' žlac cuinə' əžin ža par so'ote' nada'.

¹¹ Gwde gwne' ca' gozne' neto': —Beṇə' migw cchecho Laçhən' bagwtase', na' ša'a žjəyesbana'ane'.

¹² Na' gožto'one': —Xanto', šə bachtase'enə' goyacczene'.

¹³ Jeso'osən' gwne' ca' chedə' gwnezene' bagot Laçhən', na' neto' bento' xbab de que gwne' ca' che bišgalən'. ¹⁴ Nach Jeso'osən' gwne' neto' clar: —Bagot Laçhən'. ¹⁵ Na' chebeida' cui gwzoa' lao chacšenene', par niç ṇa'a gona' ca šejle'echle chia'. Le'e šo'o gan' de'enə'.

¹⁶ Nach beṇə' ljuəžjto' Tomasən' gože' neto': —Le'e šo'o par niç len chio'o so'ote' šə bachso'ote' Jeso'osən'.

Tomas na'anə' ben' bosə'osi'e Didimo cchedə' naque' beṇə' cuaš.

Jeso'osən' chosbane' beṇə' guat ca'

¹⁷ Nach gwyejto' len Jeso'osən' Betanian', na' catə' bžinto'onə' gwse' beṇə' ca' le' de que bagoc tap ža bosə'ocuaše'e Laçhən'. ¹⁸ Na' Betanian' chi'in galə'əzə Jerosalennə' ca do gašjə legw. ¹⁹ Na' beṇə' zan beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' ža' Jerosalennə' besə'əžine' gan' zo Martən' na' Marian' par chso'e lega'aque' yelə' chxenlažə' de'en got beṇə' zanga'aque'enə'. ²⁰ Nach Martən' catə' gwnezene' bazon əžinto' na' bchoje' bedəšague' neto', na' Marian' bito bchoje' ližga'aque'enə'. ²¹ Nach Martən' gože' Jeso'osən': —Xana', žalə gwzo'

catə'an gocšene beṇə' zana'anə' bito gote' žalə' ca'. ²² Pero la'aṇə' bagote', nezdə' de que Diozən' gone' bitə'ətezə de'en aṇabdo'one'.

²³ Nach gož Jeso'osən' le': —Goban beṇə' zano'onə'.

²⁴ Nach Martən' gože'ene': —Nezdə' de que gobane' catə'an yesyə'əban beṇə' guat ca' žan' šo'o fin che yežlyon'.

²⁵ Na' gož Jeso'osən' le': —Nada' chac chosbana' beṇə' guat ca' na' nada' nsa'a yelə' mban zejlicane par beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'. De'e na'anə' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' la'aṇə'əczə sa'ate', de yelə' mban zejlicane chega'aque'.

²⁶ Na' notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə'e nada' zjənapə' yelə' mban zejlicane na' cuat ṇabia' yelə' gotən' lega'aque'. ĵEchejli'o de'e nga?

²⁷ Na' gože'ene': —Xana', chejli'a de que naco' Xi'in Dioz. Chejli'a de que naco' Cristən' ben' babselə' Diozən' yežlyo nga par gaquəlene' neto'.

Jeso'osən' gwcheže' cho'a ba che Lačən'

²⁸ Beyož gwna Martən' ca' nach beyeje' na' jəyeyeže' Maria bile'enə' žižizə: —Baza' Maestrən' na' chṇe' le'.

²⁹ Na' Marian' catə' benene' can' gož Martən' le' le'e gwzoža'ate' bide' gan' zoto' len Jeso'osən'. ³⁰ Na' caguə babžinto' lao yežən' ca orən', nenaguə'əto' gan' bedəšag Martən' neto'. ³¹ Na' beṇə' Jerosalen ca' nitə' len Marian' liže'enə', beṇə' ca' chso'e lega'aque' yelə' chxenlažə', catə' besə'əle'ine' gwza' Marian' nach gosə'ənaogüe'ene' chsa'aque'ne' cho'a ba na'an zde' zjəčeže'.

³² Na' Marian' catə' ble'e gan' zoto'onə' ble'ine' Jeso'osən', na' bzo xibe' laogüe'enə' na' gože'ene': —Xana', žalə' le' gwzo' nga catə'an chacšene beṇə' zana'anə', bito gote' žalə' ca'.

³³ Na' catə' ble'i Jeso'osən' chbež Marian' na' lecə' chəsə'əbež beṇə' Jerosalen ca' nžague'enə', de'e juisy de'e goquene' na' bžaglaogüe' lo'o yičjila'ažda'ogüe'enə'. ³⁴ Na' gože' lega'aque': —ĵGa abcuašə'əlene'?

Na' lega'aque' gwse'ene': —Xanto', yo'o na' le'ido'.

³⁵ Na' gwchež Jeso'osən'. ³⁶ Na' gosə'əna beṇə' Jerosalen ca': —Le'e ggüiašc catequən' chaquene' che'.

³⁷ Na' bałə beṇə' ca' gosə'əne': —Le' ngan' bene' par nič ble'i beṇə' lčhoł ca'. ĵEcu gaquən' žalə' bene' par nič cui gat Lačən'?

Jeso'osən' bosbane' Lačən' ladjo beṇə' guat ca'

³⁸ Na' de'e yoblə de'e juisy de'e goque Jeso'osən' lo'o la'aždaogüe'enə'. Nach yoguə'əto' gwyejto' cho'a ban' len Jeso'osən'. Na' ban' naquən to bloj na' da' to yej cho'inə'. ³⁹ Nach gož Jeso'osən': —Leca'a yejən'.

Na' Mart zan de'e beṇə' guatən' gože'ene': —Xana', bachla' ben' zban, la' bach goc tap ža ṇa'a gote'.

⁴⁰ Na' gož Jeso'osən' le': —Bagwnia' le' šə chonlilažo'o nada' nach šejni'ido' bi zeje ca' de'en gwlo'e Diozən' yelə' yuac xen che'enə'.

⁴¹ Nach beṇə' ca' gosə'əque'e yejən'. Na' Jeso'osən' gwłis laogüe'en yobala gwne': —Xa', choxcwleno' babzenago' chia'. ⁴² Nada' nezdə' de que syempr chzenago' chia'. Pero ənia' ca' par nič beṇə' ca' ža' nga se'ejle'e de que len' əbselo'o nada'.

⁴³ Na' beyož gwne' ca' lao orasyonṇə', belgüiže' de'e beṇə' guatən' gwne' zižjo gože'ene': —Lač bechoj.

⁴⁴ Nach le'e bechojte Lačən', zjəncšeləyoy ṇi'a ne'e ca' cint de lachə' na' to bey nazjə laogüe'enə'. Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e yozaše' lachə'ənə' na' le'e gwsane' yeyeje'.

Boso'oxi'e yesa'azene' Jeso'osən'

⁴⁵ Na' zan beṇə' Jerosalen ca' beṇə' ca' zja'ac len Marian' besə'əle'ine' miḷagr de'en ben Jeso'osən' na' gwso'onlilaže'e le'. ⁴⁶ Pero bale' ja'aque' lao beṇə' fariseo ca' jse'eže' lega'aque' can' bene' bosbane' Lachan'. ⁴⁷ Nach bḫoz əblao che ṇasyon Izrael chton' na' beṇə' fariseo ca' besə'ətobe' yoguə'əloḷ beṇə' ca' chəsə'ənabia' ṇasyon chton'. Nach boso'oxi'e gosə'əne': —¿Naclə gonchon'? la' miḷagr zanna' chon benga. ⁴⁸ La' šə gaquecho ljoye'ena', yoguə' beṇə' so'onlilaže'e le', nach da'ac beṇə' ṇasyon Roma na' yoso'ožiaye'e yo'oda' əblao checho nga na' len ṇasyon chechon'.

⁴⁹ Entr beṇə' golə beṇə' blao ca' toe' le Caifas na' naquəche' bḫoz əblao ca izən'. Na' gože' lega'aque': —Le'e caguə bi ņezelen'. ⁵⁰ Nic chonle xbab de que napən chio'o cuentən' tozə ben' gotcho lgu'a cuiayi' yoguə'əcho len ṇasyon checho nga.

⁵¹ Caifasən' naquəche' bḫoz əblao ca izən' na' caguə con gwne' ca' to gwlaže'ena'. Dioz nan' bene' par gwdixjui'e de que so'ote' Jeso'osən' por ṇasyon Izrael chto'onə'. ⁵² Na' caguə so'ote'ene' par ṇasyon chto' na'azənə'. Leczə so'ote'ene' par niḫ yoguə' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par əqu'e'e ca xi'ine' gatə'ətezə ṇasyon, yesyə'əyaque' tozə so'elaogüe'ene'. ⁵³ Na' ža na' gwzola' boso'oxi'e naclən' so'one' par so'ote'ene'.

⁵⁴ Na' de'e nan' bitoch gwda Jeso'osən' zaquə'əlao entr beṇə' gwlaž chto' ca'. Na' gwza'ato' gwyejto' to yež de'en nzi' Efrain, chi'in galə'əzə latjə dašan'. Na' gwzoto' na' len le'.

⁵⁵ Na' lni pascw che neto' beṇə' Izrael bazon baozə. Na' beṇə' zan beṇə' za'ac to to yež ja'aque' Jerosalenna' antslə ze'e galə' lni pascon' par gwso'on cuinga'aque' xi'ilažə' can' na lei chto'onə'. ⁵⁶ Na' besyə'əyilje' Jeso'osən', na' ca nite'e chy'o yo'oda' əblao chton' gwse'e ljuežje': —¿Bi xbab chontgualə? žəgüide' lni nga?

⁵⁷ Gosə'əne' ca' chedə' bḫoz əblao che ṇasyon Izrael chton' na' beṇə' fariseo ca' bagwso'one' mendad de que notə'ətezə beṇə' əṇezene' gan' zo Jeso'osən' gwzenene' lega'aque' par niḫ yesa'azene'ene'.

12*Marian' chgüe'e set zix'ni'a Jeso'osən'*

¹ Na' xop ža antslə lni pascon', gwyejlento' Jeso'osən' Betanian' gan' zo Lachən' ben' bosbane' ladjo beṇə' guat ca'. ² Na' balə beṇə' Betania ca' boso'osi'ini'e to xše' par Jeso'osən', na' Martən' bdie' de'en güe'ej gwdaoto' len le'. Na' Lachən' chi'e cho'a mesən' txen len Jeso'osən' na' len neto' na' beṇə' ca' yela'. ³ Na' Marian' de tya set zix' che' de'e zaquə'əchgüei na' gwlo'en ni'a Jeso'osən'. Na' bxie' ni'ena' len yišə' yichje'ena'. Na' doxen yo'onə' gwla'achgua ze set zixən' gwlo'e ni'ena'. ⁴ Na' zo Jod Iscariotən', ben' naquə neto' txen. Le'ena' banaqən əgwdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'. Jodən' naque' xi'in to beṇə' le Simon. Na' Jodən' gwne': ⁵ —¿Bixchen' cui bete'e set zix' nga? Zaquə'ən do tmlil gueyə' gueyoa. Na' mechən' de'en le'ine' chei əgwnežje' en beṇə' yašə' žalə' ca'.

⁶ Jodən' bene' xbabən' ca' caguə por ni che beyaše'ene' beṇə' yašə' ca' sino por ni che naque' beṇə' bguan. Len' bexe'e mech de'en bchin yoguə'əto' na' gwlejlane' mechən'. ⁷ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Ljoye'ena'. Babene' de'en non gonene' nada' žan' əgaša'anə'. ⁸ Ca naquə beṇə' yašə' ca', syempr nitə'acze' len le'e, pero nada' caguə syempr soa' len le'e.

Bxoz əblao ca' boso'oxi'e so'ote' Laçhən'

⁹ Na' beṇə' zan beṇə' Izrael gwlaž çeton' gwsa'acbe'ine' de que Jeso'osən' zoe' na'. Na' ja'aque', pero caguə por ni che Jeso'os na'azən', sino par besa'əle'ine' Laçhən', ben' bosban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁰ Na' bxoz əblao che nasyon çeton' leczə boso'oxi'e so'ote' len Laçhən', ¹¹ çhedə' beṇə' zan beṇə' Izrael gwlaž çeton' ja'aque' na' gwso'onlilaže'e Jeso'osən' por ni che le'.

Jeso'osən' beyo'e Jerosalennə'

¹² Na' beteyo gwza'ato' Betanian' len Jeso'osən' na' gweyjo' Jerosalennə'. Na' ca orən' beṇə' zan çəsə'əžag Jerosalennə' beṇə' zja'ac lni pascon'. Na' gosə'ənezene' de que Jeso'osən' yežine' Jerosalennə'. ¹³ Na' de'e na'anə' besa'əchoje' bedəsə'əleze' neto', zjənoxe'e no zin, na' çəsə'əgüe'e be' lban che çəsə'əne': —Le' naco' Rei che nasyon Izrael chechon', goclenšga neto'. Sošgo' mbalaz le' baza'o nga, babselə' Xancho Diozən' le'.

¹⁴ Na' bžel to borr dao' bia gwžia Jeso'osən' lao zde'. Goc can' nyojczən nan: ¹⁵ Le'e ža'ale Jerosalennə' bito žeble.

Le'e ggüiašč baza' Rei çhelen' žie' to borr dao'.

¹⁶ Na' neto' disipl che' bito gweyjni'ito' categazə de que goc che' con can' boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'. Gwde gwso'ot beṇə' Jeso'osən' na' Diozən' be'ene' yelə' bala'an xen, na' canan' jəyeza'alazə'əto' dižə' ca' zjənyoj che' na' gocbe'ito' gwso'one'ene' le' can' nyojənnə'.

¹⁷ Beṇə' ca' gwnitə' len Jeso'osən' catə'an bolgüiže' Laçhən' na' bosbane'ene' par bechoje' lo'o ban' gwso'e dižə' len beṇə' ca' ža' syodan' can' bene'ena'.

¹⁸ De'e na'anə' bedəsə'əleze'ene' çhedə' gosə'ənezene' ca' miłagr de'en bene'.

¹⁹ Na' gosə'əna beṇə' fariseo ca' entr lega'aque': —Bachle'ile cuiczə bi de gonchon'. Yoguə' beṇəçhən' zjəsə'ənao le'.

To çhopə beṇə' griego gwse'ene' əso'elene' Jeso'osən' dižə'

²⁰ Na' zjəlen balə' beṇə' griego, beṇə' ja'ac lni'na' par gwso'elaogüe'e Diozən'.

²¹ Beṇə' quinga besə'əžine' gan' zo Lip beṇə' Betsaida distrit che Galilean'. Na' gwsa'atə'əyoine' Lipən' gwse'ene': —Gwzi'ixenšga, chene'eto' güe'elento' Jeso'osən' dižə'.

²² Nach gwey Lipən' jəye' Ndrešan'. Nach Ndrešan' len Lipən' jəsə'əye' Jeso'osən'. ²³ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Na'a bachžin ža so'ot beṇə' nada' par niç Diozən' gone' nada' yelə' bala'an xen. Len' bsele'e nada' golja' beṇəçh. ²⁴ De'e li əchnia' le'e, šə to trigon' cui yexinjən cata' əxorən lao yon', chega'ançzə tozən, pero šə yexinjən na' yela'an, de'e zan trigon' yeyaquən.

²⁵ Notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par niç cui çhi' saque'e o par niç cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' çsanlažə' cuine' çhi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni çhia', bade yelə' mban zejlicane che'ena'. ²⁶ Na' notə'ətezə beṇə' chene'ene' gone' xšina'anə', çheyalə' gonlilaže'e nada' na' gwzenague' çhia'. Na' ga'an soa' na' so ben' gon xšina'anə'. Na' beṇə' ca' so'on xšina'anə', Xa'anə' güe'e lega'aque' yelə' bala'an.

Jeso'osən' gwduxje'e de que so'ot beṇə' le'

²⁷ Bachžaglaogua' lo'o yiçhjlə'aždaogua'anə'. ¿Echaquele nabda' Xa'anə' yosle' nada' lao de'e ca' ze'e gaquə çhia' n'a'a? Abi. Babida' par niç gaquəczə çhia' ca'anə'.

²⁸ Nach bene' orasyonnə' gwne': —Xa', ben par niç le' si'icho' yelə' bala'an.

Nach Diozən' ben' zo yoban' gwne' gože'ene': —Babena' ca gwxi'a yelə' bala'aṅ, na' ze'e goncha' ca si'icha'annə'.

²⁹ Benə' zan zjənžague' neto' ca orən' na' catə' gwse'enene' de'en gwna Diozən', bale' gosə'əne' de que gwṅinnə'. Na' yebale' gosə'əne': —To anglən' agwne le'.

³⁰ Na' Jeso'osən' gože' neto': —Diozən' gwne' nada' zižjo caguə par nič nada' ənezda' de que chzenague' chia'anə', sino par nič əneze le'enə'.

³¹ Bachžin ža catə' Diozən' əgwnežjue' castigw zejlicane che benə' ca' cui zjənombia' le'. Na' bachžin ža catə' gwxiye'enə' de'en chnabia' benə' ca' cui zjənombia' Diozən' nit yelə' gwnabia' cheina'. ³² Na' catə' gwso'ote' nada' le'e yag corozan', gona' par nič yoguə'əlo' benə' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' so'onlilaže'e nada'.

³³ Na' de'e ngan' gwne' chzejni'ine' neto' de que so'ot benə' le' yoso'ode'ene' to le'e yag coroz. ³⁴ Nach balə benə' zan ca' ža'anə' gwse'ene': —Neto' babeneto' choso'osed choso'olo'i benə' can' na' Xtizə' Diozən' de'en nyojən, na' nezeto' nan de que Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaqualene' nasyon chechon' soe' zejlicane. Na' le' nao' de que Diozən' bsele'e le' goljo' benach. ¿Bixchen' nao' le' de que so'ot benə' le' to le'e yag coroz? ¿Ebselə' Diozən' le' goljo' benach?

³⁵ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nada' za'a par əchgua'a be'eni' lo'o yichjla'aždao' benachən'. Na' yeto term da'ogan' soa' par əgwsed əgwlo'ida' le'e. Le'e šejle' xtiža'anə' žlac ne'e de latjə par nič cui cuiayi'ile zejlicane. Benə' ca' cui chse'ejle'e xtiža'anə' bito chsa'acbe'ine' de que yesə'biayi'e. Zjənaque' ca to benə' chda gan' naquə žcho' na' bito chacbe'ine' gan' chde'.

³⁶ Le'e gonlilažə' nada' na'a žlac ne'e de latjə par nič šo'o be'eni' chian' lo'o yichjla'ažda'olen' na' par nič əgwnežjwle be'eni' che yeziquə'əchlə benə'. Gwde gwna Jeso'osən' ca' beze'e bocuaše'ene' lega'aque'.

Zan benə' Izrael ca' bito gwso'onlilaže'e Jeso'osən'

³⁷ La'anə'əczə besə'əle'i benə' Izrael gwlaž cheton' ben Jeso'osən' zan mi'agr, casi yogue'e bito gwso'onlilaže'ene'. ³⁸ Na' de'en goc ca' goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', nan:

Xanto', casi notono no choso'ozenag dižə' de'en chyixjue'eto'onə'.

Na' casi notono chsa'acbe'i de que babesə'əle'ine' blo'o yelə' guac chio'onə'.

³⁹ Bito goquə se'ejle'e, chedə' chac chega'aque' can' na yeto de'en bzoj de'e profet Isaiazən', nan:

⁴⁰ Diozən' babene' par nič nazjo yichjla'aždao' benə' quinga na' par nič zjənaque' benə' godenag.

Babene' par nič chəsə'əle'ine' pero cabi chsa'acbe'ine' bi zejen de'en chəsə'əle'ine'enə',

na' chse'enene' pero bito chse'ejni'ine' bi zejen de'en chse'enene'enə'.

Gosyə'ədinjljei xtolə'əga'aque'enə' na' gwso'elje' latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə' žalə' chse'ejni'ine'en na' žalə' chsa'acbe'ine' bi zejen.

⁴¹ De'e quinga gwna de'e profet Isaiazən' chedə' ble'ine' yelə' chey che'eni' che Jeso'osən' na' be'e dižə' che'.

⁴² La'anə'əczə benə' zanch lao nasyon Izrael cheton' bito gwse'ejle'e che Jeso'osən', bia'aczə zane' gwso'onlilaže'ene', na' len no benə' gwnabia' cheto' ca'. Pero na' bito gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'ene' chedə' besə'əžebe' cabich asə'e benə' fariseo ca' latjə par so'e lo'o yo'oda'onə'. ⁴³ Gwse'enchene' so'e benachən' lega'aque' yelə' bala'aṅ cle ca so'one' ca güe' Diozən' lega'aque' yelə' bala'aṅ.

Xtižə' Jeso'osən' zjənaquən de'e žialao xen

⁴⁴ Na' Jeso'osən' gwne' zižjo gože' lega'aque': —Benə' ca' chso'onlilažə' nada' caguə nada'əzan' chso'onlilaže'e sino lenczə Xa'anə' ben' əbselə' nada'. ⁴⁵ Ben' chle'i nada' leczə chle'ine' Xa'anə' ben' bselə' nada'. ⁴⁶ Nada' za'a yežlyo nga par nič chgua'a be'eni' lo'o yichjla'aždao' beənə' ca' chso'onlilažə' nada'. Chgua'a be'eni' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' par nič cuich so'ontezə so'one' de'e malən'. ⁴⁷ Na' notə'ətezə beənə' chse'ene xtiža'anə' na' bito choso'ozenague' chei caguə nada' choglaogua'an chega'aque' de que zjənapə' dolə, chedə' bito za'a yežlyo nga par nič choglaogua'an che beənə' de que zjənapə' dolə' sino par nič gona' ca cui žjəya'aque' lao yi' gabilən' šə so'onlilaže'e nada'. ⁴⁸ Xtiža'anə' de'en babi'a len lega'aque' choglaon chega'aque' de que zjənapə' dolə' chedə' bito chse'ejle'e čhia' na' nic choso'ozenague' che xtiža'anə'. Choglaon chega'aque' de que zjənapə' dolə' catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon'. ⁴⁹ Dižə' de'en babi'anə' bito bi'an de'e bia'azəlaža'a. Xa'anə' bsele'e nada' na' le'enə' none' mendad bin' cheyalə' nia' na' bin' əgwsed əgwlo'ida' beənə'. ⁵⁰ Na' notə'ətezə beənə' yoso'ozenag che xtižə' Xa'anə' de'en none' mendad cho'elena' beənə' de que zjənapə' dolə' catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon'. De'e na'anə' cho'elena' le'e dižə' con can' bagwna Xa'anə'.

13*Gwdib Jeso'osən' ni'a disipl che' ca'*

¹ Na' ca' naquə Jeso'osən', bedote chaquene' che neto' chonlilažə'əto' le' yežlyo nga. Na' nezene' de que bachžin ža yeze'e yežlyo nga par yeyeje' gan' zo Xə'enə'. De'e na'anə' catə' ze'e za'alə lni pascon' blo'ichene' neto' can' lechgualə chaquene' cheto'.

² Na' bach gwlo'o gwxiye'enə' xbabən' lo'o yichjla'aždao' Jod Iscariot xi'in Simonə' par əgwdie' Jeso'osən' lao na' beənə' contr che' ca'. ³ Na' neze Jeso'osən' de que Xə'enə' babene' par nič nape' le'ezełaogüe yełə' chnabia' xen, na' nezene' de que gan' zo Dioz nan' gwze'e na' gan' zo Dioz nan' yeyeje'.

⁴ Na' lao chaoto' xše'enə' Jeso'osən' gwzože'e na' gwcua'a xadoŋ che'enə' na' gwxi'e to lachə' na' bcheje'en lsine'enə'. ⁵ Nach gwxi'e nisən' gwde'en to lo'o ša' na' gwzolaogüe' gwdibe' ni'ato'onə' ca to mos. Na' bosbiže' ni'ato'onə' len lachən' de'e nchej lsine'enə'.

⁶ Na' catə' bžine' gan' chi' Simon Bedən', Bedən' gože' le': —Xana' žəle' čhibo' ni'anə'?

⁷ Na' gož Jeso'osən' le': —De'e nga chona' cabi chejni'ido'on nā'a, pero gwyejni'ido'on tela.

⁸ Na' gož Bedən' le': —Le' cuat čhibo' ni'anə'.

Na' Jeso'osən' gože'ene': —Šə cui ga'a čhiba' le' caguə leno' nada'anə'.

⁹ Na' Bedən' gože'ene': —Xana' caguə ni'a na'azan', sino doxencza'.

¹⁰ Nach gož Jeso'osən' le': —Benə' nošə' nazjə, ni'e na'azə čhyažje čhibe', la' banaquəczə doxen cuerp che'enə' xi'ilažə'. Ca naquə le'e ža, naquəczle xi'ilažə' la'aŋə'əczə caguə yoguə'əle.

¹¹ Jeso'osən' nezene' non' əgwde'le' lao na' beənə' contr che' ca', na' de'e na'anə' gwne': “Caguə yoguə'əle nacle xi'ilažə'”, na' zejen caguə yoguə'əto' naquəto' beənə' la'aždao' xi'ilažə'.

¹² Na' catə' beyož gwdibe' ni'ato'onə', na' beyaz xadoŋ che'enə' na' bebi'e de'e yoblə cho'a mesən'. Na' gože' neto': —čEchejni'ile bi zejen de'en babena' len le'e? ¹³ De'e nga zejen. Le'e nsi'ile nada' Maestr na' Xanle, na' güenczən'

nale chedə' can' naca'. ¹⁴ Na' nada' naca' Xan'len' na' nactia' Maestr chelen' bagwdiba' ni'alen' ca to mos, de'e na'anə le'e leczə cheyalə' gaquəlen ljuəzjle ca to mos. ¹⁵ Bagwdiba' ni'alen' parzə nič gwlo'ida' le'e de que cheyalə' gonle can' babena'anə'. ¹⁶ De'e li əchnia' le'e notə'ətezə mos bito naque' blaoch ca xane'enə', ni ben' chej mendadən' cui naque' blaoch ca ben' chselə' le'. ¹⁷ Šə chejni'ile de'e quinga na' gonle can' nia'anə', nachən' sole mbalaz.

¹⁸ Caguə nia' ca' che yoguə'əlen'. Nada' nezdə' nac naquə yichjda'aždao' le'e bagwleja' par nacle disipl čhia'. Pero na' gwleja' le'e par nič gaquə complir can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Be'en gwdaolena' txen bablej bšošje' nada'." ¹⁹ Nada' əchnia' le'e de'e nga na'a antslə' cuiñə' gaquən, par nič cata' gaquən šejle'ele de que nada' naca' ben' bagwnia' le'e. ²⁰ De'e li əchnia' le'e ben' cho'elao' notə'ətezə benə' əchselə'a, nada'anə' cho'elaogüe'e. Na' ben' cho'elao' nada', ben' əbsele' nada' na'anə' cho'elaogüe'e.

Jeso'osən' be'e dižə' che ben' naquən əgwde le' lao na' benə' ca' chəsə'əgue'i le'

²¹ Beyož gwna Jeso'osən' de'e ca' bachžaglaogüe' lo'o yichjla'aždao'güe'enə', na' gwne' clar: —De'e li əchnia' le'e de que to le'e əgwdele nada' lao na' benə' ca' chəsə'əgue'i nada'.

²² Nach neto' bgüia' lao ljuəzjto' chaqueto' noto' chein' ne' ca'. ²³ Nach nada' chi'a cuite'enə' chedə' chacchgüeine' čhia'. ²⁴ Na' Bedən' bene' señy len nada' par nič gwnabda' Jeso'osən' no chein' gwne' ca'. ²⁵ Nach bgüiga' bao goža' Jeso'osən': —Xana', žnon'?

²⁶ Nach gož Jeso'osən' nada': —Be'en əgwnežjua' to pedas yetən' cata' bablo'oja'an xojən', le'enə'.

Nach blo'oje' yetən' xojən' na' bnežjue'en Jod Iscariot xi'in Simonə'. ²⁷ Na' beyož bnežjue' Jodən' yetən' le'e gwyo'o gwyazte Satanasən' de'en chnabia' de xio' ca' lo'o yichjla'aždao' Jodən'. Nach Jeso'osən' gože'ene': —De'en gono'onə' benən lğüegwza.

²⁸ Na' ni to neto' ža'ato'onə' cui gwyejni'ito' bixchen' gože' le' ca'. ²⁹ Jodən' noxe'e bols mechən' na' de'e na'anə' baləto' bento' xbab de que Jeso'osən' gože' le' šeje' žjəxi'e de'e chyažjeto' lao llin' o de que cheyalə' əgwnežjue' lata' mechən' benə' yašə' ca'. ³⁰ Na' cata' beyož gwdao Jodən' pedas yetən' de'en bnežjw Jeso'osən' le', le'e bchojte'. Na' ca orən' bagol.

To de'e cobə de'e non Jeso'osən' mendad goncho

³¹ Na' gwde bchoj Jodən' Jeso'osən' gwne': —Diozən' bsele'e nada' golja' benəč, na' na'a so'ot benə' nada' na' gone' nada' yelə' bala'an' xen. Na' leczə Diozən' si'e yelə' bala'an' xen ca de'en gaquə čhia'. ³² Na' ca naquə Diozən' si'e yelə' bala'an' ca de'en gaquə čhia', leczə le'enə' gone' nada' yelə' bala'an', na' le'e solaote gone' nada' yelə' bala'anə' na'a. ³³ Xi'indaogua'a, yešlož da'ogan' soa' len le'e. Na' yeyiljle nada', na' can' goža' benə' blao che nasyon Izrael chechon', leczə can' əchnia' le'e na'a de que gan' yeya'a bito gaquə sa'alenle nada'. ³⁴ Nach to de'e cobə chona' mendad gonle, de que gaque che ljuəzjle tole yetole can' chacda' chele, leczə can' le'e gaque che ljuəzjle tole yetole. ³⁵ Na' yesa'əneze yoguə'əlo' benə' de que nacle disipl čhia' šə gaquele che ljuəzjle tole yetole.

Jeso'osən' ne' de que Bedən' cui chebe' de que nombi'ene'

³⁶ Na' gož Bedən' le': —Xana', žgan' yeyejo'?

Na' gož Jeso'osən' le': —Gan' yeya'a bito gaquə denaogo' nada' na'a, pero tela denaogo'.

³⁷ Na' gož Bedən' le': —Xana' ħbixchen' cui gaquə denaogua' le' na'a? Gwsanlažə' cuina' so'ot beŋə' nada' laogüe de'en chacda' ħchio' šə chonclən byen.

³⁸ Na' gož Jeso'osən' le': —ĸEchacdo' gwsanlažə' cuino' so'ot beŋə' le' laogüe de'en chacdo' ħchia'? De'e ĸi əchnia' le' de que bito cuež lecon' antslə ze'e gaquə šon las cui ħĸhebo' de que nombi'o nada'.

14

Beŋə' ca' ħso'onĸilažə' Jesocristən' zjənombi'e Xe' Diozən'

¹ Bito gaquəžejlažə'əle ħchia' nada'. Leĸonĸilažə' Diozən', na' leczə leĸonĸilažə' nada'. ² Gan' zo Xa' Diozən' naquən ca to yo'o xen gan' ža' de'e zan quart. Gwnia' le' žalə' cui bi quart de par le'e. Na' yeya'a žjəyeyenšaogua'a quart par to tole. ³ Na' catə'an babeyož jəyeyenšaogua'a quart ħhelen', yida' yetš'i' na' yeĸi'a le'e soĸo txen par niĸ gan' soa' na' so le'e. ⁴ Banombi'ale gan' yeya'a na' baŋezele naquən' gonĸe par yeda'acle na'.

⁵ Na' gož Tomasən' le': —Xanto', bito ŋezeto' gan' yeyejo'. ĸNa' nacxa gaquən' əŋezeto' nac gonto' par yela'ato' na'?

⁶ Jeso'osən' gože'ene': —De'en cheyaĸə' gonĸe gonĸilažə'əle nada' par niĸ yežinĸe gan' zo Xa'anə'. Nada' ŋezda' na' ħzejni'ida' yoguə'əloĸ de'en naquə de'e ĸi ħe Diozən'. Na' nada' nsa'a yelə' mban zejĸicəne par beŋə' ca' ħso'onĸilažə' nada'. Ni to cono yežin gan' zo Xa'anə' šə cui gonĸilažə'e nada'.

⁷ Žalə' nombi'ayanə'əle nada', lente Xa'anə' nombi'ale žalə' ca'. Na' dezd ŋa'a banombi'alene' na' bable'ilene'.

⁸ Na' gož Lipən' le': —Ben par niĸ le'ito' Xa'onə'. Lezən de'en chene'eto'.

⁹ Jeso'osən' gože'ene': —Lip, šša xen bagwzoa' len le'e, ĸəna' cuinə' gombi'o nada'anə'? Notə'ətezə beŋə' bable'i nada' lenczə Xa'anə' bable'ine'. ĸBixchen' nao' gona' par niĸ le'ile Xa'anə'? ¹⁰ ĸEcu' chejĸi'o de que nada' zoa' len Xa'anə' na' Xa'anə' zoe' len nada'? Dižə' quinga ĸo'a nada', cagua ĸo'an de'e bia'azəlažə'anə'. Xa' na'anə' zoe' len nada' na' len' chone' par niĸ ĸo'a dižə' quinga na' chona' yoguə'əloĸ de'en chona'. ¹¹ Le'e šejle' ħchia' ca de'en əŋia' de que zoa' len Xa'anə' na' le' zoe' len nada'. Na' šə cui chejle'ele xtiza'anə', le'e šejle' ħchia' por ni ħe de'en bable'ile chona'anə'. ¹² De'e ĸi əchnia' le'e ben' chonĸilažə' nada', ca de'e ca' chona' leczə gone'en. Na' de'e zaquə'əĸ ca de'e ca' gone' ħhedə' nada' yeya'a gan' zo Xa'anə'. ¹³ Na' yoguə' de'e əŋabele Xa'anə' gona' laogüe de'en chonĸilažə'əle nada', gona'an par niĸ Xa'anə' si'e yelə' bala'an ca de'en gona' naca' Xi'ine'. ¹⁴ Bitə'ətezə de'e əŋabele gona' por ni ħe de'en chonĸilažə'əle nada', nada' gona'an.

Jeso'osən' bene' lyebe sele'e Spirit ħe Diozən'

¹⁵ Šə ħaquele ħchia' cheyaĸə' gonĸe can' nona' mendad gonĸe. ¹⁶ Na' ŋabda' Xa'anə' par əsele'e Spirit ħe'enə' len le'e par gaquəlenən le'e can' babena' nada'. Na' son len le'e zejĸicəne. Spirit ħe Diozən' əgwezjəni'in le'e de'en naquə de'e ĸi. ¹⁷ Beŋə' ca' cui zjənombia' Diozən' bito ħso'elaogüe'e Spiritən' ħhedə' bito ħesə'əle'ine'en na' nic zjənombi'en. Pero le'e nombi'alən ħhedə' zon len le'e ŋa'a na' gwžin ža catə' son lo'o la'ažda'olen'. ¹⁸ Bito gwcuə'əŋa'a le'e ca gozebə. Gūida' yeto nga gan' zole. ¹⁹ Na' yešlož da'ozə na' beŋə' ca' cui zjənombia' Diozən' cabiĸ yesə'əle'ine' nada', pero le'e gwle'ile nada'. Na' laogüe de'en zoa' nsa'a yelə' mban zejĸicəne ħe beŋə' ħso'onĸilažə' nada', de'e na'anə' le'e sole zejĸicəne. ²⁰ Na' catə' əžin ža la' Spirit ħe Diozən' son lo'o la'ažda'olen' canan' əŋezele de que nada' zoa' len Xa'anə', na' le'e zole len nada',

na' nada' zoa' len le'e. ²¹ Ben' neze can' nona' mendad na' chone' can' ani'anə', bena'an chaque chia'. Na' ben' chaque chia' leczə chaque Xa'anə' che', na' gwzochcza' gaquəda' che' na' gona' par niçh əneze' de que zotezə zoa' len le'.

²² Na' Jodən' pero caguə Jod Iscariotən' gože' le': —Xanto' çbixçhen' gono' par niçh neto' le'icheto' le' na' cui gono' par niçh beṇə' yoblə yesə'əle'ichene' le'?

²³ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Le'e chaquele chia' chzenagle xtiža'anə'. Na' Xa'anə' leczə chaquene' chele na' neto' desoto' len le'e. ²⁴ Beṇə' ca' cui chsa'aque chia' bito choso'ozenague' xtiža'anə'. Dižə' de'en chenele ənia' le'e, caguə cho'an de'e bia'azəlaža'anə', sino cho'a dižə' de'en chene'e Xa'anə' ben' absele' nada'.

²⁵ De'e quinga bagwnia' le'e žlac ne'e zoa' len le'e. ²⁶ Na' Xa'anə' əsele'e Spirit che'enə' son lo'o la'aždao' le'e chonçlilaža'əle nada' niçh gaquəlenən le'e. Na' Spiritən' əgwzejni'in le'e yoguə'əlo' de'en cheyalə' ənezele na' gonən ca žjəyeza'alaza'əle yoguə'əlo' de'en bagwnia' le'e.

²⁷ Chona' par niçh so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' ca binlo zo chbeza' len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogua'anə'. Nada' chona' ca zo chbezachle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' cle ca chso'on beṇəçhən' par so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Bito gaquəžejlaža'əle, nic žeble. ²⁸ Babenele can' bagwnia' de que yeya'a gan' zo Xa'anə', na' de que yida' de'e yoblə gan' zolen'. Žalə' chaquele chia' can' cheyalə'anə', gobeile de'en yeya'a, çhedə' Xa'anə' zaquə'əche' ca nada'. ²⁹ Na'a ža bagwnia' le'e de'e ca' antslə cuiṇə' sa'aquən par niçh catə' sa'aquən šejle'ele de que naca' ben' bagwnia' le'e.

³⁰ Bitoch gua'a dižə' zan len le'e çhedə' baza' gwxiye' de'en chnabia' beṇə' ca' cui chso'onçlilaža' nada' na' tiłəlenən nada'. Pero bito soin nada'. ³¹ Chona' con can' non Xa'anə' mendad par niçh əneze beṇəçhən' de que çacda' che Xa'anə'. Na'a ža lešo'o šejəchcho.

15

Jeso'osən' gwxaquə'əlebene' ca to yag oba

¹ Nada' gwxaquə'əlebəda' ca to yag oba de'en naquə le'ezelaogüe yag zaque'e. Xa'anə' gwxaquə'əlebene' ca ben' chonš'i' yaguən'. ² Na' le'e chonçlilaža'əle nada' gwxaquə'əlebele ca xozə' yaguən'. To to xoze'e ca' cui bi frot chbian, chçhogue'en. Na' to to xoze'e ca' de'e chsa'əbia frot, çpe'en par niçh chbiachən frot zanch. ³ Can' banaquə yichjla'ažda'olen' çhedə' chzenagle xtiža'anə' de'en babi'a len le'e. ⁴ Lesotezə leso len nada' par niçh nada' gaquə sotezə soa' len le'e. Ca che xozə' yag frotən', bito bi frot cuian to gwłazzen šə cui zon nca'an le'e yaguən', can' naquən len le'e, bito gaquə gonle de'en chazlaža' Diozən' šə cui sotezə sole len nada'.

⁵ De'e yoblə əhia' de que nada' gwxaquə'əlebəda' ca yag oban' na' le'e ca xoze'enə'. Notə'ətezle šə zotezə zole len nada' na' nada' zotezə zoa' len le'e, gonçguale de'en chazlaža' Diozən'. Pero cuiczə gac gonle de'en chazlaže'enə' to gwłazle. ⁶ Beṇə' cui zotezə zo len nada' əhoje' ca'alə, ca che xozə' yag oban' de'e ca' chçhog ben' chonš'i' yaguən' na' chəsə'əbižən. Nach chtobe'en çhade'en yi' par çse'eyən.

⁷ Šə le'e zotezə zole len nada' na' šə yo'o yichjle xtiža'anə' do tyempte, bitə'ətezə de'e chene'ele ənable len orasyonṇə' de'e si'icizlenə'. ⁸ Yelə' bala'an çhzi' Xa'anə' catə'ən chonçguale can' chazlaže'enə', na' baçh chlo'ele de que chonçlilaža'əle nada' na' chzenagle chia' can' cheyalə' gonle šə bachonçguale

de'en chazlaže'enə'. ⁹ Ca Xa'anə' chaquene' chia', leczə ca' nada' bachacda' chele. Le'e so legon ca gacbe'ile de que chacda' chele. ¹⁰ Šə chonle can' nona' mendadən', nachən' gacbe'ile de que chacda' chele, ca nada' chona' can' non Xa'anə' mendadən' na' chacbe'ida' de que chaquene' chia'.

¹¹ Bagwnia' le'e ca' par ničh sole mbalaz ca mbalazən' zoa' nada'. Che'enda' sole mbalaz juisy. ¹² De'e nga chona' mendad gonle, gaquele che ljuežjle tole yetole can' chacda' chele. ¹³ Notono nla' beṇə' chaquene' che ljuežje' mazəchlə can' chaque ben' chsanlažə' cuine' so'ot beṇə' le' par gaquəlene' beṇə' migw che' ca'. ¹⁴ Le'e nacle migw chia' šə chonle can' nona' mendadən'. ¹⁵ Bitoch ənia' le'e mos chia' chedə' beṇə' zjənaquə mos bito zjənezene' bi chon xanga'aque'enə'. Bania' le' migw chia', chedə' yoguə'əlol de'e ca' babenda' gwna Xa'anə' babzejni'ida'an le'e. ¹⁶ Caguə le'e gwlejele nada' par naca' Xanle. Nada' bagwleja' le'e par chonlilažə'əle nada'. Na' chsela'a le'e par ničh šejchle gonchuale can' chazlažə' Xa'anə' na' caguə de'e te che de'e ca' gonlen'. Na' šə gonle can' chazlaže'enə', yoguə'əlol de'en ənabele Xa'anə' laogüe de'en chonlilažə'əle nada', gone'en. ¹⁷ De'e nga de'en chona' mendad gonle, de que gaquele che ljuežjle tole yetole.

Beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chəsə'əgue'ine' beṇə' ca' choso'ozenag che Jeso'osən'

¹⁸ Bito yebanele de'en chəsə'əgue'i beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' le'e. Legon xbab de que zgua'atec nadan' besə'əgue'ine' antslə ca le'e. ¹⁹ Žalə' nacle txen len beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', gwsa'aque'ine' chele can' chsa'aque'ine' che beṇə' ca' zjənaque' txen. Nada' bagwleja' le'e par naole nada', na' bitoch nacle txen len beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', na' de'e na'anə' chəsə'əgue'ine' le'e. ²⁰ Le'e žjsa'alažə' de'en bagwnia' le'e: "Notə'ətezə mos bito naque' blaoch ca xane'enə'." Can' baboso'olagzejə bosə'olagzide' nada', leczə can' yoso'olagzejə yoso'olagzide' le'e. Žalə' bosə'ozenague' xtižə'anə', leczə gosə'əzenague' xtižə'alen'. ²¹ Na' yoguə' de'e ca' so'one' len le'e chedə' le'e chonlilažə'əle nada' na' lega'aque' bito zjənombi'e Xa'anə' ben' bselə' nada'.

²² Žalə' nada' cui bida', na' žalə' cui bia'a dižə' len lega'aque', bito zjənape' dolə' ca naquən' chəsə'əgue'ine' nada'. Na' na'a cuiczə bi de bi yoso'ode'ine' par yesə'əne' cui bi dolə' zjənape'. ²³ Ben' chgue'i nada', lenczə Xa' nan' chgue'ine'. ²⁴ Žalə' cui bena' entr lega'aque' miłagr de'e cuiṇə' gon ni to beṇə' yoblə, bito zjənape' dolə' ca naquən' chəsə'əgue'ine' nada'. Pero na'a babesa'əle'ine' de'e ca' chona' na' bia'aczə chəsə'əgue'ine' nada' na' len Xa'anə'. ²⁵ Pero na' chac ca' par ničh chac complir can' na Xtižə' Diozən' gan' nyojən nan: "Besə'əgue'ine' nada' sin cui bi de'e mal bena'."

²⁶ Bagwnia' le'e de que selə'a Spirit che Xa' Diozən' par gaquəlenən le'e na' par əgwzejni'in le'e de'en naquə de'e li. Spiritən' sa'an gan' zo Xa'anə' la' selə'an par güe'en xtižə'anə'. ²⁷ Na' leczə ca' le'e güe'ele xtižə'anə', chedə' bagwzole len nada' dezd catə'ən gwzolare chyixjui'a xtižə' Xa' Diozən'.

16

¹ Bagwnia' le'e de'e ca' par ničh cui yebiguə'əle gosxanlə. ² Yesə'əbeje' le'e lo'o yo'odao' chęga'aque' ca'. Na' bazon əžin ža catə' notə'ətezə beṇə' se'enene' so'ote' le'e so'one' xbab yebei Diozən' lega'aque' de'en so'one' ca'. ³ So'one' ca' len le'e chedə' cui zjənombi'e Xa'anə' na' ni nada' cui zjənombi'e. ⁴ Na'

bagwnia' le'e ca' par niçh catə' əžin ža gac ca' žjəsa'alažə'əle de que bagwnia' le'e can' gaquən.

De'e chon Spirit che Diozən'

Catə'an gwleja' le'e par nacle disipl chia' bito gwnia' le'e yoguə' de'e ca' gac chele, chedə' gwnezdə' socha' len le'e. ⁵ Na' la'anə'əczə yeya'a na'a gan' zo Xa'anə' ben' əbselə' nada', ni tole cui chnabele nada' bi zejen de'en yeya'anə'. ⁶ Na' de'en bagwnia' le'e de'e ca' bachacchgüeile lo'o la'ažda'olen'. ⁷ Pero de'e li əchnia' le'e napən le'e cuent yeya'a, la' šə cui yeya'a Spirit che Diozən' de'en gaquəlen le'e bito yedəson lo'o la'ažda'olen'. Na' de'en yeya'anə' əselə'an len le'e. ⁸ Na' catə'əch yidə'an əgwzejni'in benəchən' de que zjənapə' dolə', əgwzejni'in lega'aque' de que naca' le'ezelaogüe beṇə' güen, na' əgwzejni'in lega'aque' de que gatə' castigw zejlicane che notə'ətezə beṇə' cui choso'ozenag chia'. ⁹ Egwzejni'in lega'aque' de que zjənapə' dolə' de'en cui chso'onlilažə'e nada'. ¹⁰ Egwzejni'in lega'aque' de que naca' le'ezelaogüe beṇə' güen chedə' yeya'a gan' zo Xa'anə' na' bitoch le'ile nada'. ¹¹ Na' əgwzejni'in lega'aque' de que gatə' castigw zejlicane che notə'ətezə beṇə' cui choso'ozenag chia', chedə' gwxiye' de'en chnabia' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' banchoğlaon chei de que si'in castigw zejlicane.

¹² Nedeç de'e zan de'e əṇia' le'e, pero zdebə naquən na'a par šejni'ilen. ¹³ Pero catə' yedəso Spirit che Diozən' lo'o la'ažda'olen' par əgwzejni'in le'e de'en naquə de'e li, əgwseð əgwlo'in le'e yoguə'əloł de'en cheyalə' ənezele chia' nada'. Bito güe'en dižə' de'e bia'azəlažə'i sino güe'en bitə'ətezə dižə' de'en chzene Xa'anə' len na' chixjue'in le'e biquə' de'e ze'e za'ac. ¹⁴ Goṇən nada' yelə' bala'an, chedə' əgwzejni'in le'e chia' nada'. ¹⁵ Xa'anə' babene' ca nezdə' yoguə'əloł de'en nezene' na' de'e na'anə' gwnia' de que Spirit che'enə' əgwzejni'in le'e de'e ca' nezdə'.

Jeso'osən' gože' disipl che' ca' de que nite'e trist to tyemp dao' na' techlə yesyə'əbeine'

¹⁶ Yeto tyemp dao' le'e bitoch le'ile nada'. Na' techlə yeto tyemp dao' yoblə na' yezle'ile nada' nach yeya'a gan' zo Xa'anə'.

¹⁷ Na' balə' neto' disipl che' gož ljuəžjto': —¿Bi zejen de'e nga che'e chio'o de que yeto tyemp da'ozə na' bitoch le'ichone' na' de que techlə yeto tyemp dao' yoblə na' yezle'ichone'? ¿Na' bi zejen de'en ne' yeyeje' gan' zo Xe'enə'? ¹⁸ ¿Bi zejen de'en ne' yeto tyemp da'ozə ža? Cuili bixchen' ne' ca'.

¹⁹ Na' gocbe'i Jeso'osən' de que chene'eto' nabeto'one' bi zejennə', na' gože' neto': —¿Ede'e ngan' de'en chnabe ljuəžjle? ¿Echene'ele ənezele bi zejen ca de'en gwnia' le'e de que yeto tyemp da'ozə na' bitoch le'ile nada', na' techlə yeto tyemp dao' yoblə na' yezle'ile nada'? ²⁰ De'e li chnia' le'e de que bazon cuežle na' yegüine'ele na' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' yesyə'əbeine'. Yeyaša'əlažə'əle pero con to tyemp da'ozən' na' techlə yebeile. ²¹ Šə catə' chzan to no'olə, chžaglaogüe' lao chaque' bes che yelə' sannə'. Pero na' catə' bagoljə bda'onə' bitoch chone' xbab che de'en bžaglaogüe'enə' de'e tant chebeine' de que bagoljə yeto benəch yežlyo nga. ²² Leczə can' len le'e, na'a sole trist, pero catə' yežagcho de'e yoblə cana' yebeile lo'o la'ažda'olen'. Na' ni to cono yeca'a yelə' chebei çhelen'.

²³ Na' catə' babžin ža soa' gan' zo Xa'anə' de'e yoblə bito yažjele bi ənable gona' par le'e. De'e li əchnia' le'e bitə'ətezə de'e ənabele Xa'anə' laogüe de'en chonlilažə'əle nada', gone'en par le'e. ²⁴ Xte na'a cuiczə bi ne'e nabele Xa'anə' ye'elene' de que chnablen por ni che de'en chonlilažə'əle nada'. Na' na'a lenabe

Ḫa'anə' bi de'en ə̀nabelene' ye'elene' ca', na' gone' can' ə̀nabelene' par niḅ sole mbalaz juisy.

Jesocrisən' babene' par niḅ gwxiye'enə' cuich n̄abia'an chio'o

²⁵ De'e zan de'e ca' bagwnia' le'e babzejni'ida'an len jempl. Ežin žan' catə' bitoch ə̀gwzejni'ida' le'e len jempl sino clar chixjue'ida' le'e che Ḫa'anə'. ²⁶ Na' catə' babžin ža soa' gan' zo Ḫa'anə' de'e yoblə, cana'ach ə̀nabele Ḫa'anə' bi de'en ə̀nabelene' ye'elene' de que chnablen por ni che de'en chonlilažə'əle nada'. Na' bito ə̀nia' le'e de que nada' n̄aba' lao Ḫa'anə' par niḅ gaquəlene' le'e. ²⁷ Cuincəḅ Ḫa'anə' chaquene' chele por ni che de'en bachaquele chia' na' de'en bachejle'ele de que gwza'a gan' zoe'enə'. ²⁸ Gan' zo Ḫa'anə' gwza'a babida' yežlyo nga. Na' na'a yeza'a yežlyo nga na' yeya'a gan' zo Ḫa'anə'.

²⁹ Na' neto' disipl che' gožto'one': —Na'a cho'o dižə'an clar. Bito cho'o dižə' len jempl de'e cui chejni'ito'. ³⁰ Na' chacbe'ito' de que než nle'ido' xbab che beḅaḅən'. Bito chyažjdo' no ə̀na le' bin' chse'ene'ene' yesə'ənežene'. De'e na'anə' chejle'eto' de que gwza'o gan' zo Diozən'.

³¹ Na' gwna Jeso'osən' neto': —žEna'a chejle'ele ža? ³² Gwžin or na' n̄a'a baza'an catə' gasə'əlasle. To tole ca'ale xnež che chele na' ə̀gwcuə'anle toza'. Pero caguə zoa' toza'anə' chedə' Ḫa'anə' zoe' len nada'. ³³ Bagwnia' le'e ca' par niḅ so cuezle binlo len xbab de'e yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' laogüe de'en chonlilažə'əle nada'. Yežlyo nga chi' saquə'əle, pero bito žeble, nada' babena' par niḅ gwxiye'enə' cuich n̄abia'an le'e.

17

Jeso'osən' bene' orasyon par niḅ gaquəlen Diozən' disipl che' ca'

¹ Gwde gwna Jeso'osən' ca', bgüie' yobalə na' gwne': —Ḫa', babžin or par gaquə chia' can' babžio' bia' gaquə. Beḅ nada' yelə bala'an par niḅ leczə ca' nada' gona' le' yelə' bala'an, nadan' naca' Xi'ino'. ² Babeno' nada' yelə' chnabia' lao yoguə' beḅaḅ par niḅ chnežjua' yelə' mban zejlicane che yoguə'əloḷ noquə' beḅə' ca' bagwlejo' par chso'onlilaže'e nada'. ³ Na' beḅə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicanen' zjənombi'e le' ca tozon' zaco'o par güe'ela'oto', na' leczə zjənombi'e nada' Jesocris ben' ə̀bseḷo'onə'.

⁴ Babena' le' yelə' bala'an yežlyo nga ca de'en babeyož bena' yoguə'əloḷ de'en gwlo'o lao na'a gona'. ⁵ Na'a ža Ḫa', ben par niḅ yezi'a yelə' bala'an chia'anə' catə' yela'a gan' zo'onə' ca yelə' bala'an de'en gwdapa' cata'an gwzoa' len le' antslə ze'e xē yežlyo nga.

⁶ Bagwlejo' balə beḅaḅ par chso'onlilaže'e nada' na' bablo'iga'acda'ane' naquən' naquə yichjla'aždaogo'onə' na' naquən' chono'. Zjənaque' xi'ino', na' beno' par niḅ chso'onlilaže'e nada' na' chso'one' can' nono' mendadən'. ⁷ Na' bazjənežene' de que yoguə'əloḷ de'en chona' na' yoguə' dižə' de'en cho'a za'an che cuino'. ⁸ Babe'elena' lega'aque' dižə' de'en beno' mendad güe'elenga'aca'ane', na' bazjənonen' chega'aque'. Na' bachsa'acbe'ine' de que de'e liczə gwza'a gan' zo'onə', na' chse'ejle'e de que len' ə̀bseḷo'o nada'.

⁹ Chnabda' le' gaquəleno' lega'aque'. Caguə chnabda' le' gaquəleno' yoguə' beḅaḅən', sino gaquəleno' beḅə' ca' zjənaquə xi'ino', beḅə' ca' gwlejo' par chso'onlilaže'e nada'. ¹⁰ Na' yoguə' beḅə' ca' chso'onlilaže'e nada' zjənaque' xi'ino'. Na' ca'aczən' naquən, notə'ətezə beḅə' zjənaquə xi'ino' leczə zjənaque' xi'ina'. Echzi'a yelə' bala'an de'en chso'onlilaže'e nada' na' de'en chso'one' bichlə de'en chso'one'enə'.

11 Na' na'a caguə socha' yežlyo ngan', pero beṇə' quinga ṇitə'acze' yežlyo nga. Nada' bazeza'a gan' zo'onə'. Xa', naco' le'ezeleogüe beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' ca naquə beṇə' ca' gwlejo' par chso'onlilaže'e nada', bcuasə' bcue'ejga'aque' len de'e malən' por yelə' chnabia' chio'onə'. Bcuasə' bcue'ejga'aque' len de'e malən' par niç əsa'aque' tozə len ljuēžjga'aque'enə' ca chio'o naccho tozə.

12 Bedote žlac zoa' len lega'aque' babcuasə' bcue'ejga'aca'ane' len de'e malən' por yelə' chnabia' chio'onə'. De'e na'anə' ni toga'aque' cui gwžiyai' sino tozə ben' banaquəczən cuiayi'e par niç gaquə complir can' na Xtizo'onə' de'en nyožən.

13 Na' na'a bazeza'a gan' zo'onə', na' cho'a dižə' quinga lao orasyonṇə' žlac ne'e zoa' yežlyo nga par niç lega'aque' ṇitə'əchgüe' mbalaz ca mbalazən' zoa' nada'. 14 Nada' babe'lenga'aca'ane' xtizo'onə'. Pero na' beṇə' ca' cui zjənombia' le' chsa'əgue'ine' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' por ni che de'en cuich zjənaque' txen len lega'aque', ca nada' cui naca' txen len beṇə' ca' cui zjənombia' le'. 15 Na' ca naquə beṇə' ca' chso'onlilažə' nada', caguə chṇabda' le' yeca'aga'aco'one' lao yežlyo ngan', sino chṇabda' le' par əgwcuasə' əgwcu'e'ejga'aco'one' len de'en chon gwxiye'enə'. 16 Bito zjənaque' txen len beṇə' ca' cui zjənombia' le' ca nada' cui naca' txen len beṇə' ca' cui zjənombia' le'. 17 Ben par niç beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' so'on cuinga'aque' lažə' na'onə' laogüe de'en bazjənombi'e dižə' li chio'onə'. Yoguə'əlołte de'en babzejni'ido' lega'aque' naquən de'e li. 18 Len' bselo'o nada' yežlyo nga par chzejni'ida' beṇə'chan' dižə' li chio'onə', na' leczə ca' nada' bachsela'a lega'aque' par yoso'ozejni'ine' beṇə'chən' dižə' li chio'onə'. 19 Zoa' chon cuina' lažə' na'onə' chedə' chacda' che beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'. Na' chona' ca' par niç lega'aque' so'on cuinga'aque' lažə' na'onə' laogüe de'en bazjənombi'e dižə' li chio'onə'.

20 Na' ca naquə chṇaba' gaquəleno' beṇə' ca', bito chṇaba' gaquəleno' lega'acze' sino leczə gaquəleno' beṇə' ca' so'onlilažə' nada' catə' əse'enene' dižə' de'en əsoe' beṇə' ca'. 21 Xa', ben par niç yoguə'əlole' əsa'aque' tozə len ljuēžjga'aque' ca' le' naco' tozə len nada' na' nada' naca' tozə len le'. Ben ca əsa'aque' tozə laogüe de'en zjəngode'e txen len chio'o, par niç beṇə' ca' cui zjənombia' le' se'ejle'e de que len' əbselo'o nada'. 22 Babeno' par niç chsa'acbe'i beṇə' de que noṇo' nada' yelə' bala'an, ca'aczən' chona' nada' par niç chsa'acbe'ine' de que chnežjua' lega'aque' yelə' bala'an. Na' chona' ca' par niç əsa'aque' tozə len ljuēžjga'aque' ca chio'o naccho tozə. 23 Lega'aque' zjəngode'e txen len nada' na' nada' ngoda'a txen len le' niç yoguə'əcho gaccho tozə na' ca' beṇə' ca' cui zjənombia' le' yesa'əneze' de que len' əbselo'o nada' na' de que chacdo' che beṇə' ca' zjəngodə' txen len nada' can' chacdo' chia'.

24 Xa', bachacdo' chia' antslə ze'e xe yežlyo nga. De'e na'anə' beṇə' nada' yelə' chey che'eni'nə'. Na' che'enda' de que beṇə' ca' bagwlejo' par chso'onlilaže'e nada' ṇite'e len nada' gan' so'anə' par niç yesa'əle'ine' yelə' chey che'eni' chia'anə'. 25 Xa', le' naco' le'ezeleogüe beṇə' güen, na' ca naquə beṇə' ca' cui chso'onlilažə' nada' bito zjənombi'e le', pero nada' nombi'a le' na' beṇə' ca' bagwlejo' par chso'onlilaže'e nada' bazjəneze' de que len' əbselo'o nada'. 26 Na' babena' par niç zjəneze' can' naquə yichjla'aždaogo'onə' na' can' chono', na' ne'e gonchca' ca yesa'əneze'. Chzejni'iga'acda'ane' can' naquə yichjla'aždaogo'onə' na' can' chono' par niç əsa'acbe'ine' de que chacdo' chega'aque' can' chacdo' chia' nada' na' par niç sotezə soa' len lega'aque'.

18

Jodan' bdie' Jeso'osan' lao na' soldad ca'

¹ Na' ca beyoż gwna Jeso'osan' de'e ca', neto' disipl che' gwza'ato' len le' gwyejto' šla'a yao Sedron gan' gota' to güert, na' gwyo'oto' len le'. ² Na' Jodan' ben' banaquan gone' Jeso'osan' lao na' beña' ca' chäsä'ague'i le' nombi'e güertän', chedä' zan las bagwyejto' len Jeso'osan' lo'o güertän'. ³ Na' bẏoz äblao ca' na' beña' fariseo ca' bosö'osele'e xonj soldad na' len xa'ag yo'odao' ca' zja'aclene' Jodan' par jäsä'axene' Jeso'osan' lo'o güertän'. Zja'aque' gan' zo Jeso'osan' zjanoxe'e lintern, yi' yech na' spad. ⁴ Jeso'osan' banenezene' yoguä'älol de'en gaquä che', nach bchoje' jäsague' lega'aque' nach gože': —¿Non' cheyiljle?

⁵ Na' gwse'ene': —Jeso'os beña' Nasaret.

Na' gož Jeso'osan' lega'aque': —Nada'anä'.

Na' len Jodan' lega'aque', ben' banaquan gone' Jeso'osan' lao na'aga'aque'enä'. ⁶ Na' cata' gože' lega'aque': “Nada'anä’”, le'e besyä'äbiguä'äte' gosxanlä na' gosä'äbixä' gwsä'ate'e lao yon'. ⁷ Na' de'e yoblä gože' lega'aque': —¿Non' cheyiljle?

Na' lega'aque' gosä'äze'ene': —Cheyiljto' Jeso'os beña' Nasaret.

⁸ Na' gwna Jeso'osan': —Bagwnia' le'e de que nada'anä'. Na' šä nandan' cheyiljle, le'e güe' latjä zjaya'ac beña' quinga.

⁹ Gože' ca' par niçh goc complir can' gwne' de que ni to beña' ca' bagwlej Diozan' par chso'onlilaže'ene' cui yesä'äbiayi'e. ¹⁰ Na' Simon Bedän' no'e to spad na' golje'en gwçhogue' nag licha xmos beña' gwnabia' che bẏoz ca'. Na' mosän' le' Malco. ¹¹ Na' Jeso'osan' gože' Bedän': —Bego'o spad çhio'onä' lo'o liže. ¿Echaquele gonle par niçh cui çhi' saca'a can' babsi' Xä'anä' xneze çhi' saca'a?

Gosä'äche'e Jeso'osan' lao ben' le Anas

¹² Nach soldad ca' len capitan çhega'aque'enä' na' zjälän xa'ag yo'odao' che nasyon Izrael çheton' gosä'äzene' Jeso'osan' na' bosö'ocheje'ene'. ¹³ Na' gosä'äche'ene' zgua'atec lao Anas xta'obin' che Caifasän'. Caifasän' naquäche' bẏoz äblao che nasyon çheton' ca izän'. ¹⁴ Na' Caifas na'anä' babnežjue' beña' blao che nasyon Izrael çheton' consejon' de que napän lega'aque' cuent tozä ben' so'ote' lguä'a yesä'äbiayi' yogue'e len nasyon çheto'onä'.

Bedän' bito gwçhebe' šä lene' Jeso'osan'

¹⁵ Simon Bedän' na' nada' jnäoto' Jeso'osan'. Na' nombia' bẏoz äblaonä' nada'. De'e na'anä' goc gwyo'a len Jeso'osan' chyö'o che bẏoz äblaonä'. ¹⁶ Na' Bedän' bega'äne' cho'a puertän' fuerlä. Na' bechoja' na' be'elena' no'olan' chapä cho'a puertän' dižä', nach gwlo'o no'olan' Bedän' chedä' nombia' bẏoz äblaonä' nada'. ¹⁷ Nach no'olan' chapä cho'a puertän' gože' Bedän': —¿Ecagua leno' len' naco' disipl che be'enä'?

Na' gwne': —Bito lena' nada'.

¹⁸ Na' mos ca' na' xa'ag yo'odao' ca' bagosä'äbeque' yi' ya'alj chedä' chac zag. Na' zjäzeche' cho'a yi'inä' par çhasyä'äže'ine'. Na' len Bedän' zeche' len lega'aque' cho'a yi'inä' par cheže'ine'.

Gosä'änabene' Jeso'osan' che de'en chsed chlo'ine'

¹⁹ Na' bẏoz äblaonä' gwnabene' Jeso'osan' che neto' disipl che' na' che de'en chsed chlo'ine'. ²⁰ Nach Jeso'osan' gože'ene': —Nada' zaquä'älao babi'a dižä' len benäçhän'. Syempr babsed blo'ida' lo'o yo'odao' çhecho ca' na' leczä ca' lo'o yo'odao' äblaonä' gan' chäsä'äžag yoguä' beña' Izrael gwlaž chechon'.

Bito bi bi dižə' ne'e gua'a bgašə'əzə. ²¹ ¿Bixçhen' chnabdo' nada'? Gwnabe beṇə' ca' bagwse'ene de'en babsed bablo'ida'. Lega'aque' zjənezene' bi dižə'an babe'elenga'aca'ane'.

²² Gwde gwna Jeso'osən' ca', to xə'ag yo'odao' beṇə' zechan' gwdape'e xague'enə', nach gože'ene': —¿Eca' choži'o xtižə' ben' naquə bχoz əblaonə'?

²³ Nach gož Jeso'osən' le': —Šə bi de'e mal bagwnia', be' dižə' che bi de'e malən'. Na' šə gwnia' de'e güen, ¿bixçhen' chgapo'o nada'?

²⁴ Nach Anasən' bdie' Jeso'osən' ncheje' lao Caifasən' ben' naquəch bχoz əblaonə'.

De'e yoblə Bedən' bito gwçhebe' šə lene' Jeso'osən'

²⁵ Na' Bedən' ne'e zeche' cho'a yi'inə' par cheže'ine' na' beṇə' ca' zjəzecha na' gosə'əze'ene': —¿Ecaguə lecə lenon' naco' disipl che be'enə'?

Na' bito gwçhebe', na' gwne': —Bito lena' nada'.

²⁶ To xmos beṇə' gwnabia' che bχoz ca' naque' family che ben' əgwçhog Bedən' nague', na' gože' Bedən': —¿Ecaguə zle'ida' le' len Jeso'osən' lo'o güertən'?

²⁷ Na' Bedən' de'e yoblə bito gwçhebe', na' le'e gwchežte to lecw.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao Pilatən'

²⁸ Na' do che'eni'ilas bχoz əblao ca' gosə'əbeje' Jeso'osən' gan' zo Caifasən' na' gosə'əche'ene' gan' chon Pilatən' yelə' jostisən'. Na' lega'aque' bito gwso'e len Jeso'osən' gan' chon Pilatən' yelə' jostisən' chedə' segon costombr çhega'aque' bito gaquə əsa'ogüe' de'e ca' gwso'one' par xšə' lni pascon' šə so'e lo'o yo'o che beṇə' ca' cui çhəsə'ənao costombr çhega'aque' ca'. ²⁹ De'e na'anə' Pilatən' bchoje' gan' nitə' beṇə' blao che nasyon Izrael çeton' na' gože' lega'aque': —¿Bi ben bengan'? ¿Ede bi de'e chaole xya?

³⁰ Na' gwse'ene': —Žalə' bengə cui naque' beṇə' mal bito əgwdeto'one' lao na'onə'.

³¹ Na' gož Pilatən' lega'aque': —Le'e yeçhe'e na' le'e gon yelə' jostis che'enə' segon lei çhelen'.

Na' beṇə' blao che nasyon Izrael çeton' gwse'ene': —Bito bi lsens çeto' de par no gotto'.

³² Ca goquən' goc complir can' gwna Jeso'osən' bzejni'ine' naquən' gaquə so'ote'ene'. ³³ Nach Pilatən' beyo'e gan' chone' yelə' jostisən', na' goxe' Jeso'osən' nach gože'ene': —¿Elen' naco' Rei che beṇə' Izrael ca'?

³⁴ Jeso'osən' gože'ene': —¿Econ de'e babidžən yichjo'onə' nao' ca', o šə beṇə' yoblə gosə'əne' le' ca'anə'?

³⁵ Pilatən' gože'ene': —¿Echacdo' naca' nada' beṇə' Izraelən'? Beṇə' gwlaž chio' ca' na' bχoz əblao çhele can' boso'odie' le' lao na'a nga. ¿Bi de'e xinçən' beno'?

³⁶ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Nža'alə can' chnabia' nada' na' nža'alən' çhəsə'ənabia' notə'ətezachlə beṇə' gwnabia'. Yelə' gwnabia' çhi'anə' bito za'an che beṇə' ža' yežlyo nga. Žalə' za'an che beṇə' ža' yežlyo nga beṇə' ca' çhəsə'ənabi'anə' yesə'ədile' par niç cui gaca' lao na' beṇə' Izrael gwlaž chia' quinga. Pero yelə' chnabia' chia'anə' bito za'an che yežlyo nga.

³⁷ Nach gož Pilatən' le': —¿Ena' rein' naco'?

Na' gwna Jeso'osən': —De'e lin' bagwnao' de que nada' naca' rei. Babida' yežlyo nga golja' par niç nabi'a na' par niç əgwzejni'ida' benaçhən' dižə' li che Diozən'. Beṇə' ca' bachoso'ozenag che dižə' li che Diozən' lecə choso'ozenague' chia'.

38 Nach gož Pilatən' le': —Cuili bin' naquə dižə' l̄in'.

Gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'

Na' beyož gwna Pilatən' ca' bchoje' yetši'i gan' nita' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' na' gože' lega'aque': —Bito bi chla'alaon šə bi dolə'anə' napə benga. 39 Na' ca naquə de costombr chele de que to beṇə' presən' gwsana' lao l̄ni pascon', čəchene'ele gwsana' benga naquə Rei che le'e beṇə' Izrael?

40 Nach gwso'osye'e gosə'əne': —Bito gwsano' be'ena'. Barrabas na' əgwsano'.

Len Barrabasən' naque' to beṇə' bguan.

19

1 Nach ben Pilatən' mendad gosə'əyine' Jeso'osən'. 2 Na' soldad ca' gwso'one' to coron de xis yešə' na' bosə'ožine'en yichje'ena'. Na' bosə'ogucue'ene' to clas lachə' morad ca de'en chəsə'əčhin rei ca'. 3 Na' gwo'onene' borl gosə'əne': —Biba Rei che beṇə' Izrael.

Na' gosə'əgape'e xague'ena'.

4 Nach Pilatən' bchoje' chyo'onə' de'e yoblə na' gože' beṇə' Izrael ca' ža'anə': —Na'a cueja'ane' par nič ənezele ca xyan' de'en chaole che', ni to de'e xinj cui cheželda' šə bin' none'.

5 Na' bchoj Jeso'osən' chyo'onə', zo coron de yešə'anə' yichje'ena', na' nyaze' lachə' moradən'. Na' gož Pilatən' lega'aque': —Le'e ggüia, nga zecha be'ena'.

6 Na' bχoz əblao ca' na' xā'ag yo'odao' ca', catə' besə'əle'ine' le' gwso'osye'e gosə'əne': —jBde'e le'e yag corozən'! jBde'e le'e yag corozən'!

Pilatən' gože' lega'aque': —Le'e le'che'e na' legwde'e le'e yag corozən' čhedə' ca xyan' chaole che', ni to de'e xinj cui cheželda' šə bin' none'.

7 Na' gwse' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' le': —Segon lei cheto' de'en de cheyalə' gotchone' čhedə' ne' naque' xi'īn Dioz la'anə'əczə naque' con to benachzə.

8 Bachžeb Pilatən' ca de'en bachaquən', na' catə' benene' gosə'əne' ca' che Jeso'osən' nachlə bžebache'. 9 Nach beyo'o Pilatən' len Jeso'osən' de'e yoblə gan' chone' yelə' jostisən'. Na' gože' Jeso'osən': —čGa beṇə' le'?

Pero Jeso'osən' bito boži'e xtiže'ena'.

10 Nach Pilatən' gože'ene': —čEcuī choži'o xtiža'anə'? čEcuī nezdə'onə' nada' napa' yelə' chnabia' par gwsana' le' na' napa' yelə' chnabia' par əgwda' le' le'e yag corozən'?

11 Jeso'osən' gože'ene': —Bito bi yelə' gwnabia' napo' len nada' žalə' Diozən' cui none'en le'. Na' ben' əbde nada' lao na'onə' dolə' xench nape' cle ca le'.

12 Nach gwdiljažə' Pilatən' naclə gone' əgwsane'ene'. Pero beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gwso'osye'e gosə'əne': —Šə əgwsano' benga, contr Rei Sesar nan' gono' šə ca'. Notə'atezə beṇə' ne' de que naque' rei, contr Rei Sesarən' chone'.

13-14 Nach Pilatən' beyož benene' de'en əgwse' beṇə' ca' le', gwleje' Jeso'osən' chyo'onə'. Na' leczə bchoj le' chyo'onə' gan' nao jej, gan' nzi'in dižə' ebreo Gabata. Na' gwchi'e gan' chbi'e catə' chone' yelə' jostisən'. Nach gože' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton': —Nga zo Rei chelen'.

Na' do gobiž catə'an gože' lega'aque' ca', na' beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' choso'osi'ini'e par l̄ni pascon' žanə'.

15 Nach lega'aque' gwso'osye'e gosə'əne': —jGwcue'e! jBde'e le'e yag corozən'!

Na' gož Pilatən' lega'aque': —čErei chele nga gona' mendad yoso'ode'ene' le'e yag corozən'?

Nach b̄xoz əblao ca' gwse'ene': —Cagua rei çheto' benga. Tozə Sesarən' naque' rei çheto'.

¹⁶ Ca' goquan' bdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə' par te'e le'e yag corozən'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

¹⁷ Nach gosə'əche'e Jeso'osən' fuerlə syodan' gan' boso'oda' soldad ca' le' le'e yag corozən'. Latjən' nzi'in Golgota dižə' ebreo, zejen dižə' latjə che yichj beṇə' guat. Na' gwze'e zde' noa' coroz che'enə'. ¹⁸ Na' Golgota na' boso'ode'ene' le'e yag corozən'. Na' len yechopə beṇə' yoblə boso'ode'e le'e yechopə yag coroz t̄güejə' cuite'enə', Jeso'osən' gwyo'e gwchol. ¹⁹ Na' Pilatən' bene' mendad byoj to chopə letr de'e gwda' yichj yag coroz che Jeso'osən', boso'ozoje'en nan: "Jeso'os beṇə' Nasaret, Rei che beṇə' Izrael." ²⁰ Boso'ozoje'en dižə' ebreo, dižə' griego na' dižə' latin. Na' zan beṇə' Izrael gwlaž çheton' boso'olabe' de'enə' byojən', çhedə' gan' gwda' Jeso'osən' le'e yag corozən' naquan galə'əzə syodan'. ²¹ De'e na'anə' beṇə' ca' zjənaqua b̄xoz əblao che nasyon Izrael çheton' gwse'e Pilatən': —Bša'an par niç cui nan de que naque' rei che neto' beṇə' Izrael, sino nan de que len' gwne' naque' rei çheto'.

²² Na' Pilatən' gwne': —De'en bena' mendad boso'ozoje', banyojənnə'.

²³ Nach soldad ca', beyož boso'ode'e Jeo'osən' le'e yag corozən' gosə'əzi'e xalane'e ca' na' gwso'one'en taplə, to par ḡuejan gosə'əzi'e. Na' leczə ca' gosə'əzi'e xe'enə' de'en naqua ca xadon cha'o. Pero lachə'ənə' naquan de to golizə. Bito bi dia nyazan. ²⁴ Na' gwse'e l̄juežje': —Bito əgwzoxjchon' sino gonchon rif. Yešč no yechelən.

Na' gwso'one' ca' par niç goc can' nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: "Yosyo'ole'e xalana'anə' entr lega'aque' na' so'one'en rif." Na' ca'anə' gwso'on soldad ca'.

²⁵ Na' cuit coroz che Jeso'osən' zecha xne'enə' len beṇə' bile'enə' na' len Maria no'ol che Cleofas na' Maria beṇə' Magdala. ²⁶ Na' catə' Jeso'osən' ble'ine' zecha xne'enə' galə'əzə na' nada' zecha' cuite'enə', nach gože'ene': —Naogüe, benga gague' ca xi'ino'.

²⁷ Nach gože' nada': —Bži'ilažə' xna'a nga ca xna'onə'.

Na' lao žanə' nada' gwcua'ane' bena'ane' ca family çhia'acza'.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

²⁸ Jeso'osən' nezene' de que baç goc yoguə'əloj de'en cheyalə' gaquan. Na' par niç gaqua can' na Xtižə' Diozən' de'enə' nyojan gwne': —Chbilda' nis.

²⁹ Na' de latə' bino corrient de'e yožə to lo'o xguaguə dao'. Na' to beṇə' bosgaže'e to sponj len bino corrientən' na' bosšine'en cho'a Jeso'osən' bso'en to lao xis de'en ne' isopo. ³⁰ Na' beyož gwxop Jeso'osən' bino corrientən' gwne': —Baç goc yoguə'əloj de'en cheyalə' gaquan'.

Na' b̄chequa' yichje'enə' gote'.

To soldadən' gode'e lanz cuit le'e Jeso'osən'

³¹ Nach beṇə' blao che nasyon Izrael çheton' gosə'ənbene' Pilatən' gone' mendad yesə'əyišjw soldad ca' ni'a beṇə' ca' zjəda' le'e yag corozən' niç yob sa'ate' par niç ca' yesyə'əque'e lega'aque'. Bito gwse'enene' yesyə'əga'an cuerp ca' le'e yag corozən' xte yeteyo, çhedə' yeteyon' naquan ža dezcanz na' ža l̄ni xen. ³² Nach Pilatən' bene' mendad ja'ac soldad ca' na' gosə'əyišjue' chopə la'a ni'a ben' boso'ode'e to šla'a cuit Jeso'osən'. Na' leczə ca' gwso'one' len ben' gwda' le'e yag corozən' cuite'en yešla'a. ³³ Na' catə' besə'əžine' gan' da' Jeso'osən', besə'əle'ine' bagote', na' bito gosə'əyišjue' ni'e ca'.

³⁴ Pero to soldadən' gode'e lanzən' cuit le'e Jeso'osən', na' le'e bchojten chen len nis. ³⁵ Nada' ble'ida' can' goquan' na' nezdə' de que dižə' de'en cho'a

naquən de'e li. Na' cho'a dižə'anə' par niç lenczə le'e šejle'ele. ³⁶ Goc ca' par niç goc complir can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən gan' nan: "Ni to žit yo'e cui yesə'əyišjue'." ³⁷ Na' len yeto gan' nan: "Yoso'ogüie' ben' əgwsa'ade'e lanzən'."

Boso'ocuaše'e Jeso'osən'

³⁸ Na' gwde na' Jwse beṇə' Arimatea gwnabene' Pilatən' gwnežjue' lsens yeque'e cuerp che Jeso'osən'. Na' Pilatən' be'e lsens. Nach gwyej Jwsen' na' beque'e cuerpən'. Jwsen' naque' disipl che Jeso'osən' pero bgašə'əzə por ni che bžebe' beṇə' blao che nasyon Izrael četon'. ³⁹ Na' leczə gwyejlen Nicodemon' le' ben' bagwyej antslə gan' zo Jeso'osən' to še'elə. Na' Nicodemon' no'e to de'e chlā' zix de'e none' len mirra na' aloes, ca do tapa roban'. ⁴⁰ Na' boso'ochele' cuerp che Jeso'osən' sint de lachə' na' len de'en chlā' zixən', ca costombr che neto' beṇə' Izrael catə'an chcuasə'əto' beṇə' guat. ⁴¹ Na' galə'əzə gan' gwsote' Jeso'osən' le'e yag corozən' gotə' to güert. Na' lo'o güertan' bazo to bloj ba de'e cobə de'e bagwche'en Jwsen' le'e yej ga cuiczə no beṇə' guat ne'e šo'o. ⁴² Na' boso'ocuaše'e Jeso'osən' lo'o bloj banə' laogüe de'e zon galə'əzə čhedə' chsa'acbyenene' por ni che de'e naquə yeteyo ža dezcanz na' ža xen che lni pascon'.

20

Beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'

¹ Na' bal dmigw Maria beṇə' Magdalan' gwyeye' cho'a bloj ban'. Na' ble'ine' yejən' da' cho'inə' babga'an. ² Nach beza'adoe' beyede' ga'an zoto' len Simon Bedən', nach gwne' neto': —Babesyə'əbeje' Xanchon' lo'o ban', na' bito nezecho galə besyə'əyo'ene'.

³ Nach gwza'ato' len Bedən' gwyejto' cho'a bloj ban'. ⁴ Čopteto' gwsa'adoto' pero nada' gwsa'adocha' ca Bedən' na' zgua'atec nada' bžina'. ⁵ Na' bčeca'a bgüia' lo'o ban' na' ble'ida' lachə' ca' gan' zjəchi'in, pero bito gwyo'a. ⁶ Le'e bla'ate Simon Bedən' na' le' gwyo'e lo'o ban' na' leczə ble'ine' lachə' ca' gan' zjəchi'in. ⁷ Na' bey de'en bosyo'oguzje' laogüe'enə' bito lenən lachə' ca' yela', ndobən chi'in ca'alə. ⁸ Na' la'anə'əczə nadə'əteca' byob bžina', gwdechlə gwyo'a lo'o ban', na' catə' ble'ida' de'e ca' gwyejli'a de que beban Jeso'osən'. ⁹ La' ca orən' bito ne'e šejni'ito' Xtižə' Diozən' de'enə' nyojən nan de que yeban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁰ Na' beza'ato' beyej ližto'.

Maria beṇə' Magdalan' ble'ine' de que mbanczə Jeso'osən'

¹¹ Na' Marian' bega'ane' chbeže' cho'a bloj ban'. Na' lao chbeže'enə' bcheque'e bgüie' lo'ina'. ¹² Na' ble'ine' čhopə angl zjənyaze' lachə' šyis zjəchi'e lo'o ban', to'e' chi' zda yichjlei na' yetoe' chi' zda xni'alei gan' gotə' cuerp che Jeso'osən'. ¹³ Nach gwse'e no'olan': —čBixchen' chbežo' no'ola'?

Na' le' boži'en gože' lega'aque': —Čhedə' babesyə'əyo'e Xana'anə', na' cabi nezdə' galə jəsyə'əsane'ene'.

¹⁴ Ca beyož gwna Marian' ca', gwyechje' bgüie' traslə na' ble'ine' Jeso'osən' zeche' cože'enə', pero bito beyombia' Marian' le'. ¹⁵ Nach gož Jeso'osən' le': —No'olə čbixchen' chbežo'? čNon' cheyiljo'?

Na' Marian' bene' xbab de que ben' chapə güert na'anə', na' gože'ene': —Šə le' babeyo'one'enə', gwna nada' galə jəyesano'one'enə' na' nada' yeyo'ane'.

¹⁶ Jeso'osən' gože' le': —Maria.

Na' Marian' gwyechje' de'e yoblə na' gože'ene': —Raboni—, naquən dižə' ebreo na' zejen Maestr.

17 Jeso'osən' gože' le': —Bito goxo'o nada', la' bito ne'e yeyepa' ga'an zo Xa'anə'. Beyej lao disipl chia' ca' yela' beṇə' ca' zjənaquə ca biša'a na' zana' na' gožga'aque' de que yeyepa' ga'an zo Xa'anə', ben' leczə naque' Xale. Naque' Dioz ben' cho'elaogua'a na' leczə naque' Dioz ben' cho'ela'ole.

18 Nach beza' Maria beṇə' Magdalan' bedəyedixjue'ine' neto' disipl de que bable'ine' Xanchon'. Na' be'elene' neto' dizə' de'en gož Jeso'osən' le'.

Disipl che Jeso'osən' besə'ale'ine' de que mbancze'

19 Na' ca beɣjw že' ža dmigon' neto' disipl che' nžagto' txen. Na' zjənyeyjw puert ca' por ni che de'en bžebto' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton'. Cata'əczla gocbe'ito' bazecha Jeso'osən' gwchołto'onə'. Nach gože' neto': —Leso binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

20 Ca beyož gwne' ca' blo'ine' neto' lo'o taque'e ca' na' cuit le'enə'. Na' bebeito' ble'ito' Xanchon'. 21 Nach goze'e neto' yetši'i: —Leso binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Can' bselə' Xa'anə' nada' yežlyo nga par chona' xšine'enə', ca'aczən' əchselə'a le'e par gonle xšina'anə'.

22 Beyož gwne' ca' blobe' neto' nach gože' neto': —Le'e si' Spirit che Diozən'. 23 Beṇə' ca' yesyə'adinje xtolə'əga'aque'enə' naple yelə' chnabia' par ye'ega'aclene' de que bagwnitlaon. Pero beṇə' ca' cui yesyə'adinje xtolə'əga'aque'enə' naple yelə' chnabia' par ye'ega'aclene' de que bito nitlaon.

Tomasən' ble'ine' de que mban Jeso'osən'

24 Na' Tomas ben' boso'osi'e Didimo laogüe de'en naque' beṇə' cuaš, lene' neto' šižinto', pero bito zoe' len neto' cata'ən bedəyelo'elao Jeso'osən'. 25 Na' neto' gožto'one': —Bable'ito' Xanchon'.

Nach Tomasən' gože' neto': —Xte que le'ida' taque'e ca' na' əgwzebə xbenə'anə' gan' gwdebə clab ca', na' əgwzebə na'anə' cuit le'enə', nach šejli'a.

26 Gozde to xman zezzoto' lo'o yo'onə' de'e yoblə, na' zo Tomasən' len neto'. Na' leczə zjənyeyjw puert ca', cata'əczla bezla' Jeso'osən' na' gozzeche' gwchołto'onə', na' gwne': —Leso binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

27 Nach gože' Tomasən': —Bgüia lo'o taca' a quinga na' bzeb xbeno'onə'. Na' bzeb na'onə' cuit li'a nga par ničh šejli'o. Na' cui gaco' to beṇə' cui chejle'.

28 Nach Tomasən' gože'ene': —Xana', na' Dioz chia'.

29 Nach gož Jeso'osən' le': —Xte que ble'ido' nada' nach gwyejli'o. Mbalazəch len beṇə' cui yesə'ale'i nada' na' se'ejle'e.

Libr nga nyojən par ničh šejle' beṇə' de que Jeso'osən' naque' Xi'in Dioz

30 Na' de'e zan miłagr de'e ben Jeso'osən' gan' zoto'onə' pero bito bzojga'aca'an nga. 31 Pero zjənyoj de'e quinga par ničh sotezə sole šejle'ele de que Jeso'os na'an Xi'in Diozən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' benəchan', na' par ničh gata' yelə' mban zejlicəne chele laogüe de'en chonlilažə'əlene'.

21

Jeso'osən' blo'elaogüe' gažə disipl che' ca'

1 Gwde goc de'e ca', Jeso'osən' bozloe' laogüe' neto' disipl che' yetši'i cho'a nisdəo' Galilea de'en leczə nzi' Tiberias. Quinga blo'elaogüe' neto': 2 Txen zoto'onə' Simon Bedən', len Tomasən', na' Natanaelən' na' nada' na' beṇə' biša'a na' yechopə' disiplən'. Natanaelən' naque' beṇə' Cana, to yež de'e chi' gan' mbane Galilean'. Na' Tomasən' de'en naque' beṇə' cuaš nachən' boso'osi'ene' Didimo. 3 Simon Bedən' gože' neto': —Ša'ayetošca' gwxen bel.

Na' gožto'one': —Leczə gwza' neto'.

Nach gwza'ato' gwyejto' cho'a nisd'a'onə' na' gwyo'oto' to lo'o barcw. Pero ž'e'enə' cuiczə no no bdole'eto'. ⁴Na' che'eni'ilas bla' Jeso'osən' cho'a nisd'a'onə' pero na' neto' bito beyombi'ato' ša le'enə'. ⁵Jeso'osən' gwne' zizjo gože' neto': —Xi'inda'ogua'a čgañ bel' ya'a gaocho?

Na' boži'ito' xtiže'enə' gožto'one': —Notono de.

⁶Nach gože' neto': —Le'e gwzala' yixjw bel' chelen' cuit barcon' lichalə na' aželeleb.

Nach bzala'əto' yixjw bel' cheto'onə' na' xte caguə gwzoito' yecueton' lo'o barcon' tant bel' zan gwža' lo'inə'. ⁷Nach nada' goža' Bedən': —Xancho na'anə'.

Nach Simon Bedən' cate goža'ane': "Xancho na'anə'", le'e beyacwte' xalane'enə', la' de'e cho'o lo'olžən' nacue' par nič chone' žinnə', na' le'e bexita'əte' lao nisən' par nič byob bežine' gan' zo Jeso'osən'. ⁸Na' neto' zeyo'oto' lo'o barcw da'onə' ze'e zenxobəto' yixjw belən' gan' ža' bel' ya'a ca'. Caguə nactequəch zitə' cho'a nisd'a'onə', ca do yeto' gueyoa metržən'. ⁹Na' catə' bežinto' cho'a nisd'a'onə' beyetjto' lo'o barcon' na' ble'ito' chi' yi' ya'aljən' na' xoa to bel' ya'a laogüen', na' len yet. ¹⁰Jeso'osən' gože' neto': —Le'e yeyoxə' la' bel' ya'a ca' ze'e gwxenle nilə.

¹¹Na' Simon Bedən' gwyeje' gan' chi' barcon' na' jəyeseže' yixjw belən' gan' nchejən. Nach bexobəto'on yo bižla. Na' ža'an to gueyoa ši'inəyon bel' xen. Na' bito' gwchezə yixjon' la'añə'əczə bia zannə' gwža' lo'inə'. ¹²Jeso'osən' gože' neto': —Le'e da gaole xsil.

Na' ni toto' cui beyaxjeto' ye'eto'one': "čNo le'?" la' goche'ito' de que Xancho na'acžənə'. ¹³Jeso'osən' bgüigüe'e gwxi'e yetən' na' bene' che cheto'. Na' leczə ca' bene' len belən'.

¹⁴De'e nga beyon las blo'elao Jeso'osən' neto' disipl' che' lao bebane' ladjo beñə' guat ca'.

Jeso'osən' be'elene' Simon Bedən' dižə'

¹⁵Na' ca bedaoto'onə' Jeso'osən' gože' Simon Bedən': —Simon xi'in' Jonas čəchaquəchdo' čhia' can' chsa'aque beñə' quinga čhia'?

Na' boži'en gože': —Xana' le' nezdə' de que chacda' čhio'.

Jeso'osən' gože' le': —Bsed blo'i beñə' ca' ze'e gwzola' chso'onlilažə' nada'.

¹⁶Na' de'e əgwchop lase gože'ene': —Simon xi'in' Jonas čəchacdo' čhia'?

Na' Bedən' gože'ene': —Xana' le' nezdə' de que chacda' čhio'.

Jeso'osən' gože' le': —Bgüia bye beñə' ca' chso'onlilažə' nada'.

¹⁷De'e əgwyon lase gože'ene': —Simon xi'in' Jonas, čəchacdo' čhia'?

Na' Bedən' gocchgüeine' de'e gože'ene' de'e gwyon lase: "čEchacdo' čhia'?" Na' gože' le': —Xana' le' neze nle'ido' yoguə əloł. Le' nezdə' de que chacda' čhio'.

Jeso'osən' gože' le': —Bsed blo'i beñə' ca' chso'onlilažə' nada'. ¹⁸De'e li əchnia' le' catə' goco' beñə' güego' cuino' bochej doxpeyo'ona' na' gwyejo' con ga nazən čhio'. Pero catə' gaco' beñə' golə, əgwli' na'onə' na' beñə' yoblə yocheje' doxpeyo'ona' na' yesə əche'e le' ga cui che'endo'.

¹⁹Na' de'en gože'ene' ca' zeje dižə' de que Bedən' gone' ca si' Diožən' yełə' bala'añ ca' de'en gaquə Bedən' lao na' beñə' mal ca' par so'ote'ene'. Gwde gwna Jeso'osən' can' gaquə che Bedən' nach gože' Bedən': —Da len nada'.

Jeso'osən' goquene' che Juannə'

²⁰Na' beyechj Bedən' ble'ine' nada' naogua' lega'aque' na' bene' xbab can' chaque Jeso'osən' čhia', la' nada'an gwchi'a cuit Jeso'osən' žen' gwdaoto' xše'enə' txen catə'an goža'ane': "Xana', čnoxaczən' əgwde le' lao na' beñə' ca'?"

²¹Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Xana' čnac gaquə che benga?

²² Jeso'osən' gože' le': —Šə che'enda' ne'e zoczə benga xte catə'an yida' yetlas ĵbixa zedən' chaco'? Con gwzotezə gwzo benlilažə' nada' na' bzenag chia'.

²³ De'e na'anə' gwditj dižə'anə' entr beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' de que nada' bito gata'. Pero Jeso'osən' caguə gože' Bedən' cui gata'anə' sino gože'ene': “Šə nada' che'enda' ne'e zoczə' xte catə'an yida' yetlas ĵbixa zedən' chaco'?”

²⁴ Nada'an naca' disiplən' ben' goquene' chei na' nezda' can' goquə yoguə' de'e quinga babzoja'. Na' leczə le'e nezczele de que dižə' lin' cho'a.

²⁵ Zanch de'e de de'e ben Jeso'osən' de'e cui zjənyoj. Žalə' zjənyoj yoguə'an na' tgüejə tgüejən libr zan juisy zjəde žalə' ca'.

De'e na'azən' chzoja'.

De'en Gwso'on Apostol Ca'

Jeso'osən' bene' lyebe sele'e Spirit che Diozən'

¹⁻² Teofilo dao', ca' naquə libr de'en bzoja' de'e nech, bzoja' che yoguə'əlol de'e güen de'e ben Jeso'osən' na' de'en bsd blo'ine' dezd catə'an gwzolaogüe' bsd blo'ine' xte catə'an beyepe' yoban'. Žlac bsd blo'ine'enə' gwleje' apostol che' ca' na' len yelə' chnabia' che Spirit che Diozən' bene' mendad naquən' so'one'. ³ Nach gwde gwso'ot beṇə' Jeso'osən', jəyeloe' laogüe' apostol che' ca'. Na' de'e zan de'e bene' par niç gosə'ənezene' de que mbancze'enə', na' gwдалene' lega'aque' choa ža na' bzejni'ine' lega'aque' can' chene'e Diozən' nabi'e beṇə' so'e latja.

⁴ Na' žlac ne'e zo Jeso'osən' len apostol che' ca' bene' mendad cui yesyə'əžaše' syoda Jerosalennə' lgüegwza. Gože' lega'aque' yesyə'əga'əne' yesə'əbeze' xte catə'an bach goc can' ben Xe' Diozən' lyebe gaquə, ca de'en bzejni'ine' lega'aque'. ⁵ Jeso'osən' goze'e lega'aque': —De'e zaque'enə' ca naquə Juannə' bchoe' beṇə' nis, pero entr yeto chopə ža, nada' gona' par niç gaquə to de'e zaque'əche, gona' par niç yedəso Spirit che Diozən' lo'o yichjla' ažda'olen' nabi'an le'e.

Jeso'osən' beyepe' yoban'

⁶ Na' catə' bazjəndopə zjənžague' len Jeso'osən' gwse'ene': —Xantə' žəbabžin ža gono' ca yechoj nasyon Izrael chechon' xni'a beṇə' zita' ca'?

⁷ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bitə naquən par niç le'e ənezele bi ža bi orən' gon Xacho Diozən' de'e ca' babži'e bia' gone'. ⁸ Pero na' catə' yedəso Spirit che'enə' len le'e, gaquəlenən le'e len yelə' guac che'enə' par niç güe'ele xtiža'anə' syoda Jerosalen nga, na' doxen ga mbane Jodean', na' Samarian' na' doxenlə lao yežlyon'.

⁹ Beyož gwna Jeso'osən' ca', lao chəsə'əgüia disipl che' ca' le' beyepe' yoban' to lo'o bejw na' bitoch besə'əle'ine' le'. ¹⁰ Na' ne'e chəsə'əgüiachgua disipl che' ca' le'e yoban' gan' besə'əle'ine' beyepe', catə'əczla gwsa'acbe'ine' bazjəzecha chopə angl len lega'aque' beṇə' zjənyaz lachə' šyiš. ¹¹ Na' beṇə' ca' chopə gwse'e lega'aque': —Beṇə' Galilea, žbixchen' chgüiale le'e yoban'? Catezəczən' ble'ile beyep Jeso'os nga yoban' catə'an bechoje' ladjwlen', ca'atezəczən' le'ile yide' de'e yoblə.

Gosə'əbeje' Matias par gaque' apostol lguə'a Jodən'

¹² Nach besa'aque' ya'a de'en nzi' ya'a Olibos jəya'aque' Jerosalennə', na' naquə galə'əzə Jerosalennə' to catə'ətə'an de ləns sa'aque' ža dezcənzən' seğon costombr che beṇə' Izrael ca'. ¹³ Na' catə' besə'əžine' Jerosalennə' apostol ca' šnej na' beṇə' ca' zjənžague' besyə'əgüie' gan' nite'enə' lo'o cuartən' zo žcuia la'alə. Apostol ca' šnej beṇə' quinga: Bedən', Jacobən', Juannə', Ndrəsən', na' Lipən', Tomasən', Bartolomen', Mtion' na' Jacob xi'in Alfeo, na' Simon ben' chon txeñ len partid de'en nzi' Cananista, na' Jodəsən' beṇə' bišə' Jacobən'. ¹⁴ Yoguə' ža gwnitə'ətezə gwnitə' apostol ca' šnej gwso'one' orasyon txeñ len beṇə' ca' zjənaquə bišə' Jeso'osən' na' len Maria xna' Jeso'osən' na' len yeziquə'əchlə no'ol ca' zjənžague'.

¹⁵ Na' ca tyemp na' Bedən' gwzeche' ladjo to gueyoa galjə beṇə' ljuežj chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' par be'elene' lega'aque' dižə'an, na' gože'

lega'aque': ¹⁶ —Benə' bišə', Spirit che Diozən' benən par niçh de'e Rei Dabin' bzoje' na' be'e dižə' che Jodən' ben' gwçhe'e beṇə' ca' gosə'əzen Jeso'osən' gan' jesə'ašague'ene'. Na' benən byen goc complir can' nyoj Xtizə' Diozən' che'. ¹⁷ Jodən' goque' t xen len neto' apostol, na' bene' t xen len neto' yoguə'əloł de'en gwoyo' lao na'ato' bento'. ¹⁸ Na' Jodən' gwxi'e to pedas yežlyo len laxjue' de'en gwxi'e par de'e malən' bene' bdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' ca'. Pero na' bexope' gan' golə'ədite'ena' na' gošj le'ena' na' doxen xjlo'ena' bchoj. ¹⁹ Yoguə'əloł beṇə' ža' Jerosalennə' gosə'ənezene' can' goc che'ena' na' de'e na'anə' bosə'asi'e yežlyon' Aseldama na' xtizə'əga'aque'ena' zeje dižə' yežlyo chen. ²⁰ Na' de'en gwso'one' ca' goc can' nyoj to Salmo nan:

Liže'ena' gaquən to yo'o daš, notono no so' na'.

Na' leczə' nyojən nan:

Na' te beṇə' yoblə gwłane' xlatje'ena'.

²¹ Na' nitə' beṇə' entr chio'o nga beṇə' bagwso'on t xen len chio'o bedote lao gwdalen Xancho Jeso'osən' chio'o. ²² Bagwso'one' t xen dezd catə' de'e Juannə' bchoe' le' nis xte catə'an beyepe' yoban', na' cheyalə' cuejcho toe' gone' t xen len neto' apostol güe'eto' dižə' can' beban Xancho Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'.

²³ Na' gosə'əbeje' çhopə beṇə', toe' Jwse ben' le Barsabas, na' leczə' le' Josto, na' ben' yeto Matias. ²⁴⁻²⁵ Nach gwso'one' orasyon gwse'e Diozən': —Xanto' le' nombi'o yichjla'aždao' yoguə'əloł beṇə'. Entr beṇə' ca' çhopə blo'išguei neto' noe' bagwlejo' par tie' gwłane' xlatjə Jodən' par gaque' apostol na' gone' xšino'onə' t xen len neto', ca' naquə Jodən' gwlejyichje' de'en ngo'o lao ne'ena' gone' na' bazjəyede' gabıl gan' naquən yeyeje' yelə' güen de'e mal che'ena'.

²⁶ Nach gwso'one' rif par gosə'ənezene' non' bagwlej Diozən' na' Matiasən' bchoje' na' gwso'onene' cuent len apostol ca' šnej.

2

Can' goquə catə'an bidə Spirit che Diozən'

¹ Na' bžin ža lni de'en ne' Pentecostes, na' apostol ca' na' yoguə'əloł beṇə' ca' bagwso'onlilažə' Jesocristən' zjəndopə zjənžague' t xen tozə latjə. ² Na' to de repentzə goc to sšag le'e yoban' ca' sšag che to be' bdon' gual na' nenxejə lo'o yo'o gan' zjəchi'ena'. ³ Na' besə'əle'ine' to de'en naquə ca' yi' bel' na' bžinte latə' güeje' de'ena' chalə'ənin gan' zjəchi' to toe'. ⁴ Ca' goquə bedənabia' Spirit che Diozən' yichjla'aždao' to toe', na' Spiritən' benən par niçh gosə'əzolaogüe' gwso'e gwde gwdelə dižə' de'e gwse'ejni'i beṇə' zitə' ca'.

⁵ Na' ca' tyempən' beṇə' zan beṇə' Izrael ca' ža' Jerosalennə' beṇə' chso'elao' Diozən', za'aque' zan yež yoblə lao yežlyon'. ⁶ Na' catə' gwse'ene' sšaguən' de'en goquə lo'o yo'o gan' ža' apostol ca', zan beṇə' Izrael ca' besə'əžague', na' leçhguale besyə'əbanene' çhedə' to toe' gwse'ene' chso'e beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' dižə' de'e chəsə'əne to toe'. ⁷ Bitə gwse'ejni'ine' bin' chac na' besyə'əbanene', gosə'əne': —İEcaguə beṇə' Galilea beṇə' quinga chso'e dižə'əna'? ⁸ İNactecxa chaquən' to tocho chenecho chso'e dižə' can' chso'e beṇə' gwlaž checho ca' dižə'? ⁹ Balcho naccho beṇə' Partia na' balcho beṇə' Media, na' balcho beṇə' Elam, na' balcho beṇə' Mesopotamia. Na' yebalcho beṇə' Jodea, na' yebalcho beṇə' Capadosia, yebalcho beṇə' Ponto, yebalcho beṇə' Asia, ¹⁰ yebalcho beṇə' Frigia na' beṇə' Panfilia, na' yebalcho beṇə' Egipto, na' yebalcho za'acho yež Africa ca' de'en zjəchi' delant Sirene. Na' entr chio'o za'acho Roman' balcho goljcho naccho beṇə' Izrael na' yebalcho

ben cuincho beṇə' Izrael. ¹¹ Na' bałcho naccho beṇə' Creta na' beṇə' Arabia. Na' gata'ətezə beṇə' naccho, yogua'əcho chenecho chso'e beṇə' Galilea quinga xtižə'əchon' de'en chaccho, chso'e dižə' che de'e zan de'e baben Diozən' de'e zaquə' yebanecho.

¹² Na' yogua' beṇə' ca' besə'ədobə choso'ozenague' besyə'əbanene' na' gwsa'aczejlaže'e che de'en chaquən', na' zane' gosə'əne': —¿Bi zejen de'e nga chaquən'?

¹³ Na' yebale' gwso'one' borl gosə'əne': —Beṇə' quinga chesə'əzožene'.

Dižə' de'en be' Bedən' len beṇə' Izrael ca' besə'əžag

¹⁴ Na' Bedən' gwzeche' lao beṇə' ca' txen len apostol ca' yešnej na' be'e dižə'ən zižjo gože' beṇə' ca' zjənžaguən': —Le'e beṇə' Jodea na' notə'ətezəchle zole Jerosalennə', che'enda' gwzenagle chia' na' gonle xbab che de'en ze'e nia' le'e. ¹⁵ Beṇə' lježja' quinga bito chəsə'əzožene' can' chaquele, la' ne'e naquə' tempran. ¹⁶ Bachac can' bzoj de'e profet Joelən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', bzoje' de'en gwna Diozən', nan:

¹⁷ Cata' bazon əžin tyemp par šo'o fin che yežlyon'

nada' Dioz gona' par niç Spirit chia'anə'

yedəson len beṇə' ža' doxen lao yežlyon'.

Na' gona' par niç xi'inle ca' so'e xtižə'anə'

na' beṇə' byo xcuids' ca' yesə'əle'idaogüe'ene' bi de'en gona' par

yesə'əle'idaogüe'ene',

na' güe'elena' beṇə' byo gola' ca' dižə' lao bišgal čhega'aque'ena'.

¹⁸ Na' yogua' beṇə' ca' chso'on xšina'anə' la'anə' beṇə' byo o la'anə' no'olə, yedəso

Spirit chia'anə' len lega'aque' par niç so'e xtižə'anə'.

¹⁹ Gona' par niç gaquə' de'en cui nonə' le'i le'e yoban' na' lao yežlyon'.

Gwlo'a yelə' guac chia'anə' len chen, len yi' na' len žen de'en naquə' ca bejw.

²⁰ Cuich əgwse'eni' bgüižən',

nach bio'onə' yeyaquən xna ca color che chen antslə ze'e əžin ža yida' de'e

yoblə

par čhoglaogua'an che yogua'əlol beṇə' šə non' napə dolə', nadan' naca' Xanle.

Gaquən to ža žialao xen,

na' gwlo'a yelə' guac xen chia'anə'.

²¹ Na' gaquə de que notə'ətezə beṇə' yesə'əṇab goclen laogua',

nada' naca' Xanle gona' par niç cui žjəya'aque' lao yi' gabil.

Can' gwna Diozən' na' bzoj de'e profet Joelən' len, ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

²² Na' le'e beṇə' Izrael gwlaž chia', legwzenag chia'. Ca naquə Jeso'osən' ben'

naquə beṇə' Nasaretən', Diozən' blo'ine' le'e de que naque' beṇə' zaque'e.

Diozən' bene' par niç Jeso'osən' bene' miłagr na' bichlə de'e zaquə' yebane-

cho par ble'ile, can' nezczenə'. ²³ Lao yelə' neze che Diozən' bin' ze'e gaquə che

Jeso'osən', bsi'e xneze par niç Jodən' benene' lao na'alen' na' benle par niç

beṇə' mal ca' gwso'ote'ene' boso'ode'ene' le'e yag corozən'. ²⁴ Pero na' Diozən'

bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca', čhedə' bito gwzoi yelə' gotan' nabia'an

le'. ²⁵ Quinga bzoj de'e Rei Dabin' xtižə' Jeso'osən' gan' nyoj Xtižə' Diozən' nan:

Nezda' de que Xana' Diozən' zoe' len nada' do tyempte

na' chaclene' nada' par niç cui bi čžeba'.

²⁶ De'e na'anə' zoa' mbalaz na' cho'a dižə' can' chebeida'

na' nezda' yolis yosbane' nada' ladjo beṇə' guat ca' cata' bagota'.

²⁷ Dioz chia' nezda' bito yocua'əno' nada' gan' ža' beṇə' guat ca',

ni que go'o latjə gožə' cuerp chia'anə',

nadan' naca' Xi'inon' na' naquə' la'aždaogua'anə' xi'ilažə'.

28 Bablo'ido' nada' naquən' gona' par niçh əbana' zejlicane na' lechguale mbalaz soa' yedote de'en zoleno' nada'.

29 Beṇə' Izrael, nezecho de que de'e xaxta'ocho Rei Dabin' gote' na' boso'ocuaše'ene'. Na' nombi'acho yo'o de'en zo gan' boso'ocuaše'ene'. 30 Na' de'e Rei Dabin' ža be'e dižə' can' bzejni'i Diozən' le' cana'. Gwne' naquən segor can' ben Diozən' lyebe de que to beṇə' galjə' lao dia che'ena' nabi'e Izraelən' can' gwnabia' le'ena'. 31 Diozən' bene' par niçh de'e Rei Dabin' gwnezene' can' gaquə na' de'e na'ana' be'e dižə' che Cristən' ben' babselə' Diozən' par chaclene' nasyon chechon'. Gwne' de que Cristən' yebane' na' bito yega'ane' gan' ža' beṇə' guat ca' na' nic gožə' cuerp che'ena'. 32 Na'a ža, Diozən' bolis bosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca' na' neto' naquəto' testigw de que beyas bebane'ena'. 33 Na' Diozən' len yelə' guac che'ene' bene' par niçh beyep Jeso'osən' gan' zoe'ena' na' chnabi'e txen len le'. Na' Diozən' bnežjue'ene' Spirit che'ena' can' bene' lyebe. Na' Jeso'os na'ana' babene' miłagr nga de'en babenele na' de'en bable'ile, babene' par niçh zedəso Spiritən' len neto'. 34 Caguə de'e Rei Dabi na' ben' beyep yoban', sino de'e Dabin' bzoje' che Jeso'osən' gwne':

Xancho Diozən' gože' Xana'anə':

“Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen,

35 na' gona' par niçh niṭə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr chio' ca' xni'onə'.”

36 Na' yoguə' chio'o beṇə' Izrael cheyalə' nezecho de'en ngan' che Jeso'osən' ben' betle bda'alene' le'e yag corozən'. Diozən' gwleje'ene' par niçh naque' Xanchon' na' naque' Cristən', zeje dižə' ben' bsele'e par chaclene' nasyon chechon'.

Can' gwna Bedən' gože' beṇə' Izrael ca' zjənžaguan'. 37 Na' catə' beṇə' ca' zjənžaguan' gwse'enene' xtize'ena' de'e juisy de'e gwsa'aque' lo'o la'ažda'oga'aque'ena', nach gwse'e Bedən' na' apostol ca' yelə': —Beṇə' gwlaž, žbin' cheyalə' gonto' ža?

38 Nach Bedən' gože' lega'aque': —Cheyalə' yedinjele xtołə'əle ca' par niçh Diozən' yezi'ixene' chele na' choale nis par yesə'əneze beṇə' de que bachonlilažə'əle Jesocrisṭən'. Nach Diozən' gone' le'e Spirit che'ena' son lo'o yichjla'ažda'olen'. 39 Diozən' gone' notə'ətezle Spirit che'ena' can' none' lyebe, le'e na' xi'ine ca' na' notə'ətezə beṇə' zita', la' chnežjue'en yoguə' beṇə' chbeje' par chsa'aque' xi'ine'.

40 Nach Bedən' be'elene' lega'aque' dižə' zan, na' gwneyoine' lega'aque' gože': —Leyechoj lao de'e malən' de'en chso'onchgua beṇə' ca' cui zjənonmbia' Diozən'.

41 Ca' goquən' beṇə' ca' gwse'ejle' che dižə' de'en be' Bedən' gosə'əchoe' nis. Na' lao žanə' šoṇa mil beṇə' ca' gwso'onlilaže'e Jeso'osən' na' gwsa'aque' txen len yeziqə'əchlə beṇə' bachso'onlilažə'əcze' le'. 42 Yogue'e gwnitə'ətezə gwnite'e gosə'ənaogüe' de'en boso'osed boso'olo'i apostol ca' lega'aque' na' gwsa'aque' tozə len yeziqə'əchlə beṇə' gwso'onlilažə' Jeso'osən' na' gwse'ej gwsa'ogüe' txen na' gwnitə'ətezə gwnite'e gwso'one' orasyonnə' txen.

Can' gwso'on beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' de'e neche

43 Na' yoguə'əzə beṇə' besyə'əbanene' can' gwso'on apostol ca' miłagr zan len yelə' guac che Diozən'. 44 Na' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocrisṭən' gwsa'aque' tozə na' gwso'one' tozə yoguə'əlol de'en zjədeine'. 45 Na' gwso'ote'e byen chega'aque'ena' na' bichlə de'e ca' zjədeine' na' mech de'en besə'əle'ine' chein' gosə'əyise'en entr yoguə'əlolga'aque' segon de'en besə'əyažje to toe'.

46 Na' t̄za t̄za besə'ədopə besə'əžague' yo'odao' əblaonə' na' l̄eczə gwse'ej gwsa'ogüe' txen liž to toga'aque' na' gwnite'e mbalaz na' besyə'əbeine' gwso'one' txen. 47 Gwnitə'atezə gwnite'e gwso'elaogüe'e Diozən'. Na' gwsa'azlažə' beṇə' yeziqə'əchlə can' gwso'one'ena'. Na' t̄za t̄za Xancho Diozən' bene' par niçh gwyanch beṇə' ca' gwso'onl̄ilažə' Jesocrisən'.

3

Besyə'əyone' to beṇə' coj

1 Na' to ža Bedən' na' Juannə' ja'aque' yo'odao' əblaonə' do cheda šonə, or catə' chso'on beṇə' Izrael ca' orasyon segon costombr çhega'aque'ena'. 2 Na' gwzo to beṇə' nxiṇj̄ ni'ena' dezd goljtie' na' yoguə' ža gosə'əbec beṇə' l̄e' cho'a puert çhe yo'oda'onə' puert de'en nzi' "De'e Xochē", par gwṇabe' carida lao beṇə' ca' çhja'ac yo'oda'onə'. 3 Nach catə' besə'əžin Bedən' na' Juannə' yo'oda'onə' na' be'ena' nxiṇj̄ ni'ena' bolgüižə' lega'aque' yoso'onežjue'ene' mech. 4 Nach Bedən' na' Juannə' gosə'əbeze' na' bosə'əgüiachgüe'ene' na' Bedən' gože'ene': —Bgüia neto'.

5 Na' be'ena' bene' xbab yoso'onežjue'ene' mechən'. 6 Pero Bedən' gože'ene': —Bito bi mech chia' de goṇa' l̄e', pero de to de'e gona' gaquale'na' l̄e'. Por yelə' guac çhe Jesocrisən' ben' naquə beṇə' Nasaretən' chona' mendad gwzožə' na' gwda.

7 Nach Bedən' bexe'e na' l̄icha be'en bsože'ene', na' l̄e'e gocte gwzeche' na' ni'e ca' l̄e'e besyə'əyacten gual na' l̄eczə ca' beçh̄j̄ ni'e ca'. 8 Na' catə' gocbe'ine' babesyə'əyac ni'e ca' gual bxite'e yelə' chebei çhe'ena'. Na' gwyo'e cha'ašil çhe yo'oda'onə' len lega'aque' chxite'e na' cho'elaogüe'e Diozən'. 9 Na' beṇə' ca' ža' cha'ašilən' besə'əle'ine' can' chde' chxite'e na' cho'elaogüe'e Diozən'. 10 Na' gwsa'acbe'ine' de que naque' ben' chbe' chṇab carida yoguə' ža cho'a puert çhe yo'oda'onə' puert de'en nzi' "De'e Xochē", na' l̄echgualē besyə'əbanene' de que babeyaue ni'ena'.

Bedən' be'e xtižə' Diozən' cha'ašil çhe yo'oda'onə'

11 Na' to cha'ašil çhe yo'oda'onə' nzi'in "Çhe de'e Salomonṇə". Cha'ašil na' gwyej ben' beyaque ni'ena' len Bedən' na' Juannə'. Bito bsane' lega'aque', con bexe'e na'aga'aque'ena', na' yoguə' beṇə' ca' ža' yo'oda'onə' besə'əžagsese' par jəsə'əgüie'ene' chedə' besyə'əbanchgüeine' de'en babeyaue be'ena'. 12 Na' catə' Bedən' ble'ine' de que bazjənžag beṇə' zan gan' nite'ena' nach be'elene' lega'aque' dižə' gože' lega'aque': —Le'e beṇə' gwlaž chia' beṇə' Izrael, chebanēle can' babeyaue be'enga. De repent çhaquele de que por yelə' guac çheton' bento' par niçh beyaque be'enga o šə çhaquele beyaquene' por ni çhe de'en chonchguato' can' chazlažə' Diozən', pero caguə ca'ana'. 13 De'e xaxta'ocho Abraannə', Isaaquan' na' Jacobən' gwso'elaogüe'e tozə' Diozən' ben' cho'ela'ocho, na' Dioz na'anə' bnežjue' yelə' bala'an̄ xen çhe Xi'ine' Jeso'osən'. Pero le'e bdele Jeso'osən' lao na' jostis ca' par gwso'ote'ene' na' bžonl̄e catə' Pilatən' gone'ene' əgwsane'ene'. 14 Can' benl̄e len Jeso'osən' l̄a'anə'əczə naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' naque' l̄e'ezelaogüe beṇə' güen. Nach gwṇable bosan Pilatən' to beṇə' güet beṇə' de ližyan' l̄gua'a Jeso'osən'. 15 Na' ca naquə Jeso'osən' ben' əbxe yelə' mban zejlicanēn', le'ena' betle pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Neto' ble'ito'one' na' cho'eto' dižə' de que bebane' ladjo beṇə' guat ca'. 16 Na' chle'ile benga cui goquə sa' na' nombi'alene', na' cheyalə' ənezele de que Diozən' beyone' ni'ena' chedə' chonl̄ilažə'əto' Jeso'osən'. De'e yoblə nia' de que de'en chonl̄ilažə'əto'

Jeso'osən' de'e na'anə' Diozən' bene' par niçh beyacšao' ni'a bengə can' chle'ilen'.

¹⁷ Beṇə' bišə' dao', nezdə' de que le'e na' beṇə' golə blao chele ca' betle Jeso'osən' laogüe de'en cui gwyejni'ile de que Dioz nan' bsele'ene'. ¹⁸ Naque' Cristən' ben' gwleĵ Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. Can' goquə goc complir de'e ca' ben Diozən' mendad boso'ozoj de'e profet ca' che Cristən' antslə ze'e sele'ene'. Gwso'e dižə' de que yoso'ochi' yoso'osaquə' beṇə' le' na' so'ote'ene'. ¹⁹ Na'a ža leyoša' xbab chelen' na' le'e yedinje xtolə'əle ca' par niçh Xancho Diozən' gwnitlaogüe'en na' par niçh gone' ca sole mbalaz. ²⁰ Nach Xancho Diozən' sele'e Jeso'osən' yežlyo nga yetlas ben' gwleje' gwlatte par naque' Cristən'. ²¹ Pero chonən byen yega'an Jesocristən' yoban' xte catə əžin ža gon Diozən' par niçh yežlyon' yeyaquən de'e cobə. La' Diozən' bene' par niçh de'e profet ca' beṇə' ca' gwleje' par gwsa'aque' lažə' ne'enə' na' gwso'e xtiže'enə' cana'ate boso'ozoje' de que yeyaquən de'e cobə. ²² De'e Moizezən' be'elene' de'e xaxta'ocho ca' dižə' gože' lega'aque': "Xancho Diozən' sele'e yeto beṇə' lao dia chelen' par güe'elene' le'e xtiže'enə' can' bsele'e nada'. Che be'enan' gwzenagle bitə'atezə əṇe'. ²³ Na' Diozən' gone' par niçh yesə'əbiayi' yoguə' beṇə' ca' cui yoso'ozenag che be'enə' əsele'e." Can' gož de'e Moizezən' de'e xaxta'ocho ca'.

²⁴ Le'egatezə ca' yoguə'əloĵ de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' gwzəloazən' len de'e Samuelən' na' beṇə' ca' gwsa'ac gwdechlə gwso'e dižə' che tyemp nga zocho na'a na' che de'e ca' bachac na'a. ²⁵ De'e profet ca' zjənaque' xaxta'ocho na' lyebe de'en ben Diozən' len de'e Abraanṇə' de que gone' güen len xi'in dia che'enə' naquən par chio'o. Gože' de'e Abraanṇə': "Por xi'in dia chio' beṇə' nita' to to nasyon nite'e mbalaz." ²⁶ Can' chac, Diozən' gwleje' Xi'inən' bsele'ene' por ni checho na' gone' par niçh to tole sole mbalaz šə yedinjele xtolə'əle ca'.

4

Bedən' na' Juannə' nite'e lao beṇə' gwnabia' ca'

¹ Ne'e chso'elente Bedən' na' Juannə' beṇə' ca' dižə' catə' besə'əžin balə bχoz che beṇə' Izrael ca', na' beṇə' gwnabia' che yo'odao' əblao chega'aque'enə' na' beṇə' sadoseo ca' beṇə' ca' cui chse'ejle'e de que yesyə'əban beṇə' guat ca'. ² Beṇə' sadoseo ca' chəsə'əže'e de'en choso'osed choso'olo'i Bedən' na' Juannə' beṇə' ca' zjənžəguan', choso'ozejni'ine' lega'aque' de que gwžin ža cata' yesyə'əban beṇə' guat ca' chedə' beban Jeso'osən'. ³ Na' beṇə' blao ca' gosə'əzene' Bedən' len Juannə' na' gosə'əyixjue' lega'aque' ližyan' sin cui gwsa'ogüe' xya chega'aque' can' cheyalə, chedə' bachexjw že'enə' na' bito golə'əch so'one' yelə' jostis chega'aque'enə' že'enə'. ⁴ Na' ca' naquə beṇə' ca' gwse'ene' choe' Bedən' na' Juannə' xtižə' Diozən' zane' gwso'onĵiləže'e Cristən', na' txen len beṇə' ca' bagwso'onĵiləže'ene' antslə gwnitə' gueyə' mil beṇə' byo cui cuent no'ola.

⁵⁻⁶ Na' beteyo beṇə' gwnabia' che beṇə' Izrael ca', beṇə' golə blao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' besə'ədopə besə'əžəgue' Jerosalenṇə' len Anasən' ben' naquəch bχoz əblao na' len Caifasən' na' Juannə' na' Ljandr na' nochlə beṇə' ca' zjənaque' bišə' ljeužj ben' naquəch bχoz əblan'. ⁷ Nach gwso'one' mendad žəsə'əxi'e Bedən' na' Juannə' na' gosə'əṇabene' lega'aque': —žNon' ben lsens chele par beyonĵe be'enə' nxinžən'? o žnon' ben mendad par beyonlene'?

8-9 Na' ca naquə Spirit che Diozən' gwnabia'an yichjla'azdao' Bedən' nach benən par niçh gože' beṇə' ca': —Le'e beṇə' gwnabia' na' beṇə' golə beṇə' blao che Izraelən', chnable nac goquən' beyonto' be'ena' nxiñj ni'ena'. ¹⁰ Yoguə'əle cheyalə' gwzenagle na' əniə' le'e, de que le'e betle Jesocristən' be'ena' naquə beṇə' Nasaret, bda'alene' to le'e yag coroz, pero Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca', na' Jesocrist nan' bene' yelə' guac beyaque benga. ¹¹ Jesocristən' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e, pero bito bzenagle che'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'en naquə le'ezelaogüe de'e güen na' le'e gwxaquə'əlebele ca beṇə' güen yo'o beṇə' jəsə'əcho'on yejən' de'e naquəch yej güen, pero yejən' banaquən yej squin na'a. ¹² Tozə Jesocristən' guaquə yebeje' beṇə' xni'a de'e malən', na' notono nochlə zo doxen lao yežlyon' beṇə' gaquə yebej chio'o xni'a de'e malən' sino tozə Jesocristən'.

¹³ Besyə'əbane beṇə' gwnabia' ca' can' boži'i Bedən' na' Juannə' xtižə'əga'aque'ena' sin cui besə'əžebe', len nachbia' zjənaque' beṇə' yixə' na' bito zjənsedteque'. Nach gwsa'ache'ine' de que beṇə' ca' bito chesə'əžebe' çhedə' bagosə'adalene' Jeso'osən'. ¹⁴ Na' de'en zecha ben' beyaque ni'ena' txen len Bedən' na' Juannə' bito besyə'əžele beṇə' gwnabia' ca' bi xya sa'ogü'e çhega'aque'. ¹⁵ Nach besyə'əbeje' apostol ca' fuerlə žlac boso'oxi'e entr ljuežjga'aque' naclə so'one'. ¹⁶ Na' beṇə' gwnabia' ca' gwse'e ljuežjga'aque': —¿Bi goncho len beṇə' quinga? Yoguə' beṇə' ža' Jerosalen nga zjənezene' de que gwso'one' to miłagr xen na' bito gaquə ye'echo beṇə' de que bito gwso'one' miłagran'. ¹⁷ Letechozə goncho par niçh cui gasə' laljə dižə' de'en chso'ena'. De'e na'anə' cheyalə' ye'echo lega'aque' gatə' castigw gual çhega'aque' šə so'eche' xtižə' Jeso'osən'.

¹⁸ Nach gwsa'axe' Bedən' na' Juannə' de'e yoblə na' gwse'e lega'aque' cuich so'e dižə' che Jeso'osən' na' cuich no yoso'osed yoso'olo'ine' che'. ¹⁹ Nach Bedən' na' Juannə' bosyo'oži'en gwse'e lega'aque': —Legon xbab che de'e nga, çəchaquele chene'e Diozən' gwzenagto' çhele o šə chene'ene' gwzenagto' che'ena' ža? ²⁰ Bito gaquə cuezəto' cuich güe'eto' dižə' che de'e ca' bable'ito' na' babeneto' che Jeso'osən'.

²¹⁻²² Na' de'e zan de'e gwse' beṇə' gwnabia' ca' lega'aque' par yoso'ošebe' lega'aque'. Pero na' bito besə'əželene' naclə so'one' lega'aque' castigw çhedə' beṇə' zan chso'e yelə' choxcwlen che Diozən' de'en beyaque be'ena'. Mazəchlə çhoa izene' na' dezd goljtie' cui goquə se'e. Na' beṇə' gwnabia' ca' cui gwse'enene' yoso'oše'e beṇə' zan ca', de'e na'anə' bosyo'osane' Bedən' na' Juannə'.

Gosə'ənbene' Diozən' gaqualene' so'e xtižə'ena' sin cui yesə'əžebe'

²³ Na' Bedən' len Juannə' cata' bosyo'osan beṇə' gwnabia' ca' lega'aque' jəya'aque' gan' nitə' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' na' gwso'elene' lega'aque' dižə' yoguə'əloj can' əgwse' bxož əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' lega'aque'. ²⁴ Na' beṇə' ca' cata' gwse'enene' dižə'an tozə can' gwso'one' xbab len lega'aque' na' gwso'one' orasyonna' lao Xacho Diozən' gosə'əne': —Xənto' Dioz, lenə' beno' yoban' na' yežlyon' na' nisda'onə'. Len' beno' beṇəçh, bia ca' chsa'aš na' biquə'əchlə de'e zjəde, na' len' chnabi'o doxenlə. ²⁵ Na' Spirit çhio'onə' benən par niçh de'e Rei Dabin' bzenague' çhio' na' bzoje' dižə' quinga de'en nan:

Beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael chsa'ase' contr le' Xənto' Dioz, pero bitoczə gaquə can' chso'one' xbabən'.

26 *Benə*' gwnabia' *che* *nasyon* ca' na' *che* yež ca' *txenṇə*' *zjənaque*' *chso'one*' *contr* le' *Xanto*' *Dioz*,

na' *contr* *Xi'ṇo*' *Cristən*' *ben*' *bseḷo*'o *par* *gaquəlene*' *nasyon* *Izrael* *četo*' *nga*.

27 Na' *lao*' *syoda* *ngan*' *besə'adobə* *Rei* *Erodən*' na' *Ponsio* *Pilatən*' na' *benə*' *cui* *zjənaque*' *benə*' *Izrael*, na' *len* *benə*' *Izrael* ca'. Na' *yogue'e* *gws'o'one*' *txen* *par* *gws'ote*' *Xi'ṇo*' *Jeso'osən*' *ben*' *naqua* *benə*' *la'aždao*' *xi'ilažə*' *juisy*, *ben*' *gwlejo*' *par* *gaquəlene*' *nasyon* *četo*' *nga*. 28 *Gws'o'one*' *can*' *bsi'o* *xneze* *gaquə* na' *can*' *gwdixjui'o* *cana'ate*. 29 Na' *na'a* *ža* *Xanto*', *bgüia* *can*' *chso'on* *benə*' *gwnabia*' ca' *chse'enene*' *yoso'ošebe*' *neto*' *benə*' *güen* *žin* *čhio*', na' *goclen* *neto*' *par* *nič* *cui* *žebto*' *güe'eto*' *xtižo'onə*'. 30 Na' *catə*' *güe'eto*' *xtižo'onə*' *blo'ešga* *yelə*' *guac* *che* *Xi'ṇo*' *Jeso'osən*' *benə*' *la'aždao*' *xi'ilažə*' *juisyən*' ca' *de'en* *gaquə* *no* *miḷagr*, na' *yesyə'əyaque* *no* *benə*' *chsa'acšene* na' *gaquə* *bichlə* *de'e* *yesyə'əbane* *benə*'.

31 Na' *cata*' *beyož* *gws'o'one*' *orasyonṇə*' ca' *Diozən*' *bene*' *par* *nič* *gwxo*' *gan*' *zjəndopə* *zjənžague'enə*' na' *Spirit* *che'enə*' *bedəṇ**abria'achən* *yichjla'ažda'oga'aque'enə*' na' *goclenən* *lega'aque*' *par* *gws'o'e* *xtiže'enə*' *sin* *cui* *besə'əžebe*'.

Gws'o'one' de'en zjəde čhega'aque' tozə

32 Na' *yoguə*' *benə*' ca' *gws'o'onjilažə*' *Cristən*' *tozə* *can*' *goquə* *yichjla'ažda'oga'aque'enə*'. Na' *yoguə*' *bi* *de'en* *zjəde* *čhega'aque'enə*' *gws'o'one'en* *tozə* na' *notono* *gwna*: “*Čhia*' *de'e* *nga*”, o “*Čhia*' *de'e* *na*”, *la*' *naquən* *che* *yoguə'əga'aque*'. 33 Na' *apostol* ca' *gwnitə'ətezə* *gwnite'e* *boso'ozejni'ine*' *benə*' *de* *que* *Jeso'osən*' *bebane*' *ladjo* *benə*' *guat* ca'. Na' *Diozən*' *goclenčgüe*' *lega'aque*' *len* *bi* *de'en* *gws'o'one*' na' *bene*' *par* *nič* *benə*' *yeziquə'əchlə* *gwsa'apəchgüe*' *lega'aque*' *respect*. 34 *Can*' *goquə* *bito* *bi* *bi* *goquə* *falt* *bi* *de'en* *besə'əyažje* *benə*' ca' *gws'o'onjilažə*' *Cristən*', *čhedə*' *benə*' ca' *gotə*' *yežlyo* *čhega'aque*' o *ližga'aque*' *tgüejə* *gws'o'otəga'aque'en*. 35 Na' *mech* *de'en* *besə'əle'ine*' *che* *to* *ton* *boso'onežjue'en* *apostol* ca' na' *apostol* ca' *gosə'əyise'en* *len* *benə*' ca' *yelə*' *con* *noe*' *byažjene'en*. 36 *Can*' *ben* *to* *benə*' *Čhipre* *benə*' *le* *Jwse*. *Naque*' *benə*' *goljə* *lao* *dia* *che* *de'e* *Lebin*' na' *apostol* ca' *bosə'əsi'ene*' *Bernabe*, *zejen* *dižə*' *ben*' *čhtipe*' *lažə'əcho*. 37 *Jwse* na' *anə*' *bete'e* *to* *yežlyo* *che'enə*' na' *mech* *de'en* *ble'ine*' *čheinə*' *bnežjue'en* *apostol* ca'.

5

De'e mal de'en ben Ananias na' Safira

1 Na' *zo* *to* *benə*' *le* *Ananias* na' *no'ol* *che'enə*' *Safira*, na' *Ananiasən*' *bete'e* *to* *yežlyo* *che'enə*'. 2 *Pero* na' *boso'oxi'e* *entr* *lega'acze*' *yoso'oḫoayague*' *apostol* ca' *yoo'onežjue*' *to* *partzə* *mech* *de'en* *besə'əle'ine*' *čheinə*' na' *se'e* *lega'aque*' *de* *que* *doxenənṇə*'. *Nach* *gwyey* *Ananiasən*' na' *bnežjue*' *mečən*'. 3 *Nach* *Bedən*' *gože'ene*': — *Ananias*, *žixčhen*' *bzenago*' *che* *gwxiye'enə*' *par* *čhacdo*' *əḫoayago*' *Spirit* *che* *Diozən*', *nao*' *neto*' *de* *que* *čhoṇo*' *doxen* *mečən*' *de'en* *ble'ido*' *che* *yežlyon*' *len* *bagwlo'oša'ole* *to* *partən*' *par* *cuinlen*'? 4 *Čhio*' *yežlyon*' *catə*' *cuiṇə*' *goto'on*, na' *čhio*' *mečən*' *de'en* *ble'ido*' *catə*' *beto'on* na' *zaco'o* *par* *beno*' *bi* *che'endo*' *len* *len*. *De'e* *malən*' *benle* ca' *de'en* *goquəle* *əḫoayagle* *len* *de'en* *benle* *neto*'. *Caguə* *contr* *neto'onə*' *babenle* *de'en* *benlažə'əle* *sino* *contr* *Dioz* na' *anə*'.

5 *Nach* *Ananiasən*' *catə*' *benene*' *xtižə*' *Bedən*' *to* *bgüixze*' na' *gote*'. Na' *yoguə*' *benə*' ca' *gwse'enene*' *dižə*' *can*' *goquən*' *lečhguəle* *besə'əžebe*'. 6 Na' *besə'əžin*

beṇə' xcuidə' ca' gan' bgüixə de'e Ananiasən' na' bosyə'əchele' cuerp che'enə' to lachə' na' besyə'əyo'ene' gan' bosu'ocuaše'ene'.

7 Na' gwde do šon' or gote' bžin' no'ol che'enə' na' gwyo'e yo'onə' sin cui nezene' šə bin' bagoc che de'e be'en che'enə'. 8 Na' Bedən' gože'ene': —Ca naquə yežlyon' de'en betə'əlen' ɹəleine' to ca'atə'ətən' ble'ile chein' ža?

Na' Safiran' gože'ene': —To ca'atə'ətən'.

9 Nach Bedən' gože' no'olən': —ɹBixchen' goco' tozə len be'en chio'onə' chaquele gonle Diozən' prueb šə leine' can' ne' bito əxoayagcho? Cho'a puert nga zjəzecha beṇə' ca' baboso'ocuašə' be'en chio'onə' na' na'a so'e le'.

10 Na' le'e bgüixte Safiran' lao Bedən' na' gote'. Na' catə' gwso'o beṇə' xcuidə' ca' lo'o yo'onə' besə'əle'ine' bagote' nach gwso'ene' jəsə'əcušaše'ene' cuit de'e be'en che'enə'. 11 Na' yoguə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' besə'əžebe' can' goquən' na' leczə besə'əžeb yeziquə'əchlə beṇə' gwse'ene dižə' can' goquən'.

Gwso'one' de'e zan miłagr

12 Na' apostol ca' gwso'one' de'e zan miłagr entr beṇə' ca' ža' Jerosalennə'. Na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Xancho Jesocristən' chəsə'ədopə chəsə'əžague' txeṇ cha'ašil che yo'odao' əblaonə' gan' nzi "Che Salomonṇə". 13 Na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' ža' Jerosalennə' lechguale gwsa'apəga'aque'ene' respet, la'aṇə'əczə besə'əžebe' par yesə'əžague' txeṇ len lega'aque'. 14 Pero na' zane' gwso'onlilaže'e Xanchon' na' besə'əžague' txeṇ, zan beṇə' byo na' no'olə. 15 Na' catə' no beṇə' gwsa'acšene gosə'əyixjue' lega'aque' tnežən' do lao cam o do lao yagla' gosə'əbeze' catə' te Bedən' na' gwse'enene' nite'e gan' yesə'əchele' bxeṇ che Bedən' par niç yesə'əyaquene' šə bi yižgüen' chse'ine'. 16 Na' beṇə' ca' ža' yež ca' zjachi' galə'əzə Jerosalennə' ja'aque' Jerosalennə' zjənche'e beṇə' ca' cha'acšene na' beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' ca'. Na' por yelə' guac che Diozən' apostol ca' gwso'one' par niç besyə'əyaque beṇə' ca' gwsa'acšene na' besyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o yichjla'azdao' beṇə'.

Boso'olagzežə boso'olagzide' Bedən' len Juannə'

17 Nach ben' naquəch bxož əblao na' yeziquə'əchlə beṇə' sadoso ca' beṇə' ca' cui chse'ejle'e de que yesyə'əban beṇə' guat ca', besə'əgue'ine' apostol ca'. 18 Na' gosə'əzene' lega'aque' na' gosə'əyixjue' lega'aque' ližyan'. 19 Na' to angl beṇə' za' gan' zo Xancho Diozən' bžine' ližyan' še'elə na' bsaljue' puert ca' na' bebeje' lega'aque'. 20 Na' gože' lega'aque' žja'acquəche' yo'odao' əblaonə' na' so'eche' dižə' len beṇə' ca' chəsə'əžaguən' naquən' so'one' par yesə'əzi'e yelə' mban zejlicanən'. 21 Nach de'en gwse'enene' can' gož anglən' lega'aque', ja'aque' yo'odao' əblaonə' catə' gwye'eni'inə' na' bosu'osed bosu'olo'ine' beṇə' ca' zjənžaguən'.

Na' ben' naquəch bxož əblao txeṇ len beṇə' golə' blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən' besə'ədobe' par gwso'one' jontən' nach gwso'one' mendad žjəsə'əxi'e apostol ca' gan' zjədie' ližyan'. 22 Pero catə' besə'əžin xə'ag yo'odao' ca' ližyan' caguə no apostol ca' nla'. Na' jəya'aque' lao beṇə' gwnabia' ca' jəsyə'ədixjui'e. 23 Chse'e beṇə' ca': —Nyeyjw chech ližyan' na' soldad ca' nite'e cho'a puertən' chsa'ape'en pero catə' bsaljwto' puertən' caguə no apostol ca' ža' lo'o ližyan'.

24 Na' ben' naquəch bxož əblao na' beṇə' gwnabia' che soldad ca' chsa'apə yo'oda'onə', na' bxož golə' blao ca' catə' gwse'enene' rsonṇə' besyə'əbanene' na' gwsa'aczejlaže'e bi zeje ca' de'en bagoquan'. 25 Na' lao chsa'aczejlaže'enə' bžin to beṇə' gože' lega'aque' de que apostol ca' beṇə' ca' gosə'əyixjue' ližyan' že'e cha'ašil che yo'odao' əblaonə' choso'osed choso'olo'ine'.

²⁶ Nach beṇə' gwnabia' che soldad gop ca' gwyeje' len xa'ag yo'odao' ca' jəsyə'axi'e apostol ca' dižə' šao'. Bito gwso'one' znia len lega'aque' chedə' besə'əžebe' beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' apostol ca' šə yoso'ošiže'e lega'aque' yej. ²⁷ Na' catə' besə'əžin apostol ca' lao beṇə' gwnabia' ca' beṇə' ca' chso'on jontən' nach ben' naquəch bəxoz əblao gože' lega'aque': ²⁸ —Bačh bento' mendad cui güe'ele dižə' che Jeso'osən' na' cuich əgwsed əgwlo'ile beṇə' che le'enə', na' mazachlə babe'elenle yogua' beṇə' Jerosalen ca' xtiže'enə'. Na' bachosbaga'əle neto' che de'en gwso'ote'ene'.

²⁹ Nach Bedən' na' apostol ca' yelə' gwse'e le': —Naquəchən de'e žialao xench gwzenagto' che Diozən' cle ca' che beṇə'chən'. ³⁰ Le'e betle Jeso'osən' bda'alene' to le'e yag coroz pero Dioz ben' cho'ela'ocho na' ben' be'elao' de'e xaxta'ocho ca' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. ³¹ Na' na'a Diozən' babnežjue'ene' yelə' bala'aṇ xen na' yelə' gwnabia' xen par ničh chnabi'e na' chebeje' beṇə' xni'a de'e malən'. Na' le'enə' chene'ene' gaquəlene' yogua' chio'o beṇə' Izrael par ničh yediñjecho xtola'əchon' na' yezi'ixene' checho. ³² Neto' nežeto' can' ben' Diozən' len Jeso'osən' na' cho'eto' dižə' chei, na' leczə Spirit che Diozən' nezczen na' cho'en dižə' chei na' Diozən' babsel'e'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca' choso'ozenag che'.

³³ Na' lechguale besə'əža'a beṇə' gwnabia' ca' catə' gwse'enene' can' gož Bedən' lega'aque' na' gwse'enene' so'ote' apostol ca'. ³⁴ Pero na' lao jontən' zo to beṇə' fariseo beṇə' le Gamaliel. Chsed chlo'ine' beṇə' lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' gwsa'apəchgua beṇə' le' respet. Na' Gamalielən' gwzeche' lao jontən' na' bene' mendad yesə'əchoj apostol ca' fuerlə žlac güe'elene' beṇə' ca' ža'anə' dižə'. ³⁵ Nach gože' beṇə' ca' ža'anə': —Beṇə' gwlaž, cheyalə' gongaxcho xbab nac goncho len beṇə' quinga par ničh goncho de'en naquə de'e sin'. ³⁶ Le'e yosa'alažə' can' goquə catə' bchoj ben' le Teudas gwne' de que naque' beṇə' zaque'e. Na' do tap gueyoa beṇə' boso'ozenag che' na' gwsa'aquene' t xen. Pero na' bžin ža gwso'ot beṇə' le' na' besyə'əyasəlas beṇə' ca' gwsa'aque' le' t xen, caguə bi goquəch so'one'. ³⁷ Nach gwdechlə to beṇə' Galilea ben' le Jodas bchoje' ca' tyempən' boso'oguale'e yiš balə beṇə' ža' to to yež, na' beṇə' zan gwsa'aquene' t xen na' leczə bžin ža gwso'ote'ene' na' beṇə' ca' gwsa'aque' le' t xen leczə besyə'əyasəlase'. ³⁸ Na' de'e na'anə' choṇa' le'e consejw nga, ljoye' beṇə' quinga, bito bi gonecho lega'aque'. La' šə de'en choso'osed choso'olo'ine'enə' naquən che lega'acze' gwžin ža catə' yenitan. ³⁹ Na' šə de'en choso'osed choso'olo'ine'enə' naquən che Diozən', bito bi gaquə goncho par cui gasəlasən. Cheyalə' gapcho cuidad par ničh cui tiļəlencho Diozən'.

⁴⁰ Na' gwsa'azlažə' beṇə' gwnabia' ca' can' gož Gamalielən' lega'aque'. Nach gwsa'axe' apostol ca' na' gosə'əyine' lega'aque' na' gwso'one' mendad cuich no yoso'osed yoso'olo'ine' che Jeso'osən' batə'ətezəchlə. Nach boso'osane' lega'aque'. ⁴¹ Na' ca naquə apostol ca' catə' besyə'əchoje' gan' gotə' jontən' chesyə'əbeine' de' que Diozən' bsi'e xneze boso'oči' boso'osaquə' beṇə' lega'aque' por ni che de'en choso'osed choso'olo'ine' che Jeso'osən'. ⁴² Na' yogua' ža boso'osed boso'olo'iche apostol ca' che Jesocristən' do liž beṇə' na' do catə' chja'aque' yo'odao' əblaonə'.

6

Beṇə' ca' chso'onliłaza' Cristən' gosə'əbeje' gažə beṇə' par gwsa'aque' comisyon chega'aque'

¹ Na' ca tyempən' zda chanch beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' beṇə' ca' chso'e dižə' griego gwzolaŋ chəsə'əže'e'eše'e chedə' no'olə gozeb ca' entr legə'aque' bito chəsə'əzi'e lebe len no'olə gozeb ca' entr beṇə' ca' chso'e dižə' ebreo catə' chəsə'əyise' de'en chse'ej chsa'o to toga'aque'. ² Nach apostol ca' šižin bosyo'otobe' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' gwse'e legə'aque': —Bito naquan güen par neto' cuežəto' cuich əgwsed əgwlo'ito' beṇə' xtižə' Diozən' par nič chisto' de'en əse'ej əsa'o beṇə'. ³ De'e na'anə' beṇə' bišə', lecuej gažə beṇə' entr le'e, beṇə' chnabia' Spirit che Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə', beṇə' zjənaquə beṇə' sin' na' beṇə' chso'on de'e güenṇə', na' le'e gon lao na'aga'aque' yesə'əyise' de'en əse'ej əsa'o beṇə' ca'. ⁴ Na' neto' sotežə soto' gonto' orasyonṇə' na' əgwsed əgwlo'ito' beṇə' xtižə' Diozən'.

⁵ Na' gwsa'azlažə' yoguə' beṇə' ca' gwso'one' can' gwse' apostol ca' legə'aque', na' gosə'əbeje' to beṇə' le Esteban, beṇə' chonlilažə'əchgua Diozən' na' chnabi'achgua Spirit che Diozən' yichjla'aždaogüe'enə'. Na' lecžə gosə'əbeje' Lip na' Procoro na' Nicanor na' Timon, na' Parmenas na' Nicolas beṇə' Antioquia, beṇə' ben cuine' beṇə' Izrael. ⁶ Na' bosə'ozoe' legə'aque' lao apostol ca' par nič apostol ca' gwso'one' orasyon chega'aque' na' bosə'oχoa na'aga'aque'enə' yichj beṇə' ca' par gwso'o lao na'aga'aque'enə' žinnə' de'en so'one'enə'.

⁷ Na' beṇə' zanch gwse'enene' xtižə' Xancho Jesocristən', na' zan beṇə' Jerosalennə' gwso'onlilažə'ene' na' lecžə zan bχoz ca' bosə'ozenague' na' gwse'ejle'e xtižə'enə' de'en bosə'osed bosə'olo'ine'.

Gosə'əzene' Estebannə'

⁸ Na' ca naquə Estebannə' gwzochgua yelə' guac che Diozən' len le' na' Diozən' godlenchgüe' le'. De'e na'anə' bene' milagr na' bichlə de'e zaquə' yesyə'əbane beṇə' lao beṇə' ca' ža' Jerosalennə'. ⁹ Na' zo to yo'oda'onə' de'en chəsə'əne' "Yo'odao' che Beṇə' ca' Gwsa'ac Esclabos". Beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag na' za'aque' Sirene na' Alejandria, na' Silisia na' Asia, na' balə beṇə' ca' gwzolaŋ gwsa'acyože' Estebannə'. ¹⁰ Pero na' bito besyə'əželene' nac yosyo'oži'e xtižə' Estebannə' chedə' Spirit che Diozən' bnežjon le' yelə' sin' na' bzejni'in le' bin' gwne'. ¹¹ Nach gosə'əgo'oyele'e to chopə beṇə' par bosə'oχoayague' gosə'əne' de que Estebannə' babžia bnite'e de'e Moizežən' ben' bzoj lei che beṇə' Izrael ca' na' lecžə gosə'əne' de que babžia bnite'e Diozən'. ¹² Na' beṇə' ca' gwsa'acyožə Estebannə' bosə'ota bosə'one' beṇə' lao syodan' na' beṇə' golə' blao che beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizežən'. Na' ja'acdoe' gan' zo Estebannə' na' gwso'oχə'ene' na' gosə'əche'ene' gan' ža' beṇə' ca' chəsə'ənabia' Izraelən'. ¹³ Nach besyə'əyilje' beṇə' soe' dižə' güenlažə' beṇə' gosə'əne' che': —Benga cuicžə žizə zoe' chžia chnite'e yo'odao' əblao nga na' lei de'en bzoj de'e Moizežən'. ¹⁴ Babeneto' ne' de que Jeso'os beṇə' Nasaretən' yochinje' yo'odao' əblaonə' na' yoše'e costombr checho ca' de'en ben de'e Moizežən' mendad nacho.

¹⁵ Na' beṇə' gwnabia' ca' na' notə'ətezəchlə beṇə' ca' zjəchi' gan' chso'one' yelə' jostisan' besə'əgüie' cho'alao Estebannə' na' besə'əle'ine' chactitən ca' cho'alao angl.

1 Nach ben' naquach bꝥoz əblaonə' gože' Estebannə': —¿Enaquən ca nga chəsə'əna benə' quinga?

2 Nach Estebannə' gože' lega'aque': —Le'e benə' golə na' le'e benə' xcuida', legwzenag chia' len to chopə de'e ənia' le'e. Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe benə' zaque'e bloe' laogüe' de'e ɣaxta'ochə Abraannə' catə'ən gwzoe' Mesopotamian' antslə ze'e žjasoe' Arannə'. 3 Na' Diozən' gože'ene': “Beñə' lažo'onə' na' ladjo benə' family chio' na' gwwey jəso' latjə gan' gwlo'ida' le'.” 4 Nach de'e Abraannə' bchoje' gan' ža' benə' Caldea ca' na' jəsoe' Arannə'. Na' bžin ža got de'e xə'enə' na' gwdechlə Diozən' gwche'e de'e Abraannə' nga gan' zocho. 5 Diozən' bito bnežjue' de'e Abraannə' yežlyonə' gaquan che', ni to pedas da'ozən', sino bene' lyebe de que gaquan che benə' ca' ze'e za'ac lao dia che'enə' catə' bagote', la'anə'əczə cui no xi'ine' ne'e so catə'ən gož Diozən' le' ca'. 6 Nach Diozən' leczə gože'ene' de que xi'in dia che'enə' žjəsə'ənite'e laž benə' zitə' tap gueyoa iz gan' əsa'aque' esclabos na' yesə'əžaglaochgüe'. 7 Nach Diozən' gože'ene': “Nada' gwnežjua' castigw che nasyonnə' gan' so'one' xi'in dia chio' ca' esclabos na' gona' ca yesyə'əchoj xi'in dia chio'onə' na' da'aque' əso'elaogüe'e nada' nga.” 8 Nach Diozən' bene' lyebe len de'e Abraannə' de que gone' güen len xi'in dia che'enə'. Na' bene' mendad so Abraannə' to señy de'en ne' sirconsen, le' na' len benə' byo ca' za'ac lao dia che'enə' par gacbia' de que chse'ejle'e che lyebe de'en bene'enə'. De'e na'anə' catə' goljə xi'ine' Isaaquan' bzo'əbo' señyən' to xmanzebo', na' leczə can' ben de'e Isaaquan' cata' goljə xi'ine' Jacobən'. Na' ca'aczə ben de'e Jacobən' len de'e xi'ine' ca' šižinnə' benə' ca' gwsa'ac šižin dia che chio'o benə' Izrael.

9 Na' xi'in de'e Jacobən' be'en le Jwsə, benə' biše'e ca' gwsa'acxi'ine' le' na' gwsə'ote'ene' gosə'əzi' benə' Egipto ca' le'. Pero Diozən' gwzoe' len Jwsen'. 10 Na' godlene'ene' na' bebeje'ene' lao yoguə'əlol de'en bžaglaogüe'ena'. Na' Diozən' bene' par nič de'e Rei Faraonnə' ben' chnabia' Egipton' bebeine' le' na' gwleje' le' par goque' gubernador che Egipton' na' Faraonnə' bzo'ene' bgüia bye' ližen'.

11 Na' gwche' to bgüin doxen Egipton' na' leczə can' goquə Canaannə' na' de'e ɣaxta'ochə ca' bito besə'əzelene' de'e əsa'ogüe' na' besə'əžaglaochgüe'. 12 Pero na' bžin ža bene de'e Jacobən' rsonnə' de trigw Egipton' na' bsele'e de'e ɣaxta'ochə ca' tši'i jəsə'əxi'en. 13 Na' bechop ši'i ja'aque' catə' ben Jwsen' ca besyə'əyombia' benə' biše'e ca' le', na' gwneze Faraonnə' ca žjənaquə family che Jwsen'. 14 Na' Jwsen' bene' mendad žjasyə'əxi'e ɣaga'aque' Jacobən' na' yoguə'əlol bišə' ljuēžje' ca', naquə ca do gyonšino'e. 15 Can' goquə gwwey Jacobən' Egipton' na' Egipto na' gote', na' leczə na' gwsa'at xi'ine' ca' benə' ca' žjənaquə ɣaxta'ochə. 16 Na' gwdechlə besyə'əyo'e cuerp chega'aque'ena' na' jəsyə'əcuəše'ene' to lo'o bloj ba gan' nzi' Siquem, to yežlyo de'en gwxi' Abraannə' de'en gwso'otə' xi'in Amor benə' Siquem.

17 Na' catə' bazon əžin tyemp əgwnežjo Diozən' lega'aque' yežlyon' can' bene' lyebe len de'e Abraannə', bazda chan benə' Izrael ca' ža' laž benə' Egipto ca'. 18 Na' ca' chac beža' rei che Egipton' na' rei cobən' bito gwnezene' can' goquəlen Jwsen' nasyon Egipton'. 19 Na' rei nga gwdiljlaže'e bin' əbde'ine' par bene' mal len de'e ɣaxta'ochə benə' Izrael ca', na' bene' mendad žjəsə'əcho'on xi'in ga'aque'ena' par nič yenit diana'. 20 Na' ca' tyempon' goljə de'e Moisezan' na' bebei Diozən' le' na' ɣaxne'ena' bosyo'osča'ogüe' le' šonə' bio'. 21 Pero na' bžin ža benən byen jəsə'əcho'one'əbo', na' xi'in rein' to no'olə beželene'əbo' na' beyo'əbo' liže'ena' bosča'ogüe'əbo' ca xi'ine'. 22 Ca' goquan' bsd de'e

Moizezən' tcho'a tšao' yelə' sin' che beṇə' Egipto ca', na' bene' de'e zaque'e na' be'e dižə' de'e zaque'e.

²³ Na' čhoa ize de'e Moizezən' catə' gwnan žjaləne'e beṇə' Izrael gwlaž che' ca'. ²⁴ Na' jələ'ine' to beṇə' Egipton' chčhi' chsaque'e to beṇə' Izraelən', na' goclene' beṇə' Izraelən' na' bete' beṇə' Egipton'. ²⁵ De'e Moizezən' bene' xbab se'ejni'i beṇə' Izrael gwlaž che' ca' de que Diozən' gaqulene'ene' par yosle' lega'aque' lao na' beṇə' Egipto ca', pero na' bito gwse'ejni'i beṇə' Izrael ca'. ²⁶ Na' beteyo gosə'dilə čhopə beṇə' Izrael ca' entr lega'acze'. Na' bžin de'e Moizezən' goquene' gone' par nič yenite'e binlo, na' gože' lega'aque': "¿Bixchen' chdiləlen ljuežjle ca' entr beṇə' gwlažzle?" ²⁷ Nach ben' napə dolə'anə' bžigue'e de'e Moizezən' ca'alə gože'ene': "¿No gwna le' gaco' beṇə' gwnabia' par gono' yelə' jostis četo'onə'?" ²⁸ ¿Elezə che'endo' goto' nada' can' beto' beṇə' Egipton' nejen'?" ²⁹⁻³⁰ Na' catə' bene de'e Moizezən' can' gož be'enə' le', nach bxonje' jəsoe' čhoa iz gan' nzi' Madian la'anə'əczə naque' beṇə' zitə' len beṇə' ca'. Na' bšagne'e na' na' gwnitə' čhopə xi'ine'.

Na' goc čhoa iz zoe'enə' catə' bloe' lao to angl le' latjə dašən' galə'əza ya'a Sinai. Yo'o anglən' to lo'o yi' bel' chdoljən to lo'o xis yešə'. ³¹ Na' catə' ble'i de'e Moizezən' can' čhaquən' bebanene', nach bgüigue'e yelətə' par ble'iša'ogüe'ene' na' benene' cholgüiz Xancho Diozən' le' che'ene': ³² "Nada' naca' Dioz na' de'e xaxta'ogo'o Abraanə', Isaaquən' na' Jacobən' gwso'elaogüe'e nada'." De'e Moizezən' bžebe', caguə cheyaxjene' əggüie'. ³³ Na' gož Xančon' le': "Gwlečhj xelo'onə' par gapo' nada' respet la' latjə gan' zecha'onə' naquən' čhia". ³⁴ Nada' ble'ida' yelə' yašə' yelə' zi'inə' chde nasyon čhia' Izraelən' Egipton' na' babenda' can' chso'onyašə'əga'aque'. De'e na'anə' gaqulenga'aca'ane'. Da nič əsela'a le' Egipton'."

³⁵ Diozən' gože'ene' ca' la'anə'əczə antslə beṇə' Izrael ca' cui gosə'əzi'e che' na' gwse'ene': "¿No gwna le' gaco' beṇə' gwnabia' par gono' yelə' jostis četo'?" Diozən' bsele'e de'e Moizezən' par gwnabi'e de'e xaxta'ocho ca' na' par nič bebeje' lega'aque' lao na' beṇə' Egipto ca', na' angl che Diozən' ben' gwyo'o lo'o yi' belən' gwzoe' goclene'ene'. ³⁶ Na' de'e Moizezən' bebeje' lega'aque' Egipton' bene' zan miłagr na' bichlə de'e zaquə' yebanecho Egipton', na' nisdəo' Exnən' na' latjə dašən' lao čhoa iz. ³⁷ Na' de'e Moizez na'anə' gože' de'e xaxta'ocho ca': "Xancho Diozən' sele'e yeto beṇə' lao dia chele par güe'elene' le'e xtiže'enə' can' bsele'e nada'. Che be'enan' əgwzenagle." ³⁸ De'e Moizezən' gwzoe' len de'e xaxta'ocho ca' latjə dašən'. Na' anglən' be'elene' le' dižə' lao ya'a Sinain' gože' le' dižə' de'e zaquə' əgwzenagcho čei na' de'e cui te čei. Na' de'e Moizezən' bzejni'ine'en de'e xaxta'ocho ca' zjəndopə zjənžag galə'əzə ya'anə'. na' Moizezən' bzoje' dižə'anə' par chio'o.

³⁹ Pero na' de'e xaxta'ocho ca' bito boso'ozenague' che de'e Moizezən', boso'ozo'ene' ca'alə. Gwse'enene' žjəya'aque' Egipton'. ⁴⁰ Na' lao zda de'e Moizezən' lao ya'a Sinain', gwse'e beṇə' biše'e Ronnə': "Ben lgua'a lsaquə' de'en šejni'alažə'əcho, de'e yessə'əbialao lao chio'o tnezən'. La' ca' naquə Moizezən' ben' bebej chio'o Egipton' cuili bin' bagoc che'." ⁴¹ Nach gwso'one' to me'e go'on dao' de or na' gwso'ote' no bia yixə' par gwso'elaogüe'eb na' gwnite'e chesyə'əbeine' len de'en gwso'one' len ni'a na'aga'aque'ena'. ⁴² De'e na'anə' Diozən' gwlejšyichje' nasyon Izraelən' na' be'e latjə gwse'ejni'alaže'e bgüizən', bio'onə' na' beljw ca'. Na' nyoj de'en gwna Diozən' can' gwso'one' nan: Le'e beṇə' Izrael, caguə nadan' be'ela'ole catə'an betle bia yixə' latjə dažən' lao čhoa iz.

43 Benle no lgua'a lsaquə'an gwyeyjɲi'alažə'əle, na' bi'ale yo'o de lachə'an gan' gwyeyjɲi'alažə'əle lgua'a lsaquə' de'en ne' Moloc, na' bi'ale beljon' gwyeyjɲi'alažə'əle de'en nzi' Renfan. Na' de'en bagwlejjɲichjle nada' de'e na'anə' cueja' le'e gan' zolen' na' seła'a le'e zitə' gan' nzi' Babilonia.

44 Na' žlac chaše' latjə dašan' de'e ɣaxta'ocho ca' gwso'one' to yo'o de lachə' gan' ža' yej ta'a ca' gan' nyoj lei chega'aque'enə'. Na' gwso'one'en con can' gož Diozən' de'e Moizezən' na' con can' blo'ine' le'. 45 De'e ɣaxta'ocho ca' bososa'ate' yo'o de'e lachə' chega'aque'enə' na' yej ta'a ca' gan' nyoj lei chechona' con ga ja'aque', gwzolaozən tyemp che de'e Moizezən' na' gwzelaon tyemp che de'e Rei Dabin'. Na' gwde got de'e Moizezən' de'e Josuen' gwche'e lega'aque' yežlyon' de'en ben Diozən' lyebe gwnežjue' lega'aque', na' Diozən' bene' beŋə' ca' ža' yež ca' lao na'aga'aque' catə' gosa'ədiləlene' lega'aque'. 46 Na' Diozən' bebeine' de'e Rei Dabin', na' de'e Dabin' gone'ene' gone' to yo'oda' par Diozən', Dioz ben' leczə gwyeyjɲi'alažə' de'e Jacobən' cana'ate. 47 Pero na' Diozən' bito be'e latjə gon de'e Dabin' yo'oda'onə', sino de'e xi'ine' Salomonna' bene'en. 48 Na' bito ənacho de que Diozən' ben' chnabia' doxenlə zoe' do lo'o yo'o de'e chon beŋachən', sino chac can' gwna Diozən' de'en bzoj to profet beŋə' be' xtiže'enə' cana' nan:

49 Nada' zoa' yoban' chnabia' na' guaquə gona' par niç gaquə con bin' che'enda' lao yežlyon'.

¿Ena' chaquele gonle to liža'anə' ža?

Nada' bito chyažjda' yo'o gan' gona' dezcanz.

50 Nada' bena' yoguə'əte de'e zjəde.

51 De'en cui chzenagle, de'en cui chejle'ele lo'o la'azda'olen' naquachgualə beŋə' žod can' gwsa'ac de'e ɣaxta'ocho ca'. Cuiczə chzenagle che Spirit che Diozən'. 52 De'e ɣaxta'ocho ca' leczə bosoa'ochi' bososa'aque'e de'e profet ca' beŋə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' na' gwso'ote' lega'aque' catə'an gwso'e dižə' can' seła' Diozən' Xi'ine'enə' ben' naquə le'ezeleogüe beŋə' güen. Na' catə' bide'enə' le'e əbdelene' lao na' beŋə' ca' gwso'ote'ene'. 53 La'anə'əczə nombi'ale lein de'en bnežjw angl ca' de'e Moizezən' cana', bitoczə chzenagle chei.

Gwso'ote' Estebannə'

54 Na' catə' Estebannə' gože' lega'aque' ca' lechguale besə'əloque' xte gwsa'oxoja leyga'aque'enə'. 55 Pero na' Estebannə' chnabi'achgua Spirit che Diozən' le', bcos laogüe'en chgüiachgüe' yobalən' na' ble'ine' yelə' chey che'eni' che Diozən' na' ble'ine' zecha Jeso'osən' cuit Diozən' chnabi'e txen len le'.

56 Nach Estebannə' gwne': —Le'e ggüiašc nla'axejə yoban' na' nla' zecha Jeso'osən' ben' goljə beŋach cuit Diozən' chnabi'e txen len le'.

57 Nach beŋə' ca' zjənžaguən' chso'osya'adie' na' bosoa'osejyw nagga'aque'enə' nach tš'i'izə ja'acdoe' gan' ze' Estebannə'. 58 Nach gosa'əbeje' Estebannə' fuerlə syodan' na' bosoa'ošize'ene' yej. Na' beŋə' ca' bosoa'ošizə le' yejən' bosoa'onežjo xaga'aquen' de'en zjənchele'enə' to beŋə' güego' beŋə' le' Saul par niç gwdayen'. 59 Na' žlac choso'ošize'ə Estebannə' yejən', Estebannə' bene' orasyonə' gwne': —Xana' Jeso'os, bezi' nada' yoban'.

60 Nach bzo xibe' lao yon' na' gwne' zižjo gwne': —Xana' bito gwnežjo' castigw che beŋə' quinga de'en bagwso'onene' nada'.

Na' beyož gwne' ca' gote'.

8

Saulan' blagzejə blagzide' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'

1-2 Na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə' jəsə'əcuəše'e de'e Esteban', na' gosa'əbežchgüe' che'.

Na' ca naquə Saulan' ža, gwyazlaže'e de'en gwso'ote' de'e Estebannə'. Na' gwde gwso'ote' de'e Estebannə' beṇə' blao ca' gosə'əzolaogüe' bosə'olagzejə bosə'olagzide' beṇə' ca' chasə'ədopə chasə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' Jerosalennə', na' zan beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' besə'əxonje' ja'aque' do Jodean', do Samarian', pero bito len apostol ca'. ³ Na' Saulən' gwzolaogüe' cheje' liž to to beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' chjəxobe' no beṇə' byo na' na' no'olə par chche'e lega'aque' ližyan'.

Beṇə' Samaria ca' gwse'enene' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'

⁴ Pero na' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' lao besə'əxonje' ja'aque' doxenlə jəsə'ədixjui'e xtižə' Jesocristən'. ⁵ Na' to beṇə' le Lip beṇə' leczə chonlilažə' Jesocristən' bžine' to syoda ga mbane Samarian' na' be'e dižə' che Jesocristən'.

⁶ Na' bene' miłagr na' catə' besə'əle'ine' miłagrən' de'en bene' len lega'aque' beṇə' zan besə'ədobə bosə'ozenague' che'. ⁷ Bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beṇə' zan, na' catə' besyə'əchojən' chso'osya'adi'an. Na' zan beṇə' nat to part güejə cuerp chega'aque'enə' beyone' na' beyone' no beṇə' coj. ⁸ Na' lechgualə besyə'əbei beṇə' ca' ža' syodan'.

⁹ Na' lao' syodan' zo to beṇə' goža' beṇə' le Simon. De'e zan de'e bene' antslə de'e besyə'əbane beṇə' Samaria ca', bxoayague' lega'aque' gože' de que naque' beṇə' zaque'e. ¹⁰ Na' žlac bene' de'e ca' yoguə' beṇə' lao' syodan' bosə'ozenague' che' tcho'a tšao', beṇə' gol ca' na' xte no bi'i xcuidə' na' gosə'əne' che': —Lele bengan' nse'e yelə' guac che Diozən'.

¹¹ Zan iz bosə'ozenagteze' che' chedə' bentontene' yichjla'ažda'oga'aque'enə' len yelə' goža' che'enə'. ¹² Pero catə' Lipən' gwdixjui'e dižə' cobə che Jesocristən' len lega'aque' na' bzejni'ine' lega'aque' can' nabia' Diozən' notə'ətezə beṇə' soe' latjə, na' gwse'ejle'e che', na' gosə'əchoe' nis, beṇə' byo na' no'olə. ¹³ Na' lenczə Simonnə' gwyejle'e che', na' gwchoe' nis na' goque' tozə len Lipən' gwdalene' le', na' bebanene' ca' naquə miłagr ca' de'en chon Lipən' na' yeziquə'əchlə de'e zaquə' yebanczecho.

¹⁴ Nach apostol ca' nitə' Jerosalennə' gwse'enene' de que beṇə' Samaria ca' bachoso'ozenague' xtižə' Diozən', nach bosə'osele'e Bedən' len Juannə' Samarian'. ¹⁵⁻¹⁶ Na' catə' besə'əžine'enə' gwso'one' orasyonnə' par niç so Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždao' beṇə' Samaria ca', chedə' ca orən' bitonə' son lo'o la'ažda'oga'aque'enə' la'aṇə'əczə bagosə'əcho'e nisən' gosə'əne' so'onlilažə'e Jeso'osan'. ¹⁷ Nach bosə'oḡoa na' apostol ca' yichjga'aque'enə' par gwzo Spiritən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

¹⁸ Na' ble'i Simonnə' can' chso'on apostol ca' choso'oḡoa ne'en yichj beṇə' par chzo Spiritən' len lega'aque', na' bšabene' lega'aque' mech. ¹⁹ Gože' lega'aque': —Legon par niç nada' gaquə xoa na'anə' yichj beṇə' na' so Spiritən' len lega'aque' can' chonle.

²⁰ Nach Bedən' gože'ene': —Cuiayi'ileno' xmecho'onə' de'en chonlizo' xbabən' de que guac si'o yelə' chnabia' che Diozən' len mech. ²¹ Bito zaco'o par gono' ca' naquə de'e nga chonto' chedə' yichjla'ažda'ogo'onə' naquan mal lao Diozən'. ²² De'en cheyalə' gono', bedinjə ca' naquə de'e malən' chono' na' gwnab goclen lao Diozən' par niç yezi'ixene' chio' ca' naquə xbabən' yo'o

lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'. ²³ Nacbia' chnabia' de'e malən' le' de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə' na' ngo'on le' nez malən' gan' cuiayi'o.

²⁴ Nach Simonnə' boži'en gože' le': —Leṇab goclen lao Xančon' par nada' nič ni to de'e nga bač gwnao' cui gaquəšga čhia'.

²⁵ Na' lao zjəya'ac Bedən' len Juannə' Jerosalennə' gwso'eche' xtižə' Diozən' len beṇə' ža' yež zan gan' mbane Samarian' na' gwso'e dižə' can' bagoclen Diozən' lega'aque'.

Lipən' na' beṇə' Ethiopian'

²⁶ Nach Xančo Diozən' bsele'e to angl par gože' Lipən': —Gwyey gan' xoa nez de'en chetj Jerosalennə' na' chden latjə dašən' par yež de'en nzi' Gasa.

²⁷⁻²⁸ Nach Lipən' gwlo'e nezən' na' lao zde'enə' ble'ine' to beṇə' Etiopia zeyo'e to lo'o carret zeze'e gwyeje' Jerosalennə' je'elaogüe'e Diozən'. Le' naque' to beṇə' eunoco na' naque' tesorer čhe no'olə gwnabia' čhe beṇə' Etiopia ca' no'olən' le' Candase, na' yo'ote lao na' tesorerən' yoguə'əlołte byen čhe no'olə gwnabia'anə'. Na' lao zeyo'e lo'o carretən' chlabe' libr de'en bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. ²⁹ Nach Spirit čhe Diozən' gožən Lipən': —Jəyexen carretən' na' gwyejlene' txen.

³⁰ Nach gwyejdoch Lipən' par jəyexene' carretən' na' benene' chlab ben' libr de'en bzoj de'e profet Isaiazən'. Nach gože'ene': —Čečejni'ido' de'en chlabo'nə'?

³¹ Na' tesorerən' boži'en gože' Lipən': —ČNacxa gaquə šejni'ida'anə'? la' cagua no nla' no əgwzejni'ine'en nada'anə'.

Nach gotə'əyoine' Lipən' par nič gwlo'e Lipən' gwche'elene'ene'.

³² Na' part de'en chlabe'enə' nyojən' nan:

Ca to xilə' bia nxobə beṇə' par gote'eb,
na' ca to xilə' dao' bia cui chosya'a catə' chšibe'eb,
can' gone', bito bi əne' catə'an yesə'əzi'ičhiže'ene'.

³³ Na' yesə'əque'e yelə' bala'an čhe'enə'.
Na' bito so'one' yelə' jostis čhe' can' cheyałə' gaquən.
Na' tant beṇə' mal ša' ca tyempən,
so'ote'ene' la'aṇə'əczə bito bi de'e mal none'.

³⁴ Nach tesorerən' gože' Lipən': —Benšga goclen gwna nada' no čhein' na profetən' ca', čəče cuine'en ne' ca' o šə čhe beṇə' yoblə?

³⁵ Nach Lipən' gwzolaogüe' bzejni'ine' bi zejen part gan' chlab tesorerən' na' leczə gož Lipən' le' čhe dižə' güen dižə' cobə čhe Jeso'osən'. ³⁶ Na' ca' chac besə'əžine' ga žia nis, nach tesorerən' gože' Lipən': —Nga žia nis. ČEcabi gaquə čhoa' nisən' na'a?

³⁷ Nach Lipən' gože'ene': —Šə chejli'o čhe Jesocristən' do yichj do lažo'o, gwaquə čho' nisən'.

Nach gwne': —Chejli'a de que Jesocristən' naque' Xi'in Diozən'.

³⁸ Nach bene' mendad bcuezə ben' chsa' carretən' len, nach betj Lipən' len tesorerən' jəsə'əžo'e lo'o nisən' par nič Lipən' bcho'ene' nis. ³⁹ Na' catə' besyə'əchoje' lo'o nisən', Spirit čhe Diozən' le'e beče'ete Lipən' ga yoblə, na' bitoch ble'i tesorerən' le'. Na' mbalaz beza' tesorerən' beyo'e lo'o carretən'.

⁴⁰ Nach Lipən' bžine' yež de'en nzi' Asoto na' gwzolaogüe' gwduxju'i'e dižə' güen dižə' cobə čhe Jesocristən' to to yež de'e zjəchi' galə'əzə xte bžinte' Sesarean'.

1 Na' Saulən' con chdacze' cho'e dižə' can' chene'ene' gote' beṇə' ca' chso'onlilažə' Xancho Jesocristən' na' chdacze' cheyiljlaže'e naclə gone' gote' lega'aque'. Na' de'e na'anə' gwyeye' lao beṇə' gwnabia' che bχoz che nasyon Izraelən'. 2 Na' Saulən' gwṇabene' beṇə' gwnabia'anə' to yiš de'e goxe'e yoso'olab beṇə' ža' to to yo'odao' ca' nita' Damascon' na' güe'en dižə' ənən de que nape' yelə' gwnabia' par sene' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən' na' gwcheje' lega'aque' par əche'e lega'aque' Jerosalenna', la'anə' beṇə' byo o no'olə. 3 Na' bnežjue'ene' yišən' nach gwlo'e nezən' na' bazon əžine' Damascon' cata' to de repentə to be'eni' de'e za' yoban' gwyechjan le'. 4 Na' bgüixe' lao yon'. Na' lao de'enə' benene' che' to beṇə' le': —Saul, žbixchen' nlagzeja nlagzido' nada'?

5 Nach Saulən' boži'en gože': —žNo le' Señor?

Nach be'enə' gože'ene': —Nada' Jeso'osən' nlagzeja nlagzido'. Na' de'en chono' contr nada', chone zi' cuino' can' chac che to go'on bia'an chlibə lao ya la de'en zo lao garrošən'.

6 Na' do chaž do chžebze' gože': —Xana' Jeso'os, žbin' che'endo' gona'?

Nach Xancho'n' gože'ene': —Beyas na' gwyey syoda Damascon' na' to beṇə' əne' le' de'en cheyalə' gono'.

7 Na' beṇə' ca' žag Saulən' benit bechol' goc lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə' de'e tant besə'əžebe' de'en goquən' na' de'en gwse'enene' xnen' na' cui no besə'əle'ine'. 8 Nach beyas Saulən', pero cata' beṇə' jelaogüe'enə' con cuich ble'ine'. Na' beṇə' ca' nžague'enə' gwso'oxe'e ne'enə' gosə'əche'ene' Damascon'. 9 Na' šonə ža gwzoe' sin cui ble'ine' na' bito güe'ej gwdaogüe'.

10 Na' zo to beṇə' chonlilažə' Xancho Jesocristən' Damascon' beṇə' le Ananias, na' Ananiasən' ble'idaogüe'ene' Xancho'n'. Na' Xancho'n' gože'ene': —Ananias.

Na' boži'en gože': —Nga zoa' Xana'.

11 Nach Xancho'n' gože'ene': —Gwzoža' na' gwyey liž Jodas de'en zo lao lqueyən' de'en nzi' "De'e Licha", na' nabo' to beṇə' le' Saul beṇə' Tarso. Bachone' orasyon. 12 Na' babena' par ble'idaogüe'ene' le' gwyo'o yo'o gan' zoe'enə' na' bχoa na'onə' jela'ogüe'enə' par nič ye'le'ine'.

13 Nach Ananiasən' boži'en gože': —Xana', habenda' beṇə' zan chso'e xtižə' benga ca naquə de'e mal juisyən' babene' Jerosalenna' len beṇə' ca' bagwlejo' par zjənaque' lažə' na'onə'. 14 Na' chəsə'əne' ze'e nga noxe'e yiš che bχoz əblao ca' par sene' yogua'əlo' neto' chonto' orasyon cholgüižto' le'.

15 Nach Xancho Jesocristən' gože' Ananiasən': —Gwyey, la' bagwleja' Saulən' par nič šeje' entr beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' do lao rei' par əgwzejni'ine' lega'aque' čhia' nada'. 16 Na' gwlo'ida'ane' ca' naquə de'e yaša' de'e zi' de'e gaquə che' de'en əgwzenague' čhia'.

17 Nach Ananiasən' gwyeye' gan' zo Saulən' na' gwyo'e lo'o yo'onə' na' bχoa ne'enə' jelao Saulən' gože'ene': —Saul dao', Xancho Jeso'osən' ben' əbloe' laogüe' le' tnez gan' za'onə' babsele'e nada' par zedəlanə'a le' par nič ye'le'ido' na' yedəṇabia' Spirit che Diozən' le'.

18 Nach le'e besy'əyiņte de'e ca' ža' jelaogüe' ca' zjənaquən ca no yid bdi'ej na' le'e bele'iteine'. Nach le'e gwzoža'ate' par gwyeye' gan' gwchoe' nisən'.

19 Na' gwdechlə beyaogüe' na' beyaclaže'e. Na' bega'əne' Damascon' yeto čopə ža len beṇə' ca' chso'onlilažə' Xancho'n'.

Saulən' be'e xtižə' Diozən' Damascon'

20 Na' lgüegwə gwzolao gwyeye' to to yo'odao' par be'e dižə' che Jeso'osən' de que naque' Xi'in' Diozən'. 21 Na' yogua' beṇə' ca' chse'enene' dižə' de'en

be'enə' chesyə'əbanene' na' chse' l'juežjga'aque': —¿Ecaguə bengan' chda chonit cholane' beṇə' ca' chso'on orasyonṇə' lao Jeso'osən' Jerosalennə'? na' ʔəcaguə par na'acžən' bide' nga ṇa'a, par əgwčheje' beṇə' ca' na' žjue'e lega'aque' lao bɔz əblao ca'?

²² Pero na' Saulən' tža tža goquəch be'e dižə' len yelə' chnabia' che Diozən' na' Diozən' goclene'ene' par be'e dižə' che Jeso'osən' clar de que naque' ben' bselə' Diozən' par chaclene' beṇəchən', na' beṇə' Izrael ca' ža' Damascon' bito besə'əželene' bin' yesə'əne' chedə' gwsa'ache'ine' de que de'en che'e lega'aque' naquan de'e li.

Saulən' bito goque' lao na' beṇə' Izrael contr che' ca'

²³ Na' catə' bagoc sša cho'elen Saulən' beṇə' Damasco ca' xtižə' Jesocristən' nach boso'oxia beṇə' Izrael ca' so'ote' Saulən'. ²⁴ Na' gosə'anite'e chsa'ape' to to cho'a puert che ze'enə' de'en nyechj syodan' par yesə'əzene' Saulən' so'ote'ene' batə'atezə yechoje' pero na' Saulən' gocbe'ine' ca naquan' bazjachi'inaogüe'ene'. ²⁵ Nach beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' besyə'əletje'ene' le'e ze'enə' še'elə besyə'əgüe'ene' to lo'o žomə cuent goc bechoje' lao' syodan'.

Gwyej Saulən' Jerosalennə'

²⁶ Na' catə' bežin Saulən' Jerosalennə' gone'ene' lene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na', pero yoguə'əlole' besə'əžebe' le', bito gwse'ejle'e šə de'e li bachonlilažə'e Jesocristən'. ²⁷ Nach Bernaben' gwčhe'e Saulən' ja'aque' gan' ža' apostol ca' na' be'elene' lega'aque' dižə' can' goquə che Saulən' lao ngüe'e nezən' zde' Damascon' gož'e' lega'aque' de que Xancho Jeso'osən' be'elene' Saulən' dižə'. Na' leczə gož Bernaben' lega'aque' de que Saulən' babe'e xtižə' Jeso'osən' Damascon' sin cui chžebe'. ²⁸ Nach apostol ca' gwse'ejle'e can' goc che Saulən', nach gwzoloao gwdalen Saulən' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə'. ²⁹ Na' sin cui bi chaž chžebe' gwzolaogüe' chzejni'ine' beṇə' Izrael ca' dižə' che Xancho Jeso'osən'. Na' be'e dižə' len beṇə' ca' chsa'ac por dižə' griego, bzejni'ine' lega'aque' xtižə' Diozən' clar, pero na' lega'aque' gwse'enczene' so'ote'ene'. ³⁰ Na' gwsa'ache'i beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə' de que beṇə' ca' bazjachi'inaogüe' so'ote'ene', nach gosə'əche'ene' ja'aque' syoda Sesarean' na' bosyo'osele'ene' par syoda Tarson'.

³¹ Na' ca naquə beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžague' chso'elaogüe'e Jesocristən' doxenlə Jodean', Galilean' na' Samarian' gosə'anite'e binlo, notoch no no boso'oči' boso'osaquə' lega'aque', na' gwyejach gwso'onlilažə'ache' Xancho Jeso'osən' na' boso'ozenague' che' con bin' bzejni'ine' lega'aque'. Na' Spirit che Diozən' btipəchən lažə'əga'aque' na' benən par gwyanga'aque'.

Beyaque ben' le Eneas

³² Ca naquə Bedən' cheje' to to yež gan' ža' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' par chjəlane'e lega'aque', na' to ža gwyeye' jəlane'e beṇə' ca' ža' Lida. ³³ Na' yež Lidan' žti'e to beṇə' le' Eneas, beṇə' bachac xon' iz die' camən' chedə' nat to part cuer che'enə'. ³⁴ Nach gož Bedən' le': —Eneas, Jesocristən' cheyone' le'. Gwyas na' btob xcamo'onə'.

Nach le'e gwyaste be'enə'. ³⁵ Na' yoguə'əlo beṇə' ža' Lidan' na' beṇə' ža' yež de'en nzi' Saron besə'əle'ine' be'enə' babeyaquene', na' gosə'əbejyichje' costombr chega'aque' de'en zjənaogüe' par gwso'onlilažə'e Xancho Jesocristən'.

Dorcasən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'

³⁶ Na' ca tyemp na' to syoda de'en nzi' Jope zo to no'olə le Tabita na' lecza le' Dorcas. Na' chonlilaže'e Jesocristan' na' zotezə zoe' chone' de'e güen, chaclene' no beṇə' yašə' beṇə' chyažj chḥine. ³⁷ Pero na' gocšene Dorcasən' na' gottechgüe' na' besya'əguazje'ene' na' beyož na' gosə'əxo'ene' lo'o yo'o de'en naquə' chop cuia. ³⁸ Na' galə'əzə' chega'an yež Lidan' len Jopen' na' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristan' Jopen' gosə'ənezene' de que Bedən' zoe' Lidan'. Nach bosə'osele'e chopə beṇə' jse'etə'əyoine' Bedən' gwse'ene': —Benšga goclen yo'o len neto' ṇa'atec ṇa'a.

³⁹ Nach Bedən' le'e gwza'ate' gwyeje' len beṇə' ca', na' catə' besə'əžine' Jopen' gosə'əche'ene' lo'o yo'o gan' xoa beṇə' guatən' na' le'e gosə'əbiguə'te yoguə' no'olə gozeb ca' laogüe'enə' chəsə'əbeže' choso'olo'ine' le' lachə' de'en ben de'e Dorcasən' lao hguane', no bestid na' no camis. ⁴⁰ Nach Bedən' gwleje' yoguə'əlol beṇə' ca' chyə'olə na' bzo xibe' bene' orasyon. Na' beyechje' chgüie' cuerp che no'olən' na' gože'ene': —Tabita, gwyas.

Nach le'e beṇə'ate jelao de'e Dorcasən' chgüie' Bedən' na' le'e bebe'ete'. ⁴¹ Nach Bedən' beṇə'e ne'enə' bosəže'ene' nach goxe' no'olə gozeb ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjənaque' lažə' na' Diozən' na' blo'ine' lega'aque' de que babəban Dorcasən'. ⁴² Na' yoguə'əlol beṇə' Jopen' gwse'ene' rson can' goquən', na' beṇə' zanch gwso'onlilaže'e Xancho Jesocristan'. ⁴³ Na' Bedən' bega'əne' Jopen' zan ža, gwzoe' liž to beṇə' le Simon, beṇə' gocol yid.

10

Bedən' na' Cornelion'

¹ Na' Sesarea na' zo to beṇə' le Cornelio, naque' capitan che to gueyoa soldad, na' zjənzi'e "Beṇə' Italia". ² La'əṇə'əczə Cornelion' cui naque' beṇə' Izrael, t xen len family che' ca' chso'elaogüe'e Diozən' na' Cornelion' zotezə zoe' chape' Diozən' respət na' chaclenteze' beṇə' yašə' beṇə' chyažj chḥine, na' chonteza chone' orasyon lao Diozən'. ³ Na' goc che' to ža do cheda šəṇə' ble'idaogüe'ene' to angl che Diozən' gwyo'e gan' zo'ena' na' anglən' gože'ene': —Cornelio.

⁴ Nach Cornelion' chgüiachgüe' lao anglən' na' do chžebe' gože'ene': —žBixan' ža Xana'?

Nach gož anglən' le': —Diozən' nezene' can' zotezə zo' chono' orasyon na' chnežjo' de'en chəsə'əyazje beṇə' yašə', na' Diozən' chene'ene' gaquəlene' le'.

⁵ De'e nga gono' ṇa'a, bselə' beṇə' žjəsə'əxi'e to beṇə' zo Jopen' beṇə' le Simon na' lecza le Bed. ⁶ Zoe' liž to beṇə' gocol yid na' be'enə' lecza lie' Simon, na' liž ben' zon cho'a nisdə'onə'. Na' Simon Bedən' əne' le' bin' cheyałə' gono'.

⁷ Catə' beza' anglən' Cornelion' goxe' chopə mos che' ca' na' to soldad beṇə' chaclen le', na' soldadən' lecza cho'elaogüe'e Diozən'. ⁸ Na' Cornelion' bzejni'ine' lega'aque' yoguə'əlolte can' goquən' nach bselə'e lega'aque' Jopen'. Na' gosə'əgüe'e nezən' əzja'aque'.

⁹ Na' beteyon' galə'əzə' bazja'aque' par yesə'əžine' lao' syoda Jopen' catə' Bedən' gwlo'e yichjo'o che yo'o gan' zo'ena' ca do gobiž par jene' orasyon'. ¹⁰⁻¹¹ Na' lao chone' orasyonṇə' gwdonchgüe' xte gone'ene' gaogüe' lgüegwza. Na' žlac chac de'en gaogüe'enə' ble'idaogüe'ene' le'e yoban' chetj ca to lachə' xen na' nchej dap squinten na' chetjən par lao yon'. ¹² Na' lo'ina' zjəža' yoguə' cłaste bia yixə' ža' yežlyon', bia žia tap ni'a ne'i na' bia zjanxobə le'i lao yon', na' len bia žia xile'e bia chaš le'e yoban'. ¹³ Nach benene' gož Diozən' le': —Gwyas Bed na' bet bia ca' gwdao.

14 Nach Bedən' gože'ene': —Bito gaoga'aca'ab Xana'. Ni šlinzə cuinə' gaogua' bia zban ca' zjanac ca' na' bia cui de lsens len lei cheto'onə' gaoto'.

15 Nach Diozən' gože' le' de'e əgwchope: —Bian' bačh gwnia' gaogo' bito ənao' de que bia əzbanga'aquən'.

16 De'e gwyon lase gož Diozən' le' ca' nach begüe lachə'an le'e yoban'. 17 Žlac chacžejlažə' Bedən' bi zejen ca' naquə' de'en ble'idaogüe'ene'enə' besə'əžin beṇə' ca' əbselə' Cornelion' cho'a puert che Simon gocol yidən' bagosə'əṇabe' gan' zo liže'enə'. 18 Nach zižjo gosə'əṇabe' šə le na' zo to beṇə' leczə le' Simon Bed. 19 Pero Bedən' nechone' xbab che de'en ble'idaogüe'ene' catə'əczlə gož Spirit che Diozən' le': —Šonə beṇə' chasyə'əyilje' le'. 20 Gwožə' na' beyetj gwyejlenga'aque' na' bito gaquəžejlažə'o la'anə'əczə cui zjanaque' beṇə' Izrael la' nada' əbselə'əga'aca'ane'enə'.

21 Nach Bedən' beyetje' jəšague' beṇə' ca' əbselə' Cornelion' nach gože' lega'aque': —Nga zoa', nadan' Simon Bedən'. ĵBin' cheyilje nada'?

22 Nach gwse' beṇə' ca' le': —To capitan beṇə' le Cornelio əbselə'e neto'. Le' zdacze' chone' de'e güen na' cho'elaogüe'e Diozən', na' yoguə'əloj beṇə' Izrael ca' chso'e xtiže'e de que naque' beṇə' güen. To angl che Diozən' gože' le' deṇabe' šejo' liže'enə' ničh əgwzenague' chio' šə bin' yo'one'.

23 Nach gwlo'o Bedən' lega'aque' yo'o na' besyə'əga'anlene' le' tže'. Nach beteyon' Bedən' gwyase' gwyejlene' lega'aque' na' gwche'e to čhopə beṇə' Jopen' beṇə' chso'ənilažə' Jesocristan'.

24 Na' ža əgwchop žei besə'əžine' Sesarean'. Na' Cornelion' bačh ntobe' bišə' ljuežje' na' beṇə' ca' nžaguəche' migw, baže'e liže'enə' chesə'əbeze'. 25 Na' catə' bžin Bedən' liž Cornelion' le'e bchojte Cornelion' bšague'ene' na' bzo xibe' laogüe'ene' be'elaogüe'ene'. 26 Na' Bedən' bosə'ože'ene' gože'ene': —Bezoža'. Leczə beṇə'ch nada'.

27 Na' ne'e cho'elene' le' dižə'an ca' gwyo'e lo'o yo'on na' ble'ine' beṇə' zan baža' lo'o yo'onə'. 28 Nach gože' lega'aque': —Le'e nezczle de que lei che neto' beṇə' Izrael nan de que bito cheyalə' šo'oto' liž beṇə' cui zjanaquə beṇə' Izrael na' nan bito cheyalə' gonto' txen len le'e cui nacle beṇə' Izrael. Pero bačh bzejni' Diozən' nada' de que ni tozə beṇə' cui cheyalə' gona' xbab che' de que naque' beṇə' zban par šo'a liže'enə'. 29 De'e na'anə' catə' bselə'əle beṇə' ca' bedəsə'əxi' nada' bito goquəžejlažə'a šə naclə gona' sino babida' do lažə'a na' na'a che'enda' ənezda' ĵbin' gwnio' nada'?

30 Nach Cornelion' gože'ene': —Na'a chac tap ža leczə do cheda šonə zoa' sin cui bi naogua', na' chona' orasyon liža' nga, catə'əczlə ble'ida' to beṇə' byo laogua'anə' nyaze' to lachə' de'e chey che'eni'. 31 Nach gože' nada': “Cornelio, ca naquə' orasyon chio'onə' chono', bačh bzenag Diozən' len na' nezene' chnežjo' de'e chyažj chchine beṇə' yašə'. 32 Bselə' to čhopə beṇə' žjasə'əxi'e to beṇə' zo Jopen' beṇə' le Simon Bed. Zoe' liž to beṇə' leczə le Simon, to beṇə' gocol yid. Liž beṇə' gocol yidən' zon galə'əzə cho'a nisda'onə'. Na' catə' la' Bedən' ližo' nga güe'elene' le' dižə'.” 33 Nachən' le'e bselə'ətia' beṇə' ca' par bedə'əsə'əxi'e le', na' choxcwlientio' de'en bačh bido'. Na' nezczle Diozən' de que yoguə'əto' nita'əto' əgwzenagto' yoguə'əlojte de'en baben Diozən' mendad ənao'.

Bedən' be'e dižə' liž Cornelion'

34 Nach Bedən' gwzolaogüe' be'e dižə'an gwne': —De'e li bačh nezda' notono nla' beṇə' ənacho nzo Diozən' le' to šla'azə. 35 Sino que gatə'ətezə beṇə' nasyon con beṇə' chso'elao' Diozən' do yichj do lažə'əga'aque' na' chso'one' de'e güen,

Diozən' chebeine' lega'aque'. ³⁶ Diozən' bsele'e Jesocristən' par naque' Xan yogua'əlol beṇə', na' bsele'ene' entr neto' beṇə' Izrael, na' gwdixjue'ine' neto' de que gwaqua soto' binlo len le' šə gonlilažə'əto' Xi'ine' Jesocristən'. ³⁷ Nezczele can' goquə Galilean' na' doxen Jodean'. De'e Juannə' gwdixjui'e xtižə' Diozən' na' bchoe' beṇə' nis. Na' gwdechlə Jeso'os beṇə' Nasaretən' gwdixjui'e xtižə' Diozən'. ³⁸ Diozən' gwleje' Jeso'osən' par chaclene' chio'o beṇəch na' be'ene' Spirit che'ene' na' yelə' chnabia'. Na' gwda Jeso'osən' bene' de'e güenə' na' beyone' yogua'əlol beṇə' ca' chsaquə'əzi' gwxiye'ene', cheda' Diozən' zoe' len le'. ³⁹ Neto' nezeto' na' cho'eto' dižə' ca' naquə yogua' de'e güenna' de'e ben' Jeso'osən' na' de'en bsed blo'ine' Jodean' na' Jerosalennə', na' leczə ble'ito' can' gwso'te'ene' boso'ode'ene' to le'e yag coroz. ⁴⁰ Pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca' beyon ža na' ben Diozən' par nič Jeso'osən' blo'e laogüe' neto'. ⁴¹ Caguə yogua'əlol beṇə' besə'əle'ine' Jeso'osən' cata'ən bebane' ladjo beṇə' guat ca', pero Diozən' gwleje' neto' par cho'eto' xtiže'ene' na' bene' par nič ble'ito'one'. Na' neto' güe'ej gwdaolento'one' txen gwde bebane' ladjo beṇə' guat ca'. ⁴² Na' Jeso'osən' bene' mendad chixjue'ito' beṇəchən' de que Diozən' əbzoe' le' par əchoglaogüe'en che yogua'əlol beṇə' šə non' napə dolə', beṇə' ca' zjəmban na' beṇə' ca' bagwsa'at, na' neto' cho'eto' dižə' de que can' gone'. ⁴³ Na' libr ca' de'en boso'ozoj yogua' profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'ate zjənyojən chesə'ənan de que nota'ətezə beṇə' so'onlilažə' Jesocristən' Diozən' yezi'ixene' xtolə'əga'aque'ene'.

Spirit che Diozən' gwyo'on lo'o yichjla'azdao' balə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael

⁴⁴ Ne'e cho'ete Bedən' dižə'ən ca' cata' Spirit che Diozən' gwyo'on lo'o yichjla'azdao' yogua' beṇə' ca' choso'ozenag dižə' de'en choe'ene'. ⁴⁵ Na' beṇə' Izrael ca' chso'onlilažə' Jesocristən', beṇə' ca' žag Bedən' cata'ən besə'əžine' liž Cornelion', besyə'əbanene' de que Spirit che Diozən' gwyo'on lo'o yichjla'azdao' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ⁴⁶ Gwsa'acbe'ine' gwyo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'azdao' beṇə' ca' ža' liž Cornelion' cheda' gwso'elaogüe'e Diozən' na' gwso'e gwde gwdele dižə' de'en cui gwse'ejni'ine'. ⁴⁷ Nach Bedən' gože' beṇə' Izrael ca' žague': —Bito bi de de'e gwžon yesə'əchoa beṇə' quinga nisən', la' nacbia' bazo Spirit che Diozən' len lega'aque' can' zon len chio'o.

⁴⁸ Nach Bedən' bene' mendad gosə'əchoe' nis par gosə'əneze beṇə' de que chso'onlilaže'e Jesocristən'. Na' gwsa'atə'əyoine' le' par bega'əne' yeto čhopə ža.

11

Bedən' gože' beṇə' Jerosalen ca' can' goquən'

¹ Na' apostol ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' ža' Jodean' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' gwse'ene' de que leczə len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bachso'one chęga'aque' xtižə' Diozən'. ² Nach Bedən' beze'e beyeje' Jerosalennə' gan' nitə' beṇə' Izrael ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' gwsa'acyože' le'. ³ Gwse'ene': —čBixchen' bagwyęjo' gan' ža' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' jtaolęga'aco'one'? Malən' babeno'.

⁴ Nach Bedən' gwzolaogüe' be'elene' lega'aque' dižə'ən tcho'a tšao' ca' naquən' goquə che', gože': ⁵ —Lao zoa' lao' syoda Jopen' chona' orasyon Diozən' bene' par nič ble'idaogüe'eda' ca' to lachə' xen nchej dapte squinei ca' chetjən le'e yoban' za'an gan' zo'ana'. ⁶ Na' bgüiayana'an na' ble'ida' lo'ina' ža'an bia yixə' ca'

chaš yežlyon' bia žia tap ni'a ne'i, na' ble'ida' bia zjənxobə le'i lao yo, na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' na' bałə bia ca' zjənacob bia əznia. ⁷ Na' benda' gwna Diozən' nada': "Gwyas Bed, na' bet bia ca' gwdao." ⁸ Nach božia'an gwnia': "Xana', bito gaoga'aca'ab. Ni šlinzə cuiṇə' gaogua' bia zban ca' zjənac ca' chedə' cui de lsens len lei cheto'onə'." ⁹ Na' de'e əgwchop lase Diozən' gwne': "Bian' bačh gwnia' gaogo' bito əṇao' de que zjənacob bia zban." ¹⁰ Šon' ši'i gože' nada' ca' nach begüe lachə'an le'e yoban'. ¹¹ Ze'e beyož ble'idaogüe'eda' de'enə' cata' bla'ac šonə beṇə' byo gan' zoa'anə' beṇə' za'ac Sesarean'. ¹² Na' Spirit che Diozən' bzejni'in nada' de que cheyalə' ša'alenga'aca'ane' sin cui gaquəžejaža'a, na' gwchi'a beṇə' bišə'əcho quinga xop gwyejto', na' bžinto' Sesarean' liž ben' le Cornelio. ¹³ Nach Cornelion' be'elene' neto' dižə' can' blo'e lao to angl le' liže'enə' na' anglən' gože'ene': "Bselə' beṇə' əžja'ac syoda Jopen' žjasə'əxi'e to beṇə' le Simon Bed. ¹⁴ Be'ena' əne' le' na' family chio' nac gonle par ničh yechojle xni'a de'e malən'." ¹⁵ Nach cata' bžina' liž Cornelion' gwzolaogua' bi'a dižə'an len lega'aque', na' Spirit che Diozən' bedəson lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' can' babedəson len chio'o. ¹⁶ Nach jsa'alaža'a xtižə' Xancho Jesocrisən' can' gwne': "De'e zaque'enə' can' ben Juannə' bchoe' beṇə' nis, pero de'e zaquə'əche' gac chele ca de'en yedəso Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' nabi'a'an le'e." ¹⁷ Na' ca naquən' baben Diozən' par ničh zo Spirit che'enə' lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə' can' babene' len chio'o, nabi'a' zon len notə'ətezcho chonlilažə'əcho Xancho Jesocrisən'. Na' ĺnoxə naca' nada'anə' par gwžona' gon Diozən' de'en chene'ene' gone'?

¹⁸ Na' ca beyož bosə'ozenague' xtižə' Bedən' bitoch bi bi gosə'əne' contr Bedən' de'en gwyeje' liž Cornelion', sino gwso'e yelə' choxčwlen che Diozən', gosə'əne': —Na'a nezecho de que lecə len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael chazlažə' Diozən' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' ničh əgwnežjue' yelə' mban zejlicane chega'aque'.

Beṇə' ca' chso'elao' Jesocrisən' Antioquian' gan' mbane Siria

¹⁹ Na' gwde gwso'ot beṇə' blaο che beṇə' Izrael ca' Estebannə' gosə'əzolaoga'aque' bosə'očhi' bosə'osaquə'əchgüe' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisən' nach beṇə' ca' chso'onlilaže'ene' gwsa'asə'asə' balə' ja'aque' do Fenisia, do Čipre na' do Antioquia ga mbane Siria. Na' lao chesə'əde'enə' bosə'osed bosə'olo'ine' con beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael xtižə' Jeso'osən', bito bosə'osed bosə'olo'ine'en beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ²⁰ Pero na' to čopə beṇə' Čipre na' beṇə' Sirene beṇə' chso'onlilažə' Jesocrisən' cata' lecə besə'əxonje' ja'aque' Antioquian', na' na' gosə'əzolaogüe' gosə'əyixjue'ine' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael dižə' güen dižə' cobə che Xancho Jesocrisən'. ²¹ Na' Xančon' goclene' lega'aque' len yelə' guac che'enə' na' beṇə' zan gosə'əbejyichje' costombr chega'aque' de'en zjənaogüe' na' gwso'onlilaže'e Xančon'.

²² Na' cata' gwse'ene beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisən' Jerosalennə' ca' naquən' bachac Antioquian', nach bosə'ose'e Bernaben' par gwyeje' Antioquian'. ²³ Na' cata' bžin Bernaben' Antioquian' ble'ine' de que de'e li bago-clenchgua Diozən' beṇə' ca, na' lechgualə bebeine'. Nach gwṇeyoine' lega'aque' ničə'ətežə nite'e yosə'ozenague' che Xančon' do yichj do lažə'əga'aque'. ²⁴ Bernaben' naque' to beṇə' güen, na' chonlilažə'əchgüe' Jesocrisən' na' Spirit che Diozən' chnabi'a'an yichjla'aždaogüe'enə'. Na' de'e na'anə' zanch beṇə' Antioquian' gwso'onlilaže'e Jesocrisən'.

²⁵ Gwde na' Bernaben' gwze'e zde' Tarson' par jəyedilje' Saulən, nach catə' beželene' le', gwche'ene' Antioquian'. ²⁶ Na' gosə'ənite'e Antioquian' tğüiz gwso'one' txen len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elao' Jesocristən' na' boso'osed boso'olo'ine' beṇə' zanch. Na' Antioquia na'atequən' gwzola boso'osi'e beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' beṇə' cristian chedə' choso'ozenague' che Cristən'.

²⁷ Lao nitə' Bernaben' na' Saulən' Antioquian' besə'əžin balə beṇə' Jerosalen beṇə' chsa'aš choso'ozenene' de'en bagož Diozən' lega'aque'. ²⁸ Na' entr beṇə' ca' besə'əžinnə' to beṇə' le Agabo gwzeche' lao beṇə' ca' zjəndopə zjənžag chso'elao' Jesocristən' be'e dižə' can' babzejni'i Spirit che Diozən' le' de que doxenlə yežlyon' gatə' to bgüin juisy. Na' catə' bžin ža gwnabia' ben' le Claudio doxen gan' mbane Roma, cana' goc bgüinnə' can' gwna Agabon'. ²⁹ Nach beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elao' Jesocristən' Antioquian' boso'oxi'e yesə'ətobe' mech par niç yosə'əsele'en əsa'aclene' beṇə' ljuežjga'aque' ca' chso'elao' Jesocristən' gan' mbane Jodean'. Na' boso'oxi'e de que to toe' yoso'onežjue' segon ja'aquə'ətə' de'e gaquə yoso'onežjue'. ³⁰ Na' gwso'one' can' boso'oxi'enə' nach boso'osele'e Saulən' len Bernaben' Jodean' par jəsə'ənežjue' mechən' beṇə' ca' zjənaque' comisyon che beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə'.

12

Gwso'ote' Jacobən' na' gosə'əyixjue' Bedən' ližyan'

¹ Na' ca tyempən' Rei Erodən' bene' contr beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' bene' mendad gosə'əzene' bale' na' boso'ochi' boso'osaque'e lega'aque'. ² Nach bene' mendad gwso'ote' Jacob beṇə' bišə' Juannə' gosə'əçhogue' yene'en len spad. ³ Na' goche'i Rei Erodən' chesyə'əbei beṇə' Izrael ca' de'en bene' mendad gwso'ote' Jacobən', nach bene' mendad gosə'əzene' Bedən' catə' bžin tyemp che lni pascon', lnin' catə'ən chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nçhiçə. ⁴ Nach Erodən' gwdixjue' Bedən' ližyan' na' bsele'e ši'into soldad beṇə' gwsa'ape' ližyan', tap güeje' do ža do yel. Erodən' bene' xbab cueje'ene' ližyan' te lni pascon' par gone' yelə' jostis che' lao lcue' na' so'ote'ene'. ⁵ Soldad ca' gwsa'apə'əçhgüe' Bedən' lao die' ližyan', pero na' ca naquə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' gwso'onchgüe' orasyon lao Diozən' par Bedən'.

Diozən' bebeje' Bedən' ližyan'

⁶ Na' to že' ca gwxežə ngüia Erodən' cueje' Bedən' ližyan' par so'ote'ene', Bedən' de' chtase' ladjo çhopə soldad na' ncheje' çhopə gden, na' lecza nitə'əte soldad beṇə' chsa'ape' cho'a puert che ližyan'. ⁷ Catə'əczla to de repentzə to angl beṇə' bsele' Xancho Diozən' bžine' lo'o ližyan' gan' de Bedən', na' gwyeni'ichgua lo'o ližyan'. Anglən' bte' cuit le'e Bedən' bosbane'ene' gože'ene': —Na'atec na'a gwyas.

Na' lao or na' le'e besyə'əyežte gdenṇə' zjənchej na' Bedən'. ⁸ Nach gož anglən' le': —Bego'o dobey chio'onə' na' bolej xelo'on.

Nach ben Bedən' ca'. Nach goze' anglən' le': —Bechelə xadon chio'onə' na' beyo'o len nada'.

⁹ Nach bechoj Bedən' zenaogüe'ene', pero bito goche'ine' šə de'e li angl nan' chon ca' len le', con goquene' šə chle'ida'ogüe'ene'. ¹⁰ Beyož besyə'ədie' çhop cuente gan' nita' soldad ca' chsa'ape' ližyan', besyə'əžine' gan' zo puert saguannə' de'en naquə de ya gan' chəsə'əchoje' par chja'aque' lao syodan', con to gwłazzə puertən' byaljon par niç besyə'əchoje', na' ca to cuadr

babesa'aque' nach anglən' bocua'ane' Bedən' toze'. ¹¹ Cana'ach goche'i Bedən' de que de'e li babechoje' ližyan', nach gwne': —Bacheyache'ida' de'e ličza Xana' Diozən' babsle'e angl che'enə' par bosle' nada' lao na' Erodən' na' lao de'e ca' chsa'aque' beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' so'one' len nada'.

¹² Na' nechonte Bedən' xbabən' ca' gwze'e gwyeje' liž Maria xna' Juan ben' leca' le Marcos. Na' liž Maria na' zjəndopə zjənžag beṇə' zan chso'one' orasyon. ¹³ Nach bsiže' cho'a puert saguanna' na' le'e bchojte to bi'i no'olə le Rode par jəgüiabo' no de'enə'. ¹⁴ Na' catə' bžimbo' par əsaljwbo' puertən' beyombia'abo' ši'i Bedən' na' de'e tant bebeibo' bito bsaljwbo' puertən' sino beyejdobo' gan' ža' beṇə' ca' jəyeyežbo' lega'aque' de que Bed nan' zecha cho'a puertən'. ¹⁵ Nach beṇə' ca' gwse'e: —ĵEcaguə chac tonto'onə'?

Pero lebo' gwzoczbo' segor de que le'enə'. Nach lega'aque' gwse'ebo' de que to angl beṇə' chapə chye' Bed na'anə'.

¹⁶ Pero Bedən' ne'e chsižcze' cho'a puertən'. Nach ja'aque' par boso'osaljue'. Catə'əczla besə'əle'ine' de que le'enə' besyə'əbanene' xte juisy. ¹⁷ Nach Bedən' bene' señy len ne'enə' par nič gwnite'e žizə boso'ozenague' be'e dižə' can' goquə bebej Xancho Diozən' le' ližyan'. Nach leca' gože' lega'aque' de que cheyałə' yesə'əzenene' Jacobən' na' yeziquə'əchlə beṇə' lježžga'aque' ca' can' bagoquan'. Nach beze'e zjəyede' ga yoblə.

¹⁸ Nach catə' gwye'eni'nə' yelə' goban juisy gwnitə' soldad ca' na' gwso'echgüe' dižə' gosə'əne' bixaczxa goquə len Bed na'anə'. ¹⁹ Na' ca naquə Rei Erodən', bene' mendad jəsyə'ədilje' Bedən' na' gwṇabene' soldad gop ca' nac goquan' bele'. Pero soldad ca' bitobi rson boso'onežjue'. Nach bene' mendad gwso'ote' soldad ca'. Nach gwza' Erodən' Jodean' par jzoe' Sesarean'.

Got Rei Erodən'

²⁰ Erodən' ža, chža'achgüe' beṇə' Tiro na' beṇə' Sidon ca'. Beṇə' ca' besə'əyazjene' yesə'əzi'e de'en əse'ej əsa'ogüe' gan' chnabia' Erodən'. De'e na'anə' boso'ocodə lježž beṇə' Tiron' na' beṇə' Sidon ca' par jəsə'ənežjue' Blaston' to regal, ben' naquə lao ne'i liž Erodən' nach Blaston' gwne' fabor lega'aque' lao rein'. Gwso'one' ca' par nič bzenag rein' čhega'aque' catə' ja'aque' laogüe'enə' jəsə'əṇabe' yesyə'anite'e binlo len le'. ²¹ Nach Rei Erodən' bžie' bia' to ža əgwto'be' lega'aque' par əgwzoe' lban laoga'aque'enə'. Na' catə' bžin žan' rein' gwyaze' xalane' de'en naquə xoche de'en chaze' catə' chone' yelə' jostisən' nach gwchi'e xišne'e gan' chnabi'e na' bzoe' lban lao beṇə' ca' že'e ža'anə'. ²² Nach beṇə' ca' gwso'osye'e gosə'əne': —Diozən' cho'e dižə' caguə benachən'.

²³ Na' lao or na' bselə' Xancho Diozən' to angl par nič bene' ca' gocšene rein' gwžia beł bia lo'o le'enə' na' gote'. Goc che' ca' čhedə' be'e latjə gwso'elao' beṇə' le' lguə'a əso'elaogüe'e Diozən'.

²⁴ Pero ca' naquə xtižə' Xancho Jesocristən' gosə' gwłaljəchən na' beṇə' zanch gwse'ejle'e čhein'.

²⁵ Na' Bernaben' len Saulən' beyož gwso'one' yoguə' de'en naquə so'one' Jerosalennə' nach besa'aque' jəya'aque' Antioquian'. Na' gosə'əche'e to beṇə' le Juan na' lete' Marcos.

13

Bernaben' na' Saulən' ja'aque' jəsə'ədixjui'e xtižə' Jesocristən' yež zita'

¹ Na' entr beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' Antioquian' zjəlen beṇə' chəsə'əzenene' beṇə' yoblə bi de'e che'e Diozən' lega'aque',

na' zjälēn beṇə' choso'osed choso'olo'ine' xtižə' Diozən'. Na' lega'aque' Bernaben', na' Simon ben' zjānsi'e Negr, na' Losio beṇə' Sirene, na' Saul, na' Manaen. Na' Manaenna' bgolə gwcha'ogüē' t xen len Rei Erodən' ben' gwnabia' Galilean'. ² Na' to ža cui bi zjāne'ej zjānao beṇə' ca' chso'onlilazə' Jesocrisṭən', zjāndopə zjānzague' chso'one' orasyonṇə'. Catə'aczlə gož Spirit che Diozən' lega'aque': —Lecuej Bernaben' len Saulən' par so'one' xšina'anə' con gatə'atezə selə'əga'aca'ane'. ³ Nach beṇə' ca' gwso'onche' orasyonṇə' sin cui zjāne'ej zjānaogüē', nach bosə'o'xoə na'aga'aque'enə' yichj Saulən' len yichj Bernaben'. Gwso'one' ca' par gosə'əgüē'e xšin Diozən' lao na' Bernaben' len Saulən'. Gwde na' bosə'o'ozeine' lega'aque' dižə'.

Apostol ca' gwso'e xtižə' Jesocrisṭən' Chipre

⁴ Nach Spirit che Diozən' bselə'an Bernaben' len Saulən' yež gan' nzi' Seleusia. Na' na' gwso'e lo'o barcon' par besə'əžine' Čhipre. Na' Čhipren' naquən to isla de'en chi' lo'o nisdə'onə'. ⁵ Besə'əžine' yežən' nzi' Salamina gan' mbane Čhipren' na' gosə'əzolaogüē' gosə'əyixjui'e xtižə' Diozən' lo'o yo'oda'o' che beṇə' Izrael ca'. Na' zjānche'e Juan ben' leczə le Marcos par chaclene' lega'aque'. ⁶ Na' ca' gwsa'aše' gosə'ədie' doxen Čhipren' par besə'əžine' gan' ne' Pafos. Na' Pafos na' jəsə'ədie' to beṇə' goža' le' Barjesos. Naque' beṇə' Izrael na' chxoayague' ne' de que chzenene' bi de'en che' Diozən' le'. ⁷ Barjesosən' naque' migw che gubernador ben' le Sergio Paulo. Sergio Paulən' naque' to beṇə' chejni'ichgüēi. Na' le' goxe' Bernaben' na' Saulən' chedə' gone'ene' yoso'ozenene' le' xtižə' Diozən'. ⁸ Na' Barjesosən' leczə nzi' yeto le Elimas, zejen dižə' beṇə' goža'. Le' gone'ene' cui šejle' Sergio Paulən' xtižə' Bernaben' na' Saulən'. Nach bžone' par cui yoso'osed yoso'olo'i beṇə' ca' xtižə' Diozən'. ⁹ Na' ca naquə Spirit che Diozən' chnabia'achguan yichjla'azda'o' Saulən', ben' leczə le Pab, nach bcos laogüēn' bgüiachgüē' Elimasən'. ¹⁰ Nach gože'ene': —Naco' xi'in gwxiye'enə' yelə' goxoayag čhio'onə' na' yelə' beṇə' mal čhio'onə'. Bitə' chazlažo' bitə'atezə de'e güenna' na' bitə' chbezo' can' chžono' yesə'ənao beṇə' dižə' li che Xanto' Diozən'. ¹¹ De'e na'anə' Xanto' Diozən' gone' castigw čhio' na' əcho'lo' to tyemp, cui gaquə' le' ido' be'eni'inə'.

Nach le'e əgwčholte', gwde ca' to bejw lo'o jelaogüē'enə', nach gwzolaogüē' chgan chtohe' cheyljle' no goxə' ne'enə' par yegüē'ene' nez. ¹² Gubernadorən' ble'ine' can' goquən' na' gwyejle'e xtižə' Xancho Jesocrisṭən', na' be-banchgüēine' can' nanṇə'.

Pabən' na' Bernaben' ja'aque' Antioquia gan' mbane Pisidia

¹³ Nach Pabən' len beṇə' ca' nžague'enə' besə'aque' Pafosən' gwso'e lo'o barcon' par besə'əžine' gan' nzi' Perge distrit che Panfilia. Na' Juan ben' leczə chse'e Marcos gwlejjichje' lega'aque' beyeje' Jerosalenna'. ¹⁴ Na' Pabən' len Bernaben' gwsa'aque' Pergen' na' besə'əžine' Antioquian' distrit che Pisidia. Na' catə' bžin ža dezcanzən' ja'aque' yo'oda'onə' na' jesə'əchi'enə'. ¹⁵ Na' ca beyož bguab libr gan' nyoj lei che Diozən' na' de'en bosə'o'ozə de'e profet beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana', beṇə' ca' zjānaquə gwnabia' che yo'oda'onə' bosə'osele'e to beṇə' gan' chi' Pabən' len Bernaben' na' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə' šə de bi dižə' chene'ele güē'ele əneyoile beṇə' quinga, guaquə ənalēn n'a.

¹⁶ Nach gwzoža' Pabən' na' bene' señy len ne'enə' par ničh nite'e žizə yoso'ozenague', nach gwzolaogüē' gwne': —Le'e beṇə' Izrael na' nota'atezəchle chapple Diozən' respet, le'e gwzenag. ¹⁷ Ca naquə Diozən' ben' cho'elao' chio'o beṇə' Izrael gwleje' de'e xaxta'ocho ca' par bene' lega'aque' to nasyon xen catə'an ne'e nite'e zjānaque' beṇə' zita' Egipton', pero bžin ža bebej

Diozən' lega'aque' Egipton' len yelə' guac che'enə'. ¹⁸ Na' ca čhoa iz bguo'o bchejlaže'e len lega'aque' žlac gwsa'aše' latjə dašan'. ¹⁹ Diozən' bonitlaogüe' gažə nasyon gan' ne' Canaan par nič bnežjue' de'e xaxta'ocho ca' yežlyon'. ²⁰ Diozən' bene' ca gosə'ade tğüeja tğüeja beŋə' gwnabia' ca' gwso'on yelə' jostis čhega'aque'enə' lao tap gueyoa šiyon iz, xte bžinte tyemp che de'e profet Samuelən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. ²¹ Nach gosə'əŋabe' so to rei par nabi'e lega'aque' na' Diozən' bnežjue' lega'aque' Rei Saulən' par gwnabi'e čhoa iz. Saulən' goque' xi'in ben' gwle Sis, beŋə' goljə lao dia che Benjamin. ²² Gwde na' Diozən' bocui'ize'e Saulən' nach bzoe' Rei Dabin' xi'in Jese par gwnabi'e. Na' Diozən' gwne' che Rei Dabin': "Bač ble'ida' Dabi xi'in Jesen', yičhja laždaogüe'enə' naquən tozə len yičhja aždaogua'anə'. Le' gone' yoguə'əlo' can' che'enda'anə'." ²³ Nach lao dia che Rei Dabin' gwlej Diozən' Jeso'osən' na' bene' par nič chac yebeje' chio'o beŋə' Izrael xni'a de'e malən' can' bene' lyebe. ²⁴ Antslə ze'e solao əgwsed əgwlo'i Jeso'osən', de'e Juannə' gwdixjui'e lao yoguə' beŋə' Izrael ca' de que cheyalə' yesyə'ədiŋjene' xtolə'əga'aque'enə' na' yesə'əchoe' nis. ²⁵ Na' catə' bžin ža beyož ben de'e Juannə' yoguə'əlo' de'en yo'o lao ne'e gone', gože' beŋə' ca': "Nada' bito naca' ben' chonle' xbab naca'. Caguə' nada'anə' ben' chbežle par gaqualene' nasyon čhechon'. Ze'e za' be'enə' na' de'e tant zaquə'əche' ca' nada' xte bito zaca'a par lečhja' xele'enə'."

²⁶ Beŋə' bišə', chio'o naccho xi'in dia che de'e Abraannə' na' entr chio'o nitə' yebalə beŋə' čhsa'apə Diozən' respet la'anə'əczə cui zjanaque' beŋə' Izrael. Par chio'onə' bselə' Diozən' dižə' can' gonjilažə'əcho Jeso'osən' par yebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ²⁷ Beŋə' Jerosalen ca' na' beŋə' gwnabia' čhega'aque' ca' bito gwsa'ache'ine' de que Diozən' bsele'e Jeso'osən'. Bito gwse'əjni'ine' de que che Jeso'os nan' bosozoj de'e profet ca' beŋə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' le'e libr ca' choso'olabe' lo'o yo'odao' ca' yoguə' ža dezcanz. Na' de'en gosə'əchoglaogüe'en gwso'ote' Jeso'osən' goc complir can' nyojən. ²⁸ Sin cui bi xtolə' Jeso'osən' gotə', gosə'əŋabene' Pilatən' gone' mendad so'ote'ene'. ²⁹ Beyož gwso'one' complir yoguə'əlo'lte segon can' nyoj Xtižə' Diozən' gaquə' che', beŋə'əžin beŋə' bosyo'oletje'ene' le'e yag corozən' na' bosə'əcuəše'ene'. ³⁰ Pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beŋə' guat ca'. ³¹ Na' nitə' beŋə' ca' əja'aclen Jeso'osən' Galilean' par Jerosalennə' na' beyož bebane' ladjo beŋə' guat ca' gwdalene' lega'aque' zan ža. Na' lega'aque'enə' chso'elene' beŋə' dižə' de que de'e li mbancze'enə'.

³² De'e na'anə' leczə neto' chyixjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə che Jeso'osən' par nič ənezele de que bač goc complir lyebe de'en ben Diozən' len de'e xaxta'ocho ca'. ³³ Na' chio'o naccho xi'in dia čhega'aque'enə' nezecho baben Diozən' complir lyebe de'en bene' len lega'aque' ca' de'en bolis bosbane' Jeso'osən'. Goc can' nyojən' le'e Salmo əgwchopen' nan: "Le' naco' xi'ina'. Neža babena' par nič solao nabi'o len nada'." ³⁴ Na' nyojəchczə Xtižə' Diozən' ga yoblə nan: "Gona' güen len le'e can' bena' lyebe len de'e Rei Dabin'." Na' de'en nan ca' zejen de que Diozən' gwne' yolis yosbane' Jeso'osən' ladjo beŋə' guat ca' na' bitoch güe'e latjə gat Jeso'osən' de'e yoblə. ³⁵ Le'egatezə ca' yeto part yoblə che Salmosən' nan: "Nezda' bito go'lo latjə gožə' cuerp čhia'anə', nada' naca' xi'inə' na' naquə la'aždaogua'anə' xi'ilažə' juisy." ³⁶ Žlac bguan de'e Rei Dabin' ža, goclene' de'e xaxta'ocho ca' con can' gone'e Diozən', na' catə' gote' bosə'ocuaše'ene' ga bazjəngašə' de'e xaxta'ocho ca' bagwsa'at, na' gožə' cuerp che'enə'. De'e na'anə' nezecho de que caguə' nyoj Salmosən' che cuine'en. ³⁷ Jeso'osən' ben' bolis bosban Diozən', le'enə' cui gožə' cuerp che'enə'. ³⁸ Na' cheyalə' ənezele beŋə' bišə', Jeso'osən' ben' cho'a dižə' čhei chezi'ixene' xtolə'

benə' ca' chso'onlilažə' le'. ³⁹ Bito chac n̄itlao xtolə' chio'o benəch por ni che choncho bi de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən', pero notə'ətezcho šə chonlilažə'əcho Jesocristən', Diozən' chnitraogüe' xtolə'əcho ca'. ⁴⁰ Le'e gapə cuidad par cui gac chele can' boso'ozoj de'e profet ca' benə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' gan' nan:

⁴¹ Le'e gon xbab, le'e chonle borl,
gwžin ža cuiayi'ile por ni che de'e cui chejle'ele.
Le'e yebane, chedə' nada' Dioz ze'e gona' de'e zaquə' yebanele tyemp nga zole
na'a,

na' bito šejle'ele la'anə'əczə šə no əna le'e can' gaquən'.

Can' gwna Pabən' bzejni'ine' benə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə'.

⁴² Beyož bzejni'i Pabən' benə' Izrael ca' nach besyə'əchoje' lo'o yo'oda'onə'. Benə' ca' cui gwsa'alje' benə' Izrael sino gwso'on cuinga'aque' benə' Izrael gwsa'atə'əyoine' Pabən' len Bernaben' par əžja'aque' de'e yoblə yežag xman ža dezcanzən' žjəsə'əzejni'ine' lega'aque' de'e yoblə. ⁴³ Benə' zan benə' Izrael ca' na' benə' zan benə' bagwso'on cuinga'aque' benə' Izrael gwse'ejle'e de'en choso'osed choso'olo'i Pabən' len Bernaben' catə'an besyə'əžəše'. Na' Pabən' len Bernaben' gosə'əneyo'ine' lega'aque' par nič n̄itə'ətezə n̄ite'e so'onlilažə'e Jesocristən' ben' bselə' Diozən' par chaclene' chio'o.

⁴⁴ Na' catə' bežag xman ža dezcanzən', casi yoguə'əloj benə' lao' syodan' besə'əžag par boso'ozenague' xtižə' Diozən'. ⁴⁵ Pero benə' Izrael ca' cui chso'onlilažə' Jesocristən' besə'əle'ine' catec benə' zannə' nžag na' gwsa'acxi'ine', nach gosə'ənelaogüe' contr Pabən' na' gwso'onle'ega'aque' che dižə'an chzejni'i Pabən'. ⁴⁶ Nach Pabən' len Bernaben' sin cui chəsə'əžebe' gwse'e benə' ca': —Babento' complir can' gone'e Diozən' babzejni'ito' zgua'atec le'e nacle benə' Izrael xtižə'enə'. Pero na' de'en cui chene'ele əgwzenagle ža, zeje dižə' de que bito chene'ele gatə' yelə' mban zejlicane chelen' na' de'e na'anə' əgwzejni'ito'on benə' ca' cui zjənaquə benə' Izrael.

⁴⁷ Xantə' Diozən' bach bene' mendad gonto' can' nyojən nan:

Bach nzoa' le'e par co'ole be'eni' chia'anə' lo'o yichjla'aždao' benə' ca' cui zjənaquə benə' Izrael

par nič benə' ca' ža' doxenlə yežlyon' əsa'acbe'ine' naclən so'one'
nič yesyə'əchoje' xni'a de'e malən'.

⁴⁸ Na' benə' ca' cui zjənaquə benə' Izrael beyož gwse'ene'ene' gwne' ca' besyə'əbeine' nach gosə'əne' güenchguczən' naquə xtižə' Diozən'. Nach yoguə' benə' ca' bagwlej Diozən' par gatə' yelə' mban zejlicane chęga'aque'enə' gwso'onlilažə'e Jesocristən'. ⁴⁹ Ca' goquə gosə' gwllaljə xtižə' Xancho Jesocristən' doxen distritən'. ⁵⁰ Pero na' benə' Izrael ca' cui gwso'onlilažə' Jesocristən' boso'ota boso'one' benə' blao che syodan' na' no'olə əblao ca' zjənaochgua costombr che benə' Izrael ca' par nič bosyo'olague' Pabən' len Bernaben' na' besyə'əbeje' lega'aque' fuer syodan' na' distritən'. ⁵¹ Nach Pabən' len Bernaben' boso'osi'ins n̄i'aga'aquen' par bežib bište yon' de'en žiannə'. Gwso'one' ca' par boso'olo'e de que bito zjənape' dolə' de'en cui chse'ene benə' ca' yoso'ozenague' che Diozən', nach besa'aque' jəya'aque' gan' ne' Iconio. ⁵² Pero benə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' gwnitə'əchguacze' mbalaz, na' Spirit che Diozən' gwnabia'an yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

14

Pabən' na' Bernaben' besə'əžine' Iconion'

¹ Na' goquən' besə'əžin Pabən' len Bernaben' Iconion' na' ja'aque' yo'odao' che beṇə' Izrael ca' par gwso'e xtižə' Jesocristən' len beṇə' ca'. Na' Spirit che Diozən' goclenan' lega'aque' par gwso'e dižə'ən, na' beṇə' zan beṇə' Izrael ca' gwso'onlilažə'e Jesocristən' na' leczə zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwso'onlilažə'ene'. ² Pero beṇə' Izrael ca' cui gwso'onlilažə' gosə'əgo'oyele'e beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael par niç gwso'one' xbab mal contr Pabən' len Bernaben'. ³ Na' ca' naquə beṇə' zan bagwso'onlilažə' Jesocristən' Iconion', Pabən' len Bernaben' besyə'əga'əne' sša syoda Iconion' par gwso'ecze' xtižə' Xancho Jesocristən' sin cui besə'əžebe'. Na' Xancho Jesocristən' goclene' lega'aque' len yelə' guac che'ena' par niç gwso'one' miłagr na' bichlə de'e besyə'əbane beṇə' niç ca' gwsa'acbeine' de que dižə' lin' chsoe' Pabən' len Bernaben' na' de que lechgualə nži'ilažə' Xancho Jesocristən' beṇə'əčan'. ⁴ Na' beṇə' ca' ža' lao' syodan' gwsa'aque' çhoplə. Bałe' gosə'əde'e beṇə' Izrael ca' na' bałe' gosə'əde'e apostol Pabən' len Bernaben'. ⁵ Nach yoguə' beṇə' ca' cui gwsa'azlažə' can' choso'osed choso'olo'i apostol ca', beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, gosə'ənite'e yelə' goxia' len jostis ca' par so'one' contr Pabən' len Bernaben' na' yoso'ošiže'e lega'aque' yej. ⁶ Pero ca' naquə Pabən' len Bernaben' gwsa'acbeine' can' bazjəngüia beṇə' ca' so'one' len lega'aque', nach besyə'əsa'aque' jəya'aque' gan' ne' Listra na' Derbe, na' yeziquə'əchlə yež ca' gan' mbane Licaonia. ⁷ Na' boso'ozentezene' dižə' cobə che Jesocristən' gatə'ətezə ja'aque'.

Boso'ošiže'e Pabən' yej lao zoe' Listran'

⁸ Na' Listra na' jəsyə'ədie' to beṇə' nxiṇje' dezd goljte', con cui bi bi fuers balor əgwsa'ate'e ni'e ca' par se'e. ⁹ Na' chi'iteze' chzenague' çhoe' Pabən' dižə'əna'. Nach Pabən' bgüie'ene' na' goçbe'ine' chejle' be'ena' de que Diozən' nape' yelə' guac par gone' ca' gaquə se'e. ¹⁰ Nach Pabən' bolgüiže'ene' clar gože'ene': —Gwzoža'.

Nach le'e gwzoža'ate be'ena' na' gwzolaö chde'. ¹¹ Beṇə' zan ca' ža'anə' choso'ogüie' can' ben Pabən' na' gosə'əne' dižə' Licaonia: —Baç gwse'etj Xancho ca' chejni'alažə'əcho gan' zocho nga na' lega'aque'en zjənaque' ca' beṇə'əç.

¹² Na' gosə'əne' de que Bernaben' naque' xanga'aque' Jopiter ben' çse'ejni'alaže'e, na' de que Pabən' naque' xanga'aque' ben' nzi' Mercurio çhedə' len' çhoe' dižə'. ¹³ Na' yo'odao' gan' zo xanga'aque' Jopiter ben' çse'ejni'alaže'e zon catezə chso'e lao' syodan'. Nach bçox che Jopiterən' gwze'e nçhe'e go'on ca' na' bazjənone'eb xoche len yej. Nach bçoxən' len beṇə' ca' ža'anə' besə'əžine' gan' niṭə' apostol ca' gwse'enene' so'ote' go'on ca' par se'ejni'alaže'e lega'aque'.

¹⁴⁻¹⁵ Pero apostol Bernaben' len Pabən' catə' gwsa'acbe'ine' can' so'on beṇə' ca', gosə'əçheze' xaga'aque'ena' çhedə' bito gwse'enene' so'on beṇə' lao' syodan' ca'. Gwse'ebe' ladjo beṇə' ca' gwse'e lega'aque' zižjo: —Beṇə' bito gonle ca'. Leczə beṇə'əç neto'. Za'ato' par chyixjue'ito' le'e de que cheyalə' gwsa' yichjla'azda'olen' na' cuejyichjle costombr quinga de'en naole la' lega'aque'ən bito bi zjəzaquə'ən. Cuejyichjga'aclen niç güe'ela'ole Diozən' ben' zo zejlicane, ben' ben' yoban', yežlyon', nisdə'ona', beṇə'əç, bia ca' chsa'aš, na' bitə'ətezə de'en chle'icho le'e yoban', lao yežlyon' na' lo'o nis. ¹⁶ Ca' naquə tyemp ca' de'en bagosə'əde, Diozən' gwdape' yelə' çhxnlažə' ca' de'en gosə'əda beṇə' gwžə' to to nasyon gwso'one' con can' gwse'enene'. ¹⁷ Pero Diozən' syempr zocze' çhone' güen len yoguə'əloł beṇə'əçən' par niç yesə'ənezene' de que zocze'

naque' Dioz. Le'enə' chone' par niçh chac yejon' niçh ca' chac de'en chazcho, na' chatə' de'en che'ej chaocho par niçh socho mbalaz.

¹⁸ Na' la'ana'əczə gwse' Pabən' len Bernaben' beṇə' Lистра ca' de'enə', cane gosə'əzoinə' par niçh cui gwso'ot beṇə' ca' go'on ca' par se'ejni'alaže'e lega'aque'.

¹⁹ Ca' chac xonj beṇə' Izrael beṇə' nitə' Iconio na' Antioquian' gan' mbane Pisidia, besə'əžine' Listran', nach gosə'əgo'oyele'e beṇə' Lистра ca' par gwsa'aque' txen bosə'ošize'e Pabən' yej. Na' gwsa'aquene' šə bach gwso'ote'ene' nach gosə'əxobe'ene' fuerlə syodan'. ²⁰ Pero beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' jəsə'ədobe' gan' de'enə' nach beyase' na' beyeje' lao syodan' de'e yoblə. Nach beteyo beza' Pabən' len Bernaben' par jəya'aque' Derben'.

²¹ Na' lecžə gosə'əyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' lao' syoda Derben' na' beṇə' zan gwso'onlilaže'e Jesocristən'. Gwde na' besyə'əsa'aque' jəsyə'aque' Listran', Iconion' na' Antioquian' de'e yoblə. ²² Na' to to syoda ca' gan' jəya'aque'enə' bosə'otipe' lažə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' gosə'əneyoinə' lega'aque' par niçh nitə'ətezə' nite'e so'onlilaže'e Jesocristən'. Na' lecžə bzejni'ine' lega'aque' de que notə'ətezcho šə chene'echo nabiə' Diozən' chio'o, de'e zan de'e gaquə de'e chi' saquə'əcho. ²³ Na' to to yež can' besyə'ədie'enə' gosə'əbeje' beṇə' golə beṇə' blao par bosə'ogüia bosə'oye' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən'. Na' Pabən' len Bernaben' ze'e yesa'aque' to to yež gwso'one' orasyonnə' txen len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžaguən' sin cui gwsə'ogüe', gosə'ənabe' lao Xancho Jesocristən' gaquəlene' yoguə' beṇə' ca' bach chso'onlilaže'e'ene'.

Pabən' na' Bernaben' jəya'aque' Antioquian' gan' mbane Siria

²⁴ Gwde na' besa'ac Pabən' len Bernaben' na' besyə'ədie' distrit che Pisidia par besə'əžine' distrit che Panfilia. ²⁵ Na' gosə'əyixjui'e dižə' che Jesocristən' yež de'en nzi' Perge gan' mbane Panfilian'. Beyož na' gwsa'aque' ja'aque' gan' ne' Atalia. ²⁶ Na' Atalian' besa'aque' besyə'əyo'e lo'o barcw par besyə'əžine' Antioquian' gan' mbane Sirian' gan' gwsa'aque'. Na' ca naquə beṇə' Antioquia ca' lega'aque' gosə'ənabene' Diozən' gaquəlene' Pabən' len Bernaben' par žjse'ene' xšin Diozən' catə' cuiṇə' əsa'aque' žja'aque' yež ca' par žjse'ene' xšin Diozən' de'en babeyož gwso'one' na'a. ²⁷ Na' catə' besyə'əžin Pabən' len Bernaben' Antioquian', bosyo'otobe' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' nach gwso'e dižə' yoguə'əloj can' goquəlen Diozən' lega'aque' žlac jəsə'ədise' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' na' can' ben Diozən' par niçh beṇə' ca' cui žjənaquə beṇə' Izrael gwso'onlilaže'e Jesocristən'. ²⁸ Šša besyə'əga'ane' gosə'ənite'e len beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Antioquian'.

15

Apostol ca' bosə'oxi'e len beṇə' Jerosalen ca' naclə cheyalə' so'on beṇə' catə' so'onlilaže'e Jesocristən'

¹ Ca tyempən' to çhopə beṇə' gwsa'ac Jodean' besə'əžine' Antioquian' na' gosə'əzolaogüe' bosə'osed bosə'olo'ine' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' de que cheyalə' yesə'əzoe' señy de'en ne' sirconsisionnə' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən' par niçh cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'. ² Pero Pabən' len Bernaben' gwsa'acyože' beṇə' Jodea ca' de'en choso'osed choso'olo'ine' ca'. Nach beṇə' Antioquia ca' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən' gosə'əçhoglaogüe'en de que Pabən' len Bernaben' na' len yeto çhopə beṇə' ljuəžjga'aque' ca' əžja'aque' Jerosalennə' par žjəsyə'ənite'e yelə' goxi'a len apostol ca' na' beṇə'

golə blao che beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə' naclə cheyalə' so'one' che de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' ca'.

³ Nach beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Jesocristən' bosə'osele'e lega'aque' əžja'aque' Jerosalennə'. Na' gosə'ədie' Fenisia na' Samaria na' gwso'elene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' dižə' de que ca naquə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael baboso'oša' yichjla'ažda'oga'aque'ena' par choso'ozenague' che Diozən'. Nach beṇə' Fenisia ca' na' beṇə' Samaria ca' besyə'əbeichgüeine'.

⁴ Na' catə' besə'əžin Pabən' len Bernaben' Jerosalennə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elao' Jesocristən' nach beṇə' golə beṇə' blao čhega'aque' ca' na' apostol ca' besə'əžaglaoga'aque'ene' choso'oguape' lega'aque' diox. Nach Pabən' len Bernaben' gwse'e lega'aque' yoguə'əloł can' bagoclen Diozən' lega'aque'.

⁵ Na' balə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' zjənaque' beṇə' fariseo nach gosə'əzože'e gosə'əne': —Ca naquə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', cheyalə' nita'əga'aque' señy de'en ne' sirconsisionnə' na' cheyalə' so'one' can' na lei de'en bzəj de'e Moisezən' la'ənə'əczə cui zjənaque' beṇə' Izrael.

⁶ Nach besə'ədobə apostol ca' na' beṇə' golə blao ca' par bosə'oxi'e naclə gaquəczən'. ⁷ Šša bagoc chso'e dižə' catə'əczla gwzoža' Bedən' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə', le'e nezczle de que cana'ate gwlej Diozən' nada' par jətiχjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael nič gwso'onlilaže'ene'. ⁸ Na' ca naquə Diozən' ža, nombi'e yichjla'aždao' yoguə'əlołte beṇə'. Na' de'en bsele'e Spirit che'ena' zon lo'o yichjla'aždao' balə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' zon lo'o yichjla'aždao' chio'o, blo'ine' chio'o de que chazlaže'e can' chso'onlilaže'e Jesocristən'. ⁹ Na' bito ŋacho de que nža' bene' len chio'o na' nža' chone' len lega'aque', sino beya'a beyibcz'e la'aždaoga'aque'ena' catə'an gosə'əzolaogü'e chso'onlilaže'e Jesocristən'. ¹⁰ Na' ža, žbixčhen' cui chejle'e che de'en bagož Diozən' nada'? žBixčhen' chonlene' prueb šə leine' can' ne'ena'? Čhene'ele gonle byen yesə'ənao beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael costombr čecho ca'. Tant zdebə zjənaquən xte ni chio'o na' ni xaxta'ocho ca' cui goquə so'one' yoguə'əloł can' nannə'. ¹¹ De'e na'anə' bito naquən güen ye'ega'acchone' yesə'ənaogü'e costombr ca', čhedə' cuin Xancho Jeso'osən' babene' par nič cui žjəya'aque' lao yi' gabilən' laogüe de'en nži'ilaže'e lega'aque' ca'aczən' babene' len chio'o, na' bito ŋacho de que zaquə'əcho par bene' ca' len yoguə'əlołcho.

¹² Nach yoguə' beṇə' ca' ndopə nžaguən' gwnite'e žizə par bosə'ozenague' gwsoe' Bernaben' len Pabən' dižə' ca' naquə ben Diozən' par nič gwso'one' miłagr na' yeziquə'əchlə de'e zaquə' yebanecho entr beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹³ Na' catə' beyož gwsoe' Bernaben' len Pabən' dižə'əna', lao ne'e nita' beṇə' ca' žizə gwzoža' Jacobən' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə' le'e gwzenag dižə' nga gua'a. ¹⁴ Simon Bedən' bach be'e dižə' can' babloe' Diozən' yełə' guac che'ena' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' can' bagwleje' balē' par chso'elaogüe'ene'. ¹⁵ Na' de'en chon Diozən' ca' chotilən de'e ca' bosə'ozəj profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' can' na de'e nga:

¹⁶ Te na' yida' de'e yoblə na' gona' par nič nabia' xi'īn dia che de'e Rei Dabin', la'ənə'əczə na'a cui no xi'īn dia che'ena' chesə'ənabia' na' gona' par nič socze' nabie'.

¹⁷ Na' zan beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael so'onlilaže'e nada' Xanga'aque'. Beṇə' ca' ža' yoguə' nasyonnə' so'ombi'e nada', con noga'aque'ena' gwleja' par so'ombi'e nada'.

18 Can' gwna Xancho Diozən', ben' chzejni'i chio'o can' gaquə dezd ža gwlasda'ote.

19 Na' laogüe de'en nyoj Xtize'ena' nan ca', nada' achnia' le'e de que cabi cheyalə' gonecho beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bichlə zed, beṇə' ca' bagosə'əbejyichj costombr čhega'aque'ena' de'en gosə'ənaogüe' par chso'onlilažə'e Diozən'. 20 Con gwzojga'acchone' ye'ega'acchone' de que bito sa'ogüe' no yelə' guao de'en chəsə'əne' naquən čhe lguə'a lsaquə'ən chse'ejni'alažə' beṇə', na' bito sa'ogüe' bia ca' chso'ote' choso'ošo'que' do lba'abən', na' bito sa'ogüe' chen čhega'acobən'. Na' bito yesə'əzolene' no'olə cui naquə no'ol čhega'aque' na' nic no'ol ca' yesə'əzolene' beṇə' cui naquə be'en čhega'aque'. 21 Dezd gwllalte nita' beṇə' to to syodan' choso'ozejni'ine' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən', na' choso'olabe'en lo'o yo'odao' əblao čhechon' yoguə ža dezcanz. De'e na'ana' cheyalə' goncho mendad so'on beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael ca' cui əsa'aque beṇə' ca' chəsə'ənao de'en na lein' de que malən' chso'on beṇə' ca'.

22 Na' apostol ca' len beṇə' golə blao ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chəsə'əadopə chəsə'əžag chso'əlaogüe'e Jesocristən' gwsa'azlažə'e can' gwna Jacobən', na' bosoxi'e əchoj čhopə beṇə' entr lega'aque' par əžja'aclene' Pabən' len Bernaben' Antioquian'. Nach gosə'əbeje' Jodas Barsabasən' na' Silasən' beṇə' zjənaquə beṇə' blao entr beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalenna'. 23 Na' bosoxože' to cart de'e gwso'oxə' beṇə' ca' na' le'e cartən' gwse'e lega'aque'.

“Neto' apostol, na' beṇə' golə blao, na' nochlə neto' chonlilažə'əto' Jesocristən' čhguapto' le'e diox, le'e nacle beṇə' ljeužjto' chonlilažə'əchone', le'e nitə'əle Antioquian' na' do gan' mbane Siria na' Silisia. 24 Bagwnezetə' de que to čhopə beṇə' besə'əchoj entr neto' babla'aque' gan' nitə'əlen' chso'one' šejlažə'əle len dižə'ən baboso'ochixə' bosoxi'ize' yichjla'ažda'olen' chəsə'əne' de que cheyalə' sole seŋy de'en ne' sirconsionnə' na' gonle yoguə'əloj can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Bito nezetə'ona' gwsa'aque' na' caguə' mendad čheto'onə' bedəsə'əyeže' le'e ca'. 25 Topə txen naquəto' gwyazlažə'əto' gwlejtə' čhopə beṇə' quinga chselə'əga'acto'one' gan' nitə'əlen' len apostol ca' chac'chgüeito' čhei Bernaben' na' Pabən'. 26 La' lega'aque' baboso'osanlilažə' yelə' mban čhega'aque'ena' par chso'one' xšin Xancho Jesocristən'. 27 Chselə'əto' Jodasən' na' Silasən' na' lega'aque' yoso'ozejni'ine' le'e dižə' cho'a che yoguə' de'en nato' le'e cart nga. 28 Chazlažə'əto' de'en babzejni'i Spirit čhe Diozən' neto' de'en ənato' cui gonle, na' de'e ca' chonən byen cui gonle zjənaquə tapzən. 29 Bitə cheyalə' gaole yelə' guao de'en chəsə'əne' čhe lguə'a lsaquə'ən chse'ejni'alažə' beṇə'. Na' bito gaole bia ca' chso'ote' choso'ošo'que' do lba'abən'. Na' bito gaole chen čhega'acobən'. Na' bito solenle no'olə cui naquə no'ol čhele na' nic no'olən' solene' beṇə' cui naquə be'en čhe'. Šə bito chonle de'e quinga chonto' mendad cui gonle, güenna' gonle šə ca'. De'e na'azən' chzojto' le'e cart nga.”

30 Nach bosoxe' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' apostol ca' na' beṇə' ca' yechopə dižə' nach gwsa'aque' əzja'aque' Antioquian'. Na' catə' besə'əžine' Antioquian' bosyotobe' yoguə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' bosoxe'zjue' lega'aque' cartən' zjənoxə'ena' par bosoxolabe'en. 31 Na' beyož bosoxolabe' cartən' besyə'əbeine' ca' naquə consej de'en nyoj le'ina'. 32 Na' ca' naquə Jodasən' na' Silasən' leczə choso'ozenene' beṇə' bi de'en bagož Diozən' lega'aque'. Nach gwso'elene' beṇə' Antioquia ca' dižə' na' bosoxotipe' lažə'əga'aque' par nič nitə'ətežə' nite'e so'onlilažə'e Jesocristən'.

³³ Zan ža gwnite'e Antioquian' na' catə' bžin ža par yesa'aque' žjəya'aque' gan' nitə' beŋə' ca' bosə'oselə' lega'aque', beŋə' Antioquia ca' bosə'ozeine' lega'aque' dižə' gwse'e de que to šao' to güen yesyə'əžine'. ³⁴ Pero na' ca naquə' Silasən' gwčhoglaže'e yega'ane' na'azə. ³⁵ Nach leczə Pabən' len Bernaben' gwnitə'əze' Antioquia na'azə, na' tən len zan beŋə' Antioquia ca' bosə'osed bosə'olo'ine' beŋə' xtižə' Diozən' na' bosə'ozejni'ine' lega'aque' bi zejen.

Pabən' gwyeye' de'e yoblə gan' bajətixjui'e xtižə' Diozən'

³⁶ Na' catə' bagwde to tyemp Pabən' gože' Bernaben': —Šejcho yoguə'əlo' syoda ca' gan' bach įtixjue'echo xtižə' Xancho Jesocristən' par zjəyecho nac chsa'ac beŋə' ca' chso'onlilažə'əna'.

³⁷ Nach Bernaben' goclaze'e yesə'əche'e Juan ben' leczə le' Marcos. ³⁸ Pero Pabən' bene' xbab bito naquən güen yesə'əche'ene', chedə' Juan Marcosən' gwlejšyichje' lega'aque' Panfilian', bito bega'aqlene' lega'aque' par so'one' xšin Diozən'. ³⁹ Na' gotə' to bžaš gual entr Pabən' na' Bernaben' xte gosə'əbejšyichj lježjga'aque'. Bernaben' gwze'e gwče'e Marcosən' gwso'e to lo'o barcw par ja'aque' Chipren'. ⁴⁰ Nach Pabən' gwze'e gwče'e Silasən', na' beŋə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Antioquian' gosə'əŋabe' lao Xancho Diozən' gaquəlene' Pabən' na' Silasən' gatə'ətezə žja'aque'. ⁴¹ Nach Pabən' len Silasən' gosə'ədie' Sirian' na' Silisian' par bosə'otipe' lažə' beŋə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' to to yež.

16

Temtion' gwzloagü'e chonlene' Pabən' len Silasən' xšin Diozən'

¹ Na' catə' Pabən' na' Silasən' besə'əžine' Derben' na' gosə'ədie' par besə'əžine' Listran'. Na' Lистра na' zo to beŋə' chonlilažə' Jesocristən' na' le' Temtio. Xna' Temtion' naque' beŋə' Izrael na' chonlilaže'e Jesocristən', na' xə'enə' naque' beŋə' griego. ² Na' beŋə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Listran' na' Iconion' gwso'e xtižə' Temtion' de que zocze' chone' güen. ³ Nach Pabən' gwŋabe' šejlen Temtion' lega'aque', nach gwčhi'ene' gan' bosə'ozo'ene' seŋy de'en ne' sirconsision par nič gwsa'azlažə' beŋə' Izrael ca' ža'anə' əche'ene' gone' xšin Diozən'. Bzo'ene' seŋyən' chedə' la' yogue'e zjənezene' de que xə'enə' bito naque' beŋə' Izrael. ⁴ Nach gwsa'aque' zja'aque' to to syoda na' chəsə'əyixjue'ine' beŋə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' noquə'anŋə' cui cheyalə' so'one' can' gosə'əchoglaə apostol ca' na' beŋə' golə' blaə che beŋə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə'. ⁵ Nach beŋə' ca' chəsə'ədope' chəsə'əžag chso'elaogü'e' Jesocristən' gwnitə'ətezə gwnite'e gwso'onlilažə'əche' Jesocristən' na' gwyanche' tža tža.

Pabən' ble'idaogü'e'ene' to beŋə' Masedonia chatə'əyoine' le' šeje' laže'ena'

⁶ Ca naquə' Spirit che Diozən' bito be'en latjə šej Pabən' na' Silasən' na' Temtion' Asian' žjəsə'ədišjui'e xtižə' Diozən', de'e na'anə' ja'aque' Frigia na' Galasia. ⁷ Na' besə'əžine' galə'əzə gan' mbane Misia. Na' gwsa'acლაže'e əžja'aque' gan' nzi' Bitinia, pero leczə bito be'e Spiritən' latjə əžja'aque'enə'. ⁸ Nach gosə'ədie' Misian' xte besə'əžinte' gan' nzi' Troas. ⁹ Na' že' na' Pabən' ble'idaogü'e'ene' zecha to beŋə' byo beŋə' Masedonia laogü'e'ena' na' be'ena' gotə'əyoine' le' gože'ene': "Yo'o Masedonian' par gaquəleno' neto'." ¹⁰ Nach bsi'ini'a cheto' par gwza'ato' gwyejto' Masedonian' la' gwyejni'to' de que Diozən' chene'ene' žjezeneto' beŋə' ca' dižə' güen dižə' cobə' che Jesocristən', na' nada' Locas gwyə'alena' Pabən' len Silasən' na' Temtion'.

Pabən' na' Silasən' ja'aque' Filiposən'

¹¹ Troas na' gwza'ato' gwyo'oto' lo'o barcon' zdato' licha par galən' ne' Samotrasia, nach beteyo bžinto' gan' nzi' Neapolis. ¹² Nach Neapolis na' gwza'ato' par bžinto' gan' ne' Filipos gan' mbane Masedonian'. Filiposən' naquən to syoda blao gan' ža' beṇə' Roma. Na' gwzoto' na' to čopə ža. ¹³ Na' catə' bžin ža dezcanzən' bchojto' fuerlə syodan' par gwyejto' cho'a yaon' gan' chja'aque' chjse'ene' orasyonṇə', nach gwčwe'eto' par be'elento' no'ol ca' bazjənžaguən' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. ¹⁴ Na' entr no'ol ca' choso'ozenaguən' len to beṇə' le Lidia. Naque' beṇə' syoda Tiatira na' chote'e lachə' fin de color morad. Lidian' cho'elaogüe'e Diozan' na' Xancho Diozan' bene' par nič gone'ene' bzenague' tcho'a tšao' ca' naquə dižə' de'en be' Pabən'. ¹⁵ Na' le'e gwchoate' nis len family che' ca'. Nach gwdenə' gotə'əyoine' neto' gwne': —Šə de'e ličzə chejle'e de que chonlilažə'a Xancho Jesocristən', le'e šo'o yega'anle ližə'anə'.

Nach gwyejto' jəyega'anto' liže'enə' čhedə' bencze' byen.

¹⁶ Na' goquən to žlas lao zdato' gan' chac orasyonṇə' bežagto' to no'ol güego' no'olə yo'o yaz de'e xio' lo'o yičhjlə'ažda'obo'onə' na' chonən par nič chac chṇeya'abo', na' gan xen chombo' par xambo' ca' de'en chṇeya'abo'. ¹⁷ Nach bedənaobo' neto' nžagto' Pabən' chosya'abo' nabo': —Beṇə' quinga zjənaque' beṇə' güen xšin Diozan' ben' chnabia' doxenlə. Na' lega'aque' choso'olo'ine' naquən' cheyałə' goncho par nič cui yeyejcho lao yi' gabilən'.

¹⁸ Zan ža gwnaobo' neto' nabo' ca' xte bžin ža goque Pabən' zed nach gwyechje' gože' de'e xio'onə': —Por yelə' guac che Jesocristən' chona' mendad yechojo' lo'o yičhjlə'aždao' bi'i nga.

Nach le'e bechojten.

¹⁹ Catə' gwsa'acbe'i xambo'onə' cuich bi gan so'one' len lebo' nach gosə'əzene' Pabən' len Silasən' na' jso'e lega'aque' gan' ža' beṇə' gwnabia' ca' galə'əzə gan' chac ya'a. ²⁰ Nach catə' besə'əžinlene' lega'aque' lao beṇə' gwnabia' ca' nach gwse'e: —Beṇə' Izrael quinga chsa'aše' chəsə'əbeque' de'e zed lao' syoda nga. ²¹ Na' choso'olo'ine' costombr de'e cabi cheyałə' ṇao neto' naquəto' beṇə' Roma.

²² Na' beṇə' ca' ža' lao ya'anə' leczə gwsa'ase' contr Pabən' len Silasən', nach beṇə' gwnabia' ca' gwso'one' mendad gosə'əlechje' xaga'aque'enə' par gosə'əyine' lega'aque' xis. ²³ Beyož gosə'əyinchgüe' lega'aque', nach bosə'ože'ene' ližyan' nach gwse'e ben' chapə ližyan' de que gapəchgüe' cuidad len lega'aque'. ²⁴ Catə' gwse'e ben' chapə ližyan' ca' nach be'enə' bže'e lega'aque' lo'o quart ližyan' de'en zo le'ezelaogüe' gan' naquə bižə'ate na' bchide'e ni'aga'aque'enə' len yag sep.

²⁵ Na' do chelyanə' Pabən' len Silasən' nite'e chso'one' orasyon na' chso'ole' no imno chso'elaogüe'e Diozan' na' pres ca' yeziquə'əchlə choso'ozenague'.

²⁶ Na' to de repentžə gwxo'ochgua, na' bse'esə'əchguan lan yo'o ližyan' xte bsaljən yoguə' puert ca'. Nach yoguə' pres ca' ža'anə' beṇə' ca' zjənchej gdenṇə' besyə'əyež gdenṇə' na'aga'aque'enə' nach yag sepən' bosanən ni'aga'aque'enə'.

²⁷ Nach ben' chapə ližyan' bebanene' na' ble'ine' zjənyaljo puert ca' nach le'e goljte' spad che'enə' goclaže'e yeyot cuine', goquene' bač besyə'əxonj pres ca'anə'. ²⁸ Nach bisya'a Pabən' gože'ene': —Bito bi gone cuino'. Nga zoczə yoguə'əto'.

²⁹ Nach ben' chapə ližyan' gwṇabe' to yi' nach gwyo'odoe' zjəgüie' gan' de Pabən' len Silasən' na' do chałə' chxize' bzo xiben' laoga'aque'enə'. ³⁰ Na' le'e

bebejte' lega'aque' ližyan' nach gože' lega'aque': —¿Bi cheyałə' gona' par niçh cui yeya'a lao yi' gabilən'?

³¹ Nach gwse'ene': —Benlilažə' Xanto' Jeso'osən' le' na' family çhio' na' gone' ca cui yeyejle lao yi' gabilən'.

³² Nach le'e gwzolaote Pabən' len Silasən' gwso'elene' be'enə' na' family che' ca' xtižə' Xanchon'. ³³ Nach lao or na'atezə be'enə' gwdibe' lao güe' che Pabən' na' che Silasən'. Nach bosə'əçho'e be'enə' nis len family che' ca'. ³⁴ Nach gwçhe'e Pabən' len Silasən' liže'enə' par bye'ej bguaogüe' lega'aque'. Na' do family be'enə' besyə'əbeichgüeine' de'en bachso'onlilaže'e Jesocrisən'.

³⁵ Catə' gwye'eni'inə' beənə' gwnabia' ca' bosə'osele'e polsia par jse'eže' ben' chapə ližyan' de que yosane' beənə' ca' žžəya'aque'. ³⁶ Nach gož be'enə' chapə ližyan' Pabən': —Ca naquə beənə' gwnabia' ca' baçh bosə'osele'e rson yosana' le'e. Na' bagueaquə žžəya'acle to šao' to güen.

³⁷ Nach Pabən' gože' polsia ca': —Bagosə'əyine' neto' lao lcue' sin cui gwso'one' yelə' jostis šə bi nonto'onə', len naquəto' beənə' nasyon Roma. ¿Ena' na'a chse'enene' yosyo'osane' neto' žizizənə'? Da'ac cuinga'aque' desye'eleje' neto'.

³⁸ Nach polsia ca' jesyə'əyeže' beənə' gwnabia' ca' can' gož Pabən' lega'aque'. Na' beənə' ca' besə'əžebçgüe' catə' gosə'ənezene' de que Pabən' na' Silasən' zžənaque' beənə' nasyon Roma. ³⁹ Nach ja'ac beənə' gwnabia' ca' gan' zžəde Pabən' na' Silasən' jesyə'əyexene' lega'aque' na' besyə'əbeje' lega'aque' dižə' šao' nach gwsa'atə'əyoine' lega'aque' yesa'aque' syodan'. ⁴⁰ Catə' bechoj Pabən' len Silasən' ližyan' nach ja'aque' liž Lidian' de'e yoblə par jesy'e'tipe' lažə' beənə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisən', nach besa'aque'.

17

Beənə' mal ca' bosə'ota bosə'onə' beənə' Tesalonica ca' so'one' contr apostol ca'

¹ Catə' besyə'əsa'ac Pabən' len Silasən' besyə'ədie' gan' ne' Anfipolis na' Apolonia. Na' le'e besyə'əžinte' to syoda de'en nzi' Tesalonica ga zo to yo'oda' ga çhja'ac beənə' Izrael ca'. ² Na' Pabən' ca' costombr checze' gwyeje' lo'o yo'oda'onə' na' lao šonə ža dezcanz ca' bzejni'ine' lega'aque' xtižə' Diozən'. ³ Bzejni'ine' lega'aque' de que Xtižə' Diozən' de'en bosə'ozoj de'e profet ca' beənə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' cho'en dižə' che Cristən' nan de que yoso'ochi' yoso'osaquə' beənə' le' na' so'ote'ene' na' techlə yeyas yebane' ladjo beənə' guat ca'. Nach lecžə gože' lega'aque': —Jeso'osən' ben' cho'a dižə' çhei, le'enə' Cristən' ben' bselə' Diozən' par chaclene' çhio'o.

⁴ Beyož be'e dižə'anə' zan beənə' Izrael ca' gwse'ejle'e che' na' gwsa'aque' txen len Pabən' na' Silasən', na' zan beənə' griego beənə' gwso'elao' Diozən' na' zan no'olə blao lecžə gwse'ejle'e che'. ⁵ Pero na' beənə' Izrael ca' cui gwse'ejle'e xtižə' Diozən' gwsa'acxi'ine' Pabən' len Silasən' nach bosə'otobe' xonj beənə' mal chsa'aš lao lqueyən' na' txen zžənaque' bosə'ota bosə'onə' beənə' ca' ža' lao' syodan'. Nach ja'acyalzce' liž ben' le Jason chasyə'əyilje' Pabən' len Silasən' par yesə'əche'e lega'aque' na' so'one' lega'aque' lao na' beənə' syodan'. ⁶ Pero catə' besə'əžine'enə' notono Pabən' len Silasən' nitə'anə'. Nach gosə'əxobe' Jasonnə' lene' yeto çhopə beənə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisən' jso'e lega'aque' lao beənə' ca' çhasə'anabia' syodan'. Na' catə' besə'əžine' lao beənə' gwnabia' ca' gwse'e lega'aque' zižjo: —Ca naquə beənə' quinga chsa'aše' çhasə'əbeque' de'e zed doxenlə na' na'a bable'aque' gan' nga zocho nga. ⁷ Na' Jason ni babgüialaogüe'

lega'aque' liže'enə, na' yogue'e chso'one' contr lei che Rei Sesar de'en naocho na' chəsə'əne' de que zo yeto rei beṇə' le Jeso'os.

⁸ Besə'əža'achgua beṇə' lao' syodan' na' beṇə' gwnabia' čhega'aque' ca' catə' gwse'enene' can' chəsə'əna beṇə' ca'. ⁹ Nach Jasonə' len beṇə' ljuežje' ca' bosə'ožie' mech par nič bosyo'osan beṇə' gwnabia' ca' lega'aque'.

Pabən' na' Silasən' ja'aque' Berean'

¹⁰ Nach beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' lgüegwzə lao že' na' bosyo'ose'e Pabən' len Silasən' par jəya'aque' gan' ne' Berea. Na' catə' besyə'əžine'enə' ja'aque' lo'o yo'odao' che beṇə' Izrael ca'. ¹¹ Beṇə' Berea ca' zjənaquache' beṇə' šao' cle ca beṇə' Tesalonica ca' na' besyə'əbeine' bosə'ozenague' xtižə' Jesocristən' de'en bosə'ozejni'i Pabən' len Silasən' lega'aque', na' tža tža besyə'əyilje' gan' nyoj de'e ca' bosə'ozejni'ine' par nič gosə'əneze'ne' šə le can' nan. ¹² Na' zanga'aque' gwso'onlilažə'e Jesocristən', na' leczə zan beṇə' griego ca' na' zan no'olə blao. ¹³ Nach beṇə' Izrael ca' ža' Tesalonican' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Jesocristən', gwse'enene' rson de que Pabən' len Silasən' banite'e Berean' chosə'ozenene' xtižə' Diozən'. Nach gwsa'aque' ja'aque' Berean' par jəsə'əta jəsə'əne' beṇə' lao' syodan'. ¹⁴ Pero beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Berean' le'e bosə'osa'ate' Pabən' gwyeje' cho'a nisdə'onə' pero na' besyə'əga'an Silasən' len Temtion'. ¹⁵ Na' beṇə' ca' gosə'əgo'o lao ne'e jso'e Pabən' syoda Atenas de'en chi' gan' nzi' Gresia. Na' catə' besa'aque'enə' Pabən' bene' mendad əžja'ac Silasən' len Temtion' lgüegwzə gan' zoe'enə'.

Pabən' bsd blo'ine' beṇə' Atenas ca'

¹⁶ Na' lao zoe' Atenasən' chbeze' beṇə' ca', cuili biczən' chaque yichjla'aždaogüe'enə' chgüie' catequən' že'e ža' lgu'a' lsaquən' chse'ejni'alažə' beṇə' Atenas ca'. ¹⁷ De'e na'anə' bzejni'ine' beṇə' Izrael ca' lo'o yo'odao' čhega'aque'enə' len yeziqə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən'. Na' leczə yoguə' ža gwyeje' gan' chac ya'a par je'e xtižə' Diozən' len beṇə' ca' ža'anə'. ¹⁸ Na' beṇə' ca' bazjanao de'en chosə'osed chosə'olo'i epicoreo ca' na' estoico ca' gosə'əzolaogüe' gwso'elene' Pabən' dižə'. Nach bale' gosə'əne': —čBi nga əna de'e güe' dižə' nga chio'o?

Nach yeba'le' gosə'əne': —Zedəzenljjeine' chio'o che yeto čhopə beṇə' cobən' šejni'alažə'əcho.

Gosə'əne' ca' čhedə Pabən' bzejni'ine' lega'aque' dižə' che Jeso'osən' na' bzejni'ine' lega'aque' can' beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁹ Nach gosə'əche'e Pabən' to latjə gan' ne' Areopago gan' chesə'ədobe' par chso'e consejw na' catə' besə'əžine'enə' nach gwse'ene': —Chene'eto' əgwzejni'ido' neto' bi de'e cobən' chsed chlo'ido'. ²⁰ La' dižə' de'e cuiczə ne'e yeneton' cho'o, na' chene'eto' ənezeto' bi zejennə'.

²¹ Na' ca costombr che beṇə' Atenas ca' na' che beṇə' zitə' ca' ža' Atenasən' con chasə' no güe' dižə' o gozenag dižə' šə bi de'e cobə de'e de.

²² Nach Pabən' gwzeche' gwcholga'aque'enə' gan' ne' Areopagon' na' gože' lega'aque': —Le'e beṇə' Atenas, chache'ida' de que chejni'alažə'əchguale lgu'a' lsaquə' ca'. ²³ Cata' gwdia' tnezən' ble'ida' latjə gan' nitə' de'e ca' chejni'alažə'əlen'. Na' entr latj ca' gan' nitə' de'e ca' chejni'alažə'əlen' ble'ida' to latjə gan' nyojən nan: “Par Xancho be'enə' cui no nombia”. Ca naquə be'enə' chejni'alažə'əle sin cui nombi' alene' che be'ena'ana' əchyixjue'ida' le'e.

²⁴ Dioz ben' ben yežlyon' na' yoguə'əte de'e de laogüen', len' chnabi'e yoban' na' yežlyon'. Bitə zoe' do lo'o yo'o de'e ben beṇə'chən' par se'ejni'alažə'e le'.

²⁵ Bitə de de'e ənacho gon beṇə'chən' par gaquəlene' Diozən' žalə' na'acłə

bi chyažjene'. Dioz na'anə' cho'e yelə' mban che yoguə'əloj beṇə', chgüe'e lega'aque' biš na' cho'e lega'aque' yoguə'əte de'e zjanape'.

²⁶ Na' tozə chen bene' beṇəchən' beṇə' ža' doxen lao yežlyon'. Na' bsi'e xneze bat nita' to to beṇə' na' gan' nite'e. ²⁷ Diozən' bnite'e yoguə' beṇəchən' lao yežlyon' par ničh ca' yesyə'əyilje' naclə so'one' par ničh ca' so'ombi'ene' na' so'onlilaže'e tožə le'. De'e li Diozən' bito zoe' zita' len to to chio'o. ²⁸ Le'enə' chone' par ničh zocho na' par mbancho na' par chdacho, can' gwnaczə to beṇə' poeta chele ben' be' dižə' xoche gwne': "De'e li naccho dia che Diozən'." ²⁹ Na' əchnia' le'e de'en naccho xi'in dia che Diozən' bito cheyalə' gonlizcho xbab de que le' naque' ca no lguə'a lsaquə' de or, de p̄lat o de yej, de'e ca' chsa'aljlažə' beṇəchən' chso'one'. ³⁰ Antslə Diozən' be'e latjə gwso'on beṇəchən' can' con' gwna xbab chega'aque'enə' yelə' cui chejni' chega'aque'. Pero na'a Diozən' chone' mendad de que yoguə'əloj beṇə' ža' doxenlə yežlyon' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'. ³¹ La' Diozən' bambeje' Jesocrisṭən' par əchoglaogüe'en che chio'o beṇəch šə nocho napcho dolə'. Na' Diozən' banžie' bia' batən' choglaogüe'en che chio'o beṇəch. Na' de'en bosban Diozən' Jesocrisṭən' ladjo beṇə' guat ca' nezecho de que de'e li choglaogüe'en che chio'o beṇəch na' zdacze' liča ca de'en gone' ca'.

³² Catə' beyož gwse'enene' gwna Pabən' de que yesyə'əban beṇəchən' ladjo beṇə' guat ca' bale' gwso'onene' borl na' yebale' gwse'ene': —Na' gwzenagyetsi'ito' can' cho'o dižə'anə' yetolə ža.

³³ Ca' goquə beza' Pabən' Areopagon' gan' ža' beṇə' ca'. ³⁴ Pero na' balə beṇə' Atenas ca' gwsa'aque' Pabən' txen na' gwso'onlilaže'e Jesocrisṭən'. Na' entr beṇə' ca' gwsa'ac Pabən' txen, len to beṇə' byo le Dionisio na' yeto no'olə le Damaris. Na' Dionisio' naque' to beṇə' gwnabia' ca' chso'e consejon' Areopagon'.

18

Can' goquə žlac gwzo Pabən' Corinton'

¹ Gwde goc de'e ca' Pabən' beze'e Atenasən' par gwyeye' gan' ne' Corinto gan' leczə mbane Gresian'. ² Catə' bžine' Corinton' bežague' to beṇə' Izrael le Aquila beṇə' yež Ponto, na' no'ol che'enə' le' Prisila. Ze'e besyə'əžingale' Corinton' zeya'aque' Italia, čhedə' Rei Claudion' ben' chnabia' Italian' bene' mendad besyə'əžaš yoguə'əloj beṇə' Izrael ca' ža' Roman'. ³ Nach gwyey Pabən' ližga'aque'enə' na' gwzoe' len lega'aque'. Na' txen gwso'one' yo'o de lach' čhedə' leczə chac gon Pabən' len na' lennə' naque' žin che Aquilan' na' Prisilan'. ⁴ Na' yoguə' ža dezcanz Pabən' gwyeye' yo'odao' che beṇə' Izrael ca' na' jəzejni'ine' lega'aque' che Jesocrisṭən' par ničh so'onlilaže'ene' na' lenczə beṇə' cui zjanaquə beṇə' Izrael chja'ac yo'oda'onə'.

⁵ Na' catə' gwsa'ac Silasən' len Temtion' Masedonian' par besə'əžine' gan' zo Pabən' besə'əle'ine' can' chon Pabən' cho'eczə laže'e chyixjui'e xtižə' Jeso'osən' na' chzejni'ine' beṇə' Izrael ca' de que Jeso'osən' naque' Crisṭən' ben' chəsə'əbeze' əselə' Diozən' par gaquəlene' lega'aque'. ⁶ Pero beṇə' Izrael ca' besə'əže'e apostol Pabən' na' boso'ožia boso'onite'ene'. Nach Pabən' bse'esə xe'enə' par blo'e de que bito bi dolə' nape' che de'e malən' chso'one', na' gože' lega'aque': —Bito bi dolə' napa' nada' de'en cuiayi'ile zejlicane'. Le'e naple dolə'anə'. Na' dezd na'a žjəsed žjalo'ida' beṇə' ca' cui zjanaquə beṇə' Izrael.

⁷ Nach bechoje' lo'o yo'oda'onə' na' beze'e bežine' liž to beṇə' le Josto. Josto na'anə' zotezə zoe' cho'elaogüe'e Diozən' na' liže'enə' zon cuit yo'oda'onə'.

⁸ Na' zo to beṇə' le Crispo beṇə' naquə beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə'. Na'

Crispon' len yoguə'əlol family che'enə' gwso'onlilaže'e Xancho Jesocristən'. Le'egatezə ca' beṇə' zan beṇə' Corinto ca' bosə'ozenag che de'en əbsed blo'i Pabən' gwso'onlilaže'e Jesocristən' na' gosə'əchoe' nis. ⁹ Na' goquən' to že' ble'idaogüe'e Pabən' Xancho Jesocristən', na' Xancho' gože' Pabən': —Bito žebo'. Gwzotezə gwzo be' xtiža'anə' na' bito so' žizə. ¹⁰ Nada' zocza' len le' na' bito gua'a latjə no bi gone le', cheda' beṇə' zan ža' lao' syoda nga beṇə' so'onlilažə' nada'.

¹¹ Ca' goquən' bega'an Pabən' tgüiz yo'o gašjə Corinton' par bsd blo'ine' lega'aque' xtižə' Diozən'.

¹² Na' ca tyempən' be'enə' le Galion naque' gubernador na' chnabi'e gan' nzi' Acaya. Nach beṇə' Izrael ca' ža' Corinton' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' gwsa'aque' tozə par gwso'one' contr Pabən'. Nach gosə'əche'ene' jso'ene' gan' chon gubernadorən' yelə' jostisən'. ¹³ Na' catə' besə'əžine'ena' gwse'e gubernadorən': —Ca naquə bengə ža, chde' chgo'oyelə'e to to beṇə' par nič so'one' bi de'e cobə par se'ejni'alaže'e Diozən' na' nža'alən' na lein' šejni'alažə'əchone'.

¹⁴ Bač zotequən' əne Pabən' catə'əczla gož Galionnə' beṇə' Izrael ca': —Ca naquə de'e nga chaole xya nga, žalə' naquən to no falə o to no de'e malchgua, gona'an yelə' jostis. ¹⁵ Pero naquən che dižə'əza na' che la beṇə' na' che lei chelen'. Le'e gwye' naclə gonle. Nada' bito co'o lao na'a gona' yelə' jostis che de'en nac ca'.

¹⁶ Nach bošaše' lega'aque' gan' chone' yelə' jostisən'. ¹⁷ Nach beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bosə'onize' Sostenesən' be'enə' naquə beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə'. Na' gwso'ot gosə'əyine' le' lao Galionnə' pero bito bi cas ben Galionnə' lega'aque'.

Pabən' beyeje' Antioquian' par jətxjui'e xtižə' Diozən' de'e gwyone

¹⁸ Gwde goc ca' yezan ža gwzoch Pabən' Corinton' nach catə' beze'enə' bzeine' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən' dižə' nach beze'e beyo'e to lo'o barcw. Na' beyeje' Sirian' na' gwche'e Prisilan' na' be'en che' Aquilan'. Na' catə' besə'əžine' Sencrean' besyə'əchoje' lo'o barcon' par ja'aque' lao yezən'. Na' antslə ze'e yesa'aque' Sencrean' bšib yichj Pabən' par blo'e de que bačh bene' complir to de'en bene' lyebe lao Diozən'. ¹⁹ Nach besyə'əyo'e lo'o barcon' par besyə'əžine' Efeson' gan' besyə'əga'an Aquilan' na' Prisilan'. Na' Pabən' gozeje' lo'o yo'oda' che beṇə' Izrael ca' par be'elene' lega'aque' xtižə' Diozən'. ²⁰ Na' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə' gwsa'atə'əyoine' le' yega'anache' len lega'aque', pero bito gone'ene'. ²¹ Nach bzeine' lega'aque' dižə' gože': —Chonən byen soa' lni de'en šo'o Jerosalennə', pero güidəchczə' delana'a le'e yetš'i' šə Diozən' güe'e latjə.

Nach beze'e Efeson'. ²² Catə' bžine' Sesarean' nach gwdie' gwyeje' Jerosalennə' na' bguape' diox beṇə' ca' chəsə'ədope chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' na', nach beze'e beyeje' Antioquian' gan' mbane Sirian'. ²³ Gwde to tyemp gwzoe' Antioquian', nach gwyeje' gan' mbane Galasian' na' Frigian' jətipe' lažə' beṇə' ca' chəsə'ədope chəsə'əžag chso'elao' Jesocristən' to to yez.

Apolosən' gwduxjui'e xtižə' Diozən' Efeson'

²⁴ Na' tyemp na' bžin to beṇə' Izrael Efeson' na' le' Apolos. Apolosən' naque' beṇə' Alejandria, na' chac cho'e dižə' lao' lcu'e na' bansede' binlo can' na xtižə' Diozən' de'en nojə'n'. ²⁵ Apolosən' gwnezene' che de'e güen ca' ben Xancho Jeso'osən' na' de'e ca' bsd blo'ine'. Na' do yichj do laže'e be'e dižə' bzejni'ine' tcho'a tšao' de'en nezene' che Jeso'osən' la'anə'əczə con de'en əbsed əblo'i de'e

Juannə' na' can' b̄choe' beṇə' nis na'azən' nezene'. ²⁶ Nach Apolosən' sin cui chaž chžebe' gwzolaο be'e dižə' che Xanchoṇ' lo'o yo'odaο' che beṇə' Izrael ca'. Na' gwse'ene' Prisilan' na' be'en che' Aquilan' can' chzejni'i Apolosən' nach gosə'əche'e le' partlə na' bosο'ozejni'ichene' le' cuaselol can' na' Diozən' che Jesο'osən'. ²⁷ Na' ca naquə Apolosən' gone'ene' šeje' gan' ne' Acaya, na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Efeson' besyə'əbeine' de'en gone'ene' šeje' na' bosο'ozoje' to cart de'e bexe'e par beṇə' ca' chso'onlilaže'e Jesocristən' Acayan' par niçh yoso'ozenag beṇə' ca' che' na' so'one' güen len le'. Na' catə' b̄žin Apolosən' Acayan' goclenchgüe' beṇə' ca' bagoclen Diozən' par chso'onlilaže'e Jesocristən'. ²⁸ Na' lao lcue' b̄sed blo'ine' beṇə' Izrael ca' de que clelən' chso'one' xbab che Jesο'osən', na' bzejni'ine' lega'aque' can' nyoj Xtizə' Diozən' de que Jesο'osən' naque' Cristən' ben' chəsə'əbeze' yidə' par gaquəlene' lega'aque'. Na' Diozən' goclene' Apolosən' par niçh cui bi gosə'əna beṇə' Izrael ca' ca dižə' de'en be'enə'.

19

Can' goquə žlac gwzo Pabən' Efeson'

¹ Na' žlac zo Apolosən' Corinton', Pabən' beze'e na' bedie' yež ca' zjachi' do ya'ada'onə' na' bežinte' Efeson'. Efeso na' bežague' balə beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesο'osən'. ² Nach gože' lega'aque': —čEzedəso Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda' olen' catə'an gwzolaο chonlilažə'ale Jesocristən'?

Nach beṇə' ca' gwse'ene': —Bito ne'e yeneto' šə zo Spirit che Diozən'.

³ Nach goze'e lega'aque': —čNacxan' gwchoale nisən' ža?

Nach gwse'ene': —Gwchoato' nisən' can' bzejni'i de'e Juannə'.

⁴ Nach gož Pabən' lega'aque': —De'e Juannə' b̄choe' beṇə' ca' besyə'ədinje xtolə'əga'aque'enə' nis pero na' leczə gože' lega'aque' de que cheyalə' so'onlilaže'e be'enə' ze'e selə' Diozən' par gaquəlene' nasyon Izraelən', na' be'enə' ne' ca' le'enə' Jesο'osən'.

⁵ Beyož bosο'ozenague' can' gwna Pabən' nach gosə'əchoe' nisən' de'e yoblə par besə'əlo'e de que chso'onlilaže'e Xancho Jesο'osən'. ⁶ Nach Pabən' gwxoə ne'enə' yichjga'aque'enə' na' Spirit che Diozən' bedəson lo'o yichjla'aždao' to toga'aque' na' benən par niçh gosə'əne' gwde gwdele dižə' na' leczə gosə'əyixju'e bi de'en gož Diozən' lega'aque'. ⁷ Na' entr yoguə'əga'aque' zjənaquə ca do šižine'.

⁸ Na' ca do šon bio' b̄sed blo'i Pabən', na' sin cui chaž chžebe' be'e xtižə' Diozən' len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag lo'o yo'oda'onə' chzejni'ine' lega'aque' par niçh gwse'ejle' zane' de que Diozən' chnabi'e con notə'ətezə beṇə' chso'e latjə. ⁹ Pero besə'əchoj balə beṇə' zjənaquə yichjla'aždao' žod beṇə' cui gwse'ejle'eczə na' delant beṇə' ca' ža'anə' bosο'ožia bosο'onite'e de'en əbsed əblo'i Pabən' che Jesocristən'. Pabən' bechoje' gan' že'enə' na' leczə bebeje' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən', na' gwche'e lega'aque' gan' zo to yo'o scuel che to beṇə' le Tiranno na' lo'o yo'o scuelən' b̄sed əblo'ichene' lega'aque' yoguə' ža. ¹⁰ Na' lao çop iz ben Pabən' ca', yoguə'əlol beṇə' ža' Asian' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael na' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwse'enene' xtižə' Xancho Jesο'osən'. ¹¹ Na' Diozən' bene' par niçh Pabən' bene' miłagr de'e besyə'əbanchgüene'. ¹² No bey na'azə' na' no lachə' na'azə' šə bachelən cuerp che Pabən' nach chjəsyə'əsane'en gan' zjəde beṇə' güe' ca' na' le'e chəsə'əyacteine' che yižgüe'en chse'ine', na' beṇə' ca' yo'o yaz no de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque'enə' leczə chesyə'əchojən.

13 Nach balə beṇə Izrael ca' beṇə ca' chsa'aš chso'one' rmech len yelə' goža' čhega'aque'enə' na' leczə chəsyə'əbeje' de'e xio', gwsa'aclaš'e yesə'əchine' la Xancho Jeso'osən' par yesyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz beṇə ca' na' gosə'əne': "Chonto mendad yechojle por yelə' chnabia' čhe Jeso'osən' ben' choe' Pabən' xtiž'e'enə'."

14 Zo to beṇə Izrael na' le Eseba na' naque' beṇə' gwnabia' čhe bxož ca'. Na' nitə' gažə xi'ine' na' xi'ine' ca' gažən' choso'ozetje' la Jeso'osən' gwse'enene' yesyə'əbeje' de'e xio' ca'. 15 Na' to šlas catə' gwse'to de'e xio'on ca' na' boži'in xtižə'əga'aque'enə' gožən' lega'aque': —Nezda' non' Jeso'osən' na' nombi'a Pabən', pero le'e bito nacle txen len' lega'aque'.

16 Nach de'e xio'onə' benən' par nič be'enə' bxite'e bnize' beṇə' ca' na' benene' lega'aque' con can' chene'ennə', xte gosə'əbi'e güe' na' xte gwsa'aque'ni' zi', nach bosyo'oxonje' liž be'enə' ga'alyidga'aque'. 17 Na' yoguə'əloj beṇə' ca' nitə' Efeson' beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gosə'ənezenē' can' goquən'. Nach yogue'e besə'əžebe' na' gwso'eche' yelə' bala'an' čhe Xancho Jeso'osən'.

18 Na' zan beṇə' ca' bachso'onjilažə' Jesocristən' gosə'əxoadole'e lao beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' gwse'e lega'aque' ca' malən' bagwso'one' antslə. 19 Nach zan beṇə' bagwsa'ac beṇə' goža' na' beṇə' gone ya'a bosə'otobe' libr' čhega'aque'enə' na' gwso'oxe'en bosə'ozeye'en delant beṇə' ljuežjga'aque' ca' bachso'elao' Jesocristən', na' besyə'əbeje' cuent ca' do ja'aquə'ətə' zjənyeyjue' libr' ca' na' bžinən' šiyon mil mech plat. 20 Na' ca' naquə' xtižə' Xancho Jesocristən' gosə' gwlaļjəchən' na' gwyanch beṇə' bosə'ozenague' čhei.

21 Gwde goc de'e ca' Pabən' bene' xbab yeyeje' Jerosalennə' catə' yeyož šeje' gan' mbane Masedonian' na' Acayan'. Na' leczə gwne' de que catə' yežine' Jerosalennə' cheyaļə' šeje' Roman'. 22 Nach bsele'e čhopə beṇə' ca' chsa'aclen le' Masedonian', Temtion' len Eraston', žlac bega'anəch le' Asian' yeto čhopə ža.

Beṇə' ca' gwso'on contr Pabən' gwso'onchgüe' scandl Efeson'

23 Na' zan beṇə' Efeso ca' besə'əže'e Pabən' de'en bsed əblo'ine' čhe Jeso'osən', nach gwsa'aš gwso'olje' lao' syodan' gwso'onchgüe' scandl. 24 Quingan' goquə. Zo to beṇə' le Demetrio na' chone' yo'odao' dao' de plat de'en naquə ca' yo'odao' gan' zo xnax Diana ben' chse'ejni'alaže'e, na' chda'ochguan na' gan xen chone' na' leczə ca' beṇə' ca' chso'on žin txen len le'. 25 Nach btobe' beṇə' ca' chso'on žin txen len le' na' yeziquə'əchlə beṇə' leczə zjənlan' chso'on žinnə' nac ca' nach gože' lega'aque': —Nezele de que ca' naquə žin nga nlancho choncho, chonlenchguachon gan. 26 Na' babenczele na' babe'iczele can' chonližə to de'e le Pab' chsed chlo'ine' beṇə' lao' syoda Efeso nga na' casi yoguə' beṇə' ža' doxente Asian' che'e lega'aque' de que yoguə'əlojte lgua'a lsaquə' de'e chso'on beṇəchən' bito zjəzaquə'ən par šejni'alažə'əchon. Na' beṇə' zan bachoso'ozenag čhe'. 27 Le'e gonšč xbab naclə goncho la' nxož bin' yesə'əne' čhecho por ni čhe žin de'e nga choncho, na' caguə' ležən, sino leczə nxož so'one' par nič yo'odao' čhe xnax Diana čhechon' yega'anə ca to de'e cui bi bi zaque'e na' leczə ca' yelə' xoche čhe'enə' na' yelə' zaquə' čhe'enə'. Xož gac čhe' ca' la'ana'əczə beṇə' ža' doxenlə Asia nga na' doxen yežlyon' chse'ejni'alaže'e le'.

²⁸ Beyoż gwse'enene' gwna Demetrimon' ca' besə'əlocchgüe' che de'en chsed chlo'i Pabən', nach gwso'osye'e gosə'əne': —Benə' zaquə'əchgüe' xnax Diana chechon', la' le'enə' xnax che chio'o benə' Efeso.

²⁹ Nach to scandl juisy bachac lao' syodan' de'en gwsa'aque' tozə bosə'əniže' benə' ca' zjələ Gayo na' Aristarco, na' gosə'əxobe' lega'aque' xte besə'əzinte' gan' chəsə'ədobə yogua' benə' lao' syodan'. Gayon' na' Aristarcon' zjənaque' benə' Masedonia na' chsa'aše' t xen len Pabən'. ³⁰ Pabən' goclaže'e šo'e gan' zjəndobə benə' ca' par güe'elene' lega'aque' dižə' pero benə' Efeso ca' chso'onlilažə' Jesocristən' bito gwso'e latjə šeje'. ³¹ Na' yebalə benə' migw che Pabən', benə' zjənaque' benə' gwnabia' Asian', bosə'osele'e rson gwse'e Pabən' de que bito šeje' gan' zjəndobə benə' ca'. ³² Na' benə' ca' zjəndopə zjənžaguən' chso'one' to scandl juisy. Gwde gwde chso'osya'a to toga'aque', niqwe nejni'a bin' chəsə'əne'. Na' caguə yogua'əga'aque' zjənezene' bi parən' zjəndobe'. ³³ Na' benə' ca' besə'əža'a Pabən' lecəə besə'əže'e notə'ətezəchlə benə' Izrael. Nach benə' Izrael ca' zjənžaguən' bosə'ožigue'e to benə' le Ljandr par gwzeche' lao benə' ca' ža'anə' par güe'e dižə' cuent cuich yesə'əže'e lega'aque'. Na' Ljandrən' gwlis ne'enə' par bene' señy nite'e žizə yoso'ozenague' rsonnə' de'en gwzoe' laoga'aque'enə'. ³⁴ Pero catə' besə'əle'ine' le' gwsa'acbe'ine' de que naque' to benə' Izrael, nach tš'i'izə besyə'əzolaogüe' gwso'osye'e gosə'əne': —Benə' zaquə' juisy xnax Diana che chio'o benə' Efeso.

Ca do čhop or gwso'osye'e gosə'əne' ca'.

³⁵ Nach be'enə' naquə sriban catə'əchgua goc bebec žie' lega'aque' nach gože' lega'aque': —Le'e benə' syoda Efeso, yogua' benə' ža' doxenlə yežlyon' zjənezene' de que naquan lao na'acho aggüia əgwyecho yo'odao' che xnax Diana chechon'. Le'enə' naque' le'ezelaogüe benə' zaque'e la' lguə'a lsaquə' che'enə' b xopən yoba na'ate par lao yežlyon'. ³⁶ De'e na'anə' ža bito gaquə no əna de'e yoblə. Na' le'e so žizə, bito bi gonle sin cui gongaxjle xbab naquən' gonle. ³⁷ Ca naquə benə' quinga nche'ele nga, bito ənacho bi bagosə'əbane' lo'o yo'odao' checho ca' na' niqwe ənacho choso'ožia choso'onite'e xnax Diana chechon'. ³⁸ Na' Demetrimon' nga len benə' ljuežje' ca' yela', šə chac bi de'e chac chega'aque' len benə' yoblə, nitə'əczə benə' gwnabia' so'one' yelə' jostis chega'aque'enə' šə žja'aque' par nič əžjse'e lega'aque' part. ³⁹ Na' šə bichlə de'e chnəble gaquə, partlə gaquə jont chei par čhoglaon. ⁴⁰ Ca naquə scandl de'e nga chac na'a n xožchgua əbague'echo de que choncho contr gobiern ca de'en nga že'e ža'acho nga, na' nic bi bi de ye'ega'acchone' šə yesə'ənəbene' chio'o che scandl juisyən' choncho.

⁴¹ Beyoż gože' lega'aque' ca' bene' mendad besyə'əžaše'.

20

Pabən' gwyējəche' Masedonian' na' Gresian'

¹ Nach catə' beyoż gwche' ži de'e zedən', Pabən' goxe' benə' Efeso ca' chso'onlilažə' Jesocristən' gan' zo'enə' na' lao banite'enə' btipe' lažə'əga'aque', nach bzeine' lega'aque' dižə'. Gwde na' beze'e gwyējəche' Masedonian'. ² Na' gwdie' to to yež ca' zjəchi' Masedonian' btipchgüe' lažə' benə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', nach gwyējəche' Gresian'. ³ Na' gwzoe' Gresian' šon bio', na' catə' bžin ža yeze'e par yeyo'e lo'o barcon' yeyeje' Sirian', gwnezene' de que zjəchi'inao benə' Izrael ca' le', nach mejor bezzie' doxen gan' mbane Masedonia na'alə, belə'atie' Filiposən' gan' zoa' ca orən'. ⁴ Na' Sopater len Aristarco len Segundo len Gayo len Tiquico len Trofimo na' lecəə len Temtion'

ja'aclene' le' Asian'. Sopateran' naque' beṇə' Berea, Aristarcon' na' Segundo zjənaque' beṇə' Tesalonica, na' Gayon' naque' beṇə' Derbe. Na' Tiquicon' len Trofimon' zjənaque' beṇə' Asia. ⁵ Nach gosə'əbialao beṇə' ca' na' jəsə'əleze' neto' Troasən'. ⁶ Gwdech lɪn'in' catə'an chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nçhixə, nada' len Pabən' gwza'ato' Filiposən' gan' zo'ana' na' gwyo'oto' lo'o barcon' na' goc gueyə' ža catə' bžinto' Troasən' gan' banitə' beṇə' ca' jəsə'əleze' neto' nach gwzoto' na' gažə ža.

Can' goquə lao zo Pabən' Troasən'

⁷ Na' catə' bžin ža dmigw besə'ədobə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Troasən' gwse'ej gwsa'ogüe' par chjəsyə'əzalaze'e bi zejen par chio'o de'en bsanlazažə' cuin Xancho Jesocristən' gwso'ot beṇə' le'. Na' de'en bazon yeza' Pabən' ca gwxezə be'e xtižə' Diozən' len lega'aque' xte bžinte do chel. ⁸ Na' lo'o yo'o gan' ndopə nžagto' naquən de šon cuiā na' cuartən' de'en zo le'ezealagüe' la'alə, zechguan yi' na' lo'i nan' že'eto'. ⁹ Na' to bi'i güego' lebo' Eutico žiabo' cho'a bentannə'. Na' Pabən' zdonzə zda dižə' de'en cho'enə' na' ca' žia bi'in cho'a bentannə' gwtasbo' na' lao chtasbo'on bexopəczlabo' lao yo che'elə. Na' bi'i guatzə besyə'əlise'. ¹⁰ Nach betj Pabən' bžine' gan' jəsyə'ədixjue'ebo'onə' le'e bchequa'ate' laobo'onə' gwdele'ebo'. Nach gožə' beṇə' ca': —Bito bi gaquəle, mbanczbo'.

¹¹ Na' begüie' de'e yoblə nach gwsa'ogüe' na' bezolaogüe' cho'e dižə'anə' len lega'aque', na' ne'e cho'ete'en ca' catə' gwyeni'. Nach beze'e. ¹² Nach catə' besyə'əsa'ac beṇə' ca' besyə'əbeichgüeine' besyə'əche'e bi'i güego'on mbambo'.

Gwsa'aque' Troasən' na' ja'aque' gan' nzi' Mileto

¹³ Nach bxi'ato' len Pabən' de que yebialaoto' yeyejto' lo'o barcon' xte gan' nzi' Ason, na' le' gwyazlazažə'ache' yeyede' yo bižlə yela'ate' Asonnə'. Ca' goquən' beyo'oto' lo'o barcon' par bežinto' Asonnə'. ¹⁴ Na' Ason na' bežagto'one' nach txen beyo'olento'one' lo'o barcon' par bežinto' gan' nzi' Mitilene. ¹⁵ Nach na' bessa'ato' besyö'oto' lo'o barcon' na' beteyo bežinto' galə'əžə ganə' nzi' Quio. Nach zjəzdato' na' gwde yeto ža bežinto' ganə' nzi' Samos. Na' bechojto' lo'o barcon' na' gwyejto' gan' nzi' Trogilio na' na' bega'antə' tže' bento' dezcanz. Nach beteyo besyö'oto' lo'o barcon' de'e yoblə par bežinto' Mileton'. ¹⁶ Ca' bento' par niç cui gwdeto' Efeson' la' Pabən' bito gone'ene' šeichene' yež ca' zjəchi' Asian', çhedə' bachachbyenchgüeine' šə galə' soe' Jerosalennə' par ža lɪni Pentecostesən'.

Pabən' be'e dižə' len beṇə' golə blao che beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' Efeson'

¹⁷ Mileto na' zoto' bselə' Pabən' rson par bda'ac beṇə' golə beṇə' blao ca' entr beṇə' ca' çhasə'ədopə çhasə'əžag so'elaogüe' Jesocristən' Efeson'. ¹⁸ Na' catə' besə'əla'aque'enə' Pabən' gožə' lega'aque': —Nezczzele ca güennə' babena' entr le'e dezd catə'an bida' Asian' de'e neche. ¹⁹ Gwzozə' bəna' xšin Diozən' do yichj do lažə'a. Bito ben cuina' xen, na' zan las gwchežəchgua' çhele, na' de'e zan de'e boso'oçhi' boso'osaquə' beṇə' Izrael ca' nada'. ²⁰ Bzejni'ida' le'e yoguə' de'en byažjele šejni'ile sin cui bžəba'. Bzejni'ida'an le'e catə'an chdopə chžagle na' leczə liž to tole. ²¹ Bzejni'itezəda' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael na' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' chene'e Diozən' yesyə'ədinjene' xtə'əga'aque'enə' na' can' cheyalə' so'onlilažə'e Xancho Jesocristən'. ²² Na' na'a yeya'a Jerosalennə' çhedə' babzejni'i Spirit che Diozən' nada' de que chonən byen yeya'a, na' bito nezdə' bin' gaquə çhia' na'. ²³ Con de'en nezdə'

de'en babzejni'i Spirit che Diozən' nada' de que to to syoda gan' yedia' ədolə'a gaca' pres na' leczə gaquə bichlə de'e chi' saca'a. ²⁴ Bito chi' yichja' che yoguə de'e ca' chi' saca'a. La'anə'əczə šə so'ote' nada', chzanczəda' yelə' mban chia'anə'. Chi' yichja' š'alao gona' yoguə'əlol de'en naquə lao na'a gona' na' mbalaz zoa' lo'o yichja' aždəogua'anə' žlac chona'an. Xancho Jesocristən' gwleje' nada' par yo'o lao na'a chyxjui'a dižə' güen dižə' cobə catequən' nzi'ilažə' Diozən' beňachən' na' chixjui'an žlac ne'e yo'a biš xne.

²⁵ Nadan' bzejni'ida' le'e ca' naquən' chnabia' Diozən' con notə'ətezə beňə' chso'e latjə pero na'a zoa' segor de que ni tole bitoch le'ile nada' lao yežlyo nga. ²⁶ De'e na'anə' əchnia' le'e de que bito bi dolə' napa' nada' šə nole cuiayi'.

²⁷ La' bač bzejni'ida' le'e yoguə'əlol de'en chene'e Diozən' ənezele sin cui bi bcuaša'a. ²⁸ De'e nan' ža' cuēc yichje' che yoguə'əlol de'en babzejni'ida' le'e na' legwsed legwlo'i yežiwlo'əchlə beňə' chəsə'ədoṗə chəsə'əžag chso'elaogü'e Xancho Jesocristən' de que cheyalə' yoso'ozenague' chei. Legon ca' čhedə' Xancho Jesocristən' bnežw cuine' gwđixjue' xtolə'əchon' catə'ən gwsə'ot beňə' le', na' Spirit che Diozən' bagwleje' le'e par əggüia' əgwyele yeziquə'əchlə beňə' chso'onliłažə' Jesocristən'. ²⁹ Nezdə' catə' cuich zoa' len le'e la'ac beňə' se'enene' yesə'əxoayague' le'e par nič cuejyichje' cuich gwzenagle' che Jesocristən'. ³⁰ Na' entr le'e yesə'əchoj beňə' yoso'osed yoso'olo'ine' le'e por dižə' güenlažə' lgu'a' dižə' li, se'enene' naole de'en yoso'osed yoso'olo'ine'. ³¹ De'e na'anə' legapə' cuidad nič cui no yesə'əxoayag le'e. Na' ležjza' alažə' de que šon iz bagwzoa' bsd blo'ida' le'e na' gwneyoida' le'e teža' na' še'elə' na' xte bcuežən nada' por le'e.

³² Na'a ža' beňə' bišə', Diozən' gwcuasə' gwcue'eje' le'e len de'e malən' na' xtiže'enə' əgwzejni'ichən le'e can' nzi'ilažə'e le'e. Xtiže'enə' gaquəlenən le'e soteza' sole gonliłažə'əle Jesocristən' na' leczə' gaquəlenən le'e par nič žjəyazole len Diozən' txen len yeziquə'əchlə beňə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. ³³ Bitonə' selažə'a bi de'en de' che beňə', nic xmechga'aque'enə' na' ni xala'anga'aque'. ³⁴ Nezczele ni'a na'a bgona' žin par nič bžel bi de'en byažj de'en bčhinda' txen len beňə' ca' gosə'ənitə' len nada'. ³⁵ Na' bəna' žinnə' ca' par nič leczə' blo'ida' le'e can' gonle' gaquəlenle beňə' ca' chac falt bi de'en chəsə'əyazjene'. Na' žjsa' alažə'əle xtižə' Xancho Jesocristən' de'en gwne': "Mbalazəch zocho catə' chnežjwcho bi de'en chnežjwcho beňə' cle ca' catə'ən chso'one' chio'o bi de'en chso'one'."

³⁶ Na' beyož be'e Pabən' dižə'ən bzo xiben' txen len yoguə' beňə' ca' gwsə'one' orasyonnə'. ³⁷ Na' yoguə'əga'aque' gosə'əbežchgü'e' che Pabən' na' gosə'əyele'ene' na' gwsə'ogü'e'ene' bxid. ³⁸ Nach ja'aclene' le' gan' beyo'e lo'o barcon'. De'e juisy de'e gwsə'əquene' de'en gože' lega'aque' de que ni yešlaszə' cuich yesə'əle'ine' le'.

21

Pabən' beyeje' par Jerosalennə'

¹ Beyož bzeišazə' ljuēžjto' dižə' len beňə' ca', na' beyo'oto' lo'o barcon' zjədato' liča bežinto' gan' ne' Cos. Na' beteyo' bezžinto' gan' ne' Rodas. Na' Rodas na' bezsa'ato' na' bezžinto' Patara. Na' bechojto' lo'o barcon'. ² Na' to jəyetilzato' chza' yeto barcw yoblə chza'an šəjan Fenisia na' beyo'oto' lo'inə'. ³ Na' lao zjəyedato' lo'o barcon' ble'ito' isla de'en ne' Chipre, chi'in na'acho yeglə. Na' bedeto' zjəyedato' gan' mbane Siria. Nach catə' bežinto' Tiron' gan' bosyo'oletje' yo'a' de'en zonsa'anə' na' beyetjto'. ⁴ Na' jəyediljto'

gan' nitə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', na' catə' beželetə' gan' nite'enə' bega'anlenga'acto'one' to xman. Nach gwsa'atə'əyoine' Pabən' cui šeje' Jerosalennə' chedə' Spirit che Diozən' babžejni'in lega'aque' de que gaquə de'en gac che' Jerosalennə'. ⁵ Na' catə' beza'ato'onə' do xi'in do xo'oləga'aque' gwsa'aque' len netə' cho'a syodan', nach bzo xibto' bento' orasyonnə' len lega'aque' cho'a nisdə'onə'. ⁶ Beyož na' bzei ljuežjto' dižə' nach beyo'oto' lo'o barcon'. Na' besa'aque' zjəya'aque' ližga'aque'.

⁷ Na' de'en beza'ato' Tiron' bežinto' gan' ne' Tolemaida na' Tolemaida na'azə bezyetjto' lo'o barcon'. Na' jəlanə'əto' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Tolemaidan' na' gwzoto' len lega'aque' tza. ⁸ Na' beteyo beza'alentə' Pabən' na' bežinto' Sesarean' na' jəyega'antə' liž Lipən' ben' naquə txen len beṇə' ca' yəxop zjənaque' comisyon che beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə'. Na' Lipən' zotezə zoe' cho'e dižə' che Jesocristən'. ⁹ Lipən' nitə' tap xi'ine' no'ol güego' na' choso'ozenebo' beṇə' bi de'en bagož Diozən' lega'acbo'. ¹⁰ Zan ža gwzoto' liž Lipən' na' lao zoto'onə' bla' to beṇə' Jodean' beṇə' le Agabo. Chzenene' beṇə' bi de'en bagož Diozən' le'. ¹¹ Na' catə' ble'enə' gwnabe' doxpey Pabən' na' bchejən ni'a ne'e ca' na' gože'ene': —Spirit che Diozən' babžejni'in nada' de que beṇə' Izrael ca' ža' Jerosalennə' yoso'ocheje' ni'a na'o ca' can' babchej ni'a na'anə' len doxpeyo' nga, nach so'one' le' lao na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

¹² Catə' beyož benetə' can' gwna Agabən', netə' len beṇə' Sesarea ca' gotə'əyoito' Pabən' par cui šeja'che' Jerosalennə'. ¹³ Nach Pabən' gwne': —Bito cuežle chia' o gonle ca soa' trist. Nada' zocza' par əcheja' na' gata' Jerosalennə' laoguē de'en chyxjui'a xtižə' Xancho Jeso'osən'.

¹⁴ Na' goche'ito' bito bi gaquə gonto' par cui šeje' Jerosalennə', na' bitoch bi gožto'one', con gožto'one': —Gaquə con de'en əna Xancon'.

¹⁵ Nach beyo'eni'ato' beza'ato' zjədato' par Jerosalennə'. ¹⁶ Na' gwsa'ac to čhopə beṇə' Sesarea ca' chso'onlilažə' Jesocristən' len netə' na' entr lega'aque' len to beṇə' Čhipren' ben' le Mnason. Bagoc zan iz chonlilaže'e Jesocristən', na' bazo liže' Jerosalennə'. Nach bxia'ato' zjəsoto' liže'enə'.

Pabən' bežine' Jerosalennə' na' jəlanə'e Jacobən'

¹⁷ Na' catə' bežinto' Jerosalennə' beṇə' bišə'əcho ca' ža'anə' besyə'əbeichgüeine' na' boso'oguape' netə' diox. ¹⁸ Na' beteyo gwyeljento' Pabən' jəyeto' Jacobən' na' bžinto'onə' bazjəndopə zjənžag yoguə beṇə' gələ beṇə' blao che beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na'. ¹⁹ Nach bguap Pabən' lega'aque' diox na' beyožən' be'elene' lega'aque' dižə' tcho'a tšao' ca naquən' baben Diozən' par nič zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael bachso'onlilaže'e Jesocristən' gan' be'elene' lega'aque' xtižə' Diozən'. ²⁰ Na' catə' beyož boso'ozenague' de'en gož Pabən' lega'aque' nach gwso'elaoguē'e Diozən'. Na' gwse'e Pabən': —Beṇə' bišə' nəzdo' de que zan mil beṇə' Izrael ca' bagwso'onlilaže'e Jesocristən' na' yoguə'ələle' chsa'aquene' chonən byen nəochə costombr de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. ²¹ Na' bazjənenene' rson de que le' chdao' chsed chlo'ido' yoguə' beṇə' Izrael ca' že'e zitə' de que cuich cheyałə' yesə'ənaoguē' costombr de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Le'egatezə ca' bazjənenene' rson de que chsed chlo'ido' cuich cheyałə' yoso'ozoe' xi'inga'aque'enə' seŋy de'en ne' sirconisyonnə' can' naquə costombr chechon'. ²² ¿Nacxa gaquən' ža? la' zane' yesə'əžag nga catə' yesə'əneze' de que bač zo' nga de'e yoblə. ²³ Quinga goncho. Nitə' tap beṇə' nga beṇə' zjənon to lyebe lao Diozən' na' na'a chse'enene' so'one'

complir ca de'en zjənone' lyebe. ²⁴ Gwçhe'ega'aque' yo'odao' əblaonə' na' gono' txen len lega'aque' çixjxo' bia ca' əgwnežjwle bχozən' gote'. Gono' ca' par niç yexi' yeyachle can' na lein' de'en bzoj de'e Moizezən' na' techlə gwaquə əgwžib yichjga'aque'enə' ca costombr çecho de'en de yeyož goncho complir lyeben'. Gono' ca' len lega'aque' par niç yoguə'əloł benə' əsa'ache'ine' de que chono' can' na leinə' na' de que bito chzo'on ca'alə can' çəsə'əne'. ²⁵ Babzopto' benə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' ga yoblə benə' ca' cui zjənaquə benə' Izrael, na' gožga'acto'one' de'en chaqueto' cui cheyalə' so'one'. Gožga'acto'one' cui sa'ogüe' yelə' guao de'en çəsə'əne' naquən çhe lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alazə' benə', na' cui sa'ogüe' chen, na' cui sa'ogüe' bia chat chbe' ši'ib. Na' leczə gožga'acto'one' cui yesə'əgo'o xtoga'aque'.

Gosə'əzene' Pabən' yo'odao' əblaonə'

²⁶ Beteyo gwza' Pabən' gwçhe'e benə' ca' tap par yesyə'əxi' yesyə'əyache' yo'odao' əblaonə' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Nach Pabən' gwyo'e gan' zo bχozən' gwdixjue'ine' le' bi žan' əza'a əsa'aque' xi'ilazə' niç yoso'onežjue' bχozən' bia ca' gote'enə'.

²⁷ Na' bach zon gaquə gažə ža chso'one' de'en chso'one' par chesyə'əxi' chesyə'əyache', nach gozej Pabən' lo'o yo'odao' əblaonə'. Na' besə'əle'i balə benə' Izrael ca' za'ac Asian' le', nach bosota bosone' benə' ca' nitə'ənə'. Nach gosə'əzene' Pabən'. ²⁸ Gwso'osya'adie' gosə'əne': —Le'e benə' Izrael, ledogaquəch toza. Benga chde' doxenlə chsed chlo'ine' benə' de que bito nacho benə' güen na' de que bito bi zaquə' lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' nic yo'odao' əblao çecho nga. Na' na'a yeto de'e mal juisy banone' len yo'odao' əblao nga de'en naquə çhe Dioz çechon', babž'e'e benə' ca' cui zjənaquə benə' Izrael lo'ina'.

²⁹ Gwso'one' xbabən' ca' chedə' antslə besə'əle'ine' Pabən' lao' syodan' chdalene' to benə' Efeso le Trofimo na' gwsa'aquene' gwçhe'ene' lo'o yo'odao' əblaonə'.

³⁰ Na' gwso'onchgüe' zda zne. Nach le'e besə'ədobte benə' zan cho'a yo'odao' əblaonə' nach gwso'e gwso'ox'e'e Pabən' na' besyə'əxobe'ene' fuerlə yo'odao' əblaonə', na' le'e besyə'əseyjwte puert ca'. ³¹ Na' bachczə chso'ote'ene' catə' bžin rsonə' lao benə' gwnabia' che soldad ca' de que doxen lao' syoda Jerosalennə' bachac scandlən'. ³² Nach le'e gwza'ate benə' gwnabia'anə' gwçhe'e soldad ca' na' capitan ca', əzja'acese' gan' ža' benə' zan ca'. Na' catə' benə' ca' chso'ot Pabən' besə'əle'ine' bachəsə'əžin benə' gwnabia'anə' len soldad çhe' ca' gan' nite'enə', nach le'e gosə'əbezte' bitoch gosə'əyine' Pabən'. ³³ Nach catə' bžin benə' gwnabia'anə' gan' ža' benə' ca', bene' mendad gwso'oxə' soldad çhe' ca' Pabən' na' bosota'cheje'ene' çhopə gden. Nach gwñabene' benə' ca' ža'anə' bi le be'enə' na' bin' none'. ³⁴ Na' gwso'osya'adia benə' ca' ža'anə', na' gwde gwde gosə'əna to toe', na' gwdeczə cui gwyejmi'i benə' gwnabia'anə' bixaczan' chac tant scandl chso'one'. Nach bene' mendad gosə'əche' soldad çhe' ca' Pabən' cuartelən'. ³⁵⁻³⁶ Nach yoguə' benə' zan ca' jəsə'ənaogüe' lega'aque' chso'osye'e chso'one' to scandl juisy. Na' catə' besə'əžine' cho'a scaler çhe cuartelən' gosə'əlen soldad ca' Pabən' chedə' ne'e gwse'enche benə' ca' yoso'onize'ene' na' yogue'e gwso'osye'e gosə'əne': —Le'e gote'.

Pabən' be'e dižə' lao benə' ca' zjənžaguən'

³⁷ Na' bach chso'e len Pabən' lo'o cuartelən' catə'əczla gože' benə' gwnabia'anə': —¿Eguaquə güe'elena' le'e to çhopə dižə'?

Nach beṇə' gwnabia'anə' gože'ene': —¿Echaco' dižə' griego? ³⁸ ¿Ecaguə len' beṇə' Egipto ben' gwda btob tap mil beṇə' güet beṇə' bat ngazə na' gwche'e lega'aque' latjə dašən' gan' chso'one' contr gobiernən'?

³⁹ Nach Pabən' gože'ene': —Caguə le' nada'. Nada' naca' beṇə' Izrael na' lažə'anə' naquən to syoda blao gan' mbane Silisia de'en nzi' Tarso. Benšga goclen be' latjə güe'elena' beṇə' quinga dižə'.

⁴⁰ Nach beṇə' gwnabia'anə' gože'ene' ya'o. Nach Pabən' gwzeche' lao scalerən' na' bene' señy len ne'enə' par nitə' beṇə' ca' žizə yoso'ozenague' xtiže'enə', na' legosə'anitə'ətie' žizə. Nach gwzolaogüe' be'e dižə'an len lega'aque' dižə' ebreo.

22

¹ Gože' lega'aque': —Beṇə' bišə' legwenag ca naquə rson chia' nga gwzoa' laolen'.

² Catə' gwse'ene'ene' dižə' ebreon' choe' Pabən', gosə'anitə'əche' žizə. Nach Pabən' gože' lega'aque': ³ —Nada' naca' beṇə' Izrael. Golja' syoda Tarso gan' mbane Silisian' pero bida' syoda nga na' ni gwcha'ogua'. Na' bseda' len to maestr əblaon' be'enə' le Gamaliel. Le' bzejni'ine' nada' cuaseləl can' na lei che de'e xaxta'ocho ca'. Na' godca' lechgualə chona' yoguə'əlol can' chene'e Diozən' cayanə'əczən' le'e chaquele chonle na'a. ⁴ Na' blagzejə blagzida' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'. Go'onda' gotga'aca'ane' na' gwxena' beṇə' byo ca' na' no'ol ca' chso'onlilažə' le' gwche'ega'aca'ane' gwže'e ližyan'. ⁵ Beṇə' gwnabia' che bəox ca' na' yoguə'əlol beṇə' golə beṇə' blao ca' chəsə'anabia' nasyon Izraelən' zjəneze' can' bena'. Lega'aque' gwso'one' yiš de'e bexa'a əzya'a Damascon' par niç gaquə sena' balteza beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' par che'ega'aca'ane' Jerosalen ni gonga'acto'one' castigw.

Pabən' be'e dižə' can' goquə bembie Jesocristən'

⁶ Na' goquan' lao əzya'a Damascon' na' mer do gobiž bazon əžina'anə' catə'əczla to be'eni' juisy de'en za' yoban' gwyeçhjen nada'. ⁷ Xte bgüixa' lao yon' na' benda' to beṇə' gože' nada': “Saul, žbixchen' nga nlagzejə nlagzido' nada' quinga?” ⁸ Nach božia'an goža'ane': “¿No le Señor?” Nach gwne': “Nada' Jeso'os beṇə' Nasaret. Nadan' nlagzejə nlagzido'.” ⁹ Beṇə' ca' əzya'alena'anə' besə'əžebchgüe' besə'əle'ine' be'eni'inə' pero bito gwse'enene' de'en gwna Jeso'osən' nada'. ¹⁰ Nach goža'ane': “¿Bin' cheyalə' gona' ža Xana'?” Nach Xana' Jeso'osən' gwne': “Beyas na' gwyejtezə Damascon', na' to beṇə' zo na' əne' le' bin' cheyalə' gono'.” ¹¹ Nach be'eni'inə' xte benən ca gwçholə', nach beṇə' ca' nžaga'anə' gwso'oxe'ene' na'anə' par bžinto' Damascon'.

¹² Na' Damasco na' zo to beṇə' le Ananias beṇə' cho'elaogüe'e Diozən' do yichj do laže'e can' na lei chechon', na' yoguə'əlol beṇə' gwlaž checho ca' ža'anə' chso'e xtižə' Ananiasən' de que naque' beṇə' chon de'e güen. ¹³ Ananiasən' bide' bedənie' nda' na' catə' ble'enə' gože' nada': “Saul biša'a, bele'i.” Catə' gwne' ca' le'e bele'iteida', nach goc ble'ida' le'. ¹⁴ Nach gože' nada': “Diozən' ben' cho'ela'ocho, ben' leczə gwso'elao' de'e xaxta'ocho ca', bagwleje' le' par niç bable'ido' Xi'ine'enə' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' güen. Bagwleje' le' par niç babendo' be'elene' le' dižə', na' par niç sejni'ido' doxen can' chene'ene' gono'.” ¹⁵ Go'o xtiže'enə' len beṇə' zan beṇə' že' lao yežlyo nga na' əgwzejni'iga'acdo'one' de'e ca' babendo' na' bable'ido'. ¹⁶ Na' na'a ža, bito cuežəcho'. Yo'o par niç cho'o nis. Na' gono' orasyon lao Xancho Jesocristən' ənabdo'one' yeya'a yeyibe' yichjla'ažda'ogo'ona'.”

Pabən' be'e dižə' can' goquə jəsəd jəlo'ine' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael

17-18 Nach gwde na' beyeda' Jerosalen nga na' gwya'a lo'o yo'odao' ablaonə' jena' orasyon na' lao chona'annə' ble'idaogüe'eda' Jesocristən'. Na' gože' nada': "Na'atec na'a bechoj Jerosalen nga la' bito yoso'ozenag beṇə' quinga chio' ca naquə dižə' de'en go'o chia'." 19 Nach goža'ane': "Xana', zjənezczəgə'aque'ne' de que nada'anə' gwya'a to to yo'odao' ca' na' jetə'jtina' beṇə' ca' chso'onlilazə' le' na' bseyjwga'aca'ane' ližya. 20 Le'egatezə ca' lencza' naquəto' txen na' gwyazlazə'əchgua' catə'an gwso'ote' de'e Esteban' ben' be'e xtižo'onə', na' nada' gwɔdapa' xadon che beṇə' ca' gwso'ot le'." 21 Pero Jesocristən' gože' nada': "Bchoj la' əselə'a le' zitə' par go'o xtiža'anə' len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael."

Pabən' be'elene' beṇə' gwnabia' che soldad ca' dižə'

22 To ca'atə'əzə bosozenague' che Pabən', nach gwso'osye'e gosə'ane': —Le'e got be'ene'. Bito cheyalə' soche' yežlyon'.

23 Gwso'osya'adie' xte juisy. Na' de'e tant chəsə'əloque' xte bosozalə' xaga'aque'ena' lao be' na' leczə gwsa'aše'e bište yon' na' bosozalə'en. 24 Catə' ble'i beṇə' gwnabia' che soldad ca' can' chso'one'ena' nach bene' mendad yesə'əyine'ene' yid sot nich güe'e dižə' bi de'e malən' babene' de'en chso'osya'a beṇə' ca' contr le'. 25 Na' bazjəncheje' Pabən' par yesə'əyine'ene' catə' gože' capitannə' ben' zecha galə'əzə: —Segon can' na'lein', bito de lsens chinle nada' yid sotən' chedə' la' naca' beṇə' nasyon Roma na' niquene' gatə'əbia' šə bin' nona'.

26 Beyož gože' capitannə' ca' le'e gweyje' capitannə' lao beṇə' gwnabia' che soldad ca', ježe'ene': —Gapgo' cuidad bin' gonecho ben' bandolə' la' naque' beṇə' nasyon Roma.

27 Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' gweyje' lao Pabən', gože'ene': —Gwna nda' zəle beṇə' nasyon Roma le'?

Nach Pabən' gože'ene': —Beṇə' nasyon Roma nada'.

28 Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' gože' Pabən': —Mech xen gwɔ-acuə'əda' nada' par nich naca' cuent len beṇə' nasyon Roman'.

Nach Pabən' gože'ene': —Nada' golja' naca' beṇə' nasyon Roman'.

29 Nach beṇə' ca' banita' probnid par yesə'əyine' Pabən' le'e besyə'əbižə'əte' cuitə'ena', na' leczə ca' beṇə' gwnabia' che soldad ca' bžebe' chedə' gosə'ənezene' bito de lsens len lein' par yoso'ocheje' notə'ətezə beṇə' naquə beṇə' nasyon Roman' šə cuiṇə' choglaon bi de'e mal none'.

Pabən' zeche' lao beṇə' golə blao ca' chəsə'anabia' Izraelən'

30 Nach beteyo beṇə' gwnabia' che soldad ca' boseže' Pabən'. Na' bene' mendad besə'ədobə bɔxoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' chəsə'anabia' nasyon Izraelən' par nich ənezene' bi porən' choso'ocuiše' Pabən'. Na' catə' babesə'ədobə beṇə' gwnabia' ca', gwleje' Pabən' nach bzeche' le' delant lega'aque'.

23

1 Nach Pabən' bgüie' beṇə' golə blao ca' chəsə'anabia' nasyon Izraelən', na' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə', xte ža neža zoa' lao Diozən' chona' complir de'en ngüe' lao na'a gona' na' lo'o la'aždaogua'anə' nežda' de que chazlaže'e can' chona'anə'.

2 Nach Ananias ben' naquəch bɔxoz əblaonə' bene' mendad len beṇə' ca' zjəzecha cuit Pabən' yesə'əbaže'e cho'ena'. 3 Nach Pabən' gože'ene': —Diozən'

gone' le' castigw, goxoayag. Le' chi'o nga par gono' yelə' jostis chia'anə' can' na' lein', na' chono' contr lein' de'en benlizo' mendad yesə'əbaže'e cho'anə'.

4 Nach benə' ca' zjanita' cuite'enə' gwse'ene': —Bito yoži'o xtiže'enə' ca', la' le'enə' bxož əblaoch.

5 Nach Pabən' gože' lega'aque': —Benə' bišə' bito nezdə' šə be'enə' naquəch bxož əblaoch. Ža'alə nezdə' bito goža'ane' ca', čhedə' nyoj Xtižə' Diozən' nan: “Bito yoži'o dižə' pesad len benə' gwnabia' čhelen'.”

6 Na' Pabən' gocbe'ine' de que benə' golə blao ca' chəsə'anabia' nasyon Izraelən' zjanaque' čhoplə. Balə' zjanzi'e sadoseo na' yebalə' zjanzi'e fariseo por ni čhe can' chse'ejle'e na' can' choso'osed choso'olo'ine'. Nach gwne', gože': —Benə' bišə' nada' naca' benə' fariseo, la' xi'in benə' fariseo nada'. Na' zoa' nga chonle yelə' jostis chia' por ni čhe de'en chejli'a de que yesy'əban benə' guat ca'.

7 Ca beyož gwne' ca' gwzolao to bžəš entr benə' fariseo ca' na' benə' sadoseo ca' na' gwsa'aque' čhoplə. 8 Goc ca' čhedə' benə' sadoseo ca' chəsə'ane' de que bito yesy'əban benə' guat ca', na' bito chse'ejle'e de que nitə' angl ca' na' spirit ca', pero na' benə' fariseo ca' chəsə'ane' nitə' angl na' spirit na' leczə chəsə'ane' yesy'əban benə' guat ca'. 9 Xte bachso'osya'a benə' fariseo ca' len benə' sadoseo ca' chəsə'əšaše'. Nach gosə'əzoža' to čhopə benə' ca' zjənsed benə' benə' ca' zjanaquə benə' fariseo, gosə'ane': —Ni to de'e mal cui non benga. Na' bito naquən güen goncho contr le'. ¿Čhexa šə babsed blo'i no spiritən' o no anglən' le'? Caguə de'e si'innə' goncho contr Diozən'.

10 Can' chəsə'ədilə chəsə'əšaše'enə' xte bačh čžeb benə' gwnabia' čhe soldad ca' šə yoso'ozoxj yoso'onitlaocze' Pabən'. Nach benə' mendad besə'əžin soldad ca' par besy'əbəjxaxjə' Pabən' ladjo benə' ca' na' besy'əčhe'ene' cuartelən' de'e yoblə.

11 Na' že' beteyon' bžin Xancho Jesocristən' gan' de Pabən' na' gože'ene': —Bito žebo' Pab. Can' babi'o xtiža'anə' Jerosalen nga, ca'aczən' go'on Roman'.

Boso'oxi'e so'ote' Pabən'

12 Na' beteyon' balə benə' Izrael ca' besə'ədobe' par boso'oxi'e so'ote' Pabən'. Na' boso'ozo'e jorament gosə'ane': —Diozən' gone' chio'o castigw šə ye'ej šə gaocho antslə cuiņə' gotcho Pabən'. 13 Mazlə čhoa benə' ca' boso'oxia' so'ot Pabən'. 14 Nach ja'aque' gan' ža' bxož əblao ca' na' benə' golə blao ca' chəsə'anabia' Izraelən', gwse'e lega'aque': —Neto' bach bzoto' jorament gon Diozən' neto' castigw šə ye'ej šə gaoto' mientrzə cui gotto' Pabən'. 15 Na' ŋa'a ža, le'e yedopə legon jont par ničh le'e len benə' lježjle ca' ənabele benə' gwnabia' čhe soldad ca' cueje'ene' gwxe par yide' laolen' na' con gwde'itezele de que par əšaš əche'enəchle šə bi de'e xiņjən' none'enə'. Na' neto' cue'enaoto'one' tnezən' par gotto'one' antslə ze'e le'e gan' ža'alən'.

16 Pero na' zo to bi'i byo čhe benə' zan Pabən', na' benebo' ca naquən' bazjəngüie' so'one'. Nach gwyejbo' cuartelən' par jəzenebo' Pabən'. 17 Nach Pabən' goxe' to capitannə' na' gože'ene': —Gwče' bi'i nga lao benə' gwnabia' čhe soldadən'. De to de'e ye'ebə' le'.

18 Nach capitannə' gwče'e bi'inə' lao benə' gwnabia' čhe soldadən' na' catə' besə'əžine'enə' gože' benə' gwnabia'anə': —Ca naquə Pabən' ben' de pres goxe' nada' na' gwnabe' goclen laogua'anə' par ničh zedəgua'a bi'i nga laogo' nga. De to čhopə dižə' güe'elembo' le'.

19 Nach benə' gwnabia' čhe soldad ca' bexe'e na' bi'in na' gwče'ebə' ga cui nonə' bene, nach gože'ebə': —¿Bin' de ənao' nada'?

²⁰ Nach bi'inə' gožbo' le': —Ca naquə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' bač boso'oxi'e yedəsa'əṇabene' le' cuejo' Pabən' gwxe par əselo'one' gan' chəsə'ədopə beṇə' gwnabia' ca', na' con yoso'ode'ine' yesə'əne' de que yoso'oša' yoso'oche'ene' šə bitequən' none'. ²¹ Pero bito šejli'o čhega'aque' chedə' mazlə' čhoa beṇə' ca' banaquən yesə'əbe'ena' le' tnezən' par so'ote'ene' con šə babnežyw cho'a xtižo'o əselo'one', na' beṇə' ca' baboso'ozoe' jorament gon Diozən' lega'aque' castigw šə se'ej šə sa'ogüe' mientrzə cuinə' so'ote'ene'.

²² Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' bose'e bi'inə' na' gože'ebob': —Cuidad no güe'eləno' dižə' ca' naquə rsonnə' de'en babedəgo'o laogua' nga.

Boso'osele'e Pabən' lao gubernadorən' ben' le Fels

²³ Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' goxe' čhopə capitan che' ca' na' gože' lega'aque' de que cheda ga še'elə yesə'ənite'e probnid len čhopə gueyoa soldad beṇə' əsa'ac nia'aze' na' gyon ši beṇə' yesə'əbia' cabey nach yečhopə gueyoaga'aque' əso'oxe'e lanz par əžja'aque' Sesarean'. ²⁴ Na' leczə gože' lega'aque' yesə'əyilje' cabey bia' cuia Pabən', nič ca' cui bi gaquə che' lao zjsə'ene' lao gubernadorən' ben' le Fels. ²⁵ Nach bzoje' to cart de'e əbgoxe'e lega'aque' par gubernadorən' na' nan:

²⁶ “Señor Gobernador:

Nada' Claudio Lisias chzoja' le' gubernador Felix, əchguapa' le' diox. ²⁷ Ca naquə beṇə' Izrael ca' gosə'əzene' benga na' bazjəngüie' so'ote'ene' ža'aque' gwy'a' na' gwčhi'a soldad chia' ca' par jəyesla'ane' chedə' gwnezdə' de que naque' beṇə' nasyon Roma. ²⁸ Na' de'en go'onda' ənezdə' bi porən' choso'ocuiše'ene' joa'ane' lao beṇə' gwnabia' čhega'aque' ca' gan' chəsə'ədobe'. ²⁹ Nach gwnezdə' de que choso'ocuiše' le' por ni che bizə' falt che' len lei čhega'aque'ənə', pero bito ənacho bi de'e mal none' par so'ote'ene' o gate'e ližyan'. ³⁰ Nach na'a babla' rson laogua'anə' de que beṇə' Izrael ca' baboso'oxi'e yesə'əbe'enaogüe'ene' par so'ote'ene' na' de'e na'anə' əchseļa'ane' laogo'onə' lğüegwə. Na' babena' mendad len beṇə' ca' choso'ocuiš le' da'aque' laogo'onə' par yesə'əne' le' šə bin' chsa'ac čhega'aque' len le'. Si'ixenšgo' che yoguə'əlo' de'en chneyoišgueda' le'.

Claudio Lisias.”

³¹ Nach soldad ca' besyə'əbeje' Pabən' can' ben beṇə' gwnabian' mendad. Na' bedo yel gosə'əgüe'e nezən' len le' besə'əžinte' gan' nzi' Antipatris. ³² Nach gwy'e'eni'inə' besyə'əbi'i soldad ca' ja'ac con ni'ei jəya'aque' cuartelən', na' porzə beṇə' güiab ca' ja'aclene' Pabən'. ³³ Catə' besə'əžine' Sesarean' bosə'onežyue' gubernadorən' cartən' zjənoxə'ena' nach gwso'one' Pabən' lao ne'e. ³⁴ Na' beyož blab gubernadorən' cartən' gwṇabene' Pabən' ga be'ənə'. Gotə'əbia' de que Pabən' naque' beṇə' Tarso gan' mbane Silisia. ³⁵ Nach gože'ene': —Na' ənezdə' šə bi'in ənao' catə' la'ac beṇə' ca' choso'ocuiš le'.

Nach bene' mendad boso'oseyue' Pabən' lo'o yo'o gan' chbe' Rei Erodən' catə'an chone' yelə' jostisən'.

24

Pabən' be'e dižə' lao gubernadorən' ben' le Fels

¹ Na' catə' bač goc gueyə' ža zo Pabən' Sesarean', nach bžin be'en naquəch bəxoz əblao ben' le Ananias na' nche'e to čhopə beṇə' golə beṇə' blao na' len to beṇə' le Tertolo beṇə' chac cho'e dižə' lao' lcue'. Nach gwsa'ogüe' xya contr Pabən' lao gubernadorən'. ² Nach gubernadorən' bene' mendad

gwyej Pabən' laogüe' enə' na' Tertolon' gwzolaogüe' chcuise' ene', che'e gob-
ernadorən': —Si'ixenšgo' Señor Gobernador ca naquə za'ato' laogo' nga ža, la'
de'en zocho binlo juisy naquan por le' na' de'e zan de'e güen de'e bachac por
ni che can' chnabi'o neto'. ³ Na' gatə'atezə zoto' syempr nato' choxcwleno' onə'
Señor Gobernador, tant chebeito' can' chnabi'o neto'. ⁴ Na' par nič nui
gonšguito' le' zedte, chata'əyoišgüida' le' əgwzenago' šlož dao' ca naquə nga
ənatə'. ⁵ Ca naquə bengə zo laogo' nga par gono' yelə' jostis che' enə', bach
nezetə' de que naque' to beŋə' güec de'e zed juisy. Na' chde' entr neto'
beŋə' Izrael ža'ato' doxenlə yežlyon' chta chne' neto' par nič gaquətə' choplə,
la' naque' beŋə' blao che beŋə' ca' zjənzi' beŋə' Nasaret por ni che de'en
chəsə' anaogüe' de'en əbsed əblo'i de'e beŋə' Nasaretən' gwle Jeso' os. ⁶ Na' de'e
mal juisy ngüie' gone' len yo'odao' əblao cheto' onə' de'en gone' ene' gwžə'e
beŋə' cui zjənaquə beŋə' Izrael lo' inə'. De'e na' anə' gwxento' one', na' gone' eto'
gonto' yelə' jostis che' segon can' na lei cheto' onə'. ⁷ Pero na' gwyaz Lisias ben'
naquə beŋə' gwnabia' che soldad ca', na' la fuers beque' ene' lao na' ato' onə'.

⁸ Na' bene' mendad de que notə'atezəto' chene' eto' əgwcuisto' one' cheyalə'
əgwcuisto' one' laogo' nga. Guac ənabdo' Pabən' bin' goquə par nič ənezdo'
che de'e ca' chcuisto' one'.

⁹ Nach beŋə' Izrael ca' nžague' enə' gwsa' aque' tozə gosə' ane' de que le can'
naquan. ¹⁰ Nach gubernadorən' bene' seňy len Pabən' par nič əne'. Nach
gwzolaogüe' gwne': —Ca naquə nezdə' de que bach goc zan iz chono' yelə'
jostis che nasyon nga, de'e na' anə' ža chebeida' gwzo rson čhia' ana' laogo' onə'.

¹¹ Na' a chac šižin žazə gwya' a Jerosalennə' par əje' elaogua' a Diozən'. Na' guaqua
ənabga' acdo' one' šə le can'. ¹² Na' bito ənacho chacyoža' no beŋə' lo' o yo'odao'
əblaonə' na' bitonə' yesə' əle' ine' nada' ša' a do lo' o yo'odao' ca' yelə' par žjəta
žjənia' beŋə', na' nic lao' syodan'. ¹³ Na' bito bi de so' on beŋə' quinga par
yesə' əlo' e de que napa' dolə' can' choso' ocuiše' nada'. ¹⁴ Con nia' le' clar de que
cho' elaogua' a Dioz ben' gwso' elao' de'e xaxta' oto' ca', na' naogua' costombr
cobə' par cho' elaogua' ane' de'en chəsə' əna zan beŋə' gwlaž čhia' ca' zjənaquə
costombr mal. Pero bito zjənaquan costombr mal, la' chejli' a che yogua' lib
ca' gan' zjənyoj Xtizə' Diozən' de'en bzoj de'e Moisezan' na' yeziquə' əchlə beŋə'
gwso' e xtiže' enə' cana'. ¹⁵ Na' zoa' lez de que Diozən' yolis yosbane' beŋə' guat
ca'. Yolis yosbane' beŋə' güen na' beŋə' mal, ca' aczən' beŋə' gwlaž čhia' ca'
nite' e lez gone'. ¹⁶ Na' zotezə zoa' chi' yichja' chona' can' chene' e Diozən' par
nič nezdə' lo' o yichja' a ždaogua' anə' de que bito napa' dolə' lao Diozən' na' nic
lao beŋə' chən'.

¹⁷ Bagoc zan iz zoa' zitə', pero na' a ža babeyeda' Jerosalennə' par bnežjua'
mech de'en btoba' par beŋə' yašə' ca' chəsə' əyažj chəsə' əchine' na' jua' a de'e
jua' a lo' o yo'odao' əblaonə'. ¹⁸ Na' goquan' zoa' lo' o yo'odao' əblaonə' babexi'
beyacha' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezan', na' chnežjua' de'e ca' chnežjua'
par Diozən'. Ca' chona' catə' to čhopə beŋə' Izrael za' ac Asian' bla' aque' gan'
zoa' anə'. Bito ənacho nochlə ntopa' na' bitobi scandl chona'. ¹⁹ Na' lega' aquen'
žalə' bda' aque' laogo' nga par yoso' ocuiše' nada' šə bin' chsa' ac lega' aque'
len nada'. ²⁰ O beŋə' quinga nitə' nga guac yesə' ane' šə bi de'e malən' nona'
catə' anə' boso' odie' nda' lao beŋə' gwnabia' čega' aque' ca'. ²¹ Tozə de'en
gwnia' laoga' aque' en, catə' ən gožəga' aca' ane': “Ca naquə nga chonle yelə'
jostis čhia' anə', chonlen chedə' chejli' a de que gwžin ža yesyə' əban beŋə' guat
ca'.”

²² Catə' bene gubernador Felsən' gwna Pabən' ca', bitoch gone' ene' gone'
yelə' jostis che Pabən' ca orən', chedə' la' baŋezczene' che de'en chejle' e chio' o

chonlilažə'əcho Jesocristən'. De'e na'anə' par gwcho'one' čhega'aquen' sša gože' lega'aque': —Catə' yidə Lisiasən' ben' naquə beṇə' gwnabia' čhe soldad ca', cana' yeyož gwzenaga' ca naquə de'e nga chaole xya nga.

²³ Nach Felsən' bene' mendad len to capitan čhe' par beče'e Pabən' gaquəche' pres na' gatə' lsens par gone' bitə'atezə' chene'ene' na' guaquə žjəsa'alanə' beṇə' migw čhe' ca' le' par əso'ene' šə bi de'e čhyažjene'.

²⁴ Goc to čhopə ža beza' gubernador Felsən' Sesarean' catə' bezžine' len no'ol čhe'enə'. Naque' no'olə Izrael na' le' Drosila. Na' gox Felsən' Pabən' na' bzenague' be' Pabən' dižə' can' cheyałə' gonlilažə'əcho Jesocristən'. ²⁵ Nach Pabən' be'elene' le' dižə' can' cheyałə' goncho par gaccho beṇə' güen lao Diozən' na' can' bito cheyałə' güe'echo latjə ṇabia' la'ažda'omalchon' chio'o, na' can' əžin ža catə' Diozən' čhoglaogü'e'en čhe to to chio'o beṇəč šə nocho napcho dolə'. Na' gubernador Felsən' bžebe' xte juisy ca naquə dižə' de'en čoe' Pabən'. Nach gože'ene': —To ca'atə'ətə' gwzenaga' ṇa'a. Guaxcza' le' catə' gatə' to latjə čhia'.

²⁶ Gubernadorən' goquene' cueze' par nič Pabən' əgwnežjue'ene' mech par yosane' le', na' de'e na'anə' goxe'ene' telizə be'elene' le' dižə'. ²⁷ Ca' chac gwde chop iz, na' le'e bžine tyemp gwde ben' le Porsio Festo goque' gubernador. Na' de'en gone'e Felsən' yega'ane' binlo len beṇə' Izrael ca' catə' cuičh naque' gubernadorən', de'e na'anə' ze'e yečhoje' bene' mendad ze'e deczə Pabən' pres.

25

Pabən' čho rson čhe' lao gubernadorən' ben' le' Festo

¹ Na' catə' bžin Feston' Sesarean' gan' ṇabi'e, gwzoe' šonə ža na' gwze'e gwyeje' Jerosalennə'. ² Nach bχoz əblao ca' na' nochlə beṇə' blao čhe beṇə' Izrael ca' ja'aque' jesə'əye'ene' par boso'ocuiše' Pabən'. ³ Na' gwsa'atə'əyoine' Feston' gone' goclən gaquə can' čhəsə'əṇabe', gonšgue' mendad əžjsə'e Pabən' Jerosalennə'. Gwsa'atə'əyoine' le' gone' ca' par nič lega'aque' yesə'əbe'enaogü'e' Pabən' par so'ote'ene' tnezən'. ⁴⁻⁵ Nach Feston' gože' lega'aque' de que Pabən' naque' segor Sesarean' na' lecžə gože' lega'aque': —Nada' bito yega'ana' Jerosalennə' sino le'e čheza'atia'. Beṇə' ca' zjənaquə blao entr le'e guaquə əsa'aque' len nada', na' šə bi de'e xinjən' non be'enə', guaquə yoso'ocuiše' le' Sesarean' gan' chona' yelə' jostisan'.

⁶ Na' gwzoe' len lega'aque' ca do xon' o ši ža na' beyeje' Sesarean'. Nach beteyo gwchi'e gan' chone' yelə' jostisan' na' bene' mendad gwyej Pabən' laogü'e'enə'. ⁷ Nach catə' bžin Pabən' laogü'e'enə' banitə beṇə' Izrael ca' za'ac Jerosalennə' na' le'e gwse'ečhjte' le' na' gosə'əzolaogü'e' chosə'əcuiše'ene' čhəsə'əne' de que de'e zan de'e mal juisy de'e chone', pero na' bito bla'alaon šə chso'e dižə' lin'. ⁸ Nach Pabən' bzo rson čhe'enə' gwne': —Ni tozə falť cuiṇə' gapa' len lei čhe neto' beṇə' Izrael, na' ni len yo'odao' əblao čheto'onə' na' nic len Rei Sesar ben' čhnabia' doxen ṇasyon Roman'.

⁹ Nach Feston' ca naquə gone'ene' soe' binlo len beṇə' Izrael ca' gože' Pabən': —čEgü'e'endo' sa'o nič gona' yelə' jostis čhio'onə' Jerosalennə' ca naquə yogua' de'e quinga choso'ocuiš beṇə' quinga le'?

¹⁰ Nach Pabən' gwne': —Laogo' len' zecha', banzo Rei Sesarən' le' par gono' yelə' jostis, na' nga cheyałə' gaquə yelə' jostis čhia'anə'. Ca naquə beṇə' Izrael quinga, le' nezcžado' de que bito bi bi ne'e gona' contr lega'aque'. ¹¹ Žalə' bi falť bagwdapa' o bichlə de'e babena' de'e cheyałə' gata', bito nia' cui gata'. Pero de'en cui bi bi nona' ca naquə de'en choso'ocuiš beṇə' quingan' nada', notono

no zaquə' əgwde nada' laoga'aque'enə'. Na' na'a chnaba' tia' lao Rei Sesarən' nich cuine' gone' yelə' jostis chia'anə'.

¹² Nach Feston' len beṇə' gwnabia' che' ca' yelə' boso'oxi'e naquən' so'one', nach gože' Pabən': —Lao Rei Sesar na'anə' bagwṇabo' tio', na' laogüe' na'anə' šejo'.

Feston' bdie' Pabən' lao Rei Agripan'

¹³ Na' ca' chac gwde to chopə ža catə' Rei Agripa na' no'ol che' Berenise bla'aque' Sesarean' par bedəsə'əguape' Feston' diox. ¹⁴ Na' gwnite'e zan ža, na' be'elen Feston' Rei Agripan' dižə' ca' naquən' chac len Pabən', gože'ene': —Zo to beṇə' nyixjw Felsən' pres nga. ¹⁵ Na' catə' gwyə'a Jerosalennə' bχoz əblao ca' na' len nochlə beṇə' golə beṇə' blao che nasyon Izraelən' gosə'əṇabe' choglaogua'an che' de que nape' dolə'. ¹⁶ Pero na' gožəga'aca'ane' ca' naquə' costombr che' chio'o beṇə' nasyon Roma bito gaquə gwdecho beṇə' sa'aque' castigw sin cui yesyə'ədillaogüe' beṇə' ca' choso'ocuiš lega'aque' na' gata' latjə yoso'ozo rson chega'aque' ca' naquə de'en choso'ocuiše'ene'. ¹⁷ Na' catə' bla'aque' nga beteyo le'e gwche'etia' gan' chona' yelə' jostisən', nach bena' mendad gosə'əbeje' Pabən'. ¹⁸ Na' beyož boso'ocuiš beṇə' ca' le', ni toza de'en chacda' choso'osbague'ene' le' cui bi gosə'əne'. ¹⁹ De'en chaczə chega'aque' len le', cui chejṇi'alazə' Pabən' can' chse'ejṇi'alazə' lega'aque' na' chso'e dižə' che to de'e beṇə' guat beṇə' gwle Jeso'os, na' Pabən' ne' de que mbanzce'. ²⁰ Na' nada' ža, cui bežəllažə'a bi gona' ca' de'en chac chega'aque', nach goža' Pabən' šə chene'ene' yeza'alene' nada' Jerosalennə' par nich gaquə yelə' jostis che'enə' ca' naquə de'e ca' choso'osbague'ene' le'. ²¹ Per na' gwṇab Pabən' šeje' gaquə yelə' jostis che'enə' lao Rei Sesarən'. Nach bena' mendad beyeiṇue' mientr gwdi'ane' lao Rei Sesarən'.

²² Nach Rei Agripan' gože' Feston': —Leczə che'enda' gwzenaga' can' choe' ben' dižə'əṇə'.

Nach che' Feston' le': —Gwxə əgwzenago'.

²³ Nach beteyon' de'e juisy chacchgua besə'əžin Rei Agripan' na' len Berenise, nach gwso'e gan' chi' gubernadorən', na' leczə zjalen beṇə' gwnabia' che' soldad ca' na' yeziqə'əchlə beṇə' blao che syodan'. Nach ben Feston' mendad jesə'əxi'e Pabən'. ²⁴ Nach Feston' gwne': —Rei Agripa na' yoguə'əlol le'e ža'ale nga len neto', ca' naquə bengə chgüiale nga, beṇə' zan beṇə' Izrael ca' ža' Jerosalennə' na' beṇə' ca' ža' nga bagosə'əne' nada' de que beṇə' mal bengə, chəsə'əṇabe' de que cabich cheyalə' əban bengə yežlyon'. ²⁵ Pero na' chgüia' nada' de que bito bi bi none' par choglaogua'an gate', na' bagwṇabe' tie' lao Rei Sesarən' na' bach goža'ane' šeje'ena'. ²⁶ Pero na' cui de bixa de'e gwzoja' rein' par yapa'ane' bin' none'. De'e na'anə' bach gwleja'ane' laole nga, na' catec naco' le' Rei Agripa, par nich na' yeyož əgwzenagcho che' na' gatə' de'e gwzoja'. ²⁷ La' chacda' bito bi rson napa' con əgwselə'a to pres sin cui gwzoja' šə de bi de'en none'.

26

Pabən' bzoe' rson che' lao Rei Agripan'

¹ Nach Rei Agripan' gože' Pabən': —Guaquə nio' par əgwzo' rson chio'onə'.

Nach Pabən' bze ne'en lao beṇə' ca' gwzolaogüe' bzo rson che'enə' gwne': ² —De'e mba juisy nga bagoc chia', Rei Agripa, ca' naquə nga de to latjə ṇa'a gwzo rson chia'anə' laogo' nga ca' naquə de'en choso'ocuiš beṇə' Izrael gwlaž checho ca' nada'. ³ Le' nezdə' ca' naquə costombr che' chio'o beṇə' Izrael, na'

ca naquə beṇə gwlaž checho ca' chsa'acyože' entr lega'acce'. De'e na'anə ža chatə'əyoišgueda' le' par gapəšgo' yelə' chxenlažə' əgwzenago' chia'.

Pabən' be'e dižə' can' bene' catə' cuinə' gonlilaže'e Jesocrisṭən'

⁴Yoguə'əloḷ beṇə Izrael gwlaž checho ca' zjənezczene' nac gwzoa' dezd gwzolao bgüego'otia', gwzoa' Jerosalennə' entr lega'aque'. ⁵Na' zjənezczene' de que nada' dezd bgüego'otia' naca' beṇə' fariseo, na' neto' beṇə' fariseo naochto' yoguə'əloḷ costombr de'en de ca naquən' chejni'alažə'əcho Diozən' mazəchlə ca notə'ətezəchlə beṇə' Izrael. ⁶Na' beṇə' gwlaž checho ca' bachsə'əṇabe' gono' yelə' jostis chia' laogüe de'en chejli'a de que gwžin ža catə' Diozən' yosbane' beṇə' guat ca' can' bene' lyebe len de'e xaxta'ocho ca'. ⁷Beṇə' zan lao šižin family che chio'o beṇə' Izrael nite'e chso'elaogüe'e Diozən' do yichj do lažə'əga'aque' na' do ža do yel nite'e lez gaquə' complr ca' naquə'lyeben'. Na' ni che de'en zoa' lez yosban Diozən' beṇə' guat ca', de'e na'anə' choso'ocuiš beṇə' Izrael ca' nada' Rei Agripa. ⁸¿Bixchexan' chaque le'e caguə de'e no šejle'enə' de que Diozən' cholis chosbane' beṇə' guat ca'?

Antslə Pabən' blagzejə' blagzide' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisṭən'

⁹Antslə nada' godca' de'e cheyalə' gona'an benteca' contr beṇə' ca' chso'onlilažə' Jeso'os ben' naquə beṇə' Nasaret. ¹⁰Beṇə' zan beṇə' Jerosalen ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' bseyjua' ližya segon can' na yiš de'en beṇə'a de'en gwso'on bχoz checho ca' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' blao. Na' catə' bχoz əblao ca' gosa'əchoglaogüe'en so'ote' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisṭən' lena' bda' cho'a xtižə'a. ¹¹Na' de'e zan las gwy'a to to yo'odao' jəsaquə'əzi'iga'aca'ane' par ničh yoso'ožia yoso'onite'e Jesocrisṭən'. Na' de'e tanttec bgue'iga'acda'ane' gwy'a blagzejə' blagzidəga'aca'ane' syoda che nasyon ca' yelə'.

Pabən' be'e dižə' can' goquə bembie Jesocrisṭən'

¹²Na' leczə güen de'e na' əzya'a Damascon'. Noṇə'a yiš de'en gwso'on bχoz checho ca' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' blao de'en chon mendad gona' ca'. ¹³Pero na' lao əzya'a ngua'a nezən' ca' do gobiž catə'əczla ble'ida' to be'eni' juisy de'e za' le'e yoban' xte bnitlaon be'eni' che bgüižən' na' to gwyečhžən nada' len beṇə' ca' žaga'anə'. ¹⁴Na' xte bgüixə yoguə'əto' lao yon'. Ca' deto' lao yon' catə' benda' to beṇə' chne' dižə' ebreo gwne': "Saul, ¿bixchen' nlagzejə nlagzido' nada'? De'en chono' contr nada' chone zi' cuino' can' hac che to go'on bian' chlibə lao ya la de'en zo lao garrošən'." ¹⁵Nach bolgüižə'ane' chapa'ane': "¿No le' Señor?" Nach gwna Xancho Jeso'osən': "Nada' Jeso'osən' nlagzejə nlagzido'. ¹⁶Pero na'a beyas la' bach bloe' laogua' le' par ničh gono' xšina'anə' na' go'o dižə' che yoguə'əloḷ de'e quinga bach ble'ido', na' yeziquə'əchlə de'e ze'e le'ichdo' catə' yozloe' laogua' le'. ¹⁷Na' na'a əselə'a le' gan' ža' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' bito gua'a latjə no got le', ni beṇə' Izrael na' nic beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹⁸Eselə'a le' par ničh əgwzejni'ido' lega'aque' nac so'one' par ničh šo'o be'eni' chia'anə' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' yesə'əbejyichje' de'e malən'. Na' yesyə'əchoje' xni'a gwxiye'enə' na' yoso'ozenague' che Diozən' na' nitlao xtolə'əga'aque'enə', na' əsa'aque' txen len yoguə'əloḷ beṇə' ca' yelə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' por ni che de'en chso'onlilaže'e nada'."

Pabən' bzenague' can' gož Jesocrisṭən' le'

19 Na'a ža Señor Rei, bzenaga' ca naquæ de'en bzejni'i Jeso'osæn' nada' len de'en ble'idaogüe'eda'. 20 Zgua'atec Damasco na' gwzolaogua' bzejni'ida' beñæ' ca' ža'anæ' che Jesocristan', na' leczæ ca' Jerosalennæ' na' doxen gan' mbane Jodean'. Na' lente beñæ' ca' cui zjænaquæ beñæ' Izrael gwduxjue'iga'acda'ane' de que cheyalæ' yesyæ'dinjene' xtolæ'aga'aque'ena' na' yoso'ozenague' che Diozæn', na' so'one' ca gacbia' de que babesyæ'dinjene' xtolæ'aga'aque'ena'. 21 Na' por ni che de'en chzejni'ida' beñæ', de'e na'anæ' beñæ' Izrael gwlaž checho ca' gosæ'azene' nada' lo'o yo'odao' æblao chechon' na' gwsa'aclaže'e so'ote' nada'. 22 Pero na' Diozæn' zocze' chaclene' nada' par nič zocza' cho'a xtiže'ena' xte ža neža len yoguæ'æloł beñæ', la'anæ' bi'i xcuidæ' na' la'anæ' beñæ' golæ. Bito nacho bilæ bagwnia' sino ca de'en gosæ'anaczæ de'e profet ca' beñæ' ca' gwso'e xtiža' Diozæn' cana', na' can' gwna de'e Moizezæn' che de'en za gaquæ ca tyemp chega'aque'ena'. 23 Gwso'e dižæ' de que Cristæn' ben' selæ' Diozæn' par gaquælene' nasyon chechon' cheyalæ' saquæ'æzi'e na' le' gaque' beñæ' nech yebane' ladjo beñæ' guat ca' na' cuich gate'. Na' leczæ gwso'e dižæ' de que Cristæn' gwzenene' chio'o naccho beñæ' Izrael na' len beñæ' ca' cui zjænaquæ beñæ' Izrael naquan' goncho par nič šo'o be'eni' che Diozæn' lo'o yichjla'ažda'ochon'.

Pabæn' gone'ene' gone' par nič Rei Agripan' gonlilaže'e Jesocristan'

24 Na' ca' cho'e dižæ'ænæ' par chzo rson che'ena' catæ'æczla gwne Feston' zižjo gože'ene': —Chac tonton' Pab. De'e tantec chsedo' na'anæ' bačh chac tonto'.

25 Nach Pabæn' gože' Feston': —Bito chac tonta' Señor Gobernador. Dižæ' lin' cho'a na' de'e yejni'anæ'. 26 Ca naquæ Rei Agripa nga, nezene' che de'e quinga cho'a dižæ' chei na' de'e na'anæ' cho'a dižæ'an clar laogüe' nga. Zoa' segor cabi nacho cui nezene' che' de'e ca', la' caguæ goquæ de'e ca' do gazæ zo bižæ' de'e ngašæ'ænæ'. 27 Le' Rei Agripa, žæchejli'o ca naquan' bosozoj de'e profet ca' beñæ' ca' gwso'e xtižæ' Diozæn' cana'? Nada' nežda' de que chejli'o.

28 Nach Rei Agripan' gože' Pabæn': —žEchacdo' len to čhopæ bi'in bagwna'onæ' gonlilažæ'ætia' Jesocristan'?

29 Nach Pabæn' gože'ene': —Chona' orasyon lao Diozæn' de que šæ to čhopæ dižæ' o šæ zan dižæ' de'e bagwnia' le', le' na' yoguæ'æloł beñæ' ca' choso'ozenag can' ænia' nga so'onlilaže'e Jesocristan' can' chonlilažæ'ane', pero sin cui gacle pres ca nada' nga ncheja' naca' pres.

30 Na' beyož gwna Pabæn' ca' bezoža' Rei Agripan' len no'ol che' Berenisen' na' len gobernador Feston' na' beñæ' ca' gosæ'æbe' len lega'aque'. 31 Nach bežaše' jasyæ'adobe' ga yoblæ nach gwse'e ljuežje': —Bito ænacho bi chon benga de'e zaquæ' gate' o gate'e ližya.

32 Nach Rei Agripan' gože' Feston': —Guaquæ yezan benga žalæ' cuinæ' nabe' tie' lao Rei Sesaræn' par gone' yelæ' jostis che'ena'.

27

Boso'osele'e Pabæn' Roman'

1 Nach boso'oxi'e yoso'osele'e neto' Italian' tlaõ nis. Na' Pabæn' len yeto čhopæ pres ca' gwsa'aque' lao na' to capitan beñæ' le Jolio. Naque' capitan che zan soldad che rein' beñæ' zjænzi'e "Batallon Augusto". Na' nada' Locas zoa' len Pabæn'. 2 Nach gwyo'oto' to lo'o barcw de'e za' Adramitio par æžinæn Asia. Na' za'alæn Aristarcon' neto'. Naque' beñæ' syoda Tesalonica de'en chi' gan' mbane Masedonian'. 3 Beteyo bžinto' Sidonņæ' na' Jolion' bencze' gūen len Pabæn' be'e latjæ par gwyeye' gan' ža' beñæ' migw che' ca' par boso'onežjue'ene'

bi de'en byažjene'. ⁴ Na' gozsa'ato'onə' na' zdato' to lcue'ej lata' yežlyo de'e nga'an lo'o nisdə'onə' de'en nzi' Ćhipre, ĉhedə' be'enə' cheĉhjan clelə, na' yežlyo na'anə' bcue'ejən neto' len be'enə'. ⁵ Na' beyož gwdeto' lao nisdəo' de'en de cho'i gan' zjəmbane distrit ca' de'en zjənzi' Silisia na' Panfilia nach bžinto' syoda gan' nzi' Mira de'en ĉhi' gan' mbane distrit ĉhe Lisia.

⁶ Na' na' bžele capitannə' to barcw de'en za' syoda Alejandria na' ĉhza'an šejən Italian', na' bene' mendad gwyo'oto' lo'inə' na' lenczə le'. ⁷ Nach gwza'ato' zdato' lao nisən' de'e yoblə. Zan ža zdato' šo'olažə' na' do canə gwdeto' galə'əzə gan' ne' Gnido. Na' por ni ĉhe can' gwyecĉj be'enə' de'e na'anə' cui be'en latjə šejto' licha na' de'e na'anə' gwcua'ato' zdato' to lcue'ej yelata' yežlyo de'e nga'an lo'o nisdə'onə' de'en nzi' Creta, part de'en zo galə'əzə syodan' de'en nzi' Salmon, la' na' cuitec gwyecĉj be'enə' fuert. ⁸ Na' zdato' do canə to lcue'ejən' na' bžinto' gana' nzi' Buenos Puertos galə'əzə yež de'en nzi' Lasea.

⁹ Na' gocze gwde zan ža zdato' na' baĉh chonən zdebə par šejəĉhto' lao nisən' ĉhedə' baĉh bžin tyemp catə' cheĉhĉhgua be' zaguən'. ¹⁰ Na' Pabən' gwneyoine' beənə' ca' ĉhe'e lega'aque': —Ĉgüia' de que ca naquə biaj nga naquən leĉhgua le zdebə na' nxož caguəgaza cuiayi' de'en noa' barcon' sino lenczə len na' len yelə' mban ĉhecho ša šejəĉcho.

¹¹ Pero na' capitan ĉhe soldad ca' bzenaguəĉhe' ĉhe ben' nsa' barcon' na' ĉhe xan barcon' cle ca ĉhe de'en gož Pabən' lega'aque'. ¹² Na' latjə gan' zoto' bito naquan par əgwdeto' tyemp zaguən', na' gwyən beənə' ca' gwsa'aquene' ša gaquə güenĉ sa'ato' na' əžinto' yež gan' ne' Fenise par niĉ na' zoto' te de'e zaguən'. Fenisen' naquan puert ĉhe Creta gan' cuitec ĉeĉhĉj be' de'en za' la'alə na' ĉhe'elə.

Gwyecĉj to be' gual lao nisdə'onə'

¹³ Na' gwzolaĉ ĉeĉhĉj to be' gol de'e za'ate ĉhe'elə, nach beənə' ca' choso'osa' barcon' gwsa'aquene' de que guaquə can' ĉse'ene'ene', nach gozsa'ato' zdato' lao nisən', zdato' galə'əzə Cretan'. ¹⁴ Pero na' caguə gwža catə' za' to be' gual de'e nzi' Noreste de'e cheĉhjan contr galən' zda barcon'. ¹⁵ Na' bžiguə'əxaxjən barcon', caguə bi goquəĉ gonto'. Na' gwlejyichjəzə cuinto' len barcon' nžiguə'n neto'. ¹⁶ Na' ca' zdato' to lcue'ej yežlyo dao' de'e nzi' Clauđa de'e ĉi' lo'o nisdə'onə' gan' cuitec gwyecĉj be'enə'. Na' barcw ĉa'o gan' yo'oto'onə' nxobən to barcw dao', na' canə goc becueto'on lo'i de'e ĉa'onə'. ¹⁷ Na' ca beyož becueto' barcw da'onə' lo'i de'e ĉa'onə', na' bĉejto' barcon' ryat par gwlo'oto' fuers ĉhei. Na' laoguə de'e bžebto' gaguə'əto' gan' naquə yox, bletjto' lachə' de'en chon par niĉ ĉhza' barcon' niĉ cuich bžiguə'ətec be'enə' len. Na' zdato' lao nisən' con can' gwyecĉj barcon'. ¹⁸ Pero na' bžaglaĉguato' ĉhedə' gwyecĉhĉgua to be' gual juisy nach beteyo bosə'ošəšaze' yoa' ca' nsa'annə' bosə'ozalə'en lo'o nisan'. ¹⁹ Na' ža gwyon žeinə' goclenga'actə'one' besšazəto' šinlaz barcon'. ²⁰ Na' zan ža bito bolə'e lao bgüizən' na' še'elən' ni que zjənla'azə beljw ca'. Na' de'e tant gwyecĉhĉgua be'enə' xte bitoch gwzoto' lez yelato'.

²¹ Na' goquən' baĉh gwža cui ĉaoto', nach Pabən' gwzože'e ladjo beənə' ca' na' gwne': —Le'e beənə', žalə' əbzenagle ĉhia' catə'an gnwina' cui sa'acho Cretan' bito ĉac ĉhecho quinga žalə' ca' na' bito gwžiyai' šinlazchon'. ²² Pero na' ĉhnia' le'e le'e yebei ĉhedə' ni to le'e cui cuiayi' yelə' mban ĉhelen', lete barcw nga cuiayi'in. ²³ Na' ca naquə cho'elaogua' a Diozən' na' baben cuina' lažə' ne'enə', de'e na'anə' bablo'e lao angl ĉhe'enə' nada' neže', na' anglən' gwne' nada':

24 “Bito žebo' Pab. Syempr cheyalə'əczə' tio' lao Rei Sesarən', na' əchnia' le' de que Dioz na'anə' gone' par ničh ni to beṇə' ca' za'ac len le' cui sa'at.” 25 Na'a ža, le'e yebei, cheda' nezda' de que Diozən' gone' par ničh gaquə can' bagwna anglən' nada'. 26 Pero bia'acza' yecho'onən' chio'o yo biž de'e nga'an' lata' lo'o nisən'.

27 Na' že' goc žda'obiž zdato' nilə na'alə' lao nisdə'o de'enə' nzi' Adria. Na' ca do chel beṇə' ca' zjənsa' barcon' gwsa'acbe'ine' de que bačh zdato' serczə to yo biž. 28 Nach boso'oletje' to plom lo'o nisən' par boso'ochixə' ca do ja'acquə'ətə' zitjw naquə nisən', na' beyož boso'ochixə'enṇə' goquən ši'intochoa metr. Nach gosə'əzdie' yelatə' na' bosə'əzchixə'en de'e yoblə na' ca orən' goquən gažəchoa metr. 29 Na' besə'əžebe' žjti'i barcon' yej lo'o nisən' nach boso'oletje' tap ya xen de'en ne' ancla, boso'očeje'en zda xni'alei par gwso'oxə'an barcon' na' bazjəzelaže'e še'eni'. 30 Nach beṇə' ca' zjənsa' barcon' gwsa'aclačə'e yesyə'əxonje' na' boso'oletje' barcw da'onə' con chosə'əde'itezene' yoso'oletje' ancla ca' de'en yoso'ocue' laolei. 31 Nach Pabən' gože' capitannə' na' len soldad ca': —Šə beṇə' quinga cuich nite'e lo'i nga, ni tocho cui yelacho.

32 Nach soldad ca' gosə'əchogue' don' zjənca'a barcw da'onə' na' bosə'osane'en.

33 Nach do šbaļ Pabən' gwzolaogwṇeyoine' beṇə' ca' de que cheyalə' sa'ogüe', che'e lega'aque': —Na'a chac žda'obiž zole cui chtasle na' cui chaole. 34 Na'a ža, chatə'yoišgüeidə' le'e le'e gao par ničh sole binlo, la' de'e li ni tole cui cuiayi'ile.

35 Na' beyož gwne' ca' bexe'e to yetxtilən' na' be'e yelə' choxwlen che Diozən' lao yoguə'əloļ neto' ža'ato' lo'o barcon' nach gwxi'e to pedasən' gwzolaogüe' chaogüe'en. 36 Nach yoguə'əloļto' bebecheto' na' leczə gwdaoto'. 37 Čhopə gueyog gyonši'intoto'onə' ža'ato' lo'o barcon'. 38 Na' gwde gwdaoto' con ca beljeto' na' ca naquə trigon' de'e ne'e zjənse'e, gwso'ose'en lo'o nisən' ničh barcon' cuich goctequən ži'i.

Goxj barcon'

39 Na' cata' gweyeni' bito zjənombi'e yežlyon' gan' besə'əžine' pero na' choso'ogüie' de to latjə ga žia nisən' žizə na' bade to lašə' de'e naquə porzə yox. Nach gwsa'aque' tozə par ničh žjəche' barcon' lašə' lao yoxən'. 40 Nach gosə'əchogue' do che ancla ca' na' gosə'əbejyichjga'aque'en lo'o nisən'. Nach boso'oseže' do de'en boso'očeje' yag de'en chsa' barcon' liča na' boso'olise' lachə' de'en zo yichjen' par bžiguə' be'enə' len, nach əzja'aque' cho'a nisən'.

41 Pero na' jəsə'ədi'e ga chediļ nisdə'onə' len to de'e yoblə, na' jšo'o laogüen' lo'o yoxən' na' caguə goquəch tan. Na' nisən' gwzolaogwzoxjən xni'einə' de'e tant fuers nsa'an. 42 Nach gwsa'aclačə' soldad ca' so'ote' pres ca' ničh ni toe' cui yesyə'əxoe' lao nisən' na' yosyo'oxonje'. 43 Pero na' capitannə' gone'ene' yosle' Pabən' na' bžone' ca' naquən' bachsa'aclačə' soldad ca' so'one', nach bene' mendad len pres ca' šə noe' chac chxoa lao nisən', guaquə lega'acteque' yesyə'əxite'e lao nisən' na' yesyə'əchoje' yo biž. 44 Na' bene' mendad de que beṇə' ca' cui chac yesə'əxoa lao nisən' yoso'ochine' no yagla' o bichlə šinlaz barcon' par yesyə'əxoe' lao nisən'. Ca' gwso'one' na' yogue'e besə'əžine' binlo yo bižən'.

28

De'en goc che Pabən' žlac zoe' Malta

1 Na' cata' beyož bžin yoguə'əto' yo bižən' gwṇezetə' de que latjənə' nzi'in Malta na' naquən to yežlyo de'en nga'an' lata' lo'o nisən'. 2 Na' beṇə' ca'

ža'anə' mbachgua gwso'elaogüe'e neto', boso'oxene' to yi' xen na' gwsa'axe' yogua'əlołto' gan' nite'enə' chedə' bagwzolao yəjon' na' chacchgua zag. ³Nach Pabən' btobe' xonj xis na' lao chcue'en lao yi'inə' bechojczlə to beł bia benen lo'inə' na' gwdi'inəb ne'enə' xte golə'əditəb. ⁴Na' choso'ogüia beñə' ca' nalə'ədit bełən' na' Pabən', nach gwse'e ljuēzje': —De'e li bengə naque' beñə' güet beñə'. Baç bele' lao nisan' pero na' Diozən' bito cho'e latjə əbane'.

⁵ Nach bse'esə' ne'enə' lao yi'inə' niç bəxopə bełən' na' bito bi goquene'.

⁶ Nach beñə' ca' baç chəsə'əbeze' bat solao gatə' Pabən' yi o əbixəcle' to de repentzə gate'. Na' ca' gosə'əbeze' sša na' choso'ogüie' bito bi bi chaquene' nach gwso'one' xbab yoblə chəsə'əne' de que naque' to beñə' cheyalə' šejni'aləzə'əcho.

⁷ Beñə' blao che doxen Maltan' le' Poblion' na' de bien che' galə'əzə, na' mbachgua be'elaogüe'e neto' na' gwzoto' šonə ža len le'. ⁸ Na' goquən' xa Poblion' de' cam chacšenene' yo'e de'e la na' che'ine' yiž chen. Nach Pabən' gwyo'e gan' de'ena' na' beyož bene' orasyon gwxoə ne'enə' yičhj beñə' güe'ena' na' beyone' le'. ⁹ Beyož bene' ca' yeziqə'əchlə beñə' ca' ža' latjən' beñə' chsa'acšene' leczə bda'aque' na' beyone' lega'aque'. ¹⁰ Na' beñə' ca' de'e zan de'e gwso'one' cheto'. Na' catə' bžin ža beza'ato', bosyo'ože'e lo'o barcon' yogua' de'e ca' chyažjeto'.

Pabən' bžine' Roman'

¹¹ Bega'anto' Maltan' šon bio' nach gwza'ato' zjəzdato' lao nisan' yo'oto' to lo'o barcw de'en za' Alejandria de'e gwlezə latjən' mientr gwde de'e zagan'. Na' mben le'e barcon' lgua'əlsaquə' ca' zjənzi' Castor na' Polocs. ¹² Na' bžinto' gan' ne' Siracosa na' gwzoto' šonə ža. ¹³ Na' gozsa'ato' par bžinto' gan' ne' Regio. Na' na' bega'anto' tza. Na' gwzolao cheçj be' de'en za' che'elə, na' beteyo bežžinto' gana' nzi' Poteoli na' na' bechojto' lo'o barcon'. ¹⁴ Na' bežagto' beñə' ljuēzjto' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Poteoli na' gosə'ənabe' gwzoto' len lega'aque' to xman. Na' gwdenə' gwza' ni'ato' par zdato' Roman'. ¹⁵ Pero na' antslə ze'e žinto' Roman' gosə'əneze beñə' ljuēzjto' ca' ža'ana' de que əžinto' na' bedəsə'əleze' neto' latjə gan' nzi' lao ya'a che Apio, na' gan' ne' Šonə Ranš. Na' catə' ble'i Pabən' lega'aque', be'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bebeine' lo'o yičhjlə'azda'ogüe'ena'. ¹⁶ Na' ca' bžinto' Roman' capitannə' bene' pres ca' yelə' lao na' beñə' gwnabia' che soldad ca', pero na' Pabən' gotə' lsens soe' ca'azə na' gwzo to soldad gwɔapə le'.

Pabən' be'e xtižə' Jesocristən' Roman'

¹⁷ Na' goquən' beyon ža Pabən' goxe' beñə' blao che beñə' Izrael ca' ža' Roman' na' catə' beyož besə'ədobe'ena' gože' lega'aque': —Beñə' bišə', bito nacho bi bena' contr beñə' gwlaž checho ca' o contr costumbr che de'e xaxta'ocho ca'. Pero na' Jerosalen na'ate gwso'one' nada' pres lao na' beñə' Roma ca'. ¹⁸ Na' beñə' ca' beyož gosə'ənabyože' gwsa'acłəže'e yoso'osane' nada' chedə' cui bi bi xtołə'a de par ənacho gata'. ¹⁹ Pero na' beñə' gwlaž ca' ža' Jerosalennə' boso'ožoncze' par yoso'osan beñə' ca' nada'. De'e na'anə' benən byen gwñaba' tia' lao Sesarən', pero bito nacho gua'a part beñə' gwlaž chia' ca'. ²⁰ Na' de'e nin' chac baç goxa' le'e par le'ida' le'e na' par güe'elena' le'e dižə'. Na' chnia' le'e por ni che de'en zocho lez yesyə'əban beñə' guat ca', balə beñə' gwlaž checho ca' gosə'əzene' nada' na' bosyo'ocheje' nada' gden ni.

²¹ Nach beñə' ca' gwse'ene': —Bito bi bi cart ne'e la' laoto' nga de'e za' Jodean' de'e güe' dižə' šə bin' chac len le', na' notono no beñə' gwlaž ne'e la'ac yesə'əne' mal chio' o əsa'ogüe' xya contr le'. ²² Pero na' chaqueto'

güenczən' yeneto' go'o dižə' ca naquən' chono' xbabən', la' neto' nezeto' dox-enlə chəsə'əne' contr le'e chejle'ele che Jesocrisən'.

²³ Na' boso'ožie' bia' to ža par žjəsə'əye' le' na' beṇə' zan zjənaque' ja'aque' gan' zo'enə'. Nach Pabən' be'e dižə' len lega'aque' can' chon Diozən' chnabi'e notə'atezə beṇə' chso'e latjə. Na' bzejni'ine' lega'aque' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' can' na de'en boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' par ničh se'ejle'e che Jeso'osən'. Bedo ža be'e dižə'an len lega'aque'. ²⁴ Na' bałə beṇə' ca' gwse'ejle'e ca naquə dižə' de'en be'enə' na' yebale' cabi gwse'ejle'e. ²⁵ Na' ca' chac gwsa'aque' čhoplə, na' bazon yesa'aque' catə' gož Pabən' lega'aque': —De'e li can' gož Spirit che Diozən' de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' gožən le' gwzoje'en par de'e xaxta'ocho ca', nan:

²⁶ Gwyej gož beṇə' gwlaž čhio' ca' de que Diozən' ne':

De'e li yenele pero cabi šejni'ile bin',
na' de'e li gwle'ile pero cabi gacbe'ile bi zejen.

²⁷ Cuiczə bi rson chazle.

Bačh nažjoczə yičhjlə'ažda'olen' na' bito chzenagle dižə' lin',
bito chonle cas čhei, na' nic chejni'ilen, na' ni que chedinjele xtolə'əle ca'.
Na' de'e na'anə' bito yebeja' le'e xni'a de'e malən'.

²⁸ Na' le'e cheyalə' ənezele de que na'a par delant Diozən' chsele'e beṇə' chəsə'əyixjui'e xtiže'enə' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael par ničh yoso'ozenague' čhe' na' yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən'.

²⁹ Beyož gwna Pabən' ca' besyə'əžaš beṇə' Izrael ca' chsa'acyože' xte juisy.

³⁰ Pero na' Pabən' gwzoe' nya' čhop iz to yo'o ga chyixjue' na' gwzocze' gwleze' yoguə'əloł beṇə' jəsə'əlanə' le'. ³¹ Na' sin cui chaž cui chžebe' na' sin cui no no əbseyjw əbžon gwduxjue'ine' lega'aque' ca naquən' chnabia' Diozən' notə'atezə beṇə' chso'e latjə, na' clar bsed blo'ine' lega'aque' xtižə' Xancho Jesocrisən'.

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Roma Ca'

Pabən' chguape' diox beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Roman'

¹ Nada' Pab naca' beṇə' güen žin che Jesocristan'. Diozən' gwleje' nada' par naca' apostol na' bsele'e nada' par ničh əchyiɣjui'a de'e güen de'e cobə che'enə'.

² Ca ni'ite ben Diozən' mendad boso'ozoj profet ca' Xtiz'e'enə' ca' naquə lyebe de'en bene' de que əgwsele'e dižə' güen dižə' cobə che'enə'. ³ De'e güen de'e cobən' cho'en dižə' che Xi'in Diozən', Xancho Jesocristan'. Jesocristan' golje' yežlyo nga lao dia che de'e Rei Dabin'. ⁴ Na' nezecho de que Jesocristan' leczə naque' doalje Xi'in Diozən' chedə' bebane' ladjo beṇə' guat ca'. Na' de'en bebane'enə' nezecho de que nape' yelə' guac che Spirit che Diozən'. ⁵ Chonlilažə'a Jesocristan' na' de'e na'anə' Diozən' banoe' chia' nłana' žin che apostol. Gwleje' nada' par chona' ca' ša' beṇə' so'onlilažə' le' yoguə' nasyon na' so'one' can' ne'enə' par ničh si'e yelə' bala'aṇ. ⁶ Na' lenczə le'e gwlej Jesocristan' par ničh nacle xi'ine', len beṇə' ca' yelə' beṇə' leczə chso'onlilažə' le' na' chso'one' can' ne'enə'.

⁷ Nada' Pab chzoja' cart nga par yoguə' le'e nitə'əle Roman' ca le'e chaque Diozən' chele. Diozən' gwleje' le'e par ničh nacle lažə' ne'enə'. Chona' orasyon par ničh Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristan' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yičhja' ažda' olen'.

Pabən' gone'ene' žjəlane'e beṇə' Roma ca'

⁸ Chona' orasyon cho'a yelə' choɣcwlen che Diozən' por le'e, na' Jesocristan' chaclene' nada' par chona' orasyonnə'. Cho'a yelə' choɣcwlen che' ca' naquə doxenlə yežlyonə' chsoe' beṇə' dižə' de que yoguə' le'e chonlilažə'əle Jesocristan'. ⁹ Diozən' nezene' yoguə' las catə' chona' orasyonnə' chnaba' gaquəlene' le'e. Le'enə' cho'elaogua'a do yičh do lažə'a ca de'en chyiɣjui'a de'e güen de'e cobə de'en chzejni'in che Xi'ine'enə'. ¹⁰ Na' chnaba' lao Diozən' güe'e latjə par delana'a le'e na'a. ¹¹ La' zelažə'əchgua' delana'a le'e par dezejni'ida' le'e de'en babsed bablo'ine' nada' par ničh sole gonlilažə'əchlene'. ¹² Che'enda' delana'a le'e par güe' lježjcho balor nga ngalə, chedə' la' le'e na' nada' chonlilažə'əcho Jesocristan'.

¹³ Beṇə' bišə', che'enda' ənezele de que zan las bago'onda' yida' delana'a le'e pero xte na'a bitonə' gac. Che'enda' yedəyena' par ničh gonchle can' chazlažə' Diozən' can' bajena' entr yeziqə'əchlə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹⁴ Nezdə' cheyalə' gua'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristan' len beṇə' ca' ža' syoda, na' len beṇə' yičə' na' leczə ca' len beṇə' chsa'ac letr na' beṇə' cui chsa'ac letr. ¹⁵ De'e na'anə' che'enchgüeida' gona' ga zelao saquə'əda' chixjue'ida' le'e de'e güen de'e cobə che Jesocristan', le'e ža'əle Roman'.

Dižə' güen dižə' cobən' nsa'an yelə' guac che Diozən' par beṇə' chse'ejle'e chei

¹⁶ Diozən' nape' yelə' guac xen. Na' dižə' güen dižə' cobə che'enə' nsa'an yelə' guac che'enə', par ničh ca' beṇə' chse'ejle' chei, le' yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən'. Diozən' che'enchgüeine' yebeje' chio'o beṇə' Izrael xni'a de'e malən' na' leczə chene'ene' yebeje' chio'o cui naccho cobə' Izrael xni'a de'e malən'. De'e na'anə' bito cheto'ida' che dižə' güen dižə' cobə che Jesocristan'. ¹⁷ Dižə' güen dižə' cobə che Jesocristan' chzejni'in chio'o de que Diozən' ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə' chedə' chonlilažə'əcho Jesocristan' na' can' choncze' len

notá'atezə beṇə' chso'onlilažə' le'. Can' nyoj Xtiže'ena', nan: “Šə chonlilažə'əcho Diozən', le'ena' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'ena', na' de'e na'ana' guatə'aczə yelə' mban checho zejlicane šə chonlilažə'əchone'.”

De xtola' benachan'

¹⁸ Na' Diozən' chlo'ine' chio'o beṇəch, zoze' yoba na'ate, can' əgwnežjue' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' ca' cabi chso'elao' le' na' nic chso'one' can' cheyalə' so'one'. Na' yelə' güen de'e mal chega'aque'ena' bito cho'en latja yesə'əneze beṇə' yoblə de'en naquə de'e li. ¹⁹ Bazjəneze' de'en de de'e guaqua nezecho che Diozən' chedə' Diozən' bablo'ine'en yoguə'əcho. ²⁰ Na' bito bi bi de de'e yoso'ode'i beṇə' cui chso'elao' Diozən' yesə'one' cui zjəneze' šə zoe'ena'. La' gwzolaozən dezd catə'an əbxi'e yežlyonə' xte ža neža chgüiacho beṇə' ca' na' bia ca' na' de'e ca' bene'ena'. De'e na'ana' caguə' naquən zdebə gombi'acho de'e ca' cui zjənla' che Diozən', ca yelə' gwnabia' che'ena' de'en de zejlicane na' de'en cheyalə' güe'ela'ochone'. ²¹ Na' ca' naquə beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən', zjəneze' de que zo Diozən' pero bito chso'elaogüe'ene', nic chso'e yelə' choxcwlen' che'. Ca' naquə xbab chega'aque'ena' bito bi zaquə'an na' bazjənchol' yichjla'ažda'oga'aque'ena'. ²² Chəsə'əne' zjənaque' beṇə' sin' pero chso'one' xbab de'e cui bi zaquə'. ²³ Choso'ozoe' Diozən' ca'alə, bito chso'elaogüe'ene', len Dioz nan' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' zoe' zejlicane. Bito chso'elaogüe'ene', chso'onchso'one' de'e yoblə, chso'ela'ozeche' no lgu'a' lsaquə' beṇəch beṇə' te chei, na' leczə chso'elaogüe'e lgu'a' lsaquə' bia zo xile'e, bia yixə' bia žia tap ni'a ne'i na' bia zjənxobə le'i.

²⁴ Ca' naquə beṇə' ca' chso'on de'e ca' zjənac ca', Diozən' bagwlejiychje' lega'aque' par chso'one' de'e mal can' nan lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' na' de'e na'ana' chso'onchgüe' yelə' zto' che cuerp chega'aque'ena'. ²⁵ Bagwlejiychje' lega'aque' par chso'one' de'e ca' chedə' lega'aque' bagosə'əbejiychje' dižə' li che'ena' par chse'ejle'e de'e güenlažə'. Chse'ejni'alažə'əzeche' na' chso'ela'ozeche' de'e ca' ben Diozən' na' bito chso'one' cas che Diozən' ben' ben yoguə'əlol beṇəch na' yoguə' bia chaš na' yeziqua'əchlə de'e ca' yelə'. Bito chso'one' cas che' la'ana'aczə naque' ben' cheyalə' güe'ela'ochə zejlicane. La' can' naquən.

²⁶ De'e na'ana' Diozən' bagwlejiychje' lega'aque' par chso'one' yelə' zto' can' nan lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena'. Ca' naquə no'ol ca' bito chəsə'əque'e beṇə' byo, lete chəsə'əzolentezə le'e ljuežj no'olzəga'aque' par nich chso'one' de'e cui cheyalə' so'one'. ²⁷ Na' le'egatezəczə ca' chso'on beṇə' byo ca' chəsə'əzolen ljuežj beṇə' byoga'aque' lgu'a' de'e yesə'əca'a no'ol chega'aque'. Na' naquən to yelə' zto' de'en chso'on beṇə' byo con beṇə' byoga'ac, tant chəsə'əzelažə' ljuežjga'aque'. Na' de'en chac che cuerp chega'aque'ena' naquən to castigw de'en cheyalə' yesə'əzi'e lao yelə' güen de'e mal chega'aque'ena'.

²⁸ Na' laogüe de'e cui chse'ene' so'one' cas che Diozən', Diozən' bagwlejiychje' lega'aque' len xbab mal chega'aque'ena', na' chso'one' de'e cui cheyalə' so'one'. ²⁹ Por de'e cui cheyalə' so'one'en chso'one'. Zjənaljene'. Chəsə'əbeine' chso'one' contr beṇə'. Chəsə'əzelažə'e bi de che beṇə' yoblə, na' no bia yixə' chega'aque' na' no beṇə' nitə' ližga'aque'. Zjənaque' beṇə' xi'a juisy na' leczə chsa'acxi'i ljuežje'. Syempr chso'ot ljuežje', chəsə'ədile', choso'oxoayague', na' chəsə'əyone' cleləžə dižə' de'e chse'ene'ena'. Na' zjənaque' beṇə' gochitj dižə'. ³⁰ Chəsə'əne' mal che beṇə' yoblə. Chəsə'əgue'ine' Diozən'. Bitobi respet zjənombi'e par beṇə' yoblə. Chsa'alazažə'e. Zjənaque' beṇə' güe'elao' cuine. Chəsə'əyiljažə'e na' chəsə'əželene' can' chso'one' de'e mal. Bito choso'ozenague' che xaxna'aga'aque'. ³¹ Bito chse'ejni'ine'. Bito

chso'one' complir bi lyebe de'e chso'one'. Bito chsa'aque' che beṇə' yoblə. Zjənaque' beṇə' ggo'olaže'e. Bito zjənombi'e yelə' cheyaše'e ljuēzje. ³² Zjənezcene' binlo de que Dioz nan' nchoglaogüe'en cheyalə' yeyejcho lao yi' gabılən' šə goncho can' chso'one'enə'. Pero lega'aque' ne'e zja'accze' chso'one' ca' na' chesyə'əbeine' chso'on beṇə' yoblə can' chso'one'enə'. *Pab*

2

Diozən' zdacze' licha ca de'en chone' beṇəchən' castigw che xtolə'əga'aque'enə'

¹ De'e nan' notə'ətezə naccho bito gaquə əṇacho bito bi xtolə'əcho de catə' choncho xbab che beṇə' yoblə de que naque' beṇə' mal, chedə' catə'ən choncho xbab che beṇə' yoblə de que naque' beṇə' mal, chio'otezən' chchixə cuincho. Chacbe'icho de que beṇə' yoblə chone' de'e mal len leczə can' chon chio'o. ² Nezecho šə choncho de'e ca' zjənac ca' Diozən' ne' checho de xtolə'əcho, na' zdacze' licha de'en ne' ca'. ³ De repent chaquecho de que Diozən' bito gone' castigw checho ca de'en choncho xbab che beṇə' yoblə de que chso'one' de'e mal len leczə can' choncho. Bito cheyalə' gaquecho de que cui gone' castigw checho, la' goncze'en. ⁴ De repent bito choncho cas ca naquə de'e güenchgua de'en chon Diozən' len chio'o lao yelə' beṇə' güen che'enə' na' yelə' xenlažə' che'enə'. Na' de repent bito choncho cas che' laogüe de'en cui le'e chontie' chio'o castigw. Diozən' chone' güen len chio'o par nič gaquəchgüeicho lo'o yichjla'ažda'ochonə' che de'e mal de'en choncho par nič ca' yedinjehon. ⁵ Pero nacteccho beṇə' žod šə bito chedinjehon do yichj do lažə'əcho ca naquə xtolə'əchon'. Na' šə bito chedinjehon choncho ca gonch Diozən' chio'o castigw catə' əžin ža Diozən' əgwlo'e de que le' zdacze' licha ca de'en gone' castigw zejlicane che xtolə'əchon'. ⁶ Gone' chio'o castigw o gone' par nič gaquə de'e güen che chio'o beṇəch segon nac babencho. ⁷ Diozən' gone' chio'o yelə' mban zejlicane šə zotezə zocho choncho de'e güen, chedə' šə choncho ca' chlo'echo de que cheyiljažə'əcho naclə gaquə par nič yežincho gan' zo'enə', na' par nič gone' chio'o yelə' bala'an, na' par nič socho zejlicane. ⁸ Na' šə chnecho contr Diozən' na' cabi chzenagcho che dižə' li che'enə', chzenagzechcho che de'e malən', lechgualə əžə'alažə' Diozən' chio'o na' gone' chio'o castigw zejlicane. ⁹ Zgua'atec chio'o beṇə' Izrael benecho xtižə' Diozən', na' šə choncho de'e mal či' saquə'əcho na' əžaglaoch. Na' chio'o cui naccho beṇə' Izrael gwdechlä benecho xtižə'enə', pero leczə či' saquə'əcho na' əžaglaoch šə choncho de'e malən'. ¹⁰ Na' šə choncho de'e güenə' gwžin ža catə' Diozən' gone' par nič gaccho beṇə' blao, na' gone' chio'o yelə' bala'an, na' gone' par nič socho binlo len yichjla'ažda'ochon'. Gone' güen len chio'o beṇə' Izrael, pero na' leczə gone' güen len chio'o la'anə'əczə cui naccho beṇə' Izrael.

¹¹ Toza can' chon Diozən' len yoguə' chio'o beṇəch. ¹² Yoguə' chio'o šə babencho de'e mal sin cuiə' gombi'əcho lei de'en bzoj de'e Moizezən', Diozən' əchoglaogüe'en checho cuiayi'icho por ni che de'en babencho de'e malən' la'anə'əczə šə cui nezecho can' na lein'. Na' yoguə' chio'o banombi'əcho lein', Diozən' əchoglaogüe'en checho cuiayi'icho por ni che de'en cui bencho can' nanə'. ¹³ Caguə con yenecho lei na'anə' na' əṇa Diozən' checho bitobi xtolə'əcho de. Pero šə choncho can' na lein', Diozən' əne' checho bitobi xtolə'əcho de. ¹⁴ Notə'ətezə beṇə' cui naquə beṇə' Izrael na' cui nombi'e lei de'en bzoj de'e Moizezən', zolə catə' chone' to chopə can' na lein' con de'e chidzən lo'o yichjla'aždaogüe'e. La'anə'əczə cui nombi'e lein', de'en chon

yichjla'ažda'ogüen' mendad gone' naquæn ca to lei. ¹⁵ Ben' chon ca' ža chlo'e de que lo'o yichjla'aždaogüe'e na' yo'o de'en naquæ ca lein'. Na' catä' chone' de'en chone', lo'o yichjla'aždaogüe'e na' chone' xbab de que de'e malän' chone' o chone' xbab de que de'e güennä' chone'. ¹⁶ Gwžin ža catä' Diožän' gone' par nich Jesocrisän' ächoglaogüe'en che xbab che chio'o beñach de'en bencho bgašä'azä, šä bencho xbab güen o šä bencho xbab mai. Can' chnia' catä' ächyixjui'a dižä' güen dižä' cobä che Jesocrisän'.

Benä' Izrael ca' gwsa'aque' de que gwnite'e binlo len Diožän' čhedä' zjånombi'e lein'

¹⁷ Balë chonle xbab de que zole binlo len Diožän' čhedä' nacle beñä' Izrael na' nsedle lei de'en bzoj de'e Moizežän'. Cha'alažä'äle de que cho'ela'ole Diožän'. ¹⁸ Nezele de'en cho'olažä' Diožän'. Nezele de'en naquæ de'e güen. Cho'ele dižä' čhei de que naquæn de'e güen, čhedä' la' lei na'anä' nsedle. ¹⁹ De'e tant čhaquäle čejni'ile che Diožän' chonle xbab de que nezele par co'ole beñä' nez na' par ägwzejni'ile beñä' ca' zjånčhol yichjla'ažda'oga'aque'ena'. ²⁰ Na' chonle xbab de que nezele par ägwzejni'ile beñä' cui chse'ejni'i na' par gacle maestr che bi'i xcuidä'. Laogüe de'en nsedle lei de'en bzoj de'e Moizežän' čhaquäle čejni'ile na' čhaquäle nezele de'en naquæ de'e li. ²¹ Le'e čhsed chlo'ile beñä' yoblä, žbixčhen' cui cholo'i cuinle? Čhsed chlo'ile bito no cuan, len čhbanle. ²² Čhsed chlo'ile de que bito no co' xtoi na' bito no cuejyichj be'en čhei o no'ol čhei par solene' beñä' yoblä, len chonczle yoguä' de'en nale cui no gon. Na' čhgue'ile lguä'a lsaquä' ca' de'en chse'ejni'alažä' beñä', len bia'aczä čhjelänle bitä'äteza de'en zjæde do lo'o yo'o gan' zjžä' lguä'a lsaquä' ca'. ²³ Cha'alažä'äle de'e nsedle lei de'en bzoj de'e Moizežän', pero laogüe de'e cui chonle can' na lein', čhnitle yelä' bala'an che Diožän'. ²⁴ De'e li chonle can' nyoj Xtižä' Diožän' gan' nan: "De'en chonle de'e mal, zan beñä' cui zjænaquæ beñä' Izrael čhäšä'äne' contr Diožän'."

²⁵ Čhio'o beñä' Izrael nsa'acho to señy lao cuerp čhechon' de'en ne' sirconsision, na' zejen de que Diožän' gaquälene' čhio'o can' bene' lyebe. Na' señyän' zaquä'an par čhio'o šä choncho can' na lein'. Pero šä cui choncho can' na lein', bitobi zaquä' señy de'en zochonä'. ²⁶ Šä cui nsa'acho señy de'en ne' sirconsisionnä' pero choncho can' na lein', gaccho cuent ca beñä' nsa'aczä señy de'en ne' sirconsisionnä' la'añä'äczä cui nsa'achon. ²⁷ Balë bito bi señy de'en ne' sirconsisionnä' nsa'ale, pero chonle complir can' na lein'. Na' laogüe de'en chonle complir can' na lein', chonle ca nacbia' de que deczä xtolä' beñä' ca' zjänsa' señy de'en ne' sirconsisionnä', čhedä' nyoj lein' na' zjånombi'en, pero bito chso'one' can' nannä'. ²⁸ Zan beñä' čhsa'alje' lao dia che Izraelän' na' äzja'accze' chso'one' can' naquæ costumbr che beñä' Izraelän', pero lao Diožän' bito zjænaquæ' beñä' Izrael, na' nic zaquä' señy de'en choso'ozo cuerp čhega'aque'ena'. ²⁹ Pero čhio'o de'e li naccho beñä' Izrael šä chonlilažä'ächo Diožän' can' čheya'ä' gonlilažä'ächone'. Na' de'en babocobä Diožän' yichjla'ažda'ochon' gwxaquä'äleben ca señy de'en ne' sirconsision, na' zejen de que bagwleje' čhio'o par naccho xi'ine'. Babše'e yichjla'ažda'ochon', caguæ con nsa'acho to señy lao cuerp čhechon'. Na' šä chonlilažä'ächone', Diožän' äne' de que choncho güen, la'añä'äczä šä notono no nochlä äña de que choncho güen.

3

¹ ¿Bi de'e güen zedegua'an che čhio'o beñä' Izrael laogüe de'en naccho beñä' Izrael? ¿Bi de'e güen de'e zedegua'an de'en zocho señy de'en ne'

sirconsionnə'? ² De'e xen de'e zedegua'an. Na' to de'en zedegua'an ca de'en əbnežw Diozən' xaxta'ocho ca' Xtiže'ena' de'en nyojən'. ³ Na' bale' cui gwse'ejle'e chei. Pero bito gwde Diozən' ca'azə cui gone' can' na Xtiže'ena' la'ana'əczə bale' cui gwse'ejle'e chei. ⁴ Goncze' can' ne'ena'. Yoguə' laste ənacze' de'e linə' la'ana'əczə sə yoguə'əlo' be'nə' yesə'əne' dižə' güenlažə'əna'. Chac canə' bzoj to profet gože' Diozən':

Le' əgwlo'ido' be'nə'əchən' de que cho'o dižə' li.

Na' ca naquə be'nə' ca' chso'on xbab de que bito chono' complir can' na'onə', əsa'acbe'ine' de que chonczo' can' na'onə'.

⁵ Quinga chəsə'əna balə be'nə' cui chse'ejni'i che Diozən'. Chəsə'əne' de que de'e mal de'en choncho chlo'in be'nə'əchən' de que Diozən' naque' be'nə' chon de'e güen. Na' chəsə'əne' de que Diozən' bito zde' licha de'en gone' castigw che de'e mal de'en chonchon'. ⁶ Lechguale clelən' chso'one' xbabən'. Žalə' de'e li can' chsa'aquene'ena' bitoczə gaquə gon Diozən' yelə' jostis che chio'o be'nə'əch can' cheyalə'əna'. Pero la' goncze'en.

⁷ Na' be'nə' ca' chso'on xbabən' ca' lecza chəsə'əne' de que catə' chso'onlaže'e chso'one' ca chesyə'əyache'i be'nə' de que Diozən' naque' be'nə' güen ca naquən' cho'e por dižə' li. De'e na'ana' chsa'aquene' de que bito cheyalə' choglaio Diozən' chega'aque' de que zjanape' dolə' ca de'en chso'onlaže'e.

⁸ Balə be'nə' chso'one' contr neto', na' chso'one' cho'ato'onə' chəsə'əne' de que nato' žbixchen' cui goncho de'e malən' par nič gaquə de'e güennə'? Ca cheyalə'əczən' əgwnežjo Diozən' castigw che non' na ca'.

Notono nla' no cui napə dolə'

⁹ žBixan' ža? žEناقəch chio'o be'nə' Izrael be'nə' güench cle ca chio'o cui naccho be'nə' Izrael? Bito. Can' bagwnia', tozəczə can' chac che chio'o be'nə' Izrael na' che chio'o cui naccho be'nə' Izrael, yoguə'əcho zocho xni'a de'e malən'. ¹⁰ Can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan:

Notono zo be'nə' zda licha, ni tlišə'əze'.

¹¹ Notono nla' be'nə' chejni'i che Diozən',

na' notono nla' be'nə' cheyilje'ene'.

¹² Yoguə' be'nə'əchən' bagosə'əque'e nez mal.

Yogue'e bitobi zjəzaque'e.

Ni tlišə'əzə be'nə' chon de'e güen notono nla'.

¹³ Len xtižə'əga'aque'ena' chəsə'əxəoyaguene'en be'nə',

na' ca benen che bgüizə' gwxaquə'əlebe dižə' de'en chso'ena'.

Ca zbannə' chla' cuerp che bia guatən' catə'ən bachožə'ən, ca' zbannə' naquə xtižə'əga'aque'ena'.

¹⁴ Por dižə' mal dižə' əzban ža' cho'aga'aque'ena'.

¹⁵ Con bizə de'en choso'ode'ine' par chso'ote' be'nə'.

¹⁶ Gatə'atezə chja'aque' con la' ggo'o yelə' yašə' yelə' zin' chja'aque'.

¹⁷ Na' bito chesə'əzo chesə'əbeze' binlo len lježjga'aque'ena'.

¹⁸ Bito chsa'ape' Diozən' respet.

¹⁹ Na' nezecho ca naquə yoguə' de'en na lei che Diozən' goncho, nyojən par chio'o na' xaxta'ocho ca' be'nə' ca' bnežjue' lein'. Pero ca naquə cui choncho can' nannə', ni tozə chio'o bito gaquə ənacho de que naccho be'nə' güen. De'e na'ana' Diozən' əchoglaogüe'en checho de que si'icho castigw che xtolə'əchon' can' əchoglaogüe'en che yeziquə'əchlə be'nə'əchən'. ²⁰ Ni to chio'o be'nə'əch bito na Diozən' checho de que naccho be'nə' güen por ni che bi de'en choncho de'en na lein', chedə' la' ni tocho bito choncho cayanə'ən nannə'. Lei na'ana' chzejni'in chio'o de que choncho de'e malən'.

Cheyala' gonlilaža'əcho Jesocristən' par niç gaccho beṇə' güen lao Diozən'

21-22 Diozən' bablo'e can' ne' che notə'ətezcho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə chonlilaža'əcho Jesocristən'. Lein' na' de'en boso'ozoj profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtiža' Diozən' cana' leczə chso'en dižə' de que can' gone'. Chio'o chonlilaža'əcho Jesocristən' bito chon Diozən' cuent checho šə bi de'e choncho complir de'en na lei che'enə'. Na' notə'ətezcho tozəczə can' chon Diozən' len chio'o la'anə'əczə šə naccho beṇə' Izrael o šə cui naccho. 23 Yoguə'əlołcho babencho de'e mal na' de'e na'anə' ni tocho bito gaquə əṇacho de que naccho beṇə' güen ca beṇə' güennə' naquə Diozən'. 24 Nži'ilaza'e chio'o chonlilaža'əcho Cristo Jeso'osən'. Na' caguə bi chzi' Dioz na'anə' ne' checho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə', cheda' la' bagwdixjw Cristo Jeso'osən' xtołə'əchon'. 25 Antslən' bagwdapə Diozən' yelə' chxenlažə'əna' bagwzoine' bguo'o bcheje' che de'e mal de'en bagwso'on beṇə'əchən' tši'i, na' bito blo'e can' chnežjue' castigw che notə'əteza beṇə' chso'on de'e malən'. Pero na'a par blo'e de que le' chnežjwczə' castigw che beṇə' chso'on de'e malən', gwleje' Cristo Jeso'osən' par gwdixjue' xtołə' beṇə'əchən'. Na' Diozən' chñitlaogüe' xtołə' con beṇə' chso'onlilaža' Cristo Jeso'osən'. 26 Na' de'en əbsele'ene'enə' nezecho de que Diozən' zdacze' lica de'en ne' che yoguə' chio'o chonlilaža'əcho Jeso'osən' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'.

27 Bito cheyala' güe'elao' cuincho əṇacho de que naccho beṇə' güen. Ni tocho cui naccho beṇə' güen por ni che bi de'e güen de'en choncho. Pero šə chonlilaža'əcho Jeso'osən' Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. 28 Can' chejni'ichon, šə chonlilaža'əcho Jeso'osən' Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' sin cui chone' cuent checho šə bi de'e choncho complir de'en na lein'.

29 ¿Diozən' naque' Xan chio'o beṇə' Izrael na'azən'? ¿Ecaguə leczə naque' Xan chio'o cui naccho beṇə' Izrael? 30 Cle naque' Xan yoguə'əloł beṇə'. Na' ne' che yoguə'əcho šə bachonlilaža'əcho Jeso'osən' naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Tozəczə can' chone' len chio'o nsa'əcho seŋy de'en ne' sirconsionnə' na' len chio'o cui nsa'əchon. 31 ¿Echoncho lei de'en bzoj de'e Moizezən' ca to de'e cui bi zaque'enə' laogüe chonlilaža'əcho Jeso'osən'? Bito chonchon ca to de'e cui bi zaque'e, sino cho'elechchon balorən'.

4*Abraannə' benlilaže'e Diozən' na' de'e nan' goque' beṇə' güen lao Diozən'*

1 De'e xaxta'əcho Abraam be'enə' naccho dia, žbixa əṇacho che'enə'? 2 Žalə' por ni che de'e güen de'en bene' na'anə' gwna Diozən' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə', zaquə'əcze' par be'elao' cuine' žalə' ca'. Pero bito be'elao' cuine' lao Diozən'. 3 Le'e Xtiža' Diozən' de'en nyojən nan: "Abraannə' benlilaže'e Diozən' na' de'e nan' gwchoglaon che' de que naque' beṇə' güen lao Diozən'." 4 Catə' to beṇə' chone' žin chone' gan laxjue'enə' na' bito ṇacho de que xan žinnə' chone' to goclen catə'ən chnežjue'ene' laxjue'enə'. Na' ca'aczən' naquən len chio'o, žalə' babencho cayənə'an non Diozən' mendat goncho bito naquən to goclen de'en chon Diozən' len chio'o catə'ən ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə' žalə' ca'. 5 Pero naquəczən to goclen. Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə chonlilaža'əchone' sin cui choncho xbab de que de'e güen de'en choncho chaclenən par əne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Na' Diozən' chone' par niç chio'o cui be'ela'əchone' antslə chachcho beṇə' güen laogüe'enə' catə' chonlilaža'əchone'. 6 Leczə de'e Dabin' be'e dižə' che goclennə' de'en chon Diozən' len chio'o chonlilaža'əchone' ca de'en ne' naccho

benə' güen laogüe'enə' sin cui chone' cuent šə bichlə de'e güen de'en choncho.
7 De'e Dabin' gwne':

Mba zocho šə babezi'ixen Diozən' checho che de'e malən' bencho.

Mba zocho šə babñitlaogüe' xtolə'əchon'.

8 Mba zocho šə chçhoglao Diozən' checho de que caguə bi xtolə'əcho denə'.

9 Chio'o nsa'acho señyən' de'en ne' sirconsisionnə' bito cheyalə' goncho xbab de que chio'ozən' gaquə socho mba can' gwne'enə'. Lenczə benə' ca' cui zjənsa' señyən' gwaquə nite'e mba can' gwne'enə'. Nezecho de'en benlilažə' de'e Abraannə' Diozən' de'e na'anə' gwne' che' de que naque' benə' güen laogüe'enə'. 10 Na' gwne' che de'e Abraannə' de que naque' benə' güen laogüe'enə' antsłə ze'e soe' señy de'en ne' sirconsisionnə', caguə beyožlan'.

11 Na' gwdechłə gwzoe' señyən' par gwnezene' de que Diozən' bagwne' ca' che'. De'e Abraannə' gwzolaogüe' chonlilaže'e Diozən' cata'ən ze'e sole' señyən' na' cana' gwna Diozən' naque' benə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə' nezecho de que Diozən' ne' ca' che notə'ətezə benə' cui zjəzo señy de'en ne' sirconsisionnə' con šə chso'onlilaže'ene'. Na' lao Diozən' de'e Abraannə' naque' xaxtao' yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Diozən'. 12 Na' leczə nezecho de que Diozən' ne' che chio'o nsa'acho señyən' de que naccho benə' güen laogüe'enə' šə chonlilažə'əchone'. Na' ne' ca' caguə por ni che de'en zocho señyən' sino por ni che de'en chonlilažə'əchone' can' benlilažə' de'e Abraannə' le'.

Abraannə' benlilaže'e Diozən' na' de'e na'anə' Diozən' bene' lyebe de'e bene' len le'

13 De'e Abraannə' benlilaže'e Diozən', na' de'e na'anə' Diozən' bene' lyebe gone' par niçh Abraannə' len xi'in dia che' ca' yesə'anabi'e doxenlə yežlyon'. Bito ben Diozən' cuent che Abraannə' šə bene' complir can' na lei che'enə' sino de'en benlilaže'e Dioz na'anə' gwne' de que naque' benə' güen laogüe'enə' na' leczə de'e na'anə' bene' lyebe yesə'anabi'e yežlyon'. 14 Nitə' benə' chsa'aque'ne' por ni che de'en zjənaoga'aque' lein' yesə'anabi'e yežlyon'. Žalə' na'acłə lega'aque' le' yesə'anabi'e yežlyonə', bito bi zaquə' de'en chso'onlilažə' benə' Diozən', na' leczə ca' bito gon Diozən' complir can' bene' lyebe len xi'in dia che de'e Abraannə' žalə' chac ca'. 15 De'en gwduxjw Diozən' lei che'enə' na' benəçhən' cui choso'ozenague' çhei, Diozən' gwnežjue' lega'aque' castigw zejlicane che xtolə'əga'aque'enə'. Žalə' cui zjənezene' bi de'e ca' cheyalə' so'one', bitobi xtolə'əga'aque' de, pero zjənezcene'en.

16 Ca' chaquən', chio'o chonlilažə'əcho Diozən' nabi'acho yežlyon'. Tant nži'ilažə' Diozən' chio'o chone' ca nabi'achon par niçh gaquə can' bene' lyebe len yoguə' chio'o chone' cuent ca xi'in dia che de'e Abraannə'. Caguə gaquə ca' len benə' ca' zjəšə'ənao lei na'azən' sino leczə len notə'ətezə benə' chso'onlilažə' Diozən' can' benlilažə' de'e Abraannə' le', la' lao Diozən' de'e Abraannə' naque' xaxtao' yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Diozən'. 17 Can' nyojczə de'en gwna Diozən': "Banzo' le' gaco' xaxtao' benə' ša' nasyon zan." Na' Diozən' nape' yelə' guac par yobane' benə' guat ca' na' Diozən' chone' par niçh chac bitə'ətezən' ne'enə'. De'e na'anə' cho'e dižə' che benə' ze'e za'ac ca chio'o benəçh cho'echo dižə' che benə' banitə'.

18 Bito gwneze Abraannə' nacxa gaquən' gaquə can' gwna Diozən'. Pero gwyejle'e che Diozən' na' gwzoe' lez de que Diozən' goncze' le' xaxtao' benə' ša' nasyon zan. Con gwyejle'e de que gaquə can' gož Diozən' le': "Benə' zan əsa'ac xi'in dia chio'." 19 Con gwzocze' benlilaže'e Diozən' la'ana'əczə gocbe'ine' banaque' benə' golə par so xi'ine'. Bazoe' casi to gueyoa iz, na' no'ol che'

Saran' bitoch zoe' xlaogüe'e sane'. ²⁰ Gwzoteze' benlilaže'e Diozən' na' bito goquə šejlaže'e che lyebe de'en ben Diozən' len le', sino que gwzoe' chech benlilaže'ene' na' be'elaogüe'ene'. ²¹ Abraanə' gwnezene' de que Diozən' guac gone' ca de'en bene' lyeben'. ²² Na' laogüe de'en benlilaže'e Diozən' de'e nan' gwchoglaon che' de que naque' beṇə' güen lao Diozən'.

²³ Na' nyojən de que de'en benlilaže'ene' na'anə' gwchoglaon che' de que naque' beṇə' güen lao Diozən'. Pero caguə nyojən par de'e Abraam na'azənə'. ²⁴⁻²⁵ Leczə nyojən par chio'o, la' leczə de'en chonlilažə'əcho Diozən' nchoglaon checho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Diozən' bsele'e Xancho Jeso'osən' par gwso'ot beṇə' le' na' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Goc ca' len Jeso'osən' par niç gwduxjue' xtolə'əchon' na' par niç Diozən' ne' che chio'o chonlilažə'əchone' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'.

5

Zoch binlo len Diozən' šə chonlilažə'əcho Jesocristən'

¹ Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' chedə' chonlilažə'əcho Jesocristən', na' Xancho Jesocrist na'anə' babene' par niç zoch binlo len Diozən'. ² De'en chonlilažə'əcho Jesocristən' nži'ilažə' Diozən' chio'o na' gwzocze' əži'ilaže'e chio'o. Chebeicho nezecho goṇ Diozən' chio'o yelə' bala'əṇ xen ca de'en de che'. ³ Na' leczə chebeicho cata' chzaquə'əzi'icho, la' nezecho šə chgo'o chchejlažə'əcho cata'ən chzaquə'əzi'icho nachən' gwchejczecho cata'ən de bichlə de'en saquə'əzi'icho. ⁴ Šə chgo'o chchejlažə'əcho cata'ən chzaquə'əzi'ichon', Diozən' chebeine' can' choncho. Na' catə' chebeine' can' choncho, nezecho de que gaquəlenche' chio'o. ⁵ Na' catə'ən nezecho de que gaquəlench Diozən' chio'o, bito chža'a yichjcho chedə' nezecho babsele'e Spirit che'enə' par zon len chio'o, chṇen lo'o la'ažda'ochon' nan de que Diozən' chacchgüene' checho.

⁶ Lao ne'e zoch xni'a de'e malən', Cristən' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le'. Ben Cristən' ca' par gwduxjue' xtolə' chio'o cui be'ela'ocho Diozən'. Na' gwso'ote'ene' catə' bžin orən' banžia' Diozən' bia'. ⁷ Ca naquə chio'o beṇəch, zdebə chonən par əchebcho gwnežjo cuincho so'ot beṇə' chio'o lgu'a'a to beṇə' yoblə la'əṇə'əczə šə lgu'a'a to beṇə' zda licha. Pero gwchojlja to beṇə' yeyaxjene' gwnežjo cuine' so'ote'ene' lgu'a'a to beṇə' naquə beṇə' ži'ilažə'. ⁸ Pero catə'ən chio'o nenaccho beṇə' güen de'e mal, Diozən' bsele'e Cristən' bnežjw cuine' por ni checho gwso'ot beṇə' le'. De'e na'anə' nezecho lechguale chaque Diozən' checho. ⁹ Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' chedə' Cristən' blaj xchene'enə' par gwduxjue' xtolə'əchon'. Na' leczə ca' nezecho de que Cristən' bagoclene' chio'o chonlilažə'əchone' par niç ca' Diozən' bito gone' castigw checho zejlicane. ¹⁰ Beṇə' contr che Diod nan' goccho. Pero na' Xi'ine' Cristən' bnežjw cuine' por ni checho gwso'ot beṇə' le'. Ben Cristən' ca' par bozoe' chio'o binlo len Diozən'. Na' nezecho leczə zo Cristən' chone' par niç gaquə yichjla'ažda'ochon' güen can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə' chedə' ngoda'əcho txen len le'. ¹¹ Na' leczə dech de'en chebeicho. Leczə chebeicho de'en nombi'əcho Diozən', chedə' la' Jesocrist na'anə' bač bozoe' chio'o binlo len Diozən'.

De'e Adanə' bxi'e de'e malən' yežlyo nga, na' Jesocristən' bedəyene' par niç chac de'e güen

¹² Yelə' godenag che beṇə' nechən' ben' gwle Adanə', gwzolao de'e malən' yežlyo nga, na' de'e mal nan' nsa' yelə' gotən'. Na' de'e nan' den de que yoguə'

benachan' chsa'ate' na' yogue'e chso'one' de'e mal. ¹³ Gwso'onczə benachan' de'en malən' dezd tyemp che Adanna' antslə cuina' chixjw Diozan' lei che'enə'. Na' catə' cuina' chixjue' lei che'enə' n'za'alə can' gwchoglaogü'e'en che benachan' catə'an gwso'one' de'e malən'. ¹⁴ Pero na' gwzolaozən dezd tyemp che de'e Adanna' b'zinte tyemp che de'e Moizezan' benən byen yoguə' benə' gwsa'ate' can' chsa'ate' na'a, chedə' yogue'e gwso'one' de'e malən', la'ana'əczə de'e mal de'en gwso'one' bito naquən ca de'e mal de'en ben de'e Adanna'. De'e Adan na'ana' bedayene' par nich gwxe yelə' gotən' yežlyo nga, pero na' Jesocristan' ben' banaquəczən yidə dezd cana'ateczə, le'enə' bedəyene' par nich de yelə' mban zejlicane che notə'atezcho chonlilažə'əchone'.

¹⁵ De'e xen n'za' yelə' goclen de'en ben Diozan' len chio'o catə'an bsele'e Jesocristan' na' ca de'e malən' de'en ben de'e Adanna'. Por ni che de'e malən' de'en ben de'e Adanna' benə' zan gwsa'at. Pero na' Diozan' bene' to de'e zaque'e, bene' to yelə' ži'ilažə' xen na' to yelə' goclen xen par benə' zan. Diozan' chaclene' chio'o ca de'en bsele'e Jesocristan' par cheyašə' cheži'ilažə'e yoguə' chio'o benach. ¹⁶ N'za' de'e malən' de'en ben de'e Adanna' ca goclen de'en ben Diozan' len benachan'. Por ni che de'e malən' de'en ben de'e Adanna', de'e na'ana' Diozan' gwchoglaogü'e'en che chio'o benach de que si'icho castigw zejlicane. Pero na' dadzən' goclen Diozan' chio'o ca de'en bsele'e Xi'ine' Jesocristan', na' chio'o chonlilažə'əchone' ne' de que naccho benə' güen laogü'e'enə' la'ana'əczə babencho de'e zan de'e mal. ¹⁷ Por ni che tozə be'enə' ben de'e malən' de yelə' got che chio'o benach. Pero na' Diozan' lechguale n'zi'ilažə'e chio'o, na' dadzə ne' che chio'o chonlilažə'əchone' de que naccho benə' güen laogü'e'enə'. De'e na'ana' de yelə' mban checho zejlicane na' nabi'acho txen len Jesocristan'.

¹⁸ Can' naquan, por ni che de'e mal de'en ben de'e Adanna', Diozan' gwchoglaogü'e'en de que to to chio'o benach si'icho castigw che xtolə'əchon'. Na' por ni che de'en naquə Jesocristan' benə' güen lao Diozan', Dioz na'ana' ne' che yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jesocristan' de que naccho benə' güen laogü'e'enə' na' chone' chio'o yelə' mban zejlicane. ¹⁹ Na' de'en cui əbenzag de'e Adanna' che Diozan', de'e na'ana' yoguə' chio'o benach naccho benə' güen de'e mal. Pero na' de'en əbenzag Jesocristan' che Diozan', yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jesocristan' naccho benə' güen lao Diozan'.

²⁰ Diozan' gwdixjue' lei che'enə' na' de'e na'ana' gwcha'o gwxench de'e malən' chedə' benachan' bito boso'ozenague' chei. Pero catə' gwcha'o gwxen de'e malən', de'e xen gwcha'o gwxench yelə' ži'ilažə' che Diozan' par nich bezi'ixene' che chio'o chonlilažə'əchone'. ²¹ Gwcha'o gwxench yelə' ži'ilažə' che'enə' par nich gwaquə əne' che yoguə' chio'o benach de que naccho benə' güen laogü'e'enə' šə gonlilažə'əcho Xancho Jesocristan'. Na' can' de yelə' got che yoguə' chio'o benach de'en naccho benə' güen de'e malən' leczə n'zi'ilažə' Diozan' yoguə' chio'o benach na' chone' chio'o yelə' mban zejlicane šə chonlilažə'əchone'.

6

Diozan' bene' par nich cuich šo'o chazcho de'e malən'

¹ ¿Naxcan' cheyalə' goncho na'a baņezecho de que n'zi'ilažə' Diozan' chio'o? ¿Econ šejczcho goncho de'e malən' par nich yezi'ixentezə yezi'ixen Diozan' chechon'? ² Caguə can' cheyalə' goncho. Diozan' babene' par nich cuich šo'o chazcho de'e malən' šə gwzenagcho che'. De'e nan' bito cheyalə' sochcho əgwzenagcho che la'azda'omalchon'. ³ Bagwchoacho nisən' par nich ca' nacia' de que ngodə'əcho txen len Jesocristan'. Na' ca de'en gwchoacho

nisən' zejen ca gotcho len Crist na'anə'. ⁴ Na' de'en zejen ca gotcho len Cristən', leczə zejen ca bgaša'əcho len le'. Goc ca' par niçh ca de'en bolis bosban Xacho Diozən' le' len yelə' guac xen che'enə', gwša'əcho yelə' chzo yelə' chbez chechon' na' socho ca beṇə' cobə.

⁵ Ndil ngoda'əcho Cristən' txeṇṇə' catə'an gwso'ote'ene', na' leczə ndil ngoda'əcho le' txeṇṇə' catə'an beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'. De'e na'anə' cheyalə' yocobə xbab chechon' par niçh gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə'. ⁶ Ca de'en ndil ngoda'əcho Cristən' txeṇṇə' catə'an gwso'ote'ene' le'e yag corozən', zejen de que la'ažda'omalchon' gotən. Gotən par niçh bitoch ṇabia'an chio'o na' par niçh bitoch šo'o çhaz de'e malən' yichjla'ažda'ochon'. ⁷ Beṇə' bagot bitoch chnabia' la'ažda'omalən' le'. ⁸ Na' ca naquə gotlencho Cristən' chejle'echo de que zocho mbancho len le' na' de que sochcho əbancho len le'. ⁹ Nezecho de que Dioz nan' bosbane' Cristən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' bitoch so'ote'ene' de'e yoblə. Yelə' gotən' bitoch soin le' de'e yoblə. ¹⁰ Ca de'en gwso'ote' Cristən', tši'izən' bnežjw cuine' par niçh bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Bitoch so'ote' le' yetlas. Na' ṇa'a zoe' chnežjue' Diozən' yelə' bala'an. ¹¹ Legon xbab de que Diozən' babene' par niçh cuich šo'o çhazcho de'e malən'. Pero na' leczə legon xbab de que ndil ngoda'əcho txeṇṇə' len Cristən' catə'an beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'. De'e na'anə' mbancho par əgwnežjwcho Diozən' yelə' bala'an. Gonle xbabən' ca' çhedə' ngoda'əcho txeṇṇə' len Xancho Cristo Jeso'osən'.

¹² Bito güe'echo latjə šo'o çhaz de'e malən' cuerp chechon' de'en gat par goncho ca de'e malən' zelažə' la'ažda'ochon'. ¹³ Bito gon cuincho lao na' gwxiye'enə' par goncho de'e mal len cuerp chechon'. Cheyalə' gon cuincho lao na' Diozən' par goncho de'e güeṇṇə'. Gon cuincho lao ne'enə' çhedə' bitoch naccho len yichjla'ažda'ochon' ca beṇə' guat, sino bade yelə' mban zejlicane chechon'. ¹⁴ Antslə goquecho goncho can' na lein', pero de'en cui goc goncho can' nanṇə', blo'in chio'o de que zocho xni'a de'e malən'. Pero ṇa'a de'en nzi'ilažə' Diozən' chio'o babebeje' chio'o xni'a de'e malən', na' de'e na'anə' chac chon cuincho lao ne'enə' par goncho de'e güeṇṇə'.

Cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho de'e malən'

¹⁵ ¿Egontezcho de'e malən' de'en nezecho nzi'ilažə' Diozən' chio'o na' de'en bito chebeine' chio'o por ni che šə choncho can' na lei che'enə'? Bito. ¹⁶ Nezecho catə' chzenagcho che to beṇə' na' catə' cho'echo latjə chnabi'e chio'o, xni'a be'enən' zocho. Na' leczə ca' šə chdalenczcho de'e malən' na' chzenagcho çhei, xni'e'i nan' zocho na' bito žjəyecho len Diozən' šə ca'. Pero šə chon cuincho lao na' Diozən' na' chzenagcho che' nachən' zdaczcho choncho de'e güeṇṇə'. ¹⁷ Antslən' gwzochə xni'a de'e malən'. Pero choçwlen Diozən' lenczə le'e bachzenagle ṇa'a do yichj do lažə'əle de'en bablo'ito' le'e. ¹⁸ Diozən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'. De'e na'anə' banon cuincho lao na' Diozən' par šejcho goncho de'e güeṇṇə'. ¹⁹ Cho'a dižə'ənə' can' zocho xni'a non' chzenagcho çhei par niçh šejni'ile. Ca'atezən' ben cuinle lao na' gwxiye'enə' par benle de'en naquə yelə' zto' na' bichlə de'en bito cheyalə' goncho, leczə can' cheyalə' gon cuincho lao na' Diozən' par goncho de'e güeṇṇə' niçh gaquə yichjla'ažda'ochon' güen can' naquə yichjla'aždao' Diozən'.

²⁰ Catə'an ne'e zocho xni'a de'e malən', bito bzenagcho che Diozən' par goncho de'e güen. ²¹ Na' bitobi de'e güen ble'icho lao de'e mal ca' de'en jənaochonə'. Bacheto'icho ṇa'a che de'e ca' benchonə'. Žalə' chonchcho de'e mal ca' zjənac ca' bito žjəyecho len Diozən'. ²² Pero Diozən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən' na' babene' par niçh non cuincho lao ne'enə'. De'e

na'anə' zda chaquəch yichjla'ažda'ochonə' can' naquə yichjla'aždao' le'enə' na' žjəyecho len Diozən' zejlicane. ²³ Šə zocho choncho de'e malən' yeyejcho lao yi' gabilən'. Pero šə ngodə'əcho txen len Xancho Cristo Jeso'osən', Diozən' chone' chio'o dadza yelə' mban zejlicanen'.

7

Lein' chnabi'an beŋachən' žlac zjəmbane'

¹ Beŋə' bišə' le'e nombi'ale lein' na' nezele de que lein' chnabi'an chio'o žlac mbancho na'azə. ² To no'olə csad, žlac mban be'en che'enə' cheyalə' soe' len le', la' can' chon lein' mendad. Xte cata'əch gat be'en che'enə' cana'achən' babechoj latje' len lei de'en chon mendad soe' len be'en che'enə'. ³ Na' šə no'olən' yeque'e beŋə' yoblə len mban be'en che'enə', beŋə' ggo'o xtoin' naque'. Pero šə bagot be'en che'enə' babechoj latje' len lein'. Guaquə yošagna'alene' beŋə' yoblə, na' bito nacho naque' beŋə' ggo'o xtoi laoguē de'en yošagne' de'e yoblə.

⁴ Can' naquən beŋə' bišə', ngodə'əcho txen len Cristən', na' de'e bnežjw cuine' gwso'ote'ene', de'e na'anə' baŋezecho bito chaccho beŋə' güen lao Diozən' por ni che choncho bi de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Cristən' beyas bebane' ladjo beŋə' guat ca' na' chio'o baben cuincho lao ne'enə' par nič goncho can' chene'e Diozən'. ⁵ Antslə nezocho chzenagcho che la'ažda'omalchon'. Na' catə'an gwnezecho ca de'en non lei de'en bzoj de'e Moizezən' mendad goncho, nachlə be'elažə'əchcho bzenagcho che de'e malən' de'en yo'o yichjla'ažda'ochonə' na' bencho con can' gone'echo. Žalə' ne'e choncho ca' bito žjəyecho len Diozən'. ⁶ Pero na'a babocobə Spirit che Diozən' yichjla'ažda'ochon' na' nezecho bito chaccho beŋə' güen lao Diozən' por ni che choncho bi de'en na lein'. Antslə bencho bi de'e güen parzə nič goncho complir can' byoj lein' gwłalte nan naquən cheyalə' goncho. Pero na'a choncho can' chene'e Diozən' chedə' babocobə Spirit che'enə' yichjla'ažda'ochon'.

Yo'o de'e malən' yichjla'ažda'ochon'

⁷ Bito cheyalə' goncho xbab de que lei de'en bzoj de'e Moizezən' naquən de'e mal. Bito gočbe'ida' nda' chona' de'e malən' žalə' cui bzejni'i lein' nada' bi de'en cui cheyalə' gona'. Na' bito əgwnežda' de que de'e malən' chona' chzelažə'a bitə'ətəzə de'e de che beŋə' žalə' que lein' nan: "Bito seləžə'əle bitə'ətəzə de'e de che beŋə'." ⁸ Nach catə' gwnežda' can' na lein, de'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' nachle benən ca gwzelažə'əcha'. Na' bito gočbe'ida' de xtolə'a žalə' cui bembia lein'. ⁹ Gwzoa' to tyemp sin cui bembia lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Pero catə' gwnežda' bin' nonən mendad gona', nachle bzenaguacha' che de'e malən' de'en yo'o yichjla'ažda'ogua'anə'. De'e na'anə' gwnežda' si'a castigw zejlicane che xtolə'a. ¹⁰ Na' ca naquə lei de'en bzoj de'e Moizezən', naquən par gwzenaga' chei nič ca' gatə' yelə' mban zejlicane čhia'. Pero de'en cui bzenaga' chei de'e na'anə' gwnežda' si'a castigw zejlicane. ¹¹ Ca de'en nombi'a lein', de'e malən' de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' bxoayaguən nada', benən ca bito bzenaga' che de'en nonən mendad gona'. Na' de'e na'anə' gwnežda' si'a castigw zejlicane che xtolə'anə'.

¹² Ca naquə lei de'en bzoj de'e Moizezən', za'an che Diozən'. To to de'en nonən mendad goncho za'an che Diozən' na' zjənaquən de'e liča na' de'e güen. ¹³ ¿Lei de'en naquə de'e güenə' benən par nič si'a castigw zejlicane che xtolə'anə'? Bito naquə len. De'e malən' de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' bito be'en latjə gona' can' cheyalə' gona'. Na' de'en cui chona' can' na lein', de'e

nan' gwnezdá' si'a castigw zejlicane che xtolá'aná'. Ca chac nan' nla'alaon naca' beñá' mal de'en cui chona' can' na lein', na' nla'alaon de que de'e mal juisyán' chona' cui chona' can' none' mendad gona'.

¹⁴ Naquén clar de que lein' gwaquelenán nada' len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogua'aná' žalá' chzenaga' chei. Pero nada' naca' beñá' la'aždao' mal, zoa' yo'o yaza' de'e malán'. ¹⁵ Bito chona' de'e güen de'en che'enda' gona'. De'e mal de'en cui che'enda' gona' lelanñá' chona'. Bito cheyacbe'ida' chia' bixchen' chona' ca'. ¹⁶ Che'enda' gona' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezán', pero bito chona'an yoguá' las. Na' catá' cui chona' can' nanñá' lechgualé de'e chacda', chedá' nezdá' lein' naquén de'e güen. ¹⁷ Caguá nada'aná' chona' de'en cui che'enda' gona'. De'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'a nan' chonon par nich chona' de'en cui che'enda' gona'. ¹⁸⁻¹⁹ Nezdá' bito naca' beñá' güen, chedá' yo'o de'e malán' lo'o yichjla'aždaogua'aná'. Che'enda' gona' de'e güenná', pero bito chona'an. De'e mal de'en cui che'enda' gona' lelanñá' chona'. ²⁰ Na' ca de'en chona' de'en cui che'enda' gona', caguá chona'an nada'aná'. De'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'a nan' nžiguá'én nada' chona' de'e mal de'en cui che'enda' gona'.

²¹ Na' syempr catá'én che'enda' gona' de'e güenná', de'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'aná' chžonán gona'an. ²² Chebeida' lei che Diozán' lo'o yichjla'aždaogua'aná'. ²³ Pero na' chache'ida' de de'en yo'o yichjla'aždaogua'aná' de'en cui cho'en latjá gona' can' nezdá' cheyalá' gona'. De'e mal de'en yo'o yaz cuerp chia'aná' chnabi'an nada'.

²⁴⁻²⁵ Lo'o yichjla'ažda'ochon' chene'echo goncho de'en non lei che Diozán' mendad goncho, pero na' la'ažda'omalchon' chonczán ca choncho de'e malán'. ¡Prob chio'o! ¿No soi la'ažda'omalchon' de'ená' chnabia' chio'o? Nezecho si'icho castigw zejlicane ša soczcho gwzenagcho chei. Choꝑcwlén Diozán', chone' par nich Xancho Jesocristán' soine' la'ažda'omalchon'.

8

Cheyalá' goncho can' chene'e Spirit che Diozán'

¹ De'e na'aná' Diozán' ne' che chio'o ša ngoda'echo txen len Cristo Jeso'osán' de que bito bi xtolá'echo de. Chio'o ngoda'echo txen len Cristo Jeso'osán' bachoncho can' chene'e Spirit che Diozán'. Bito choncho can' na la'ažda'omalchon'. ² Nezdá' Spirit che Diozán' chnabi'an nada' na' chonán yelá' mban zejlicane chia' laogüe de'en ngoda'a txen len Cristo Jeso'osán'. Catá' gwzóa' xni'a de'e malán' lenñá' benán par nich gwchoglaó Diozán' chia' si'a castigw zejlicane. Pero Spirit che Diozán' babebéjén nada' xni'a de'e malán'.

³⁻⁴ Lei de'en bzoj de'e Moisezán' bito gwzoin par yebején chio'o xni'a de'e malán' chedá' naccho beñá' la'aždao' mal. Diozán' gwzoiné' bebeje' chio'o xni'a de'e malán' de'en bsele'e Xi'ine'en golje' yežlyo nga, gocczá cuerp che'ená' ca cuerp che chio'o beñá' güen de'e mal. Na' Xi'in Dioz na'aná' gwdixjue' xtolá'echo' par nich chio'o benach gwaquá yechojcho xni'a de'e malán' na' gwaquá šejcho licha goncho can' non lein' mendad, con ša goncho can' chene'e Spirit che Diozán' na' bito goncho can' na la'ažda'omalchon'.

⁵ Ša soczcho choncho can' na la'ažda'omalchoná', yo'o yichjcho de'en chene'en goncho. Pero ša zocho choncho can' na Spirit che Diozán' yo'o yichjcho can' nan na'aná'. ⁶ Na' ša con yo'o yichjcho de'en chene'e la'ažda'omalchoná', si'icho castigw zejlicane. Pero ša con yo'o yichjcho de'ená' chene'e Spirit che Diozán', guatá' yelá' mban zejlicane checho na' so cuezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochoná'. ⁷ Contr Dioz nan' choncho ša con yo'o

yichjcho de'en chene'e la'azda'omalchon' goncho. Na' ša con yo'o yichjcho len, bito chzenagcho che lei che Diozən', na' niqwe gaquəczə gwzenagcho che Diozən' ša ca'. ⁸ Ša zocho choncho can' na la'azda'omalchon' bito gaquə naquəchlə goncho par nič yebei Diozən' chio'o.

⁹ Pero chio'o ža, ša zo Spirit che Diozən' lo'o la'azda'ochonə', bitoch zocho choncho can' na la'azda'omalchon', sino zocho chzenagcho che Spiritan'. Na' ša cui zo Spirit che Cristən' lo'o la'azda'ochonə', de'en leczə naquən Spirit che Diozən', bito naccho xi'in Dioz. ¹⁰ Cristən' zoe' len chio'o chonlilažə'əchone', na' Diozən' ne' de que naccho beŋə' güen laogüe'enə'. Na' de'e na'anə' de yelə' mban zejlicane checho la'anə'əczə gatcho len cuerp chechon' por ni che de'e malən'. ¹¹ Diozən' bolis bosbane' Cristo Jeso'osən' ladjo beŋə' guatən'. Na' ša Spirit che Diozən' zon lo'o la'azda'ochon', leczə gwžin ža cata' Diozən' yolis yosbane' chio'o len cuerp checho quinga de'enə' sa'at. Yolis yosbane' chio'o chedə' yo'o Spirit che'enə' lo'o la'azda'ochon'.

¹² Can' ža beŋə' bišə', bito cheyalə' goncho can' na la'azda'omalchon'.

¹³ Si'icho castigw zejlicane ša zoczcho choncho de'en chene'e la'azda'omalchonə'. Pero ša güe'echo latjə gaquəlen Spirit che Diozən' chio'o par nič cuich gwzenagcho che la'azda'omalchon', nachən' gatə' yelə' mban zejlicane checho.

¹⁴ Na' yoguə' chio'o ša chzenagcho che de'en chsed chzejni' Spirit che Diozən' chio'o goncho, naccho xi'in Dioz. ¹⁵ Diozən' beŋe' chio'o Spirit che'enə' cata'ən gwcue'e chio'o ca xi'ine'. Na' de'e na'anə' bito chžebcho Diozən' can' chžebcho to beŋə' znia cata' choncho xšine'enə'. Lgua'a žebchone' cholgüižchone' che'echone': "Xa." ¹⁶ Spirit che Diozən' nan lo'o yichjla'azda'ochon' de que chio'o naccho xi'in Dioz. ¹⁷ Na' ša naccho xi'in Dioz, gwžin ža cata' yoguə' de'en de che Cristən' gaquən checho txen lencho le'. Gaquən checho con ša gwsanlažə' cuincho yoso'ochi' yoso'osaquə' beŋə' chio'o por ni che de'en chonlilažə'əcho Cristən', can' bosə'ochi' bosə'osaquə'e le'enə'. Na' ša yoso'ochi' yoso'osaquə'e chio'o, Diozən' goŋe' chio'o yelə' bala'an xen ca de'en habnežjue' che Cristən'.

¹⁸ Yežlyo nga de de'en chzaquə'əzi' chzaquə'əyašə'əcho. Pero nada' chona' xbab caguə de'e bi de'enə' ca de'en yebeicho cata'ən əžin ža goŋ Diozən' chio'o yelə' bala'an xen ca de'en napə Cristən'. ¹⁹ Diozən' bene' beŋəch, bene' bia chsa'aš na' bene' cuantzə bi de'en zjəde. Na' yoguə'əcho len lega'quən bazocho lao juisy batə'əquən' goŋ Diozən' yelə' bala'an de'en si' chio'o naccho xi'ine', na' leczə len yoguə' bia ca' chsa'aš chsə'əbezəb batə'əquən' əžin ža gone' ca'. ²⁰ Na' yoguə' de'e ca' ben Diozən' caguə zjənac ša'onə'. Na' caguə con ca gwse'ene'ennə' zjənaquən. Ze'e gonša'ochē' lega'quənnə', na' ze'e gonša'ochē' yoguə' bia chsa'aš na' leczə ca' chio'o beŋəch. Na' leczə Dioz nan' bene' par nič chsə'əbezən na' par nič chsə'əbezə beŋəčan' na' par nič leczə chsə'əbezə bia ca' chsa'aš. ²¹ Chsə'əbezən batə'əquən' əžin ža yesyə'əyaquən binlo juisy na' bito te čega'quən. Na' leczə can' chsə'əbezə bia ca' əsa'ac čega'quəb. Na' ca'aczen' gac che chio'o naccho xi'in Dioz, cata'ən si'icho yelə' bala'an xen de'en goŋ Diozən' chio'o, yeyac cuerp chechon' de'e cobə na' cuatəch soi yelə' gotən' chio'o. ²² Na' nezecho, xte ža neža yoguə' de'e ca' ben Diozən' chso'onən ca beŋə' chbežgüe', chsə'əžaglaon ca to no'olə beŋə' chzan. Na' leczə yoguə' bia ca' chsa'aš chsə'əbezgüe'eb chsə'əžaglaob ca to no'olə beŋə' chzan. ²³ Na' caguə de'e ca'azən'. Leczə len chio'o chbežgüe'echo. Diozən' babene' chio'o Spirit che'enə' par nič nezecho gwžin ža gaquəch güen checho. Na' chbežgüe'echo lo'o la'azda'ochon' chbezcho batə'əquən' goŋ Diozən' cuerp

cobə chechon' par əgwlo'e de que banque'e chio'o ca xi'ine'. ²⁴ Catə'an bebej Diozən' chio'o xni'a de'e malən', ca nan' gwzolaə chbezcho gwžin ža gaquəch güen checho. To de'e bagoc bitoch socho lez cuezcho gaquən. Notono zo no nezeo' lez gaquə de'en nezene' bagoc. ²⁵ Pero ca naquə de'en zocho lez gwžin ža gaquəch güen checho, zocho chgo'o chchejlažə'əcho batə'əquən' gaquən.

²⁶ Ca naquə Spirit che Diozən' zon chaclenən chio'o chedə' bitotec bi chac goncho sīn cui zon len chio'o. Bito chac goncho orasyon can' cheyałə' gonchon, poro na' Spirit che Diozən' chñen fabor chio'o laogüe'ena' la'anə'əczə cui chezelecho naclə güe'elenchone' dižə' che de'en chnalažə'əcho. ²⁷ Na' Diozən' ngüia nye' la'ažda'ochon' na' leczə ca' chejni'ine' bin' chene'e Spirit che'ena' catə'an chñen fabor chio'o bagwleje' par naccho lažə' ne'ena'. Na' can' chene'e Diozən' ñen fabor chio'o.

Diozən' de'e chio'o, de'e na'anə' notono no soi chio'o

²⁸ Na' nezecho de que lao yoguə de'en chaquən', Diozən' chone' par niç gaquə güen che chio'o chaquecho che'. Chio'on bach gwleje' par chonlilažə'əchone' segon can' gwchoglaogüe'en. ²⁹ Nombia' Diozən' chio'o dezd gwłalte, na' əbsi'e xneze par niç tozə gaquə yichjla'ažda'ochon' len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocrisən'. Bene' par niç Jesocrisən' naque' beñə' nech entr chio'o beñə' biše'e zan. ³⁰ Na' ca naquə əbsi' Diozən' xneze par niç gaquə yichjla'ažda'ochon' toza len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocrisən', leczə gwleje' chio'o par chonlilažə'əchone' na' bagwchoglaogüe'en checho de que naccho beñə' güen laogüe'ena'. Na' leczə can' goñcze' chio'o yelə' bala'anna'.

³¹ Catec güenna' chon Diozən' len chio'o de'en bsi'e xneze gac checho yoguə de'e ca'. Na' nezecho Diozən' de'e chio'o, na' de'e na'anə' notono no soi chio'o. ³² Diozən' bito bžone' saquə'əzi' Xi'ine'ena' por ni che yoguə'əłol chio'o ca de'en bsele'ene' gwso'ot beñə' le'. Na' can' bsele'e Xi'ine' Jesocrisən' par chio'o, ca'aczən' gone' yoguə' de'e güenna' dadzə len chio'o. ³³ Diozən' bagwleje' chio'o par naccho xi'ine' na' bagwchoglaogüe'en checho de que bito bi xtolə'əcho de. De'e na'anə' notono no soi əgwcuış chio'o laogüe'ena'.

³⁴ Notono zo no gaquə gon par niç əna Diozən' checho de que de xtolə'əchon'. Por ni chechon' bsanlažə' cuin Crisən' gwso'ot beñə' le' de' na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beñə' guat ca'. Na' na'a chi'e cuit Diozən' chnabi'e txen len le', na' chñe' fabor chio'o. ³⁵ ¿Ede de'e əgwžon par niç Crisən' cuich gaquene' checho? ¿Egwžon no de'e mal de'en gaquə checho? ¿Egwžon no de'e yašə' de'e zi' de'e gaquə checho? ¿Egwžon no yelə' xi'a che beñə' chgue'i chio'o? ¿Egwžon no yelə' chbił chdon checho? ¿Egwžon laogüe de'en cui de xala'ancho? ¿Egwžon šə bi lxož de'e za' len chio'o? ¿Egwžon par niç Crisən' cuich gaquene' checho šə to beñə'əclə noxe'e cwšiyən' gote' chio'o? Bitobi bi de de'e əgwžon par niç Crisən' cuich gaquene' checho. ³⁶ Can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan:

Por ni che chonlilažə'əto' le', chse'ene beñə' so'ote' neto' do tyempte. Chso'one' xbab de que neto' naquəto' ca to xilə' bia so'ote'.

³⁷ Pero catə'an za'ac bi de'e mal gac checho, bito chac chop lažə'əcho, sino chebeichgüeicho la' nezecho zoczə Crisən' chaquene' chechon'. ³⁸ Nada' nezdə' de que notono gaquə gwžon par niç Diozən' len Crisən' cuich əsa'aguene' checho. Yelə' gotə' bito gaquə bi gonən, ni yelə' mbanna', ni no angl bzelaə, ni nochlə beñə' blao che angl bzelaə, ni angl bzelaə beñə' gwnabia', ni de'e chac checho na'a na' šə bichlə de'e ze'e za'ac. ³⁹ Ni de'e de le'e yoban', ni de'e de gabilən', ni bichlə de'en ben Diozən' bito gaquə yesə'əžonən par niç Diozən' cuich gaquene' checho. Nic yesə'əžon no beñə', nic yesə'əžon bitə'ətezə de'e

gac checho par nich Diozən' cuich gaquene' checho, la' Diozən' bsele'e Xancho Cristo Jeso'osan' blo'ine' chio'o can' chaquene' checho.

9

Diozən' gwcue'e beṇə' Izrael ca xi'ine'

¹⁻² De'en ngoda'a t xen len Cristən' cho'a dižə' li nia' de que zochgua trist, na' chachgüeida' lo'o la'ažda'ogua'anə' ca naquə zan beṇə' gwlaž chia' ca' bito chso'onlilaže'e Cristən'. Spirit che Diozən' chonən par niç nezda' lo'o yichjla'ažda'ogua'anə' de que cho'a dižə' li catə' nia' ³ xte zelaža'a cuiayi'a žalə' na'anə' yecui'ižə' Diozən' nada' cuit Cristən' par niç beṇə' gwlaž chia' ca' so'onlilaže'ene'. Che'enda' so'onlilaže'ene' chedə' lega'aque' gwsa'alje' zjənaque' beṇə' Izrael ca nada'. ⁴ Diozən' gwcue'e chio'o beṇə' Izrael ca xi'ine'. Na' gwzoe' len de'e xaxta'ocho ca' to lo'o bejw de'en chey che'eni'. Na' bene' lyebe gaquəlene' lega'aque'. Na' leczə bnežjue' lega'aque' lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Na' Dioz nan' əblo'ine' lega'aque' naquən' se'ejni'alaže'ene'. Na' leczə benche' lyebe de'e bene' len lega'aque'. ⁵ Beṇə' golə blao beṇə' za' che'elte zjənaque' xaxtao' chio'o beṇə' Izrael. Cristən' ben' bselə' Diozən' par gaquəlene' beṇə'naçn' golje' lao dia che beṇə' Izrael. Le' naque' Dioz na' chnabi'e yogua'əte, chnabi'e beṇə'naçn' bia' ca' chsa'aš, na' yogua'əloj cuantzə de'e zjəde. Cheyałə' socho güe'ela'ochone' zejlicane. Can' gonšgaczcho.

⁶ Clelən' choncho xbabən' šə chaquecho de que Diozən' bito bene' complir ca lyebe de'en bene'. De'e li caguə yogua' beṇə' ca' əgwsa'aljə lao dia che Izraelən' zjənaque' beṇə' Izrael lao Diozən'. ⁷ Na' caguə beṇə' ca' əgwsa'aljə lao dia che de'e Abraannə' chon Diozən' cunt zjənaque' xi'in dia che de'e Abraannə'. Quinga gož Diozən' Abraannə': "Xi'in dia che Isaac gona' cuent lao dia chio'onə'." ⁸ De'e nga chlo'in chio'o de que caguə ni che de'e goljcho lao dia che beṇə' Izraelən' naccho xi'in Dioz. Naccho xi'in Dioz chedə' chejle'echo che lyebe de'en bene' len de'e Abraannə', gwne' de que əque'e ca xi'ine' con beṇə' so'onlilažə' le'. ⁹ Catə'an ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə' gwne': "Leczə ca tyemp nga na'a yida' yetgüiz, na' cana' bazo to bi'i che Sar ni."

¹⁰ Na' leczə be' Diozən' dižə' len de'e Rebequan' catə'an gwzoe' bi'e bi'i cuaš ca', xi'in de'e xaxta'ocho Isaaquan'. ¹¹ Ze'e sa'aljə bi'i cuaš ca'anə', na' ni de'e güen ni de'e mal cuinə' so'ombo'. Na' lao cuinə' gatə'əbia' naquan' so'ombo', gwlej Diozən' tobo' par gaquə güen chebo'. Con bagwchoglaogüe' can' gaquə chega'acbo' na' bene' can' bansi'e xnezen'. ¹² De'e na'anə' gože' de'e Rebequan': "Bi'in galjə nech sobo' xni'a bi'in yedenao lebo'." ¹³ Na' nyojczə de'en gwna Diozən' che bi'i cuaš ca': "Chacda' che Jacobən' na' chgue'ida' Esa'on'."

¹⁴ Bito cheyałə' goncho xbab de que Diozən' bito zde' licha de'en gwne' ca'. Zdacze' lican'. ¹⁵ Ze' Diozən' de'e Moizezən': "Yeyašə'əlaža'a len beṇə' che'enda' yeyašə'əlaža'a, na' əži'ilaža'a len beṇə' che'enda' əži'ilaža'a."

¹⁶ Quinga naquan': Diozən' nži'ilaže'e chio'o caguə por ni che che'enecho əži'ilaže'e chio'onə'. Na' caguə por ni che zocho lao juisy əži'ilaže'e chio'onə' nži'ilaže'e. ¹⁷ Nyojczə Xtižə' Diozən' can' gože' de'e Rei Faraonə': "Nada' bena' par niç naco' rei parzə niç gona' len le' ca yesa'əneze beṇə' can' naquə yelə' guac chia'anə'. Gona' par niç yogua'əloj beṇə' ža' yežlyon' yesa'əneze' non' naca' nada'." ¹⁸ Can' naquan', Diozən' cheyašə'əlaže'e beṇə' chene'ene' yeyašə'əlaže'e, na' chone' par niç nitə' beṇə' žod beṇə' chene'ene' cui yoso'ozenague' che'.

¹⁹ Na' de'en chon Diozən' ca' de repent chonle xbab nale: "Chio'o beṇə'naçn' choncho con can' banžia' Diozən' bia'. ¿Bixchen' ne' de xtołə'əchon'?" ²⁰ Pero

¿no naquə chio'on ža par gaquəyožcho Diozən'? ¿Egüe' to yesə' ben' ben len: “¿Bixche nga beno' nada' quinga?” Nezecho bito ye'en le' ca'. ²¹ Beṇə' güen yesə' xguaguən', chac gone' no yesə' par gonən žin len de'e naquə de'e xoche. Na' le'e gon' na'ateza leczə gone' yesə' par gonən žin len de'e cui naquə xoche.

²² Ca cheyalə'əczən' nžia' Diozən' bia' gwnežjue' castigw zejlicane che beṇə' ca' cui choso'ozenag che', na' can' nžie' bia' gone' bichlə par gwlo'ine' yelə' guac che'ena'. Na' de'e cheyalə'əczən' can' nžia' Diozən' bia' gone' čhedə' bagwzoinə' bagwdape' yelə' chxenlažə' len lega'aque' la'aṇə'əczə zjəzaque'e par yesə'əzi'e castigw zejlicanen', na' yesyə'əžine' lao yi' gabilən'.

²³⁻²⁴ Na' ca cheyalə'əczən' ca de'en bsi'e xnezenə' antslə par gone' chio'o chonlilažə'əchone' yelə' bala'aṇ, chio'o cheyašə' cheži'ilažə'e. Bene' ca' par nič nachbia' lechguale de'e güen juisy chone' chaclene' chio'o gwleje' par chonlilažə'əchone' entr beṇə' Izrael na' entr beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

²⁵ Can' na le'e libr de'en bzoj de'e profet Oseasən', Diozən' gwne':

Beṇə' cui zjənaquə xi'ina' na' nia' lega'aque' xi'ina'.

Na' beṇə' ca' cui goquəda' čhega'aque' yapaga'aca'ane' de que chacda' čhega'aque'.

²⁶ Na' leczə nan:

Gan' gož Diozən' beṇə' ca': “Le'e bito nacle xi'ina'”, leczə na'anə' ye'e lega'aque' de que zjənaque' xi'ine', Dioz ben' zo zejlicane.

²⁷ Leczə can' gwna de'e profet Isaiazən' che beṇə' Izrael ca': “La'aṇə'əczə chio'o beṇə' Izrael šancho ca yox de'e chi' cho'a nisdəo' balgachon' yechojcho xni'a de'e malən'. ²⁸ La' Xancho Diozən' gone' can' bančhoglaogüe'en len chio'o beṇəch, na' to žalnez gone' yoguə'əloł de'en bangüie' gone'.” ²⁹ Leczə de'e Isaiazən' gwne' antslə:

Žalə' Xancho Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen cui bocua'aṇə' to čhopə beṇə' lao ṇasyon Izrael čhechon',

can' goc che beṇə' Sodoma na' beṇə' Gomorra ca' goc čhecho žalə' ca'.

Con beṇə' chso'onlilažə' Cristən' nchoglaon čhega'aque' de que zjənaque' beṇə' güen lao Diozən'

³⁰ Quingan' naquən, beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bito besyə'əyilje' naclən' so'one' par nič Diozən' əne' de que zjənaque' beṇə' güen laogüe'ena', pero bale' bach chso'onlilažə'e Cristən' na' Diozən' ne' čhega'aque' de que zjənaque' beṇə' güen laogüe'ena'. ³¹ Na' beṇə' Izrael ca' jəsə'ənaogüe' to lei de'e chon mendarad naclən' so'one' par nič əsa'aque' beṇə' güen lao Diozən'. Pero bito gwso'one' can' nannə'. De'e nan' Diozən' gwčhoglaogüe'en čhega'aque' de que bito zjənaque' beṇə' güen laogüe'ena'. ³² Na' gwčhoglaogüe'en čhega'aque' ca' čhedə' caguə gwso'onlilažə'e Dioz na'anə' con gwsa'aquene' so'one' can' na lein' par nič əsa'aque' beṇə' güen laogüe'ena'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' žti'i to yej. ³³ Goc can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan:

Gan' nzi' Sion na' əsela'a to beṇə' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'e əčhego'o beṇə' na' ca to yej de'en zjəsə'əzo'e na' yesə'əbixə'.

Na' beṇə' so'onlilažə' ben' gwxaquə'əlebe ca yejən' bitobi zto' əsa'aquene' che de'en so'onlilažə'ene'.

10

¹ Beṇə' bišə', do yichj do lažə'a che'enda' par nič beṇə' Izrael gwlaž čhia' ca' yesyə'əchoje' xni'a de'e malən', na' de'e na'anə' chona' orasyon chṇaba' gaquəlen Diozən' lega'aque'. ² Nežda' can' chse'enene' de'e zan de'e

so'one' chsa'aque'ne' par yebei Diozən'. Pero bito zjəneze'ne' bin' chene'e Diozən'. ³ Bito chse'ejni'ine' naquən' baben Diozən' par niçh ne' che beṇə' de que zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə'. Le'e lega'acteze' chse'ene'ene' yesə'əyilje' naquən' so'one' par niçh əsa'aque' beṇə' güen lao Diozən'. Bito chse'ene'ene' so'onlilaže'ene' par niçh əne' chega'aque' de que zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə'. ⁴ Pero nota'ətezə beṇə' chonlilaže' Cristən', Diozən' ne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə' la'anə'əczə sə cui chonyane'e can' na lein'.

⁵ De'e Moizezən' bzoje'en de que nota'ətezə beṇə' chone' cuaselol can' na lein' nachən' naque' beṇə' güen lao Diozən' na' gaquə bane' zejlicane'. ⁶⁻⁷ Pero nza'alən' nyoj Xtizə' Diozən' che beṇə' ca' na Diozən' zjənaquə beṇə' güen laogüe de'en chso'onlilaže'ene'. Nan: "Bito goncho xbab lo'o la'azda'ochon' gaquecho: Notono no gaquə cue yoban' o notono no gaquə yetj gan' za' beṇə' guat ca'", žalə' na'aclə chyažjecho žjəxi'icho Cristən' niçh gonlilaže'əchone'.

⁸ Na' leczə nyojən' nan: "Banombia'acho dižə' de'en chaclen chio'o. Choncho xbab chei na' cho'echo dižə' can' nan." Na' lenṇə' dižə' de'en chzejni'ito' beṇə' par niçh so'onlilaže'e Cristən'. ⁹ Quingan' cheyałə' goncho par niçh Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Cheyałə' güe'echo dižə' len beṇə' yoblə par niçh yesə'əneze'ne' de que chonlilaže'əcho Xancho Jeso'osən', na' leczə cheyałə' šejle'echo do yichj do lažə'əcho de que Dioz nan' bolis bosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁰ Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə chejle'echo do yichj do lažə'əcho de que cuine'enə' bolis bosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' šə cho'echo dižə' len beṇə' yoblə par niçh yesə'əneze'ne' de que bachonlilaže'əcho Xancho Jeso'osən', nachən' Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e malən'.

¹¹ Xtizə' Diozən' de'en nyojən' nan: "Nota'ətezə beṇə' chso'onlilaže' Diozən' bitobi zto' sa'aque'ne' che de'en chso'onlilaže'ene'." ¹² Chio'o beṇə' Izrael na' chio'o cui naccho beṇə' Izrael, tozəczə can' chon Diozən' len yoguə'əcho, la' Xancho Jeso'osən' naque' Xan yoguə'əlol beṇə'. Le' lechguale cheyašə' cheži'ilaže'e yoguə'əcho con šə chnabcho gaquəlene' chio'o. ¹³ Can' na Xtizə' Diozən' de'en nyojən': "Nota'ətezə beṇə' yesə'əṇab godlen laogua' nada' naca' Xanle, gualencza' lega'aque'." ¹⁴ Pero žnacxa so'on beṇə' yesə'əṇabe' godlen laogüe'enə' šə bito chso'onlilaže'ene'? Na' žnacxa so'one'en so'onlilaže'e le' šə cuiṇə' se'enene' xtiže'enə'? Na' žnacxa gaquə əse'enene' xtiže'e na'anə' šə cui zo beṇə' güe' xtiže'enə' len lega'aque'? ¹⁵ žNacxa so'on beṇə' yesə'əyixjui' de dižə'əna' šə bito zo no chselə' lega'aque' par yesə'əyixjui'en? Can' nyojczə Xtizə' Diozən' nan: "Chebeichgüeicho len beṇə' chesə'əyixjui' e guac socho binlo len Diozən', chesə'əyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che'enə'."

¹⁶ Pero la'anə'əczə catə' chse'ene beṇə' dižə' güen dižə' cobə che Diozən', caguə yogue'e choso'ozenague' chei. De'e Isaiazən' gwne': "Xana' casi notono no choso'ozenag dižə' de'en chyixjue'eto'onə'." ¹⁷ Cheyałə' əse'ene beṇə' dižə' güen dižə' cobə de'en gwzejni'in lega'aque' che Cristən' par so'onlilaže'ene'.

¹⁸ Pero chṇaba': žəcabi ne'e se'ene beṇə' Izrael ca' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən'? Baçh gwse'enene'en. Baçh chac can' nyoj Xtizə' Diozən' nan:

Doxenlə yežlyon' baçh gosə' gwłaljə dižə'əna'.

Zbi'izcan yežlyon' babselə' Diozən' xtiže'enə'.

¹⁹ Na' chṇaba' de'e yoblə: žəcui gwse'ejni'i beṇə' Izrael ca' dižə' de'en chzejni'in che Crist na'anə'? Zse'ejni'iczene'en. De'e Moizezən' gwduxjui'e can' gwna Diozən', gwne':

Nada' Dioz gona' güen len beṇə' ca' cui zjənaquə nasyon çhia'.

De'e na'anə' gue'ile lega'aque'.

Na' gona' güen len beṇə' ža' nasyon ca' beṇə' cui bi chse'ejni'i, na' de'e na'anə' əža'ale.

²⁰ Na' de'e profet Isaiazən' bito bžebe' gwdixjui'e can' gwna Diozən': Beṇə' cui besyə'əyilj nada', bedəsyə'ədi'e nada'.

Na' beṇə' cui gosə'əṇab nada', na' bena' par niç gwso'ombi'e nada'.

²¹ Na' de'e profet Isaiazən' leczə gwdixjui'e can' gwna Diozən' che beṇə' Izrael ca', gwne': "Do tyempte chaxa' beṇə' ca' cui choso'ozenag chia' par niç yoso'ozenague'. Beṇə' žod beṇə' godenag zjənaquəga'aque' len xtiža'anə'."

11

Diozən' bito bechojlaže'e beṇə' Izrael ca'

¹ Bito cheyalə' goncho xbab de que Diozən' bechojlaže'e chio'o naccho dia che Izraelən'. Leczə beṇə' Izrael nada', za'a lao dia che de'e Abraam, naca' xi'in xesoa de'e Benjamin. ² Bito bechojlaže' Diozən' chio'o naccho dia che Izraelən', chio'on gwleje' gwlahte par naccho nasyon che'enə'. Legon xbab can' nyojən le'e libr Xtižə' Diozən' can' ben Liazən' orasyonnə' laogüe'enə' cana', gwne' contr beṇə' Izrael gwlaž che', gwne': ³ "Bagwso'ot beṇə' Izrael quinga profet chio' ca' Xana'. Bagosə'əgo'oni'ane'e mes de vej chio' gan' cheyalə' əso'elaogüe'e le'. Yetoga nada' zoa' na' leczə chse'ene'ene' so'ote' nada'." ⁴ Pero Diozən' boži'en gože'ene': "Ne'e nitə' gaža mil beṇə' bagwleja' par zjənaque' lažə' na'anə' beṇə' cuiṇə' yesə'əzo xibe' to lao lgua'a lsaquə' de'en chse'ejni'alažə' beṇə' de'en nzi' Baal." ⁵ Leczə can' naquən xte ža neža, la'anə'əczə bito naccho beṇə' zan, pero Diozən' bagwleje' chio'o par cho'ela'ochone' chedə' nži'ilaže'e chio'ona'. ⁶ Diozən' gwleje' chio'o par cho'ela'ochone' chedə' chebeine' chaclene' chio'o. Gwleje' chio'o caguə por ni che bichlə de'e güen de'en benchonə'. Žalə' Diozən' gwleje' chio'o laogüe bencho de'e güen, bito naquan con to goclenzə de'en gwleje' chio'o.

⁷ Ca naquə beṇə' Izrael gwlaž chia' ca', zane' bito besə'əželene' naclən' so'one' par niç Diozən' yebeine' lega'aque'. Pero chio'o chonlilažə'əcho Diozən', cuine'enə' gwleje' chio'o par cho'ela'ochone' na' chebeine' chio'o, la'anə'əczə beṇə' Izrael ca' yela' bito gwse'ejni'ine' bi'in chene'e Diozən'.

⁸ Chac čhega'aque' canə' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Diozən' bene' par niç zjənaque' ca beṇə' cuiczə zjənannə' cuiczə zjəntei. Na' xte ža neža gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' cui chəsə'əle'i len jlaoga'aquen' na' ca beṇə' ncuež nagga'aquen'." ⁹ Leczə bzoj de'e Dabin' gwne':

Gaquəšga yogua' de'en chəsyə'əbeine'enə' ca to ga gaon lega'aque' na' ca to ga žjəsə'əxope' na' ca to ga sa'acšgue' castigw.

¹⁰ Yesə'əcholšga yičhja' ažda'oga'aque'enə',

na' yedote yesə'əzaquə'əzi'išgue' can' chzaquə'əzi' beṇə' nlegw cože'enə' no'e yoa' zi'i.

Diozən' babene' par niç balə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael chso'onlilaže'ene'

¹¹ Ca naquə bagwyo'o yejən' ni'a beṇə' Izrael ca', bito cheyalə' goncho xbab de que leczə gosə'əbix'e'enə'. Pero ca de'en cui boso'ozenague' che Diozən', goc ca' par niç lenczə le'e cui nacle beṇə' Izrael yechojle xni'a de'e malən' con le'e chonlilažə'əlene'. Na' leczə goc ca' par niç beṇə' ca' cuiṇə' so'onlilažə' Diozən', beṇə' gwsa'aljə lao dia che Izraelən', yesə'əzelaže'e gon Diozən' len lega'aque' can' bachone' len le'e cui nacle beṇə' Izrael, le'e chonlilažə'əlene'.

¹² Na' ca de'en cui boso'ozenag beṇə' Izrael ca', goc ca' par niç yeziquə'əchlə

beṇə' ʒa' yeʒlyon' nite'e mbalaz šə so'onlilaʒe'e Diozən'. Na' ca de'en cuich chon Diozən' cuent che zan beṇə' Izrael ca' de que zjənaque' nasyon che'enə', goc ca' par niçh le'e cui nacle beṇə' Izrael zole mbalaz, le'e chonlilaʒə'əle Diozən'. Naquəchxa de'e mban' gaquə' catə' yoguə'əolte beṇə' Izrael ca' so'one' ca yebei Diozən' lega'aque' de'e yoblə.

13 Le'e cui nacle beṇə' Izrael, che'enda' ənezele de que nada' naca' apostol che Diozən' na' bsele'e nada' cho'a xtiʒe'enə' entr le'e cui nacle beṇə' Izrael. Chona' xte ga zelao saquə'əda' par niçh zan le'e cui nacle beṇə' Izrael gonlilaʒə'əle Diozən'. 14 Chona'an par niçh leczə yeziquə'əchlə beṇə' Izrael gwlaʒ chia' ca' yesə'əzelaʒe'e gon Diozən' len lega'aque' can' chone' len le'e cui nacle beṇə' Izrael, na' con yoguə' no so'onlilaʒə' le', yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən'. 15 Diozən' babnite'e zan beṇə' Izrael ca' ca'alə, na' laogüe de'en babnite'e lega'aque' ca'alə babozoe' zan le'e cui nacle beṇə' Izrael binlo len le'. Pero na' gwžin ʒa' catə' gon Diozən' ca yesə'əbiguə' beṇə' Izrael ca' len le' de'e yoblə. Na' lechguale de'e mban' gaquə' catə' baben Diozən' ca besyə'əbigue'e de'e yoblə len le'. 16 Nezecho de costombr che chio'o beṇə' Izrael catə' choncho yetxtil chneʒjwcho Diozən' to blol dao' cuazin', na' zejen de que dolol cuazi nan' naquən' che'. Can' naquən len chio'o beṇə' Izrael. Balcho banon Diozən' chio'o cuent ca xi'ine', pero na' chene'ene' de que yoguə'əcho gaccho xi'ine'. Na' catə' nacho de que to lo yag naquən che Diozən', leczə che' xoze'e ca'.

17 Chio'o beṇə' Izrael gwxaquə'əlebecho ca xozə' yag olibən' de'en naquə güen. Na' Diozən' bnite'e balcho ca'alə. Na' de'en bene' ca' gwxaquə'əleben ca de'en chon to beṇə' catə' chçhogue' xozə' yaguən'. Na' yoguə' le'e cui nacle beṇə' Izrael gwxaquə'əlebele ca xozə' yag olibo de'en ze yixə', na' bene' le'e ca to yag de'e chone' injert, bozoe' le'e lao yag güenṇə'. Na' loin' noxə'an le'e na' leczə noxə'an xoze'e ca' yelə', na' xniʒe'in chguazə'an le'e na' chguazə'əten xoze'e ca' yelə'. 18 Bito gaquale de que naquəchle beṇə' güen cle ca beṇə' Izrael ca', beṇə' ca' gwxaquə'əlebəga'aque' ca xozə' yag de'en gwchoguan'. Caguə le'e chneʒjwle yelə' mban che lo yag na'anə', sino que lo yag na'alən' chonən le'e yelə' mbanṇə'.

19 Le'e cui nacle beṇə' Izrael de repent nale: "Gwçhogue' xozə' yaguən' par niçh bene' neto' injert." 20 Na' de'e liçzə can' nalenə'. Na' laogüe de'e cui gwso'onlilaʒə' beṇə' Izrael ca' Dioz nan', bene' len lega'aque' ca xozə' yag de'en bagwçhogue'enə'. Na' babozoe' le'e lguə'a lega'aque' laogüe de'en chonlilaʒə'əle Cristən'. De'e nan' ʒa, bito gonle xbab de que Diozən' chebeichene' le'e cle ca beṇə' Izrael ca', sino leso' legon xbab par sotezə sole gonlilaʒə'əlene'. 21 Diozən' bito gwzi'ixene' che beṇə' ca' chsaquə'əlebene' ca xozə' yaguən' de'en zjənaque' doalje, na' leczə bito si'ixene' che le'e šə bito sotezə sole gonlilaʒə'əlene'. 22 Legonšc xbab chele can' nʒi'ilaʒə' Diozən' beṇə' chso'onlilaʒə' le', na' can' chbejyichje' beṇə' cui chso'onlilaʒe'ene'. Diozən' gwlejyichje' beṇə' Izrael ca' besə'əxopə cui gwso'onlilaʒe'ene', na' nʒi'ilaʒe'e le'e cui nacle beṇə' Izrael laogüe de'en chonlilaʒə'əlene'. Pero šə cui sotezə sole gonlilaʒə'əlene', leczə cuejyichje' le'e. 23 Na' de'e yoblə Diozən' yozoe' beṇə' Izrael ca' na' yeyone' lega'aque' injertar lao xozə' yaguən' šə so'onlilaʒe'e Cristən'. Diozən' nape' yelə' guac par gone' ca' len lega'aque'. 24 Le'e nacle ca xozə' yag olibo de'e ze yixə', na' gwçhog Diozən' le'e, na' bene' le'e injertar bozoe' le'e lao xozə' yag olibo güenṇə'. Bezole gogle injertar lao xozə' yag olibo güenṇə', len caguə nacle xoze'e doaljen'. Nezecho leczə gwžin ʒa' catə' yeyon Diozən' injertar de'e yoblə xozə' yag olibo de'e ca' zjənaquə' xoze'e doalje.

Gwžin ʒa yebej Diozən' yoguə' beṇə' Izrael ca' xni'a de'e malən'

²⁵ Beṇə' bišə', che'enda' ənezele de'e nga de'e cui no gwneze antslə par niçh cui gaquele de que yelə' beṇə' sin' çhelen' nzi'ilažə' Diozən' le'e. Balə beṇə' Izrael ca' zjənaque' beṇə' yichj žod, bito chse'ejni'ine' bi'in chene'e Diozən'. Na' nic se'ejni'iczene'en xte que catə'əch əžin ža baçh de yelə' mban zejlicane che beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, con yoguə' beṇə' ca' əgwnežjo Diozən' yelə' mban çhega'aque'. ²⁶ Nach yoguə' beṇə' Izrael ca' yebej Diozən' lega'aque' xni'a de'e malən' can' nyojczə Xtizə'ena', nan:

To beṇə' syoda Sion yebeje' beṇə' xni'a de'e malən'.

Na' yelə' güen de'e mal çhe xi'in dia çhe de'e Jacobən', le' yeque'en.

²⁷ Na' de'e ngan' chona' lyebe gona' len xi'in dia çhe de'e Jacobən', yeca'a de'e mal çhega'aque'ena' de'en chso'one'ena'.

²⁸ Can' naquən. De'en chso'on beṇə' Izrael ca' contr Diozən', bito chse'ejle'e che dižə' güen dižə' cobə' çhe'ena', de'e na'anə' Diozən' gwleje' le'e cui nacle beṇə' Izrael par gone' le'e cuent len nasyon çhe'ena'. Pero Diozən' chaquene' çhega'aque' laogüe de'en gwleje' de'e xaxta'oga'aque'ena' par gwsa'aque' nasyon çhe'. ²⁹ Na' Diozən' bito cheyejene' çhe de'e ca' chnežjue' beṇə'çhən', na' nic cheyejene' che beṇə' ca' mbeje' par zjənaque' nasyon çhe'ena'. ³⁰ Ca naquə le'e, antslə bito bzenagle che Diozən', pero na'a ža bachzenagle che' na' bacheyašə' cheži'ilažə'e le'e laogüe de'en cui bosozenag beṇə' Izrael ca' çhe'. ³¹ Diozən' cheyašə' cheži'ilažə'e le'e laogüe de'en cui choso'ozenag beṇə' Izrael ca'. Pero gwžin ža cats' leczə yeyašə' yeži'ilažə'e beṇə' Izrael ca' de'e yoblə. ³² Diozən' gwlejyichje' yoguə' beṇə'çhən' par niçh cui bosozenague' çhe'. Bene' ca' par niçh leczə yeyašə' yeži'ilažə'e yoguə'əlolga'aque'.

³³ Leçgualə beṇə' sin' Diozən'. Nezene' yoguə'əlol. Bito gaquə ənezecho de'en nzi'e' bia' gaquə. Bito gaquə šejni'iyane'echo de'en chone'ena'. ³⁴ Nyoj Xtizə'ena' nan: "Bito gaquə ənezecho yoguə' xbab çhe Xancho Diozən'. Bito bi de de'e əgwəd əgwlo'ichone' chio'o." ³⁵ Na' nan: "Bito gaquə goncho byen çhixjw Xancho Diozən' šə biclə de'e babe'echone'." ³⁶ Diozən' bene' yoguə'əlol, bene' bia chsa'aš, bene' beṇə'çh, na' yeziquə'əchlə de'e zjəde. Diozən' chgüia chye' yoguə'əlol, chgüia chye' beṇə'çhən' na' bia chsa'aš na' yoguə' cuantzə de'e zjəde. Len' bene' beṇə'çh na' yeziquə'əchlə de'e zjəde par niçh si'e yelə' bala'an. Ledoye'ela'oche' zejlicane. Can' gonšgaczcho.

12

Cheyalə' gon cuincho lažə' na' Diozən'

¹ Beṇə' bišə', bacheyašə' cheži'ilažə' Diozən' chio'o. De'e na'anə' chneyoida' le'e legon cuerp çhelen' lažə' na' Diozən' na'a mbanle. Le'e güe'en ca to regal. Cheyalə' gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə' par niçh gon cuincho lažə' na' Diozən' çhedə' can' cho'olažə'e. Šə choncho ca', do yichj do lažə'əchon' cho'ela'ochone'. ² Bito goncho can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Cheyalə' güe'echo latjə par niçh Diozən' gwšə'e xbab çhechon', par niçh ənezecho bi'in chene'ene'. Diozən' chene'ene' goncho de'en naquə de'e güen na' con yoguə' de'en cho'olažə'e.

³ Diozən' bano'e chia' naca' apostol na' de'e na'anə' zaquə'ən ənia' naquən' cheyalə' goncho. Bito Cheyalə' gon cuincho xen, sino que syempr goncho xbab de que no'e çhe to tocho chonjilažə'əchone' bi xšine'ena' goncho na' bito gaquə goncho xšine'ena' žalə' le' cui chaclene' chio'o. ⁴ Zan part nsa' cuerp çhechon'. Pero to to partən' caguə tozə žin de'e chso'onən. ⁵ Leczə can' naquən

len chio'o. Benə' zannə' naccho chonlilažə'əcho Cristən', pero yoguə'əcho ngoda'əcho txen len le' na' gwxaquə'əlebecho ca tozə cuerp.

⁶ Diozan' lao yelə' chaclen chen' len chio'o, no'e checho de que gwde gwdele de'e gaquə gon to tocho. Šə balcho chac chixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o cheyalə' chixjue'echon segon can' banoe' Diozən' checho laogüe de'en chonlilažə'əchone'. ⁷ Šə Diozən' bano'e checho gaquəlencho benə', cheyalə' gaquəlenchone' do yichj do lažə'əcho. Na' šə Diozən' bano'e checho əgwsed əgwlo'iga'aquechone' binlo. ⁸ Šə Diozən' bano'e checho əneyoicho benə' yoblə par so'one' de'e güen, cheyalə' sotezə socho əneyoiga'aquechone'. Na' šə' bano'e checho bi de'e əgwnežjwcho benə' yoblə, cheyalə' gwnežjwchon do yichj do lažə'əcho. Šə bano'e checho gaccho benə' blao par əggüia əgwyelə' ljuəžj chio'o cho'ela'ochone', cheyalə' cue' yichjcho par əggüia əgwyega'acchone' can' chene'e Diozən'. Šə noe' Diozən' checho yeyašə' yeži'ilažə'əcho benə' yoblə, cheyalə' yebeicho na' yeyašə' yeži'ilažə'əchone'.

Can' cheyalə' gon notə'ətezcho chonlilažə'əcho Cristən'

⁹ Cheyalə' gaque che ljuəžjcho do yichj do lažə'əcho. Na' cheyalə' cue'yichjcho de'e malən' na' gue'ichon, par nič ca' zejlj goncho de'e güennə' ¹⁰ Can' cheyalə' gaquecho che bišə' goljcho, ca'aczən' cheyalə' gaque che ljuəžjcho. Cheyalə' gapəchcho respet benə' ljuəžjcho clezə ca cuincho.

¹¹ Bito gaccho benə' xagüed. Do yichj do lažə'əcho goncho bitə'ətezə de'en goncho, con yoguə' de'en chene'e Xancho Diozən' goncho.

¹² Na' cheyalə' yebeicho cheda' nezecho soch Diozən' gone' güen len chio'o. Leczə cheyalə' co'o gwchejləžə'əcho cata' chyi' chzaquə'əcho. Na' leczə cheyalə' gontezə goncho orasyon do tyempte.

¹³ Cheyalə' gaquəlencho šə bi de'e chesə'əyazje benə' ljuəžjcho benə' ca' bagwlej Diozən' par zjanaque' lažə' ne'enə'. Na' cheyalə' yeyaše'echo benə' zitə'.

¹⁴ Cheyalə' nabcho gaquə de'e šao' de'e güen che benə' choso'ochi' choso'osaquə' chio'o. Cheyalə' nabcho gaquə de'e güen chega'aque', caguə de'e mal.

¹⁵ Cheyalə' yebeicho txen len benə' chəsyə'əbei. Cheyalə' cuežcho len benə' chəsə'əbež.

¹⁶ Yoguə'əcho cheyalə' goncho tozə xbab checho. Bito ga'aləžə'əcho. Cheyalə' yolgüižcho benə' yašə' benə' cui bi chac, na' bito gon cuincho benə' sin'.

¹⁷ Šə bi de'e mal chon benə' len chio'o, bito ənacho leczə de'e mal yoži'ichon len le'. Cheyalə' cue' yichjcho par nič goncho de'e güen, par nič yesə'əna yeziqə'əchlə benə' de que le naquəczə güen de'en chonchona'. ¹⁸ Cheyalə' goncho xte ga zelao saquə'əcho par nič ca' socho binlo len yoguə'əloj benə'.

¹⁹ Benə' bišə' dao', cheyalə' əgwzej əgwdecho ca'alə bitə'əzə de'en chso'one benə' chio'o. Gwyeczə Diozən' nac gone' len benə' ca' chchi' chsaquə' chio'o. Xtize'enə' nyojən nan: "Quinga na Xancho Diozən': Nadan' co'olažə'ane' na' nadan' gona'ane' castigw." ²⁰ Na' leczə nan: "Šə benə' contr chechonə' chbil chdone', cheyalə' güe'echone' de'e ye'ej de'e gaogüe'. Šə goncho güen len le' de repent lechguale yeyejene' che de'e malən' chone' len chio'o."

²¹ Cata' chso'on benə' de'e malən' len chio'o, bito güe'echo latjə nabia' de'e malən' chio'o par yoži'icho de'e mal len lega'aque'. Yoži'icho de'e güennə' len lega'aque' par nič yesyə'əyejene' che de'e malən' chso'one'.

13

¹ To tocho cheyałə' əgwzenagcho che jostis ca' beɲə' ca' chəsə'ənabia', chedə' Dioz nan' nite'e yoguə' əlɔlgə'aque' par niç chəsə'ənabi'e. ² Šə bito chzenagcho che jostis ca', choncho contr de'en nžia Diozən' bia' goncho. Na' šə bito chzenagcho chega'aque', chyiljzə xtolə'əchon' par gaccho castigw. ³ Ca naquə jostis ca' beɲə' ca' chəsə'ənabia', bito cheyałə' žebga'acchone' šə choncho de'e güen, pero beɲə' ca' chso'on de'e mal, lega'aquen' cheyałə' yesə'əžebe' jostis ca'. Šə chene'echo socho sin cui žebcho jostis ca', cheyałə' goncho de'e güen par niç ca' yesə'əna jostis ca' de que de'e güenɲə' choncho. ⁴ Jostis ca' chso'one' xšin Diozən' par niç socho güen. Pero šə choncho de'e mal, cheyałə' žebga'acchone'. Caguə con zjəndolə'əlizene' yelə' chnabia' na'anə', par so'one' castigon' zjəndolə'ene'en, chedə' Diozən' banežjue'en ca xšin beɲə' jostis ca' chso'one' castigw beɲə' ca' chso'on de'e malən'. ⁵ De'e nan' cheyałə' əgwzenagcho che jostis ca' par niç cui si'icho castigw, na' leczə par niç gacbe'icho lo'o yichjla'ažda'ochon' de que de'e güenɲə' choncho. ⁶ Na' leczə de'e na'anə' cheyałə' chixjwcho no che bien na' goncho no žinlao'. Con yoguə' de'e yoso'ochixjue' chio'o na' šə bi de'e yoso'ogone' chio'o, cheyałə' gwzenagcho chega'aque' chedə' Dioz nan' chone' mendad goncho ca'.

⁷ Chixjwcho šə bi chalə'əcho che beɲə'. Šə chalə'əcho gwzon che beɲə', yogo'ochon. Šə chalə'əcho che bien, chixjwchon. Šə chalə'əcho che impuest, chixjwchon. Na' gapcho respet beɲə' cheyałə' ədap respet. Na' güe'ela'ochə beɲə' cheyałə' əye'elao'. ⁸ Ni to cui no galə'əcho chei sin cui chixjwchon. Na' de'en naquə de'e žialao goncho, gaquecho che sa'aljuežjcho tocho yetocho. Na' šə bachaque che sa'aljuežjchon', bachonczcho can' non lei che Diozən' mendad goncho. ⁹ Lein' nan: "Bito co'o xtole na' bito cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beɲə' yoblə, bito gotle beɲə', bito cuanle, bito gacle testigw fałs, bito selazə'əle bitə'ətezə de'e de che beɲə'." Na' dech de'en na lein', pero na' šə choncho can' nyojən nan: "Legaque che sa'aljuežjle catg chaque che cuinle", leczə chonczcho complir yoguə' de'e ca' yelə' de'en nanna'. ¹⁰ Bazoczcho choncho cuaselol can' na lein' šə chaquecho che yeziquə'əchlə beɲə'. Chedə' šə chaquecho chega'aque' bitobi de'e mal goncho contr lega'aque'.

¹¹ Catə'ən gwzoloa benjilažə'əcho Cristən' gwnezecho gwžin ža yide' de'e yoblə. Na' na'a bazon baözə əžin ža əžin orən' yide'. De'e na'anə' bitoch cheyałə' gaccho ca beɲə' chtas, beɲə' cui bi xbab chon. ¹² Na' ca naquən' bazon əžin ža par yide'ena', cheyałə' cuejyichjcho cuich goncho de'e malən' de'en bencho catə'ən ne'e nchol lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' na'a bagwyo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' cheyałə' goncho de'e güen. ¹³ Le'e do gonch can' cheyałə' goncho na'a bayo'o be'eni' che'ena' lo'o yichjla'ažda'ochon'. Bito cheyałə' lencho lni gan' chac scandl, na' bito cheyałə' gaccho beɲə' güe'e zo, na' beɲə' zargat, na' beɲə' ggo'o xtoi. Na' leczə bito cheyałə' tilələn ljuežjcho, na' bito gue'icho beɲə'. ¹⁴ Cheyałə' gon cuincho lažə' na' Xancho Jesocristən' par niç gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'ažda'ogüe'ena', na' bito goncho can' chene'e la'žda'omalchon' goncho.

14

Bito cheyałə' ənacho che ljuežjcho de que de'e malən' chso'one'

¹ Šə to beɲə' bachonjilažə'e Cristən' nechacžejlažə'e na' bito ne'e šejni'ine' naquən cheyałə' gone', legwlene' par gaque' txen len le'e. Pero can' naquə

xbab che'enə', bito cheyalə' gaquəyožlene'. ² Zo beṇə' chone' xbab de que bito nape' dolə' šə gaogü'e' bitə'ətezə yelə' guao. Pero zo beṇə' bito ne'e šejni'ine' šə guaqua gaogü'e' bitə'ətezə yelə' guao sin cui gape' dolə', na' de'e na'ana' šə chaogü'e' porzə yixə' cuan. ³ Ben' chao bitə'ətezə yelə' guao bito cheyalə' gue'ine' ben' cui chao bitə'ətezə yelə' guao. Na' ben' cui chao bitə'ətezə yelə' guao bito cheyalə' əne' che ben' che'ej chao bitə'ətezə de que malən' chone' che'ej chaoteze'. Nezecho de que Dioz nan' banone' chopte' ca xi'ine'. ⁴ ¿Noxa naqua chio'o na'ana' par əgwlažə' checho šə nac chon ben' bagwcu'a' Diozən' ca xi'ine'? Dioz nan' naque' Xan xi'ine' ca' na' le'enə' nezene' che to tocho šə choncho güen o šə choncho mal. Na' Xancho Cristən' gone' ca šejczcho goncho de'e güen chedə' nape' yelə' guac par gone' ca'.

⁵ Nitə' beṇə' chso'one' xbab de que nchoj to ža xen na' de'e žialao lao yoguə' ža ca' yelə'. Pero na' lecza nitə' beṇə' chso'one' xbab de que tozəczə can' zjənaqua yoguə'əte ža ca'. To tocho cheyalə' socho do yichj do lažə'əcho gonlilažə'əcho de que choncho can' cheyalə' gonchonə'. ⁶ Beṇə' ca' chso'on xbab de que de ža de'e žialaoch cle ca ža ca' yelə' chso'one' xbabən' ca' par chso'elaogü'e' Xancho Cristən'. Na' beṇə' ca' chso'on xbab de que tozəczə can' zjənaqua yoguə'əte ža ca', lecza de'en chso'elaogü'e' Xancho Crist nan' chso'one' xbabən' ca'. Na' ben' chao bitə'ətezə yelə' guao, chaogü'e'en par cho'elaogü'e' Xancho Cristən', chedə' lecza yelə' choxcwlen che Dioz nan' cho'e. Na' ben' cui chao bitə'ətezə yelə' guao lecza par cho'elaogü'e' Xancho Crist na'ana' cui chaogü'e'en chedə' lecza chnežjue' yelə' choxcwlen che Diozən'.

⁷ Ni to chio'o cui zocho par nich goncho con de'e bia'azəlažə'əcho. Na' ni to chio'o cui gatcho šə tant chene'echo gatcho. ⁸ Lao zocho mbancho, zocho par goncho can' chene'e Xancho Cristən'. Na' gatcho catə'an əne' gatcho. Can' naquən gatcho o mbancho, naquəczcho lao na' Xancho na'ana'. ⁹ Par nan' got Cristən' na' beyas bebane' de'e yoblə' ladjo beṇə' guat ca' par nich ca' naque' Xan beṇə' zjəmban na' Xan beṇə' bagwsa'at.

¹⁰ Pero bito cheyalə' ənacho de que beṇə' bišə'əcho ca' zjənape' dolə' šə por ni che de'en cui chso'one' can' choncho na'azən'. Na' lecza bito cheyalə' gue'icho beṇə' bišə'əcho ca'. Yoguə'əcho techo lao Cristən' par əchogbi'en checho šə de xtolə'əcho o šə cui bi de. ¹¹ Nyojczə gan' na Xancho Diozən' ne': De'e li nada' naca' Dioz zoa' mbana', na' de'e na'ana' yoguə' beṇə' desə'əzo xibe' laogua'ana' na' yogue'e əso'elaogü'e'e nada'.

¹² Can' naquən, yoguə'əchon' əgwdecho cuent lao Diozən' šə biquə' de'e babencho lao bguancho.

Bito goncho ca yesə'əxopə beṇə' yoblə' so'one' de'e mal

¹³ Na' bito cheyalə' ənacho che ni to beṇə' bišə'əcho ca' de que zjənape' dolə' šə por ni cheza cui chso'one' can' choncho na'ana' ənacho chega'aque' ca'. Pero chio'o cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho bichlə' de'en choncho šə chonən par nich beṇə' bišə'əcho ca' chsa'acžəjlažə'e o chesə'əxopə' chso'one' de'e malən'. ¹⁴ Bitobi yelə' guao de de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon', nada' nezdə' chedə' ngoda'a txen len Xancho Jeso'osən'. Pero šə to beṇə' chone' xbab de que de yelə' guao de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon', par len' naquən mal šə gaogü'e'en. ¹⁵ Šə por ni che bi yelə' guao de'en chaochonə' chaque beṇə' bišə'əchonə' tolə, bitoch cheyalə' gaochon, chedə' por ni che beṇə' bišə'əcho na'ana' Cristən' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le'. De'e na'ana' cheyalə' gaquecho che' na' bito goncho ca cuejyichje' cuich gonlilažə'e Cristən' na' cuiayi'e. ¹⁶ Šə choncho to de'e chaquecho naquən güen par chio'o pero par

benə' bišə'ačo ca' naquən mal, bito gonchon par ničh cui yesə'əne' choncho de'e mal. ¹⁷ Šə bazocho chnabia' Diozən' chio'o, de'en che'ej chaochon' bito naquən de'e žialao xen. De'e naquə de'e žialao xen šejcho liča, socho binlo len benə' yoblə na' gon Spirit che Diozən' ca socho mbalaz. ¹⁸ Ben' zda liča, na' zoe' mbalaz, na' zoe' binlo len benə' yeziquə'ačhlə, bena'anə' cho'elao' Cristan', na' Diozən' chebeine' le', na' yeziquə'ačhlə benə' leczə chəsə'əne' de'e güennə' chone'.

¹⁹ De'e na'anə' cheyalə' goncho ca socho binlo tocho yetocho, na' leczə ca' gaquəlen ljuəžjcho par ničh ca' gonlilažə'ačhcho Diozən'. ²⁰ Diozən' babebeje' ljuəžj chio'o chonlilažə'ačhchone' xni'a de'e malən' par ničh so'one' de'e güen. Na' bito cheyalə' goncho par ničh so'one' de'e malən'. De'e na'anə' šə por ni che de'en chaocho to de'en chaocho na'azən' gonən par ničh benə' bišə'ačhon' gone' de'e malən', bitoch cheyalə' gaochon. Bito bi yelə' guao de de'e chonən manch yičhja'ažda'ochon'. Pero malən' choncho šə chaocho de'en chon par ničh benə' bišə'ačhonə' gone' de'e malən'. ²¹ Nca'alə' xnezen' cuich gaochi belə'anə' na' niquəch ye'ejcho binon', na' nic goncho bičhlə de'en choncho šə chonən par ničh benə' bišə'ačhonə' gaquəžejlaže'e o əxope' gone' de'e mal o cui gwzenague' che Diozən'. ²² Šə choncho xbab de que bito naquən dolə' ca de'en choncho bitə'ətezə de'en choncho, chopzcho lencho Dioz nan' ŋezecho. Biti ye'echo benə' yoblə so'one' can' čhaque chio'o güen goncho. Šə bito chacžejlaže'ačo che bitə'ətezə de'en choncho de que naquən güen, nachən' zocho mbalaz. ²³ De xtolə' ben' chao to yelə' guao šə chacžejlaže'e chaquene' de que bitolja cheyalə' gaogüe'ennə', čhedə' bito chonlilaže'e de que de'e güennə' chone' chaogüe'en. De xtolə'ačo šə choncho bitə'ətezə de'en chaquəcho bito cheyalə' goncho. Napcho dolə' čhedə' cabi chonlilažə'ačo de que de'e güennə' choncho par chio'o.

15

Bito goncho porzə de'en əna chio'o

¹ Chio'o bachejni'išaogüe'echo na' banəzecho naquən' cheyalə' goncho. De'e na'anə' cheyalə' gapcho yelə' chxenlažə' len benə' ca' chse'ejni' latə'əlasə. Biti cheyalə' goncho con porzə de'en əna chio'o. ² Cheyalə' goncho de'e güen de'e chsa'azlažə' sa'aljuəžjcho, par ničh ca' so'onlilažə'ače' Diozən'. ³ Goncho ca' čhedə' ni Cristən' bito bene' con de'e gwyazlažə'əzə le'. Na' nyojczən de que Cristən' gože' Diozən': "Benə' contr chio' ca' tant chəsə'əže'e le', na' lena' boso'ožia boso'onite'e." ⁴ Na' Xtizə' Diozən' de'en boso'ozoj benə' cana' nyojən chzejni'in chio'o, par ničh zotezcho chgo'o chčejažə'ačo catə' de de'en chsaquə'əzi'icho. Na' Xtizə' Diozən' de'en nyojən leczə chtipəchən lažə'ačo. ⁵ Diozən' chone' par zotezcho chgo'o chčejažə'ačo bitə'ətezə de'en chac čhecho na' chtipe' lažə'ačo. Na' na'a chnaba' gone' par ničh tozə ca gaquə yičhja'ažda'olen', čhedə' can' chene'e Cristo Jeso'osən'. ⁶ Čhnaba' gone' ca' par ničh tozə ca nale güe'ela'ole Diozən', Xa Xancho Jesocristən'.

Cristən' bene' par ničh benə' ca' cui zjənaquə benə' Izrael gaquə əso'elaogüe'e Diozən'

⁷ Ca' ža, le'e so güen tole yetole can' ben Cristən' gwcue'e to tocho ca xi'ine'. Legon ca' par ničh Diozən' si'e yelə' bala'an. ⁸ Echnia' le'e de que Cristo Jeso'osən' bide' par goclene' zgua'atec benə' Izrael ca'. Bedəyene' complir ca lybe de'en ben Diozən' len xaxtao' chio'o benə' Izrael, par ničh blo'e de que

Diozən' cho'e dižə' li. ⁹ Na' leczə bidə Cristən' par niç beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gvaquə əso'elaogü'e Diozən' de'en cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' lega'aque'. Chac can' nyoj Xtizə' Diozən' nan:

De'e nan' ža gü'e'elaogua'a le',

gola' gan' ža' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael par gü'e'elaogua'a le'.

¹⁰ Na' yeto gan' nan:

Le'e cui nacle beṇə' Izrael, leyebei txen len beṇə' Izrael ca', beṇə' ca' gwlej Diozən' par zjənaquə' ṇasyon che'.

¹¹ Na' leczə nan:

Yoguə' le'e cui nacle beṇə' Izrael, legü'e'elao' Xancho Diozən'.

Yoguə'əle cheyalə' gü'e'ela'olene'.

¹² Na' leczə de'en bzoj de'e profet Isaiazən' nan:

To beṇə' yidə ben' za' lao dia che de'e Isain'.

Le' ṇabi'e yogua'əlol beṇə'.

Na' balə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael yesə'əbeze' gaquəlen be'enə' za'ana' lega'aque'.

¹³ Diozən' chone' par niç nezecho zotezə zoe' chaclene' chio'o. Na' gonšgue' par niç sole mbalaz juisy na' so cuezle binlo juisy len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' laogü'e de'en chonlilažə'əle Cristən'. Na' šə bazole mbalaz juisy na' bachzo chbezle binlo juisy len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', nachən' Spirit che Diozən' gonən par sotezə sole yebeile de'en gaquəlench Diozən' le'e.

¹⁴ Beṇə' bišə', nezdə de que Diozən' babene' par niç nacle beṇə' güenchgua na' chejni'ichgü'eile. Nezdə chac choe' ljuežjle consejw tole yetole. ¹⁵ Pero de'en gwlej Diozən' nada' par gona' xšine'enə' cheyaxjda' chzoja' le'e clar che de'e ca' bañezzele par niç yosa'alažə'əga'aclen. ¹⁶ Gwleje' nada' par niç chona' xšin Jesocratan' ladjo beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. Na' cho'elenga'aca'ane' dižə' güen dižə' cobə che Diozən' par niç Diozən' yebeine' lega'aque' catə' so'onlilažə'ene'. Na' Spirit che'enə' gonən par niç əsa'aque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' par niç Diozən' šo'olažə'e' lega'aque'.

¹⁷ De'en ngoda'a txen len Cristo Jeso'osan' chebeida' cho'a dižə' che xšin Diozən' de'en chona'. ¹⁸ Bito cheyaxjda' gua'a dižə' che bi de'e baben beṇə' yoblə, sino cho'a dižə' che de'en baben Cristən' ca' naquən' goclene' nada' chona' xšine'enə'. Le' bene' par niç bia'a dižə' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' goclene' nada' bena' ca' par niç balə' bachoso'ozenague' che'. ¹⁹ Spirit che Diozən' goclenən nada' len yelə' guac cheinə' par niç bena' miłagr na' bichlə de'e zaquə' yesyə'əbane beṇə'. Goclenən nada' par niç babi'a dižə' güen dižə' cobə de'e chezejni'in che Cristən' doxen, gwzoloaza' Jerosalennə' bi'an, nach bežintia' gan' nzi' Ilirico. ²⁰ Babena' byen bajj'a dižə' güen dižə' cobə de'en chezejni'in che Cristən' gan' ža' beṇə' cuiṇə' se'ene'len. Bito gwya'a ga bajse'eczə beṇə' yoblə xtižə' Cristən'. ²¹ Can' nyojczə Xtizə' Diozən' nan:

Ca' naquə beṇə' ca' cui nonə' chixjue'i' lega'aque' xtižə' Diozən', lega'aque' yesə'ənezene'en.

Na' beṇə' ca' cuiṇə' se'enen, se'ejni'ine'en.

Pabən' bene' xbab šje' Roman'

²² Ca' chaquən' ža, zan las catə'ən go'onda' yida' gan' nitə'alen' bito goquə yida'. ²³ Cana'aten' zelažə'a yida', pero xte na'ach babeyož bena' de'en nžia' Diozən' bia' gona' latjə nga. ²⁴ Na' catə' ša'a Españan' cana' che'enda' tia' əgwlaṇa'a le'e. Mbalaz soa' yeyož əgwlaṇa'a le'e, nach gaquəlenle

nada' par ša'a Españan'. ²⁵ Pero na'a yeya'a Jerosalennə' žjəyesana' de'e chəsə'əyažje beṇə' ca' nitə'anə', beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. ²⁶ Beṇə' Masedonia ca' na' beṇə' Acaya ca' gwsa'azlaže'e boso'otobe' mechən' par beṇə' yašə' prob ca' ža' entr beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' beṇə' nitə' Jerosalennə'. ²⁷ Na' de'en gwsa'azlaže'e boso'otobe' mechən' naquən to goclen de'e cheyalə' yesyə'əyontocze' len beṇə' Izrael ca'anə'. Caguə beṇə' Izrael lega'aque', pero bazjəlene' beṇə' Izrael ca' chəsə'əzi'e de'en chaclen yichjla'ažda'oga'aque'enə', na' de'e na'anə' cheyalə' sa'aclene' beṇə' Izrael ca' len de'en chəsə'əyažj chəsə'əchinene'. ²⁸ Catə' yeya'a Jerosalennə' žjəyenežjoga'aca'ane' mechən' de'en bđobən', cana' tia' əgwlanə'a le'e catə'an ša'a Españanə'. ²⁹ Nada' nezdə' catə' la'a gan' nitə'əlen' na' güe'elencha' le'e dižə' güen dižə' cobə che Cristən', lechgwale mban' gon Diozən' len chio'o.

³⁰ Chaquecho che Xancho Jesocristən' na' Spirit che Diozən' chonən par nič gaque che ljuežjcho tocho yetocho. De'e na'anə' ža beṇə' bišə', chnaba' goclen len le'e gacle nda' txeṇ goncho orasyon lao Diozən' xte ga zelao saque'echo par nič gaquəlene' nda'. ³¹ Nəbechone' gone' ca cui gaca' lao na' beṇə' Jodea ca', beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən', na' leczə nəbcho par nič beṇə' Jerosalen ca' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' so'olaže'e de'en güe'ega'aca'ane'enə'. ³² Can' goncho orasyonə', na' šə Diozən' güe'e latjə, nada' yebeida' yida' delaṇa'a le'e, na' gona' dezcanz gan' nitə'əlenə'. ³³ Diozən' ben' chon par chzo chbezcho binljo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon', gaquəlene' yoguə'əle. Ca'ašgacən' gaquə.

16

Pabən' chguape' diox beṇə' ca' nombi'e

¹ Chneyoida' le'e legon txeṇ len beṇə' zanchə Febe catə'an le'e gan' zolenə'. Lene' nchoje' naque' comisyon che beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' lao yež Sencrean'. ² Legon txeṇ len le', chedə' can' cheyalə' gon chio'o naccho lažə' na' Diozən'. Can' chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' leczə can' chonlilažə' Feben' le'. Legaclene' šə bi de'e chyažj chchinene', chedə' beṇə' zan bagoclene', na' leczə ca' bagoclene' nada'.

³ Legguap Prisilan' na' be'en che' Aquilan' diox. Lega'aque' bagwso'one' žin che Cristo Jeso'osən' txeṇ len nada'. ⁴ Boso'osanlažə' cuinga'aque' sa'ate' par gwsa'aclene' nada' nič cui gwso'ot beṇə' nada'. Chselə'a yelə' choxcwlen chega'aque' can' gwso'one', na' leczə ca' yoguə' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Diozən' ga yoblə leczə choso'osele'e yelə' choxcwlen chega'aque'. ⁵ Legguap diox beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag liž Prisilan' na' Aquilan' chso'elaogüe'e Diozən'. Leczə legguap diox Epeneton' be'enə' chacda' chei. Le' naque' beṇə' nech beṇlilaže'e Cristən' entr beṇə' Acaya ca'. ⁶ Legguap diox Marian', la' babenchgüe' žin par le'e. ⁷ Legguap diox beṇə' gwlaž chia' Andronico na' Jonias. Txeṇ gotə'oto' ližya len lega'aque'. Na' lega'aque' zjənaque' beṇə' blao entr neto' apostol, na' lega'aque' byob gwso'onlilaže'e Cristən' ca nada'.

⁸ Legguap diox Ampliasən'. Chonlilaže'e Xancho Cristən', na' chacda' che'. ⁹ Legguap diox Urbano ben' chon txeṇ len chio'o choncho xšin Cristo Jeso'osən', na' leczə ca' Estaquis be'enə' chacda' chei. ¹⁰ Legguap diox Apeles ben' bablo'echgua de que chonlilaže'e Cristən'. Leczə legguap diox beṇə' ca' nitə' liž Aristobolo. ¹¹ Legguap diox beṇə' gwlaž chia' Erodion, na' beṇə' nitə'

liž Narsison' beṇə' chso'onlilažə' Xancho Cristən'. ¹² Legguap diox Trifena na' Trifosa beṇə' güen žin che Xancho'n'. Na' leczə ca' legguap diox Persida be'enə' chacad'a chei. Babenchgüe' xšin Xancho'n'. ¹³ Legguap diox Rofo. Le' naque' beṇə' blao entr chio'o chonlilažə'əcho Xancho'n'. Na' leczə legguap diox xne'ena' be'enə' leczə naquə ca xna'a. ¹⁴ Legguap diox Asincrito, Flegonte, Ermas, Patrobas, Ermes na' len beṇə' bišə'əcho ca' nitə' len lega'aque'. ¹⁵ Legguap diox Filologo na' Jolia na' Nereo na' beṇə' zane', na' Olimpás, na' yogua' beṇə' yeziquə'əchlə nitə' len lega'aque' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena'.

¹⁶ Na' catə' chežagle leyolguiz ljuəžjle dižə' šao' par nič gacbia' de que chaque che ljuəžjle. Na' beṇə' ca' nitə' nga na' len beṇə' ca' nitə' ga yoblə chəsə'ədoṗə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən', yogua'əga'aque' choso'oguape' le'e diox.

¹⁷ Chṇeyoida' le'e beṇə' bišə' par gaple cuidad len beṇə' ca' zjənaquə beṇə' gotil na' chso'one' par nič beṇə' yeziquə'əchlə chso'one' de'e mal. Beṇə' ca' chso'on ca' chso'one' contr de'en babsedcho che Diozən'. Na' bito gonle txen len lega'aque'. ¹⁸ Beṇə' ca' chso'on ca' bito choso'ozenague' che Xancho Jesocristən', con chso'one' de'e bia'azəlažə'əga'aque'. Xochechgua chso'e dižə' choso'opeine' beṇə' ca' chse'ejle'edazə, na' choso'oxoayague' lega'aque'. ¹⁹ Yoguə' beṇə' zjənezene' de que le'e chzenagle che Diozən', na' de'e na'anə' chebeida'. Na' che'enda' sole cue' yichjle par gonle de'e güen caguə par gonle de'e mal. ²⁰ Na' Diozən' ben' chon par chzo chbezcho binlo leczə le' gone' par nič lguəgwə əgwlej əgwšošjle xtižə' gwxiye'ena'. Na' Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaquələnšgacze' le'e.

²¹ Temtio' ben' chonlen nada' žin chguape' le'e diox. Na' leczə ca' bišə' ljuəžja' quinga choso'oguape' le'e diox, Losion', Jasonṇə' na' Sosipaterən'.

²² Nada' Tersio chzoja' cart nga con can' na Pabən', leczə əchguapa' le'e diox, ca naquə le'e chonlilažə'əle Xancho'n' can' chonlilažə'ane' nada'.

²³ Chguap Gayon' le'e diox. Nada' Pab zoa' liže'ena'. Na' leczə liže' na' chəsə'əžag beṇə' ca' chso'elao' Cristən'. Erasto ben' naquə tesorer che syodan' chguape' le'e diox, na' beṇə' bišə'əcho Cuarto.

²⁴ Chṇaba' gaquələn Xancho Jesocristən' yogua'əlolle. Na' ca'ašgacən' gaquə.

Cho'elaogüe'e Diozən'

²⁵⁻²⁷ Ledoye'ela'och Diozən' zejlicane, Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' sin'. Len' nape' yelə' guac par chaclene' chio'o nič sotezə socho gonlilažə'əchone' na' chaclencze' can' na de'en əchyixju'a che Jesocristən'. De'en əchyixju'a na'anə' naquən to dižə' güen dižə' cobə de'en cui no gwneze dezd ža gwlasda'ote, pero na'a Diozən' bablo'ine'en chio'o. Diozən' babene' ca baņezechon, babzejni'ine' chio'o bi zejen de'en boso'ozoj de'e profet ca'. Dioz ben' zo zejlicane bene' mendad par nič yogua' chio'o beṇəch əņezecho dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' par əgwzenagcho che' na' gonlilažə'əcho Jesocristən'. Na' Jesocrist na'anə' gaquələne' chio'o par güe'ela'ochio Diozən' zejlicane. Na' ca'ašgacən' gaquə. *Pab*

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Corinto Ca'

Pabən' chzoje' beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Corinton'

1-2 Nada' Pab chzoja' le'e cart nga. Nezczele de que Diozən' gwleje' nada' par naca' apostol che Jesocristən', chedə' can' gwnalaže'e. Chzoja' cart nga par le'e bagwlej Diozən' niçh chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən' lao' syoda Corinton'. Nada' len beṇə' bišə'əcho Sostenesən' chguapto' le'e diox. Diozən' bagwleje' le'e can' gwleje' neto' par naccho lao ne'ənə' laogüe de'en ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Chzoja' cart nga par yoguə'əlo beṇə' gatə'ətezə nite'e, beṇə' chso'on orasyon chso'olğüže' Xancho Jesocristən'. Naque' Xanga'aque' na' leczə naque' Xancho. 3 Chṇaba' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' əsa'aclenšgue' le'e na' so'one' par so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Cristən' chone' par niçh zocho mbalaz

4 Syempr cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chone' par niçh Cristo Jeso'osən' chaclene' le'e. 5 De'en chonlilažə'əlene' chaclenchgüe' le'e par niçh chejni'ile yoguə' de'e ca' babzejni'i Diozən' le'e na' cho'ele dižə' chei. 6 Na' bachonle ca nachbia' de que xtižə' Cristən' de'en chejle'ele naquən de'e li. 7 Chaclen Diozən' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' par gonlilažə'əchlene' na' par niçh gonchle can' chazlaže'ənə' žlac chbezcho yida Xancho Jesocristən' yetlas. 8 Diozən' gaquəlene' le'e soczle gonle can' chazlaže'ənə' par niçh catə'an yida Xancho Jesocristən' yetlas notono gaquə əne' de que napple dolə'. 9 Diozən' zotezə zoe' chone' complir can' ne'ənə'. Le'ənə' bagwleje' le'e par niçh naquə yichjla'ažda'olen' tozə len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristən' ben' naquə Xancho'.

Beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Corinton' bito zjənaque' tozə

10 Beṇə' bišə', laogüe de'en chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' chṇeyoida' le'e gonle txen len lježjle na' bito tiłə gwšašle. Tozə xbab gonle na' tozə can' əgwžiale bia'. 11 Beṇə' bišə', beṇə' ca' nitə' liž Cloe baboso'ozenene' nada' de que chdilə chšašle. 12 Enia' chdilə chšašle, chedə' balle nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Pab." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Apolos." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Bed." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en bsd blo'i Cristən'." 13 ¿Echaquele bselə' Diozən' Cristən' par yebeje' to chopzle xni'a de'e malən'? ¿Ena' chaquele nada' Pabən' gwso'ote' le'e yag corozən' par gwdixjua' xtolə'əle ca'? Na'alje žəpor la nada'anə' gwchoale nisən'? Bito. 14 Crispo na' Gayo na'azən' bcho'a nis. Na' choxcwlen Diozən' notoch no zo entr le'e beṇə' yesə'əne' de que leczə nada' bcho'aga'aca'ane' nis. 15 Bito che'enda' no əna de que por la' na'anə' gwchoe' nisən'. 16 Na' leczə nada' bchoa' beṇə' ca' nitə' liž Estefanasən' nis. Na' bitoch chjsa'alažə'a šə noch zo beṇə' bcho'a nis. 17 Nezdə' Cristən' bito bsele'e nada' par gwcho'a beṇə' nis. Bsele'e nada' par chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'ənə'. Na' catə' chyixjui'an bito cho'a dižə' zdebə de'e cui se'ejni'i beṇə'. Bito che'enda' no gaque de que nada' naca' beṇə' sin', chedə' šə so'one' xbab che yelə' sin' chia'anə' bito əsa'aquene' de que de'e zaque'ənə' ca de'en bnežjw cuin Cristən' gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən'.

Cristan' bedalo'e yelə' chnabia' na' yelə' sin' che Diozən'

18 Beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' yesə'əbiayi'e zejlicane. Lega'aque' bito chse'enene' no güe'elen lega'aque' dižə' can' gwso'ot beṇə' Cristan' le'e yag corozan'. Pero Cristan' babene' par niçh chio'o cui yeyejcho lao yi' gabilan'. Na' nezecho de que zaquə'əchgua dižə' de'en cho'echo de que gwso'ote'ene' le'e yag corozən', chedə' dižə' nan' chzejni'in beṇə' de que Diozən' nape' yelə' guac par chocobe' yichjla'aždao' notə'ətezcho chonlilažə'əchone'. 19 Chac can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojan': Nada' gona' par niçh nacbia' de que beṇə' sin' ca' caguə de'e li zjənsine'enə', na' gona' par niçh beṇə' ca' chse'ejni'i de'e zan lao yežlyo nga bito bi bi de gon ca de'en chse'ejni'ine'enə'.

20 Nitə' beṇə' bazjənsed yelə' sin' che beṇəçən', na' nitə' beṇə' choso'osed choso'olo'i lei che Diozən', na' nitə' beṇə' chso'e dižə' che de'en chac lao yežlyo nga. Beṇə' ca' chsa'aquene' chso'one' xbab sin', pero lao Diozən' bito bi bi zaquə' xbab chega'aque'enə'. 21 Diozən' naque' beṇə' sin' na' le'enə' bene' par niçh yelə' sin' che beṇəçən' bito chaclenən beṇə' par so'ombi'ene'. Pero na' con beṇə' se'ejle' xtižə'enə' de'en chyixjue'eto', Diozən' chazlaže'e yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən', la'anə'əczə beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chsa'aquene' de que bito bi bi zaquə' dižə' de'en chyixjue'eto'.

22 Ca naquə beṇə' Izrael ca' cui chso'onlilažə' Cristan', chəsə'əṇabe' yesə'əle'ine' milagr par yesə'əneze'ne' šə le' Dioz nan' bsele'e Cristan', na' le'egatezə' ca' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' cui chso'onlilaže'e Cristan', zjəchi' yichjga'aque' porzə che bitə'ətezə dižə' cobə de'en chsa'aquene' naquən dižə' sin'. 23 Pero na' neto' chyixjue'eto' can' gwso'ote' Cristan' le'e yag corozan'. Na' catə' chyixjue'eto'on beṇə' Izrael ca' bito chsa'azlaže'e na' bito chse'ejle'e chei. Na' leczə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izraelən' catə' chse'enene' dižə' de'en chyixjue'eto', leczə chsa'aquene' de que bito bi bi zaquə'ən. 24 Pero chio'o bagwlej Diozən' par naccho xi'ine', chio'o naccho beṇə' Izrael na' chio'o cui naccho beṇə' Izrael, nezecho de que Diozən' chlo'e yelə' chnabia' che'enə' na' yelə' sin' che'enə' ca de'en bsele'e Cristan' gwso'ote'ene' por ni checho. 25 Na' de'en bsele'ene' gwso'ot beṇə' le' por ni chechon' beṇəçən' chsa'aquene' de que bito bi zaquə' de'en chon Diozən', na' chsa'aquene' de que bito bi yelə' chnabia' napə Diozən'. Na' ca de'en bsele'ene' chlo'en de que Diozən' lechgualə beṇə' sin' naque' cle ca beṇəçən' na' lechgualə chnabi'ache' ca beṇəçən'. 26 Le'e gon xbab beṇə' bišə', Diozən' gwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Bito naquə zanchə beṇə' sin' segon can' chso'on beṇəçən' xbab checho, na' nic naquə zanchə beṇə' gwnabia', na' nic naquə zanchə beṇə' blaə. 27 Diozən' gwleje' chio'o par naccho xi'ine', la'anə'əczə bito naccho beṇə' sin' na' la'anə'əczə bito naccho beṇə' gwnabia'. Gwleje' chio'o par niçh chzejni'ine' beṇə' ca' cui zjənombi'ene' de que yelə' sin' na' yelə' gwnabia' chega'aque'enə' bito bi zjəzaquə'ən laogüe'enə'. 28 Chio'o cui naccho beṇə' blaə na' cui bi zaquə'əcho par beṇəçən'. De'e na'anə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chəsə'əgue'ine' chio'o. Pero Dioz na'anə' gwleje' chio'o par naccho xi'ine' niçh sa'acbe'ine' de que bitobi bi zaquə' xbab chega'aque'enə' ca de'en choso'ozoe' Diozən' ca'alə. 29 Na' Diozən' babene' par niçh notono no gaquə güe'elao' cuine laogüe'enə'. 30 Dioz na'anə' babene' par niçh ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Diozən' banone' chio'o beṇə' sin' chedə' Cristan' naque' beṇə' sin'. Banone' par niçh naccho beṇə' güen laogüe'enə', chedə' Cristan' naque' beṇə' güen laogüe'enə'. Banone' la'azda'ochon' xi'ilažə' chedə' Cristan' naque' beṇə' la'azdao' xi'ilažə'. Na' leczə le'enə' babene' par niçh cui bi xtolə'əchon' de, chedə' Cristan' gwdixjue' xtolə'əchon'. 31 Na' nyoj

Xtižá' Diozán' nan: "Bito cheyałá' güe'elao' cuincho sino cheyałá' güe'ela'ochó Xancho Diozán'."

2

Pabán' be'e xtižá' Cristán' ben' gwso'ot beñá' mal ca' le'e yag corozán'

¹ Beñá' bišá', catá' bedáya'a xtižá' Diozán' gan' zolen' bito bi'a dižá' zdebá de'e cui šejni'ile, na' caguá bi'a dižá' par nič gonle xbab de que nada' naca' beñá' sin'. ² Gwnia' lo'o la'aždaogua'a de que žlac soa' len le'e bito bi bichlá dižá' gua'a sino que gua'a dižá' che Jesocristán' na' can' gwso'ote'ene' le'e yag corozán', na' bena' can' gwnia' lo'o la'aždaogua'aná' catá'an bida' gan' zolená'.

³ Gocbe'ida' bito bi gaquá gona' par nič šejle'ele dižá' de'en gua'aná' na' de'e na'aná' lechguale bžeba' na' golá' gwxyzá' catá' bena' xbab ša gwzenagle chia'.

⁴ Na' catá' bi'a dižá' che Cristán' bito bi'a dižá' len yelá' sin' chia' par nič gonle can' gwni'aná'. Spirit che Diozán' gocwlenán le'e len yelá' guac cheiná' par nič gocbe'ile de que dižá' lin' bi'a. ⁵ Bi'a dižá'an ca' par nič notono no gaquá ana de que chonlilažá'ale Diozán' por ni che yelá' sin' chia'aná'. Nezczecho de que Dioz nan' gocwlene' le'e len yelá' guac che'ená' par nič chonlilažá'álene'.

Spirit che Diozán' chonán par nič chejni'ito'

⁶ Na' de'e li chaclen Diozán' neto' par nič cho'eto' dižá' sin' len beñá' ca' bachse'ejni'i xtiže'ená'. Pero na' yeziqú'áchlá beñá' ža' yežlyo nga bito chsa'aque'ne' de que xtižá'ato'on naquan de'e sin'. Na' ni que chsa'aque' beñá' gwnabia' ca' ža' yežlyo nga de que cho'eto' dižá' sin'. Na' ca naquá beñá' gwnabia' ca' ža' yežlyo nga, gwžin ža catá' te yelá' gwnabia' chega'aque'ená'.

⁷ Na' dižá' sin' de'en cho'eto', Dioz nan' babzejni'ine'en neto'. Notono gwneze dižá' sin' che'ená' antslá, pero na'a babzejni'ine'en neto'. Lao yelá' beñá' sin' che Diozán' gwchoglaogüe'en nac gone' par nič gone' chio'o yelá' bala'an.

⁸ Na' ni tozá beñá' gwnabia' beñá' ža' yežlyo nga bito gwse'ejni'ine' yelá' sin' che Diozán'. La' žalá' gwse'ejni'ine'en, bito boso'ode'e Xancho Jesocristán' le'e yag corozán', ben' naquá le'ezelaogüe beñá' zaque'e. ⁹ Na' Xtižá' Diozán' de'en nyojan nan:

Notono ne'e le'i de'e šao' de'e güen de'en gon Diozán' len beñá' ca' chsa'aque'ne' che',

na' nic noná' yesá'neze can' gone',

na' nic noná' gon xbab chei lo'o yichjla'aždaogüe'ená'.

¹⁰ Pero na'a ža, Diozán' babene' par nič Spirit che'ená' bzejni'in chio'o ca naquá de'e güen de'en chone' len chio'o chaquecho che'. Tcho'a tšao' chejni'i Spirit che Diozán' can' chone'ená', na' leczá než nle'in de'en ngašá' len benachán'.

¹¹ Notono no neze bi xbab chon beñá' yoblá, chedá' con to tocho nezecho bi xbabán' choncho. Na' nic no neze bi xbabán' chon Diozán'. Spirit che' na'azán' nezen bi xbabán' chone'. ¹² Na' Diozán' bsele'e Spirit che'ená' zon lo'o la'ažda'ochon' par nič chnezecho yoguá'áloł de'e šao' de'e güen de'en chon Diozán' len chio'o laogüe de'en nži'ilaže'e chio'o. De'e na'aná' bitoch choncho xbab ca xbab de'en chso'on beñá' yeziqú'áchlá ža' yežlyo nga. ¹³ Neto' cho'eto' dižá' che de'e ca' chon Diozán' len chio'o, pero caguá cho'eto'on lao yelá' beñá' sin' cheto'oná'. Spirit che Dioz nan' chzejni'in neto' dižá' de'en cho'eto'oná'. Na' beñá' ca' bayo'o Spirit che Diozán' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ená', lega'acze'ená' chse'ejni'ine' de'en chsed chlo'iga'aqueto'one'.

14 Na' beṇə' ca' cui yo'o Spirit ɕhe Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə', bito gaquə se'ejni'ine' de'en chsed chlo'i Spiritən' ɕhedə' chsa'aque' bito bi bi zaquə'an par lega'aque'. Bito chse'ejni'ine'en ɕhedə' bito yo'o Spiritən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' par gaquəlenən' lega'aque' se'ejni'ine'en. 15 Chio'o bayo'o Spirit ɕhe Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon', de'e na'anə' ɕhaclenən' chio'o par niɕ chache'icho ɕhe bitə'ətezə de'en goncho šə naquən' güen o šə naquən' mal gonchon. Pero na' beṇə' yeziquə'əchlə bito chse'ejni'ine' de' que de'en chene'e Spirit ɕhe Diozən' gon chio'o naquən' de'e güen. 16 Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən' nan: "Notono zo no chejni'i xbab ɕhe Xancho Diozən' to gwłazze'. Na' Diozən' bito bi de de'e əgwšed əgwlo'i beṇəɕən' le'." Pero Diozən' babene' par niɕ choncho xbab can' chazłazə' Cristən'.

3

Txenṇə' gwso'one' xšin Diozən'

1 Beṇə' bišə', catə' bi'a xtižə' Diozən' len le'e, bito bi'an can' cho'an len beṇə' ca' bachoso'ozenag ɕhe Spirit ɕhe Diozən', ɕhedə' le'e ne'e chzenagle ɕhe la'ažda'omallen'. La'anə'əczə bachonlilažə'əle Cristən' gwxaquə'əlebele ca bidao'. 2 Catə' ze'e gwzolaole chonlilažə'əle Cristən' gwxaquə'əlebele ca bidao' ne'e chsa'ažə' laogüe de'en cuiṇə' šejni'iša'ogüe'ele de'e ca' chene'e Diozən' šejni'ile. De'e na'anə' bsed blo'ida' le'e de'e ca' cui naquə zdebə šejni'ile, na' xte ža neža ne'e chsed chlo'ida' le'e ca' ɕhedə' cuiṇə' gac šejni'ile de'en naquə zdebə. 3 Nacbia' bitonə' gac šejni'ile de'en naquə zdebə, ɕhedə' ne'e chzenagle ɕhe la'ažda'omallen'. De'en chgue'i ljuəžjle na' chdilə chžašle zeje dižə' chzenagcžle ɕhe la'ažda'omallen' can' chso'on beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən'. 4 Chzenagle ɕhe la'ažda'omallen' ca de'en na balle: "De'en chsed chlo'i Pabən' naogua'", na' yeballe nale: "De'en chsed chlo'i Apolosən' naogua'." De'e na'anə' nia' chonle can' chso'on beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən'.

5 ¿Noxa nada' Pab na' noxa Apolosən'? Neto' naquəto' beṇə' güen xšin Diozən' na' neto' be'elento' le'e xtiže'enə'. Na' cuiṇ Diozən' bene' par niɕ balle beṇlilažə'əle Cristən' catə' bi'a dižə' güen dižə' cobə ɕhe'enə' len le'e na' leczə bene' par niɕ yeballe beṇlilažə'əle Cristən' catə'an Apolosən' be'elene' len le'e. 6 Zgua' atec nadan' be'elena' le'e xtižə' Diozən' na' gwxaquə'əlebəda' ca to beṇə' chaz. Na' laogüe de'en leczə bsed blo'i Apolosən' le'e, gwxaquə'əlebene' ca be'en chylil. Na' can' chon Diozən' niɕ chcha'o chxen de'en chazcho, leczə can' bene' par niɕ gwyejle'ele xtiže'enə' de'en be'elento' le'e. 7 Bitotec bi zaca'a nada' de'en be'elena' le'e xtižə' Diozən', na' nic Apolosən' de'en bsed blo'ichene'en le'e. Dioz nan' zaquə' ɕhedə' le'enə' bene' par niɕ gwyejle'ele xtiže'enə'. 8 Ben' chyixjue'le xtižə' Diozən' de'e neche na' ben' chyixjue'en de'e gwchope, txenṇə' chso'one' xšin Diozən' na' tozəczə can' cheyalə' gapəga'acchone' respet. Na' Diozən' gone' par niɕ to toe' yesə'anite'e mbalaz segon can' gwso'one' xšine'enə'. 9 Neto' ža, txenṇə' chonto' xšin Diozən' entr le'e. De'e na'anə' gwxaquə'əlebetə' ca beṇə' goz go'oṇ na' le'e gwxaquə'əlebele ca yežlyon' gan' chac žinnə'.

Na' leczə le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' yoguə'əle txen gwxaquə'əlebele ca to yo'o ɕhe Diozən' na' neto' gwxaquə'əlebetə' ca beṇə' ben yo'onə'. 10 Diozən' goclene' nada' par niɕ naca beṇə' nech bena' xšine'enə' entr le'e. De'e na'anə' gwxaquə'əlebəda' ca beṇə' bxe lan yo'o. Na' bena' xšine'enə' ca chon to mues beṇə' chacchgua. Na' nita' beṇə' yoblə beṇə' leczə boso'osed boso'olo'ine' le'e na' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca beṇə' gosə'əbec ze'enə'. Na' šə nochlə beṇə' yoso'osed yoso'olo'ine' le'e, cheyalə'

so'one' xbab par nich yoso'osed yoso'olo'ine' le'e porzə de'en naquə de'e li. ¹¹ Le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən' yoguə'əle txennə' gwxaquə'əlebele ca to yo'o de'en chac, na' Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca lan yo'onə'. Na' šə no chene'e əgwɣe laneinə' de'e yoblə, bitoch gaquə, chedə' tozə Jesocristən' zaque'e par gonlilažə'əchone'. ¹² Nezecho chcheje bitə'ətezə ze'e de'e chɣe beŋə' lao lan yo'onə' segon šə none'en de or, de plət, de yej fin, de yag, de yix, o de dod. Can' gwxaquə'əlebele de'en yoso'osed yoso'olo'i beŋə' le'e. ¹³ Na' catə' əžin ža choglao Diozən' che yoguə'əloj beŋə', cana'ach la'alaon che to to beŋə' boso'osed boso'olo'ine' le'e šə boso'osed boso'olo'ine' le'e de'en naquə de'e li, o šə cui. Na' šə boso'osed boso'olo'ine' le'e de'en naquə de'e li, gwxaquə'əlebəga'aquene' ca to beŋə' ben yo'o de or de plət o de yej fin chedə' de'e ca bito chse'eyən. Pero na' šə boso'osed boso'olo'ine' le'e clelə, gwxaquə'əlebəga'aquene' ca to beŋə' ben yo'o de yag, de yix, o de dod chedə' de'e ca chse'eyən. Catə' əžin žan' choglao Diozən' che yoguə'əloj beŋə', gone' ca la'alaon šə de'en ben to to beŋə' güen xšine'enə' naquan de'e zaque'e o šə bito bi zaquə'an. Ca'aczən' nla'alaon che to to yo'o segon naquən' zjənaquən. ¹⁴ Beŋə' ca' boso'osed boso'olo'ine' le'e de'en naquə de'e li, cuin Diozən' gone' ca yesə'əzi' beŋə' ca' yelə' bala'an. ¹⁵ Pero beŋə' ca' boso'osed boso'olo'ine' le'e clelə gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beŋə' šey ližen'. Na' nacchguaze gaquə yesə'əchoje' par cui se'eye', bito bi yelə' bala'an yesə'əzi'e chedə' bito boso'osed boso'olo'ine' le'e can' cheyalə'.

¹⁶ Chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocristən', yoguə'əcho txennə' gwxaquə'əlebecho ca to yo'oda' gan' chso'elao' beŋə' Diozən' chedə' Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'azda'ochon'. ¹⁷ Na' šə to beŋə' gone' par nich chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən' cuejyichjcho dižə' li che Diozən', Diozən' gwnežjue' castigw zejlicanə che ben' gon ca', chedə' bagwlej Diozən' chio'o par naccho lažə' ne'enə' na' zo Spirit che'enə' lo'o yichjla'azda'ochon'.

¹⁸ Šə nocho chaquecho nsi'incho, bito cheyalə' xoayagcho. Cheyalə' gache'icho de que bitotec bi zaquə' xbab chechon' nich ca' Diozən' gone' chio'o yelə' sin' che'enə'. ¹⁹ Beŋə' ca' cui zjənombia' Diozən' yelə' sin' chega'aque'enə' bitobi zaquə'an lao Diozən'. La' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: "Beŋə' ca' chsa'aquene' zjənaquē' beŋə' sin', Diozən' gone' par nich yesə'əbiayi'e por ni che xbab mal chega'aque'enə'." ²⁰ Na' yeto gan' nyojən nan: "Xancho nan' neze de que xbab che beŋə' sin' ca' bito gaquəlenən lega'aque' par so'ombi'ene'." ²¹ Ca naquə neto' əbsed əblo'ito' le'e, bito gone' xbab de que naquəto' le'ebeyože beŋə' zaque'e. Dioz na'aczən' bsele'e yoguə'əto' par chaclento' le'e na' bsi'e xneze par nich bitə'ətezachlə de'e zjəde na' de'e ca' chac chsa'aclenən le'e. ²² Diozən' bsele'e nada' na' Apolosən' na' Bedən' par chaclento' le'e. Na' bene' yežlyon' par nich lecza chaclenən chio'o. Na' chone' par nich bitə'ətezə de'en chac checho lao mbancho o catə'an gatcho əsa'aclenən chio'o na'a na' batə'ətezachlə. ²³ Na' laogüe de'en cho'ela'ocho Cristən' ngodə'əcho txen len le' can' ngode'e txen len X'e' Diozən'.

4

De'en gwlo'o Diozən' lao na' apostol ca' par gwso'one'

¹ Cheyalə' gonle xbab de que naquəto' beŋə' güen xšin Cristən'. Diozən' babzejni'ine' neto' de'en cui no gwneze antsla, de'e na'anə' Cristən' ngüe'e lao na'ato' chsed chlo'ito'on beŋə'. ² Na' chonən byen gonto' complir de'en ngüe'e lao na'ato' gonto'. ³ Na' ca naca' nada' bitobi nonən len nada' la'aŋə'əczə šə

jostis o šə le'e chaquele de que bito chona' can' cheyałə' gona'. Bito nia' šə chona' can' cheyałə' gona' o šə cui. ⁴Nada' chacda' de que bito bi dolə' napa' len bitə'ətezə de'e chona', pero caguə ni che de'e na'ana' əna Diozən' čhia' de que bito bi xtoł'a de. Xancho Cristən' əne' šə chona' can' cheyałə' gona' o šə cui. ⁵De'e na'ana' bito cheyałə' bi ənacho che notə'ətezə beņə' šə chone' can' cheyałə' gone' o šə cui. Catə'əchan' yida Xancho Cristən' yeto, ca na'achən' gone' par nič ənezecho de'en cui nonə' neze na'a. Gone' par nič yeyacbe'icho xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždao' to tocho, na' cana'achən' Diozən' əne' šə nochon' chon güen.

⁶Benə' bišə', babi'a xtižə' Apolosən' na' xtižə'a par nič šejni'ile can' na xtižə' Diozən' de que bito cheyałə' güe'ela'ocho che to beņə' šə naquən' chsed chlo'ine' na' nique gue'icho che yetoe'. ⁷¿Echaquele de que zaquə'əchle cle ca beņə' ca' yela'? ¿Ede bi de'e de chele de'e cui ben Diozən'? Bitu bi de. Nezele naquən de'e beņ Diozən' le'e, de'e na'ana' bito cheyałə' ga'alazə'əle len de'en deilen'?

⁸Chacljeile bitoch bi chyažjele, na' de que bazole mbalaz la'anə'əczə cui chac četo' ca'. Yebeito' žalə' de'e liczə zole mbalaz na' soto' mbalaz txen len le'e žalə' ca'. ⁹Diozən' bsele'e neto' apostol naquəto' ca to beņə' le'ezelaogüe cui zaque'e o ca beņə' nchoglaon che' gate'. Na' Diozən' bsi'e xneze par nič angl ca' na' beņə' ca' ža' yežlyon' chəsə'əgüie' can' chac četo' can' chəsə'əgüia beņə' to comedy. ¹⁰Beņachən' chsa'aquene' bito bi bi zaquə'əto' por ni che de'en chonto' xšin Cristən'. Pero na' le'e ža, chonle par nič chsa'aquene' nacle beņə' sin' la'anə'əczə ngodə'əle txen len Cristən'. Neto' nezeto' caguə bi chac gonto', pero le'e chaquele chac gonle bitə'ətezə. Chso'elao' beņə' le'e na' chəsə'əgue'ine' neto'. ¹¹Xte ža neža zan las cui de de'e ye'ej de'e gaoto', na' bito bi xala'anto' de, na' chəsə'əbaza' beņə' neto', na' nic bi ližto' de. ¹²Na' len ni'a na'ato' chonto' žin par nič chon cuanto' mantener. Na' catə' choso'ožia choso'onitə' beņə' neto', nachle chnabto' nite'e mbalaz, na' catə' choso'oči' choso'osaquə' beņə' neto', chgo'o chchejlažə'əto' ca de'en choso'oči' choso'osaque'e neto'. ¹³Na' catə' beņə' chne' cllə' cheto', nachle cho'elenga'actə'one' dižə' šao'. Na' xte ža neža nitə' beņə' chəsə'əgue'ine' neto' ca chəsə'əgue'ine' no beb na' can' chsə'əgue'ine' no de'e naquə'əban.

¹⁴Na' ca naquə de'e ca' de'en bach bzoja' le'e, bito bzoja'an par nič gaquele zto'. Nacle ca xi'ina' na' chacda' chele. De'e na'ana' chona' le'e consejw quinga. ¹⁵Nitə'alja ši mil beņə' choso'osed choso'olo'ine' le'e che Cristən', pero toza' nada' naca' ca xale chedə' zgua'atec nada' gwduxjui'a dižə' güen dižə' cobə che Cristo Jeso'osən' len le'e par nič chonlilažə'əlene'. ¹⁶Na' de'en naca' ca xale de'e na'ana' chneyoida' le'e gonle can' chona'ana'.

¹⁷De'e na'ana' bseł'a'a Temtion' gan' zolenə'. Banona'ane' ca xi'ina' beņə' chacda' chei laogüe de'e bsed blo'ida'ane' par chonlilažə'e Xancho Cristən'. Na' zoteze' chone' complir can' cheyałə' gone'. Na' Temtio na'ana' gone' par nič əžjsa'alažə'əle de'en babsed bablo'ida' le'e che Cristən' ca de'en chsed chlo'ida' beņə' ca' chəsə'əadopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' gatə'ətezə nite'e. ¹⁸Balle nale de que bito bi zaca'a parzə nič chon cuinle xen na' chonle ca' laogüe de'en chonle xbab de que bitoch yida' gan' zolenə'. ¹⁹Pero caguə chžach yida' gan' zolenə' šə Xancho Diozən' güe'le latə. Na' catə' yida' cana' degüia' gonle can' nalena'. ²⁰Ca naquə beņə' ca' chnabia' Diozən' lega'aque', Diozən' chone' par nič gaquə so'one' can' chso'e dižə'ən. Caguə con chəsə'ənaze'ena'. ²¹¿Nac chene'ele gona'? ¿Egüida' gan' zolenə' par gona' le'e

castigw o ša yida' gwlo'a can' chacda' chele sin cui bi diža' ənia' le'e? Legon xbab naquən' chene'ele gona'.

5

To beṇə' gwzolen no'ol che xe'enə' ca xo'oləcze'

¹ Chso'echgua beṇə' xtiža'əle de que zo to beṇə' byo entr le'e beṇə' zolene' no'ol che xe'enə' ca xo'oləcze'. Beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən' bito chžinlaže'e de'e yela' zton' chso'one' ca de'e yelə' zto'onə' chon be'enə'. ² Na' la'anə'əczə chac ca' cho'elao' cuinle. Bito güe'elao' cuinle. Cheyalə' yegüine'ele na' cuich güe'ele latjä gone' txen len le'e. ³ La'anə'əczə bito zoa' na' len le'e, bagwchoglaogua'an can' cheyalə' gonle len be'en chon de'e malən'. Na' le'e ža, le'e gon cuent lažə'əle de que naquəczcho txenna' šə bachonle' ca'. ⁴ Na' catə' bandopə nžagle cho'ela'ole Xancho Jesocristən', zocze' chaclene' le'e len yelə' chnabia' che'enə', na' nada' choncza' txen len le'e. ⁵ Catə' bandopə nžagle txen, legwžon gon be'enə' txen len chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' na' le'e cueje' ca'alə par nič gon Satanə'n' con nac chene'en len le'. De repent šə čhi' saque'e na'a len cuerp che'enə' goša'alja yičhjä'aždaogüe'ena' nič cui si'e castigw zejlicane' catə'an əžin ža čhoglao Xancho Jesocristən' naquən' gac che to be'nəčan'.

⁶ Bito naquən güen can' chonle cho'elao' cuinle chaquele chebei Diozən' le'e. Nezele catə' choncho yetxtil latə' xne'in chonən par nič cheyas doxen coazin'. Le'egatezəczə ca' catə' cho'ele latjä chcha'o chxench bitə'ətezə de'e mal entr le'e, yoguə'əlen' chaple dolə' čhedə' yoguə'əlen' čhonleṇle ben' chon de'e malən' txen. ⁷⁻⁸ Beṇə' Izrael gwlaž čheto' ca' chsa'ape' cuidad cui chsa'ogüe' yetxtil de'e nčixə xne'i lao lni pascon' na' chsa'ape' cuidad par nič cui bi bi xna' cuazin' chega'an lo'o yo'o ližga'aque' lao lni'. Ca'atezəczən' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' cheyalə' gapcho cuidad do tyempte par nič cui bi de'e mal goncho na' cui bi de'e mal ta' əchen yičhjä'ažda'ochon'. Cheyalə' cuejyichjo de'e malən' čhedə' Cristən' gwduxje' xtolə'əchon' par bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en gwso'ote' le' por ni čhecho gwxaquə'əlebene' ca xila' daon' bian' chso'ot beṇə' Izrael ca' lao lni pascon'. De'en chonlilažə'əcho Cristən' ža, cheyalə' cuejyichjo de'e malən' na' goncho porzə de'e güen.

⁹ Bzoja' to cart par le'e na' gwnia' de que bito cheyalə' socho binlo len beṇə' chgo'o xtoi na' be'ena' chbejyichj no'ol čhei o be'en čhe' par chzolene' beṇə' yoblə. ¹⁰ Catə' nia' cabi cheyalə' socho binlo len lega'aque', bito cho'a dižə' čhe beṇə' ca' cui naccho txen cho'ela'ochcho Cristən' sino que cho'a dižə' čhe ljuəžjcho beṇə' leczə chso'elao' Cristən'. Na' leczə ca' nia' bito socho binlo len beṇə' chəsə'əzelažə' bi de'e de čhe beṇə', nic len beṇə' chəsə'əca'a bi de'e de čhe beṇə', na' nic len beṇə' chso'elao' lgua'a lsaquə'. Nia' ca' čhe ljuəžjcho beṇə' ca' naccho txen cho'ela'ochcho Cristən'. Žala' cui chac socho binlo len beṇə' ca' cui chso'elao' Cristən', bitoch gac socho yežlyo nga žala' ca'. ¹¹ Šə entr le'e nitə' beṇə' nacho bišə'əcho beṇə' chəsə'əža' xtoga'aque' o beṇə' chəsə'əbejyichj no'ol chega'aquei o be'en čhega'aquei par chəsə'əzolene' beṇə' yoblə, o beṇə' chəsə'əzelažə' bi de'e de čhe beṇə', o beṇə' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə', o beṇə' choso'ožia choso'onitə' ljuəžjga'aque', o beṇə' güe'e zo, o beṇə' bgüan, bito cheyalə' sole binlo len lega'aque'. Na' bito cheyalə' gaolenga'aclene' txen. ¹² Beṇə' ca' chəsə'əadopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' txen len chio'o cheyalə' čhoglaochon čhega'aque' catə' əsa'ape' dolə', pero bito bi cheyalə' ənacho čhe beṇə' ca' cui chso'elao' Cristən' txen len chio'o. ¹³ Diozən' əne' čhe

benə' ca' cui chso'elao' Cristən' de que zjənapə' dolə'. Na' ca naquə be'enə' chon de'e malən' ben' cho'elao' Cristən' txen len chio'o, cheyalə' cuejchone' ca'alə.

6

Bito ye'echo benə' cui zjənombia' Diozən' so'one' yelə' jostis chechon'

¹ Catə' chaole xya tole yetole chjənabele benə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' par so'one' yelə' jostis chelen' l'gua'a nabele benə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə. ¿Ebito chache'ile clellən' chonle? ² ¿Ecabi nezele de que gwžin ža catə' chio'o naccho lažə' na' Diozən' goncho yelə' jostis che benə' yeziquə'əchlə ža' yežlyo nga? Na' ca naquə goncho yelə' jostis chega'aque'en, gwaquəczə goncho yelə' jostis che de'e ca' cuitec zjəzaque'e. ³ Leczə əgwžin ža goncho yelə' jostis che angl ca'. Na' naquəchxen' gaquə goncho yelə' jostis che de'e chso'on benə' lao yežlyo nga. ⁴ Na' catə' gaquəyožə l'juežjle, bito cheyalə' žja'acle lao benə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən' par so'one' yelə' jostis chelen', chedə' bitotec bi zjəzaque'e par chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən'. ⁵ Che'enda' gaquəchgüeile lo'o yichjla'ažda'olen' ca de'en chja'acle lao jostis ca' cui chso'onlilažə' Cristən' chjətaole xya tole yetole le'e nacle bišə'əcho. ¿Eniga tole cui nacle benə' si'innə' par gon yelə' jostis che l'juežjle catə' bin' chac chele?

⁷ Lechgualə clelən' chonle batə'ətezə chaole xya tole yetole. Mbalazəch zole žalə' chdele ca'alə šə bi de'en chone l'juežjlen' le'e, na' mbalazəch zole žalə' güe'ele latjə yesə'əque'e bi de'e de chele. ⁸ Chebanda' can' chonle contr l'juežjle na' chca'ale bi de'e de chega'aque' la'anə'əczə zjənaque' txen len chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

⁹ Bito goncho xbabən' clellə. Notə'ətezcho šə zotezcho choncho de'e malən' bito gaquə yežincho yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e. Nitə' benə' chəsə'əgo'o xtoi na' benə' chso'on bichlə de'e yelə' zto' de'en nac ca'. Nitə' benə' chso'elao' l'gua'a lsaquə'. Nitə' benə' chəsə'əbejyichj no'ol chei o be'en chei par chəsə'əzolene' benə' yoblə, na' benə' chəsə'əzolentezə le'e l'juežj benə' byoga'aque' l'gua'a de'e yesə'əca'a no'ol chega'aque', na' no'ol ca' chəsə'əzolentezə l'juežj no'oləga'aque' l'gua'a yesə'əque'e benə' byo. ¹⁰ Nitə' benə' chəsə'əban na' benə' chəsə'əzelažə' bi de che benə'; na' benə' güe'e zo; na' benə' choso'ožia choso'onitə' l'juežjga'aque'; na' benə' chəsə'əxoayague' par nič yesə'əque'e bi de'e de che benə'. Ni to benə' chon de'e mal ca' cui gaquə yesyə'əžine' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e. ¹¹ Balcho bencho de'e mal ca' antslə. Pero n'a de'en chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən', Spirit che Dioz chechon' babocobən yichjla'ažda'ochon' par nič naccho benə' la'aždao' xi'ilažə', naccho lažə' na' Diozən' na' naccho benə' güen laogüe'enə.

Cheyalə' goncho len cuerp chechon' ca si' Diozən' yelə' bala'an

¹² Nitə' benə' chəsə'əne' de que de lsens par goncho bitə'ətezə, pero nezecho caguə yoguə' de'en gonchon' naquən güen par chio'o. Na' la'anə'əczə šə chəsə'əna benə' de que de lsens par goncho bitə'ətezə, bito cheyalə' güe'echo latjə par nič bi de'en goncho nabi'an chio'o. ¹³ Leczə nitə' benə' chəsə'əne'; "Nsa' le'echon' par yelə' guao, na' deczə yelə' guaon' par lennə." De'e liczə can' chəsə'əne'enə, pero na' le'echon' len yelə' guaon', əžin ža catə' gon Diozən' par nič te chega'auən. Na' cuerp chechon' bito naquən par nič co'o xtocho o par nič goncho bichlə yelə' zto' de'en nac ca'. Naquə cuerp chechon' par nič socho güe'ela'ocho Xancho Cristən', na' Xancho' zocze' par gaquəlene' chio'o. ¹⁴ Diozən' bosbane' Xancho Cristən' ladjo benə' guatən', na' leczə ca' əžin ža catə' yosbane' chio'o ladjo benə' guatən' len yelə' guac che'enə.

¹⁵ ¿Ecbi nezele de que ngodá'echo txen len Cristán' par niçh nabi'e cuerp çhechon'? Na' de'en ngodá'echo txen len le', bito cheyalá' so xtocho bená' gon cuerp çhechon' lao ne'e. ¹⁶ Catá' to bená' chatá'álene' xtoe' cuerp çhega'aque'ená' chsa'aquæn tozá, can' nyoj de'en gwna Diozán': "Bená' cá' çhopá'ása'aque' tozá cuerp." ¹⁷ Pero chio'o ngodá'echo txen len Xancho Cristán' na' naquá yichjla'ázda'ochon' tozá len le'.

¹⁸ De'e na'aná' bito co'o xtocho na' bito goncho bitá'atezáchlā de'e ca' zjānac ca'. De'e mal ca' yeziqú'áchlā bitotec chso'onān contr cuerp çhechon', pero šā co'o xtocho o šā goncho bichlā de'e yelá' zto' de'en nac ca', lega'aquān chso'onān contr cuerp çhechon'. ¹⁹ Spirit che Diozán' zon lo'o yichjla'ázdao' to tocho ca to bená' zo lo'o yo'o che'. Dioz nan' bsele'e Spirit che'ená' zon lo'o la'ázda'ochon' par chnabia'an chio'o. Caguá chio'o añacho naquān' gonchon'. ²⁰ Xancho Cristán' gwdixjue' xtolá'achon' par niçh naccho xi'in Dioz. De'e na'aná' cheyalá' goncho len cuerp çhechon' na' len yichjla'ázda'ochon' ca si' Diozán' yelá' bala'an.

7

Cho'e dižá' che yelá' gošagna'aná'

¹ Na' de'e ca' bzøjle nada' le'e cartān', de de'en che'enda' nia' le'e. Šā no bená' byo bito chene'ene' si'e no'olā gaque' xo'ole', güenna' chone'. ² Pero na' de'e nxož co'o xtole, de'e na'aná' naquāchān güen aḡwšagna'ale par niçh ca' to to bená' byo so xo'ole' na' to to no'olā so be'en che'. ³ Na' le'e bená' byo, yeyatá'álen no'olā che chele. Le'egatezācā ca' le'e no'olā yeyatá'álen be'en che chele. ⁴ Ca naquā no'olān' caguá le'āne' nac gone' len cuerp che'ená'. Le'egatezā ca' bená' byon' leczā caguá le'enā āne' nac gone' len cuerp che'ená'. Çhopte'en cheyalá' yoso'ozenag che ljuežjga'aque'. ⁵ Na' le'e bená' nšagna' bito aḡwžonle yeyatá'álen be'en chele o no'ol chele. Pero de'e gaquāczān' šā yelá' goxia che çhople cuezle to term güejā par niçh sotezle gonle orasyon. Na' te termān' yeyatá'álen be'en chele o no'ol chele de'e yoblā par niçh Satanasān' cui gaquā co'oyelá'an le'e gonle de'e malān' laogüe de'e tant nan solen ljuežjle.

⁶ De'e quinga nia' çhedá' de lsens par niçh to to bená' byo si' xo'ole' na' to to no'olā si' be'en che', pero bito ņacho de que chon Diozán' mendad goncho ca'.

⁷ Chebeida' žalá' yoguá'ale sole ca nada', cui no xo'ola' zo. Pero na' nža' can' baben Diozán' par zo to tocho na' nža' can' chene'ene' goncho.

⁸ Le'e cuiñā' gwšagna'ale, chacda' naquāchān güen yega'anle can' zoa' nada' na' cui aḡwšagna'ale. Na' le'e bagot be'en chele o no'ol chele, chacda' leczā naquāchān güen cui yošagna'ale. ⁹ Pero na' le'e bená' byo šā lechguāle nan solenle no'olān', na' le'egatezā ca' le'e no'olā šā lechguāle nan solenle bená' byo, mejor aḡwšagna'ale par niçh ca' bito nabia' yelá' chzelažá'ānā' le'e.

¹⁰ Le'e no'olā le'e nšagna'ale, chona' mendad bito yela'ale be'en chele. Na' bito gaquale de que nadāza'an ānia' ca'. Naquān to de'e chon Xancho Cristán' mendad cui goncho. ¹¹ Na' šā no'olān' yele'e be'en che'enā', cheyalá' yega'āne' sin cui yeque'e bená' yoblā o cheyalá' yeyeje' žjāyazolene' be'en che'enā' de'e yoblā. Na' le'e bená' byo le'e nšagna'ale, bito yela'ale xo'ollēnā'.

¹² Na' le'e bená' yeziqú'áchlā, ānia' can' chona' xbab cheyalá' gonle, la'anā'ēcā Xancho Cristán' bito bi gwne' che de'e ca'. Šā entr le'e zo to bená' zo xo'ole' no'olā cuiñā' gonlilažá' Cristán', na' šā zo no'olān' gan par soteze' yega'anlene' be'en che'enā', bito cheyalá' yela'a bená' byon' le'. ¹³ Na' šā entr le'e zo to no'olā na' cuiñā' gonlilažá' be'en che'enā' Cristán', šā be'en che'enā'

zoe' gan par yesə'ənite'e, bito cheyalə' yesyə'əle'e. ¹⁴ Bito naquən mal lao Diozən' par no'olən' chonlilažə' Cristən' solene' be'en che'enə' la'əna'əczə šə be'en che'enə' cuiṇə' gonlilaže'e Cristən'. Leczə bito naquən mal lao Diozən' par beṇə' byon' chonlilažə' Cristən' solene' no'ol che'enə' la'əna'əczə no'olən' cuiṇə' gonlilaže'e Cristən'. Žalə' chgue'i Diozən' yesə'əzolen ljuəžjga'aque' leczə gwgüe'i Diozən' bi'i chega'aque'enə', pero Diozən' chaquene' che xi'inga'aque'enə'. ¹⁵ Pero na' šə beṇə' byon' o no'olən' ben' cui chonlilažə' Cristən' bitoch chene'ene' solene' be'en che' o no'ol che' ben' chonlilažə' Cristən', bito gwžonle yesyə'əla'aga'aque'. Bito chonən byen yesyə'əga'anlen ljuəžjga'aque' chedə' la' Diozən' chene'ene' socho binlo len be'en checho o no'ol checho. ¹⁶ Le'e no'olə le'e chonlilažə'əle Cristən', šə sotezle len be'en chele be'en cuiṇə' gonlilaže'e Cristən', de repent gvaquəlenlene' par niçh gonlilaže'e Cristən'. Na' le'e beṇə' byo le'e chonlilažə'əle Cristən', šə sotezle len no'ol chelen' la'əna'əczə cuiṇə' gonlilaže'e Cristən', de repent gvaquəlenlene' par niçh gonlilaže'ene'.

¹⁷ Na' ca naquə žin de'en nlanle catə' gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən' gvaquəczə gonchlen. Na' šə banšagna'ale catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', con ca'aczən' cheyalə' so cuezle, chedə' can' no'e Xancho Cristən' chele gonle. Leczə can' babena' mendad len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' gatə'ətezəchla, leczə can' chona' mendad len le'e. ¹⁸ Šə bazole seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən' bito gonle par niçh yenit seṇyan'. Na' šə ballə cuiṇə' sole seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', bito gonle byen par solen. ¹⁹ Bito naquən to de'e žialao len chio'o šə nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' o šə cui nsa'achon. De'en naquə de'e žialao len chio'o, goncho con can' non Diozən' mendad. ²⁰ Con can' naccho yoguə'əcho catə'an gwlej Diozən' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən', šə nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' o šə cui nsa'achon, ca'atezəczən' cheyalə' so cuezcho. ²¹ Šə nacle esclabo catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', bito bi gaquəle che de'enə'. Pero na' šə guatə' latjə chixjwle niçh əchojle xni'a xanlen', lechixjw niçh əchojle. ²² Na' la'əna'əczə nacle esclabo catə' Diozən' gwleje' le'e par chonlilažə'əle Xancho Cristən', nacle beṇə' zaque'e lao Xancho'. Na' la'əna'əczə cui naccho esclabo catə' Diozən' gwleje' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən', pero na'a ža Cristən' banaque' Xancho. De'e nan' cheyalə' gwzenagcho che'. ²³ Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par niçh naccho xi'in Dioz. De'e na'anə' cheyalə' gwzenagəchcho che' cle ca gwzenagcho che bi de'en chesə'əna beṇə'. ²⁴ Beṇə' bišə', šə nacle esclabo catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', bito bi gaquəle. Gvaquə so cuezle ca' na'a ngodə'əle Diozən' txen.

²⁵ Bito bi mendad ben Xancho Cristən' can' goncho par len no'ol güego' ca'. Pero nada ənia' le'e can' chacda' cheyalə' goncho par len lega'aque'. Na' laogüe de'en babeyašə' beži'ilazə' Xancho' nada' na' chaclene' nada' par chona' complir can' cheyalə' gona'anə', dižə' de'e nga cho'a naquən de'e zaque'e par əgwzenagle chei. ²⁶ De'en chacda' nada', notə'ətezə beṇə' šə nšagne'e catə'an gwlej Diozən' le' par chonlilaže'e Cristən', con can' cheyalə' so cueze', o šə bito nšagne'e, leczə can' chacda' naquən güen so cueze'. Nia' ca' por ni che can' chi' saquə'əcho tyemp nga zocho na'a. ²⁷ Le'e nšagna'ale bito yelə'ale xo'olle, na' le'e cui no xo'olle zo, bito çhilje xo'olle. ²⁸ Pero na' notə'ətezle bito gapple dolə' šə əgwšagna'ale, na' ni le'e no'ol güego' bito gapple dolə' šə əgwšagna'ale. Pero de'en gac chele de'e zan de'e çhi' saquə'əle lao yežlyo ngan', lenṇə' cui

che'enda' gac chele ania' ca'.

²⁹ Benə' biša', che'enda' nia' le'e de que bito socho zan iz par goncho xšin Diozən'. De'e na'anə' šə nitə' xo'olle, cheyalə' gwzenagle che Diozən' na' gonczle xšine'enə' can' gonlen žalə' cui no xo'olle zo. ³⁰ Na' šə chegüine'echo por ni che bi de'en chac checho, cheyalə' soczcho goncho xšin Diozən' cacza chon beñə' cui bi bi chac chei. Na' šə de de'en cheba chezaquə'alažə'ačo, cheyalə' gonczcho xšin Diozən' can' goncho žalə' cui chac to de'e güen checho de'en goncho xbab chei. Na' šə bagwx'i'icho to de'e gwčhincho, bito cheyalə' gonteccho xbab chei sino cheyalə' gonczcho xšin Diozən' can' goncho žalə' cui gwxi'ichon. ³¹ Ca naquə' zocho yežlyo nga na' chčhincho bi de'e ca' de'en de yežlyo nga, bito cheyalə' cue'echgua yichjcho che bi de'en deicho o bi de'en chac checho chedə' de'e te chei yežlyo nga chle'icho na'a.

³² Na' che'enda' bito bi cuec yichjle che de'en chac yežlyo nga. Šə to beñə' cui zo xo'ole', deczə latjə par gone' xbab che xšin Xancho Diozən' de'en chone', na' deczə latjə par güe'elažə'e gone' de'en yebei Xanchon'. ³³ Pero šə to beñə' zo xo'ole', chbe' yichje' che de'en chac yežlyo nga na' can' gone' par nič yebei xo'olen'. ³⁴ Na' leczə nža' can' chac len no'olan' nšagna' na' no'olan' cui nšagna'. No'olan' cui nšagna' nlatje' par cue' yichje' che de'en chene'e Xancho Diozən' na' par gon cuine' lažə' ne'enə' nič gone' can' chene'e Diozən' len cuerp che'enə' na' len yichjla'ažda'ogüe'enə'. Pero no'olan' zo be'en chei, chbe' yichje' che de'en chac yežlyo nga na' nac gone' par yebei be'en che'enə'.

³⁵ Bagwnia' le'e ca' par nič gaqualenə' le'e, caguə de'e əgwšona' əgwšagna'alənə'. Con che'enda' güe'elažə'əle par gonle de'e güen na' güe'elažə'əle par gonle xšin Xanchon' sin cui bi bi gwžon gonlen.

³⁶ Na' šə to beñə' chaquene' bito chone' güen ca de'en cui chšague' na' xi'ine' no'olan', na' šə no'olan' bangole' na' chene'ene' əgwšagne'e, naquəczən güen gwšag x'e'enə' ne'e šə can' chazlažə'e gone'. Bito chone' de'e mal šə əgwšague' na' xi'ine' no'olan' len ben' chnab le' par gague' xo'ole'. ³⁷ Pero šə to beñə' zoe' chaquene' chone' güen len xi'ine' no'olan' de'en bito chene'ene' no si' le', con šə cui chene'e xi'ine' en əgwšagne'e na' šə chaquene' cui de bichlə de'en chonən byen par əgwšagna' xi'ine'enə', de lsens par gone' can' chazlažə'e na' choncze' güen can' bagwchoglažə'e gone'. ³⁸ Na' leczə chon ben' güen be'enə' chšague' na' xi'ine' no'olan', pero güench chon be'enə' cui chšague' na' xi'ine' no'olan'.

³⁹ Na' ca naquə' notə'ətezə no'olə ca' zjanšagna', cheyalə' yesə'anite'e len be'en chega'aque' ca', chedə' can' chon lein' mendad. Pero šə sa'atclə be'en chega'aque' ca', guac yesyə'əque'e beñə' yoblə, con šə beñə' chso'onjilažə' Xancho Cristən'. ⁴⁰ Pero chacda' nada' yesə'anitə'ače' mbalaz šə yesyə'əga'ane' sin cui no yesyə'əque'e cle ca yesyə'əque'e beñə' yoblə. Na' chacda' xbab chian' naquən tozə len xbab che Spirit che Diozən'.

8

Yelə' guao de'en choso'ožia beñə' lao lgu'a lsaquə'an chse'ejni'alažə'e

¹ Balle nale bito cheyalə' gaocho yelə' guao de'en choso'ožia beñə' lao lgu'a lsaquə'an chse'ejni'alažə'e, na' yeballe nale bito gonən mal gaochon chedə' nezecho bito bi zjəzaquə' lgu'a lsaquə' ca'. Na' əchnia' le'e bito cheyalə' gon cuincho xen laogüe de'en chaquecho lechguale nezecho to de'en nezecho, sino cheyalə' gaquecho che yeziquə'achlə beñə' chso'onjilažə' Cristən' na' gaquə'engacchone'. ² Na' šə chaquecho lechguale nezecho to de'en nezecho,

cheyalə' gacbe'icho de que bito bi bi de de'en chejni'icho can' cheyalə' šejni'ichon. ³ Pero ša chaquecho che Diozən', chebeine' chio'o.

⁴ Na' ca naquə gwñable ša guac gaochi yelə' guao de'en choso'ožia beñə' lao lguə'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'ena', de'e liczə can' nalena', lguə'a lsaquə' ca' caguə bi zjəzaquə'an. Diozən' naquə Xancho, na' le'ena' cheyalə' šejni'alaže'acho. ⁵ De'e zan de'e de yoban' na' yežlyon' de'en chse'ejni'alaže' beñə' chəsə'əne' zjənaquən xanga'aque'. ⁶ Pero chio'o nezecho tozə Xacho Dioz nan' zo na' tozə Xancho Jesocristən' par güe'ela'ocho na' par güe'ega'acchone' yelə' bala'an. Na' Xacho Dioz na'anə' bene' par niçh Xancho Jesocristən' bene' yoguə'əlol beñə' na' yoguə' bia chsa'aš, na' yoguə' bichlə de'e zjəde.

⁷ Balə beñə' bišə'əcho bito chse'ejni'ine' ca de'en chejni'icho. Ne'e chsa'aquene' beñə' zaquə' lguə'a lsaquə' ca', na' de'e na'anə' chsa'aquene' chso'one' de'e mal cata' chsa'ogüe' yelə' guao de'en choso'ožia beñə' lao lguə'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'e, chedə' cuiñə' se'ejni'isaogüe'ene' de que bitobi zjəzaquə' lguə'a lsaquə' ca'. ⁸ Bitobi zaquə' yelə' guaon' par niçh Diozən' yebeichene' chio'o. Diozən' chebeine' chio'o caguə por ni che de'en chaocho bitə'ətezə yelə' guaon' len caguə por ni che ša cui chaochon. ⁹ Pero bito cheyalə' goncho par niçh beñə' ljuežjcho ca' yesə'əxope' so'one' de'e mal laogüe de'en cuiñə' se'ejni'isa'ogüe'ene' de que bitobi zjəzaquə' lguə'a lsaquə' ca'. ¹⁰ Le'e nacle beñə' chejni'i, na' ša cue'ele na' ye'ej gaole gan' chso'on beñə' lni che lguə'a lsaquə', de repent no beñə' chso'onlilažə' Jesocristən' yesə'əle'ine' le'e na' leczə se'enene' sa'ogüe' de'en choso'ožia beñə' lao lguə'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'e. Na' balə' əsa'aquene' de que əsa'ape' dolə' ša sa'ogüe'en chedə' ne'e chsa'aquene' beñə' zague'e lguə'a lsaquə' ca'. ¹¹ Na' chio'o bachejni'icho de que bito bi zjəzaquə' lguə'a lsaquə' ca', bito cheyalə' goncho bitə'ətezə de'e gon par niçh beñə' bišə'əcho ca' cuich so'onlilaže'e Cristən' na' yesə'əbiayi'e. Cristən' bnežjw cuine' gwsə'ot beñə' le' lenczə por ni che beñə' bišə'əcho ca' beñə' ca' cuiñə' se'ejni'isaogüe'e de que bito bi zjəzaquə' lguə'a lsaquə' ca'. ¹² Contr beñə' bišə'əcho can' choncho ša choncho par niçh sa'ogüe' de'en choso'ožia beñə' lao lguə'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'ena'. Na' cata' choncho contr lega'aque', leczə contr Crist nan' choncho, na' chapcho dolə' laogüe'ena'. ¹³ De'e na'anə' nia' ša por ni che belə' de'en chaogua' gonən par niçh beñə' bišə'əcho ca' yesə'əxope' so'one' de'e mal, cuatach gaogua'an par niçh cui yesə'əxope' so'one' de'e malən'.

9

Paβən' be'e dižə' de que naque' doalje apostol

¹ Nezele de que nada' naca' apostol, na' napa' yelə' chnabia' par ənia' naquən' gona'. Nezele de que bable'ida' Xancho Jeso'osən' na' de que chonlilažə'əlene' chedə' nada' be'elena' le'e dižə' güen dižə' cobə che'ena'.

² La'añə'əczə ša beñə' ca' yelə' bito chse'ejle'e de que naca' apostol, pero le'e chejle'ele. Na' de'en chonlilažə'əle Xancho' ben' bselə' nada' chlo'ele de que de'e li naca' apostol che'ena'.

³ De'e nga nia' chzoa' rson lao beñə' ca' chəsə'əne' cui bselə' Diozən' nada' par naca' apostol. ⁴ Nada' napa' yelə' chnabia' par naba' gonle nada' mantener žalə' ye'enda' gonle ca'. ⁵ Deczə lsens par əgwšagna' a len no'olə chonlilažə' Cristən'. Na' žalə' gwšagna'a deczə lsens par əçhi'ane' con ga ša'a, can' chon Bedən' na' apostol ca' yelə' na' beñə' ca' zjənaquə bišə' Xancho Jesocristən'. ⁶ Zaquə'əczə Bernaben' na' nada' par cuich gonto' žin len

ni'a na'ato' nič gonle neto' mantener žalə' ca', la' yeziqə'əchlə beŋə' ca' choso'osed choso'olo'i xtižə' Diozən' bito chso'one' žin len ni'ana'aga'aque'.
 7 Ca naquə soldad bito chyixjue' che gast che'ena' sino que nitə'əczə beŋə' chəsə'əyixjw len. Na' notono gazə zan yag oban' šə cui gaogüe' frot dao' chein' catə' yesə'əbian, na' nic no əgwye xonj baquə' šə cui ye'eje' latə' lech chebən'.
 8 Ca de'en nia' ca' bito naquən xbab che beŋəch, sino leczə can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'.
 9 Quinga bzoje' le'e lein': "Bito əgwseyjwle cho'a go'on ca' žlac choso'olej choso'ošoşjəb trigon' par chchoj xeina'." Caguə por ni che de'en chi' yichj Diozən' go'on ca'azən' bene' mendad par bzoj de'e Moizezən' ca'.
 10 Chzejni'ine' chio'o de que naquəczən güen goncho mantener beŋə' ca' chso'on xšin Diozən' entr chio'o, na' leczə de'e na'anə' nyojən de que ben' chgua'an go'on na' ben' chonšao' trigw cheyalə' yesə'əzi'e latə' güejə cwseš che de'en chso'one'.
 11 Bač goclento' le'e par nič chejni'ile xtižə' Diozən' na' de'e na'anə' bito naquən mazəchlə de'en cheyalə' gonle žalə' ŋabto' gonle neto' mantener.
 12 Chonle mantener yeziqə'əchlə beŋə' choso'osed choso'olo'ine' le'e na' neto' zaquə'əchto' par gonle neto' mantener cle ca' lega'aque'.

Pero bito chŋabto' gonle neto' mantener. Chgo'o chchejlažə'əto' bitə'əteza de'en chac cheto' par nič cui bi bi gwžon šanch chio'o chzenagcho che dižə' güen dižə' cobə che Cristən'.
 13 Ca'aczən' chac len beŋə' ca' chso'on mendad lo'o yo'odao' əblao che neto' beŋə' Izrael, chsa'aque' mantener len de'en chəsə'ənežjo beŋə' Izrael ca' lega'aque'. Na' bxož ca' choso'ozey bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən', chosyo'ocua'anə' latə' güejə de'e chsa'ogüe' che bia ca' chso'ote'ena'.
 14 Na' ca'aczən' baben Xancho Jesocristən' mendad de que beŋə' ca' choso'ozenag che dižə' güen dižə' cobə che'ena' cheyalə' so'one' mantener beŋə' ca' chəsə'əyixjui'en len lega'aque'.
 15 Pero nada' ža, bitonə' ŋaba' gonle nada' mantener, na' caguə chzoja' de'e nga ŋa'a par nič gonle ca'. Yebeichləda' gata' caguə ca' ŋaba' gonle nada' mantener, chedə' lechguale chebeida' can' guac əŋia' de que bito bi bi gan chona' de'en əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len le'e.

16 Bito gaquə əŋia' de que to goclen xennə' chona' laogüe de'en chyixjue'ida' beŋə' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. Diozən' gwleje' nada' par chyixjui'an na' chonən byen gona' con can' ne'ena', na' probchguazə nada' žalə' cui chzenaga' par chixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'ena'.
 17 Žalə' chyixjui'an por ni che de'en na xbab chia'an gona' ca', ŋaba' gonle nada' mantener. Pero bito əŋacho de que naquən xbab chia' gona' ca'. Diozən' gwleje' nada' par əchyixjui'an na' de'e na'anə' cheyalə' chixjui'an.
 18 Na' cheba chezaquə'əlažə'a de'en cui chŋaba' gonle nada' mantener ca' de'en chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len le'e. Bitobi laxjua' chzi'a ca' de'en chyixjui'an, la'anə'əczə zaca'a par gonle nada' mantener.

19 Chzexjw yichja' chon cuina' ca xmos yoguə'əlol beŋə' par nič šanch beŋə' so'onlilažə' Cristən', la'anə'əczə Diozən' none' nada' beŋə' gwnabia'.
 20 Catə' zoa' len beŋə' Izrael ca' chona' con can' chon neto' beŋə' Izrael na' leczə chona' yoguə' de'e ca' zjənyoj le'e lei de'en bzoj de'e Moizezən', la'anə'əczə ŋezda' bito chyažjən gona' ca' par nič yebei Diozən' nada'. Pero naogua' costombr ca' par nič ca' lega'aque' yoso'ozenague' chia' na' so'onlilažə'e Cristən'.
 21 Na' catə' zoa' len beŋə' cui zjənombia' lei de'en bzoj de'e Moizezən' bito naogua' costombr ca' de'en chon lein' mendad ŋaoto', par nič ca' beŋə' ca' cui zjənombia' lei de'en bzoj de'e Moizezən' yoso'ozenague' chia' na' so'onlilažə'e Cristən'. Bito ŋacho cui chzenaga' che lei che Diozən', chedə' la' zoa' chzenaga' che Cristən'.
 22 Catə' zoa' len beŋə' cuinə' se'ejni'isaogüe'ene'

can' chene'e Diozən' goncho, bito chona' de'e sa'aque'ne' zjənaquən de'e mal goncho la'ana'əczə nəzda' bito zjənaquən mal. Chi' yichja' naclə gona' par niç yoso'ozenague' chia' na' so'onlilažə'ache' Cristən'. Chona' xte gan' zelao chzaquə'əda' par chaquəlena' yoguə'əlo' beṇə' par niç ca' šəba'le' so'onlilažə'e Cristən'. ²³Yoguə'əlo' de'en chona', chona'an par niç se'ejle' beṇə' dižə' güen dižə' cobə' che Cristən', chedə' la' che'enda' šancho na' txe' socho mbalaz.

²⁴Nezecho catə' beṇə' chso'one' carrer yogue'e chsa'acdoe' par niç chatə'əbia' noe' chon gan, na' tozə ben' chon gan chzi'e premio. Pero na' chio'o, to tocho cheyalə' güe'elažə'əcho goncho cayanə'an chene'e Diozən' par niç ca' gaquə gone' ca so to tocho mbalaz catə'an yežincho gan' zoe'enə'.

²⁵Beṇə' deportist ca' chsa'əgo'o chsa'əchejažə'e cui chso'one' con can' na cuerp čhega'aque'enə' par niç chsa'aque'che' beṇə' gual. Chso'one' ca' čhedə' chse'enene' so'one' competir na' yesə'azi'e to premio, la'ana'əczə' naquən to premio de'e te čhei. Na' chio'o bito cheyalə' güe'echo latjə' nabi'a' la'ažda'omalchon' chio'o par niç Diozən' gone' ca socho mbalaz catə' yežincho gan' zoe'enə'. Na' premio de'en gon' Diozən' chio'o caguə de'e te čhein'.

²⁶Ca naquə beṇə' deportist ca', la'ana'əczə' šə chsa'acdoe', bito so'one' gan šə cui zjəneze' ga zelao yesə'əžine'. Na' šə beṇə' chso'one' bocsear, cheyalə' yesə'əneze' nac yoso'oçhitje' ponetən' par niç so'one' gan. Na' nada' gwxaquə'əlebada' ca to deportist beṇə' chacchgua laogüe de'en chona' do yichj do lažə'a' yoguə'əlo' can' na Diozən'. ²⁷Na' bito chzenaga' čhe la'ažda'omala'an bita'ətezə de'e mal de'en nan gona' len cuerp čhia'anə'. Žalə' chzenaga' čhe la'ažda'omala'an bito yebei Diozən' nada' la'ana'əczə' bagwdixjui'a dižə' güen dižə' cobə' čhe Jesocrisən' len beṇə' yoblə.

10

Bito cheyalə' goncho txen len beṇə' ca' chse'ejni'alažə' l'gua'a lsaquə'

¹Beṇə' bišə', che'enda' ənezele de que Diozən' gwzoe' len yoguə'əlo' de'e xaxtao' neto' beṇə' Izrael, beṇə' ca' besyə'əchoj' Egipton'. Yogue'e jəsə'ənaogüe bejon' gan' yo'o Diozən' na' yogue'e gosə'ədie' Nisdao' Exnan' lao goquən choplə par bla' yo biž. ²Na' yoguə'əlo'e' gwsa'aque' txen len de'e Moisezən' ca de'en gwčhe'e lega'aque' gosə'ədie' nisdə'onə' na' gatə'ətezəchlə ja'aque' bedote gwzo Diozən' len lega'aque' lo'o bejon'. ³Na' yoguə'əlo' de'e xaxta'oto' ca' gwsa'ogüe' tozə clas yelə' guao de'en bnežjw Diozən' lega'aque'. ⁴Na' yogue'e tozə nis de'en bnežjw Diozən' lega'aque' gwse'eje'. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca yejən' gan' bchoj' nisən' de'en gwse'eje', chedə' Cristən' gwdalene' beṇə' ca' na' goclene' lega'aque'. ⁵Na' la'ana'əczə' Diozən' bene' güen len yogue'e con to čopgue' gwso'one' can' chazlažə' Diozən', na' de'e na'ana' Diozən' bene' par niç gosə'əbiayi' beṇə' ca' yelə' latjə' dašən'.

⁶Beṇə' ca' gosə'əzelažə'e gatə' bi de'e gatə' čhega'aque' de'en cui gone'e Diozən' gwnežjue' lega'aque'. Na' de'en goc čhega'aque' chzejni'in chio'o de que bito cheyalə' selažə'əcho goncho bi de'en naquə de'e mal. ⁷Bito cheyalə' šejni'alažə'əcho l'gua'a lsaquə' nic bita'ətezəchlə de'en chse'ejni'alažə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Zan beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alažə'e l'gua'a lsaquə' na' nyoj' Xtizə' Diozən' cho'en dižə' can' gwso'one' lao l'gua'a lsaquə' go'oṅ dao' bian' gwse'ejni'alažə'e, nan: "Gosə'əbi'e gwse'ej gwsa'ogüe' na' gosə'ənite'e gwso'one' legr." ⁸Na' leczə ca' bito cheyalə' co'o xtcho'o goncho bichlə de'e yelə' zto' de'en nac ca'. To ža zan beṇə' Izrael ca' bosə'ožə' xtoga'aque', na' lao ža na' gwsa'at šonechoa milga'aque'. ⁹Bito cheyalə' goncho Xancho Diozən' prueb šə leine' can' ne'enə'. Zan beṇə' Izrael ca' gwso'onene' prueb šə leine'

can' ne'enə, na' Diozən' bsele'e beļ əznia gwsa'ob lega'aque' na' zane' gwsa'at. ¹⁰ Zan beṇə' Izrael ca' besa'əže'e'eše'e len Diozən'. De'e na'anə' Diozən' bsele'e to angl bete' lega'aque'. Na' chio'o ža bito cheyalə' əže'ešə'əcho len Diozən'.

¹¹ Yogua' de'e ca' goc čhega'aque' zjənyoṇ par čəsə'əzejni'in naquən' cheyalə' gon chio'o zocho tyemp nga babidə Xancho Jesocristən'. ¹² De'e na'anə' notə'ətezcho šə čhaquecho zocho chonlilažə'əcho Jesocristən', cheyalə' gapcho cuidad par nič cui goncho de'e malən'. ¹³ Bitə'ətezə de'e mal de'en čho'oyelə' gwxiye'en chio'o goncho, bito nacho zdebəchlə chac čecho cle ca čhe notə'ətezəchlə beṇə'. Na' Diozən' zocze' chaclene' chio'o can' ne'enə'. Čhone' chio'o fuers balor par nič cui gwzenagcho čhe gwxiye'enə', na' čzejni'ine' chio'o naquən' goncho par nič soicho cui goncho de'e malən'.

¹⁴ De'e na'anə' xi'indaogua'a, bito gonle t xen len beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə'. ¹⁵ Bachejni'ile. De'e na'anə' legon xbab čhe de'e quinga čzejni'ida' le'e par nič ənezele de que čona' le'e to consejw güen. ¹⁶ Na' ca naquə de'en čhe'ej čhaocho par čjəyeza'alažə'əcho bi zejen par chio'o de'en gwso'ote' Cristən', yelə' čoxcwlen čhe Dioz nan' čhe'echo catə'an čhe'ej čhaochon. Na' ca de'en čhe'ej čhaochon' zejen de que chio'o chonlilažə'əcho Cristən' naccho tozə, čhedə' Crist na'anə' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' na' blalj xčhene'enə' par gwdixjue' xtolə'əchon'. ¹⁷ Tozə yetxtilən' čhozjcho na' yoguə'əcho čhaocho latə' güejən par čjəyeza'alažə'əcho bi zejen de'en gwso'ote' Cristən'. La'aṇə'əczə naccho beṇə' zan, de'en čhao yoguə'əcho tozə yetxtilən' chlo'en de que yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' naccho ca tozə family laogüe de'en ngodə'əcho t xen len le'.

¹⁸ Na' legon xbab čhe de'e nga. Beṇə' Izrael gwlaž čhia' ca' catə' čso'ela'ogüe'e Diozən' čso'ote' bia yixə' to lao mes de'en naquə par Diozən'. Na' baltezə beṇə' čhsa'ogüe' xpelə' bian' čso'ote' lao mesən' naquəga'aque' t xen čso'elaogüe'e Diozən'. ¹⁹ Na' ca'aczən' naquən len chio'o, šə gaocho yelə' gvaoo de'en čoso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'an čse'ejni'alažə'enə', so'one' xbab de que zocho lez gaquəlen lgua'a lsaquə' ca' chio'ona'. Bitə'ənačo de que lgua'a lsaquə' ca' zjəzaquə'an par əsa'aclenən beṇə', na' nic bi zakuə' ca de'en čjəsə'əžie' yelə' gvaon' laoga'aquen'. ²⁰ Čhe'enda' ənezele de que beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' catə' čjəsə'əžie' yelə' gvaon' lao lgua'a lsaquə'an čse'ejni'alažə'enə', caguə par Dioz na'anə' čjəsə'əžie'en, sino par de'e xio' ca'anə'. Na' bito čhe'enda' gonlenle de'e xio' ca' t xen. ²¹ Bitə' cheyalə' ye'ej gaocho de'en čhe'ej čhaocho par čjəyeza'alažə'əcho bi zejen par chio'o de'en gwso'ot beṇə' Xancho Cristən' šə leczə ye'ej gaocho de'en čjəsə'əžia beṇə' par de'e xio' ca'. ²² Contr Dioz nan' čoncho šə čhe'ej čhaocho de'en čjəsə'əžia beṇə' par de'e xio' ca', na' šə čhe'ej čhaochon čoncho ca čhza' a Diozən' chio'o. Na' bitə' ənačo naquəchcho beṇə' gualəch cle ca Diozən' par nič cui bi gac čecho šə goncho contr le'.

Bitə' goncho de'en naquə mal par lježjcho

²³ Na' la'aṇə'əczə čəsə'əne': "De lsens par goncho bitə'ətezə", cheyalə' žjəsə'alažə'əcho de que caguə yoguə' de'en gonchon' naquən güen par chio'o. Na' la'aṇə'əczə šə čhaquecho deczə lsens par goncho bitə'ətezə, caguə yoguə'əṇṇə' gaquəlenən chio'o. ²⁴ Ni tocho bitə' cheyalə' goncho bitə'ətezə de'en goncho šə naquən mal par lježjcho, la'aṇə'əczə čhaquecho naquən to de'e güen par chio'o.

²⁵ Bitə'ətezə belə' de'en čso'ote'e ya'anə' legaon sin cui ənable šə bosə'ožie'en lao lgua'a lsaquə'an čse'ejni'alažə'e. Nia' ca' par nič cui gaquəžejlažə'əle šə

naple dolə' por ni che de'en gaolen. ²⁶ Nezecho de que guac si'icho bitə'atezə belə' de'en chso'ote'e ya'anə', chedə' Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Che Xancho Diozən' yežlyo nga, beṇachən', bia yixə' na' yogua' de'e zjəde lao yežlyon'."

²⁷ Na' catə' beṇə' cui chso'onlilažə' Cristən' so'one' chio'o combid ližga'aque'enə' par əxjtaocho, šə šejcho con gaotezcho bitə'atezə de'en so'one' gaocho. Bitə' əṇabga'aquechone' šə bosə'ožie'en lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'enə'. Diozən' bito chene'ene' gaquəəzejlažə'əcho šə napcho dolə' por ni che šə bi de'en gaocho. ²⁸ Na' šə no ye' chio'o de que babosə'ožie' belə'an to lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'e, bito gaochon šə ca' par nič be'en ye' chio'o ca' cui gone' xbab de que lenczchon' chejni'alažə'əcho lgua'a lsaquə' ca' na' par nič cui gone' xbab de que napcho dolə' šə gaochon. ²⁹ Bitə' əṇacho de que naquən de'e mal gaochon, pero par nič ben' gwna chio'o de que babosə'ožie'en lao lgua'a lsaquə'an cui gaquene' de que choncho de'e mal, de'e na'anə' cui gaochon.

De repent chonle xbab bixchen' cheyalə' cuejyichjcho cui goncho bitə'atezə de'en goncho šə por ni che de'en gonchon' əsa'aque beṇə' ljuəžjchon' de que napcho dolə'. ³⁰ Na' de repent chonle xbab bixchen' əṇa ljuəžjchon' choncho de'e mal chaocho to yełə' guao šə cho'echo yełə' choxcwlen che Diozən' por len. ³¹ Quinga naquən, bitə'atezə de'en goncho cheyalə' gonchon ca gaquəlenən beṇə' yoblə par nič əso'elaogü'e Diozən', na' bito ye'ej gaocho de'en gonən par nič beṇə' yoblə cui əso'elaogü'e Diozən'. ³² Na' bito goncho par nič notə'atezə beṇə' yesə'əxope' so'one' de'e malən', la'əṇə'əczə šə beṇə' Izrael, o šə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' la'əṇə'əczə naque' ljuəžj chio'o bagwlej Diozən' par chdopə chžagcho cho'ela'ochə Cristən' o šə cui naque'. ³³ Ca'acžə nada' ža, bitə'atezə de'en chona' əchyiljəlažə'a naclən' chona'an par nič gaquəlenən beṇə' yoblə. Choncha' xbab che de'en gaquəlen beṇə' yeziquə'əchlə cle ca chona' xbab che de'en gaquəlen nada', chedə' che'enda' beṇə' zan yesyə'əchoj xni'a de'e malən'.

11

¹ Nada' ža chchojyichja' de'en che'enda' gona' par nič chona' de'en naquə güen par beṇə' yeziquə'əchlə. Na' leḡonšga ca' chedə' nada' chona' can' ben Cristən'.

Can' cheyalə' so'on no'ol ca' lao coltən'

² Lechgualə chebeida' de que chonle xbab chia' yoguə' las na' de que chjsa'alažə'əle de'en bsd blo'ida' le'e. Güenchguan' chonle chzenagle che de'e ca' bsd blo'ida' le'e. ³ Na' che'enda' ənezele de que notə'atezə beṇə' byo cheyalə' əgwzəxjw yichje' par nič Cristən' nabi'ene'. Na' no'ol ca' cheyalə' yesə'əzəxjw yichjga'aque' par nič be'en chega'aque' ca' yesə'ənabi'e leḡa'aque', can' chon Cristən' chzəxjw yichje' par nič Diozən' chnabi'ene'. ⁴ Le'e beṇə' byo catə' gonle orasyon na' catə' chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, bito gwzo xlapə'əlen'. La' šə nzotezlen naquən to yełə' zto' par le'e na' zejen de que beṇachən' chnabi'e le'e, caguə Crist na'azan'. ⁵ Na' le'e no'olə catə' gonle orasyon o catə' chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, le'e gwcuəša' yichjle can' choncze batə'atezə chchojle nič nacbia' de que beṇə' byo ca' chəsə'ənabi'e le'e. Yoguə'əcho nezecho naquən to yełə' zto' che no'olən' catə'an nšib yichje'en pelon, na' ca'acžə naquən len le'e no'olə šə cui chcuəša' yichjlen' catə'an chonle orasyon o catə'an chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e. ⁶ Na' šə cui chonle can' naquə costombr chele de'en chcuəša' yichjlen' batə'atezə chchojle, yejni'a əgwšib yichjlen'. Na' šə chaquəle zto' par əgwšiblen,

mejor aḡwcuasā'əczlen can' chso'on no'ol ca' yela'. ⁷ Na' ca naquə le'e beṇə' byo, bito cheyalə' aḡwcuasā' yichjlen' catə' gonle orasyon na' catə' chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, chedə' Diozən' bene' le'e par nich naple yelə' chnabia' can' napə le'enə' na' par aḡwlo'ele ca güenna' chone'enə'. Na' le'e no'olə, Diozən' bene' le'e par aḡwlo'ele ca güenna' chso'on be'en chelen'. ⁸ Diozən' bito bene' beṇə' byon' len costiy che no'olən' sino que gwleje' costiy che beṇə' nechən' par bene'en no'olən'. ⁹ Na' Diozən' bito bene' beṇə' byon' par gaqualene' no'olən' sino que bene' no'olən' par gaquəlene' beṇə' byon'. ¹⁰ De'e na'anə' no'ol ca' cheyalə' yesə'əlo'e de que chəsə'ənabia' beṇə' byo ca' lega'aque'. Cheyalə' so'one' ca' chedə' angl ca' chəsə'əgüie' naquən' chon chio'o beṇəch. ¹¹ Pero ngodə'əczo txen len Xancho Jesocristən' la'anə'əczə sə naccho beṇə' byo o sə naccho no'olə, na' de'e na'anə' bito cheyalə' so'on no'olə ca' xbab de que bito chəsə'əyazjene' beṇə' byo na' nic neto' beṇə' byo gonto' xbab de que bito chyažjeto' no'olə. ¹² Naquən de'e li can' ben Diozən' gwleje' costiy che beṇə' byo nechən' par bene'en no'olə nechən', na' nezecho yoguə'əte beṇə' byo gwxxan no'olə lega'aque'. Na' Dioz na'anə' bene' beṇəch, bene' bia ca' chsa'aš, na' bene' bitə'ətezəchlə de'e zjəde.

¹³ Legon xbab chele na' gacbe'ile de que caguə de'e šo'olazə'əcho sə no no'olə gone' orasyon sin cui aḡwcuasā' yichje'enə', chedə' can' naquə costombr chechon'. ¹⁴ Na' leczə nezecho bito chazlazə'əcho sə beṇə' byon' cui aḡwšib yichje'enə', con güe'e latjə ətonən. Naquən to yelə' zto' che' sə gone' ca'. ¹⁵ Pero na' no'olən' xochechgua yišə' yichje'en sə žian de'e tonə. Diozən' none' par nich yišə' yichj no'ol ca' chaquən de'e tonə par chcuasā'ən yichjga'aque'enə'. ¹⁶ Na' sə nole bito chazlazə'əle de'e quinga babzoja' na' sə chaquele aḡwšəle chei, əṇia' le'e clar de que neto' apostol bito cho'eto' latjə so'on no'ol ca' orasyon lao ndopə nžagcho sin cui yoso'ocuašə' yichjga'aque'enə', na' nic chsoe' beṇə' ljuežjto' ca' latjə so'one' ca' gatə'ətezəchlə ža' beṇə' bagwlej Diozən' par chəsə'ədopə chəsə'əžague' chso'elaogüe'e Cristən'.

Catə'ən gwse'ej gwsa'ogüe' txen bito jəsyə'əza'alažə'e can' bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni čhega'aque'

¹⁷ Leczə de de'e yoblə de'en əṇia' le'e na' ca naquə lennə' bito gaquə əṇia' de que chonle güen. De'en chonle lao chdopə chžagle txen par cho'ela'ole Cristən' chonən mal len le'e lgu'a de'e gaquəlenən le'e. ¹⁸ Enia' ca' chedə' babenda' dižə' de que cata' chdopə chžagle par cho'ela'ole Cristən' bito chonle txen len beṇə' ljuežjle. Na' de repent dižə' de'en babenda' naquən de'e li. ¹⁹ De'e li nitə' balə beṇə' entr le'e cui chso'one' txen len yoguə'əle. Na' de'en cui chso'one' txen chloe'en non' chonlilažə' Cristən' do yichj do lažə'e na' non' cui. ²⁰ Na' catə' chežagle par chaole txen, bito chonle ca' žjəyeza'alažə'əle de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho catə'ən gwsə'ote'ene', la'anə'əczə chedopə chežagle par žjəyeza'alažə'əlen. ²¹ To tole che'ej chaole de'en noxə'əle sin cui chbezə ljuežjle ca'. Bito chonlen tozə par nich yoguə'əle gaolen. De'e na'anə' balle ne'e chdonle catə' chedaole na' yeballe chzožele de'e tant che'ej chaoxatle. ²² Nca'alə xneze yega'aṇ ližle ye'ej gaole cle ca ye'ej gaole lao beṇə' cui de čhega'aque' sə cui aḡwnežjwle čhega'aque'. Chonga'aquele ljuežjle ca beṇə' cui bi zjəzaquə, la'anə'əczə txen len chio'o bagwlej Diozən' lega'aque' par chso'elaogüe'e Jesocristən': Chonle ca chsa'əquene' tolə de'en cui de čhega'aque'. Bito gonle xbab əṇia' de que güenna' chonle de'en chonle ca'.

Ch'ej chaocho par chjayeza'alažə'əcho de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristán' por ni checho

²³ Xancho Jeso'osən' bene' par ničh nežda' can' chene'ene' goncho par žjayeza'alažə'əcho de'en bnežjw cuine' por ni checho catə'an gwso'ote'ene'. Na' babzejni'ida' le'e de que že'enə' catə'an Jodən' bdie' Xancho Jeso'osən' lao na' benə' mal ca, Xancho na'ana' bexe'e to yetxtilən'. ²⁴ Na' lao noxe'en be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Nach bzoxxje'en, na' gwne': "Legao yetxtil nga. Lenṇə' naquən cuerp chia' de'en əgwnežjua' por ni chele. Quinga gonle par žjayeza'alažə'əle ca de'en gwnežjua'an." ²⁵ Beyož gwsa'ogü'e yetxtilən' bexe'e to tas nis oban' na' leczə be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Na' gože' benə' ca: "De'en yožə lo'o tas nga zejen de que Diozən' solao gone' de'e cobə de'en none' lyebe gone' par gaqualene' le'e. Na' gone'en chedə' so'ote' nada' na' laljə xchena'anə' por ni chele. Na' batə'ətezə ye'ejlen can' ye'ejlen na'a, le'e yosa'alažə' ca de'e gwnežjo cuina' por ni chele." ²⁶ Na' nada' Pab cheznia' le'e, yoguə' las catə'an gaocho yetxtilən' na' catə'an ye'ejcho nis oban' de'en che'ej chaocho par chjayeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristán' por ni checho, choncho ca yesə'əneze benə' de que gwdixjue' xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene'. Na' can' gonchcho xte catə'an yide' de'e yoblə.

Can' cheyalə' goncho catə' che'ej chaocho par chjayeza'alažə'əcho de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristán' por ni checho

²⁷ De'e na'anə' šə bito güe'ela'əcho Xancho Jesocristán' do yichj do lažə'əcho bito naquən güen ye'ej gaocho de'en che'ej chaocho par chjayeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristán' por ni checho. Na' leczə bito naquən güen ye'ej gaochon catə' cui zocho binlo len Diozən' o len ljuežjcho. Gapcho dolə' šə ye'ej gaochon ca, chedə' goncho ca cui bi zaquə' de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristán' blalj xchene'enə' por ni checho. ²⁸ Catə'an che'ej chaocho par chjayeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristán' por ni checho, to tocho cheyalə' gonyanə'əcho xbab šə zocho binlo len Diozən' na' len ljuežjcho ca' par ničh ye'ej gaocho de'en de ye'ej gaocho. ²⁹ Na' šə che'ej chaochon sin cui goncho xbab ca de'en bnežjw cuin Xancho' por ni checho Diozən' gone' chio'o castigw. ³⁰ Na' de'en che'ej chaolen sin cui chonlə xbab bi zejen, de'en na'anə' balə benə' ljuežjlen' bagwsa'at na' zanle chacšene. ³¹ Pero na' šə gonyanə'əcho xbab naquən' goncho par ničh socho binlo len Diozən' na' len ljuežjcho, nachən' bito goṇ Diozən' chio'o castigw por ni che can' che'ej chaochon'. ³² Catə' napcho dolə' na' che'ej chaochon, Xancho Diozən' chone' chio'o castigw par ničh cheyache'icho de que de'e malən' choncho. Chone' ca' par ničh cui si'icho castigw zejlicane can' gac che benə' ca' cui chso'elao' le'.

³³ De'e na'anə' benə' bišə, catə' ədopə əžagle txen par ye'ej gaole, lecueza ljuežjle ca' par ničh ye'ej gao yoguə'əle txen. ³⁴ Šə de'en chbil chdonle na'azə, nca'alə xneze yega'an ližle ye'ej gaole, caguə ca goṇ Diozən' le'e castigw can' chonle catə'an chdopə chžagle. Na' ne'e deczə de'en che'enda' gwzejni'ida' le'e naquən' gonle, pero catə' yida' de'e yoblə gan' zolenə' cana'ach əgwzejni'ida' le'e che de'e ca'.

12

Spirit che Diozən' chaclenən to tocho par goncho bi de'en chene'en goncho

¹ Benə' bišə, de de'en che'enda' ənezele che de'en chon Spirit che Diozən' chaclenən chio'o chonliža'əcho Jesocristán'.

² Nezele cata'ən cuina' gombi'ale Diozən' banxoayagle par chejni'alažə'əle lgu'a' lsaquə' ca' con can' bzejni'i beṇə' le'e, la'anə'əczə lgu'a' lsaquə' ca' bito zjənye'en biš xne. ³ Pero na'a ža, che'enda' ənezele de que Spirit che Diozən' bito chonən par ničh no əṇa de que Jeso'osən' naque' beṇə' maldit. Na' notono no əṇa de que Jeso'osən' naque' Xane' šə cui chon Spirit che Diozən' par əṇe' ca'.

⁴ Tozə Spirit che Diozən' zon na' nža' nža' can' chaclenən to tocho par goncho bi de'en goncho na' par ənezecho bi de'en nezecho. ⁵ Tozə Xancho Jesocristən' cho'ela'ocho la'anə'əczə nža' nža' can' chac gon to tocho xšine'enə'. ⁶ Leczə tozə Dioz nan' zo la'anə'əczə nža' nža' can' chone' len to tocho par ničh choncho xšine'enə'. ⁷ Na' Spirit che Diozən' zon len to tocho par ničh ca' chac choncho de'en chaclenən ljuəžjcho. ⁸ Spirit che Diozən' chonən par ničh balcho cho'echo dižə' che Diozən' de'en naquən lechguale dižə' sin', na' leczə Spirit na'anə' chaclenən yebalcho par chejni'icho che Diozən' na' par cho'echo xtiže'enə'. ⁹ Na' Spirit na'anə' chonən ca balcho chonlilažə'əchguacho Diozən' par ničh chac bitə'ətezə de'en chnabechone' gaquə. Na' leczə Spirit na'anə' chonən par ničh balcho chac choncho ca chəsyə'əyaque beṇə' chsa'acšene. ¹⁰ Na' Spiritən' chonən par ničh balcho choncho miłagr, na' balcho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o. Na' leczə Spirit nan' chaclenən yebalcho par ničh chnezecho che bitə'ətezə de'en chso'on beṇə' šə za'an che Spirit che Diozən' o šə che de'e xio'onə'. Na' Spirit na'aczan' chaclenən yebalcho par chchoj cata' cho'echo gwde gwde dižə' de'en cui chejni'icho, na' chaclenən yebalcho par chozejni'iga'aquechone' bi zeje dižə' de'en cho'echon'. ¹¹ Tozə Spiritən' chaclenən yoguə'əcho par ničh choncho yoguə' de'e ca' chene'en gon to tocho.

Yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' naccho tozə, can' naquə cuerp chechon'

¹² Cuerp chechon' nsa'an zan part pero de'en zjəngodə'ən txen naquən tozə cuerp. Ca'aczə naquən len yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən', naccho tozə can' naquə cuerp chechon'. ¹³ Balə chio'o naccho beṇə' Izrael na' yebalcho bito naccho beṇə' Izrael. Balcho naccho beṇə' esclabos na' yebalcho bito naccho. Pero yoguə'əcho gwchoacho nis par chlo'en de que Spirit che Diozən' babənən ca ngodə'əcho txen len Cristən'. Na' tozə Spirit na'anə' zon lo'o yichjla'aždao' yoguə'əcho.

¹⁴ Cuerp chechon' nsa'an zan part, na' nža' naquə to to partən'. ¹⁵ Žalə' ni'achon' əṇan: “Bito naca' tozə len cuerpən' chedə' bito naca' ne'ina'”, caguə ni che de'en əṇan ca'anə' cui naquən tozə len cuerpən'. ¹⁶ Le'egatezə ca' žalə' nagchon' əṇan: “Bito naca' nada' tozə len cuerpən' chedə' bito naca' jelaogüei.” ¹⁷ Žalə' doxen cuerp chechon' naquən jelaocho, bito gaquə yenecho. Le'egatezə ca' žalə' doxen cuerpən' naquən nagcho, bito gaquə le'icho. ¹⁸ Pero Diozən' bsi'e xneze par ničh cuerp chechon' nsa'an zan part de'e chso'on žin con can' gwyazlaže'e. ¹⁹ Bito nya' cuerp chechon' žalə' nsa'an tozə part. ²⁰ Cuerp chechon' nsa'an zan part pero de'en zjəngodə'ən txen naquən tozə cuerp.

²¹ De'e na'anə' jelaochon' bito gaquə ye'en na'achon': “Bito chyažjda' le'.” Na' nic gaquə ye' yichjchon' ni'achon': “Bito chyažjda' le'.” ²² La'anə'əczə cuerp chechon' nsa'an balə part de'e cuitec bi fuers chei de, bia'aczə lechguale chyažjchon. ²³ Na' part ca' nsa' cuerp chechon' de'en chaquecho cuitec bi zaquə', chi' yichjchon ca de'en cheyac xacho. Na' part ca' de'e cui chene'echo le'i beṇə', chcuəšə'əchon len xacho de'en chacwcho. ²⁴ Pero part de'en nsa' cuerp chechon' de'en banaquə xoche bito chcuəšə'əchon. Na' Diozən' none' cuerp chechon' ca chi' yichjcho che part ca' de'en cui zjənaquə

xoche. ²⁵ Ca'acžan' bsi'e xneze par ničh chio'o cho'ela'ocho Cristan' goncho txen tocho yetocho na' cue' yičh'cho gaqualen ljuěžjcho. ²⁶ Na' ša bin' chac che tocho, yogua'echo chi' saqua'echo txen. Na' ša chac güen che yetocho, yogua'echo socho mbalaz.

²⁷ Yogua'echo ngoda'echo txen len Cristan' na' to tocho gwxaqua'alebecho ca to part cuerp che'ena'. ²⁸ Na' entr chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristan', Dioz nan' gwleje' neto' naquəto' apostol, na' de'en ngüe'e lao na'ato' gonto' naquən de'e zaqua'əchgüei. Na' lecze'en gwleje' yebale' par chəsə'əyix'jui'e de'en ne'ena'. Na' de'en chso'one'ena' lecza naquən de'e zaque'e. Na' yebale' gwlej Diozan' par choso'osed choso'olo'ine' xtiže'ena'. Na' de'en choso'osed choso'olo'ine' xtiže'ena' lecza naquən de'e zaque'e. Na' lecza gwlej Diozan' beṇə' chso'on miłagr na' beṇə' chso'on par chəsyə'əyague beṇə' chsa'acšene, na' beṇə' chsa'aclen yeziquə'əchlə beṇə' ša bi de'en chəsə'əyazžene'. Na' gwleje' beṇə' chəsə'anabia' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristan', na' gwleje' beṇə' chso'e gwde gwdeleḁ diža' de'en cui chse'ejni'ine' con catə' chon Spiritən' ca chso'en. ²⁹ Pero caguə yogua'echo naccho apostol. Na' Diozan' bito gwleje' yogua'echo par chixjue'echo bi de'en bagwne' chio'o, na' nic gwleje' yogua'echo par əgwšed əgwlo'icho xtiže'ena', na' nic gwleje' yogua'echo par goncho miłagr. ³⁰ Caguə yogua'echo chac goncho ca yesyə'əyague beṇə' chsa'acšene, na' caguə yogua'əchon' chon Spirit che Diozan' par güe'echo gwde gwdeleḁ diža' de'en cui chejni'icho, na' caguə yogua'əchon' chac yozejni'icho bi zejen diža' de'en chon Spiritən' ca chso'e. ³¹ Chonle güen ša chzelaza'ale gaqualen Spirit che Diozan' le'e gonle de'e ca' de'en naquəch de'e zaque'e. Pero əgwlo'ida' le'e yeto de'e gonle de'en naquə de'e žialao xench.

13

Cheyalə' gague che ljuěžj beṇəchcho

¹ La'aṇə'əczə ša chaccho gwde gwdeleḁ diža' de'en chsa'ac beṇəchən' na' de'en chsa'ac angl ca', pero ša bito chaquecho che ljuěžj beṇəchcho, bito bi bi zaqua'echo. Con gwxaqua'alebecho ca pedas ya de'en chso'on sšag na' ca platiy de'en choso'osiž beṇə' gocuež ca' la' xtiže'əchon' bitobi bi zaqua'an.

² Na' la'aṇə'əczə ša bagocwlen Spirit che Diozan' chio'o par ničh chyixjue'echo bi de'en bagwne' chio'o len yelə' guac che Spiritən', bito bi zaqua'echo ša bito chaquecho che ljuěžj beṇəchcho. La'aṇə'əczə ša nezecho yogua'əloḁ de'en cui no gwneze antslə, len la'aṇə'əczə ša chejni'icho yogua'əloḁ de'en naquə de'e zaque'e, bitoczə bi zaqua'echo ša cui chaquecho che ljuěžj beṇəchchon'. Na' la'aṇə'əczə ša lechguale chonliłaza'echo Diozan' par ničh chone' bitə'ətezə de'e zdebə de'en chṇəbechone' gone', bitoczə bi zaqua'echo ša cui chaquecho che ljuěžj beṇəchcho. ³ Na' ša cui chaquecho che ljuěžj beṇəchchon' bito bi zedəgua'an par chio'o la'aṇə'əczə ša əgwnežjwcho beṇə' yašə'an yogua' de'en deicho. Le'egatezə ca' ša cui chaquecho che ljuěžj beṇəchchon' bitobi zedəgua'an par chio'o la'aṇə'əczə ša əgwnežjo cuincho yoso'ozeye'.

⁴ Ša chaquecho che ljuěžj beṇəchcho, napcho yelə' chxenlažə' len lega'aque', na' choncho güen len lega'aque'; bito chgue'iga'aquechone' ša chac güen chega'aque'; na' bito cho'elao' cuincho; na' bito cha'alažə'echo. ⁵ Na' cata' chaquecho che ljuěžj beṇəchcho, bito choncho nacze len lega'aque', bito choncho xbab che cuinzcho, bito naccho beṇə' xtišjw, na' bito naccho beṇə' ggo'olaže'e. ⁶ Na' catə' chaquecho che ljuěžj beṇəchcho bito chebeicho ša non'

chon de'e mal, sino que chebeicho ša non' chon de'e güen. ⁷ Ša chaquecho che ljuežj benachcho chapcho yelə' chxenlažə' bitə'ətezə de'en chso'one benə' chio'o, na' choncho xbab güen che yoguə'əlöl benə', na' zocho lez so'on benə' güen yoguə' las, na' chgo'o chchejlažə'əcho len bitə'ətezə de'en chac.

⁸ Cuat əžin ža catə' cuich cheyalə' gaquecho che ljuežj benachcho. Pero gwžin ža catə' cuich gon Diožan' par ničh no chixjue'e bi de'en bagož'e'ene'. Na' gwžin ža catə' Spirit che'enə' gonən ca cuich əso'e gwde gwdelelə dižə' de'e cui chse'ejni'i benə' yoblə. Na' leczə gwžin ža catə' te che yoguə'əlöl de'en neze chio'o benach lao yežlyo nga. ⁹ Bitonə' nezecho yoguə'əlöl de'e ənezecho na' niqenə' gac chixjue'echo yoguə'əlöl de'en bagwna Diožan' chio'o. ¹⁰ Pero gwžin ža catə' gaquə cayanə'an chene'e Diožan' gaquə, na' cana'achən' cuich bi bi yega'an de'en cui gaquə cayanə'an chene'e Diožan'.

¹¹ Cata' goccho bidao' be'echo dižə' can' chsoe' notə'ətezə bidao' dižə', na' leczə xbab chechon' goquən ca xbab chega'acbo'onə', na' gwyejmi'icho con can' chse'ejni'ibo'. Na' na'a bagwcha'och bitoch choncho can' chso'on bidao'. ¹² Pero bitonə' šejni'icho binlo che Diožan'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebecho ca benə' chgüie' benə' yoblə to lo'o spejw de'e cuitec chloe' binlo. Pero gwžin ža catə' šejni'iyane'echo che Diožan' can' chejni'ine' checho na'a. ¹³ Na'a ža, de'e quinga šonə chon Diožan' mendad goncho zejlicane: gonlilažə'əchone', socho lez gaquə güen checho, gaquecho che Diožan' na' che ljuežj benachcho. Pero de'en naquə de'e žialaoch goncho entr šonə de'e quinga, gaquecho che Diožan' na' che ljuežj benachcho.

14

Benə' ca' chso'elen Diožan' gwde gwdelelə dižə' de'en cui chse'ejni'ine'

¹ Cheyalə' güe'elažə'əcho par gaquechecho che Diožan' na' che ljuežj benachcho, na' leczə cue' yichjcho gaqualen Spirit che'enə' chio'o par goncho xšine'enə'. Na' mazəchlə cheyalə' cue' yichjcho par gaqualənən chio'o chixjue'echo de'en əna Diožan' chio'o. ² Balcho chon Spiritən' par ničh chchoj catə' cho'elencho Diožan' gwde gwdelelə dižə' de'en cui chejni'icho. Na' catə' cho'elencho Diožan' gwde gwdelelə dižə'an ca', caguə benach na'anə' cho'elenchon chedə' bito chse'ejni'ine' dižə'an. Spirit nan' chonən par ničh cho'echo dižə' de'en chejni'i tozə Diožan'. ³ Pero catə' chyxjue'echo de'en bagwna Diožan' chio'o choncho par ničh ljuežjcho ca' nitə'ətezə nite'e so'onlilažə'e le', na' chtipcho lažə'əga'aque', na' leczə cho'ega'acchone' balor par nite'e mbalaz. ⁴ Catə' Spirit che Diožan' chonən par ničh cho'elenchone' gwde gwdelelə dižə' de'en cui chejni'icho, yichjla'ažda'och na'agan' chaclenən. Pero catə' Spirit che Diožan' chaclenən par ničh chyxjue'echo de'en bagwna Diožan' chio'o, chaclenən yoguə' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'och Cristən'.

⁵ Yebeida' žalə' Spiritən' gonən par ničh yoguə'əle güe'elenle Diožan' gwde gwdelelə dižə', pero gobeichda' žalə' gaqualənən yoguə'əle par chixjue'ele de'en ye'e le'e. Ben' chyxjue'e de'en bagož Diožan' le', chone' to de'e zaquə'əche cle ca de'en chon ben' cho'elen Diožan' gwde gwdelelə dižə'. La' ša cui no zo no əgwzejni'i yeziquə'əchlə benə' chso'elao' Cristən' bi dižə'an cho'e, bito no gaqualənən. ⁶ Benə' bišə', nezdə' bito gaqualənən le'e ša güe'elena' Diožan' gwde gwdelelə dižə' catə'an yida' dezla'na'a le'e. Pero gaqualənən le'e ša əgwzejni'ida' le'e bi de'en babsed bablo'i Diožan' nada'. Na' guaqualenczən ša əgwzejni'ida' le'e bichlə de'en nezdə' che Diožan'. Guaqualenczən ša chixjue'ida' de'en əna Diožan' nada'. Na' leczə guaqualənən ša gwsed gwlo'ida' le'e bi zeje txiže'enə'.

⁷ Ca naquæ flaudæn', šə tozə can' gwcuež beņə' gocuežən' len dote tyemp, notono gache'i bi piesən' chcueže'. Le'egatezə ca' arpan' šə tozə can' ggoļ beņə' gocuežən' len dote tyemp, notono gache'i bi piesən' chgoļe'. ⁸ Catə' zo to beņə' chcueže' cornetən' par ničh chəsə'əneze soldad ca' naquən' so'one', šə bito əgwcueže'en clar, bito se'ejni'ine' naquən' cheyalə' so'one'. ⁹ Le'egatezə ca' chio'o ža, šə gü'eelencho Diozən' dižə' de'en cui chse'ejni'i beņə', bito gaquälənə legaque'. ¹⁰ Nezecho de que beņə' ža' doxen yežlyo nga gwde gwdelə dižə' de'e chsa'aque', na' to toga'aque' chse'ejni'i xtižə' ljuējžga'aque'. ¹¹ Na' šə chio'o bito chaccho dižə' de'e chac yeto beņə', nezecho le' naque' beņə' zita' na' chio'o naccho beņə' zita'. ¹² Na' le'e chi' yichjle gaquälən Spirit che Diozən' le'e, ca'aczən' co' yichjle gonle xšine'enə' par gaquälən ljuējžle. Gonle ca' ničh yoguə'əle chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' sotezə sole gonlilažə'əlene'.

¹³ Na' šə Spiritən' gonən ca' əchoj catə' gü'eelencho Diozən' gwde gwdelə dižə', cheyalə' nabecho Diozən' gaquälənche' chio'o par ničh əgwzejni'icho beņə' bi zejen dižə' de'en cho'elenchone'enə'. ¹⁴ Na' catə' choncho orasyonnə' šə Spirit che Diozən' chonən par cho'elenchone' dižə' de'e cui chejni'icho, bito bi xbab choncho lo'o yichjla'azda'ochon' catə'ən cho'echon, con chache'icho de que Dioz na'aczən' cho'ela'ocho. ¹⁵ Quingan' cheyalə' goncho, catə' goncho orasyonnə' gü'e'echo dižə' de'en əgwzejni'i Spirit che Diozən' chio'o, pero goncho xbab che dižə' de'en cho'echon'. Na' catə' golcho, golcho bi de'en əgwzejni'i Spirit che Diozən' chio'o, na' leczə goncho xbab che de'en cholchon'. ¹⁶ Legon xbab nac gaquə šə gü'e'echo yelə' choxcwlen che Diozən' len dižə' de'en cui chejni'i yoguə'əcho. Beņə' cuiņə' yesə'əneze naquən' choncho lao chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən', bito se'ejni'ine' bin' nacho na' de'e na'anə' bito əso'e yelə' choxcwlen che Diozən' txen len chio'o. ¹⁷ Bito gaquälənə legaque' šə goncho orasyon len dižə' de'e cui se'ejni'ine' la'anə'əczə šə de'e li gü'e'echo yelə' choxcwlen che Diozən' binlo. ¹⁸ Cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' de que Spirit che'enə' chonən par ničh cho'elencha'ane' gwde gwdelə dižə' mazachlə ca chonən len notə'ətezachle. ¹⁹ Pero catə' ndopə nžagcho cho'ela'ocho Cristən' la'anə' gueyə'əzə dižə' de'en chejni'i yoguə'əcho gwsed gwlo'ida' le'e zejəchen cle ca gua'a ši mil dižə' de'en cui chejni'icho.

²⁰ Beņə' bišə, naquəczən güen gaccho ca bi'i che'ən' dao' laogüe de'en cui goncho de'e mal. Pero cheyalə' šə'ocho xbab che beņə' cha'o na' bito šə'ocho xbab che bi'i cuiņə' šejni'i. ²¹ Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Nada' Dioz gona' par ničh beņə' zita' ca' əso'əlene' beņə' Izrael ca' dižə' de'e cui se'ejni'ine', na' yesyə'əbane beņə' Izrael ca', pero bia'aczə bito yoso'ozenague' chia'." Can' na Xancho Diozən'. ²² Šə nitə' beņə' cui chse'ejle'e che Diozən' na' choso'ozenague' catə' gü'e'elenle Diozən' gwde gwdelə dižə' de'en cui chejni'ile yesyə'əbanene' na' sa'ache'iljeine' de que zoczə Diozən' len le'e. Na' ca naquə chio'o cho'ela'ocho Cristən', baņezecho de que zoczə Diozən' len chio'o. Na' catə' to beņə' chyixjue'ine' bi de'en bagož Diozən' le', chaclenən chio'o chonlilažə'əcho Cristən' la'anə'əczə cui chaclenən beņə' cui chso'onlilaže'ene'. ²³ Legon xbab nac gaquə šə lao ndopə nžagcho txen cho'ela'ocho Cristən' yoguə'əcho solao gü'e'elenchone' gwde gwdelə dižə' de'e cui chejni'icho. Na' šə da'acclə beņə' cui chso'onlilažə' Cristən' o beņə' cuiņə' yesə'əneze naquən' choncho cho'ela'ochone', əse'enene' cho'elenchone' gwde gwdelə dižə' na' so'one' xbab de que chac tontchon'. ²⁴ Pero nž'a'an šə to tocho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o. Šə yezidaclə to beņə' cuiņə' gonlilažə' Cristən'

o to beṇə' cuiṇə' neze naquən' choncho cho'ela'ochone', gache'ine' de que de xtole'e catə' to tocho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o. ²⁵ Na' catə' gache'ine' de que la'aždaogüe'enə' naquən' mal lao Diozən' gwzolja xibe' güe'elaogüe'ene' na' əṇe' de que zoczə Diozən' len chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

Cheyalə' gwsa'acho coltən' binlo na' cui gonchon chac yazə

²⁶ Na'a ža beṇə' bišə', catə'an chdopə chžagle txen balle golle to imno, na' balle de de'e əgwsed gwlo'i ljuežjle, na' balle güe'ele dižə' che to de'en babzejni'i Spirit che Diozən' le'e, na' balle güe'ela'ole Diozən' güe'elenlene' gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'ile, na' yeballe yozejni'ile dižə' de'en gwso'elen beṇə' ljuežjle ca' Diozən'. Naquəczən güen gonle yoguə' de'e ca' con šə gonlen ca sa'aclenən beṇə' ljuežjle ca' so'onlilažə'əche' Cristən', beṇə' ca' nacle txen cho'ela'olene'. ²⁷ Na' šə' nole güe'elenle Diozən' gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'ile, legüe'elene'en pero do chopzle o šonžle na' tgüejə tgüejle. Nach te na' əchoj to beṇə' yozejni'ine' bi zeje dižə' de'en be'elenle Diozən'. ²⁸ Na' šə' cui no zo no yozejni'i bi zeje dižə' ca', bitoclə güe'elenle Diozən' dižə'an nac ca' zižjo lao ndopə nžagle txen. Con lo'o la'ažda'ole na'azə güe'elenlene'enə'. ²⁹ Na' le'e bagocwlen Spiritən' par chyixjue'i ljuežjle de'en bagwna Diozən' le'e, leczə do chopzle o šonžle əchojle chixjue'elen lao ndopə nžagle, ničh beṇə' ca' yelə' yoso'ozenague' na' so'one' xbab šə' de'en na to tole za'an che Diozən'. ³⁰ Na' šə' lao choe' toe' dižə'an Diozən' əgwzejni'ine' yetoe' to de'e chixjui'e, ben' bacho'eczə dižə'an cheyalə' cueze' žlac güe' ben' yeto dižə'anə'. ³¹ Chaclenczə Spiritən' yoguə'əle par ničh tgüejə tgüejle chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, chozejni'i ljuežjle na' chtiplažə' ljuežjle. ³² Spirit che Diozən' chonən par ničh balle chac chixjue'elen bi de'en bagwna Diozən' le'e. Na' chixjue'elen con catə'əzən' chache'ile naquən güen par chixjue'elen. ³³⁻³⁴ Diozən' chene'ene' əgwsa' colt chechon' binlo na' cui šə'acho chac yazə.

Na' gata'ətezə chəsə'ədotə chəsə'əžag beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə', bito cheyalə' soe' no'ol ca' dižə' lao coltən'. Cheyalə' yesə'əlo'e de que choso'ozenague' che chio'o beṇə' byo la' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən'. ³⁵ Na' šə' de bi de'e chse'ene'e no'ol ca' yesə'əneze'ne', cheyalə' yesə'ənabe' be'en che to toga'aque' catə' yesə'əžine' ližga'aque', cheda' naquən to yelə' zto' šə' no'olan' güe'e dižə' lao ndopə nžagcho cho'ela'ochio Diozən'.

³⁶ Le'e beṇə' Corinto, bito cheyalə' gonle xbab de que le'ezən' zaquə'əle par ənale naquən' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən'. Caguə zgua'atec le'en gwdisle xtižə' Diozən', len caguə le'ezən' nombi'alen. ³⁷ Balle nale chon Spirit che Diozən' par ničh chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, na' balle nale de que Spirit che Diozən' chaclenən le'e par chonle bichlə de'en chene'e Diozən'. Šə' de'e li chaclen Spiritən' le'e nachən' guache'iczele de que mendad che Xancho Crist na'anə' chzoja' le'e yoguə' de'e quinga. ³⁸ Šə' nole cui chejle'ele de que Cristən' chone' par ničh chzoja' de'e quinga, bito chaclen Spirit che Diozən' le'e šə' ca'.

³⁹ Na'a ža beṇə' bišə', de'e yoblə chnia' le'e, leṇabe Diozən' gaquəlen Spirit che'enə' le'e par ničh chixjue'ele de'en əna Diozən' le'e. Na' šə' Spirit che Diozən' gonən par ničh beṇə' ljuežjle ca' əso'elene' Diozən' gwde gwdele dižə', bito gwžonle əso'elene'en le'. ⁴⁰ Pero bitə'ətezə de'en gonle lao coltən', legwsa'an binlo, na' bito gonlen chac yazə.

15

Beban Jesocristan' ladjo benə' guat ca'

¹ Bena' bišə, che'enda' yosa'alaza'əle dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en babe'elena' le'e antslə. Babzenagle chei na' zotezə zole chdalenlen. ² Na' šə talenczle dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en babe'elena' le'e, nezele de que žjəyezole len Diozən'. Pero šə bito talenle dižə' güen dižə' cobə che'ena' bitobi zejen de'en nale de que bachejle'ele che dižə' güen dižə' cobə che'ena'.

³ Diozən' bzenene' nada' de'en zjənaquə de'e žialao xench ca bitə'ətezəchlə na' bač bsed blo'ida'an le'e. Gwnia' le'e de que gwso'ot benə' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon', con can' byoj Xtižə' Diozən' gaquə. ⁴ Leczə bgašə' Cristən' pero na' beyas bebane' ladjo benə' guat ca' beyon ža con can' byoj Xtižə' Diozən' gaquə. ⁵ Na' bi'a dižə' can' ben Cristən' beyož bebane' ladjo benə' guat ca', jəyeloe' laogüe' Bedən' na' gwde na' jəyeloe' laogüe' yeziquə'əchlə disipl che' ca' lao nite'e txen, benə' ca' gwsa'ac šižine' antslə. ⁶ Na' gwde na' jəyezloe' laogüe' mazlə gueyoa' gueyoa' benə' zjənita' tš'i'izə chso'elao' le'. Na' zan benə' ca' nezjmban' na'a la'anə'əczə bagwsa'at bačle'. ⁷ Le'egatezə ca' jəyezloe' laogüe' Jacobən' nach gwde na' jəyezloe' laogüe' yoguə' apostol ca'.

⁸⁻⁹ Na' le'eze-laogüe' bedeyeloe' laogüe' nada'. Na' gwxaquə'əlebada' ca to bi'i goljə sin cuiŋə' žin ža, čhedə' ca tyempən' bitonə' gonlilažə'a Cristən', gwda' bčhi' bsaca'a benə' ca' bagwlej Diozən' par čəsə'əadopə čəsə'əžague' chso'elaogüe'e Cristən'. De'e na'anə' chacda' naca' le'eze-laogüe' apostol benə' cui bi zaquə' entr benə' ljuežja' ca', na' chacda' bitoczə zaca'a par naca' apostolan'. ¹⁰ Pero bia'aczə nži'ilažə' Diozən' nada'. De'e na'anə' gwleje' nada' par naca' apostol che'ena', na' de'e na'anə' bagocwlene' nada' par nič choncha' xšine'ena' mazəchlə ca de'en chso'on yoguə' apostol ca' yela'. Pero bito ənacho toza' nada' chona' xšine'ena' sino que Dioz na'aczən' chaclene' nada' par chona'an. ¹¹ Na' bachejle'ele che dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en babzejni'ida' le'e na' de'en baboso'ozejni'i apostol ca' yela' le'e.

Yesyə'əban benə' guat ca'

¹² Na' bač bsed blo'ito' le'e de que Cristən' beyas bebane' ladjo benə' guat ca'. Pero le'e ža, žbixčhen' na bačle de que bito yesyə'əban benə' guat ca'?

¹³ Žalə' naquən de'e li can' nalen' de que Diozən' bito yosbane' benə' guat ca', bitolja bosbane' Cristən' žalə' ca'. ¹⁴ Na' žalə' cui bosban Diozən' Cristən' ladjo benə' guat ca', bito bi zaquə' xtiže'ena' de'en babe'elento' le'e na' bitobi zejen de'en chonlilažə'əchone' žalə' cui bebane'. ¹⁵ De'en babsed blo'ito' le'e de que Diozən' bosbane' Cristən' ladjo benə' guat ca', babe'eto' dižə' güenlažə' žalə' bito naquən de'e li. Žalə' de'e li bito yosbane' benə' guat ca', bito bosbane' Cristən' žalə' ca'. ¹⁶ De'e na'anə' bito cheyalə' goncho xbač de que Diozən' bito yosbane' benə' guat ca', čhedə' la' bosbane' Cristən'. ¹⁷ Bito bi bi zedəgua'an de'en chonlilažə'əcho Cristən' žalə' cui bosban Diozən' le' ladjo benə' guat ca'. Bito gaquə' əgwnitlaogüe' xtolə'əchon' žalə' cui bebane'. ¹⁸ Benə' ca' bagwsa'at benə' gwso'onlilažə' Cristən' žlac gosə'əbane' bagosə'əbiayi'e na' bito nite'e len Diozən' na'a žalə' cui beyas bebane' Cristən' ladjo benə' guat ca'. ¹⁹ Probčguazə chio'o žalə' yežlyə ngazən' zocho lez gaquəlen Cristən' chio'o. Čhxoayagzə cuincho mazəchlə ca nota'ətezəchlə benə' žalə' ca'.

²⁰ Na' de'e liczə Dioz nan' bolis bosbane'ene' ladjo benə' guat ca', par nič nezecho de que ca'aczən' gone' len benə' yeziquə'əchlə benə' chso'onlilažə' le'. ²¹ To benə'ən ben par nič chsa'at benə'čən', na' to benə'ən gon par

yesyə'əbane'. ²² Adan nan' ben par niçh chsa'at yoguə' beṇačən', na' Crist nan' gon par yesyə'əban yoguə' beṇə' chso'onlilažə' le'. ²³ To tocho yebancho con catə'an babsi'e xneze. Zguə'atec Cristən' bebane' ladjo beṇə' guat ca', na' catə'an yide' yeto le'egatezəcə ca' yesyə'əban beṇə' ca' bagwsa'at, con beṇə' gwso'onlilažə'ene'. ²⁴⁻²⁶ Cristən' chnabi'e doxenlə. Na' əgwlej əgwšošje' yoguə' beṇə' contr che' ca' na' bichlə de'e ca' chso'on contr le', na' que'e yelə' gwnabia' che de'e xio' ca' na' che angl bzelayo ca' na' che notə'ətezachlə beṇə' gwnabia' beṇə' cui chso'elao' le'. Na' catə' Cristən' babeyož blej bšošje' yoguə' beṇə' contr che' ca' na' bichlə de'e ca' chso'on contr le', nach gwcueze' yelə' gotən' na' šo'o fin che yežlyon'. Na' cana'achən' Cristən' cue'e lao na' Xē' Diozən' yoguə' de'en nlane' chnabi'e na' yoguə' non' chnabi'e. ²⁷ Xtizə' Diozən' de'en nyojən nan: "Diozən' bansi'e xneze de que gwžin ža catə' Cristən' nabi'e yoguə'əloj beṇə' na' biquə'əchlə de'en zjəde." Pero ca de'en nan de que Cristən' nabi'e yoguə'əloj beṇə' na' biquə'əchlə de'en zjəde, bito nəcho zejen de que leczə Cristən' nabi'e Xē' Diozən'. ²⁸ Na' catə' Cristən' bagwlo'e lao na' Xē' Diozən' yoguə'əte beṇə' na' len yeziqə'əchlə de'e zjəde, cana'ach əgwlo'e de que leczə le' yo'e lao na' Xē' Diozən'. Nach yoguə'əloj beṇə' əsa'acbe'ine' de que Diozən' naque' xanga'aque', na' leczə ca' sa'acbe'i angl na' de'e xio' ca'.

²⁹ Nitə' beṇə' chəsə'əchoe' nis de'e non che beṇə' ca' bagwsa'at. Bito so'one' ca' žalə' cui chse'ejle'e de que gwžin ža yesyə'əban beṇə' guat ca'.

³⁰ Nada' ža, do tyempte nita' beṇə' chse'enene' so'ote' nada' laogüe de'en cho'a xtižə' Cristən'. ³¹ Beṇə' bišə', de'e li yoguə' ža chsanlažə' cuina' gaquə bitə'ətezə de'e gaquə chia'. Che'enda' nezele de que chsanlažə' cuina' can' baṇezele de que chebeichgüeida' de'en chonlilažə'əle Xancho Jesocristən'. ³² Na' guac əṇacho de que por bež əznian' jətilələna' catə'an jsoa' Efeson' čhedə' gwso'onchguə beṇə' ca' contr nada'. Pero ža'alə cui yesyə'əban beṇə' guat ca', bitobi bi zaquə' ca de'en goquə chia'. Na' žalə' bito yesyə'əban beṇə' guat ca' yejni'a gonecho che de'en na: "Ye'ej gaotezcho, la' gwxezan' gatcho."

³³ Bito güe'ele latjə no əxoayag le'e, čhedə' de'e li can' nyojən nan: "Šə socho txen len beṇə' chso'on de'e mal, la' solao goncho can' chso'one'enə'."

³⁴ Legwša' xbab čhelen' na' cuich gonle de'e malən'. Nia' ca' čhedə' balle bitonə' gombi'ale Diozən' na' che'enda' gaquəchgüeile lo'o la'azda'olen' de'en cui nombi'alene'.

De'e cobə'yeyac cuerp che beṇə' ca' yesyə'əban ladjo beṇə' guat ca'

³⁵ De repent gwṇabljeile nada' nac gaquən' yesyə'əban beṇə' guat ca' o nac gaquə cuerp čhega'aque'enə' catə'an yesyə'əbane'. ³⁶ Nchoj yichjla'azda'olen' šə chaquele cui gaquə yesyə'əbane'. Nezecho de que to to xoa' dao' de'en chazcho cheyalə' yexinjən par yela'an yel dao'. ³⁷ Na' bito əṇacho de que catə'an chazchonə' chazcho yel dao'. Na' can' šə biquə'əchlə de'e chene'echo la'ac, con xsei nan' gazcho. ³⁸ Na' Diozən' chone' par niçh chla' de'en chazchon' na' to ton chaquən segon bi de'en chazchon'. ³⁹ Ca'aczən' naquən caguə tozə ca naquə cuerp čechon' len cuerp che bia ca' chsa'aš. Nža'an naquə cuerp che beṇačən' na' nža'an naquə cuerp che bia žia tap ni'ane'i, na' nža'an naquə che bia chsa'aš lo'o nis, na' nža'an naquə che bia chsa'aš lao be'. ⁴⁰ Na' nža'an zjənaquə beṇač ca' na' bia ca' chsa'aš lao yežlyon', na' nža'an zjənaquə de'e ca' chle'icho le'e yoban'. Nža' yelə' xoche che de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' nža' yelə' xoche che beṇač ca' na' bia ca' chsa'aš lao yežlyo nga. ⁴¹ Nža' can' chse'eni' bgüižən' na' nža' can' chse'eni' bio'onə' na' leczə nža' can' choso'ose'eni' to to beljw ca'. ⁴² Le'egatezəcə ca' catə' yesyə'əban beṇə' ca'

gwso'onlilažə' Cristən' žlac gosə'əbane', nža'an gaquə cuerp čhega'aque'enə'. Cuerp čhega'aque'enə' de'en besə'əgašə' lo'o ban' bagwso'ožə'an, pero catə' yesyə'əbane' ladjo beŋə' guat ca' yeyac cuerp čhega'aque'enə' de'e cobə na' bitoch sa'ate'. ⁴³ Bitobi bi zaquə' cuerp čhe beŋə' guat ca', la' zjənaquən cuerp šen. De'e na'anə' chcuašə'əchon. Pero catə'an yesyə'əbane' yetlas, šə gwso'onlilažə'e Cristən' žlac gosə'əbane', yesyə'əyac cuerp čhega'aque'enə' de'e zaquə'əche na' de'e gualach clezə can' əgwswa'quən antslə. ⁴⁴ Cuerp čhe beŋə' guat ca' de'en chcuašə'əchon' zjənaquən de belə' chen, pero nža'an yesyə'əyaquən catə'an yesyə'əbane' šə gwso'onlilažə'e Cristən'. Cana'achən' yesyə'əyaquən por cuerp cobə de'en gon can' əna Spirit čhe Diozən'. Na'a zjənaquə cuerpən' de belə' chen, pero gwžin ža gatə' cuerp cobə de'en gon can' əna Spirit čhe Diozən'.

⁴⁵ Xtižə' Diozən' nyojən nan de que Adannə' ben' naquə beŋə' nechən' gwzoe' bguane'. Pero na' zo yeto beŋə' gwxaquə'əlebene' ca Adannə', le'ena' Cristən'. Na' de'en bebane' ladjo beŋə' guat ca' chone' yelə' mban zejlicanən'. ⁴⁶ Na'a naccho beŋə' belə' chen pero gwžin ža catə'an gatə' cuerp cobə čhechon' de'en gon can' əna Spirit čhe Diozən'. ⁴⁷ Adannə' ben' goquə beŋə' nech, Diozən' bene' le' len bište yo na' gwzoe' yežlyo ngazə. Pero ben' gwxaquə'əlebe ca Adannə' de'en bxie' yelə' mban zejlicane bazocze' yoban' antslə ze'e yide' galje' yežlyo nga, le'ena' Xancho Cristən'. ⁴⁸ Na' chio'o beŋə'ach cuerp čhechon' naquən can' goquə cuerp čhe de'e Adannə' de'en ben Diozən' len bište yon', na' de'e na'anə' naccho beŋə' čhe yežlyo nga. Pero na' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' gwžin ža catə' gatə' cuerp cobə čhecho de'en gaquə ca cuerp čhe Cristən' ben' zo yoban'. ⁴⁹ Na'a ŋenaccho ca ben' ben Diozən' len bište yon' pero gwžin ža gaccho ca Cristən' ben' zo yoban'.

⁵⁰ Beŋə' bišə' əchnia' le'e catə'an yežincho žjəyecho len Diozən' zejlicane bito gaquə əbanecho cuerp čhechon' de belə' chennə'. De'e te čhe cuerp čhechon' na' de'e na'anə' bito gaquə əbanechon catə' žjəyecho len Diozən' zejlicane. ⁵¹ Na'a əchnia' le'e de'en cui nonə' ŋeze antslə, caguə yoguə'əchon' gatcho, pero yoguə'əchon' yežə' can' gacchon'. ⁵² Xtitnez yežə' can' gacchon' catə'an cuež trompet čhe Diozən' par šo'o fin čhe yežlyon'. Cuež trompet čhe Diozən' par yesyə'əban yoguə' beŋə' bagwsa'at con beŋə' gwso'onlilažə' Cristən'. Na' canan' yeyac cuerp čhega'aque'enə' de'e cobə de'en cui te čhei na' lecəzə can' yeyac cuerp čhe chio'o ŋe'e mbancho. ⁵³ Cuerp čhecho de'en mbanecho yežlyo nga na'a de'e te čhein' čhedə' gožə'an catə'an gatcho. Pero catə'an yeyac cuerp čhechon' de'e cobə bito gožə'an na' bito te čhei. ⁵⁴ Na' catə' bade cuerp cobə čhecho de'en cui gožə' na' de'en cui te čhei, cana'achən' bagoc complir can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Diozən' gwzoinə' bcueze' yelə' gotən' čhedə' le'ena' chone' yelə' mban zejlicane." ⁵⁵ Na' cana'achən' ənacho: "Bitoch soi yelə' gotən' chio'o na' bitoch gonən chio'o gan." ⁵⁶ De yelə' got čhe chio'o beŋə'ach čhedə' choncho de'e malən'. Na' de'en ŋezecho bin' non lei čhe Diozən' mendad goncho nachle chzenaguə'chcho čhe de'e malən'. ⁵⁷ Choxcwlen Diozən' bsele'e Xancho Jesocristən' ben' chon par nič cuich chzoi de'e malən' chio'o, na' le'ena' babene' par nič chio'o chonlilažə'əchone' šə gatcho lecəzə əžin ža yebancho ladjo beŋə' guat ca'.

⁵⁸ De'e na'anə' beŋə' bišə' dao', le'sotezə leso legonlilažə' Xancho Jesocristən' sin cui žjəxaquə'əlažə'əle na' sin cui gaquə'əjlažə'əle. Na' zejli legonchgua xšin Xancho' la' ŋezceze de que bito gaquə dadən.

16

Choso'otobe' mech par chsa'aclene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Jerosalennə'

¹ Na'a ža che'enda' əṇia' le'e naquən' gonle catə' əgwtoḃle mechən' par gaquelenle beṇə' Jerosalen ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena'. Legon can' bena' mendad so'on beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' to to yež de'en zjəchi' Galasian'. ² Na' yoguə' ža dmigw to tole cuejle lata' güejə mech segon ca de'en beṇle gan lao xmannə' na' co'osa'olen par nič den catə'an yida' dezlaṇa'a le'e. Legon ca' par nič bito əgwtoḃlen catə'an yida'anə'. ³ Na' catə'an yida'anə' cana' əselə'a beṇə' ca' bagwlejlen' par əxjsə'e xmechlen' Jerosalenne', na' əgoxə'ətega'aca'ane' to čhopə cart. ⁴ Pero šə gwxenlažə'əcho de que nada' ša'a na' sa'aclene' nada' txen.

Pabən' chone' xbab žjəlane'e lega'aque'

⁵ Na' yida' gan' zolen' catə' yeyož tia' Masedonian', chedə' leczə cheyalə' ša'a žjəlaṇa'a beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' na'. ⁶ Na' de repent yega'ana' len le'e do tḃio' o čhop bio' o šə yega'anca' dote tyemp zaguən'. Na' catə' yeza'a gan' zolen' le'e gaquelenle nada' par yeya'a ga yoblə. ⁷ Bito yida' delana'a le'e ṇa'a chedə' to teza'an šə baza'a, la' che'enda' desoa' sša len le'e catə'an yida'anə' šə Xancho Diozən' güe'e latjə. ⁸ Che'enda' yega'ana' Efeso nga xte catə' galə' lni de'en ne' Pentecostes. ⁹ Yega'ana' chedə' beṇə' zan nitə' nga beṇə' chse'ene'e yoso'ozenague' che xtižə' Diozən' pero leczə nitə' beṇə' zan cui chse'ene'e čixjui'an.

¹⁰ Na' catə' yida' Temtion' gan' zolen' cheyalə' gaplene' respet par nič cui žebe' əgwsed əgwlo'ine' le'e, chedə' leczə can' chona' nada' xšin Xancho Diozən' ca'aczən' chon le'. ¹¹ De'e na'anə' ža bito gonle xbab de que bitobi zaque'e, sino que cheyalə' sole güen len le' na' len beṇə' ca' žague'enə' catə' la'aque' gan' zolenə'. Na' catə' yesa'aque' cheyalə' gaquə'lega'aclene' par deya'aque' gan' zoa' nga to šao' to güen la' chbezəga'aca'ane'ena'.

¹² Na' ca' naquə beṇə' bišə'əcho Apolosən' ža, leczə gotə'əyoida'ane' par yidalene' Temtion' na' len beṇə' bišə'əcho ca' desə'alane'e le'e, pero bene' xbabən' mejor bito yide' ṇa'a. Pero güide' catə' soe' to latjə.

Yeto čhopə de'en che' Pabən' beṇə' Corinto ca'

¹³ Cheyalə' gaple cuidad par nič cui xoayagle len de'e malən', na' cheyalə' sotezə sole gonlilažə'əle Diozən' con can' chonlilažə'əczlene'. Bito žebe sino leso legon can' chene'e Diozən'. ¹⁴ Na' legaque che Diozən' na' che beṇə'chən' bitə'ətezə de'en chonle.

¹⁵ Na' ṇa'a ža beṇə' bišə', de to de'e che'enda' əṇia' le'e. Nezele de que family che Estefanas zjənaque' beṇə' nech gwso'onlilažə'e Cristən' Acayan', na' banezczele can' chso'oncze', lechguale chsa'aclene' notə'ətezəchlə beṇə' bazjənaque' lažə' na' Diozən'. ¹⁶ De'e na'anə' əchnia' le'e de que cheyalə' əgwzenagle che lega'aque' na' lenczə che notə'ətezəchlə beṇə' chso'onchgua xšin Diozən' na' che beṇə' ca' chsa'aclenchgua beṇə' bišə'əcho ca'. ¹⁷ Chebeida' babla'ac Estefanasən', Fortonaton' na' Acaicon' gan' zoa' nga, na' bagwsa'aclene' nada' par nič bitoch zoa' trist de'en cui zole nga len nada'. ¹⁸ Lechguale bagwso'one' ca' chebeida', can' bagwso'one' len le'e. De'e na'anə' cheyalə' gapəga'acchone' respet.

¹⁹ Na' ṇa'a ža əchnia' le'e de que beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' doxen Asian' chəsə'əguape' le'e diox. Na' leczə len

Aquila na' no'ol che' Prisilan' nach zjələnczə beŋə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' ližga'aque'enə', leczə chəsə'əguapchgüe' le'e diox. Lega'aque' chso'onlilažə'acze' Xancho Jesocristən' can' chonlilažə'əchone' chio'o. ²⁰ Na' yoguə'əl ol beŋə' bišə'əcho ca' nitə' nga chəsə'əguape' le'e diox. Na' catə' chežagle leyolgüiž ljuežjle dižə' šao' par nič gachia' de que chaque che ljuežjle.

²¹ Cuincza' nada' Pabən' chzoja' part dao' che cart nga par əchguapa' yoguə'əle diox.

²² Na' šə nənčixə' nole cuiŋə' gonle cas par gaquəle che Xancho Jesocristən', cuiayi'išazəchle zəjlicaŋen'. Xancho Jesocristən' yide' de'e yoblə.

²³ Na' ŋa'a ža, Xancho Jesocrist nan' sotezə' soe' gaquələnšgacze' le'e. ²⁴ Na' chnia' le'e de que chacchgüeida' che yoguə'əle laogüe' de'en chonlilažə'əle Cristo Jeso'osən'. De'e na'azən' əchnia' le'e. *Pab*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' par Benə' Corinto Ca'

Pabən' chzoje' benə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Corinton'

1-2 Nada' Pab naca' apostol che Jesocristən' con can' gwnalažə' Diozən'. Nada' chzoja' cart nga par le'e bagwlej Diozən' niçh chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' lao' syoda Corinton', na' notə'ətezəchle bagwlej Diozən' par nacle lažə' ne'enə', le'e nitə'əle doxen gan' mbane Acayan'. Nada' len benə' bišə'əcho Temtion' chonto' orasyon chnabto' lao Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' əsa'aclenšgue' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

De'e ca' gwdi' gwxaquə' Pabən'

3 Cheyalə' socho güe'ela'ochə Xacho Diozən'. Le'e naque' Xa Xancho Jesocristən' na' Xancho Jesocristən' leczə cho'elaogüe'e le'. Xacho Diozən' cheyašə' cheži'ilažə'e chio'o na' le'enə' cheyonxenlažə'e chio'o šə bi de'en chac checho. 4 Ca naquə nada' ža, le'enə' cheyonxenlažə'e nada' catə' chyi' chzaca'a par niçh leczə chac cheyonxenlažə'a benə' yoblə catə' chəsə'əyi' chəsə'əzaque'e. Na' can' chon Diozən' cheyonxenlažə'e nada' leczə can' cheyonxenlažə'a benə'. 5 Lechguale chyi' chzaca'a can' gwdi' gwxaquə' Cristən', pero na' con zoczə Diozən' cheyonxenlažə'əchgüe' nada' chedə' chonlilažə'a Cristən'. 6 Chyi' chzaca'a laogüe de'en chzejni'ida' le'e can' gonle par žjəyezole len Diozən'. Chac chia' ca' par niçh cheyonxenlažə'a le'e len bi de'en chyi' chzaquə'əle. Na' de'en cheyonxenlažə' Diozən' nada' catə' bin' chac chia', chone' ca' par niçh nada' cheyonxenlažə'a le'e. De'e na'anə' chonlilažə'əle Cristən' na' chgo'o chchejlažə'əle catə'an chyi' chzaquə'əle can' chyi' chzaca'a nada'. 7 Na' zotezə zoa' chbeza' de que le'e co'o gwchejlažə'əle catə' saquə'əzi'ile. Nežda' de que con can' chyi' chzaca'anə' leczə can' chyi' chzaquə'əle, na' can' cheyonxenlažə' Diozən' nada', leczə can' cheyonxenlažə'e le'e.

8 Benə' bišə', che'enda' ənezele catequən' gwxaquə'əzi' gwxaquə'əyaša'a catə'an gwzoa' Asian' xte cuichczə bi goquə gona', con beyož bedolažə'a na' xte bžinczə catə' bena' xbab la' gatzca'anə'. 9 De'e li bena' xbab lo'o yichjla'ažda'ogua'anə' de que la' gatzca'anə'. Pero na' goc chia' ca' par niçh cui bena' xbab de que gwzoiczəda' nada'əza' yocuižə'a de'en chyi' chzaca'anə'. Na' de'en goc ca' benən par niçh chonlilažə'əcha' Diozən', Dioz ben' yosban benə' guat ca'. 10 Na' catə'an bena' xbab la' gatzca'anə', Diozən' bosle' nada' par cui gota'. Na' nechoslacze' nada'. Na' con bazoczə' lez chbeza' yosle' nada' šə bazezocla' cho'a yelə' gotan'. 11 Yosle' nada' chedə' lenczə le'e chaclenle nada' chonle orasyonnə' laogüe'enə' chnabelene' yosle' nada'. Na' benə' zan naccho choncho orasyon lao Diozən' par niçh gaquəlene' nada'. Na' te gaquəlene' nada', yoguə'əlo'locho güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' de'en bagoclene' nada'.

Pabən' gwžeine' šeje' Corinton'

12 Nežda' lo'o yichjla'aždaogua'anə' de que chona' güen len yoguə'əlo'lo benə' na' mazəchlə chona' güen len le'e. De'e na'anə' cho'a dižə' de que do yichj do lažə'a chona' güen len yoguə'əlo'lo benə' chedə' Diozən' babeyone' la'ažda'ogua'anə' xi'ilažə'. Bitə chona' con can' na' xbab chia'anə', sino chona' can' na' Diozən'

por yelə' chaclen che'enə'. ¹³ Cart quinga chzoja' le'e, bito cheyalə' gonle xbab šə naquəchlə zejen sino can' nyojan nan' šejni'ilen. Na' zoa' lez šejni'ilen. ¹⁴ Bačgacə chejni'ile de que do yichj do laža'a chona' yoguə'əloj de'en chona', na' che'enda' šejni'ilen binlo. Na' catə'an əžin ža yidə Xancho Jeso'osan' de'e yoblə, che'enda' yebeile de'en babe'elena' le'e xtiže'enə', ca nada' chebeida' de'en chejle'ele chei.

¹⁵ Na' zoa' segor šejni'ile de que do yichj do laža'an chona' bitə'ətezə de'en chona'. De'e na'anə' gwzelaža'a yida' de'e yoblə delana'a le'e par nič gaquəlenča' le'e. ¹⁶ Gwzelaža'a tia' əgwlaŋa'a le'e catə'an gwyə'a Masedonian' de'e yoblə, na' catə' beza'a Masedonian', leczə gwzelaža'a yedia' əgwlaŋa'a le'e. Na' go'onda' le'e gaquəlenle nada' par yeya'a Jodean'. ¹⁷ De'e liczə go'onda' yedia' əgwlaŋa'a le'e. Bito chaca' šayečə šayen can' chsa'ac beŋə' ca' cui zjanombia' Diozən', to əŋia' gona' to de'e gona' na' to əŋia' cui gona'an. Lechgualə de'e chacda' catə' cui chac gona' can' bagwnia' gona'. ¹⁸ Diozən' chone' complir can' ne'enə'. Na' nezene' bito goca' šayečə šayen catə'an gwnia' yida' de'e yoblə delana'a le'e la'anə'əczə cui bida'. ¹⁹ Nada' len Silbanon' na' Temtion' gwduxjue'ito' le'e xtižə' Jesocrist Xi'in Diozən'. Cristən' bito chaque' šayečə šayen. Syempr chone' complir can' ne'enə'. ²⁰ Yoguə' de'en ben Diozən' lyebe gone', babsele'e Jesocristən' par beđayene'en. De'e na'anə' nacho "Amen" catə'an cho'ela'ocho Diozən' na' zejen de que nezecho chon Diozən' complir can' ne'enə'. ²¹ Baben Diozən' par nič le'e len nada' zotezə zocho chonlilažə'əcho Cristən'. Na' bagwleje' chio'o par nič choncho xšine'enə'. ²² Bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par nič nacbia' naccho xi'ine' na' par nič ənezecho de que gwžin ža catə' gaquə lao na'acho de'en gonəch Diozən' chio'o.

²³ Bito bida' Corinton' de'e yoblə delana'a le'e čhedə' beyejda' bitolə detila' le'e. Diozən' nezene' dižə' lin' cho'a əŋia' ca'. Šə chonlaža'a Diozən' gone' nada' castigw. ²⁴ Le'e bazotezə zole chonlilažə'əle Cristən', bito nato' le'e de'e niczən' šejle'ele. Lete de'en chonto' len le'e, chaclento' le'e par ničə'əchle mbalaz.

2

¹ Ca naquə bechoglaža'a, bitolə bida' de'e yoblə delana'a le'e par nič cui gwdiłəča' le'e che de'e malən' chonlen', čhedə' bito go'onda' socho trist. ² La' ža'alə bida' dezoa' le'e trist notono nla' no so'on ca soa' mbalaz. ³ Le'e cheyalə' gonle par nič soa' mbalaz. De'e na'anə' bzoja' cartən' gotə'əyoida' le'e cuejyichje de'e malən' par nič catə'an yida' de'e yoblə delana'a le'e cui soa' trist can' chonlen'. Bzoja' le'e čhedə' nezda' de que yoguə'əle yebeile gonle ca soa' mbalaz. ⁴ Tristchgua zoa' catə' bzoja' cart de'en bseła'a na' chegüi'inchgüeida' lo'o yichjla'aždaogua'anə' xte gwcheža'. Bzoja' cartən' caguə par nič sole trist sino par nič ənezele de que nada' chacchgüeida' čhele.

Cheyalə' yezi'ixencho che beŋə' ca' chso'on de'e malən'

⁵ De'e li gwzoa' trist can' ben tole, pero caguə nadə'əzan' gwzoa' trist, casi yoguə' le'e gwzole trist por ni čhe de'en ben be'enə'. Nia' casi yoguə'əle čhedə' bito nezda' šə yoguə'əczle gwzole trist. ⁶ Ca naquə le'e gwyanle par bchoj yelə' goxia' chelen' benlene' castigw, əchnia' le'e bač goc to ca'atə'ətə' gaque' castigw. ⁷ Bito cheyalə' gonchlene' castigon'. Cheyalə' yezi'ixenle' che' na' güe'elene' yelə' chxenlaža' par nič cui cuejyichje' Diozən' por ni čhe de'en zochgüe' trist. ⁸ Chneyoida' le'e legon par nič ənezene' de que chaquele' che'. ⁹ Bzoja' le'e par nezda' šə gwzenagle čhia' ca naquə yoguə'əloj de'en gwnia'

gonle. ¹⁰ Na' ca naquə chezi'ixenle che be'enə', lencza' nada' chezi'ixena' che'. Na' šə bi de'en bene' len nada', nezcze Cristən' de que babezi'ixena' che' cheda' che'enda' gaquəlena' le'e. ¹¹ Cheyalə yezi'ixencho che' par ničh cui soi gwxiye'enə' chio' o par goncho bichlə de'e mal. Nezczecho ca naquən' chene'en əxoayaguən chio' o.

Pabən' go'onchgüeine' yežague' Titonə'

¹² Catə' bežina' Troas par chixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Cristən', Xancho Diozən' bene' par ničh gwnitə' beṇə' gwse'enene' yoso'ozenague'en. ¹³ Pero benchgua' xbab che beṇə' bišə'əcho Titonə' de'en cui bežaga'ane' na'. De'e na'anə' bzeida' beṇə' bišə'əcho ca' dižə' nach beza'a beya'a Masedonian'.

Cristən' bebeje' chio'o xni'a de'e malən' par ničh chnabi'e chio'o

¹⁴ Choxcwlen Diozən' babebej Cristən' chio'o xni'a de'e malən' par ničh chnabi'e chio'o, na' na'a ngoda'əcho txen len le'. Na' leczə chon Diozən' par ničh gatə'ətezə zocho na' gatə'ətezə chejcho choncho ca chsa'acbe'i beṇə' ca beṇə' güennə' naquə Cristən'. ¹⁵ Chebei Diozən' de'en choncho ca chsa'acbe'i beṇə' ca beṇə' güennə' naquə Cristən'. Balə beṇə' ca' babesyə'əchoj xni'a de'e malən' na' yebalə' bachəsə'əbiayi'. ¹⁶ Catə' choncho ca chsa'acbe'i beṇə' ca beṇə' güennə' naquə Cristən', beṇə' ca' cui chso'onlilažə'ene' chsa'acbe'ine' de que yesə'əbiayi'e. Pero na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' chəsə'əbeine' de'en chlo'echo ca beṇə' güennə' naque'enə', chedə' bade yelə' mban chega'aque' zejlicane na' yesyə'əžine' gan' zo Diozən'. ¿No chio'o chonlilažə'əcho Cristən' zaquə'əcho par əgwlo'echo ca beṇə' güennə' naque'enə' ža'alə cui zo Diozən' chaclene' chio'o? ¹⁷ Nitə' beṇə' zan choso'oxoayague' chəsə'əš'e can' na' xtižə' Diozən' parzə ničh beṇə' ca' choso'opeine' len xtižə'əga'aque'enə' choso'onežjue' lega'aque' mech. Nada' bito chona' ca'. Do lažə'a zotezəczə' chyixjui'a xtižə' Diozən' chedə' le'enə' bene' mendar chyxjui'an. Diozən' neze nle'ine' naquən' chona' chyixjui'a xtižə'enə', nada' ngoda'a txen len Cristən'.

3

De'e cobə de'en non Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' beṇəchən'

¹ Chezonljale xbab de que cho'elao' cuina' ca dižə' de'en cho'a, pero caguə ca'anə'. Nezczele de que chona' xšin Diozən' do lažə'a. Na' bito chonən byen goxa'a cart par ničh ənezele nac naca', na' nic chonən byen gwzojle cart de'e goxa'a catə' ša'a ga yoblə can' chonən byen len balə beṇə'. ² Lechgualə chacda' chele. Nada' gwɔdixjue'ida' le'e dižə' güen dižə' cobə che Cristən' par bocobə yichjla'ažda'olen'. De'e na'anə' bito chyažjda' cart de'en na de que naca' beṇə' güen, la' yoguə' no zjənonmbia' le'e zjənezene' can' goquəlena' le'e par chonlilažə'əle Cristən'. ³ Catə'an be'elena' le'e xtižə' Cristən' beṇlilažə'əlene' na' bene' par ničh Spirit che Dioz ben' zo zejlicane bocobən yichjla'ažda'olen'. Na' de'en nacbia' babocobə yichjla'ažda'olen' zaquə'əchən cle ca to cart de'en nyoj le'e yiš na' cle ca lei che Diozən' de'en byoj le'e chopə yej ta'a.

⁴ De'en chonlilažə'əle Cristən' nezcza' de que le'enə' chaclene' nada' par chona' xšine'enə' can' chebei Diozən'. ⁵ Ca naquə nada' bito de cho'a əṇia' de que to gwlažza' chona' xšin Diozən'. Bito gaquə əṇia' ca', la' Dioz nan' zoe' chaclene' nada' na' chone' par ničh chac chona' xšine'enə'. ⁶ Dioz na'anə' babene' par ničh chac chyixjui'a can' naquə de'e cobə de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o beṇəch. De'e cobən' de'en none' lyebe gone' bito naquən ca lei che'enə' de'en nyojən chzejni'in chio'o de que cuiayi'icho de'en

cui choncho complir yoguə'əloł can' nannə'. Diozən' none' lyebe goŋ Spirit che'enə' yelə' mban zejlicane che notə'ətezcho gonlilažə'əchone'.

⁷ Catə' bzoj Diozən' lei che'enə' le'e yej ta'a ca' na' bnežjue'en de'e Moizezən', de'e zan de'e bene' par gosə'əneze beŋə' Izrael ca' catequən' zaquə' lei che'enə' de'en chzejni'in chio'o beŋəch de que cuiayi'icho. Na' de'e tant goctit cho'alao de'e Moizezən' xte bito goquə yesə'əgüia beŋə' Izrael ca' cho'alaogüe'enə'. Pero šo'olazə' bega'a yelə' chactit che cho'alaogüe'enə'. ⁸ Zaquə'əczə lein' pero na' zaquə'əch dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en chyixjue'ida', la' notə'ətezcho chonlilažə'əchone', Spirit che Diozən' chonən yelə' mban zejlicane checho. ⁹ Diozən' blo'e de que zaquə'əczə lein' la'aŋə'əczə nan de que yoguə' chio'o beŋəch de xtolə'əcho de'en cui choncho complir can' nannə'. Pero zaquə'əch dižə' güen dižə' cobə che Cristən' chedə' la' notə'ətezcho chonlilažə'əchone', Diozən' none' chio'o beŋə' güen. ¹⁰ Na' na'a de'en babidə Cristən', zaquə'əchgua dižə' güen dižə' cobə che'enə', na' de'e na'anə' lein' bačh naquən ca to de'e cui bi zaquə'. ¹¹ De'e te chei lein' la'aŋə'əczə naquən to de'e zaquə'e. Pero ca naquə dižə' güen dižə' cobə che Cristən' caguə de'e te cheinə'. De'e na'anə' zaquə'əch dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

¹² Nada' nezda' de que caguə de'e te chei dižə' güen dižə' cobə che Cristən'. De'e na'anə' cho'a dižə' chei clar. ¹³ Moizezən' bcuašə' cho'alaogüe'enə' len to lach' ničh cui besə'əle'i beŋə' Izrael ca' nac goc bega'a yelə' chactit che cho'alaogüe'enə'. Nada' bito chcuəša'a dižə' güen dižə' cobə che Cristən', sino chyixjui'an ničh chasə'əneze yoguə'əloł beŋə'. ¹⁴ Beŋə' Izrael ca' bito gwse'ejni'ine' de'en chebei Diozən' na' xte ža neža catə' choso'olabe' lei de'en bzoj de'e Moizezən', bito chse'ejni'ine' bi zejen. Con beŋə' ca' chso'onlilažə' Cristən' chse'ejni'ine' bi zejen, na' casi yoguə' beŋə' Izrael gwlaž chia' ca' bito chso'onlilaže'ene'. ¹⁵ De'e li xte ža neža yoguə' las catə' choso'olabe' lei de'en bzoj de'e Moizezən' bito chse'ejni'ine' bi zejen. ¹⁶ Pero catə'əch chzolao chso'onlilaže'e Xancho Cristən', cana'achən' chse'ejni'ine' bi zejen lei de'en bzoj de'e Moizezən'. ¹⁷ Na' ca naquə chio'o chonlilažə'əcho Xancho Cristən', zo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' chaclenən chio'o par choncho can' chene'e Diozən'. Bitoch choncho xbab de que por ni che šə choncho de'en na lein' chebei Diozən' chio'o. Na' Spirit che Diozən' lecə naquən Spirit che Xancho Cristən'. ¹⁸ Ca to spejw chlo'en cho'alao beŋə', ca'aczə dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Xancho Cristən' chlo'in yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' de que naque' le'ezelaogüe beŋə' zaquə'e. Na' Spirit che Xancho Cristən' zon lo'o yichjla'aždao' chio'o chejni'icho dižə' güen dižə' cobə che'enə' chaclenən chio'o par ničh zdach chaquəchcho beŋə' šao' beŋə' güen can' naquə Cristən'.

4

¹ Yelə' beŋə' güen che Diozən' gwleje' nada' par chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. Na' de'e na'anə' bito chjəxaquə'əlažə'a ca de'en chyixjui'an. ² Bitobi chona' de'e əgwcuəša'a o de'e gaquəda' zto' par yesə'əneze beŋə'. Bito chxoayaga' beŋə', na' bito chzejni'ida' xtižə' Diozən' clelə. Nada' chsed chlo'ida' beŋə' xtižə' Diozən' tcho'a tšao' na' yoguə'əlole' zjəneze' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' de que cho'a dižə' li. Na' lecə neze nle'i Diozən' can' babena'. ³ Con beŋə' ca' bachasə'əbiayi' por ni che de'en cui chso'onlilaže'ene' lega'acze' bito chse'ejni'ine' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' de'en chyixjui'a. ⁴ Gwxie' nan' chnabia'an lega'aque' na' chonən par nchol yichjla'ažda'oga'aque'enə'. De'e na'anə' bito

cho'o be'eni'in lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' la'anə'əczə chzenga'acda'ane' dižə' güen dižə' cobə che Cristən'. Le'enə' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e, na' naquə yichjla'aždaogüe'enə' cayanə'an naquə yichjla'aždao' Diozən' na' tozə can' chso'one'. ⁵ Bitobi dižə' cho'a par güe'elao' cuina'. Con chyixjui'a de que cheyalə' gwzenagcho che Xancho Jesocristən'. Na' nada' con zocza' par gaquəlena' le'e xte ga zelao saquə'ada' chedə' chacda' che Jeso'osən'. ⁶ Chyixjue'eto' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' chedə' Dioz ben' ben par niçh chatə' be'eni' yežlyo nga leczə le'enə' babene' par niçh be'eni' che'enə' yo'on lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' de'e na'anə' ca naquə chio'o banombi'acho Jesocristən' nezecho de que Diozən' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e chedə' yichjla'aždao' Diozən' naquən cayanə'an naquə yichjla'aždao' Jesocristən' na' tozə can' chso'one'.

Apostol ca' gwnitə'ətezə gwnite'e gwso'onjilaže'e Diozən'

⁷ Chio'o ni latə'əzə cui zaquə'əcho par chzejni'icho beṇə' che Cristən', pero Diozən' chaclene' chio'o par chzejni'iga'aquechone'en. De'e na'anə' chsa'acbe'i beṇə' de que por yelə' guac xen che Dioz nan' choncho de'en choncho, caguə por ni che de'e zaquə'əcho gonchonṇə'. ⁸ Na' ca naquə nada' syempr chy'i chzaca'a pero bito chbejəyichja' xšine'enə'. Zan las catə' cuichczə chežellaža'a naclə' gona', pero nežda' zo Diozən' chaclene' nada'. ⁹ Choso'olagzejə' choso'olagzidə beṇə' nada' pero Diozən' bito chbejyichje' nada'. Choso'oçhi' choso'osakuə' beṇə' nada' pero bito choe' Diozən' latjə par so'ote' nada'. ¹⁰ Gatə'ətezə cha'a con do tyemp choso'oçhi' choso'osakuə' beṇə' nada' na' chse'enene' so'ote' nada' can' gwso'ot beṇə' mal ca' Jeso'osən'. Diozən' cho'e latjə chy'i chzaca'a yoguə' de'e quinga par niçh nla'alaon de que zocza Jeso'osən' chaclene' nada' par chona' can' chazlaže'enə'. ¹¹ Nada' žlac ne'e mbana' syempr chjt'i'a beṇə' choso'oçhi' choso'osaque'e nada' laogüe de'en chse'enene' so'ote' nada'. Chəsə'əgue'ine' nada' chedə' əchyixjui'a xtižə' Jeso'osən'. Na' la'anə'əczə chac ca' na' la'anə' chaxə' cuerp chia'anə' zocza Jeso'osən' chaclene' nada' par chona' can' chazlaže'enə'. ¹² Gwžinlja ža so'ote' nada', pero caguə de'e bi de'enə', con la' bade yelə' mban zejlicane' chelen' de'en babzejni'ida' le'e xtižə' Diozən' na' banonen' chele.

¹³ De'e Dabin' bzoje' to Salmo gan' nan: "Chonjilaža'a Diozən' na' de'e na'anə' cho'a dižə' che'." Can' benjilažə' de'e Dabin' Diozən', ca'aczən' chonjilaža'ane' nada'. De'e na'anə' cho'a xtiže'enə'. ¹⁴ Diozən' bosbane' Xancho Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' nezecho can' bosbane'ene'enə', leczə can' yosbane' chio'o na' yeyejcho gan' zoe'enə' par niçh žjəyechocho txen len le'. ¹⁵ Yoguə'əlol de'en babžaglaogua', bžaglaogua'an par gaquəlena' le'e. De'e na'anə' bag-wyanch chio'o chonjilaža'əcho Xancho Jeso'osən', na' banaccho beṇə' zan cho'echo yelə' choxwlen che Diozən' catequan' nži'ilaže'e chio'o.

¹⁶ Na' bito chjxaquə'əlaža'a ca de'en chyixjui'a xtižə' Xancho Jeso'osən' la'anə'əczə tža tža zda chaxə' cuerp chia'anə'. Tža tža chonəch Diozən' nada' fuers balor par yichjla'aždaogua'anə'. ¹⁷ Yob te che bitə'ətezə de'e dao' de'en chžaglaochi' lao zocho yežlyo nga. Pero de'e ca' chžaglaochon' chsa'aclenən chio'o niçh socho probnid žjəyechocho mbalaz juisy len Diozən' zejlicane. ¹⁸ Chio'o bito chi' yichjcho che de'e ca' chle'icho yežlyo nga, chi' yichjcho che de'e ca' cui chle'icho. De'e ca' chle'icho zjəde yežlyo nga, de'e yesə'əde cheinə', pero de'e ca' cui chle'icho yežlyo nga caguə de'e yesə'əde cheinə', zjənaquan par zejlicane.

5

¹ Ca naquæ cuerp çhechon' gwxaquæ'æleben ca to ranšzæ. Žalnez te çhei catæ'an gatcho. Pero na' nezecho Diozæn' gone' par niç žjæyezocho zejlicane yoban' gan' zoe'ena'. Na' gan' žjæyezocho' gwxaquæ'æleben ca to yo'o gual çhedæ' naquæn to de'e ben Diozæn' na' caguæ de'e te çheina'. ² De'e li žlac nezoa' mbana' yežlyo nga chbežyaša'a lo'o la'aždaogua'ana' zelaža'a xte juisy gon Diozæn' cuerp cob çhia'anæ' de'en gata' çhia' yoban'. ³ Zelaža'a gata' cuerp cobæ çhia' sin cui gata' çhedæ' bito che'enda' soa' sin cuerp. ⁴ Cuerp çhechon' de'e te çhein'. De'e na'anæ' chbežyaša'a lo'o la'aždaogua'an, caguæ de'en che'enda' gata', pero de'en zelaža'a gon Diozæn' cuerp cobæ çhian' de'en cui te çhei na' žjæyezoa' len le' zejlicane. ⁵ Dioz na'anæ' babocobe' yichjla'ažda'ochon' na' le'ena' babsel'e'e Spirit çhe'ena' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par niç ca' nezecho gwžin ža gone' chio'o to cuerp cobæ de'en cui te çhei.

⁶ De'e na'anæ' yichjla'aždaogua'ana' zon mba bitæ'ætezæ chac. Nezda' žlac zoa' mbana' len cuerp çhia'anæ', bito gaquæ soa' yoban' gan' zo Xancho Jesocrisæn'. ⁷ Pero la'anæ'æczæ cui chle'ida' Xancho' zocza' chonlilaža'ane'. ⁸ Na' yichjla'aždaogua'ana' zon mba de'en nezda' žjæyezoa' len Xancho Jesocrisæn' catæ'an gata'. De'e na'anæ' yejni'a gata' na' gožæ' cuerp çhia'anæ' cle ca socha' yežlyo nga. ⁹ Na' žlac ne'e mbana' cho'elaža'a chona' ca chebei Diozæn' nada' na' ca yebeine' nada' catæ'an bagota'. ¹⁰ Chona' ca' çhedæ' chonæn byen yoguæ'æcho techo lao Crisæn' par æçhogbi'en che to tocho segon naquæn' bencho lao bguancho, šæ bencho de'e güen o šæ bencho de'e mal. Eçhogbi'en che to tocho šæ socho mbalaz o šæ si'icho castigw.

Nota'ætezæ beŋæ' chso'onlilažæ' Crisæn' nite'e binlo len Diozæn'

¹¹ Na' nada' ža ca naquæn' nezda' de que cheyalæ' ægwdecho cuent lao Crisæn' che yoguæ'ælol de'en chonchon', chona' xte ga zelao saquæ'ada' par se'ejle'e beŋæ' che xtiže'ena'. Diozæn' nezene' de que chona' xšine'ena' do laža'a, na' leczæ zoa' lez de que le'e bahezelen. ¹² De'e yoblæ nia' de que bito cho'elao' cuina' sino che'enda' ænezele can' chona' niç yebeile na' güe'ele dižæ' len beŋæ' ca' çhæsæ'anelao' çhia' ye'ega'aclene' de que chona' xšin Diozæn' do laža'a. Beŋæ' ca' çhæsæ'anelao' çhia' chso'elao' cuinga'aque' por ni che šæ bi de'en bazjænsede', na' che seŋyan' zjæzoe' na' che no lao dia çhei gwsa'alje'. Na' bito bi nonæn len lega'aque' nac zjænaquæ yichjla'ažda'oga'aque'ena'. ¹³ Šæ chaquæle chac tonta'anæ' por ni che can' babena', legon xbab de que par be'elaogua'a Dioz nan' babena' bi de'en babena'. Na' šæ çhonle xbab zo ša'ocza yichjla'aždaogua'ana', legon xbab de que par chaquælena' le'ena' chona' bi de'en chona'. ¹⁴ Leçgualæ chaque Crisæn' çhecho, na' de'e na'anæ' bitobi chona' de'e bia'azalaža'a. Chona' con can' chene'ene' çhedæ' bsanlažæ' cuine' gwso'ote'ene' por ni che yoguæ' chio'o beŋač, na' de'e na'anæ' guaquæ æŋacho de que yoguæ'æcho gotcho. ¹⁵ Por ni che yoguæ' chio'o beŋačæn' Crisæn' bsanlažæ' cuine' gwso'ote'ene' par niç bitoch goncho con de'e bia'azalažæ'æcho sino goncho can' chene'e le', chio'o bade yelæ' mban zejlicane çhecho. Por ni che chio'on bsanlažæ' cuin Crisæn' gwso'ote'ene' na' leczæ por ni çhechon' bebane' ladjo beŋæ' guatæn'. ¹⁶ Catæ'an cuinæ' gonlilaža'a Crisæn' bena' xbab de que cui zaquæ'e, çhedæ' bena' xbab che' na' che yoguæ'æte beŋæ' de que zjæzaquæ'e segon nac zjænaquæ', na' nac chso'one', na' bi de'e de çega'aque'. Pero ŋa'a bitoch chona' xbabæn' ca' che Crisæn' o che nota'ætezæchlæ beŋæ'. ¹⁷ Chio'o bandil' ngodæ'æcho len Crisæn' Diozæn' babocobe' yichjla'ažda'ochon'. Na' bitoch chebeicho de'e ca' bebeicho antslæ,

na' lec̄ə bitoch choncho can' bencho antslə. Bazochō ca beṇə' cobə, na' banža' yelə' chzo yelə' chbez chechon'.

¹⁸ Ca de'en banaccho ca beṇə' cobə, goc ca' cheda' Diozən' bocobe' yichjla'ažda'ochon'. Ben Diozən' par bezochō binlō len le' ca de'en bnežw cuin Cristən' por ni checho. Na' Diozən' no'e chia' chaquələna' beṇə' par niç yesyə'anite'e binlō len le'. ¹⁹ Diozən' bsi'e xpeze ben Cristən' par niç notə'atezə beṇə' chso'onlilažə' le' chəsyə'anite'e binlō len Diozən', na' bitoch chone' cuent che de'e mal ca' bagwso'one'. Na' de'e na'anə' no'e Diozən' chia' chyixjue'ida' beṇə'chən' naquən' so'one' par yesyə'anite'e binlō len le'. ²⁰ Cristən' bsele'e nada' ca lgüe'e, na' Diozən' chone' par niç chneyoida' le'e ca cuinczə Cristən', le'e cuinə' gonlilažə'əlene', par yezole binlō len Diozən'. De'e na'anə' leyenitə' binlō len le'. ²¹ Cristən' bitobi de'e mal bene', pero par niç cui si'icho castigw che de'e mal chechon' de'en choncho, Diozən' bene' par niç Cristən' gwxaquə'əzi'e caczə nacho lele'en bene' de'e malən'. Na' laogüe de'en gwxaquə'əzi' Cristən' lgua'a chio'o, Diozən' banone' chio'o beṇə' güen can' naquə' cuine' chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

6

¹ Nada' chona' xšin Diozən' txen len le'. De'e na'anə' chneyoida' le'e legon can' chazlažə' Diozən' par niç gachbia' de que chaclenən le'e ca de'en chonlilažə'əle Diozən' ben' nzi'ilažə' le'e. ² Nyoj can' gwna Diozən':

Catə' bžin tyemp de'en bžia' bia' gona', bzenaga' chio'.

Na' catə' bžin ža bena'an, cana'achən' goquələna' le'.

Can' nyojən. Na' ža neža babžin tyempən' gwne' ca', la' ža neža zocze' par yebeje' le'e xni'a de'e malən' le'e cuinə' gonlilažə'əlene'.

³ Bitō chona' de'e əgwžon par niç beṇə' cui so'onlilažə'e Criston' niç ca' cui nono nelao' che xšin Diozən' de'en chona'. ⁴ Lgua'a de'e gona' ca', bitə'atezə de'e chona' chona'an ca chsa'acbe'i beṇə' de que chona' can' cheyalə' so'on beṇə' güen xšin Diozən'. Chgo'o chchejlaža'a catə' choso'ochi' choso'osaquə' beṇə' nada' na' catə' chzaquə'əzi' chzaquə'əyaša'a, na' catə' za'ac bichlə de'e mal len nada'. ⁵ Lec̄ə chgo'o chchejlaža'a catə' chjəti'a beṇə' chəsə'əyin nada', na' catə' chəsə'əyixjue' nada' ližya, na' catə' chəsə'əbiadi'e nada' chəsə'əne' de que naca' beṇə' mal, na' catə' chjxaquə'ada' por ni che yoguə'əloj de'en chona', na' catə' chžaglaogua' chbeja' yel bišgal, na' catə' chbil chdona'. Yoguə' de'e quinga chjti'a pero chgo'o chchejlaža'a. ⁶ Chona' ca chsa'acbe'i beṇə' de que chona' can' cheyalə' so'on beṇə' güen xšin Diozən'. Chlo'a de que bito bi de'e mal da' əchen yichjla'aždaogua'anə'. Chlo'a de que chejni'ida' can' chene'ene' goncho, napa' yelə' chxenlažə' len beṇə' yoblə, chona' güen len beṇə' yoblə, chona' can' na Spirit che Diozən', na' do laža'a chacda' che beṇə' yoblə. ⁷ Cho'a xtizə'ena' de'en naquə' de'e li, na' de'en baben Diozən' par niç naca' beṇə' güen laogüe'ena' de'e na'anə' chone' nada' yelə' guac che'ena' par chona' xšine'ena' na' par chdilaena' gwxiye'ena'. ⁸ Chona' ca chsa'acbe'i beṇə' de que chona' can' cheyalə' so'on beṇə' güen xšin Diozən' la'anə'əczə šə chso'elaogüe'e nada' o šə chəsə'əgue'ine' nada' na' la'anə'əczə šə chəsə'əne' güen chia' o šə chəsə'əne' mal chia'. Dižə' de'en cho'a naquən de'e li, la'anə'əczə nitə' beṇə' chəsə'əne' naca' beṇə' goxoayag. ⁹ Na' la'anə'əczə nitə' beṇə' chsa'acquene' bito bselə' Diozən' nada', le'e nezele de que Diozən' bsele'e nada' naca' apostol. Zan las chona' xbab gatca'anə', pero nembana'. Ca de'en chon Diozən' par chac chia' yoguə' de'e quinga chžaglaogua', chone' ca' par niç gaquə'cha' beṇə' güen, caguə' chone' par niç gata'anə'. ¹⁰ La'anə'əczə de'e zan de'e chac par

soa' trist, syempr chebeida' lo'o la'aždaogua'anə'. La'anə'əczə nga'an yaša'a, chona' ca beṇə' zan nite'e mbalaz. La'anə'əczə bito bi de chia', Diozən' choṇe' bitə'ətezə de'en chyažjda'.

¹¹ Con yoguə' dižə' de'en ɲezda' na' de'en naquə' güen babi'an len le'e beṇə' Corinto de'en chachgüeida' chele. ¹² Na' ca naquən' cui zole binlo len nada', naquən' por ni che de'en cuitec chaquale chia', caguə' de'en cui chacda' chele. ¹³ Chatə'əyoichgüeida' le'e can' chatə'əyoida' no xi'ina' lesə' legaue' chia' can' chachgüeida' chele.

Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'aždao' beṇə' chso'onlilažə' le'

¹⁴ Bito cheyalə' əgwcodə' ljuežjcho len beṇə' cui chso'onlilažə' Cristən'. Ben' zda licha bito gaquə' gone' txen len ben' chon de'e mal. Na' ben' yo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'aždaogüe'enə' bito naquə' yichjla'aždaogüe'en tozə' len yichjla'aždao' ben' cui yo'o be'eni' che Diozən'. ¹⁵ Cristən' bito chac gone' txen len de'e gwxiye'enə'. Na' ben' chonlilažə' Cristən' bito cheyalə' gaque' txen len ben' cui chonlilažə' Cristən'. ¹⁶ Na' chio'o cho'ela'ocho Dioz ben' zo zejlicane bito gaquə' goncho txen len bitə'ətezə' de'en naquə' che lgua'a lsaquə' de'en chse'ejni'alažə' beṇə', chedə' Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' ca beṇə' zo liže'. Chac can' gwna Diozən': Soa' len lega'aque' na' talenga'aca'ane'.

Gaca' ben' so'elaogüe'e, na' lega'aque' əsa'aque' xi'ina'.

¹⁷ De'e na'anə' cheyalə' goncho can' gwna Xancho Diozən':

Le'e yechoj entr beṇə' ca' cui chso'elao' nada' na' bitoch gonle txen len lega'aque'.

Bitoch gonle de'e malən'.

Legon par niç yebeida' le'e.

¹⁸ Na' nada' gaca' Xale na' le'e gacle xi'ina'.

Can' na' Dioz ben' napə' le'ezelaogüe yelə' guac xennə'.

7

¹ Beṇə' bišə'ədaogua'a, ɲezecho gon Diozən' len chio'o can' na lyebe quinga de'en babi'a dižə' çhei. De'e na'anə' cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho bitə'ətezə' de'e mal na' bitə'ətezə' xbab mal de'en choncho, par niç cui bi de'e mal ta' əchen cuerp chechon' o yichjla'ažda'ochon'. Na' ca de'en napcho Diozən' respet, cheyalə' gwzenaguəchcho che' par niç yichjla'ažda'ochon' šejəch gaquachən xi'ilaza'.

Beṇə' Corinto ca' gosə'əbejyichje' de'e malən'

² Na' chɲeyoida' le'e, legaue' chia' can' chacda' chele. Ni to beṇə' cui bi bi chonda'ane'. Bito bi bi chona' par əgwxiñjən yichjla'aždao' beṇə' yoblə. Bito chxəoyaga' beṇə'. ³ La'anə'əczə' balle nale de que chona' ca', bito chdila' le'e. Bagwnia'acza' antslə' lechguale chacda' chele. Chacda' chele na'a mbana' na' leczə' xte ža yelə' gota' ne'e gwaquəczəda' chele. ⁴ Lechguale chebeida' le'e na' zoa' segor gonle can' chene'e Diozən'. Babeyacxenlaža'a de'en bla' rson ca güenə' chonle, na' zochgua' mbalaz, la'anə'əczə' de'e zan de'e chyi' chzaca'a.

⁵ Catə' bežina' Masedonian' de'e li bito gots' latjə' yezi'ilaža'a. Do tyempte boso'ochi' boso'osaquə' beṇə' ca' nada', na' bžeba' lo'o yichjla'aždaogua'anə' godca' nac gonle. ⁶ Pero Diozən' syempr cheyonxenlaže'e beṇə' nitə' trist. Le' beyonxenlaže'e nada' de'en bela' Titonə'. ⁷ Beyacxenlaža'a caguə' de'en bele'e na'azən' sino por ni che rson de'en zeno'enə' de que bebeichgüeine' can' chonle. Be'e dižə' de que zelažə'əchguale yida' de'e yoblə delana'a le'e.

Na' leczə ne' de que chegüi'inchgüeile lo'o yichjla'ažda'olen' ca naquə de'e mal de'en benlen' na' chi' yichjle gonle can' gwnia' le'e. Na' bebeichgüeida' de'en bele'enə' pero mazachlə bebeida' dižə' de'en be'e chele.

8-9 Chache'ida' tristən' bzoa' le'e ca de'en gwnia' le'e le'e cartən'. Gwdechlə beyejda' ca naquən' bzoa' le'e tristən', pero na'a bitoch cheyejda' chedə' šložzan' gwzole trist. Caguə chebeidan' bosgüi'inda' yichjla'ažda'olen'. Con chebeida' de que lao zole chegüi'inlažə'əle lo'o yichjla'ažda'olena' bedinjle de'e mal chele de'en benle. Na' chebei Diozən' de que bedinjlen. Can' naquən bitobi de'e mal benən len le'e de'en bzoja' le'e cartən', sino goclenən le'e. 10 Chebei Diozən' catə' notə'ətezə beṇə' zo trist chedinjene' che de'e malən' babene', na' Diozən' chezi'ixene' che ben' chedinje xtole'enə' par nich cui yeyeje' lao yi' gabilən'. Na' šə babedinjecho xtole'əcho ca' cuat socho trist de'en bedinjchon. Beṇə' zan ža' yežlyo nga bito chesyə'ədinjene' xtole'əga'aque'enə' catə' nite'e trist, na' de'e na'anə' gwžin ža žjəya'aque' lao yi' gabilən'. 11 Chebei Diozən' can' bedinjle xtole'əlen' catə'an gwzole trist. Na' de'en gwzole trist, lechgualə gone'ele benle can' chene'e Diozən' gonle, na' lechgualə gone'ele nežda' de que bito benle txen len ben' ben de'e malən', na' bžə'ale por ni che de'e malən' ben be'enə', na' bžəble chaquele šə yida' yedeyena' le'e castigw. Lechgualə gone'ele gonle ca yebeida'. Lechgualə gwche' yichjle gonle can' na Diozən'. Na' leczə de'en gwzole trist benən par nich bnežjwle castigw che ben' ben de'e malən'. Na' lao yoguə'əlol de'e quinga bagoc, naquən clar de que bitoch bi xtole'əle de. 12 Bitə bzoja' le'e parzə nich ben' ben de'e malən' si'e castigw, ni que nacho parzə nich ben' goquə de'e mal chei yeyacxenlažə'e. Leczə bzoja' le'e par nich lao Diozən' gocbe'ile de que ne'e chaquele chia' na' ne'e chene'ele gonle can' nia'anə'. 13 Na' babeyacxenlažə'a de'en bzenagle chia'.

Na' bebeichgüeida' chedə' benle ca bebei Titonə'. Yoguə'əle benle ca zoe' mbalaz. 14 Be'elaogua' le'e catə' bi'a dižə' len Titonə' na' benle can' goža' Titon' gonle. De'e na'anə' bito chacda' tola. Yoguə'əlol de'en bagwnia' le'e babi'a dižə' li, na' leczə catə'an bi'a dižə' len Titonə' be'elaogua' le'e benle par nich nachia' bi'a dižə' li. 15 Na' chaquəchene' chele chedə' chone' xbab can' yoguə' le'e bzenagle che' na' chone' xbab can' gwche'echgua yichjle par benle can' gože' le'e. 16 Na' chebeida' zoa' segor gonle yoguə'əlol can' cheyalə' gonle.

8

Bešə'əzanene' de'en gotə' chega'aque' par gwsa'aclene' beṇə' yoblə

1 Beṇə' bišə', chene'eto' ənezele can' bagoclen Diozən' tcuen tcuen beṇə' ca' chəsə'ədope chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' gan' mbane Masedonian'. 2 Lao yeļə' yašə' yeļə' zi' chega'aque'enə' bagoclen Diozən' lega'aque' par nite'e mbalaz. Na' la'aṇə'əczə bazjənaquəchgüe' beṇə' yašə', besyə'əbeine' bosə'ənežjue' de'en besə'əyažje beṇə' chso'elao' Cristən' Jodean'. 3 Nežda' na' cho'a dižə' de que to toe' bosə'ənežjochgüe' de'e besə'əyažje beṇə' ca' la'aṇə'əczə cui bi gotə' par cuinga'aque', na' con xbab chega'aque'enə' gwso'one' ca'. 4 Gosə'əneyoine' nada' gua'a latjə yoso'ənežjue' mech par əsa'aclene' beṇə' Jodea ca' bagwlej Diozən' par zjanaque' lažə' ne'enə'. 5 Na' gwso'onche' mazachlə can' bena' xbab so'one' de'en gwso'on cuinga'aque' lažə' na' Xancho Cristən' na' lažə' na'anə' chedə' gwsa'acbe'ine' can' chene'e Diozən' so'one'. Na' leczə bosə'ənežjue' mechən'. 6 Nezecho de que Titon' bide' gan' zole na' btipe' lažə'əle par btoble mechən'. Na' catə' gwnežda' de'en gwso'on beṇə' Masedonia ca', gotə'əyoida' Titonə' yeyede' yeto gan'

zolen' par niçh gaquälene' le'e yeyož ägwtooble mechän'. ⁷ Güenchguan' chonle ca de'en lechguale chonlilaža'äle Cristän', na' cho'echguale xtiže'ena', na' de'e zan de'e chejni'ile che Diozän', na' chonle xšine'ena' do yichj do lažä'äle, na' chacchgüeile cheto'. Na' de'e na'ana' chneyoida' le'e gonšgacze güen ägwtooble de'e scha'o par ägwnežjwle beṇä' Jodea ca'.

⁸ Bito chona' mendad ägwnežjwle mechän', con babi'a dižä' len le'e can' boso'onežjo beṇä' mech. Na' šä gonle can' gwso'on lega'aque' gwlo'ele de que do lažä'älen' chaquele che Diozän'. ⁹ Nezele de que Xancho Jesocristän' nape' yelä' gwnabia' na' yelä' bala'aṇ xen. Pero de'en nži'ilaže'e chio'o bzanene' gwlejšyichje' yelä' gwnabia' na' yelä' bala'aṇ che'ena' par niçh bedäyene' ca si'icho yelä' bala'aṇ xen.

¹⁰ Godgüize gone'ele gaquälentle beṇä' yašä' ca' na' gwzolaob tooble mechän'. Na' na'a chnia' le'e de que naquän güen yeyož ägwtooben. ¹¹ Na' gwnežjwle de'en de chele xte ga zelao saque'ele par niçh yeyož gonle can' gone'ele gonle.

¹² Šä to beṇä' chene'ene' ägwnežjue' to de'e ägwnežjue', gobeicze Diozän' can' gone'ena' la'ana'eczä latä'azä de'en gaquä ägwnežjue', pero na' šä cui bi de che' bito äṇa Diozän' cheyalä' ägwnežjue' de'e cui de che'.

¹³ Bito nia' de que gonle ca cuich bi bi yega'aṇ chele na' gatä' che beṇä' yoblä.

¹⁴ Con che'enda' gatä' de'e chyažje yoguä'äle. Na'a de che le'e, na' cheyalä' gaquälentle lega'aque' chäsä'äyazjene' na'a. Chexa šä gwžin tyemp catä' gatä' che lega'aque' na' le'e äyazjele, lega'aque' cheyalä' sa'aclene' le'e par niçh gatä' de'e chyažje yoguä'äle. ¹⁵ Nach gaquä can' nyoj Xtižä' Diozän', nan: "Ben' betobä de'e scha'o bito gotä'äch mazachlä ca de'en byažjene', na' ben' betobä lata' da'ozän' gotä' che' de'en byažjene'."

Titon' na' beṇä' lježje' ca'

¹⁶ Choxcwlen Diozän' bene' par niçh Titonä' che'enchgüeine' gaquälene' le'e ca'aczän' che'enda' nada' gaquälena' le'e. ¹⁷ Catä' gotä'äyoida'ane' yeyede' gan' zolen' par gaquälene' le'e, le' gwne' ya'o, caguä de'en gotä'äyoida'ane' na'azä sino de'en bache'enchgüeiczene' yeyede' gan' zolen' par gaquälene' le'e.

¹⁸ Chselä'a yeto beṇä' bišä'ächo len Titonä'. Na' tcuen tcuen beṇä' ca' chäsä'ädopä chäsä'äžag chso'elaogüe'e Jesocristän' chso'e dižä' güen che beṇä' bišä'ächonä' catequan' choche chzejni'ine' beṇä' ca naquä dižä' güen dižä' cobä che Jesocristän'. ¹⁹ Nachän' bagosä'äbeje'ene' par sa'alene' nada' catä' žjəyesana' mechän' de'en chtobcho par gaquälentle beṇä' bišä'ächo yašä' ca' nita' Jodean'. Chtobchon par niçh Xancho Diozän' chzi'e yelä' bala'aṇ na' par niçh nla'alao de que chene'echo gaquälentle beṇä' chyažj chchine. ²⁰⁻²¹ Yo'o yichja' gona' de'en naquä güen lao Xancho Diozän' na' lao beṇächän'. De'e na'ana' le' sa'alene' nada' par niçh notono äṇa de que bito chona' can' cheyalä' gona' len mech xen de'en goxa'ana'.

²² Na' leczä len Titon' chselä'äto' yeto beṇä' bišä'ächo. Zan las bable'ito' de que do yichj do laže'e chone' xšin Diozän'. Nezene' de que le'e lechguale chene'ele gonle can' cheyalä' gonle, na' de'e na'ana' banachguan yide' gan' zolen' par gaquälene' le'e. ²³ Šä no ṇabe le'e bixchen' za' Titon' na' beṇä' bišä'ächo ca' yechopä, leye'ega'aque' de que Titon' chone' t xen len nada' chonto' xšin Diozän' par chaçlent' le'e. Na' beṇä' ca' yechopä ža, tcuen tcuen beṇä' ca' chäsä'ädopä chäsä'äžag chso'elaogüe'e Cristän' chäsä'äsele' lega'aque' par sa'aclene' le'e, na' chso'one' ca chzi' Cristän' yelä' bala'aṇ. ²⁴ Na'a ža chneyoida' le'e legon güen len lega'aque' par niçh yesa'äneze tcuen tcuen beṇä'

ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' de que chaquele che Diozən'. Na' legon par ničh la'alaon de que dižə' lin' gwnia' catə'an be'elaogua'a le'e.

9

Boso'otobe' mech par gwsa'aclene' beņə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Jodean'

¹ Bito chonən byen gwzoja' le'e de que cheyalə' əgwnežjwle mech par gaquälənle beņə' Jodea ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə', ² chedə' nežda' de que le'e chene'ele gaquälenga'aclene'. Cho'elaogua'a le'e cho'a dižə' len beņə' Masedonia ca' chapəga'aca'ane' de que le'e beņə' Acaya gone'ele gaquälənle beņə' yašə' ca' godgüize na' gwzolao btoble mechən'. Na' de'en beņle ca' do yichj do lažə'äle leczə zan beņə' Masedonian' chse'enene' sa'aclene' lega'aque'. ³ Na' ŋa'a chselə'a beņə' bišə'əcho ca' gan' zolen' na' sa'aclene' le'e yeyož əgwtohlen par ničh ca' sole probnid əgwnežjwlen. Che'enda' la'alaon de que dižə' lin' bi'a be'elaogua'a le'e de que gaquälənle beņə' yašə' ca'. ⁴ Čhexa šə' əsa'acle to čhopə beņə' Masedonian' catə' yeyeda' gan' zolen'? Šə bito ne'e yeyož əgwtohle mechən' catə' yeyeda', gaquada' zto' de'en gožəga'aca'ane' ca' güennə' gonle na' leczə le'e gaquale zto' de'en cui beņle complir de'en gwzolao beņle. ⁵ De'e na'anə' zencuialaogua' beņə' bišə'əcho ca' šonə zeya'aque' gan' nitə'alenə' chedə' chacda' chonən byen sa'aclene' le'e yeyož əgwtohle mech de'en beņle lyebe əgwtohle par gaquälənle beņə' yašə' ca'. Legwtobən antslə cuiņə' yeyeda' par ničh baden catə' yeyeda', na' gachia' de que gonlen do yichj do lažə'äle caguə gonlen la fuers.

⁶ Ben' chaz lata'əzə, lata'əzə chelape', na' ben' chaz de'e scha'o, de'e scha'o chelape'. Ca'acczan' chac len chio'o, šə zanecho de'e scha'o par gaquäləncho beņə', nachən' socho mbalaz juisy. ⁷ To tole cheyalə' əgwnežjwle ja'aquə'ətə' de'e yebeile əgwnežjwle chedə' lechgualə chebei Diozən' ben' chebeine' chnežjue' de'e chnežjue' par xšin Diozən'. Bito cheyalə' əgwnežjwcho de'e əgwnežjwcho la fuers sino əgwnežjwchon do lažə'əcho. ⁸ Diozən' nape' yelə' guac par chaclenchgüe' chio'o len bitə'ətezə de'e chyažjecho. Na' chac gone' ca' gatə' yoguə'ələl de'e chyažjecho do tyempte par ničh gaquə əgwnežjwcho bi de'e chyažje beņə' yoblə na' goncho bichlə de'en naquə güen. ⁹ Nyoj Xtizə' Diozən' can' ben to beņə' nan:

Bagoclene' beņə' zan, bnežjue' de'e besə'əyazje beņə' yašə'.

Na' cuat ganlažə' Diozən' de'e güennə' de'en ben be'enə'.

¹⁰ Diozən' chone' par ničh chatə' no xoa' biņ na' bitə'ətezəchlə de'en chazcho, na' le'enə' chone' par ničh chatə' de'e che'ej de'e chaocho. Le'egatezə ca' le'enə' gone' ca' gatə' bichlə de'e chyažjecho na' gone ca' cha'o xenchən par ničh šejəch goncho de'e güennə'. ¹¹ Na' bitə'ətezə de'en chac chele Diozən' chone' par ničh chebeile chnežjwle de'e scha'o de'e chəsə'əyazje beņə' yoblə na' catə' neto' žjənežjoto' beņə' yašə' ca' de'en babtoble, nach əso'e yelə' choxcwlen che Diozən'. ¹² Na' catə' chio'o chnežjwcho de'e chəsə'əyazje yeziquə'əchlə beņə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' chaclenga'acchone' par ničh chatə' de'en chəsə'əyazjene', na' leczə ca' choncho par ničh beņə' ca' chaclencho chso'echgüe' yelə' choxcwlen che Diozən'. ¹³ Na' catə' yeyož əgwtohle de'e scha'o de'en əgwnežjwcho beņə' yašə' ca' əgwlo'en de que do yichj do lažə'äle chzenagle che dižə' güen dižə' cobə che Cristən'. Na' catə' beņə' yašə' ca' yesə'əzi'e de'en əgwnežjwle lega'aque' nach əso'elaogüe'e Diozən' can' chselə'äle de'e scha'o mech de'e gaquälənən lega'aque' na' əso'elaogüe'e

Diozən' can' chaclenle notə'ətezəchlə beṇə' chso'elao' Cristən'. ¹⁴ Na' so'one' orasyon par yesə'əṇabe' yelə' chaclen che Diozən' par le'e na' əsa'aquene' chele yesyə'əbeine' can' bagocwlenchgua Diozən' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'azda'olen' par niçh chnežjwle de'en chəsə'əyazje beṇə' yoblə. ¹⁵ Choçwlen Diozən' ca naquə goclen xen de'en bene' len chio'o beṇəçh cata'ən bsele'e Xi'ine'enə' por ni checho. Bito de dižə' de'e güe'echo catec zaquə'ən de'en bsele'ene'.

10

Yelə' chnabia' che Pabən' de'en naque' apostol

¹ Na' ca naca' nada' Pab de yeto de'e ṇia' le'e can' gonle. Chəsə'əna beṇə' de que nada' chžeba' par bi gona' o par bi ṇia' le'e catə'ən zoa' len le'e na' con cata' zoa' zita' chzoja' le'e ca beṇə' cui chžeb. Bito naquan ca' sino chona' len le'e can' bentezə ben Cristən' len beṇə' lao yelə' chxenlažə' che'enə' na' yelə' beṇə' gaçjwlažə' che'enə'. ² De'e na'anə' chṇeyoida' le'e legon ca cui gonən byen tilə' le'e catə'ən yida'. Bangüia' tilə' beṇə' ca' chəsə'əne' chona' con can' na xbab chia'anə'. ³ La'anə'əczə naca' beṇəçh bito chona' con can' na xbab chia'anə' ca de'en chonchgua' xte ga zelao saquə'əda' par niçh beṇə' yoblə yoso'ozenague' che Cristən'. ⁴ Nezda' de que bitə'ətezə de'en chac chon cuinza' bito chaclenən nada' par gona' ca yoso'ozenag beṇə' che Cristən'. Pero Diozən' chaclene' nada' par chzoa' ca'alə bi de'en chžon par niçh beṇə' yoso'ozenague' che Cristən'. ⁵ Na' len yelə' chnabia' che' de'en babene' nada', chona' ca chəsə'əzexjwyichj beṇə' lao Cristən' par choso'ozenague' che' na' chso'one' xbab güen can' chene'e Cristən'. Chona' ca cuich chso'on cuinga'aque' xen sino chəsə'əbejyichje' bitə'ətezə de'en chžon par se'ejle'e dižə' li che Diozən'. ⁶ Chbeza' par niçh yogua' le'e gwzenagle che Cristən' do yichj do lažə'əle, pero na' notə'ətezle sə cui gwzenagle, zoa' dispuest par gona' le'e castigw.

⁷ Legon xbab sə de'en chəsə'əna beṇə' naquən de'e li. Nitə' beṇə' chəsə'əne' zjəneze' bsele' Cristən' lega'aque'. Beṇə' ca' cheyalə' so'one' xbab de que lecza Cristən' bsele'e nada'. ⁸ Žalə' güe'echa' dižə' mazəchlə can' babi'an antslə ənia' de que Cristən' bsele'e nada' na' beṇə' yelə' chnabia' par bi de'en chona', guatə'əbia' de que cho'a dižə' li. Xancho Cristən' bsele'e nada' na' beṇə' nada' yelə' chnabia' par niçh gaquə'əlena' le'e, caguə par gona' ca cuejyichjle cuich gonlilažə'əlene'enə'. ⁹ Echnia' ca' par niçh cui gonle xbab de que chzoja' cart quinga par əgwšeba' le'enə'. ¹⁰ Beṇə' ca' chəsə'ənelao' chia' chəsə'əne' de que cart ca' chzoja' zjənaquan de'e žialao. Na' chəsə'əne' bito chžeba' bi ənia' le'e le'e cartən' pero bito cheyaxjda' par bi gona' cata' zoa' len le'e na' de que xtižə'anə' bito bi zaquə'ən. ¹¹ Beṇə' ca' chəsə'ənelao' chia' cheyalə' yesə'əneze' de que can' ṇia' le'e cart ca' de'en chzoja' le'e catə' zoa' zita', lecza can' əṇia' na' lecza can' gona' catə'ən soa' len le'e.

¹² Bito che'enda' gonleṇəda' beṇə' ca' chso'elao' cuinga'aque'. Beṇə' ca' chsa'aquene' de que chso'onyanə'e can' cheyalə' so'one' na' chsa'aquene' de que güenchguan' choso'osed choso'olo'ine' chedə' tozə can' choso'osed choso'olo'i yogue'e, len bito bi zaquə' de'en chso'one' xbabən' ca'. ¹³ Nada' bito güe'elao' cuina' əṇia' de que bena' bi de'e güen sə cui bena'an cuina'. Con gua'a dižə' che de'en babena' gan' babselə' Diozən' nada', na' nezda' de que lenczə gan' zole na'anə' bsele'e nada'. ¹⁴ Na' ca naca' nada' babida' be'elena' le'e xtižə' Diozən' catə'ən cui nonə' güe'elene'en le'e, de'e na'anə' naquəczən əṇia' le'e can' cheyalə' gonle. ¹⁵ Bito cho'a dižə' che xšin Diozən' de'en ben

benə' yoblə ga cui bsələ' Diozən' nada' par çixjui'a xtiže'ena'. Nada' zoa' lez de que le'e gonlilažə'əchle Cristən' na' catə' cuich chyažjele əgğüia əgwyə' le'e, nach ša'acha' ga yoblə gan' əselə' Diozən' nada' par çixjui'a xtiže'ena'. ¹⁶ Na' çixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Cristən' ga yoblə gan' cui no ne'e çixjue'en. Na' gua'a dižə' che xšin Diozən' de'en baben cuina' lguə'a güe'elao' cuina' che de'en baben benə' yoblə.

¹⁷ Bito cheyalə' güe'elao' cuincho sino cheyalə' güe'ela'ocho Xancho Diozən'. ¹⁸ La'anə'əczə šə əna to benə' de que chone' güen, caguə de'e na' šejle'echo de que le güenə' chone'. Pero šə Diozən' güe'elaogüe'ene' nachən' nezecho be'enə' chone' güen.

11

Pabən' na' benə' ca' gwso'on cuinga'aque' ca apostol

¹ Žalə'ašga əgwzenagle yeto çopə dižə' de'en ənia' le'e la'anə'əczə šə gaquele bito bi zjəzaquə'an. Legwzenag žlac ənia'an. ² Nada' bzejni'ida' le'e xtižə' Cristən' na' de'e na'anə' che'enchgüeida' gaquele che tozə Cristən' ca to no'ol güego' naplažə' cuine' na' chaquene' che tozə ben' si' le'. Ca'aczən' chene'e Diozən' gaquele che Cristən'. ³ Chxožda' yesə'əxoayag benə' le'e par niç cuich gonlilažə'əle Cristən' do lažə'əle na' cuich gaquele che tozə le', can' bxoayag belən' de'e no'olə nechən' ben' gwle Eb yelə' bia bib çebən'. ⁴ ¿Egüenchguan' chonle ža? Babla'ac benə' gan' zolen' choso'ozejni'ine' le'e che Jeso'osən' nža'alə can' babzejni'ida' le'e. De'en choso'ozejni'ine'en zdan clelə len dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en bagwyejle'ele çei. Pero le'e bito chaquele zdebə chzenagle çega'aque'. ⁵ Malən' chonle banonle benə' ca' ca apostol chele na' chonga'aclene' xen. ¿Ecabi lecə zaca'a nada' can' zjəzaquə'ena'?

⁶ La'anə'əczə cui chac cho'a dižə' güenchgua, çejni'ida' de'en cho'a dižə' çei. Bable'iczele yoguə'əte de'en babena' na' nezczele de que çejni'ida' xtižə' Diozən' de'en cho'elena' le'e.

⁷ ¿Echaquele malən' bena' cui bi laxjua' gwxi'a catə'an be'elena' le'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'? Nada' ben' cuina' ca to benə' cui bi zaquə' de'en cui bi laxjua' gwxi'a parzə niç bena' ca zole mbalaz. ⁸ ¿Egwñacho malən' bena' gwxi'a mech de'en gwso'on benə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' ga yoblə? Gwxi'a par niç be'elena' le'e xtižə' Diozən' sin cui benle nada' mantener. ⁹ Catə' gwzoo' len le'e la'anə' cui gotə' de'en byəzjda', bito gwñabda'an le'e. Benə' bišə'əcho ca' zeya'ac Masedonian' lega'acle' gwso'one' de'en cui gotə' çhia'. Na' gwdapa' ciudad cui bi zed benda' le'e par gonle nada' mantener, na' batə'ətezəchlə bitoczə bi bi zed gonda' le'e. ¹⁰ Can' nezdə' chaclen Cristən' nada' par cho'a dižə' li, ca'aczən' nezdə' de que cuat gonda' le'e zed par gonle nada' mantener. Chebeida' guaquə' nia' de que bito bi gan' chona' de'en chyxjui'a xtižə' Diozən' len le'e o len benə' ža' gatə'ətezəchlə gan' mbane Acayan'. ¹¹ Caguə de'en cui chacda' çhelen' cui gonczəda' le'e zed gonle nada' mantenerən'. Diozən' nezene' chacda' chele.

¹² Goncha' can' chonczə' cui bi laxjua' chzi'a par niç benə' ca' chəsə'əna cui naca' apostol cuich yesə'əželene' bi yesə'əne' çhia'. ¹³ Lega'aque' chse'enene' goncho xbab de que zjənaque' apostol, pero bito zjənaque'. Choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə' na' chəsə'əxoayague' par niç chaquele de que Crist nan' əbselə'e' lega'aque'. ¹⁴ Bito yebanecho de'en chəsə'əxoayague', çhedə' la' ca'aczən' chxoayag gwxiye'en chio'o par niç chaquecho de que de'en chene'en goncho naquən to de'e güen. ¹⁵ Na' de'en chon gwxiye'ena' ca',

beṇə' ca' choso'ozenag chei leczə choso'oxoayague' par niç gaquele de que choso'ozejni'ine' beṇə' de'en naquə de'e güen. Gwžin ža gon Diozən' par niç gata' castigw çhega'aque' segon de'e mal de'en chso'one'ena'.

De'en gwdi' gwxaquə' Pabən' de'en naque' apostol

¹⁶ De'e yoblə əchnia', bito gaquele de que chona' xbab de'e cui bi zaquə'. Le'e chzenagle che beṇə' ca' de'e liczə chso'on xbab de'e cui bi bi zaquə'. Ca'aczə legwzenag chia' žlac gonlebəda' lega'aque' gua'a to chopə dižə' che de'e güenna' de'en chona'. ¹⁷ Gua'a dižə'an ca' la'ana'əczə nezdə' Cristən' bito be'e dižə'an ca'. Gona' ca' beṇə' chon xbab de'e cui zaque'e. ¹⁸ Beṇə' zan chso'e dižə' de que zjənaque' beṇə' güen por ni che can' zjənaque', o por ni che šə bi de'en bagwso'one' o bi de'en bagoc çhega'aque'. Ca'aczən' nada' gua'a dižə' che cuina' chedə' zjəde de'en nac ca' de'e gua'a dižə' chei. ¹⁹ De'e tant non cuinle beṇə' sin' de'e na'aljan' chebeile chzenagle che beṇə' ca' chso'on xbab de'e cui bi zaque'e. ²⁰ De'en chzenagle çhega'aque' bazjənzoe' le'e xni'aga'aque'ena' ca' esclabos çhega'aque' Choso'oxoayague' le'e par niç chnezjwle lega'aque' bi de'en de chele na' par niç chontezle bin' chəsə'ane'. Chso'elao' cuinga'aque' na' chəsə'əbaže'e le'e par niç chzenagle çhega'aque', na' le'e chebeile chonle can' chəsə'ane'ena'. ²¹ Gobeichljeile žalə' chonda' le'e can' chso'on lega'aque'ena'.

Leczə gwaquəczə gua'a dižə' par əgwlo'ida' le'e de que naca' beṇə' blao can' chso'on beṇə' ca', la'ana'əczə šə gaquele de que bito bi zaquə'an. ²² Chso'elao' cuinga'aque' de que gwsa'aljəlene' beṇə' chso'e dižə' ebreo. Leczə ca' nada' goljələna' beṇə' chso'e dižə' ebreo. Chso'elao' cuinga'aque' de que zjənaque' beṇə' Izrael. Pero leczə beṇə' Izrael nada'. Chso'elao' cuinga'aque' de que zjənaque' xi'in dia che de'e Abraanna'. Pero leczə xi'in dia che de'e Abraam na' nada'. ²³ Chəsə'ane' de que Crist nan' bsele'e lega'aque' par chso'one' xšime'ena'. Leczə len' əbsele'e nada'. Na' güe'ela'och cuina' can' chso'elao' cuin lega'aque' nia' can' bagoc chia'. Lechgualə babena' xšin Diozən' mazəchlə ca' lega'aque'. Na' zan las bagota'a ližya por ni che de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən', na' leczə zan las bagosə'əyin jostis ca' nada'. Na' zan las babelazə cui gota' por ni che de'e ca' bagoc chia'. ²⁴ Gueya' las gosə'əyin beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' nada' yid sot tğualjechoa las. ²⁵ Šon las beṇə' jostis ca' gosə'əyine' nada' xis. Na' yetlas bosozitə' beṇə' nada' yej xte yelatə'əzə cui gwso'ote' nada'. Na' lao zya'a yež oži' to lo'o barcw, leczə šon las boçijn' nisdə'on barcon' na' cane bžina' yo biž. Na' lao šon lasan' beyinjənnə' tši'i' gwxoə lao nisdə'ona' tža tyel to lao yag. ²⁶ Na' lao gwya'a jətxijui'a xtižə' Cristən' zan las bela' cui gota' o so'ot beṇə' nada'. Zan las goc zdebə' tia' yao ca', zo catə' goca' lao na' beṇə' bguan, na' zo catə' beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' gwse'enene' so'ote' nada', na' leczə zo catə' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwse'enene' so'ote' nada'. Na' yelatə'əzə cui gota' do syodan' na' do ga cui no beṇə' ža'. Na' bašə gata' lao nisdə'ona'. Na' do tyemp chxožda' cuiayi' xšin Diozən' por ni che beṇə' ca' chsa'aš chəsə'ane' de que zjələne' chio'o pero caguə do lažə'əga'aque'ena'. ²⁷ Na' lao bena' xšin Diozən' zan las jxaquə'əchgüeida' na' zan las bguo'o bçheja' cui gwtasa'. Nombi'a yelə' chbil chdon chedə' zan las cui gotə' de'e ye'ej gaogua'. Na' zan las beyaga' cui gotə' xa' de'e byažjda'.

²⁸ Na' de'e zanch de'e chyi' chzaca'a de'en cui cho'a dižə' chei. Pero mazachlə chyi' chzaca'a, de'en chi'ichgua' yichja' yoguə' ža' nac chac che le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' to to yež. ²⁹ Na' notə'ətezle catə' cui choile par gonyanə'əle can' chene'e Diozən', chzochgua' trist ca'aczə ənacho

nada'an cui chona'an. Le'egatezə ca' catə' beŋə' chəsə'əxope' le'e par chonle de'e mal, lechguale de'e chacda' de'en che'enchgüeida' yebeja' le'e lao de'e malən'. ³⁰ Chacda' chyažjele gua'a dižə' che cuina', na' de'e na'anə' güe'ešaza' dižə' che de'e ca' chəsə'əlo'e can' chac falt' fuers balor chia', na' can' bito zaca'a bi gona' žalə' cui zo Diozən' len nada'. ³¹ Dioz ben' cheyalə' güe'ela'ocho zejlicaŋe ŋeczene' cho'a dižə' li. Len' naque' Xa Xancho Jesocristən' na' Xancho Jesocristən' leczə' cho'elaogüe'e le'. ³² Na' catə'an gwzoa' Damascon' ben' goquə' gubernador žlac gwnabia' Rei Aretas bnite'e beŋə' gwsa'apə' cho'a puert de'en zo le'e ze'e de'en nyechj syodan' par yesə'əzene' nada' catə' yechoja'. ³³ Pero beŋə' bišə'əcho ca' gosə'əgüe'e nada' to lo'o žomə' soa na' bosyo'oletje' nada' le'e ze'e che syodan' cho'a to bentan' par nič' ca' cui gwsa'acbe'ine' par yesə'əzene' nada'.

12

Pabən' be'e dižə' che de'en ble'ida'ogüe'ene' na' de'en bzejni'i Jesocristən' le'

¹ Chonən byen gua'a dižə' che cuina' la'anə'əczə' cui gaquälənən nada'. Na' gua'a dižə' che balə' de'en bable'idaogüe'eda' na' che balə' de'en babzejni'i Xancho Jesocristən' nada'. ²⁻³ Goc žda' iz ben Diozən' par nič' gwya'a yoban' na' ŋezda' bžina' gan' zo'enə', na' bachonlilaža'a Cristən' ca orən'. Pero bito gočbe'ida' šə' gwya'a do cuerp chia' o šə' cui. Dioz na'azən' ŋezene' naquən' goquə'. ⁴ Con ŋezda' de que bžina' mer gan' zo Diozən' na' benda' chsoe' beŋə' ca' ža' na' dižə' de'e cui chsa'ac beŋə'əčan' yežlyo nga na' naquən dižə' de'en cui de lənsə' əgwzejni'ida' beŋə'. ⁵ Žalə' nan chia' güe'elao' cuina' güe'elao' cuina' de'en baben Diozən' len nada'. Pero con gua'a dižə' che de'e ca' choso'olo'e' can' bito zaca'a bi gona' žalə' cui zo Diozən' len nada'. ⁶ Žalə' gua'a dižə' ca mban' baben Diozən' len nada' catə'an gwya'a yoban' naquən dižə' li, pero so'onlja beŋə' xbab de que naquə'cha' beŋə' zaque'e mazə'chlə' can' naca'. Bito gue'echa' dižə' che de'enə' chedə' la' che'enda' yogua' beŋə' so'one' xbab chia' segon bin' chəsə'əle'ine' chona' na' segon can' chyixju'i'a xtižə' Diozən'.

⁷ Diozən' bito chene'ene' gon cuina' xen por ni che de'e ca' ble'idaogüe'eda' na' de'e ca' bzejni'ine' nada' de'e cuiŋə' se'en yesə'əle'i yeziquə'əchlə' beŋə'. De'e na'anə' bene' par nič' chžaglaogua' len to de'en chac che cuerp chia' nga. De'en chžaglaogua' len len gwxaquə'əleben caczə' ga cha'a to yešə'. Na' lechguale chon gwxiye'en ca gaquəda' tolə' de'en chac chia' ca'. Dioz nan' chone' par nič' chac chia' ca' nič' cui gona' xbab de que lechguale zaca'a. ⁸ Šon las gwnabda' Xancho Cristən' gone' par nič' yega'a de'en chžaglaogua' len cuerp chi'anə'. ⁹ Nach Xancon' gwne': "Bito gona' ca cuich əžaglaogo'. Con sotezə' soa' gaquäləna' le'. Lezən de'en chyažjdo'. Na' ca naquən' cui chac bi gono', nada' gaquäləna' le' len yelə' guac chia'anə'." Ca' gože' nada'. De'e na'anə' chebeiləda' cho'a dižə' can' cui chac bi gona', chedə' de'en chac chia' ca' chlo'en ca yelə' guaquən' napə' Cristən' par chə'clene' nada'. ¹⁰ De'en chonlilaža'a Cristən' chebeida' bitə'ətezə' de'en chlo'e' can' chyažjda' yelə' chaclen che'enə'. Chebeida' catə' choso'ozia choso'onitə' beŋə' nada'. Chebeida' catə' chac falt' bi de'en chyažjda'. Chebeida' catə' choso'olagzejə' choso'olagzidə' beŋə' nada'. Chebeida' catə' bichlə' de'e chžaglaogua'. Chebeida' chedə' catə' chac chia' ca' chaclench Cristən' nada' len yelə' guac che'enə'.

Pabən' gwche'echgua'yichje' beŋə' ca' chso'onlilaža' Cristən' Corinton'

11 Babenle byen bi'a dižə' che cuina' la'anə'əczə nəzda' bitotec bi zaquə'an güe'echo dižə'an ca'. Žalə' le'e cho'ele dižə' de que nada' naca' beṇə' zaque'e, bito benən byen bi'a dižə' quinga. Nəzda' bitobi zaca'a žalə' cui zo Diozən' len nada', pero lechgualə zaquə'əcha' cle ca beṇə' ca' banonele apostol chele, beṇə' ca' chonle xen. 12 Diozən' bablo'e de que naca' doalje apostol che'enə'. Bagoclene' nada' bguo'o bchejlaža'a bena' xšine'ena' entr le'e la'anə'əczə de'e zan de'e bagoc chia'. Goclene' nada' bena' xšine'ena' len yelə' guac che'ena' na' lecza len yelə' guac che'ena' bena' miłagr na' bichlə de'e zaquə' yesyə'əbane beṇə'. 13 Tozə ca güennə' bena' len le'e na' can' bena' len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'ela'ogüe'e Cristən' ga yoblə. ¿Echaquele bencha' güen len lega'aque' cle ca can' bena' len le'e de'en cui gwṇabda' le'e gonle nada' manteren? Lesi'ixen chia' šə malən' bena'.

14 Bazoa' probnid par yida' dezlaṇa'a le'e de'e gwyon lase. Na' catə' yida' bito gua'a latjə gonle nada' mantener. Bito che'enda' gonle nada' bi de'en de chele, che'enda' gon cuinle lažə' na' Cristən'. Bito naquən par bidə' ca' so'ombo' mantener xaxna'aga'acbo', sino xaxna'aga'acbo' nan' cheyalə' so'one' lega'acbo' mantener. 15 Ca'aczən' naquən len nada' ža, yebeida' əzanda' bitə'ətezə de'en de chia' na' lente cuina' par gaqualencha' le'e gwzenagle che Cristən'. La'anə'əczə lechgualə chacda' chele, pero nachle bitotec chaquele chia'.

16 Balle chnelaole chia' nale de que chxoayaga' le'e de'en bito bi'a latjə gonle nada' mantener parzə nič cuejəlana' mechən' de'en chtoble par gaqualenle beṇə' bišə'əcho ca' zjənaque' beṇə' yašə'. 17 ¿Ecabi nəzele bito bxoayaga' le'e len notə'ətezə beṇə' babsela'a gan' zolen'? 18 Gwṇeyoida' Titon' bide' bedəlane'e le'e na' bsela'a beṇə' bišə'əchon' yeto len le'. ¿Ecabi nəzele de que bito bxoayag Titon' le'e? Na'alje ¿cabi tozə can' chona' len can' bene'ena'? Na' can' che'enda' gaquələna' le'e ca'aczən' gone'ene'.

19 De repent chaquele cho'a dižə' quinga parzə nič le'e cui gonle xbab de que chona' bi de'e mal. Pero caguə ca'anə'. Nəzda' ngoda'a txen len Cristən' na' de que Diozən' nəze nle'ine' naquən' chona' na' bin'ənia'. De'e na'anə' cho'a dižə' quinga, beṇə' bišə' dao', par nič chaquələna' le'e. 20 Chžeba' əželda' šə bi de'en cui chonle güen can' che'enda' gonle catə'an yida' gan' zolen', na' šə əželda' chonle de'e malən' bito šo'olažə'əle can' gona' castigw chelen'. Chona' xbab, chexa šə chdilə chšašle na' chgue'i ljuežjle, o šə əchloc ljuežjle na' chonle parzə nič gaquə güen che cuinzle. Na' chexa šə chnele mal che ljuežjle na' chexa šə nacle beṇə' gočhitj dižə' o šə chon cuinle xen o šə ža'ale chac yazə. 21 Chžeba' de que catə'an yida' dezlaṇa'a le'e zanle cuinə' cuejyichjle ca de'en chgo'o xtole na' chbejyichjle be'en chele o no'ol chele par chzolenle beṇə' yoblə na' bitə'ətezəchlə yelə' zto' de'en chonle len cuerp chelen'. Na' Dioz chia'an gone' par nič yeto'ida' na' yegüi'inda' che nolen' cui gwlejyichjle de'e malən' chonle.

13

Paḇən' gwɔdixjui'e de que gwnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən', na' chguape' beṇə' Corinto ca' diox

1 De'e gwyon lase dezlaṇa'a le'e ṇa'a. Na' gaquə can' nyoj Xtizə' Diozən' nan: "Catə' no gao xya che to beṇə' de que nape' dolə', choglaochon che' de que nape' dolə' šə yotilən ca yesə'əna chopə o šonə testigw beṇə' chso'e dižə' de que babene' de'e mal." 2 Bagoža' beṇə' ca' chso'on de'e malən' antslə catə'an bedəlaṇa'a le'e de'e əgwchope de que bito yeyašə'əda' lega'aque' šə cui

yesyə'ədiŋjene' xtolə'əga'aque'enə'. Na' de'e yoblə na'a lao cuiŋə' yezida' gan' zolen' nia' notə'ətezəchlə bachonle de'e malən' bito yeyašə'əda' le'e catə'an yida'. ³ Na' catə' gona' castigw che le'e cui chediŋjele xtolə'əlen' cana'achən' ənezele de que de'en chnia' za'an che Cristən', can' nale chene'ele ənezele. Na' bito nado de que Cristən' bito gaquə gone' castigw chelen', la' nape' yelə' guac xen, na' bablo'e yelə' guac che'enə' len le'e. ⁴ De'e li Cristən' ben cuine' ca beŋə' cui bi chac gon catə'an gwso'ot beŋə' le' bosə'ode'ene' le'e yag corozən'. Pero zocze' na'a chedə' Diozən' bosbane'ene' len yelə' guac che'enə'. Le'egatezə ca' naca' nada' ca beŋə' cui bi bi chac gon. Pero nezdə' ngoda'a txen len Cristən' na' catə'an yezida' gan' zolen' gwlo'ida' le'e can' zo yelə' guac che Diozən' len nada'.

⁵ Legonyanə' xbab chele šə de'e liczə chonlilažə'əle Jesocristən'. Na' sə de'e li chonlilažə'əlene' gacbe'ile de que zoe' len le'e. Pero šə chacbe'ile bito zoe' len le'e guacbe'iczele de que caguə chonlilažə'əlene'enə'. ⁶ Pero zoa' lez gacbe'ile de que zocze' len le'e par niç ca' gacbe'iteile de que naca' doalje apostol che'. ⁷ Chona' orasyon chnaba' gaquəlen Diozən' le'e par niç cuejyichje'le cuich gonle de'e malən'. Bitobi nonən len nada' šə gona' ca gacbe'ile de que bselə' Diozən' nada' o šə cui, con šə le'e sotezle gonle de'e güen. ⁸ La' šə chzenagle che dižə' li che Jesocristən' bito əyazjən gona' castigw chele. Con gwnežjua' castigw che beŋə' ca' cui choso'ozenag chei. ⁹ Chebeida' catə' le'e chonle de'e güen na' bito chyažjən gwlo'a yelə' chnabia' chia'anə' par gona' castigw chele, la' leczə chona' orasyon chnaba' gaquəlen Diozən' le'e par niç gonle xbabən' can' cheyalə' gonle de'e yoblə. ¹⁰ Babzoja' de'e quinga antslə ze'e yida' gan' zolenə' par niç yediŋjele xtolə'əlen' na' cui gona' castigw chelen' catə'an yida'anə'. Diozən' bsele'e nada' naca' apostol che'enə' par niç gona' ca so'onlilažə'əch beŋə' le', caguə par gona' ca yesə'əbejyichje' cuich so'onlilažə'ene'.

¹¹ Na'a ža beŋə' bišə', babzoja' de'en go'onda' ənezele. Le'e gon xbab can' cheyalə' gonle de'e yoblə. Legwzenag consejw quinga chona' le'e. Legac tozə len ljuəžjle. Leso binlo tole yetole. Dioz ben' chaque checho na' ben' chon par chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' sošgue' len le'e. ¹² Catə' chežagle leyolgüiž ljuəžjle dižə' šao' par niç gachia' de que chaque che ljuəžjle. ¹³ Yoguə' beŋə' ca' nitə' nga beŋə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' choso'oguape'e le'e diox.

¹⁴ Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaquəlenšgue' le'e. Na' Diozən' gonšgue' par niç gacbe'ichele de que chaquene' chele. Na' Spirit che Diozən' gonšgan par niç yoguə'əle gonle tozə xbab. De'e na'azən' əchnia' le'e. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Galasia Ca'

Pabən' chguape' diox beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Galasian'

¹⁻² Nada' Pab chzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' yež ca' de'en zjəchi' gan' nzi' Galasia. Chguapto' le'e diox txen len yoguə beṇə' bišə'əcho ca' nitə' nga. Caguə beṇəch nā'anə' gwlej nada' o bsele'e nadā' par naca' apostol. Jesocristən' txen len Xə' Diozən' ben' bosban le' ladjo beṇə' guat ca', lega'aque'en gosə'əbeje' nada' par naca' apostol. ³ Chona' orasyon par niç Xəcho Diozən' na' Xəcho Jesocristən' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. ⁴ Beṇə' ca' ža' yežlyo nga tyemp nga zocho ṇa'a nite'e xni'a de'e malən'. Jesocristən' bnežw cuine' gwso'ot beṇə' le' par gwduxjue' xtolə'əchon' niç ca' bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Bene' ca' cheda' can' gwyazlažə' Xəcho Diozən' gone'. ⁵ Ledoye'ela'och Diozən' zejlicane. Can' gongaczcho.

Bitoch bi dižə' de de'e guac əṇacho dižə' güen dižə' cobə

⁶ Diozən' gwleje' le'e par niç Xi'ine' Cristən' chaclene' le'e. Na' chebanda' can' chonlen' lgüegwə bachbejyichjle Diozən'. Na' lgu'a de'e gwzenagle dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' de'en be'elena' le'e, bachzenagzechle che yeto de'en chaquele naquə dižə' güen dižə' cobə. ⁷ Pero bito naquən dižə' güen dižə' cobə. Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' to de'e zda clelə na' chso'one' ca chaczejlažə'əle che de'en bsd əblo'ito' le'e. ⁸ Žalə' neto' əchyixjue'eto' yeto de'en bito naquən lebe len dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'en babsed bəblo'ito' le'e, Diozən' gone' par niç cuiayi'ito' zejlicane, na' la'anə' to angl beṇə' za' yoban' chixjui'e xtižə' Cristən' clelə, leczə cuiayi'e. ⁹ Can' bagwnia' antslə, leczə can' chnia' ṇa'a. Notə'ətezə beṇə' chixjui'e de'en bito naquən lebe len dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'en babsed blo'ito' le'e, Diozən' gone' par niç cuiayi'e zejlicane.

¹⁰ Echnia' ca' par niç yebei Diozən' len nada', caguə par niç yebei beṇəchən' nada', na' caguə par so'olažə'e can' chona' na'anə'. Žalə' chi' yichja' naclə gona' par niç so'olažə' beṇəchən' can' chona' bito chzenaga' che Cristən' žalə' ca'.

Diozən' gwleje' Pabən' par goque' apostol

¹¹ Beṇə' bišə', che'enda' ənezele de que dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'en babe'elena' le'e bito naquən xbab che beṇəch. ¹² Caguə beṇəch na'anə' bzenene' nada' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' na' nique əṇacho beṇəch na'anə' bene' ca gwejyni'ichda'an. Cuiñ Jesocristən' bzejni'ine' nada' dižə' güen dižə' cobən'.

¹³ Babenczele dižə' can' bena' antslə catə'an ṇe'e naogua' costombr che neto' beṇə' Izrael. Lechguale blagzejə blagzida' beṇə' ca' chso'onližə' Cristən', go'onda' yonitlaoga'aca'ane'. ¹⁴ Na' gwche'echgua' yichja' che costombr de'en gosə'ənao de'e xaxta'ogua'a ca' can' gwse'ejni'aləžə'e Diozən', na' bichlə de'en gwso'one' gwsa'acquene' par yebei Diozən' lega'aque' laogüe de'en gosə'ənaogüe'en. Bsdəcha' de'e ca' mazəchlə can' bososəd zan beṇə' Izrael lježja' ca' beṇə' ca' gwsa'aljə ca tyempən' golja'anə'. ¹⁵ Catə' cuiñə' galja' Diozən' bsi'e xneze gona' xšine'ena'. Gwleje' nada' par gona'an cheda'

n'zi'ilaže'e nada'. ¹⁶ Na' catə' bžin ža ben Diozən' can' gwchoglaogü'e'en gone', nach bzejni'ine' nada' de que Jeso'osən' naque' Xi'ine'. Bzejni'ine' nada' par nich chjətxjui'a xtiže'ena' len beñə' ca' cui zjənaquə beñə' Izrael. Na' dezd ža na' notono gwnabda' əgwzejni'ine'en nada'. ¹⁷ Na' nic gwy'a'a Jerosalennə' par nich beñə' ca' zjənaquə apostol antslə ca nada' yoso'osed yoso'olo'ine' nada' che Jeso'osən'. Zgua'atec gwy'a'a gan' nzi' Arabia, na' Arabia na' beza'a bežina' Damascon'.

¹⁸ Gwde šon iz gwy'a'a Damascon' nach gwy'a'a Jerosalennə' jəlanə'a Bedən' na' jsoa' len le' žda'obiž. ¹⁹ Pero bito bžaga' apostol ca' yelə' sino tozə Jacob beñə' bišə' Xanchon'. ²⁰ Nezcze Diozən' de que de'e nga chzoja' le'e naquən de'e li.

²¹ Nach gwy'a'a yež ca' zjəchi' gan' nzi' Siria na' Silisia. ²² Na' ca' naquə beñə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogü'e'e Cristən' yež ca' zjəchi' gan' nzi' Jodea, bitonə' so'ombi'e nada' ca orən'. ²³ Con bazjənenene' rson de que bitoch chlagzejə chlagzida' beñə' ca' chso'onjilažə' Cristən' na' de que bachyixjui'a xtiže'ena', len antslə go'onda' gona' ca yesə'əbejyichj beñə' ca' len. ²⁴ Na' beñə' Jodea ca' chso'onjilažə' Cristən' gwso'ela'oche' Diozən' de'en bachonjilažə'a Cristən'.

2

Apostol ca' yelə' gwza'azlaže'e can' ben Pabən'

¹ Na' gwde žda' iz gwy'a'a Jerosalennə' nach gwy'a'a de'e yoblə len Bernaben', na' leczə gwchi'a Titon'. ² Diozən' bene' mendad ša'a, na' de'e na'anə' gwy'a'a. Na' btoba' beñə' ca' zjənaquə blao entr beñə' ca' chso'elao' Cristən' Jerosalennə' na' lega'acze' bzejni'ida' bin' chyixjui'a len beñə' ca' cui zjənaquə beñə' Izrael catə'ən cho'elena' lega'aque' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən'. Bzejni'iga'acda'ane' bin' chsed chlo'ida' chedə' go'onda' əsa'azlaže'e de'en chsed chlo'ida' beñə' ca' par nich ca' cui yesə'əne' de que bito bi zaquə' de'en chona' na' de'en babena'. ³ Ca goquən' bito cholə gwso'one' byen so beñə' ljuežja' Titon' señy de'en ne' sirconsision, la'anə'əczə cui naque' beñə' Izrael. ⁴ Goc ca' la'anə'əczə gwnitə' beñə' gosə'əne' cheyalə' soe' señyən'. Gwnitə' beñə' gosə'əlen beñə' bišə'əcho ca' Jerosalennə' ca orən', parzə nich yesə'əgüie' šə naoto' costumbr ca' de'en nyoj le'e lei che neto' beñə' Izrael. Gwse'enene' gwso'one' byen yoguə' beñə' so'onjilaže'e Cristən' yesə'ənaogü'e' costumbr ca' len la' nezecho chebei Diozən' chio'o por ni che de'en chonjilažə'əcho Cristən', caguə por ni che šə choncho complir bi de'en na lein'. ⁵ Pero nada' na' Bernaben' ni lata'əzə bito bzenagto' che beñə' ca'. Con gwzochechtezəto' bento' par nich gaquə talenchle dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'en babe'elento' le'e na' de'en naquə de'e li, sin cui bi bichlə gonle.

⁶ Na' beñə' ca' gwsa'ac blao entr beñə' ca' chso'onjilažə' Cristən' Jerosalennə', bito gwse'enene' gwšə'a can' chsed chlo'ida' che Cristən'. Eñia' ca' la'anə'əczə bito bi nonən len nada' šə gwsa'aque' beñə' blao o šə cui gwsa'aque', la' par len Diozən' tozəczə can' zaquə' yoguə'əloj beñə'. ⁷ Gwsa'acbe'ine' de que Diozən' ngüe'e lao na' əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' len beñə' ca' cui zjənaquə beñə' Izrael can' ngüe'en lao na' Bedən' chyixjui'en len beñə' Izrael gwlaž cheto' ca'. ⁸ Diozən' len yelə' guac che'enə' chaclene' Bedən' par nich chyixjui'e xtižə' xtižə' Cristən' len beñə' Izrael gwlaž cheto' ca'. Na' lecze'ena' chaclene' nada' len yelə' guac che'enə' par nich əchyixjui'a xtižə' Cristən' len beñə' ca' cui zjənaquə beñə' Izrael.

⁹ Jacobən' len Bedən' na' len Juannə' zjənaquəche' beṇə' blao entr beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' Jerosalennə'. Na' catə' lega'aque' gwsa'acbe'ine' can' chaclen Diozən' nada' par chona' xšine'ena' nach gwso'oxe'e na'anə' len na' Bernaben' par bosolo'e de que chsa'azlaže'e can' chonto' txen len lega'aque'. Na' gwsa'aquene' güenczən' gonto' xšin Diozən' entr beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' lega'aque' so'one'n entr beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca'. ¹⁰ Tozə de'en gwse'e neto' gonto', gaquälento' beṇə' yašə' ca' chso'elao' Cristən'. Na' de'e liczə chi'ichgua yichja' gaquälena' beṇə' yašə' ca'.

Pabən' gwdile' Bedən' Antioquian'

¹¹ Na' gwdechlä gwy'a Antioquian'. Na' žlac zoa' na' bidə Bedən' gan' nitə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' na' gwdilə'ane' can' chone', čhedə' bla'alaon chone' de'e mal. ¹² Quingan' goquə catə' ze'e bžine' Antioquian', gwzolaogüe' che'ej chaogüe' txen len beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' la'anə'aczə cui zjənaque' beṇə' Izrael, pero gwdechlä catə' besə'əžin beṇə' Jerosalen ca' beṇə' ca' bselə' Jacobən', bitoch gone'ene' ye'ej gaogüe' txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. Bžebe' bi yesə'ana beṇə' ca' chso'on xbab de que notə'atezə beṇə' chonlilažə' Cristən' cheyalə' soe' señy de'en ne' sirconsision. ¹³ Nach beṇə' Izrael ca' yelə' nitə' Antioquian' chso'onlilaže'e Cristən' leczə besyə'əbiže'e cuich əgwse'ej əgwsa'ogüe' txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' gosə'əgo'oyele'e Bernaben' par nič lencze' bebiže'e. Na' besyə'əbiže'e parzə nič yesyə'əbei beṇə' Jerosalen ca' lega'aque', la'anə'aczə gosə'ənezene' naquən güen əse'ej əsa'ogüe' txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹⁴ Gocbe'ida' bitoch chso'one' can' cheyalə' gon chio'o nombi'acho dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' na' de'en naquə de'e li. De'e na'anə' gwdilə' Bedən' lao yoguə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən', goža'ane': "Le' naco' beṇə' Izrael, pero bagwlejjichjo' costombr che chio'o beṇə' Izrael par chono' txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. De'e na'anə' bito cheyalə' gono' byen so'on beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' na' costombr che chio'o beṇə' Izrael."

Con beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' zjənaque' beṇə' güen lao Diozən'

¹⁵ Neto' goljəto' naquəto' beṇə' Izrael, na' bito goljəto' entr beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən'. ¹⁶ Diozən' bito əne' de que naccho beṇə' güen laogüe'ena' por ni che bi de'en choncho. Con beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' zjənaque' beṇə' güen lao Diozən'. Lenczə neto' bachonlilažə'to' Cristən' par nič Diozən' ne' cheto' de que banaquəto' beṇə' güen laogüe'ena'. Bito ne' ca' che notə'atezcho por ni che šə choncho bi de'en na lein' goncho.

¹⁷ Na' notə'atezə chio'o naccho beṇə' Izrael, antslə ze'e əna Diozən' de que naccho beṇə' güen laogüe'ena', bzejni'ine' chio'o de que tozə ca beṇə' malən' naccho len yeziquə'əchlə beṇə' güen de'e mal ca', pero la'anə'aczə bzejni'ine' chio'o de que tozə ca beṇə' malən' naccho len yeziquə'əchlə beṇə' güen de'e mal ca' bito ənacho de que Crist nan' bene' par nič naccho beṇə' mal. Na' šə can' chaquecho lechuale clelən' choncho xbabən'. ¹⁸ Chio'o babechojcho xni'a costombr ca' de'en zjənyoj le'e lei chechon' na' šə yozo cuincho xni'aga'aqueinə' de'e yoblə, le'e nacbī'ate de que de'e malən' choncho. ¹⁹ Lein' chzejni'in chio'o de que naccho beṇə' mal par nič nezecho bito naccho beṇə' güen lao Diozən' por ni che de'en choncho bi de'en na lein'. Na' na'a chio'o chonlilažə'əcho Cristən' con yo'o yichjcho sotezə socho gwzenagcho che Diozən'. ²⁰ Nada' nezdə' de que ndil' ngoda'a txen len

Cristən' catə'an gwsə'ote'ene' le'e yag corozən'. Na' bitoch zoa' to gwłaza' sino Cristən' zolene' nada'. Na' de'en chona' na'a chona'an con can' na Xi'in Diozən' ben' chonłilaža'a. Len' chaquene' checho na' bnežjw cuine' gwsə'ote'ene' por ni checho. ²¹ Diozən' nzi'ilaže'e chio'o na' bseļe'e Cristən' par ničh gonłilaža'əchone' na' gaccho beṇə' güen lao Diozən'. Na' bito che'enda' gwzoa' ca'alə de'en bene' ca', gaquəda' de que por ni che bi de'en chona' naca' beṇə' güen lao Diozən'. Žalə' por ni che de'en choncho bi de'en na lein' əna Diozən' de que naccho beṇə' güen laogüe'ena' bito byažjən əgwnežjo cuin Cristən' por ni checho žalə' ca'.

3

Naccho beṇə' güen lao Diozən' chedə' chonłilaža'əcho Cristən', caguə por ni che de'en choncho complir can' na lein'

¹ Le'e beṇə' Galasia, nchoļ yichjla'ažda'olen' ca de'en baboso'oxoayag beṇə' le'e par chaquele cheyalə' naole costombr ca' de'en na lein'. Clar juisy babzejni'ida' le'e can' gwsə'ote' Cristən' le'e yag corozən' por ni checho. ² De'e ngazan' chṇabda' le'e: ¿Ezo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' por ni che de'en chonle complir can' na lein'? Bito, sino zon lo'o yichjla'ažda'olen' por ni che de'en bachonłilaža'əle Cristən'. ³ Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'ažda'olen' dezd catə'an gwzolao chonłilaža'əle Cristən'. Na'alje žade'e tant nchoļ yichjla'ažda'ole na'anə' chaquele chyažjən so señyan' lao cuerp chelen' par yeyož gonle can' chene'e Diozən'? ⁴ De'e zan de'e baboso'ochi' bosə'osaquə' beṇə' le'e laogüe de'en chonłilaža'əle Cristən'. Na' žbixa parən' bguo'o bchejlaža'əle len de'e ca' šə ṇa'a sole señy de'en ne' sirconsision? Pero bitolja ənacho de que sole señyan', la' šə solen cuejyichjle de'en chonłilaža'əle Crist na'anə'. ⁵ Nezczele de que Diozən' babene' Spirit che'ena' zon lo'o yichjla'ažda'olen' na' chone' miłagr entr le'e, chedə' bachonłilaža'əle Cristən' na' bachzenagle che', caguə chac ca' por ni che de'en chonle complir bi de'en na lein'.

⁶ Na' ca'aczən' nyoj Xtižə' Diozən' cho'en dižə' che de'e Abraannə' nan de que benłilaže'e Diozən' na' de'e na'anə' Diozən' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'ena'. ⁷ Cheyalə' ənezele de que yoguə' beṇə' chso'onłilaža' Diozən' can' benłilaža' de'e Abraannə' le', lao Diozən' zjanaque' xi'in dia che de'e Abraannə'. ⁸ Diozən' bsi'e xneze par ničh chone' len le'e cui nacle beṇə' Izrael can' chone' len neto' beṇə' Izrael, ca de'en ne' che notə'ətezcho chonłilaža'əchone' de que naccho beṇə' güen laogüe'ena'. De'e na'anə' gože' de'e Abraannə' dižə' güen dižə' cobə nga: "Gona' güen len beṇə' ca' ža' yoguə' nasyon, beṇə' ca' so'onłilaža' nada' can' chonłilaža'o nada'." ⁹ Na' can' naquən, Diozən' chone' güen len beṇə' ca' chso'onłilaža' le' can' bene' güen len de'e Abraannə' por ni che de'en benłilaža' de'e Abraannə' le'.

¹⁰ Na' notə'ətezə beṇə' chon xbab de que gaque' beṇə' güen lao Diozən' por ni che šə chone' bi de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən', de'e mal juisy gaquə che' šə ca', chedə' notono no yesə'əzoi par so'one' cayanə'an nannə'. Can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "De'e mal juisy gaquə che notə'ətezə beṇə' šə cui niitə'ətezə nite'e so'one' complir yoguə'əloļ can' na lein' dote tyemp." ¹¹ Na' Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Diozən' ne' che beṇə' chso'onłilaža' le' de que zjanaque' beṇə' güen laogüe'ena', na' de'e na'anə' guatə'əczə yelə' mban chega'aque' zejlicane." Na' de'en nan ca' nezecho de que Diozən' bito əne' che notə'ətezcho de que naccho beṇə' güen laogüe'ena' por ni che šə choncho bi de'en na lein' goncho.

¹² Benə' zan chsa'aque'ne' so'one' can' na lein' sin cui chso'onlilaže'e Diozən', con yo'o yichjga'aque' de'en nan: "Notə'ətezə benə' chon cuaselol can' na lein' gaquə bane' zejlicane."

¹³ Cristən' gwidxjue' xtolə'əchon' par niç ca' cui gaquə de'e mal juisy checho ca de'en cui chzoicho par goncho cuaselol can' na lein'. Bnežjw cuine' goc de'e mal juisy che' lgu'a' chio'o. Goc che' can' nyojən nan: "De'e mal juisy chac che notə'ətezə benə' chso'ote' choso'ode'ene' le'e yag." ¹⁴ Goc ca' par niç lenczə benə' ca' cui zjənaquə benə' Izrael so'onlilaže'ene' na' nite'e mbalaz ca mbalazən' gwzo de'e Abraannə' laogüe de'en benlilaže'e Diozən'. Na' chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' ža, Diozən' bsele'e Spirit che'ena' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' can' bene' lyebe.

Lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' lyebe de'en ben Diozən' len de'e Abraannə'

¹⁵⁻¹⁶ Ca naquə Diozən' bene' lyebe len de'e Abraannə' can' gone' güen len xi'in dia che'ena', be'e dižə' che tozə xi'in dia che de'e Abraannə', na' che Crist nan' be'e dižə'an ca'. Benə' bišə', quingan' naquən len notə'ətezə benə' choso'ozə' yiš, catə' babeyož bosoz'e'en bito gaquə əna toe' de que cui gone' can' nannə' na' bito gaquə gwzanch yetoe' can' nannə'. ¹⁷ Na' lyebe de'en ben Diozən' len de'e Abraannə' ža, gwxaquə'əleben ca to yiš de'en choso'ozə' benə', cheda' la' Diozən' bito gwš'e can' bene' lyebe len de'e Abraannə'. Ne'e choncze' con can' gože'ene'ena'. Na' bagwde tap gueyoa šichoa iz ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə' nach bene' par niç bzoj de'e Moizezən' lei che'ena'. Na' la'ənə'əczə Diozən' bnežjue' lein' bito ənacho cuich chone' can' bene' lyebe len de'e Abraannə'. ¹⁸ Žalə' Diozən' ne' de que benə' ca' chso'on cuaselol can' na lein' zjənaque' benə' güen, bito chaclene' benə' can' bene' lyebe gaquəlene' žalə' ca'. Pero cuine'en ne' che chio'o chonlilažə'əchone' de que nacho benə' güen laogüe'ena' por ni che lyebe de'en bene' len de'e Abraannə'.

¹⁹⁻²⁰ Leczə byažje lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Diozən' bnežjue' en par benə' ca' gwnitə' bedote catə'an cuiñə' yidə Cristən' par niç gwsa'acbe'ine' de que chso'one' contr can' non Diozən' mendad so'one'. Cristən' golje' lao dia che de'e Abraannə' na' che le'ena' be' Diozən' dižə' catə'an bene' lyebe len de'e Abraannə'. Na' ca naquə lein' Diozən' bene' par niç angl ca' bosoz'onežjue' en de'e Moizezən'. Na' Diozən' bchine' de'e Moizezən' par bzejni'ine' benə' Izrael ca' can' na lein'. Pero catə' ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə' notono no bchine' par əgwzejni'ine' de'e Abraannə'.

Lein' chzejni'in chio'o de que choncho de'e mal

²¹ Na' bito cheyalə' goncho xbab de que lei de'en bzoj de'e Moizezən' chonən contr can' non Diozən' lyebe gone'. Pero lein' bito gaquə yocobən yichjla'ažda'ochon'. Žalə' gaquə yocobən yichjla'ažda'ochon' gwaquə goncho can' na lein' nach gaccho benə' güen lao Diozən' žalə' ca'. ²² Pero Xtizə' Diozən' de'en nyojən nan de que yoguə'əlol benəchən' yesə'əzi'e castigw zejlicane por ni che xtolə'əga'aque'ena'. Na' nyojən ca' par niç con benə' so'onlilažə' Jesocristən' bito yesə'əzi'e castigon', sino gaquə güen chega'aque' can' ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə'.

²³ Ca naquə neto' benə' Izrael catə'an bitonə' əgwzejni'i Diozən' neto' de que cheyalə' gonlilažə'əto' Cristən', nchoglaon cheto' de que si'ito' castigw zejlicane cheda' nombi'ato' lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' bito chonto' can' nannə'. ²⁴ Par neto' lein' gwxaquə'əleben ca to mos əznia benə' chgüia chye' xi'in benə', de'e zan de'e che'əbo' gombo' na' de'e cui gombo'. Pero na'a babidə Cristən' na' baltezəto' chonlilažə'əto'one' Diozən' ne' de que naquəto'

beṇə' güen laogüe'enə' na' can' ne' che notə'ətezcho. ²⁵ Na' de'en babida Cristəṇ' bitoch gwxaquə'əlebe lein' ca to mos əznia par neto' beṇə' Izrael, neto' bachonlilažə'əto'one'.

²⁶ Yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jesocristəṇ' naccho xi'in Dioz. ²⁷ Na' notə'ətezcho šə bagwchoacho nisən' par blo'echo de que ngoda'əcho txen len Jesocristəṇ', bachzolao chac yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə'. ²⁸ Na' tozəczə can' zaquə'əcho lao Diozən' šə naccho beṇə' Izrael o šə cui naccho, šə naccho beṇə' esclabo o šə cui naccho, na' šə naccho beṇə' byo o šə naccho no'olə. Yoguə'əcho banaccho tozə laogüe de'en ngoda'əcho txen len Jesocristəṇ'. ²⁹ Na' de'en ngoda'əcho txen len Jesocristəṇ', lao Diozən' naccho xi'in dia che de'e Abraannə' na' len chio'onə' gon Diozən' güen can' bene' lyebe gone' len xi'in dia che de'e Abraannə'.

4

¹ To beṇə' gwni'a šə zo xi'ine', bi'inan' si' byen che'enə'. Pero na' žlac ne'e nacbo' bidao' bito nacho mbalazəch chac chebo' cle ca che to mos la'anə'əczə gwžin ža gaquə lao na'abo' yoguə' de'en de che xabo'onə'. ² Beṇə' ca' nitə' lo'o yo'o ližbo'onə' ne'e choso'ogüia choso'oye'ebo' na' ne'e chesə'anabi'ebo' žlac cuiṇə' cha'obo' na' žlac əžin ža co'o xabo'onə' lao na'abo' de'en deine'enə'. ³ Can' goquə len neto' beṇə' Izrael, žlac cuiṇə' yidə Cristəṇ' gwxaquə'əlebeto' ca xi'in beṇə' gwni'anə'. Diozən' bene' mendad naoto' yoguə'əlol costombr de'en na lein'. Na' de'e na'anə' par neto' lein' gwxaquə'əleben ca beṇə' ca' chəsə'anabia' xi'in beṇə' gwni'anə' žlac cuiṇə' žin ža si'ibo' de'en de che xabo'onə'. ⁴ Pero catə' bžin ža bžia Diozən' bia' bsele'e Xi'ine'enə' yežlyo nga, gwxaṇ to no'olə le'. Na' Xi'in Diozən' leczə bzenague' che lein'. ⁵ Na' le'enə' bedəyene' par nič yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' zocho mbalaz ca mbalazən' so xi'in beṇə' gwni'anə' catə'an əžin ža gaquə lao na'abo' byenna'. Cristəṇ' bedəyene' par nič nezecho bitoch chonən byen naocho costombr ca' de'en žjanyoj le'e lei che neto' beṇə' Izrael.

⁶ Na' de'en bagwcua' Diozən' chio'o ca xi'ine', babsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' de'en leczə naquə Spirit che Xi'ine' Cristəṇ'. Na' Spiritən' chaclenəṇ chio'o par nič cholgüižcho Diozən' che'echone': "Xa." ⁷ Diozən' bagwcue'e chio'o ca xi'ine' caguə par cue'e yichjcho costombr ca' de'en non lein' mendad. Gwcue'e chio'o ca xi'ine' par nič chac güen checho can' bene' lyebe gaquə che xi'in dia che de'e Abraannə'.

Pabən' chi'yichje' naquən' chso'on beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristəṇ'

⁸ Antslə catə'an cuiṇə' gombi'ale Diozən' gwyejni'alažə'əle bi de'e ca' cui zjəzaquə' par šejni'alažə'əcho, na' lega' aquən gosə'anabi'an xbab chelen'. ⁹ Pero na'a banombi'ale Diozən' o šə güenč ənacho de que Diozən' banombi'e le'e. Chebančgüeida' chele de'en chebiguə'əle gosxaṇə na' bachezo cuiṇle xni'a costombr ca' che biguə' de'en ye'ej gaocho, che ža ca', na' che cuerp chechon'. Costombr ca' bito gwsa' aquən par yesyə'əbejən chio'o xni'a de'e malən' na' leczə caguə bi zjəzaquə'an na'a par əsa'aclenən chio'o. ¹⁰ Bagwzolao naole costombr che neto' beṇə' Izrael che lni ca', che ža ca', che bio' ca', che tyemp ca' na' che iz ca'. ¹¹ Chžeba' šə cuič əgwzenagle che de'en babsed blo'ida' le'e, la' šə cuič gwzenagle chei, cuiayi' de'en bena' entr le'e.

¹² Beṇə' bišə, chatə'əyoida' le'e gonle can' babena' nada' de'en babchojyichja' costombr che neto' beṇə' Izrael de'en žjanyoj le'e lein' nič zoa' chona' žin entr le'e: Na' ca naquə bedəsoa' len le'e bito nacho de que babenle mal len nada'. ¹³ Nezczele chacšenda' de'en bida' de'e neche, na'

gwdixjui'a dižā' güen dižā' cobā de'en chzejni'in che Cristān' len le'e. ¹⁴ Na' de'en chacšenda' ca orān' zaquā'an par gue'ile nada', pero bito bgue'ile nada', sino bzenagczle xtižā'anā'. Na' do yichj do lažā'āle bgüialaole nada' ca'aczā chgüialaogüe to angl che Diozān' o ca'aczā cuin Jesocristān'. ¹⁵ Mbalaz gwzole de'en beñle ca' len nada', na' žbixchen' cuich chonle ca' na'a ža? Nežda' de'e tant goquele chia' xte bebele bzanele bitā'atežā de'en deile na' lente cuinle par goclenle nada'. ¹⁶ žEpor ni che de'en cho'elena' le'e dižā' lin' bachaquele de que naca' beñā' contr chele ža?

¹⁷ Beñā' ca' choso'osed choso'olo'i le'e na'a lechguale zjāchi' yichjga'aque' le'e, pero caguā par nich so'one' güen len le'ena' sino par nich yesyā'ābeje' le'e cuich gonle txen len neto'onā' na' par nich cue'e yichjle lega'acze'enā'. ¹⁸ Naquāczān güen yesā'ābe'yichj beñā' le'e do tyempte, caguā catā'ezān' zoa' len le'e na' con šā so'one' güen len le'e. ¹⁹ Xi'in daogua'a, de'e yoblā chžaglaogua'a lo'o la'ažda'ogua'anā' por ni che le'e can' chžaglaō to no'olā beñā' chzan, na' āžaglaochca' xte catā'āch gaquā yichjla'ažda'olen' can' naquā yichjla'aždaō' Cristān'. ²⁰ Žalā'āšga zoa' len le'e na'a, nžā'alā can' gaquā nia' le'e. De'e li lechguale chacžejlaža'a chele.

De'e Agar na' de'e Sarān'

²¹ Le'e chene'ele naole costombr che neto' beñā' Izrael de'en zjānyoj le'e lei de'en bzoj de'e Moizežān', žābitonā' yenele can' na de'en nyojānā'? ²² Nan de que gwnitā' čhopā xi'in de'e Abraannā' bi'i byo, tobo gwxan to no'olā naquā esclabo che' na' yetobo' gwxan no'ol checze' no'olān' bito naquā esclabo. ²³ Na' bi'in gwxan no'olā esclabon' goljbo' chedā' gwzolen de'e Abraannā' le' pero bi'in gwxan no'ol checze' goljbo' chedā' Diozān' bene' par nich goc complir can' bene' lyebe de que sane' la'anā'āczā naque' beñā' güiž. ²⁴ Na' de'en goc che no'ol ca' chzejni'in chio'o che čopte lyebe de'en ben Diozān' naclān' gaquālene' beñā' Izrael ca'. No'olā esclabo ben' le Agar gwxaquā'ālebene' ca lei de'en ben Diozān' mendad bzoj de'e Moizežān'. Bzoje'en par de'e xaxta'o neto' beñā' Izrael laō ya'a Sinain' beñā' ca' gwxaquā'ālebe ca esclabos. ²⁵ Na' doxen nāsyon Izraelān' gwxaquā'āleben ca de'e Agarān' no'olā esclabo che de'e Abraannā'. Diozān' bnežjue' de'e xaxta'oto' ca' lein' laō ya'a Sinain' gan' nzi' Arabia, na' xte ža neža beñā' Izrael gwlaž čheto' ca' zjānaque' ca esclabos chedā' chsa'aquene' chonān byen yesā'ānaogüe' yoguā' costombr ca' de'en na lein'. ²⁶ Pero yoguā' chio'o chonlilažā'ācho Cristān', babozoe' chio'o binlo len Diozān', na' naquān to goclen de'en bene'. De'e na'anā' nezecho bito chonān byen nāoch costombr ca' de'en na lein'. ²⁷ Diozān' bene' par nich to profet beñā' be' xtiže'enā' cana' bzoje'en de que beñā' zanch so'onlilažā' Cristān' cle ca beñā' ca' yesā'ānao costombr ca' de'en na lein'. Na' quinga na de'en bzoje'enā'. Bebei no'olā güiž, no'olā cui no chzan, Bisyā'a yelā' chebei čhio', le' cuinā' gaco' bes che yelā' sanā', chedā' sano' bi'i zan.

Na' le' cui no xi'ino' ne'e so,
Nitā'āch xi'ino' cležā can' nitā' xi'in no'olān' bagwxan to xi'in be'en chio'onā'.

²⁸ Ca naquā Isaaquān' xi'in de'e Abraannā' goljbo' por yelā' guac che Diozān' chedā' can' bene' lyebe len de'e Abraannā'. Le'egatežā ca' chio'o ža, por yelā' guac che Dioz na'anā' bachone' chio'o cuent ca xi'in dia che de'e Abraannā' chedā' can' bene' lyebe gone'. ²⁹ Bi'i che de'e Agarān', bi'in goljā por ni che de'en gwzolen de'e Abraannā' le' blagzejā blagzidbo' Isaaquān' bi'in ben Spirit che Diozān' par gwxan de'e Sarān' no'olān' goquā beñā' güiž. Le'egatežā ca' ža neža beñā' Izrael ca' chesā'ānao costombr ca' de'en na lein'

choso'olagzejə choso'olagzide' chio'o chonlilažə'əcho Cristən'. ³⁰ Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan de que Diozən' gože' de'e Abraannə': "Bebej no'olə esclabon' len bi'i che'enə', cheda' bi'i che'enə' bito əgwnežjua'abo' de'en nona' lyebe əgwnežjua' bi'in gwxañ no'ol chio'onə'." ³¹ De'e na'anə' beñə' bišə' nezecho laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən' gwxaquə'əlebecho ca xi'in de'e Sarən' no'olən' bito goquə esclabo, caguə ca xi'in de'e no'olə esclabon'.

5

Bito chonən byen ñaacho costombr de'en na lein'

¹ Catə'an benlilažə'əcho Cristən' le' bebeje' chio'o lao yogua' de'en choncho chaquecho chebei Diozən' chio'o laogüe de'en chonchon'. De'e na'anə' bito ənacho yebeche Diozən' chio'o šə ñaacho costombr ca' can' na lei che neto' beñə' Izrael.

² Nada' Pab əchnia' le'e to de'e žialao. Šə sole señy de'en ne' sirconsi-sionnə' ña'a bachonlilažə'əle Cristən', bito bibi zaquə'an de'en bagwzolao chonlilažə'əlene' šə ca'. ³ Echnia' clar de que notə'ətezə beñə' soe' señy de'en ne' sirconsision, leczə cheyałə' gone' complir yoguə'əloł bitə'ətezəchlə de'en na lein'. ⁴ Na' šə chaquele gonle cuaseləł can' na lein' par niç gacle beñə' güen lao Diozən', bachzole Cristən' ca'əłə šə can' chaquele, na' bitoch chonle cas can' nži'ilažə' Diozən' chio'o. ⁵ Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' zo Spirit che Diozən' lo'o la'ažda'ochon' na' chonən ca bañezecho de que Diozən' əne' naccho beñə' güen laogüe'enə' catə' yežincho gan' zoe'enə'. ⁶ Ca naquə chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' bito bi nonən len Diozən' šə socho señy de'en ne' sirconsision, o šə cui zochon. La' de'en naquə de'e žialao xen len Diozən', sotezə socho gonlilažə'əcho Cristən' na' gaquecho che ljuējzcho par niç gacia' de que chonlilažə'əchone'enə'.

⁷ To tyemp babenle can' chebei Diozən', pero ña'a chebanda' babe'ele latjə chəsə'əžon beñə' cuich ñaole de'en naquə de'e lin'. ⁸ Dios ben' gwlej le'e par nacle xi'ine', bito ñacho le'enə' chone' par niç chzenagle che beñə' ca'. ⁹ Na' de'en bachzenagle che consejw malən' yobəch əgwzenagle che bitə'ətezəchlə de'e chon contr xtižə' Diozən'. Chonle can' na dicho nga: "Latə'əzə xna' cuazin' chonən par niç cheyas oxen cuazin'." ¹⁰ Pero na' zoa' lez gon Xancho Jesocristən' par niç yezolao ñaole de'e ca' babzejni'ida' le'e. Na' notə'ətezə zjənaquə beñə' ca' chso'on par niç chaczejlažə'əle, Diozən' əgwnežjue' castigw chega'aque'.

¹¹ Na' ca naca' nada', nitə' beñə' chəsə'əne' chsed chlo'ida' de que yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' cheyałə' socho señy de'en ne' sirconsision. Bitolja zjənlagzejə zjənlagzidə beñə' nada' žalə' chsed chlo'ida' ca'. Len bito gaquə zdebə no gwzenag žalə' ca', cheda' bitoch gonən byen so'onlilažə'e Cristən' ben' gwso'ote' boso'ode'ene' le'e yag corozən'. ¹² Yebeichləda' žalə' beñə' ca' chso'on par niç chaczejlažə'əle šə chebei Diozən' le'e de'en cui zole señyən' yesə'əchog cuinga'aque' yelata'.

¹³ Beñə' bišə', Diozən' gwleje' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən'. De'e na'anə' bitoch chonən byen ñaacho costombr ca' can' na lei che neto' beñə' Izrael. Pero bito de lsen goncho bitə'ətezə de'e mal de'en la'ažda'omalchon' goncho. De'en chene'e Diozən' goncho, gaque che ljuējzcho na' gaquəlen ljuējzcho tocho yetocho. ¹⁴ Na' bazoczcho choncho yoguə'əloł can' na lein' šə choncho can' nyojən nan: "Goque che sa'aljuējjo' catg chaque che cuino'." ¹⁵ Pero

šə chacyožə ljuežjcho o chdiləlen ljuežjcho chžiyi'icho de'en non Diozən' par naccho tozə.

Can' goncho šə gwzenagcho che Spirit che Diozən'

16 De'en naquə de'e žialao xen goncho, cheyalə' sotezə socho goncho can' chene'e Spirit che Diozən'. Na' šə goncho ca' bito gwzenagcho che la'ažda'omalchon'. 17 Cats' chzenagcho che la'ažda'omalchon' bito cho'en latjə əgwzenagcho che Spirit che Diozən'. Na' ca naquə de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho naquən contr de'en chene'e Spirit che Diozən'. Pero šə choncho can' chene'e Spirit che Diozən', bito choncho can' na la'ažda'omalchon'. Na' de'en zo Spiritən' len chio'o bito choncho can' goncho žalə' cui zon len chio'o. 18 Na' šə chzenagcho che de'en chsed chzejni'i Spirit che Diozən' chio'o goncho, bitoch naocho costombr ca' de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən'.

19 Šə chzenagcho che la'ažda'omalchon' choncho notə'ətezən de'e mal quinga: Chbejyichjcho no'ol checho o be'en checho par chzolencho beŋə' yoblə; chgo'o xtocho; chebeicho bichlə de'e yelə' zto' de'en zjənac ca'; 20 chejŋi'alažə'əcho lgua' a laquə'; naocho de'en chso'on beŋə' ca' chesə'ənelen de'e xio'; bito zocho binlə len ljuežjcho; chdilə chššašo; chgue'i ljuežjcho; chlocho; chi' yichjcho gaquə güen che cuinzcho sin cui choncho xbab nac gaquə che ljuežjcho; naccho beŋə' gotil; bito choncho txen len ljuežjcho; 21 chzelažə'əcho bi de'en de che beŋə' yoblə; chotcho beŋə'; naccho beŋə' güe'e zo; chlencho no lŋi gan' chac scandl; na' choncho bichlə de'e mal de'en zjənaquə ca de'e mal quinga bagwnia'. Na' de'e yoblə chnia' le'e can' bagwnia'acza' antslə, bito yežincho yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e šə choncho de'e mal ca' zjənac ca'.

22 Na' šə chzenagcho che Spirit che Diozən', goncho yoguə' de'e quinga: Gaquecho che ljuežj beŋə'achcho; socho mbalaz de'en nombi'acho Diozən'; socho binlə len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'; gapcho yelə' chx-enlažə' len ljuežj beŋə'achcho bitə'ətezə de'en chso'onene' chio'o; goncho güen len beŋə' yeziquə'əchlə na' əži'ilažə'əga'acchone'; goncho complir šə bin' ye'echo beŋə' goncho; 23 gaccho beŋə' gaxjwlažə'; bito güe'echo latjə ŋabia' la'ažda'omalchon' chio'o. Na' šə bachzenagcho che Spirit che Diozən', bito bi bi lei de de'en əŋa choncho de'e mal. 24 Na' chio'o bangodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən' bitoch cho'echo latjə ŋabia' la'ažda'omalchon' chio'o par goncho bi de'en chzelažə'an. 25 Spirit che Diozən' babenən yelə' mban zejlicane chechon', na' de'e na'anə' cheyalə' socho goncho can' chene'ennə'.

26 Na' bito cheyalə' gon cuincho xen gaquecho lechguale chebei Diozən' chio'o, la' šə goncho ca' yesə'əža'a beŋə' ljuežjchon' chio'o na' yesə'əgue'ine' chio'o.

6

Cheyalə' gaquəlen ljuežjcho

1 Beŋə' bišə', šə to beŋə' ljuežjchon' babxope' bene' to de'e mal, chio'o chzenagcho che Spirit che Diozən' cheyalə' gaquəlenchone' par ničh yezoe' binlə len Diozən' de'e yoblə. Na' güe'echone' consejw dižə' šao' əžjsa'alažə'əcho de que leczə ca' chio'o nxož əxopcho goncho de'e malən'. 2 To tocho cheyalə' gaquəlen beŋə' ljuežjcho ca' bitə'ətezə de'e chsa'ac chega'aque'. Šə goncho ca' goncho complir can' chene'e Cristən' gonchon'.

3 Na' šə goncho xbab de que naccho beŋə' blao len cui naccho, chxoayagzə cuinchon' šə ca'. 4 To tocho cheyalə' goncho xbab šə de'en babenchon' naquən

de'e güen o de'e mal. Na' yebeicho šə babencho de'en naquə güen, pero bito goncho xbab de que güen chon chio'o clezə ca beṇə' yoblə. ⁵ La' to tochon' choglaio Diozən' checho šə bencho güen o šə bencho mal.

⁶ Šə no choso'osed choso'olo'i chio'o xtižə' Diozən', bito goncho rgüin len lega'aque'. Cheyalə' əgwnežjoga'acchone' latə' šə bi de'e šao' de'e güen de'e de checho.

⁷ Bito güe'ele latjə no əxoayag le'e, bito gaquə əgwzocho Diozən' ca'alə. La' segon de'en chonchon' gone' par nič socho mbalaz o par nič si'icho castigw. Can' chac, con de'en chazcho nan' chelapcho. ⁸ Ben' chon con can' chene'e la'ažda'omale'enə' gwžin ža cuiayi'e zejlicane, pero ben' chon can' chene'e Spirit che Diozən', Spiritən' gonən par nič əbane' zejlicane. ⁹ Na' bito cheyalə' žjəxaquə'alazə'əcho par goncho de'e güenə', chedə' la' gwžin ža catə' Diozən' gone' par nič socho mbalaz juisy, con šə cui cuejijhcho goncho can' chene'ene'enə'. ¹⁰ Cheyalə' goncho güen len yogua'əlo' benə' batə'ətezə zo latjə, pero mazəchlə cheyalə' goncho güen len yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Cristən'.

Yeto chopə de'en che' Pabən' lega'aque'

¹¹ Le'e güiašc letr cha'o quinga, la' cuina'an chzoja'an le'e. ¹² Beṇə' ca' chso'on byen sole seŋy de'en ne' sirconsion chso'one' ca' chedə' chse'enene' yesyə'abei beṇə' lega'aque' šə baboso'ozoe' le'e seŋyən'. Chso'one' byen solen par nič cui no gwlagzejə gwlagzidə lega'aque' can' choso'olagzejə choso'olagzidə beṇə' neto' laogüe de'en chzeneto' ca naquən' bnežjw cuin Cristən' gwso'ote'ene' le'e yag corozən' por ni checho. ¹³ Beṇə' ca' zjəzo seŋy de'en ne' sirconsionnə' zjəchi' yichjga'aque' lei de'en bzoj de'e Moizezən', pero ni lega'aque' cui chso'one' can' nannə'. Con chse'enene' sole seŋyən' par nič əso'elao' cuinga'aque' na' yesyə'abei beṇə' lega'aque'. ¹⁴ Ca naca' nada', bitoczə güe'elao' cuina', na' bitobi nonən len nada' šə beṇə'chən' yebeine' nada'. Güe'ela'ogua'a Xancho Jesocristən' na' le'enə' che'enda' yebeine' nada'. De'en nezdə' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən' por ni checho bitobi nonən len nada' šə beṇə'chən' yesyə'əbeine' nada'. ¹⁵ Nezdə' bito bi nonən šə zocho seŋy de'en ne' sirconsionnə' o šə cui zochon, pero de'e zaquə'əchgüei de'en babocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon'. ¹⁶ Chio'o naccho doaljə beṇə' Izrael lao Diozən' šə bachonlilažə'əcho Jesocristən' na' šə cuich naocho costombr de'en zjənyoj le'e lein'. Na' le'e šə bachi' yichjle tlaozə can' chene'ene'enə', Diozən' gonšgue' par so cuezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' soteze' yeyašə' yeži'ilazə'e le'e.

¹⁷ Na' par delant bitoch bi xbab clelə gonle che de'en babzoja' le'e. Legwzenag chia' chedə' cuerp chia'anə' nsa'an yiz che de'en baboso'oči' baboso'osaquə' beṇə' nada' por ni che de'en əchyixjui'a xtižə' Xancho Jeso'osən'.

¹⁸ Beṇə' bišə', Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaqualenšgacze' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'azən' chzoja' na'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Efeso Ca'

Apostol Pabən' bzoje' cart par beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' Efeson'

¹ Nada' Pab naca' apostol che Jesocristən' con can' gwnalažə' Diozən'. Na' chzoja' cart nga par le'e nita'əle Efeson', le'e bagwlej Diozən' par nacle lažə' ne'enə'. Zotezə zole chzenagle che' na' ngoda'əle txen len Cristo Jeso'osən'.

² Chona' orasyon chṇaba' lao Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Diozən' chaclene' chio'o ngoda'əcho txen len Jesocristən'

³ Ledoye'ela'och Diozən' ben' naquə Xa Xancho Jesocristən' na' leczə cho'elao' Xancho Jesocristən' le'. Ca naquən' ngoda'əcho len Cristən', Diozən' bagoclene' chio'o len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' par niç baçh chzo chbezcho binlo can' socho catə'an yežincho yoban'. ⁴ Chio'o ngoda'əcho txen len Cristən', catə' cuṇə' xe yežlyon' Diozən' gwleje' yoguə' chio'o par niç gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' na' par niç cui bi xtolə'əcho gatə' laogüe'enə'.

⁵ Chaque Diozən' checho. De'e nan' bsi'e xnezenə' antslə par niç gwcue'e chio'o ca xi'ine', na' de'e na'anə' bsele'e Jesocristən' por ni checho. Diozən' gwcue'e chio'o chedə' can' gwyazlaže'e na' can' gone'ene'.

⁶ Bsele'e Xi'ine' Jesocristən' ben' chaquene' chei par goclene' chio'o par niç ca' güe'ela'ochone' laogüe de'enə' nzi'ilažə'əteque' chio'o.

⁷ Tant nzi'ilažə' Diozən' chio'o, bsele'e Jesocristən' bnežjw cuine' blalj xchene'enə' par gwdixjue' xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene' par niç ca' Diozən' bezi'ixene' xtolə'əcho ca'.

⁸ Diozən' nzi'ilažə'əchgüe' chio'o, beṇe' chio'o zan clas yelə' sin' na' bene' par niç chacbe'icho ca güenṇə' chone' len chio'o.

⁹ Na' bzejni'ine' chio'o de'en cui no gwneze antslə de'en gone'ene' gaquə, ca naquə de'en bžie' bia' gon Cristən'.

¹⁰ Bžie' bia' de que gwžin ža catə' Cristən' nabi'e doxenlə na' gone' par niç yoguə'əlol beṇə' ža' yoban' na' beṇə' ža' yežlyon' txen yoso'ozenague' che'.

¹¹ Na' chio'o ngoda'əcho txen len Cristən', Diozən' bsi'e xneze par gwcue'e chio'o ca xi'ine' par niç gaquə lao na'acho de'en gone' chio'o naccho xi'ine'. Na' zoe' chone' par niç gaquə yoguə'əlol can' gwchoglaogüe'en na' can' chene'ene' gaquə.

¹² Na' ca naquə neto' chbezəto' yidə Cristən' na' chonlilažə'əto'one' antslə ca le'e, bsi'e xneze par niç zgua'atec neto' be'ela'oto'one' laogüe de'en naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e.

¹³ Na' le'e ngoda'əle txen len Cristən', chedə' leczə bzenagle che dižə' güen dižə' cobə de'en naquə de'e li. Na' nan de que cui yeyejcho lao yi' gabılən' šə gonlilažə'əcho Cristən'.

Na' catə'an benlilažə'əle Cristən' bla' Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'ažda'olen'. Zon len chio'o chonlilažə'əchone' can' bene' lyebe par niç nezecho bagwcue'e chio'o ca xi'ine'.

¹⁴ Na' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par niç nezecho de que gwžin ža catə' gaquə lao na'acho de'en gonəch Diozən' chio'o naccho xi'ine'. Na' gaquən lao na'acho catə' gone' cuerp cobə chechon'.

Beṇe' chio'o Spirit che'enə' par niç güe'ela'ochone' de'en naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e.

Pabən' gwṇabe' de que Diozən' əgwsed əgwlo'ine' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'

¹⁵ Babenda' dižə' ca naquən' chonlilažə'əle Xancho Jeso'osən' na' ca naquən' chaquele che yoguə' beṇə' ca' yelə' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

¹⁶ De'e na'anə' nada' catə' chona' orasyonṇə' yoguə' laste cho'a

yelə' choxcwlen che Diozən' can' chonlen'. ¹⁷ Na' chnaba' de que Diozən' gone' par nich šejni'ichele che' na' gombi'achlene'. Xancho Jesocristən' leczə cho'elaogüe'e Diozən' ben' naquə Xe' na' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' zaque'e. ¹⁸ Chnabda' Diozən' šo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'olen' par nich ənezele bi de'e güennə' zochə lez gone' len chio'o bagwleje' naccho xi'ine'. Na' chnaba' gone' par nich šo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'olen' par nich ənezele catec yelə' bala'an xen juisy gone' chio'o bagwleje' par naccho lažə' ne'enə'. ¹⁹ Leczə chnabda'ane' šo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'olen' par nich ənezele de que yelə' guac xenṇə' nape' par gaquəlene' chio'o chonlilažə'əchone'. Bablo'ine' benachən' can' naquə yelə' guac xen che'enə'. ²⁰ Blo'en ca de'en bosbane' Cristən' ladjo beṇə' guatən' na' nzo'ene' cuiten' gan' chi'e chnabi'e par nich ca' Cristən' chnabi'e txeṇ len le'. ²¹ De'e na'ana' Cristən' chnabi'ache' ca notə'atezə angl. Chnabi'ache' ca beṇəch, na' ca de'e xio', na' ca bi de'en chse'ejni'alaže'e na' ca notə'atezəchlə napə yelə' gwnabia' na'a na' tyemp de'en ze'e za'. ²²⁻²³ Diozən' bene' par nich zoczə Cristən' chnabi'e yoguə'əlo beṇə' na' biquə'əchlə. Na' can' zoczə Cristən' chnabi'e doxenlə, leczə ben Diozən' par nich zoczə Cristən' chnabi'e chio'o cho'ela'ochone'. De'e na'ana' chio'o cho'ela'ochone' gwxaquə'əlebecho ca to cuerp. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca yichj cuerpən', chedə' chnabi'e chio'o can' chon xbab de'en yo'o lo'o yichjchon' chnabi'an cuerp chechon'.

2

Chio'o chonlilažə'əcho Diozən' bito yeyejcho lao yi' gabilən' chedə' nzi'ilaže'e chio'o

¹ Diozən' babocobe' yichjla'ažda'olen' can' babocobe' cheto'onə'. Antslə goccho len yichjla'ažda'ochon' ca beṇə' guat laogüe de'en cui bzenagcho che Diozən'. ² Con gwzoczcho bencho de'e malən' can' chso'on yeziquə'əchlə beṇə' ca' ža' yezlyo nga. Bencho can' chene'e gwxiye'enə' de'en chnabia' de'e xio' ca'. Lega'aquən zjənyečj zjəmbi'in beṇəchən' na' chšə'ənabi'an yichjla'aždao' beṇə' ca' cui chse'ene yoso'ozenag che Diozən'. ³ Ca'aczən' ben yoguə'əcho antslə, bito bzenagcho che Diozən'. Con gwdcaccho bencho can' gwna la'ažda'omalchon', na' bencho con can' gwna xbab chechon'. De'e na'ana' gwchoglaogüe'en checho gone' chio'o castigw zejlicəne, can' gone' len yeziquə'əchlə beṇəch de'en cui choso'ozenague' che'. ⁴⁻⁶ Goccho ca beṇə' guat len yichjla'ažda'ochon' chedə' bito bzenagcho che Diozən'. Pero Diozən' lechgualə cheyašə' chezi'ilaže'e chio'o na' chacchgüeine' checho. Na' de'en nzi'ilažə' Diozən' chio'o, de'e nan' bene' par nich cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Bžin ža ben Diozən' len chio'o can' bene' len Cristən' catə'an bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Diozən' bocobe' yichjla'ažda'ochon' par nich cuich naccho ca beṇə' guat na' bene' ca ndil ngodə'əcho Cristən' txeṇ par nich bach chzo chbezcho binlo can' socho catə'an bachi'ilenchone' yoban' gan' chi'enə'. ⁷ Bene' ca' par nich tyemp de'enə' ze'e za' əgwlo'e catequən' nzi'ilaže'e chio'o na' catec de'e güennə' chone' len chio'o ngodə'əcho txeṇ len Cristo Jeso'osən'. ⁸⁻⁹ De'en nzi'ilažə' Diozən' chio'o bene' par nich chio'o chonlilažə'əchone' bito yeyejcho lao yi' gabilən'. Con to goclenə' bene' ca', caguə por ni che bencho bi de'e güennə'. De'e na'ana' notono chio'o cheyalə' güe'eləo' cuincho de'en cui yeyejcho lao yi' gabilən'. ¹⁰ Na' par nich goncho de'e güen Diozən' bocobe' yichjla'ažda'ochonə' na' bene' par nich ndil ngodə'əcho txeṇ len Cristo Jeso'osən'. Bsi'e xnezenə' antslə par nich sotezə socho goncho de'e güen.

Cristan' bene' par nich benə' Izrael ca' na' benə' ca' cui zjənaquə benə' Izrael nite'e binlo toe' yetoe'

¹¹ Le'e gon xbab ca naquə neto' goljəto' naquəto' benə' Izrael zoto' seŋy de'en ne' sirconsision na' zejen de que Diozən' gaquəlene' neto' can' none' lyebe. Antslə neto' gwŋneto' che le'e goljle cui nacle benə' Izrael: "Le'e cui zole seŋy de'en ne' sirconsision". Na' seŋjən' naquən con to seŋy de'en choso'ozo benə' lao cuerp cheto'onə'. ¹² Na' le'e gon xbab de que tyemp de'en bagwde bito bemb'i'ale Cristən'. Bito nacle nasyon che Diozən' can' naquə neto' benə' Izrael. Bito bi lyebe ben Diozən' par gaquəlene' le'e ca lyebe de'en bene' len neto' benə' Izrael. Bito gwzole lez gaquəlen Diozən' le'e na' bito bemb'i'ale Diozən'. ¹³ Antslə bito gwzole binlo len Diozən', pero na'a le'e len neto' bangodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən' na' Diozən' chaclene' chio'o chedə' Cristən' bnežjw cuine' blalx xchene'enə' por ni che xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene'enə'. ¹⁴ Na' antslə neto' benə' Izrael na' le'e cui nacle benə' Izrael gocco benə' contr tocho yetocho. Pero na'a Cristən' babene' par nich naccho tozə na' zocho binlo tocho yetocho. ¹⁵ De'en bnežjw cuin Cristən' por ni checho catə'an gwso'ote'ene', bitoch chonən byen cue' yichjcho par goncho yoguə'əlol can' na' lei de'en bzoj de'e Moizezan', ca costombr ca' de'en nan na' bichlə de'en chonən mendad goncho. Yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' bene' chio'o ca tozə yež, neto' benə' Izrael na' le'e cui nacle benə' Izrael. De'e na'ana' zocho binlo tocho yetocho. ¹⁶ Cristən' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' le'e yag corozən' par bozoe' chio'o binlo len Diozən'. De'e na'ana' naccho tozə na' bito chgue'i ljuəžjcho.

¹⁷ Par le'e cui nacle benə' Izrael na' neto' naquəto' benə' Izrael, Cristən' bedəye'e dižə' can' gaquə socho binlo len Diozən'. ¹⁸ Na' de'en chonlilažə'əcho Cristən', tozə Spirit che Diozən' chaclenən chio'o par nich chac cho'elencho Xacho Diozən' dižə'. ¹⁹ De'e na'ana' le'e cui nacle benə' Izrael bitoch nacle ca benə' zitə' len neto', sino banacle benə' ljuəžjto' na' banacte'le benə' family che Diozən' txen len neto' bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə'. ²⁰ Na' yoguə'əcho gwxaquə'əlebecho ca to yo'o de yej. Neto' chsed chzejni'ito' le'e che Cristən' naquəto' ca laneina', neto' apostol na' len yeziquə'əchlə benə' chso'e xtižə' Cristən'. Na' Jesocristən', gwxaquə'əlebene' ca yej squin nech che to yo'o. ²¹ Na' de'en ngodə'əcho txen len Cristən', gwxaquə'əlebecho ca yej ca' de'en zjəncua' zjəngodə'ən gan' chac yo'o de yejən'. Zjəngodə'ən txen par nich ša' yo'onə' na' par nich gaquən gual. Can' naquən gwxaquə'əlebecho ca to yo'o gan' zo Diozən', chedə' ngodə'əcho txen len Xancho Jesocristən'. ²² Neto' len le'e txenə' naccho ca to yo'o gan' zo Diozən' chedə' zo Spirit che'enə' lo'o yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

3

Diozən' bsele'e Apostol Pabən' jetixjui'e xtiže'ena' len benə' cui zjənaquə benə' Izrael

¹ Nada' Pab dia' ližya nga chedə'an əchyixjui'a xtižə' Cristo Jeso'osən' len le'e cui nacle benə' Izrael. ² Le'e chache'ile chia' ca naquən nži'ilaza' Diozən' nada' na' bsi'e xneze par nich chzejni'ida' le'e xtiže'ena'. ³ Chache'ile ca naquə Diozən' blo'ine' nada' de'en cui no gwneze antslə, can' chzoja' le'e to chopə dižə' le'e cart nga. ⁴ Na' catə' gwlable de'en chzoja' nga gache'ile de que nada' chejni'ida' de'en cui no gwneze che Cristən'. ⁵ Antslə Spirit che Diozən' bito bzejni'in benə' de'en cui no gwneze che Cristən', pero na'a neto' apostol che Diozən' babzejni'in neto' len, na' lecə' babzejni'in yeziquə'əchlə benə' chso'e xtižə' Cristən'. Babzejni'in neto' bagwlej Diozən' par naquəto'

lažə' ne'enə'. ⁶ Babzejni'in neto' de que notə'ətezcho šə bachejle'echo che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən', nachən' bangodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. De'e na'anə' le'e cui nacle beñə' Izrael na' len neto' beñə' Izrael txenñə' si'icho de'en gonəch Diozən' chio'o naccho xi'ine', na' txenñə' ngodə'əcho naccho ca tozə family, na' txenñə' chaclen Diozən' chio'o can' babene' lyebe. ⁷ Diozən' gwleje' nada' len yelə' guac che'enə' par niç əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobənə'. Na' bano'e chia' chyixjui'an chedə' nzi'ilažə'e nada'. ⁸ Nada' chacda' ni latə'əzə cui zaca'a entr chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə', pero Diozən' no'e chia' chyixjue'ida' beñə' cui zjənaquə beñə' Izrael catec de'e güen juisy gone' len yoguə'əlol chio'o chonlilažə'əcho Cristən'. Tant de'e šao' de'e güen gaquə checho, cabi bi de de'e saquə'əlebe de'e güen de'en gone' len chio'o. ⁹ Diozən' bene' yoguə'əlol beñə', yoguə'əlol bia chaš, na' yoguə'əlol de'e de. Na' dezd ža gwlasda'ote bito be' Diozən' latjə yesə'əneze beñəchan' bin' babžie' bia' gaquə. Pero na'a no'e chia' chzejni'ida' yoguə'əlol beñə' de que bachac can' nzie' bia'. ¹⁰ Na' Diozən' chlo'ine' angl əblao ca' na' angl gwnabia' ca' beñə' nitə' yobanə' de que nape' de'e zan clas yelə' sin', chlo'ine' lega'aque' de'e güenñə' de'en chone' len chio'o ncodə' ljuetzcho cho'ela'ocho Cristən'. ¹¹ Chone' can' nzie' bia' dezd nechte catə'an gwchoglaogüe'en sele'e Xancho Jesocristən'. ¹² Na' chio'o ngodə'əcho txen len Cristən' bito chžebcho Diozən', sino chebeicho nezecho de que chac cho'elencho Diozən' dižə' chedə' chonlilažə'əcho Cristən'. ¹³ La'anə'əczə dia' ližya nga laogüe de'en bagwdixjue'ida' le'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən', chatə'əyoida' le'e bito yeyašə'alažə'əle ca naquə nga chy'i' chzaca'a. Leyebei chedə' chac chia' ca' par niç chaquəlena' le'e.

Cristən' lechquale chaqueñe' che chio'o chonlilažə'əchone'

¹⁴ Catə' chona' xbab ca güenñə' baben Diozən' par niç nacle tozə len neto' beñə' Izrael, chzo xiba' chona' orasyon lao Xa Xancho Jesocristən'. ¹⁵ Le'enə' bxie' yoguə' family che chio'o zocho lao yežlyo nga na' che beñə' ža' yoban'. ¹⁶ Chnaba' lao Xacho Diozən' gon Spirit che'enə' fuers balor par yichjla'ažda'olen' par niç gonle yoguə'əlol can' chene'ene'. Na' Dioz na'anə' gone' par niç gatə' fuers balor che yichjla'ažda'olen' chedə' naque' le'ezelaogüe beñə' zaque'e na' nape' le'ezelaogüe yelə' guac xen. ¹⁷ Chnaba' soczle gonlilažə'əle Cristən' par niç sotezə soe' len le'e. Na' leczə ca' le'e sotezə sole gaquəle che Diozən' can' cheyalə' gaquəle che', na' gaquəle che ljuetzle can' cheyalə' gaquəle chega'aque'. ¹⁸ Chnaba' de'e quinga par niç le'e txen len yeziquə'əchlə beñə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' šejni'ile de que lechquale chaque Cristən' che chio'o. Na' yelə' chaque che'enə' len chio'o gwxaquə'əleben caczə gan' nžiljw nisdə'onə', pero mazəchlə can' nžiljw nisdə'onə' chaqueñe' checho. Na' nezecho de que tonchgua de yežlyon', pero mazəchlə can' dennə' chaque Cristən' checho. Na' lechquale zitjw minñə', pero mazəchlə ca zitjon' naquəññə' chaque Cristən' checho. Le'egatezə can' yoban' lechquale sibə zen, pero mazəchlə ca sibən' zennə' chaque Cristən' checho. ¹⁹ Chnaba' gon Diozən' par niç ənezele de que Cristən' chaquechene' checho mazəchlə ca de'en chon notə'ətezcho xbabən'. Na' leczə gon Diozən' par niç gaquə yichjla'ažda'olen' tozə can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə' par niç ca' gacle can' naque'enə'.

²⁰ Diozən' chac chone' yoguə'əlol. De'e na'anə' chac chone' mazəchlə ca de'en chnabechone' o de'en choncho xbab gone'enə'. Na' chone' par niç Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' chaclenən chio'o len yelə' guac che'enə'.

21 Chio'o ncodə' ljuəzjcho cho'ela'ocho Cristən', ledoye'ela'och Diozən' na' a na' zejlicane chedə' ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Na' can' gonšgaczo.

4

Spirit che Diozən' babeyonən yichjla'ažda'ochon' tozə

1 Nada' dia' ližya nga chedə' əchyixjui'a xtižə' Xancho Jesocristən'. Bagwlej Diozən' le'e par nacle xi'ine' can' gwleje' neto'. De'e na'anə' chatə'əyoida' le'e šejšgacze gonle can' cheyalə' gon yoguə' chio'o bagwlej Diozən' par naccho xi'ine'. 2 Chatə'əyoida' le'e bito gon cuinle xen. Legac beṇə' gaxjwlažə' na' legapə yelə' chxenlažə' len beṇə' yoblə. Chatə'əyoida' le'e gaque che ljuəzjle na' gwdele ca'alə šə bi chac chele entr tole yetole. 3 Babeyon Spirit che Diozən' yichjla'ažda'olen' tozə. Na' chatə'əyoida' le'e leso binlə tole yetole par nič sotezə sole gaquə yichjla'ažda'olen' tozə. 4 Yoguə' chio'o cho'ela'ocho Diozən' naccho ca tozə family. Na' tozə Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'aždao' yoguə'əcho, na' tozə can' zocho lez gon Diozən' güen len chio'o chedə' bagwleje' yoguə'əcho par naccho xi'ine'. 5 Tozə Xancho Jesocristən' naquə, na' tozə can' chonlilažə'əchone', na' tozə can' zejen de'en gwchoacho nisən'. 6 Tozə Diozən' zo ben' naquə Xa yoguə' chio'o. Le'enə' chnabi'e yoguə'əcho, na' chchine' yoguə'əcho par choncho xšine'enə', na' zoczə' len yoguə'ətecho.

7 Na' seḡon can' chaclen Cristən' chio'o, no'e checho gwde gwdele de'e gaquə gon to tocho. 8 Chac can' nyoj de'en gwna Diozən' che Cristən': Catə'an beyepe' yoban' bene' de'e xio' ca' gan, na' be'e che beṇəchən' gwde gwdele de'e gaquə so'on to toga'aque'.

9 Na' de'en gwne': "Beyepe' yoban'", zejen de que betje' na' ble'e lao yežlyo nga antslə ze'e yeyepe' yobanə'. 10 Na' ben' betjən' leczə le'enə' beyepe' yoban' gan to Diozən'. De'e na'anə' zoe' chnabi'e doxenlə. 11 Le'egatezə le'enə' no'e che bał chio'o par nič naccho apostol, na' balcho no'e checho chyixjue'echo bi de'en bagwne' chio'o. Yebalcho no'e checho chje'echo dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che'. Yebalcho no'e checho chgüia chyecho beṇə' chso'elao' le' na' chsed chlo'iga'aquechone'. 12 Cristən' no'e checho chaclen ljuəzj chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə' par nič yoguə'əcho choncho xšine'enə' na' zda chonlilažə'əchcho Cristən', chio'o naccho ca family che'. 13 Na' zocho chaclen ljuəzjcho tocho yetocho par nič gaccho tozə gonlilažə'əcho Xi'in Diozən' na' gombi'achone'. Cana' gacyanə'əcho can' cheyalə' gaccho, gaccho beṇə' šao' beṇə' güen can' naquə Cristən'. 14 Bito cheyalə' šo'ocho xbab ca che to bidao', šejcho qui šejcho ca'alə naocho to to yelə' chejni'alažə' de'en chsa'aljažə' beṇə' güenlažə' na' beṇə' gwxiye' ca' par chəsə'əxoayague' chio'o. 15 Cheyalə' naocho de'en naquə de'e li, na' zejli gaque che ljuəzjcho tocho yetocho. Cheyalə' šejcho gaquəchcho beṇə' šao' beṇə' güen can' naquə Cristən' ben' chnabia' chio'o. 16 Ca naquə cuerp chechon', to to partən' ngodə'an na' noxə' ljuəzje len belə' na' len bin de'en nca'an nič to to partən' chonən žin che chei na' nič cuerpən' naquən gual. Ca'aczən' chio'o cho'ela'ocho Cristən' ngodə'əcho txen tocho yetocho. Na' catə' to tocho choncho de'en noe' Diozən' checho goncho, nachən' Cristən' chone' par nič yoguə'əcho txen zda chaquəchcho beṇə' šao' beṇə' güen na' zda chaquechecho che ljuəzjcho.

Diozən' babocobe' yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əchone'

17 Na'a əchnia' le'e de'en non Xancho Jesocristən' mendad əgwzejni'ida' le'e de que bito cheyalə' goncho can' chso'on beṇə' ca' cui zjənonbia' Diozən'.

Xbab chega'aque'enə' bito bi zaquə'an. ¹⁸ Nchol̄ yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Na' laogüe de'en zjənaque' beṇə' godenag, bito chse'ejni'ine' bin' chazlažə' Diozən'. De'e na'anə' bitobi yelə' mban zejlicəṇe chega'aque' de ca naquə de'en chon̄ Diozən' chio'o. ¹⁹ Bito bi zto' zjənombi'e che de'e malən' chso'one'. Chso'onteze' bitə'atezə de'e mal de'en nan so'one'. Do tyempte con chso'elazə'e chso'one' yoguə' claste yelə' zto'. ²⁰ Le'e nezele de que Cristən' bito chene'ene' goncho de'en nac ca'. ²¹ La' babzenagle che dižə' li de'en chzejni'in che Jeso'osən' na' babletje' xbabən' yichjla'ažda'olen'. ²² Antslə gwdacho bencho con can' na la'ažda'omalchon'. La'ažda'omalchon' chebein de'e malən' na' de'e na'anə' chxoayaguən chio'o par nič goncho de'e mal can' chzelažə'əṇṇə'. Pero banezele de que cheyalə' cuejyichjo cuich gwzenagcho che la'ažda'omalchon'. ²³ Na' leczə nezele de que cheyalə' gwša'acho xbab de'en choncho lo'o yichjla'ažda'ochon'. ²⁴ Cheyalə' güe'echo latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon' par nič sotezə socho goncho de'e güen can' chon le', na' par nič gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə' can' naquə le'. Goncho ca' chedə' banombi'acho xtižə' Diozən' de'en naquə de'e li.

²⁵ De'e na'anə' bitoch gonlažə'əcho sino güe'elen ljuežjcho dižə' li chedə' ncodə' ljuežjcho naccho ca tozə family.

²⁶ Catə' chža'acho bito cheyalə' goncho de'e mal. Cheyalə' yeyacxenlažə'əcho lgüegwzə lao yelə' chža'a chechon', bito ža'acho do ža. ²⁷ Bito güe'echo latjə ṇabia' gwxiye'enə' chio'o par goncho de'e mal.

²⁸ Šə nocho naccho beṇə' bguan, bitoch cheyalə' cuancho. Cheyalə' so tacho goncho žin de'en naquə de'e güen, par nič gatə' de'e əgwnežjwcho beṇə' chyažj chchine.

²⁹ Bito güe'echo dižə' zban dižə' de'e cui zaque'e. Cheyalə' güe'echo dižə' güen dižə' de'e zaque'e par gaquəlen lata'an beṇə' əse'ene len. Güe'echo dižə' de'e gaquəlen beṇə' ljuežjcho ca' par nič so'onlilažə'əche' Jesocristən'. ³⁰ Na' bito goncho ca so Spirit che Diozən' trist, la' zo Spiritən' lo'o yichjla'ažda'ochon' par nič nezecho gwžin ža gon̄ Diozən' chio'o cuerp cobən' na' gone' par nič gaquə yichjla'ažda'ochon' cayanə'an chene'ene'.

³¹ Cheyalə' cuejyichjo yoguə' de'e malən'. Bitoch co'olazə'əcho. Bitoch əlloch. Bitoch əža'acho. Bitoch güe'echo dižə' loc dižə' lžej. Bitoch əgwžia gwnitə'əcho beṇə'. Na' bitoch gaccho beṇə' xi'a. ³² Cheyalə' goncho güen len ljuežjcho na' leczə cheyalə' yeyaše'e ljuežjcho tocho yetocho. Cristən' bagwdixjue' xtolə'əchon' par nič babezi'ixen Diozən' checho. Na' can' babezi'ixene' checho, ca'aczən' cheyalə' yezi'ixen che ljuežjcho tocho yetocho catə' bi de'en chso'one beṇə' ljuežjchon' chio'o.

5

Chio'o naccho xi'in̄ Dioz cheyalə' goncho can' chon Diozən'

¹ Na'a ža cheyalə' goncho can' chon Diozən' chedə' banaccho xi'ine' na' chaquene' checho. ² Cheyalə' sotezcho gaquecho che ljuežjcho can' chaque' Cristən' checho. La' por ni chechona' bnežjw cuine' gwdixjue' xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene'enə', na' chebei Diozən' de'en bene' ca'.

³ Bito cheyalə' co'o xtocho na' bito cheyalə' cuejyichj be'en checho o no'ol checho par solencho beṇə' yoblə, na' bito goncho bichlə de'e yelə' zto'. Na' cuat selažə'əczcho goncho de'e mal ca' de'en zjənac ca'. Bagwlej Diozən' chio'o par naccho lažə' ne'enə'. ⁴ Na' de'en banombi'acho Diozən' bito cheyalə' goncho de'en naquə de'e yelə' zto' yelə' zla'an na' bito güe'echo dižə' zban na'

nic güe'echo dižá' de'e cui nca'a xneze. De'en cheyalá' goncho, güe'echo yelá' choxcwlen che Diozán'. ⁵ Bañezecho de que be'ená' chgo'o xtoi na' be'ená' chbejyichj no'ol chei o be'en che' par chzolene' beñá' yoblá, na' leczá ca' be'ená' chzelažá' gon bichlá de'e yelá' zto', ni to beñá' ca' bito bi de'e güen yesá'azi'e ca de'en si' chio'o cho'echo latjá chnabia' Cristán' na' Diozán' chio'o. Na' šá no chebeine' chone' de'e yelá' zto', tozaczá ca mal naquán len de'en chso'on beñá' chse'ejni'alažá' lgu'a lsaquá'. ⁶ Bito güe'echo latjá no axoayag chio'o len dižá' güenlažá'. Diozán' gwnežjue' castigw zejlicane che beñá' ca' cui choso'ozenague' che', chso'ela'ozeche' chso'one' de'e mal ca' bagwnia' ca'. ⁷ Bito gonga'acchone' txen goncho de'e malán'.

⁸ Antslán' nchoj yichjla'ažda'ochon', pero na'a bayo'o be'eni' che Xancho Jesocristán' lo'o yichjla'ažda'ochon'. De'e na'aná' ledoyen de'e güenná' can' cheyalá' gon chio'o bayo'o be'eni' che Xanchon' lo'o yichjla'ažda'ochon'. ⁹ Na' de'en bayo'o be'eni' che'ená' lo'o yichjla'ažda'ochon' goncho de'e güen na' goncho de'e zda licha na' güe'echo dižá' li. ¹⁰ Na' cheyalá' gwsedcho par añezecho bin' chazlažá' Xanchon' nich gonchon. ¹¹ Bito goncho txen len beñá' ca' zjānchoj yichjla'ažda'oga'aque'ená' na' chso'one' de'e cui bi zaquá'ən. Cheyalá' ye'ega'acchone' de que de'e malán' chso'one'. ¹² Na' ca de'en chso'on beñá' ca' do bgašá'əza, naquan de'e cheyalá' gaguecho zto' güe'echo dižá' chei. ¹³ Pero chio'o yo'o be'eni' che Diozán' lo'o yichjla'ažda'ochon', catá' ye'ega'acchone' de que de'e malán' chso'one', yesyá'əyache'ine' de que le malán' chso'one'. Be'eni' che Dioz na'aná' chlo'in chio'o šá de'en choncho naquán de'e güen o šá naquán de'e mal. ¹⁴ De'e na'aná' che'echo beñá':

Nacle len yichjla'ažda'olen' ca beñá' guat de'en cui chzenagle che Diozán'. De'e na'aná' le'e gwzenag che' par nich Cristán' gone' le'e be'eni' che'ena'.

¹⁵ Cheyalá' ggüiacho naquán' chzo chdacho. Cui tacho ca beñá' cuiczá nabe'i sino tacho ca chda beñá' chejni'i. ¹⁶ Do tyempte cheyalá' goncho de'e güen, chedá' tyemp nga na'a zan beñá' nitá' chso'one' de'e mal. ¹⁷ Bito goncho ca beñá' cui bi xbab nye'. Cheyalá' šejni'icho na' goncho can' chene'e Xancho Jesocristán'. ¹⁸ Bito gaccho beñá' güe'e zo beñá' cui bi yelá' zto' nombia'. De'en cheyalá' gonchon', güe'echo latjá nabia' Spirit che Diozán' yichjla'ažda'ochon'. ¹⁹ Catá' chdopə chžagcho txen cheyalá' gojcho no imno na' gwlabcho no salmo na' gojcho no de'en na Spirit che Diozán' gojcho. Leczá gojcho lo'o la'ažda'ochon' par güe'ela'ochó Xancho Jesocristán'. ²⁰ Cheyalá' güe'echo yelá' choxcwlen che Xacho Diozán' zejji bitá'ətezə de'e chac checho na' lao yoguá'əloj de'en babene' chio'o, chedá' la' chonjilažá'əcho Xancho Jesocristán'.

To tocho cheyalá' solencho family checho can' chazlažá' Cristán'

²¹ Ca de'en napcho Diozán' respet cheyalá' əgwzəxjw yichjcho tocho yetocho.

²² Na' ca naquá le'e no'olá le'e nšagna'ale, le'e gwzenag che be'en chele. Šá gonje ca' lenczá che Xancho Jesocristán' chzenagle. ²³ Le'e gwzenag che be'en che to tole chedá' lega'aque' chəsá'anabi'e le'e ca Cristán' chnabi'e chio'o cho'ela'ochone'. Chio'o gwxaquá'əlebecho ca to part che cuerp che Cristán' na' le'ená' babebeje' chio'o xni'a de'e malán'. ²⁴ Na' ca naquá chio'o cho'ela'ochó Cristán' cheyalá' gwzenagcho che', le'egatezá ca' le'e no'olá le'e nšagna'ale, le'gwzenag yoguá' bin' na be'en che to tole.

²⁵ Na' le'e beñá' byo le'e nšagna'ale, le'e gague che no'ol chelen' to tole can' chaque Cristán' che yoguá' chio'o cho'ela'ochone' na' bnežjw cuine' por ni checho catá'ən gwso'ote'ene'. ²⁶ Bnežjw cuine' par nich beya'a beyibe'

la'aždao' chio'o chonlilažə'a'chone'. Na' catə' gwchoacho nisən' be'echo dižə' gwnacho de que chonlilažə'a'cho Cristən'. De'e na'anə' bene' la'ažda'ochon' xi'ilažə'. ²⁷ Na' bene' par nič əžincho laogü'e'enə' sin cui bi manch da' əchen la'ažda'ochon', na' sin cui bi xtolə'a'cho de, na' nic bichlə de'e mal yo'o yaz lo'o la'ažda'ochonə' de'e cui chazlažə' Diozən'. Cristən' bene' par nič chio'o cho'ela'ochone' gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' na' bito bi xtolə'a'cho gata'. ²⁸ Can' nži'i Cristən' chio'o, ca'acžən' le'e beņə' byo le'e nšagna'ale cheyalə' ži'ile no'ol che to tole can' nži'ile cuerp chelen'. Ben' nži'i xo'ole' nži'icze' cuine' ca de'en chone' ca'. ²⁹ Notono zo beņə' chgue'ine' cuerp che'enə' sino nži'ine'en na' chapəši'en, can' chon Cristən' nži'ine' chio'o na' chapəši'e chio'o cho'ela'ochone'. ³⁰ Cristən' nži'ine' chio'o na' chapəši'e chio'o cheda' la' to to chio'o gwxaquə'əlebecho ca to to part che cuerp che'enə', ca žit de'en yo'e na' ca xpele'enə'. ³¹ Na' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: "Beņə' byonə' le'e xaxne'e par əgwšagne'e si'e to no'olə na' əsa'aque' tozə." ³² De'en babzoja' nga naquan de'e cui no gwneze antslə na' naquan de'e žialao xen par chio'o. Na' zejen de que chio'o cho'ela'ochon' Cristən' naccho tozə len le'enə'. ³³ Na' leczə zejen de que to to le'e beņə' byo cheyalə' gaquəle che no'ol chelen' can' chaquəle che cuinle. Na' leczə ca' le'e no'olə le'e nšagna'ale, to tole cheyalə' gaple respet be'en chelen'.

6

¹ Le'e bidao' bi'i xcuidə', le'e əgwzenag che xaxna'ale. Gonle ca' cheda' le'e len neto' ngodə'a'cho txen len Xancho Cristən' na' naquəczən de'e cheyalə' gonlen'. ²⁻³ Na' de'e nga ben Diozən' mendad goncho gwne': "Legwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale. Na' šə gonle ca' gaquə güen chele na' gaquə banle sša lao yežlyo nga." Na' entr yoguə' de'e ca' bene' mendad goncho de'e ngan' naquə de'e žialao de'en nsa' lyebe, nan de que gaquə güen che beņə' choso'ozenague' chei na' de que gaquə yesə'əbane' sša lao yežlyon'.

⁴ Na' le'e xaxna' bidao', leyosgol leyoscha'o bi'i chele ca' par yoso'ozenagbo' che Xancho Cristən'. Bito con gonle ca yesə'əža'a yesə'əlocho', pero leğü'e'ega'acbo' consejw šao' consejw güen.

⁵ Na' le'e mos leğwzenag yoguə'əlol can' na xan žinnə' na' leğapəga'aque' respet. Na' leğon xšinga'aque'enə' do yichj do lažə'əle. Leğon ca' cheda' leczə che Crist nan' chzenagle catə'an chzenagle chega'aque'. ⁶ Bito gonleile xan žinnə' gonlizle ca beņə' chonchgua žinnə' catə'əžən' chgüie' le'e. Leğon žinnə' do yichj do lažə'əle can' chene'e Diozən' cheda' nacle beņə' güen xšin Cristən'. ⁷ Na' cheyalə' güe'elažə'əle gonle žin che beņə' nič yebei Xancho Cristən' le'e, caguə par nič yebei ben' naquə xan žin na'azənə'. ⁸ Nezecho šə choncho de'e güen le'egatežəczə ca' gon Xancho Cristən' güen len chio'o notə'ətezə naccho, la'anə'əczə šə syempr choncho xšin beņə' yoblə o šə cui.

⁹ Na' le'e beņə' xan žin, leczə cheyalə' gonle güen len beņə' güen žin chelen'. Bito co'oga'aclene' šeb, cheda' nezele Xancho' ben' zo yoban' leczə' Xan beņə' güen žin ca'anə'. Na' lao Diozən' ben' zo yobanə' tozə can' zaquə' chio'o beņəch.

Naquan' cheyalə' goncho par nič de'e malən' cui gonən chio'o gan

¹⁰ Na'a ža beņə' bišə', cheyalə' gwčhincho fuers balor de'en chon Cristən' par yichjla'ažda'ochon', na' cheyalə' güe'echo latjə gaqualene' chio'o len yelə' guac xen che'enə'. ¹¹ Cheyalə' goncho yoguə'əlol can' chene'e Diozən' par nič socho chech cui šejle'echo che gwxiye'enə' catə'an chyljlažə'an naclən' gonən par əxoayaguən chio'o. ¹² Caguə chdiləlencho beņəch beņə' naquə belə'

chennə' sino que chdiləlencho de'e xio' ca', na' angl bzelayo ca', na' de'e ca' yeziquə'əchlə de'en chəsə'anabia' beṇə' mal ca' ža' yežlyo nga, beṇə' ca' chsa'aš lo'o de'e žcholə'n'. Chdiləlencho de'e mal ca' gan' chsa'ašən par niçh ca' cui šejle'echo chega'acquən. ¹³ De'e na'anə' cheyalə' goncho yoguə'əloł can' chene'e Diozən' par niçh soicho gwxiye'enə' len bichlə de'e mal ca' catə'an se'ene'en yesə'əgo'oyelə'an chio'o par goncho de'e malən'. Nach cheyalə' soteza socho cui šejle'echo chega'acquən. Na' šə goncho yoguə'əloł can' chene'e Diozən', saquə'əlebecho ca to soldad beṇə' noxə' spad che'enə' na' nyaze' xe' de'en naquə de'e ya par chcue'ejən le' catə' chdiləlene' beṇə' contr che' ca'. ¹⁴ Na' par niçh soczcho cui šejle'echo che gwxiye'enə' na' bichlə de'e mal ca', cheyalə' güe'echo por dižə' li. Na' de'en güe'echo dižə' lin' saquə'əleben ca dobey de'en chchej soldadən' l'sine'enə'. Na' cheyalə' goncho porzə de'e güen niçh gwcue'ejən chio'o ca xa soldadən' de'en naquə de ya chcue'ejən cho'alcho'enə'. ¹⁵ Leczə ca' cheyalə' sotezə socho šejle'echo che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chio'o par zocho binlo len Diozən'. Na' šə sotezə socho šejle'echo chei, gwaquəlenzən chio'o socho probnid par tiləlencho gwxiye'enə' na' bichlə de'e mal ca' ca spat de'en nlej soldadən' chaclenən le'. ¹⁶ Pero na' de'en naquən de'e žialao xench ca biquə'əchlə de'en choncho, cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əcho Diozən'. Na' ca de'en gonlilažə'əcho Diozən' gwaquəlenzən chio'o ca to escudo de'en chcue'ej soldadən' par niçh xis goxitə' ca' de'en chsa'alə'anin cui chəsə'əyidjən le'. Gwxiye'enə' bito gaquə co'on xbab mal lo'o yichjla'ažda'ochon' šə sotezə socho gonlilažə'əcho Diozən'. ¹⁷ Na' cheyalə' yosa'alazə'əcho de que Diozən' baçh bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Na' šə yosa'alazə'əcho de que babebeje' chio'o xni'a de'e malən' gaquəlenən chio'o ca to lapə' de ya de'en zo yichj soldadən' chaclenən le' niçh beṇə' contr che' ca' bito chso'one' le' gan. Na' leczə cheyalə' güe'echo xtižə' Diozən' de'en chzejni'i Spirit che'enə' chio'o. Na' de'en güe'echon gaquəlenən chio'o par niçh gwxiye'en cui soin chio'o, can' chaclen spad che soldadən' le' par chdiləlene' beṇə' contr che' ca'. ¹⁸ Do tyemp cheyalə' goncho orasyon lao Diozən' na' nabcho gaquəlene' chio'o can' chzejni'i Spirit che'enə' chio'o goncho. Cheyalə' gaccho beṇə' banlazə' par niçh goncho orasyonə' sin cui žjəxaquə'əlazə'əcho, ənabcho gaquəlen Diozən' yoguə' beṇə' ca' yela' bagwleje' par žjənaque' lažə' ne'enə'. ¹⁹ Na' leṇab gaquəlen Diozən' nada' par niçh ənezdə' bin' chayalə' əṇia' na' par niçh bito žeba' gua'a dižə' gwzejni'ida' beṇə' yoblə che Cristən', na' naquən to de'e güen de'e cobə de'en cui no gwneze antslə. ²⁰ Par niçh gua'a dižə' güen dižə' cobə na'anə' bselə' Diozən' nada' ca lgüe'e, na' por ni che de'e na'anə' zoa' nga naca' pres. De'e na'anə' leṇabe Diozən' gaquəlene' nada' par gua'a xtižə' Cristən' sin cui žeba' chedə' can' cheyalə' gua'annə'.

Apostol Pabən' btipe' lažə'əga'aque'

²¹ Na' par niçh ənezele can' chac chia' na' bin' chona', əchselə'a beṇə' bišə'əda'ocho Tiquicon'. Le'enə' zotezə zoe' chone' can' cheyalə' gone' par chaclene' nada' chona' xšin Xancho Jesocristən'. ²² Echselə'ane' par niçh əgwzejni'ine' le'e əne' yoguə'əte can' chac cheto' ni, na' par niçh güe'e le'e balor.

²³ Beṇə' bišə', chonlilažə'əle Xancho Jesocristən' na' Xə' Diozən'. De'e na'anə' so'onšgue' par niçh yoguə'əle so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' so'onšgue' ca gaquəle che ljuežjle. ²⁴ Na' Diozən' sotezə soe' gaquəlenšgacze' yoguə' le'e chaquəle che Xancho Jesocristən' tozə can' chaquəle che'. De'e na'azən' chzoja' ṇa'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Filipos Ca'

Pabən' chzoje' beṇə' ca' ža' Filiposən' lao die' ližyan'

¹⁻² Nada' Pab chzoja' cart nga par le'e nitə'əle Filiposən' yoguə' le'e nacle lao na' Diozən' laogüe de'en ngodə'əle txen len Cristo Jeso'osən'. Na' leczə chzoja'an par le'e naquə' lao na'əle chgüia chyele yeziqə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' na' le'e nchojle nacle comisyon che le'e chonlilažə'əle Cristən' na'. Temtion' na' nada' chṇabto' sa'aclenšga Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', neto' naquəto' beṇə' güen xšin Jesocristən'.

Pabən' chone' orasyon par beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Filiposən'

³ Batə'ətezə chona' xbab chele cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chonlen'. ⁴ Na' yoguə' las chebei la'ažda'ogua'anə' catə' chṇaba' gaquəlen Diozən' le'e. ⁵ Cho'a yelə' choxcwlen che' de que dezd catə'an gwzola chonlilažə'əle Jesocristən' xte ža neža, choncho txen par nič beṇə' zan se'ejle'e che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che'enə'. ⁶ Diozən' bagwzolaogüe' chone' to de'e güen lo'o yichjla'ažda'olen'. Na' nežda' gwzoteze' goncze' ca' par nič babeyožən catə'an əžin ža yidə Jesocristən' de'e yoblə. ⁷ Na' naquəczən güen de'en nežda' gwzotezə Diozən' goncze' de'e güen lo'o yichjla'ažda'olen' chedə' chacchgüeida' chele. Diozən' nži'ilažə'e chio'o txen na' le'e chonle txen len nada' la'anə'əczə dia' ližya nga chsd chlo'ida' de que dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' naquən de'e li, na' chona' par nič beṇə' zanch chso'onlilažə'ene'. ⁸ Nezcze Diozən' chacchgüeida' che yoguə'əle can' chaque Jesocristən' checho. ⁹ Na' chona' orasyon par le'e chṇaba' gonšgaczə Diozən' par nič šejəch gaquəchele che ljuežjle, na' gonšgue' le'e yelə' sin' par nič šejni'ile bin' chazlažə' Diozən' yoguə' las. ¹⁰ Gonšgue' ca' par nič gache'ile noquə'əṇṇə' naquə güenchgua gonle yoguə' laste nič yichjla'ažda'olen' gaquən xi'ilažə', na' cui bi dolə' gaple catə'an əžin ža yidə Cristən' yeto. ¹¹ Na' can' sotezə sole gonle de'e güen chedə' zo Jesocristən' chaclene' le'e. Na' šə sotezə socho goncho de'e güen, nachən' əyejləo Diozən' na' leczə əso'eləo' beṇə' le'.

Pabən' cho'e dižə' de que naque' tozə len Cristən' de'en chi'yichje' tloazə de'en chene'e Cristən'

¹² Beṇə' bišə', che'enda' ənezele de'en dia' ližya nga beṇə' zan chso'ombi'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən'. ¹³ Yoguə' soldad ca' beṇə' ca' chsa'apə liž rein' bazjəneze' de que dia' ližya nga laogüe de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən' na' beṇə' ža' doxenləo lao' syodan' bazjəneze'. ¹⁴ Na' casi yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' bachsa'apəche' balor par chso'onlilažə'e Xancho Cristən' laogüe de'e bagwse'enene' de que bito chžeba' la'anə'əczə dia' ližya nga. Na' de'e na'anə' lega'aque' chso'eche' xtižə' Diozən' sin cui chəsə'əzebe'.

¹⁵ De'e li nitə' balə beṇə' do lažə'əga'aque' chso'one' güen chəsə'əyixjui'e xtižə' Cristən'. Pero yebale' caguə' do lažə'əga'aque'enə' chəsə'əyixjui'en, con chse'enene' yoso'ozenag beṇə' chega'aque' cle ca' chia' nada'. ¹⁶ Beṇə' ca' chəsə'əgue'i nada' chəsə'əyixjui'e xtižə' Cristən' parzə nič əyejləoga'aque', caguə chəsə'əyixjui'en do lažə'əga'aque'enə'. Con chse'enene' so'one' par nič lechgualə de'e gaquəda' lao dia' ližya nga. ¹⁷ Beṇə' ca' chsa'aque'

chia' na' chsa'aque'ne' che Cristan' chasa'ayixjui'e xtiže'ena' do laža'aga'aque'. Zjənezene' de que Diozan' babe'e latja dia' ližya nga par chsed chlo'ida' de que diža' güen diža' cobə de'en chzejni'in che Jesocristan' naquan de'e li. ¹⁸ Nita' beṇə' chasa'ayixjui'e xtiža' Cristan' pero caguə do laža'aga'aque'. Na' nita' beṇə' yoblə chasa'ayixjui'en do laža'aga'aque'. Pero naquətezə chasa'ayixjui'e xtiža' Cristan' chebeida', na' bata'ətezəchlə gobeichzəda'.

¹⁹ Nezda' yechoja' güen len yoguə de'e ca' chac chia' cheda' chonle orasyon chia' na' chaclen Spirit che Jesocristan' nada' de'en leczə naquan Spirit che Diozan'. ²⁰ Na' de'en che'enchgüeida' na' zoa' lez yeyož gona' yoguə'əloj can' chene'e Diozan' nič cui gaquəda' zto' laogüe'ena', na' cui žeba' bitə'ətezə gaquə chia', šə socha' o šə gata'. Na' ca' sa'acbe'i beṇə' can' bagwsa'acbe'ine' bedote de que Cristan' naque' le'ezelaogüe beṇə' šao' beṇə' güen. ²¹ Quinga naquan len nada': Na'a mbana' naca' tozə len Cristan' na' chi' yičja' tlaozə de'en chene'ene', na' catə' gata' mbalazəchlə soa' len le'. ²² Šə socha' guaquə goncha' xšin Diozan' par nič so'ombia' beṇə' le'. Pero bito gaquə əṇia' non' naquəch güen, šə socha' o šə gata'. ²³⁻²⁴ Che'enda' žjəyzoa' len Cristan', la' lechgualə mbalazəch soa' len le', pero le'e chyažjele socha' par gaquəlena' le'e. De'e na'anə' bito gaquə əṇia' šə güench socha' o šə güench gata'. ²⁵ Zoa' segor chyažjele socha' par gaquəlena' le'e na' de'e na'anə' nezda' socha' len le'e na' gona' par nič šejəch gonlilažə'əlene' na' sole mbalaz de'en chonlilažə'əlene'. ²⁶ Na' güe'ela'ochgualə Cristo Jeso'osən' catə' babene' ca soa' len le'e de'e yoblə.

²⁷ Na' šə socha' len le'e o šə cui, legon byen legon can' cheyalə goncho laogüe de'en bachzenagcho che diža' güen diža' cobə de'en chzejni'in che Cristan'. Legon par nič yenda' rson de que yoguə'əle nita'əczle chech chzenagle che Spirit che Diozan' na' yenda' de que tozə can' chon yoguə'əle xbab na' de que txen chonle xte ga zelao saque'ele par se'ejle'e beṇə' che diža' güen diža' cobə de'en chzejni'in che Cristan'. ²⁸ Legon par nič yenda' rson de que bito chžeble beṇə' contr chele ca' bitə'ətezə de'e chso'one' par choso'ošebe' le'e. Na' šə bito chžeble beṇə' ca' choso'ošebe' le'e gwsa'acbe'iljeine' de que Diozan' əgwnežjue' lega'aque' castigw zejlicane na' gone' par nič le'e cui yeyejle lao yi' gabilən'. Na' le'ena' gone' par nič cui žeble na' par nič əsa'acbe'ine' de'e ca'. ²⁹ De'en chaque Diozan' checho babsi'e xneze par nič chonlilažə'əcho Cristan' na' le'egatezə ca' de'en chaque Diozan' checho babsi'e xneze par nič chyi' chzaquə'əcho laogüe de'en cho'echo xtiža' Cristan'. ³⁰ Bable'ile can' boso'oči' boso'osaquə' beṇə' nada' antslə laogüe de'en chona' xšin Diozan' na' chenczele rson de que leczə can' chac chia' na'a. Na' can' chac chia' nada' leczə can' chac che le'e de'en leczə chonle xšin Diozan'.

2

Cristan' gwlejšyichje' yoguə' de'e güen de'en de che' par bide' yežlyo nga, pero na'a naque' le'ezelaogüe beṇə' blaoch

¹ Cristan' chtipe' laža'əle. Chaque'ne' chele na' de'e na'anə' chebeile chzenagle che'. Nezczele bazo Spirit che Diozan' len le'e. Na' leczə bachon Cristan' par nič chaquele che ljuežjle na' cheyašə'aga'aque'lene'. ² De'e na'anə' chṇeyoida' le'e leqac tozə len ljuežjle. Na' le'e gaque che ljuežjle tole yetole na' tozə ca leqon yoguə'əle xbab. Legon ca' par nič lechgualə yebeida'. ³ Bito gonle ca gaquə güen che cuinze, na' nic gonle ca əso'elao beṇə' le'e. Bito gon cuinle xen. Na' tole leqon xbab güen che nota'ətezə can' chonle len beṇə' zjənaquəch beṇə'

blao ca le'e. ⁴ Na' to tole le'e yeyiljlažə' naclə gonle par niç gaquə güen che ljuežjle caguə che cuinzle.

⁵⁻⁷ Naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən' cayana'an naquə yichjla'aždao' Xe' Diozən' na' nape' yelə' gwnabia' na' yelə' bala'an tozəczə' can' napə' Xe'ena'. Pero bito que bchojyichj Cristo Jeso'osən' yelə' gwnabia' che'ena' na' yelə' bala'an che'ena'. Bchojyichje' de'e ca' par niç golje' goque' be'nach na' goque' ca nota'atezə be'nə' güen žin. Na' chio'o leczə cheyalə' goncho xbab ca xbabən' ben Cristo Jeso'osən'. ⁸ Bzenague' che Diozən', bzexjw yichje' be'e latjə gwso'ot be'nə' le' bos'o'ode'ene' le'e yag corozan' can' chso'one' len be'nə' ca' zjənaquə be'nə' mal juisy. ⁹ Na' de'en bsanlažə' cuine', Diozən' be'ene' yelə' bala'an xen mazəchlə ca de'en gotə' che' antslə. Na' Diozən' bito cho'e nota'atezəchlə be'nach o angl yelə' bala'an xen ca de'en be'e Cristo Jeso'osən'. Na' bene' par niç naque' le'eze-laogüe be'nə' blao. ¹⁰⁻¹¹ Bene' ca' par niç yoguə be'nə' ža' yoban' na' be'nə' ža' yežlyo nga na' nochlə be'nə' bagwsa'at, na' len yoguə' angl ca' yesə'əzo xibga'aque' lao Cristo Jeso'osən' yesə'əne' de que naque' Xanga'aque'. Na' len yoguə' de'e xio' ca' na' angl bzelaο ca' yesə'əzo xibga'acquən laogüe'ena', yesə'ənan de que naque' Xanga'aquei. Na' Xacho Diozən' si'e yelə' bala'an catə'an gaquə ca'.

Chio'o chonlilažə'əcho Cristən' gwxaquə'əlebecho ca beljw de'en choso'ose'eni' lao naquə žčhol

¹² Na'a ža chacda' chele na' chebeida' de que chzenagczle che Diozən' catə'an zoa' len le'e. Na' chatə'əyoida' le'e gwzənagle che' mazəchlə na'a cui zoa' len le'e. Legon yoguə'əloł de'en chene'e Diozən' par niç la'alaən de que babebeje' le'e xni'a de'e malən', na' legonən do yichj do lažə'əle na' con cudad, la' nezczele Diozən' gone' chio'o castigw šə cui goncho can' chene'ene'. ¹³ Dioz na'ana' chocobe' xbab chelen' par niç chene'ele chonle de'e güen can' chazlaže'ena' na' leczə'ena' chaclene' le'e par niç chonlen.

¹⁴ Legon bitə'atezə əna Diozən' gonle sin cui əže'ešə'əle na' sin cui gaquəyožle. ¹⁵ Legon ca' par niç cui bi dolə' gaple na' cui bi de'e mal šo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Diozən' chene'ene' de que chio'o naccho xi'ine' bitobi de'e mal ta' əchen yichjla'ažda'ochon', la'anə'əczə yežlyo nga chdacho entr be'nə' ca' chso'on clelə na' be'nə' zjənaquə be'nə' mal juisy, na' de'e na'anə' gwxaquə'əlebecho ca beljw ca' de'en choso'ose'eni' lao naquə žčhol. ¹⁶ Na' legwzejni' be'nə' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' par niç se'ejle'e chei na' gata' yelə' mban zejlicane chega'aque'. Šə gonle ca' yebeida' le'e catə'an əžin ža yidə' Cristən' de'e yoblə, chedə' la' zejen de que bzenagle che de'en bsd blo'ida' le'e, caguə con bendada' xšin Diozən' bedote. ¹⁷ Le'e chebeile de'en chonlilažə'əle Cristən', na' nada' chebeida' de'en babi'a xtižə' Cristən' len le'e par niç chonlilažə'əlene'. Na' gwzocza' yebeida' len le'e la'anə'əczə šə so'ot be'nə' nada' por ni che de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən'. ¹⁸ Le'egatezə ca' le'e yebei txen len nada'.

Temtion' na' Epafroditon'

¹⁹ Na' zoa' lez gon Xancho Jeso'osən' par niç yob gaquə selə'a Temtion' gan' zolen' par yeyo'e rson nac chac chele. Na' lechguale yeyacənlažə'a catə' bagwnežda' nac chac chele. ²⁰ Notoch no zo no əselə'a be'nə' gon xbab chele do yichj do laže'e can' chon Temtion'. ²¹ Be'nə' yeziquə'əchlə zjəchi' yichjga'aque' bi de'en chse'ene'ne' gaquə chega'aque', na' bito zjəchi' yichjga'aque' əye'elao' Cristo Jeso'osən'. ²² Nezele can' bachon Temtion' güen yoguə' laste. Na' ca naquən' chona' par niç so'ombia'ach be'nə' dižə' güen dižə' cobə de'en

chzejni'in che Cristo Jeso'osən', chaclene' nada' can' chon to beṇə' len xē'.
 23 De'e na'anə' bagwleja'ane' par əselə'ane' gan' zolen' na' əselə'ane' lgüegwzə
 catə' bagotə'əbia' šə gochoja' ližyan' o šə cui. 24 Na' chonlilaža'a de que Xancho
 Cristo Jeso'osən' gone' par niçh lencza' nada' yob yida' gan' zolen'.

25 Pero na' por mientrzə chacda' chonən byen yoselə'a beṇə' bišə'əcho
 Epafroditon' par yeyede' gan' zolen'. Bselə'əlene' nga par goclene' nada',
 na' babene' txen len nada' ca naquə xšin Diozən' de'en bento' na' len yoguə'
 can' bagwdilə'ento' gwxiye'ena'. 26 Che'enchgüeine' yežagle de'e yoblə, chedə'
 zoe' trist de'en benele rson gocšenene'. 27 De'e li bašə gate', pero na' Diozən'
 beyašə' beži'ilaže'ene' na' bene' par niçh beyaquene'. Na' caguə Epafrodito
 na'azən' beyašə' beži'ilaže'e sino lencza' nada'anə' par niçh bito gotə'əch de'e
 soa' trist. 28 De'e na'anə' chosa'ane' yeyede' lgüegwzə par niçh ca' yebeile
 na' lencza' nada' cuitet soa' trist che le'e šə ca'. 29 Legon güen len le' catə'
 yele'e na' legwlo'ine' de que chebeichgüeine can' babene'ena', chedə' nacle
 txen chonlilažə'əle Xancho Cristo Jeso'osən'. Beṇə' ca' chso'on can' baben
 Epafroditon' zjəzaque'e par güe'ega'acchone' yelə' bala'an. 30 Epafroditon'
 bsanlažə' cuine' gate' par gone' xšin Cristən' de'en bselə'əlene' nga gone', na'
 de'e li gocšenchgüeine' xte yelatə'əzə cui gote'. Gocwlenchgüe' nada' can' gon
 le'e žalə' zole nga.

3

Can' goncho par gaccho beṇə' güen lao Diozən'

1 Na'a ža beṇə' bišə', nedech de'en ənia' le'e. Cheyalə' sotezə socho yebeicho
 chedə' ngodə'əcho txen len Xancho Cristən'. Bito chacda' zed chzoja' che de'en
 babzójca' antslə, chedə' chyažjele gonchle xbab chei. 2 Legapə cuidad niçh cui
 gwzenagle che beṇə' ca' chasə'əne' cheyalə' sole señy de'en ne' sirconsision.
 Lega'aque' lechgualə zjənaljəga'aque' na' chso'one' de'e mal. 3 Na' chio'o
 de to señy checho par nezecho naccho xi'in Dioz. Señyan' naquən ca de'en
 baben Diozən' chio'o Spirit che'enə' par chaclenən chio'o cho'ela'ochone'.
 Chebeicho de'en chonlilažə'əcho Cristo Jeso'osən' na' nezecho bito chyažjecho
 señy lao cuerp chechon' par gaccho xi'in Diozən'. 4-6 Nada' naca' beṇə'
 Izrael na' golja' lao dia che de'e Benjaminə' na' boso'ozoe' nada' señy che
 sirconsisionə' to xmanzəda'. Na' goljələna' dižə' ebreo laogüe de'en zjənaquə
 xaxna'a ca' beṇə' ebreo. Na' ca' naquə lei de'en bzoj de'e Moizezən', goca' txen
 len beṇə' fariseo ca' beṇə' ca' zjəchi'ichgua yichjə'aque' to to pont che lein'.
 Na' de'e tant gwche' yichja' che de'e ca' zjəšə'ənao beṇə' Izrael gwlaž' chia'
 xte blagzejə blagzida' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'. Na' ca' naquə de'en na
 lein' cheyalə' goncho na' de'en nan cui goncho, bzenaga' che yoguə'ən xte ga
 zelao gwxaquə'əda'. Žalə' chacda' chebei Diozən' nada' por de'e ca', guaquə
 gona' xbab de que chebeichene' nada' mazəchlə can' chebeine' len beṇə' ca'
 yeziquə'əchlə. 7 Yoguə'ənnə' bəna' xbab əsa'aclenən nada' par niçh Diozən'
 yebeine' nada', pero na'a bachacbe'ida' bito gwsa'aclenən nada'. Na' benən
 byen gwleje'yichjə'aca'an par niçh benlilažə'a Cristən'. 8 De'en banombi'a
 Cristo Jeso'osən' ben' naquə Xana' zaquə'əchguan par nada'. De'e na'anə'
 bitoch bibi zjəzaquə' yoguə'əlo' de'e ca' goquəda' antslə əsa'aclenən nada'.
 De'en banombi'ane' na'anə' bagwnit yoguə' de'e ca' bebeida' antslə, na' na'a
 nona' lega'aquən ca to beb de'e gwcho'əna' par niçh gombi'acha'ane'. 9 Na'
 lecəzə nona' lega'aquən ca to beb de'e gwcho'əna' par niçh gachia' de que
 ngoda'a txen len Cristən'. Che'enda' əna Diozən' chia' de que naca' beṇə' güen

laogüe'enə'. Ene' ca' por ni che de'en chonlilaža'a Cristən', caguə por ni che de'en chona' complir bi de'en na lein'. ¹⁰ Che'enda' gombia'acha' Cristən', na' che'enda' yocobache' yichjla'aždaogua'anə'. De'en beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'anə' chac yocobe' yichjla'aždaogua'anə'. Na' che'enda' čhi' saca'a de'en chona' xšin Cristən' can' gwđi' gwxaque'enə' na' leczə che'enda' gacbe'ichda' bi zejen de'en ngoda'a t xen len le' catə'an gwso'ot beṇə' le'. ¹¹ Can' čho chbeza' na'a čhedə' lechguale che'enda' yolis yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca' catə' bagota'.

Cho'elaža'a chona' par nič gaquə yichjla'ažda'ogua'an can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən'

¹² Bito əṇia' de que bač naquə yichjla'aždaogua'anə' can' che'enda' gaquən, la' bito ne'e gaquən can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən'. Pero na' cheyiljəlaža'a naclə gona' par nič ca' gaquə yichjla'ažda'ogua'anə' can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən', la' par nan' gwleje' nada' naca' xi'ine'.

¹³ Beṇə' bišə' nezda' bitoṇə' gac yichjla'ažda'ogua' can' che'enda' gaquən, pero babchojyichja' yoguə'əloł de'en goquə de'e zaque'e par nada' antslə, len bi de'en bena', čhedə' bagocbe'ida' bitobi zjəzaquə'an. Na' tlaozə de'en čhi' yichja' na'a de'en čho'elaža'a chona' can' chene'e Diozən' par nič gaquə yichjla'ažda'ogua'anə' can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən'.

¹⁴ Zaquə'əchguan par nada' de'en gwlej Diozən' nada' par yežina' yoban' gan' zo'enə' laogüe de'en chonlilaža'a Cristo Jeso'osən'. Na' de'e na'anə' čho'elaža'a chona' can' čsa'azlaže'enə' par nič gon Diozən' ca gaquə yichjla'ažda'ogua'anə' can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən'.

¹⁵ Na' baltezcho šə bazda chaccho can' chene'e Cristən' gaccho cheyalə' cuejyichjcho de'e ca' goquecho zjənaquən de'e zaque'e par čio'o antslə na' cheyalə' cue' yichjcho par goncho ca gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə'. Na' šə nole ne'e yo'ole bichlə xbab yoblə Diozən' gone' ca gacbe'ile. ¹⁶ Na' cheyalə' šejəchcho goncho can' babzejni'i Diozən' čio'o goncho.

¹⁷ Beṇə' bišə' yoguə'əle leḡon can' chona' nada', na' can' čso'on yeziquə'əchlə beṇə' ca' bachso'on can' chonto'onə'. ¹⁸ De'e yoblə əṇia' le'e can' bagwnia' zan las antslə, de que nitə' beṇə' zan beṇə' čso'one' ca čhnezecho de'en čsa'aquene' bito bi zaquə'an de'en gwđixjw Cristən' xtolə'əchon' le'e yag corozən'. Chbeža' de'en nitə' beṇə' čso'on ca'. ¹⁹ Yesə'əbiayi' beṇə' ca' čhedə' la' lguə'a so'ela'ogüe'e Diozən' con čso'elaža' čse'ej čsa'ogüe' na' čso'one' bichlə de'en na cuerp čhega'aque'enə'. Chesyə'əbeine' čso'one' de'en naquə de'e yelə' zto', na' zjəchi' yichjga'aque' tlaozə de'en chac yežlyo nga. ²⁰ Na' čio'o ža, bitoch choncho xbab de que yežlyo nga naquən lažcho, sino choncho xbabən' de que lažchon' naquən yoban' gan' za' Xancho Jesocristən' ben' babebej čio'o xni'a de'e malən' na' yide' nga de'e yoblə.

²¹ Na' catə'an yide'enə' gone' par nič cuerp čhecho de belə' čennə' yeyaquən to cuerp cobə de'en gaquə lechguale güen can' naquə cuerp che le'enə'. Gone' ca' čhedə' nape' yelə' guac par nič bitə'ətezə de'e zjədə yoso'ozenaguən čhe'.

4

Cheyalə' yebeicho de'en chonlilaža'əcho Xancho Jesocristən'

¹ Beṇə' bišə' dao', chacda' čhele na' che'enčgüeida' le'i lježjcho. Chebe-ichgüeida' de'en zotezə zole chonlilaža'əle Jesocristən', na' por le'e sočgua' mbalaz. De'e na'anə' gončhečhlaža'əšgacze gonlilaža'əle Xancho Jesocristən'.

² Na' chatə'əyoida' le' Ebodia na' le'cəzə ca' le' Sintique, lesošga binlo legon txen tole yetole chedə' choptele chonlilažə'əle Xancho'n'. ³ Na' le' Sinsigos, len' babeno' xšin Diozən' do yichj do lažo'o txen len nada', le'cəzə chneyoida' le' gaquəleno' beṇə' zanchō Ebodian' na' Sintiquen' chedə' lega'aque' le'cəzə gwso'one' xšin Diozən' txen len nada' catə'an gwɔdixju'i'a dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' gan' zolen'. Na' lenczə Clementən' na' yebalə beṇə' ljuežjcho ca' gwso'one' txen len nada'. Na' zjənyoj laga'aque'ena' le'e lib' che Diozən' gan' zjənyoj la yoguə' beṇə' bazjənapə yelə' mban zejlicane.

⁴ Le'e yebei do tyempte de'en chonlilažə'əle Xancho Jesocristən'. De'e yoblə əchnia', le'e yebei. ⁵ Legon par nich yoguə'əloḷ beṇə' yesə'əneze' de que nacle beṇə' gaxjwlažə' chedə' bazon yidə Xancho'n' de'e yoblə.

⁶ Bito gaquəle tola bitə'ətezə de'en chac chele. Legon orasyon lao Diozən' che yoguə' de'en chac na' nable yelə' chaclen che'ena' na' le'cəzə güe'elene' yelə' choxcwlen catə' bi de'en ənabelene'. ⁷ Šə gonle ca' Diozən' gaquəlene' le'e par so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' do tyempte xte ni que gache'ile bixchen' bazo chbezle ca'. Gaquəlene' le'e chedə' ngoda'əcho txen len Cristo Jeso'osan'.

Cue' yichjcho che de'e ca' zjənaquə de'e güen

⁸ Na' yeto' consejw de'en nga chona' le'e beṇə' bišə', cue' yichjle par güe'ele por dižə' li, par gonle ca beṇə' yoblə əsa'ape' le'e respet, par gonle de'e zda licha, na' par gonle de'e cui bi de'e mal nsa'. Cue' yichjle par gacle beṇə' šao', na' par gonle de'en zjəneze beṇə'chən' zjənaquən de'e güen. Bitə'ətezə de'e zaquə'e lao Diozən' na' bitə'ətezə de'en chebei Diozən', che lega'acquənə' cue' yichjle.

⁹ Bzenagle chia' catə' bzejni'ida' le'e bin' cheyalə' gonle, na' baben bable'iczele chona' ca'. Lesotezə leso legon can' bagwnia' le'e. Na' šə gonle ca', Dioz ben' chon par chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' sotezə soe' gaquəlene' le'e.

Can' gwsa'aclen beṇə' Filipos ca' Apostol Pabən'

¹⁰ Chebeichgüeida' lao Xancho Cristo Jeso'osan' de que de'e yoblə na'a bač blo'ile can' chonle xbab chia' ca de'en bselə'əle de'en goquəlen nada'. Na' nezda' chonczele xbab chia'anə', pero cuinə' gonən gaquəlenle nada' antslə.

¹¹ Na' chebeida' de'en bselə'əlenə', caguə por ni che de'e byažjda' bi de'en byažjda'. Diozən' babzejni'ine' nada' par nich zoa' mbalaz catə' de de'en chyažjda' na' catə' cui bi bi de. ¹² Yo'olaocza' yelə' yašə' yelə' zi', na' yo'olaocza' yelə' šao'. Diozən' babzejni'ine' nada' par zoa' mbalaz bitə'ətezə nac la'anə' catə' de de'e che'ej chaogua' o la'anə' catə' chdona', na' la'anə' catə' de bichlə de'en chyažjda' o catə' cui bi bi de. ¹³ Chac chona' bitə'ətezə de'e cheyalə' gona', chedə' ngoda'a txen len Cristən' ben' chon nada' fuers balor. ¹⁴ Pero ca naquən' goclenə' nada', naquən de'e güenchgua de'en chonle txen len nada' lao de'en chyi' chzaca'a.

¹⁵ Na' le'e nitə'əle Filiposən' nezele can' goquəlenle nada' catə'an bagoc to tyemp dao' bedə'ixjue'ida' le'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'e neche, na' babenən byen beza'a Masedonian'. Caguə nochlə beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag par chso'elaogüe'e Cristən' gwso'on txen len nada' par yoso'oselə'e mech de'en gaquəlen nada', pero na' le'e bselə'əle de'en bchina'. ¹⁶ Na' caguə ca na'azən' bselə'əlen, le'cəzə bselə'əlen yeto chop las catə' gwzoa' Tesalonican' par bi de'en byažjda'. ¹⁷ Caguə de'e chzelažə'a bi de'en chonle nada' sino chzelažə'a gonchle de'e güen par nich Diozən' yebeichene' le'e. ¹⁸ Doxen de'en bselə'əle len Epafroditon' bač gwxi'an na'

bitoch bi bi chyažjda', de'e scha'o bade chia' ŋa'a. Na' de'en bselə'alen' gwxaquə'aleben ca to yal de'en chlā' zix de'e chzey bχozən' lao Diozən'. Diozən' chebeichgüeine' can' babenlen'. ¹⁹ Yo'o lao na' Dioz chechon' yoguə'əlole de'en de par əgwnežjue'en con non' chene'ene'. Na' gone' de'e güen juisy par nich gata' yoguə'əlole de'e chyažjele, cheda' ngoda'əle txen len Cristo Jeso'osən'. ²⁰ Ledoye'elaoch Xacho Diozən' zejlicane. Can' gonšgaczcho.

Bzeine' lega'aque' dižə'

²¹ Le'e gguap diox yoguə'əlole beṇə' Filipos ca' beṇə' zjənaquə' lažə' na' Diozən' laogüe de'en zjəngode'e txen len Jesocristən'. Na' beṇə' bišə'əcho ca' nitə' txen len nada' nga choso'oguape' le'e diox. ²² Na' leczə' ca' yoguə' beṇə' Roma quinga beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena' choso'oguape' le'e diox, na' mazəchlə beṇə' ca' chso'on žin liž rein' choso'oguape' le'e diox.

²³ Xancho Jesocristən' sošgue' gaquəlenšgacze' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'azən' de'en chzoja' ŋa'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Colosas Ca'

Pabən' chzoje' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' Colosasən'

¹⁻² Nada' Pab naca' apostol che Jesocristən' con can' gwnalažə' Diozən'. Nada' chzoja' le'e nitə'əle Colosasən' le'e banacle lažə' na' Diozən' laogüe de'en ngodə'əle txen len Cristən', chedə' txen len neto' naccho family che'enə'. Beṇə' bišə'əcho Temtion' na' nada' chṇabto' lao Xacho Diozən' sotezə soe' gaquäləṅgacze' le'e na' gonšgue' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Pabən' chone' orasyonṇə' par beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Colosasən'

³ Yoguə' las catə' chona' orasyon par le'e cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' par le'e, Dioz ben' naquə Xa Xancho Jesocristən'. ⁴ Babenda' rson can' chonlilažə'əle Jesocristən' na' can' chaquele che yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena'. ⁵ Cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' de que lenle zocho lez žjəyezochə len Diozən', can' gwyejṇi'ile catə'an gwzolao bzenagle che dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' de'en naquən de'e li. ⁶ Dižə' li che Jesocristən' de'en chzenagle chei bagosə'əlasən doxenlə na' beṇə' ca' choso'ozenag chei ga yoblə leczə chso'one' güen na' choso'ozejṇi'ine'en beṇə' yoblə can' chon le'e dezd žan' catə'an bzenaglen de'e nech na' gwṇezele de que de'e li nži'ilažə' Diozən' le'e. ⁷ Epafras da'onə' bzejṇi'ine' le'e xtižə' Cristən' lgua'a nada'. Chone' xšin Cristən' can' chona' par chaclene' le'e na' zotezə zoe' chone' complir can' cheyalə' gone'. ⁸ Epafras na'anə' bagwne' nada' can' bāben Spirit che Diozən' par niç chaquele che ljuēžjle na' chachteile chia'.

⁹ De'e na'anə' dezd catə'an gwṇezda' can' chonlen', yoguə' laste chona' orasyon lao Diozən' par le'e chṇaba' gon Spirit che'enə' le'e yoguə' claste yelə' sin' na' yelə' chejṇi' na' niç ca' ənezele tcho'a tšao' can' chene'ene' gonle. ¹⁰ Chṇaba' ənezele can' chene'ene' gonle par niç ca' šejəchle gonle can' cheyalə' gon chio'o nombi'acho Xançhon' na' gonle doxen can' chazlažə'ena', gonle yoguə' claste de'e güen, na' šejəch gombia'achle Diozən'. ¹¹ Na' chṇaba' gaquälən Diozən' le'e len yelə' guac xen che'enə' par niç gapple yelə' chxenlažə' na' sotezə sole gonlilažə'əlene' bitə'ətezə de'en chac na' sole mbalaz. Chṇaba' gaquälene' le'e ca' chedə' nape' le'ezelaogüe yelə' guac xen. ¹² Na' leczə güe'ele yelə' choxcwlen che Xacho Diozən' chedə' le'ena' bene' par niç txen len yeziquə'əchlə beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' lažə' ne'ena' gaquə žjəyezochə len le' gan' chey che'eni'ichgua. ¹³ Diozən' babebeje' chio'o xni'a gwxixye'ena' de'en chnabia' beṇə' ca' chsa'aš lo'o de'e žçholən' na' bene' par niç chnabia' Xi'ine' Jesocristən' chio'o ben' chaquene' chei. ¹⁴ Xi'ine' Jesocrist na'anə' gwdixjue' xtolə'əchon' par niç Diozən' chezi'ixene' checho.

Cristən' chozoe' chio'o binlo len Diozən'

¹⁵ Yichjla'aždao' Cristən' naquən cayanə'an naquə yichjla'aždao' Xe' Diozən' ben' cui no chle'i, na' tozə can' chso'one'. Bazoczə Cristən' catə'an cuiṇə' xe yežlyon', catə'an cuiṇə' nitə' angl ca' na' beṇəch ca', na' catə' cuiṇə' gatə' bitə'ətezə de'en zjəde. ¹⁶ Le'ena' bene' yoban' na' yežlyon' na' bene' beṇə' ža' yoban' na' beṇə' ža' yežlyon', na' bia yixə' ca', na' biquə'əchlə de'en zjəde yoban' na' yežlyon'. Bene' par niç zjəde de'e ca' chle'icho na' de'e ca' cui chle'icho. Bene' par niç nitə' angl əblao ca', nitə' spirit mal ca'

chəsə'anabia'an beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən', nitə' de'e xio' na' nitə' biquə'əchlə de'e ca' zjənapə poder. Na' Crist nan' bene' par niçh nitə' de'e ca', na' nitə' beṇə' ca', niçh si'e yelə' bala'an. ¹⁷ Cristən' bazocze' catə'an cuiṇə' nitə' beṇəch, angl, bia yixə' na' biquə'əchlə de'en zjəde, na' noe' che to toe' zjənaque' can' zjənaque' na' to ton zjənaquən can' zjənaquən, chedə' Cristən' none' mendad par chac ca'. ¹⁸ Na' Crist na'anə' chnabi'e chio'o chdopə chzəgcho cho'ela'ochone' na' len' beṇə' chio'o yelə' mban zejlicanən'. Len' naque' beṇə' nech bebane' ladjo beṇə' guat ca' par chnabi'e na' de'e na'anə' naque' le'e zelaogüe beṇə' blao na' chnabi'e yoguə'əlol beṇə' na' biquə'əchlə. ¹⁹ Diozən' chazlažə'e de que cayaṇə'an naquə yichjla'aždaogüe'enə' ca'aczən' naquə yichjla'aždao' Xi'ine' Cristən', cayaṇə'an naquə yelə' guac che Diozən' ca'aczən' naquə yelə' guac che Cristən', na' tozəczə can' chso'one'. ²⁰ Na' leczə chazlažə' Diozən' de que yoguə' beṇə' ža' yoban' na' beṇə' ža' yežlyo nga guac yesə'anite'e binlo len le' laogüe de'en blalj xchen Cristən' le'e yag corozən'.

²¹⁻²² Goccho beṇə' contr che Diozən' antslə por ni che xbab malən' de'en gwyo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' na' por ni che de'e malən' bencho. Pero na'a Cristən' babozoe' chio'o binlo len Diozən' ca de'en bnežjw cuine' por ni checho catə'an gwso'ote'ene'ena'. Babozoe' chio'o binlo len Diozən' par niçh ca' gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə' na' bito bi dolə' gapcho catə'an yežincho gan' zo Diozən' na' catə'an əche'e chio'o laogüe'ena', na' notono soi əgwcuış chio'o lao Diozən'. ²³ Na' yežincho laogüe'ena' sin cui bi dolə' napcho šə zotezə zocho chonlilažə'əcho Cristən', šə zocho len tozə xbab, na' šə zocho lez žjəyecho len Diozən' laogüe de'en babzenagcho che dižə' güen dižə' cobə che Cristən'. Dižə' güen dižə' cobə che' na'anə' bagosə' gwłaljən gatə'ətezə ža' beṇəchən' na' Dioz nan' gwleje' nada' Pab par niçh əchyixjui'an.

Pabən' chaclene' beṇə' ca' chesə'adopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Cristən'

²⁴ Chebeida' la'anə'əczə chy'i' chzaca'a laogüe de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən' len le'e cui nacle beṇə' Izrael, na' che'enda' gaquə chia' bichlə de'en ne'e chac falt par yeyož gaquəlena' le'e. Cristən' gwdi' gwxaque'e par goclene' chio'o chdopə chzəgcho cho'ela'ochone', chio'o gwxaquə'əlebecho ca cuerp che'ena', na' can' chac chia' par chaquəlena' le'e. ²⁵ Diozən' gwleje' nada' par chona' xšine'ena' entr le'e cui nacle beṇə' Izrael par niçh ca' gwzejni'ida' le'e doxen can' na xtiže'ena'. ²⁶ Dezd gwłalte de de'en bito no gwyejni'i can' na xtiže'ena' pero na'a babzejni'i Diozən' chio'o len, chio'o bagwleje' par naccho lažə' ne'ena'. ²⁷ Diozən' chene'ene' ənezecho de que lechgualə de'e güen juisy chone' len notə'ətezcho chonlilažə'əchone' la'anə'əczə cui naccho beṇə' Izrael. De'e na'anə' bachzejni'ine' chio'o de'en cui no gwneze antslə de que chio'o chonlilažə'əcho Cristən' ngodə'əcho txen len le' na' de'e na'anə' zocho lez žjəyecho len Diozən' gan' chey che'eni'ichgua.

²⁸ Cho'elento' yoguə'əlol beṇə' dižə' che Cristən' chatə'əyoiga'aqueto'one' par niçh yoso'ozenague' che' na' chzejni'iga'aqueto'one' naquən' ne'. Cho'eto' xtiže'en len yoguə' clas yelə' sin' par niçh ca' catə' yežincho lao Diozən' yoguə' beṇə' ca' bosozenag cheto' əsə'aque' cayaṇə'an chene'e Diozən' əsə'aque' laogüe de'en zjəngode'e txen len Cristən' can' ngodə' chio'o. ²⁹ Na' de'e na'anə' chonchgua' xte ga zelao chzaquə'əda' əchyixjui'a xtiže'ena' len doxen fuers balor de'en choṇ Cristən' nada'.

2

¹⁻² Na' che'enda' ənezele can' chona' xte ga zelao chzaquə'əda' par niçh əchtipa' lažə'əle na' lažə' beṇə' ca' nitə' Laodisean' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca'

chso'onlilažə' Cristən' do na', beŋə' cuinə' gombi'aga'aca'. Chona' xte ga zelao chzaquə'ada' par niç yoguə'əle gaque che ljeužjle tole yetole na' par niç nezele tcho'a tšao' can' cheyalə' gonle xbab yogua' laste na' par niç šejni'ile che Cristən'. Cui no gwneze antslə de'en bachzejni'i Diozən' chio'o che Cristən'.³ Na' šə bin' chene'echo nezecho, doxen yelə' sin' na' yelə' chejni'i che Diozən' napə Cristən' len par chzejni'ine'en chio'o. ⁴ Echnia' ca' par niç cui no yopei le'e len dižə' yoblə par xoayagle. ⁵ La'anə'əczə bito zoa' na' len le'e, syempr chona' xbab chele na' chebeida' de'en chonle can' cheyalə' gonle na' zotezə zole chonlilažə'əle Cristən'.

⁶ De'e na'anə' con can' babsedle che Jesocristən' na' can' bachonlilažə'əlene' ca Xanle, con ca'ašgaczn' sotezə sole len le'. ⁷ Na' le'e sotezə leso legonlilažə' Cristən' can' babzejni'i Epafrasən' le'e par niç gacle ca to yag de'e chaz loina' zitjw na' chcha'ochguan. Na' le'e güe'echgua yelə' choxcwlen che Diozən' can' chaclene' le'e.

Cristən' babocobe' yichjla'ažda'ochon'

⁸ Le'e gapə cuidad par niç notono yesə'əxoayag le'e len xbab chega'acze' par naole de'en choso'osed choso'olo'ine'. Lega'aque' choso'osed choso'olo'ine' de'en cui bi zaquə' che costombr gol ca' de'en zjəde, che de'en ye'ej gacho, che ža ca' na' che cuerp chechon' lgua'a yoso'osed yoso'olo'ine' che Cristən'.

⁹ Cristən' lao goque' beŋə' belə' chen goc yichjla'aždaogüe'enə' doxen can' naquə yichjla'aždao' Diozən' na' ca'aczən' naque' na'a. Gwdape' yelə' guac cayaŋə'an napə Diozən' na' ca'aczən' nape'en na'a. Bene' tozəczə can' chon Diozən' na' ca'aczən' chone' na'a. ¹⁰ Na' Cristən' chnabi'ache' ca notə'ətezə angl əblao na' notə'ətezə de'e xio'. Na' chio'o laogüe de'en ngodə'əcho txen len Cristən' bitoch bi bi chyažjəchecho par so cuezcho binlo. ¹¹ Na' leczə de'en ngodə'əcho txen len le' zocho to seŋy de'en zejen ca seŋy de'en ne' sirconsionnə'. Bito naquən seŋy de'en bzo beŋə' lao cuerp chechon', sino de'en bagwlejyichjcho cuich chzenagcho che la'ažda'omalcho na'anə'. Cristən' babocobe' yichjla'ažda'ochon'. ¹² Na' ca de'en bagwchoacho nisən' zejen ca gotcho na' bgašə'əcho txen len Cristən' na' leczə zejen ca bolis bosban Diozən' chio'o ladjo beŋə' guat ca'. Diozən' bolis bosbane' Cristən' ladjo beŋə' guat ca', na' catə'an benlilažə'əchone' par bocobe' yichjla'ažda'ochon', canan' bene' par niç cuich naccho ca beŋə' guat. ¹³ Antslə gwxaquə'əlebecho ca beŋə' guat len yichjla'ažda'ochon' chedə' bito bzenagcho che Diozən', bzenagzechcho che la'ažda'omalchon'. Pero na' can' ben Diozən' par niç Cristən' bebane' ladjo beŋə' guat ca', leczə can' bocobe' yichjla'ažda'ochon' par niç cuich naccho ca beŋə' guat na' babezi'ixene' yoguə'əte xtolə'əchon'. ¹⁴ Diozən' bsele'e Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' le'e yag corozən' par niç cui si'icho castigw por ni che de'en cui bencho complir yoguə'əlol can' na lei che'enə' de'en nyojən'. De'e na'anə' lein' bitoch güe'en dižə' contr chio'o can' benən antslə. ¹⁵ Diozən' beque'e yelə' gwnabia' che angl bzelao ca' na' de'e xio' ca' par niç cuich yesə'anabia'an chio'o. Blo'ine' beŋə'achən' de que banitə'an xni'enə' catə'an Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' le'e yag corozən'.

Cheyalə' cuec yichjcho de'e ca' zjəzaquə' len Diozən'

¹⁶ De'e na'anə' bito gwzenagle che beŋə' ca' chəsə'əna chonle de'e mal ca de'en bito naole costombr ca' de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' bichlə costombr chega'aque'enə' de'en chəsə'əne' cheyalə' ye'ej gacho, o goncho lni, o can' goncho cats' naquə bio' che'en, o de'en cheyalə' gomba'ancho ža de'en chsa'acquene' naquən de'e žialao. ¹⁷ Diozən' bene' par niç de'e Moizezən' bzoje' che costombr ca' parzə niç bzejni'ine' chio'o latə' dao' che Cristən'

antslā ze'e yide'. Pero na'a babidā Cristān' na' costombr ca' bito zjāzaquā'ən can' zaquā' de'en nombi'acho Cristān'. ¹⁸ Nitā' beṇā' choso'osed choso'olo'ine' de que cheyalā' gon cuincho ca to de'e cui bi zaquā' na' cheyalā' güe'ela'ochō no angl na' goncho bichlā de'en chāsā'əne' besā'əle'idaogüe'ənā'. Bitō gwzenagle chēga'aque' catā' əse'e le'e de que cui chonle can' cheyalā' gonle. Con chso'on cuinga'aque' xen chedā' choso'ozenague' che la'ažda'omalga'aque'ənā'. ¹⁹ Lega'aque' bito zjāngode'e txen len Cristān' ben' chnabia' chio'o chdopā chžagcho cho'ela'ochone'. Pero chio'o chdopā chžagcho cho'ela'ochone' ngodā'əcho txen len le' na' len ljuežjcho ca' ca to to part che cuerp chechon' ngodā'ən txen len bečj bnīa' ca'. Na' de'en ngodā'əcho txen len Cristān' Diozān' chaclene' chio'o par ničh chaquā'chcho beṇā' šao' beṇā' güen.

²⁰ Ca naquān' ngodā'əcho txen len Cristān' catā'ən gote', bito cheyalā' cue'ech yichjcho che costombr de'en zjāsā'ənao beṇā' ca' cui choso'ozenag che Diozān', costombr che de'en ye'ej gaocho, che ža ca' na' che cuerp chechon'. La' chio'o bitoch naccho txen len beṇā' ca' cui choso'ozenag che Diozān' na' de'e na'anā' bito cheyalā' goncho can' chso'one'ənā'. ²¹ De'e na'anā' bito gwzenagle che beṇā' ca' chāsā'əna: "Bitō goxā'əle de'e nga, bito ye'ej gaole de'e na', na' bito canle de'en yeto." ²² Costombr ca' za'aquān che beṇā'chān', la' yoguā' de'e ca' de'en chāsā'əne' cui goxā'əcho, cui ye'ej gaocho na' cui cancho, de'en chčhinchon chāsā'əde chei. ²³ Chsa'aque beṇā' de que costombr ca' zjānaquān de'e sin'. Len de'e chsa'aljlažā' beṇā'ch āzānā' par chse'ejni'alaže'e angl ca' na' par chso'on cuinga'aque' ca to de'e cui bi zaquā' na' par chāsā'əžaglaogüe' len cuerp chega'aque'ənā', pero bito sa'aclenān chio'o par ničh cui əgwzenagcho che la'ažda'omalchon'.

3

¹ Can' bolis bosban Diozān' Cristān' ladjo beṇā' guat ca', lecza can' babocobe' yichjla'ažda'ochon'. De'e na'anā' cheyalā' cuec yichjcho che de'e ca' zjānaquā de'e zaque'e gan' zo Cristān' chnabi'e txen len Diozān'. ² Cheyalā' cue' yichjcho che de'e ca' zjāzaque'e len Diozān' caguā de'e ca' zjāzaque'e len beṇā'chān'. ³ Bagwlejjichjcho cuich chzenagcho che la'ažda'omalchon' na' mbancho par goncho can' chene'e Diozān'. Na' zocho txen len Diozān' laogüe de'en ngodā'əcho txen len Cristān' la'anā'əczā cui chsa'acbe'i beṇā'. ⁴ De yelā' mban checho zejlicane chedā' chonjilažā'əcho Cristān' na' Cristān' zotezā zoe' len chio'o. Na' catā' yide' de'e yoblā gone' par ničh yichjla'ažda'ochon' yeyož gaquan ca yichjla'aždaogüe'ənā' na' gone' par ničh cuerp chechon' yeyaquān to cuerp cobā de'en gaquā lechguale güen can' naquā cuerp che le'ənā'.

Can' bencho antslā na' can' cheyalā' goncho na'a

⁵ Na' laogüe de'en babocobe' yichjla'ažda'ochon', cheyalā' cuejjichjcho de'e mal ca' de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho žlac zocho yežlyo nga. Bitō co'o xtocho nic cuejjichjcho no'ol checho o be'en chelcho par solencho beṇā' yoblā. Bitō goncho bichlā de'e yelā' zto'. Bitō yebeicho bitā'ətezā de'en naquā de'e yelā' zto'. Bitō selažā'əcho goncho bitā'ətezā de'e mal. Na' bitō selažā'əcho de'e zan de'e gatā' checho, chedā' tozəczā ca mal naquān len de'en chso'on beṇā' chse'ejni'alaže'e lguā' lsaquā'. ⁶ Gwžin ža catā' Diozān' gone' castigw zejlicane che beṇā' ca' chso'ela'ozeche' chso'one' de'e mal ca' zjānac ca'. ⁷ Antslā gwdacze benle de'e malān' ca de'e ca' bagwni'anā'. ⁸ Pero na'a cheyalā' cuejjichjle yoguā' de'e mal ca'. Bitō əža'a ljuežjle na' bito locle. Bitō gaquāxi'i ljuežjle, bito gwžia əgwnitā' ljuežjle, na' bito güe'ele dižā' zban. ⁹ Bitō güe'ele dižā' güenlažā' len ljuežjle. Bitoch gonle de'e ca' chedā' bagwzolao chbejjichjle cuich

chzenagle che la'azda'omallen' len de'e mal ca' de'en nan gonle. ¹⁰ Diozən' ben' ben yoguə'əcho babocobe' yichjla'ažda'ochon', na' chzejni'ine' chio'o par nič zda chaquəch yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə'. ¹¹ Bitobi nonən par len Diozən' šə naccho beṇə' Izrael o šə so cui naccho beṇə' Izrael. Bitobi nonən par le' šə zocho señy de'en ne' sirconsui o šə cui zochon. Na' leczə bitobi nonən par le' šə naccho beṇə' zita' la'anə'əczə šə za'acho yež de'e lechguale ne'e naquə serrado. Na' le'egatezə ca' bitobi nonən par le' šə naccho esclabos o šə cui naccho esclabos. De'en naquə de'e žialao xen, gonjilažə'əcho Cristən'. Na' notə'ətezə naccho šə bachonlilažə'əchone' ngoda'əcho txen len le'.

¹² Diozən' bagwleje' chio'o par naccho lažə' ne'enə' na' chaquene' checho. De'e na'anə' legon can' cheyalə' gon chio'o bagwlej Diozən' par naccho xi'ine'. Le'e yeyašə' leyeži'ilažə' ljuežjle na' legon güen len ljuežjle. Bito gon cuinle xen. Le'e gac beṇə' gačjwlažə', na' le'e gapə yelə' chxenlažə' len ljuežjle. ¹³ Na' le'e gwde ca'alə šə bi chac chele entr tole yetole, na' le'e yezi'ixen che ljuežjle šə chaquele bi babenene' le'e. Con can' babezi'ixen Cristən' checho ca'aczən' cheyalə' yezi'ixencho che ljuežjcho. ¹⁴ Na' de'en naquəch de'e žialao xench lao yoguə' de'e ca', cheyalə' gaque che ljuežjcho chedə' šə chaquecho che ljuežjcho nachən' leczə goncho bitə'ətezəchlə de'en chene'e Diozən' goncho. ¹⁵ Diozən' gwleje' chio'o par so cuzcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' na' par socho binlo len ljuežjchon'. De'e na'anə' legon ca' gaqualen Diozən' le'e so cuzle ca', la' yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' banaccho ca tozə family. Na' le'e güe' yelə' chočwlen che Diozən' can' chaclene' le'e.

¹⁶ Lesotezə leso legon xbab che de'e ca' babzejni'i Cristən' chio'o. Le'e gwzejni'i beṇə' ljuežjle ca' na' le'e gatə'əyoiga'aque' len yoguə' clas yelə' sin' par yoso'ozenague' che Cristən'. Legol no salmos na' no imnos, na' bichlə de'en na Spirit che Diozən' gollə, güe'ele yelə' chočwlen che' lo'o yichjla'ažda'olen' can' chaclen Xancho' le'e. ¹⁷ Na' bitə'ətezə de'e gonle na' bitə'ətezə dižə'an güe'ele, legonən na' le'e güe'en par nič Xancho Jeso'osən' si'e yelə' bala'an. Na' do tyempte güe'ele yelə' chočwlen che Xacho Diozən' can' chaclen Xancho Jeso'osən' le'e.

Quingan' cheyalə' gon chio'o babocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon'

¹⁸ Le'e no'olə le'e nšagna'ale, le'e gwzenag che be'en che to tole can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Xancho Cristən'. ¹⁹ Na' le'e beṇə' byo le'e nšagna'ale, legaue che no'ol che to tole na' bito gonle znia len lega'aque'. ²⁰ Na' le'e bi'i xcuidə', le'e gwzenag che xaxna'ale yoguə'alol bin' se'e le'e, chedə' can' chazlažə' Xancho' gonle. ²¹ Na' le'e nacle xaxna' bi'i xcuidə', bito con gonle ca yesə'əža'a yesə'əlocbo', la' šə gonle ca' bitobi de gost nitə'əbo' na' bitoch yoso'ozenagbo' chele. ²² Na' le'e nacle mos, cheyalə' əgwzenagle yoguə'alol can' na xan žinnə'. Bito gonleile xan žinnə' gonlize ca beṇə' chonchgua žinnə' catə'əzən' chgüie' le'e. Pero le'e do yichj do lažə'ale legon žinnə' laogüe de'e chaple Diozən' respet na' cui chene'ele əže'e le'e. ²³ Na' bitə'ətezə de'en gonle, gonlen do yichj do lažə'ale par nič yebei Xancho Cristən' le'e, caguə par nič yebei xan žin na'əzənə'. ²⁴ Legon ca' chedə' nezczele de que Xancho Cristən' gone' par nič chio'o choncho can' chazlažə'enə' yežincho gan' zoe'enə'. Na' de'en gone' par nič yežincho gan' zoe'enə' zaquə'əchən ca laxjwchon'. ²⁵ Na' notə'ətezə zjənaquə beṇə' ca' chso'on de'e malən', Xancho' əgwnežjue' castigw che to toga'aque' segon naquən' gwsone'.

4

1 Na' le'e xan žin, legon güen len beṇə' ca' chso'on xšinlen', cheda' nezele leza zo Xanle ben' zo yoban'.

2 Legac beṇə' banlažə' par nič sotezə sole gonle orasyon, gü'e'ele yełə' choxcwlen che Diozən' can' chaclene' le'e. 3 Na' lenabe Diozən' gone' par nič gazuə latjə güe'elencha' beṇə' xtiž'e'ena' nič yesə'əneze' de'en cui no gwneze antslə che Cristən'. La' por ni che de'en bi'a xtižə' Crist na'anə' dia' ližya nga.

4 Lenabe Diozən' əgwzejni'ine' nada' nič ənežda' naquən' yapəga'aca'ane' par nič se'ejni'ine'en.

5 Na' žlac na'a ne'e de tyemp par gonlen, legon güen len beṇə' ca' cui zjənaquə txen len chio'o can' chejni'ile cheyalə' goncho. 6 Legüe' dižə' šao' dižə' güen na' dižə' de'en naquə de'e zaque'e yoguə' laste. Na' legon xbab par nič ənezele naclən' cheyalə' yoži'ile xtižə' to to beṇə'.

Chguape' beṇə' migw che' ca' diox

7 Tiquicon' əne' le'e yoguə'əlol can' chac chia'. Le' naque' beṇə' bišə'əcho na' chacda' che'. Zotezə zoe' chone' complir can' cheyalə' gone' par chaclene' nada' chona' xšin Xancho Cristən'. 8 Echselə'ane' par nič ənezele can' chac chia' na' par nič əgwtipə' lažə'əle. 9 Na' txen len le' choselə'a beṇə' bišə'əcho Onesimon' ben' naquə beṇə' gwlaž chele na' ben' chaquecho chei. Lenczə le' zotezə zoe' chone' complir can' cheyalə' gone'. Echselə'aga'aca'ane' par nič yesə'əne' le'e yoguə' de'en chonto' nga.

10 Aristarcon' ben' de ližya nga len nada' chguape' le'e diox. Na' Marcos beṇə' sobrin che Bernaben' leczə chguape' le'e diox. Bagwnia' can' cheyalə' gonle güen len Marcosən' catə' le'e gan' zolen'. 11 Na' Jeso'os ben' zjənsi'e josto leczə chguape' le'e diox. Caguə nochlə beṇə' Izrael chsa'aclene' nada' len de'en chona' par nič nabia' Diozən' beṇə' zanch sino beṇə' ca' šonžə. Na' zocha' mbalaz laogüe de'e chsa'aclene' nada'. 12 Nach leczə beṇə' gwlaž chele Epafrasən' ben' chon xšin Cristən' chguape' le'e diox. Yoguə' laste catə' chone' orasyonnə' chṇabchgüe' əgwzejni'i Diozən' le'e yoguə'əlol de'en chene'ene' gonle na' par nič yeyož gonlen na' gacle cayanə'an chene'e Diozən' gacle. 13 Che'enda' ənezele can' chonchgüe' orasyon par le'e chončilažə'əle Cristən' Colosas, Laodisea na' Ierapolis. 14 Na' lenczə Locas ben' naquə beṇə' güen rmech ben' chacda' chei chguape' le'e diox na' leczə' ca' Demasən' chguape' le'e diox.

15 Le'e gguapšga diox beṇə' bišə'əcho ca' ža' Laodisean', len Ninfas na' beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən' liž'e'ena'. 16 Na' cata' yeyož gwlabl cart nga, əgwnežjwlen beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən' Laodisean' par nič yoso'olabe'en. Na' leczə le'e gwlab cartən' de'en bselə'a par beṇə' Laodisea ca'. 17 Na' le'e ye' Arquipon' de que chneyoida'ane' gone' seguir len xšin Diozən' de'en chone'ena' par nič yeyož gone' yoguə'əlol de'en gwlej Xancho Cristən' le' gone'.

18 Part dao' che cart nga nada' Pab chzoja'an cuincza'. Bito ganlažə'əle can' dia' ližya nga. Diozən' sošgue' gaquəlenšgacze' le'e. De'e na'azə chzoja' na'a. Pab

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Tesalonica Ca'

Pabən' len beṇə' l'juežje' ca' bosə'ozoje' beṇə' ca' chso'elaogüe' Jesocrisṭən'

¹ Nada' Pab chzoja' le'e nitə'əle Tesalonican', le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Xacho Diozən' na' Xancho Jesocrisṭən' laogüe de'en ngodə'əle t xen len lega'aque'. Na' nada' lena' Silbano na' Temtion' chṇabto' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocrisṭən' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Beṇə'əloe' beṇə' Tesalonica ca' de que chso'onlilažə'e Jesocrisṭən'

² Yogua' laste catə' chonto' orasyon cho'eto' yelə' choxcwlen che Diozən' par yoguə'əle, na' chṇabto' gaqualene' le'e. ³ Na' catə' chonto' orasyon lao Xacho Diozən' chjsa'alažə'əczəto' yoguə'əlo' de'e güen de'en chonle laogüe de'en chonlilažə'əle Diozən' na' chaquele che'. Na' chjsa'alažə'əczəto' can' chgo'o chchejlažə'əle catə'an chzaquə'əzi' chzaquə'əyašə'əle cheda' zole lez yidə Xancho Jesocrisṭən' yeto. ⁴ Nezetə' beṇə' bišə', de que Diozən' chaquene' chele na' bagwleje' le'e par nacle xi'ine'. ⁵ Na' Spirit che Diozən' goclenən le'e len yelə' guac chein' par niç gwnezele de que dižə' güen dižə' cobə de'en bzejni'ito' le'e che Jesocrisṭən' naquən de'e li. Caguə naquən con to dižə'. Na' nezele can' bentezə bento' de'e güen entr le'e par niç gocleno' le'e.

⁶ Na' le'e zole chonle can' bento' na' can' ben Xancho Jesocrisṭən'. Na' Spirit che Diozən' chonən ca chebeile la'anə'əczə de'e zan de'e bagwdi' bagwx-aquə'əle por ni che de'en babzenagle de'en gwdixjue'ito' le'e che Jesocrisṭən'. ⁷ Beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisṭən' Masedonian' na' Acayan' bazjəneze' can' chonle na' de'e na'anə' zjəneze' naquən cheyalə' so'one'. ⁸ Babenle ca zjəneze beṇə' che Xancho Jesocrisṭən' chedə' doxenlən' banasə' nlažən, caguə Masedonian' na' caguə Acaya na'azən'. Na' le'egatezə ca' yoguə'əzə beṇə' bazjəneze' can' chonlilažə'əle Diozən', na' de'e nan' bitoch bi de ənato' chele. ⁹ Na' beṇə' zan chso'e dižə' ca güennə' benle len neto' catə'an bedalanə'əto' le'e na' can' goquə gwzolo' chonlilažə'əle Diozən'. Bagwlejyichjle cuich chejni'alažə'əle lguə'a lsaquə' chele ca' na' na'a bachonlilažə'əle Diozən', na' bacho'ela'ole Diozən' ben' zo zejlicane. Len' zaquə' par güe'ela'ocho. ¹⁰ Na' chso'e dižə' can' chbezle əchoj Xi'ine' Jeso'osən' yoban' yide' yežlyo nga yetlas, be'en bosban Diozən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' de'en chonlilažə'əcho Jeso'osən', Diozən' bito gone' chio'o castigw catə'an əžin ža gone' castigw zejlicane che beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Jeso'osən'.

2

Xšin Diozən' de'e ben Pabən' Tesalonican'

¹ Le'e nezele beṇə' bišə', catə'an bedalanə'əto' le'e na' gwdixjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən' zochgua yelə' guac che'enə' len neto'. ² Nezele can' gwdi' gwxaquə'əto' Filiposən', can' bosə'ožia bosə'onitə' beṇə' ca' neto' lao gwdixjue'ito' che Jesocrisṭən'. Pero na' Diozən' bene' ca cui bzebtə' gwdixjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə che'enə' la'anə'əczə de'e zan de'e besə'əžon par chixjue'eto'on. ³ De'en chatə'əyoito' le'e gwzenagle che Diozən', bito nacho chonto' clelə na' nic chzelažə'əto' gonto' bi de'e mal, na' nic chene'eto' əxoayagto' le'e. ⁴ Diozən' neze' de que zotezə zoto' chzenagto' che',

na' de'e na'anə' gwleje' neto' par chyixjue'eto' dižə' güen dižə' cobə che'enə'. Ca' chaquən' chzeneto'on le'e. Chyixjue'ito'on le'e caguə par niç yebei beṇə' de'en chonto' na'anə', sino par niç yebei Diozən' can' chonto'onə'. Le' nezene' yoguə'əte xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'. ⁵ Nezele can' chonto', ni šlinzə cuiṇə' gwpeito' le'e len dižə' de'en cho'eto'onə', na' niqenə' xoayagto' le'e par niç goṇle' neto' bi de'en de chele. Cuiṇ Diozən' nezene' de que can' naquən. ⁶ Na' nic chyiljlažə'əto' naclə gonto' par niç əso'elao' beṇə' neto'. Ni que əṇacho chene'eto' par niç le'e güe'ela'ole' neto', na' nic chene'eto' yeziquə'əchla' beṇə' əso'ela'ogüe'e' neto'. Zaquə'əto' par gonto' ca gwzenagle' cheto' la fuers por ni che de'en bselə' Cristən' neto' par cho'eto' xtižə'enə', pero bito chonto' ca gwzenagle' cheto' la fuers. ⁷ Nži'ito' le'e cacza nži'i to no'olə xi'ine' bi'i chosgol chosča'ogüe'. ⁸ Na' de'en chaqueto' chele, cho'elento' le'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'. Na' caguə de'e na'azən' chonto', sino leczə chsanlažə' cuinto' chonto' xte ga zelao chzaque'eto' par chaclento' le'e chedə' chaqueto' chele. ⁹ Za'alazə'əczle beṇə' bišə', catə'an gwzoto' len le'e lechguəle' bento' žin xte jxəque'eto' par ben cuinto' mantener. Bento' žin teža na' do še'elə par niç cui bi gast əbzoto' le'e. Can' bento' gwduxjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'.

¹⁰ Txenczən' nacle len Diozən' nezele ca güenə' bento' catə'an gwzolento' le'e chonlilažə'əle Jesocristən'. Benzəto' con can' chazlažə' Diozən'. Bento' par niç ni to cui no gwna de que napəto' dolə'. ¹¹ Nezele can' gotə'əyoito' le'e gwzenagle' che Diozən' na' can' əbtipto' lažə' to tole can' chon to beṇə' byo len xi'ine'. ¹² Bento' mendad de que gonšgacze de'e güen can' cheyalə' gon chio'o bagwlej Diozən' par nabi'e chio'o na' par goṇe' chio'o yelə' bala'an.

¹³ Bito chbezəto' cho'eto' yelə' choxcwlen' che Diozən' can' bzenagle' xtižə'enə' catə'an gwduxjue'ito'on le'e. Zache'iczele bito naquən xtižə' beṇə'chən' sino naquən dižə' de'en chon Diozən' par cho'eto'. Na' de'en gwyejle'ele xtižə' Dioz na'anə' chša'an xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. ¹⁴ Beṇə' bišə', le'e bagoc' chele can' goc che beṇə' ca' chəsə'ədoṇə chəsə'əžag cho'elaogüe'e' Jesocristən' zan part Jodean', beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' ca chio'o chonlilažə'əchone'. Na' le'egatezə ca' baboso'ochi' boso'osaquə' beṇə' Izrael ca' beṇə' gwlaž' chega'aque' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', na' can' boso'ochi' boso'osaquə' beṇə' gwlaž' chele ca' le'e. ¹⁵ Beṇə' Izrael ca'anə' gwso'ote' Xancho Jeso'osən' can' gwso'ote' beṇə' ca' gwso'elene' lega'aque' xtižə' Diozən' cana'. Na' leczə can' gwso'one' boso'olagzejə' boso'olagzide' neto'. Na' xte ža neža por de'e cui chazlažə' Diozən' chso'one', na' leczə chso'one' contr yoguə'əlo' beṇə'chən'. ¹⁶ Beṇə' Izrael ca' choso'ožone' əgwzejni'ito' beṇə' cui zjənaquə' beṇə' Izrael bi de'en cheyalə' goncho par niç cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Can' chso'one' de'e na'anə' do tyemp choso'ozanch xtolə'əga'aque'enə'. Bagwchoglaio Diozən' chega'aque' de que zejlicane' yesa'əzi'e' castigon'.

Pabən' gone'ene' žjezlane'e beṇə' ca' nita' Tesalonican'

¹⁷⁻¹⁸ Na' neto' beṇə' bišə', bachacchgüeito' chedə' bitochəṇə' le'i lježžcho, pero chonto' xbab chele. Nada' Pab zan las go'onda' delaṇə'a le'e, na' bchoj catə' beyiljlažə'əto' naclə gonto' par niç yežagcho de'e yobla. Pero catə' gone'eto' yidəto' par delaṇə'əto' le'e, Satanəsən' de'en chnabia' de'e xio' ca' bito be'en latjə. ¹⁹ Zoto' lez sotezə sole gonlilažə'əle Xancho Jesocristən'. Na' leczə chebeito' can' chonlilažə'əlene' na'a. Na' catə'an yide' yeto, soto' mbalaz güe'eto' dižə' can' chonlen'. ²⁰ Le'e chonle ca si'ito' yelə' bala'an' na' le'e chonle ca zoto' mbalaz.

3

1-2 Na' cuich bchejeto' laogüe de'en cui chle'i ljuejzjon'. De'e na'anä' bselä'ato' benä' bišä'echo Temtion' gan' zolenä' na' bega'an netəzəto' Atenas nga. Temtion' naque' benä' güen xšin Diozän' na' chone' txen len neto' chyixjue'eto' dižä' güen dižä' cobä' de'en chzejni'in benä' che Cristän'. Bselä'ato'one' btipache' lažä'äle na' bedəyene' ca' benlilažä'achle Cristän'. 3 Bselä'ato'one' gan' zolenä' par nich ni tole cui gaquəžejlažä'äle bixchen' chy'i chzaquä'äle, chedä' la' baņezele Diozän' nsi'e xņeze techo yelä' yašä' yelä' zi' yežlyo nga. 4 Catä'an gwzolento' le'e antslə bzeneto' le'e de que yoso'ochi' yoso'osaquä' benä' chio'o. Na' nezele de que bachac can' gwnato'onä'. 5 Na' laogüe cuich chchejda' de'en cuichänä' le'i ljuejzjo, bselä'a Temtion' gan' zolenä' par nich gwņezda' šä' zdaczle chonlilažä'äle Cristän'. Go'onda' ənezda' šä' bagwzoi gwxiye'enä' bxoayaguän le'e. La' šä' babxoayaguän le'e, bendadto' xšin Dioz na'anä' entr le'e šä' ca'.

6 Beyacxenlaza'əteto' catä' belä' Temtion' de'en bide' gan' zolenä'. Bedəyzejni'ine' neto' ca' güenänä' chonle chonlilažä'äle Cristän' na' chaquele che yoguä'älol benä'. Na' leczə gwne' can' chi' yichjle neto' na' can' zelažä'äle yežagcho de'e yoblə leczə can' chene'e neto'. 7 Ca'aczän' benä' bišä', ne'e chžaglaoto' na' ne'e chyi' chzaquä'ato' pero babeyondiplažä'ato' gwņezeto' de que zotezə zole chonlilažä'äle Cristän'. 8 De'e li' babeyacxenlaza'əteto' na' zoto' mbalaz de'en zotezə zole chonlilažä'äle Xancho Cristän'. 9 Na' de'e na'anä' lechgualə chebeito' lao Diozän' can' chonle na' cho'echguato' yelä' choxcwlen che' can' chaclene' le'e. 10 Lechgualə chonto' orasyon do ža do yel chnabeto'one' gone' ca' le'i ljuejzjo nich əgwzejni'icheto' le'e par nich šejächle gonlilažä'achlene' chedä' bitonä' gonlilažä'älene' can' chene'e Diozän'.

11 Chnabeto' Xacho Diozän' na' len Xancho Jesocristän' əso'e latjä yedəzlanä'ato' le'e. 12 Na' chnabeto' Xanchon' gone' ca' gaquäche che ljuejzjle tole yetole na' gone' ca' gaquächele che yoguä' benäch con catezän' chaqueto' che le'e. 13 Chnabczəto'one' gone' ca' gaquä' la'ažda'olen' xi'ilažä' lao Xacho Diozän' sin cui bi dolä' gaple catä'an yidä Xancho Jeso'osän' de'e yoblə nche'e yoguä'älol benä' bagwlej Diozän' par zjənaque' lažä' ne'enä'.

4

Paβän' bzejni'ine' can' chene'e Diozän' yesä'əzo yesä'əbeze'

1 Na'a ža benä' bišä', bač bsd blo'ito' le'e gonle can' chene'e Diozän', na' bač zole chonle ca'. Na' de'en chonlilažä'äle Xancho Jesocristän' chatä'əyoito' le'e na' chonto' mendad əžja' aquächle gonchle de'en chene'e Diozän'.

2 Baņezzele de que de'en bento' mendad gonle naquan de'en na Xancho Jeso'osän'. 3 Diozän' chene'ene' sotezə socho gaccho benä' la'aždao' xi'ilažä'. Na' bito chene'ene' cuejyichjcho no'ol checho o be'en checho par soliencho benä' yoblə, na' bito chene'ene' əgwža' xtocho. 4 Na' leczə chene'ene' əneze totole naquan' cheyalə' chiljle xo'ollen' sin cui gaple dolä' na' sin cui no əna de que chonle de'e mal. 5 Bito gonlebele benä' ca' cui chso'onlilažä' Diozän' na' chiljle xo'olle par gonle can' chzelažä' la'ažda'omallen', sino chiljlene' par solenlene' can' chene'e Diozän'. 6 Ni tole bito cheyalə' solenle no'ol che benä' yoblə chedä' la' contr be'en che' na' gonle šä' gonle ca'. Babe'eto' dižä' antslə par bosniseto' le'e de que Xanchon' chnežjue' castigw che benä' chso'on bitä'ətezə de'e malän' zjənac ca'. 7 Diozän' gwleje' chio'o par gaccho benä' la'aždao' xi'ilažä', caguä' par co'o xtocho o goncho bichlə de'e mal ca' zjənac ca'. 8 De'e

na'anā notā'etezle šā nacle beṇā' godenag len de'e ca' chsed chlo'ito' le'e, che Dioz nan' cui chzenagle, caguā che netazato'. Le'ena' beṇe' chio'o Spirit che'ena' cheda' chene'ene' gaccho beṇā' la'aždao' xi'ilažā'.

⁹ Bito chyažjele gwzoja' le'e par aṇezele de que cheyalā' gaque che ljuežj chio'o chonlilažā'echo Diozān'. Dioz na'anā' babsedene' le'e par ničh chaque che ljuežjle tole yetole. ¹⁰ Na' can' bachaquele che yoguā' beṇā' bišā'echo ca' nita' doxen Masedonian'. Na' chatā'ayoito' le'e beṇā' bišā', legaquāche chega'aque'. ¹¹ To tole le'e yeyiljažā' naclān' gonle žin par ničh sole binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' bito con ggüiale bi chso'on beṇā' yoblā. Na' gonle bitā'ezā žin yixā' o žin de'e de yo'o can' bento' mendad. ¹² Le'e gon ca' par ničh beṇā' ca' cui zjānaquā t xen len chio'o bito yesā'āne' mal chele, na' lecza par ničh cui gaquā falt šā bi de'en chyažj chchinele.

Can' gaquā catā'an yidā Jesocristān' de'e yoblā

¹³ Le'egatezā ca' beṇā' bišā', chene'eto' aṇezele can' gac che beṇā' guat ca', beṇā' ca' gwso'onlilažā' Diozān' lao gosā'anite'e yežlyon'. Chene'eto' aṇezelen par ničh cui sole trist ca' tristan' chasā'anitā' beṇā' yeziquā'achlā catā' chat no chat chega'aque' la' cui nite'e lez žjāsya'əzoe' len Diozān'. ¹⁴ Nezecho gwso'ot beṇā' Jeso'osān' na' bebane' ladjo beṇā' guat ca'. Le'egatezā ca' nezecho de que Diozān' gone' par ničh yidā Jeso'osān' de'e yoblā na' nche'e beṇā' ca' bagwsa'at con beṇā' gwso'onlilažā' le'.

¹⁵ Na' dižā' nga chzeneto' le'e naquān xtižā' Xancho Jeso'osān' de'en none' mendad gwzeneto'. Chio'o mbancho na'a chonlilažā'əchone', šā ne'e mbancho catā'an yide' de'e yoblā, bito nācho yobāch yežaglaochone' cle ca' beṇā' ca' bagwsa'at. ¹⁶ Na' ca' naquā Xancho Jeso'osān', cuine'en yetje' le'e yoban', na' āne' zizjo gone' mendad yesyā'əban beṇā' guat ca', na' to angl əblaona' āne', na' yenecho cuež trompet che Diozān'. Nach beṇā' ca' bagwsa'at beṇā' ca' gwso'onlilažā' Cristān' lega'achteque' yesyā'əbane' ladjo beṇā' guat ca'. ¹⁷ Na' te na' chio'o chonlilažā'əchone' šā ne'e mbancho yežlyo nga, gon Diozān' par ničh t xen len lega'aque' šepcho le'e yobana' to lo'o bejw na' yežaglaochō Xancho Jeso'osān' le'e yobana'. Nach žjəyechocho len le' zejlicane. ¹⁸ De'e na'anā' ledogwtipāchlažā' ljuežjcho tocho yetocho güe'echo dižā' can' gaquā.

5

¹ Beṇā' bišā', bito chyažjen gwzoja' le'e par gwzenda' le'e bi ža bi orān' yidā Xancho Jeso'osān' yeto. ² Nezele de que gwžin ža əgwnežjue' castigw che beṇā' ca' chso'on de'e malān'. Senyale' lega'aque' can' chon to beṇā' bguan beṇā' chda še'elā. ³ Na' šlac chasā'āna beṇā' zan: "Mban' zocho, bitobi gaquā checho", catā' to de repentzā əžin ža əgwnežjue' castigw chega'aque'ena'. Can' chac che no'olā catā' to de'e repentzā chaque' bes che yelā' sannā', ca'atezāczān' gaquā che beṇā' ca' cui zjānitā' probnid catā'an əgwnežjo Xancho Jeso'osān' castigw chega'aque'ena'. Bito gaquā yoso'oxonje'. ⁴ Pero chio'o beṇā' bišā', chio'o cui nchoj yichjla'ažda'ochon', de'e na'anā' bito ədolā'əcho senyal Xancho' chio'o catā'an əžin ža əgwnežjue' castigw che beṇā' ca' cui chso'onlilaže'ene', na' bito gac checho can' chac che beṇā' chzenyal bguannā' le' to de repentzā. ⁵ Bayo'o be'eni' che Diozān' lo'o yichjla'aždao' yoguā' chio'o, na' de' na'anā' bito choncho de'e mal can' chso'on beṇā' ca' ne'e nchoj yichjla'ažda'oga'auen'. ⁶ Cheyalā' gonyānā'əcho xbab naquān' chene'e Diozān' goncho na' ŋabia' cuincho par goncho can' chazlaže'ena' par ničh bito bi gac checho catā' əgwnežjo Xancho Jeso'osān' castigw che beṇā' ca' cui chso'onlilaže'ene'. Beṇā' ca' cui

chso'on cas che' gwxaquə'əlebəga'aque' ca beṇə' zjəntas. ⁷ De'en zjənchəl yichjla'ažda'oga'aque'ena' gwxaquə'əlebəga'aque' ca beṇə' zjəntas na' ca beṇə' chəsə'əzože. ⁸ Pero chio'o bayo'o be'eni' che Diozən' lo'o la'ažda'ochon'. De'e na'anə' cheyalə' ṇabia' cuincho par goncho can' chazlaže'ena'. Cheyalə' gonlilažə'əcho Diozən' na' gaque che ljuežjcho na' yebeicho de'en nezecho žjəyecho len Diozən'. Šə goncho yoguə' de'e ca' gaquəlenən chio'o par nič bitobi gac checho catə' gwnežjo Xancho Jeso'osan' castigw che beṇə' ca' cui chso'onlilaže'ene'. Gaquəlenən chio'o ca xa soldad de'en naquə de'e ya chaclenən le' par nič cui bi chac che' catə' chdiləlen beṇə' le'. ⁹ Caguə gwlej Diozən' chio'o par nič gone' castigw chechon'. Gwleje' chio'o par nič chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' na' cui yeyejcho lao yi' gabilən'. ¹⁰ Jesocrist na'anə' bnežjw cuine' por ni checho catə'an gwso'ot beṇə' le' par nič sotezə socho len le' lao mbancho na' lecəzə ca' catə' bagotcho. ¹¹ De'e na'anə' le'e gwtiplažə' ljuežjle tole yetole na' le'e gaclen ljuežjle par nič sotezə sole gonlilažə'əchle Jesocristən' con can' chonczle.

Paḇən' bzejni'ine' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' can' cheyalə' so'one'

¹² Chatə'əyoito' le'e beṇə' bišə', gapple respet beṇə' ca' chso'on xšin Xancho Jesocristən' entr le'e choso'ogtūia choso'oye' le'e na' choso'ozejni'ine' le'e naquən' cheyalə' so cuezle. ¹³ Gaḇəchguaga'aclene' respet na' gaquəchgüeile chega'aque' chedə' la' xšin Xancho nan' chso'one'. Na' le'e len lega'aque' le'e so binlo tole yetole.

¹⁴ Le'egatezə ca' beṇə' bišə', le'e güe' consejw beṇə' cui chse'ene so'on žin, na' le'e gwtiplažə' beṇə' chsa'aque'ne' zdebə choso'ozenague' che Jesocristən', na' le'e gaclen beṇə' cuiṇə' se'ejni'išaogüe'ene' naquən' cheyalə' so'one'. Leso legapə yelə' chxenlilažə' len yoguə'əloj beṇə'.

¹⁵ Šə bi de'e mal chso'on beṇə' len le'e legon byen cui yoži'ile de'e mal len lega'aque'. Zejli leyeyiljlažə' naclən' gonle güen len ljuežjle tole yetole na' len notə'ətezəchlə beṇə'.

¹⁶ Do tyempte le'e yebei. ¹⁷ Lesotezə leso legon orasyon. ¹⁸ Legüe' yelə' choxwlen che Diozən' bitə'ətezə de'en chac chele, chedə' can' chene'ene' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristo Jeso'osan'.

¹⁹ Bito gwžonle gon Spirit che Diozən' can' chene'en len le'e o len beṇə' yobla. ²⁰ Le'e gon xbab de que to de'e zaque'e chso'on beṇə' chəsə'əyixjui'e de'en bagož Diozən' lega'aque'. ²¹ Na' legonyanə' xbab che yoguə'əloj dižə' de'en chso'e par nič gonən chele yoguə' de'en naquə güen. ²² Na' bito gonle bitə'ətezə de'e naquə de'e mal.

²³ Diozən' chone' ca chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' chṇabda'ane' gone' par nič gacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' lecəzə gonšgue' par nič bito bi de'e mal gonle len yichjla'ažda'olen' na' nic len cuerp chelen' par nič bito bi dolə' gapple catə'an yidə Xancho Jesocristən' yeto. ²⁴ Diozən' ben' bagwleje' chio'o par naccho xi'ine' chone' complir can' ne'ena', na' de'e na'anə' gone' par nič güe'elažə'əle gonle can' chazlaže'ena', na' gone' par nič cui gapple dolə'.

Paḇən' gwṇabe' gaquəlen Diozən' beṇə' Tesalonica ca'

²⁵ Beṇə' bišə' le'e so le'e gon orasyon par neto'.

²⁶ Na' catə' chežagle leyolgüiz ljuežjle dižə' šao' par nič gachia' de que chaque che ljuežjle.

²⁷ Can' na Xancho Jesocristən', chona' mendad gwlable cart nga par əse'ene yoguə'əlo| benə' bišə'əcho ca' nitə' gan' zolenə'.

²⁸ Na' sotezə sošga Xancho Jesocristən' gaquəlenšgue' le'e. De'e na'azan' chzoja' na'a. *Pab*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' Par Benə' Tesalonica Ca'

Pabən' len benə' ljuežje' ca' boso'ozoje' benə' ca' chso'elaogüe'e Jesocristan'

1-2 Nada' Pab chzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristan' lao' syoda Tesalonican'. Na' nada' lena' Silbanon' na' Temtion' chnabto' lao Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristan' əsa'aclenšgue' le'e na' so'onšgue' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Catə'an yidə Cristən' de'e yoblə Diozən' əgwnežjue' castigw che benə' ca' chso'on de'e malən'

³ Benə' bišə', neto' cheyalə' sotezə soto' güe'eto' yelə' choxcwlen che Diozən' por le'e can' chonczəto'. Naquən güen chonto' ca' la' zda chonlilažə'əchle Diozən' na' zdach chaquele che ljuežjle. ⁴ De'e na'anə' chebeito' cho'eto' xtižə'əlen' len yeziquə'əchlə benə' ca' bagwlej Diozən' par chəsə'ədopə chəsə'əžague' chso'elaogüe'e Jesocristan' ga yoblə. Cho'eto' dižə' ca güennə' chonle de'en chgo'o chchejlažə'əle len de'en choso'olagzejə choso'olagzidə benə' le'e na' can' zotezə zole chonlilažə'əle Diozən' la'anə'əczə de'e zan de'e chžaglaole. ⁵ Na' ca naquə zotezə zole chonlilažə'əle Diozən' nəzecho de que zdacze' licha par choglaogüe'en nac gaquə che to to benəch. Na' le' cho'e latjə chyi' chzaquə'əle par niç əne' de que zaque'ele par yeyejle yoban' gan' zoe' chnabi'e.

⁶ Na' naquəczən licha can' chon Diozən' chçhi' chsaque'e benə' chosə'əçhi' chosə'əsaquə' le'e. ⁷ Le'e na' len neto' chyi' chzaquə'əcho na'a, pero Diozən' gone' ca cuezə yoguə'əte de'en chyi' chzaquə'əchon' catə'an le'icho yetj Xancho Jesocristan' le'e yoban' len angl che' ca' benə' ca' zjənapə yelə' guac. Yide' nyechje' yi' bel. ⁸ Na' gwnežjue' castigw che benə' ca' cui zjənombia' Diozən', na' nic gwse'ejle'e che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chio'o che Xancho Jesocristan'. ⁹ Lega'aque' əsa'aque' castigw zejlicane. Cuat yesyə'əžine' lao Diozən', nic əse'en yesə'əle'ine' yelə' guac xen che'enə' na' yelə' chey che'eni' che'enə'. ¹⁰ Yidə Jesocristan' de'e yoblə catə'an əžin žanə', par niç chio'o chonlilažə'əchone' na' bagwlej Diozən' chio'o par naccho lažə' ne'enə' yoguə'əcho güe'echone' yelə' bala'an na' yebanecho ca güennə' naque'. Txen len le'e güe'echone' yelə' bala'an na' yebanecho ca güennə' naque', chedə lenle chejle'ele che dižə' de'en be'elento' le'e.

¹¹ De'e na'anə' chontezəto' orasyon par le'e. Chnabeto' Diozən' gaquəlene' le'e gonle ca əne' de que zaquə'əle par de'en gwleje' le'e nacle xi'ine'. Na' chnabto' gaquəlene' le'e len yelə' guac che'enə' par niç yeyož gonle yoguə' de'e güen de'en bagwçhaglaole gonle na' len biquə'əchlə de'en chene'ele gonle laogüe de'en chonlilažə'əlene'. ¹² Chnabto' gonle ca si' Xancho Jesocristan' yelə' bala'an, na' le' gone' ca si'ile yelə' bala'an chedə' Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristan' chsa'aclene' le'e.

2

Eçhoj ben' gonchgua de'e malən'

¹ Benə' bišə', de'e yoblə əchnia' le'e ca naquən' yidə Xancho Jesocristan' yeto par deyətobe' chio'o žjəyecho txen len le'. ² Babzejni'ito' le'e can' gaquə, na' de'e yoblə chatə'əyoito' le'e legonyanə' xbab par niç cui cuejyichjle de'en

babsed bablo'ito' le'e. Na' lecza bito gaquəžejlažə'əle šə no yidəclə dezejni'ine' le'e de que Spirit che Diozən' bagwnan de que babžin ža əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw che beṇə' ca' cui chso'onlilažə'ene'. Na' nic gaquəžejlažə'əle šə bi rson yenele o šə la'acłə no cart fałs de'e chon cho'a'ənia' de que babžin žan'. ³ Bito güe'ele latjə no xoayag le'e šə bi əṇe' o šə bi de'e gone'. La' catə'an ze'e yida Xancho Jeso'osən' par əgwnežjue' castigon' beṇə' zan əsa'ase' contr Diozən' na' lecza cana' əchoj to beṇə' blao beṇə' gonchgüe' de'e mal contr Cristən'. Be'enan' əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw che' zejlicane'. ⁴ Gon cuine' xen na' gone' contr Diozən' na' contr bitə'ətezəchlə de'en chse'ejni'alažə' beṇə'. Na' cui'e lo'o yo'odao' əblao gan' chse'ejni'alažə' beṇə' Diozən' na' əṇe' de que naque' Dioz.

⁵ Cheyalə' əžjsa'alažə'əle de que catə'an gwzoa' len le'e bzejni'ida' le'e can' gaquə catə'an yida Jesocristən' de'e yoblə na' can' gaquə catə'an ze'e yide'. ⁶ Na' nezczele de'en chžon əchoj ben' gonchgua de'e malən', pero catə'an babžin ža bžin or nan' əchoje'. ⁷ Bachac de'e malən' ṇa'a de'en naquə contr Diozən' pero ṇengašə'ən. Na' gwžin ža la'alaon catə' cuich zo de'en chžon gaquə de'e malən'. ⁸ Cana'achən' əchoj beṇə' blao ben' gonchgua de'e malən'. Pero Xancho Jeso'osən' yide' nse'e yelə' guac xen che'enə' na' yonitlaogüe'ene' la' catə' le'ine' Xancho' na' yenene' dižə' de'en güe' Xancho' nach gate'. ⁹ Na' ca naquən' əchoj ben' gonchgua de'e malən', Satanas de'en chnabia' de'e xio' ca' gonən par nič əchoje' na' gonən par nič garəchgüe' yelə' guac na' par nič gone' miłar na' bichlə de'e zaque'e yesyə'əbane beṇə' parzə əxoayague' lega'aque'. ¹⁰ Yogue' claste de'e mal gone' əxoayague' beṇə' ca' banaquən əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigon' zejlicane'. Na' ca naquə dižə' li de'en zaquə' par se'ejle'e par nič cui žjəya'aque' lao yi' gabilən', bito yesyə'əbeine'en. De'e na'anə' əgwnežjue' lega'aque' castigw zejlicanen'. ¹¹ Na' de'e na'anə' Diozən' gone' par nič gaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə' žčhol' na' yoso'ozenagzeche' che dižə' güenlažə'əna'. ¹² Nach Xancho Jeso'osən' əgwnežjue' lega'aque' castigon' zejlicane' chedə' besyə'əbeichene' de'e malən' na' bito gwse'ejle'e che dižə' li che Xancho'.

Diozən' chbeje' beṇə' par gone' ca cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'

¹³ Beṇə' bišə', chaque Xancho Jesocristən' chele. Na' ca naquə neto' ža, cheyalə' sotezə soto' güe'eto' yelə' choxcwlen che Diozən' de'en gwleje' le'e catə'an cuiṇə' xə yežlyon' par nič bene' ca cui yeyeje' lao yi' gabilən'. Na' catə'an gwzolaole cheje'ele che dižə' li che Diozən' nach bsele'e Spirit che'enə' chonan par nič nacłe beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. ¹⁴ Par cui yeyeje' lao yi' gabilən' gwlej Diozən' le'e. Na' de'en gweyje'ele che dižə' güen dižə' cobə che Diozən' de'en be'elento' le'e, əžin ža catə'an cuin Diozən' gone' le'e yelə' bala'an ca de'en de che Xancho Jesocristən'.

¹⁵ De'e na'anə' beṇə' bišə', le'sotezə le'so le'gonlilažə' Diozən'. Na' le'e talentezə de'en bzejni'ito' le'e, šə dižə' de'en be'elento' le'e o šə de'en babzojto'. ¹⁶⁻¹⁷ Xacho Diozən' chaquene' checho. Na' de'en nži'ilažə'e chio'o na'anə' bsele'e Xi'ine'ene'. Can' ben Diozən' par nič zocho mbalaz zejlicane' na' par nič zocho len gone' güen len chio'o. Na' chnabda' cuin Xancho Jesocristən' txen len Xacho Diozən' yoso'otipšgue' lažə'əle na' əsa'aclenšgue' le'e par nič gonłe porzə de'e güen na' güe'ele por dižə' güen.

3

Gwṇab Pabən' so'one' orasyon par le' len beṇə' lježje' ca'

¹ Na'a ža beŋə' bišə', gonšgale orasyon par neto' niç yob žjətixjue'ito' che Xancho Jesocrisťan' doxenlə na' par niç beŋə' yeziquə'əchlə yob so'one'en chega'aque' catə' se'enene'en can' baben le'e. ² Bia'aczə nita' beŋə' mal beŋə' cui so'onlilažə' Xancho Jesocrisťan' na' zjənaljəga'aquene'. De'e na'ana' leczə nabsgale par niç beŋə' ca' bito yesə'əžone' chixjue'eto' xtižə' Xancho Jesocrisťan'. ³ Xancho Jesocrisťan' zotežə zoe' chone' complir can' ne'enə na' leczen' gaquəlene' le'e par niç sotežə sole gonlilažə'əlene'. Na' leczə le'ena' əgwcuasə' gwcue'eje' le'e len de'e malən'. ⁴ Na' zoto' segor de que chaclencze' le'e par niç chonle can' babento' mendadən' na' zoto' lez gaquəlene' par niç nita'əczle gonle ca'. ⁵ Na' chnabda' Xancho Jesocrisťan' gone' ca gaquəchele che Diožən'. Na' leczə chnabda'ane' gone' ca sotežə sole gonlilažə'əlene' can' ben Jesocrisťan' gwzotežə gwzoe' benlilažə'əchgüe' Xe' Diožən' lao yoguə'əlołte de'en gwdi' gwxaque'e yežlyo nga.

Pabən' bene' mendad so'one' žin par so'on cuinga'aque' mantener

⁶ Beŋə' bišə', chzeneto' le'e can' chon Xancho Jesocrisťan' mendad. Bito cheyalə' gonle txen len no beŋə' bišə'əchon' šə naque' beŋə' xagüed o šə bito chzenague' che de'en əbsed əblo'ito' le'e. ⁷ Neto' syempr bento' žin catə'ən gwzoto' len le'e, na' de'e na'ana' nezczele de que cheyalə' sole gonle žin. ⁸ Bito be'eto' latjə no gon neto' mantener; sino que bento' žin pesad težə na' lente do še'elə par niç ben cuanto' mantener na' niç ca' bito əbsoto' le'e gast. ⁹ Zaquə'əczəto' par gonle neto' mantener catə'ən gwzoto' bento' xšin Diožən' gan' zolenə' pero ben cuanto' mantener niç blo'ito' le'e de que can' cheyalə' gonle. ¹⁰ Catə'ən gwzoto' len le'e bento' mendad gwnato': "Šə no cui gone' žin, bito güe'ele latjə gaogüe'." ¹¹ Pero na' babeneto' dižə' de que balle bito bi žin chonle, con nita'əle chgüiale bin' chso'on beŋə' yoblə. ¹² Na' šə nole chgüedle na' bito bi bi žin chonle, chonto' mendad na' chatə'əyoito' le'e gonle can' chene'e Xancho Jesocrisťan'. Legonšəžə byen leyezolao legon žinnə' par niç gon cuinle mantener, na' leso lecuežə binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

¹³ Na' yoguə'əle beŋə' bišə', bito žjəxaquə'əlažə'əle gonle de'e güen. ¹⁴ Chonto' mendad əgwzenagle che yoguə' de'en babzjo'to' le'e. Na' šə no gon godenag, le'e gwzoe' to šla'alə. Bitoch gonle txen len le' par niç gaquene' zto' che de'en chone'enə'. ¹⁵ Pero la'anə'əczə šə babzolene' to šla'alə, bito gue'ilene', sino əgwzejni'ilene' dižə' šao' chedə' la' naque' beŋə' bišə'əcho.

Pabən' gwnabene' Diožən' gaquəlene' beŋə' Tesalonica ca'

¹⁶ Xancho Jesocrisťan' chone' ca chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' le'ena' gonšgacze' par niç so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' dote tyemp bitə'ətežə de'en chac. Sošgacze' len yoguə'əle.

¹⁷ Na' chzenda' le'e de que cuincza' nada' Pabən' chzoja' part dao' che cart nga əchguapa' le'e diox. Can' choncza' len yoguə' cart de'en əchselə'a par niç nachbia' de que nadan' chselə'an, la' banombi'aczele can' chzoja'. ¹⁸ Xancho Jesocrisťan' gaquəlenšgüe' yoguə'əle. De'e na'azən' chzoja' na'a. *Pab*

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Temtion'

Pabən' chzoje' cart par Temtion'

¹ Nada' Pab naca' apostol che Jesocristən'. Diozən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən' na' zocho lez gon Cristo Jeso'osən' par niç žjəyecho len Diozən'. Lega'aque'enə' gwso'one' mendad par naca' apostol. ² Na' chzoja' le' Temtio dao'. Banona' le' ca xi'ina' laogüe de'en bsed blo'ida' le' par chonlilažo'o Xancho Cristo Jeso'osən'. Chona' orasyon chnaba' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Cristo Jeso'osən' əsa'aclenšgue' le', na' yesyə'əyašə' yesyə'əži'ilaže'e le', na' so'onšgue' ca so cuezo' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'.

Nitə' beṇə' choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə'

³ Catə'an gwza'a Efeson' par gwyə'a Masedonian', goža' le' yega'ano' Efeson'. Bena' mendad yega'ano' par niç əgwzejni'ido' balə beṇə' nitə' na' de que cuich yoso'osed yoso'olo'ine' bitə'ətezə dižə' de'en cui zdan txen len xtižə' Diozən'. Na' che'enda' sotezo' gono' ca'. ⁴ Na' lecəzə bzejni'iga'aque' de que bitoch cue' yichjga'aque' che de'e xaxta'ocho ca'. Dia chega'aque' ca' zjənaque' beṇə' zan. Na' de'e zan cuent chso'e chega'aque'. Gaquəyožcho šə cue' yichjcho che de'e ca'. Na' bito chsa'aclenən chio'o par niç gonlilažə'əcho Diozən' can' chene'ene' goncho.

⁵ Cheyalə' əgwzejni'icho beṇə' par niç so'onlilaže'e Diozən' do yichj do lažə'əga'aque' na' so'e latjə yeya' yeyib Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Na' šə so'one' ca' nachən' sa'acbe'ine' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' de que bito bi de'e mal chso'one'. Egwzejni'icho lega'aque' so'one' ca' par niç əsa'aque'ne' che Diozən' na' che ljuežjga'aque'. ⁶ Nitə' beṇə' bagosə'əque'e nez malən'. Bito chso'onlilaže'e Diozən' do yichj do lažə'əga'aque'. Bito chso'e latjə yeya' yeyibe' yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' zjəneze' de que chso'one' de'e mal. De'e na'anə' chso'echgüe' dižə' de'e bito bi zakuə'n. ⁷ Chse'enene' yoso'osed yoso'olo'ine' beṇə' yoblə lei de'en bzoj de'e Moizezən' len bito chse'ejni'ine' bi dižə'an chso'e na' nic chse'ejni'ine' bi zeje de'e ca' chəsə'əne' zjənaquən de'e žialao xen goncho.

⁸ Na' nezecho de que lein' naquən güen con šə gwchinchon par əgwzejni'icho beṇə' de que bito cheyalə' so'one' de'e mal. ⁹ Cheyalə' nezecho de que beṇə' ca' bachso'on can' chene'e Diozən' bito chəsə'əyazjəne' to lei de'e gwzejni'in lega'aque' de que cheyalə' so'one' de'e güen. Diozən' bnežjue' lein' par beṇə' ca' cui chso'on can' nan na' par beṇə' godenag ca' na' par beṇə' ca' cui chso'elao' le', na' par beṇə' ca' chso'ontezə chso'one' de'e malən', na' par beṇə' ca' cui chso'on cas che Diozən', na' par beṇə' ca' chesə'əgue'i de'en naquə de'e zaque'e lao Diozən', na' par beṇə' ca' chso'ot xaxna'aga'aque', na' par yeziquə'əchlə beṇə' güet beṇə'. ¹⁰ Na' lecəzə bnežjue' lein' par beṇə' ca' chesə'əgo'o xtoga'aque' na' par beṇə' ca' chesə'əbejyichje' no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par chəsə'əzolene' beṇə' yoblə, na' par beṇə' byo ca' chesyə'əzolentezə ljuežj beṇə' byoga'aque', na' par beṇə' chəsə'əche'e beṇə' yoblə la fuers na' chesə'ədi'ene' lao na' beṇə' yoblə, na' par beṇə' güenlažə', na' par beṇə' ca' chsa'ac testigw fals contr ljuežjga'aque' lao jostis, na' par notə'ətezəchlə beṇə' chso'on contr dižə' güen de'en chsed chlo'icho che Diozən'. ¹¹ Lei na'anə' chonən txen len dižə' güen dižə' cobə che Diozən' ben'

cho'ela'ochō. Na' lē'enā' babene' lao na'a par chyixjui'a dižā' cobā che'enā' de'en naquā de'e güen juisy.

Pabən' be'e yelā' choxcwlen che Diozən'

¹² Cho'a yelā' choxcwlen che Xancho Jesocristán', chedā' lē'enā' chone' fuers balor chia' par chyixjui'a xtīze'enā'. Na' lē'enā' gwleje' nada' par gona' xšine'enā' chedā' gwnezene' de que zotezā zoa' chona' complir can' cheyalā' gona'. ¹³ Lechgualē bachaclene' nada', len antslā ze'e gombi'ane' bžia bnita'ane' na' gwzi'ichīzā'ane', na' bchi' bsaca'a beṇā' ca' chso'onlilaže'ene'. Beyašā' beži'ilaže'e nada' la'anā'əczā benā' ca' chedā' cuiṇā' gonlilažā'ane' na' bito goche'ida' bin' chona'. ¹⁴ Na' Xancho Cristo Jeso'osən' blo'ine' nada' catequan' nzi'ilaže'e nada' ca de'en chaclene' nada' par nič bachonlilažā'ane' na' bachacda' che yeziqū'əchlā beṇā' laogüe de'en ngoda'a txen len Cristo Jeso'osən'.

¹⁵ Dižā' quinga naquən de'e li na' zjəzaquā'ən par šejle'echo, de que "Jesucristən' bide' yežlyo nga par nič chebeje' beṇā' xni'a de'e malən'." Na' nada' chacda' goca' lē'ezelaogüe beṇā' güen de'e mal. ¹⁶ Pero la'anā'əczā goca' lē'ezelaogüe beṇā' güen de'e mal, Jesocristán' beži'ilaže'e nada' par nič blo'e catec yelā' chxenlažā' nape'. Na' de'en beži'ilaže'e nada' yoguā' beṇā' ze'e so'onlilaže'ene' na' ze'e yesā'əzi'e yelā' mban zejlicane sa'acbe'ine' de que nape' yelā' chxenlažā' xen. ¹⁷ Ledoye'elaoch Rei chechon' na'a na' zejlicane, ben' cui te chei na' zoe' zejlicane. Cheyalā' güe'echone' yelā' bala'an. Lē'enā' cui no chac le'i, na' naque' beṇā' sin'. Tozā lē' zaque'e par güe'ela'ochone'. Na' can' naquəczən.

¹⁸ Xi'inda'ogua'a Temtio, de'e quinga chzoja' le' le'e cart nga, chona' mendad gono' xšin Diozən' do yichj do lažo'o la'anā'əczā catā' naquən zdebā. Che'enda' žjasa'alāžo'o can' gws'o'on beṇā' golā blao entr chio'o chonlilažā'əcho Cristən', bagwso'e dižā' bos'o'ozenene' chio'o de que bagwlej Diozən' le' par gono' xšine'enā'. Benšga xšin Diozən' can' gosā'əne'. ¹⁹ Na' leczā gwzo chech gonlilažo'o Cristən', na' gono' ca ənezdo' lo'o yichjla'aždaog'o de que bitobi de'e mal chono'. Balā beṇā' bito besyā'ədinjene' xtolā'əga'aque'enā' la'anā'əczā gosā'ənezene' lo'o yichjla'aždaoga'aque'enā' de que bagwso'one' de'e malən', na' de'e na'anā' bitoch chso'onlilaže'e Diozən'. ²⁰ Can' bagwso'on Imeneo na' Ljandr. Chžona' so'on beṇā' ca' txen len chio'o chonlilažā'əcho Cristən' na' chṇabda' Diozən' güe'e latjə gon Satanāsən' con nac chene'en len lega'aque' par nič əsa'acbe'ine' de que bito cheyalā' yoso'ožia yoso'onite'e Diozən'.

2

Nac cheyalā' goncho orasyonnā'

¹ Na' chnia' le' de yeto de'en naquā de'e žialao gon yoguā'əcho. Catā' ndopā nžagcho par cho'ela'ochō Diozən' cheyalā' goncho orasyonnā' par yoguā'əlōl beṇā', ṇabcho gaquālen Diozən' lega'aque', na' güe'echo yelā' choxcwlen che Diozən' por lega'aque'. ² Leczā cheyalā' goncho orasyonnā' par no rei na' par yoguā' beṇā' gwnabia' ca', par nič gaquā so cuezcho binlo, na' par nič bitobi əgwžon güe'ela'ochō Diozən'. Cheyalā' goncho de'en naquā güen laogüe'ena' na' lao beṇā'chən'. ³ Naquən güen goncho orasyonnā' ca', la' Diozən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən' cho'olaže'e goncho ca'. ⁴ Diozən' chene'ene' yebeje' yoguā' beṇā' xni'a de'e malən'. Leczā chene'ene' yesā'ənezene' na' se'ejle'e dižā' li che'enā'. ⁵ Tozā Diozən' zaque'e par güe'ela'ochone', na' tozā ben' zo fabor chio'o lao Diozən', lē'enā' Jesocristán' ben' goljə beṇā'ch. ⁶ Jesocrist

nan' bnežjw cuine' gwduxjue' xtolə' yoguə' beṇaḥ. Dezd gwlatte Diozən' bsi'e xneze nitə' beṇə' yesə'əyixjui'e che Jesocristən' na' cata'ən bžin žan' bžie' bia'anə', gosə'əyixjui'e de que Jesocristən' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' por ni checho. ⁷ Na' leczə de'e na'anə' gwlej Diozən' nada' par naca' apostol che' na' par əchyixjui'a dižə' li che'enə'. Bsele'e nada' chsed chlo'ida'an beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael par niḥ so'onlilaže'ene'. Cho'a dižə' li notono chxoayaga' əṇia' ca'.

⁸ Na' yeto de'e che'enda' gonle, yoguə' latjə gan' chdopə chžagle par cho'ela'ole Diozən', beṇə' byo ca' cheyalə' so'one' orasyonṇə' lao ndopə nžagle. Cheyalə' gaquə la'ažda'oga'aque'en xi'ilažə', na' notono yesə'əže'e na' notono sa'acyože' par niḥ Diozən' əgwzenague' chega'aque' catə' so'one' orasyonṇə'. ⁹ Na' leczə no'ol ca' cheyalə' yoso'opa'a cuinga'aque' ca cui nite'e zban. Pero bito cheyalə' cue' yichjga'aque' porzə par nite'e xoche, o par yesə'əgualə'e bga o ret de or o de perlas. Na' bitotec yesə'əbe' yichjga'aque' gaquə yišə' yichjga'aque'en xoche o par yesə'əzi'e xaga'aque' de le'eya'. ¹⁰ Cheyalə' nite'e so'one' de'e güen, can' chene'e Diozən' so'on notə'ətezəchlə no'olə bagwso'on lyebe de que əso'elaogüe'ene'. ¹¹ No'olə ca' cheyalə' yesə'əzəxjw yichjga'aque' yoso'ozenague' che beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' xtižə' Diozən' na' bitobi dižə' əso'e lao coltən'. ¹² Bito cho'a latjə par niḥ no'ol ca' yoso'osed yoso'olo'ine' xtižə' Diozən' lao coltən', con nitə'əteze' žiza. Na' bito yesə'anabi'e beṇə' byo. ¹³ Chnia' ca' la' Diozən' zgua'atec bene' Adannə' na' techlə bene' Eban'. ¹⁴ Na' catə' gwxiye'en beṇə' par niḥ beṇə' nech ca' gwso'one' de'e malən' bito bxoayaguən Adannə', sino bxoayaguən no'ol che'enə' par niḥ besə'əxope' gwso'one' de'e malən'. ¹⁵ De'e na'anə' no'ol ca' chəsə'əžaglaogüe' catə' chəsə'əzane'. Pero žjasyə'ənite'e len Diozən' zejlicəne šə nitə'ətezə nite'e so'onlilaže'ene'. Leczə cheyalə' sa'aque'ne' che Diozən' na' əsa'ac la'ažda'oga'aque'enə' xi'ilažə' na' bito so'e latjə ṇabia' la'ažda'omalga'aque'enə' lega'aque'.

3

Nac cheyalə' so'on beṇə' ca' choso'ogüia choso'oye' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'

¹ De'e li can' chesə'əne': "Notə'ətezə beṇə' šə chene'ene' əggüia əgwye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən', chene'ene' gone' to žin de'en zaquə'əchgua." ² Catə' cuejle to beṇə' par əggüia əgwye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən', lecuej to beṇə' zotezə zoe' chone' ca notono gaquə əne' de que de'e malən' chone'. Lecuej beṇə' zo tozə no'ol chei, beṇə' cui choe' latjə ṇabia' la'ažda'omale'enə' le', beṇə' chnabia' cuine' par chone' can' chazlažə' Diozən', beṇə' chon ca beṇə' yoblə chsa'ape'ene' respet, beṇə' chebei chgüialaogüe' beṇə' liže'enə', na' beṇə' neze nac əgwsed əgwlo'ine' xtižə' Diozən' binlo. ³ Bito cuejle beṇə' güe'e zo, o beṇə' naquə beṇə' gotil, o beṇə' chzelažə' gone' gan mechən', o beṇə' chon znia par niḥ yoso'ozenag beṇə' che', sino cuejle beṇə' naquə gaxjwlažə'. ⁴ Lecuej beṇə' chnabia' xi'ine' ca' binlo len notə'ətezəchlə beṇə' nitə' liže'enə'. Lecuej beṇə' chon byen yoso'ozenag xi'ine' ca' che' na' beṇə' chon ca chsa'apbo' le' respet bitə'ətezə de'en chone'. ⁵ La' šə to beṇə' bito chac nabi'e family che'enə' binlo, bito nezene' nac gone' par əggüia əgwye' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par chesə'ədopə chesə'əžague' chso'elaogüe'e Jesocristən'. ⁶ Bito cuejle to beṇə' ze'e gwzolao chonlilaže'e Diozən', la' šə cuejle to beṇə' cobə gonlja cuine' xen can' ben de'e gwxiye'enə'

na' si'e castigw ca castigon' si' lennə'. ⁷ Cuejle beṇə' chon par niḥ beṇə' ca' cui zjənaque' txen len chio'o yesə'əneze' de que chone' de'e güen, la' šə cui zoteza zoe' chone' de'e güen, gwzĩnłja ža catə' yoso'ožia yoso'onitə' beṇə' le' na' əxope' lao na' de'e gwxiye'enə'.

Nac cheyalə' sa'ac beṇə' ca' əsa'aque' comisyon che chio'o chonłilažə'əcho Jesocristən'

⁸ Na' catə' cuejle beṇə' ca' əsa'ac comisyon che le'e chonłilažə'əle Jesocristən' gan' zolen', lecuej beṇə' zjəzaqua' par gapəga'achone' respet, na' beṇə' bito zjənaqua beṇə' goxoayag, beṇə' cui zjənaqua beṇə' güe'e zo, beṇə' cui chesə'əzelažə' so'one' gan mechən' len xšin Diozən'. ⁹ Lecuej beṇə' nitə'əteza nite'e chse'ejle'e che de'en babzejni'i Diozən' chio'o che Jesocristən' de'en cui no gwneze antslə, beṇə' chso'on ca chesə'əneze' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' de que chso'one' can' chazlažə' Diozən'. ¹⁰ Cheyalə' ggũiale can' chso'on beṇə' ca' chaquele cuejle par əsa'aque' comisyon chele šə chso'one' can' bagwnia' cheyalə' so'one', na' šə yesə'əchoje' binło sin cui bi bi falt chega'aque' əžel, nachən' cuejle lega'aque' par əsa'aque' comisyonnə'. ¹¹ Leczə ca' no'ol ca' chso'on xšin Diozən' cheyalə' əsa'aque' beṇə' zjəzaque'e par gapəga'acchone' respet, cheyalə' əsa'aque' beṇə' cui choso'ožia choso'onite'e beṇə' yoblə, cheyalə' əsa'aque' beṇə' cui chso'e latjə nabilia' la'ažda'omalga'aque'en lega'aque', na' cheyalə' əsa'aque' beṇə' nitə'əteza nite'e chso'one' complir con can' chene'e Diozən'. ¹² Na' catə' cuejle beṇə' ca' əsa'ac comisyon che le'e chonłilažə'əle Jesocristən' gan' zole, lecuej beṇə' zjəzo tgũejzə no'ol chei na' lecuej beṇə' chesə'anabia' xi'inga'aque' na' notə'ətezachlə beṇə' nitə' ližga'aque' can' chazlažə' Diozən'. ¹³ Beṇə' ca' zjənchoj par zjənaque' comisyonnə' šə so'one' binło yesə'əzi'e yelə' bala'an xen, na' leczə so'onłilažə'əchgüe' Jesocristən' na' bito yesə'əžebe' laogüe'enə'.

Notono gwneze antslə de'en babzejni'i Diozən' chio'o

¹⁴⁻¹⁵ Zoa' lez yob yida' delana'a le', pero bzoja' de'e ca' chedə' bito nezdə' batən' gaquə yida' na' che'enda' ənezdo' nac cheyalə' gon chio'o naccho family che Diozən'. Dioz ben' zo zejlicane bagwleje' chio'o par chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocristən' na' de'e na'anə' naccho family che'. Na' Diozən' babzejni'ine' chio'o dižə' li che'enə' par chzejni'ichon beṇə'. ¹⁶ Notono gwneze antslə de'en babzejni'i Diozən' chio'o na'a, na' chejle'echon na' naquan de'e žialao xen.

Jesocristən' bide' golje' beṇəch,
na' Spirit che Diozən' blo'en de que naque' doalje xi'in Dioz.
Angl ca' besya'əbeine' besə'əle'ine' le'.

Na' bžin ža beyepe' yoban' bezi'e yelə' gwnabia' che'enə' na' yelə' bala'an che'enə'.

Na' beṇə' ca' chso'e xtiže'enə' bagosə'əyixjui'en yoguə' nasyon,
na' zan beṇə' ža' doxen yežlyo nga bachso'onłilaže'ene'.

4

Ežin ža yesə'əbejyichj beṇə' dižə' li che Diozən'

¹ Clar bagwna Spirit che Diozən' de que əžin ža balə beṇə' yesə'əbejyichje' dižə' li che Diozən'. Yesə'əbejyichje'en ca de'en yoso'ozenague' che beṇə' ca' yoso'osed yoso'olo'i dižə' güenlažə', na' yoso'ozenague' che beṇə' ca' yoso'osed yoso'olo'i dižə' de'en za'ac che de'e xio' ca'. ² Beṇə' goxoayag ca' beṇə' ca' yoso'osed yoso'olo'i dižə' güenlažə' na' bitoch bibi əsa'aque'ne' lo'o

yichjla'ažda'oga'aque'enə' catə'an yesə'əxoayague' o catə'an so'one' bichlə de'e mal. ³ Yoso'ožone' no yoso'ošagna', na' yesə'əne' de que bito gaquə gaocho balə yelə' guao la'aṇə'əczə Diozən' bene' par nič zjəden. Na' bene' yoguə' yelə' guao ca' par nič chio'o chonlilažə'əchone' na' nombi'acho de'en naquə de'e li gaoga'acchon na' güe'echone' yelə' choxcwlen. ⁴ Na' de'en bene' yoguə' de'e ca' nezecho zjənaquan güen na' bito zjənaquan par gue'iga'aquechon, con güe'echo Diozən' yelə' choxcwlen par de'e ca' chone' chio'o. ⁵ Zjənaquan güen par gaoga'acchon chedə' cho'echo Xtiže'enə' catə' choncho orasyon cho'echo yelə' choxcwlen che' par lega'aquan.

Nac cheyalə' so'on beṇə' ca' yoso'osed yoso'olo'ine' xtižə' Jesocristán'

⁶ Na' Temtio, par nič yebeichgüei Jesocristán' can' chono' xšine'enə' cheyalə' əgwzejni'ido' beṇə' bišə'əcho beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristán' de'e ca' bagwnia' le'. Šə gono' ca' gaqualenən le' par sotezə so' gonlilažə'əcho' Jesocristán' na' talencho' dižə' li che Diozən' de'en bachdalenə' ṇa'a. ⁷ Bito gone chio' dižə' güenlažə' de'en chsa'aljlažə' beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən'. Chso'e dižə' ca' dižə'ən chsoe' balə no'olə gol ca' len bidao' ca' de'e cui zaquə' šejle'echo chei. Pero na' le' bsd par nič šejəch goncho' can' chene'e Diozən'. ⁸ Nezecho de que catə' choncho jersisy chaclenən cuerp chechon', na' catə' choncho can' chene'e Diozən' caguə cuerp checho na'azən' chaclenən, sino chaclenczən chio'o par zocho mbalaz ṇa'a lao mbancho na' ca'aczə catə' žjəyecho len Diozən'. ⁹ Naquan de'e li na' zaquə'ən par šejle'echo chei. ¹⁰ Na' Diozən' chone' par nič de yoguə' de'e chyažje yoguə' beṇə' par nič zjəmbane', na' chone' yelə' mban zejlicane che chio'o chonlilažə'əchone'. Na' de'en zocho lez žjəyecho len Dioz ben' zo zejlicane, chonchguacho xšine'enə' na' chgo'o chchejlažə'əcho catə' chəsə'əzi'ičhižə' beṇə' chio'o.

¹¹ Bsd blo'i beṇə' de'e quinga babzejni'ida' le' na' gono' mendad so'one' can' bagwnia'. ¹² La'aṇə'əczə ṇe'e naco' beṇə' xcuidə' bito go'o latjə yesə'əzo beṇə' le' ca'alə cui yoso'ozenague' chio'. Len bitə'ətezə əṇao' na' len yoguə' de'en chono' blo'i beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristán' nac cheyalə' so'one', na' naquan' cheyalə' sa'aque'ne' che Diozən' na' che ljuežjga'aque' na' nac cheyalə' ṇitə'ətezə ṇite'e so'onlilažə'e Jesocristán', na' nac cheyalə' so'one' par nič la'ažda'oga'aque'enə' əsa'aquan xi'ilažə'. ¹³ Mientr yida' gan' zo'onə' gwlec yichjo' blab Xtižə' Diozən' de'en nyojən len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristán' na' gwdixjue'i dižə' güen dižə' cobə che'enə', na' bzejni'i beṇə' bi zeje xtižə' Diozən'. ¹⁴ Ben yoguə'əlo' de'en gwlej Diozən' le' par gono' catə'ən boso'oəxoə na' beṇə' golə beṇə' blao ca' yichjo'on na' boso'ozenene' le' de que Diozən' gwleje' le' par gono' xšine'enə'.

¹⁵ Gwlec yichjo' ben yoguə' can' gwnia' par nič yoguə' beṇə' yesə'əle'ine' can' zdach chono' can' chene'e Diozən'. ¹⁶ Gwdapə cuidad ben con can' chazlažə' Diozən', na' bsd blo'i beṇə' so'one' ca'. Šə gono' ca' gaqualenən beṇə' ca' choso'ozenag xtižə'onə' par yesə'əchoje' xni'a de'e malən' na' leczə gaqualenən le'.

5

Can' cheyalə' goncho len beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'

¹ Šə bi de'en chon to beṇə' golə, bito tilə'one' sino gwṇeyoine' can' cheyalə' gone', ben can' chono' len xao'. Na' šə bi de'en chon to beṇə' xcuidə' bzejni'ine' ca' bišo'o. ² Na' šə bi de'en chon to no'olə golə, bzejni'ine' can' chono' len xna'o,

na' šə bi de'en chon to no'olə xcuidə' bzejni'ine' ca to zano' par niç notono gaquə əne' de que de'e malən' chono'.

³ Cheyalə' goncho mantener no'ol ca' bagwsa'at be'en čhega'aque', šə zjənaque' doalje gozəbə. ⁴ Pero šə nitə' xi'ingə'aque' o xesoaga'aque' bzejni'i beṇə' ca' de que cheyalə' so'one' lega'aque' mantener čhedə' beṇə' gol ca' babosyo'osgole' lega'aque'. Chazlažə' Diozən' goncho mantener beṇə' gola lao family che checho. ⁵ No'ol ca' zjənaquə doalje gozəbə, beṇə' ca' notono family čhega'aque' nitə', nite'e lez gaquəlen Diozən' lega'aque' na' chso'ontezə chso'one' orasyon teža na' še'elə. De'e na'anə' zjəzaque'e par goncho lega'aque' mantener.

⁶ No'olə gozəb ca' chso'on xbab so'one' con can' chse'enene' zjənaquəga'aque' ca beṇə' guat len yichjla'ažda'oga'aque'enə' de'en cui choso'ozenague' che Diozən'. ⁷ Yoguə' de'e ca' bagwni'anə' gono' mendad so'on beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' par niç notono gaquə əne' de que chio'o chonlilažə'əcho Cristən' bito choncho can' cheyalə' goncho. ⁸ Šə nocho cui gaquəlencho no parient checho len de'en chəsə'əyazjəne', bito choncho can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən' na' napəchcho dolə' cle ca beṇə' ca' cui zjənombia' Cristən'. Na' peorəch šə cui choncho mantener no'ol checho, xi'inqho, na' xaxna'əcho.

⁹ Quinga nezele noe' no'olə gozəb ca' cuejle par niç le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' gonle lega'aque' mantener. Šə banite'e gyon iz o mazlə, na' šə gwnitə' tgüejzə be'en čhega'aque', ¹⁰ na' šə beṇə' zan chəsə'əne' bagwso'onchgüe' de'e güen ca de'en bosə'əsgole' no bidəo' o chəsə'əgüialəogüe' beṇə' zitə' ližga'aque'enə', o chsa'aclenchgüe' yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə', o chsa'aclene' beṇə' chəsə'əyi' chəsə'əzaque'e, o šə bagwso'onchgüe' bitə'ətezəchlə de'e güen nachən' zjəzaque'e par cuejga'aclene'.

¹¹ Pero bito cuejle no'olə gozəb ca' zjənaquə beṇə' xcuidə' la' gwžinlja ža se'enene' yesə'əbejyichje' xšin Cristən' na' se'enene' yesyə'əšagne'e de'e yoblə.

¹² Na' šə yesə'əbejyichje' xšin Cristən' əsa'ape' dolə' de'en cuich so'one' can' gwso'one' lyebe. ¹³ Na' no'olə gozəbə xcuidə' ca' bito gonga'aclene' mantener. De'en yesə'əlažə'e liž beṇə', so'olaogüe' cui so'one' žin na' əsa'aque' beṇə' güilj gwxañ dižə' na' yesə'əgüiazeche' bin' chso'on beṇə' yoblə, na' so'e dižə' che de'en cui cheyalə' so'e dižə' čhei. ¹⁴ Chacda' güen šə no'olə gozəbə xcuidə' ca' yesyə'əšagne'e de'e yoblə na' yesə'əzane' na' yosyo'osgol xi'ingə'aque', na' yosə'əgüia yoso'oye' xmendadga'aque' de'e de ližga'aque', par niç notono beṇə' contr checho gaquə əne' de que de'e malən' choncho. ¹⁵ Balə no'olə gozəbə xcuidə' ca' bagosə'əbejyichje' Cristən' par zjəsə'ənaogüe' Satanasən' de'en chnabia' de'e xio'ə'.

¹⁶ Notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə' Cristən' šə lao family čhega'aque'enə' nitə' no'ol ca' bagwsa'at ben' čhega'aque', cheyalə' so'one' lega'aque' mantener par niç beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' bito so'one' lega'aque' mantener, sino so'one' mantener no'ol ca' zjənaquə doalje gozəbə.

¹⁷ Beṇə' ca' bagwlejle par zjənaque' beṇə' gola beṇə' blaο lao le'e chonlilažə'əle Cristən' šə chso'one' binlō de'en ngo'o lao na'aga'aque' so'one', zjəzaque'e par gəple lega'aque' respet na' par čixjwle che gast čhega'aque'enə', na' mazəchlə šə noe' chesə'əyixjui'e xtižə' Diozən' na' choso'osed choso'olo'ine' bi zejennə'. ¹⁸ Zjəzaque'e par gonle ca' la' nyojan le'e Xtižə' Diozən' nan: "Bito əgwseyjwle cho'a go'on ca' par niç cui gaquə sa'ob

žlac choso'olej choso'ošoşjəb trigon' par chchoj xeina'." Na' leczə nyojən nan: "To beŋə' güen žin cheyałə' si'e laxjue'."

¹⁹ Bito gono' cas šə no gao xyan' contr to beŋə' golə beŋə' blao lao le'e chonlilažə'əle Cristən' šə cui zo yeto o yechopə testigw beŋə' əso'e dižə' de que de'e malən' chon be'ena'. ²⁰ Pero šə de'e li chone' de'e malən', cheyałə' tiło'one' lao yoguə' beŋə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Jesocristən' par niç yeziquə'əchlə beŋə' ca' chso'elao' Jesocristən' yesə'əžebe' so'one' de'e malən'. ²¹ Diozən' na' Xancho Jesocristən' na' angl beŋə' ca' zjənchoj par chso'one' mendad che Diozən' zjənaque' testigw chia' de'en chona' mendad gono' can' bagwnia' le' le'e cart nga. Tozəczə can' gono' len notə'ətezə beŋə', ni toe' cui gono' xench. ²² Bito yob cuejo' notə'ətezə beŋə' par gaque' beŋə' golə beŋə' blao lao le'e chonlilažə'əle Cristən', la' šə əxope' gone' de'e mal lenčə' le' gapo' dolə' šə ca'. Ben par niç gactezə gaquə yichjla'ažda'ogo'onə' xi'ilažə'.

²³ De'en chacšendo' telizə, bitoch ye'ejo' slezə nis, sino güe'ej latə' bino par niç gaquəlenən li'onə'.

²⁴ Nachiaxəjə de'e mal de'en chso'on bałə beŋə' antslə ze'e əžin ža əsa'aque' castigw che xtolə'əga'aque'ena'. Pero na' yebale' bito yob gacbe'icho šə chso'one' de'e mal. ²⁵ Na' leczə can' naquən len beŋə' chso'on de'e güenna'. Bałə' nachiaxəjə de'e güenna' chso'one', na' yebale' bito nachia' pero gwžin ža la'alaon.

6

¹ Yoguə' mos beŋə' ca' chso'onlilažə' Cristən' cheyałə' əsa'ape' xanga'aque'ena' respet, par niç xanga'aque' ca' bito yesə'əne' contr Diozən' ben' cho'ela'ocho na' contr de'en chsed chlo'icho. ² Na' šə xanga'aque' ca' leczə chso'onlilažə'e Cristən', mos ca' bito cheyałə' so'one' xbab cui yoso'ozenague' čhega'aque' por ni che de'en zjənaque' txen chso'onlilažə'e Cristən'. Mazəchlə cheyałə' so'one' žinnə' do yichj do lažə'əga'aque' chedə' xanga'aque' beŋə' ca' chso'one' žin čei chso'onlilažə'e Cristən' na' Diozən' chaquene' čhega'aque'. Gwdixjue'e de'e ca' babzejni'ida' le' na' bsd blo'in.

Cheyałə' socho content len de'e de čecho laogüe de'en chonlilažə'əcho Jesocristən'

³ Nita' beŋə' choso'osed choso'olo'ine' dižə' de'en cui zdan lebe len de'en bagwnia' le' na' len dižə' güen che Xancho Jesocristən' na' len bitə'ətezəchlə de'en chzejni'icho beŋə' par chso'elaogüe'e Diozən'. ⁴ Beŋə' ca' choso'osed choso'olo'ine' clełə chso'on cuingə'aque' xen chsa'aquene' zjəneze' len la' bitobi chse'ejni'ine'. Beŋə' ca' chso'on ca' con zjəchi' yichjga'aque' chesə'ədilə chesə'əšašlene' beŋə' yoblə, na' chso'e dižə' che no pont dao' de'en choso'osed choso'olo'ine' de'en cui naquə de'e žialao. De'en chesə'ədilə chesə'əšaše' che bizə de'en nac ca' chonən par niç chsa'acxi'i ljuežjga'aque', na' chsa'acyože' beŋə', na' choso'ožia chso'onite'e beŋə', na' chso'one' xbab mal che beŋə', ⁵ na' chesə'əža'a ljuežjga'aque' toe' yetoe'. Beŋə' ca' chso'on ca' choso'ozenague' che la'žda'omalga'aque'ena' na' bito zjənombi'e de'en naquə de'e li. Malən' chso'one' choso'osed choso'olo'ine' che Diozən' parzə niç so'one' gan. Bito gono' txen len beŋə' ca' chso'on ca'. ⁶ De'e ličzə de'e xen de'e zedegua'an par chio'o šə cho'ela'ocho Diozən' na' šə zocho mbalaz len de'e dao' de' čecho. ⁷ Can' na' dicho nga: "Ga'alchon' catə'n bla'acho yežlyo nga na' ga'alchon' yeza'acho." ⁸ Cheyałə' socho mbalaz šə de de'en che'ej de'en chaicho, na' šə de xala'ancho, na' gan' chtascho. ⁹ Beŋə' ca' zjəchi' yichjga'aque' gatə' de'e zan šinlazga'aque', de'e zan bien čhega'aque' o mech

xen čhega'aque' choso'ozenague' čhe de'e malən'. Can' chac chesə'əxope' lao na' gwxiye'en. Choso'ozenague' čhe la'ažda'omalga'aque'enə' par chso'one' de'e zan de'e cui zjazaquə' na' de'en chso'on mal len lega'aque'. Beṇə' ca' chso'on ca' yesə'əbiayi'e na' əsa'aque' castigw zejlicane. ¹⁰ La'ažda'omalchon' gwzenaguən čhe bitə'ətezə de'e mal šə chebeichgüeicho mečan'. Baḷə beṇə' de'en chesyə'əbeichgüeine' mečan' bagosə'əbejyichje' dižə' li čhe Diozən' na' de'e zan de'en chesə'əžaglaogüe' yelə' güen de'e mal čhega'aque'enə'.

Cheyalə' cuec yichjcho goncho xšin Diozən' do yichj do lažə'əcho

¹¹ Pero na' le' naco' beṇə' güen xšin Diozən', bito yebeido' de'e ca' zjənac ca', sino güe'elažə'o gono' de'en naquə güen lao Diozən', na' šejəch goncho' can' chene'ene'enə' na' gonlilažə'əcho'one', na' gaquəchdo' čhe' na' čhe beṇəchən', na' sotezə so' gonlilažə'o Diozən' catə' de de'e saquə'əzi'o, na' gaquəcho' beṇə' gaḗjwlažə'. ¹² Ca to deportist chone' do yichj do lažə'e yoguə' de'en cheyalə' gone' par nič si'e premio, le'egatezə ca' le' gwlec yichjo' ben xšin Diozən' do yichj do lažə'o laogüe de'en chonlilažə'one'. Gwlec yichjo' de'en žjəyze' len Diozən' zejlicane čhedə' Diozən' gwleje' le' par žjəyze' len le', na' bi'o dižə' li lao beṇə' zan de que chonlilažə'one'. ¹³ Ca'aczən' be' Jesocristən' dižə' li lao Ponsio Pilatən' de que chonlilažə'e Diozən'. Na' na'a lao Jesocristən' na' lao Diozən' ben' chnežjo yelə' mban čhe beṇəchən', na' bia chsa'aš, na' biquə'əchlə de'e zjəmban, ¹⁴ chona' mendad gono' yoguə' de'en nezdə' chene'e Diozən' gono'. Benən xte ca yidə Xancho Jesocristən' de'e yoblə par nič notono gaquə əna de que cui chono' can' chene'e Diozən'. ¹⁵ Yidə Jesocristən' de'e yoblə catə' əžin ža əžin or əgwžia Diozən' bia' yide'. Tozə Diozən' chnabi'e doxenlə, na' le'ena' cho'ela'ocho. Le'ena' naque' Rei ben' chnabia' yoguə' rei ca' yelə', na' naque' Xancho ben' chnabia' yoguə' beṇə' gwnabia' ca' yelə'. ¹⁶ Tozə le' chone' chio'o yelə' mban zejlicane na' tant yo'o yelə' chey che'eni' čhe'ena' gan' zo'ena' xte notono nochlə gaquə bigue'e gan' zo'ena'. Notono beṇə' lao yežlyo nga ne'e le'ine' le' na' notono no gaquə le'ine' le'. Cheyalə' güe'ela'ochone' la' le'ena' chnabi'e zejlicane. Na' can' gonšgaczcho.

¹⁷ Na' ca naquə beṇə' ca zjənaque' beṇə' gwni'a yežlyo nga, ben mendad bito əsa'aque' beṇə' ya'alazə', na' bito so'one' xbab nite'e mbalaz por ni čhe yelə' gwni'a čhega'aque'enə' čhedə' ca naquə yelə' gwni'anə' de'e te čhein'. Cheyalə' nite'e lez gon Diozən' ca nite'e mbalaz, la' le'ena' chone' chio'o yoguə' de'en naquə de'e güen par nič yebeichon. ¹⁸ Beṇə' gwni'a ca' cheyalə' cue' yichjga'aque' par so'one' porzə de'e güen, so'one' de'en chebei Diozən', yesə'əchine' xmechga'aque'enə' par əsa'aclene' beṇə', na' bito əsa'aque' beṇə' rgüin. ¹⁹ Šə bač chso'one' ca', bachso'one' can' chene'e Diozən' gon chio'o de yelə' mban zejlicane čhecho na' gaquəlenən lega'aque' tyemp de'en zeza'.

Yeto de'en gože' Temtion'

²⁰ Temtio dao' gwlecchgua yichjo' yoguə' de'en babzejni'i Diozən' le'. Bitobi cas gono' čhe bitə'ətezə de'en yesə'əna beṇə' ca' chso'onlaza' chəsə'əne' de que xtižə'əga'aque'enə' naquən de'e sin', čhedə' bitobi zaquə'ən lao Diozən'. ²¹ Beṇə' ca' chesə'əna ca' bagosə'əbejyichje' dižə' li čhe Diozən' na' bitoch chso'onlilažə'ene'.

Na'a ža gaquəlenšga Diozən' le'. De'e na'azən' chzoja'. *Pab*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' Par Temtion'

Pabən' chzoje' Temtion'

¹ Nada' Pab naca' apostol che Jesocrisṭən' con can' gwnalažə' Diozən'. Gwleje' nada' par naca' apostol par niḥ chyixjui'a can' bene' lyebe de que gatə' yelə' mban zejlicane che notə'ətezə beṇə' gonlilažə' Jesocrisṭən'. ² Na' chzoja' le' Temtio dao', len' banona' ca xi'ina'. Chona' orasyon chṇaba' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocrisṭən' əsa'aclenšgue' le' na' yesyə'əyašə' yesyə'əzi'ilažə'e le' na' so'onšgue' ca so cuezo' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'.

Cheyalə' güe'echo dižə' che Jesocrisṭən'

³ Do yichj do laža'a cho'elaogua'a Diozən' can' gwso'on de'e xaxtaogua'a ca', na' nəzda' lo'o yichjla'ažda'ogua'an de que chona' can' chazlažə' Diozən'. Na' yogua' laste catə' chona' orasyonṇə' cho'a yelə' choxcwlen che' par le'. ⁴ Chjza'alaza'a can' gwchežo' catə' beza'a gan' zo', teža na' še'elə chze-lažə'əchgua' le'i ljuežjcho par niḥ yebeichgüeida' lo'o yichjla'aždaogua'an. ⁵ Na' chona' xbab can' chonlilažo'o Diozən' do yichj do lažo'o can' chso'on xna'agolo' Loida na' xna'o Eunise bedote, na' zoa' segor de que chonlilažo'one' can' chso'on lega'aque'.

⁶ De'e na'anə' chṇeyoida' le', ben xte ga zelao saquə'ədo' par gono' ca de'en ben Diozən' lao na'o gono' catə'an bxoə na'ato'onə' yichjo'onə' par blo'eto' de que Diozən' gwleje' le' par gono' xšine'enə'. ⁷ Diozən' babene' chio'o Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon'. De'e na'anə' bito cheyalə' žebcho. Na' de'en zo Spirit che'enə' len chio'o, nəzecho chaclen Diozən' chio'o len yelə' guac che'enə' na' chactezə chaquecho che ljuežjcho na' chnabia' cuincho par choncho can' chazlažə' Diozən'. ⁸ De'e na'anə' bito yeto'ido' go'o xtižə' Xancho Jesocrisṭən' na' nic yeto'ido' chia' de'en naca' pres laogüe de'en chyixjui'a xtiže'enə'. Cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho əžaglaochi ca de'en gac checho laogüe de'en chyixjue'echo dižə' güen dižə' cobə che Jesocrisṭən', na' Diozən' gaqualene' chio'o len yelə' guac che'enə' catə'an əžaglaochi. ⁹ Catə' cuiṇə' xe yežlyon' Diozən' bsi'e xneze gwleje' chio'o par naccho lažə' ne'enə'. Na' catə' gwzolao benlilažə'əcho Jesocrisṭən' Diozən' bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en gwleje' chio'o par naccho lažə' ne'enə', bito bene' ca' por ni che bilə de'e güenṇə' bencho. Gwleje' chio'o chedə' nzi'ilažə'e chio'o. ¹⁰ Diozən' bablo'ine' chio'o can' nzi'ilažə'e chio'o de'en bsele'e Jesocrisṭən' ben' bebej chio'o xni'a de'e malən'. Jesocrisṭən' na'anə' bene' par niḥ əžin ža cuezə yelə' gotən'. Na' de'en chejle'echo dižə' güen dižə' cobə che'enə' nəzecho de que deczə yelə' mban zejlicane checho.

¹¹ Diozən' gwleje' nada' par niḥ əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocrisṭən' na' par niḥ naca' apostol che'enə' na' chsed chlo'ida' xtiže'enə' beṇə' ca' cui zjənaqua beṇə' Izrael. ¹² Na' de'en chsed chlo'ida' xtiže'enə' de'e na'anə' chžaglaogua' nga. Pero bito cheto'ida' che de'en chžaglaogua' dia' ližya nga, chedə' nombi'a Diozən' ben' chonlilažə'a. Baben cuina' lao ne'enə' na' nəzda' de que nape' yelə' guac par gone' ca sotezə soa' gonlilažə'ane' xte catə'əch əžin ža yidə Jesocrisṭən' de'e yoblə.

¹³ Gwnaošga yogua' de'en babsed bablo'ida' le', la' lennə' naquən güen, na' bito cuejyichjo' de'en chonlilažo'o Jesocristán' na' de'en chacdo' che' na' che benačan'. ¹⁴ Be' latjə gaquəlen Spirit che Diozən' le' par nič sotezə so' əgwsed əgwlo'ido' dižə' li de'en babzejni'ida' le', cheda' Spirit nan' zon lo'o yichjla'ažda'ochon'.

¹⁵ Nezdə de que Figelon' na' Ermogenesən' na' yezan beṇə' ljuējzcho ca' nitə' Asian' bagosə'əbejyichje' nada'. ¹⁶ Pero na' Onesiforon' bito beto'ine' chia' de'en dia' ližya nga, sino btipe' laža'a zan las. Xancho Diozən' gwlo'ešgue' can' nži'ilaže'e le' na' family che'enə'. ¹⁷ Catə' bide' Roma nga bene' byen beyilje' nada' na' beželene' nada' dia' ližya nga. ¹⁸ Na' nezdə can' goclenchgüe' nada' Efeson'. Chṇaba' lao Xancho Diozən' əgwlo'ine' le' can' nži'ilaže'ene' catə' əžin ža choglaə Xancho Diozən' che yogua' beṇə' šə zjənapə' dolə' o šə cui zjənapə' dolə'.

2

Cheyalə' co' o gwčhejlažə'əcho len de'en əžaglaəcho lao goncho xšin Jesocristán'

¹ Na'a xi'indaogua'a, de'en chaclen Jesocristán' le' benčhechlažo'o ben xšine'enə'. ² Na' yogua' de'en babsed bablo'ida' le' lao beṇə' ljuējzcho zan ca', bsed blo'in beṇə' ca' nitə'ətezə nite'e chso'one' complir can' cheyalə' so'one', beṇə' gaquə yoso'osed yoso'olo'ine'en beṇə' yoblə.

³ Bguo'o bčhej len bitə'ətezə de'en əžaglaəgo' lao gono' xšin Jesocristán' par nič ca' saquə'əlebado' ca to soldad gual. ⁴ Nezecho de que notono beṇə' gaquə gone' xšine' žlac zde' yelə' soldadən', cheda' cheyalə' gone' con can' na ben' chnabia' le'. ⁵ Na' nezecho de que ben' naquə deportist bito gaquə si'e premio šə bito chzenague' che yogua' reglas ca' catə'an chytje'. ⁶ Na' leczə nezecho de que ben' chelalə chon žin yixə'anə' chzi'e part nech che cwsešən' par cuine' antslə ze'e chnežjue' che beṇə' yoblə. ⁷ Ben xbab che de'en chzejni'ida' le', na' Xancho Jesocristán' gaquəlene' par nič šejni'ido' can' cheyalə' gono' xšine'enə'.

⁸ Na' ben xbab che Jesocristán' ben' goljə yežlyo nga lao dia che de'e Rei Dabin', na' bebane' ladjo beṇə' guat ca' can' chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə'. ⁹ Na' de'en chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə' de'e na'anə' chžaglaəgua' na' dia' ližya nga ca to beṇə' mal juisy. Pero la'anə'əczə nada' dia' ližya nga, bitobi gaquə so'on beṇə' par nič cui gasə' laljə xtižə' Diozən' doxenlə. ¹⁰ La'anə'əczə chžaglaəgua' nga zotezə zoa' chyixjui'a xtižə' Diozən'. Chyixjui'an par nič yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' so'onlilaže'e Jesocristán'. Na' šə so'onlilaže'ene', yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən' na' gwnežjue' lega'aque' yelə' mban zejlicane. ¹¹ Dižə' quinga zjənaquən de'e li:

Šə ngodə'əcho txen len Cristən' ca de'en gwso'ot beṇə' le',
leczə ngodə'əcho txen len le' ca de'en bebane' ladjo beṇə' guat ca' par nič
zjəyezocho len le'.

¹² Šə chio'o chonlilažə'əcho Cristən' chgo'o chčhejlažə'əcho catə'an chžaglaəcho,
leczə nabi'əcho txen len le'.

Šə cuejyichjcho Cristən' leczə ca' le' cuejyichje' chio'o.

¹³ Na' la'anə'əczə šə chio'o cui goncho complir can' nacho goncho, bia'aczə zo
le' gone' con can' ne'enə',
la' naquəcze' beṇə' chon complir len bitə'ətezə de'en ne'.

Can' goncho xšin Jesocristán' binlə

14 Ben par nič beṇə' ljuəžjcho ca' chso'onlilažə' Cristən' žjəsyə'əzalaze'e de'e ca' bagwnia', na' ben mendad cui yesə'ədilə yesə'əšaše' entr ljuəžjga'aque' por ni che bizə dižə' de'e cui zeje. Xancho Diozən' naque' testigw can' chso'one'. Na' šə yesə'ədilə yesə'əšaše' beṇə' ca' choso'ozenag čhega'aque' cui se'ejle'e xtižə' Diozən'. 15 Bentezə ben xte ga zelao saquə'ədo' par nič yebei Diozən' can' chono'onə' na' par nič bito gaquə'ədo' zto' de'en chono' xšine'enə'. Na' əgwšed əgwlo'ido' cayanə'an zeje xtižə' Diozən'. 16 Bitobi cas gono' che bitə'ətezə dižə' de'en yesə'əna beṇə' de'en cui naquə de'e zaque'e lao Diozən', čhedə' dižə' ca' chxoayaguən beṇə' par nič chyalə'əch chso'onche' de'e malən'. 17 Na' xtižə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i de'e ca' zjanac ca' chonən par nič beṇə' ca' choso'ozenag čhega'aque' chəsə'əbejyichje' de'en chso'onlilažə'e Cristən', ca chen de'en naquə mal chytjən doxen lao cuerp čhechon' na' chžiyi'in len. Imeneon' na' Fileton' choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə' de'en nac ca'. 18 Lega'aque' bagosa'əbejyichje' de'en naquə de'e li čhedə' choso'osed choso'olo'ine' de que chio'o chonlilažə'əcho Cristən' babebancho ladjo beṇə' guat ca' ca de'en bocobe' yichjla'ažda'ochon' na' cuat əžin ža yolis yosbane' chio'o len cuerp čhechon'. Na' de'en choso'osed choso'olo'ine' ca', bałə beṇə' chso'onlilažə' Cristən' chsa'aczejlažə'e šə xtižə' Cristən' naquən de'e li. 19 Chio'o chonlilažə'əcho Cristən' gwxaquə'əlebecho ca to lan yo'o de'en naquə de'e gual. Na' nyoj Xtiže'enə' čhecho nan: "Diozən' ņezene' non' zjanaquə xi'ine'." Na' leczə nyojən nan: "To to beṇə' chesə'əne' de que chso'onlilažə'e Xancho Diozən' cheyalə' yesə'əbejyichje' cuich so'one' de'e malən'."

20 Nezecho de que lo'o liž beṇə' gwni'a ca' zjəde no yesə' xguaguə na' no ša' de or na' de plat, na' leczə zjəde no xguaguə na' no ša' de yag na' de gon'. Bałən chso'onən žin par len de'en zjanaquə xoche na' yebałən chso'onən žin par len de'en zjanaquə de'e zban. 21 Notə'ətezcho šə bito naocho de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' güenlažə' ca' gwxaquə'əlebecho ca to yesə' o to xguaguə de'e chon žin len de'en naquə xoche čhedə' guaquə goncho xšin Cristən' de'en zaquə'əchgua. La' šə cui naocho de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' güenlažə'əna' nacheṇ' guaquə gon cuincho lažə' na' Diozən' na' socho probnd par goncho bitə'ətezə de'e güen de'en chene'e Cristən' goncho.

22 De de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho žlac ņe'e naccho beṇə' xcuida', pero le' bito gono' bitə'ətezə de'e ca'. Be'elažə' ben de'en naquə güen lao Cristən', na' gwzotezə gwzo beṇlilažə' le', na' goque che ljuəžj beṇəcho', na' leczə gwzo gwlezə binlo len lega'aque'. Be'elažə' ben yoguə de'e ca' can' chso'on yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Xancho Cristən' beṇə' ca' zjanaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə' xi'ilažə'. 23 Bito əgwzenago' che beṇə' ca' zjančol yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' chesə'ədilə chəsə'əšaše' por ni che bizə dižə', čhedə' šə əgwzenagcho che dižə' ca' zjanac ca' gonən par nič gaquəyožcho beṇə'. 24 Chio'o naccho beṇə' güen xšin Xancho Cristən' bito cheyalə' tilə gwšəšlencho beṇə'. Cheyalə' goncho güen len yoguə beṇə', na' cheyalə' ņezecho nac əgwšed əgwlo'icho beṇə' xtižə' Diozən' binlo, na' cheyalə' co'o gwčhejlažə'əcho bitə'ətezə de'en chso'one beṇə' chio'o. 25 Cheyalə' gaccho beṇə' gažjwlažə' catə' güe'echo consejw beṇə' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chse'ejle'e dižə' li che Cristən'. Šə can' goncho, de repent gaquəlen Diozən' lega'aque' par nič yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' sa'acbe'ichene' de'en naquə de'e li. 26 Na' šə yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' yesyə'əchoje' xni'a gwxiye'en gan' nite'e ņa'a chso'one' con can' chazlažə'ənnə'.

3

Naquən' so'on beṇə' catə' bazon yidə Xancho Cristən' de'e yoblə

1 Cheyalə' šejni'ido' de que catə' bazon yidə Xancho Cristən' de'e yoblə, lechuale' de'e zan de'e žaglao chio'o chonlilažə'əchone'. 2 Ca tyemp na' nitə'əchgua beṇə' yesyə'əbeine' so'onchgüe' con can' na la'ažda'omalga'aque'enə', na' yesyə'əbeichgüeine' mech, na' so'elao' cuinga'aque', na' sa'alaze'e. Yoso'ožia yoso'onite'e beṇə' na' Diozən', na' bito yoso'ozenague' che xaxna'aga'aque'. Bito so'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bito sa'ape'ene' respet. 3 Na' xte bito güe'en latjə əsa'aque'ne' che beṇə' yoblə, əsa'aque' beṇə' ggo'olažə', əsa'aljažə'e par yoso'oxie' gwdilə, bito gaquə yesə'əbeze' cuich so'one' bitə'əteze de'e malən' de'en nan so'one'. So'one' znia len ljuəzjga'aque' can' chso'on bia yixə', na' yesə'əgue'ine' bitə'əteze de'en naquə de'e güen. 4 Yesə'əxoayague' beṇə' parzə nich yoso'odie' lega'aque' lao na' beṇə' contr chega'aque' ca', na' yesə'əne' dižə' loc dižə' lžej na' so'onteze' de'e malən' sin cui bi xbab so'one'. So'on cuinga'aque' xen, na' yesyə'əbeine' so'one' legr lguə'a əsa'aque' che Diozən'. 5 Na' so'one' ca əsa'aque beṇə' yeziquə'əchlə de que chso'elaogüe'e Diozən', pero bito so'e latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

Bito gono' txen len beṇə' ca' so'on de'e ca' bagwnia'. 6 So'one' can' chso'on balə beṇə' ca' chja'ac liž beṇə' par choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə'. Na' choso'oxoayague' no'ol ca' chsa'ac šayečə šayen len xtižə' Diozən', no'ol ca' nyan xtolə'əga'aque'enə'. Choso'ozenagteze no'ol ca' che bitə'əteze de'en na la'ažda'omalga'aque'enə' so'one'. 7 De'e na'anə' choso'ozenague' che notə'əteze beṇə' goxoayag, bitə'əteze de'en choso'ozejni'ine' lega'aque', na' bito chžin ža əse'ejni'ine' de'en naquə de'e li. 8 Can' gwso'on de'e Janes na' de'e Jambres contr de'e Moizezən' catə'ən cui gwse'enene' yoso'ozenague' che dižə' li de'en be'elen de'e Moizezən' lega'aque', leczə can' chso'on beṇə' goxoayag quinga' contr Diozən' por ni che de'en cui choso'ozenague' che dižə' li che'enə'. Zjənčhol' yichjla'azda'oga'aque'enə' yelə' güen de'e mal chega'aque'enə' na' bito chso'onlilažə'e Diozən' par yebeine' lega'aque'. 9 Pero caguə yosə'əxoayague' beṇə' sša, la' əžin ža catə' yoguə' beṇə' sa'acbe'ine' de que zjənčhol' yichjla'ažda'oga'aque' na'anə' can' gwsa'acbe'i beṇə' de que gosə'əchol' yichjla'aždao' de'e Janesən' na' de'e Jambresən' catə'ən gwso'one' contr de'e Moizezən'.

Consejw le'ezelaogüe de'en bzoj Pabən' par Temtion'

10 Na' le' Temtio, banəzdo' binlo yoguə' de'en chsed chlo'ida' che Diozən', na' yoguə' can' chona'. Nezdə' can' chi' yichja' par nich gona' porzə de'en chazlažə' Diozən'. Nezdə' can' zoteze zoa' chonlilažə'a Diozən' na' can' chgo'o chchejlažə'a len de'en chy'i chzaca'a. Nezdə' can' zoteze zoa' chacda' che Diozən' na' che benəçən', na' can' bito chbejəyichja' xšin Diozən' catə' choso'oçhi' choso'osaquə' beṇə' nada'. 11 Nezdə' can' bosə'oçhi' bosə'osaque'e nada' catə'ən gwzochə Antioquian' na' Iconion' na' Listran', na' nezdə' bichlə de'en babžaglaogua'. Na' leczə nezdə' can' bosla Xancho Cristən' nada' lao yoguə' de'e ca' bžaglaogua'. 12 De'e li nitə' beṇə' yoso'oçhi' yoso'osaque'e notə'ətezecho ngodə'əcho txen len Cristo' Jeso'osən' na' chi' yichjcho chzenagcho che Diozən'. 13 Na' ca naquə beṇə' mal ca' na' beṇə' goxoayag ca' zja'aque'che' so'onche' de'e malən'. Yoso'oxoayague' beṇə' yoblə na' se'ejle'e che dižə' güenlažə' de'en soe' beṇə'.

¹⁴ Pero ca naco' le' Temtio dao', gwzotezə gwzo bzenag che yoguə' de'en bachejni'ido' che Cristo Jeso'osan' na' de'en bachejli'o' chei, la' nezcado' noquə'əto'on bzejni'ito'on le'. ¹⁵ Dezd xcuidə'atio'onə' nombi'o' Xtižə' Diozən' de'en nyojan. Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojan chzejni'in chio'o de que cheyalə' gonlilažə'əcho Cristo Jeso'osan' par ničh Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ¹⁶ Cuiñ Diozən' bzejni'ine' beñə' ca' bosozoj Xtiže'enə' xbab che'enə' par ničh ca' bosozoje'en. De'e na'anə' doxen Xtižə' Diozən' de'en nyojan zaquə'əchguan par chzejni'in chio'o che Diozən', na' par chdilən chio'o catə'an choncho de'e malən', na' par chonən chio'o consejw, na' par chzejni'in chio'o naquən' goncho de'en naquə' güen lao Diozən'. ¹⁷ Xtižə' Diozən' de'en nyojan chaclenən chio'o chzenagcho che Diozən' par ničh ca' chnezecho yoguə'əloł de'en cheyalə' ənezecho par sotezə socho goncho yoguə' claste de'en naquə' güenə'.

4

¹ Yidə' Xancho Jesocrisən' de'e yoblə dechoglaogüe'en naquən' gaquə' che to to beñəch beñə' ne'e zjəmban na' beñə' bagwsa'at, na' techlə nabi'e. Na' Temtio dao', Jesocrisən' na' Xacho Diozən' zjənaque' testigw chia' de que chona' mendad ² sotezə so' chixjui'o' xtižə' Diozən'. Gwdixjue'en catə' nlatjo' na' catə' chacdo' cui nlatjo'. Be'elen beñə' dižə' par ničh yesə'ənezene' de que de'e malən' chso'one', gwdiləga'aque' che de'e malən' chso'one' par ničh yesyə'ədinjene'en, be'ega'aque' consejw, na' gwzotezə gwzo bzejni'iga'aque' sin cui žjəxaquə'əlažo'o. ³ Gwžin ža catə' cuich əse'ene beñəchən' yoso'ozenague' che no əgwzejni'i lega'aque' de'en naquə' de'e güen. De'e na'anə' yoso'otobe' beñə' zan beñə' yoso'osed yoso'olo'i lega'aque' dižə' de'en chesyə'əbeine'. ⁴ Yesə'əbejyichje' cuich yoso'ozenague' che dižə' lin' na' yoso'ozenagzeche' che dižə' güenlažə' de'en chsa'aljažə' beñə'. ⁵ Pero ca naquə' le' ža, do tyempte gwnabia' cuino' par gono' can' chazlažə' Diozən', na' gwzotezə gwzo bguo'o bchejlažə' catə'an de de'e chžaglaogo', na' gwzotezə gwzo be' dižə' güen dižə' cobə' che Jesocrisən', na' ben doxen de'en baben Diozən' lao na'onə' gono'.

⁶ Gwzotezə gwzo ben xšin Diozən', chedə' la' bazon baözə so'ote' nada' na' žjəyzoa' len Diozən'. ⁷ Nada' babena' xte ga zelao gwxaquə'əda' par chona' can' chazlažə' Diozən'. Babena' yoguə'əloł de'en ngo'o Diozən' lao na'a gona', na' zotezə zəa' chonlilažə'a Jesocrisən'. ⁸ Na' catə' žjəyzoa' len Diozən', gone' par ničh soa' mbalaz chedə' bentezə beñə' de'e güen laogüe'enə'. Xancho Jesocrisən' zdacze' licha na' catə' əžin ža əne' bin' gaquə' che yoguə' beñəchən', caguə' nada'əzan' soa' mbalaz, lecžə mbalaz nita' notə'ətezəchlə beñə' chesyə'əbeine' nite'e lez yidə' Jesocrisən' de'e yoblə.

De'en chene'e Pabən' gon Temtion'

⁹ Ben byen par ničh yob yido' nga. ¹⁰ Nia' ca' chedə' Demasən' bagwlejyichje' nada' na' bazjəyede' Tesalonican' de'en chi'ichgua yichje' bin' gatə' che' lao yežlyo nga. Na' ca' naquə' beñə' ca' yelə' ža, Crescentən' bazde' Galasian', na' Titor' bazde' Dalmasian'. ¹¹ Yetoga Locasən' nga'anlene' nada'. Che'sgo' Marcon' catə'an yido', la' lechguale' chaclenə' nada'. ¹² Babselə'a Tiquicon' Efeson'. ¹³ Na' catə' yido' goxə'əšgo' xadon' chia' de'en bocua'əna' Troasən' liž Carpon', na' bexə' libr ca' pero na' de'e žialao xench bexə'əšga rollos ca' de'en zjənyoj.

¹⁴ Ljandr ben' chon žin len cobre babenchgüe' contr nada'. Xancho Diozən' əgwnežjue' le' castigw che de'en babene'. ¹⁵ Gapəšgo' cuidad len le', la' babenchgüe' contr nada' par niç cui çhiçjui'a xtižə' Diozən'.

¹⁶ Catə' bosə'odie' nada' lao jostis ca' de'e nech, ni tozə cui no bidə par əne' fabor nada'. Yoguə' beṇə' ca' bena' xbab əne' fabor nada' gosə'əbejyichje' nada'. Chona' orasyon lao Diozən' chṇaba' yezi'ixene' çhega'aque' de'en gosə'əbejyichje' nada'. ¹⁷ Bia'aczə zoczə Xancho Diozən' len nada'. Len' goquəlene' nada' par niç bi'a xtiže'enə' clar na' bene' par niç zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwse'enene' xtiže'enə'. Na' Xancho Dioz na' bosle' nada' lao na' beṇə' contr chia' ca'. ¹⁸ Na' nezdə' goslaczə Xançon' nada' lao bitə'ətezə de'e gaquə chia', na' əgwcuasə' gwcue'ejcze' nada' len de'e malən' par niç žjəyzoa' len le' gan' chnabi'e. Ledoye'ela'oche' na'a na' zejlicəne. Na' can' gonšgaczcho.

Chguape' diox yeto çhope' na' chṇablaže'e gaquəlen Diozən' lega'aque'

¹⁹ Eguapšgo' Priscan' na' be'en che' Aquilan' diox, na' leczə family che Onesiforon'. ²⁰ Eraston' bega'əne' Corinton', na' bocua'əṇa' Trofimon' syoda Mileton' chacšenene'. ²¹ Ben xte ga zelao saquə'ədo' par yido' antslə ze'e gaquə zag. Leczə Eubolon' chguape' le' diox, len Podenten', na' Linon' na' Claudian' na' len yoguə' beṇə' biša'əcho ca' nitə' nga.

²² Xancho Jesocristən' gaquəlenšgue' le' len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə', na' gaquəlenšgue' yoguə'əle. De'e na'azən' chzoja'. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Titon'

Pabən' chzoje' Titon'

¹ Nada' Pab naca' beṇə' güen xšin Diozən' na' naca' apostol che Jesocristán'. Diozən' gwleje' nada' niçh chyixjui'a xtiže'ena' len beṇə' ca' bagwleje' par əsa'aque' xi'ine', par niçh so'onlilaže'ene' na' se'ejni'ine' de'en naquə de'e li na' par niçh so'one' can' chene'e Diozən'. ² Na' chaquəlenga'aca'ane' par niçh yesə'əneze'ne' de que žjəsyə'anite'e len Diozən' zejlicane. Ze'e xe yežlyon' Diozən' bene' lyebe de que beṇə' so'onlilažə' le' žjəsyə'anite'e len le' zejlicane. Na' nezecho de que bito chonlažə' Diozən'. ³ Na' na'a catə' bžin ža bžin or can' bžie' bia'anə', Diozən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən' bzejni'ine' chio'o dižə' güen dižə' cobə che'enə'. Na' gwleje' nada' na' bene' mendad chixjui'an len beṇə' yoblə. ⁴ Chzoja' le' Tito, len' naco' ca doalje xi'ina' chedə' bzejni'ida' le' par niçh chonlilažo'o Xancho Jesocristán' can' chonlilaža'ane' nada'. Chona' orasyon lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristán' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən', chnaba' əsa'aclenšgue' le' na' yesyə'əyašə' yesyə'əži'ilaže'e le' na' so'onšgue' par niçh so cuezo' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'.

Xšin Diozən' de'en chon Titon' gan' nzi' Creta

⁵ Bocua'ana' le' Cretan' par niçh yeyož gono' xšin Diozən' de'en gwzo-laogua' beṇə'. Na' leczə' beṇə' mendad cuejo' beṇə' yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristán' to to yež. ⁶⁻⁷ Šə no beṇə' chso'on ca notono əna chso'one' de'e malən', šə nita' tgüejzə no'ol chega'aque', na' šə xi'inga'aque' ca' chso'onlilaže'e Jesocristán' na' šə xi'inga'aque' ca' bito chso'onlitjeine' mech par so'one' legr na' nic zjənaque' beṇə' godenag, ca beṇə' can' cuejo' par yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristán'. Gwlej beṇə' so'on ca notono əna chso'one' de'e malən', chedə' la' xšin Dioz na'anə' so'one'. Bito cuejo' beṇə' zjənaquə' godenag, beṇə' loc, beṇə' güe'e zo, o beṇə' chso'on znia par yoso'ozenag beṇə' chega'aque', na' nic cuejo' beṇə' zjəzelažə' so'one' gan mech len xšin Diozən' de'en so'one'ena'. ⁸ Gwlej beṇə' chəsyə'əbeine' choso'ogüialaogüe' beṇə' yoblə ližga'aque'ena' na' beṇə' chəsyə'əbei de'e güenna' lgua'a de'e malən', beṇə' chesə'anabia' cuinga'aque' par chso'one' can' chazlažə' Diozən', na' beṇə' chso'on güen len ljuežjga'aque', na' beṇə' chso'on can' chebei Diozən', na' beṇə' cui chso'e latjə nabia' la'ažda'omalga'aque'ena' lega'aque'. ⁹ Beṇə' ca' yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Cristən', cheyalə' nita'ətežə nite'e yoso'ozenague' che dižə' lin' de'en chsed chlo'icho che Jesocristán' la' naquan de'e güen. Šə yoso'ozenague' chei, gaquə yoso'ozejni'ine'en beṇə' ca' chəsə'əne contr, na' gachbia' de que beṇə' contr ca' chso'e dižə'an clelə.

¹⁰ Gwlej beṇə' ca' chso'on can' bagwni'anə' par yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Cristən' chedə' nita' zan beṇə' Izrael na' bałə beṇə' cui zjənaquə' beṇə' Izrael chso'one' txen len chio'o chonlilažə'əcho Jesocristán', però bito chse'enene' nabia' Diozən' lega'aque'. Chso'echgüe' dižə' de'en bitobi zjəzaquə' na' chesə'əxoayague' beṇə'. ¹¹ Cheyalə' gono' par niçh beṇə' ca' chso'on ca' Cretan' nite'e žizə cuich yoso'osed yoso'olo'ine' dižə' güenlažə'anə' chedə' chso'one' par niçh zan family bito nite'e binlo len

ljuežjga'aque'. Na' parzə niç so'one' gan mechən' choso'osed choso'olo'ine' de'e ca' cui cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine'.

¹² To profet chega'aque' leczə beṇə' Creta bzoje' chega'aque' gwne': "Beṇə' Creta ca' syempr zjənaque' beṇə' güenlažə' na' gwxaquə'alebəga'aque'ne' ca' bia znia yelə' güen de'e mal chega'aque'ena', na' leczə zjənaque' beṇə' lia na' beṇə' xagüed." ¹³ De'en bzoje' chega'aque' naquən de'e li. De'e na'ana' cheyalə' tilo' lega'aque' che de'e malən' chso'one' par niç yesə'adalene' dižə' güen che Jesocristən'. ¹⁴ Na' tiləga'aco'one' par niç cui yoso'ozenague' che dižə' güenlažə' de'en chsa'aljlažə' beṇə' Izrael ca', na' cui yoso'ozenague' che beṇə' ca' bagosə'əbejyichje' de'en naquə de'e li bitə'atezə de'e əse'e lega'aque' so'one'.

¹⁵ Beṇə' ca' zjənaque' beṇə' la'azdao' xi'ilažə' gwaquə sa'ogüe' bitə'atezə yelə' guao sin cui so'onən manch yichjla'ažda'oga'aque'ena'. Pero na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Jesocristən' bitə'atezə de'e so'one', yichjla'aždaoga'aque'ena' zjənaquəchguan manch lao Diozən'. Choso'ozenagteze' che la'ažda'omalga'aque'ena' na' bitobi chsa'aque'ne' catə'an chso'one' de'e malən'. ¹⁶ Chesə'əne' de que zjənombi'e Diozən' pero laogüe de'en chso'ontezə chso'one' de'e malən' nachbia' de que bito zjənombi'ene'. Chso'one' de'en chgue'i Diozən'. Na' zjənaque' beṇə' godenag, na' bito chac so'one' bitə'atezə de'en naquə güen.

2

De'e güen de'en chsed chlo'icho che Jesocristən'

¹ Pero na' le' Tito, bsd blo'i porzə de'en chonən txen len de'en chsed chlo'ida' che Jesocristən', la' naquən de'e güen. ² Ben mendad de que beṇə' byo gol ca' cui so'e latjə nabia' la'ažda'omalga'aque'ena' lega'aque'. Cheyalə' so'one' par niç beṇə' yoblə əsa'apəga'aque'ne' respet, na' cheyalə' yesə'ənabia' cuinga'aque' par so'one' can' chazlažə' Diozən'. Cheyalə' yesə'adalene' dižə' güen che Jesocristən', cheyalə' nitə'atezə nite'e əsa'aque'ne' che ljuežjga'aque', na' cheyalə' nitə'atezə nite'e so'onlilaže'e Diozən' catə' chesə'əyi' chesə'əzaque'e. ³ Na' leczə ca' ben mendad de que no'olə gol ca' nitə'atezə nite'e so'elaogüe'e Diozən' bitə'atezə de'e so'one'. Na' ben mendad cui yoso'ožia yoso'onite'e beṇə' na' bito əsa'aque' beṇə' güe'e zo. Cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' beṇə' bin' naquə de'e güen so'one'. ⁴ Cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' no'olə xcuidə' ca' can' cheyalə' yesə'əzi'ilaže'e be'en chega'aque' na' xi'in chega'aque' ca'. ⁵ Na' leczə no'olə gol ca' cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' no'olə xcuidə' ca' can' yesə'ənabia' cuinga'aque' par so'one' can' chazlažə' Diozən', na' can' cheyalə' so'one' par niç gactezə gaquə yichjla'ažda'oga'aque'ena' xi'ilažə', na' can' cheyalə' yoso'ogüia yoso'oye' ližga'aque'ena' na' so'on xšinga'aque'. Yoso'osed yoso'olo'ine' lega'aque' can' cheyalə' so'one' güen len yoguə'əloł beṇə' na' can' cheyalə' yoso'ozenague' che be'en chega'aque'. No'olə gol ca' cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' no'olə xcuidə' ca' can' so'one' par niç bito yesə'əne beṇə' contr xtižə' Diozən'.

⁶ Na' leczə ca' cheyalə' əneyoido' beṇə' xcuidə' ca' par niç yesə'ənabia' cuinga'aque' par so'one' can' chazlažə' Diozən'. ⁷ Na' bitə'atezə de'e gono' le', gono'on güen par niç sa'ache'i beṇə' de que leczə cheyalə' so'one' ca'. Na' catə' əgwsed əgwlo'ido' beṇə', cheyalə' əgwsed əgwlo'iga'acdo'one' porzə de'e güen na' əgwsed əgwlo'iga'acdo'one' binlo par niç əsa'ape' le' respet. ⁸ Na' bsd blo'iga'aque'ne' dižə' li par niç notono gaquə əne' de que xtižə'ona' naquən

mal. Gono' ca' par nich beṇə' contr checho ca' yesə'əto'ine' na' bito gaquə yesə'əneche' contr chio'o.

⁹ Ben mendad de que mos ca' yosə'əzəxjw yichjga'aque' par yoso'ozenague' che xanga'aque'enə' na' so'one' bitə'ətezə de'e gon xanga'aque' mendad sin cui yosyo'ozi' yosyo'olebe' xtiže'enə'. ¹⁰ Ben mendad cui yesə'aque'e bi de'e de che xanga'aque'enə', sino nita'ətezə nite'e so'one' can' cheyalə' so'one'. Bitə'ətezə de'e so'one' cheyalə' so'one'en güen par nich əsa'acbe'i beṇə' yoblə de que de'en chsed chlo'icho che Diozən' naquən de'e güen, Dioz ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'.

¹¹ Diozən' bablo'e de que nzi'ilaže'e chio'o beṇəch na' nape' yelə' guac par yebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ¹² De'e na'anə' nezecho de que cheyalə' cuejyichjcho yoguə' de'en chso'on beṇə' mal ca' de'en chzelažə' la'ažda'omalchon' goncho na' bitə'ətezəchlə de'en cui chazlažə' Diozən'. Na' nezecho naquən' cheyalə' so cuezcho yežlyo nga, cheyalə' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən', cheyalə' goncho de'e güen, na' cheyalə' əgwzenagcho che Diozən'. ¹³ Na' zocho mbalaz de'en nezecho əžin ža yidə Jesocristən' de'e yoblə nse'e yelə' bala'an xen che'enə'. Jesocristən' naque' Dioz checho, naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e, na' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ¹⁴ Bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' par gwduxjue' xtolə'əchon' nich bebeje' chio'o xni'a yoguə' de'e mal, na' bene' par nich la'ažda'ochon' naquən xi'ilažə'. Bene' de'e ca' par nich naccho xi'in Diozən', na' par nich chebeicho choncho de'e güennə'.

¹⁵ Le' Tito, be' dižə' che de'en babzejni'ida' le', gwneyoi beṇə' par yoso'ozenague' chei, na' be'ega'aque' consejw par nich yesə'əbejyichje' de'e malən', chedə' la' Diozən' bagwleje' le' par gono' de'e ca'. Bito go'o latja yesə'əzo beṇə' le' ca'alə' cui yoso'ozenague' chio'.

3

De'en cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'

¹ Ben par nich žjəsə'əza'alaze'e de que cheyalə' yoso'ozəxjw yichjga'aque' yoso'ozenague' che jostis ca' na' che beṇə' gwnabia' chega'aque' ca', na' cheyalə' nite'e probnid par so'one' bitə'ətezə de'e güen de'e so'one' mendad.

² Gožga'aque' de que bito yesə'əne' mal che notə'ətezə beṇə', na' bito yesə'ədilə yesə'əšaše' len beṇə' yoblə. Cheyalə' əsa'aque' gaxjwlažə' na' cheyalə' əsa'ape' yelə' chxenlažə' len yoguə'əloj beṇə'.

³ Antslən' gwchəlj yichjla'ažda'ochon', na' goccho beṇə' godenag. Gwxoayagcho len de'e malən' na' gwzocho xni'a la'ažda'omalchon' ca naquən' bencho bitə'ətezən' gwzelažə'ən na' bitə'ətezən' gwnan parzə nich gwdacho legr. Con gwdacho bencho mal len beṇə' na' gocxi'i ljuežjcho. Besə'əgue'i beṇə' chio'o na' bgue'iga'aquechone'. ⁴ Pero na' bžin ža catə' Diozən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən' blo'ine' chio'o ca beṇə' güennə' naque' na' catequən' chaquene' che chio'o beṇəch. ⁵ Na' baltezcho chonlilažə'əcho Jesocristən', Diozən' bebeje' chio'o xni'a de'e malən' chedə' cheyaša' cheži'ilaže'e chio'o. Bito bebeje' chio'o por ni che bilə de'e güen de'e bencho. Beya'a beyibe' yichjla'ažda'ochon' na' bene' par nich Spirit che'enə' bocoban len. ⁶ Diozən' bsele'e Spiritən' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par chaclenchguan chio'o chedə' Jesocristən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ⁷ De'en cheyaša' cheži'ilažə' Diozən' chio'o bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon' par nich gaquə əne' checho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Na' lecəzə bsele'en par nich nezecho žjəyecho len le' zejlicane.

⁸ De'e ca' bagwnia' nga zjənaquən de'e li. Na' che'enda' sotezə so' chixju'i'o de que de'e ca' babzejni'ida' le' zjənaquən de'e žialao xen gwzenagcho chei. Gono' ca' par ničh yoguə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən' nita'ətezə nite'e so'one' de'e güen. De'e ca' bagwnia' zjənaquən de'e güen na' sa'aclenən notə'ətezə beṇə' yoso'ozenag chei. ⁹ Pero na' bito gwzenago' che beṇə' ca' zjənčhoj yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' chesə'ədilə chesə'əšaše' por ni che bizə dižə'. Na' bito cue' yichjo' che dia che de'e xaxta'oto' ca'. Bito gwzenago' che beṇə' ca' chsa'acyožə na' chesə'ədilə chesə'əšaše' por ni che can' chse'ejni'ine' to to pont dao' che lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Dižə' ca' zjənac ca' bito chaclenən beṇə' na' bitobi zaquə'ən.

¹⁰ Be' consejw che notə'ətezə beṇə' chsed chlo'ine' xtižə' Diozən' clelə beṇə' chene'e yesə'ənao beṇə' de'en chzejni'ine'. Šə babi'one' consejw to čop las na' cui chzenague', bebeje' ca'alə. ¹¹ De'en bito bzenague' čhio' nachən' ŋezdo' naljene'. Na' de'e malən' chone' chlo'en de que nape' dolə'.

De'en chon Pabən' mendad gon Titon'

¹² Catə' əselə'a Artemasən' o Tiquicon' gan' zo', yob yidəšgo' par yežagcho syoda Nicopolisən', čhedə' bagwčhoglažə'a yega'ana' Nicopolisən' lao tyemp zaguən'. ¹³ Ben xte ga zelao saquə'ədo' par gaquəleno' Zenas ben' babsed lein' gačjw gwche' na' Apolosən' catə' yesə'aque' gan' zo' par ničh bitobi yesə'əyažjene' tnezən'. ¹⁴ Na' bzejni'išguei beṇə' ljuežjcho ca' chso'onlilažə' Diozən' par ničh yesə'əbe' yichjga'aque' porzə par so'one' de'e güen. Cheyalə' sa'aclen ljuežjga'aque' šə de bi de'en chesə'əyažje to toga'aque', na' cheyalə' so'one' con can' chazlažə' Diozən'.

Beṇə' ca' nita'əlen Pabən' chesə'əguape' Titon' diox

¹⁵ Yoguə' beṇə' ca' chso'on xšin Diozən' txen len nada' nga chesə'əguape' le' diox. Na' beṇə' ca' zoleno' txen beṇə' ca' chsa'aque' čchecho čhedə' chonlilažə'əcho Diozən' əgguapšgaga'aco'one' diox.

Gaquəlenšga Diozən' yoguə'əle. De'e na'azən' chzoja' ŋa'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Filemón

Pabən' chguape' Filemonnə' diox

¹ Nada' Pab dia' lizya nga chedə' chyixjui'a xtižə' Cristo Jeso'osən'. Na' txen len beṇə' bišə'əcho Temtion' chzojto' le' Filemon. Chaqueto' chio' na' naco' txen len neto' choncho xšin Diozən'. ² Na' chzojto' le' zanda'oto' Apia, nach le' Arquipo len' chono' xšin Xancho' txen len neto'. Nach leccə ca' chzojto' le'e chdopə chžagle liž Filemonnə' par cho'ela'ole Jesocristən'. ³ Chonto' orasyon lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' chṇabto' əsa'aclenšgue' le'e, na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Can' chonlilažə' Filemonnə' Jesocristən' na' chaque che ljuežje'

⁴ Na' le' Filemon, yoguə' laste catə' chona' orasyon cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chono'. ⁵ Babenda' dižə' ca naquən' chonlilažo'o Xancho Jesocristən', na' can' chacdo' che notə'ətezəchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena'. ⁶ Na' chona' orasyon chṇaba' de que sotezə so' gono' güen len lega'aque' laogüe de'en chonlilažo'o Xancho Jesocristən', par niç yogue'e sa'acbe'ine' de que Cristo Jeso'osən' babenchgüe' güen len chio'o chonlilažə'əchone'. ⁷ Beṇə' bišə' catə' benda' can' chacdo' che yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena' na' can' chacleno' lega'aque' par niç nite'e mbalaz, lechguale bebeida' na' zoa' mbalaz.

Pabən' gwṇabe' yezi'ixen Filemonnə' che Onesimon'

⁸ Laogüe de'en naca' beṇə' güen žin che Cristən' napa' yelə' chnabia' par gona' mendad can' cheyalə' gono', ⁹ pero laogüe de'en chaquecho che Cristən' na' che ljuežjcho chṇeyoida' le' gono' to de'en che'enda' gono'. Nada' Pab banaca' beṇə' golə, na' leccə na'a dia' ližyan' chedə' chyixjui'a xtižə' Jesocristən'. ¹⁰ Chṇaba' goclen laogo'on par Onesimon' ben' banona' ca xi'ina'. Lao dia' ližya nga bsd blo'ida'ane' par niç chonlilažə'e Jesocristən'.

¹¹ Antslə bito goque' mos güen par le', pero na'a banaque' mos güen par le' na' leccə par nada'. ¹² Chossela'ane' laogo'onə', na' chṇabda' le' yogüialaogo'one' na' so' binlo len le' chedə' lechguale chacda' che'. ¹³ Yebeida' žalə' gaquə yega'anlene' nada' par niç gaquəlene' nada' can' gaquəleno' nda' lao dia' ližyan' žalə' zo' nga. ¹⁴ Pero bito gwṇabda'ane' yega'anlene' nada' chedə' che'enda' əṇao' le' bin' gone'. Bito che'enda' gona' byen gaquəleno' nada' pero yebeida' šə can' chazlažo'o gono'. ¹⁵ De repent Diozən' be'e latjə beze'e ližo'on par to tyemp par niç gacle toza zejlicane. ¹⁶ Na'a bitoch gaque' con to mos na'azə, la' naque' bišə'əda'əcho. Lechguale chacda' che' na' mazəchlə gaquədo' che' de'en banaque' txen len chio'o chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' na' leccə naque' xmoso'.

¹⁷ Na' ca naquə chono' nada' cuent de que naca' txen len le', yogüialaogo'one' caczən' chgüialaogo' nada' catə' chedelaṇa'a le'. ¹⁸ Na' šə bi de'e malən' bene' contr le', o šə bi de'en chəle'e chio', nada' chixjua'an. ¹⁹ Cuincza' nada' Pab chzoja' le', nada' chixjwczə'an. Na' bitobi əchnia' che de'en chalə'o che yelə' mban zejlicane chio' laogüe de'en bsd blo'ida' le' par niç chonlilažo'o Jesocristən'. ²⁰ Beṇə' bišə' dao', laogüe de'en chaquecho che Xancho Jesocristən' che'enda' gono' de'e nga par niç soa' mbalaz. De'en chaquecho che Xancho', bešga par niç yebeida'.

²¹ Chzoja' le' chedə' zoa' lez gwzenago' chia', na' nezda' de que gono' mazəchlə ca de'en nia' le'. ²² Na' leczə chṇabda' le' gonšgo' probnid to cuart par nada'. Zoa' lez yesə'əsane' nada' šə gonchle orasyon par nada' par niḥ gaquə deyelaṇa'a le'e.

Benə' ca' nitə' len Pabən' chəsə'əguape' Filemonnə' diox

²³ Epafraśən' die' ližya nga txen len nada' de'en chyixjui'e xtižə' Cristo Jeso'osən' na' chguape' le'e diox. ²⁴ Na' Marcosən', len Aristarcon', len Demasən', na' len Locasən', benə' ca' chso'on xšin Diozən' txen len nada', leczə chəsə'əguape' le'e diox.

²⁵ Xancho Jesocristən' sošgue' gaquəlenšgacze' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'azən' chzoja' le'. *Pab*

Cart De'en Nyoj Par Beṇə' Ebreo Ca'

Diozən' babe'elene' chio'o dižə' ca de'en bsele'e Xi'ine'ena'

¹ Tyemp de'en bagwde, Diozən' bsele'e zan profet beṇə' gwsoe' xtize'ena' len de'e ɣaxta'ocho ca'. Zan las profet ca' gwso'e xtize'ena' len de'e ɣaxta'ocho ca', nža' nža' can' gwso'en. ² Pero tyemp nga zocho na'a nža'alə babene'. Na'a babe'elene' chio'o dižə' ca de'en bsele'e Xi'ine'ena' ben' ben yoban', yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban', na' bengə'aque'en con can' ben Diozən' mendad. Na' gwžin ža catə' gaquə lao na Xi'in Diozən' yoguə beṇəch, yoguə' bia ca' chsa'aš, na' biquə'əchlə de'e ca' bene'. ³ Xi'in Diozən' nse'e doxen yelə' chey che'eni' che Xe'ena' na' cayanə'an naquə yichjla'aždao' Xe' Dioz nan' naquə yichjla'aždaogüe'ena'. Na' Xi'in Diozən' chone' par nič yoban', yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban' chso'onən žin, čhedə' nape' yelə' guac par nič chac con can' ne'ena'. Bsanlažə' cuine' gwso'ot beṇə' le' par nič čhničlaogüe' xtola' yoguə' chio'o chonlilažə'əchone'. Na' gwde na' beyepe' yoban' zjəyechi'e cuič Xe' Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' zaque'e par čhnabi'e txe'n len le'.

Xi'in Diozən' naquə'che' beṇə' zaquə'əche cle ca angl ca'

⁴ Na' nla'alao de que Xi'in Diozən' naquə'che' beṇə' zaquə'əche cle ca angl ca', čhedə' Diozən' babnežjue'ene' yelə' bala'an nazachlə ca de'en babnežjue' angl ca'. Na' babene' par nič naquə'che' beṇə' blaoch. ⁵ Diozən' bitonə' ye'e ni toza angl can' gože' Xi'ine'ena', gože'ene':
Len' naco' xi'ina'.

Neža babena' par nič solao nabi'o len nada'.

Na' nic ne'e güe'e dižə' che notə'ətezə angl can' gwne' che Xi'ine'ena', gwne':
Nada' gona' par nič gachbia' naca' Xe',
na' gona' par nič gachbia' de que naque' Xi'ina'.

⁶ Xi'in Diozən' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e. De'e na'anə' catə'an Diozən' bsele'ene' yežlyon' gwne':

Yoguə'əlol angl chia' ca' cheyalə' əso'elaogüe'ene'.

⁷ Nach gozne' che angl ca':

Chona' par nič angl chia' ca' beṇə' ca' chso'on mendad čhia'
čhsa'aque' ca' be' de'en chečj na' ca' yi' bel'.

⁸ Na' nža'alə can' be'e dižə' len Xi'ine'ena' gože'ene':

Len' naco' Dioz na' čhnabi'o zejlicane'.

Na' lečgualə güen čhnabi'o.

⁹ Chebeido' de'en zda liča na' čhgue'ido' de'e malən'.

De'e na'anə' nada' Diozən' ben' čho'elaogo'o

babena' par nič zocho' mbalazəch cle ca beṇə' ljeužjo' ca'.

¹⁰ Na' de'e yoblə gož Diozən' Xi'ine'ena':

Le' naco' Xan yežlyon'.

Len' beno'on ža gwlasda'ote.

Na' yoguə' de'en chle'icho le'e yoban', leczə len' beno'on.

¹¹⁻¹² Na' gwžin ža catə' te che yoguə' de'en chle'icho le'e yoban' na' yežlyo nga.

Pero le' bito te čchio'; syempr soczo' zejlicane'.

Na' gwša' le'e yoban' na' yežlyon' ca to beṇə' čša' xə' catə' babeyoin na' chaze' yeton.

Gono' len le'e yoban' na' yežlyon' can' chon to beṇə' catə' četobə xə'.

Pero le', tozəczə can' gaco' zejlicane, na' bito əžin iz nacho te čchio'.

¹³ Diozən' bitonə' ye'e ni to angl ca de'en gože' Xi'ine'enə', gože'ene': Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen, na' gona' par niçh nitə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr chio' ca' xni'onə'.

¹⁴ Ca naquə' angl ca', yogue'e zjənaque' beṇə' chso'on mendad che Diozən', chsele'e lega'aque' par chsa'aclene' chio'o bagwlej Diozən' par niçh zjəyecho len le'.

2

Cheyalə' əgwzenagcho che xtižə' Diozən' par niçh zjəyecho len le'

¹ Na' laogüe de'en naquə' Xi'in Diozən' beṇə' blaoch na' beṇə' zaquə'əche ca angl ca', do yichj do lažə'əcho cheyalə' əgwzenagcho xtižə'ena' de'en babenecho, chedə' la' šə bito əgwzenagcho chei do yichj do lažə'əcho, guanlažə'əchon na' cuejyichjchon. ² Lei che Diozən' de'en gosa'əyixjue'e angl ca' naquəczən de'e žialao xen. Na' de'e na'anə' Diozən' bnežjue' castigw che de'e xaxta'ocho ca' batə'ətezə cui boso'ozenague' chei segon de'e mal de'en gwso'on to toga'aque'.

³ Na' naquən segor de que Diozən' gone' chio'o castigw šə bito goncho can' na Xancho Jesocristən'. Zgua'atec Xancho Jesocristən' be'e dižə' güen juisy can' cheyalə' goncho par niçh zjəyecho len le'. Nach gwdenə' beṇə' ca' gosa'ədalən le' lecə'əbošo'ozejni'ine' chio'o can' gwne'enə', chedə' gosa'ənezene' de que naquən güen. ⁴ Na' Diozən' bene' par niçh gwso'one' milagr na' bichlə de'e zaquə' yebanecho, na' Diozən' bnežjue' lega'aque' zan clas yelə' guac, na' Spirit che'enə' benə' par niçh gwso'one' de'e zan de'e güen len yelə' guac chein' segon can' gwyazlažə' Diozən', par niçh ənezecho de que xtižə'əga'aque'enə' naquən de'e li.

Goc Jeso'osən' doxen can' naquə' chio'o beṇəch

⁵ Catə' te che yežlyo nga na' gata' yežlyo cobə de'en cho'a dižə' chei, Diozən' bito gone' ca yesə'anabia' angl ca'. ⁶ Na' nyoj can' gwna de'e Rei Dabin' gože' Diozən':

žBixchen' chacdo' che beṇəchən'? ca naquə' bitotec bi zjəzaque'e.

Na' žbixchen' chaclenga'aco'one'?

⁷ Beno' par niçh beṇəchən' bito zjənaque' beṇə' blao can' zjənaquə' angl ca' pero caguə' syempr gaquən ca'.

Bia'aczə beno' par niçh zjəzaquə' beṇəchən' na' bnežjwga'aco'one' yelə' bala'an.

⁸ Beno' par niçh yoguə'əloite de'e zjəde əsa'aquən lao na' beṇəchən',

na' len yoguə'əloj bia ca' chsa'aš, lecə' əsa'aquəb lao na'aga'aque'.

Na' ca naquə' ben Diozən' par niçh yoguə'əloite de'e zjəde əsa'aquən lao na' beṇəchən' na' yoguə' bia ca' chsa'aš lecə' əsa'aquəb lao na'aga'aque', de'e na'anə' beṇəchən' yesə'anabi'e lao yoguə'əte de'en zjəde, la'anə'əczə na'a nezecho bitonə' yesə'anabi'e. ⁹ Na' ca naquə' Jeso'osən', žlac goque' beṇəch bito goque' beṇə' blao can' zjənaquə' angl ca'. Na' de'e tant nži'ilažə' Diozən' chio'o beṇəch bene' par niçh Jeso'osən' bsanlažə' cuine' por ni checho catə'an gwso'ot beṇə' le', na' de'e na'anə' Jeso'osən' banzi'e yelə' bala'an xen na' banaquə'chgüe' beṇə' zaque'e.

¹⁰ Diozən' bene' bia chsa'aš, bene' beṇəch na' yeziquə'əchlə de'e zjəde par niçh chzi'e yelə' bala'an. Na' bene' güen ca de'en bsi'e xneze par niçh gwxaquə'əzi' Jesocristən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en gwxaquə'əzi'ena' chac chone' par niçh beṇə' zan əsa'aque' xi'in Diozən' na' zjəsyə'anite'e len le' yoban'. ¹¹ Jeso'osən' bagwleje' chio'o par naccho lažə' na' Diozən'. De'e na'anə' txen len le' naccho xi'in Diozən' na' bito cheto'ine' par

əne' che chio'o de que naccho beṇə' biše'e na' beṇə' zane'. ¹² Quinga gwna Jeso'osən' gože' Diozən':

Gua'a dižə' par niçh beṇə' biša'a ca' na' beṇə' zana' ca' yesə'əṇezene' non' naco'. Na' lao zjəndopə zjənžague' chso'elaogüe'e le', nada' gua'a dižə' ca beṇə' güennə' naco'.

¹³ Nach gwne':

Sotezə soa' gonlilaža'a Diozən'.

Na' de'e yoblə gozne':

Nga zoa' txen len beṇə' ca' ben Diozən' nada' par niçh zjənaque' xi'ina'.

¹⁴ Na' chio'o naccho beṇə' belə' chen, chio'onə' naccho xi'ine'. De'e na'anə' leczə le' golje' goque' beṇə' belə' chen na' bsanlažə' cuine' gwso'ot beṇə' le' par niçh bnitlaogüe' yelə' gwnabia' che gwxiye'en de'en chon par niçh chatcho.

¹⁵ Bene' par niçh chio'o chonlilažə'əchone' bitoch žebcho gatcho. Beṇə' ca' cui chso'onlilaže'ene' syempr chəsə'əžebe' sa'ate'. ¹⁶ Jeso'osən' bide' yežlyo nga caguə par goclene' angl ca', sino par goclene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən' can' benlilažə' de'e Abraannə' Diozən'.

¹⁷ Benən byen goc Jeso'osən' doxen can' naquə chio'o beṇə' par niçh ca' chaclene' chio'o lao Diozən' can' gwso'on de'e bɔxoz əblao ca' len de'e xaxta'o chio'o beṇə' Izrael gwsa'aclene' lega'aque'.

Cheyašə' cheži'ilažə' Jeso'osən' chio'o na' chone' complir can' ne'enə'.

Can' chon Jeso'osən' be'enə' checa'a xtolə' chio'o chonlilažə'əchone'.

¹⁸ Jeso'osən' cuat bene' de'e mal pero bžaglaogüe' catə'an gwlo'oyelə' gwxiye'en le' par gone' de'e malən' na' catə' goc bitə'ətezəchlə de'e mal len le'.

De'e na'anə' nezene' naclən' chone' chaclene' chio'o catə' chgo'oyelə' gwxiye'en chio'o par goncho de'e malən' na' catə' chac bitə'ətezə de'e mal len chio'o.

3

Jeso'osən' zaquə'əche' cle ca de'e Moizezən'

¹ Beṇə' bišə', laogüe de'en bagwlej Diozən' yoguə' chio'o par naccho lažə' ne'enə', cheyalə' goncho xbab che Cristo Jeso'osən' ben' bselə' Diozən' par naque' bɔxoz əblao checho. Diozən' bselə'ene' bedətixjui'e xtize'enə' de'en chejle'echo chei.

² Diozən' gwleje' le' par chaclene' chio'o ca to bɔxoz əblao. Na' Jeso'osən' lao bide' yežlyon' na' na'a chone' con can' na Diozən', ca'acən' ben de'e Moizezən' ben' leczə goclene' yoguə' beṇə' gwsa'ac family che Diozən'.

³ Pero na' Jeso'osən' zaquə'əche' cle ca Moizezən'. Jeso'os na'anə' bxie' family che Diozən' ca de'en bene' par niçh chio'o chonlilažə'əcho Diozən' na'a na' len beṇə' ca' gwso'onlilažə' le' cana' naccho family che Diozən'.

Na' ca naquə de'e Moizezən' ža, goque' con to beṇə' lao family che Diozən'.

⁴ Na' gwnitə' beṇə' bɔxe to to family nitə' lao yežlyon', pero Jeso'osən' caguə bxie' family che Dioz na'azən', sino leczə bxie' yoguə'əte de'e zjəde, chedə' len' naque' Dioz.

⁵ Na' ca naquə de'e Moizezən', bene' can' gwna Diozən' par goclene' yoguə' beṇə' gwsa'ac family che Diozən' la'anə'əczə goque' con to xmos Diozən'.

Na' de'e Moizezən' be'e dižə' che de'e ca' ze'e əsa'ac ca tyempən' de'e ca' bagwsa'aquan na'a.

⁶ Cristən' leczə bene' complir can' gwna Diozən' par goclene' beṇə' zjənaquə family che Diozən'.

Na' bene' ca' chedə' naquə'cze' Xi'in Diozən', caguə ca to mos.

Na' family che Dioz na'anə' naquə chio'o šə zotezə zocho chonlilažə'əcho Diozən' do yichj do lažə'əcho catə'an yidə Cristən' de'e yoblə,

na' šə chebeicho de'en yidə Cristən'.

Guaquə socho mbalaz len Diozən'

⁷⁻⁸ Cheyalə' goncho xbab can' gwna Spirit che Diozən' de'en nyojən nga:

Catə' Diozən' əne' to de'e gonle n'a'a,
bito gacle beṇə' godenag can' gwsa'ac beṇə' Izrael ca' cana'
catə' gwso'one' contr Diozən' latjə dašən'.

Gwso'one' prueb šə leine' de que gwnežjue' castigw čhega'aque'enə'.

⁹ Nach Diozən' gwne':

De'e ɤaxta'ole ca' bito gwse'ejle'e chia' la'anə'əczə čhoa iz besə'əle'ine' de'e ca'
bena' par goquəlenga'aca'ane'.

Con gwso'one' prueb šə leida'anə'.

¹⁰ De'e na'anə' bito bebeiga'acda'ane',

na' gwnia': "Do tyemp naquəga'aque' beṇə' yičjla'aždao' žod,
bitonə' se'enene' se'ejni'ine' can' chona'."

¹¹ Na' de'en bžə'a lega'aque' de'e nan' gwnia' čhega'aque' de que cuat nite'e
mbalaz len nada'.

¹² Legapə cuidad beṇə' bišə', par nič ni tole cui gacle beṇə' yičjla'aždao'
mal. Lesotezə leso legonlilažə' Diozən' par nič cui cuejyičjlene' čhedə'
le'ena' zoe' zejlicane. ¹³ Žlac n'a'a ne'e de tyemp par əgwzenagle čhe Diozən',
legwtiplažə' ljuēžjle tžə tžə par nič cui gonle de'e malən', la' catə' choncho de'e
malən' chxəoyaguən chio'o par nič cuič bi bi chaquecho catə'ən chonch-
chon. ¹⁴ Ngoda'əcho txen len Crisən' šə ne'e zotezə zocho chonlilažə'əchone'
catə'ən yide' de'e yoblə con can' gwzolaoczcho chonlilažə'əchone'.

¹⁵ Na' nyoj Xtizə' Diozən' par chio'o gan' nan:

Catə' Diozən' əne' to de'e gonle n'a'a

bito gacle beṇə' godenag can' gwsa'ac beṇə' Izrael ca' cana'.

¹⁶ Na' de'en nyojən nan ca' cho'en dižə' čhe beṇə' ca' jəsyə'ənao de'e Moi-
sezən' catə'ən jəyeleje' lega'aque' Egipton'. Boso'ozenague' can' ben Diozən'
mendad par besyə'əchoje' Egipton', pero beyožzə besyə'əchoje'ena' bitoch
boso'ozenague' čhe'. ¹⁷ De'e na'anə' bžə'e lega'aque' čhoa iz de'en gwso'one'
de'e malən' cuič boso'ozenague' čhe', na' gwsa'ate' latjə dašən'. ¹⁸ Na' Diozən'
gwne' de que cuat nite'e mbalaz len le' čhedə' cui boso'ozenague' čhe'. ¹⁹ Na'
nezecho de que yelə' godenag čhega'aque'ena' cui goquə nite'e mbalaz len le'.

4

¹ Na'a ža, nezecho can' goc čhe beṇə' godenag ca' beṇə' ca' gwsa'at latjə
dašən'. De'e na'anə' cheyalə' žebcho par nič cui goncho can' gwso'one'ena',
čhedə' šə goncho can' gwso'one'ena' bito gaquə socho mbalaz len Diozən'
can' bene' lyebe. ² Babenecho to dižə' güen dižə' cobə de que gaquə socho
mbalaz len Diozən' ca dižə' de'en gwse'ene lega'aque'. Pero ca naquə lega'aque'
de'en cui gwse'ejle'e čhei, de'e nan' bito goquəlenən lega'aque'. ³ Na' chio'o
chejle'echo čhe de'en na Diozən' bazocho mbalaz len le'. De'e na'anə' bito na
Diozən' čhecho can' gwne' čhe beṇə' ca' gwne':

De'en bžə'a lega'aque' na' gwnia' de que cuat nite'e mbalaz len nada'.

Na' ca naquə Diozən' nezecho babeyož bxi'e yoban' na' yežlyon' na' de'e na'anə'
zoe' mbalaz. ⁴ Can' nyoj to part Xtizə'ena' nan:

Ƴop ža ben Diozən' yoban', yežlyon', beṇəchən', bia yixə'ən na' biquə'əchlə de'e
zjəde.

Na' catə' bžin ža gažən', bitoch bi bi bene', con zoe' mbalaz.

⁵ Na' de'e yoblə goncho xbab čhe de'en gwne':

Cuat nite'e mbalaz len nada'.

⁶ De'e li balə beṇə' nite'e mbalaz len Diozən'. Pero ca naquə beṇə' ca'
gwse'enene' dižə' güen dižə' cobə čhe'ena' cana'ate, bito goquə nite'e mbalaz

len *le'* chedə' bito boso'ozenague' *che'*. ⁷ Na' catə' bagwde zan iz Diozən' gwne' de'e yoblə de que gwaquə *nitə'* beṇə' mbalaz len *le'*. Bene' par niçh bzoj de'e Rei Dabin' dižə de'en na:

Catə' Diozən' *əne'* to de'e gonle *na'*a bito gacle beṇə' godenag.

⁸ De'e Josuen' gwçhe'e de'e xaxta'o chio'o beṇə' Izrael gan' gosə'əzi'e yežlyon' de'en bnežw Diozən' lega'aque'. Pero lega'aque' bito gwnite'e mbalaz len Diozən'. De'e na'anə' gwdechlə Diozən' bene' par niçh de'e Dabin' bzoje' gwne' de que gwžin ža *nitə'* beṇə' mbalaz len *le'*. ⁹ Nachən' nezecho de que chio'o chonlilažə'əcho Diozən' chac socho mbalaz len *le'*. ¹⁰ Na' beṇə' ca' banitə' mbalaz len Diozən' bitoch chso'one' can' na xbab çhega'aque'enə', sino que chso'one' can' na Diozən'. De'e na'anə' nacho de que nite'e mbalaz can' zo Diozən' de'en beyož bxie' yogua' de'e ca' zjəde. ¹¹ Na' cheyalə' yeyiljažə'əcho nac goncho par niçh socho mbalaz len Diozən'. Cheyalə' gwzenagcho *che'* par niçh ca' ni tocho cui gac çhecho can' goc *che* de'e xaxta'ocho ca' de'en cui boso'ozenague' *che* Diozən'.

¹² Xtižə' Diozən' chazən lo'o yichjla'aždao' beṇə', na' chaclenən notə'ətezə choso'ozenag çhei. Na' gwxaquə'əleben ca to spad de'en nlaçgua çhopə la'ate. Pero mazəchlə can' chon to spad chon Xtižə' Diozən', chedə' chlo'in chio'o no çhein' chzenagcho, əçhe Spirit *che* Diozən' o šə *che* la'ažda'omalchon'. Leçzə ca' chzejni'in chio'o *che* xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' na' *che* yogua'əloj de'en chzelažə'əcho šə naquən güen o šə naquən mal. De'e na'anə' gwxaquə'əleben ca to spad de'e chçhog entr beçh bnia ca' na' entr bin ca'. ¹³ Diozən' neze nle'ine' to to beṇəch, na' to to angl, na' to to de'e xio', na' cuantzə bi de'en zjəde. Diozən' neze nle'ine' yichjla'ažda'ochon'. Na' laogüe' na'anə' əgwdecho cuent šə biquə' de'e babencho.

Jeso'osən' naque' bçoz əblao çhechon'

¹⁴ Jeso'os Xi'in Diozən' babeyepə' yoban' gan' zo Diozən' par gaquəlene' chio'o. De'e na'anə' Jeso'osən' naque' bçoz əblao çhecho, ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' zaque'e. Na' de'e na'anə' cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əchone' can' chonczcho. ¹⁵ Na' Jeso'osən', ben' naquə bçoz əblao çhechon', chache'ine' catə' çhaquecho zdebə goncho to de'e güen. Gwxiye'en gwlo'oyelə'an *le'* gone' de'e mal pero bito bene'en na' bžaglaogüe' cayaṇə'an chžaglaio chio'o beṇəch. ¹⁶ Na' cheyalə' güe'elencho Diozən' dižə' sin cui žebcho, əṇabechone' yezi'ixene' çhecho na' gaquəlene' chio'o bata'ətezə çhyažjecho yelə' chaclen *che'*enə', chedə' *le'*enə' nži'ilažə'e chio'o.

5

¹ Beṇə' ca' besə'əchoj gwsa'aque' bçoz əblao *che* ṇasyon Izrael çhechon' tyemp de'en bagwde jso'e bi de'en jso'e lao Diozən' na' gwso'ote' bia yixə' besə'əlalje' xçhenga'acquəbən' par niçh Diozən' bezi'ixene' xtolə' de'e xaxta'ocho ca'. Na' yogua' bçoz ca' gwsa'aque' con to beṇə'. ² Na' bçoz əblao ca' gwsa'ape' yelə' chxenlažə' len beṇə' ca' cuiṇə' se'ejni'i can' cheyalə' so'one' na' len beṇə' ca' bazjənxoayag len de'e malən', chedə' leçzə beṇəchən' zjənaque' na' naquən zdebə par so'one' de'e güennə'. ³ Na' de'en zjənaque' beṇəchən' beṇən byen gwso'ote' bia yixə' na' besə'əlalje' xçhenga'acquəbən' par gosə'əṇabe' yezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'enə' can' gosə'əṇabe' yezi'ixene' xtolə' beṇə' ca' yelə'.

⁴ Na' notono gwlej cuine' par gaque' bçoz əblao, sino Diozən' gwlejga'aquene' can' gwleje' de'e Ronṇə'. ⁵ Le'egatezə ca' Cristən' bito ben

cuine' xen cuejlize cuine' par gaque' b̄xoz əblao. Diozən' gwleje'ene' na' Dioz
na'anə' gože'ene':

Len' naco' Xi'ina'.

Neža babena' par niç solao nabi'o len nada'.

⁶ Na' ga yoblə nyoj yeto de'en gože'ene':

Naco' b̄xoz beṇə' zo zejlicane,
na' naco' ca b̄xoz Melquisedequan'.

⁷ Na' Jeso'osən' catə' gwzoe' yežlyo nga bene' orasyon lao Xe' Diozən' ben' gac
yosle'ene' par niç cui gate'. Jeso'osən' gwne' zižjo na' gwcheže' gwṇabe' yelə'
chaclen che', na' Diozən' bzenague' na' bene' par niç yelə' gotən' cui gwn-
abi'an le' chedə' benlilaže'ene'. ⁸ Na' la'anə'əczə Jeso'osən' naque' Xi'in' Dioz,
Diozən' bzejni'ine' le' de que cheyalə' əzaglaogüe' par yeyož gone' yoguə'əloł
de'e ca' naquən gone'. De'e na'anə' Jeso'osən' bžaglaogüe' len yoguə'əloł de'en
goc che' yežlyo nga. ⁹ Na' beyož goc che Jeso'osən' yoguə'əloł can' gone'e
Diozən', nach gwzoloa chone' par niç yoguə'əloł beṇə' ca' choso'ozenag che',
nite'e len le' zejlicane. ¹⁰ Diozən' gwleje' le' par naque' b̄xoz əblao checho na'
gwxaquə'əlebene' ca b̄xoz Melquisedequan'.

Gapcho cuidad par niç cui cuejyichjo xtižə' Diozən' de'en bachejle'echo chei

¹¹ Na' ne'e dech de'e zan de'en che'enda' əṇia' le'e che de'en naquə' Jeso'osən'
b̄xoz chechon', pero naquən zdebə əṇi'an par šejni'ilen, chedə' bitoch chebeile
gwzenagle che Diozən'. ¹² Bagolə' əgwsed əgwlo'ile beṇə' yeziquə'əchlə
xtižə'ena', pero latje de'e gonle ca', chyažjele to beṇə' par əgwsed əgwlo'ine'
le'e de'e yoblə ca de'en babsedle de'e nechən'. Na' laogüe de'en chyažjele
əgwsedəchle de'e ca', gwxaquə'əlebele ca bidao' ca' ne'e chsa'ažə', bi'i cuiṇə'
gac sa'o. ¹³ Na' ben' naquə ca bidao' ne'e chažə', bitoṇə' šejni'ine' xtižə
Diozən' de'en naquach zdebə. ¹⁴ Na' xtižə' Diozən' de'en naquach zdebə
gwxaquə'əleben ca yelə' guao de'en chao beṇə' cha'o. Na' beṇə' ca' chse'ejni'i
len chsa'acbe'ine' che bitə'ətezə dižə šə naquən de'e li o šə naquən dižə'
güenlažə'. Chsa'acbe'ine' chedə' la' bazjəyo'olaogüe' choso'ozenague' che
Diozən'.

6

¹ Na' ca bidao' ca' chəsə'əzolao chsa'obo' yelə' guao catə' bazjəncha'obo'
ca'aczən' chio'o cheyalə' solaocho cue' yichjcho che xtižə' Diozən' de'en
naquəch zdebə par niç gaquəch yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždao'
Cristən'. Catə'ən gwzoloa benlilažə'əcho Cristən' gwyejni'icho can' yedinjecho
xtolə'əchon' na' bedinjechon. Na' na'a bitoch chyažjən yedinjecho che de'e
ca' de'e yoblə, na' nic chyažjən yezoloacho gonlilažə'əchone' de'e yoblə.
² Bañezczəcho bi zejen catə'ən chcho'acho nisən', na' leczə can' bañezezcho bi
zejen catə'ən chxoə na'achon' yichj beṇə' yoblə chṇabcho yelə' chaclen che
Diozən' par lega'aque' na' bitoch chyažjən no gwzejni'iche chio'o bi zeje de'e
ca'. Le'egatezə ca' bitoch chyažjecho no gwzejni'iche chio'o can' yolis yosban
Diozən' beṇə' guat ca' o can' gone' yelə' jostis che beṇə' ca' chso'on de'e malən'.
Bañezczega'aquechonə'. ³ Pero na'a ža, šə Diozən' güe'e latjə yeyiljažə'əcho nac
goncho par niç gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždao' Cristən'.

⁴ Nitə' beṇə' bachse'ejni'i xtižə' Diozən' na' bazjənapə' yelə' mban zejlicane
de'en choṇ Diozən' chio'o chonlilažə'əchone', na' leczə ca' bazo Spirit che
Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena'. ⁵ Bazjənezene' ca güenna' naquə xtižə'
Diozən' na' bazjənombi'e miłagr na' bichlə yelə' guac che Diozən' la'anə'əczə
ze'e yesə'əle'ichene' yelə' guac de'en gwlo'eche' catə' əžin ža gatə' yežlyo

cobæ. ⁶ Na' šə gwžincla ža yesə'əgue'i beŋə' ca' Diozən' šə yesə'əbejyichjcle' xtiže'enə', bitoch gaquə yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' de'e yoblə, čhedə' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' so'one' txen len beŋə' ca' bosə'oda' Xi'in Diozən' le'e yag corozən', na' so'one' par nič beŋə' yeziqə'əchlə leczə yesə'əgue'ine' le'. ⁷ Ca naquə yežlyo güen gan' chsa'az beŋə', šə chacchgua yejon', nach chac de'en chsa'aze'enə' na' chatə' de'en chsə'əyažjene', na' Diozən' chebeine' de'e chac cwseš čhega'aque'enə'. Can' gwxaquə'əlebecho šə zotezə zocho chzenagcho čhe Diozən'. ⁸ Pero šə bagwlejyichjcho cuich chzenagcho čhe Diozən' gwxaquə'əlebecho ca yežlyon' gan' chlā'ac por yag yešə' na' no yixə' cuan de'e cui chac gaocho. Yežlyon' de'en nac ca' bito bi bi zaquə'an par xan yežlyon', nach chbejyichje'en na' chžin ža catə' chzeye' de'e ca' chlā'ac laoguēnə'.

Zotezə zocho chonlilažə'əcho Diozən' čhedə' nezecho žjəyecho len le'

⁹ Na' ca naquə le'e, la'anə'əczə babi'a dižə'an ca', chacda' čhele, na' zoa' segor bito gonle can' bagwnia' chso'on beŋə' ca'. Nezda' gonšgacze can' čheyalə' goncho laoguē de'en babebej Diozən' chio'o xni'a de'e malən'. ¹⁰ Diozən' naque' beŋə' güen. Na' bito ganlaze'e can' babenle xšine'enə', na' can' ne'e chonczlen nā'a chaclenle yeziqə'əchlə beŋə' bagwleje' par žjənaque' lažə' ne'enə', chonlen laoguē de'en chaquēle čhe'enə'. ¹¹ Nezele žjəyecho len Cristən'. Na' de'e na'anə' yedote žlac cuinə' yide' de'e yoblə čheyalə' cue' yichjle de'en žjəyecho len le', can' bachi' yichjle nā'a par chaclen ljuežjle. ¹² Bitə gacle beŋə' gədenag len xtižə' Diozən'. Lezonlilažə' Diozən' can' bagwso'on beŋə' ca' bagwnitə', beŋə' ca' gosə'əzi' de'en ben Diozən' lyebe əgwnežjue' lega'aque'. La'anə'əczə cui gosə'əzi'en cate, con gwso'onlilažə'əteze'ene'.

¹³ Diozən' bene' lyebe de que xi'in dia čhe de'e Abraannə' əsa'aque' beŋə' zan. Na' de'en naque' Dioz na' notoch no no nla' beŋə' yoblə beŋə' napəch yelə' gwnabia' cle ca le', de'e na'anə' bzo cuine' testigw gwne': "Guaquəczə can' nia'anə' čhedə' zoa' naca' Dioz." ¹⁴ Gwne': "De'e li goncza' par nič gaquə güen chio'. Na' de'e li goncza' par nič xi'in dia chio'onə' əsa'aque' beŋə' zan." ¹⁵ Na' sša gwzo de'e Abraannə' benlilažə'əteze' Diozən' xte que bžin ža goc can' ben Diozən' lyebe len le'. ¹⁶ Benəchan' chsə'əzoe' jorament chsə'əne' de que be'enə' chnabia'ach ca lega'aque' gwnežjue' castigw čhega'aque' šə cui so'one' complir can' chso'ozoe' jorament. Chso'one' ca' par nič beŋə' ca' chsa'acyožə' lega'aque' se'ejle'e čhega'aque' na' yesyə'əyaxcenlaze'e. ¹⁷ Beŋə' ca' chon Diozən' cuent žjənaque' xi'in dia čhe de'e Abraannə' laoguē de'en chso'onlilaže'e Diozən', Diozən' bene' par nič nitə'əchgüē' segor de que guaquəczə can' bene' lyebe, na' bito chše'e can' bansi'e xneze gone'. De'e na'anə' bzo cuine' testigw gwne': "Guaquəczən čhedə' zoa' naca' Dioz." ¹⁸ Ca naquə Diozən' bene' lyebe na' leczə bzo cuine' testigw gwne': "Guaquəczə can' nia'anə' čhedə' zoa' naca' Dioz", bene' ca' par nič nezecho de que gaquə de'e te can' gwne'enə'. Na' bito chac gü'e de' dižə' güenlaze'. Diozən' bene' lyebe na' bzo cuine' testigw par nič bito žebcho sino yebeicho de'en nezecho žjəyecho len le', chio'o bagwŋabečone' bezi'ixene' xtolə'əchon'. ¹⁹ Na' de'en nezecho žjəyecho len Diozən' bito chac čop lažə'əcho sino zotezə zocho chonlilažə'əchone' čhedə' la' nezecho de que Jeso'osən' čhne' fabor chio'o lao Diozən' ca bžox əblao čhecho. ²⁰ Jeso'osən' bazjəyecho' gan' zo Diozən' na' chone' par nič leczə chio'o žjəyecho len le'. Na' Jeso'osən' naque' bžox əblao čhecho, ben' gwxaquə'əlebe ca bžox Melquisedequən'.

7

Jeso'osən' naque' ca b̄xoz Melquisedequan'

1 Na' Melquisedequan' goque' rei gan' nzi' Salem na' Diozan' ben' naquə le'e zelaogüe beṇə' blao gwleje' le' par goque' b̄xoz. Na' catə' beza' de'e Abraannə' beyoḻ bene' gan lao rei ca' beṇə' ca' gosə'ədiləlen beṇə' Sodomə ca', b̄xoz Melquisedequan' jəšague' le' na' len yelə' guac che Diozan' bene' par niç goc de'e šao' de'e güen che de'e Abraannə'. 2 Na' de'e Abraannə' botobə' de'e ca' gosə'əban rei ca' che beṇə' Sodomə ca' na' bnite'en ši cuen de'e naquə lebe nach gwleje' tcuenən par bneḻjue'en b̄xoz Melquisedequan'. Melquisedequan' zeje diḻə' "rei beṇə' chnabia' güen". Na' gwnabi'e gan' nzi' Salem, na' Salemən' zeje diḻə' "gwnitə' beṇə' binlo". 3 Bito nyoḻən šə no goquə de'e xaxna' Melquisedequan' na' nique nyoḻən šə no goquə de'e xaxta'ogüe'e, na' nic nyoḻən batə'əquə' golje' na' batə'əquə' gote'. De'e na'anə' nezecho cuiṇə' te yelə' naquə b̄xoz che'enə' na' leczə de'e na'anə' gwxaquə'ələbene' ca Xi'in Diozan'.

4 Le'e gon xbab de que b̄xoz Melquisedequan' goque' beṇə' blao. De'e na'anə' de'e xaxta'ocho Abraannə' lao ši cuen güejə de'e ca' gwleje', bneḻjue' tcuenən b̄xoz Melquisedequan'. 5 Na' beṇə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebin', beṇə' ca' besyə'əyalə' par gwsa'aque' b̄xoz, nyoḻən le'e lei de'en bzoj de'e Moizezan' de que yesə'əzi'e tcuen lao ši cuen yoguə' cuantzə de'e gotə' che beṇə' Izrael ca' yelə' la'anə'əczə yoguə'ələlga'aque' zjənaque' xi'in dia che de'e Abraannə'. 6 Melquisedequan' bito əṇacho golje' lao dia che de'e Lebin', pero gwxi'e tcuen lao ši cuen de'en botobə de'e Abraannə' na' len yelə' guac che Diozan' bene' par niç goc güen che de'e Abraannə' ben' ben Diozan' lyebe əsa'ac xi'in dia che'enə' beṇə' zan. 7 Na' nacbia' de que Melquisedequan' zaquə'əche' cle ca de'e Abraannə' chedə' Melquisedec na'anə' gwdape' yelə' guac che Diozan' na' bene' par niç goc de'e güen che de'e Abraannə'. 8 Na' beṇə' ca' gwsa'ac b̄xoz segon can' na lei de'en bzoj de'e Moizezan' gosə'əzi'e tcuen lao ši cuen cuantzə bi de'en gotə' che beṇə' Izrael ca' yelə'. B̄xoz ca' gwsa'aque' beṇə'ch na' gwsa'ate'. Pero Melquisedequan' ben' gwxi' tcuen lao ši cuen de'en botobə de'e Abraannə', cho'en diḻə' che' ca beṇə' ne'e zoczə. 9-10 Na' ca naquə de'e Abraannə' bneḻjue' Melquisedequan' tcuen lao ši cuen de'e ca' botobə' de'en gosə'əban rei ca', de'en na'anə' gwaquə əṇacho de que de'e Lebin' leczə bneḻjue' Melquisedequan' tcuen güejə lao ši cuen de'e ca' botobə de'e Abraannə'. Guac əṇacho ca' chedə' de'e Lebin' golje' lao dia che de'e Abraannə' la'anə'əczə bitonə' galje' catə'ən Melquisedequan' jəšague' de'e Abraannə'. De'e Lebin' goque' xa beṇə' nech ca' əgwsa'ac b̄xoz che beṇə' Izrael gwlaḻ checho ca' cana', na' lei de'en bzoj de'e Moizezan' nan de que yesə'əzi'e tcuen lao ši cuen cuantzə bi de'en de che beṇə' Izrael ca' yelə'.

11 Žalə' b̄xoz ca' beṇə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebin' goc so'one' par niç yichjla'aždao' beṇə' gwlaḻ checho ca' əsa'aquan can' chene'e Diozan', bito byaḻjecho yeto b̄xoz žalə' ca'. Pero de'en cui goquə so'one' par niç əsa'ac yichjla'aždao' beṇə' can' chene'e Diozan', de'e na'anə' bidə Jeso'osən' par naque' b̄xoz chechon' na' gwxaquə'ələbene' ca Melquisedequan'. 12 Jeso'osən' naquə'czə' b̄xoz chechon' la'anə'əczə cui naque' dia che de'e Lebin'. De'e na'anə' nezecho banḻə' lei de'en choe' diḻə' che b̄xoz che nasyon Izrael chechon'. 13 B̄xoz checho ben' cho'echo diḻə' chei, golje' lao dia che de'e Jodan', na' bitoch bchoj no gague b̄xoz entr beṇə' ca' əgwsa'aljəch lao dia che de'e Jodan'. 14 Nezczecho de que Xanchon' golje' lao dia che de'e Jodan', pero

de'en bzoj de'e Moizezən' le'e lein' nan de que beṇə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebin' əsa'aque' bχoz.

¹⁵⁻¹⁶ Bχoz checho Jeso'osən' naque' ca bχoz Melquisedequən'. Bito golje' lao dia che de'e Lebin' na' bito naque' bχoz can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Naque' bχoz chedə' bito gwzoj yelə' gotən' le', na' zocze' zejlicane. ¹⁷ Na' de'e nga nyojən can' goz Diozən' Jeso'osən' nan:

Naco' bχoz beṇə' zo zejlicane
na' naco' ca bχoz Melquisedequən'.

¹⁸ Ca naquə' bχoz ca' beṇə' ca' ben Diozən' mendad gwnitə' cana', bitoch none' mendad nite'e n'a'a chedə' de'en gwso'one'enə' bito zaquə'an par əsa'a ac yichjla'aždao' benachən' can' chene'e Diozən', na' bito nsa'an yelə' guac che Diozən'. ¹⁹ Leina' bito zaquə'an gonən par niçh yichjla'aždao' beṇə' əsa'aque' can' chene'e Diozən'. Pero n'a'a bazo Jeso'osən' chone' par niçh chac yichjla'ažda'ochon' can' chene'e Diozən'. Na' nezecho chaquach güen checho cle ca che beṇə' ca' zjənombia' lein'. Jeso'osən' chone' par niçh zocho binlo len Diozən'.

²⁰ Na' par niçh nezecho de que Jeso'osən' naque' bχoz chechon', Diozən' bzo cuine' testigw gwne':

Naquəcze' bχozən' chedə' zoa' naca' Dioz.

²¹ Beṇə' ca' gwsa'aque' bχoz segon can' bzoj de'e Moizezən', Diozən' bito gože' lega'aque' can' gože' Jeso'osən'. Nyojən' can' gože'ene', nan:

Diozən' bzo cuine' testigw gwne':
"Naquəczo' bχozən' chedə' zoa' naca' Dioz.

Na' bito gwša'a can' ni'anə'.

Le' naco' bχoz ben' zo zejlicane.

Naco' ca Melquisedequən'."

²² Nezecho de que Jeso'osən' bedəlo'ine' chio'o de que Diozən' choncze' con can' none' lyebe par gaquəlene' chio'o. Na' de'en none' lyebe gone' n'a'a naquəchən güen cle ca de'en bene' lyebe gone' antslə. ²³ Beṇə' ca' gwsa'aque' bχoz segon can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən', gwsa'aque' beṇach na' gwsa'ate', pero benitə'ateczə' lgu'a'aga'aque'. De'e na'anə' gwsa'aque' beṇə' zan. ²⁴ Pero Jeso'osən' zoe' zejlicane na' de'e na'anə' zejlicane naquəcze' bχoz chechon'. ²⁵ Na' notə'atezə' beṇə' chse'ene'ene' nite'e binlo len Diozən', Jeso'osən' nape' yelə' guac par chocobe' yichjla'ažda'oga'aque'en con šə chso'onlilaže'ene'. Nape' yelə' guac par gone' ca' chedə' zocze' zejlicane chnabe' godlen lao Diozən' par yoguə' chio'o chonlilažə'əchone'.

²⁶ Na' Jeso'os nan' naque' bχoz əblao chechon' na' zaque'e par gaquəlene' chio'o chedə' chone' cayanə'an chazlažə' Diozən'. Bito bi dolə' nape', na' bito bi de'e mal chone', na' nic chone' xbab mal. Zoe' gan' zo Diozən', chnabi'e txe' len le'. ²⁷ Bito bi xtole'e de na' de'e na'anə' bito cheyalə' gote' bia yixə' par yezi'ixen Diozən' xtole'ena' can' gwso'on beṇə' ca' gwsa'ac bχoz segon can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Yoguə' ža zgua'atec gwso'ote' bia yixə' par niçh gosə'əṇabe' bezi'ixen Diozən' xtole'əga'aque'ena' na' techlə' lecza' gwso'ote' bia yixə' par gosə'əṇabe' bezi'ixen Diozən' xtole'ə beṇə' Izrael ca' yelə'. Šlinzə' bnežjw cuin Jeso'osən' par ni checho catə'an gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən' na' bitoch gate' yeto. ²⁸ Beṇə' ca' gwsa'ac bχoz əblao segon can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwsa'aque' beṇə' güen de'e mal can' zjənaquə yeziquə'əchlə beṇə'. Zan iz bagoc bzoj de'e Moizezən' lei che Diozən' catə' Diozən' bzo cuine' testigw de que sele'e Xi'ine'ena' par gague' bχoz əblao chechon' na' gwne': "Gaquəcze' bχoz əblaon' chedə' zoa' naca' Dioz." Na' Xi'ine' na'anə' zocze' zejlicane, na' naquə yichjla'aždaogüe'ena' cayanə'an chene'e Diozən'.

8

Cristan' chone' par nich chac de'e cobã de'en non Diozãn' lyebe gone' par gaquãlene' chio'o

¹ Na'a ža zo bꝥoz əblao chechon', na' chi'e yoban' chnabi'e txen len Diozãn' ben' naquã le'eze-laogũe beňã' blao. Lennã' naquan de'e žialaoch lao yoguã' de'en babe'echo dižã' chei. ²⁻³ Bꝥoz əblao ca' beňã' ca' gwso'ot bia yižã' lo'o yo'odao' de'en gwso'on de'e xaxta'o chio'o beňã' Izrael jso'e xchengã'aque'ãben' gan' nzi' "Latjã gan' zo Diozãn'" par nich Diozãn' bezi'ixene' xtolã'əga'aque'enã' len che beňã' ca' yelã'. Na' de'en gwso'one'enã' naquan ca de'en chac yoban' gan' zo Diozãn'. De'e na'anã' benãn byen bnežjw cuin Jeso'osãn' gwso'ot beňã' le' par nich naque' bꝥoz əblao chechon' gan' zo Diozãn', na' chone' par nich Diozãn' chezi'ixene' xtolã' chio'o chonlilažã'əchone'. ⁴ Na' bito naque' bꝥoz žalã' ne'e zoe' lao yežlyon', chedã' banitã' bꝥoz ca' beňã' ca' chjsoa' bi de'en chjsoa' lao Diozãn' segon can' na lein'. ⁵ Na' yoguã'əloł de'en chso'on bꝥoz ca' beňã' ca' chso'on can' na lein', naquan latã' laszã ca naquã de'en chac yoban'. Diozãn' bene' mendad len de'e Moisezan' antslã ze'e so'on de'e xaxta'o chio'o beňã' Izrael yo'o de'e lachã'anã' gan' gwso'o bꝥoz ca' par gwso'elaogũe'e Diozãn', gože'ene': "Yoguã' de'en bagwnia' gonle, legonãn cayanã'an blo'ida' le' catã'an gwzochõ lao ya'anã'." ⁶ Pero na' de'en chon Cristãn' zaquã'əchãn cle ca de'en gwso'on bꝥoz ca' beňã' ca' gwso'on can' na lein'. Na' lecžã de'e cobã de'en chon Diozãn' len chio'o naquãchãn gũen cle ca de'en bene' antslã, chedã' de'e nench de'en non Diozãn' lyebe gone' par gaquãlene' chio'o na'a.

⁷ Žalã' de'en ben Diozãn' par goclene' beňã' Izrael gwlaž checho ca' de'e nech benãn par nich gwsa'ac yichjla'ažda'oga'aque'enã' can' chene'ene', bito bsele'e Cristãn' žalã' ca'. ⁸ Pero nachbia' Diozãn' bito bebeine' lega'aque', nachãn' gwne': Chona' lyebe gona' to de'e cobã par gaquãlena' le'e beňã' Izrael catã' əžin ža, nada' Xanle Dioz ənia' ca'.

⁹ Nžã'an beňã' len de'e xaxta'ole ca' ca tyemp catã'an goquãlenga'aca'ane' par nich besyã'əchoje' Egipton'. Lega'aque' bito gwso'one' can' gwso'one' lyebe len nada'. De'e na'anã' nada' Xanle Dioz bitoch bengã'aca'ane' cas.

¹⁰ Quinga gona' par gaquãlena' le'e beňã' Izrael catã'an əžin žan': Nada' Dioz gona' par nich šo'o yichjle de'e ca' nonã' mendad gonle, na' gona' par nich yebeilen lo'o la'ažda'olen'. Na' toza' nada' gũe'ela'ole na' le'e gacle xi'ina'.

¹¹ Na' ni tole cui chyažžãn əgwsed əgwlo'i ljuēžjle par nich gombi'ale nada' chedã' canã' yoguã'əle gombi'ale nada', le'e cuitec bi zaquã'əle na' len le'e nacle beňã' blao.

¹² Canã'ach bitoch gona' xbab che de'e mal ca' de'en babenlenã' chedã' ca orãn' babezi'ixena' xtolã'əlenã'.

¹³ Na' ca naquan' be' Diozãn' dižã' che de'e cobãn' de'en gwne' gone' par gaquãlene' nasyon chechon', nezecho chde che de'en bene' mendad so'one' antslã chedã' banaquan de'e golã na' bitoch cheyalã' gonchon.

9

Yo'odao' de lachã' de'en gwso'on beňã' Izrael ca gwxaquã'əleben ca gan' zo Diozãn'

¹ Canã'ate ben Diozãn' mendad naclã so'on beňã' Izrael gwlaž checho ca' par so'ela'ogũe'ene'. Na' lecžã bene' mendad so'one' to yo'odao' par le'.

² Yo'oda'onã' goquãn de lachã'. Na' lo'o cuart nechãn' bosozoe' to candeler

na' to mes gan' bosu'ocue'e yetxtil de'en naquə par Diozən'. Na' cuart nechən' nzi'in "Latjə che Dioz". ³ Na' cuart əgwchopen' nzi'in "Latjə gan' zoczə Diozən'". Na' entr cuart ca' čhopə gwze to lachə'. ⁴ Na' lo'o cuart əgwchopen' bosu'ozoe' yeto mes de or gan' bosu'ozeye' yal. Na' gosə'əyixjue' to caj na' bosu'oguzje' doxenən or. Na' lo'o caj na' bosu'ozoe' to yesə' de or gan' bosu'oze'e yelə' guao de'en gwza' yoba de'en nzi' mana, na' leczə lo'o caj na' gosə'əgüe'e garrot che de'e Ronnə' de'en bexejə. Na' leczə na' bosu'oze'e yej ta'a ca' gan' byoj de'en ben Diozən' mendad so'one' par nich gaquəlene' lega'aque'. ⁵ Na' lao tap che cajən' bosu'onite'e čhopə lgua'a lsaquə' angl beñə' gosə'əzi' querobines. Na' gan' zjəzeca querobines ca' chey che'eni'in, par nich nachia' de que Diozən' zoe' na'. Toe' gwzeca šyichjən na' yetoe' yešyichjən. Na' lao tap che cajən' entr lega'aque' nzi'in "Latjə che yelə' cheyašə' cheži'ilažə' che Diozən'". Pero bitoch che'enda' güe'echa' dižə' che to to de'e ca'.

⁶ Na' beyož banitə' cuart ca' na' beyož bosu'onite'e yoguə' de'e ca' lo'inə', yoguə' ža ja'ac bəxoz ca' lo'o cuart nechən' gan' gwso'one' can' ben Diozən' mendad so'one' par əso'ela'ogüe'ene'. ⁷ Na' cuart əgwchopen' toza bəxoz əblaon' goc gwyo' e ze tgüiz güejə. Na' catə'an gwyo'enə' benən byen bexe'e chen che bia yixə' bže'en lao cajən par nich Diozən' bezi'ixene' xtolə'enə' na' bezi'ixente' xtolə' beñə' ca' yelə'. ⁸ Na' de'en cui gotə' lšens šo'o nochlə beñə' lo'o cuartən', Spirit che Diozən' chzejni'in chio'o de que bito gaquə šo'ochə gan' zo Diozən' žalə' ne'e chone' mendad gaquə yoguə'əlo' de'en gwso'one' lo'o yo'odao' de'en nsa' čhopə cuart. ⁹ Na' yo'oda'onə' len yoguə' de'e ca' gwso'on bəxoz ca' lo'inə' chlo'in chio'o zocho na'a can' naquə yoban' gan' zo Diozən'. De'e zan de'en gwso'on de'e xaxta'ochə ca' gwso'ela'ogüe'e Diozən' lo'o yo'oda'onə' pero bito beyac yichjla'ažda'oga'aque'en can' chene'e Diozən' la'anə'əczə bosu'onežjue' Diozən' bi de'en bosu'onežjue'ene' na' la'anə'əczə gwso'ote' bia yixə' par gwso'elaogüe'ene'. ¹⁰ De'e ca' bosu'onežjue' Diozən' gwsa'acquən no nis yelə' guao na' no bia yixə'. Na' de'e zan costombr čhega'aque' gotə' par gwsa'a gosə'əyib cuinga'aque'. Na' yoguə' de'e ca' gwso'one' nich cuerp čhega'aque'ena' goquən xi'ilažə' can' na'lein'. Yoguə' de'e ca' gwso'one'ena' gwso'onən žin xte catə'an bselə' Diozən' Cristən' par bene' de'e zaquə'əche.

¹¹⁻¹² Pero bazo Cristən' na'a naque' bəxoz əblao čechon' na' chone' par nich chac güen can' gwnitə' de'e xaxta'ochə ca' lez gaquə. Babeyepə' yoban' na' zoe' gan' zo Diozən'. Na' gan' zoe'ena' gwxaquə'əleben ca cuart əgwchopə che yo'odao' che beñə' Izrael ca', pero naquəchən de'e zaquə'əche na' de'e güenč clezə ca de'en gwzo che bəxoz ca' canə', la' bito naquən de'e ben beñəch. Na' Cristən' zaquə'e par gwyo'e gan' zo Diozən' čhedə' bnežjw cuine' gwso'ot beñə' le' na' blalj xchene'ena' le'e yag corozən'. Bitə' naxo betə' no šib o no go'on dao' na' blaljə xchembən' par nich be'en Diozən'. Šlinzən' gwdixjue' xtolə'əchon' len xchene'ena' par zejlicane. ¹³ Ca naquə de'e xaxta'ochə ca' bito gwsa'aque' xi'ilažə' can' na'lein' šə bagosə'əgane' no beñə' guat. Na' par nich besyə'əyac cuerp čhega'aque'ena' xi'ilažə' de'e yoblə can' na'lein', bəxoz ca' bosu'oze'e lega'aque' no xchen šib o no xchen go'on na' len de de'en gwche' catə'an cheyož choso'ozeye' baquə' dao'. ¹⁴ Pero xchen Jesocristən' de'en bedəlalje' par beque'e xtolə'əchon' zaquə'əchən ca xchen bia yixə' ca'. Xtolə'əcho na'anə' beñən par nich goccho ca beñə' guat len yichjla'ažda'ochon', pero na'a baben Jesocristən' par nich naquə yichjla'ažda'ochon' xi'ilažə' nich cho'ela'ochə Diozən' ben' zo zejlicane. Spirit che Dioz nan' goclenən Jeso'osən' par ben cuine' lažə' na' Diozən' par gwdixjue' xtolə'əchon'. Na' ca naquə

Jeso'osən' bitocza bi bi xtole'enə' gotə'.

¹⁵ Na' de'en bedəlalj xchen Cristən' gwzoloa chac de'e cobən' de'en chon Diozən' lyebe gone' par chaclene' chio'o. Na' bachac de'e cobən' par niç ca' baltezə beṇə' bagwlej Diozən' žjasyə'anite'e len le' zejlicane. De'en bedəlalj xchen Cristən' gwdixjue' lente de'e mal ca' bencho žlac ne'e chac de'e neche de'en ben Diozən' lyebe gone' par goclene' de'e xaxtao' chio'o beṇə' Izrael. ¹⁶ Catə' to beṇə' babene' testament, bito gaquə can' na testamentən' xte cata'əch nezecho de que bagote'. ¹⁷ Na' ca naquə testamentən' bito gaquə can' nanṇə' žlac ne'e mban be'enə' ben len. Catə' bagote' cana'anə' gaquə can' nanṇə'. ¹⁸ Na' par niç gwzoloa goc de'e neche de'en ben Diozən' lyebe gone' par goclene' de'e xaxta'ocho ca', bene' mendad boso'olalje' xchen bia yixə'. ¹⁹ De'e na'anə' cata' de'e Moizezən' beyož be'elene' beṇə' ca' dižə' che yoguə'əloj de'en ben Diozən' mendad so'one' can' na lei che'enə', nach de'e Moizezən' bže'e lega'aque' xchen go'on dao' na xchen šib nach nis. Bže'e lega'aque' de'e ca' len latə' yišə' xa xilə' de'en mben color əṇna na' len to xis yixə' dao' de'en naquə ca gwreg. Na' leczə bže'en libran' gan' nyoj leinə'. ²⁰ Na' de'e Moizezən' gože' lega'aque': "Chen ni ben Diozən' mendad əgwza'a le'e par niç gone' can' none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o." ²¹ Nach bža'ate'en yo'odao' de lachə'an na' len yesə' ca' na' ša' ca' de'en boso'oçhine' gan' gwso'ela'ogü'e Diozən'. ²² Lei de'en bzoj de'e Moizezən' benən mendad boso'ože'e chennə' par niç zan de'en boso'oçhine' gwsa'aquən xi'ilaža' can' na lein'. Diozən' bito bezi'ixene' xtole' beṇə' žalə' cui boso'olalje' chen che bia yixə'.

De'en bnežjw cuin Cristən' gwso'ote'ene' chac cheque'e xtole' chio'o chonlilaža'əchone'

²³ De'e na'anə' benən byen boso'ože'e xchen bia yixə'an de'e ca' besə'əchine' lo'o yo'oda'onə' par niç gwsa'aquən xi'ilaža' can' na lein'. Pero xchen bia yixə' ca' bito gaquə gonən ca gaquə yichjla'ažda'ochon' can' chene'e Diozən' par niç šo'ocho gan' zoe'enə'. Tozə xchen Jesocrist nan' zaquə'an par chonən ca chac yichjla'ažda'ochon' can' chene'e Diozən'. ²⁴ Catə' Cristən' gwdixjue' xtole'əchon' bito gwyo'e lo'o cuart əgwchope che yo'oda'onə' can' gwso'on bxož ca' cana' sino beyepe' yoban' gan' zo Diozən', na' na' zocze' na'a chne' fabor chio'o lao Diozən'. Na' cuart əgwchope che yo'odao' che beṇə' Izrael na'anə' gwzon par bzejni'in chio'o can' naquə gan' zo Diozən'. ²⁵ Bxož əblao ca' ze tğüiz güejə gwso'e lo'o yo'oda'onə' gan' nzi' latja gan' zoczə Diozən' boso'ože'e chen che bia yixə'. Pero Cristən' bito byažjən əgwnežjo cuine' so'ote'ene' zan las. Šlinzən' blalj xchene'enə' par gwdixjue' xtole'əchon'. ²⁶ Žalə' byažjən laljə xchene'en zan las, babnežjw cuine' zan las dezd catə'an gwxe yežlyon' žalə' ca'. Pero caguə ca'anə'. Bnežjw cuine' šlinzə catə'an bžin or che'enə', na' de'en gwso'ote'ene' šlinzə cana', gwdixjue' xtole'əchon' zejlicane. ²⁷ Na' Diozən' bansi'e xneze de que əžin ža sa'at to to beṇəçhən' na' šlinzən' sa'ate'. Na' techlə əna Diozən' che to toga'aque' šə yesə'əzi'e castigw o šə nite'e mbalaz len le'. ²⁸ Na' ca de'en sa'at beṇəçhən' šlinzə leczə šlinzən' bnežjw cuin Cristən' gwso'ote'ene' gwdixjue' xtole' beṇəçhən'. Nach əžin ža yide' de'e yoblə, caguə par çhixjoche' xtole'əchon' sino par niç deyexi'e beṇə' ca' chəsə'əbeza batə'aquan' yide'enə'.

10

¹ Lei de'en bzoj de'e Moizezən' chzejni'in chio'o latə'əlaszə che de'e güen de'en gaquə checho catə' yežincho yoban' gan' zo Diozən'. Pero leinə' bito

goquə gonən par niçh yichjla'aždao' benə' ca' gwso'on can' nannə' əsa'aguən can' chene'e Diozən', la'anə'əczə gwso'ote' bia yixə' yoguə' iz par bezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'enə'. ² Žalə' de'en gwso'ote' bia ca' benən par niçh cuich so'one' de'e malən' bitoch besə'əyazjene' so'otache'eb žalə' ca'. Pero de'en gwsa'acbe'ine' ne'e chso'one' de'e malən' nachən' yoguə' iz gwso'ote'eb. ³ Na' de'en gwso'one' ca' bito gwsa'anlaže'e de que zjənapə' dolə'. ⁴ Na' gwso'one' ca' yoguə' iz chedə' chen che no go'oŋ dao' o no šib bito zaquə'an par yeca'an xtolə' benə'.

⁵ De'e na'anə' catə' Cristən' bide' yežlyo nga gože' Xe' Diozən': Nezdə' to de'en chazlažə'əcho' mazəchlə ca' bia yixə' bian' chso'ot benə' par chso'ela'ogüe'e le', na' mazəchlə ca' bichlə de'en chso'one' le'.

De'en chazlažə'onə' əgwnežjo cuina' par chixjua' xtolə' benə'chən'.

⁶ Lenə' de'en chebeido' mazəchlə ca' bian' chso'ote' par choso'ozeye', na' mazəchlə ca' xçhen bia yixə' de'en chəsə'alalje' catə' chəsə'əŋabe' yezi'ixeno' xtolə'əga'aque'enə'.

⁷ De'e na'anə' goža' le' can' nyojən le'e librən' gan' nan:

“Dioz chia', za'a nga zedəyena' con can' chazlažə'onə'.”

⁸ Zgua'atec Cristən' gože' Xe' Diozən': “Nezdə' de'en chazlažə'əcho' na' de'en chebeichdo' ca' de'en chso'ote' bia yixə' na' ca' bichlə de'en chso'one' le', na' ca' de'en choso'ozeye' bia ca' chso'ote' na' leczə ca' de'en chəsə'alalje' xçhenga'acobən' par chəsə'əŋabe' chezi'ixeno' xtolə'əga'aque'enə'.” Gwne' ca' la'anə'əczə lei de'en bzoj de'e Moizezən' benən mendad gwso'ote' bia yixə' na' gwso'one' bichlə de'e ca' gwso'one'enə'. ⁹ Nach Cristən' gože' Diozən': “Nada' za'a zedəyena' con can' chazlažə'onə'.” De'e na'anə' nezecho de que Diozən' bitoch chene'ene' gotcho bia yixə' can' na' lein' chedə' Cristən' bagwdixjue' xtolə'əchon'. ¹⁰ Cristən' bene' con can' gwyazlažə' Diozən'. Šlinzən' bnežjw cuine' gwso'ot benə' le' par beyone' yichjla'aždao' yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' xi'ilažə'.

¹¹ Benə' ca' zjənaquə' bəoz, yoguə' ža nitə'ətezə nite'e chso'ote' bia yixə' par xtolə' benə' Izrael' ca' yela', len la' xçhen bia yixə'an bito gaquə' yeca'an xtolə' benə'. ¹² Pero na' Cristən' bnežjw cuine' šlinzə par gwdixjue' xtolə'əchon'. Na' beyožən' zjəyechi'e gan' chnabi'e len Diozən'. ¹³ Na' zoe' na' chbeze' əžin ža nitə' yoguə' de'e ca' chso'on contr le' na' benə' contr che' ca' xni'enə'. ¹⁴ Na' de'en gwdixjw Cristən' xtolə'əchon' šlinzə cana', na' beyone' yichjla'aždao' yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' xi'ilažə', leczə babene' par niçh chac yichjla'ažda'ochon' can' chene'e Diozən' gaquən zejlicane. ¹⁵ Na' caguə' nada'əza' cho'a dižə' che de'e ca'. Leczə Spirit che Diozən' benən ca' byojən ca' par niçh nezecho naquən de'e li, nan:

¹⁶ Quinga nona' lyebe gona' len lega'aque' catə' əžin žan':

Nada' Dioz gona' par niçh šo'o yichjga'aque' de'e ca' nona' mendad so'one', na' gona' par niçh yesyə'əbeine'en lo'o la'ažda'oga'aque'enə'.

¹⁷ Nach nyoj yeto de'en nan:

Cuatəch žjsa'alaza'a che de'e mal ca' bagwso'one' na' che xtolə'əga'aque'enə'.

¹⁸ Na' catə' babezi'ixen Diozən' xtolə'əchon', bitoch chyazjecho gotcho bia yixə' par əŋabcho yezi'ixene'en.

Cheyalə' socho güe'ela'ochio Diozən' na' goncho orasyon laogüe'enə'

¹⁹ Na'a ža benə' bišə', laogüe de'e blalj Jesocristən' xçhene'ena' par gwdixjue' xtolə'əchon' guaquəczə šo'ochio gan' zo Diozən' sin cui žebcho. ²⁰ De'en ben Jesocristən' par niçh šo'ochio gan' zo Diozən' naquən to de'e cobə la' antslə

“Latjə gan' zo Diozən” lo'o yo'oda'onə' bgašə'en len to lachə'. Pero na'a de'en bnežjw cuin Jesocristən' por ni chechon' bito bi de de'en chcuasə'en latjə gan' zo Diozən' yoban' len chio'o chonlilažə'ačo Jesocristən'. ²¹⁻²² Na' de'en naquə Jesocristən' bχoz əblao checho, na' de'en chaclene' chio'o naccho ca family che Diozən', de'e na'anə' cheyalə' socho güe'ela'ochio Diozən' na' goncho orasyon laogüe'enə' do yichj do lažə'ačo, gonlilažə'ačone' sin cui gaquəžejlažə'ačo. Goncho ca' laogüe de'en blalj xchen Jesocristən' par beque'e xtolə'ačon'. Na' leczə bagwchoacho nisan'. ²³ Na' can' gwzoloačo chonlilažə'ačo Jesocristən', ca'aczan' cheyalə' soteza socho gonlilažə'ačone' na' yebeicho de'en žjəyecho len le', chedə' la' Diozən' ben' ben lyebe žjəyecho len le', chone' complir can' ne'enə'. ²⁴ Na' leczə cheyalə' güe'e ljuežjcho balor par nič gaquəchecho che ljuežjcho na' gonchcho de'e güen to yetocho. ²⁵ Na' bito cuejyichjcho de'en chdopcho txen par cho'ela'ochio Diozən', can' chso'on balə benə' chəsə'əbejyichje'en. Cheyalə' gwtiplažə' ljuežjcho par nič sochcho chech gonlilažə'ačo Cristən'. Gonchcho ca' chedə' bazon baozə yidə Cristən' yeto.

²⁶ Na' šə chio'o cuejyichjcho dižə' li che Diozən' de'en banombi'acho par gontezcho de'e malən', bitoch gaquəlenən chio'o de'en blalj xchen Jesocristən' par beque'e xtolə'ačon'. ²⁷ Na' šə goncho ca', cheyalə' žebcho castigw de'en gon Diozən' chio'o, chedə' notə'atezcho choncho contr le' əsele'e chio'o lo'o yi' gan' cuiayi'icho. ²⁸ Ca naquə benə' ca' chsa'aque'ne' bitobi zaquə' lei de'en bzoj de'e Moizezan' na' bito choso'ozenague' chei, benə' gwlaž checho ca' chso'ote' lega'aque' sin cui chesyə'əyaše'ene' lega'aque', con šə nita' chopə o šonə testigw benə' chso'e dižə' de que de'e malən' bagwso'one'. ²⁹ Pero chio'o ža šə güe'icho Xi'in Diozən' na' Spirit che'eno' de'en nži'ilažə' chio'o, zaquə'əczən par si'icho castigw gualəch, na' le'egateza ca' šə gaquəcho cui bi zaquə' xchene'enə'. Lennə' bedəlalje' par nič gwzoloa chac de'e cobə de'en ben Diozən' lyebe gone' par chaclene' chio'o na' bedəlalje'en par nič yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'ačone' beyaquən xi'ilažə'. ³⁰ Nezecho de que Diozən' gwne': “Nadan' co'olažə'a benə' ca' chso'on contr nada' na' nadan' gonga'aca'ane' castigw.” Na' leczə nyojən nan: “Diozən' gwnežjue' castigw che benə' ca' bagwcue'e ca' xi'ine' šə so'one' de'e malən'.” ³¹ Na' šə cuejyichjcho Diozən' ben' zo zejlicane, lechgualə de'e žebcho ca naquə castigon' de'en gone' chio'o.

³² Le'e žjsa'alazə' can' bchejele la'anə'əczə de'e zan de'e gwdi' gwxaquə'əle ca tyempən' cata'ən ze'e gwzoloa gwyejni'ile che Cristən'. ³³ Besyə'əbei benə' contr chele ca' bosə'ogüie' can' bžaglaole catə'ən bosə'ožia bosə'onite' le'e na' cata'ən gosə'əque'e de'en gotə' chelen'. Na' leczə bchejele par benle txen len benə' ljuežjcho ca' cata'ən goc chega'aque' ca'. ³⁴ Beyašə' beži'ilažə'əle ljuežjcho ca' benə' ca' gwsa'atə' ližya na' gwzole mbalaz la'anə'əczə gosə'əca' benə' de'en gotə' chele, chedə' la' gwnezele de que laogüe de'en chonlilažə'əle Cristən' de de'e zaquə'ače chele yoban' de'e cui te chei. ³⁵ Na'a ža, bito cuejyichjle ca de'en chonlilažə'əlene', chedə' gwžin ža catə' sole mbalaz. ³⁶ Bito žjxaquə'əlažə'əle par yeyož gonle yoguə'əloj can' chene'e Diozən' la' šə gonle can' chene'ene'enə' žjəyecho len le' zejlicane can' bene' lyebe. ³⁷ Nyojən can' gwna Diozən' nan:

Lechgualə lgüegwə əžin ža catə' yidə ben' əse'la'a, na' bito šeichene'.

³⁸ Na' benə' ca' zjənaque' benə' güen laogua'anə' cheyalə' nite'e so'onlilažə'e nada'.

Na' beṇə' ca' chəsyə'əbižə' cuich chso'onlilaže'e nada', bitoczə yebeiga'acda'ane'.

³⁹ Pero na' chio'o ža, bito ṇacho naccho ca beṇə' ca' chəsyə'əbižə' cuich chso'onlilaže'e Diozən', beṇə' ca' yesə'əbiayi'. Chio'o zotezə zocho chonlilažə'əchone' na' de'e na'anə' ṇezecho žjəyecho len le' zejlicane.

11

Diozən' chebeine' beṇə' laogüe de'en chso'onlilaže'ene'

¹ De'en chonlilažə'əcho Diozən' ṇezecho guaquə de'en chbezcho gaquə, na' ṇezecho de'e liczə can' na Diozən' che de'e ca' cui chle'icho. ² Na' beṇə' ca' gwnitə' gwłalte, bebei Diozən' lega'aque' laogüe de'en gwsə'onlilaže'ene'.

³ Na' de'en chonlilažə'əchone' chejni'icho de que con bene' mendad goc yoban' na' yežlyon'. Bito bi bchine' par bene'en.

⁴ Na' ca naquə de'e Abelən', de'en beṇlilaže'e Diozən', goque' beṇə' güen lao Diozən' na' bebei Diozən' de'en bnežjw de'e Abelən' le' cle ca de'en bnežjw de'e Cainnə'. Na' la'anə'əczə cuich zo de'e Abelən', de'en beṇlilaže'e Diozən' chzejni'in chio'o de que can' cheyalə' goncho.

⁵ Na' Enoquan' leczə beṇlilaže'e Diozən', na' de'e na'anə' Diozən' bezi' beque'ene' sūn cui gote'. Notoch no ble'i le'. Na' nyojən che' de que chebei Diozən' le' antslə ze'e yezi' yeque'ene'. ⁶ Diozən' bito chebeine' notə'ətezə beṇə' cui chonlilažə' le'. Na' šə no güe'elao' le', cheyalə' šejle' de que zoczə Diozən' na' de que gwzenagczə Diozən' che' šə bi de'en əṇabene' le' do yichj do laže'e.

⁷ Na' ca naquə de'e Noen' ža, leczə beṇlilaže'e Diozən'. Na' Diozən' bosnisene' le' can' ze'e gaquə na' de'e Noen' gweyje'le' che'. De'e na'anə' Noen' bene' to barcw gan' gwyo'e len family che' ca' par nič bito gwsa'ate' len nisən'. Na' yelə' chonlilažə' che'enə' len Diozən' blo'in beṇə' ca' yeziquə'əchlə gwža' yežlyon' de que gwsa'ape' dolə'. Na' leczə de'en beṇlilaže'e Diozən', de'e na'anə' Diozən' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'.

⁸ Na' de'en beṇlilažə' de'e Abraannə' Diozən', bzenague' catə' Diozən' bene' mendad šeje' zita'. Na' gan' gweyje' Diozən' blo'ine' le' yežlyon' de'en gaquə che'. Na' gweyje' la'anə'əczə bito nombi'e latjən' ca orən'. ⁹ Na' de'en beṇlilažə' de'e Abraannə' Diozən', gwzoe' laž beṇə' zita' gan' ben Diozən' lyebe gwnežjue' xi'in dia che' ca'. Na' de'e Abraannə' gwzoe' lo'o yo'o de lachə'əzə, na' leczə lo'o yo'o de lachə'əzə gosə'ənitə' de'e xi'ine' Isaaquan' na' de'e xi'in xesoe' Jacobən', beṇə' ca' leczə gosə'əbeze' gwnežjo Diozən' xi'in dia čhega'aque' ca' yežlyon'. ¹⁰ Bito bi goque de'e Abraannə' de'en gwnite'e lo'o yo'o de lachə'əzə, čhedə' gwzoe' lez əžin ža soe' gan' zo Diozən', gan' naquə to syoda güen de'e cui te che', syoda de'en ben Diozən'.

¹¹ Na' ca naquə de'e Sar no'ol che de'e Abraannə', beṇlilaže'e Diozən' na' de'e na'anə' Diozən' bene' par nič bi'e bdao' na' gwxxane'ebə' la'anə'əczə cuich zoe' xlaogüe'e sane'. Diozən' bene' ca' len de'e Sarən' čhedə' Sarən' gweyje'le' de que Diozən' gone' can' bene' lyebe. ¹² De'e na'anə' la'anə'əczə de'e Abraannə' naque' beṇə' golə' par so xi'ine', xi'in dia che' ca' gwsa'aque' beṇə' zan can' zjənaquə beljw ca' de'en zjəžia le'e yoban' na' can' naquə yox de'en čhi' cho'a nisdə'onə', notono no gaquə gwłabe' xi'in dia che'enə'.

¹³ De'e Abraannə', de'e Isaaquan' na' de'e Jacobən', na' nochlə beṇə' ca', ṇe'e chso'onlilažə'əcze' Diozən' catə' bžin ža gwsa'ate' la'anə'əczə cuiṇə' gac can' ben Diozən' lyeben'. Bito gwsa'acžejlaže'e, sino que gwse'ejle'ecze' de que gwžin ža gone' can' gwne'enə'. Na' lega'aque' gwsa'acbe'ine' de que zjənaque' ca beṇə' zita' len beṇə' ža' lao yežlyon' na' de que bito bi lažga'aque' de lao yežlyo nga.

14 Na' de'en gwsa'aquene' cui bi lažga'aque' de lao yežlyon', nachbia' de que gwse'enene' yesə'əžine' ga yoblə gan' gaquə lažga'aque'enə'. 15 Žalə gwso'one' xbab che yežən' gan' gwsa'alje' de que naquən lažga'aque'enə', zjəsyə'anitə'alje' na' žalə' ca'. 16 Pero gwso'one' xbab de que yoban' naquən lažga'aque'enə' na' gwse'enchgüeine' yesyə'əžine' na', čhedə' la' güench naquən cle ca yežlyon'. De'e na'anə' Diozən' bito cheto'ine' čhega'aque' par əne' de que naque' Dioz čhega'aque' ben' chso'elaogüe'e, na' le' habənšaogüe'e to syoda par lega'aque'.

17-18 Na' ca naquə de'e Abraannə' benlilaže'e Diozən', de'e na'anə' bzenague' catə' Diozən' benene' prueb gože'ene': "Bet xi'ino' Isaaquən' can' choto' bia yixə' ca' na' chlaljə' xčhenga'acquəbən' par cho'əlaogo'o nada'." Na' gwneze de'e Abraannə' de que Diozən' bene' lyebe len le' de'e zan de'e güen de'e gaquə por xi'in' dia che'enə'. Na' che bi'i nan' gož Diozən' de'e Abraannə': "Xi'in' dia che Isaac na'azə gona' cuent lao dia čho'ionə'." Pero bia'aczə bzenag de'e Abraannə' ca de'en gož Diozən' le' got xi'ine' tlišə'anə'. Na' bžin orən', Diozən' bito be'e latjə gote'ebo'. 19 De'e Abraannə' bzenague' par gote'ebo' čhedə' gwnezene' de que Diozən' chac yosbane' beņə' guat ca'. Na' ca naquə Diozən' bito be'e latjə gote' xi'ine'enə' guac ənacho de que Diozən' bosbane'ebo' ladjo beņə' guat ca'.

20 Nach leczə de'e Isaaquən' benlilaže'e Diozən', na' de'e na'anə' gwñabene' Diozən' gone' güen len xi'ine' ca' de'e Jacobən' na' de'e Esa'on'. 21 Leczə de'e Jacobən' benlilaže'e Diozən', na' de'e na'anə' catə' bazon gate' gwñabene' Diozən' gone' güen len xi'in' xesoe' ca', xi'in' de'e Jwsen'. Na' bčhequə' yichje'ena' be'ela'ogüe'e Diozən' žiaša'atezə garrot che'ena'. 22 Na' de'e Jwsen' leczə benlilaže'e Diozən' na' gwyejle' de que əžin ža yesyə'əchoj beņə' Izrael ca' Egipton' can' ben Diozən' lyebe. De'e na'anə' catə' bazon gate' bene' mendad yesyə'əyo'e žit che cuerp che'ena' catə' žjəya'aque' Canaannə'.

23 Na' catə' goljə de'e Moizezən', de'e tant gwso'onlilažə' de'e xaxne'e ca' Diozən', bito besə'əžebe' so'one' contr can' ben de'e rein' mendad so'one' ca de'en gože' beņə' Izrael ca' so'ot bi'i čhega'aque' ca'. Šonə bio' bosə'ocuaše'e de'e Moizezən' ližga'aque'enə', čhedə' gwsa'aquene' nacbo' xochechgua. Na' catə' bitoch goquə yoso'ocuaše'ebo', xi'in' rein' beque'ebo' bosčha'ogüe'ebo'. 24 Na' catə' bagwcha'o de'e Moizezən', benlilaže'e Diozən' na' de'e na'anə' bito gone'ene' gaque' cuent ca bi'i che de'e xi'in' Rei Faraonnə'. 25 Gwyazlažə'əche' bžaglaogüe' txen len beņə' Izrael ca' ca de'en gosə'əzaquə'əzi' gosə'əzaquə'əyaše'e, cle ca gone' bi de'en čhasyə'əbei beņə' mal ca' chso'one', la' de'e te čhei de'e ca'. 26 De'en bžaglao de'e Moizezən' gwxaquə'əleben ca de'en gwxaquə'əzi' Cristən'. Na' gocbe'ine' de que de'e zaquə'əche əžaglaogüe' yoguə' de'e ca' cle ca si'e doxen yelə' gwni'a che Egipton'. Gwnezene' gwžin ža catə' gon Diozən' par nič soe' mbalaz. 27 Na' de'en benlilaže'e Diozən' bito bžebe' rein' catə' bžin ža besyə'əchoje' Egipton' la'anə'əczə rein' bža'achgüe' lega'aque'. Na' de'e Moizezən' gwlo'o gwčhejlaže'e len de'e ca' bžaglaogüe' lao bene' par besyə'əchoje' Egipton' čhedə' gwnezene' zoczə Diozən' len le' ca nacho chle'iczene' le'. La'anə'əczə Diozən' cui no chac le'i le'.

28 Na' de'e Moizezən' de'en benlilaže'e Diozən' bene' mendad len to to family beņə' Izrael ca' gwso'ote' xilə' dao' ca' can' gož Diozən' le' na' bosə'ože'e xčhenga'acquəbən' ližga'aque'enə' par nič anglən' ben' beslə' Diozən' bito bete' bi'i nech ca' lao yoguə' family čhega'aque'enə'. 29 Na' beņə' Izrael ca' de'en gwso'onlilaže'e Diozən', Diozən' bene' par nič Nisdəo' Exnən' goquən čhoplə xte bla' yo biž par nič goc gosə'adie' yešla'alə. Pero na' beņə' Egipto ca'

catà' gwsa'acłazè'e yesà'ədìe', beyeyjw nisàn' gan' chəsà'ədì'enà' na' gwsa'ate' gwse'èje' nisàn'.

³⁰ Na' lecza de'en gwsò'onlilaža' beñà' Izrael ca' Diozàn', de'e na'ana' Diozàn' bene' par niçh bebiḅə'en ye'u de'en gwyechj doxen syoda Jericon' catà' beñà' Izrael ca' jəsà'əzèchje'en yoguà' ža lao gažə ža. ³¹ Na' de'e Raaban' no'olan' goquə sargat antslə, lecza benlilaže'e Diozàn'. Na' de'en benlilaže'ene' bito gwziaye'e len beñà' Jerico ca' beñà' ca' cui boso'ozenag che Diozàn', chedə' le' ža bgüialaogüe' beñà' Izrael ca' liže'enà' beñà' ca' jəsà'əgüia jəsà'əye' laže'enà'.

³² ¿Bichxan' əni'a' ža? Bito nlatja' par gua'a diža' che de'e Gedeonna', che de'e Baraquan', che de'e Sansonna', che de'e Jeften' che de'e Dabin', che de'e Samuelan' na' che yeziqwa'əchlə beñà' ca' gwsoe' xtižə' Diozàn' cana'.

³³ Na' laogüe de'en gwsò'onlilaže'e Diozàn' bale' besə'əchoje' gwso'one' gan' catà' gosə'ədiləlene' no rei, na' yebale' gwso'one' byen par niçh beñà' yoblə gwso'one' de'en naquə de'e güen. Na' yebale' ben Diozàn' lyebe gone' to de'e gone' len lega'aque' na' goc can' bene' lyeben', nach lecza yebale' Diozàn' bene' par niçh bež əznia ca' cui bi gwso'one'eb lega'aque'. ³⁴ Na' lecza de'en gwsò'onlilaže'e Diozàn', bale' bito gwse'eye' lo'o yi'ina', na' yebale' besyə'əla catà' gwse'ene'e beñà' so'ote' lega'aque' len spadən', na' yebale' bnežjw Diozàn' lega'aque' fuers balor catà' cui bi fuers chega'aque' gotə', na' yebale' gwsa'aque' soldad gual, na' yebale' gwso'one' gan' soldad zitə' beñà' besə'əžin gosə'ədiləlene' lega'aque'. ³⁵ Gwnitə' no'olə gwso'onlilaža' Diozàn' na' laogüe de'en gwsò'onlilaže'ene'ena' bosbane' no family chega'aque' ladjo beñà' guat ca'.

Na' gwnitə' beñà' gwso'onlilaža' Diozàn' na' bito gwse'enene' yesə'əbejyichje'ene' par yesyə'əchoje' lao de'en chəsə'əchi' chəsə'əsaquə' beñà' lega'aque', chedə' gwnite'e lez yolis yosban Diozàn' lega'aque' ladjo beñà' guat ca' par žjəsyə'ənite'e len le'. ³⁶ Na' gwnitə' beñà' lechgualə gosə'əzi'ichižə' beñà' lega'aque' na' gwso'ot gosə'əyine' lega'aque' na' boso'əcheje' lega'aque' gden, na' gosə'əyixjue' lega'aque' ližya. ³⁷ Na' beñà' mal ca' boso'ošiže'e balə beñà' ca' chso'onlilaža' Diozàn' yej, na' boso'ozoxje' cuerp che yebale' len syer, na' gosə'əgo'oyełe'e yebale' par yesə'əbejyichje' Diozàn', però bito gosə'əbejyichje'ene', na' gwso'ote' yebale' len spad. Na' balə beñà' ca' gwso'onlilaža' Diozàn' gwsa'aše' yixə' žjənyaze' no xa xilə' na' no xa šib. Bitobi bi gotə' chega'aque'. Lechgualə nyašə' goc chega'aque'. Na' lechgualə boso'ochi' boso'osaquə' beñà' lega'aque'. ³⁸ Gosə'əlaže'e do latjə dašən' na' do ya'adao' na' do ga ze bløj na' ga zo no liž bia yixə'. Yoguə' de'e ca' goc che beñà' ca' gwso'onlilaža' Diozàn', len la' žjəzaquə'əche' lao Diozàn' cle ca' yoguə' beñà' ca' cui gwso'onlilaže'ene'ena'. ³⁹ Na' la'añə'əczə' bebei Diozàn' yoguə' beñà' ca' gwso'onlilaža' le', bito bene' ca' gaquə' yoguə'əłə de'e ca' bene' lyebe žlac gwnitə' lega'aque'. ⁴⁰ Diozàn' bito gone'ene' gaquə' che lega'acze' de'en bene' lyebe, sino bene' par niçh txen len lega'aque' bagoc checho can' bene' lyebe gaquə' par niçh chac yichjla'ažda'ochon' can' chene'ene'ena', na' lechgualə mbalaz can' bene'ena'.

12

Cheyalə' sotezə' socho goncho xbab che Jeso'osən'

¹ De'en gwso'on' yoguə' beñà' ca' gwso'onlilaža' Diozàn' žlac gosə'əbane' yežlyo nga chzejni'in chio'o can' cheyalə' gonlilaža'əchone'. De'e nan' cheyalə' gwcui'izəcho ca'ala šə bi de'en chžon par gonlilaža'əchcho Diozàn', na' cuejyichjcho šə bi de'e mal de'en choncho. Na' cheyalə' co'o gwchejlaža'əcho

len bitə'ətezə de'e chac c̄hecho par niç sotezə socho gonlilažə'əcho Diozən' na' goncho can' ne'enə'. ² Cheyalə' sotezə socho goncho xbab c̄he Jeso'osən' chedə' tozə le' chonlilaže'e Diozən' cayanə'an cheyalə' gonlilažə'əchone' chio'o. Gwneze Jeso'osən' ze'e gon Diozən' par niç soe' mbalaz len le', na' de'e na'anə' gwlo'o gwchejlaže'e de'en gwxaquə'əzi'e catə'an gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən' na' be'e latjə' beya' gwso'one beṇə' ca' le'. Pero na'a chi'ilene' Diozən' yoban' na' chəsə'anabi'e txen.

³ Cheyalə' goncho xbab c̄he Jeso'osən' can' gwlo'o gwchejlaže'e len yoguə' de'en gwso'on beṇə' mal ca' contr le' par niç co'o gwchejlažə'əcho na' cui gaquecho zdebə' goncho can' chene'e Diozən'. ⁴ Na' chio'o ža, de'e zan babžaglaochō chedə' choncho xte ga zelao chzaque'echo par cui choncho de'e malən', pero notononə' got chio'o. ⁵ Cheyalə' žjsa'alazažə'əcho de que Diozən' chone' chio'o consejw can' chso'on beṇə' len xi'inga'aque'. Na' consejon' chone' chio'o nyojən nan:

Xi'indaogua'a, bito gaquele de que cui bi zejen ca de'en chona' castigw chelen' catə' chonle bi de'e malən',

na' bito gaquele tolə' catə' chdila' le'e, nada' naca' Xanle.

⁶ De'e na'anə' nada' chnežjua' castigw c̄he beṇə' ca' chacda' chei catə' chso'one' de'e malən',

na' chona' par niç chəsə'əžaglaō beṇə' ca' bagwcuə'a ca xi'ina' catə' cui choso'ozenague' chia'.

⁷ De'e nan' ža, Diozən' chone' chio'o castigw chedə' chosgole' chio'o can' chso'on beṇə'chən' chosyo'osgole' xi'inga'aque'enə' bi'i chsa'aque'ne' chei, chso'one' castigw chega'acbo' catə' chso'ombo' de'e malən'. ⁸ Na' šə cui bi castigw chechon' chon Diozən' catə' choncho de'e malən', zeje dižə' de que bito naccho xi'ine', la' yoguə' chio'o bagwcue'e ca xi'ine' catə' choncho de'e malən' chone' castigw c̄hecho. ⁹ Xaxna'acho ca' bosyo'osgole' chio'o yežlyo nga na' gwso'one' castigw c̄hecho che bi de'e mal de'en bencho na' bzenagcho chega'aque'. Naquə'chxe cheyalə' əgwzəxjw yichjchon' gwzenagcho con bin' əṇa Xacho Diozən' ben' chon yelə' mban zejlicane' c̄he chio'o chonlilažə'əchone'. ¹⁰ Na' xaxna'acho ca' lao to chop izən' gwso'one' castigw c̄hecho con can' gwnan' chega'aque'enə'. Pero na' Diozən' chone' chio'o castigw parzə' niç gaquəlene' chio'o, par niç ca' gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə' can' naque'enə'. ¹¹ Na' lao orən' bito chazlažə'əcho bitə'ətezə castigw de'en chaccho. Pero galj chdelə' cheyache'icho naquən' goncho chedə' castigw de'en chaccho chaclenən' chio'o par niç sotezə socho goncho de'e güennə'.

Diozən' gone' castigw c̄hecho šə cui gwzenagcho c̄he'

¹² De'e na'anə' lesotezə leso legonlilažə' Diozən' na' le'e co'o gwchejlažə' bitə'ətezə de'en chyi' de'en chzaquə'əle. ¹³ Leso legon con can' chene'e Diozən'. Legonən' par niç beṇə' ljuežjle ca' yoso'ozenaguache' c̄he Diozən' caguə ca yəsə'əxope' so'onche' de'e malən', chedə' bale' cuiṇə' yoso'ozenague' c̄he yoguə'əloj de'en chene'e Diozən' so'one'.

¹⁴ Legon ga zelao saque'ele par niç sole binlo len yoguə' beṇə' chso'onlilažə' Jesocrisən'. Na' leczə' legü'e latjə' par niç Diozən' gone' la'ažda'olen' xi'ilažə', chedə' notono no yežin gan' zo Diozən' šə cui naquə' la'ažda'ogü'e'en xi'ilažə'.

¹⁵ Bito gü'e'ele latjə' par niç tole cuejyichjle cuich talenle' Diozən', la' Diozən' nži'ilažə'əchgü'e' yoguə'əcho. Na' šə tole cuejyichjle Diozən', nxož yoguə'əle gonle ca'. ¹⁶ Bito co'o xtole o cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə. Na' bito gue'ile de'en naquə' de'e zaque'e lao Diozən'. Nezecho de'e Esa'on' por to yelə' guao na'azə' bete'e de'en banaquən' gwnežjo Diozən'

le' de'en golje' naque' beṇə' nech. ¹⁷ Nezele de que gwdechlə gone'ene' yeyac lao ne'e de'en bdie' lao na' beṇə' biše'enə', pero bito goquə bi gone' par nich yeyaquən lao ne'enə' la'aṇə'əczə gwcheže' tant gone'ene' yeyaquən lao ne'enə'.

¹⁸ Nža'alə chac che chio'o na'a cle ca can' goc che de'e xaxta'ocho ca' cata'an Diozən' bnežjue' lega'aque' lei che'enə'. Betje' lao ya'a Sinain' na' gwyečhj yi' beļ lao ya'anə', na' gwxoan žen, na' beyaquən žchol, na' gwyečhjchgua be'. ¹⁹ Na' gwse'enene' gwchež to trompet, na' leczə gwse'enene' be' Diozən' dižə' len lega'aque'. Pero de'e tant besə'əžebe' xte gwsa'ata'əyoine' de'e Moizezən' par nich ye'e Diozən' cuich güe'elene' lega'aque' dižə'. ²⁰ Lechgualə besə'əžebe' por ni che de'en gož Diozən' lega'aque' antslə de que šə no beṇə' žjabigüe'e ya'anə' par yesə'əgüie' laogüen' yoso'ošiže'ene' yej, na' leczə ca' so'onene' šə bia yixə'. ²¹ Na' nezecho lechgualə de'e zaquə' žebchon' goquəczə lao ya'a Sinain', chedə' len de'e Moizezən' gwne': "Lechgualə chaž chžeba' can' chac."

²² Pero na'a ža chio'o banaccho txen len Diozən' ben' zo zejlicane' na' len yoguə' angl zan che' ca' beṇə' ca' že' yoban. Na' yoban' gwxaquə'əleben ca' syoda Jerosalennə' na' ca' ya'a Sionnə'. ²³ Na' naccho txen len yoguə'əlolte beṇə' yeziquə'əchlə beṇə' ca' leczə chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən', na' yoguə'əcho len lega'aque' gwxaquə'əlebecho ca to beṇə' goljə nech lao to family laogüe de'en naccho beṇə' blao lao Diozən', na' yoguə'əcho nyoj lachon' le'e libr che Diozən' de'en de yoban'. Naccho txen len Diozən' ben' əchoglaogüe'en che yoguə'əlol benachən' šə žjənaque' beṇə' güen o šə žjənaque' beṇə' mal. Leczə naccho txen len beṇə' ca' bagwsa'at, beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' lao gwnite'e yežlyon'. Diozən' babene' par nich yichjla'aždao' lega'aque'enə' banaquən' cayanə'an chene'ene' əsa'aquən. ²⁴ Na'a ža zocho txen len Jeso'osən' chedə' le'enə' bedəlalx xchene'ena' par nich gwzolo' chon Diozən' de'e cobə de'en none' lyebe gone' par gaqualəne' chio'o. Na' xchen Jeso'osən' de'en bedəlalje' cata'an gwso'ote'ene' chlo'in de que Diozən' chezi'ixene' xtolə' con beṇə' chso'onlilažə' Jeso'osən'. Caguə can' naquən len xchen de'e Abelən' de'en gwłaljən', chedə' lennə' con blo'en de que de'e malən' ben beṇə' biše'enə' bete'ene'.

²⁵ Naquən de'e žialao xen gwzenagcho che xtižə' Diozən'. Nezecho de que bnežjue' castigw che de'e xaxta'ocho ca' cata'an gwsa'aque' godenag len xtiže'enə' de'en be' de'e Moizezən' len lega'aque'. Pero gonche' castigw che chio'o šə cui gwzenagcho che xtiže'enə' de'en bedəžejni' Xi'ine' ben' zo yoban'. ²⁶ Lechgualə gwxo' cata' Diozən' betje' yoban' par bžine' lao ya'a Sinain' gan' be'elene' beṇə' Izrael ca' dižə'anə'. Na' gwdechlə gwne': "Gwžin ža cata' yossi'inša' yežlyon' de'e yoblə, pero caguə yežlyo na'azən' sino que lenczə de'e ca' chle'icho le'e yoban'." ²⁷ Na' de'en gwne' de que yossi'inše'en de'e yoblə, zejen de que cana'achən' te che yoguə' de'e ca' ben Diozən' de'en chle'icho, ca naquə yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban'. Na' cata' babesy'ənit yoguə' de'e ca' chle'ichon' Diozən' ne'e zoczə' chone' par nich chac de'e güen de'e cui te chei. ²⁸ De'e na'anə' cheyalə' güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' ca de'en cui te che de'e mbalaz de'en chac lo'o yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əchone'. Na' leczə güe'etecho yelə' choxcwlen che' ca de'en cui te che de'en žjəyecho len le' zejlicane'. Cheyalə' gapcho Diozən' respet na' güe'ela'ochone' can' chazlaže'enə'. ²⁹ Nezecho ca naquə yi'ino' chzeyən bitə'ətezə, na' ca'aczən' chon Diozən', chone' castigw che bitə'ətezə de'e mal de'en chon chio'o benəch, chedə' lechgualə chgüe'ine' bitə'ətezə de'e malən'.

13

De'en chazlaža' Diozən' goncho

¹ Cheyalə' sotezə socho gaquecho che yeziqə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocrisṭən', chedə' yogue'e zjənaquə bišə'əcho na' zanchə. ² Cheyalə' əgğüialaocho beṇə' zitə' ližchon' na' gonga'acchone' goclən. Balə xaxta'ochə ca' catə' bosə'əgğüialoogü'e beṇə' zitə' na' bosə'əgğüialoogü'e angl che Diozən' sin cui gwsə'acbe'ine'.

³ Cheyalə' gaquəlencho beṇə' ljuežjcho ca' chsa'atə' ližya chedə' txennə' chžaglaolenga'acchone' šə bi de'e chac chega'aque'. Na' lecəə ca' gaquəlencho beṇə' ljuežjcho ca' šə no choso'ochi' choso'osaquə' lega'aque'. Lecəə gwžinlja ža chi' saquə' chio'o zocho yežlyo nga.

⁴ Na' le'e nšagna'ale yoguə'əle leso do lažə'əle len no'ol chele o be'en chele, can' chene'e Diozən', na' bito talenle notə'ətezəchlə beṇə'. Diozən' əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' chəsə'əgo'o xtoi, na' beṇə' ca' chəsə'əbejyichj no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par chəsə'ənitə'əlene' beṇə' yoblə.

⁵ Bitə cheyalə' selažə'əcho gaccho beṇə' gwni'a. Cheyalə' socho mbalaz len de'en de checho, chedə' cuin Diozən' bagwne' chio'o: "Bitə ganlažə'a le'e na' bitə cuejəyichja' le'e." ⁶ De'e na'anə' bitə de de'e žebcho. Quinga guac əna to tocho:

Xana' Diozən' zoe' chaclene' nada'.

Na' bitə žeba' šə bi de'en gone beṇəchən' nada'.

⁷ Legon xbab che beṇə' ca' bosə'osed bosə'olo'i le'e xtižə' Diozən', beṇə' ca' cuich nitə' na'a. Lega'aque' gosə'əzo gosə'əbeze' binlo yežlyo nga, na' cheyalə' sole gonlilažə'əle Diozən' can' gwnitə' lega'aque' gwsə'onlilažə'ətezene'.

⁸ Can' naquə yichjla'aždao' Jesocrisṭən' nej nase, ca'aczən' naquən na'a, na' ca'aczən' gaquan zejlicane. ⁹ Beṇə' zan choso'osed choso'olo'ine' che Cristən' pero na' nža' xen can' choso'osed choso'olo'i balə'. Bitə güe'ele latjə yesə'əxoayague' le'e len xtižə'əga'aque'enə'. Zaquə'əchən si'icho yelə' chaclen che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' par nich sotezə socho gonlilažə'əchone' cle ca cue' yichjcho che bi de'en chəsə'əna beṇə' cheyalə' ye'ej gaocho. De'en che'ej chaochon' bitə chaclenən' yichjla'ažda'ochon'.

¹⁰ Nezecho de que Jesocrisṭən' bagwdixjue' xtolə'əchon' le'e yag corozən'. Pero na' beṇə' ca' ne'e chso'ot bia yixə' na' choso'ozeye'eb chsa'aque'ne' par yezi'ixen Diozən' chega'aque'enə', bitə chaclenən' lega'aque' ca' de'en gwduxjw Jesocrisṭən' xtolə' chio'o beṇəch. ¹¹ Bxoz ca' chso'ote' bia yixə' ze tğüz güeja chəsə'ənabe' yezi'ixen Diozən' xtolə' yoguə' beṇə' lao nasyon chechon', na' chjgua' bxoz əblaon' chennə' lo'o cuart gan' nac che Diozən', pero cuerp chega'aque'əbən' choso'ozeye'en fuerlə syoda. ¹² Na' can' goc che Jeso'osən', gwsə'ote'ene' fuer syodan', na' yoguə' beṇə' so'onlilažə' Jeso'osən' yeyac la'ažda'oga'aque'en xi'ilažə' por ni che de'en blalj xchene'enə'. ¹³ De'e na'anə' cheyalə' gonlilažə'əcho Jesocrisṭən' na' bitoch naochə de'e ca' la'anə'əczə šə beṇə' zan yesə'əgue'ine' chio'o de'en cuich naochon. ¹⁴ Gatə'ətezə zocho yežlyo nga, de'e te chein', pero chbezcho yežincho yoban' na' žjəyecho syodan' de'e cui te chei. ¹⁵ Laogüe de'en babocobə Jesocrisṭən' yichjla'ažda'ochon' cheyalə' güe'echo yelə' choxwlen che Diozən' dote tyemp na' güe'ela'ochone' len xtižə'əcho. ¹⁶ Cheyalə' sotezə socho goncho yoguə' claste de'en naquə güen na' cheyalə' əgwnežjwcho con ja'aque' guac əgwnežjwcho par gaquəlencho beṇə' ca' cui de chega'aque', chedə' can' chene'e Diozən' goncho.

¹⁷ Le'e əgwzewxjw yichjle na' le'e gwzenag che beṇə' ca' bagwlej Diozən' par choso'osed choso'olo'ine' le'e na' par chəsə'əgğüia chəsə'əye' le'e. Lega'aque'

chsa'aclene' le'e par nič ca' gonlilažə'əchle Diozən', na' cheyalə' yoso'odie' cuent laogüe'enə' can' chonle. Legwzenag čhega'aque' par nič yesə'əbeine' catə' yoso'odie' cuentən' na' cui yesə'anite'e trist. Na' šə cui gwzenagle čhega'aque' bitobi de'e güen gaquə čhele.

¹⁸ Legon orasyon par neto'. Zoa' segor de que chonto' can' chazlažə' Diozən', na' chene'eto' gonto' porzə de'e güen. ¹⁹ Che'enchgüeida' gonle orasyon chia' par nič yob gaquə yidəcha' gan' zolen'.

Chnabe' gaquəlen Diozən' lega'aque'

²⁰ Laogüe de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristán' blalj xchene'enə', chac chon Diozən' de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o. Na' cuat əžin ža cuich gone' can' bene' lyebe gone'. Xancho Jesocristán' gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' goye xilə' tant nži'ilažə'e chio'o. Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca', na' Dioz na'aczən' chone' par nič chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'. ²¹ Laogüe' nan' chona' orasyon chnaba' əgwletje' xbab güen lo'o yichjla'ažda'olen' na' gaquəlene' le'e par nič gonle yoguə'əlol can' chene'ene' gonle. Na' chnaba' gone' ca gombi'achle Jesocristán' par nič ca' gaquə yichjla'ažda'olen' con can' chazlažə' Diozən'. Ledoye'ela'och Jesocristán' na'a na' zejlicane. Na' can' gonšgaczcho.

²² Legon xbab čhe yoguə' consejw quinga de'en babəna' le'e, čhedə' bitotec bzoja' dižə' zan čhe to ton. ²³ Na' chyixjue'ida' le'e de que Temtion' babechoje' ližyan' na' chbeza'ane' nga. Na' šə yob yeje'e nach čhi'ane' catə' delana'a le'e.

²⁴ Por part nada' le'e gguap diox beṇə' ca' bagwlej Diozən' par choso'osed choso'olo'ine' le'e na' par choso'ogüia choso'oye' le'e. Na' leczə ca' le'e gguap diox yoguə' noquə'əchlə beṇə' nitə' na' beṇə' bagwlej Diozən' par zžənaque' lažə' ne'enə'. Na' beṇə' lžuežjcho ca' za'ac Italian' choso'oguape' le'e diox.

²⁵ Diozən' gaquəlenšgue' le'e. De'e na'azə de'e əchnia'.

Cart De'en Bzoj Santiagon'

Santiagon' chguape' diox beṇə' ca' zjənasəlas zan yež

¹ Nada' Santiago naca' beṇə' güen zin che Diozən' na' che Xancho Jesocristən'. Echguapa' le'e diox, le'e nacle xi'in dia che family ca' šižin che de'e Izraelən', le'e chonlilažə'əle Jesocristən' na' nasəlasle zan part yežlyon'.

Naquən' nezecho can' chene'e Diozən' goncho

² Beṇə' bišə' dao', le'e yebeichgüei bitə'ətezə de'e chac chele la'anə'əczə šə chyi' chzaquə'əle. ³ Nezecho bitə'ətezə de'en chac checho chonən chio'o prueb šə chonchechlažə'əcho chonlilažə'əcho Jesocristən'. Na' catə' chonchechlažə'əcho chonlilažə'əcho Jesocristən' zeje dižə' chgo'o chchejlažə'əcho len de'en chac checho. ⁴ De'e na'anə' cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho len bichlə de'en chac checho par nich sotezə socho gonlilažə'əcho Jesocristən', əgwzenagcho che' can' cheyalə' əgwzenagcho che' na' yeyož gaccho can' chene'ene'enə'.

⁵ Notə'ətezcho catə'an cui nezecho bin' chene'e Diozən' goncho o šə naquən' chene'ene' goncho, cheyalə' ənabechone' əgwzejni'ine'en chio'o. La' chebeine' chaclene' chio'o, na' bito chdile' chio'o catə' chnabechone' gaquəlene' chio'o. ⁶ Pero na' catə' chnabechone' əgwzejni'ine' chio'o, cheyalə' gonlilažə'əcho de que chzenagcze' chechon' na' bito gaquə'əjlažə'əcho. Be'enə' chaczejlažə' šə chzenag Diozən' che' gwxaquə'əlebene' ca nisdə'onə' de'en chas chatə' catə' chechj be' laogüen' na' chjta'an nil na'alə. ⁷ Ben' chaczejlažə' šə chzenag Diozən' che', bito gaquə' əgwnežjo Xancho Diozən' le' bitə'ətezə de'en chnabe'enə'. ⁸ Na' ben' chon ca' bito nezene' bi xbabən' chone', con šayečə šayen chaque' len bitə'ətezə de'en chone'.

⁹ Le'e beṇə' bišə' le'e nacle beṇə' yašə' le'e so mbalaz, chedə' la' Diozən' chone' par nich nacle beṇə' zaque'e. ¹⁰ Na' le'e beṇə' bišə' le'e nacle beṇə' gwni'a, le'e yebei de que lao Diozən' bito zaquə'əchle mazəchlə can' zaquə' beṇə' yašə' ca' chedə' bitə'ətezə de'en deicho yežlyo nga yob te chega'aquei can' chac len yej ca' de'en chla'ac do yixə'. ¹¹ Catə' chzo bgüižən' zniachgua, chesə'əcuad yixə' ca', nach chəsə'əyinj lojei ca' na' bitoch choso'olo'en xoche. Can' chac len yej ca' leczə can' gaquə' len le'e, nit yelə' gwni'a chelen' lao chelə' chežejele.

Cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əcho Jesocristən' bitə'ətezə de'en chac checho

¹² Šə chgo'o chchejlažə'əcho len de'en chac checho na' chonchechlažə'əcho chonlilažə'əcho Jesocristən' nachən' lechgualə mbalaz zocho. Na' catə' te de'en chyi' chzaquə'əchon' Diozən' gone' par nich əbancho len le' zejlicane can' bene' lyebe əban yoguə'əcho chaquecho che'. ¹³ Na' notə'ətezcho catə' nan goncho de'e malən' bito gaquə' ənəcho de que Dioz na'anə' chgo'oyele'e chio'o goncho de'e malən', la' Diozən' bito chgo'oyele'e beṇə' so'one' de'e malən'. Le'egatezə ca' le' bito bi bi de de'e co'oyelə' le' par gone' de'e malən'. ¹⁴ La'ažda'omalchon' chonən par nich chene'echo goncho de'e malən'. ¹⁵ Na' bachoncho de'e malən' šə chzenagcho che la'ažda'omalchonə'. Na' šə con zocho choncho de'e malən' gwžin ža catə' cuejyichj Diozən' chio'o na' bito zjəyecho len le'.

16 Beṇə' bišə' dao', bito əxoayag cuinle gonle xbabən' de que Dioz na'anə' chgo'oyele'e le'e par gonle de'e malən'. 17 Yoguə' de'en chon Diozən' len chio'o na' yoguə' de'en chone' chio'o zjənaquən güen, bitobi de'e mal zjansa'an, la' dezd yoba na'ate za'aquən. Xacho Dioz ben' ben de'e ca' chle'icho le'e yoban' chone' par niç gaquə güen checho, na' bito chš'e ca' chone' len chio'o, syempr zocze' chone' güen. 18 Gwyazlažə' Diozən' bocobe' yichjla'ažda'ochon' catə'an gwyejle'echo che dižə' li che'enə'. Bocobe' yichjla'ažda'ochon' par niç gonəche' chio'o yelə' bala'an mazəchlə can' gwnežjue'en yeziquə'əchlə beṇəchən'.

Can' goncho par yebei Diozən' chio'o

19 Beṇə' bišə' dao', le'e gwzenag che Diozən' do yichj do lažə'əle. Na' bito güe'elizle dižə' sin cui gonle xbab, na' nic le'e əža'atele. 20 Catə' chža'acho, bito chac goncho güen can' chene'e Diozən' goncho. 21 De'e na'anə' cheyalə' cuejyichjcho yoguə'əlo' de'en naquə mal na' bitə'ətezə de'en na la'ažda'omalchon' goncho. Cheyalə' əgwzəxjw yichjcho na' gwzenagcho dižə' li che Diozən' de'en bayo'o lo'o yichjla'ažda'ochon', par niç ca' yebejən chio'o xni'a de'e malən'.

22 Na' cheyalə' goncho de'en na dižə' li che Diozən' goncho, caguə con chenecho can' nanṇə'. La' šə con chenecho can' nanṇə' sin cui gonchon cas, chxoayagzə cuinchon' šə ca'. 23 Ben' chene dižə' li che Diozən' šə bito chone'en cas gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' chgüia cho'alaogüe'en lo'o spejw, 24 la' con chgüie' can' naquə cho'alaogüe'en na' cats' babeyož bgüie'en le'e cheyanlažə'əte' can' naquənnə'. 25 Xtižə' Diozən' de'en nyojən' chsed chlo'in chio'o can' babebej Diozən' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en chsed chlo'in chio'o goncho naquən de'e güenchgua. Na' šə əgwsedchon na' sotezə socho goncho can' nanṇə' sin cui ganlažə'əchon nachən' socho mbalaz.

26 Notə'ətezcho šə choncho xbabən' de que choncho can' chebei Diozən' pero šə con cho'echo dižə' de'en na la'ažda'omalchon', chxoayagzə cuinchon'. La' xtižə'əchon' bito naquən güen lao Diozən', na' bito chebeine' bitə'ətezə de'en choncho šə ca'. 27 Šə choncho can' chebei Xacho Diozən', chaclencho no'olə gozeb ca' na' bi'i gozeb ca' šə biclə de'en chesə'əyazjəne' na' chbejyichjcho cuich choncho de'e mal de'en chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'.

2

Tozəczə can' cheyalə' goncho len yoguə' beṇə'

1 Beṇə' bišə' dao', Xancho Jesocrisən' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e, na' šə de'e liczə chonlilažə'əcho Xancho Jesocrisən', bito ṇacho balə beṇə' gonchguaga'acchone' xen, na' yebalə' gonga'aquechone' naccze. 2 Šə la'ac çhopə beṇə' gan' chdopə chžagcho cho'ela'ochio Jesocrisən', na' toe' naque' beṇə' gwni'a na' nyaze' lachə' šao' lachə' xoche, na' nde xbene'enə' to niy de or, na' ben' yeto naque' beṇə' yašə' na' nyaze' lachə' golə lachə' bedo beda', tozə can' cheyalə' goncho len çhoptega'aque'. 3 Bito naquən güen šə goncho beṇə' gwni'anə' xen na' ye'echone': "Gwche'edo' lao yag siy nga." Na' niç naquən güen šə ye'echo beṇə' yašə'anə': "Gwzechatezə do de'e na'alə", o šə ye'echone': "Gwche'edo' lao yon'." 4 Bito naquən güen lao Diozən' šə gon cuincho ca' juez par əṇacho noen' zaque'e na' noen' cui zaque'e. Xbab chechon' naquən de'e mal šə goncho ca'.

⁵ Benə' bišə' dao', Diozən' bagwleje' zan benə' yašə' par zjənaque' xi'ine' na' par chso'onlilažə'əchgüe' le'. Na' catə' yesyə'əžine' gan' zo'enə' gone' par ničh yesə'anabi'e txen len le' la' can' bene' lyebe gon notə'ətezə chio'o chaquecho che'. ⁶ Pero na' le'e chonle benə' yašə' ca' ca benə' cui bi bi zjəzaque'e. Na' benə' gwni'a ca' chonga'aclene' ca benə' zjəzaquə'əchgua, len la' lega'aque'enə' chesə'əčhi'i chesə'əsaque'e le'e, na' chəsə'əčhe'e le'e do lao jostis ca'. ⁷ Na' le'egatezəczə' lega'aque'enə' choso'ožia choso'onite'e Jesocristən' ben' chonlilažə'əchon' l'gua'a so'ene' yelə' bala'an.

⁸ Lein' de'en naquə de'e žialao lao yoguə de'e ca' yela' de'en nyojan le'e Xtižə' Diozən' nan: "Legaque che sa'aljuežj benəchle catg chaquele che cuinle." Šə de'e liczə chonle can' nanə' choncze güennə'. ⁹ Pero de'e malən' chonle šə balə benə' chonga'aculene' xen na' yebalə' chonga'aclene' ca benə' cui bi zaque'e. Lei che Diozən' chchoglaon chele de que naple dolə' de'en chonle ca'. ¹⁰ Can' naquən, notə'ətezə benə' zoe' chone' cuaselol can' na lein', pero na' la'anə' tozə pontən' chchoe', doxen lei na'anə' chape' dolə'. ¹¹ Diozən' ben' gwna: "Bito co'o xtole, na' cui cuejyichj be'en chele o no'ol chele par solenle benə' yoblə", lecze'en gwne': "Cui gotle benə'", na' bene' mendad bichlə de'e cui goncho. Šə bitonə' goncho to de'e mal de'e na lein' cui goncho pero babencho yeto de'e nan cui goncho, bia'aczə napcho dolə' len lein'. ¹² Cheyalə' güe'echo dižə' con can' chene'e le'enə' na' goncho con can' chazlaže'enə' chedə' la' le' əne' che to tocho šə choncho can' na Xtiže'enə' de'en nyojan o šə bito choncho can' nanə'. Xtižə' Dioz na'anə' chzejni'in chio'o can' babebeje' chio'o xni'a de'e malən' par goncho can' chene'ene'enə'. ¹³ Diozən' əgwnežjue' castigw che benə' ca' cui chesyə'əyašə' chesyə'əži'ilažə' ljuežj benəchga'aque'. Pero benə' ca' chesyə'əyašə' chesyə'əži'ilažə' ljuežj benəchga'aque', Diozən' yeyašə' yeži'ilaže'e lega'aque'.

Bitobi zejen šə con chonlilažə'əcho Jesocristən' de'e dižə'əza

¹⁴ Benə' bišə' dao', šə to benə' bito chaque'ne' che ljuežje' na' bito chone' yeziquə'əchlə de'e naquə de'e güen, bitobi zakuə de'en ne': "Chonlilažə'a Jesocristən'." Yeyeje' lao yi' gabilən' šə de'e dižə'əzən' ne' ca'. ¹⁵ Balə benə' ljuežjcho benə' chso'onlilažə' Jesocristən' cui de de'en əse'ej əsa'ogüe' na' cui de xala'anga'aque'. ¹⁶ Na' šə bito gaquə'engə'acchone' len de'en chesə'əyažjene'enə', šə con ye'ega'acchone': "Ležjə'ac to šao' to güen na' Diozən' gaquə'ene' par ničh əzelele de'en chyažjelen'", bitobi zejen de'en nəcho chonlilažə'əcho Jesocristən' šə goncho ca'. ¹⁷ De'e na'anə', šə con nəcho de que chonlilažə'əcho Jesocristən', pero bito chaquecho che ljuežjcho na' bito choncho yeziquə'əchlə de'en naquə de'e güen, bitoczə bi zejen de'en nəcho de que chonlilažə'əchone'.

¹⁸ Nitə' benə' chesə'əne' de que guaquə so'onlilaže'e Jesocristən' sin cui so'one' de'en naquə de'e güen. Na' leczə nitə' benə' chesə'əne' con chso'one' de'e güennə' pero na' bito chso'onlilaže'e Jesocristən'. Na' nada' əchnia' le'e šə nəcho de que chonlilažə'əcho Jesocristən' pero bito choncho de'e güen, bito debia' šə chonlilažə'əchone'enə'. Pero šə de'e li chonlilažə'əchone' choncho de'e güennə' na' nachbia' de que chonlilažə'əchone'enə'. ¹⁹ Chejle'echo de que tozə Diozən' zaque'e par güe'ela'ochone', na' ca'aczən' cheyalə' šejle'echo. Pero caguə de'e ca'azən' cheyalə' goncho. De'e xio' ca' chse'əjle'en de que tozə Diozən' naque' benə' zaque'e na' chesə'əxizən' tant chesə'əžebən. ²⁰ Choncho de'e cui zeje šə con nəcho chonlilažə'əcho Jesocristən' na' bito choncho de'e güennə'. Bito gata' yelə' mban zejlicəne checho šə con nəcho chonlilažə'əchone'.

21 De'e xaxta'ochō Abraannā' blo'e de que benlilaže'e Diozān' de'en bzenague' con bi gozā Diozān' le'. De'e na'anā' bxoā xi'ine' Isaaquān' lao mes de yējān' par gote'ebō' güe'ela'ogüe'e Diozān', pero na' Diozān' bito be'e latjā gote'ebō'. Na' de'en bzenague' che Diozān', de'e na'anā' Diozān' gwne' che' de que naque' beñā' güen laogüe'enā'. 22 Naquān clar de que de'e Abraannā' caguā con benlilažā'aze' Dioz na'anā', sino leczā bzenague' che'. Na' de'en bene' ca' blo'e de que benlilaže'e Diozān'. 23 De'e na'anā' nyoj Xtižā' Diozān' che' nan: "De'e Abraannā' benlilaže'e Diozān' na' de'e nan' Diozān' gwne' che' de que naque' beñā' güen laogüe'enā'." Na' leczā nyojān de que Abraannā' naque' beñā' migw che'.

24 Clar naquān de que caguā ni che de'en nacho chonlilažā'ācho Dioz na'anā' ne' naccho beñā' güen laogüe'enā', sino que de'en chzenagcho che' na'anā' ne' checho de que naccho beñā' güen laogüe'enā'. 25 De'e Raabān' ben' goquā no'olā sargatān', bzenague' che Diozān' catā'an bgüialaogüe' beñā' chop ca' bselā' nasyon Izraelān' par jāsā'ägüia jāsā'āye' laže'enā'. Na' blo'ine' lega'aque' yetolā nez par jāya'aque' par nič bito jāsā'āxen soldad che rein' lega'aque'. Na' de'en goquālene' beñā' ca' blo'e de que benlilaže'e Diozān'. Na' gwna Diozān' che' de que naque' beñā' güen laogüe'enā'. 26 Šā to beñā' bitoč nye'e biš xne nezecho naque' beñā' guat. Ca'aczān' gwxaquā'ālebe chio'o, šā bito choncho de'e güen, nezecho bito de yeļā' mban zejlicāne chechon' la'añā'āczā šā nacho de que chonlilažā'ācho Jesocristān'.

3

Choncho de'e xinj len xtižā'āchon'

1 Beñā' bišā' dao', nezecho de que neto' chsed chlo'ito' beñā' yoblā xtižā' Diozān' si'ichto' castigw šā bito gonto' can' nannā'. De'e na'anā' āchnia' le'e, bito selažā'ātecle āgwsed āgwlo'ile beñā' yoblā xtižā' Diozān'. 2 Zan las yoguā'ācho choncho de'e xinj. Pero šā to beñā' bito chone' de'e xinj len xtiže'enā' naquāchgüe' beñā' güen na' gwzoiczene' nabia' doxen cuerp che'enā' šā ca'. 3 Chgo'ochō frennā' cho'a cabey ca' par nič yosā'āzenaguāb checho na' žja'aguāb con gatā'ātezā chene'echo šejlenga'acchob. 4 Na' leczā beñā' ca' choso'osa' barcw xen ca' choso'ochine' yag da'ozā de'en chsa' lega'aquān liča par nič chja'aquān gatā'ātezā chse'enene' la'añā'āczā šā chžiguā' be' gualān' lega'aquān. 5 Ca'aczān' naquān len ložā'āchon'. Tozā de'e dao' rizā'an naquān par len cuerp chechon' pero chac chnelenchon dižā' par gon cuincho xen. Na' ca' naquā to yi' bzi' dao' guaquā āgwzeyān to ya'adao' xen, ca'aczān' naquān len ložā'āchon' catā' chnelenchon dižā' mal. 6 Gwxaquā'āleben ca to yi'. Šā bito chzenagcho che Diozān' cho'echo yoguā' claste dižā' mal, chedā' ložā'āchon' chonchān de'e mal cle ca bitā'ātezāchlā part che cuerp chechon'. Na' šā cho'echo dižā' malān' chyaļā'āch yoguā'ālolte de'e mal de'en chonchon', na' bitoczā bi güen socho yedote lao ābancho. La' che gwxiye' nan' chzenagcho catā'an cho'echo dižā' mal ca'. 7 Chsa'ac max yoguā' claste bia yiχā', bia žia tap ni'a ne'i, bia žia xile'e, bia chda nxobā le'i, na' bia ca' ža' lo'o nis. Bagwnitā' beñā' gwso'onmaxga'aque'eb. 8 Pero ni to chio'o bito soicho ložā'āchon' par nič bito güe'elenchon dižā' mal. Do tyempte cho'echo dižā' na' dižā' de'en chchoj lo'o la'ažda'omalchon' naquān de'e mal juisy. Gwxaquā'āleben ca benen che to beļāznia. 9 Len xtižā'āchon' cho'ela'ochō Xācho Diozān' ben' leczā naquā Xāncho. Na' leczā len xtižā'āchon' chžia chnitā'ācho lježj beñachcho, beñā' ca' ben Diozān' can' naquā cuine'. 10 Na' cho'ācho na'anā' chchoj dižā' šao' catā'an

cho'ela'ochio Diozən' na' lecza na'anə' chchoj dižə' mal catə'an chzia chnita'əcho ljuežj beŋəchcho. Beŋə' bišə' bito choncho can' cheyałə' goncho. ¹¹ Nezecho de que bito žia nis šao' na' nis əzbapj tozə bej. ¹² Na' lecza ca' beŋə' bišə', nezecho de que to yag yixguion' bito chbian güi na' nic zapjən' chbian' yixgüio. Na' lecza ca' bito šejcho bej gan' žia nis əzbapjən' par žjəxi'icho nis šao'. Ca'aczən' naqun len chio'o ža, bito cheyałə' güe'echo dižə' mal txen len dižə' güen, sino cheyałə' güe'echo por dižə' güen.

Can' goncho šə Diozən' babene' chio'o yelə' sin' che'enə'

¹³ Notə'ətezcho šə chaquecho naccho beŋə' sin' na' chejni'icho xtižə' Diozən' par əgwsed əgwlo'ichon beŋə' yoblə cheyałə' goncho yoguə'əłəł can' chene'e Diozən' goncho par nič gacbia' naccho beŋə' sin', na' bito gon cuincho xen de'en naccho beŋə' sin'. ¹⁴ Pero na' šə chgue'i ljuežjcho na' chene'echo gaccho beŋə' blaoch cle ca lega'aque' bito cheyałə' ənacho de que naccho beŋə' sin' par əgwsedecho beŋə' yoblə. Nacia' bito naccho beŋə' sin' šə choncho ca'. ¹⁵ Na' šə chgue'i ljuežjcho na' chene'echo gaccho beŋə' blaoch ca lega'aque' bito naccho beŋə' sin' par əgwsedecho beŋə' yoblə, con choncho can' na la'ažda'omalchon' na' can' chso'on beŋə' ca' cui zjənombia' Diozən', la' xbab chechon' za'an che de'e gwxiye'enə'. ¹⁶ Šə chgue'i ljuežjcho na' chene'echo gaccho beŋə' blaoch ca lega'aque', bito zocho binlo len lega'aque' šə ca', na' choncho porzə de'e mal. ¹⁷ Catə' Diozən' chone' chio'o yelə' sin' che'enə', choncho porzə de'e güen, na' bito chxecho gwdilə entr ljuežjcho. Na' catə' chone' chio'o yelə' sin' che'enə' naccho gaxjwlažə' na' chzexjw yichjcho par nič chzenagcho che ljuežjcho. Na' lecza cheyašə' cheži'ilažə' ljuežjcho na' tozə can' chaclencho yogue'e na' cho'echo por dižə' li. ¹⁸ Pero catə'əch zo chbezcho binlo na' chaclencho beŋə' yeziquə'əchlə par yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo, nachən' beŋə' ca' chsed chlo'icho so'onljə' de'e güenə'.

4

Bito gaquə goncho txen len beŋə' ca' cui zjənombia' Diozən'

¹ De'en chdilə chšašle entr ljuežjle chonle ca' chedə' yo'o yaz de'e malən' lo'o yichjla'ažda'olen' na' chnabi'an le'e par chonle con can' nan chele. ² Yo'o yaz de'e malən' lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'anə' chene'ele de'en de che beŋə' ljuežjle na' catə' cui chac ca'alən, xte chotga'aclene' par nič gaquən lao na'ale. Na' lecza catə' chzelažə'əle gatə' de'e cui de chele chdiləlen beŋə' na' chšašlenga'aclene'. Bito de'en chyažjele chedə' bito chnabele Diozən' par gone' ca' gatə'an. ³ Na' tgüejə catə' chnabecho Diozən' gone' par gatə' bi de'en gatə' checho bito chone'en chedə' con chene'echo gatə' šə bin' na la'ažda'omalchonə', na' choncho con nactezə nan. ⁴ Šə cho'echo latjə chnabia' la'ažda'omalchon' chio'o par choncho con can' chene'enna', choncho can' chso'on beŋə' ca' cui zjənombia' Diozən' na' choncho contr Diozən'. De'e na'anə' notə'ətezcho šə chene'echo goncho txen len beŋə' mal' ca', nacho beŋə' contr che Diozən' na' de'en cuich chaquecho che Diozən' gwxaquə'əlebecho ca to no'olə go'o xtoi, no'olən' cuich chaque che be'en che'enə'. ⁵ Chonljale xbab de que Xtižə' Diozən' bitobi zaquə'an gan' nyojən nan: "Diozən' beŋə' Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon'. Na' Spiritən' lechguale nži'ilažə'an chio'o, na' chzelažə'əchguan gaquecho che tozə Diozən'." ⁶ Diozən' chaclenchgüe' chio'o par nič cuich chzenagcho che la'ažda'omalchon'. De'e na'anə' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan: "Diozən' chone' contr beŋə' ca' chso'on cuinga'aque' xen, pero chaclene' beŋə' ca' chso'on xbab de que bitotec bi

zjəzaque'e." ⁷ De'e na'anə' cheyałə' gon cuincho lažə' na' Diozən' na' co'o gwɕhejlažə'ačo cui šejle'echo ɕhe gwxiye'enə'. Šə goncho ca' yebižə'an šlož. ⁸ Cheyałə' goncho xbab can' ɕhaque Diozən' ɕhecho na' gü'e'elenchone' dižə' can' cho'elencho beṇə' migw ɕhecho ca' dižə'. Šə goncho ca', Diozən' gaque' beṇə' migw ɕhecho. Na' šə choncho de'e malən' cheyałə' cuejyichjchon. Na' šə choncho xbabən' de que guaquə gü'e'ela'ocho Diozən' na' gontezcho can' chene'e la'ažda'omalchon', clelən' choncho xbabən' šə ca' na' cheyałə' gü'e'echo latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon'. ⁹ Catə' babencho de'e malən' cheyałə' yegüine'echo na' cuežyašə'ačo na' gaquəɕhgüeicho lo'o la'ažda'ochon' por ni ɕhe de'e mal de'en babenchon'. Bito cheyałə' goncho legr na' nic cheyałə' yebeicho, ɕhedə' la' babencho de'e malən'. Cheyałə' yegüine'echo por ni ɕhe de'e malən' babenchon' na' yedinjechon. ¹⁰ Cheyałə' əgwɕɕəjw yichjcho lao Xancho Diozən' gacbe'icho de que bito naccho beṇə' zaquə'aɕhgüei par niɕ gone' chio'o yalə' bala'an.

Bito cheyałə' əṇacho ɕhe ljuežjcho de que nape' dolə'

¹¹ Beṇə' bišə' dao', bito cheyałə' əṇecho ɕhe ljuežjcho. Ben' chne' ɕhe ljuežje' na' chṇelaote', lei na'anə' chzoe' ca'alə, la' lenṇə' nan gaque ɕhe ljuežjcho. Na' nezecho de que ben' chon ca' bito chzenague' ɕhe lein'. Na' de'en chon cuine' ca beṇə' zaque'e par əṇe' ɕhe ljuežje' de que nape' dolə', chone' lei ɕhe Diozən' ca to de'e cui bi zaque'e. ¹² Tozə Dioz nan' bnežjue' lein' na' tozə le'ena' zaque'e par əṇe' ɕhe to tocho šə napcho dolə'. Na' leczə'enə' chac gone' par niɕ cui žjəya'ac beṇə' lao yi' gabilən' na' chacte sele'e beṇə' lao yi' gabilən'. Pero chio'o bito zaquə'ačo əṇacho ɕhe ljuežjcho de que zjənapə' dolə'.

Bito nezecho bin' gaquə gwɕe güižj

¹³ Na' leczə' tgüejə chɕhogbi'achon šejcho to ga šejcho par goncho negosy niɕ goncho gan. Na' chbejcho to žan' par šejcho na' chɕhogbi'achon de que yega'anchonə' tgüiz. ¹⁴ Bito güen əɕhogbi'achon ca' la' bito nezecho bin' gaquə ɕhecho o nac goncho gwɕe güižj. Yelə' mban ɕhechon' gwxaquə'əleben ca to bejw, la' bejon' šložzə chle'ichon' na' cheyasən. ¹⁵ Cheyałə' əṇacho: "Šə Xancho Diozən' gü'e' latjə əbancho na' goncho to de'e goncho." ¹⁶ Pero na' de'e malən' choncho šə chon cuincho xen par chžiacho bia' naquən' goncho sin cui əṇabecho Diozən'. ¹⁷ Na' šə nezecho de'en naquə güen goncho na' bito chonchon, napcho dolə' lao Diozən' de'en cui chonchon.

5

Leɕgualə de'e mal gaquə ɕhe beṇə' gwni'a ca' beṇə' cui chso'onlilažə' Jesocrisən'

¹ Na' le'e beṇə' gwni'a le'e cui chonlilažə'əle Jesocrisən', le'e so trist, na' le'e cuežyašə', la' leɕgualə de'e mal gaquə ɕhele. ² Bachbiayi' de'en deilen', na' leczə' bachsa'o bej zilə' lachə' šao' chelen'. ³ Mech ɕhele de'en naquə de or na' de plət bachesə'əzen xɕhe'i na' de'en zjənzen xɕhe'inə' nachbia' de que bito bɕhinlen par gaqualenle beṇə'. De'e na'anə' əžin ža əžaglaochgualə lao yi' gabilən'. Bagwche' yichjle tlaozə babtoble de'e sɕha'o xmechlen', la'aṇə'aczə bazon gon Diozən' le'e castigw. ⁴ Le'e gon xbab can' benle len beṇə' güen žin chelen' beṇə' yašə' ca' besyə'alap cwsəš chelen'. Bxəoyagle lega'aque' de'en bito gwɕixjwga'aclene' can' cheyałə'. Na' de'en cui bnežjwle laxjwga'aque'en can' cheyałə', chlo'en de que nacle beṇə' güen de'e mal. Diozən' chzenague' ɕhe beṇə' güen žin ca' de'en chesyə'əgüine'ene', Dioz ben' napə le'ezelaogüe

yelə' guac xen. ⁵ Zotezle che'ej chaoša'ole na' chonditjeile de'en deile chonle con can' nan chele. Na' laogüe de'en chonle con can' nan chelen' na' bito chache'ile bazon gon Diozən' castigw chelen', gwxaquə'əlebele ca to bia yixə' bian' chgüe'ej chguaosa'ocho par ničh chanə'əb antslə ze'e gotchob. ⁶ Babenle par ničh beṇə' yoblə gwso'ote' beṇə' ca' gwso'on de'e güen, na' bitobi goquə so'one' par ničh cui bi gonga'aquelene'.

Cuezcho batə'əquan' yidə Xancho Jesocristən' de'e yoblə, na' goncho orasyon

⁷ Ca naquə le'e beṇə' bišə' dao', le'e co'o le'e gwchejlažə' len de'en chyi' chzaquə'əle chedə' bazon yidə Xancho Jesocristən' de'e yoblə. Beṇə' ca' chsa'az chnite'e chesə'əbeze' cwsešən', chedə' cwsešən' naqun de'e zaque'e. Na' chesə'əbeze' chedote lao chac yejon' na' catə' chbeza' yejon' canə'ach chesya'ətobe' cwsešən'. ⁸ De'e na'anə' bitə'ətezə de'e chyi' chzaquə'əle cheyalə' gonchechlažə'əle gonlilažə'əle Xancho Jesocristən' chedə' nezecho bazon yide' de'e yoblə. ⁹ Beṇə' bišə' dao', bito yosbague'ele lježjle šə bin' chac chele. Šə bin' yosbague'ele lježjle Xancho' choglaogüe'en chele de que naple dolə'. Na' bazon bazoə yide' de'e yoblə. ¹⁰ Le'e gon xbab che de'e profet ca' beṇə' ca' gwsoe' xtižə' Xancho Diozən' cana'. Lechguale besə'əžaglaogüe' pero bia'aczə gwnite'e chech gwso'onlilaže'e Diozən'. ¹¹ Mbalaz nitə' beṇə' ca' gwnitə'ətezə gwnitə' gwso'onlilažə' Diozən' la'anə'əczə besə'əžaglaogüe'. Babenele xtižə' de'e Jobən' can' benchechlaže'e benlilaže'e Diozən' la'anə'əczə de'e zan de'en gwdi' gwxaque'e. Pero na' catə' gwde de'en gwdi' gwxaque'ena', Diozən' bene' par ničh gwzoche' mbalaz clezə can' gwzoe' antslə. Can' ben Diozən' blo'e de que lechguale chene'ene' gaquəlene' chio'o na' lechguale cheyašə' cheži'ilaže'e chio'o.

¹² Beṇə' bišə' dao', bito əgwsocho jorament por yoba, nic por yežlyo nga, na' nic por bitə'ətezəchlə. Cheyalə' güe'echo por dižə' li de'e se'ejle' beṇə' sin cui əgwzocho testigw de que leiczechon', par ničh Jesocristən' cui choglaogüe'en checho de que cheyalə' si'icho castigw.

¹³ Notə'ətezcho catə' chyi' chzaquə'əcho, cheyalə' goncho orasyon. Na' notə'ətezcho catə' zocho mbalaz, cheyalə' golcho güe'ela'ocho Jesocristən'.

¹⁴ Notə'ətezcho catə' chacsenecho cheyalə' gaxcho beṇə' gol ca' gwlejšo par ničh zjənaque' beṇə' blaoc che chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocristən'. Na' yesə'əyebe' chio'o setən', na' so'one' orasyon lao Diozən' yesə'ənabe' yeyaquəcho chedə' lega'aque' na' chio'o chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'. ¹⁵ Na' chio'o choncho orasyonə cheyalə' šejle'echo de que chzenagczə Xancho Diozən' checho par ničh ca' yeyaque šə no chio'o chacsene, la' Xancho nan' yeyone' chio'o. Na' šə babencho de'e mal, gozi'ixenczə Xancho' checho. ¹⁶ De'e na'anə' cheyalə' güe'echo dižə' len beṇə' lježjcho che bitə'ətezə de'e mal babencho contr lega'aque' na' goncho orasyon tocho yetocho par ničh ca' yezoch güen šə bin' chac checho. Na' šə naccho beṇə' güen lao Diozən', Diozən' chzenagczə' checho catə' choncho orasyonə' do yichj do lažə'əcho na' chone' de'e zan de'e güen de'en chnabechone' gone'.

¹⁷ Le'e gon xbab che Liažən'. Goque' beṇəch cayanə'nə naquə chio'o. Na' catə' bene' orasyon do yichj do laže'e gwṇabene' Diozən' cui gaquə yejw, Diozən' bzenague' che' na' bito bsele'e yejon' lao šon iz yo'o gašjə. ¹⁸ Na' catə' bene' orasyonə' gwṇabene' Diozən' əsele'e yejon' de'e yoblə, nach Diozən' bsele'en. Na' goc cwseš che beṇə' ca' de'e yoblə.

¹⁹ Beṇə' bišə' dao', catə' to beṇə' lježjcho bagwlejšjche' de'en naquə de'e li de'en bzejni'i Diozən' chio'o, cheyalə' gaquəlenchone' par ničh yedinjene' xtole'ena' na' yeyaquə' tozə len chio'o. ²⁰ Che'enda' ənezele de que catə'

choncho par nich notə'ətezə beṇə' chedinjene' xtole'enə', chaclenchone' par nich chezi'ixen Diozən' xtole'enə' la'anə'əczə šə naquən de'e zan, na' cui yeyej be'enə' lao yl' gabilən'.

De'e na'azən' chzoja' ṇa'a. *Santiago*

Cart Nech De'en Bzoj San Bedan'

Bedan' chzoje' cart par benə' ca' chso'onlilažə' Cristan' benə' ca' zjanasəlas

¹ Nada' Bed naca' apostol che Jesocristan'. Na' chzoja' cart nga par le'e nasə'əlasle distrit che Ponto, Galasia, Capadosia, Asia na' Bitinia. Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristan' naccho ca benə' zitə' len yeziqə'əchlə benə' ža' lao yežlyon'. ² Xacho Diozan' gwleje' chio'o pa nič naccho xi'ine' can' bsi'e xneze dezd gwlatte. Spirit che Diozan' chonən par nič naquə' la'ažda'ochon' xi'ilažə' par nič chzenagcho che Jesocristan' na' par nič chnitlao xtolə'əchon' chedə' le' blaj xchene'enə'. Chnaba' sotezə so Diozan' gaquə'lenche' le'e na' gone' par nič so cuezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Zochə lez žjəyecho len Diozan'

³ Ledoye'ela'och Diozan'. Le' naque' Xa Xancho Jesocristan' na' leczə cho'elao' Xancho Jesocristan' le'. Lechgualə cheyašə' cheži'ilažə' Diozan' chio'o ca de'en bocobe' yichjla'ažda'ochon' na' bene' par nič zochə lez žjəyecho len le'. Na' nezecho gaquə' can' zochə lez chedə' Jesocristan' bebane' ladjo benə' guat ca'. ⁴ Diozan' gone' de'e šao' de'e güen par chio'o de'e cui te chei, na' benə' güen de'e mal ca' bito gaquə' yesə'əžone' gaquə' güen par chio'o. Diozan' babsi'e xneze gone' de'e ca' par chio'o catə'an yežincho yoban'. ⁵ Na' na'a Diozan' len yelə' guac xen che'enə' chcuasə' chcue'eje' chio'o len de'e malən' chedə' chonlilažə'əchone'. Na' chbezcho batə'əquən' yidə Cristan' de'e yoblə nič gone' de'e güen ca' par chio'o.

⁶ De'e na'anə' zochə mbalazchgua' la'anə'əczə de de'e zan de'en chy' chzaquə'əcho šlož güejə' lao zochə yežlyo nga. ⁷ Benə'əchən' choso'ozeye' orən' par nič chesə'əneze' šə naquan doalje' na' par nič chesyə'əbeje' bitə'ətezə de'en nchixən. Na' orən' gwžin ža te chei. Na' ca'aczən' chon Diozan' len chio'o, cho'e latjə chy' chzaquə'əcho par nič nachbia' šə de'e li chonlilažə'əchone'. Na' šə de'e li chonlilažə'əchone' zaquə'əchən cle ca can' zaquə' orən'. Na' šə ca' catə' yidə Jesocristan' de'e yoblə, Diozan' əne' checho de que bencho de'e güen, na' gone' par nič gagcho benə' blao na' gone' chio'o yelə' bala'an xen.

⁸ Na' le'e chaquele che Jesocristan' la'anə'əczə bitonə' le'ilene'. Na' la'anə'əczə bito chle'ichone' na'a chonlilažə'əchone'. Na' de'e na'anə' zochə mbalaz na' clegazə chebeicho. ⁹ Na' de'en chonlilažə'əcho Jesocristan', gone' par nič žjəyecho len Diozan'.

¹⁰⁻¹¹ Na' ca naquə' benə' ca' bosə'ozoj Xtižə' Diozan' cana', Spirit che Diozan' de'en leczə naquan Spirit che Cristan' gwzon lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə', bzejni'in lega'aque' can' saquə'əzi' ben' əselə' Diozan' par yosle' benə' lao de'e malən' na' can' yezi'e yelə' bala'an xen che'enə' catə'an te de'en saquə'əzi'enə'. Gosə'əneze' na' bosə'ozoje' can' chaclen Diozan' chio'o na'a. Na' bosə'osedeyane'e na' besyə'əyiljyože' non' əselə' Diozan' par gone' ca žjəyecho len le' na' batən' əsele'ene'. ¹² Spiritən' bzejni'in lega'aque' de que de'en bosə'ozoje'enə' bito gaquən complir tyemp chega'aque'enə' sino tyemp che chio'ona'. Na' ca naquə' neto' babzeneto' le'e dižə' güen dižə' cobə' de'en chzejni'in che Cristan', gwdixjue'ito' le'e de que bač goc complir can' bosə'ozoj benə' ca' cana'. Spirit che Diozan' de'en bsele'e goclənən neto' gwdixjue'ito'on le'e. Na' angl ca' lechgualə chse'enene' se'ejni'ine' de'e ca' bagwdixjue'ito' le'e.

Cheyalə' gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' len yoguə' de'en choncho

¹³ De'e na'anə' cheyalə' socho len tozə xbab na' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən'. Cheyalə' socho yebeicho ca de'e güen de'en gon Diozən' par chio'o catə'an yidə Jesocristən' de'e yoblə. ¹⁴ Laogüe de'en naccho xi'ine' cheyalə' sotezə socho əgwzenagcho che'. Bitoch cheyalə' əgwzenagcho che de'e malən' de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho can' bencho catə'an cuiñə' šo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon'. ¹⁵ Diozən' gwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Le' naque' beñə' la'aždao' xi'ilažə'. De'e na'anə' chio'o leczə cheyalə' gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' len yoguə' de'en choncho. ¹⁶ Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Cheyalə' gaquə la'ažda'olen' xi'ilažə' chedə' nada' Dioz naquə la'ažda'ogua'anə' xi'ilažə'."

¹⁷ Chio'o choncho orasyon lao Diozən' che'echone' "Xato' Dioz". Na' Dioz nan' chchoglaogüe'en che chio'o beñaç šə nocho napcho dola' segon naquən' chon to tocho. Na' tozəczə can' chon Diozən' len yoguə' beñaçən'. De'e na'anə' cheyalə' gapchone' respet na' soteza socho gapcho cuidad par nich cui goncho de'e mal lao socho yežlyo nga. ¹⁸⁻¹⁹ Nezecho de que costombr ca' de'en boso'ozejni'i de'e xaxta'ocho ca' chio'o bitobi zjəzaquə'an. Na' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' catə' blalj xchene'enə' par nich cuich naocho costombr ca'. Bito gwdixjue'en len mech de or o de plat o len bichlə de'en zjəde lao yežlyon' de'en yesə'əde chei. Na' xchene'enə' de'en blalje' zaquə'əchguan lao Diozən'. Cristən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' bian' cui bi bi yižgüe' da' na' cui bi bi naquei, ca bia ca' gwso'ot beñə' Izrael gwlaž checho ca' par bezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'enə'. ²⁰ Na' ze'e xe yežlyon' catə' Diozən' gwleje' Cristən' par chixjue' xtolə'əchon'. Na' Diozən' bsele'ene' laochon' tyemp nga zocho na'a par chaclene' chio'o. ²¹ Na' de'en bosban Diozən' Cristən' ladjo beñə' guat ca' na' bnežjue'ene' yelə' bala'an xen, de'e na'anə' chonlilažə'əcho Diozən' na' chebeicho nezecho gon Diozən' güen len chio'o.

²² Na' de'en bachzenagcho che dižə' li che'enə', Diozən' bene' ca naquə la'ažda'ochonə' xi'ilažə', par nich chaquecho che yeziquə'əchlə beñə' chso'onlilažə' Cristən'. De'e na'anə' cheyalə' gaquə'əchgüeicho chega'aque' do yichj do lažə'əcho, caguə de'e dižə'əza. ²³ Diozən' babene' par nich goljcho de'e yoblə chedə' gwyejle'echo che xtižə' Diozən'. De'e na'anə' bade yelə' mban zejlicane' checho. Bito den por ni che de'en goljcho por xaxna'acho beñə' ca' chsa'at, sino por Diozən' ben' zo zejlicane'. ²⁴ Xtižə' Diozən' nyojən, nan: Chio'o beñaç gwxaquə'əlebecho ca yixə' de'en chla'ac do yoba, chedə' šložgan' zocho.

Na' yoguə' de'en de yežlyo nga de'en chebeicho gwxaquə'əleben ca lojei ca', chedə' te chega'aquən'.

Can' chac len yixə' ca', chesə'əbižən nach chesə'əyiñj lojei ca', ca'atezəczən' chac len chio'o na' len de'e ca' zjəde yežlyo nga.

²⁵ Pero na' caguə de'e te che Xtižə' Xancho Diozən'.

Dižə' güen dižə' cobən' de'en gwdixjue'ito' le'e naquən xtižə' Xancho Diozən' de'en cui te chei.

2

¹ Na' laogüe de'en banaccho xi'in Dioz, cheyalə' cuejyichjcho yoguə' claste de'e mal de'en choncho. Bito əxoayagcho beñə', bito goncho ca əsa'aque beñə' naquə'əchcho beñə' güenəç can' naccho, bito gaquə'xi'icho beñə' na' nic ənecho dižə' mal che beñə'. ² Na' ca bi'i che'en dao' ca' chəsə'ədombo' xizə'əga'acbo' ca'aczən' cheyalə' selažə'əcho šejni'ichecho Xtižə' Diozən' de'en

nyojən par niç gaqualenən chio'o gaccho can' chene'e Diozən' gaquə chio'o chonlilažə'əchone'. Na' Xtižə' Diozən' bito chxoayaguən notə'ətezə beṇə'.
 3 Cheyalə' selažə'əcho šejni'ichecho Xtižə' Diozən' chedə' bachacbe'icho de que Xancho Jesocrstən' chonchgüe' güen len chio'o.

Cristən' gwxaquə'əlebene' ca to yej squin che to yo'o

4 Chio'o chonlilažə'əchone' chedə' zoe' zejlicane na' chone' chio'o yelə' mban zejlicane. Diozən' gwleje' le' par chone' chio'o yelə' mban zejlicane na' lechgualə zaque'e len Diozən'. De'e na'anə' Jesocrstən' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'en gwlej beṇə' par gaquən yej squin liže'enə' na' zaquə'əchguan len be'enə' gwlej lenṇə', la'anə'əczə beṇə' ca' yeziqə'əchlə gwsa'aque'ne' cui bi zaquə' yejən' na' boso'ozo'en ca'alə'. 5 Na' de'en ngoda'əcho txen len Jesocrstən' gwxaquə'əlebecho ca yej ca' de'en zjəncua' zjəngoda'ən gan' chac yo'o de yejən'. Pero zaquə'əchcho ca yejən' la' de yelə' mban zejlicane chechon', na' yoguə'əcho txenṇə' naccho liž Diozən' chedə' zoe' len chio'o. Na' gwxaquə'əlebecho ca bəxoz che beṇə' Izrael gwlaž checho ca' can' gwnitə'ətezə gwnite'e gwse'ejni'alaže'e Diozən', chedə' Jesocrstən' chone' par niç zotezə zocho cho'ela'ocho Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' can' chazlažə' Diozən'. 6 Na' Xtižə' Diozən' nyojən' che Jesocrstən' nan:

Gan' nzi' Sion na' əselə'a to beṇə' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'en gwlej beṇə' par gaquən yej squin, na' zaquə'əchguan par le'.

Na' beṇə' so'onlilažə' ben' gwxaquə'əlebe ca yejən' bito bi zto' əsa'aque'ne' che de'en so'onlilaže'ene'.

7 Na' par chio'o chonlilažə'əchone', naque' le'ebeyože beṇə' zaque'e. Pero na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le', choso'ozoe' le' ca'alə, na' par lega'aque' nyojczə Xtižə' Diozən', nan:

Yej de'en boso'ozo mues ca' ca'alə,
 len banaquən yej squin ṇa'a.

8 Na' le'egatezə ca' nan:

Ben' əselə'a gwxaquə'əlebene' ca to yej de'e əchego' beṇə',
 na' ca to yej de'en žjəsə'əžə'e na' yesə'əbixə'.

Yesə'əchegüe'e chedə' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui choso'ozenague' Xtižə' Diozən'. De'e na'anə' yesə'əbiayi'e can' babsi' Diozən' xneze.

Chio'o chonlilažə'əcho Diozən' naccho xi'ine'

9 Pero na' chio'o chonlilažə'əcho Diozən' bagwleje' chio'o par naccho family che'. Na' lao Diozən' naccho rei na' bəxoz, na' naccho ṇasyon che' na' nactecho xi'ine'. Diozən' gwleje' chio'o par niç chixjue'echo catec de'e güenṇə' chone'. Na' le'enə' bebeje' chio'o lo'o de'e žcholən' gan' gwdacho antslə. Na' gwlo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' be'eni' che'enə' naquən de'e güen juisy par chio'o. 10 Antslə bito goccho xi'in' Diozən', pero ṇa'a banaccho xi'ine'. Na' antslə bito gwnezecho de que cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' chio'o, pero ṇa'a banezecho de que cheyašə' cheži'ilaže'e chio'o.

Zoczcho par goncho can' chazlažə' Diozən'

11 Beṇə' bišə' dao' chio'o naccho ca beṇə' zito' len beṇə' ža' lao yežlyo nga na' par chio'o lažchon' naquən gan' zo Diozən'. Na' chatə'əyoida' le'e bito əgwzenagle che de'en chzelažə' la'ažda'omallənə' cuent cui ṇabi'an le'e par gonle' de'e malən'. 12 Le'e sotezə leso leḡon de'e güen par niç beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' yesə'əle'ine' de'e güenṇə' chonle na' gwžin ža bale' so'onlilaže'e Diozən' əso'ene' yelə' bala'an, la'anə'əczə ṇa'a chesə'əne' nacle beṇə' mal.

¹³ To tocho cheyalə' əgwzenagcho che jostis ca' benə' ca' chesə'anabia' chedə' Xancho Jesocrisən' bene' mendad goncho ca'. Cheyalə' əgwzenagcho che rein' ben' chnabia'ach. ¹⁴ Na' leczə cheyalə' əgwzenagcho che gubernador ca' benə' ca' chselə' rein'. Chsele'e lega'aque' par choso'onežjue' castigw che benə' chso'on de'e mal, na' par chso'e yelə' bala'an che benə' chso'on de'e güen. ¹⁵ Diozən' chene'ene' goncho de'e güen par nič bito gaquə yesə'ana benə' ca' cuinə' so'ombia' le' de que choncho de'e mal, benə' ca' nežjanchoł yichjla'ažda'oga'aque'ena'.

¹⁶ Bitoch chonən byen naocho costombr che benə' Izrael ca' can' na lein'. Pero bito cheyalə' goncho xbab de que de lsens checho par goncho bitə'atezə de'e mal, chedə' la' naccho benə' güen xšin Diozən' na' zoczcho par goncho can' chazlaže'ena'. ¹⁷ Cheyalə' gapcho respet yoguə' benə'. Na' cheyalə' gaquecho che yeziquə'əchlə benə' chso'onlilažə' Diozən'. Cheyalə' güe'ela'ochio Diozən', na' žebcho goncho de'en cui chazlaže'ena', na' cheyalə' gapcho rein' respet.

Cristən' bguo'o bchejlaže'e len de'en gwxaquə'əzi'ena'

¹⁸ Le'e nacle mos che benə', legwzenag che xanlen' laogüe de'en chaple Diozən' respet. Gwzenagle caguə' tlaozə che benə' zjənaquə' benə' güen benə' gaxjwlažə', sino que lenczə che benə' znia ca'. ¹⁹ Catə' benə' choso'ochi' choso'osaque'e chio'o sin cui bibi de'e mal noncho, Diozən' chebeine' šə chgo'o chchejlažə'əcho len de'en choso'ochi' choso'osaque'e chio'o, chedə' can' chene'ene' goncho. ²⁰ Bitobi zaquə' lao Diozən' ca de'en chgo'o chchejlažə'əcho catə' chesə'əbažə' benə' chio'o šə de'en chonchon' naquən mal. Pero na' šə choso'ochi' choso'osaque' benə' chio'o laogüe de'en choncho de'e güen, Diozən' chebeine' de'en chgo'o chchejlažə'əcho len de'en choso'ochi' choso'osaque'e chio'o. ²¹ Diozən' bagwleje' chio'o par nič goncho de'e güenna' na' par nič co'o gwchejlažə'əcho len bitə'atezə de'e yoso'ochi' yoso'osaque' benə' chio'o. Bguo'o bchejlažə' Cristən' len de'en goc che'ena' catə'an gwxaquə'əzi'e por ni checho, na' bguo'o bchejlaže'e par nič ənezecho naquən' chene'ene' goncho na' par nič goncho can' bene'ena'. ²² Na' Cristən' bitobi de'e mal bene', na' ni que əbxoayague' benə' len dižə' de'en be'e. ²³ Na' catə' gwsa'adə' benə' le' dižə' bito nacho boži'e dižə' mal len lega'aque'. Na' le'egatezə ca' catə'an bosochi' bososaque'ene' bito gwne' gone' mal len lega'aque'. Ben cuine' lao na' Diozən', chedə' benlilaže'e Diozən' ben' zdaczə licha par əne' non' napə dolə' na' non' chon de'e güen. ²⁴ Bito bi de'e mal ben Cristən' pero gwdixjue' che de'e mal de'en ben chio'o. Bnežjw cuine' gwso'ot benə' le' le'e yag corozən', par nič notə'atezcho chonlilažə'əchone' cui si'icho castigw che de'en benchon'. Bnežjw cuine' par nič cuich šo'o chazcho de'e malən' sino sotezə socho goncho de'e güen. Na' be'e latjə gwso'onene' le' ca' par nič bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ²⁵ Gwxaquə'əlebecho ca xilə' ca' zjənasələs laogüe de'en bencho con can' gwna la'ažda'omalchon'. Pero na'a bitoch chzenagcho che la'ažda'omalchon', sino que bachzenagcho che Cristən'. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca to benə' goye xilə' de'en chcuasə' chcue'eje' chio'o len de'e malən'.

3

Can' cheyalə' so'on benə' ca' zjənšagna'

¹⁻² Na' le'e no'olə le'e nšagna'ale, to tole cheyalə' əgwzenagle che be'en chele. Na' šə be'en chelen' bito chzenague' che xtižə' Diozən' guaqualenljaga'aclene'

nich yoso'ozenague' chei. Catə' yesə'əle'ine' can' zdaczle chonle de'e güenna' na' can' chaple Diozən' respet do yichj do lažə'əle gwžinlja ža se'enene' yoso'ozenague' che', la'ana'əczə šə cui bi ye'ele lega'aque'. ³ Na' le'e no'olə, bito gonle xbab de que zaquə'əchgua de'en gonle par sole xoche. Bito cuec yichjle gaquə yišə' yichjlen' xoche, na' bito cue' yichjle porzə par əgwpa'a xale o par əgualə'əle bga o rət o par əgwdele niy. ⁴ De'en naquə de'e zaquə'əchgua lao Diozən' gaquə yichjla'ažda'olen' can' naquə yichjla'aždao' Cristən' na' gacle beŋə' gaɣjwlažə' na' so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', chedə' lega'aquən zjənaquən par zejlicane. ⁵ Cana' gwnitə' no'olə gwso'onlilažə' Diozən' na' gwso'on cuinga'aque' lažə' ne'enə'. Lega'aque' gwsa'aque' beŋə' gaɣjwlažə' na' boso'ozenague' che be'en chega'aque'. Na' zaquə'əchguan lao Diozən' can' gwso'one'enə'. ⁶ De'e Sarən' no'ol che de'e Abraanna' syempr bzenague' che be'en che'ena' na' gože'ene' ya'o con bin' gože'ene'. Na' šə sotezə sole gonle de'e güenna' na' bito žeble par gonlen bitə'ətezə gaquə, yesə'əna beŋə' de que nacle xi'in de'e Sarən' chedə' chonle can' bene'enə'.

⁷ Na' chio'o beŋə' byo chio'o nšagna'acho, leczə can' cheyalə' goncho güen len no'ol checho, can' nezecho chazlažə' Diozən'. Cheyalə' güe'ega'achone' yelə' bala'an na' cheyalə' goncho xbab de que bito zjənaque' beŋə' gual can' naquə chio'o. Na' əžjsa'alažə'əcho de que Diozən' bagoclene' lega'aque' par nich de yelə' mban zejlicane chega'aque' can' bagoclene' chio'o. De'e na'anə' cheyalə' goncho yoguə'əte de'e ca' par nich bitobi bi əgwžon cui əgwzenag Diozən' checho catə' goncho orasyonə'.

Chchoj catə' chyi' chsaquə'əcho laogüe de'en choncho de'e güen

⁸ Yoguə'əcho cheyalə' goncho tozə xbab na' cheyalə' gaquecho lo'o la'ažda'ochon' šə bi de'en chac che ljuežjcho. Cheyalə' gaque che ljuežj chio'o chonlilažə'əcho Diozən' na' cheyalə' yeyašə'əlažə'e ljuežjcho. Bito cheyalə' gon cuincho xen. ⁹ Šə bi de'e mal chso'on beŋə' len chio'o, bito nacho leczə de'e mal yoži'ichon len lega'aque'. Na' šə chsa'ada' beŋə' chio'o dižə' leczə bito cheyalə' yoži'icho dižə' mal len lega'aque'. Lgua'a yoži'icho de'e mal len lega'aque', cheyalə' əŋabcho gaquə de'e güen chega'aque'. Diozən' gwleje' chio'o par nich chone' ca zocho mbalaz. ¹⁰ Can' nyoj Xtizə' Diozən' nan:

Šə chene'echo əbancho sša na' socho mbalaz
bito cheyalə' ənecho bitə'ətezə dižə' de'e naquə mal.

Na' bito güe'echo bitə'ətezə dižə' goxoayag.

¹¹ Cheyalə' cuejyichjcho yoguə' de'e mal, na' goncho de'e güen.

Cheyalə' chiljlažə'əcho nac goncho par socho binlo len ljuežjcho, na' sotezə socho gonchon.

¹² Xancho Diozən' chgüia chye' beŋə' ca' chso'on de'e güen,
na' chzenague' catə' chso'one' orasyon laogüe'enə'.

Pero na' beŋə' ca' chso'on de'e malən' chže'e lega'aque'.

¹³ Notono no gaquə so'on par nich cuiayi'icho šə sotezə zocho chonchgua-cho de'e güen. ¹⁴ Pero na' šə beŋə' ca' cui zjənombia' Diozən' yoso'ochi' yoso'osaque'e chio'o laogüe de'en chontezcho de'en naquə güen lao Diozən', gone' ca socho mbalaz. Na' bito cheyalə' gaquəžejažə'əcho o žebcho lega'aque'.

¹⁵ Cheyalə' güe'ela'ochə Cristən' do yichj do lažə'əcho na' güe'echo latjə nabi'e chio'o. Cheyalə' sotezə socho probnid par yoži'icho xtizə' notə'ətezə beŋə' ənabene' chio'o bixchen' chejle'echo che Cristən'. Cheyalə' yoži'icho xtizə'əga'aque'enə' dižə' šao' na' con respet. ¹⁶ Do tyempte legon ca ənezele lo'o la'ažda'olen' de que chonle can' chazlažə' Diozən'. Nach catə' beŋə'

yesə'əne' de que chonle de'e mal laogüe de'en chonle can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən', əsa'aque'ne' zto' de'en chəsə'əne' ca'. ¹⁷ Chchoj catə' Diozən' chazlaže'e chyi' chzaquə'əcho na' güenclə' çhi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e güen cle ca' çhi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e mal.

¹⁸ Cristən' ben' ben porzə de'e güen gwdi' gwxaque'e por ni' che chio'o beñə' güen de'e mal catə'ən gwso'ote'ene' šlinzə canə', na' cuat gate' de'e yoblə. Gwdi' gwxaque'ena' par niç babozoe' chio'o binlo len Diozən'. Na' de'en bidə Cristən' goque' beñə' belə' chen, de'e na'ana' beñə' mal ca' gosə'əzoine' gwso'ote'ene'. Pero de'en naque' Xi'in Diozən' beyas bebane' ladjo beñə' guat ca'. ¹⁹ Na' de'en naque' Xi'in Diozən' gweyeje' gan' ža' angl bzelaο ca' gan' bseyjw Diozən' lega'aquən na' gwduxjui'e xtiže'ena' len lega'aquən.

²⁰ Angl bzelaο ca' dezd cana' bito choso'ozenaguən che Diozən'. Gwso'onən can' gwso'on beñə' ca' gwnitə' ca' tyempən' gwzo de'e Noen'. Diozən' gwzoine' gwdape' yelə' chxenlažə' len lega'aque' de'en bito bnežjue' castigw čega'aque'ena' cate, gwleze' xte cata'əch beyož ben de'e Noen' barcon'. Na' xo'onzə beñə' gwso'e lo'o barcon' na' lega'acze' bito gosə'əbiayi'e lo'o nisən'.

²¹ Ca'aczən' naquən len chio'o bagwcho'əcho nisən' na' Diozən' gone' par niç cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Na' chcho'əcho nisən' caguə par niç nisən' gonən cuerp chechon' xi'ilažə', sino chcho'əchon de'en bezi'ixen Diozən' xtolə'əchon' catə'ən gwñabechone' gone' ca' gaquə yichjla'ažda'ochon' xi'ilažə'. Na' Diozən' babezi'ixene' checho laogüe de'en beban Jesocristən' ladjo beñə' guat ca'. ²² Jesocristən' babeyepə' yoban' gan' zoe' chnabi' e' txen len Diozən'. Na' chnabi'e angl əblao ca' na' notə'ətezəchlə angl, na' notə'ətezəchlə napə yelə' gwnabia'.

4

Diozən' no'e checho de'e gon to tocho par gaquəlen ljuəžjcho

¹ Cristən' goque' beñə' belə' chen na' bsanlažə' cuine' gwxaquə'əzi'e catə'ən gwduxjue' xtolə'əchon'. De'e na'ana' cheyalə' əgwsanlažə' cuincho saquə'əzi'icho. Šə goncho ca' zejen de que bitoch chnabia' la'ažda'omalchon' chio'o. ² Na' chio'o lao yedote əbancho bito cheyalə' əgwzenagcho che de'en chzelažə' la'ažda'omalchon', cheyalə' goncho can' chazlažə' Diozən'.

³ Antslə bencho can' chso'on beñə' ca' cuiñə' so'ombia' Diozən'. Lega'aque' chso'elaže'e chso'one' de'e naquə de'e yelə' zto' na' chso'onteze' bin' chzelažə' la'ažda'omalga'aque'ena', na' zjənaque' beñə' güe'e zo, na' chso'one' lni gan' chac scandl, na' chso'elaže'e chsa'aše' güe'ena', na' chse'ejni'alaže'e lguə'a lsaquə' de'en na lei che Diozən' cui šejni'alažə'əcho. Pero bitoch cheyalə' goncho ca'.

⁴ Beñə' ca' cuiñə' so'ombia' Diozən' chesyə'əbanene' de'en cuich choncho txen len lega'aque'. Bitoch choncho de'e mal ca' de'en chso'onchgua lega'aque'. De'e na'ana' choso'ožia choso'onite'e chio'o. ⁵ Pero yosə'ədie' cuent lao Cristən' che yoguə de'en chso'one'ena', čedə' la' Cristən' chbeze' par əchoglaogüe'en naquən' gaquə che to to beñəchən', la'anə'əczə šə bagwsa'ate'.

⁶ De'e na'ana' Diozən' bsele'e beñə' bedəsə'ədixjui'e xtiže'ena' len chio'o par niç chonlilažə'əcho Cristən', na' len yeziquə'əchlə beñə' gwso'onlilaže'ene' antslə ze'e sa'ate'. Na' nchoglaon che yoguə' chio'o beñəch de que gatcho, pero beñə' ca' gwso'onlilažə' Diozən' la'anə'əczə gwsa'ate', bia'aczə zjəmbane' len Diozən'.

⁷ Bazon bazoə šo'o fin che yežlyon', na' de'e na'ana' to tocho cheyalə' socho len tozə xbab na' n'abia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən'. Cheyalə' goncho ca' par niç güe'elažə'əcho goncho orasyonnə'. ⁸ Na' de'en naquə de'e

žialao xench ca bitə'ətezəchlə de'en choncho, cheyalə' gaquecho che ljuežjcho do yichj do lažə'əcho. La' catə' chaquecho che ljuežjcho, bito choncho xbab šə de xtolə'əga'aque' la'anə'əczə šə zjənaquan de'e zan. ⁹ Cheyalə' yebeicho aggüialaocho ljuežjcho ca' catə' da'aque' ližchon'. ¹⁰ Diozən' lao yelə' chaclen che'enə' no'e checho gwde gwde de'e gaquə gon tocho. Na' de'en no'e gon to tocho cheyalə' gonchon par gaquəlen ljuežjcho. Na' šə goncho ca' saquə'əlebecho ca to mos əblao ben' chon can' chene'e xane'ena'. ¹¹ Šə Diozən' bano'e checho chixjue'echo xtiže'enə', cheyalə' žjəsa'alažə'əcho de que xtiže'e na'anə' chyxjue'echo. Na' šə bano'e checho gaquəlencho beṇə', cheyalə' gaquəlenga'acchone' do yichj do lažə'əcho chedə' nezecho Diozən' chone' chio'o fuers balor na' bichlə de'e chčincho par chaclenga'acchone'. Diozən' beṇə'e Jesocrstən' chaclene' chio'o, na' bitə'ətezə de'en goncho cheyalə' gonchon par nič Diozən' si'e yelə' bala'an. Ledoye'ela'och Jesocrstən' na'a na' zejlicane ben' chnabiaz' zejlicane. Na' can' gonšgacžcho.

De'en chyi' chzaquə'əcho chonən chio'o prueb šə chonlilažə'əcho Diozən'

¹² Beṇə' bišə' dao' bito cheyalə' yebanecho catə' choso'oči' choso'osaquə'əchgua beṇə' chio'o. De'e ca' chyi' chzaquə'əcho chso'onən chio'o prueb šə de'e li chonlilažə'əcho Diozən'. De'e na'anə' bito cheyalə' goncho xbab de que de'en chyi' chzaquə'əcho naquan to de'e zaquə' yebanecho. ¹³ Cheyalə' yebeicho catə'an choso'oči' choso'osaquə'e chio'o chedə' chac checho can' goc che Cristən' catə'an gwdi' gwxaque'ena'. Na' catə' əžin ža əgwlo'i Diozən' de que Cristən' nape' yelə' bala'an xen, lechgualə yebeicho na' mbalaz socho. ¹⁴ Na' na' a zocho mbalaz la'anə'əczə šə choso'ožia choso'onita' beṇə' chio'o de'en chonlilažə'əcho Cristən', la' Spirit che Diozən' de'en napə yelə' bala'an xen zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par nič nezecho zoe' len chio'o. Beṇə' mal ca' choso'ožia choso'onite'e Cristən', na' chio'o nombi'achone' cho'ela'ochone'. ¹⁵ Bito cheyalə' gaccho beṇə' güet beṇə', beṇə' bguan, beṇə' güen bitə'ətezə de'e mal, na' bito cheyalə' əgwžiacho bia' bin' so'on beṇə' yoblə, par nič ca' šə čhi' saquə'əcho bito čhi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e malən'. ¹⁶ Šə čhi' saquə'əcho laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən' bito cheyalə' gaquecho zto' de'en čhi' saquə'əcho sino nachle cheyalə' güe'ela'ochio Diozən' na' soczcho gonlilažə'əcho Cristən'.

¹⁷ Chio'o chonlilažə'əcho Diozən' naccho ca family che'enə'. Na' babžin ža lechgualə chyi' chzaquə'əcho chedə' Diozən' bachzolao chone' chio'o prueb šə de'e li chonlilažə'əchone'. Na' ca naquan' chyi' chzaquə' chio'o chonlilažə'əchone', nezecho gwžin ža catə' gaquə de'e mal juisy che beṇə' ca' cui choso'ozenag dižə' güen dižə' cobə che Diozən'. ¹⁸ Can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Chio'o banaccho beṇə' güen lao Diozən' na' bia'acžə nacchguaze gaquə cui yeyejcho lao yi' gabilən', na' beṇə' mal ca' beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən', naquan segor de que lega'aque' žjəya'aque' lao yi' gabilən'." ¹⁹ Chio'o chyi' chzaquə'əcho segon can' chzi' Diozən' xneze gac checho, na' cheyalə' gon cuincho lao na' Diozən' na' gonczcho de'e güen. Le'enə' bene' chio'o beṇəch, na' de'e na'anə' chaclene' chio'o can' ne'enə' la'anə'əczə chyi' chzaquə'əcho.

5

De'en cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən'

¹ Na'a de to de'e əñia' le'e nchojle nacle beṇə' golə beṇə' blao par len beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən'. Txenczə len le'e na' nada' bagwlej Diozən' par naccho beṇə' golə beṇə' blao. Ble'ida' na' cho'a dižə' can'

gwxaquə'əzi' Cristən', na' nəzda' gon Cristən' chio'o yelə' bala'aṅ xen catə' yide' de'e yoblə. ² Na' chatə'əyoida' le'e leyebel əggüia əgwyele beṅə' ca' bagwlo'o Diozən' lao na'ale, caguə gonlen parzə niç gonle complir de'en gwso'on beṅə' mendad gonle. Leggüia legwyega'aque' do yichj do lažə'əle, caguə por ni che šə bi gan gonlen'. ³ Na' ca naquə beṅə' ca' zjənaquə lao na'ale, bito gonle byen yoso'ozenague' chele šə cui chse'enene', sino len bitə'əteza de'e gonle, legwlo'iga'aque' can' chene'e Diozən' goncho. ⁴ Šə gonle ca' catə'an yidə Xancho' de'e yoblə, ben' chapə chye' yoguə'əcho, gone' chio'o yelə' bala'aṅ xen de'e cui te chei.

⁵ Leczə ca' le'e nacle beṅə' xcuidə', chatə'əyoida' le'e legwzenag che beṅə' gola beṅə' blao chelen'. Yoguə'əcho cheyalə' gwzexjw yichjcho tocho yetocho na' goncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho. La' Xtizə' Diozən' nyojən nan: Diozən' chone' contr beṅə' ca' chso'on cuinga'aque' xen, na' chaclene' beṅə' ca' chso'on xbab de que bitotec bi zjəzaque'e.

⁶ De'e na'anə' cheyalə' gwzexjw yichjchon' lao Diozən' ben' napə yelə' guac xen, par niç ca' gone' chio'o yelə' bala'aṅ catə' cheyalə' si'ichon. ⁷ Cheyalə' goncho lao na' Diozən' yoguə'əloj de'en chžebcho gaquə na' bitoch cue' yichjcho chei, la' le' nzi'ilaže'e chio'o.

⁸ Cheyalə' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən' na' gapcho cuidad cui co'o gwxiye'en chio'o nez mal. De'e gwxiye'en chonən contr chio'o na' gwxaquə'əleben ca to bež əznia la' bežən' syempr chosya'ab chdab chyljəb non' gaob, na' de'e gwxiye'en syempr cheyljlažə'an naclən' gonən par niç əgwziayi'in chio'o. ⁹ Cheyalə' gonchechlažə'əcho cui šejle'echo che gwxiye'enə'. Cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əcho Cristən', na' əžjsa'alažə'əcho de que caguə chio'ozənə' chyi' chzaquə'əcho sino lenczə yoguə' beṅə' bišə'əcho ca' ža' doxenlə yežlyo ngan', beṅə' ca' chso'onlilažə' Cristən'. ¹⁰ Na' catə' bagwde de'en chyi' chzaquə'əcho to tyemp dao' na'a, Diozən' gone' par niç gaquəch yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə', na' gone' par niç gonlilažə'əchchone'. Gone' fuers balor checho par goncho can' chene'ene' goncho, na' gaquəlene' par niç to tocho socho len tozə' xbab. Dioz na'anə' chaclencze' chio'o len yoguə' de'en chyažjecho na' bagwleje' chio'o par niç gapcho yelə' bala'aṅ xen len le' zejlicane laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən'. ¹¹ Ledoye'ela'och Diozən' na'a na' zejlicane, ben' chnabia' zejlicane. Na' can' gonšgaczo.

Bedən' chguape' diox beṅə' ca' yoso'olabe' cartən'

¹² Cart dao' nga ngoxa'an Silbanon' par le'e. Naque' bišə'əcho na' nəzda' de que zotezə zoe' chone' complir can' cheyalə' gone'. Babzoja' cart nga chneyoida' le'e sotezə sole šejle'ele de que de'e li Diozən' nzi'ilaže'e chio'o can' babzenda' le'e. De'e na'anə' le'e sotezə leso legonlilaže'e.

¹³ Syoda Roma ngan' gwxaquə'əleben ca syoda Babilonian' chedə' beṅə' ca' ža' nga chso'onchgüe' de'e malən'. Na' neto' cho'ela'oto' Diozən' nga chguapto' le'e diox. Diozən' gwleje' neto' par naquəto' xi'ine' can' gwleje' le'e. Leczə Marcos ben' nona' ca xi'ina' chguape' le'e diox. ¹⁴ Catə' chežagle leyolgüiž ljuežjle dižə' šao' par niç gachia' de que chaque che ljuežjle.

Yoguə' le'e chonlilažə'əle Jesocristən' chnaba' lao Xancho Diozən' gone' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

De'e na'azə de'e chnia'. *Bed*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Bedan'

Bedan' chzoje' cart par bena' ca' chso'onlilaža' Cristan'

¹ Nada' Simon Bed naca' apostol na' bena' güen žin che Jesocristan'. Na' chzoja' le'e bagoclen Diozan' par chonlilaža' ale Jesocristan'. Jesocristan' naque' Dioz chechon' ben' babebej chio'o xni'a de'e malan'. Tozə can' chone' güen len yogua' chio'o chonlilaža'əchone' chedə' la' zdacze' licha, tozə can' chone' len neto' naquəto' apostol na' len le'e cui nacle apostol. ² Chnaba' lao Diozan' gaquəlenche' le'e na' gone' ca so cuezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' laogüe de'en nombi' alene' na' de'en nombi' ale Xancho Jeso'osan'.

Can' cheyalə' gon chio'o chonlilaža'əcho Cristan'

³ Banombi'acho Xancho Jeso'osan' na' de'e na'anə' lao yelə' guac xen che'enə' babene' chio'o yogua' de'en chyažjecho par sotezə socho goncho can' chene'e Diozan' na' güe'ela'ochone'. Xancho Jeso'osan' bagwleje' chio'o par naccho xi'ine' laogüe de'en naque' le'ezelaogüe benə' zaque'e na' nape' yelə' guac xen. ⁴ Na' laogüe de'en naque' le'ezelaogüe benə' zaque'e na' nape' yelə' guac xen, babene' lyebe gone' de'e zan de'e güen juisy na' de'e zaque'e len chio'o. Bene' lyebe gone' güen len chio'o par nič ca' gaquə yichjla'ažda'ochonə' cayanə'an naquə yichjla'ažda'ogüe'enə', na' par nič cuich goncho de'e mal can' chso'on benə' ca' cui zjənombia' Diozan' con choso'ozenagteze' che de'en chesə'əzelaža' la'ažda'omalga'aque'enə'. ⁵ Bachonlilaža'əcho Xancho Jeso'osan', na' de'en bachzolao chac yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə' cheyalə' goncho xte ga zelao saquə'əcho par nič sotezə socho goncho de'e güen na' par nič šejni'ichecho de'en chazlaže'enə'. ⁶ Na' bito cheyalə' güe'echo latjə nabia' la'ažda'omalchon' chio'o. Cheyalə' sotezə socho gonlilaža'əcho Diozan' cata' chy' chzaquə'əcho, na' cheyalə' güe'ela'ochone' na' goncho can' chene'ene'enə'. ⁷ Na' leczə cheyalə' gaquecho che benə' ljuežjcho benə' chso'onlilaža' Cristan' can' chonlilaža'əchone' na' cheyalə' gaquecho che yeziquə'əchlə benə'.

⁸ Šə zdacho chonchguacho yogua' de'e ca', chaclenən chio'o par nič nezecho can' chene'e Xancho Jesocristan' goncho na' par nič sotezə socho goncho can' chene'ene'. ⁹ Pero na' notə'ətezcho šə bito choncho de'e ca' bagwnia' cheyalə' goncho, nchol yichjla'ažda'ochon' na' bito chejni'išaogüe'echo che Diozan' na' bagonlaža'əcho de que Diozan' babnitlaogüe' de'e mal de'en babencho antslə. ¹⁰ De'e na'anə' benə' bišə, cheyalə' goncho yogua'əloj can' bagwnia' chene'ene' par nič ənezecho de'e li bagwlej Diozan' chio'o par naccho xi'ine', na' bsi'e xnezenə' antslə par nič gwcue'e chio'o ca xi'ine'. Šə can' goncho cuat cuiayi'icho. ¹¹ Nachən' bitobi bi de de'e gaquə əgwžonən žjəyezochə len Xancho Jesocristan' gan' chnabi'e zejlicane, Jesocrist ben' babebej chio'o xni'a de'e malan'.

¹² Na' la'anə'əczə banzele de'e ca' bagwnia' le'e na' bazole chečh chejle'ele dižə' li che Diozan', bia'aczə che'enda' gontezə gona' par nič žjəyeza'alažə'əlen. ¹³ Chacda' naquən güen na'a nembana' gona' par nič žjəyeza'alažə'əle de'e ca' na' gonle xbab chega' aquən. ¹⁴ Nezda' de que yob əžin ža gata' segon can' bablo'i Xancho Jesocristan' nada'. ¹⁵ De'e na'anə'

chona' xte ga zelao saquə'əda' par niç catə' bagota' guaquə yosa'alažə'əle de'e ca' bagwnia' cheyałə' goncho.

Apostol ca' besə'əle'ine' yelə' chey che'eni' che Jesocristán'

¹⁶ De'en babzejni'ito' le'e can' əgwlo'i Jesocristán' yelə' guac xen che'enə' catə'an yide' de'e yoblə, bito naquən de'e chaljlažə'əto' par əxoayagto' le'e. Neto' apostol che'enə' ble'ito' yelə' chey che'eni' che'enə' na' de'e na'anə' nezeto' de que naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e. ¹⁷ Xacho Diozən' bnežjue' Xi'ine'en yelə' bala'an xen na' bene' par niç cho'alaogüe'enə' goquən ca de'en chey che'eni'. Na' Xacho Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao na' ben' chnabia' doxenlə, gwne' che': "Bengan' Xi'ina' ben' chacchgüeida' chei, na' cheba chezaquə'əlažə'a len le'." ¹⁸ Na' neto' beneto' can' gwna Diozən' che', Dioz ben' zo yoban', la' gwzoto' len Jesocristán' lao ya'anə' de'en gwlej Diozən' par goc ca' laogüeinə'.

¹⁹ Na' de'en bable'ito' yelə' chey che'eni' che Jesocristán' blo'ichən neto' de que Xtizə'enə' de'en boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' naquən de'e li. Na' de'e güennə' gonle šə əgwzenagle chei. Xtižə' Diozən' de'en nyojən chse'eni'in lo'o yichjla'ažda'ochon' can' chon to lampara chse'eni'in to lo'o cuart gan' naquə žchol. Na' de'en nyojən əgwse'eni'in lo'o yichjla'ažda'ochon' yedote xte catə'an əžin žan' yidə Cristən' de'e yoblə. ²⁰ Pero na' de'en naquə de'e žialao šejni'icho, de'e profet ca' beṇə' ca' boso'ozoj Xtizə' Diozən' cana' bito boso'ozoje' con xbab chega'acze' che bi de'e ca' bachac o che de'e ze'e gaquə. ²¹ De'en boso'ozoje' bito ṇacho naquən to de'e gwnan yoso'ozoje', sino de'en gwlej Diozən' lega'aque' par gwsa'aque' lažə' ne'enə, Spirit che'enə' benən par niç boso'ozoje' de'en gone'ene'.

2

Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i xtižə' Diozən' clelə

¹ Na' tyemp catə'an gwnita' profet ca' leczə cana' gwnita' profet güenlažə' entr beṇə' Izrael ca'. Na' ca'aczən' nitə' beṇə' yoso'osed yoso'olo'i xtižə' Diozən' clelə entr le'e. Lega'aque' se'enene' yesə'əxoayague' le'e par niç cui gache'ile de que de'en choso'osed choso'oline' bito naquən de'e li. Na' lega'aque' yesə'əzoe' Xancho Jesocristán' ca'alə ben' gwdixjw xtolə' chio'o beṇə'ach. Na' šə no yoso'ozenag che de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' goxoayag ca', žjəya'aque' lao yi' gabilən'. Na' ca de'en so'on beṇə' goxoayag ca' gonan par niç leczə əžin ža catə' lega'aque' yesə'əbiayi'e to de repentza. ² Beṇə' zan yoso'ozenague' chega'aque' na' so'one' yoguə' claste yelə' zto' ca de'en chso'on beṇə' ca'. Na' por ni che de'en so'one', beṇə' ca' cuiṇə' so'ombia' Diozən' yesə'əne' contr dižə' li che Diozən' de'en naocho. ³ Na' beṇə' goxoayag ca' laogüe de'en se'enchgüeine' yesə'əzi'e mech əso'e de'e zan dižə' güenlažə' de'en sa'aljlaže'e parzə niç əgwnežjoga'aclene' xmechlen'. Dezd cana' Diozən' babži'e' bia' yesə'əzi'e castigw, na' naquən segor yesə'əbiayi'e.

⁴ Nezecho can' goquə cana'. Diozən' bnežjue' castigw che angl ca' gwso'on de'e malən' bsele'e lega'aque' lo'o yech gabil gan' lechgualə naquə žchol, na' na' zjənite'e xte ca əžin ža yesə'əzi'e castigw zejlicane. ⁵ Na' leczə ca' Diozən' bžiyai'e yoguə'əte beṇə' ca' cui gwso'elao' le' cana' catə'an bsele'e yejw sio' juisyən'. De'e na'anə' gwsa'ate' gwse'eje' nisan'. Pero na' Diozən' bosle' Noe ben' gwdixjue'i beṇə' ca' nac so'one' par niç Diozən' əne' zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə', na' leczə bosla Diozən' yegažə beṇə' yoblə. ⁶ Na' leczə bžiyai'e beṇə' ca' gwža' syoda Sodomān' na' syoda Gomorran', bene' par niç syoda ca'

gwse'eyən besyə'anittecən. Na' bene' ca' len syoda ca' par chosnisene' yoguə' beṇə' ze'e za'ac beṇə' cui so'elao' le' de que gwnežjue' castigw chega'aque'.
 7 Na' cata' Diozən' bnežjue' castigw che beṇə' Sodoma na' beṇə' Gomorra ca', bosle' ben' le Lot chedə' Lotən' goque' beṇə' güen laogüe'enə', na' Lotən' goquene' pesad ca yelə' zton' gwso'on beṇə' mal ca'.
 8 La' beṇə' güen na'anə' gwzoe' entr beṇə' mal ca', na' yoguə'ate ža ble'ine' na' benene' de'e malən' gwso'one' na' goquene'en pesad lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'.
 9 Na' yoguə' de'e ca' de'en ben Diozən' cana' chzejni'in chio'o cho'ela'ochone' de que Diozən' nezczene' nac gone' par yebeje' chio'o lao bitə'ateza de'e gonən ca əxopcho goncho de'e malən'. Na' leczə chzejni'in chio'o de que chone' par nič beṇə' mal ca' chesə'əzi'e castigw ŋa'a na' əžin žan' gwnežjue' castigw chega'aque'ena' zejlicane.

10 Na' gonchgüe' castigw che yoguə' beṇə' ca' chso'onzeche' yelə' zto' chega'aque' con can' na la'ažda'omalga'aque'ena', na' bitobi respet chsa'ape' Xancho Diozən'. Bito chesə'əzebe' par so'one' de'e malən'. Chso'one' con can' chse'enene', na' choso'ožia choso'onite'e angl ca'.
 11 Na' la'anə'əczə angl ca' zjənapəche' yelə' guac na' zjənaquəche' beṇə' gual cle ca' benene' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə', bito chəsyə'əyaxje angl ca' yoso'ožia yoso'onite'e beṇə' güenlažə' ca' lao Xančon'.

12 Pero beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə'əna' choso'ožia choso'onite'e de'e ca' cui chse'ejni'ine'. Yesə'əbiayi'e chedə' zjənaquə' ca bia yixə' de'en chso'one' con can' nan chega'aque' na' bito choso'ozenague' che Diozən'.
 13 Na' yesə'əzi'e castigw por ni che de'en choso'oči' choso'osaque'e beṇə'. Bito chso'one' žin, con chse'ej chsa'oteze' bi chse'enene' do ža do yel. Na' cata' che'ej chaole txen chso'elažə'əzeche' chse'ej chsa'oxate' lgua'a žjəsyə'əzalaze' e bi zejen de'en bnežjw cuin Cristən' por ni checho cata' beṇə' gwso'ote'ene'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebəga'aguene' ca to manch lao lachə' xi'ilažə' na' ca to yiz xen lao cuerpən'.

14 Na' con chesə'əzelažə'əzeche' notə'ateza no'olə chesə'əle'ine', nitə'ateza nite'e chso'one' de'e malən', na' chəsə'əgo'oyele'e beṇə' ca' chsa'ac sayechə šayen len xtižə' Diozən' par chso'one' de'e malən' txen len lega'aque'. Beṇə' mal ca' bazjəyo'olaogüe' chesə'əzelažə'e bi de che beṇə'. Diozən' babžie' bia yesə'əbiayi'e.
 15 Beṇə' goxoayag ca' bagosə'əbejyichje' nez de'en naquə de'e güen, na' bazjəyo'e nez malən'. Chso'one' can' ben de'e profet Balaam xi'in de'e Beor. Lechgualə bebei Balaanə' gan de'en gwxi'e por de'e malən' bene'.
 16 Pero na' ben Diozən' par nič to bia yixə' bian' cui chac neb gwdiłəb le' che de'e malən' chone'. Borr che'enə' bšillemb le' len xne che beṇə', na' bžomb gon Balaanə' de'e malən' chene'ene' por ni che xbab clelən' de'en yo'o yichjla'aždaogüe'ena'.

17 Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə'ən gwxaquə'əlebəga'aguene' ca bej de'en cui bi nis žia na' gwxaquə'əlebəga'aguene' ca bejw biž de'en nžiguə' to be' gual chedə' cui zjəzaquə'e. Babžia Diozən' bia' yesə'əbiayi'e zejlicane lo'o yech gabil gan' lechgualə naquə žchol.
 18 Zižjo chso'e dižə' güenlažə' chso'elao' cuinga'aque'. Na' de'en chso'one' yelə' zto' che cuerp chega'aque'ena', chəsə'əgo'oyele'e beṇə' ca' ze'e gwzolaol chso'onlilažə' Cristən' par leczə chso'one' yelə' zto' che cuinga'aque', la'anə'əczə beṇə' ca' ze'e besyə'əchoje' ladjo beṇə' ca' chso'on de'e malən'.
 19 Chse'e beṇə' ca' ze'e gwzolaol chso'onlilažə' Cristən': "De'e malən' bito ŋabia'an chio'o", pero beṇə' ca' chəsə'əna ca' nite'e xni'a de'e malən'. Na' nezecho šə chzenagcho che bitə'ateza, xni'ei nan' zocho.
 20 Na' beṇə' ca' bagwso'ombi'e

Ḫancho Jesocristan' na' bebeje' lega'aque' xni'a de'e mal ca' de'en chso'onan manch yichjla'aždao' notə'atezə beṇə' cui zjənombia' Diozan'. Pero de'en babesyə'əzolaogüe' chosyo'ozenague' che de'e malən' babesyə'anite'e xni'einə' de'e yoblə, na' maləch chac čhega'aque' ṇa'a ca antslə. ²¹ Na' de'en babesyə'əzolaogüe' chosyo'ozenague' che de'e malən', nca'alə xneze žalə' cui gwsə'ombi'e nez de'e naquə de'e güen, cle ca gosa'əbejyichje' de'en ben Ḫancho Diozan' mendad goncho de'en naquən de'e güen. ²² Šə cuejyichjcho de'en bene' mendad goncho, goncho can' ṇa dicho nga: "Beco'on cheyaob de'en cheyebab, na' cošən' catə'an babguazjchob cheyo'ob lo'o beṇjon' de'e yoblə." Na' de'e li can' na dicho nga.

3

Yidə Jesocristan' de'e yoblə

¹ Beṇə' bišə' dao', de'e ngan' naquən cart əgwchope de'en chzoja' le'e. Na' babzoja' cart quinga čhedə' chebeile chzenagle che dižə' lin', na' che'enda' gona' par nič əžjsa'aləžə'əle na' gonle xbab che de'en baboso'ozoj profet ca' beṇə' ca' gwsə'e xtižə' Diozan' cana', na' de'en babsed blo'i neto' naquəto' apostol. ² Diozan' gwleje' profet ca' par gwsa'aque' lažə' ne'enə' na' bosə'ozoje' che de'e ca' ze'e za'ac. Na' neto' naquəto' apostol babzejni'ito' le'e bin' non Ḫancho Jesocristan' mendad goncho, Jesocrist ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'.

³ Naquən de'e žialao ənezele ṇa'a cuiṇə' yidə Ḫancho Jesocristan' de'e yoblə, nitə' beṇə' so'onzeche' con can' chesə'əzeləžə' la'ažda'omalga'aque'enə' na' so'one' borl che de'en na Diozan' gaquə. ⁴ Yesə'əne': "Ca naquə lyebe de'en ben Jesocristan' de que yide' de'e yoblə, con gwne'enə'. Bagwsa'at de'e xaxta'ocho ca' beṇə' gwsə'onlilažə' Diozan' antslə. Na' tozəczə can' chac dezd gwxete yežlyon' xte ža neža." ⁵ Beṇə' ca' chesə'əṇa ca', bito chse'enene' so'one' xbab de que catə' gwxe yoban' na' yežlyon', con ben Diozan' mendad əsa'aquən, na' goc can' bene' mendadən'. Bchoj yežlyon' lao nisən' de'en nyechj mbi'i len na' bčhin Diozan' nisən' catə'an bene'en. ⁶ Na' catə' goc yejw sio' juisyən' cana'an gwžiai'y' yoguə' bia yixə' na' beṇə'ach nitə' lao yežlyon'. ⁷ Na' de'e ca' chle'icho le'e yoban' len yežlyon' zjənitə'an na' ca'aczən' yesyə'əga'anən xte catə'əch əžin ža gaquə juisyən'. Cana'ach əse'eyən čhedə' can' ben Diozan' mendad. Na' leczə cana'achən' čhoglao Diozan' che beṇə' ca' cui chso'elao' le' de que əsa'aque' castigw zejlicane.

⁸ Pero na' le'e beṇə' bišə' dao', che'enda' ənezele de'e nga, len beṇə'achən' žalnez chde tža na' lechgualə sša chsa'aquene' tmil iz, pero caguə can' len Ḫancho Diozan'. ⁹ De'en cuiṇə' yidə Jesocristan' de'e yoblə balə beṇə' chso'one' xbab cui gon Ḫancho Diozan' can' bene' lyebe, pero yidə Jesocristan' catə'an əžin or che'enə'. De'en nape' yelə' chxenlažə' len yoguə' chio'o beṇə'ach cui le'e chontie' chio'o castigw. Chene'ene' yedinjecho xtolə'əchon' na' bito chene'ene' cuiayi' notə'atezcho.

¹⁰ Na' can' cho'o beṇə' bguannə' liž beṇə' še'elə chzenyale'ene', leczə can' gaquə che beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Ḫancho Jesocristan' catə' əžin ža yide' de'e yoblə. Nach gaquə to sšag xen la' te che yoguə' de'e ca' chle'icho le'e yoban', na' te che yežlyon' len yoguə' de'e zjade laogüen' čhedə' yoguə'an əse'eyən, xte yesyə'anit de'e ca' chle'icho le'e yoban'.

¹¹ Laogüe de'en nezecho yesyə'anit yoguə' de'e ca', cheyalə' gon cuiṇcho lažə' na' Diozan' na' sotezə socho güe'ela'ochone'. ¹² Na' cheyalə' cuezcho batə'aquən' əžin ža babžia Diozan' bia' yidə Jesocristan' de'e yoblə, na' goncho

par yob gaquən. Nach yoguə' de'en chle'icho le'e yoban' əse'eyən na' tant yi' gual gaquən xte yesyə'əyonə'ən na' yesyə'ənitən. ¹³ Pero na' zocho lez gaquə le'e yoban' de'e cobə na' gaquə yežlyon' de'e cobə gan' nitə' porzə beṇə' zjənaquə beṇə' güen lao Diozən', can' none' lyebe gaquə.

¹⁴ De'e na'anə' beṇə' bišə' dao', laogüe de'en zocho lez gaquə yoguə' de'e ca', cheyałə' goncho xte ga zelao saquə'əcho par nič catə'ən yidə' Jesocristən' de'e yoblə' bitobi manch da' chen la'ažda'ochon' na' par nič ca' bitobi xtolə'əcho de na' chzo chbezcho binlo len Diozən'. ¹⁵ Na' de'en napə' Xancho Diozən' yełə' chxenlažə' len chio'o benəč cui le'e chontie' chio'o castigw. Chone' ca' par nič baltezcho yedinjecho xtolə'əchon' cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Leczə can' babzoj beṇə' bišə'əda'əcho Pabən' le'e, čhedə' Diozən' bnežjue'ene' yełə' sin'. ¹⁶ Leczə ca' yoguə' cart čhe' ca' chso'en dižə' čhe de'e ca' babzoja' le'e. Na' le'e cart ca' de'en bzoj Pabən' zjəlen de'en naquə zdebə' šejni'icho. Na' bałə beṇə' cuiṇə' se'ejni'ine' bi zeje de'e ca' na' šayečə' šayen chsa'aque' len xtižə' Diozən'. Chse'ejni'ine' clelə de'en bzoje'enə' can' chso'one' len bitə'ətezəchlə Xtižə' Diozən' de'en nyojən. Na' de'en chso'one' ca' yesə'əbiayi'e.

¹⁷ De'e na'anə' beṇə' bišə' dao', laogüe de'en baṇezele can' chso'on beṇə' ca', cheyałə' gaple cuidad par nič cui šejle'ele dižə' güenlažə'ənə' bitoch sole čheč talenle de'en naquə de'e li. ¹⁸ Legüe' latjə' gaquəlen Xancho Jesocristən' le'e par nič gaquəch yichjla'azda'olen' can' naquə yichjla'azda'ogüe'enə' na' le'e šejəch gombia'achle Xancho Jesocristən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'. Ledoye'ela'oche' ŋa'a na' zejlicane. Na' ca'ašgacžən' gaquə.

De'e na'azən' de'e chzoja'. *Bed*

Cart Nech De'en Bzoj San Juannə'

Jesocristan' chone' yelə' mban zejlicane

¹ Chyixjue'ida' le'e che Jesocristan' ben' naquə Dižə'anə', ben' chon yelə' mban zejlicanen'. Bazocze' catə'an gwxe yežlyon'. Neto' apostol bzenagto' xtiže'enə', ble'ito'one', bgüiato'one' na' gwdanto'one'. ² Le'enə' golje' benəch na' ble'ito'one' na' cho'eto' dižə' de que mbancze' zejlicane. Na' chyixjue'ida' le'e de que le' zoe' len Xacho Diozən' na' bedasoe' len chio'o benəch. ³ Ben' ble'ito' na' bzenagto' xtiže'enə', che le'enə' chyixjue'ida' le'e par nič tozə can' goncho xbab. Na' catə' tozə can' gon chio'o xbabən' cana'ach gonle xbab ca xbabən' chon Xacho Diozən' na' len Xi'ine' Jesocristan' chedə' xbab cheto' zjənaquan tozə len xbab chega'aque'enə'. ⁴ Na' chzoja' le'e cart nga par nič ca' sole mbalaz juisy.

Diozən' len yelə' chon de'e güen che'enə' naque' ca be'eni'

⁵ Bzenagto' be' Jesocristan' dižə' na' chyixjue'ito' le'e can' gwne' de que Diozən' len yelə' chon de'e güen che'enə' naque' ca be'eni'. Ni latə'əzə de'e mal cui chone'. ⁶ Na' šə nacho de que xbab chechon' naquan tozə len xbab che Diozən' pero ne'e chdaczcho choncho de'e malən', con chonlāžə'əchon', na' cabi zdalencho de'e lin'. ⁷ Diozən' naque' ca be'eni' chedə' chdalene' de'e güen. Na' šə chio'o leczə chdalenchon' de'e güenə', nachən' tozə naquə xbab chechon' tocho yetocho. Na' šə chdalenchon' de'e güenə' yichjla'ažda'ochon' nactezə naquan xi'ilažə' chedə' Jesocrist Xi'in Diozən' blalj xchene'enə' par beque'e yoguə'əte xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene'.

⁸ Šə nacho cabi bi xtolə'əcho de, chxoayagzə cuinchon' na' cabi cho'echo dižə' li. ⁹ Pero catə' chxoadolə'əcho lao Diozən' ca naquə de'e mal ca' de'en chonchon', chezi'ixene' che xtolə'əchon' na' chnitlaogüe' yoguə'əlolte de'e mal de'en chonchon' chedə' la' chone' complir can' ne'enə' na' lichan' zde'. ¹⁰ Šə nacho bito bi de'e mal ne'e goncho, choncho Diozən' ca to benə' güenlāžə' na' cabi zdalencho xtiže'enə'.

2

Cristən' chne' fabor chio'o chonlāžə'əchone' lao Diozən'

¹ Xi'indaogua'a, chzoja' le'e cart nga par nič cui gonle de'e malən'. Pero na' šə no chio'o goncho de'e malən', zo benə' chne' fabor chio'o lao Xacho Diozən', le'enə' Jesocristan' ben' zdaczə licha. ² Gwdixjue' xtolə'əchon' par nič chio'o chonlāžə'əchone' zocho binlo len Diozən'. Na' caguə xtolə' chio'o na'azənə' gwduxjue' sino xtolə' yoguə'əlol benəchən'.

³ Na' šə choncho can' non Diozən' mendadən' nezecho de que banombi'achone'enə'. ⁴ Šə nacho de que nombi'achone' na' cabi choncho can' none' mendadən', naccho benə' güenlāžə' na' bito zdalencho dižə' lin'. ⁵ Pero nezecho ngodə'əcho txen len Diozən' šə choncho con can' ne'enə'. Na' catə' choncho con can' ne'enə' de'e liczə chaquecho che' can' cheyalə'. ⁶ Šə nacho de que zotezə zocho len Diozən', cheyalə' sotezə socho goncho de'e güen can' ben Jesocristan'.

De'en non Cristən' mendə goncho

⁷ Benə' bišə', chzoja' le'e par əni'a' de'en non Cristən' mendad goncho. De'en none' mendad goncho caguə naquən de'e cobəna' sino de'e nezczele dezd catə'an gwzolaə chonliləzə'əlene' na'anə'. Guaquə ənacho de que naquən de'e golə chedə' leczənnə' babenele bedote. ⁸ Pero leczə guaquə ənacho de que de'en none' mendad goncho de'en chzoja' chei nga naquən de'e cobə chedə' babla' be'eni' che Cristən' len benəchən' na' de'e malən' de'en gwxaquə'əlebe ca de'e žčholən' bachzolaə chde chei. Cristən' blo'ine' chio'o de que chaquene' checho. De'e na'anə' nezecho naquən de'e žialao xen gaque che ljuējzcho can' none' mendadən'.

⁹ Šə nacho de que yo'o be'eni' che Cristən' lo'o yichjla'ažda'ochon' pero šə chgue'i ljuējzcho, ne'e nchol yichjla'ažda'ochon'. ¹⁰ Na' šə chaquəcho che ljuējzcho yo'oczə be'eni' che Cristən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' bitolja əxopcho goncho de'e malən'. ¹¹ Pero šə zochə chgue'i ljuējzcho, nchol yichjla'ažda'ochon' na' zdalenczcho de'e malən'. Na' šə can' choncho, bito choncho xbab gan' yežincho chedə' nchol yichjla'ažda'ochon' por ni che de'e mal de'en chonchon'.

¹² Chzoja' le'e xi'indaogua'a chedə' Diozən' babezi'ixene' checho laogüe de'en bagwdixjw Jesocristən' xtolə'əchon'. ¹³ Chzoja' le'e xaxna' bi'i xcuidə' chedə' nombi'ale Jesocristən' ben' bazoczə catə'an gwxe yežlyon'. Chzoja' le'e beņə' güego' beņə' cheban chedə' bach gwzoile cui chejle'ele che gwxiye'enə'.

Chzoja' le'e bidao' bi'i xcuidə', chedə' banombi'ale Xacho Diozən'. ¹⁴ Chzoja' le'e xaxna' bi'i xcuidə' chedə' banombi'ale Jesocrist ben' bazoczə catə'an gwxe yežlyon'. Leczə chzoja' le'e beņə' güego' beņə' cheban chedə' bachčinle fuers balor de'en chon Cristən' par yichjla'ažda'ochon'. Ngo'o yichjtezle Xtizə' Diozən' na' bagwzoile cui chejle'ele che gwxiye'enə'.

¹⁵ Bito seləžə'əle gacle tozə len beņə' ca' cui zjənombia' Diozən', na' leczə bito seləžə'əle gonle can' chso'one'enə'. Notə'ətezcho šə chzelažə'əcho goncho can' chso'on beņə' ca' cui zjənombia' Diozən', bitonə' gaquəcho che Xacho Diozən'. ¹⁶ Beņə' ca' cui zjənombia' Diozən' chso'one' de'e mal de'en chzelažə' la'ažda'omalga'aque'enə', na' chso'one' de'e mal de'en chəsə'əzelažə'e so'one' por ni che šə bi de'en chəsə'əle'ine', na' leczə chsa'aləžə'e. Yoguə' de'e ca' chso'one' bito za'aquən che Xacho Diozən', sino za'aquən che gwxiye'enə'. ¹⁷ De'e te chei yežlyo nga na' leczə de'e te chei de'e ca' chəsə'əzelažə' beņə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Pero šə choncho can' chene'e Diozən' nachən' socho zejlicane.

Nezecho de'en naquə de'e li

¹⁸ Xi'indaogua'a, bazon əžin ža əžin or yidə ben' gonchgua contr Cristən'. Babzeneto' le'e de que zē'e, na' na'a beņə' zan bachso'one' contr Cristən'. De'e nan' nezecho bazon əžin ža əžin or yidə be'enə' gonchgua contr Cristən'. ¹⁹ Entr chio'onə' besə'əchoj beņə' ca' chso'on contr Cristən', caguə do lažə'əga'aque'enə' gwso'one' txen len chio'o. Žalə' do lažə'əga'aque' gwso'one' txen len chio'o, ne'e nite'e len chio'o žalə' ca'. Pero besə'əchoje' par nič bla'alaon de que caguə de'e li zjənaque' chio'o txennə'.

²⁰ Pero na' Cristən' babene' le'e Spirit che Diozən' can' babene' len neto'. De'e na'anə' yoguə'əcho nezecho can' na Xtizə' Diozən'. ²¹ De'e nga babzoja' le'e chedə' nombi'ale dižə' li che Diozən'. Bito ənacho cui nezecho de'en naquə de'e lin'. Na' nezczecho bitobi de'e güenlažə' nsa' Xtizə' Diozən'.

²² Beņə' güenlažə'anə' ben' na che Jeso'osan' de que caguə le'enə' Cristən' Xi'in Diozən', chedə' chzoe' Xacho Diozən' ca'alə na' len Xi'ine'enə'. Be'enan' chon contr Cristən'. ²³ Notə'ətezə beņə' chzo Xi'in Diozən' ca'alə, bito zo Xacho

Diozən' len le'. Ben' nezene' na' cho'e dižə' de que Jeso'osən' naque' Xi'in Dioz, zo Xacho Diozən' len le'.

²⁴ Le'e gontezə legon xbab che de'e ca' babzeneto' le'e dezd catə'an gwzoloa chonlilažə'əle Cristən'. Šə ca' gonle, sotezə sole len Xacho Diozən' na' len Xi'ine'enə'. ²⁵ Na' de'e nga ben Jesocristən' lyebe len chio'o, de que gone' chio'o yelə' mban zejlicənen'.

²⁶ De'e ngan' babzoja' le'e bi'a dižə' che beņə' ca' chse'ene'e yesə'əxoayag le'e. ²⁷ Jesocristən' babene' le'e Spirit che Diozən' na' zotezə zon chzejni'in le'e yoguə'ələl de'en cheyalə' nezele che cuine'. Dižə' lin' choe' Spiritən', bito chonlilažə'an. Na' de'en zon chzejni'in le'e, bito chyažjele nochlə gwsede le'e par ənezele bin' naquə de'e li. De'e na'anə' lesotezə leso len Jesocristən' can' babsed bablo'i Spiritən' le'e.

²⁸ Na' na'a xi'indaogua'a, cheyalə' sotezə socho len Jesocristən' par nič catə'an yide' de'e yoblə cui žebcho na' cui gwcuašə'əchone' yeto'icho catə'an le'ichone'. ²⁹ Ca naquə nezele de que Jesocristən' zdacze' licha, le'egatezə ca' cheyalə' ənezele de que yoguə'əcho šə zotezə zocho choncho de'e güen naccho xi'in Dioz.

3

Naquən' goncho šə naccho xi'in Dioz

¹ Le'e gonšc xbab catequən' chaque Xacho Diozən' checho. Lechguale chaquene' checho ca de'en bene' par nič guaquə əne' xi'ine' chio'o. Beņə' ca' cui zjənombia' Diozən' bito chse'ejni'ine' de que naccho xi'in Dioz, chedə' cabi chse'ejni'ine' non' naquə Diozən'. ² Le'e beņə' chacda' chei, chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' bač naccho xi'in Dioz. Na' bito ne'e la'alao naquən' gaccho, pero na' nezecho catə'an Jesocristən' yide' de'e yoblə, le'icho can' naque'enə' na' gone' par nič gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə'. ³ Na' to tocho šə zocho lez de que Diozən' gone' par nič gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždao' Jesocristən', goncho par nič la'ažda'ochon' gactezə gaquən xi'ilažə' ca xi'ilažə'an naquə la'aždao' Jesocristən'.

⁴ To tocho šə choncho de'e mal bito chzi'icho can' na Diozən', chedə' de'e mal de'en chonchonə' chonən contr can' na Diozən'. ⁵ Na' nezecho de que Jesocristən' bide' par beque'e xtolə'əcho ca', na' caguə bi xtolə' le' denə'. ⁶ To tocho šə zotezə zocho len le', bito choncho de'e mal. Na' to tocho šə choncho de'e malən', bito ne'e šejni'icho non' naquə Jesocristən', nic ne'e gombi'achone'. ⁷ Xi'indaogua'a, bito güe'echo latjə no əxoayag chio'o. Šə choncho can' cheyalə' goncho, zdacho licha can' zda Jesocristən'. ⁸ Šə yo'olaocho choncho de'e malən' naccho xi'in gwxiye', chedə' gwxiye'enə' naquən güen de'e mal dezd nechte. Na' bidə' Xi'in Diozən' par chnitlaogüe' de'en chon gwxiye'enə'.

⁹ To tocho šə naccho xi'in Dioz bito yo'ola'ocho goncho de'e mal, chedə' la' Diozən' babocobe' yichjla'ažda'ochonə' par nič bagwzoloa chaquən ca yichjla'aždaogüe'enə'. Na' bitoch gaquə sotezcho goncho de'e malən' chedə' xi'in Dioz chio'o. ¹⁰ De'e nga chlo'en non' xi'in Diozən' na' non' xi'in gwxiye'enə'. Notə'atezcho šə cui zocho choncho de'e güen, bito naccho xi'in Dioz. Na' notə'atezcho šə cui chaque che ljuežjcho, bito naccho xi'in Dioz.

Cheyalə' gaque che ljuežjcho

¹¹ Na' dižə' nin' babenele dezd gwzoloa chonlilažə'əle Cristən', de que cheyalə' gaque che ljuežjcho tocho yetocho. ¹² Cui goncho can' ben Cainnə',

goque' xi'in gwxiye'enə' na' bete' beṇə' biše'enə'. ¿Enezele bixchen' bete'ene' za? Bete'ene' chedə' biše'enə' bene' de'e güen na' le' gwyejlene' de'e malən'.

13 Beṇə' bišə', bito yebanele šə beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chəsə'əgue'ine' le'e. 14 Na' ca naquə' chio'o ža, de'en chaquecho che ljuežjcho nachən' nezecho bitoch naccho len yichjla'ažda'ochon' ca beṇə' guat. De yelə' mban zejlicane checho na'a. Pero šə cui chaque che ljuežjcho nachən' ne'e naccho ca beṇə' guat len yichjla'ažda'ochonə'. 15 Nota'atezcho šə chgue'i ljuežjcho, lao Diozən' naccho beṇə' güet beṇə'. Na' nezecho de que ni to beṇə' güet beṇə' bito de yelə' mban zejlicane che'. 16 De'en chaque Jesocristən' checho na' bsanlažə' cuine' por ni checho catə'an gwso'ote'ene', de'e na'ana' nezecho can' cheyalə' gaque che ljuežjcho. Šə chonən byen cheyalə' gwsanlažə' cuincho gatcho par gaquəlen beṇə' ljuežjcho. 17 Šə bade de'e de checho na' nezecho de que ljuežjchon' chyažjene'en gwchine'en, na' šə bito cheyašə'əchone', bito gaquə əṇacho de que chaquecho che Diozən'. 18 Xi'indaogua'a, bito cheyalə' gaque che ljuežjcho de dižə'əza, sino cheyalə' gaque che ljuežjcho do yichj do lažə'əcho na' gaquəlen ljuežjcho.

Bito chžebcho Diozən'

19-20 Nezecho de que naccho xi'in Dios ben' choe' dižə' li šə chaque che ljuežjcho do yichj do lažə'əcho. Na' šə chchoj catə' choncho xbab lo'o yichjla'ažda'ochon' de que bito zaquə'əcho par əṇa Diozən' xi'ine' chio'o, cheyalə' əgwzenaguə'chcho che Diozən' cle ca che xbab chechon'. Diozən' nombi'e yichjla'ažda'ochon', na' yelə' beṇə' xenlažə' che'enə' bagwcue'e chio'o ca xi'ine'. 21 Le'e beṇə' chacda' chei, šə lo'o yichjla'ažda'ochon' nezecho de que bito napcho dolə', bito chžebcho Diozən'. 22 Na' bitə'ətezə de'e əṇabechone' goncze'en chedə' la' choncho can' none' mendadən' na' can' chazlaže'enə'. 23 Na' de'e nin' de'en none' mendad goncho, gonlilažə'əcho Xi'ine' Jesocristən', na' gaque che ljuežjcho tocho yetocho can' none' mendadən'. 24 Šə choncho can' none' mendadən' zotezə zocho len Diozən' na' Diozən' zotezə zoe' len chio'o. Na' nezecho de que le' zotezə zoe' len chio'o chedə' babene' chio'o Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon'.

4

Caguə' yoguə' beṇə' yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena'

1 Le'e beṇə' chacda' chei, bito šejle'ele xtižə' notə'ətezə beṇə' ne' de que zo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždaogüe'enə', sino legonga'aque' prueb šə zo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena'. Zan beṇə' bachaš yežlyo nga chso'onlaže'e chəsə'əne' de que chəsə'əyixjui'e de'en bagož Diozən' lega'aque'. 2 Quinga guaquə goncho prueb par ənezecho šə zo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždao' beṇə': Yoguə' beṇə' chso'e dižə' chəsə'əne' de que Jesocristən' naque' Dios na' golje' beṇə'ch yežlyo nga, nezecho yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena'. 3 Beṇə' ca' cui chso'e dižə' de que Jesocristən' naque' Dios na' golje' beṇə'ch yežlyo nga, bito yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' na' chso'one' contr Cristən' len xbab chega'aque'ena'. Babzeneto' le'e de que yidə beṇə' gonchgua contr Cristən', na' na'a banitə' beṇə' yežlyo nga chso'one' ca'.

4 Xi'indaogua'a chzoile cui chejle'ele xtižə' beṇə' ca' chso'onlažə' chəsə'əne' chəsə'əyixjui'e de'en bagož Diozən' lega'aque'. Chio'o naccho xi'in Dios bagwoicho cui chejle'echo chega'aque' chedə' Diozən' ben' zo len chio'o

chnabi'ache' ca gwxiye'ená' de'en zo len beṇá' ca' cui chse'ejle'e che Diozán'.
 5 Beṇá' ca' cui choso'ozenag che Diozán' choso'ozenague' che ljuežjga'aque' chedá' yogue'e chso'e dižá' de'en chazlažá' la'ažda'omalga'aque'ena'.
 6 Chio'o naccho xi'in Dios na' yeziqua'achlā beṇá' ca' zjānombia' Diozán' choso'ozenague' checho, na' beṇá' ca' cui zjānaquā xi'in Dios bito choso'ozenague' checho. Can' chac nezecho noquá' beṇá' ca' yo'o lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' Spirit che Diozán' de'en choe' dižá' li na' noquá'aga'aque'ena' yo'o lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' gwxiye'ená' de'en choe' dižá' gūenlažá'.

Diozán' chaquene' che benachán'

7 Le'e beṇá' chacda' chei, cheyalá' gague che ljuežjcho tocho yetocho chedá' Diozán' chone' par ničh chio'o naccho xi'ine' chaque che ljuežjcho. Na' šā chaque che ljuežjcho naccho xi'in Dios na' nombi'achone'. 8 Šā cui chaque che ljuežjcho, bitoná' gombi'acho Diozán' chedá' bito choncho can' chone'ena'. Diozán' chaquene' che benachán'. 9 Na' blo'e can' chaquene' checho ca de'en bsele'e Xi'ine' tlišá'aná' yežlyo nga par ničh gatá' yelá' mban zejlicane che notá'atezcho gonlilažá'achone'. 10 Bito goquecho che Diozán', lelen' goquene' checho na' bseleá' Xi'ine'ena' gwdixjue' xtola'achon' par ničh gaquā socho binlo len Diozán'. Can' chaque Diozán' checho.

11 Le'e beṇá' chacda' chei, can' chaque Diozán' checho, lecza can' cheyalá' gague che ljuežjcho tocho yetocho. 12 Notono zo beṇá' bable'ine' Diozán'. Pero šā chio'o chaque che ljuežjcho tocho yetocho, Diozán' zotezā zoe' len chio'o na' chaquecho che' can' cheyalá'. 13 Nezecho de que zotezā zocho len le' na' le' zotezā zoe' len chio'o chedá' Spirit che' nan' bsele'e par ničh zon lo'o yichjla'ažda'ochon'. 14 Na' neto' apostol nezetó' na' cho'eto' dižá' de que Xacho Dios na'aná' bseleá' Xi'ine'ena' par ničh yoguá' no so'onlilažá' le' cui žjāya'aque' lao yi' gablān'. 15 Na' šā cho'echo dižá' de que Jeso'osán' naque' Xi'in Dios, Diozán' zotezā zoe' len chio'o na' chio'o zotezā zocho len le'.

16 Na' chio'o baṇezecho na' chejle'echo ca naquán' chaque Diozán' checho. Diozán' chaquene' che benachán' na' šā zotezā zocho chaquecho che Diozán', nachán' zotezā zocho len Diozán' na' le' zotezā zoe' len chio'o. 17 Bachaquecho che Diozán' can' cheyalá' gaguecho che' šā zotezā zocho chaquecho che' do tyemp. Šā choncho ca' bito žebcho catá' ažin ža choglaogüe'en che yoguá' chio'o beṇačh šā nocho napcho dolá', chedá' can' naquā yichjla'aždao' Jeso'os na'aná' can' banaquā yichjla'ažda'ochon' na'a zocho yežlyo nga. 18 Šā chaquecho che Diozán' can' cheyalá'aná' bito bi de de'e žebcho, la' ca to castigon' naquán' checho chžebcho. Na' šā de bi de'e chžebcho, bito chaquecho che Diozán' can' cheyalá'aná'.

19 Chio'o chaquecho che Diozán' chedá' zgua'atec le'ena' gwzolaogüe' chaquene' checho. 20 Šā nacho de que chaquecho che Diozán' na' chgue'itei ljuežjcho, chonlažá'achoná'. ¿Nacxa gonchoná' par gaguecho che Diozán' ben' cui chle'icho? len chle'itei ljuežjcho na' cui chaquecho chega'aque'. 21 De'e ngan' non Diozán' mendad gon chio'o chaquecho che', lecza cheyalá' gaguecho che ljuežjcho.

¹ Notá'atezcho naccho xi'in Dياز šə chejle'echo de que Jeso'os nan' Cristən' ben' naquə Dياز. Na' yoguə'əcho šə chaquecho che Xacho Dيازən' le'egatezəcə can' gaquecho che ljuežjcho, la' leczə xi'in Dياز ljuežjcho ca'. ² Chio'o naccho xi'in Dيازən' nezecho de que chaque che ljuežjcho chedə' chaquecho che Dيازən' na' choncho can' none' mendad. ³ Šə chaquecho che Dيازən', choncho can' none' mendadən'. Na' de'en none' mendad goncho bito naquan zdebə gonchon. ⁴ Šə naccho xi'in Dياز chzoicho chcuizə'əcho de'e malən' de'en de yežlyo nga par cui chonən chio'o gan. Na' de'en chonlilažə'əcho Jeso'osən' de'e na'anə' chzoicho chcuizə'əcho de'e malən' de'en de yežlyo nga par cui chonən chio'o gan. ⁵ Caguə nochlə chzoi chcuizə' de'e malən' de'en de yežlyo nga par cui chonən le' gan sino chio'o chejle'echo de que Jeso'os nan' naque' Xi'in Dيازən'.

Dيازən' cho'e dižə' de que Jesocristən' naque' Xi'ine'

⁶ Jesocristən' bide' yežlyo nga gwchoe' nis na' blalj xchene'enə' catə'an gwso'ote'ene'. Caguə bide' na' con gwchoaze' nisən', sino leczə blalj xchene'enə' catə'an gwso'ote'ene'. Na' Spirit che Dيازən' cho'en xtižə'enə' na' dižə' de'en cho'en naquan de'e li. ⁷ Šonə testigw nitə' yoban' chso'e dižə' che Jesocristən', Xacho Dيازən' na' ben' naquə Dižə'anə', na' Spirit che Dيازən'. Na' tozə can' na Xacho Dيازən' len can' na ben' naquə Dižə'anə', na' len can' na Spirit che Dيازən'. ⁸ Leczə šonə testigw nitə' yežlyo nga, Spiritən' cho'en dižə' che Jesocristən'. Na' de'en gwchoa Jesocristən' nisən' leczə cho'en dižə' che'. Na' de'en blalj xchene'en catə'an gwso'ote'ene' le'egatezə chezo'en dižə' che'. Na' dižə' de'en chsoe' de'e quinga chotilən len dižə' de'en choe' Spiritən'. ⁹ Chejle'echo xtižə' benəchən', len la' zaquə'əche xtižə' Dيازən' de'en cho'e ne' de que Jesocristən' naque' Xi'ine'enə'. ¹⁰ Šə chonlilažə'əcho Xi'in Dيازən', Dيازən' cho'e dižə' che Xi'ine'enə' lo'o yichjla'ažda'ochonə'. Šə cui chonlilažə'əcho Dيازən' chonchone' ca benə' güenlažə' chedə' cui chejle'echo dižə' de'en cho'e che Xi'ine'enə'. ¹¹ Dižə' nga choe' Dيازən', de que babene' par nič de yelə' mban zejlicane che notə'atezcho ngodə'əcho txen len Xi'ine'enə'. ¹² De'e na'anə' šə chonlilažə'əcho Xi'in Dيازən' de yelə' mban checho zejlicane. Na' sə cui chonlilažə'əchone' ža, bito de yelə' mban zejlicane checho.

Can' beyož cart nga de'en bzoj Apostol Juannə'

¹³ Cart nga babzoja' le'e bachonlilažə'əle Xi'in Dيازən' par nič ənezele de que de yelə' mban zejlicane chele.

¹⁴ Na' bito chžebcho goncho orasyon lao Dيازən', chedə' la' Dيازən' chzenagcze' checho con šə de'en chnabechone' naquan de'e zaquə' nabechone'.

¹⁵ Na' ca naquan nezecho de que le' chzenague' checho bitə'atezə de'en chnabechone', leczə ca' nezecho de que gone' de'en bagwnabechone'enə'.

¹⁶ Šə nezecho to benə' ljuežjcho benə' chonlilažə' Cristən' chone' de'e mal, cheyalə nabecho Dيازən' gaqualene' le', na' Dيازən' gone' par nič yezoe' binlo len le' de'e yoblə. Can' goncho par benə' chso'on de'e malən' de'en cui naquan par žjəya'aclene'en lao yi' gabilən'. De de'e mal de'en chso'on benə' de'en žjəya'aclene' lao yi' gabilən', na' bito nia' ənabecho Dيازən' gaqualene' benə' chso'on len. ¹⁷ Chio'o benəch napcho dolə' šə choncho bitə'atezə de'e mal. Pero de de'e mal de'e choncho de'e cui chonən par yeyejcho lao yi' gabilən'.

¹⁸ Nezecho de que notə'atezcho šə naccho xi'in Dياز bito choncho de'e mal, chedə' Jesocrist Xi'in Dيازən' chcuasə' chcue'eje' chio'o nič gwxiye'enə' cui chzoin chio'o par šejle'echo chei.

¹⁹ Na' nezecho de que chio'o naccho xi'in Dios, pero na' ca naquə yoguə'əlo' be'ə' ca' cui choso'ozenag che Diozən', lega'aque' nite'e xni'a gwxiye'enə'.

²⁰ Na' nezecho de que Xi'in Diozən' babide' na' bagwlo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon' nich nombi'acho Diozən' ben' zaquə' par güe'ela'ochə. Na' ngodə'əcho txen len Diozən' laogüe de'en ngodə'əcho txen len Xi'ine' Jesocristən'. Dios na'anə' zaquə'əcze' par güe'ela'ochone'. Le' chone' yelə' mban zejlicanən'. ²¹ Xi'indaogua'a bito nochlə šejni'alazə'əle mas que tozə Diozən' len Xi'ine' Jesocristən'.

De'e na'azən' chzoja' n'a. *Juan*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Juannə'

Nombi'acho de'en naquə de'e li na' cheyalə' gaque che ljuežjcho

¹ Diozən' gwleje' nada' par cho'a xtiže'enə' len le'e. Na' lao yelə' beṇə' golə' chia' chzoja' le' no'olə' len xi'ino' ca'. Diozən' gwleje' le'e par žjəyazole len le'. De'e li' chacda' chele, na' caguə toza' nada'anə', lenczə yoguə'əlo' beṇə' ca' yelə' beṇə' ca' bazjənombi'e de'en naquə de'e li. ² Chaqueto' chele chedə' chio'o nezecho de'en naquə de'e li na' talenchon zejlicane. ³ Chnaba' lao Xacho Diozən' na' Xi'ine' Xancho Jesocristən' sa'aclenšgue' le'e na' yesyə'əyašə' yesyə'əži'ilažə'əšgue' le'e na' so'onšgue' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' chedə' la' nombi'ale de'en naquə de'e li na' chaquəle che ljuežjle tole yetole.

⁴ Lechgualə bebeida' catə' gwnežda' de que balə xi'ino' ca' chso'one' can' ben Xacho Diozən' mendad goncho, əzja'aque' choso'ozenague' che de'en naquə de'e li. ⁵ Na' de'e cheyalə' goncho no'olə, gaque che ljuežjcho tocho yetocho, la' can' non Diozən' mendad goncho. Ca de'e nga nia' cheyalə' goncho, caguə naquən ca to mendad cobənə', de'e nezczecho dezd gwzolaochon chonlilažə'əcho Cristən'. ⁶ De'e ngan' goncho šə' chaquecho che Diozən', goncho can' none' mendadən'. Catə'an gwzolaə chonlilažə'əle Cristən' canan' gwnezele de que none' mendad gaque che ljuežjcho.

Zan beṇə' goxoayag chsa'aš yežlyo nga

⁷ Zan beṇə' goxoayag babesə'əchoj entr chio'o na' chaš' yežlyo nga. Lega'aque' chso'e dižə' chesə'əne' de que Jesocristən' ben' bidə na' golje' yežlyo nga bito naque' Dioz. Beṇə' can' zjənaque' beṇə' goxoayag na' chso'one' contr Cristən'. ⁸ Bito šejle'ele chega'aque', la' šə' šejle'ele chega'aque' bito si'ile yelə' bala'an' de'en chene'e Diozən' gone' le'e laogüe de'en beṇle xšine'enə'. Legon par nič si'ile doxen yelə' bala'an' de'en chene'e Diozən' gone' le'e.

⁹ Notə'ətezcho šə' chbejyichjcho de'en bsd əblo'i Cristən' na' chca'acho nez yoblə, bito zo Diozən' len chio'o. Pero šə' zotezə zocho chzenagcho che de'en bsd əblo'i Cristən', Xacho Diozən' len Xi'ine'enə' nite'e len chio'o. ¹⁰ Šə' no beṇə' yide' gan' zole par əgwšed əgwlo'ine' le'e, pero bito əgwšed əgwlo'ine' ca de'en bsd əblo'i Cristən', bito əggüialaolene' ližlena', na' bito ye'elene': "Gwyo'o ngalə beṇə' bišə'." ¹¹ Šə' ye'echo le': "Gwyo'o ngalə beṇə' bišə'", zejen de que txennə' choncho de'e malən'.

Gone'ene' žjəlane'e lega'aque'

¹² De'e zan de'en de ənia' le'e, pero bito che'enda' gwzojəcha'an le'e yiš chedə' yida' gan' zolenə' na' socho txen güe'elena' le'e dižə' cho'a par nič socho mbalaz juisy.

¹³ Xi'in' no'olə' bilo'onə' chəsə'əguape' le'e diox beṇə' ca' leczə bagwlej Diozən' par žjəsyə'ənite'e len le'. De'e na'azən' chzoja' n'a. *Juan*

Cart Egwyone De'en Bzoj San Juannə'

Apostol Juannə' ne' de que Gayon' chone' güen

¹ Diozən' gwleje' nada' par cho'a xtiže' enə' len le'. Na' lao yelə' beñə' gola chia' chzoja' le' Gayo dao'. De'e li chacda' chio'.

² Gayo dao', chnaba' lao Diozən' de que syempr gaquə de'e güen len le', na' so' güen ca güennə' zo' lo'o yichjla' aздаого' onə'. ³ Lechgualə bebeida' catə' besyə' ala' ac balə beñə' bišə' acho ca' na' gwso'e dižə' can' chono' le' banone chio' de'e lin' na' bazdaleno' on. ⁴ Bito bi bichlə de'e de de'e chebeida' ca de'e nga nezdə' zdalenle de'e lin', le' na' len beñə' ca' yelə' nacle ca xi' ina'.

⁵ Le' Gayo dao', catə' chacleno' beñə' bišə' acho ca' beñə' zjənaquə beñə' zita', chono' can' cheyalə' gon chio' o' chonlilažə' acho Jesocristən'. ⁶ Lega' aque' bagwso'e dižə' lao neto' chdopə chžagto' cho' elə' oto' Jesocristən' nga can' chacdo' chega' aque'. Na' batə' atežə chəsə' ala' aque' gan' zo' onə' cheyalə' güe' lega' aco' one' šə bi de'en chəsə' ayažjene' par yesyə' əgüe' e nezan' de'e yoblə. Can' cheyalə' goncho len yoguə' beñə' ca' chso' e xtižə' Diozən'. ⁷ Bito bi chəsə' əzi' e che beñə' cui chse' ejle' e che Jesocristən' lao chaše' chəsə' əyxjui' e xtižə' Jesocristən'. ⁸ Chio' o' ža, cheyalə' gaquə lencho yoguə' beñə' bišə' acho ca' chaš ca' na' ca' goncho txen len lega' aque' ca de'en chəsə' əyxjui' e de'en naquə de'e li.

Juannə' gwne' de que Diotrefesən' bito chone' güen

⁹ Bač bzoja' le' e chdopə chžagle cho' elə' ole Jesocristən'. Pero Diotrefesən' chene' ene' gaque' le' ezelaogüe beñə' blao entr le' e na' bito chzenague' chia'.

¹⁰ De' e na' anə' šə yida' dezlana' a le' e, lao ndopə nžagle gona' par yosa' alažə' e can' chone' contr neto' lao yelə' güilj gwxañ dižə' che' enə'. Na' caguə de' e na' azən' chone'. Lečzə ca' bito chgüialaogüe' beñə' bišə' acho ca' liže' enə' na' catə' balə chene' ele ggüialaoga' acle' ne' ližlenə' chžone' ggüialaoga' acle' ne'. Na' le' e chene' ele ggüialaole lega' aque' enə', chebeje' le' e ladjo beñə' ljuežjle ca' chəsə' ədopə chəsə' əžag chso' elə' ogüe' e Jesocristən'.

¹¹ Le' Gayo dao', bito gono' de' e mal can' chso' on beñə' mal ca', con gonczo' de' e güennə'. Šə choncho de' e güen nacbia' naccho xi' in Dioz, pero šə choncho de' e mal bito ne' e gombi' acho Diozən'.

Juannə' be' e dižə' ca güennə' chon Demetrian'

¹² Yoguə' əlöl beñə' chso' e dižə' güen che Demetrian'. Nla' alaon de que zdalene' de' e lin'. Le' egatežə ca' neto' cho' eto' dižə' can' chone' de' e güen. Na' nezele dižə' lin' cho' eto'.

Bene' xbab yesyə' əžaque' de' e yoblə

¹³ Bena' xbab gwzoja' le' de' e zan, pero bito che' enda' gwzojə' cha' an le' e yiš. ¹⁴ Chbeza' yežagcho lğüegwzə na' socho txen güe' elen ljuežjcho dižə' cho' a.

¹⁵ Sošgo' binlo len xbab de' en yo' o' lo' o' yichjla' aзда' ogo' onə'. Beñə' migw chio' on nitə' nga chəsə' əguape' le' diox. Bguapšga beñə' migw cheto' ca' diox toe'. De' e na' azən' chzoja' na' a. *Juan*

Cart De'en Bzoj San Jodasən

Chzoje' beṇə' ca' zjənaque' lažə' na' Diozən'

¹ Nada' Jodas naca' beṇə' güen žin che Jesocristán', na' naca' beṇə' bišə' Jacobən'. Chzoja' le'e bagwlej Xacho Diozən' par nacle lažə' ne'ena' can' bagwleje' nada', le'e chcuasə' chcue'ej Jesocristán' len de'e malən' can' chone' len nada'. ² Chona' orasyon lao Xacho Diozən' chṇaba' gone' ca gache'ichele can' cheyašə' cheži'ilaže'e le'e na' can' chone' par chzo chebezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' can' chaquene' chele.

Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə'

³ Xi'indaogua'a, bachonchgua' xbab naquən' gwzoja' le'e to cart gwzejni'ichda' le'e can' babebej Jesocristán' yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' xni'a de'e malən'. Pero na' babenda' yeto rson chele na' ṇa'a chonən byen chzoja' le'e chṇeyoida' le'e sole chech šejle'ele che dižə' li che Diozən'. Diozən' bene' par nič nyojən par chio'o bagwleje' nič naccho lažə' ne'ena', na' bito gwše'en. ⁴ Banitə' balə beṇə' entr le'e, beṇə' ca' chso'on txen len le'e pero caguə do lažə'əga'aque'ena'. Bito choso'ozenague' che Diozən' na' chəsə'əne' de que deczə lsenš goncho bitə'ətezə yelə' zto' len cuerp chechon', chedə' nži'ilažə' Diozən' chio'o na' chezi'ixene' checho. Na' leczə chesə'əzoe' Xancho Jesocristán' ca'alə, len tozə le' zaque'e par nabi'e yoguə' beṇačən'. Cana'ate byoj Xtizə' Diozən' nan de que beṇə' ca' chso'on ca' yesə'əzi'e castigw che xtolə'əga'aque'ena'.

⁵ Na' la'ana'əczə banezele binlo can' goquən', che'enda' žjəsa'alaza'əle de que Diozən' bosle' beṇə' Izrael ca' lao na' beṇə' Egipto ca' cana' pero gwdechlə bnežjue' castigw che beṇə' ca' cui gwso'onlilaže'ene'. ⁶ Na' balə angl ca' bito gwsa'azlaže'e de'en gwlo'o Diozən' lao na'aga'aque' so'one', na' de'e na'ana' gosə'əbeyichje' gan' gwnite'ena'. Na' Diozən' gwlo'e lega'aque' lo'o yech gabil gan' naquə lechgualə žchol, na' zjənga'ane' xte catə'əch əžin ža xen catə' gwnežjue' castigw chega'aque'ena' zejlicane, la' zjənaque' pres che Diozən' zejlicane. ⁷ Nach beṇə' ca' gwnitə' syoda Sodoman' na' syoda Gomorran' na' syoda' ca' zjənyečj žjəmbi'i lega'aquən gwso'one' yelə' zto' len cuerp chega'aque'ena' na' besyə'əyiljeteze' ljuežj beṇə' byoga'aque' par nič gwso'one' yelə' zto' chega'aque'. Na' ca de'en ben Diozən' bsele'e yi'ina' bzeyən syoda ca' na' cuich no gwnitə' na', chosnisən beṇačən' de que yoguə' beṇə' cui choso'ozenag che Diozən' əsa'aque' castigw lao yi' gabilən' zejlicane.

⁸ Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i le'e dižə' güenlažə'əna' chso'one' can' gwso'on beṇə' Sodoma na' beṇə' Gomorra ca'. Chso'one' yelə' zto' che cuerp chega'aque'ena'. Bito chse'enene' nabia' Diozən' lega'aque'. Choso'ožia choso'onite'e angl ca'. Chəsə'əne' de que besə'əle'idaogüe'ene' de'e nan de lsenš par so'one' de'e ca'. ⁹ Ca naquə angl əblaonə' ben' le Miguel catə'an gocyoze' de'e gwxiye'en por cuerp che de'e Moisezən', bito beyaxjene' tile' de'e gwxiye'en de'en gwnen contr de'e Moisezən', con gože'en: "Xancho Diozən' tile' le'." ¹⁰ Pero na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i le'e dižə' güenlažə'əna' choso'ožia choso'onite'e bitə'ətezə de'en cui chse'ejni'ine'. Gwx-aquə'əlebəga'aque' ca' bia yixə' chedə' chso'one' porzə de'en na cuerp chega'aque'ena'. Na' de'en chso'ontezə chso'one' can' nanṇə' yesə'əbiayi'e zejlicane.

11 Probcguazə beṇə' ca'. Chso'ontezə chso'one' de'e mal can' ben de'e Cainṇə', na' chesə'əzelaze'e yesə'əzelene' mech əscha'o can' ben de'e profet Balaannə'. Chso'one' contr Diozən' na' yesə'əbiayi'e can' gwziayi' de'e Coren' ben' ben contr de'e Moizezən' cana'. 12 Gwxaquə'əlebəga'aque' ca to manch lao lachə' xi'ilažə'əna', la' žlac che'ej chaole txen len lega'aque' par cho'ela'ole Xanchoŋ' chso'elažə'əzeche' chse'ej chsa'oxate'. Con chse'ej chsa'ontezə' bi chse'enene'. Gwxaquə'əlebəga'aque' ca bejw biž de'en nžiguə' be', na' ca yag frot de'en cui bi frot chbia catə' chžin tyemp chei, chedə' babgüizən na' banlažə' do loi. Gwxaquə'əlebəga'aque' ca bejw biž na' ca yag frot de'e cui bi frot chbian chedə' bito zjəzaque'e. 13 Na' gwxaquə'əlebəga'aque' ca nisdaon' de'en chas chatə' na' checho'onən bžin' lao yon' cho'a nisda'onə'. Can' gwxaquə'əlebəga'aque' chedə' de'en chso'one' na' dižə' de'en chso'echgüe' choso'olo'en yelə' zto' chega'aque'enə'. Na' leczə gwxaquə'əlebəga'aque' ca to beljw de'en chde šaltezə, chedə' Diozən' babžie' bia' yesyə'əžine' lo'o yech gabıl gan' lechgualə naquə žchoł na' gan' yesə'ənite'e zejlicane.

14 Gwzolaon tyemp che de'e Adannə' xte tyemp che Enoquən' goc gažə dia che Adannə'. Na' Enoquən' be'e dižə' che beṇə' ca' chso'on can' chso'on beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə', gwne': "De'e li Xancho Diozən' yide' len angl zan juisy che' ca'. 15 Na' əchoglaogüe'en che to to beṇəch šə zjənapə' dolə' o šə cui zjənapə' dolə'. Na' gone' ca sa'acbe'i yoguə' beṇə' ca' cui boso'ozenag che' de que lechgualə de'e mal juisy bagwso'one'. Na' gone' par niç žjasyə'əza'alažə'e yoguə' de'e malən' bagwso'one' de'en cui boso'ozenague' che'. Na' leczə gone' par niç žjasyə'əza'alažə'e yoguə' de'e mal de'en bagosə'əne' contr le'. Na' əgwnežjue' castigw che to toga'aque'." 16 Beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' chəsə'əže'e che', bitobi chesya'əbeine', con chso'ontezə' can' na la'ažda'omalga'aque'en, chso'on cuinga'aque' xen, na' choso'opeine' beṇə' la' chse'enene' yoso'onežjo beṇə' ca' lega'aque' mech.

Consejw de'en chnežjue' beṇə' ca' chso'onlılažə' Jesocristən'

17 Pero na' le'e xi'indaogua'a, cheyalə' žjəsa'alažə'əle de'en gwse' apostol che Xancho Jesocristən' le'e antsla. 18 Gosə'əne': "Na'a cuiṇə' yidə Xanchoŋ' de'e yoblə nitə' beṇə' so'onzeche' yelə' zto' chega'aque' con can' na la'ažda'omalga'aque'enə', na' so'one' borl che de'en na Diozən'." 19 Beṇə' ca' chso'one' par niç gwde gwdele can' chejni'ile xtižə' Diozən'. Con chso'one' can' chene'e la'ažda'omalga'aque'enə' chedə' bito yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

20 Pero na' le'e xi'indaogua'a, chejle'ele che dižə' li che Diozən' de'en naquə de'e güenchgua. Na' cheyalə' sotezə sole gonle can' nannə' par niç gaquə gonle can' chazlažə' Diozən'. Na' legon orasyon can' əgwzejni'i Spirit che Diozən' le'e. 21 Na' le'e so le'e gon par niç gacbe'ile de que chaque Diozən' chelen'. Xancho Jesocristən' gone' par niç əbanle len le' zejlicane laogüe de'en cheyašə' cheži'ilažə' le'e. Leso leyebei de'en gone' ca'.

22 Balə beṇə' chso'onlılažə' Jesocristən' chsa'acžəlažə'e šə cheyalə' yesə'ənaogüe' dižə' li che Diozən'. Legon par niç sa'acbe'ine' de que cheyalə' yesə'ənaogüe'en. 23 Na' balə' ze'e gwzolao chesə'ənaogüe' de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' güenlažə' ca'. Le'e yeyaše'e lega'aque' na' le'e co'oga'aque' nez güenṇə' lgüegwzə. Na' le'e gapə cuidad par niç cui gonle de'e mal de'en chso'on lega'aque'.

24 Cheyalə' güe'ela'ocho Diozən' la' le'enə' chac chone' ca cui əxopcho goncho de'e malən', na' chac chone' par niç bitobi de'e mal da' əchen yichjla'ažda'ochon' catə' əžin žan' le'icho yeļə' chey che'eni' che'enə'. Na' cana' lechgualə yebeicho. 25 Tozə Diozən' zaque'e par güe'ela'ochone', na' naque' le'ezelaogüe beṇə' sin'. Babebeje' chio'o xni'a de'e malən' ca de'en bsele'e Xancho Jesocristən' gwdixjue' xtolə'əchon'. Ledoye'ela'oche' chedə' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' beṇə' blao na' chnabi'e doxenlə. Zocze' dezd catə'ən cuiṇə' xe yežlyon' na' par zejlicane. Na' naque' Xan yoguə' benəch, yoguə' bia chsa'aš na' yoguə' biquə'əchlə de'e zjəde. Ca'ašgaczə gaquə.

De'e na'azən' chzoja' ṇa'a. *Jodas*

De'en Bzejni'i Jesocristan' San Juannə' Niç Bzoje'en Par Chio'o

Diozan' bene' par niç Jesocristan' bzejni'ine' San Juannə' de'e quinga

¹ Nada' Juan naca' beṇə' güen xšin Jesocristan'. Diozan' blo'ine' Jesocristan' de'e quinga de'en bzejni'ine' nada' par gwlo'ida'an yeziqwa'əchlə beṇə' chso'elaogüe'ene'. Bsele'e angl che'enə' par bzejni'ine' nada' de'e quinga par niç ənezecho de'e ca' gaqwa' lgüegwə. ² Na' bacho'a dižə' che yoguə'əloł de'e quinga de'en blo'ine' nada', na' yoguə'əloł de'en bzene Diozan' nada' na' de'en bzejni' Jesocristan' nada'.

³ Mbalaz ṇitə' beṇə' ca' yoso'olabe' de'e nga chzoja' nga de'en bzene Diozan' nada'. Na' mbalaz ṇitə' beṇə' ca' əse'ene len catə' beṇə' yoblə yoso'olabe'en. Mbalaz ṇite'e šə yoso'ozenague'en, çhedə' bazon gaqwa' de'e ca' blo'ine' nada'.

Juannə' chzoje' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristan' yež ca' gažə

⁴ Nada' Juan chzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristan' Asian', le'e nitə'əle yež ca' gažə. Diozan' sošgue' gaqwalene' le'e na' gone' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', Dioz ben' bazoczə catə'an bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' catə'an yeyož yedon. Na' Spirit che Diozan' de'en naquə ca gažə Spirit zon lao Diozan' gan' chi'e chnabi'e na' sošgan gaqwalenən le'e na' gonən ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

⁵ Na' leczə Jesocristan' sošgue' gaqwalene' le'e na' gone' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Jesocristan' be'e dižə' che Diozan' na' xtiže'enə' naquən de'e li. Len' naque' beṇə' nech bebane' ladjo beṇə' guat ca' par chnabi'e. Jesocristan' chnabi'e notə'ətezə beṇə' çhasə'anabia' yežlyo nga. Chaque Jesocristan' checho na' babnitlaogüe' xtolə' chio'o chonliłažə'əchone' ca de'en blalj xchene'enə' catə'an bnežjw cuine' gwso'ote'ene'. ⁶ Gwleje' chio'o par niç ṇabi'əcho t xen len le' ca no rei na' par niç sotezə socho güe'ela'ocho Xe' Diozan' can' gwnitə'ətezə gwnitə' bxož che beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaže'e Diozan'. Jesocristan' chnabi'e zejlicəne. Ledoye'ela'oche' ṇa'a na' zejlicəne. Can' gonšgaczo.

⁷ Le'e gon xbab, la' Jesocristan' yetje' to lo'o bejw. Na' yoguə'əloł beṇə' yesə'əle'ine' le', lente beṇə' ca' gwso'ot le', na' beṇə' ca' ža' doxen yežlyon' yesə'əbežyaše'e de'en cui gwso'onliłaže'ene'. Can' na Diozan', na' ca'aczən' gaqwa'.

⁸ “Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par niç te çhei.” Can' na Xancho Diozan' ben' napə le'ezełaogüe yelə' guac xennə', ben' bazoczə catə'an bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' catə'an yeyož yedon.

Juannə' ble'idaogüe'ene' Cristan' len yelə' chey che'eni' che'enə'

⁹ Nada' Juan naca' beṇə' bišə'əle çhedə' naccho t xen cho'ela'ocho Cristan' na' txennə' choso'ochi' choso'osaquə' beṇə' chio'o. Txennə' chnabia' Diozan' chio'o na' t xen chgo'o chçhejlažə'əcho len yoguə' de'en chac checho çhedə' ngodə'əcho t xen len Jesocristan'. Zoa' isla nga de'en ne' Patmos la' naca' pres por ni che de'en bagwodixjui'a xtižə' Diozan' na' babi'a dižə' che Jesocristan'. De'e na'anə' baboso'osele'e nada' nga. ¹⁰ Na' to ža dmi gw Spirit che Diozan' benən par niç ble'idaogüe'eda' to de'en ble'idaogüe'eda'. Na' benda' gwṇe

to beṇə' coṣa'anə' zižjochgua ca zižjon' chbež trompet. ¹¹ Na' gože' nada': — Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par nič te čhei. Bzoj dižə' čhe de'e quinga le'idaogüe'edo'onə' to le'e libr na' selo'o librən' lao beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Asia, beṇə' ža' Efeson' na' Esmirna, na' Pergamo, na' Tiatira, na' Sardis na' Filadelfia na' Laodisea.

¹² Na' gwyechja' bgüia' non' cho'elen nada' dižə' na' ble'ida' gažə candelər de or. ¹³ Na' gwchol' candelər ca' gažə ble'ida' Xi'in Diožən' ca to beṇəch. Na' nyaze' to lachə' tonə de'e bžinte yen ni'e. Na' nchej cho'alčo'enə' to sinš de or. ¹⁴ Na' yišə' yichje'enə' naquən ca xa xilə' šyiš na' ca be'eyə'. Na' jelaogüe' ca' chsa'actitən ca to yi' de'e chalə'əniṇ. ¹⁵ Na' ble'ida' ni'enə' chactitən ca to brons de'e nlachgua catə' xoan lao yi'. Na' xne čhe'enə' nenən ca chziž yaon' cata' dechguan. ¹⁶ Na' noxe'e gažə beljw len ne'e ličan', na' cho'enə' zo to spad de'e nla čhopə la'ate. Na' ble'ida' cho'alaogüe'enə' can' chle'icho bgüižən' catə'ən chṇachguan.

¹⁷ Na' beyož ble'ida'ane' bgüixa' xni'enə' gota' šlat. Nach bli ne'e ličanə' bexe'e na'anə' na' gože' nada': — Bito žebo'. Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par nič te čhei. ¹⁸ Nada' naca' Diož ben' zo zejlicaṇe. Ca de'en bida' goca' beṇəch gwso'ote' nada', pero na' bebana' ladjo beṇə' guat ca' na' soa' zejlicaṇe. Nada' napa' yelə' gwnabia' par əṇia' batən' sa'at to to beṇə' na' napa' yelə' gwnabia' par əṇia' non' žjəya'ac gabiḷən'. ¹⁹ Na' ža bzoj dižə' čhe de'e ca' bable'ido', na' čhe de'e ca' chac na'a na' čhe de'e ca' ze'e za'ac. ²⁰ Bito gwyejni'ido' čhe beljw ca' gažə de'en noxa'a na' čhe candelər de or ca' gažə. Beljw ca' gažə zejen gažə beṇə' ca' zjəyo'o lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' yež ca' gan' mbane Asia. Na' candelər ca' gažə zejen gaž cuen beṇə' ca' chso'onḷilažə' nada'.

2

Dižə' de'en be'e par beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' yež ca' gažə: De'en gože' beṇə' Efeso ca'

¹ Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Efeson' na' yo'one' de que nada' ben' ble'ido' noxə' gažə beljw ca' na' chgüia chya' candelər de or ca' gažə, əchnia' dižə' quinga: ² “Neze nle'ida' ca güenə' chonḷe, can' zotezə zole chonḷe xšina'anə' sin cui chjəxaquə'əlažə'əle, na' can' cui chzenagle čhe beṇə' mal ca' chəsə'əna zjənaque' apostol. Babgüiale can' chso'one' na' chache'ile de que bito bselə'əga'aca'ane'. ³ Chgo'o chchejlažə'əle len de'en chyi' chzaquə'əle na' zotezle chonḷe xšina'anə' sin cui chjəxaquə'əlažə'əle. ⁴ Pero de to de'en cui chazlažə'a can' chonḷe, cuich chaquele čhia' can' bagoquele čhia' antslə. ⁵ Le'e gon xbab can' gocchgüeile čhia' antslə na' cuich chactequele čhia' na'a. Le'e gon xbabən' par nič yediṇjele de'en cuich chactequele čhia' na' legonch can' benḷe antslə. Na' šə cui yediṇjele de'e malən', yedəyena' le'e castigw nach yebižə'a len le'e. Bitoch gacle candelər čhia' šə cui yediṇjele xtolə'əlen'. ⁶ Pero la'anə'aczə bito chonḷe doxen can' chazlažə'anə', chebeida' de que chgue'ile de'e malən' chso'on beṇə' ca' zjənzi' nicolaitos, la' leczə nada' chgue'ida' can' chso'one'enə'. ⁷ Le'e žia nagle de'e chene, le'e gwzenag čhe de'en bagwna Spirit čhe Diožən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'. Notə'ətezle chzoile cui chzenagle čhe de'e malən', gua'a latjə gaole frotən' de'en chbia lao yag yelə' mbannə' de'en zo gan' zo Diožən'.”

De'en gože' beṇə' Esmirna ca'

8 Na' leczə bzoj ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Esmirnan'. Bzoje' gože' de que nada' naca' ben' ben' yežlyon' na' ben' gon par nič te čhei. Na' gwso'ote' nada' lao bida' goca' beṇəč pero bebana' ladjo beṇə' guat ca'. Na' leczə yo'one' de que nada' əchnia' dižə' quinga: ⁹ “Neze nle'ida' ca' güennə' chonlen', na' neze nle'ida' can' choso'oči' choso'osaquə' beṇə' le'e na' can' nyašə'əčgua chac čhele. Pero la'aṇə'əczə banga'anyašə'əle lečgualə mbalaz zole. Nezda' can' choso'ožia choso'onitə' beṇə' gwlaž čhele ca' le'e, beṇə' ca' gwsa'alje' lao dia čhe de'e Izraelən'. Lao Diozən' bito zjənaque' beṇə' Izrael sino zjəncodə' ljuežje par chso'one' txen len gwxiye'enə' de'en le Satanas. ¹⁰ Bito žeble de'e ca' ze'e za'ac de'en saquə'əzi'ile. Gwxiye'enə' gonən ca' yesə'əyixjue' ballə ližya par nič ca' co'yelə'an le'e cuejyichjle xtiža'anə'. Lao ši ža saquə'əzi' saquə'əyašə'əle. Pero na' lesotezə leso legwzenag čhia' la'aṇə'əczə šə so'ote' le'e por ni čhe de'en chzenagle čhia'. Na' šə sotezə sole gwzenagle čhia' nachən' gona' ca' əbanle len nada' zejljicəne. ¹¹ Le'e žia nagle de'e chene, le'e gwzenag čhe de'en bagwna Spirit čhe Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'olene'. Notə'ətezle chozoile cui chzenagle čhe de'e malən', bito gac čhele can' gac čhe beṇə' ca' yesə'əzaquə'əzi'e zejljicəne, de'en nacho yelə' got əgwchope.”

De'en gože' beṇə' Pergamo ca'

¹² Na' leczə bzoj ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'ela'ogüe'e nada' Pergamon'. Bzoje' gože' de que nada' ben' ble'ido' zo spadən' cho'anə' de'e nla čhopə la'ate əchnia' dižə' quinga: ¹³ “Nezda' de que zole lao syodan' gan' chnabia' Satanasən' na' gan' lečgualə choso'ozenag beṇə' čhei. Neze nle'ida' ca' güennə' chonle, can' zotezə zole chonlilažə'əle nada' na' can' cui chbejyichjle xtiža'anə' de'en chejle'ele čhei, na' nic catə'an gwso'ote' Antipasən' gan' zolen', ben' gwzotezə gwzo be'e dižə' li čhia'anə' lao syoda čhele gan' zo Satanasən'. ¹⁴ Pero de to čhopə de'en chonle de'en cui chazlažə'a. Nitə' ballə chonle de'e malən' ca' de'en bzejni'i de'e profet Balaanə' de'e Rei Balaquən'. Na' Balac na'anə' bene' ca' besə'əxopə beṇə' Izrael ca' gwso'one' de'e malən', zane' gwsa'ogüe' yelə' guao de'en naquə čhe lgua'a lsaquə'an gwse'ejni'aləže'e na' bosə'oža' xtoga'aque' lao gwse'ejni'aləže'e lgua'a lsaquə' čhe beṇə' Moab ca'. ¹⁵ Leczə can' chac len le'e, ballə naole de'en nac ca' de'en čhsed chlo'i beṇə' ca' zjənzi' nicolaitos de'enə' chgue'ida'. ¹⁶ De'e na'anə' le'e yedinje de'e malən' chonle. Šə cui yedinjele de'e malən' chonle, yida' lğüegwzə na' gona' par gacle castigw, la' xtiža'anə' gwxaquə'əleben ca to spad. ¹⁷ Le'e žia nagle de'e chene, le'e gwzenag čhe de'en bagwna Spirit čhe Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'. Notə'ətezle chozoile cui chzenagle čhe de'e malən', gona' le'e yoguə'əlol de'en chyažjele par sole mbalaz yoban' zejljicəne, na' gona' yej fin par to tole nič ənezele de que chebeida' le'e. Na' le'e yejən' nyoj to la de'e cobə na' ben' goxə' yej na'azə əneze' bin' nyojən.”

De'en gože' beṇə' Tiatira ca'

¹⁸ Bzoj de'e nga par ben' yo'o lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'ela'ogüe'e nada' Tiatiran'. Bzoje' gože' de que nada' naca' Xi'in Diozən' ben' ble'ido' chsa'actit jəlaogua'anə' ca to yi' de'en chalə'əniṇ na' ni'anə' ca to brons de'en lachgua. Na' yo'one' de que nada' əchnia' dižə' quinga: ¹⁹ “Neze nle'ida' de'e güennə' chonle, na' can' chaquəle čhia' na' čhe ljuežj beṇəčhle, can' chonlilažə'əle nada' na' can' chaclen ljuežjle. Nezda' can' chgo'o chčhejlažə'əle len bitə'ətezə de'e chac čhele, na' nezda' chonchle güen na'a cle ca can' babenle catə'an gwzolaole chonlilažə'əle nada'. ²⁰ Pero na' chonle

de'e cui chazlaža'a can' cho'ele latja par ničh no'olən' gwxaquə'əlebene' ca de'e Reina Jesabelən' chsed chlo'ine' le'e ne' de que cho'e xtiža' Diozən'. Chxoayague' bała le'e chonlilažə'əle nada', che'e le'e de que naquən güen əgwša' xtole na' gaole yelə' guao de'en chəsə'əne' naquən che lgu'a' lsaquə'an chse'ejni'alažə' beṇə'. ²¹ Babnežjua'ane' tyemp par yedinjene' de'e mal ca' chone', pero bito chene'ene' yedinjene'en. ²² De'e na'anə' gona' par ničh gaquə'senene', na' le'e chonle txen len le', gona' par ničh əžaglaochgualə šə cui cuejyichjle cuich gonle de'e mal de'en chsedene' le'e chonle. ²³ Na' ca naquə beṇə' ca' bagosə'əbejyichje' xtiža'anə' par choso'osed choso'olo'ine' de'e malən' gožga'aque' de que gotga'aca'ane'. Na' catə' gona' ca' yoguə'əlol le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada' gatə'ətezə, gacbe'ile de que neze nle'icžəda' xbab de'en yo'o lo'o la'ažda'olen' na' bin' chebeile. Na' gona' par ničh to tole sole mbalaz o si'ile castigw segon naquən' babenle. ²⁴ Pero na' le'e yelə'ale zole Tiatiran', le'e cui naole de'en chsed chlo'i no'olən' na' cui nsedle de'en chəsə'əne' chse'ejni'ine' che Satanəsən' de'en ngašə'an len beṇə' yeziquə'əchlə, bito nia' bichlə de'e cheyalə' gonle. ²⁵ Con sotezə sole gonle de'e güennə' par ničh bachonle ca' catə'an yida' de'e yoblə. ²⁶ Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən' na' zotezə zole chonle can' chazlaža'anə' xte catə'an yida' de'e yoblə, gona' par ničh nabi'ale nasyon ca' txen len nada'. ²⁷ Ca Xa'anə' babene' par ničh chnabia'aga'aca'an, leczə can' le'e nabi'alen txen len nada' na' goncho ca yesə'əzəxjwyichj beṇə' nasyon ca', na' əgwžiyai'iga'acchone'. ²⁸ Na' gona' par ničh gombi'ayanə'əle nada' len yelə' chey che'eni' chia'anə', nadan' gwxaquə'əlebəda' ca beljw xsilən'. ²⁹ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

3

De'en gože' beṇə' Sardis ca'

¹ Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'dopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Sardisən'. Bzoje' gože' de que Spirit che Diozən' de'en naquə ca gažə spirit zon len nada' na' gože' de que naca' ben' ble'ido' noxa'a gažə beljw ca', na' nada' əchnia' dižə' quinga: "Neze nle'ida' can' chonlen'. Nežda' can' chəsə'əna beṇə' de que napple yelə' mban zejlicane', pero zanle nacle ca beṇə' guat par len nada' de'en cui chzenagle chia'. ² Leyeban bin' chonle, legonlilažə'əch nada' na' legaquəche chia' na'a žlac cuinə' yeyož cuejyichjle nada'. Nežda' de que Diozən' bito chebeine' can' chonle, Dioz ben' leczə cho'elaogua'a. ³ Le'e žjsa'alažə' xtiža'anə' de'en boso'ozejni'i beṇə' le'e na' de'en bzenagle chei antslə. Le'e gwzenag chei de'e yoblə na' yedinjele de'e malən' chonle. La' šə cui gonle xbab yedinjele de'e malən' yedayena' le'e castigw na' senyala' le'e can' chon to beṇə' bguan ben' chidə ca orən' cui chonle xbab yide'. ⁴ Na' la'anə'əczə zanle zole Sardisən' cui chonle can' chazlaža'anə', bia'acczə ne'e nita' bałle cui da əchen de'e malən' yichjla'ažda'olen'. Na' le'e cui bi de'e mal da chen yichjla'ažda'olen', gwžin ža catə' le'e talenle nada' gan' zoa'anə' na' čhazle lachə' šyiš, čhedə' le'e zaquə'əle par talenle nada'. ⁵ Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', guacua' le'e lachə' šyiš na' bito yoxia' lalen' le'e libr chia' gan' nyoj la beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicane. Na' gua'a dižə' len Xa' Diozən' na' len angl che' ca' de que bagwcu'a'a le'e ca xi'ina'. ⁶ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

De'en gože' beṇə' Filadelfia ca'

7 Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Filadelfian'. Bzoje' gože' de que nada' naca' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' syempr chona' can' ənia'anə'. Nada' chnabia' doxenlə' can' bagwnabia' de'e Rei Dabin' Izraelən'. Napa' yeļə' chnabia' par əṇia' non' yedəso len nada' na' non' cui yedəso len nada'. Na' notono gaquə gon par niç gwšə'a can' əṇia'anə'. 8 Bzoje' gože' de que nada' əchnia' dižə' quinga: "Neze nle'ida' ca güennə' chonle. Na' la'anə'əczə cui naquə zanle, zotezə zole chonle can' əṇia'anə' na' bito chbejyichjle de'en chonlilažə'əle nada'. De'e na'anə' babena' par niç nita' beṇə' zan beṇə' chse'enene' yoso'ozenague' che xtižə' Diozən' de'e güe'elenle lega'aque' na' notono no gaquə gwžon par cui chixjue'ilen lega'aque'. 9 Na' ca naquə beṇə' ca' gwsə'aljə lao dia che de'e Izraelən' beṇə' ca' zjəncodə' ljuežje chso'one' txen len Satanəṇən', lao Diozən' bito zjənaque' beṇə' Izrael. Chso'onlažə'e chəsə'əne' chebei Diozən' lega'aque'. Na' gona' par niç yesə'əzo xibga'aque' laolen' yesə'əne' de que nacle beṇə' zaque'e len nada' na' sa'acbe'ine' de que chacda' chelen'. 10 Na' ca naquə zotezə zole chzenagle che xtižə'anə' de'en cho'en dižə' can' bguo'o bchejlažə'a len de'e mal de'en goquə chia', nada' gona' par niç yechojle güen catə' əžin or saquə'əzi'ichgua yoguə' beṇə'achən'. Cana' la'alao nac chon to to beṇə'achən', šə chzenague' chia' o šə chzenague' che de'e malən'. 11 Bazon əžin ža yida' de'e yoblə. Lesotezə leso legon de'e güennə' par niç ca' bito bi gwžon gona' ca əbanle len nada' zejlicane. 12 Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', gona' par niç solə txen len Diozən' zejlicane, Dioz ben' cho'elaogua'a. Na' zejlicane yega'anlenlene'. Na' gona' par niç gacle xi'in Diozən' zejlicane, na' solə syoda Jerosalen de'e naquə de'e cobə, syoda che Diozən' de'en chi' yoban' de'en gwletje' lao yežlyon'. Na' gwzoja' lao xga to tole la'anə' de'en naquə de'e cobə. 13 Le'e žia nagle de'e chene legwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

De'en gože' beṇə' Laodisea ca'

14 Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Laodisean'. Bzoje' gože' de que nada' naca' ben' chon par niç chac can' che'enda'anə'. Cho'a dižə' de'en bagwna Diozən' nada' na' naquən de'e li. Nada' bəna' yoban' na' yežlyon', beṇə'ch, angl, bia chsa'aš na' yeziquə'əchlə de'e zjəde. 15 Bzoje' gože' de que nada' əchnia' dižə' quinga: "Neze nle'ida' can' chonlen', bito chgue'ile nada' pero ni que chaquele chia' do yichj do lažə'əle. Yebeichləda' žalə' chgue'ile nada' o žalə' chaquele chia' do yichj do lažə'əle. 16 Na' laogüe de'en cuitec chonle cas chia' na' cui chaquele chia' do yichj do lažə'əle, la'anə'əczə bito chgue'ile nada', bia'acžə žin ža cuejeyichja' le'e cuich gonada' le'e ca xi'ina'. 17 Le'e nale zole mbalaz, na' de que chonle de'e güen juisy, na' de que bito bi bi chac fałt chele par niç yebei Diozən' le'e. Bito chacbe'ile de que de'e malchguan' chonle na' de'e malchguan' gaquə chele. Bito chebei Diozən' le'e. Nçhol yichjla'ažda'olen' na' nacbia'axejə chonle de'e malən'. 18 De'e na'anə' chona' le'e consejw legonlilažə' nada' par niç gona' ca gacle beṇə' güen can' naca'anə'. Le'e yedinje xtolə'əlen' par niç gaquə la'ažda'olen' xi'ilažə' na' cuich gonle de'e malən' lao Diozən'. Na' le'e güe' latjə yocobə Diozən' xbab chelen' par niç šo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'olen'. 19 Notə'ətezə beṇə' chacda' chei cho'ane' consejw na' chona'ane' castigw catə' chone' de'e mal. De'e na'anə' le'e cuec yichjle par yedinjele xtolə'əle ca'. 20 Gwxaquə'əlebəda' ca to beṇə' zecha cho'a puert chelen' chne' na' chsiže' le'e puertən'. Notə'ətezle šə gwzenagle chia' na'

šə əsaljwle par šo'a, yedəsoa' len le'e na' gona' par niçh sole mbalaz txen len nada'. ²¹ Na' notə'ətezle šə chzoile cui chzenagle che de'e malən', gona' par niçh cue'elenle nada' gan' chi'a chnabi'a, ca nada' chi'ilena' Xa'anə' chnabi'ato' dezd catə'ən beyož bzoa' gwxiye'enə' xni'anə'. ²² Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

4

BLE'IDAOGÜE'ENE' DIOZƏN' CHI'E CHNABI'E YOBAN'

¹ Beyož bzoja' de'e ca' gwne' nada', bgüia' na' ble'ida' nyaljo to puert yoban' na' benda' cho'elen ben' nada' dižə', ben' benda' de'e nechən' ben' naquə xne che'enə' zižjochgua ca zižjon' chbež trompet. Lecze'en gwnehcze' nada' de'e yoblə, gwne': —Gwyep gan' zoa' nga par niçh gwzejni'ida' le' de'e ca' ze'e gaquə.

² Nach ca orən' ben Spirit che Diozən' par niçh ble'idaogüe'eda' Diozən' gan' chi'e yoban' chnabi'e. ³ Na' ble'ida' ben' chi' chnabia' naque' ca to de'e chactit, ca yej fin de'en nzi' jasje na' cornalina. Na' to de'en naquə ca to yita' gwyeçhjan gan' chi'enə' de color ga' ca yej fin de'en ne' esmeralda. ⁴ Na' cuit cue'ej Diozən' gan' chi'e zjəchi' tapechoa beṇə' golə beṇə' blao beṇə' chəsə'ənabia' txen len le'. Zjənyaze' lachə' šyiš na' zjəzo coron de or yichj to toga'aque'. ⁵ Na' gan' chi' Diozən' chep yes na' chac sšag, na' chašjw chtin. Na' laogüe'enə' nita' gažə yi' de'e chalə'ənin. Na' yi' ca' gažə zjanaquən Spirit che Diozən'. ⁶ Na' laogüe' gan' chi'enə' nžiljw to de'e chle'icho ca to nisdəo' de bidr o de be'yə'.

Na' nita' tap bia gan' chi' Diozən', tgüjəb nitə' cuiten' çhopə la'ate, yetob cože'enə' na' yetob laogüe'enə', na' žia de'e zan jəlaoga'acquəb delant na' traslə. ⁷ Bia nechən' naquəb ca to leon, na' bia əgwchopen' ca to go'on, na' cho'alao bia əgwyonən' naquən ca cho'alao beṇəçh, na' bia əgwdapən' naquəb ca to bsia bian' chzo. ⁸ Na' to to bia ca' tap žia xop güejə xilə'əga'acquəb, na' doxen cuerp chega'acquəbən' žia de'e zan jəlaoga'acquəb lo'olə na' fuerlə. Na' do ža do yel bito chəsə'əbezəb, yapəyoe chəsə'ənəb:

Leçhgualə beṇə' la'aždao' xi'iləžə' juisy naquə Xancho Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen.

Bazocze' catə'ən bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' catə'ən yeyož yedon.

⁹ Na' yoguə' las catə' bia ca' chso'eb dižə' chso'ela'ob Diozən' ben' chi' chnabia' ben' zoczə zejlicane, yoguə' laste catə'ən chso'eb yelə' bala'an na' yelə' choxcwlen che', ¹⁰ beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa chəsə'əzo xibga'aque'en lao Diozən' ben' zo zejlicane chso'elaogüe'ene' na' choso'onite'e coron chega'aque'en xni'enə', chəsə'əne'.

¹¹ Xanto' Dioz, len' beno' beṇəçh, angl, bia ca' ža', na' biquə'əchlə de'en zjəde, chedə' can' gwyazlažo'o na' chedə' go'ondo' nitə' beṇəçh, angl, bia ca' ža' na' biquə'əchlə de'en zjəde.

De'e na'anə' zaquə'əczo' par chnabi'o, par si'o yelə' bala'an, na' par əyejlaogo'o.

5

BEN' GWXAQUƏ'ƏLEBE CA XILƏ' DAO' GWSO'T BEṇƏ' IZRAEL CA' PAR GWNITLƏO XTOLƏ'ƏGA'QUE'ENƏ'

¹ Na' ble'ida' Dioz ben' chi' chnabia' noxe'e to rollo de'en nyoj çhopə la'ate na' nyeyjon len gažə sey. ² Na' ble'ida' to angl gual na' gwne' zižjo: —čNon' zaquə' par əgwzoxje' sey ca' par niçh šaš rollon'?

³ Pero ni que no nitə'əzə yoban', ni lao yežlyon' ni gan' ža' beṇə' guat ca' no gaquə gwzaše' rollon' na' ni par əggüiaze'en. ⁴ Na' lechguale gwcheža' de'en cui no de beṇə' zaquə' par əgwzaše' rollon' na' par gwlabə'en na' ni par əggüiaze'en. ⁵ Nach to beṇə' golə beṇə' blao entr beṇə' ca' zjəchi' cuit cue'ej Diozən' gože' nada': —Bito cuežo'. Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca to leon laogüe de'en babzoe' gwxiye'enə' xni'enə', le'enə' zaque'e par əgwzaše' rollon' na' par əgwzojə' sey ca' gaža. Len' golje' lao dia che de'e Jodan' can' goljə de'e xaxta'ogüe'e Rei Dabin'.

⁶ Nach ble'ida'ane' zeche' entr Diozən' gan' chi'e chnabi'e na' bia ca' tap. Na' beṇə' golə beṇə' blao ca' zjənyechj zjəmbi'e lega'aque'. Ble'ida'ane' ca to xilə' dao' bian' bagwso'ote', to xilə' bia žia gažə loze na' gažə jelaob. Na' jelaob ca' gažə zjənaquan Spirit che Diozən' de'en chon xsine'enə' doxenlə lao yežlyon'. ⁷ Na' Jesocristən' ben' ble'ida' ca to xilə' bian' bagwso'ote', jəxi'e rollon' de'en noxə' Diozən' len na' liche' gan' chi'e chnabi'e. ⁸ Na' catə' jəxi'e rollon' bia ca' tap besə'əzo xibga'aqueb laogüe'enə' na' beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa leczə besə'əzo xibga'aque'enə' laogüe'enə'. Na' beṇə' golə beṇə' blao ca' zjənoxə'e tgüejə arpa na' tgüejə tas de or gan' chey yalən', na' yalən' zejen orasyon ca' de'en chso'on beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

⁹ Na' gwso'ole' to immo cobə de'en nan:

Zaco'o par jəxi'o rollon' na' par bzojjo' sey chei ca',

chedə' bnežjw cuino' par gwso'ote' le'

na' blalj xcheno'onə' gwdixjo' xtolə'əto'onə' par nič naquəto' xi'in Dioz.

Neto' naquəto' to to nasyon, to to yež, na' to to dia na' cho'eto' gwde gwdele

dižə'.

¹⁰ Na' gwlejo' neto' par chnabi'ato' txen len le' ca no rei

na' zotezə zocho cho'ela'ocho Xacho Diozən' can' gwnitə'ətezə gwnitə' bxož

che beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaze'e Diozən'.

Na' gwžin ža nabi'acho yežlyon'.

¹¹ Nach bgüia' na' ble'ida' angl zan juisy zjənyechje' gan' chi' Diozən'

chnabi'e na' gan' ža' bia ca' tap na' beṇə' golə beṇə' blao ca'. Na' benda'

¹² chso'e dižə'an zižjo chəsə'əne':

Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par

gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

Na' zaquə'əcze' par chnabi'e doxenlə,

na' par naquə che' yoguə'əte de'en zjəde,

na' par nape' yoguə' claste yelə' sin',

na' par nape' yelə' guac xen, na' par nzi'e yelə' bala'an,

na' par nse'e yelə' chey che'eni' che Diozən' na' par cho'ela'ochone'.

¹³ Nach benda' yoguə' beṇə'ch ca' ža' yoban' na' yežlyon' na' len beṇə' ža' latjə

che beṇə' guat ca' chso'e dižə' chəsə'əne':

Zejlīcane güe'ela'ocho Diozən' ben' chi' chnabia'

na' güe'ela'otecho Xi'ine' Jesocristən'

ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao

xtolə'əga'aque'enə'.

Zejlīcane güe'ega'acchone' yelə' bala'an

na' zejlīcane güe'echo dižə' can' zjənse'e yelə' chey che'eni'

na' can' zjənape' le'ezeleogüe yelə' guac xen.

Na' leczə can' gosə'əna bia ca' chaš yežlyon', na' bia ca' chaš le'e yoban' na' lo'o

nis, na' len bitə'ətezəchlə de'e zjəde.

¹⁴ Nach bia ca' tap gosə'ənab: —Ca'ašgacə gaquə.

Na' beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa besə'əzo xibga'aque' na' gwsə'elaogüe'e Diozən' ben' zoczə zejlicəṇe.

6

Sey ca' gažə

¹ Na' ca' naquə sey ca' gažə ble'ida' cata' Jesocristən' ben' ble'ida' ca' to xila' dao' bian' bagwsə'ote' bzoxxje' ton. Na' bənda' entr' bia ca' tap tob gwṇeb zižjo ca' zižjon' chašjw chtin, gwṇab: —Da bgüia de'e nga.

² Na' catə'an bgüia', ble'ida' to cabey bia šyiš na' ben' žia cožə' cabeyən' noxe'e to xis goxītə'. Na' zo to coron yichje'enə' na' bchoje' chzoe' zan beṇə' xni'enə'. Na' zde' par yeyož əgwzoe' beṇə' xni'enə'.

³ Na' catə' Jesocristən' bzoxxje' sey əgwchopen', bənda' gwṇe bia əgwchopen' gwṇab: —Da bgüia de'e nga.

⁴ Nach bchoj to cabey cua yin', na' ben' žia cožə'əbən' nape' yelə' chnabia' par nič gone' ca cuich niṭə' beṇə' ca' ža' yežlyon' binlo len ljuēžjga'aque', na' so'ot ljuēžjga'aque'. Na' ben' žia cabeyən' noxe'e to spad xen.

⁵ Na' catə' Jesocristən' bzoxxje' sey əgwyonən' bənda' gwṇe bia əgwyonən' gwṇab: —Da bgüia de'e nga.

Na' catə' bgüia' ble'ida' to cabey gasj na' ben' žia cožə'əbən' noxe'e to xigonz.

⁶ Na' bənda' to de'en gocda' gwna to beṇə' gan' ža' bia ca' tap gwne': —Ben par nič tkilzə trigon' o tyagzə sebadən' guac yesə'əzi'e len laxjwga'aque' de'en chso'one' gan tža tža; pero bito gono' par nič cui əžel set na' binon'.

⁷ Na' catə' Jesocristən' bzoxxje' sey əgwdape, bənda' gwṇe bia əgwdapən', gwṇab: —Da na' bgüia de'e nga.

⁸ Na' catə' bgüia' ble'ida' to cabey bia naquə ca color gašə' na' ben' žia cožə' cabeyən' le' Yelə' Got, na' yeto beṇə' naogüe'ene' le' Gabil'. Na' goquən lao na'aga'aque' gwsə'one' par nič goc gwdilə, gocchgua yižgüe', goc fałt de'e əse'ej əsa'o beṇəchən', na' gwsə'ot bia znia ca' beṇə' zan. Na' lao goc ca', beṇə' zan ža' yežlyon' gwsa'ate'.

⁹ Na' catə' bzoxxje' sey güeye'e ble'ida' mes gan' chso'elao beṇə' ca' ža' yoban' Diozən'. Na' xni'a mesən' ble'ida' beṇə' guat ca' beṇə' ca' gwsə'ot beṇə' mal ca' lega'aque' por ni che de'en boso'ozenague' xtižə' Diozən' na' gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jesocristən'. ¹⁰ Na' beṇə' guat ca' gosə'əne' zižjo gosə'əne': —Xanto, le' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilazə' juisy, na' syempr chono' can' na'onə'. žBatə'əquən' gwnežjo' castigw che beṇə' mal ca' ža' yežlyon' ca' de'en gwso'ote' neto'.

¹¹ Nach Diozən' bnežjue' to to beṇə' guat ca' xala'anga'aque' de'e šyiš de'e gwsa'aze', na' gože' lega'aque' so'one' dezcanz yeto tyemp dao' xte catə'əch babeyož gwsə'ot beṇə' mal ca' beṇə' ljuēžjga'aque' ca' chso'elao' Cristən' con ca'ate'enə' nžia Diozən' bia' sa'at.

¹² Na' catə' Jesocristən' bzoxxje' sey de'e gwxoqe, gocbe'ida' lechgualə gwxo' na' bgüižən' beyaquən ca' to lacha' gasj, na' bio'onə' beyaquən ca' chen. ¹³ Nach beljw ca' besə'əyiñjən besə'əžinten lao yežlyon' can' chac len frot de'e žia lao yag catə' chečhjchgua be'. ¹⁴ Na' le'e yoban' benittecžən ca' to rollo de'en chedobə' na' yoguə ya'a ca' na' islas ca' bosə'oša' xišne'i. ¹⁵ Nach rei ca' beṇə' ca' chasə'ənabia' lao yežlyon', len beṇə' blao ca' na' beṇə' gwni'a ca', len capitan ca', len notə'ətezəchlə beṇə' napə yelə' chnabia', na' len beṇə' zjənaquə esclabos txen len beṇə' ca' cui zjənaquə, yogue'e bosə'ocuašə' cuinga'aque' do lo'o bloj na' entr' yej xen ca' de'en žia lao ya'a ca'. ¹⁶ Na' gosə'əne': —Žalə'əšga

əca'a bdiŋj na' yej quinga na' ya'a quinga yesə'əyenən chio'o niç cui le'i Diozən' chio'o, Dioz ben' chi' chnabiá', na' niç cui goŋ Jesocristən' castigw checho, Jesocrist ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beŋə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ənə'.

¹⁷ Gosə'əne' ca' chedə' gwsa'acbe'ine' babžin ža gaquə juisyən' na' lechguale yesə'əžaglaogüe' len castigon' de'en əgwnežjo Diozən' lega'aque'.

7

Beŋə' Izrael ca' beŋə' ca' zjənyišə' sey che Diozən'

¹ Gwde na' ble'ida' tap angl gosə'əzeche' tap part lao yežlyon' bosozague'e be'enə' par niç cui gwyeçhən' lao yežlyon', lao nisdə'onə' o gan' ze yag ca'.

² Nach ble'ida' yeto angl ze'e galən' chla' bgüižən' noxə'e to de'e gwçhine' par gwçhiše'e sey che Diozən' ben' zo zejlicəne' lao xga beŋə' ca' chso'elao' le'. Nach anglən' gwne' zižjo belgüiže' angl ca' tap, beŋə' ca' naquən' lao na'aga'aque' so'one' par niç gaquə de'e mal lao yežlyon' na' lao nisdə'onə'.

³ Gože' lega'aque': —Bito gonle par niç gaquə de'e mal lao yežlyon', lao nisdə'onə' o gan' ze yag ca' xte catə' babeyož bçhišə'əto' sey che Diozən' lao xga beŋə' ca' chso'elao' le'.

⁴ Nach gwdechlə bende' gwna anglən' de que to gueyoa tapeyon mil beŋə' bçhiše'e seyən', yogue'e za'aque' lao dia ca' šižin' che xi'in' de'e Izraelən'. ⁵ Na' šižina' mile' lao dia che de'e Jodan', šižina' mile' lao dia che de'e Robennə', šižina' mile' lao dia che de'e Gadən', ⁶ na' šižina' mile' lao dia che de'e Aserən', šižina' mile' lao dia che de'e Neftalin', šižina' mile' lao dia che de'e Manasesən', ⁷ na' šižina' mile' lao dia che de'e Simeonnə', šižina' mile' lao dia che de'e Lebín', šižina' mile' lao dia che de'e Isacarən', ⁸ na' šižina' mile' lao dia che de'e Sabolonə', šižina' mile' lao dia che de'e Jwsen' na' šižina' mile' lao dia che de'e Benjaminnə'.

Beŋə' zan zjənyaze' lachə' šyiš'

⁹ Nach gwde na' bgüia' na' ble'ida' beŋə' zan juisy zjəzeche' lao Diozən' gan' chi'e chnabi'ənə' na' lao Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beŋə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ənə'. Tant beŋə' zan zjəzecha xte notono no goquə gwlab lega'aque', beŋə' naquə to to nasyon, to to yež, to to dia na' chso'e gwde gwdele dižə'. Na' yogue'e zjənyaze' lachə' šyiš' na' zjənoxe'e zin. ¹⁰ Na' tant besyə'əbeine' yogue'e gosə'əne' zižjo, gosə'əne': Diozən' ben' chi' chnabiá', na' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beŋə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ənə',

bagwso'one' par niç cui yeyejcho lao yi' gabilən'.

¹¹ Na' yoguə'əlol angl ca' zjənyechj zjəmbi'e beŋə' golə beŋə' blao ca' na' bia ca' tap bian' nitə' gan' chi' Diozən' chnabi'e, nach angl ca' besə'əzo xibga'aque' lao Diozən' na' bchequə' yichjga'aque'ənə' lao yon' gwso'ela'ogüe'ene', ¹² gosə'əne': Gaquəšgan quinga. Zejlicəne' güe'ela'ocho Dioz chechon'.

Zejlicəne' güe'echo dižə' can' nse'e yelə' chey che'eni', can' chnabi'e, can' nape' yelə' guac xen,

na' can' nse'e yoguə' c'aste yelə' sin'.

Zejlicəne' güe'echo yelə' choxcwlen' che' na' güe'echone' yelə' bala'an'.

Ca'ašgacən' gaquə'.

¹³ Nach to beŋə' golə beŋə' blao ben' naque' txen len beŋə' tapechoa ca' gože' nada': —¿Enezdo' no beŋə' quinga zjənyaz lachə' šyišən'? ¿Enezdo' gan' za'aque'?

¹⁴ Na' goža'ane': —Le' nezdō' beṇə' gol dao'.

Nach gwne' nada': —Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', cheda' blalj xchene'enə' par gwduxjue' xtolə' beṇə'chən'. Na' beṇə' quingan' gosə'əṇabene' le' bnitlaogüe' xtolə'əga'aque'enə'. Na' bitoch bi de'e mal da' əchen yiçh̄jla'ažda'oga'aque'enə'. Lega'aque' besə'əžaglaochgüe' lao yežlyon' de'en chso'onlilaže'e Jesocristən'.
¹⁵ Na' de'e na'anə' nite'e lao Diozən' gan' chi'e chnabi'e chso'e yelə' choxcwlen che' do ža do yel gan' chso'elaogüe'ene' yoban'. Na' Dioz ben' chi' chn-
 abia' zoe' len lega'aque' par chcuasə' chcue'eje' lega'aque' len de'e malən'.
¹⁶ Bitoch yesə'əbil yesə'ədonga'aque'. Bgüižən' bitoch gonən mal len lega'aque' na' bitoch yesə'əžaglaogüe' len de'e zeyə'əna', ¹⁷ cheda' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə' chapə chye' lega'aque'. Zoe' gan' chi' Diozən' chnabi'e na' chone' par nitə'əcze' mbalaz len Diozən' zejlicəne. Na' Diozən' gone' par niç cuich yesə'əbeže' na' cuich ṇite'e trist.

8

Sey gažən'

¹ Nach Jesocristən' ben' ble'ida' ca to xilə' dao' bian' bagwso'ote' bzoxxje' sey gažən', na' catə' beyož bzoxxje'ennə' lechguale žizə goquə yoban' do gašj or.
² Nach ble'ida' gažə angl ca' beṇə' ca' zjəzecha gan' zo Diozən'. Diozən' bnežjue' lega'aque' tgüejə trompet. ³ Nach yeto anglən' bedəseche' cho'a mesən' gan' chso'elaogüe'e Diozən', mes de or de'en zo lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə'. Anglən' noxə'e to barser de or gan' yo'o de'e zan yal na' bcuase'en lao yi' ya'alj de'en žia lao mesən'. Bene' ca' par niç Diozən' gwle'ine' žen che yalən' catə' beṇə' chso'one' orasyonṇə' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. ⁴ Na' lao gwyas žen che yalən' de'en noxə' anglən' gwle'i Diozən' len catə' gwso'on beṇə' ca' orasyonṇə'. ⁵ Nach anglən' gwxi'e ya'alj de'en žia lao mesən' gwlo'en lo'o barserən' na' bzalə'en lao yežlyon' na' gošj gwtin, na' goc bichlə sšag xen, gwyep yes, na' gwxo'.

Trompet ca'

⁶ Nach angl ca' gažə, beṇə' ca' zjənoxə' trompet ca', bosō'ozo'en cho'aga'aque'enə' par bosō'ocueže'en.

⁷ Angl nechən' bcueže' trompet che'enə'. Na' beyož bcueže'ennə' gwche'echgua yej de'en nchixə yi' na' chen lao yežlyon'. Na' yo de'en de lao yežlyon' casi gašjən gwžiai'i in tant gwyeyən, na' yag ca' zjəze lao yežlyon' casi gašjə de'e ca' gosə'əbiayi'in, na' yoguə'əloj yixə' ga' chi' lao yežlyon' gosə'əbiayi'in.

⁸ Na' angl əgwchopen' catə' bcueže' trompet che'enə' to de'en naquə ca to ya'a xen bxopən lo'o nisda'onə' chalə'əṇiṇən, na' casi gašjə nisda'onə' beyaquən chen. ⁹ Na' casi gašjə bia ca' ža' lo'o nisən' gwsa'atəb, leczə gosə'əbiayi' casi gašjə barcw ca' de'e chaš lao nisən'.

¹⁰ Nach angl əgwyonən' bcueže' trompet che'enə' na' to beljw xen de'en žia le'e yoban' bxopən chalə'əṇiṇən ca to yi' yech. Na' bxopən lo'o nis che zan yao ca' na' bej ca'. ¹¹ Na' beljōn' nzi'in De'e Zla'. Na' lo'o nis ca' gan' jəchazənṇə' besyə'əyaquən zla', na' beṇə' zan gwsa'at por ni che de'en gwse'eje' nisən'.

¹² Nach angl əgwdapən' bcueže' trompet che'enə' na' casi gašjə bgüižən' beyaquən žchol, na' leczə casi gašjə bio'onə' beyaquən žchol, na' leczə ca'

gwsa'ac casi gašjə beljw ca'. Na' de'e na'anə' part ca' de'en besyə'əyac žčhol bito bosə'əse'eni'in teža na' ni še'elə.

¹³ Nach ble'ida' chda to angl lao be'enə' gwchol yoban' na' benda' gwne' zizjo gwne': —Probchguazə beṇə' ca' ža' lao yežlyon', ca naquən' gac čhega'aque' catə' yoso'ocuež trompet čhe angl ca' yešonə.

9

¹ Nach angl güeye'enə' bcueže' trompet čhe'enə' na' to angl beṇə' zo yoban' ble'ida' betje' lao yežlyon' ca to beljw. Na' le' yo'o lao ne'e saljue' yech gabilən'.

² Na' bsaljue' yech gabilən' na' gwyaschgua žen lo'o yechən' can' chas žennə' catə' chəsə'əbeque' yi' xen lo'o orn. Na' žennə' de'en gwyas lo'o yech gabilən' bcuašə'n bgüižən' can' chac catə'ən chi'ichgua žen dao'. ³ Na' gan' gwyas žennə' besə'əchoj bišə' zan gwyasəb lao yežlyon'. Na' bišə' ca' gwsə'omb znia can' chso'on beṅgoni bian' chsa'aš lao yežlyon'. ⁴ Na' Diozən' bene' mendad cui sa'ob yiṅə' ga' o bi de'en zjənaze' na' ni yag ca', sino yesə'əyižəb beṇə' ca' cui nyišə' sey che Diozən' lao xgaga'aque'enə'. ⁵ Bito be'e latjə so'otəb lega'aque' sino gwyasəb gueyə' bio' gwsə'omb par besə'əžaglaochgüe'. Na' beṇə' ca' gosə'əyižəbən' besə'əžaglaochgüe' can' chžaglaoch catə' chyž beṅjoni'in chio'o. ⁶ Na' catə' əžin ža gaquə' can' ble'idaogüe'eda'anə' beṇə' ca' ža' yežlyon' yesə'əṇablaže'e sa'ate', pero bito sa'ate', na' se'enene' cuich ṇite'e, pero bito yesyə'əželene' nac so'one'.

⁷ Na' quinga zjənaquə bišə' ca' ble'ida', zjənaquəb ca cabey bia žja'ac lao gwdilə. Nach yichjga'aquəbən' zo de'e naquə ca coron de or. Na' cho'alaoga'aquəbən' ble'ida'an ca cho'alaob beṇə'ch. ⁸ Na' zjəžiab yišə' de'en naquə ca yišə' yichj no'olə, na' leyga'aquəbən' zjənaquən ca ley leon. ⁹ Na' cuerp čhega'aquəbən' zjənazjən de'en naquə ca de'e ya de'en chcuasə' chcue'ej lega'aquəb. Na' sšag de'en chso'omb len xilə'əga'aquəbən' nenən ca sšag de'en chso'on zan cabey catə' chsa'acdob chja'aquəb lao gwdilən' zjənxobəb caretən'. ¹⁰ Na' xbanga'aquəbən' zjənaquən ca xban beṅgoni nič bosə' o'chimb len gosə'əyižəb beṇə' lao gueyə' bio'onə'. ¹¹ Na' angl bzelaο de'en chnabia' gabilən' leczə chnabia'an bišə' ca', lenṇə' nzi' Abadon dižə' ebreo na' leczə nzi'in Apolion dižə' griego, zeje dižə' "chžiyai'in".

¹² Bagwde de'e mal nechən' na' ze'e za'ac yechopən.

¹³ Nach angl əgwxope bcueže' trompetən' na' benda' gwne' angl ben' zecha cho'a mes de orən' de'en zo lao Diozən' mes de'en žia lozei dap squinte gan' chso'elaogüe'e Diozən'. ¹⁴ Na' anglən' bolgüiže' angl əgwxopen' ben' noxə' trompetən', gože'ene': —Bošež angl bzelaο ca' tap de'e ca' zjənchej cho'a yao xen de'en nzi' Eofrates.

¹⁵ Nach anglən' bošeže' angl bzelaο ca' tap par nič gwsə'otən' casi gašjə beṇə'chən'. Diozən' bito be'e latjə sa'aš angl bzelaο ca' antslə. Bzague'e lega'aquən par bi izən', na' bi bio'onə' na' bi žan' na' bi orən' gone' mendad sa'ašən. ¹⁶ Na' gwnežda' nita' čhopə gueyoa millon sołdad čhega'aquən de'en zjəžia cabey.

¹⁷ Na' quinga ble'idaogüe'eda' cabey ca' na' de'e xio' ca' zjəžia cožə'əga'aquəbən'. De'e xio' ca' zjənazjən to ya de'e chcuasə' chcue'ej cho'alcho'oga'aquən na' yan' naquən de šonə color, de'e xna, de'e asol na' de'e gašə'. Na' yichj cabey ca' zjənaquən ca yichj leon, na' cho'aga'aquəbən' chchoj yi' na' len žen na' len sofr de'en chalə'əniṇ. ¹⁸ Na' casi gašjə beṇə'chən' gwsa'ate' por ni čhe yi' na' žen na' sofr de'en besə'əchoj cho'a cabey ca'. ¹⁹ Bosə' o'chimb

cho'aga'aguabən' par gwso'otəb beṇə' na' leczə ca' xbanga'aguabən', la' xbanga'aguabən' zjənaquən ca beḷ, zjənsa'an yichjei par niçh gwsa'on beṇə'.

²⁰ Na' beṇə' ca' besyə'aga'an cui gwsa'at catə'an gwyas cabey ca' lao yežlyon', bitoczə besyə'ədinjene' de'e malən' chso'one' ca naquən' chso'elaogü'e de'e xio' ca' na' chse'ejni'alaže'e lgu'a' lsaquə' de or, de plət, de brons, de yej na' de yag. Na' lgu'a' lsaquən' chse'ejni'alaže'ənə' bito chəsə'əle'in, nic chse'enen, na' nic chac yoso'ota cuinga'aquei. ²¹ Na' bitoczə besyə'ədinje beṇə' ca' besyə'aga'anən' che de'e malən' chso'one'ənə' ca naquən' chso'ote' beṇə', na' ca naquən' chəsə'ənaogü'e' de'en chso'on beṇə' goža' ca', na' choso'oza' xtoga'aque' na' chso'one' bitə'ətezəchlə de'e yelə' zto' de'en zjənac ca', na' chəsə'əbane' bi de che beṇə'.

10

Angl ben' noxə' libran'

¹ Nach ble'ida' yeto angl gual, gwze'e yoban' betje' lao yežlyon' to lo'o bejw. Na' gwyeçhj to yita' yichje'ənə'. Na' cho'alaogü'e'ənə' gwnatitan can' chna bgüizən' na' ni'e ca' ble'ida'an ca yag bye de'en chalə'əniṇ. ² Anglən' noxə'e to lib' dao' de'en nyaljo na' ni'e lichan' bsoe'en lao nisdə'onə' na' de'e yeglən' lao yežlyon'. ³ Na' bisye'e zizjochgua can' chosya'a leon ca', na' cata' bisye'ənə' gošj gwtin gaž las. ⁴ Na' ca' naquə dižə' de'en benda' lao gošj gwtinnə' bazon gwzoja'an catə'əczla to beṇə' zo yoban' gwne' nada': —Bito gwzojo' dižə' de'en bendo' lao gošj gwtinnə', con gwdapən lo'o yichjla'aždaogo'onə'.

⁵ Nach anglən' ben' zo šla'a ni'ənə' lao nisdə'onə' na' yešla'an lao yežlyon', gwlis ne'e lichan' yobalə ⁶ na' bzoe' Dioz ben' zo zejlicane' testigw de que cho'e dižə' li, Dioz ben' benəach, bene' bia ca' ža', na' len bitə'ətezəchlə de'e zjəde yoban', lao yežlyon' na' lo'o nisən'. Gwne': —Bitoch cuezə Diozən' par gone' can' bzie' bia' gone'. ⁷ Catə' angl gažən' solao əgwcueže' trompet che'ənə' cana'achən' gaquə complir de'en nžia Diozən' bia' gaquə ca naquən' babzejni'ine' profet che' ca' beṇə' ca' gwso'elao' le', bzejni'ine' lega'aque' de'ənə' cuinə' se'ejni'i beṇə' yeziquə'əchlə.

⁸ Na' ben' zo yoban' be'elenche' nada' dižə' de'e yoblə gwne': —Jəxi' lib' da'onə' de'en nyaljo de'en noxə' anglən' ben' zecha zo šla'a ni'ənə' lao nisdə'onə' na' de'en yešla'a lao yežlyon'.

⁹ Nach gwyə'a gan' zecha anglən' na' gwṇaba' lib' da'onə'. Na' anglən' gože' nada': —Bexə'an na' gwdaon. Na' lo'o cho'onə' gaquədo'on zix ca ši'in bia ser, pero lo'o li'onə' yeyaquən zla'.

¹⁰ Na' gwxi'a lib' da'onə' noxə' anglən' na' gwdaogua'an. Na' lo'o cho'anə' goquən zix ca ši'in bia ser, pero beyož gwdaogua'anə' beyaquən zla' lo'o li'anə'. ¹¹ Nach anglən' gože' nada': —De'e yoblə cheyałə' go'o dižə' nac gaquə che zan yež, na' che zan nasyon, na' che beṇə' chsa'ac gwde gwdele dižə', na' che zan rei.

11

Chopə testigw

¹ Nach Jeso'osən' bene' nada' to ya de'e gwchixəda' yo'onə' na' gože' nada': —Jəxi'o medid che yo'odao' əblao che Diozən' na' che mesən' gan' cho'ela'ochone', na' gwlabo' balə beṇə' chso'elaogü'e'ene'. ² Pero bito si'o medid chyo'onə', cheda' naquən par beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Diozən', na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le' so'onchene' syoda che'ənə' con nac chse'enene'

lao yechopəyon bio'. ³ Ešela'a čhopə testigw čhia' so'e xtiža'anə' tml čhopə gueyoa gyon ža. Na' sa'aze' lachə' gasj.

⁴ Testigw ca' čhopə gwxaquə'əlebəga'aque'enə' ca yag olibo ca' čhopə de'en zo lao Xancho Diozən' na' ca candeler ca' čhopə de'en zjəzo laogüe'enə'. ⁵ Na' notə'ətezə beñə' yene'e gon mal len lega'aque' əchoj yi' cho'a testigw ca' na' əgwzeyən beñə' ca' so'on ca'. Ca' gaquə əsa'at beñə' ca' šə' bi so'onene' testigw ca'. ⁶ Na' testigw ca' naquən lao na'aga'aque' so'one' ca cui gaquə yejw yedote lao so'e xtižə' Diozən', na' naquən lao na'aga'aque' so'one' ca yeyac nis ca' chen, na' leczə naquən lao na'aga'aque' so'one' ca gaquə bitə'ətezəchlə de'e mal de'en se'enene' gaquə. ⁷ Na' cata' yeyož əso'e xtiža'anə' cana'ach əchoj lo'o yech gabilə' to de'e xio' de'en naquə ca to bia znia na' əxiti'ən nizən lega'aque' na' gotten lega'aque'. ⁸ Na' cuerp chega'aque'enə' yega'anən šonə ža šgobiž lao lquey syoda əblaonə' gan' gwso'ote' nada' naca' Xanle. Na' syodan' gan' gwso'ote' nada' gwxaquə'əleben ca syoda Sodoman' na' ca nasyon Egipton'. ⁹ Na' lao šonə ža šgobiž yesə'əžag beñə' zjənaquə zan nasyon, beñə' za'ac zan yez, beñə' zjənaquə zan dia na' chsa'aque' gwde gwdele' dižə', desə'əgüie' de'e beñə' guat ca' zjədə' lao lqueyən' na' bito so'e latjə no əgwcuasə' lega'aque'. ¹⁰ Na' beñə' ca' ža' lao yežlyon' yesyə'əbeine' cata' bagwsa'at testigw čhia' ca', tant zed əgwsa'aquene' xtiža'anə' de'en gwso'elene' lega'aque'. Nach so'one' legr, na' yoso'onežjo ljuežjga'aque' no regal. ¹¹ Nach ble'idaogüe'eda' goc doxen can' gwne'ena'. Na' cata' goc šonə ža šgobiž gwsa'at testigw ca', cana'ach Diozən' bosbane' lega'aque' na' gosə'əzeche' de'e yoblə. Na' yoguə' beñə' ca' besə'əle'i can' besyə'əban testigw ca' besə'əžebchgüe'. ¹² Nach testigw ca' čhopə gwse'enene' gož Diozən' lega'aque' zižjo: —Le'e yeda, le'e yeyep nga.

Nach besyə'əyep'e yoban' to lo'o bejw, na' besə'əle'i beñə' contr chega'aque' ca'. ¹³ Na' ca orən' lechguale gwxo' na' gwžiai'i' to part syodan' na' gaža ml beñə' gwsa'ate' cata'ən gwxo'. Na' beñə' ca' besyə'əga'an' cui gwsa'ate' lechguale besə'əžebe' na' gwso'ela'ogüe'e Diozən' ben' zo yoban'.

¹⁴ Bagwde de'e mal əgwchopen' na' ze'e gaquə de'e əgwyonən'.

Can' goquə catə' angl beñə' gažən' bcueže' trompet che'ena'

¹⁵ Nach angl beñə' gažən' bcueže' trompet che'ena' na' beñə' ca' ža' yoban' gosə'əne' zižjo gosə'əne':

Xancho Diozən' na' Xi'ine' Cristən' bagwsə'one' ca zo gwxiye'enə' xni'aga'aque'enə',

na' lega'acze'enə' yesə'ənabi'e beñə' ža' yežlyon' zejlicane.

Crist na'anə' gwlež Diozən' par chaclene' beñə'ən'.

¹⁶ Nach beñə' golə beñə' blao ca' tapechoa, beñə' ca' zjəchi' chəsə'ənabia'alene' Diozən', besə'əzo xibga'aque' laogüe'enə' na' besə'əchequə' yichjga'aque'en lao yon' gwso'elaogüe'e Diozən', ¹⁷ gosə'əne':

Chon'to' yelə' choxcwlen čhio', Xanto'.

Len' naco' Dioz ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen.

Bazoco' cata'ən bxi'o yežlyon', na' ca'aczən' so' cata'ən yeyož yedon.

Na' len yelə' guac čhio'onə' chnabi'o.

¹⁸ Beñə' nasyon ca' ža' yežlyon' besə'əže'e le',

pero na'a babžin ža əgwnežjo' castigw chega'aque'.

Babžin ža əchoglaogo' che yoguə' beñə' bagwsa'at šə non' napə dolə'.

Na' gwnežjo' yelə' bala'an' che beñə' ca' gwso'on xšino'onə' ca de'en gwso'e xtižo'onə',

na' len yeziq'uə'əchlə beṇə' ca' bagwlejo' par zjənaque' lažə' na'onə' na' gwsa'ape' le' respet.

Egwnežjo' lega'aque' yelə' bala'an la'anə'əczə šə gwsa'aque' beṇə' blao o la'anə'əczə šə cui gwsa'aque' beṇə' blao žlac gosə'anite'e yežlyon'.

Łeczə gono' par ničh beṇə' ca' choso'ožiai'i' ljeužjga'aque' o chso'one' bichlə de'e mal lao yežlyon' əsa'aque' castigw lao yi' gabilən'.

¹⁹ Nach ble'ida' nla'axejə gan' chso'elaogü'e Diozən' yoban' na' ble'ida' caj gan' ža' de'en nyoj can' ben Diozən' mendad so'on beṇə' Izrael ca' par ničh gaquəlene' lega'aque'. Na' lao ble'ida' de'e ca' gwyep yes, gocchgua sšag na' gošj gwtin, na' łeczə gwxo' na' gwche'echgua yejən'.

12

No'olən' na' gwxiye'ena'

¹ Na' ben Diozən' par ničh ble'ida'ogü'e'eda' le'e yoban' to de'e zaquə' yebanecho, ble'ida' to no'olə nyaze' bgüižən' ca xe'. Na' zeche' lao bio'onə' na' yičhj'e'ena' zon to coron de šižin beljw. ² No'e bdao' na' bachaque' bes che yelə' sannə' na' bisye'e tant chžaglaogü'e' lao chzane'ena'. ³ Na' ble'idaogü'e'eda' yeto de'e zaquə' yebanecho le'e yoban', ble'ida' gwxiye'ena' beyaquan to bel gaž yičhj bia xen na' bia xṇa, na' žia ši lozəb na' tğüejə coron nitə' yičhjəb ca'. ⁴ Na' catə' gwda xbambən' bchinjən' casi gašjə beljw ca' zjəžia le'e yoban' na' besə'əyinjən' lao yežlyon'. Nach belən' bian' beyaque gwxiye'ena' gotə'əb xni'a no'olən', gwlezəb par šebəb bda'onə' catə' sane'əbo'onə'. ⁵ No'olən' gwxane' to bi'i byo, bi'i nabia' yoguə' nasyon. Na' gombo' ca' yoso'ozexjw yičhj beṇə' nasyon ca' yoso'ozenague' chebo'. Diozən' bezi' beque'əbo' beche'əbo' gan' chi'e chnabi'ena'. ⁶ Nach no'olən' boxonjene' gwxiye'ena' par šeje' to latjə gan' cui no ža' gan' banonšao' Diozən' par so no'olən', na' lao soe' na' Diozən' gone' le' mantener tml čhopə gueyoa gyon ža.

⁷⁻⁸ Gwde na' goc gwdilən' yoban', na' angl əblao ben' le Miguel na' soldad che' ca' gosə'ədiləlene' belən' bian' beyaque gwxiye'ena'. Na' gwxiye'ena' na' angl bzelaο chei ca' bito gosə'əzoin anglən' len soldad che' ca'. Besyə'əbeje' lega'aquan yoban' na' bitoch chso'e latjə žjəya'acquəchən yoban' de'e yoblə. ⁹ Na' bosyo'ozalə'e gwxiye'ena' len angl bzelaο chei ca' lao yežlyon'. Ca' goc che' de'en beyaque bel xennə', de'en le Satanə. Zon dezd catə'ən gwxe yežlyon' chxəoyaguən yoguə' beṇəch.

¹⁰ Nach benda' to beṇə' zo yoban' gwne' zižjo gwne': —Bačh bžin ža bosla Diozən' beṇəchən' lao na' gwxiye'ena' len yelə' guac de'en nape'ena' na' chnabi'e' lega'aque'. Na' babžin ža chi' Cristən' chnabia'alene' Diozən', Crist nan' bsele'e par goclene' beṇəchən'. Babesyə'əbeje' gwxiye'ena' de'en bcuiš beṇə' bišə'əcho ca' lao Diozən' do ža do yel nan de que de xtolə'əga'aque', na' ṇa'a baboso'ozalə'en lao yežlyon'. ¹¹ Beṇə' bišə'əcho ca' beṇə' ca' bagwsa'at, gosə'əzoinə' cui bosə'əzenague' che gwxiye'ena' lao gosə'anite'e čhedə' gwso'onlilaže'e Jesocristən' ben' blalj xchene'ena' por ni checho. Na' łeczə gosə'əzoinə'en čhedə' gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jesocristən'. Gwsa'acbe'ine' yejni'a sa'ate' cle ca' yesə'əbejyichje' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca' xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnit-lao xtolə'əga'aque'ena'. ¹² De'e na'anə' ledoyebei chio'o zocho yoban'. Probchguazə beṇə' nitə' doxen lao yežlyon'. Probchguazəga'aque' čhedə' babžin gwxiye'ena' gan' nite'ena'. Łechgualə chžə'an de'en chega'an yetozə

tyemp dao' par gonən can' chene'ennə' na' de'e na'anə' gonchguan contr beṇəchən'.

¹³ Na' beṭən' bian' beyaque gwxiye'enə' catə' goṇbe'ib de que babesyə'əbeje'eb yoban' na' babžimb lao yežlyon', nach belagdob no'olən' ben' gwɣan bi'i byo da'onə'. ¹⁴ Pero Diozən' goclene' no'olən', bene' ca gwzo ɕopə xile'e de'e xen caczə ɕhe to bsia dao' par niɕ cui gwɣen beṭən' le'. Na' gwzoe' bžinte' latjə dašən' gan' banonšao' Diozən' soe' na' gan' gone' le' mantener šon iz yo'o gašjə. ¹⁵ Nach bchoj nis zil cho'a beṭən' caczə to yao la' gone'eb əžinten gan' zo no'olən' par gua'an le'. ¹⁶ Pero na' Diozən' goclene' no'olən', bene' par niɕ yežlyon' güe'ejən nisən' de'en bchoj cho'a beṭən'. ¹⁷ Na' beṭən' bžə'achguab no'olən' nach jəyemb contr xi'ine' ca' yelə', beṇə' ca' chso'on can' non Diozən' mendad goncho, beṇə' ca' leczə chso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jeso'osən'.

13

Chopə bež bia əznia

¹ Na' gwzecha' cho'a nisdə'onə' na' ble'ida' bchoj to bež əznia lo'o nisdə'onə'. Na' nitə' gažə yichjəb na' žia ši lozəb na' lao to to lozəb ca' nitə' tgüejə coron. Na' lao to to yichjəb ca' nyoj to la de'en chloe' de que chon cuimb ca' Dioz.

² Ble'ida' bežən' ca' to tigr na' ble'ida' ni'ana'ab ca' zjənaquən ca ni'ana' os, na' cho'abən' naquən ca cho'a leon. Na' beṭən' bian' beyaque gwxiye'enə' bemb par niɕ gwnabia' bežən', na' bnežjw beṭən' leḅ yelə' guac par niɕ bemb ca gosə'ənitə' yoguə'əloj beṇəch xni'abən'. ³ Na' ble'ida' to yichj bežən' naquəchguan güe', na' naquən ca' to de'e gatleme pero bito gotəb. Na' yoguə'əloj beṇə' besyə'əbanene' de'en beyaquebən' na' gwnitə'əcze' xni'abən'.

⁴ Na' gwso'elaogüe'e beṭən' bian' beyaque gwxiye'enə', gwsa'ache'ine' de que beṭən' bemb par niɕ chnabia' bežən'. Na' leczə gwso'elaogüe'e bežən', gosə'əne': —Bež nga chnabi'achəb ca notə'ətezəchlə beṇə', na' notono no soi tiləlen leḅ.

⁵ Na' bežən' be'eb dižə' de que naquəb ca Diozən' na' be'eb bichlə dižə' bžia bnitə'əb Diozən' lao ɕhopeyon bio' gwnabi'ab. ⁶ Gwnechguab contr Diozən', bžia bnitə'əb le' na' leczə bžia bnitə'əb yoban' na' len beṇə' ca' ža' na'. ⁷ Na' gwyo'o lao na' bežən' gwdiḷəlemb beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' na' bzob lega'aque' xni'abən' par bchi' bsaquə'əb lega'aque'. Nach gwnabi'ab beṇəchən' yoguə' nasyon yoguə' yež, yoguə' dia na' yoguə' beṇə' chso'e gwde gwdelə dižə'. ⁸ Na' yoguə' beṇə' ca' cui zjənyoj laga'aque'ena' le'e libr ɕhe Jesocristən' gwso'elaogüe'eb. Catə'an ze'e ɣe yežlyon' banyoj la beṇə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicane le'e libr ɕhe Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ena'.

⁹ Le'e žia nagle de'e chene legwzenag de'e nga. ¹⁰ Beṇə' ca' choso'ozo beṇə' yoblə xni'aga'aque'ena' ca pres o ca esclabos, can' chso'one' ca' gac ɕhega'aque'. Na' beṇə' ca' chso'ot beṇə' len yes ya, leczə can' sa'ate'. De'e na'anə' chonən byen sotezə so chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə' gonlilažə'əchone' bitə'ətezə chac ɕhecho.

¹¹ Na' ble'ida' yeto bež bchojəb lo'o yon'. Na' bežən' žia ɕopə lozəb ca loz xilə' dao' pero be'eb dižə' goxoayag can' chon beṭən' bian' beyaque gwxiye'enə'. ¹² Na' bežən' bian' ble'ida' de'e neche bemb par niɕ bež əgwchopen' gwnabia'ab lao leḅ na' bnežjəb leḅ doxen yelə' gwnabia' de'en gwdapəbən'. Nach bia əgwchopen' bemb par niɕ beṇə' ca' ža' yežlyon' gwso'elaogüe'e bia nechən' bian' naquə güe' yichjəina', güe' de'en

goquə ca to de'e gatlemb. ¹³ Na' bia əgwchopen' bemb de'e zan de'e zaquə' yesyə'əbanchgüei beṇə', xte bemb par niç beṇachən' besə'əle'ine' yi' le'e yoban' na' betjən lao yežlyon'. ¹⁴ Na' laogüe de'en bemb de'e besyə'əbanene'enə' lao bež nechən', bxoayaguəb beṇə' ža' yežlyon' par niç ca' gwsə'elaogüe'e bia nechən' bian' goquə güe' yichjəbən' len yes yanə', güe' de'en baša gatlemb. Na' bež əgwchopen' bemb mendad par gwsə'one' to lgua'a lsaquə' bež nechən'. ¹⁵ Na' goquən lao na' bež əgwchopen' bemb par niç gwyo'o lgua'a lsaquə' bež nechən' biš xne. Na' lgua'a lsaquə'ənə' be'eczən dižə' na' benən ca gwsə'ote' beṇə' ca' cui gwsə'elao' len. ¹⁶ Na' leczə benən byen par niç goso'ozo yoguə' beṇə' señy che bežən' na'aga'aque' licha o lao xgaga'aque', beṇə' blao na' la'anə' beṇə' cui zjənaquə blao, na' la'anə' beṇə' gwni'a o beṇə' yaša', na' la'anə' beṇə' zjənaquə esclabos o beṇə' cui zjənaquə esclabos. ¹⁷ Bitobi bi goquə so'ote'e na' nic goquə bi yesə'əzi'e šə cui zjəzoe' señy che bežən' o šə cui zjəzoe' nomero de'en zejən labən'. ¹⁸ Na' nga de to yelə' sin' de'e əgwzejni'in chio'o che bežən', na' šə no chejni'in cheyalə' gwlabə' nomero chebən'. Na' nomero chebən' naquən can' chlab chio'o beṇach, xop gweyoa gyon xop.

14

De'en gwsə'ol beṇə' ca' to gweyoa tapeyon mil gwsə'elaogüe'e Diozən'

¹ Nach bgüia' na' ble'ida' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwsə'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ənə', zeche' lao ya'a Sionnə' len togweyoa tapeyon mil beṇə' yoblə. Na' nyoj le'enə' na' len la Xə' Diozən' lao xga beṇə' ca'. ² Na' benda' chso'ol beṇə' zan beṇə' ža' yoban'. Na' benda'an ca chsiž catə' dechgua yaon' na' ca nen catə' lechgualə chñin, na' benda' nenən can' chol arpan' catə' chəsə'əgolə' de'e zan tš'i'izə. ³ Na' benda' chso'ole' to imno cobə lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə' gan' nitə' bia ca' tap na' beṇə' golə blao tapechoa ca'. Pero beṇə' ca' to gweyoa tapeyon mil na'azə goc boso'osede' imnon' par gwsə'ole'en. Beṇə' ca'anə' zjənchoje' entr beṇachən' chse'ejle'e de que Jesocristən' gwdixjue' xtolə'əchon'. ⁴ Beṇə' ca' chsa'aque'ne' che tozə Jesocristən', na' de'e na'anə' gwxaquə'əlebga'aque'ne' ca beṇə' cui chgo'o xtoi. Beṇə' ca' chso'one' con can' na' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwsə'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ənə'. Lega'aque'ne' zjənchoje' entr beṇachən' chse'ejle'e de que Jesocristən' gwdixjue' xtolə'əchon'. ⁵ Chso'e por dižə' li, na' bitobi bi de'e mal da achen yichjla'ažda'oga'aque'ənə'.

De'en gosə'əna šonə angl

⁶ Nach ble'ida' yeto' angl gwchol yoban' chde' lao be'. Gwdixjue'ine' beṇə' ža' yežlyon' to dižə' güen dižə' cobə che Diozən' de'e zaquə' zejlicəne. Na' gwdixjui'en len beṇə' zjənaquə to to nasyon, to to yež, to to dia, na' beṇə' chso'e gwde gwdele dižə'. ⁷ Gwne' zižjo gože' lega'aque': —Le'e gapə Diozən' respet, le'e güe' Diozən' yelə' bala'an, chedə' babžin or gone' castigw beṇə' ca' cui chso'elao' le'. Le'e güe'elao' Diozən' ben' ben yoban', yežlyon', nisdə'onə' na' bej ca'.

⁸ Na' gwde na' bchoj yeto angl, na' gwne': —Baç bžin ža cuiayi' syoda Babilonian' la' beṇə' gwnabia' ca' ža' syodan' bagwsə'one' par niç beṇə' ca' ža' yoguə' nasyon ca' choso'ozoe' Diozən' ca'alə cuich chso'elaogüe'ene'.

⁹ Nach gwde na' bchoj angl əgwyone, na' leczə gwne' zižjo gwne': —Notə'ətezə beṇə' chso'elao' bežən' na' lgua'a lsaquə' de'en naquə ca leb

na' notə'ətezə bagwso'e latjə bosso'ozoe señy che bežən' lao xgaga'aque' o na'aga'aque', ¹⁰ lega'aque'enə' gon Diozən' castigw gual zejlicane tant chze'e che de'e malən' chso'one'. Yesə'əzaquə'əzi'e gan' chalə' yi' na' sofr: Na' angl che Diozən' na' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beñə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə' yesə'əle'ine' can' gac che beñə' ca'. ¹¹ Na' chas žlen che yi'inə' gan' yesə'əžaglaogü'e zejlicane, na' do ža do yel bito bi dezcanz gatə' chega'aque'. Can' gaquə che beñə' ca' chso'elao' bežən' na' lgua'a lsaquə' de'e naquə ca leb beñə' ca' zjəzo señy che labən' lao xgaga'aque' o na'aga'aque'. ¹² De'e na'anə' chonən byen sotezə so chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə' goncho can' none' mendadən' na' sotezə socho gonlilažə'əcho Jeso'osən'.

¹³ Na' benda' to beñə' zo yoban' gože' nada': —Bzoj de que dezd na'a beñə' ca' chso'onlilažə' Xancho Jesocristən' nite'e mbalaz catə'an sa'ate'. Bzoj de que Spirit che Diozən' nan de que de'e li nite'e mbalaz cheda' Diozən' gwcueze' de'en gwlo'e lao na'aga'aque' so'one' na' Diozən' əžjsa'alaze'e yoguə' de'e güen de'en bagwso'one'.

Catə' Diozən' yotobe' cwseš che'enə'

¹⁴ Nach bgüia' na' ble'ida' to bejw šyiš le'e yoban' na' chi' Xi'in Diozən' cožə' bejon', naque' ca to beñəch. Na' zo to coron de or yichje'enə' na' noxe'e to oz de'en nłachgua. ¹⁵ Na' bchoj yeto angl lo'i gan' chso'elaogü'e Diozən' yoban' na' gwne' zizjo gože' ben' chi' cožə' bejon': —Babžin or yetobo' trigw de'en goquə lao yežlyon', la' bagolan. Na' beçhoguən.

¹⁶ Nach ben' chi' cožə' bejon' beçhogue' trigon' len ozən' par bezi'e cwsešən'.

¹⁷ Na' bezchoj yeto anglən' gan' chso'elaogü'e Diozən' yoban' na' leczə noxe'e to oz de'en nłachgua. ¹⁸ Nach bezchoj yeto anglən' beñə' zo gan' zo mes gan' chso'elaogü'e Diozən', ben' chapə yi' de'en chalə' lao mesən'. Na' anglən' gwne' zizjo bolgüize' angl əgwchopen' ben' leczə noxə' ozən', gože'ene': —Bagüe obas ca' de'en žia lao yežlyon'. Beçhogga'acquən len oz chio'onə' niç yetobəga'aco'on.

¹⁹ Nach anglən' beçhogue' obas ca' de'en žia lao yežlyon' na' bzale'en lo'o ša' xen de yej gan' choso'osi'en par chechoj xisein'. Na' zejen dižə' de que Diozən' botobe' beñə' ca' cui bosso'ozenag che' par benchgüe' lega'aque' castigw. ²⁰ Beñə' zan juisyən' botobe' na' bnežjue' castigw chega'aque'enə', na' tant besə'əžaglaoga'aque' xte ble'ida' xçhenga'aque'enə' ca nis oban' de'en bosso'osie' lo'o šan' de'en chi' fuerlə syodan'. Na' gwžian de'e zil lao yežlyon', bžinten ca tmetr yo'o gašjə yelə' zitjw na' bšiljon šonə' gueyoa kilometros.

15

Angl ca' gwso'on par niç gotə' gažə castigw de'en bselə' Diozən' le'ezelaogüe

¹ Na' ble'ida' yeto de'e leçhguale' zaquə' yebanecho le'e yoban', to de'e žialao xen. Ble'ida' gažə angl beñə' naquə lao na'aga'aque' so'one' par niç gaquə yegažə de'e mal par yeyož əgwlo'e Diozən' can' chnežjue' castigw che beñə' chso'on de'e malən'.

² Na' ble'ida' to de'en naquə ca to nisdə' de bidr nçhixən len yi' na' lao nisdə'onə' zjəzecha beñə' ca' gwso'on gan cui gwso'elaogü'e bežən' na' lgua'a lsaquə' de'e naquə ca leb na' leczə cui gwso'e latjə yesə'anite'e señy çheb o numero de'en zejen labən'. Na' beñə' ca' zjənoxe'e tgüejə arpa de'en bnežjw Diozən' lega'aque'. ³ Na' chso'ole' to imno de'en naquə ca de'en bzejni'i de'e Moizežən' beñə' Izrael ca', Moizež ben' goquə beñə' güen xšin Diozən'.

Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ənə' bzejni'ine' beṇə' ca' ble'ida' niçh chso'olē'en, na' nan:

Ḳanto' Dioz, le' chono' miḷagr xen na' bichlə' de'e zaquə' yebaneto'.

Len' napo' le'ezelaogüe yelə' guac xen.

Na' zdaczo' liçha na' chono' can' na'onə'.

Len' chnabi'o nasyon ca'.

⁴ Gwžin ža catə' yoguə' beṇachən' əsa'ape' le' respet na' əso'elaogüe'e le'.

Len' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy.

Na' beṇə' ža' yoguə'əlol nasyon əso'elaogüe'e le' catə' la'aque' laogo'onə',

chedə' babesə'əle'ine' de que yoguə'əlol de'en babeno'onə' beno'on can' cheyalə' gacuan.

⁵ Na' gwde de'e ca' ble'ida' nla'axejə gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban' na' naquən ca yo'o de lachə' de'en gwso'on beṇə' Izrael ca' latjə dašən' gan' gwzo Diozən' len' lega'aque'. ⁶ Na' angl ca' gažə, beṇə' ca' ble'ida' antslə, besyə'əchoje' gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban', beṇə' ca' naquən lao na'aga'aque' so'one' par niçh gaquə' gažə de'e mal ca' lao yežlyon'. Na' zjənyaze' lachə' fin de'en naquə de'e žyiš xilə' juisy, na' cho'alçho' to toga'aque' zjənyechjən sinš de or.

⁷ Nach to bia ca' tap bia ca' nitə' lao Diozən' bnežjob angl ca' gažə tgüejə tas de or gan' yo'ožə to de'en gwxaquə'əleben ca castigw gual de'en əgwnežjo Diozən' beṇə' ca' chso'on de'e malən', Dioz ben' zocza zejlicane. ⁸ Na' de'e tant chey che'eni' gan' zo Diozən' na' tant yelə' guac xen nape' xte goc ca to ga chas žen gan' chso'elaogüe'ene' yoban'. De'e na'ana' notono no goc šo'o gan' chso'elaogüe'ene' xte que catə'ach beyož goc de'e mal ca' gažə de'en naquə lao na' angl ca' gažə.

16

Tas ca' gan' yo'ožə de'en gwxaquə'əlebe ca castigw de'en gwnežjo Diozən' beṇə' mal ca'

¹ Nach benda' gwne Diozən' zižjo gan' chso'elaogüe'ene' yoban' gože' angl ca' gažə': —Le'e žja'ac le'e žjəcuasə de'en yo'ožə lo'o tas chele ca' lao yežlyon', la' de'en zjəyo'ožənnə' gwxaquə'əleben ca castigw gual de'en əgwnežjua' beṇə' ca' chso'on de'e malən'.

² Nach gwyej angl nechən' jəcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao yežlyon' na' yoguə' beṇə' ca' zjəzo señy che bežən' na' chso'elaogüe'e lgu'a lsaquə' de'en naquə ca leḅ gosa'əbie' to cłas yežə' əzban na' gwłachguan.

³ Nach angl əgwchopen' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao nisdə'onə' na' nisdə'onə' beyaquən ca chen che beṇə' guat. Na' gwsa'at yoguə' bia ca' ža' lo'o nisən'.

⁴ Nach angl əgwyonən' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao yao ca' na' bej ca' na' leczə besyə'əyaquən chen. ⁵ Na' benda' de'en gož anglən' ben' chapə nisan' de'en de lao yežlyon', gože' Diozən': —Ḳanto' Dioz, len' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy. Len' bazoczo' catə'an bxi'o yežlyon' na' zoczo' na'a. Na' zdaczo' liçha ca de'en chnežjo' beṇə' mal ca' castigw quinga de'en chsa'aque'.

⁶ Lega'aque' bagwso'ote' profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižo'onə' na' bagwso'ote' nochlə beṇə' gwlejo' par gwsa'aque' lažə' na'onə'. De'e na'ana' babeno' par niçh əse'eje' nis de'en babeyac chen. Ca'aczən' cheyalə' gac chega'aque'.

⁷ Na' benda' yeto angl ben' zecha cho'a mes gan' chso'elaogüe'e Diozən' gwne': —Ḳanto' Dioz, lən' napo' le'ezelaogüe yelə' guac xen. De'e li zdaczo' liçha can' chnežjo' castigw che beṇə' mal ca' na' chono' can' na'onə'.

⁸ Na' angl əgwɔdapən' bcuase' de'en yo'oʒə lo'o tas ʧe'enə' lao bgüižən' na' benən par niç bgüižən' bzeyən beṇačən' len yi' ʧeina'. ⁹ Leçgualə bzeyən beṇačən', pero bito besyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə' par əso'elaogü'e Diozən'. Nachle boso'ožia boso'onite'e Diozən' ben' chon par niç ʧəsə'əžaglaogü'e.

¹⁰ Na' angl güeye'enə' bcuase' de'en yo'oʒə lo'o tas ʧe'enə' gan' chi' bežən' chnabi'ab na' beyac žčhol doxen gan' chnabi'abən'. Na' beṇə' ca' ža' gan' chnabi'abən' gwsa'oya'a ložə'əga'aque'enə' tant besə'əyiyə'a cuerp ʧega'aque'enə'. ¹¹ Na' bitoczə besyə'ədiṇjene' de'e malən' gwso'one'enə' la'anə'əczə besə'əžaglaochgü'e, nachle boso'ožia boso'onite'e Dioz ben' zo yoban' por ni ʧe de'en chse'ey ʧəsə'əla' cuerp ʧega'aque'enə' na' por ni ʧe de'en zjəžie' yežə'əna'.

¹² Na' angl əgwɔxopen' bcuase' de'en yo'oʒə lo'o tas ʧe'enə' lao yao xen de'en nzi' Eofrates na' bebiž nis yaon' na' beyaljo to nez par niç rei ca' za'ac gan' chla' bgüižən' yesə'əžine' gan' gaquə gwɔdilan'.

¹³ Nach šonə de'e xio' ca' besyə'əyaquən bləž. Na' to bləžən' ble'ida' bchojəb ʧo'a beṇən' bian' beyaque gwxiye'enə', na' yetob bchojəb ʧo'a bežən', na' yetob bchojəb ʧo'a bež əgwɔchope bian' ʧoe' dižə' goxoayaguan' par niç beṇačən' ʧso'elaogü'e bež nechən'. ¹⁴ De'e xio' quinga gwso'onən miṇagr na' jəsə'ətoṇən yoguə' beṇə' ca' ʧəsə'ənabia' doxenlə lao yežlyon'. jəsə'ətoṇən lega'aque' tozə latjə par niç niṭe'e probnid yesə'ədiṇlene' Diozən' ben' napə le'ezelaogü'e yelə' guac xen catə'ən əžin žan' nžie' bia' yesə'ədiṇlene'ene'. ¹⁵ Nach benda' gwna Xi'iq̄ Diozən': —Le'e gon xbab de que nada' yida' əgwnežjua' castigw ʧe beṇə' ca' ʧso'on de'e malən', na' senyala' lega'aque' can' chon to beṇə' bguan. Mbalaz sole šə bazole probnid ʧbežle nada' catə'ən yida'anə'. Pero šə cuiṇə yediṇjele de'e malən' chonle catə'ən yida'anə', gona' ca sa'ache'i yoguə'əloṇ beṇačən' ca naquə yoguə' de'e mal ca' babenṇen'.

¹⁶ Nach bezle'ida' to latjə gan' nzi' Armagedon dižə' ebreo. Latjən' nzi' ca'anə' əbtob de'e xio' ca' beṇə' ca' ʧəsə'ənabia' lao yežlyon'.

¹⁷ Na' angl gažən' bcuase' de'en yo'oʒə lo'o tas ʧe'enə' lao be', na' benda' gwne Diozən' zižjo gan' ʧso'elaogü'e'ene' yoban' gan' leczə ʧi'e chnabi'e, gwne': —Baç bseṇə'a yoguə' castigw ca' de'en nžia bia' əseṇə'a.

¹⁸ Nach gwyep yes, goc sšag, na' gošj gwtin, na' leçgualə gwxo' mazəchlə can' bagwxo' batə'ətezəchlə lao ža' beṇačən' yežlyon'. ¹⁹ Na' le'ezelaogü'e syoda blaoch de'en ʧi' lao yežlyon' gwžiai'i' in goquən šonlə, na' leczə gwžiai'i' syoda ca' yeziqə'əchlə de'en zjəçhi' lao yežlyon'. Diozən' bitoch gwleze' par bnežjue' castigw ʧe de'e malən' bagwso'ontec beṇə' ca' ʧəsə'ənabia' Babilonian' na' de'e na'anə' bnežjue' lega'aque' castigw gual zejlicane tant ʧže'e ʧe de'e malən' gwso'one'enə'. ²⁰ Na' de'e tant gwxo'ochgua xte benitteczə yoguə'əloṇ isla ca' na' ya'a ca'. ²¹ Na' leczə gwche'echgua yej ži'a lao yežlyon' na' ʧla'aga'əquan tapa rob güežə to ton. Besə'əžaglaochgua beṇə' ca' ža' yežlyon' na' boso'ožia boso'onite'e Diozən' de'en bene' par niç gwche' yejən'.

17

Castigw de'en bnežjw Diozən' no'olə sargatən'

¹ Na' lao angl ca' gažə beṇə' ca' gwso'ožə' tas de orən', toe' gože' nada': —Da gwlo'ida' le' castigw de'en əgwnežjo Diozən' no'olə blaō no'olə sargatən' ʧi' lao nisdə' ca'. ² Yoguə' beṇə' ʧəsə'ənabia' lao yežlyon' bagosə'əzolene'ene'.

Na' yoguə' beṇə' ža' yežlyon' bagwse'eje' bino de'en bnežjue' lega'aque' par niçh gosə'əzelaže'e gosə'anitə'əlene' le'.

³ Nach lao ben Spirit che Diozən' par ble'idaogüe'eda' de'e quinga, anglən' gwchi'e nada' latjə dašən'. Na' ble'ida' to no'olə žie' cožə' to bež əxna bia gažə yichjən' na' žia ši lozəb. Na' nyoj zan dižə' lao cuerp chebən' de'en chloe' de que chon cuimb ca Dioz. ⁴ Na' no'olən' nyaze' lachə' morad na' de'e xna na' non cuine' xoche len or, len yej fin, na' len perlas. Na' noxe' to tas de or gan' yo'ožə to bino. Na' binon' zejen dižə' de que chebeine' chone' yoguə'əloł de'en chgue'i Diozən' na' de'en naquə contr Diozən'. ⁵ Na' lao xgue' na' nyoj le'ena', na' ngašə' can' zejen, chedə' nan quinga: "Syoda Babilonia de'en naquə de'e blao. Nada' chona' par niçh beṇə' ža' yežlyon' bito chso'elaogüe'e Diozən' na' chso'one' bichlə de'en chgue'i Diozən'." ⁶ Na' ble'ida' de que chožəe no'olə na'anə'. Chžožene' chedə' güe'eje' xchen beṇə' ca' gwso'ote'ena' beṇə' ca' gwsa'aque' lažə' na' Diozən' na' gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jeso'osan'. Na' cats' ble'ida' no'olənə' lechguale bebanda' can' naque'ena'. ⁷ Nach gož anglən' nada': —Bito yebando'. Na' gwzejni'ida' le' bi zejen ca de'en ble'ido' žia no'olən' bežən' bia gažə yichjən' na' žia ši lozəb. ⁸ Bežən' bian' ble'ido'on gwzob to tyemp. Bitoch zob na'a, pero güidəb de'e yoblə la' əchojəb lo'o yech gabilən' gan' yo'ob na'a, na' leczə na'an yeyo'ob gaquəb castigw zejlicəne. Na' beṇə' ca' ža' yežlyon' beṇə' ca' cui zjənyoj laga'aque'ena' le'e libr gan' nyoj la beṇə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicənen', yesə'ənaogüe' bežən' na' yesyə'əbanene' can' gwzob antslə, na' ca'aczən' sob nabi'ab de'e yoblə la'aṇə'əczə cui zob na'a. Cats'ən cuinə' xe yežlyon' banyoj la beṇə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicəne le'e librən'.

⁹ Na' nga de to yelə' sin' de'e əgwzejni'in chio'o che bežən'. Yichjəb ca' gažə zejen gažə ya'a gan' chi' no'olən'. ¹⁰ Na' leczə yichjəb ca' gažə zejen gažə rei. Gueye'e bagosə'anabi'e na' bagwnit yelə' gwnabia' chega'aque'ena'. Toe' chnabia' na'a, na' ben' yeto ze'e yide' par nabi'e pero na' šložgan' nabi'e. ¹¹ Na' bežən' bian' gwzo antslə na' bitoch zob na'a zejen yeto rei beṇə' gaquə ca beṇə' ca' gažə. Gone' yoguə'əloł de'e mal ca de'en gwso'one'ena' na' nabi'e xte catə gon Diozən' par niçh cuiayi'e zejlicəne.

¹² Na' lozəb ca' ši de'en ble'ido' zejen ši rei beṇə' ze'e za'ac par yesə'anabi'e. Na' bežən' gomb par niçh yesə'anabi'e txen len leb tš'i'izə pero šložgan' yesə'anabi'e len leb. ¹³ Rei ca' ši tozə can' so'one' xbab na' tozə can' so'one' de'e malən'. Na' yelə' guac de'en gatə' chega'aque'ena' na' len yelə' gwnabia'anə' yesə'əchine'en par so'one' con can' yene'e bežən'. ¹⁴ Yesə'ədiləlene' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ena', na' Jesocristən' gone' lega'aque' gan na' nite'e xni'ena', chedə' le'ena' chnabi'e notə'ətezəchlə beṇə' blao na' notə'ətezəchlə rei. Na' beṇə' ca' so'on txen len Jesocristən' zjənaque' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' xi'ine', na' nitə'ətezə nite'e chso'onlilaže'ene' na' choso'ozenague' che'.

¹⁵ Na' anglən' gozne' nada': —Nisda'onə' gan' chi' no'olə sargatən' zejen dižə' de que beṇə' zan juisy beṇə' zjənaquə zan yež na' zan nasyon na' beṇə' chsa'ac gwde gwde lə dižə' choso'ozenague' che no'olan'. ¹⁶ Na' bežən' bian' žie'ena' gue'ib le', na' leczə can' so'on rei ca' ši, beṇə' ca' ble'ido' che ši loz bežən', leczə yesə'əgue'ine' no'olən' na' txen len bežən' yesyə'əque'e bitə'ətezə de'en de che' na' yesə'əcua'aṇə' ga'alyide'. Na' so'ote'ene' nache' əsa'ogüe' xpele'ena' txen len bežən' na' de'en yega'aṇən' yoso'ozeye'en. ¹⁷ So'one' ca' chedə' Diozən' cue'e xbabən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' par yoso'ožiyi'e no'olan'. De'e

na'anə' n̄acho de que tozə naquə xbab che ši rei ca' par so'one' con can' yene'e bežən' xte so'one' yoguə' can' babžia Diozən' bia' gaquə. ¹⁸ Na' no'olə sargatən' ble'ido'on naque' syoda de'en naquə le'ezelaogüe de'e blao lao yežlyon' na' de'en chnabia' rei ca' beņə' ca' ža' yežlyon'.

18

Can' gaquə catə' cuiayi' syoda Babilonian'

¹ Na' gwde na' ble'ida' yeto angl ze'e yoban' betje' lao yežlyon'. Na' nape' yelə' chnabia' xen par chac can' ne'enə', na' yelə' chey che'eni' che'enə' bse'eni'in lao yežlyon'. ² Na' anglən' gwne' zižjo gwne': —Babžin ža cuiayi' syoda Babilonian'. Gaquən latjə che angl bzelao ca' na' de'e xio' ca' na' latj che yoguə' claste bia zo xilə'e bia zžənaquə bia zban par len beņachən'. ³ Cuiayi'in čhedə' beņə' gwnabia' che syodan' bagwso'one' par ničh beņə' ca' ža' yoguə' n̄asyon̄ə' baboso'ozoe' Diozən' ca'alə na' cuich chso'elaogüe'ene', na' beņə' ca' chəsə'anabia' doxen lao yežlyon' choso'ozenagzeche' che beņə' gwnabia' che syodan' cle ca che Diozən'. Na' beņə' güen dilgens ca' ža' lao yežlyon' bagwso'onchgüe' gan chso'ote'e bi de'en chəsə'əzi' beņə' gwnabia' ca' par gwso'onche' de'e malən'.

⁴ Nach benda' gwne yeto beņə' zo yoban' gwne': —Le'e nacle xi'ina' le'e yechoj syoda Babilonian' par ničh cui gonle txen len de'e malən' chso'on beņə' Babilonia ca', na' par ničh cui si'ile castigon' txen len lega'aque' na' len yeziquə'əchlə beņə' ca' choso'ozenag čhega'aque'. ⁵ Lechgualə de'e zan juisy xtolə' beņə' Babilonia ca'. De'e na'anə' bitoch cuezə Diozən' par əgwnežjue' castigw čhega'aque' zejlicane. ⁶ Na' beņə' gwnabia' che Babilonian' na' len beņə' ca' choso'ozenag čhega'aque' yesə'ayi' yesə'əzaque'e can' bosə'oči' bosə'osaque'e beņə' yoblə, yesə'əzaglaogüe' mazəchlə can' bosə'oči' baboso'osaque'e beņə' yoblə. Lechgualə castigw gualəch gaquə de'en yesə'əzi'enə' clezə ca de'en gwso'onene' beņə' ca' bosə'oči' bosə'osaque'e. ⁷ Na' ca naquə beņə' gwnabia' che Babilonian' lechgualə bagwso'on cuinga'aque' xen na' lechgualə bagwso'one' con bin' na la'azda'omalga'aque'ena', ca'aczən' yesə'ayi' yesə'əzaque'e na' yesyə'əgüine'ene'. So'one' xbab lo'o yičhjlə'azda'oga'aque'ena' de que cuat te cuich yesə'anabi'e na' syempr yoso'ozenag beņə' čhega'aque'. ⁸ Pero lao tozə ža gaquə yoguə' de'e ca' so'one' xbab cuat gaquə čhega'aque'. Beņə' zan sa'ate' na' gatə'əchgua de'e yesyə'əgüine'ene' na' gatə' yelə' chbil chdon na' syodan' šeyən na' cuiayi'in. Can' gac che syoda Babilonian', čhedə' la' Xancho Diozən' len yelə' guac che'enə' gone' par ničh beņə' gwnabia' čhei ca' na' len beņə' ca' choso'ozenag čhega'aque' yesə'əzi' castigon'.

⁹ Na' beņə' gwnabia' ca' ža' lao yežlyon' beņə' ca' bosə'ozenag che beņə' Babilonia ca' par bosə'ozoe' Diozən' ca'alə na' par gwso'one' con can' na la'azda'omalga'aque'ena' yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene' catə' yesə'əle'ine' šey syodan' na' chas žen chein'. ¹⁰ Yesə'əžebe' par yesyə'əbigue'e galə'əza. De'e na'anə' yesyə'əga'ane' zitə'alə yesə'əgüie', na' yesə'əne': —De'e mal juisy bachac che syoda Babilonia nga de'en naquə de'e blaoch ca syoda ca' yelə' lao yežlyon'. Bachbiayi' syodan' de'en bagwnabia'ach lao de'e ca' zjəchi' yežlyon'. Lao tozə or baten Diozən' par chbiayi'in.

¹¹ Nach beņə' güen dilgens ca' ža' lao yežlyon' leczə yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene' catə' cuiayi' syodan'. Yesyə'əgüine'ene' čhedə' cuich no əžel no yesə'əzi' de'en so'ote'ena'. ¹² Bitə əžel no yesə'əzi' de'en se'enene' so'ote'e de'en naquə de or, de plət, de yej fin, de perlas, na' no lachə' fin de lino na' de

sed, lachə' morad na' lachə' x̄na, na' no yag de'e chl̄a' zix, na' yoguə' de'e ca' chso'one' de marfil, de yag fin, de brons, de ya na de marmol, ¹³ na' no canel na' bichl̄a' rcaud ca', no yal, no mirra, no perfome, no bino, no set, no yezi fin, no trigw, no go'on, no xilə', no cabey, no carret, na' len no beṇəch beṇə' ca' so'ote'e par əsa'aque' esclabos. ¹⁴ Na' yesə'əne' che syodan': —Yoguə' de'e ca' de'en gwsa'azlažə'əchgua beṇə' Babilonia ca' yesə'əzi'e lao yelə' gwni'a chega'aque'ena' cuich gaquə' yesə'əzi'en n̄a'a. Caguə' no beṇə' gwni'a ša'ach Babilonian' n̄a'a par zejlicane, na' notoch no no so no yesə'əzi' de'e šao' de'e güen ca' de'en gosə'əzi' beṇə' Babilonia ca' antslə'.

¹⁵ Na' ca naquə' beṇə' güen dilgens ca' beṇə' ca' chso'ote'e de'e šao' de'e güen ca' chəsə'əzi' beṇə' Babilonia ca', bazənaque' beṇə' gwni'a por de'en chəsə'əzi' beṇə' Babilonia ca'. Lega'aque' yesə'əžebe' catə' yesə'əle'ine' can' gaquə' che syodan' na' yesə'əzeche' zitə'ələ' yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene'. ¹⁶ Na' yesə'əne': —De'e mal juisyən' bagoc che syoda nga de'en goquə' blaoch lao syoda ca' yelə' de'en ža' yežlyon'. Beṇə' ca' gwža' syodan' gwsa'aze' lachə' fin na' lachə' de'e color morad na' de'e x̄na. Gwso'on cuinga'aque' xoche len no or, no yej fin na' no perlas. ¹⁷ Na' lao tozə' or bagwnit yoguə' de'e šao' de'e güen chega'aque' ca'.

Nach yoguə' x̄an barcw ca' na' nochlə' beṇə' ca' choso'osa' barcw ca' na' beṇə' ca' chso'on žin lo'o barcw ca', na' beṇə' ca' chja'ac ga yoblə' lo'o barcon', yogue'e yesə'əzeche' zitə'ələ' yesə'əgüie'. ¹⁸ Na' catə' yesə'əle'ine' chas žennə' lao syodan' əsa'ache'ine' de' que cheyənṇə', na' yesə'əne': —Bitoch bi syoda yoblə' chi' lao yežlyon' de'e naquə' can' goquə' syoda nga.

¹⁹ Nach yoso'ožia yichjga'aque'en bište yon' tant nite'e trist, na' yesə'əbežyaše'e na' yesyə'əgüine'ene', yesə'əne': —De'e mal juisy bagoc che syoda nga de'en goquə' blaoch ca' syoda ca' yelə' lao yežlyon'. Por yelə' gwni'a che beṇə' ca' gwža' na' yoguə' chio'o bencho gan xen ca' naquə' žinnə' babencho len barcw checho quinga. Na' n̄a'a lao tozə' or bagwžiyai' syodan'.

²⁰ Na' to beṇə' zo yoban' gwne': —Ledoyebei chio'o zocho yoban', na' le'e yebei le'e apostol na' le'e profet na' len le'e yeziqə'əchlə' bagwlej Diozən' par nacle lažə' ne'ena', chedə' Diozən' gone' castigw che beṇə' Babilonia ca' por ni che de'en baboso'ochi' baboso'osaque'e le'e.

²¹ Nach to angl gual bcese' to yej xen ca' yej ca' chso'on žin gan' ža' molin, na' bzalə'en lo'o nisdə'ona'. Nach gwne': —Can' gaquə' che syoda Babilonian', nitan can' gwnit yej xenṇə' de'en bzalə'a lo'o nisdə'ona', cuatəch le'ichon de'e yoblə'. ²² Cuatəch yesə'əcuež beṇə' gocuež ca' Babilonian'. Na' cuatəch əso'olə' lao lquey che syodan'. Cuatəch yoso'ogolə' arpa o yoso'ocueže' bžejo lao syodan'. Notoch no nita' no so'on žin lao syodan', na' cuatəch yenecho sšag che yišə' de'en chso'ote' no'ol ca'. ²³ Ni quech le'icho be'eni' che lampara lao syodan', na' ni que yenchecho beṇə' so'on legr lao yelə' gošagna', chedə' notoch no ša'ach na'. Cuiayi' syoda che beṇə' güen dilgens ca', la'ənə'əczə' lega'aque' zjənaque' beṇə' blaolao yežlyon'. Beṇə' Babilonia ca' babesə'əxoayague' beṇə' ža' yoguə' nasyon ca' naquən' gwso'one'ena'.

²⁴ Bagwso'ote' profet ca' na' notə'ətezəchlə' beṇə' gwlej Diozən' par gwsa'aque' lažə' ne'ena', na' beṇə' Babilonia ca' zjənape' dolə' che yoguə' nochlə' beṇə' bagwso'ote' doxen lao yežlyon'. De'e na'anə' cuiayi' syoda chega'aque'ena'.

19

1 Gwde na' benda' angl zan juisy beṇə' ža' yoban' chso'elaogüe'e Diozən' na' zižjo nen catə'an gosə'əne':

Beṇə' güen juisy naquə Dioz chechon'.

Le'ena' babene' par niçh beṇə' ca' chso'onlilažə' le' cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'.

Chey che'eni'ichgua gan' zoe'enə' na' nape' yelə' guac xen.

2 Zdacze' licha ca de'en chnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən', na' chone' complir can' ne'ena'.

Baben Diozən' castigw che syoda əblao de'en gwxaquə'əlebe ca to no'olə sargat

laogüe de'en gwso'on beṇə' gwnabia' chei ca' par niçh beṇə' ža' doxen lao yežlyon' bosə'ozoe' Diozən' ca'alə cui gwso'elaogüe'ene'.

De'e na'anə' Diozən' babselə'e castigw de'en cheyałə' yesə'əzi'e ca naquən' gwso'ote' beṇə' ca' chso'elao' le'.

3 Nach de'e yoblə gosə'əne': —Beṇə' güen juisyən' naquə Diozən'. Zejlicanən' çhas žennə' gan' chey syodan'.

4 Nach beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa besə'əzo xibe' gwso'elaogüe'e Diozən' gan' chi'e chnabi'enə', gosə'əne': —Ca'ašgacə gaquə. Beṇə' güen juisyan' naquacə Diozən'.

Na' leczə ca' gwso'on bia ca' tap, bia ca' nitə' lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə'.

5 Nach benda' gwne to angl do gan' chi' Diozən' chnabi'e, na' gwne':

Ledoye'ela'och Dioz chechon', chio'o naccho beṇə' güen žin che' na' chapchone' respet,

chio'o naccho beṇə' blao na' len chio'o cui naccho beṇə' blao.

Yelə' gošagna' che Jesocrisən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ena'

6 Nach leczə benda' xne che yezan beṇə' chso'elaogüe'e Diozən'. Na' xnen' nenən can' chsiž yaon' catə' dechguan na' ca nen catə'an lechgualə çhašjw chtin. Na' gosə'əne':

Beṇə' güen juisy naquə Xancho Diozən'.

Nape' le'ezelaogüe yelə' guac xen na' chnabi'e.

7 Ledoyebei, ledoso mbalaz, na' ledoye'ela'och le',

çhedə' babžin ža əgwšagna' Jesocrisən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ena'.

Bazo no'olən' si'e par gaque' xo'ole'.

8 Na' baben Jesocrisən' par niçh no'olən' nyaze' lachə' fin de'en naquə šyiš xilə' juisy na' de'en cui naquə manch.

Na' lachə' fin de'en nacho nyaz no'olən' de'en naquə de'e šyiš zejen dižə' de que chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'ena' zotezə zocho choncho de'e güenṇə'.

9 Nach anglən' bolgüiže' nada' de'e yoblə gwne': —Bzoj de que mbalaz beṇə' ca' bazjanaquə combid par əžja'aque' gan' gaquə yelə' gošagna' che Jesocrisən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ena'.

Na' anglən' leczə gože' nda': —Diozən' babene' par niçh gwnia' ca', na' naquən de'e li.

10 Nach bzo xiba' par güe'elaogua'a anglən', pero anglən' bito be'e latjə, gwne': —Bito gono' ca'. Be'elao' Diozən'. Nada' naca' to beṇə' güen xšine'

can' naco' le' na' ljuežžo' ca' beṇə' ca' lecə chso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jeso'osən'.

Na' ca'aczən' naquən, notə'ətezcho cho'echo dižə' de que chonlilažə'ačo Jeso'osən', zo Spirit che Diozən' len chio'o chonən ca cho'echo xtiže'ena'.

Ben' žia cožə' cabey šyišən'

¹¹ Nach ble'idaogü'eda' nla'axejə yoban' na' ble'ida' to cabey šyiš na' Jeso'osən' žie' cožə'əbən'. Len' chone' par nič hac can' ne'ena' na' le' syempr choe' dižə' li. Zdacze' licha ca de'en chchoglaogü'en che yoguə'əloł beṇə' šə non' napə dolə', na' zdacze' licha can' chdilaene' de'e malən'. ¹² Jelaogü'e ca' chsa'actitən ca to yi' de'e chalə'əniṇ, na' zan coron nitə' yichje'ena', na' lao xgue'ena' nyoj yeto le' de'en cui nombia' nochlə beṇə'. ¹³ Na' nyaze' to lachə' de'e dopə chen, na' yoso'osi' beṇə' le' Xtižə' Diozən'. ¹⁴ Na' angl ca' ža' yoban' beṇə' žənaquə soldad che Diozən' gosə'ənaogü'e'ene', zjənyaze' lachə' fin de'en naquə de'e šyiš na' de'e cui naquə manch, na' yogue'e zjəžie' cabey šyiš. ¹⁵ Na' cho'ena' zo to spad de'e nlachguan par nič gwzo'e beṇə' ca' ža' yoguə' nasyon xni'ena'. Nabi'e lega'aque' na' gone' ca yesə'əzəxjw yichjga'aque' laogü'e'ena'. Le'ena' əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən', chedə' chžə'achgua Diozən' lega'aque', Dioz ben' napə le'ezelaogü'e yelə' guac xen. ¹⁶ Na' le'e xadon che Jeso'osən' na' len le'e ni'ena' nyoj dižə' quinga: “Nada' chnabi'a notə'ətezchlə rei na' notə'ətezchlə beṇə' blao.”

¹⁷ Nach ble'ida' to angl zeche' lao bgüižən' na' bolgüiže' yoguə' claste šod ca' bia ca' chaš le'e yoban' na' gože' lega'aquəb žižjo: —Le'e da leyedobə nga par gaole to xšə' xen de'e gon Diozən' le'e. ¹⁸ Gatə' xpelə' rei, na' xpelə' no comandant na' no beṇə' gual. Gatə' xpelə' cabey na' xpelə' beṇə' ca' gosə'əbia lega'aquəb. Gatə' xpelə' yoguə' claste beṇə', beṇə' gwsa'ac esclabos na' beṇə' cui gwsa'ac esclabos, beṇə' gwsa'ac beṇə' blao na' beṇə' cui gwsa'ac beṇə' blao.

¹⁹ Na' ble'ida' bež gaž yichjən' na' bežən' yeto len yoguə'əloł rei ca' na' yoguə' soldad zan che rei ca'. Bač nite'e probnid par yesə'ədilaene' Jeso'osən' ben' žia cožə' cabey šyišən' na' len soldad che' ca'. ²⁰ Na' bež nechən' len bia əgwchopen' bian' choe' dižə' goxoayag par nič beṇə'chən' chso'elaogü'e' bež nechən', čopteb besə'ədolə' na' gwsa'aquəb lao na' Jeso'osən'. Bež əgwchope na'ana' bian' ben de'e zan de'e besyə'əbane beṇə' lao bež nechən' par bxoayaguəb beṇə' ca' nitə' señy che bež nechən' na' beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə' de'en naquə ca' le'b. Na' nežəmbanga'aquəb bzalə' Jeso'osən' lega'aquəb lo'o yi' gabilən' gan' chalə' sofrən', to yi' xen de'en naquə ca to nisdəo'. ²¹ Na' Jeso'osən' ben' žia cožə' cabey šyišən' bete' rei ca' na' soldad zan chega'aque' ca' len spadən' de'en zo cho'ena' de'en nlachgua. Nach yoguə'əloł šod ca' gwsa'oxatəb xpelə'əga'aque'ena'.

20

Can' gaquə lao tmliz

¹ Na' ble'ida' to angl beṇə' zo yoban' betje' par bsaljue' yech gabilən', na' noxe'e to gden xen. ² Na' anglən' bnize' beṇən' bian' beyaque gwxiye'ena' ža gwlasda'ote, de'en le Satanas, na' bčeje'eb gdenṇə' par tmliz. ³ Nach bzalə'eb lo'o yech gabilən' na' le'e bseyjwte' cho'a yechən', na' bchiše'en to sey. Bene' ca' par nič cuich xoayaguəb beṇə' ža' yežlyon' xte catə' te tmliz. Cana'ach yoseže'eb yečojəb yeto tyemp dao'.

⁴ Nach ble'ida' zjəchi' beṇə' chəsə'ənabia' txen len Cristən' na' yogue'e len le' gosə'əchoglaogü'en che beṇə'chən' šə non' napə dolə'. Na' beṇə' ca'

chəsə'anabia' len le' zjənaque' beṇə' ca' cui əgwso'elao' bežən' nic lgu'a' lsaquə' de'en naquə ca leb, na' bito gwso'e latjə yoso'ozoe' señy chebən' lao xgaga'aque'ena' o na'aga'aque'ena'. Gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jeso'osən', na' bosozənaque' che xtižə' Diozən'. De'e na'anə' beṇə' ca' chəsə'əgue'i Diozən' gwso'ote' lega'aque' gosə'əchogüe' yenga'aque'ena'. Pero babesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca' niç chəsə'anabi'e txen len Cristən' tmlil iz. ⁵ Cristən' bolis bosbane' lega'aque' ladjo beṇə' guat ca' antslə ca beṇə' yeziquə'əchlə. Na' catə' te yesə'anabi'e tmlil iz, cana'ach yeziquə'əchlə beṇə' ca' bagwsa'at yesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca'. ⁶ Mbalaz par beṇə' ca' babolis bosban Cristən' ladjo beṇə' guat ca' antslə ze'e solao tmlil izən', beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena'. Bito gac chega'aque' can' gac che beṇə' ca' yesə'əžaglaochgua zejlicane. Na' de'en yesə'əžaglaochgüe' zejlicane lenṇə' naxo yelə' got əgwchopen'. Na' beṇə' ca' zjənaque' lažə' na' Diozən' nita'ətezə nite'e əso'elaogüe'ene' na' əso'elaogüe'e Cristən' can' gwnita'ətezə gwnita' bxož che beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaze'e Diozən'. Na' beṇə' ca' zjənon cuinga'aque' lažə' na' Diozən' lega'aque' yesə'anabi'e txen len Cristən' tmlil iz.

⁷ Na' catə' bagoc tmlil iz chəsə'anabi'e, Diozən' güe'e latjə yeçoj gwxiye'ena' de'en le' Satanas lo'o yech gabilən' gan' yo'on. ⁸ Na' yeçojən par əxoayaguən beṇə' ca' ža' doxenlə lao yežlyon' de'e yoblə, beṇə' ca' chəsə'əne' Gog na' Magog. Gwxiye'ena' əxoayaguən lega'aque' na' əgwtoḅən lega'aque' par yesə'ədiləlene' Cristən'. Na' beṇə' zan juisy əgwtoḅən contr Cristən' ca yox zannə' de'en chi' cho'a nisdao'. ⁹ Nach ble'idaogüe'eda' chac ca', za'ac beṇə' zan doxenlə lao yežlyon' na' gwse'əchje' syodan' chaque Diozən' chei gan' ža' beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' lažə' ne'ena'. Nach Diozən' bene' par niç bchoj yi'inə' yoban' bžinten lao yežlyon' par bžiyai'in beṇə' ca' bəbtob gwxiye'ena'. ¹⁰ Na' ca naquə gwxiye'ena' de'en bxoayag beṇə' ža' yežlyon', Cristən' bzale'en lao yi' gabilən' gan' chalə' sofrən', lo'o yi' xen de'en naquə ca to nisdao'. Bzale'en gan' bzale'e bež nechən' na' bež əgwchope bian' bxoayaguəḅ beṇə'chən' len dižə' güenlažə' chebən'. Na' chəsə'əžaglaog gwxiye'ena' len bež ca' lo'o yi' gabilən' do ža do yel par zejlicane.

Diozən' gwçhoglaogüe'en che beṇə' ca' bagwsa'at šə non' napə dolə'

¹¹ Nach ble'ida' chi' Diozən' lao to siy xen de'en naquə de'e šyis na' chnabi'e. Na' leczə ble'ida' benittecžə yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban' chedə' bitoch byažjga'aquen. ¹² Na' ble'ida' beṇə' ca' bagwsa'at sin cui gwso'onlilaže'e Jesocristən', beṇə' ca' gwsa'ac beṇə' blao na' len beṇə' ca' cui gwsa'ac beṇə' blao. Yogue'e zjəzeche' lao Diozən'. Nach Diozən' bzaše' libr ca' gan' zjənyoj yoguə' de'e ca' gwso'on to toga'aque'. Nach gwde na' bzaše' yeto libr gan' zjənyoj la beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicanen'. Na' yoguə' beṇə' ca' gwsa'at sin cui gwso'onlilaže'e Jesocristən' gwçhoglaogüe'en chega'aque' de que yesə'əzi'e castigw segon bin' gwso'on to toga'aque', con can' nyoj le'e libr ca'. ¹³ Na' yoguə' beṇə' bagwsa'at lo'o nisdə'onə' sin cui gwso'onlilaže'e Jesocristən' lenczəga'aque' besyə'əchoje' par gosə'əzeche' lao Diozən' na' le'egatezə ca' yoguə' beṇə' bagwsa'at gata'ətezəchlə leczə besyə'əchoje' latj che beṇə' guat ca'. Na' Diozən' gwçhoglaogüe'en che to toga'aque' de que yesə'əzi'e castigw segon can' gwso'one'. ¹⁴ Nach Diozən' bcueze' yelə' gotən' de'en naxo de'e neche. Bene' par niç cuich no yežin latjə che beṇə' guat ca'. Na' de'en yesə'əzaquə'əzi' beṇə' güen de'e mal ca' lo'o yi' gabilən' zejlicane, lenṇə' de'en naxo yelə' got əgwchopen'. ¹⁵ Yoguə' non' cui nyoj leina' le'e libr gan' nyoj la beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicane, bosozalə'ene' lo'o yi' gabilən' de'en naquə de'e xen ca nisdao'.

21

Yežlyon' beyaquən de'e cobə len de'e ca' chle'icho le'e yoban'

¹ Gwde na' ble'ida' de'e ca' chle'icho le'e yoban' zjənaquən de'e cobə, na' leczə ble'ida' yežlyon' de'e cobə. Ca naquə de'e ca' zjənla' le'e yoban' antslə, na' ca naquə yežlyon' de'en banombi'acho, bagwde čhega'acquən. Na' leczə nisdə'ona' bagwde čhei. ² Nada' Juan ble'ida' syoda čhe Diozən', syoda Jerosalennə' de'en naquə de'e cobə de'en chi' yoban' gan' zo Diozən', ble'ida' bletje'en lao yežlyon'. Banonšaogüe'en na' banone'en xoche ca to no'olə čhpa'a cuine' cata' chšagne'e. ³ Nach do gan' chi' Diozən' chnabi'e benda' gwne to anglən' zizjo gwne': —Syoda čhe Diozən' babžinən gan' ža' benəčhən' na' Diozən' soe' len lega'aque'. Benəčh ca' əsa'aque' xi'ine' na' le' gaque' Dioz čhega'aque' ben' əso'elaogüe'e. ⁴ Na' Diozən' gone' par ničh cuich nite'e trist, notoch no gat, na' notoch no no yegüime'e, ni que gaquə bi de'en yesə'əžaglaogüe' o bi de'en gon par yesə'əbeže'. Bagwde čhe yoguə' de'e ca' zjənac ca' de'en gotə' lao yežlyo nechən'.

⁵ Nach Diozən' ben' chi' chnabia' gwne': —Nada' chocoba' yoguə'əloł de'en de.

Na' leczə gwne': —Bzój de'e quinga čhedə' nada' chona' can' nia'anə' na' syempr cho'a dižə' li.

⁶ Nach gozne' nada': —Bačh goc can' gwni'anə'. Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' nada' naca' ben' gon par ničh te čhei. Nadan' bazocza' catə'an bxi'a yežlyon' na' ca'aczən' soa' catə'an yeyož yedon. Notə'atezə beņə' chene'ene' si'e de'en gwnežjua'ane', gwnežjua'ane' yelə' mban zejlicane de'en gwxaquə'əlebe ca nis ya'a de'en che'ejcho catə'an chbilecho, na' gwnežjua'ane'en sin cui bi yesə'əyixjue' čhei. ⁷ Na' notə'atezə beņə' šə chəsə'əzoinə' cui choso'ozenague' čhe de'e malən', gac čhega'aque' yoguə' de'e güen ca' de'en babi'a dižə' čhei, na' caguə de'e te cuich gaca' Dioz ben' əso'elaogüe'e na' caguə de'e te cuich əsa'aque' xi'ina'. ⁸ Pero na' ca naquə beņə' ca' chəsə'əžeb par yoso'ozenague' chia', na' beņə' ca' cui chso'onlilažə' nada', na' beņə' ca' chso'on bitə'atezə de'en chgue'ida', na' beņə' ca' chso'ot beņə' yoblə, na' beņə' ca' chəsə'əbejyichj no'ol čhega'aque' o be'en čhega'aque' par chesə'əzolene' beņə' yoblə, na' beņə' chəsə'əža' xtoga'aque', na' beņə' ca' chəsə'ənao de'en chso'on beņə' ca' chəsə'ənelen de'e xio', na' beņə' ca' chse'ejni'alažə' lguə'a lsaquə, na' yoguə' beņə' ca' chso'e dižə' güenlažə', yoguə'əga'aque'enə' yesə'əzaquə'əzi'e zejlicane lo'o yi' gabilən' gan' chalə' sofrən', na' yi' gabilən' naquən ca to nisdəo'. Na' de'en gac čhega'aque' lennə' yelə' got əgwchopen'.

Syoda Jerosalen de'en naquə de'e cobə

⁹ Na' ble'ida' angl ca' gažə beņə' ca' gwso'oxə' gažə tas gan' yo'ožə de'en gwxaquə'əleben ca gažə castigw de'en bnežjw Diozən' beņə' mal ca'. Na' toe' bgüiguə' gan' zoa'anə' na' gože' nada': —Da gwlo'ida' le' no'olən' ze'e si' Jesocristan' par gaque' xo'ole', Jesocrist ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beņə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

¹⁰ Na' Spirit čhe Diozən' benən par ničh anglən' gwčhe'e nada' to lao ya'a xen de'en naquə de'e sibə par ničh blo'ine' nada' syoda əblao čhe Diozən', syoda Jerosalennə' de'en gwche' yoban' gan' zo Diozən' de'en babletje' lao yežlyon'. ¹¹ Na' ble'ida' čhey che'eni' syodan' len yelə' čhey che'eni' čhe Diozən', na' ble'ida'an ca to yej fin de'e chactit, ca yej de'en ne' jaspe de'en chle'icho ca bidr. ¹² Na' ble'ida' to ze'e xen de'e sibə de'en nyechj syodan', na' nitə'an šižin puert, na' to to cho'a puertən' zjəzecha tğüeə angl. Na' ca

naquə puert ca' zjənyojən la šižin family che beṇə' Izrael ca' beṇə' ca' za'ac lao dia che to to xi'in de'e Izraelən'. ¹³ Le'e ze'e galən' chla' bgüizən' nitə' šonə puert, na' yešonən cuitən licha, na' yešonən cuitən yeglə, na' yešonən galən' chen bgüizən'. ¹⁴ Na' ble'ida' lan ze'enə' de'en nychj syodan', naquən šižin yej xen na' zjənyoj le'e yej ca' la šižin apostol che Jesocrisṭən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwsə'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ənə'.

¹⁵ Na' anglən' ben' be'elen nada' dižə'ənə' noxə'e to ya de or par gws'i'e medid che syodan' na' len ze'e cheinə' na' puert chei ca'. ¹⁶ Syodan' naquə de'e cuadrad, na' tozə can' naquə yelə' zlague'i len yelə' ltoṇei na' len yelə' sib chein'. Na' medid che syodan' goquən čhopa mil čhəpə gueyoa kilometros. ¹⁷ Nach gwde na' gwxi'e ze'e de'en nychj syodan' medid, na' goquən gyon tap metr yelə' sib chein' segon metr de'en chesə'əčhin beṇə'čhən' na' lenṇə' bčhin anglən'.

¹⁸ Ze'e de'en nychj syodan' naquən de yej de'en nzi' jaspe, na' ble'ida' de que yo'o ca' ža' syodan' zjənaquən porzə de or na' nla'an ca bidr de'en naquə xi'ilažə'. ¹⁹ Na' le'e to to yej xen ca' de'en zjənaquə lan ze'e de'en nychj syodan' zjənonen xoche len yoguə' cłaste yej fin. De'e nechən' da'an jaspe, de'e gwchopen' safiro, de'e gwyonə agata, de'e gwłape esmeralda, ²⁰ de'e güeyə' onise, de'e gwxope cornalina, de'e gažə crisolod, de'e əgwxoṇe'e berilo, de'e güei topasio, de'e ši crisoprassa, de'e šnejei jasinto, na' de'e šižine'i amatista. ²¹ Nach puert ca' šižin de'e nitə' che syodan' to toga'quən zjənaquən de to perla. Na' lquey che syodan' zjənaquən porzə de or na' nla' le'ina' can' nla' le'i to de'en naquə de bidr.

²² Bitobi yo'odao' ble'ida' lao' syodan' čhedə' la' do tyempte beṇə' ca' ža' syodan' nite'e lao Xancho Diozən' ben' napə le'ezelaoğue yelə' guac xennə' na' lao Xi'ine' Jesocrisṭən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwsə'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ənə', na' beṇə' ca' ža' syodan' chso'elaogüe'e lega'aque'. ²³ Bito chyažje bgüizən' ni bio'onə' par yoso'ose'eni'in lao syodan' čhedə' nye'eni' syodan' len yelə' chey che'eni' che Diozən' na' che Xi'ine' Jesocrisṭən'. ²⁴ Na' be'eni' che syodan' gwse'eni'in yedote par beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisṭən', beṇə' ca' zjənaquə to to nasyon. Na' rei ca' chə'anabia' yežlyon', beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən', yoso'onežjue'ene' yelə' gwnabia' na' yelə' bala'an de'en de čhega'aque'. ²⁵ Bito šeyjw puert ca' teža na' caguə batə'əquə gaquə žčhol. ²⁶ Na' yelə' xoche na' bitə'atezəchlə de'e zaque'e de'en gotə' che nasyon ca' gatə'an lao' syodan'. ²⁷ Bitobi de'e mal gaquə lao' syodan' na' notono gaquə yesyə'əžin syodan' no chon de'e ca' chgue'i Diozən' o no choe' dižə' güenlažə'. Caguə no yesyə'əžin syodan' sino beṇə' ca' zjənyoj laga'aque'en le'e libr che Jesocrisṭən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwsə'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ənə'. Le'e libr na'anə' zjənyoj la beṇə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicaṇen'.

22

¹ Nach blo'ine' nada' yao de'en yožə nis de'en chnežjon beṇə'čhən' yelə' mban zejlicaṇen'. Na' nisən' naquən clar juisy ca be'eyə', na' yaon' chchojən gan' chi' Diozən' na' Xi'ine' Jesocrisṭən' chəsə'anabi'e, Jesocrisṭən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwsə'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ənə'. ² Na' yaon' chden gwchol lquey xen che syodan' na' ze yag čhəpə la'a čhə'a yaon', yag de'en chnežjon beṇə'čhən' yelə' mban zejlicaṇen'. Na' yoguə' bio' chəsə'əbian frot, šižin las lao tgüiz. Na' beṇə' ca' ža' syodan' beṇə' zjənaquə to to nasyon chəsə'əčhine' xlague'i ca' par ničh nite'e

güen. ³ Cuat gatə' de'e gue'i Diozən' lao' syodan'. Diozən' len Xi'ine' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ena' zjəchi'e syodan' chesə'anabi'e, na' yoguə' beṇə' ca' ža' syodan' chso'onlilaže'e Diozən' na' nitə'ətezə nite'e chso'elaogü'e'ene'. ⁴ Nitə'ətezə nite'e gan' chesə'əle'ine' cho'alo Diozən', na' nyoj le'ena' lao xgaga'aque'ena'. ⁵ Cuat gaquə žchoł lao' syodan'. De'e na'ana' bito yažje be'eni' che lampara, nique yažje be'eni' che bgüižən', chedə' yelə' chey che'eni' che Xancho Diozən' chse'eni' in gan' ža' beṇə' ca' chso'elao' le' na' chesə'anabi'e len le' zejlicane.

Bazon əžin ža yida Cristən' de'e yoblə

⁶ Nach anglən' gwne' nada': —Yoguə' de'en bagwna Diozən' zjənaquən de'e li na' gaquə can' ne'ena'. Xancho Dioz nan' chbeje' beṇə' par chso'e xtiže'ena' na' le'ena' bsele'e nada' par chzejni'ida' beṇə' ca' chso'elao' le' de'e ca' baza' gaquə. ⁷ Jeso'osən' ne' de que bazon əžin ža yide' de'e yoblə, na' mbalaz nitə' beṇə' ca' yoso'ozenag che de'e ca' babzojo' le'e librən' noxo'ona', ca naquə de'e ca' ze'e gaquə.

⁸ Nada' Juan bzoja' de'en benda' na' ble'ida', na' catə' benda' na' ble'iga'acda'an bzo xiba' xni'a anglən' par güe'elaogua'ane', ben' ben par nič ble'ida'ogüe'eda' yoguə' de'e ca'. ⁹ Pero anglən' bito be'e latjə, na' gwne': — Bitogon' ca'. Be'elao' Diozən'. Nada' naca' to beṇə' güen xšine' can' naco' le' na' ljuežjo' ca' beṇə' ca' leczə bagwlej Diozən' par chso'e xtiže'ena', na' ca'aczən' yoguə' beṇə' ca' yoso'ozenag che de'e ca' babzojo' le'e librən' noxo'ona'.

¹⁰ Na' leczə gwne' nada': —Bitogwcuəšo'o che de'e ca' ze'e za'ac can' na libr nga bzojo', chedə' bazon əžin ža gaquə yoguə' de'e ca' bzojo' le'ina'. ¹¹ Bazon əžin ža catə' beṇə' ca' chso'on de'e malən' yesyə'əga'anlenczə de'e mal chega'aque'ena' gabilən'. Na' beṇə' ca' chso'on de'en naquə yelə' zto' yesyə'əga'anlene' yelə' zto' chega'aque'ena' gabilən'. Na' beṇə' ca' zjənaque' beṇə' güen lao Diozən' so'onche' de'e güenna' zejlicane. Bagwlej Diozən' lega'aque' par zjənaque' lažə' ne'ena' na' zejlicane yesyə'əga'ane' lažə' ne'ena'.

¹² Nach Jeso'osən' gwne': —Bazon əžin ža yida' de'e yoblə, na' gona' castigw che to to beṇə' o gona' par nič gaquə de'e güen che to toga'aque' segon nac gwso'one'. ¹³ Nada' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par nič te chei. Bazocza' catə'an bxi'a yežlyon' na' ca'aczən' soa' catə'an yeyož yedon.

¹⁴ Mbalaz nitə' notə'ətezə beṇə' bagosə'əṇabe nada' beca'a xtolə'əga'aque'ena'. Na' gua'a latjə so'e cho'a puert che syodan' gan' zoa'ana' na' gwnežjua' lega'aque' frot che yag yelə' mban zejlicanen'. ¹⁵ Pero na' bito gua'a latjə so'o beṇə' ca' cui chso'onlilažə' nada' cho'a puert che syodan'. Bitogaguə so'o beṇə' ca' chesə'ənelen de'e xio', na' beṇə' chəsə'əbejyichj no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par chnitə'alene' beṇə' yoblə o beṇə' chəsə'əža' xtoga'aque'. Bitogaguə so'o beṇə' chso'ot beṇə', beṇə' chse'ejni'alažə' lgu'a lsaquə' na' notə'ətezə beṇə' chəsə'əbeine' chso'e dižə' güenlažə'.

¹⁶ Nada' Jeso'os bseła'a angl čhia'anə' par bzenene' le' yoguə' de'en babzojo' par beṇə' ca' zjəncodə' ljuežje chso'elaogü'e'e nada'. Nada' golja' lao dia che de'e Rei Dabin', na' naca' ben' ben Diozən' lyebe əsele'e lao dia che de'e Rei Dabin'. Na' gwxaquə'əlebəda' ca beljw xsilən'. Nezecho catə' chla' beljw xsilən' bazon še'eni', na' de'en babida' yežlyon' nezecho bazon gaquə yoguə' de'e güen ca' zjənyoj le'e libr nga. — Can' gwna Jeso'osən' nada'.

¹⁷ Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho ca to no'olan' si'e, na' chio'o txen len Spirit che Diozən' chnablažə'əcho yob yide' de'e yoblə. Na' yoguə' no yene catə' yoso'olabe' libr nga, leczə yesə'ənablažə'əšgue' yob yide' de'e yoblə.

Na' notə'ətezə beṇə' se'ene'ene' so'onlilaže'e Jeso'osən' gatə' yelə' mban zejlicane čhega'aque' sin cui bi yesə'əyixjue' čhei.

¹⁸ Nach gozna Jeso'osən': —De'e ngan' əchnia' par yoguə' le'e gwlabl o yenele catə' beṇə' yoso'olabe' de'e quinga ben Diozən' mendad zjənyoj le'e libr nga. Notə'ətezle šə gwzanchle ca de'en na libr nga catə' əgwzejni'ile beṇə' čhe de'e ca' ze'e za'ac, Diozən' gone' par ničh gac čhele yoguə' de'e mal ca' de'en zjənyoj le'e libr nga. ¹⁹ Na' notə'ətezle catə' əgwzejni'ile beṇə' čhe de'e ca' ze'e za'ac šə cui yene'ele əgwzejni'ile lega'aque' yoguə' de'e ca' ben Diozən' mendad zjənyoj le'e libr nga, Diozən' yoxi'e lalen' le'e libr čhe'enə' na' bito güe'e latjə yežinle syoda čhe'enə'. Na' le'e libr čhe Dioz nan' zjənyoj la yoguə' beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicanen'.

²⁰ Nach Jeso'osən' ben' bzejni'ine' nada' yoguə' de'e quinga ne': —De'e li yida' lgüegwə.

Na' nada' goža'ane': —Ca'ašgacə gaquə. Yob yidəšgo' Xana' Jeso'os.

²¹ Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaquəlenšgacze' yoguə'əle. De'e na'azən' de chzoja'. *Juan*